11ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΣΤΙΣ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Διοργάνωση

I.A.K.E.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
8-11 ΜΑΪΟΥ 2025

στο Ξενοδοχείο Atrion (Χρονάκη 9)
και στις αίθουσες του Επιμελητηρίου Ηρακλείου

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επιμέλεια έκδοσης: Κώστας Α. Λάβδας
Ελένη Π. Μαράκη • Εμμανουήλ Δ. Μπελαδάκης
Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης • Ζαφειρούλα Ι. Μαρινάκη
Χρήστος Σ. Ντρουμπογιάννης
Ειρήνη Γ. Μαρκάκη • Ευγενία Ε. Ψαλτάκη
Φώτης Α. Κολοκοτρώνης • Λεωνίδας Γ. Χαλκιαδάκης

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

ΧΟΡΗΓΟΙ

UNIVERSITY of NICOSIA
MINOAN LINES a Grimaldi Group company
vodafone
καφές ΔΑΝΔΑΛΗ
ΔΗΜΟΣ ΑΝΩΓΕΙΩΝ

ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΩΓΗ

evenly ENABLING INCLUSION
webex by CISCO
METANUS
europe rent a car
κύβος www.e-kybos.gr
C.T.R.S. www.ctrs.gr
ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟ
POUBAS
Costis patisserie boulangerie
ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ
Αρισμαρί & Βάρσαμο
...Λίγο κρασί... ...Λίγο δάπανα...! Ταβέρνα - Εστιατόριο

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Επιμελητήριο Ηρακλείου
Heraklion Chamber of Commerce & Industry
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

I.A.K.E.
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

11ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ
Συμμετοχή και πρωτοβουλία στις θεσμικές συλλογικότητες: Κοινωνία, εκπαίδευση, πολιτική διαβούλευση

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επιμέλεια έκδοσης:

Κώστας Α. Λάβδας

Ελένη Π. Μαράκη

Εμμανουήλ. Μπελαδάκης

Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης

Ζαφειρούλα Ι. Μαρινάκη

Χρήστος Σ. Ντρουμπογιάννης

Ειρήνη Γ. Μαρκάκη

Ευγενία Ε. Ψαλτάκη

Φώτιος Κολοκοτρώνης

Λεωνίδας Χαλκιαδάκης

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2025

Ι.Α.Κ.Ε.
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
Έβανς 83-85 Γρ. Α11 Τ.Κ. 71 201 Ηράκλειο Κρήτης Τηλ./Fax. 2815 200045
Website: iake.weebly.com www.iake.gr

IAKE «Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών»
iakekriti@gmail.com

Συνδιοργάνωση Περιφέρεια Κρήτης

Η δημοσίευση των επιστημονικών εργασιών στα Πρακτικά του Συνεδρίου πραγματοποιείται με τις προϋποθέσεις της επιτυχούς ανώνυμης κρίσης της αρχικής περίληψης, της παρουσίασης της εργασίας στο Συνέδριο, της επιτυχούς ανώνυμης κρίσης του πλήρους κειμένου και της προσαρμογής της τελικής εργασίας στις τυχόν υποδείξεις της Επιτροπής Κριτών.

Επιτρέπεται η έντυπη ή ηλεκτρονική αναπαραγωγή της συγκεκριμένης επιστημονικής εργασίας μόνο για εκπαιδευτική ή ερευνητική χρήση και με την προϋπόθεση ότι τα τυχόν αντίγραφα περιλαμβάνουν την αρχική σελίδα και την παρούσα σημείωση πνευματικών δικαιωμάτων. Απαγορεύεται αυστηρά η αναδημοσίευση, μέρους ή όλου των πρακτικών για οικονομικό όφελος, χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Οι αναφορές (citations) τρίτων σε επιστημονικές-ερευνητικές εργασίες που περιλαμβάνονται στα Πρακτικά του Συνεδρίου γίνονται με βιβλιογραφική παραπομπή στην παρούσα δημοσίευση.

Επιμέλεια έκδοσης:
Κώστας Α. Λάβδας, Ελένη Π. Μαράκη
Εμμανουήλ Δ. Μπελαδάκης, Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης
Ζαφειρούλα Ι. Μαρινάκη, Χρήστος Σ. Ντρουμπογιάννης
Ειρήνη Γ. Μαρκάκη, Ευγενία Ε. Ψαλτάκη
Φώτιος Κολοκοτρώνης, Λεωνίδας Χαλκιαδάκης

Τυποτεχνική επιμέλεια:
Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης

Εκδόσεις Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών
Copyright © 2025

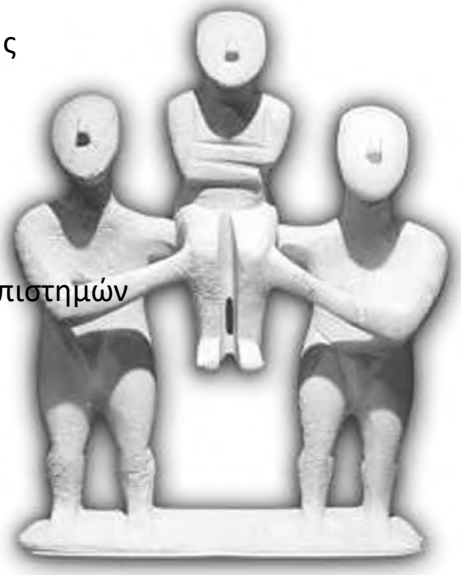

Σχεδιασμός εξωφύλλου & εκτύπωση:
Γραφικές Τέχνες ΕΜΜ. ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε
Κομνηνών 68 Πόρος, Ηράκλειο Κρήτης
Τ.: 2810 227933, Ε.: printpat@otenet.gr

ISBN: 978-618-5506-24-7

Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου

Πρόεδρος:
Μαράκη Ελένη του Παντελή

Αντιπρόεδρος:
Μπελαδάκης Εμμανουήλ του Δημητρίου

Γενική Γραμματέας:
Μαρινάκη Ζαφειρούλα του Ιωάννη

Ταμίας:
Ντρουμπογιάννης Χρήστος του Σταύρου

Γραμματέας Εκδόσεων, Βιβλιοθήκης και Έντυπου Υλικού:
Μαρκάκη Ειρήνη του Γεωργίου

Γραμματέας Οργανωτικού, Ηλεκτρονικής Δικτύωσης και Επικοινωνίας:
Τζωρτζάκης Ιωάννης του Αντωνίου

Γραμματέας Καινοτόμων Προγραμμάτων, Διεθνών Συμπράξεων και Ανταλλαγών:
Ψαλτάκη Ευγενία του Ευαγγέλου

Ελεγκτική Επιτροπή του Ινστιτούτου

Πρόεδρος:
Γιαμαλάκης Γρηγόρης του Εμμανουήλ

Αντιπρόεδρος:
Βαρδιάμπαση Τερψιχόρη του Χαραλάμπους

Γραμματέας:
Σκουλά Ειρήνη του Νικολάου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Γ ΤΟΜΟΥ

Θεματικές Ενότητες του Συνεδρίου **66**

Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου **68**

Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου **71**

Γραμματεία του Συνεδρίου - Ομάδες Εργασίας **72**

ΜΥΝΗΜΑΤΑ - ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ **73**

Χαιρετισμός Περιφερειάρχη Κρήτης **74**

Καλωσόρισμα της Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής και του Προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής **75**

ΣΥΜΠΟΣΙΑ **77**

ΣΥΜΠΟΣΙΟ 1 ..... **78**

SYMPOSION ERZIEHUNGSWISSENSCHAFTLICHE MIGRATIONSFOR-SCHUNG IN INTERDISZIPLINÄRER UND VERGLEICHENDER PERSPEKTIVE SYMPOSIUM ON EDUCATIONAL MIGRATION RESEARCH 78

FROM AN INTERDISCIPLINARY AND COMPARATIVE PERSPECTIVE 78

WAS KANN POLITISCHE BILDUNG IN DER SCHULE LEISTEN? 78
Bucher Anton 78

UNDERSTANDING EDUCATIONAL INEQUALITY: THE EMANCIPATORY PRINCIPLE OF CRITICAL PEDAGOGY AND BOURDIEU'S THEORY OF SOCIAL REPRODUCTION 79
Jobst Solvejg 79

NEWS FROM THE GLOBAL DISABILITY SUMMIT 2025 - AND SOME CONSEQUENCES FOR RESEARCH AND UNIVERSITIES 79
Joachim Schroeder 79

EINE POLITISCH INSPIRIERTE METHODOLOGIE DER ANTHROPOLOGIE UND PÄDAGOGIK ZUR ANALYSE DER SUBJEKT-DISKURS(UM)FORMUNGEN IM TRANSNATIONALEN MIGRATIONSKONTEXT 79
Safiye Yildiz 79

INTEGRATIONSERFAHRUNGEN JUNGER GEFLÜCHTETER UND IHRE BEDEUTUNG FÜR INNOVATIVE BILDUNGSANGEBOTE 80
Peter Rieker 80

VERBORGENE STIMMEN SICHTBAR MACHEN: HERAUSFORDERUNGEN DER POSTMIGRANTISCHEN SOZIALARBEIT 80
Marla Stein 80

SOLIDARISCHE BILDUNG IM URBANEN KONTEXT. MENSCHEN MIT IRREGULARISIERTEM AUFENTHALTSSTATUS IN DER SOLIDARISCHEN STADT 81
Songül Can 81

CULTURAL IMPRINTS ON THE EDUCATIONAL DECISION-MAKING OF UKRAINIAN REFUGEE STUDENTS IN SWITZERLAND 81
Jennifer Mazzarella-Konstantynova 81

AMBIVALENTE AFFEKTDYNAMIKEN: EINE KRITISCH-DEKOLONIALE REFLEXION AFFEKTIVER DYNAMIKEN IN PÄDAGOGISCHEN HANDLUNGSFELDERN AM BEISPIEL DER UNTERBRINGUNG VON JUNGEN GEFLÜCHTETEN 82
Lukas Baumann 82

"IMMORAL PANIC": THE NORMALISATION OF POLARISED MEDIA DISCOURSES IN GERMAN AND GREEK MEDIA. 82
Olga Kytidou ... 82

THEATRE AS A MODEL OF CO-CREATIVITY 83
Sabine Coelsch-Foisner ... 83

EXPLORING VIEWS ON HERITAGE LANGUAGE EDUCATION. APPROACHING PARENTAL PERSPECTIVES 83
Aida Kell-Delić ... 83

EDUCATION AS A TOOL FOR PROMOTING SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND CONSUMPTION: GENDER AND SOCIAL JUSTICE UNDER AN INTERSECTIONAL PERSPECTIVE 84
Vassiliki Pliogou ... 84

POLITISCHE BILDUNG FÜR EINE ANSTÄNDIGE GESELLSCHAFT DER MIGRATION 84
Wassilios Baros ... 84

RAUM UND HANDLUNGSFÄHIGKEIT IN DER FLUCHTMIGRATIONSFORSCHUNG: ANMERKUNGEN ZUM BEGRIFF DES „HABITUS DER ÜBERLEBENSKUNST" 85
Louis Henri Seukwa ... 85

ΣΥΜΠΟΣΙΟ 2 ... 86

2Ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΠΟΣΙΟ "INTERNATIONAL SYMPOSIUM: ERASMUS+ KA220-SCH - YOU4BLUE" EDUCATIONAL PROJECT IMPLEMENTED IN 3 MEDITERRANEAN ISLANDS OF 3 EU COUNTRIES (ITALY, GREECE, AND SPAIN)." 86

THE ERASMUS+ PROJECT "YOUNG GENERATIONS FOR SUSTAINABLE BLUE GROWTH" 86
Ανδριοπούλου Αργυρώ ... 86
Γιακουμή Σοφία ... 86
Αναστασοπούλου Αικατερίνη ... 86
Κουλούρη Παναγιώτα ... 86

ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ERASMUS+ 220 SCH "YOUNG GENERATIONS FOR SUSTAINABLE BLUE GROWTH". 87
Ανδριοπούλου Αργυρώ ... 87
Γιακουμή Σοφία ... 87
Ψαλτάκη Ευγενία ... 87
Ανδρεαδάκη Αντιγόνη ... 87

ΣΥΜΠΟΣΙΟ 3 ... 88

3Ο ΔΙΕΘΝΈΣ ΣΥΜΠΌΣΙΟ "INTERNATIONAL SYMPOSIUM : ERASMUS+ KA220-SCH 'MAKE IT THRIVE' – TACKLING STUDENT MENTAL HEALTH CHALLENGES THROUGH ENTREPRENEURIAL MINDSETS." 88

MAKE IT THRIVE – TACKLING STUDENT MENTAL HEALTH CHALLENGES THROUGH ENTREPRENEURIAL MINDSETS 88
Dervas Apostolos ... 88
Kolokotronis Fotios ... 88
Chalkiadakis Leonidas ... 88
Theofanous Konstandinos ... 88

MULTIDISCIPLINARY TEAM - GONDOMAR COUNCIL 89
Lígia Nora ... 89
Fernandes Rute ... 89
Pinto Tiago ... 89

ENHANCING MENTAL HEALTH AWARENESS AND SUPPORT IN SCHOOLS THROUGH INTERACTIVE ROLE PLAY SIMULATIONS (RESULT 3) 89
Novo Carolina ... 89

Bruna Gomes Bruna ... 89
Faria Marlene ... 89

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ... 91

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ. «ΈΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ» 92

ΝΕΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΠΟΣΗ ΑΛΚΟΟΛ: ΈΜΦΥΛΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ 92
Κασσέρη Ζαχαρούλα ... 92

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ: ΟΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙ-ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ 92
Φαρμακοπούλου Ιγνατία ... 92

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ: ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ 93
Σκλάβου Κωνσταντίνα ... 93

ΈΡΕΥΝΑ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ: ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ 94
Σαμπροβαλάκης Γιώργος ... 94

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ, ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ 94
Χατζηφωτίου Σεβαστή ... 94

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ... 95

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (SORSOW) ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΜΕΠΑ 95
Μαρκοδημητράκης Μιχαήλ Χρυσοβαλάντης ... 95
Βοριζανάκης Ανδρέας ... 95
Παπαδάκη Ελένη ... 95
Πελεκίδου Λίνα ... 95
Κούτρα Κλειώ ... 95
Ράτσικα Νικολέτα ... 95
Saint Arnault Denise ... 95
Φούρναρη Χαρίκλεια ... 95
Κούτρα Κλειώ ... 95
Kokaliari Effrosyni ... 95
Taylor Joyce ... 95

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ... 96

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ... 97

BUILDING RESILIENT COMMUNITIES THROUGH INTERSECTIONAL GOVERNANCE: GENDER-RESPONSIVE APPROACHES TO CLIMATE MIGRATION 97
Ozcan Berfin Tutku ... 97

DIGITALIZATION, GENDER DIVERSITY, AND INCLUSION IN ITALY: NAVIGATING ACCULTURATION AND HUMAN RIGHTS CHALLENGES 97
Uzunkaya Mehmet ... 97

THE ROLE OF LITERATURE IN CREATIVE COMMUNITIES FOR LANGUAGE AND CULTURAL LEARNING 98
Quaglia Pasquale ... 98
Radice Alessia ... 98

PROMOTING CULTURAL DIVERSITY, ENVIRONMENTAL AWARENESS, AND DIGITAL SKILLS: THE ERASMUS+ PROJECT ON THE IMPORTANCE OF INTERCULTURAL COMMUNICATION 99
Mogli Marina 99

REDEFINING INTERCULTURAL COMPETENCE: FOSTERING SELF-AWARENESS, CRITICAL THINKING AND DEMOCRATIC CONSCIOUSNESS FOR INCLUSIVE EDUCATION AND SOCIAL TRANSFORMATION 99
Koukou Mina 99

BLENDED LEARNING IN ACCOUNTING EDUCATION: THE ROLE OF DIGITAL LEARNING TOOLS 100
Kottara Chara 100
Kavalieraki-Foka Dimitra 100
Asonitou Sofia 100

EXPLORING ATTITUDES AND PERCEPTIONS TOWARDS STUDENT VOICE AS A POTENTIAL TOOL FOR SCHOOL IMPROVEMENT. 100
Stefanaki Filachti 100

COMBINING STEM WITH SOCIAL-EMOTIONAL LEARNING FOR ENGAGING AND EFFECTIVE LEARNING 101
Lada Stavroula 101

THE SCHOOL PRINCIPAL, CO-CREATOR OF HIS ERA 102
Lampaki Olympia 102

THE EVOLVING ROLE OF SOCIAL MEDIA IN MOBILISING COLLECTIVE ACTION: A COMPARATIVE CASE STUDY OF EGYPT (2011) AND LEBANON (2019) 102
Lyristis Minas 102

ETHICS AND DEONTOLOGY IN THE DIGITAL ERA 103
Alexiadou Anastasia - Sofia 103

A CHILD-CENTERED PATH: THE MONTESSORI METHOD AND THE REGGIO EMILIA APPROACH AS INSPIRATION FOR ENGLISH LANGUAGE PEDAGOGY 103
Veliou Elisavet 103
Argiri Maria 103

STUDENTS' MISCONCEPTIONS ON CLIMATE CHANGE: A LITERATURE REVIEW 104
Rorris Dimitris 104
Karatza Athina 104
Galani Apostolia (Lia) 104

I TEACH; THEREFORE, I LEAD. THE TEACHER LEADERSHIP FOR TEACHER EVALUATION MODEL 105
Chasioti Vasiliki 105

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS AN EDUCATIONAL TOOL FOR ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN SPECIAL EDUCATION - A TEACHING SCENARIO 105
Rapti Danai 105
Georgiou Alexandra 105
Koukou Mina 105

WHAT IS THE PATH TO HAPPINESS AN ANALYSIS OF SANATAN PHILOSOPHY OF BHARAT 106
Hazra Ayan 106

SOCIAL MEDIA AS A POLITICAL ARENA: ANALYZING THE IMPACT OF DIGITAL CAMPAIGNING IN CONTEMPORARY INDIAN ELECTIONS 106
Aashutosh Kumar Aahire 106

ENGAGING STUDENTS THROUGH SPATIAL TECHNOLOGIES: LESSONS WITH GOOGLE MY MAPS AND ARCGIS TOOLS 107
Mincheva Petya 107
Stamatov Diyan 107

GOVERNANCE AND SOCIAL INNOVATION: BETWEEN NEW PRACTICES AND OLD MODELS OF TERRITORIAL DEVELOPMENT 108
Santoro Patrizia 108
La Bella Marco 108

BREAKING BARRIERS: FEMALE COMMANDOS AS AGENTS OF CHANGE IN CHHATTISGARH'S GOVERNANCE FRAMEWORK 108
Narayan Kamal 108

BRIDGES TO THE WORLD: ANALYZING THE IMPACT OF ERASMUS PROJECTS ON SCHOOL CULTURE AND INTERNATIONALIZATION IN GREEK PRIMARY EDUCATION 109
Chasioti Vasiliki 109

PROMOTING DEMOCRATIC VALUES IN THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM 109
Ziavrou Aikaterini 109
Dalla Marialena 109

THE CONFLUENCE OF COLONIAL MEMORY AND HISTORY IN THE NOVEL WANTING BY RICHARD FLANAGAN 110
Barman Pradeep 110

“MYBITMAP” PROJECT: SCHOOL EDUCATIONAL ACTION TO ACTIVE CITIZENSHIP AND SUSTAINABILITY 110
Bellocchio Maria Maddalena 110

CONSTRUCTING ETHNO-RELIGIOUS IDENTITY: THE CASE OF INFORMAL LANGUAGE SCHOOLING OF SYRIANS IN RETHYMNON 111
Liodakis Nikolaos 111

TEACHING METHODOLOGIES AND STRATEGIES IN SOCIAL WORK EDUCATION: A CASE STUDY OF IGNOU, INDIA 111
Guin Sayantani 111

CIVIC PARTICIPATION AND SOCIAL CAPITAL IN POSTINDUSTRIAL CITIES OF CENTRAL AND EASTERN EUROPE 112
Starosta Pawel 112

TEACHERS' READINESS REGARDING THE USE OF GENERATIVE ARTIFICIAL INTELLIGENCE 112
Kladaki Maria 112
Mastrothanasis Konstantinos 112
Dumitru Cristina 112
Alexopoulos Panagiotis 112

CITIZEN JOURNALISM AS A NEW FORM OF DEMOCRATIC DELIBERATION: A PERSONAL EXPERIENCE FROM THE GREEK REALITY 113
Mastroianni Fotini 113

ADHERENCE TO MEDITERRANEAN DIET 113
Mylona Aspasia 113
Soukou Anthi 113
Mitrik Maros 113

REINFORCING TEENAGE STUDENTS’ COMMUNICATIONAL SKILLS AND CRITICAL THINKING THROUGH AI APPS 114
Lazarou Ioanna 114

THE COMPETENCIES DESCRIBED BY THE COUNCIL OF EUROPE'S REFERENCE FRAMEWORK OF COMPETENCES FOR DEMOCRATIC CULTURE (RFCDC) THROUGH MUSIC IN EDUCATION 115
Sarikaki Georgia 115

MAPPING THE SUSTAINABILITY 115
Pichard Philippe 115
Duloung Corinne 115

EDUCATION AND SOCIAL INCLUSION OF ROMA STUDENTS IN PRIMARY EDUCATION: THE EXAMPLE OF TWO SCHOOLS IN GREECE AND TURKEY 116
Fragkos Stavros 116
Omer Chasan Achmet Aise 116
Fazlioglu Yesim 116
Burak Yakup 116

CONVERSING WITH AND THROUGH CONTEMPORARY, CONCEPTUAL ART: A FORM OF PARTICIPATORY, INCLUSIVE ‘INSTRUCTION’ 116
Polymeris Spiros 116

FOSTERING STUDENTS' ACTIVE PARTICIPATION AND CITIZENSHIP THROUGH A COLLABORATIVE ETWINNING PROJECT FOR A BETTER WORLD: "FOOD 4 ALL” 117
Kouzouli Sophia 117
Georgopoulou Theodosiou Aikaterini (Catherine) 117
Yoldas Rana 117

EVERYTHING STARTS WITH HEALTH. ERASMUS 2022-2-EL01-KA210-SCH 118
Çelik Öznur 118
Crnjevic Trstenjak Petra 118
Stojanovskaabstract Zaklina 118
Psaltaki Evgenia 118

THE EFFECT OF MENTORING ON ANTI-CORRUPTION POLICY MAKING. THE EUROPEAN PUBLIC SECTOR EXPERIENCE 118
Pappa Evangelia 118
Kremona Maria 118
Mavroeidis Vasileios 118
Georgitseas Panagiotis 118

TOKENIZATION OF REAL-WORLD ASSETS: LEGAL, TECHNICAL, AND MARKET IMPLICATIONS 119
Georgitseas Panagiotis 119
Tantis George 119
Pappa Evangelia 119

CRITICAL SUCCESS FACTORS FOR THE IMPLEMENTATION OF A MENTORING PROGRAM IN THE GREEK PUBLIC ADMINISTRATION AND THE FORMULATION OF TECHNICAL CERTIFICATION REQUIREMENTS 119
Mavroeidis Vasileios 119

DIGITAL CITIZENSHIP: A FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DIGITAL COMMUNITIES 120
Kalemis Alexandros 120

AUGMENTED REALITY (AR) AND GAMIFICATION: CREATING COLLABORATION NETWORKS IN VIRTUAL COMMUNITIES 120
Kalemis Alexandros 120

BALANCING STUDENT-DEREGISTRATION IN THE DEPARTMENT OF NUTRITION AND DIETETICS SCIENCES, HELLENIC MEDITERRANEAN UNIVERSITY, 2025 121
Tsikalakis Georgios 121
Sfakianaki Eirini 121
Sfendourakis Ioannis 121

Fragkiadakis Georgios A. 121

EVOLUTIONARY PATTERNS OF PRESSURE GROUPS IN THE PUBLIC POWER CORPORATION. POLITICAL INTENTION, MOVEMENT REFERENTIALITY 122
Kiki Magdalini 122
Asproulis Aristidis 122
Kalerante Evangelia 122
Trogaidou Argiro 122

CAN STE(A)M ACTIVITIES IMPROVE THE STUDENTS' SPEAKING AND COMMUNICATION SKILLS? APPLYING ACTION RESEARCH IN PRIMARY EDUCATION 122
Barouta Maria 122

THE HISTORICAL EVOLUTION AND SIGNIFICANCE OF PERCUSSION INSTRUMENTS IN ORTHODOX CHRISTIAN WORSHIP 123
Kouzoupi Maria Athanasia 123
Boura Vassileia 123

WRITE YOUR WAY TO SELF-CONTROL: HOW ENHANCING WRITING SKILLS EMPOWERS STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES 123
Antoniou Faye 123
Kokkali Vasiliki 123

YOUTH ENVIRONMENTAL ACTIVISM IN THE DIGITAL ERA: A PATH TO A SUSTAINABLE FUTURE 124
Stanković Milica 124
Gordana Mrdak Gordana 124

HOW TO COPE WITH GRIEF THROUGH THE PRISM OF AFTER-DEATH GNOSIS/COUPLE LIFE 124
Tsitsifyllas Paschalis 124

THE ROLE OF ART IN STRENGTHENING CREATIVE COMMUNITIES: CREATIVE WRITING INDUSTRY 125
Karelina Jekaterina 125

TEACHERS' PERSPECTIVES ON THE USE OF THE COOPERATIVE PROJECT-BASED LEARNING METHOD AS A FACTOR FOR EDUCATIONAL INCLUSION IN GIFTED STEAM EDUCATION 125
Milakis Emmanouil 125

BRIDGING REFORMS AND INVESTMENTS IN GREECE'S RECOVERY AND RESILIENCE FUND WITH HUMANISTIC MEDICAL EDUCATION 126
Giannari Maria 126
Kostopoulos Ioannis 126

TRANSFORMING PUBLIC ADMINISTRATION THROUGH INNOVATION AND CO-CREATION: A WESTERN BALKANS PERSPECTIVE 126
Prokshi Dhurata 126

WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN SILVERSMITHING AND GOLDSMITHING IN THE ATTICA REGION 127
Mastroianni Fotini 127
Chatzopoulou Ioanna 127

PROMOTING SYNERGY THROUGH PARTICIPATORY TEACHING AND INCLUSION METHODOLOGIES IN ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES (ESP): A CASE STUDY WITH FIRST-YEAR LAW STUDENTS 127
Sagar Jeevan 127

ART, MUSIC , DANCE AND EFFECTIVE COMMUNICATION FOR INCLUSION AND WELL-BEING 128
Partheniadi Maria 128

Α. Συλλογική Δράση, Πολιτική Συμμετοχή και Δημιουργικές Κοινότητες 129

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ: ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 129
Πελεκίδου Λίνα 129
Κούτρα Κλειώ 129
Ράτσικα Νικολέτα 129
Saint Arnault Denise 129

ΣΥΝ-ΥΦΑΙΝΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΕΝΔΥΜΑ 130
Κουτσού Βενετία 130
Λυκουριώτη Ίρις 130

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ: ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ 130
Μαρκοδημητράκης Μιχαήλ Χρυσοβαλάντης 130

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΘΕΤΙΚΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΧΑΡΝΩΝ 131
Φίντελνταϋ Έλενα 131

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 132
Βοριζανάκης Ανδρέας 132
Παπαδάκη Ελένη 132

ΣΧΕΔΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΕΣΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ 132
Γόγαλης Θεόδωρος 132

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ 133
Καφφετζάκη Καλλιόπη 133

Η ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ 133
Παπαδάκη Πολυξένη 133

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΜΑΘΗΤΗΣ 9 ΕΤΩΝ ΜΕ ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ, ΔΕΠ-Υ ΚΑΙ ΦΟΒΙΚΗ ΑΓΧΩΔΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΨΥΧΟΛΟΓΟ 134
Σαρρή Χρυσούλα 134

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ 135
Χουρδάκης Μαρίνος 135

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΓΑΝΑΚΤΙΣΜΕΝΩΝ 135
Βαγιανός Δημήτριος 135

ΔΙ-ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙ-ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ, ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ 136
Μπαλτσιώτη Βασιλική 136
Φαρμακοπούλου Ιγνατία 136

Α01. Συλλογική Δράση και Διατομεακή Συνεργασία 137

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΗΣΗ ΩΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ 137
Κατάκη Μαρία 137

Παπαδακάκη Μαρία.....137
Τσικνάκης Εμμανουήλ.....137
Χλιαουτάκης Ιωάννης.....137

Η ΈΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ: ΑΠΟΨΕΙΣ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 138
Λιαρόπουλος Παύλος.....138

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ “300 ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ” (2000-2025) 139
Χαμάκος Γεώργιος.....139

ΤΟ ΥΠΟΓΕΙΟ ΝΑΪΔΡΙΟ ΣΤΟΝ ΙΕΡΟ ΝΑΟ ΤΟΥ ΑΓ.ΤΙΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΤΙΜΗΝΣΙΟ ΤΟΥ 1925 139
Κυριακάκη- Σφακάκη Αθηνά.....139

Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΩΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ 140
Γουβιάς Διονύσιος.....140
Κουρουτσίδου Μαρία.....140

Α02. Συνεργατικές κουλτούρες και βιώσιμα δίκτυα κοινοτήτων 142

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 142
Μαμάκης Γεώργιος.....142

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ 142
Βουλγαρίδου Μαρία.....142
Τσούλη Μαρία Ιωάννα.....142

ΤΟ "MACC-SOIL LIVING LAB": ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ MEDITERRANEAN AGROFOOD COMPETENCE CENTER (MACC) ΩΣ ΜΟΝΤΕΛΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ 143
Κυριακίδης Νικόλαος.....143
Καθαράκης Μιχάλης.....143
Κρυσταλλίδου Ευδοκία.....143
Παπαδοπούλου Ελισάβετ.....143

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΕΩΣ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 144
Φραγκάκης Αντώνιος.....144

Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ/ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΗΚΟΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ 144
Μολλά-Ογλού Γκιοκχάν.....144
Τζάστα Μαρία.....144
Σκαρλατίδου Άρτεμις.....144

Α03. Συνεργασία και συν-δημιουργία στο δημόσιο τομέα 145

ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΣΙΝΤΙΚΗΣ ΣΕΡΡΩΝ 145
Κατσάπη Ροδέα.....145

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 146
Σακελαρίου Αικατερίνη.....146

ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΣΤΕΓΑΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 147
Αλεπλιώτης Δημήτριος 147
Γεωργίου Αθανασίος 147
Πατέλη Ολυμπία 147

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ: ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ 147
Ζυγούρης Φώτιος 147
Βαλκάνος Ευθύμιος 147

ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΦΕΛΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ 148
Φίλος Ιωάννης 148

Α04. Μοντέλα συνεργασίας μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων 149

ΟΙ ΣΔΙΤ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ: Η ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΝΕΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ 149
Μηλάκης Ηρακλής 149

Α05. Διακυβέρνηση και Συνεργατικά Μοντέλα 150

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ 150
Τσιριγώτης Διονύσιος 150

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ 151
Γαλάνης Παναγιώτης 151

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΤΟΝ ΜΕΤΑΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ 151
Τομπρου Δημητρα 151

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ Η ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 152
Ταλιούρης Ευάγγελος 152
Τριχάς Νικόλαος 152

Α06. Ενδυνάμωση και συμμετοχή των πολιτών μέσω συλλογικών πρωτοβουλιών 153

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΧΕΣ 153
Κυριακίδης Γεώργιος 153

Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ . ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 153
Χρονοπούλου Γεωργία 153

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΣΑΜΟΥ ΣΤΗΝ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΣΣΩΝ 154
Κυαμέτη Μαίρη 154

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ/ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ: ΈΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ 155
Τσούλη Μαρία Ιωάννα 155

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 155
Παπαδημητρίου Δημήτρης 155
Γρηγορίου Χαρίκλεια 155

ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 156
Καρολίδης Στέλιος 156

Κανάρη Χαρίκλεια 156
Σουλιώτου Αναστασία Ζωή 156
Λενακάκης Αντώνης 156

Α07. Ρόλος της τέχνης και του πολιτισμού στην ενίσχυση των δημιουργικών κοινοτήτων .. 157

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ "PLASMATA II", ΣΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΑ. 157
Μπέλλου Βερόνικα 157

ΜΗ ΤΥΠΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΜΑΤΟΣ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ 157
Μπονάρου Άννα 157

Η ΕΓΧΩΡΙΑ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (1923-1940), ΣΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΟΥ «ΗΘΙΚΟΠΛΑΣΤΙΚΟΥ» ΑΚΑΔΗΜΑΪΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΟΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 158
Στειακάκης Χρυσοβαλάντης 158

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΒΟΡΕΙΟ ΠΕΔΙΟ ΕΝΑΣ ΠΥΡΗΝΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ 159
Κερτεμελίδου Παρασκευή 159

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ 159
Σταμάτη Ευαγγελία 159

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ 160
Τσιριγώτης Διονύσιος 160

ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ 161
Ελευθεριάδου Μαρία Ροζαλία 161

Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΠΕΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ 161
Θανοπούλου Ευγενία 161

ΦΟΡΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ: ΥΦΑΙΝΟΥΜΕ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ 162
Στόικου Ελευθερία 162
Αδαμοπούλου Ευχαριστία 162

ΛΕΣΧΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ: ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 163
Κελεπούρη Μαρία 163

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΓΙΑ ΑΝΗΛΙΚΟ ΚΟΙΝΟ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ 163
Δημάκη-Ζώρα Μαρία 163
Παπαλεωνίδα Κυριακή 163

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ PULSE-ART: ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 164
Κολιάκου Ηρώ 164
Κυριακίδου Μαρία 164
Μουνταντωνάκης Μιχάλης 164
Χαραμή Λήδα 164

ΛΥΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) ΠΑΙΑΝΙΑΣ 1985-2025 ΣΑΡΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ 164
Σδούκος Παναγιώτης 164

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΕ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ 165
Παπούλη Ελένη 165

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ: Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ 166
Κολτσίδα Μαρία 166

Α08. Ευρωπαϊκά Προγράμματα και συνεργατικές κοινότητες μάθησης 166

ΔΙΚΤΥΟ TEACHERS 4 EUROPE (T4E): ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ 166
Γρηγοριάδου Ευθαλία 166

ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕ ΠΕΔΙΟ ΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 167
Μπουτσιούκη Σοφία 167

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ (Ε.Ε.): ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΕ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ MOTIVATE TEACHERS FOR EUROPE 168
Ασδεράκη Φωτεινή 168
Μαστροκούκου Σοφία 168
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης 168
Κρήτας Δημήτριος 168

Α09. Συμμετοχή των πολιτών και νέες μορφές δημοκρατικής διαβούλευσης 169

ΤΑ ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ 169
Ρίζος Θεόδωρος 169

ΠΛΗΘΟΠΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ: Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΔΔΑ 169
Κομσέλη Φωτεινή (Φανή) 169

ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ: ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΣΗΜΕΡΑ 170
Μαυρίδης Ηρακλής 170

Α10. Δικαιώματα, δεοντολογία και δημοκρατία στις θεσμικές συλλογικότητες 171

ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑ: ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ 171
Χαχάμης Θωμάς 171
Μαρτινάκη Σοφία 171
Δεδότση Σοφία 171
Καραχάλιου Ευαγγελία 171

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ 172
Γουρίδου Μαρία 172
Γκέκα Μαρία 172

Η ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΣΕ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ 172
Θεοδώρου Ειρήνη 172

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ 173
Μπελαδάκη Δέσποινα 173

Μαντά Αικατερίνη 173

Α11. Αναδυόμενες Μορφές Συμμετοχής και Πολιτικής Δράσης στις Σύγχρονες Κοινωνίες. 174

Ο ΔΥΝΑΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ(DYNAMIC PROGRAMMING) ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΕΠΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ 174
Βάντζος Χρήστος 174

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΛΥΚΕΙΟΥ 175
Πετρά Βασιλική 175

#JUSTICE FOR ZAK/ZACKIE: ΜΙΑ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ 175
Ξέστερνου Βασιλική 175

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΩΣ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΜΟΡΦΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 176
Οικονόμου Αναστασία 176

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ: ΕΝΑ ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗ ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ VARIETIES OF DEMOCRACY. 176
Παπαοικονόμου Αντώνιος 176
Μπιρμπίλη Μαρία 176

Α12. Η Δυναμική της Κοινωνίας των Πολιτών στη Διαμόρφωση Δημόσιων Πολιτικών 177

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 177
Γιαννάκου Γλυκερία 177

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΜΚΟ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ 178
Κατσίγιαννη Ζαχαρούλα 178
Κουτσουράκη Ελένη 178
Παπαδάκη Βασιλεία 178
Μαρούδα Μαρία - Ντανιέλλα 178

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΗΘΟΥΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ 179
Μπαντούνα Ιωάννα 179

Η ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 179
Μαγκαρδάς Απόστολος 179

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ 180
Χατζάκης Στέργιος 180
Αστυρακάκη Χρυσούλα 180

ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ (Ο.ΚΟΙ.Π.) ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ 180
Σίμος Νικόλαος 180

Α13. Ανάπτυξη Ενεργού Πολιτειακής Συνείδησης και Συλλογικής Ευθύνης 181

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΦΑΙΡΑ. ΜΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ 181
Σκαλιδάκης Θεόδωρος 181

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΖΩΗΣ: ΠΩΣ Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ 182
Χατζηκωνσταντίνου Κρίτων 182
Ορφανίδου Χαρίκλεια 182
Στεφανάκης Αναστάσιος 182

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ PROJECT ΓΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ 183
Ματθαίου Όλγα 183
Σταυρίδης Σάββας 183

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΑΥΤΟΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΩΝ 183
Τσιντώνη Κωνσταντίνα Τιτίκα 183

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΜΕΛΛΟΝ 184
Καπελάκη Μαρίνα 184

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ 2020-2023 185
Δεληγιάννης Δημήτρης 185

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ 3D ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ 185
Μαΐδου Ανθούλα 185

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΩΣ "ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ" ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 186
Δαγαλάκη Αναστασία 186

Α14. Η Συλλογική Δράση σε Περιόδους Κρίσης 186

Η ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΚΡΙΣΗΣ: ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΙΝΗΜΑΤΙΕΣ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 187
Μαλαίνου Μαρία 187

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ 187
Τιτοπούλου Αθηνά 187
Κουτσουράκη Ελένη 187

Η ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΩΣ ΑΝΤΙΔΟΤΑ «ΚΡΙΣΕΩΝ»: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΛΒΑΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ COVID-19 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 188
Παντελέου Μαρία 188

ΑΝΤΙΚΙΝΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΚΡΙΣΗΣ: Η ΙΔΙΑΖΟΥΣΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ "ΑΝΤΙ-ΣΥΡΙΖΑ ΜΕΤΩΠΟΥ" 188
Οικονομίδης Αλέξανδρος 189

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ 189
Βακουφτσή Ελένη 189

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ: ΑΠΟ ΤΟΝ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ – ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ 190
Κρίθου Λαμπρινή 190

Α15. Συλλογικότητες και Αυτο-οργανωμένες Κοινότητες ως Μέσα Εναλλακτικής Πολιτικής Δράσης 191

ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ QUEER ΟΜΑΔΕΣ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 191
Χατζηθεοδώρου Ευθύμης 191
Παπαδάκη Βασιλεία 191

ΟΙ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΥΣΣΩΜΑΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ 19ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΩΣ ΠΡΩΙΜΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ «ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ» ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΟΧΗ 191

Δημητρίου Γιάννα 191

Α16. Σχέδια ένταξης μεταναστών και προσφύγων σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων 192

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ 192
Σταθούλη Μαρία 192

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ 193
Καλοκύρη Βασιλεία (Λιάνα) 193
Καρακασίδου Ελένη 193

Β. Κοινωνική Παιδεία, Εκπαίδευση και Πολιτισμός 194

Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ 194
Αδαμίδης Δημήτριος 194
Φουτσιτζή Αρχοντία 194

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 194
Καπνοπούλου Ζωή 194
Λενακάκης Αντώνης 194

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 195
Αδαμίδης Δημήτριος 195
Φουτσιτζή Αρχοντία 195

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ MODEL UNITED NATIONS (MUN) ΣΤΗΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ 195
Πελέκη Αικατερίνη 195
Υφαντής Ηλίας 195
Ασημάκη Αικατερίνη 195

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ Η/ ΚΑΙ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ 196
Λαδά Αλίκη 196

“ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΥΤΟΠΙΑ”, ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΓΙΑ ΝΑ (ΞΑΝΑ)ΦΑΝΤΑΣΤΟΥΜΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ 196
Νεοφύτου Ιωάννα 196

ABCD MODEL (ADULT PROTECTIVE CAPACITIES, BEHAVIORS, CHILD VULNERABILITY, DANGEROUS CONDITIONS) ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ Δ.Α.Φ.. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 197
Φούρναρη Χαρίκλεια 197
Κούτρα Κλειώ 197
Kokaliari Effrosyni 197
Taylor Joyce 197

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΣΤΗΝ ΤΕΝΕΑ: ΕΦΗΒΙΚΕΣ «ΦΩΝΕΣ» ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ 198
Χάψα Μαίρη 198
Κόρκα Έλενα 198
Ευαγγέλογλου Βιβή 198
Κοτσαρίνης Απόστολος 198

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ 199
Κεραμίδα Γεωργία 199

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΑΦΕΤΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ 199
Νικολιδάκης Συμεών 199
Λογιώτη Μαίρη 199

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ 200
Γούλα Ιωάννα 200

"ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ;" ΜΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ 200
Χατζηιωαννίδου Σοφία 200
Φουτσιτζή Ευαγγελία 200

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 201
Βαβανού Κωνσταντία 201

ΑΝΔΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΞΙΚΟΥ ΑΝΔΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΔΡΙΣΜΟ 202
Χωλίδης Κλήμης-Δημήτριος 202

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ 202
Κερασοβίτης Κωνσταντίνος 202

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ GENAI ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ 203
Κοϊμτζόγλου Ιωάννης 203

Ο ΑΦΡΟΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 204
Μουσούλη Ράνια 204

ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 204
Μπουρδανιώτης Πολυχρόνης 204
Κάναρος Δημήτριος 204

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΟΜΑΔΕΣ 205
Καραμανάκη Μαργαρίτα 205

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ 206
Αλεξανδρή Παρασκευή 206

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (Ζ.Ε.Π.) 206
Μπάρδας Αθανάσιος 206

Β01. Συμμετοχικές μεθοδολογίες διδασκαλίας και συμπερίληψης 207

Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ. 207
Αυγουστάκη Αικατερίνη 207

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ 208
Αυγουστάκη Αικατερίνη 208

ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 208
Παπαπέτρου Σάββας 208

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΕ ΕΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΑΧΕΙΑΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ (SPEED SCHOOL-AI) ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 209
Λάζαρης Δημήτριος 209
Μαγγίνα Ουρανία 209
Νταή Βασιλική 209
Παπά Βασιλική 209

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΑΡΣΗ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ (ΔΑΦ) ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΕΡΕΥΝΑ – ΔΡΑΣΗ 210
Αντωνάτου Σπυριδούλα 210
Κολοβού Γεωργία 210

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΙΚΡΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ 210
Μπακιρτζή Ιωάννα 210

ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ 211
Τσαμπατζίδης Θεόδωρος 211
Πατρώνας Γεώργιος 211

ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΕΝΑΡΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ 212
Πουλαστίδη Μελία Άννα 212

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (Τ.Π.Ε.) 212
Αντωνίου Μαρία 212
Κυριακάκη Χαρίκλεια 212

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΜΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ 213
Παπουτσάκη Καλλιόπη 213
Αννοπούλου Ελένη 213

ΤΟ ΣΕΝΤΟΝΙ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ: ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ 213
Γκούνα Θεοδώρα 213

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΩΝΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 214
Γελαστοπούλου Μαρία 214

Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ 214
Κορακάκη Αικατερίνη 214

ΌΤΑΝ ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΥΠΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ 215
Κόγια Αικατερίνη 215

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 215
Ζιωντάκη Ζωη 215

ΟΜΑΔΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ: Η ΤΕΧΝΗ ΠΟΥ ΧΤΙΖΕΙ ΓΕΦΥΡΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 216
Χατζήπαπας Αριστομένης 216
Ριζόπουλος Ανδρέας Αριστοτέλης 216

ΤΠΕ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΠΡΟΩΘΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΦΡΑΓΜΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 216
Πουλίτσα Διονυσία 216
Χουστουλάκης Εμμανουήλ 216

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΟΦΘΑΛΜΙΚΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ (EYE TRACKING) ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 217
Βοσνάκου Ελένη 217
Βαρσαμά Μαρία 217

Β02. Παιδαγωγική, εκπαιδευτική και διδακτική θεωρία 218

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΟΥΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΟΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ 218
Στέλικου Αντωνία 218

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ 219
Φραγκιουδάκη Χρυσή 219
Τερζάκη Μαρία 219

ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ 219
Γεωργούλα Χριστίνα 219
Πέτρου Βασιλική 219

ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΥΣΑΡΙΘΜΗΣΙΑΣ. ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΤΗ ΔΥΣΛΕΞΙΑ. ΈΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ, ΑΠΟΨΕΙΣ, ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕ 220
Δηλαβέρη Αφροδίτη Σπυριδούλα 220

ΘΕΩΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ (ARGUMENTATION): 3 ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΥΚΕΙΟΥ 221
Τζάμο Χρήστος 221
Θεοχαράκη Ναυσικά 221
Διαμάντη Μαρία 221

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ - ΜΙΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 221
Σχετάκη Στεφανία 221
Πατελάρου Αθηνά 221

Β03. Πολιτικές για την εκπαίδευση, προσανατολισμοί και δομές της εκπαίδευσης 222

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 222
Κυριαζή Ελένη 222

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. Ο ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΕΝΤΟΡΑΣ, ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΡΓΟΥ 223

Μπαρτζάκλη Μαριάννα 223

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΕΚ (ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ) ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΒΜ, Η ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 223
Παπαδάκης Νίκος 223
Δρακάκη Μαρία 223
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης 223

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ: ΈΝΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ 224
Καπερνέκα Παναγιώτα 224
Αθανασιάδης Γεώργιος 224
Παπανικολάου Φίλιππος 224

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 224
Ρέπτση Μαρία 224
Κουκουμπλιάκος Ιωάννης 224

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ 1932 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟ 1982. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ Ν. 5343/1932 ΚΑΙ ΤΟΥ Ν. 1286/1982 225
Ζλατιλίδου Στέλλα 225

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ OECD LEARNING COMPASS 2030 225
Μαρίνος Ανδρέας 225

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟ ΑΓΑΘΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑ 226
Πλιόγκου Βασιλική 226
Τρομάρα Σοφία 226
Νικολιδάκης Συμεών 226

ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙ-ΑΡΧΕΙΑ: ΤΟ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΠΑΙΔΩΝ ΝΕΑΠΟΛΗΣ "ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΑΥΛΟΣ" 227
Βιολέτης Κωνσταντίνος 227

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΤΣΑΤΣΟΥ- ΕΥΡΥΓΕΝΗ ΚΑΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1974-1975) 227
Δούκας Τριαντάφυλλος 227

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΥΤΕΣ 228
Κανακάκη Κυριακή 228

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ-ΤΡΙΩΝ Ε΄&ΣΤ΄ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΟΥ Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΣΕ ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ. 228
Κατσαμποξάκης Ιωάννης 228

ΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ 229
Φράγκος Σταύρος 229
Παπαναστασίου Ευθυμία 229

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ 230
Παναγίδης Παναγιώτης 230

Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΩΝ ΑΛΚΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ (1967-1974) 230
Ζλατιλίδης Δημήτριος 230
Κουτσογιαννάκη Αθηνά 230

ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 231
Μητσοπούλου Ζωή 231

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 232
Αποστόλου Σουλτάνα 232
Γκουτζιαμάνη Αικατερίνη 232
Γεροβασιλείου Κάρολος 232

ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΩΣ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ 232
Ροφούζου Αιμιλία 232

Η ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΠΙΕΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΙΣΟ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΠΛΑΤΑΜΩΝΑ ΚΑΙ ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1966-1977 233
Καλλέργης Στέργιος 233
Ζαφείρης Κωνσταντίνος 233

Η ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1950 233
Καλλέργης Στέργιος 233
Ζαφείρης Κωνσταντίνος 233

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΗΜΕΡΑ 234
Ντεντάκης Γεώργιος 234

Β04. Προγράμματα Σπουδών, υποστηρικτικά και διδακτικά υλικά 234

ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ Η/Υ 234
Λιόνας Αθανάσιος 234

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΩΣ ΜΙΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΕΠΠΣ) ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ» ΚΑΙ ΤΩΝ «ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ» 235
Τουρκομανώλη Σουλτάνα 235

ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΣ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ: ΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΗΣ 235
Ευθυμίου Σπυριδούλα 236

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΩΣ ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ 236
Σουβλίδη Μαρία 236

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΔΙΑΦΥΓΗΣ (ESCAPE GAMES) ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ 237
Λουλούδη Αθηνά 237
Χωλίδου Μαρία 237

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 238
Ζίγγα Μαριλένα 238

Η ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ 238
Πολυχρόνη Ευθυμία 238
Φωτιάδου Γεωργία 238

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 239
Μυλωνάς Δημήτριος 239
Φραγκάκη Ζαφειρώ 239

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ 240
Τσούρα Ανδρονίκη 240

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ 240
Κληρονόμου Πηνελόπη 240

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ … ΕΝΑ ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ: ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ 241
Δροσουλάκης Κωνσταντίνος 241

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΑ: ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΟΡΑΜΑ 241
Liontou Mochament Marina 241

Β05. Διδακτική μεθοδολογία και στρατηγικές 242

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΚΛΑΣΜΑΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 242
Πολύδωρος Γεώργιος 242

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ "ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟ Χ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ" 242
Παπαργύρη Αθηνά 242
Λάκκα Ανδριάνα 242
Σικελιανού Δέσποινα 242

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ 243
Γιαννάκου Γλυκερία 243

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ (ARCGIS STORYMAPS) ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ: ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ. 244
Φωτίου Φωτεινή 244

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ: ΤΕΧΝΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ 244
Μαυρογιάννη Αριστέα 244
Βασιλάκη Ελένη 244
Τραχανιάς Ευστράτιος 244

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ: ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 245
Παναγιωτάκη Ειρήνη 245

ΌΤΑΝ Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΓΡΑΦΕΙ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΟΡΘΩΝΕΙ, ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, ΜΗΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΘΕΙ

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΛΗΡΟΥΣ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ; (FLIPPED LEARNING) 246
Τζωρτζάκης Ιωάννης 246

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΝΗΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ESA: ΜΙΑ ΑΥΤΟΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΈΡΓΩΝ, ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ 247
Σκαρβελάκης Βασίλειος 247

ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΣΦΑΛΗ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΑΥΤΕΣ 247
Πατεράκη Χρυσούλα 247
Τσιτιρίδου Χριστίνα 247

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ 248
Κόνιαρης Θεοχάρης 248

ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ MICROLEARNING (ΜΙΚΡΟ-ΜΑΘΗΣΗ) ΣΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΝΕΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ 248
Γαλάνη Μαρία-Ελευθερία 248
Μπούτα Χαρίκλεια (Χαρά) 248

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ Π.Ε. ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΔΑΦ ΚΑΙ ΔΕΠ/Υ 249
Τσιντάρη Μαρία Λήδα 249

ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΕΙΡΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΣΗ ΣΤΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ 250
Παντελιού Νίκη 250

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ARTIT 250
Λιανού Μαρία 250
Λιανού Κυριακή 250

ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ. ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ 251
Σεχίδης Ιωάννης 251

ΣΥΝΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ-ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΔΡΑΜΑΣ 252
Τριανταφυλλίδου Ευαγγελία 252

ΠΟΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΜΗ ΦΥΣΙΚΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΤΕΣ ΜΙΑΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 252
Καπέτα Χρυσοβαλάντου 252

ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΝΤΕΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ. ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ, ΤΗ ΜΕΤΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΧΟΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ 253
Βασαρμίδου Δέσποινα 253
Πλατοκούκη Μαρία 253

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ VS ΦΥΣΙΚΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ. ΈΝΑ ΣΥΜΒΑΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ. 253
Βασαρμίδου Δέσποινα 254

Β06. Διδακτικές προτάσεις, σενάρια διδασκαλίας 254

Η ΦΩΝΙΣΣΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ: ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΜΕΣΩ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ. 254

Γαϊτάνη Μαρία 254
Λυσίτσα Κυριακή 254

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ: ΈΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ 255
Φουντά Γεωργία 255

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΩΣ ΜΕΣΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ 255
Λιώση Λεμονιά 255

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ 256
Συμεωνίδης Νικόλαος 256

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 256
Χωλίδου Μαρία 256

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ MY JUMP 2 APP ΣΤΗΝ ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΕΤΩΝ ΑΛΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗ ΣΓΩΓΗ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ 257
Παπίστας Φώτιος 257

ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ- ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΘΡΑΝΙΟ. 257
Χατζηπέτρου Ελένη 257

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ: «Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ» 258
Κωστούλα Αναστασία 258
Κωστούλα Χριστίνα 258

ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β΄ ΚΑΙ ΣΤ΄ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΛΟΓΟΥ 259
Παπουτσή Γεωργία 259

Η ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΑΙΧΜΗΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ 259
Παπαϊωάννου Μιχάλης 259

ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΡΔΙΑΚΩΝ ΣΦΥΓΜΩΝ» 260
Παπαηλιού Δημήτρης 260

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΙΑΣ ΛΕΣΧΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ 261
Καραγιάννη Σοφία 261

ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ SOCRATIVE 261
Παπαηλιού Δημήτρης 261

Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ 262
Τσιρέβελου Βασιλική 262

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΩΝ BOURDIEU ΚΑΙ PASSERON 262
Παπαναγιώτου Ζωγραφιά 262

ΈΝΑ PROJECT ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ – ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΣΩΜΑΤΩΣΕΙΣ 263
Νικολαΐδου Παναγιώτα 263

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΘΗΡΑΜΕΝΗ ΣΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΟΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟ ΠΟΛΕΜΟ 264
Γάκη Ανδρονίκη 264

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΜΙΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕΝΑΡΙΑ ΣΤΗ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ 264
Γιαχανατζή Ιωάννα 264

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ. Η ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΝΕΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 265
Πατέλη Ολυμπία 265
Κοντομανώλης Νικόλαος 265

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ «THINK,PAIR,SHARE/ΣΚΕΨΟΥ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΟΥ, ΜΟΙΡΑΣΟΥ» ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ Δ ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 265
Γουρίδου Μαρία 265

ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ: ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΞΑΩΡΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ 266
Σκοπιανός Αθανάσιος 266

ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΙΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 266
Τσαχουρίδου Παναγιώτα 266

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΣΤ΄ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΤΠΕ 267
Πέτρου Βασιλική 267
Γεωργούλα Χριστίνα 267

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ «ΟΧΙ» ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ 268
Κολόκα Ουρανία- Ειρήνη 268

ΤΗΝ ΙΛΙΑ(ΕΙ)ΔΑ ΑΛΛΙΩΣ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 268
Κουτόβα Χαρίκλεια 268
Τεληγιαννίδου Ηλιάνα 268

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΚΑΙ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΓΙΑ ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΒΙΩΣΗ-ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 269
Πανταζή Ειρήνη 269

ΌΤΑΝ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΥΠΕΡΝΙΚΑ ΤΗΝ ΚΑΘΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΠΑΛΙΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΣΙΟΥΛΑ ΤΟΥ ΤΑΜΠΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ. 270
Δεληγιάννη Ευφροσύνη - Εριέττα 270
Ρίζου Γεωργία 270

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ 270
Λυτζερίνου Ευαγγελία 270

ΜΑΘΑΙΝΩ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ 271
Κικίδου Μαρία 271
Γκιούρος Φίλιππος 271

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΦΥΤΑ: ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ 272
Κυριακίδης Γεώργιος 272

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΙΜΙΣΜΟ ΣΤΟ ΑΝΙΜΑΤΙΟΝ: ΜΙΑ ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ 272
Μπολτσή Μαριάνα 272

ΤΑ ΔΑΣΗ ΕΚΠΕΜΠΟΥΝ ΣΗΜΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ 273

Φωστηροπούλου Ειρήνη 273

ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΚΛΙΜΑ ΓΝΗΣΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ – ΓΟΝΕΪΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ 273
Μαυρίδου Ελένη 273

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ - "ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΆΓΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ ΧΟΡΤΑ" 274
Βλαχοκυριάκου Φωτεινή 274
Τζωρτζάκης Ιωάννης 274

ΑΝΤΙΓΟΝΗ-ΚΡΕΟΝΤΑΣ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ ΣΕ…ΤΕΝΤΩΜΕΝΟ ΣΚΟΙΝΙ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟ Β΄ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗ 275
Δημοπούλου Αναστασία 275

ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΒΙΝΤΕΟ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΔΗΜΟΦΙΛΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ "ΜΑΜΑ ŠČ!" 275
Καρούμπαλη Ευγενία 275

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΜΠΟΤ "NAO" ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ 276
Κυτίδου Ελένη 276

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ TRAP ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ "ΠΕΜΠΤΗ ΒΡΑΔΥ" 276
Καρούμπαλη Ευγενία 276

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΙΧΑΣΜΟΣ- ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ 277
Κόλλα Ελένη 277

ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 278
Δεσποίνη Γεωργία 278

ΕΚΠΟΝΩΝΤΑΣ ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΠΟΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ ΣΥΡΟΥ 278
Φυντανάκης Αργύριος 278

Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ 279
Δαγδηλέλη Δέσποινα 279

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ANDROID ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 279
Κυτίδου Ελένη 279

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΩΣ ΠΥΛΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ : ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ ΜΗ ΒΙΑΙΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ M. ROSENBERG 280
Ντάκουλα Αικατερίνη 280

«ΟΙ ΝΥΜΦΕΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΑΦΗΓΟΥΝΤΑΙ…» - ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ 281
Παπακωνσταντίνου Αναστασία 281
Λιαμπότη Σοφία 281

ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΠΟΙΗΣΗ VS AI: ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΈΜΦΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ 281
Ελένη Μπενέκου 281

ΑΓΩΓΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΩΤΕΣ - ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ 282
Δασκαλάκης Ιωάννης 282

ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΟ ΡΟΜΠΟΤ "EDISON" 282
Καλτσάς Απόστολος 282

Η ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ "ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ": ΕΝΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ 283
Δρακούλη Αθανασία 283
Μηλιώνη Γεωργία 283

ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ: Η ΑΣΒΕΣΤΗ ΦΛΟΓΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ (ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ) 284
Στεφανή Χαρίκλεια 284

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ/ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ 284
Αλεξανδροπούλου Μαρία 284

ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΕ ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ 285
Αλεξανδροπούλου Μαρία 285

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ 285
Κωνσταντινίδου Μαρίνα 285

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ : ΩΡΑ ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ 286
Μαυρίδου Ελένη 286

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ: ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΙΝΩΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ 286
Κουτσάκη Χριστίνα 286

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ 287
Καλέμης Κωνσταντίνος 287

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ. ΑΠΟΨΕΙΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ 288
Μίχα Αθανασία 288

Β07. Αξιολογικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση 289

ΤΟ PORTFOLIO ΩΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 289
Μιχαηλίδης Αθανάσιος 289
Μανουηλίδου Ευμορφία 289

ΜΑΘΗΣΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: Η ΠΑΙΧΝΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ KAHOOT 289
Παπαγεωργίου Ηλίας 289
Ζωιδάκη Χρυσή 289
Ποιμενίδης Δημήτριος 289
Χρυσικός Χρήστος 289

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (2015-2023) 290
Μάρκου Ευαγγελία 290

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΣΤΟΧΩΝ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 291
Παπανθύμου Αναστασία 291

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ 291
Στεφανάκη Φυλαχτή 291

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΣΩΜΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 292
Φραντζή Κατερίνα Θ. 292
Κυπριανίδη Ηλέκτρα 292

ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ ΣΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ 15 ΕΤΩΝ 293
Δαλάκης Αντώνιος 293

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ 4823/2021: ΜΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 293
Φλόκα Νικούλα 293

ΧΕΙΡΟΠΙΑΣΤΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 294
Παπούλας Ανδρέας 294

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ: ΕΣΤΙΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ 294
Βούρβουλη Σταυρούλα 294

ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ 295
Χριστέλη Ζωή 295

ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΟΜΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΕΞΙΣΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 295
Γκαρνάρα Ροδούλα Σταυρούλα 295

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ 296
Τριχάς Νικόλαος 296
Βλας Φελίσια 296

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ "ΔΔΥΜΑΔΥ": ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 297
Μπέσσας Ανδρέας 297
Κεφαλίδη Ελευθερία 297

Β08. Εκπαιδευτική ηγεσία, προσαρμοστικότητα και ανάπτυξη 298

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ 298
Βιδάκης Χρήστος 298

Ο ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ- ΗΓΕΤΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 298
Πήχας Αλέξανδρος 298

ΑΥΤΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ: ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΑΓΧΟΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ 299
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλιά 299
Μαράκη Ελένη 299
Κουτσουράη Σεβασμία Αικατερίνη 299

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ. 300
Ράπτης Νικόλαος 300
Κουρουτσίδου Μαρία 300
Μπελαδάκης Εμμανουήλ 300

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ-ΗΓΕΤΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΩΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ 300
Τζιώγα Ειρήνη 300

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΧΩΡΟ: ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 301
Χαρισοπούλου Μαρίνα 301
Τριαντάρη Σωτηρία 301

ΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 302
Σιώπη Ελευθερία 302

Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 302
Μπότσαρη Λαμπρινή 302

Η ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ ΩΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ 303
Λιακοπούλου Μαρία 303
Πλαστήρα Ρόζα 303

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 304
Κεραμιδά Ελένη 304

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ 304
Γκαντάρα Χρύσελπη 304
Βλάχου Ευαγγελία 304
Βλάχου Βασιλική 304
Θεοδωρακόπουλος Σπυρίδων 304

ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ-Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ 305
Λούκας Παναγιώτης 305

Η ΗΓΕΣΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΗΓΕΤΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ 305
Τηλιγάδα Ευμορφία (Μορφούλα) 305

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΥΒΡΙΔΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ. 306
Χανδόλια Φωτεινή 306

Ο/Η ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΗΓΕΤΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 306
Καστρινάκη Αναστασία 306

ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ 307
Καρατζέτζου Περιστέρα 307
Κουτούζης Εμμανουήλ 307

ΌΨΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 308
Φλώρος Βασίλειος 308

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ 308
Πατένταλη Βασιλική 308

ΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ/-ΝΤΡΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ/-ΝΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 2002-2025 309
Μυλωνάς Δημήτριος 309
Φραγκάκη Ζαφειρώ 309

Νταλαμπύρα Σοφία 309
Τριανταφυλλίδου Μαγδαληνή 309

ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ 310
Σαββίδου Εύη 310
Σαββίδου Μαριλένα 310

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ 1ΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΚΑΛΑΣ ΩΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΠΑΛΑΤΙΩΝ 311
Ποταμιάς Γεώργιος 311
Αδάμου Ελένη 311

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ 311
Γκίκα Κωνσταντίνα 311
Μπέσσας Ανδρέας 311

Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΚΟΣ ΡΗΤΟΡΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΗΓΕΤΗΣ 312
Τζήμας Γεώργιος 312

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ 312
Αλεβίζος Χρυσοβαλάντης 312

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ 313
Φλόκα Νικούλα 313

Β09. Εκπαιδευτικές πρακτικές για τη διαπολιτισμική ένταξη 313

ΣΥΝΔΥΑΖΟΝΤΑΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ. 313
Ανδρουτσόπουλος Παναγιώτης 313
Κάρμη Βασιλική 313

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ; 314
Χατζησωτηρίου Χριστίνα 314
Αγγελίδης Παναγιώτης 314

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΩΝ «ΑΛΛΩΝ» 315
Καραγιάννη Ελένη 315

ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ 315
Πετρίδης Βασίλειος 315
Καράγιωργα Νίκη 315
Σταθοπούλου Μαρία 315

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΑΠΟ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ 316
Θεολογίτου Χριστιάννα 316
Μαγουλά Ευγενία 316

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ, ΙΣΟΤΙΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ 317
Σηφάκη Ελίνα 317
Διαλυνά Ευαγγελία 317
Διαλυνάς Εμμανουήλ 317

ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΕ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ: ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 318
Ελευθερίου Παρασκευή 318

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ 318
Γούλα Βασιλική 318

Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ 319
Κεφαλάκη Μαρία 319

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΤΙΣ ΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΤΕΡΕΣ 320
Φυντανάκης Αργύριος 320

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΡΟΜΑΝΙ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ Α/ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 320
Χαρατσής Κωνσταντίνος 320
Σωτοπούλου Ευτέρπη 320
Βαΐτση Αποστολία 320

Β10. Ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες 321

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ VR ΚΑΙ AR ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ. ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 321
Κάρμη Βασιλική 321
Ανδρουτσόπουλος Παναγιώτης 321

ΑΠΟΨΕΙΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 322
Καραγιώργου Αικατερίνη 322
Σοφός 322

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ & ΗΘΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ 322
Κωνσταντίνου Κωνσταντίνα 322
Μαλαγκονιάρη Μαρία 322
Χωριανοπούλου Μαρία 322

Η ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΟΠΩΣ ΤΗ ΒΙΩΣΑΝ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΚΥΚΛΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΤΤΙΚΗ 323
Βλασσόπουλος Γεράσιμος 323

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 324
Γκάκου Αικατερίνη 324

ΣΟΒΑΡΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ: Η ΑΞΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ 324
Κυριαζής Νικόλαος 324
Χατζηλάκος Θανάσης 324

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΑΠΟ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 325
Τριχάς Νικόλαος 325
Πετροπούλου Αικατερίνη 325

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΑΦ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 326
Αναστασόπουλος Νικόλαος 326

ΜΑΘΗΣΗ 4.0: ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ MAGICSCHOOL.AI 326
Καλοβρέκτης Κωνσταντίνος 326

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ ΑΠΟΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΙΩΝ 327
Γαϊτάνος Γεώργιος 327

Β11. Κριτική Σκέψη και Δημοκρατική Συνείδηση στην Εκπαίδευση 327

«ἘΓίΓΝΕΤό ΤΕ ΛόΓῳ ΜὲΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤίΑ;» — ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟ[Σ]ΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ ΗΘΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ ΣΕ ΜΙΑ ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΗ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΜΕΤΑΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑΣ 327
Μουτσινάς Γεώργιος 327

«ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ» Η «ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ»; ΕΘΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 328
Χιονίδης Παντελεήμων 328

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ: Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ 328
Τσάνταλη Δήμητρα Μαρία 328

Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ 329
Τσολακίδης Κυριάκος 329

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΩΣ ΜΕΣΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ 330
Μιχαηλίδης Αθανάσιος 330

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 330
Κουβουτσάκη Αικατερίνη 330
Αγγελάρα Δροσίς 330

Η ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΤΑΞΗ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ 331
Δημάση Μαρία 331
Καραφύλλη Ελένη 331

Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 331
Βουτσινά Πηνελόπη 331

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΜΕΣΩ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΩΝ 332
Κανάρια Χριστίνα 332

ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΧΟΡΟΥ; ΔΙΑΠΛΕΚΟΝΤΑΣ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ 332
Φούντζουλας Γεώργιος 332
Νικολάκη Ευγενία 332
Κουτσούμπα Μαρία 332

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΙ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 333
Χριστοδούλου Χρήστος 333
Μαργαρίτης Γεώργιος 333

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΔΥΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥ ΖΗΝ 334
Θεοδωρίδης Αλέξανδρος 334

Β12. Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών 334

Η ΦΥΣΗ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ. ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΒΙΩΜΑΤΑ 334
Ηλία Ελένη 334

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 335
Παπαδομαρκάκης Ιωάννης 335
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλιά 335
Κασαπίδης Βασίλειος 335
Καλούτσα Αικατερίνη 335

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ, ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΕΔΑ ΖΩΗ (ΣΥΛΛΟΓΟΣ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ), ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ. 336
Καμπάνη Φανή 336

ΑΕΙΦΟΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΌΛΟΙ ΝΟΙΑΖΟΜΑΣΤΕ, ΟΛΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ. ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ 336
Τσιλεπώνη Αικατερίνη 336

«PODAPΩ ΣΤΗ ΖΩΗ» - ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ 337
Καπελλάκη Ιωάννα 337
Μαζαράκης Κωνσταντίνος 337

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ "ΤΑ ΨΗΛΑ ΒΟΥΝΑ" ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 338
Τσίρμπα Παναγιώτα 338

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΕ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ 338
Καραγιάννη Ζωή 338

Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΩΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΗΣ «ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ» ΣΕ ΕΝΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ 339
Μαργαρίτη Αδαμαντία 339
Κόζα Χρυσάνθη 339

ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΡΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΕΝΑ ΜΕΛΛΟΝ 340
Γιαλλούση Μαρία 340

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΜΕΣΩ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 340
Τσολοπούλου Ευγενία 340
Πασιά Αναστασία 340

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ: ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ 341
Καραδουλαμά Ευδοξία 341
Πλιόγκου Βασιλική 341

ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΣΕ ΜΙΑ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΤΑΞΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. 341
Γιαννοπούλου Βασιλική 341

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ 342
Χαλκιαδάκη Αρετή 342

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ 343
Δρετάκη Βαρβάρα 343
Πιταροκοίλη Στέλλα 343

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΦΡΕΝΕ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΣ ΜΕΣΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ 343
Γιαννακίδου Κωνσταντίνα 343

ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ 344
Βαϊοπούλου Ερμιόνη 344
Παπακωνσταντίνου Αντιγόνη Άλμπα 344

ΑΕΙΦΟΡΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ 345
Καραμανλή Ειρήνη 345
Παππά Βασιλική 345
Σιδέρης Θανάσης 345
Σκάρκος Χρήστος 345

ΠΕΙΣΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ 345
Βαλασκατζής Ηλίας 345
Ζούρου Έλενα 345

ΜΠΟΡΕΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ; 346
Παπαδόπουλος Ιορδάνης 346

"EDUPOLIS": ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ 347
Μποτσαράκου Μαργαρίτα 347

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 347
Τζουβελέκης Παναγιώτης 347

ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ 348
Μπουλμέτη Γεωργία 348
Κορακίδη Γεωργία 348

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΟΒΑΡΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΜΕΣΩ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 349
Δημητρά Σταυρούλα 349
Πέτρου Αργυρούλα 349
Μπούτα Χαρίκλεια (Χαρά) 349

Β13. Δημιουργικές Δεξιότητες και Πολυγραμματισμός 349

«ΠΕΣ ΤΟ Μ' ΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙ» ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ 349
Τσιβοπούλου Δήμητρα 349

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ: Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ 350
Τσιουπλή Ευγενία 350
Λάσκαρη Λεμονιά 350

ΤΟ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ «TOURING IN THE OLYMPICS» ΩΣ ΜΕΣΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ 351
Τσαούση Ελισάβετ 351

Τόλη Θεοδώρα 351

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ 352
Φιολιτάκη Μαρία 352
Χουρσάν Χρυσή 352

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ 352
Παπαδάκη-Μπαχούμα Μαρία 352

ΑΝΙΧΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ ΣΕ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (ΞΕΝΟΦΟΒΙΚΟ GRAFFITI, ΜΙΣΟΓΥΝΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ TRAP ΜΟΥΣΙΚΗΣ, ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ ΟΠΑΔΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ). ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙ 353
Σπυριδάκη Ειρήνη 353

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 353
Μακρογιάννη Τσαμπίκα 353

Η ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ Η ΧΩΡΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ 354
Σπανάκη Ειρήνη 354
Πρατικάκη Αναστασία 354
Κατσαμποξάκη- Hodgetts Κάλλια 354

ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ 355
Συμφέρη Αικατερίνη 355

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 355
Κόζα Χρυσάνθη 355
Μαργαρίτη Αδαμαντία 355

Β14. Κοινωνική ένταξη στην εκπαίδευση 356

ΟΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ-ΘΥΜΑΤΑ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ. ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ 356
Στεφανίδης Δημήτρης 356

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΩΣ ΜΕΣΟΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. 357
Παπαϊωάννου Μιχάλης 357

ΤΟ ΣΔΕ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΙ ΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 358
Βλάχος Ηλίας 358

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ 358
Ιντζίδου Αργυρώ 358
Παλιάτσιος Γεώργιος 358

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΝΤΑΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΣΕΠ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΣΧΙΣΤΟΥ 359
Καραγιάννη Ελένη 359

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 359
Δερεδάκης Νικόλαος 359

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 360
Πανταζόπουλος Σωτήριος 360

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΑΜΕΑ) ΜΕΣΩ ΜΙΑΣ ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ 361
Γαϊτανάκης Ιωάννης 361
Γαϊτανάκη Καλλιόπη 361
Γαϊτανάκη Αικατερίνη 361

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 361
Πομπιέρη Αγγελική 361

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ 362
Θωμάκης Ζαφείριος 362

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΩΣ ΜΕΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ 363
Δημοσθενίδης Δημήτριος 363
Καρανικόλα Άννα 363

Β15. Συμπερίληψη και εκπαιδευτική δικαιοσύνη στις σύγχρονες σχολικές κοινότητες.....363

Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΩΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ: ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ 363
Γιάκη Σπυριδούλα 363

ΦΙΛΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ 364
Πλέσσα Μαίρη 364

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗΣ 365
Παπαποστόλου Κορνηλία 365
Βενιανάκη Αικατερίνη 365

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ 365
Μπελίτσου Νατάσα 365
Μήτση Ελευθερία 365
Μπερμπέρη Καλλιόπη 365

ΑΡΧΑΙΟ ΔΡΑΜΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ: ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΕ ΜΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΕΝΑ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ 366
Τζοβενάκη Μαρία 366

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΓΕΦΥΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ 367
Ζέρβα Ειρήνη 367

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΔΕΠ-Υ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΤΑΞΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ 367
Αναστασοπούλου Μελίνα 367

Η ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 368
Μαρίνος Ανδρέας 368

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ 369
Μαρκαντώνη Στέλα 369

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 369
Κιουρτσόγλου Παρασκευή 369
Χατζημιχαήλ Μαρία 369

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ 1ΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 370
Φίλιου Δήμητρα 370
Κομητοπούλου Παυλίνα 370

ΌΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΧΕΡΙ ΜΕ ΧΕΡΙ: Η ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ 370
Γάκη Ουρανία 370
Μάρκου Κλεοπάτρα 370
Δραχμάνη Ευτυχία 370

ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ : ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΑΚΥΡΗΞΗ ΤΗΣ ΣΑΛΑΜΑΝΚΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ 371
Κατσούγκρη Αναστασία 371

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΑΥΤΙΣΜΟΥ (Δ.Α.Φ) ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ: Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ. 372
Τσαμπαλάς Ευάγγελος 372

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ 372
Γούλιαρης Παναγιώτης 372
Δασκαλάκη Γεωργία 372
Γρηγοριάδου Μαρία 372
Τσάρας Γιάννης 372

Η ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ. ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΙΘΕΜΕΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 373
Λουάρη Μαρίνα 373

Η ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ ΚΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 373
Βόλκου Αναστασία 373

"ΣΧΟΛΕΙΑ ΓΙΑ ΌΛΟΥΣ: ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ" 374
Καφά Σοφία 374

Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (ΕΒΠ) ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ 375
Φουντουλάκη Κυριακή 375

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ 375
Ντούλια Αθηνά 375

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ [Ε.Μ.ΠΡΟΣ.] ΩΣ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΑΞΙΩΝ, ΗΘΩΝ ΚΑΙ ΕΘΙΜΩΝ. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ-ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΟΜΑΔΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 376
Ψαλτοπούλου Ντόρα 376
Λέκκας Δημήτριος Ε. 376
Κεφάλας Μιχαήλ 376
Χωρεψιμά Σταματία 376

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 377
Γκουτζιαμάνη Αικατερίνη 377
Αποστόλου Σουλτάνα 377
Γεροβασιλείου Κάρολος 377

Β16. Δημιουργικές προσεγγίσεις στην ανάπτυξη δεξιοτήτων 21ου αιώνα 378

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΩΣ ΒΑΣΙΚΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ 378
Ράπτης Νικόλαος 378
Μουντουφάρη Δήμητρα 378
Χαλεπλή Γεωργία 378
Κούτσικας Λεωνίδας 378

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΥΕΛΙΞΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗΣ 379
Τσάτσου-Νικολούλη Σοφία 379

ΝΕΑΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ 379
Τόλη Θεοδώρα 379
Τσαούση Ελισάβετ 379
Κυρατζή Δέσποινα 379

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΥΧΗ ΕΝΤΑΞΗ ΝΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ON BOARDING) ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ 380
Μπουρμπούλη Αγγελική 380
Κομσέλη Φωτεινή (Φανή) 380

ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ 381
Μπελίτσου Νατάσα 381
Αγγελάρα Δροσίδα 381
Καφούρου Μαρίνα 381
Κριετσέπη Νατάσα 381

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ 382
Σαρακινιώτη Αικατερίνη 382
Νιφόρου Αφροδίτη 382
Χαμάκος Γεώργιος 382
Λυκουροπούλου Ειρήνη 382

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΕ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ 382
Παπαγεωργάκης Ευθύμιος 382
Παπαγεωργάκη Δήμητρα 382
Παπαγεωργάκης Παναγιώτης 382

ΈΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ-ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ: "ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2030" 383
Παγουρτζή Μαρία 383

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ - ΈΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ 384
Γεωργιάδου Ανθή 384

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ Δ.Σ. ΆΝΩ ΚΑΛΛΙΝΙΚΗΣ 384
Κυριάκου Πασχαλιά 384
Περιβολάρη Μαρία 384
Blasco Aguirre Carlota 384

BOOK NOOK - ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ 385
Παύλης Γεώργιος 385
Κάντα Φωτεινή 385

ΈΦΗΒΟΙ "FOLEY ARTISTS" ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ. ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 386
Μπότη Σταυρούλα 386

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ 386
Νιάρη Μαρία 386

ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ STEMFREAK: ΜΕΛΕΤΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ 9-15 ΧΡΟΝΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΚΛΕΙΔΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 387
Ρένεση Μαρίνα Παγώνα 387
Βρυώνη Άντρη 387

Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΛΑΓ) ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΓΝΩΣΤΕΙ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ (ΔΑΦ) ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΠΟ 5 ΕΩΣ 11 ΕΤΩΝ 388
Μεσσήνη Ουρανία 388

Β17. Κοινότητες Μάθησης και Συμμετοχική Εκπαίδευση 389

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΔΑΦ 389
Ζέρβας Κωνσταντίνος 389

«ΌΛΑ ΟΣΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΑ ΕΜΑΘΑ…» ΣΕ ΦΑΡΟ! Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΙΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΦΑΡΩΝ» 389
Κακαρούχα Παρασκευή 389

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ - ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗ ΜΕΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΒΒΑΔΙΑ 390
Τσάρκου Αλεξάνδρα 390

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΟΝΕΩΝ-ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ 391
Λάμπρου Αθηνά-Μαρία 391
Γκαντόλιας Βασίλειος 391

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΟΙ ΟΜΙΛΟΙ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΠΠΛ) 391
Βασιλείου Δημήτριος 391

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ 392
Ψύρρας Νικόλαος 392
Κουτσουράη Σεβασμία Αικατερίνη 392
Μυλωνά Σοφία 392
Μαράκη Ελένη 392

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: ΧΩΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 3Ο ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ & ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 393
Γάκη Ανδρονίκη 393

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: ΕΝΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ 393
Θεοδωρογλάκη Φωτεινή ... 393

ΔΙΚΤΥΟ ΛΕΣΧΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ "ΜΠΛΕ ΑΛΩΝΙ": Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΩΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ. 394
Βουμβουράκη Χριστίνα ... 394

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΔΙΚΤΥΑ ΜΑΘΗΣΗΣ: Η ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 394
Κουτσώνη Αναστασία ... 394

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΗ/ΟΣ" ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΔΙΠΕ ΧΑΝΙΩΝ 395
Τερεζάκη Χρυσή ... 395

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ: ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ 396
Τακαβάκογλου Ζωή ... 396
Χατζηαγοράκη Ευαγγελία ... 396

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ 396
Κουτσουλη Μαρία ... 396
Ντούλια Αθηνά ... 396
Παντελάκη Νεκταρία ... 396

ΣΥΛΛΗΨΗ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΑΤΥΠΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 397
Φιλαρέτου Βάνια ... 397
Μυλωνά Κυριακή ... 397
Αραμπατζή Ευδοκία ... 397
Μακρή Κατερίνα ... 397

ΤΟΠΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ «ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩ»: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ 398
Αδαμοπούλου Ξανθούλα ... 398
Κουναλάκης Εμμανουήλ ... 398

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ: ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΩΣ ΚΙΝΗΤΡΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ 398
Καπράνας Γεώργιος ... 398

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 399
Βογοπούλου Αρετή ... 399

ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ 400
Κουτσάκη Χριστίνα ... 400

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ 400
Καλογιαννίδου Ολυμπία ... 400

Β18. Προγράμματα συνεργασίας σχολείων και τοπικών κοινωνιών ... 401

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ , ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΙΛΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ , ΣΤΕΓΗ ΕΥΖΩΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ 401
Τερζάκη Μαρία ... 401

"ΕΛΑ ΜΑΖΙ ΜΑΣ" - ΈΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ 402

Καπελλάκη Ιωάννα 402
Αθανασάκη Μαρία 402
Κοφινάκη Νεκταρία 402
Τουπογιάννη Μαρίνα 402

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 403
Βογά Ηλέκτρα 403
Γεωργούσης Βάιος 403

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ- ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ 403
Φιλιππάκη Καλλιόπη 403

ΛΟΓΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ PROJECT ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ 404
Φρούντα Μαρία 404
Ηλιοπούλου-Παναγοπούλου Άννα-Ευγενία 404
Θεοδωροπούλου Σεβαστή 404

ΣΧΟΛΕΙΟ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 404
Πατένταλη Βασιλική 404

ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Ε.ΕΚ. ΠΕΙΡΑΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΠΑΔΙΚΗΣ ΒΙΑΣ 405
Τζουβελέκης Παναγιώτης 405

Β19. Δημιουργική Παιδαγωγική και Πολιτισμική Ταυτότητα 406

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΚΑΜΠΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΡΟΜΑ 406
Χάιτα Μαρία 406

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ...ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΑΝΘΡΩΠΟ ΩΣ ΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ 406
Μπουμπουλάκη Στέλλα 406
Μπλεμένου Άννα 406
Μακριδάκη- Μαρούση Μαρία 406

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 407
Σιώπη Ελευθερία 407

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 408
Καραγιάννη Ελένη 408
Κάββουρα Δώρα 408

Β20. Εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία 409

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ ΩΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ. ΜΙΑ ΜΕΘΟΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ. 409
Μανουηλίδου Ευμορφία 409
Παπαδοπούλου Ελένη 409

ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ. ΜΙΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ 409
Ποιμενίδης Δημήτριος 409
Ιωαννίδου Γεωργία 409
Ποιμενίδου Σοφία 409

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 410
Νουβάκης Πέτρος 410

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 411
Νάστος Γεώργιος 411

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ 411
Φουντουκίδου-Λουκά Γεωργία 411
Λουκά Δήμητρα 411

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 412
Κουτρούμπας Αθανάσιος 412

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑ: ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΡΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ 412
Μαρινάκη Μαρία 412
Ματζάνος Δημήτριος 412

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΒΑΘΜΙΔΕΣ ΣΕ ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ 413
Κουβουτσάκη Αικατερίνη 413

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ 414
Νουβάκης Πέτρος 414

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ 414
Μπύρου Ελένη 414

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 415
Τσαγκαραντωνάκη Μαρία 415
Παπαβασιλείου Βασίλειος 415

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 416
Πολυχρονάτου Ελένη 416
Γρίβας Γεράσιμος 416

ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΑΦΙΣΑΣ - ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 417
Πατσιαλού Κωνσταντίνα 417

Β21. Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στις σχολικές κοινότητες 417

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΖΩΗΣ Η ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΓΚΗΣ; 417
Κοζιάκη Βασιλική 417

Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΕΝΘΟΥΣ 418
Χατζηπέμου Θεολόγος 418
Αβδελίδου Ευαγγελία 418

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ 419
Αρβανιτάκης Μιχαήλ 419

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ: Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ 419

Μπορίτσι Δανιήλ 419

ΑΠΟ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ - ΡΕΘΥΜΝΟ 420
Μαυράκη Ζαχαρένια 420
Μαρκαντές Ιωάννης 420

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΙΤΙΩΝ- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ. 421
Σακελλάρης Δημήτριος 421

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ 421
Μπερτσιά Βασιλική 421

Η ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ 422
Αρβανιτάκης Μιχαήλ 422

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΗΠΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ: ΜΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ 422
Παπαϊωάννου Βασιλική 422

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 423
Σταμάτη Ελένη 423
Ζαχαρής Κωνσταντίνος 423

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ 424
Κανάρια Χριστίνα 424

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ 424
Καλογιαννίδου Ολυμπία 424

Β22. Ευρωπαϊκά, καινοτόμα προγράμματα (Erasmus, eTwinning, κ.α.) 425

Ε - ENVIRONMENTALISTS, ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ETWINNING 425
Παπαμικρούλη Ευγενία 425

ΑΛΛΑΖΟΥΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΝΤΑΣ...(Σ)ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ 425
Καρτσούκης Θεόδωρος 425
Κεσίδου Ανατολή 425

ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΝΩΝΟΥΝ, ΝΟΤΕΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΜΠΝΕΟΥΝ: ΕΝΑ ERASMUS ΤΑΞΙΔΙ 426
Αδαμοπούλου Γεωργία 426
Μπίρμπα Μαρία 426
Μπίρμπας Γεώργιος 426

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΣΟΥ! 427
Ιντζίδου Αργυρώ 427

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ: ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕΣΩ ΕΝΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ETWINNING ΈΡΓΟΥ 427
Πολίτου Ουρανία 427
Λεοντάρη Χαρούλα 427

ΈΡΓΟ ETWINNING: "DETECT KIDS IN ACTION#SKILLLABS" 428
Καλοκίδου Βασιλική 428
Ρουσσέτη Κυριακή 428

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΈΡΓΟ GEO-ACADEMY: ΓΕΩ-ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 429
Μπαγλατζή Αλκυόνη 429
Ρήγα Αφροδίτη 429
Κατίκας Λουκάς 429

ΤΑΞΗ ΟΜΙΛΙΑΣ, THE SPEAKING CLASS - ETWINNING 429
Κοψολαίμη Ελένη 429

SKILLS WITHOUT BORDERS: Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ERASMUS+ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΕΝΟΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ 430
Μαρκογιαννάκη Αθηνά 430
Τζωρμπατζάκης Αλέξης 430
Φραγκιαδουλάκη Δέσποινα 430

ERASMUS KA122 -ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΑΣ ΜΟΝΑΔΑ 431
Φραντζεσκάκη Αννα 431

Β23. Δημιουργία κοινοτήτων και δίκτυα εκπαιδευτικών πρακτικών 432

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ: ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 432
Καλοκύρη Βασιλεία (Λιάνα) 432

ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΓΥΡΝΑ_ΜΕ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ": ΑΠΟ ΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΕ ΕΝΑ ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ 433
Κοντού Μαρία 433
Ζαχαριουδάκη Μαρία 433
Παπαθανασίου Μαρία 433
Βογιατζή Μαρία-Ελένη 433

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΫΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΑΣΕΙΣ 433
Τζώτζου Μαρία 433

Η ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ 434
Παπαγάλου Φωτεινή 434
Βορβή Ιωάννα 434
Δανιηλίδου Ευγενία 434

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ : ΈΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟ ΦΩΣ 435
Ζαρογιάννη Καλλιόπη 435
Κοντογεώργος Μιχαήλ 435

Β24. Η συμβολή των κοινοτήτων στη διαχείριση κρίσεων και καταστροφών 436

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 436
Παναγιωτίδου Μαγδαληνή 436

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ : ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΣΤΕΓΙΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΘΟΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 436
Ζήση Μαρία 436
Φιλιππίδης Γεώργιος 436

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ. 437
Ανδρεάδου Δέσποινα 437
Παπαδοπούλου Αθηνά 437
Μπουκόρου Βασιλική 437

Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 438
Διαμάντη Κωνσταντίνα 438

THE CONTRIBUTION OF COMMUNITIES TO CRISIS AND DISASTER MANAGEMENT. BUILDING RESILIENCE AND STRENGTHENING RESPONSE THROUGH COLLECTIVE ACTION IN GREECE 438
Anita Prodromou anita 438

Β25. Κλιματική Ευαισθητοποίηση και Κοινωνική Συνοχή 439

ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΕ ΥΓΙΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ 439
Κορμπά Δήμητρα 439
Μάιπας Σωτήριος 439

Η ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 440
Παπίστας Φώτιος 440

Β26. Συμμετοχική τέχνη και κοινωνικές μετασχηματιστικές διαδικασίες 440

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΤΕΧΝΗ: Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΩΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 440
Μαρίνου Μαρία 440

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ 441
Τσίτουρας Δημήτρης 441

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ: ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΣΤΟΥΣ/ΣΤΙΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ 442
Καραντζούλη Αιμιλία 442

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΗ ΤΕΧΝΗ, ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ 442
Παλιάτσιος Γεώργιος 442

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 443
Οικονόμου Αικατερίνη 443
Κατσιάνη Όλγα 443

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΤΩΧΕΙΑ ΣΤΟ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ: ΔΥΟ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΝ ΧΩΡΙΖΟΥΝΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΤΟΥΤΗ/ ΚΑΙ ΦΕΡΝΟΥΝ ΜΑΥΡΗ ΣΥΜΦΟΡΑ, Η ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ 444
Νίκας Σταύρος 444

Η ΑΣΤΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΚΑΙ Η «ΑΛΛΗ» ΠΟΛΗ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ, ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ 444
Χατζηφραγκιός Μακρυδάκης Κωνσταντίνος 444

Β27. Πολιτιστική Κληρονομιά και Νέες Μορφές Δημιουργικής Αναπαράστασης 445

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΚΡΗΤΗΣ 445
Καλώστου Χριστίνα 445
Μόγιας Αθανάσιος 445

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΙΔΑΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ 446
Κατσαραπίδης Σπυρίδων 446

PROJECT «ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ-ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ» 446
Αφεντουλίδου Παναγιώτα 446
Παναγιώτου Δέσποινα 446

"Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΩΣ ΚΡΙΚΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ": ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ 2ΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ ΠΑΡΟΥ 447
Τσουκνίδα Μαρία 447

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΓΙΑ ΕΠΑΝΕΠΙΣΚΕΨΗ 448
Μπελαδάκη Νίκη 448
Στιβακτάκη Καλλιόπη 448

«Ο ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ»: Η ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ ΚΑΣΤΕΛΙ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ 448
Πανιεράκης Μάριος 448

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗ EUROVISION 449
Κίτσιος Θεόδωρος 449

Β28. Επικοινωνία και πληροφόρηση στον δημόσιο βίο 450

Ο ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ 450
Γιαννακάκη Ιουλία 450

Β29. Θρησκεία και Πολιτισμός 451

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑ 451
Τσαγκαράκης Νικόλαος 451

ΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ - ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ 451
Κρασσάς Απόστολος 451

Η ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΤΟΥ 1963. ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΙΣ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ 452
Χαραλαμπίδης Δημήτριος 452

Ο "ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΟΣ" ΚΑΙ "ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΟΣ" ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑΣ 452
Κεχαγιά Πέρσα 452

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΝΕΚΡΟΥ: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ 453
Χατζίνα Άννα 453

ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ 454
Κυριάκου Χρήστος 454

Η ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΣΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΗ, ΜΗΤΕΡΑ 454
Χριστοφής Κωνσταντίνος (π. Κύριλλος) 454

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ 455
Ρούσκα Βασιλική 455

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ: Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝ ΣΤΟΧΩΝ 455
Συμφέρη Αικατερίνη 455

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΛΙΣΤΡΑΤΗ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 456
Κωνσταντινίδης Δημήτριος 456
Γεωργιάδης Νικόλαος 456

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 456
Τζανάκης Παναγιώτης 456
Κοκοβάκης Εμμανουήλ 456

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΜΕ ΤΑ ΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 457
Τζιουμέρκα Ευθαλία 457

Β30. Επαγγελματικός προσανατολισμός 458

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ. ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 458
Συμεωνίδης Συμεών 458
Φλώρου Γιαννούλα 458

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ: ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 459
Ταλιούρης Ευάγγελος 459
Χουρδάκης Μαρίνος 459

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΔΕΣΜΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ/ΚΗΔΕΜΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 459
Χαροκοπάκη Αργυρώ 459
Κυριακίδου Μαρία 459
Νανόπουλος Πάνος 459

Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ, ΩΣ ΜΟΧΛΟΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ , ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ. 460
Χαλιώτου Αικατερίνη 460
Νόσιος Μάριος 460
Κουτσουπιάς Νικόλαος 460

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ. 460
Βλασσόπουλος Γεράσιμος 460

ΤΑΣΗ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΑΛΛΟΙ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟΥ 461
Παπάζογλου Σοφία 461
Μυλωνάς Κώστας 461
Γκαρή Αικατερίνη 461
Μαρκατάτου Λίλιαν 461

Β31. Κοινωνική επιχειρηματικότητα 462

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 462
Κόφφας Στέφανος 462

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 463
Βασιλειάδου Πολύμνια 463

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ESEE 463

Πάρλαλης Σταύρος 463
Αντωνίου Μαρία 463

Β32. Ψυχολογία και ψυχοεκπαίδευση 464

ΜΟΥΣΙΚΟΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ 464
Παπαδάκης Δημήτριος 464

COACHING ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ : ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 465
Δόλογλου Μαρία 465

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 466
Νικηφόρου Παρασκευή 466

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΜΙΣΟΥΣ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 466
Νικηφόρου Παρασκευή 466

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΓΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ, ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΓΚΕΣ 467
Χατζημανωλάκης Μιχαήλ 467

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 468
Αβδελίδου Ευαγγελία 468
Χατζηπέμου Θεολόγος 468

ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΟΝΕΪΚΟΤΗΤΑΣ: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ 468
Μαθιουδάκη Μαρία 468

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ 469
Τάσιου Κυριακή 469
Νικολάου Ελένη 469

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΑ: ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ ΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ, ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΥΡΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 470
Βότη Θεοδώρα 470

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ 470
Βλάχου Σοφία 470
Χαραλάμπους Αφροδίτη 470

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 471
Ασημακοπούλου Σοφία 471

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΓΝΩΣΜΕΝΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΦΟΙΤΗΣΕΙ ΣΤΗ ΣΤ΄ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΧΟΥΝ ΜΕΤΑΒΕΙ ΣΤΗΝ Α΄ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ: ΈΡΕΥΝΑ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΧΡΟΝΟΥ 472
Φραντζικινάκη Καλλιόπη 472

ΒΙΒΛΙΟ ΔΙΕΠΑΦΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ 472

Τρέντσιου Χρυσούλα 472

ΣΧΕΣΗ ΑΥΤΟΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΕΦΗΒΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΠΙΔΟΣΗ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΔΕΙΚΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΟΥΣ 473
Κουτσιβίτη Αικατερίνη 473

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΓΧΟΥΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ 473
Καλαντζής Αθανάσιος 473
Σχίζα Διονυσία 473

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΓΟΝΕΑ-ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΙΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ 474
Καργιωτίδης Απόστολος 474

Η ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΜΙΑ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ 474
Καργιωτίδης Απόστολος 474

C. Ψηφιακές Τεχνολογίες και Δημιουργικές Πρωτοβουλίες 475

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ: Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ACTIONBOUND ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 475
Λουλούδη Κλεάνθη 475
Μαραυγάκη Γεωργία 475

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΕΛΙΑ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ 476
Χατζηνικολάκης Αντώνιος 476
Πινάκης Παναγιώτης 476
Κίτσιου Αγγελική 476

ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ 476
Καπετανάκης Αντώνης 476

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 477
Κουκάκης Γεώργιος 477

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ: ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 477
Βακάλη Άννα 477
Σιόντη Ελένη 477

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 478
Kartsoni Evangelia 478
Patelarou Athina 478

Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΟΥ SCRATCHJR 479
Σκαράκη Ευαγγελία 479

ΡΟΜΠΟΤΙΚΟΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ 479
Τρέντσιου Χρυσούλα 479
Μαράκη Ιωάννα 479

ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ(ΔΤΠ) ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 480
Δαναβασίλη Στυλιανή 480
Νικολιδάκη Στυλιανή 480
Παντελίδου Ανδρονίκη 480

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ 480
Καλέμης Κωνσταντίνος 480

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ; 481
Καρακανδά Μαρία 481

C01. Τεχνολογία και Συλλογική Δράση 481

ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ 481
Τουμανίδης Νικόλαος 481

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΝΗΚΕΙΝ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ» 482
Νεοκοσμίδου Παναγιώτα 482
Φιλιππίδης Γεώργιος 482

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ 482
Παπαδοπούλου Ευρώπη 482

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ DCSYM ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ 483
Γκοντέβας Γεώργιος 483

Ο ΓΟΝΕΪΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΣΤ΄ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 483
Κολοβού Μαρία 483
Κολοβός Νικηφόρος 483

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ. ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ 484
Μπρέζας Φίλιππος 484

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ: ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΤΠΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ 485
Μακροβασίλης Σπυρίδων 485

ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΑΝΘΡΑΚΑ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ, ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 485
Χουρδάκης Νικόλαος 485

C02. Διαχείριση και ανάλυση δεδομένων στις δημιουργικές κοινότητες 486

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΚΡΗΤΩΝ ΣΤΟ ΊΝΤΕΡΝΕΤ 486
Μαρκάκη Ειρήνη 486
Ευθυμιόπουλος Ανδρέας 486

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ BIG DATA ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 487
Πηγουνάκη Ελπίδα 487
Γαλανάκης Ιωάννης 487

C03. Καινοτόμες τεχνολογίες και κοινωνική δικαιοσύνη στις συλλογικές διαδικασίες..... 488

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ: ΑΠΛΩΣ ΜΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ Η ΕΝΑ ΙΣΧΥΡΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ; 488
Χριστοδημητροπούλου Μαρία 488

C04. Διαδικτυακές Πλατφόρμες και Συλλογικές Πρωτοβουλίες 489

ΒΕΛΤΙΩΝΩ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΟΥ: ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ-ΕΥΟΣΜΟΥ 489
Βασιλειάδου Πολύμνια 489

Η ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ "HISTORYPIN" ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΟΛΥΠΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΧΩΡΟ 490
Αποστολόπουλος Νικόλαος 490

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΑΙΝΙΩΝ, ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ 490
Επταμηνιτάκης Γεώργιος 490
Χουρδάκης Νικόλαος 490

C06. Επίδραση των κοινωνικών δικτύων στη διαμόρφωση ταυτότητας και συλλογικής δράσης 491

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ: ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΕΙΣ & ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ 491
Βάσιου Αικατερίνη 491
Βελώνη Μαλαματή 491

Η ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ 4ΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 492
Kartsoni Evangelia 492
Patelarou Athina 492

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ 493
Βερέβη Άλκηστις 493

C07. Ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά 494

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ, ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ 494
Γκαϊδατζόγλου Αθανάσιος 494

Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ ΩΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ 494
Μποσταντζής Τριαντάφυλλος 494

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΗ ΕΠΑΝΔΡΩΜΕΝΟΥ ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΥΣ (UAV) ΣΤΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ 495
Δήμου Αθανάσιος 495
Παπαναγιώτου Ζωγραφιά 495
Αναγνωστόπουλος Χρήστος-Νικόλαος 495

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ, Τ.Π.Ε. ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ: ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (ΡΑΓΚΟΥΤΣΑΡΙΑ) ΩΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΆΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ 496
Καπανιάρης Αλέξανδρος 496
Κλεφτοδήμος Αλέξανδρος 496

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΟΣ 497
Παυλίδου Καλλιόπη 497
Σταυριανού Ζαμπετούλα 497

ΠΑΙΧΝΙΔΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΠΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΜΒΥΘΙΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ. ΜΙΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ 497
Κανελλόπουλος Παναγιώτης 497
Αντωνίου Δημήτριος 497

C08. Τεχνολογική Καινοτομία και Συμμετοχική Διακυβέρνηση 498

ΣΥΝ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ: ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 498

Χατζητρύφωνος Πασχάλης.... 498

ΚΥΒΕΡΝΟΑΣΦΑΛΕΙΑ: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΑΣ ΚΟΣΜΟ 499
Δρακουλάκης Αγγελος.... 499

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 500
Μουδατσάκη Ελένη.... 500

C09. Ψηφιακή Δημοκρατία και οι προοπτικές της στις σύγχρονες κοινωνίες.... 501

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ: ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19 501
Παναγοπούλου Αλεξάνδρα.... 501

C10. Ηθική και Δεοντολογία στον Ψηφιακό Χώρο.... 501

ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ: ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ; 501
Ζιώγα Στυλιανή.... 501

ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΕΙΑ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ- Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ ΔΕΣΜΩΤΗ 502
Θεοδωρακοπούλου Θωμαΐτσα.... 502
Βαρβαρούση Μαρία.... 502

ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ. Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ 503
Παπαδοπούλου Δώρα.... 503

C11. Ρόλος της τεχνητής νοημοσύνης στη συνεργατική δράση και τη συμμετοχή των πολιτών 504

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΝΤΑΣ ΤΑ ΖΩΑ ΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ: ΟΡΘΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗ 504
Γαϊτανάκης Ιωάννης.... 504

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ 504
Μανδουράρη Μαρία.... 504
Χουστουλάκης Εμμανουήλ.... 504

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 505
Δεσποτόπουλος Γεώργιος.... 505
Ποντίκη Μαρία.... 505

C12. Επαυξημένη πραγματικότητα (AR) και εικονικές κοινότητες 506

ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΗΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ ΚΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΟΘΟΝΗΣ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΙΝΕ ΠΑΝΘΕΟΝ ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΟΥ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ 506
Κανελλόπουλος Παναγιώτης.... 506

Η ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΙΚΟΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ: ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ 507
Μαργαρίτης Γεώργιος.... 507
Χριστοδούλου Χρήστος.... 507

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ.... 508

ΠΑΙΔΙ, ΠΕΝΘΟΣ, ΤΕΧΝΗ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ 509

Αθανασέκου Μαρία 509

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ 509
Δούκη Σταματίνα 509

ΤΑ "ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΩΡΙΑ" ΩΣ ΕΝΕΡΓΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ 510
Χαραλαμπάκη Πελαγία 510

Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΝΕΩΝ 18-23 ΕΤΩΝ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ 510
Παρασκευουλάκου Αλεξία 510

ΈΝΑ ΤΥΦΛΟ ΣΗΜΕΙΟ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΣΑΧΑΡΙΑ ΑΦΡΙΚΗ 511
Παρασκευουλάκου Αλεξία 511

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ 512
Μπαζάνη Ευγενία 512

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ 512
Κοκκινάκη Αικατερίνη 512

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 513
Αθανασέκου Μαρία 513

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ REGGIO EMILIA ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ 513
Χαραλαμπάκη Πελαγία 513

ΣΧΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗΣ-ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ-ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ 514
Παπαδοπούλου Κυριακή 514

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΝΕΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ 514
Πολύδωρα Άννα Ελένη 514

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 515
Λαός Δημήτριος 515

ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ 515
Τριανταφυλλίδου Ελευθερία 515

"MY SUN" - ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ETWINNING ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟΝ ΗΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΛΙΑΚΗ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ 516
Λεπίδα Μαριάννα 516

Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ. ΑΝΟΙΓΟΝΤΑΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ: ΈΝΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ 517
Τσιαούση Ελένη 517

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ 517
Τριανταφυλλίδου Ελευθερία 517

ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ". 518

Αναστασιάδου Ειρήνη 518

Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΑ ΤΥΠΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ 518
Κωστή Χαρά 518

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ: ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ - ΜΥΘΟΙ, ΘΡΥΛΟΙ, ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ 519
Τσιλίκα Ναταλία Παρθενόπη 519
Μπέλη Σοφία 519

ΈΝΑ ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (ΤΝ) ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ 520
Αναστασιάδου Ειρήνη 520

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΔΑΣΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΑΕΙ-ΣΑΕΚ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 520
Σιώκας Θωμάς - Χρήστος 520

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΩΣ ΜΕΣΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ 521
Παπαδοπούλου Κυριακή 521

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ 521
Ρούκη Αγλαΐα 521

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ, ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ 522
Λογγίνου Δήμητρα 522

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΗΠΩΝ 522
Παπαδοπούλου Θεοδώρα 522

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΟΠΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ: ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ 523
Παππάς Νικόλαος 523

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΩΣ ΘΕΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ PROJECT 524
Αγγελάκης Μιλτιάδης 524

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ 524
Κότσαρη Κωνσταντίνα 524
Σμυρναίου Ζαχαρούλα 524

“OUR GREEN PODCAST”- ΈΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ E-TWINNING ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 525
Κατσιμάρδου Βαλεντίνα 525
Γαρίδα Κωνσταντίνα 525
Νικολάου Ελένη 525

ΣΤΑΓΟΝΕΣ ΖΩΗΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ 526
Γουρζή Μαρία 526
Γουρζή Ελένη 526
Κασίμη Ιωάννα 526

Κοκκόρη Αθηνά 526

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΑΝ ΔΡΟΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗΣ 527
Αναγνώστου Μαρία 527

EAT GREEN: Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 527
Κοκκόρη Αθηνά 527
Κασίμη Ιωάννα 527
Γουρζή Μαρία 527
Γουρζή Ελένη 527

“ΕΜΦΥΛΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ”. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΠΑΛ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 528
Παντζή Ανδριανή 528

ΟΙ ΣΛΑΒΟΙ ΚΑΙ Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΚΟΣΜΟ,ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ 529
Αλμπάνης Ιωάννης 529

ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟΥ: ΜΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ 529
Ζέρβα Όλγα 529

Η ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ 530
Τσουμάνη Αικατερίνη 530

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ UNESCO ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΟΟΣΑ) 530
Παντζή Ανδριανή 530

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΦΗΒΩΝ ΜΕ ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ: Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΝΕΙ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΑ 531
Κωνσταντίνου Μάριος 531

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 531
Δριχούτης Παναγιώτης 531
Ζήκος Νικόλαος 531

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΕΥΕΞΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑ 532
Παπανικολαού Φανή 532
Μιχαλοπούλου Μαρία 532
Μπεμπέτσος Ευάγγελος 532
Κούλη Όλγα 532

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ – ΜΙΑ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ 533
Ξυδοπούλου Ελένη 533

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΕΝΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 533
Διαμαντέλλη Μαριάνθη 533

Η ΔΥΝΑΜΗ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΒΙΩΣΙΜΟ ΠΛΑΝΗΤΗ 534
Διαμαντέλλη Ελπίδα 534

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΕ ΓΕΝΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ 534

Τσεκούρα Χριστίνα 534

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΔΙΑΛΥΚΕΙΑΚΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ 535
Αγγέλου Δήμητρα 535
Τσεκούρα Χριστίνα 535

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ: ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ 536
Ρηγάκη Αγγελική 536
Δαμάλα Παρασκευή 536

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ 536
Δαμάλα Παρασκευή 536
Ρηγάκη Αγγελική 537

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ETWINNING EUROPE: NICE TO MEET YOU! 537
Ζέζου Αναστασία 537

ΣΤΑ ΧΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑΣ: ΈΝΑ ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ 538
Κατσιώπη Ελευθερία 538

ΣΙΚΙΛΟΜ(ΜΑΘΑΙΝΩ)……. ΑΓΓΛΙΚΑ! 538
Παπασωτήρη Γαρυφαλιά 538
Μακρυγιάννη Σοφία 538

ΑΠΟ ΤΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΤΟΥ ΜΙΣΟΥΣ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 539
Κατσιγιάννη Βικτωρία 539
Κατσιγιάννη Αγγελική 539

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ, ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΣΕ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΥ ΠΟΛΙΤΗ 540
Κοντοπούλου Φωτεινή 540
Τσιαμάκη Νίκη 540

ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΙΚΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ 540
Θεοδωροπούλου Μαρία 540
Χιωτέλης Ιωάννης 540

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ 541
Ποργιώτης Ανδρόνικος Συμεών 541

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ 542
Ζέζου Αναστασία 542
Λαός Δημήτριος 542
Καραγιάννη Βαρβάρα 542

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ TEACCH 542
Αυγουστάκη Γεωργία 542

Η ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΑ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΣΩ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΞΕΝΑΓΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ 543

Παπανδρίτσα Άρτεμη 543
Παπαϊωάννου Γεώργιος 543

ΆΤΟΜΑ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 544
Βολακάκη Μαρία 544
Γεωργοβρεττάκου Σταματίνα 544

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 544
Βολακάκη Μαρία 544
Γεωργοβρεττάκου Σταματίνα 544

ΈΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ 545
Δερετζή Ελένη 545

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΙΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ 545
Ιωαννίδη Βασιλική 545

Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΓΓΕΣΙΑΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 546
Αναστασίου Σοφία 546

Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 547
Αναστασίου Σοφία 547

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΚΛΕΙΔΙ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΙΚΑΙΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ 547
Ζαχαροπούλου Μαρία 547
Σωτηροπούλου Σταυρούλα 547
Αποστολοπούλου Ευαγγελία 547

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: ΌΤΑΝ Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ 548
Ζαχαροπούλου Μαρία 548
Αποστολοπούλου Ευαγγελία 548
Σωτηροπούλου Σταυρούλα 548

Η ΑΛΛΗΛΟΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΣΤΑ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑΤΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ 548
Σαββάκη Χρύσα 548

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΓΑΛΛΟΦΩΝΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ 549
Πυρομάλη Βαρβάρα 549

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΜΕΣΩ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ 550
Χατζημανωλάκης Μιχαήλ 550

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΗΛΙΑΧΤΙΔΑΣ 550
Παρίση Ευαγγελία 550

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΛΑΒΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ: Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΙΟΥ 551
Αλμπάνης Ιωάννης 551

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ/ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. 551
Τούμπος Παναγιώτης 551
Δούβλος Χρίστος 551
Ευαγγελόπουλος Κωνσταντίνος 551

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΠΤΗ ΣΕ ΕΝΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΚΥΚΛΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ Ε ΚΑΙ ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ 552
Λεπίδα Μαριάννα 552

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΆΤΟΜΑ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ: ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 552
Σκλείδα Σοφία 552

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 553
Γιακαλή Παναγιώτα 553
Θεοφανέλλης Τιμολέων 553

ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΒΟΛΕΪ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ 553
Μέλλιος Βασίλειος 553

ΤΑ ΕΜΦΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ 554
Μέλλιος Βασίλειος 554

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ. 554
Γιαννούλη Σοφία 554
Γάκη Βασιλική 554
Ντέντες Ηλίας 554

ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ 555
Γιαννούλη Σοφία 555

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΜΕ ΔΕΠΥ (ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ) 555
Δροσινού Κορέα Μαρία 555

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ 556
Μαγαλιού Μαρία 556

Ο ΚΟΚΚΙΝΟΠΗΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΚΑΙ Η ΛΙΜΝΗ ΖΗΡΟΥ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 557
Μαγαλιού Μαρία 557

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 557
Δορμπαράκης Γεώργιος 557
Πριμικύρη Σταματίνα 557

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 558
Θεοδοσίου Μαρία 558
Σιδέρης Θανάσης 558
Αβάαμ Λία 558

Η ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 558
Γάκη Βασιλική 558

ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΕΑΤΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΤΟΝ ΚΡΙΤΙΚΟ: ΈΝΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ 559
Δερετζή Ελένη 559

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ : ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ 560
Παναγιωτάκου Σταυρούλα 560

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΟΛΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ 560
Παύλου Ιωάννης 560

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ, ΜΕΙΚΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ 561
Λουάρη Μαρίνα 561
Ιωαννίδη Βασιλική 561

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΕ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΜΕ ΣΥΝΔΡΟΜΟ TURNER. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ 562
Σταύρου Αικατερίνη 562

Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 562
Χατζηβασίλογλου Εμμέλεια 562

Η ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 563
Ντέντες Ηλίας 563

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗΣ ΣΕ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ – ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΥΓΧΡΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ 563
Φραγκιουδάκη Χρυσή 563
Πατελάρου Αθηνά 563

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ: ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΑ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΕ ΤΟΚΙΟ, ΑΒΑΝΑ ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟ 564
Παρέ-Αναστασιάδου Χλόη 564
Κυριακού Κατερίνα 564

ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ ΠΙΕΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ 564
Ζώης Ευστάθιος 564

ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 565
Ζαγοριανάκος Αντώνης 565

Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 565
Ζαγοριανάκος Αντώνης 565

ΆΥΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ: ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΆΥΛΩΝ ΑΞΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ 566
Καλογεροπούλου Νίκη 566

ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ 566
Μαλαπάνη Αθηνά 566

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ 567
Τσιναρίδης Βασίλειος 567

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΙΑΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ: ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 567
Καζιάνη Αμαλία 567
Ηλιάδης Γεώργιος Π. 567

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΩΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 568
Αγγέλη Ευαγγελία 568
Βακάλη Άννα 568

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ 569

Πασσαλίδου Ελεωνόρα 569

ΖΩΝΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗ ΓΑΝΤΟΚΟΥΚΛΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ 569
Κωνσταντίνου Μαριάννα 569

ΟΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 570
Προδρόμου Δημήτρης 570

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΡΟΜΑ 570
Κωνσταντίνου Μαριάννα 570

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΛΗΓΕΙ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ, ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ 571
Αντωνίου Ειρήνη 571

ΜΙΑ ΥΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΡΕΙΣ: ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ "ΜΙΚΡΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ, ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΦΗΓΗΤΕΣ" ΩΣ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΩΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 571
Μαγίδου Αναστασία 571

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ 573

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ: "ΜΕΓΑΣ ΕΙΣΑΙ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΣΤΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΣΟΥ!" 574
Ντεντάκης Γεώργιος 574

ΆΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ (Ε.Δ.) ΣΤΗΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ 574
Βασιλομανωλάκης Κυριάκος 574

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ.ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 575
Σκαρβελάκης Βασίλειος 575

ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 575
Χριστοδουλάκης Γεώργιος 575

ΦΡΕΑΡ: ΜΙΑ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ 576
Στυλιανού-Γεωργίου Αγνή 576
Καμπέρη Μαρία 576

ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΈΝΑ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ, ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ "Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ" ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ Κ 577
Μηναδάκη Ελπινίκη 577

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ 577
Μαρκάκης Νίκος 577

ΤΥΦΛΟΚΩΦΩΣΗ, ΜΙΑ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ. ΠΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΩ ΕΝΑ ΤΥΦΛΟΚΩΦΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΑΙΘΟΥΣΑΙΟΥ, ΙΔΙΟΔΕΚΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ 578
Παππά Γεωργία 578
Μάτσα Διαμάντω 578

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 579

Φαρσάρης Ιωάννης 579

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ CINEDU 579
Μαλλιαρού Θεοδώρα 579

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ, ΜΕΣΩ ΒΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΟΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ 580
Μπαδέμης Δημήτρης 580

Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ETWINNING: ΜΙΑ ΠΥΛΗ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ 580
Πολίτου Ουρανία 580

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 582

Θεματικές Ενότητες του Συνεδρίου

Α. Συλλογική Δράση, Πολιτική Συμμετοχή και Δημιουργικές Κοινότητες

Α01. Συλλογική Δράση και Διατομεακή Συνεργασία

Α02. Συνεργατικές κουλτούρες και βιώσιμα δίκτυα κοινοτήτων

Α03. Συνεργασία και συν-δημιουργία στο δημόσιο τομέα

Α04. Μοντέλα συνεργασίας μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων

Α05. Διακυβέρνηση και Συνεργατικά Μοντέλα

Α06. Ενδυνάμωση και συμμετοχή των πολιτών μέσω συλλογικών πρωτοβουλιών

Α07. Ρόλος της τέχνης και του πολιτισμού στην ενίσχυση των δημιουργικών κοινοτήτων

Α08. Ευρωπαϊκά Προγράμματα και συνεργατικές κοινότητες μάθησης

Α09. Συμμετοχή των πολιτών και νέες μορφές δημοκρατικής διαβούλευσης

Α10. Δικαιώματα, δεοντολογία και δημοκρατία στις θεσμικές συλλογικότητες

Α11. Αναδυόμενες Μορφές Συμμετοχής και Πολιτικής Δράσης στις Σύγχρονες Κοινωνίες

Α12. Η Δυναμική της Κοινωνίας των Πολιτών στη Διαμόρφωση Δημόσιων Πολιτικών

Α13. Ανάπτυξη Ενεργού Πολιτειακής Συνείδησης και Συλλογικής Ευθύνης

Α14. Η Συλλογική Δράση σε Περιόδους Κρίσης

Α15. Συλλογικότητες και Αυτο-οργανωμένες Κοινότητες ως Μέσα Εναλλακτικής Πολιτικής Δράσης

Α16. Σχέδια ένταξης μεταναστών και προσφύγων σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων

.

Β. Κοινωνική Παιδεία, Εκπαίδευση και Πολιτισμός

Β01. Συμμετοχικές μεθοδολογίες διδασκαλίας και συμπερίληψης

Β02. Παιδαγωγική, εκπαιδευτική και διδακτική θεωρία

Β03. Πολιτικές για την εκπαίδευση, προσανατολισμοί και δομές της εκπαίδευσης

Β04. Προγράμματα Σπουδών, υποστηρικτικά και διδακτικά υλικά

Β05. Διδακτική μεθοδολογία και στρατηγικές

Β06. Διδακτικές προτάσεις, σενάρια διδασκαλίας

Β07. Αξιολογικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση

Β08. Εκπαιδευτική ηγεσία, προσαρμοστικότητα και ανάπτυξη

Β09. Εκπαιδευτικές πρακτικές για τη διαπολιτισμική ένταξη

Β10. Ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες

Β11. Κριτική Σκέψη και Δημοκρατική Συνείδηση στην Εκπαίδευση

Β12. Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών

Β13. Δημιουργικές Δεξιότητες και Πολυγραμματισμός

B14. Κοινωνική ένταξη στην εκπαίδευση
B15. Συμπερίληψη και εκπαιδευτική δικαιοσύνη στις σύγχρονες σχολικές κοινότητες
B16. Δημιουργικές προσεγγίσεις στην ανάπτυξη δεξιοτήτων 21ου αιώνα
B17. Κοινότητες Μάθησης και Συμμετοχική Εκπαίδευση
B18. Προγράμματα συνεργασίας σχολείων και τοπικών κοινωνιών
B19. Δημιουργική Παιδαγωγική και Πολιτισμική Ταυτότητα
B20. Εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία
B21. Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στις σχολικές κοινότητες
B22. Ευρωπαϊκά, καινοτόμα προγράμματα (Erasmus, eTwinning, κ.α.)
B23. Δημιουργία κοινοτήτων και δίκτυα εκπαιδευτικών πρακτικών
B24. Η συμβολή των κοινοτήτων στη διαχείριση κρίσεων και καταστροφών
B25. Κλιματική Ευαισθητοποίηση και Κοινωνική Συνοχή
B26. Συμμετοχική τέχνη και κοινωνικές μετασχηματιστικές διαδικασίες
B27. Πολιτιστική Κληρονομιά και Νέες Μορφές Δημιουργικής Αναπαράστασης
B28. Επικοινωνία και πληροφόρηση στον δημόσιο βίο
B29. Θρησκεία και Πολιτισμός
B30. Επαγγελματικός προσανατολισμός
B31. Κοινωνική επιχειρηματικότητα
B32. Ψυχολογία και ψυχοεκπαίδευση

.

C. Ψηφιακές Τεχνολογίες και Δημιουργικές Πρωτοβουλίες

C01. Τεχνολογία και Συλλογική Δράση
C02. Διαχείριση και ανάλυση δεδομένων στις δημιουργικές κοινότητες
C03. Καινοτόμες τεχνολογίες και κοινωνική δικαιοσύνη στις συλλογικές διαδικασίες
C04. Διαδικτυακές Πλατφόρμες και Συλλογικές Πρωτοβουλίες
C05. Κοινωνικά Δίκτυα και Πολιτισμική Δράση
C06. Επίδραση των κοινωνικών δικτύων στη διαμόρφωση ταυτότητας και συλλογικής δράσης
C07. Ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά
C08. Τεχνολογική Καινοτομία και Συμμετοχική Διακυβέρνηση
C09. Ψηφιακή Δημοκρατία και οι προοπτικές της στις σύγχρονες κοινωνίες
C10. Ηθική και Δεοντολογία στον Ψηφιακό Χώρο
C11. Ρόλος της τεχνητής νοημοσύνης στη συνεργατική δράση και τη συμμετοχή των πολιτών
C12. Επαυξημένη πραγματικότητα (AR) και εικονικές κοινότητες

Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Λάβδας Α. Κώστας, Καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Πανταζής Σπύρος, Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΜΕΛΗ:

Aristarco Regalado Pinedo, Πρύτανης Πανεπιστημίου Guadalajara / CULagos
Aida Kell-Delić, Dr. MA, University of Salzburg
Anton A. Bucher, Dr., Universität Salzburg
Abdurrahim Özmen, Assc. Professor, Dicle University Diyarbakir
Baros Wassilios, Professor, Universität Salzburg
Baumann, Lukas, MA, Universität Klagenfurt
Braches-Chyrek Rita, Professor, Universität Bamberg
Coelsch-Foisner Sabine, Professor, University of Salzburg
Green Andy, Professor, UCL Institute of Education
Greiner Ulrike, Professor, Universität Salzburg
Jennifer Mazzarella-Konstantynova, MA, Universität Zürich
Joachim Schroeder Professor. Dr., Universität Hamburg
Kempf Wilhelm, Professor, Universität Konstanz
Küpper Beate, Professor, University of Applied Sciences Niederrhein Mönchengladbach
Liu Ye, King's College London
Louis Henri Seukwa, Dr., HAW Hamburg
Marla Stein, MA, Universität Innsbruck
Moran-Ellis Jo, Professor, University of Sussex
Olga Kytidou, Dr., Leuphana University Lüneburg & HAW Hamburg
Owens Gareth, Δρ. Γλωσσολογίας ΕΚΠΑ
Peter Rieker, Dr., Universität Zürich
Sabine Coelsch-Foisner, Dr., University of Salzburg
Safiye Yildiz, Professor, Internationale Hochschule Köln
Sailer Maximilian, Professor, Universität Augsburg
Schroeder Joachim, Professor, Universität Hamburg
Solvejg Jobst, Professor, Western Norway University of Applied Science
Songül Can, MA,Universität Innsbruck
Sünker Heinz, Professor, Universität Wuppertal
Tarnai Christian, University of the Bundeswehr Munich
Thiessen Barbara, HAW Landshut
Vass Vilmos, Budapest Metropolitan University
Zick Andreas, Professor, Universität Bielefeld

Αγγελίδης Παναγιώτης, Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Ανδρουλιδάκης Εμμανουήλ, ΕΔΙΠ, Πατ/ρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης
Αρβανίτης Χριστόφορος, Καθηγητής, Πατ/ρχική Ανώτ. Εκκλ.Ακαδημία Κρήτης
Αργυριάδης Αλέξανδρος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Frederick
Αργυρίου Αθανάσιος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών
Βαρβούνης Εμμανουήλ, Καθηγητής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Βιτσιλάκη Χρυσή, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Βλίζος Σταύρος, Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Γκασούκα Μαρία, Πρόεδρος ΙΝΕΠ–ΕΚΔΔΑ / Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Γουβιάς Διονύσιος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Γρηγοράκης Ιωάννης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
Δουνδουλάκης Εμμανουήλ, Καθηγητής, Πατριαρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης
Ελευθεράκης Θεόδωρος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Ζορμπάς Κωνσταντίνος, Γενικός Διευθυντής Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης
Ζώρας Οδυσσέας, Καθηγητής, Πρόεδρος του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου
Καδιανάκη Μαρία, Περιφερειακή Επόπτρια Ποιότητας της Εκπαίδευσης Κρήτης
Καλογιαννάκης Μιχάλης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Καλοκύρη Βασιλεία, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Κρήτης
Καραβασίλης Ιωάννης, Μέλος ΣΕΠ του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου
Καραγιάννη Φλώρα, Δ/τρια του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων
Καρράς Κωνσταντίνος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κατσαγκόλης Αθανάσιος, Δρ. Φυσικής Αγωγής, Διευθυντής Πρ/θμιας Εκπαίδευσης Λασιθίου
Κατσαντώνη Σπυριδούλα, Προϊσταμένη ΚΕΣΥ Αν. Αττικής, Διδάσκουσα ΠΜΣ, Παν. Θράκης
Κολιός Γεώργιος, PhD, Καθηγητής Φαρμακολογίας, Τμήμα Ιατρικής Δ.Π.Θ.
Κορνηλάκη Αικατερίνη, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κοτρόγιαννος Δημήτριος, Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης
Κουβάτσου Εύα, Καθηγήτρια, Universidad de Guadalajara/CULagos
Κουτούζης Εμμανουήλ, Πρύτανης του Ε.Α.Π.
Κουκουνάρας-Λιάγκης Μάριος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αθηνών ΕΚΠΑ
Κουρκούτας Ηλίας, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κουτσελίνη Μαίρη, Καθηγήτρια, π, Πρόεδρος Τμήματος Επιστημών της Αγωγής, University of Cyprus
Κουρουτσίδου Μαρία: Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Κουτσιλιέρης Μιχαήλ, Ομότ. Καθηγητής Ιατρικής, ΕΚΠΑ, Πρόεδρος Ι.Κ.Υ.
Κυπριωτάκη Μαρία, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κωνσταντινίδης Δημήτριος, Πρόεδρος Εταιρίας Επιστημών Αγωγής Δράμας
Λιβεράκος Πάνος, Senior Expert at the UNDP, Regional Hub for Civil Service
Μαντάς Παναγιώτης, Σύμβουλος Α΄, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
Μανωλίτσης Γεώργιος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μαράκη Ελένη, Δρ. Επιστημών Αγωγής, Κοινωνιολόγος, Εντεταλμένη Σύμβ. Παιδείας & Δια Βίου Μάθησης Περιφέρειας Κρήτης

Μεταξάς Αναστάσιος Ιωάννης, Ομότ. Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης ΕΚΠΑ
Μητροπούλου Βασιλική, Καθηγήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Μικελίδης Δημήτριος, Πρόεδρος Εκπαιδευτικού Ομίλου Κύπρου
Μουζάκη Αγγελική, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μπαμπάλης Θωμάς, Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμ. Δημοτικής Εκπαίδευσης Ε.Κ.Π.Α.
Μπελαδάκης Εμμανουήλ, Δρ. Πανεπιστημίου Κρήτης, Διευθυντής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης . Ηρακλείου
Μυλωνάκου-Κεκέ Ηρώ, Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ε.Κ.Π.Α.
Νικολάου Σουζάννα-Μαρία, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Οικονομίδης Βασίλης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παναγιωτοπούλου Αλεξάντρα, Επιστημονικά Υπεύθυνη εκπαίδευσης Κοινωνικού Πολύκεντρου, ΑΔΕΔΥ
Πανούσης Γιάννης, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ, πρ. Πρύτανης ΔΠΘ, πρ. Υπουργός
Παπαδάκης Νίκος, Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης
Παπαϊωάννου Γεώργιος, Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Παπαπέτρου Σάββας, Λέκτορας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Παπούλας Ανδρέας, Επίτιμος πρόεδρος του Εκπαιδευτικού Ομίλου Κύπρου
Πλιόγκου Βασιλική, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
Ράπτης Νικόλαος, Καθηγητής Πανεπιστήμιου Αιγαίου
Ρογδάκη Αγάθη, Δρ. Επιστημών Αγωγής
Σαραφίδου Κατερίνα, Διευθύντρια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ροδόπης
Σιφακάκης Πολυχρόνης, Δρ., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Σκλάβου Κωνσταντίνα, Δρ., Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σολωμού Α. Αιμίλιος, Ιστορικός, Διευθυντής Έδρας UNESCO, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Σπαντιδάκης Ιωάννης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Στριλιγκάς Γεώργιος, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Κρήτης
Στρουμπάκης Μιχαήλ, Καθηγητής, Πατριαρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης
Στυλιανού Αντρέας, Βοηθός Δ/ντή, Ταμίας Επιστημονικού Ομίλου Κύπρου
Τζωρτζάκης Γιάννης, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Αττικής
Τριχοπούλου Αντωνία, Ομ. Καθηγήτρια ΕΚΠΑ, Πρόεδρος Ελλ. Ιδρ. Υγείας
Τσατσαρώνη Άννα, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Φθενάκης Βασίλειος, Πανεπιστήμιο της Βρέμης
Φωτόπουλος Νίκος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Χατζηδάκη Ασπασία, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Χατζησωτηρίου Χριστίνα, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Χρυσουλάκης Ιωάννης, Ομότ. Καθηγητής, Γεν. Γραμματέας Αποδήμου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας

Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Μαράκη Ελένη

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
Μπελαδάκης Εμμανουήλ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Μαρινάκη Ζαφειρούλα

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ντρουμπογιάννης Χρήστος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
Τζωρτζάκης Ιωάννης
Κολοκοτρώνης Φώτιος
Μαρκάκη Ειρήνη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΒΡΑΒΕΥΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Χαλκιαδάκης Λεωνίδας
Τζαγκαρουλάκη Αριστέα

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
Κανανάκη Κυριακή
Κωνσταντινίδης Χρήστος
Σιφακάκης Πολυχρόνης

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΩΝ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ
Μπάρος Βασίλειος
Seukwa Louis-Henri

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Βλαχάκη Αντωνία
Μαυρομανωλάκη Ειρήνη
Ορφανού Νικολέτα
Πατεράκη Ευαγγελία
Ρεράκη Μαρία

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Χουρδάκης Νικόλαος
Ζαχαριουδάκης Ευάγγελος
Καργιωτίδης Απόστολος
Τερζάκης Ιωάννης
Κοτσιμπός Γεώργιος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Αλεγκάκης Γιώργος
Παπαζαχαριάκη Ιωάννα

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
Κουτσάκη Χριστίνα
Παπαζαχαριάκη Μαριλένα
Περισυνάκη Εμμανουέλα

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ
Δέρβας Απόστολος
Θεοφάνους Κωνσταντίνος
Ψαλτάκη Ευγενία

Γραμματεία του Συνεδρίου - Ομάδες Εργασίας

Αλεξάκη Αλεξάνδρα
Αναγνωστάκης Γιώργος
Αράπογλου Αναστασία
Βενέρη Περσεφόνη
Γκούνα Αφροδίτη
Δασκαλάκη Όλγα
Δαφνομήλη Μαρίνα
Διαλυνά Εβίτα
Δουκιαντζάκη Ουρανία
Δραϊνάκης Ιωάννης
Ζαρωνάκη Μαρία
Ζλατιλίδης Δημήτρης
Θεοφάνους Ειρήνη
Καινουργιάκη Μάγδα
Καλογιαννάκη Μαρία
Καλυκάκη Καλλιόπη
Καρκανάκης Στέλιος
Καρνή Ειρήνη
Καστρινάκη Φωτεινή
Κατζιλιέρη Αγγελική
Κεραμιτσόγλου Αθανασία
Κομποχόλη Αντιόπη
Κοπιδάκη Αικατερίνη
Κουγιεντή Μαριγιάννα
Κουντάκης Ευστάθιος
Κτιστάκη Φεβρωνία
Λασιθιωτάκη Ελένη
Λειβαδιωτάκη Αικατερίνη
Λιάμπα Άννα
Λιονή Ιζαμπέλλα
Μαγαράκη Ειρήνη
Μαράκη Αγγελική
Μαρή Μαρία Κωνσταντίνα
Μαρκάκη Αλκιόνη
Μαρκογιαννάκη Αθηνά
Μαρκογιαννάκη Μιχαέλα
Μαρκόπουλος Παναγιώτης
Μαυρομανωλάκη Ελισσάβετ
Μιχαηλίδου Αναστασία
Μουρτζάκη Χαρίκλεια
Μπελαδάκη Δέσποινα
Μπελαδάκη Μαρία
Μπελαδάκη Νίκη
Μπελιμπασάκης Εμμανουήλ
Μπερτσιά Βασιλική
Νικηφόρου Παρασκευή
Νουκάκη Άννα
Ντεντάκης Γεώργιος
Ντρουμπογιάννης Αντώνης
Ντρουμπογιάννης Σταύρος
Παπαθανασίου Σταυρούλα
Παπουτσάκη Άννα
Πατεράκη Άννα
Πατεροπούλου Αγγελική
Πλουμή Μαρία
Πλουμής Κώστας
Ροκαδάκη Μαρία
Σαμαρά Νικολέτα
Σαριδάκης Γεώργιος
Σηφάκης Νίκος
Σιγανού Μαρία
Σκαράκη Ευαγγελία
Στριλιγκά Μαλαματένια
Στριλιγκά Μαρία
Τζιαναμπέτη Αναστασία
Τρουλινού Κλαούντια
Τσαγκαράκη Μιχαέλα
Τσιντάρη Νίκη
Τσουβαλά Αλεξία
Φαραζάκης Νικόλαος
Φιλιππίδου Αργυρώ
Ψαρολόγου Θωμαή

ΜΥΝΗΜΑΤΑ - ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Χαιρετισμός Περιφερειάρχη Κρήτης

Στην εποχή της ψηφιακής επανάστασης, των ραγδαίων μεταβολών σε όλα τα επιστημονικά πεδία και βεβαίως των μεγάλων κοινωνικών ανακατατάξεων, η ανάπτυξη των Κοινοτήτων Δημιουργίας, συνιστά μια μεγάλη πρόκληση που καλούμε να αντιμετωπίσουμε. Πάνω σε αυτό ακριβώς το πεδίο, εντοπίζεται το επιστημονικό επίκεντρο του 11ου Συνεδρίου που διοργανώνει το Ινστιτούτου Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών. Πρόκειται για ένα Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο στη διάρκεια του οποίου, καινοτόμες δράσεις, εκατοντάδες εισηγήσεις και βεβαίως η παρουσία των επίσημων ομιλητών, το καθιστούν πρωτοποριακό και ταυτόχρονα το κατατάσσουν μεταξύ των σπουδαίων διοργανώσεων της εκπαιδευτικής κοινότητας της χώρας.

Στη διάρκεια του 11ου Συνεδρίου του Ι.Α.Κ.Ε. για τις Κοινότητας Δημιουργίας, τη συμμετοχή, τις πρωτοβουλίες στις θεσμικές συλλογικότητες: κοινωνία, εκπαίδευση, πολιτική διαβούλευση, η συζήτηση θα αναδείξει την ανθρώπινη εξέλιξη ως κυρίαρχη συνιστώσα της έννοιες της κοινότητας, καθώς διαχρονικά οι κοινωνίες εξελίσσονται μέσα από τη συνεργασία και την αλληλοβοήθεια. Πρόκειται για τις Κοινότητες διαφόρων εκδοχών, διαφορετικών τόπων και πεδίων, μέσα στα οποία γεννούνται και ωριμάζουν οι μεγάλες ιδέες και οι σύγχρονες πολιτικές.

Ως Περιφέρεια Κρήτης, συγχαίρουμε ιδιαίτερα τη διοίκηση του Ι.Α.Κ.Ε., την οργανωτική και επιστημονική επιτροπή και βεβαίως όλους τους συμμετέχοντες εισηγητές για τις παρεμβάσεις τους.

Σταύρος Αρναουτάκης
Περιφερειάρχης Κρήτης

Καλωσόρισμα της Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής και του Προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζουμε στο
11ο Διεθνές Συνέδριο του Ινστιτούτου Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών (Ι.Α.Κ.Ε.),
με θέμα:

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ
Συμμετοχή και πρωτοβουλία στις θεσμικές συλλογικότητες:
Κοινωνία, εκπαίδευση, πολιτική διαβούλευση

που διοργανώνουμε στο Ηράκλειο Κρήτης, από 8 έως και 11 Μαΐου 2025.

Όπως κάθε χρόνο, το Συνέδριο σχεδιάζεται με γνώμονα τη δυνατότητα να αγκαλιάσει μια ευρεία όσο και συνεκτική οικογένεια προβληματισμών με κοινό σημείο αναφοράς τις σύνθετες και πολυεπίπεδες σχέσεις μεταξύ της παιδείας, της κοινωνίας πολιτών και των δημόσιων πολιτικών. Η φετινή θεματική εστιάζεται στις κομβικής σημασίας έννοιες των κοινοτήτων δημιουργίας, της δημιουργικής συμμετοχής και της συμμετοχικής πρωτοβουλίας.

Οι κοινότητες δημιουργίας μπορούν να προσεγγιστούν από μια ευρύτερη και από μια ειδικότερη σκοπιά. Η ειδικότερη προσέγγιση, σημαντική η ίδια αλλά και αφορμή για περαιτέρω αναζητήσεις, είναι ήδη καθιερωμένη ως διεπιστημονικός ερευνητικός προβληματισμός στις κοινωνικές επιστήμες. Αξιοποιεί την έννοια της κοινότητας δημιουργίας (creative community) ως έννοια που αναδεικνύει τη συνεργατική και διατομεακή συλλογικότητα που συγκεντρώνει διάφορους παράγοντες από την κοινωνία πολιτών, την κυβέρνηση, την εκπαίδευση και την έρευνα, τους οργανισμούς του ιδιωτικού τομέα, σε επιμέρους projects που διαμορφώνουν νέες συνεργατικές κουλτούρες, δημιουργούν προστιθέμενη αξία και οδηγούν σε οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές επιπτώσεις για τους ερευνητικούς εταίρους και την ευρύτερη κοινωνία. Οι κοινότητες δημιουργίας χαρακτηρίζονται από τη συμμετοχή ποικίλου φάσματος ενδιαφερομένων, εμπλεκόμενων μερών και χρηστών. Εργάζονται για τη δημιουργία ενός δικτύου συνεργασίας και ανταλλαγών, διαδίδοντας μοντέλα συνεργασίας και σε περαιτέρω ερευνητικά και επαγγελματικά περιβάλλοντα. Μπορεί να περιλαμβάνουν συνδυασμούς ομάδων ενεργών πολιτών, εργαζομένων, επιχειρηματιών, ερευνητών, ακαδημαϊκών εμπειρογνωμόνων, φορέων της τοπικής, περιφερειακής και κεντρικής κυβέρνησης, ιδρυμάτων, σωματείων και, βέβαια, ευρωπαϊκών θεσμών.

Η ευρύτερη προσέγγιση, που κυρίως μας ενδιαφέρει, χρησιμοποιεί τον όρο των κοινοτήτων δημιουργίας για να αναδείξει μια ομάδα ανθρώπων που συγκεντρώνονται και συγκλίνουν γύρω από μια κοινή πρόκληση ή θεματική, με σκοπό να δημιουργήσουν, να δράσουν και να μοιραστούν ιδέες, προγράμματα και πρακτικές. Λαμβανομένων υπόψη και των εμπειρικών ευρημάτων και των προγραμμάτων που έχουν ήδη συσχετιστεί με τις κοινότητες δημιουργίας με την στενότερη έννοια, η ευρύτερη προσέγγιση στις κοινότητες δημιουργίας μας ενθαρρύνει να αναλογιστούμε πλαίσια και πλατφόρμες που σχεδιάζουν, προτείνουν και – συχνά – επιχειρούν να εφαρμόσουν νέες ιδέες για την επίλυση εκπαιδευτικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και πολιτικών προβλημάτων και την αντιμετώπιση αντίστοιχων προκλήσεων, την αξιοποίηση της διδασκαλίας της τέχνης και των μορφών συμπερίληψης και συμμετοχής στην πολιτειακή παιδεία, την κοινωνική και ανθρωπιστική αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών οριζόντων.

Στο πλαίσιο αυτό, το 11ο Συνέδριο φιλοξενεί εισηγήσεις που αναφέρονται στις σχέσεις των δημιουργικών κοινοτήτων με τους εκπαιδευτικούς θεσμούς και την αναζήτηση νέων πρακτικών συμπερίληψης φορέων και ενδιαφερόμενων μερών, τη σημασία της κοινωνίας πολιτών και τον ρόλο της ιδιότητας του πολίτη (citizenship) στα σημερινά, σύνθετα πολιτικά συστήματα, τις σχέσεις

μεταξύ εκπαίδευσης και πολιτικής συμμετοχής, ιδιαίτερα σε μια εποχή που οι νέες τεχνολογίες σταδιακά διαμορφώνουν νέους ρόλους όχι μόνο στην επικοινωνία αλλά και στις σχέσεις του πολίτη με την πολιτεία και τις νέες δυνατότητες της πολιτικής διαβούλευσης, τις σχέσεις της συλλογικής δημιουργίας με το κοινωνικό κεφάλαιο (social capital) και τις διαστάσεις του, την αλληλεπίδραση με τις νέες τεχνολογίες, την ψηφιακή διακυβέρνηση και, γενικότερα, την τεχνητή νοημοσύνη, που διαδραματίζουν έναν ολοένα σημαντικότερο ρόλο στη σημερινή τρέχουσα κοινωνική αναπτυξιακή πορεία αλλά και, δυνητικά, στις μορφές της πολιτικής συμμετοχής.

Βασικός σκοπός του 11ου Διεθνούς Συνεδρίου του Ι.Α.Κ.Ε. είναι η κριτική διερεύνηση και η ανάπτυξη επιστημονικού διαλόγου γύρω από τα ζητήματα αυτά. Αναφορικά τόσο με τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται όσο και με τα προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν, είναι απαραίτητη η γνώση και η προετοιμασία των πολιτών. Γνώση και προετοιμασία αναφορικά με τη διαμόρφωση συνθηκών για την ανάπτυξη των δημιουργικών κοινοτήτων, τις μορφές ανάπτυξης συλλογικών αναζητήσεων απάντησης στις προκλήσεις και την ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας των πολιτών για τον ρόλο, μεταξύ άλλων, της τεχνητής νοημοσύνης και τις νέες σχέσεις που διαμορφώνονται μεταξύ των πολιτών και της πολιτείας. Η εκπαίδευση, η παιδεία και η πολιτική συμμετοχή έχουν να διαδραματίσουν καθοριστικούς ρόλους σε αυτή την θεματική όπως διαμορφώνεται μπροστά στα μάτια μας.

Όπως κάθε χρόνο, με αφετηρία το κεντρικό θέμα, το Συνέδριο αναπτύσσει μια σειρά ευρύτερων θεματικών περιοχών, που αναφέρονται τόσο στη συνεργασία και τη συλλογικότητα στις δημιουργικές κοινότητες όσο και σε επιμέρους πεδία που αναδεικνύουν τη συλλογική δράση και τις συνεργατικές κουλτούρες στην κοινωνία πολιτών, την εκπαίδευση, την τέχνη, την πολιτιστική κληρονομιά, την ψηφιακή εποχή και το κρίσιμο πεδίο της πολιτικής συμμετοχής.

Το Συνέδριο απευθύνεται σε επιστήμονες όλων των απόψεων και των προσεγγίσεων και επιθυμεί να αποτελέσει σημείο συνάντησης και ανταλλαγής απόψεων για το μείζον αυτό ζήτημα σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη στιγμή για την εξέλιξή του. Βασικός σκοπός του 11ου Συνεδρίου του Ι.Α.Κ.Ε. είναι η κριτική διερεύνηση και η ανάπτυξη επιστημονικού διαλόγου γύρω από τα ζητήματα αυτά.

Σας προσκαλούμε στο 11ο Διεθνές Συνέδριο του Ινστιτούτου Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών και ευελπιστούμε σε μια γόνιμη επιστημονική συζήτηση. Αξιοποιώντας την εμπειρία από τη διοργάνωση των προηγούμενων δέκα συνεδρίων μας, θα επιχειρήσουμε και φέτος να διαμορφώσουμε ένα υψηλό επίπεδο ακαδημαϊκής συζήτησης και να προχωρήσουμε πιο πέρα τον προβληματισμό αλλά και τη συμβολή του Ι.Α.Κ.Ε.

Περιμένουμε την ενεργή συμμετοχή σας και σας καλωσορίζουμε στην όμορφη και φιλόξενη πόλη του Ηρακλείου. Ευχαριστούμε θερμά όλες και όλους που βοήθησαν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την επιτυχία αυτού του Συνεδρίου και εργάζονται ήδη εντατικά για την υλοποίησή του τις επόμενες ημέρες.

Εκ μέρους της Οργανωτικής και της Επιστημονικής Επιτροπής

Η Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

Ελένη Π. Μαράκη

Εντεταλμένη Σύμβουλος Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης Περιφέρειας Κρήτης.
Πρόεδρος Ι.Α.Κ.Ε

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής

Κώστας Α. Λάβδας

Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

ΣΥΜΠΟΣΙΑ

ΣΥΜΠΟΣΙΟ 1

SYMPOSION ERZIEHUNGSWISSENSCHAFTLICHE MIGRATIONSFORSCHUNG IN INTERDISZIPLINÄRER UND VERGLEICHENDER PERSPEKTIVE
SYMPOSIUM ON EDUCATIONAL MIGRATION RESEARCH FROM AN INTERDISCIPLINARY AND COMPARATIVE PERSPECTIVE

ReferentInnen/AutorInnen:
Prof. Mag. Dr. Anton A. Bucher (Universität Salzburg)
Prof. Dr. Solvejg Jobst (Western Norway University of Applied Sciences)
Prof. Dr. Joachim Schroeder (Universität Hamburg)
Prof.in Dr.in Safiye Yildiz (Internationale Hochschule Köln)
Assc. Professor Abdurrahim Özmen (Dicle University Diyarbakir)
Prof. Dr. Peter Rieker (Universität Zürich)
Marla Stein, MA (Universität Innsbruck)
Songül Can, MA (Universität Innsbruck)
Baumann, Lukas, MA (Universität Klagenfurt)
Jennifer Mazzarella-Konstantynova, MA (Universität Zürich)
Dr.in Olga Kytidou (Leuphana University Lüneburg & HAW Hamburg)
Prof. Mag. Dr. Sabine Coelsch-Foisner (University of Salzburg)
Dr.in Aida Kell-Delić, MA (University of Salzburg)
Prof. Vassiliki Pliogou (University of Western Macedonia)
Prof. Dr. Wassilios Baros (Universität Salzburg)
Prof. Dr. Louis Henri Seukwa (HAW Hamburg)

WAS KANN POLITISCHE BILDUNG IN DER SCHULE LEISTEN?

Bucher Anton
Universität Salzburg

Da prinzipiell jeder Mensch ein politisches Wesen ist, benötigt er auch politische Bildung. Diese wird an Schulen in mannigfaltigen Formen umgesetzt: Als eigenständiges Fach, als verankert in anderen Unterrichtsgegenständen, etwa Ethik, Geschichte, aber auch – so in Österreich – als durchgängiges Unterrichtsprinzip. Im Referat wird dargelegt, welches die Plus- und Negativpunkte dieser Formen sind und was empirisch zu ihrer Effizienz bekannt ist. Abgeschlossen wird das Referat mit Skizzen zur Just-Community in der Tradition von Lawrence Kohlberg, eine Reformschule, die politische Bildung am konsequentesten umgesetzt hat und in dieser nicht nur einen Unterrichtsgegenstand sieht, sondern als eine Form des alltäglichen Zusammenlebens.

UNDERSTANDING EDUCATIONAL INEQUALITY: THE EMANCIPATORY PRINCIPLE OF CRITICAL PEDAGOGY AND BOURDIEU'S THEORY OF SOCIAL REPRODUCTION

Jobst Solvejg
Western Norway University of Applied Sciences

How educational inequality is understood, researched and what solutions are offered to combat it depends on how ‘education’ is defined. This contribution draws primarily on Bourdieu's educational theory of social reproduction, his praxeological perspectives, and links this to the emancipatory principle of critical pedagogy. It proposes a transformative-praxeological concept of education that facilitates an approach to uncover unexpected practices within and beyond the education system that are crucial to initiating change.

NEWS FROM THE GLOBAL DISABILITY SUMMIT 2025 - AND SOME CONSEQUENCES FOR RESEARCH AND UNIVERSITIES

Joachim Schroeder
Universität Hamburg

The field of disability poses its own challenges for migration research. In Germany, for example, people with disabilities are subject to significantly more social and legal exclusions if they do not have a German passport. Social work in the field of disability or migration takes place in pillared systems that are often not interrelated. There is no transnationally oriented social support for migrating people with disabilities. The geography of disability, i.e. geopolitical instrumentalization, follows its own rules in this field, in which the Global South has little to say. This also poses challenges for comparative migration research. These were recently discussed controversially at the Global Disability Summit in Amman/Berlin, but a research network was also founded, which will also be introduced in the lecture.

EINE POLITISCH INSPIRIERTE METHODOLOGIE DER ANTHROPOLOGIE UND PÄDAGOGIK ZUR ANALYSE DER SUBJEKT-DISKURS(UM)FORMUNGEN IM TRANSNATIONALEN MIGRATIONSKONTEXT

Safiye Yildiz
Internationale Hochschule Köln & Abdurrahim Özmen, Dicle University Diyarbakir

Ausgegangen wird von der Grundannahme, dass der Mensch keine naturwüchsige anthropologische Konstante darstellt, sondern, dass er erst durch herrschende Diskurse wie Nationalismus und Rassismus in Nationalstaaten, Strukturen und (Bildungs-)Institutionen als politische, kulturelle, soziale oder pädagogische Operationalisierungsfigur konstruiert „hergestellt“ und politisch vereinnahmt wird. U. a. kritische Anthropologie stellt eines der Wissenschaftszweige dar, die stets Erkenntnisse lieferte und liefert, dass Menschen sich nicht voneinander unterscheiden, sondern durch Einteilung der Menschen in Kategorien eine kategoriale Macht der Subjektvierung bzw. Biographisierung herrschender Diskurse eine Entfremdung der Menschen voneinander bedingt.

Dazu gehört beispielsweise die national-ethnisch konnotierte Konstruktion und (Re-)Produktion von Menschen mit Migrationsgeschichte als Mängelwesen und sprachlich defizitär, mit denen ihre vielschichtigen Bildungsressourcen und -kompetenzen auch durch Bildungsinstitutionen abgesprochen werden. Ausgehend von dieser Grundtendenz wird im Vortrag interdisziplinär-methodologisch aus anthropologischer und erziehungswissenschaftlich orientierter diskursanalytischer Perspektive einerseits der herrschende nationalistisch-ethnisch kodierter Subjektdiskus im transnationalen Kontext (Türkei-Deutschland) offengelegt, andererseits aber Möglichkeiten aufgezeigt, wie auch widerständige politische Subjekte (re-)konstruierend diesem entgegnen können. Ferner wird im Vortrag aufgezeigt, wie trotz des Einflusses der offiziellen Politik auf Erziehung und Bildung im Sinne einer Pädagogisierung gesellschaftsstruktureller Probleme und Rassialisierung pädagogisch-anthropologischer Problemstellungen paradoxerweise eine Entpolitisierung der Erziehung und Bildung erfolgt. Daraus folgend werden Perspektiven formuliert wie Erziehung und Wissenschaft vom Menschen als Politik der Menschenrechte im Sinne ihrer Politisierung neu gedacht werden können.

INTEGRATIONSERFAHRUNGEN JUNGER GEFLÜCHTETER UND IHRE BEDEUTUNG FÜR INNOVATIVE BILDUNGSANGEBOTE

Peter Rieker
Universität Zürich

Das Thema Integration hat für Positionierungen und Diskussionen im Feld der Migration zentralen Stellenwert – sei es, dass vermeintlich fehlende Integrationsbereitschaft als Argument gegen die Aufnahme von Migrant*innen ins Feld geführt wird, sei es, dass Migration mit Integrationsleistungen und -anforderungen verknüpft wird. In besonderer Weise gilt dies für die Aufnahme von Geflüchteten. Im geplanten Beitrag wird sich auf Integration aus der Perspektive von jungen Geflüchteten bezogen und es wird untersucht, wie sich diesbezügliche Erfahrungen und Einschätzungen in den ersten Jahren ihres Aufenthaltes in der Schweiz entwickeln. Bezogen wird sich dafür auf qualitative Interviews mit jungen Geflüchteten, die zwei bzw. dreimal jeweils im Abstand von zwei Jahren zu ihren Erfahrungen und Entwicklungen in der Schweiz befragt wurden. Auf diese Weise lassen sich die Perspektiven der jungen Geflüchteten an ihre Erfahrungen im Aufnahmeland rückbinden und diese erscheinen nicht als aus der Heimat mitgebrachte Erwartungen. Auf dieser Grundlage können solche Aspekte außerschulischer Bildungsangebote benannt werden, die geeignet scheinen, junge Menschen erfolgreich anzusprechen und politische Jugendbildung weiterzuentwickeln.

VERBORGENE STIMMEN SICHTBAR MACHEN: HERAUSFORDERUNGEN DER POSTMIGRANTISCHEN SOZIALARBEIT

Marla Stein
Universität Innsbruck

Als Nachwuchswissenschaftlerin der Universität Innsbruck beschäftige ich mich in meiner Dissertation „Soziale Arbeit in der postmigrantischen Gesellschaft: diversitätsbewusst – intersektional -rassismuskritisch“ (Arbeitstitel) mit der Bedeutung der Sozialen Arbeit in österreichischen Jugendzentren. Dafür möchte ich unter anderem durch narrative Interviews und ein partizipatives Projekt gemeinsam mit Jugendlichen, basierend auf ihren Erzählungen, herausarbeiten,

was es für sie bedeutet, in einer globalisierten Welt mit den derzeitigen politischen Entwicklungen aufzuwachsen. Ergänzend zur empirischen Untersuchung, die das Ziel verfolgt, das bislang Verschwiegene ins Blickfeld zu rücken, wird in einer theoretischen Auseinandersetzung und dem Zusammendenken der sozialarbeiterischen Konzepte (Diversitätsbewusstsein, Intersektionalität und Rassismuskritik) eine integrative Theorienbildung angestrebt. Hilfe für Menschen in schweren Lebenslagen und der Kampf für Gerechtigkeit sind zentrale Aufgaben der Sozialen Arbeit. Doch wie muss diese Arbeit aussehen, und welchen Einfluss haben die politischen Veränderungen auf die Rolle der Sozialen Arbeit in der postmigrantischen Gesellschaft? Da sich das Forschungsprojekt in der Anfangsphase befindet, freut sich die Autorin dieses vorzustellen und in einer anschließenden kritischen Diskussion, weitere Perspektiven zu hören. Wenn das Vorhaben dazu führen kann, dass Menschen binäre Denkweisen kritisch hinterfragen und die Existenz des „Wir“ – die Einheimischen – und des „Sie“ – die Migrant:innen – anzweifeln, ist ein wichtiger Schritt erfolgt.

SOLIDARISCHE BILDUNG IM URBANEN KONTEXT. MENSCHEN MIT IRREGULARISIERTEM AUFENTHALTSSTATUS IN DER SOLIDARISCHEN STADT

Songül Can
Universität Innsbruck

Die Dissertation untersucht die Bildungsmöglichkeiten für Menschen ohne regulären Aufenthalt in der Schweiz, mit einem besonderen Fokus auf das Projekt „Züri City Card“. Dieser Stadtausweis soll irregularisierten Menschen den Zugang zum kulturellen Stadtleben sowie zu Bildungs-, Arbeits- und Wohnmöglichkeiten ermöglichen. Das Projekt befindet sich in der Pilotphase und wird von verschiedenen Expert:innen aus Sozialarbeit, Ehrenamt, NGOs und Gewerkschaften unterstützt. Im Zentrum der Arbeit steht die Analyse der Perspektiven von Expert:innen, die sich in beruflichen oder ehrenamtlichen Kontexten mit den Herausforderungen irregularisierter Migration befassen. Dabei wird untersucht, wie diese Akteur:innen die Lebensbedingungen von Sans-Papiers in ihre Praxis integrieren und welche solidarischen Bildungsinitiativen sie entwickeln. Zudem wird der Einfluss politischer Allianzen, städtischer Infrastrukturen und solidarischer Bewegungen auf die Bildungsmöglichkeiten dieser Gruppe untersucht. Die Dissertation verwendet qualitative Methoden wie problemzentrierte Interviews und ethnografische Streifzüge durch Zürich, um die Bildungsbarrieren und -möglichkeiten im urbanen Raum zu analysieren. Die Arbeit zielt darauf ab, interdisziplinäre Lösungen für die Bildung von irregularisierten Migrant:innen zu entwickeln und Konzepte für solidarische Bildung zu fördern, die allen Menschen gleiche Chancen bieten, unabhängig von ihrem Aufenthaltsstatus. Ein weiterer Fokus liegt auf der Frage, wie kommunale Einrichtungen zur sozialen Inklusion beitragen können.

CULTURAL IMPRINTS ON THE EDUCATIONAL DECISION-MAKING OF UKRAINIAN REFUGEE STUDENTS IN SWITZERLAND

Jennifer Mazzarella-Konstantynova
University of Zurich

In Switzerland, approximately 60% of young individuals opt for an apprenticeship path, with vocational education and training (VET) serving as a potential avenue for the integration of migrants and refugees. The educational decision-making of young people during the transition to post-

compulsory education is affected by various factors: ascriptive characteristics, peer influence, parental support, and signaling based on the type of school attended – only to name a few. For Ukrainian refugee students in the German-speaking part of Switzerland, these decisions are further complicated by the cultural perception of vocational education, which exacerbates decision–making dilemmas next to the uncertainties about long-term residency. This contribution aims to present a portion of a multi-method approach that combines macro-level analyses of educational systems with qualitative data from problem-centered interviews. Preliminary findings indicate significant divergences between the educational frameworks of Ukraine and Switzerland, particularly regarding attitudes towards vocational education. Historical factors, such as the stigma associated with vocational education from the Soviet era, the post-communist transition, and experiences with (educational) corruption, significantly impact the individual educational decision-making of students and their parents. This contribution highlights the importance of the international comparisons of education systems as a way of getting to know the 'other,' as an explanatory approach, and as a method of contextualizing the cultural imprints that influence individual decision-making.

AMBIVALENTE AFFEKTDYNAMIKEN: EINE KRITISCH-DEKOLONIALE REFLEXION AFFEKTIVER DYNAMIKEN IN PÄDAGOGISCHEN HANDLUNGSFELDERN AM BEISPIEL DER UNTERBRINGUNG VON JUNGEN GEFLÜCHTETEN

Lukas Baumann
Universität Klagenfurt

Dieser Beitrag analysiert die ambivalenten Affektdynamiken, die pädagogische Praktiken im Kontext der Unterbringung junger Geflüchteter prägen. Dabei werden insbesondere affektive Spannungsfelder zwischen Fürsorge und Kontrolle, Solidarität und Ablehnung sowie Mitgefühl und Misstrauen kritisch beleuchtet. Anhand ethnografischer Beobachtungssequenzen aus meinem Dissertationsprojekt zu Affektpraktiken in österreichischen Unterbringungseinrichtungen wird aufgezeigt, wie pädagogische Fachkräfte in emotional widersprüchliche Dynamiken eingebunden sind, die einerseits solidarisches und unterstützendes Handeln fördern, andererseits aber koloniale Kontinuitäten, paternalistische Strukturen und rassistische Abwehrmechanismen reproduzieren können. Vor dem Hintergrund eines dekolonialen Bildungsverständnisses wird argumentiert, dass eine reflexive Ausein-andersetzung mit diesen ambivalenten Affektdynamiken notwendig ist, um hegemoniale Differenzsetzungen und asymmetrische Machtverhältnisse aufzudecken und potenziell zu transformieren. Damit plädiert der Beitrag dafür, Affekte nicht bloß als individuelle Gefühlsäußerungen zu verstehen, sondern als gesellschaftlich-politische Prozesse, deren kritische Reflexion emanzipatorische Impulse für pädagogische Praxisfelder bereithalten kann.

"IMMORAL PANIC": THE NORMALISATION OF POLARISED MEDIA DISCOURSES IN GERMAN AND GREEK MEDIA.

Olga Kytidou
Leuphana University Lüneburg & HAW Hamburg

Moral panic in media, particularly concerning migration, has increasingly shaped public perceptions and policy debates across Europe. This paper explores how polarised media narratives in

Germany and Greece normalise exclusionary discourses by linking migration and asylum to crime. By employing a comparative content analysis of mainstream media coverage, this study examines the recurring patterns that frame asylum seekers in Germany and migrants in Greece as security threats. Findings suggest that such representations contribute to a climate of fear, reinforcing restrictive migration policies and fostering xenophobic attitudes. Furthermore, the role of media education in countering these narratives is discussed, highlighting the need for critical media literacy among the public as well as reflective narratives by journalists to challenge misinformation and promote ethical journalism. The study contributes to discussions on media responsibility and the socio-political consequences of moral panic in migration discourse. It proposes intercultural communication to cultivate critical, reflective and anti-discriminatory attitudes in journalism and introduces Kempf's model of peace journalism.

THEATRE AS A MODEL OF CO-CREATIVITY

Sabine Coelsch-Foisner
University of Salzburg

This paper explores creativity as a paradigm of art and argues that theatrical production, in particular, provides a model of co-creativity, apt to be harnessed for educational and group-dynamic purposes. To substantiate this claim I shall draw on extensive field research and interviews conducted with the respective creative teams of productions, whilst showing how issues like contact, contrast, and difference, determinining the agenda of debates on migration, inclusion and equal opportunities, may serve as creative triggers on stage. To this end I shall address recent theatre productions in political, cultural and educational contexts, focusing, amongst others, on Imran Yusuf's play The Beard, which was produced at the Salzburg Schauspielhaus in spring 2025. Akhtar Ahmed is a second-generation immigrant whose loyalties are divided between his muslim origin and capitalist meritocracy.

EXPLORING VIEWS ON HERITAGE LANGUAGE EDUCATION. APPROACHING PARENTAL PERSPECTIVES

Aida Kell-Delić
University of Salzburg

Parental attitudes towards heritage language education (HLE) are often assumed as uniform or dichotomous – either supportive or dismissive. However, this perspective fails to acknowledge the complexity and heterogeneity of parental views. Previous studies on parental perspectives towards HLE make little reference to how the heterogeneity of attitudes within migrant groups is constituted. Based on a recent empirical study, combining content analysis and Latent Class Analysis (LCA) distinct positioning styles among bosnian/croatian/serbian speaking parents in austria are presented. These differ in how migration experiences are referenced and how HLE is valued and associated. The results show that HLE at school is not equally relevant to all parents, with attitudes ranging from associating HLE as a family necessity, with transnational resources and personal development in a pluralistic society, to seeing it as irrelevant in the school context. Positioning styles are shown to relate to factors such as educational background and migration experience, allowing differentiated insights into the constitution of parental views. The analysis reveals distinct positioning styles that go beyond binary classifications, offering nuanced insights into how parents perceive the role of HLE in

their children's development. The talk argues for the LCA as a suitable methodological approach to capture such differentiated settings of belief and expectation. This approach not only highlights the heterogeneity of parental expectations, priorities and experiences but also calls for a critical-reflective view on institutional language education.

EDUCATION AS A TOOL FOR PROMOTING SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND CONSUMPTION: GENDER AND SOCIAL JUSTICE UNDER AN INTERSECTIONAL PERSPECTIVE

Vassiliki Pliogou
University of Western Macedonia, Greece

Education has an intriguing value, as it is not only considered a common human good, but also a revised social endeavour, as it has the potential to transform values and behaviours that can underpin sustainable lifestyles. The present text approaches the consumption of fast fashion, through the intersectionality of gender, social justice and sustainable development. Fast fashion is the third largest manufacturing industry with profits of 2.3 trillion dollars and it is considered the second leading cause of environmental pollution and one of the most unsustainable industries globally. Its detrimental effects result in environmental degradation, overconsumption, human rights violations, gender and global economic inequalities, particularly in developing countries. In the Global South, women and children are disproportionately affected by extreme poverty, precarious working conditions, gender-based violence and forced child labour, as they are treated as profitable emerging business opportunities. Indicatively, Greece is ranked in the third position of fast-fashion consumption in the E.U. Children play a key role within this complex phenomenon, especially considering that their clothing requirements are increased due to their intensive physical development, while at the same time their consumption habits are influenced even from an early age by the media and the Internet. The present text concludes with suggestions for intervention activities addressing to Early Childhood Education and Primary Education students. The Internet/digital resources, constructions, painting, discussions, playful and collaborative learning will be the means of implementing the intervention activities. The aim of the activities is to strengthen environmental knowledge, raise critical awareness and cultivate responsibility in children, who along with their parents can adopt more sustainable consuming habits, aligned with global perspectives for the protection of human rights, social justice and gender equality.

POLITISCHE BILDUNG FÜR EINE ANSTÄNDIGE GESELLSCHAFT DER MIGRATION

Wassilios Baros
Universität Salzburg

In neueren Ansätzen der politischen Bildung wird die Bedeutung moralischer Emotionen wie Empörung, Entrüstung und Zorn hervorgehoben. Der Vortrag greift diese Diskussion auf und erweitert sie um interdisziplinäre Perspektiven auf - bislang in der Forschung wenig beachtete - Erfahrungen von Demütigung. Ausgehend von Avishai Margalits Konzept einer „anständigen Gesellschaft" wird die These vertreten, dass eine demokratische Migrationsgesellschaft nur dann als anständig gelten kann, wenn sie ihre Bürgerinnen und Bürger – auch jene mit Migrationsgeschichte – nicht demütigt. Zur Sensibilisierung für die Bedeutung von Menschenwürde wird vorgeschlagen,

politische Bildung mit Konzepten der positiven Psychologie zu verknüpfen, insbesondere mit der Emotion der moralischen Erhebung (moral elevation). Als praxisnaher empirischer Zugang werden Möglichkeiten der Rezipientenforschung diskutiert: Kurz- oder Animationsfilme, die sowohl Erfahrungen von Demütigung als auch Szenen moralischer Erhebung inszenieren, können gezielt als emotionale Impulse eingesetzt werden. Solche Formate bieten Anlässe zur Reflexion und ermöglichen es – wie es zeitgenössische Ansätze der politischen Bildung fordern –, moralische Emotionen wie Zorn oder Empörung angemessen zu artikulieren und damit politische Ausdruckskompetenz im Sinne einer demokratischen Kultur zu stärken.

RAUM UND HANDLUNGSFÄHIGKEIT IN DER FLUCHTMIGRATIONSFORSCHUNG: ANMERKUNGEN ZUM BEGRIFF DES „HABITUS DER ÜBERLEBENSKUNST“

Louis Henri Seukwa
Fakultät Wirtschaft & Soziales HAW- Hamburg

Der Raum - geographisch oder sozial betrachtet - bildet in vielerlei Hinsicht durch seine Strukturierungskraft eine der zentralen Analysekategorien in der Bildungswissenschaft zur Erfassung von mit Fluchtmigrationsforschung verbundenen Phänomenen. Obwohl sich die meisten im deutschen Kontext in den letzten Jahren erschienenen Studien zu individuellen Reaktionen auf Flucht in einem ressourcenorientierten Ansatz verorten lassen, ist festzustellen, dass sie räumlich hauptsächlich, wenn nicht ausschließlich, die Effekte von Strukturen, Interaktionen etc. in verschiedenen Kontexten der Ankunftsgesellschaften der Fluchtmigrant*innen fokussieren. Daraus hat sich - angesichts der durch Heteronomie charakterisierten Kontexte in den Ankunftsgesellschaften - die Resilienz als Begriff zur Erfassung der Handlungsfähigkeit etabliert. Der Beitrag reflektiert mit dem Begriff „Habitus der Überlebenskunst“ diese Entwicklung kritisch und zeigt damit zugleich auf, welche raumabhängigen Parameter zu berücksichtigen sind für einen theoretisch und empirisch konsistenten ressourcenorientierten Ansatz in der erziehungswissenschaftlichen Fluchtmigrationsforschung.

ΣΥΜΠΟΣΙΟ 2

2ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΠΟΣΙΟ "INTERNATIONAL SYMPOSIUM: ERASMUS+ KA220-SCH - YOU4BLUE" EDUCATIONAL PROJECT IMPLEMENTED IN 3 MEDITERRANEAN ISLANDS OF 3 EU COUNTRIES (ITALY, GREECE, AND SPAIN)."

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ:
Αργυρώ Ανδριοπούλου - ΕΛΚΕΘΕ
Ευγενία Ψαλτάκη - Εκπαιδευτικός Όμιλος MORFI

THE ERASMUS+ PROJECT "YOUNG GENERATIONS FOR SUSTAINABLE BLUE GROWTH"

Ανδριοπούλου Αργυρώ
Biologist- MSc in Environmental Education and Education for Sustainable Development
Γιακουμή Σοφία
Ιχθυολόγος ΤΕ Επιστημονικό Προσωπικό ΕΛΚΕΘΕ
Αναστασοπούλου Αικατερίνη
Ερευνήτρια ΕΛΚΕΘΕ
Κουλούρη Παναγιώτα
Ερευνήτρια ΕΛΚΕΘΕ

Το Εκπαιδευτικό πρόγραμμα YOU4BLUE είναι ένα ERASMUS+ έργο που πραγματεύεται την προώθηση της ευαισθητοποίησης μαθητικών κοινοτήτων από τρία μεσογειακά νησιά, σχετικά με το θαλάσσιο περιβάλλον και την αειφορία του, μέσω ποικίλλων μαθησιακών προσεγγίσεων.

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 7 εταίροι από 3 μεσογειακές χώρες, που προέρχονται τόσο από την εκπαιδευτική όσο και την ερευνητική κοινότητα (π.χ. σχολεία, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα). Στο πλαίσιο του έργου εφαρμόστηκε μια μικτή εκπαιδευτική και παιδαγωγική προσέγγιση με εστίαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας, και στη βιωματική μάθηση μέσω της αλληλεπίδρασης των παιδιών με ειδικούς επιστήμονες. Έτσι, οι συμμετέχοντες μαθητές/τριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από την Κρήτη, τη Σαρδηνία και τη Μαγιόρκα είχαν την δυνατότητα αξιοποιώντας μια διαδικτυακή πλατφόρμα μαθημάτων και ποικίλα διαδραστικά εργαλεία (insituworkshops, ερωτηματολόγια, κλπ.), να γνωρίσουν, να κατανοήσουν και να μάθουν με ελκυστικό και μαθητοκεντρικό τρόπο σημαντικά περιβαλλοντικά θέματα που σχετίζονται με την αειφορία των θαλασσών και των υδάτινων οικοσυστημάτων, όπως η βιοποικιλότητα, η ρύπανση, οι υδατοκαλλιέργειες, κλπ.

Επιπλέον, μέσω της μεταξύ τους αλληλεπίδρασης και ανταλλαγής, αλλά και μέσω της αλληλεπίδρασης τους με ειδικούς επιστήμονες / ερευνητές από ελληνικά και ξένα ερευνητικά ινστιτούτα και πανεπιστήμια ενισχύθηκε η καλλιέργεια του επιστημονικού και θαλάσσιου γραμματισμού και η πολυπολιτισμικότητα. Ταυτόχρονα, σε μία προσπάθεια να ενταχθούν ως ενεργοί πολίτες στην τοπική κοινωνία, οι μαθητές/τριες δεσμεύτηκαν να μελετήσουν παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα στην περιοχή που κατοικούν και να επικοινωνήσουν με τους κατοίκους και τους τοπικούς ενδιαφερόμενους τα επιστημονικά στοιχεία-δεδομένα που συνέλεξαν μέσα από τις εκπαιδευτικές βιωματικές δράσεις, εργαστήρια και δραστηριότητες που έλαβαν μέρος. Με τον τρόπο αυτό συμμετέχουν και συμβάλλουν ενεργά στη δημοκρατική ζωή του τόπου τους στοχεύοντας στην

κατανόηση των προκλήσεων, προτείνοντας ταυτόχρονα πιθανές βιώσιμες λύσεις για την αειφορία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της περιοχής τους.

ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ERASMUS+ 220 SCH "YOUNG GENERATIONS FOR SUSTAINABLE BLUE GROWTH".

Ανδριοπούλου Αργυρώ
Biologist- MSc in Environmental Education and Education for Sustainable Development HCMR
Γιακουμή Σοφία
Ιχθυολόγος ΤΕ Επιστημονικό Προσωπικό ΕΛΚΕΘΕ
Ψαλτάκη Ευγενία
Διαχειρίστρια έργου YOU4Blue Εκπαιδευτικού Ομίλου MORFI
Ανδρεαδάκη Αντιγόνη
Διευθύντρια Εκπαιδευτικού Ομίλου MORFI

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού προγράμματος YOU4BLUE - Young Generations for Sustainable Blue Growth, διάρκειας 36 μηνών, με συντονιστή το φορέα OpenTEA από την Ιταλία, υλοποιείται μια καινοτόμος πρωτοβουλία που στοχεύει στην ευαισθητοποίηση και την ενεργό συμμετοχή των μαθητικών κοινοτήτων από τρία μεσογειακά νησιά - Μαγιόρκα, Σαρδηνία και Κρήτη - στην προστασία και αειφορία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα, μέσω σύγχρονων παιδαγωγικών και τεχνολογικών προσεγγίσεων, δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές/τριες να εμπλακούν σε δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και να αποκτήσουν δεξιότητες που ενισχύουν την οικολογική συνείδηση και την καινοτόμο σκέψη.

Στο πλαίσιο αυτό, σχεδιάστηκε ειδική εκδήλωση διάχυσης των αποτελεσμάτων, στην οποία συμμετέχουν οι Έλληνες εταίροι - το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) και ο Εκπαιδευτικός Όμιλος MORFI - καθώς και οι μαθητές/τριες που έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, οι συμμετέχοντες θα παρουσιάσουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες που αποκόμισαν, προβάλλοντας τα αποτελέσματα της έρευνάς τους στο ευρύ κοινό.

Οι μαθητές/τριες εκπαιδεύτηκαν σε σύγχρονες τεχνικές, όπως παραγωγή βίντεο (videomaking), εικονογράφηση φυσικού περιβάλλοντος (naturalistic illustration book) και δημιουργία podcasts, και αξιοποίησαν τις γνώσεις αυτές στην περιοχή μελέτης που επέλεξαν, την παραλία Φόδελε. Εκεί, κατέγραψαν τα περιβαλλοντικά ζητήματα της περιοχής και ανέπτυξαν μια ολοκληρωμένη πρόταση για τη βελτίωση του παράκτιου οικοσυστήματος.

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας της ιδιότητας του ενεργού πολίτη, οι μαθητές/τριες δεσμεύτηκαν να κοινοποιήσουν τα ερευνητικά τους αποτελέσματα στους κατοίκους και τους τοπικούς φορείς, προωθώντας τον διάλογο και προτείνοντας βιώσιμες λύσεις για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Το YOU4BLUE αποτελεί ένα καθοριστικό βήμα προς την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των νέων, παρέχοντας τα απαραίτητα εφόδια για μια πιο βιώσιμη και υπεύθυνη κοινωνία.

ΣΥΜΠΟΣΙΟ 3

3ο ΔΙΕΘΝΈΣ ΣΥΜΠΌΣΙΟ "INTERNATIONAL SYMPOSIUM : ERASMUS+ KA220-SCH 'MAKE IT THRIVE' – TACKLING STUDENT MENTAL HEALTH CHALLENGES THROUGH ENTREPRENEURIAL MINDSETS."

COORDINATION:
Leonidas Chalkiadakis, Fotios Kolokotronis, Apostolos Dervas

MAKE IT THRIVE – TACKLING STUDENT MENTAL HEALTH CHALLENGES THROUGH ENTREPRENEURIAL MINDSETS

Dervas Apostolos
Member of the Erasmus+ pedagogical team
Kolokotronis Fotios
Digital expert
Chalkiadakis Leonidas
Teacher
Theofanous Konstandinos
Member of the Erasmus+ pedagogical team

Mental health challenges among students are on the rise, with anxiety, stress, and lack of confidence significantly impacting their well-being and academic performance.

Make it Thrive is an Erasmus+ project designed to address these issues by equipping young people with the tools to build resilience, self-efficacy, and emotional well-being through an entrepreneurial mindset.

By integrating Design Thinking and AI-driven methodologies into education, the project empowers students to navigate uncertainty, develop problem-solving skills, and take ownership of their personal and academic growth. A key focus is on helping students shift from feeling overwhelmed by challenges to seeing them as opportunities for learning and innovation. At this conference, we will present the outcomes of Make it Thrive, including a structured framework for educators, interactive resources, and practical strategies to support students' mental health through entrepreneurial education.

Our session will highlight key findings from pilot programs, share experiences from educators and students, and demonstrate how fostering creativity, adaptability, and initiative can lead to improved emotional resilience. In an era where mental health concerns are more pressing than ever, education must evolve to equip young people with not just academic knowledge but also the confidence and mindset to thrive. We invite educators, policymakers, and stakeholders to explore how Make it Thrive can contribute to a healthier, more empowered generation.

MULTIDISCIPLINARY TEAM - GONDOMAR COUNCIL

Lígia Nora
Gondomar Council / Head of Education Department
Fernandes Rute
Psychologist
Pinto Tiago
Educational Mediator

The Disciplinary Team is a psycho, educational and social initiative led by the Education Department of Gondomar Council. This project aims to provide targeted support to students at risk or facing school failure, as well as their families. A multidisciplinary team comprising professionals qualified in psychology, education, and social intervention works collaboratively to address these challenges, offering guidance, monitoring, and parental education programs.

The primary objective is to develop a methodological approach that optimizes the use of institutional resources, particularly by engaging Schools, NGO's, and Child and Youth Protection organizations specializing in this field. The project emphasizes partnership-building and close collaboration with families, addressing social risk factors that contribute to educational underachievement. It seeks to introduce innovative social intervention methodologies by fostering cooperation among institutions, identifying real needs and shared challenges, and combining efforts to reinvent and deliver tailored services that address contemporary family realities, such as unemployment, divorce, emigration, and domestic violence.

This presentation will highlight the key outcomes of the intervention over recent years.

ENHANCING MENTAL HEALTH AWARENESS AND SUPPORT IN SCHOOLS THROUGH INTERACTIVE ROLE PLAY SIMULATIONS (RESULT 3)

Novo Carolina
Virtual Campus Lda/ Project manager
Bruna Gomes Bruna
Virtual Campus Lda/ Project manager
Faria Marlene
Virtual Campus Lda/ Project manager

The European project Make It Thrive seeks to empower educators in addressing the critical issue of mental health within school settings. The project, by enhancing educators' competences in understanding and managing mental health challenges, aims to promote equitable access to psychological support, fostering inclusive and supportive educational environments. This approach contributes to the development of healthier school climates, ultimately advancing students' academic achievements and personal well-being.

A significant result within the project is Result 3, which involves the development and dissemination of role play simulations using the case studies prepared in Result 2. This compilation comprises ten case studies that focus on prevalent mental health issues experienced by children and adolescents and address key concerns, including Anxiety Disorder, Depressive Disorder, Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD), Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD), Oppositional Defiant Disorder, Substance-Related and Addictive Disorders, Behavioural Disorders, Self-Injury and Bullying, Eating Disorders, and Suicide Attempts.

Each case study has been adapted into a narrative script and transformed into an animated video. These role plays aim to raise awareness and equip educators with practical insights for identifying, understanding, and responding to these mental health challenges effectively. The complete scripts of each story are provided for download to enhance accessibility and usability, and offer supplementary materials for reflection and application in educational contexts.

Make It Thrive addresses these critical topics and underscores the importance of prioritising mental health in educational systems. It also fosters the creation of informed, compassionate, and proactive school environments, ensuring that all students have access to the support necessary to thrive both academically and personally.

Virtual Campus presentation explores the project's work and emphasises the critical role of these role plays simulations in teaching and approaching the topic of mental health, demonstrating how such tools can be pivotal in creating a more empathetic and effective educational environment.

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ. «ΈΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ»

ΝΕΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΠΟΣΗ ΑΛΚΟΟΛ: ΈΜΦΥΛΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ

Κασσέρη Ζαχαρούλα
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ Κριτής στο περιοδικό «Κοινωνική Εργασία, Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών»

Η εισήγηση ασχολείται με το φαινόμενο της υπερβολικής πόσης αλκοόλ (binge drinking) που συναντάται σε νεαρά άτομα τα οποία διανύουν την περίοδο της φοιτητικής τους ζωής. Βασίζεται σε ποιοτική μελέτη που είχε σκοπό να διερευνήσει τους λόγους που οι φοιτητές/φοιτήτριες υιοθετούν τη συγκεκριμένη πρακτική και τις έμφυλες πτυχές που τη συνοδεύουν. Η μελέτη αντλεί δεδομένα που προέρχονται α) από εκπαιδευτική άσκηση με συνεντεύξεις η οποία σχεδιάστηκε από την εισηγήτρια με σκοπό την εξοικείωσή των φοιτητών/φοιτητριών με τις μεθόδους παραγωγής και ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων έρευνας και β) από μία Ομάδα Εστίασης (Focus Group) στην οποία συμμετείχαν προπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες. Η επεξεργασία των δεδομένων στηρίχτηκε στις αρχές της Θεματικής Ανάλυσης (Thematic Analysis). Στο λόγο των συμμετεχόντων στην έρευνα, η υπερβολική πόση αλκοόλ στο πλαίσιο της φοιτητικής ζωής νοηματοδοτείται ως ένα 'φυσικό' γεγονός που αφορά εξίσου τους φοιτητές και τις φοιτήτριες. Το φύλο ωστόσο φαίνεται ότι επηρεάζει τα μοτίβα κατανάλωσης αλκοόλ και συγκεκριμένα α) ποιος/ποια και κάτω από ποιες συνθήκες επιτρέπεται να καταναλώνει αλκοόλ, β) το είδος και την ποσότητα των αλκοολούχων ποτών που είναι κοινωνικά αποδεκτό να καταναλώνει και γ) τη συμμετοχή ή μη, σε πρακτικές που προάγουν τον ανταγωνισμό και την αναζήτηση των ορίων αντοχής γύρω από την κατανάλωση αλκοόλ. Αν και οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες στην έρευνα παραδέχονται ότι η πρακτική της υπερβολικής πόσης αλκοόλ τείνει να υποχωρεί καθώς οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οδεύουν προς την ολοκλήρωση των σπουδών τους, παραδέχονται ότι ακόμη και μεμονωμένα επεισόδια βαριάς πόσης ενδέχεται να συνδεθούν με ατυχήματα και δυσάρεστες εμπειρίες απώλειας του ελέγχου ή να πυροδοτήσουν παρενοχλητικές συμπεριφορές σε βάρος των γυναικών. Η ανάδειξη προβληματισμών γύρω από τη συγκεκριμένη θεματική περιοχή δύναται να προσφέρει χρήσιμες κατευθύνσεις στο έργο των κοινωνικών λειτουργών που εργάζονται με άτομα νεαρής ηλικίας στην κοινότητα και να συμβάλει στον σχεδιασμό ευαισθητοποιημένων ως προς το φύλο προληπτικών παρεμβάσεων.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ: ΟΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙ-ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Φαρμακοπούλου Ιγνατία
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Κριτής στο περιοδικό «Κοινωνική Εργασία, Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών»

Η ραγδαία αύξηση περιστατικών ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και της πανδημίας covid-19, καθώς και η κείμενη νομοθεσία, καθιστά επιτακτική την ανάγκη για έγκαιρη ανίχνευση αυτών των κοινωνικών φαινομένων, στοχεύοντας στην μείωση

των πολλαπλών επιπτώσεων στη σωματική και ψυχική υγεία των θυμάτων. Αποτελεί μεγάλη πρόκληση για τους σχολικούς κοινωνικούς λειτουργούς η δημιουργία κλίματος αποτελεσματικής διεπιστημονικής συνεργασίας με τα υπόλοιπα Μέλη της ΕΔΥ καθώς και με τα αντίστοιχα Μέλη του ΚΕΔΑΣΥ, όπου ανήκουν. Εξίσου σημαντική θεωρείται η έγκυρη ανίχνευση και διαχείριση αυτών των περιστατικών και για αυτό τον λόγο οι σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί καλούνται να εστιάσουν επίσης στους τρόπους δημιουργίας και διατήρησης αγαστής δι-υπηρεσιακής συνεργασίας με τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας οι οποίοι εργάζονται με τέτοια περιστατικά. Η παρούσα εργασία αποσκοπεί λοιπόν στην ευσύνοπτη παρουσίαση της συσχέτισης της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης και της πρόσφατης πανδημίας, στην επίταση της συχνότητας αλλά και της σοβαρότητας περιστατικών ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας, τα οποία οδήγησαν στην αύξηση τόσο της θνησιμότητας παιδιών αλλά και των γυναικοκτονιών στη χώρα μας. Εξετάζεται το σχετικό νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα, αναφορικά με την άσκηση των καθηκόντων όλων των εμπλεκόμενων επαγγελματιών στην ανίχνευση κακοποιητικών συμπεριφορών στα παιδιά και στον/ους γονέα/νεις τους. Αναφορά γίνεται στα οφέλη, στις βασικές προϋποθέσεις, στις αρχές και στις δεξιότητες που απαιτούνται για την θεμελίωση αποτελεσματικών δι-επαγγελματικών συνεργατικών σχέσεων στο συγκεκριμένο πεδίο, αλλά και τα εμπόδια αυτών. Αναφέρονται οι τρεις θεωρητικές προσεγγίσεις της διεπιστημονικής και δι-υπηρεσιακής συνεργασίας, βάσει των οποίων οφείλουν να σχεδιάζονται οι διεπιστημονικές και δι-υπηρεσιακές συνεργατικές πρακτικές. Αναδεικνύεται ότι η δι-υπηρεσιακή συνεργασία είναι πιο χρονοβόρος και πολύπλοκη διαδικασία από την διεπιστημονική και απαιτεί την ανάπτυξη επιπρόσθετων δεξιοτήτων, καθώς εμπεριέχει και ζητήματα που αφορούν τις οργανωσιακές διαφορές, οι οποίες ενίοτε μπορούν να οδηγήσουν στην οργανωσιακή σύγκρουση.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ: ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ

Σκλάβου Κωνσταντίνα
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΠΑΔΑ Διευθύντρια Σύνταξης στο περιοδικό «Κοινωνική Εργασία, Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών»

Το περιοδικό Κοινωνική Εργασία – Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών αποτελεί ένα έγκριτο επιστημονικό μέσο για τη διάδοση της γνώσης στον τομέα της κοινωνικής εργασίας και των κοινωνικών επιστημών γενικότερα. Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα, έχει συμβάλει ουσιαστικά στην προαγωγή της έρευνας, της θεωρίας και της πρακτικής, συνδέοντας την ακαδημαϊκή κοινότητα με τους/τις επαγγελματίες του πεδίου. Επιπρόσθετα, μέσα από τη μακροχρόνια πορεία του, έχει λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς για την ανταλλαγή ιδεών και καλών πρακτικών, ενισχύοντας την επιστημονική γνώση και επηρεάζοντας τις εξελίξεις στον τομέα της κοινωνικής εργασίας.

Η παρούσα ομιλία θα επικεντρωθεί στη συμβολή του περιοδικού στην ανάπτυξη του επιστημονικού διαλόγου στην κοινωνική εργασία. Συγκεκριμένα θα γίνει αναφορά στην μέχρι τώρα πορεία του, αλλά και στη λειτουργία πλέον, προσαρμοζόμενο στις νέες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του ΕΚΤ. Στη βάση αυτή θα αναδειχθούν τα κύρια ερευνητικά πεδία που έχουν καλυφθεί, οι εξελίξεις στη θεματολογία και τις επιστημονικές τάσεις που αποτυπώνονται μέσα από τις δημοσιεύσεις, αλλά και η διαδικασία αξιολόγησης των άρθρων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα της λειτουργίας, όπως η συχνότητα δημοσιεύσεων, η πολυθεματικότητα των άρθρων και η αναγνωρισιμότητα του περιοδικού.

Τέλος, θα δωθεί έμφαση στο ρόλο του στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου και δυναμικού πεδίου στην επιστήμη της κοινωνικής εργασίας και στην ενίσχυση της επιστημονικής κοινότητας ευρύτερα,

καθώς και οι προκλήσεις και προοπτικές για το μέλλον, σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο ακαδημαϊκό και κοινωνικό περιβάλλον.

ΈΡΕΥΝΑ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ: ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Σαμπροβαλάκης Γιώργος
Κοινωνικός Λειτουργός, MEd, Συστημικός Θεραπευτής, μέλος ΔΣ Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (ΣΚΛΕ ΝΠΔΔ) και Γεν. Γραμματέας Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης ΣΚΛΕ ΝΠΔΔ

Σε αυτή την παρουσίαση επιχειρείται, μέσω ανασκόπησης πεδίου εφαρμογής, η χαρτογράφηση του πεδίου της έρευνας βασισμένης στις τέχνες στην εκπαίδευση (ABER) των προσφύγων και αιτούντων άσυλο και ο εντοπισμός κενών στη βιβλιογραφία, για περαιτέρω έρευνα. Το θεωρητικό υπόβαθρο της ανασκόπησης περιλαμβάνεται στο θεωρητικό μέρος, το οποίο αναπτύσσεται με εστίαση στη διαπολιτισμική και ολιστική εκπαίδευση που είναι απαραίτητη για την διαχείριση και αντιμετώπιση μιας σειράς προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ήδη «τραυματισμένοι» πρόσφυγες στις χώρες υποδοχής, όπου διαμορφώνεται ολοένα και εχθρικότερο το κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον.

Η έρευνα βασισμένη στις τέχνες (ABR) προτείνεται ως μια σημαντική μέθοδος στην εκπαίδευση προσφύγων, λόγω του μετασχηματιστικού, ολιστικού, δημόσιου και διεπιστημονικού χαρακτήρα της. Τα ευρήματα της ανασκόπησης πεδίου, συνηγορούν σε αυτόν το σημαντικό ρόλο και ειδικότερα για τη μαθησιακή και ψυχολογική υποστήριξη των προσφύγων, την ανάπτυξη της διαπολιτισμικότητας και το σχεδιασμό κατάλληλων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων. Αν και διαπιστώνεται μια ελπιδοφόρα τάση μετατόπισης του ερευνητικού ενδιαφέροντος από τους πρόσφυγες προς τους επαγγελματίες που εργάζονται μαζί τους (εκπαιδευτικοί, κοινωνικοί λειτουργοί) εντοπίσθηκε και ένα σημαντικό ερευνητικό κενό σχετικό με τις μακροπρόθεσμες επιδράσεις της ABER στη συμπερίληψη των προσφύγων. Το κενό αυτό οφείλεται στο βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα των παρεμβάσεων ABER αποκλειστικά σε προσφυγικούς πληθυσμούς και χρήζει περαιτέρω έρευνας καθώς η συμπερίληψη δεν αποτελεί μια έννοια που αφορά μονομερώς τους πρόσφυγες. Αφορά ολόκληρη την κοινωνία.

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ, ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

Χατζηφωτίου Σεβαστή
Καθηγήτρια ΚΕ, Φύλου και Ενδοοικογενειακής Βίας Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Κοσμητόρισσα Σχολής Κοινωνικών, Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών (ΣΚΠΟΕ) ΔΠΘ Μέλος Επιτροπής Συμβούλων Έκδοσης, Περιοδικό «Κοινωνική Εργασία, Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών»

Η κακοποίηση ανηλίκων είναι ένα διεθνές και διαχρονικό πρόβλημα, το οποίο δημιουργεί ανησυχία σε κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Είναι ένα φαινόμενο που επηρεάζεται άμεσα από τις αξίες που διέπουν κάθε κοινωνία αλλά ταυτοχρόνως τις επηρεάζει κι αυτό. Υπάρχουν αρκετές έρευνες παγκοσμίως που μελετούν το φαινόμενο της κακοποίησης ανηλίκων και παρατηρείται μια αυξανόμενη και ενθαρρυντική ευαισθητοποίηση για αυτό το θέμα, ειδικότερα στις αναπτυγμένες χώρες.

Ωστόσο, η αναγνώριση και η αναφορά τέτοιων περιστατικών δεν είναι πάντα εύκολη υπόθεση. Έτσι, το μέγεθος αναφοράς περιστατικών κακοποίησης παραμένει μικρό και παρατηρείται πολλές φορές αποτυχία στο να αναγνωριστούν και να αναφερθούν τα ύποπτα περιστατικά. Δεν υπάρχει κάποια θεωρία που να εξηγεί πλήρως για ποιους λόγους κακοποιείται ένα παιδί. Πρόκειται μάλλον για σύμπλεγμα παραγόντων κινδύνου οι οποίοι εάν εντοπιστούν, θα μπορούν να παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για έναν κατάλληλο σχεδιασμό παρέμβασης. Καταστάσεις πρόκλησης ή αιτίες κινδύνου μπορούν να θεωρηθούν ενδεικτικά η ανεπαρκής γονεϊκή φροντίδα, η φτώχεια, άλλοι περιβαλλοντικοί παράγοντες, η δυσκολία πρόσβασης σε δίκτυα κοινωνικής υποστήριξης, η αλληλεπίδραση ανάμεσα στους οικογενειακούς και τους περιβαλλοντικούς παράγοντες, κ.ά. Αποτελέσματα και συνέπειες της κακοποίησης των παιδιών μεταξύ άλλων αφορούν στην υγεία και σωματική τους ανάπτυξη, την διανοητική και γνωστική ανάπτυξη, την συναισθηματική και ψυχολογική ανάπτυξη, την κοινωνική και συμπεριφορική τους ανάπτυξη, κ.ά. Κατά συνέπεια, ο ρόλος των εμπλεκόμενων επαγγελματιών στον εντοπισμό, την πρόληψη και την αντιμετώπιση του θέματος είναι πολύπλευρος και συγχρόνως πολύ σημαντικός καθώς έχουν ευθύνη να μεριμνήσουν για την ασφάλεια και την ευημερία των ανηλίκων σε όποιο πλαίσιο κι αν αυτά βρίσκονται.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (SORSOW) ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΜΕΠΑ

Συμμετέχοντες:
Μαρκοδημητράκης Μιχαήλ Χρυσοβαλάντης
Βοριζανάκης Ανδρέας
Παπαδάκη Ελένη
Πελεκίδου Λίνα
Κούτρα Κλειώ
Ράτσικα Νικολέτα
Saint Arnault Denise
Φούρναρη Χαρίκλεια
Κούτρα Κλειώ
Kokaliari Effrosyni
Taylor Joyce

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

BUILDING RESILIENT COMMUNITIES THROUGH INTERSECTIONAL GOVERNANCE: GENDER-RESPONSIVE APPROACHES TO CLIMATE MIGRATION

Ozcan Berfin Tutku
School of Advanced Studies Sant'Anna/ PhD Candidate

Climate change has intensified displacement patterns within the European Union (EU), disproportionately affecting individuals with intersecting vulnerabilities. Notably, a significant portion of displaced populations originate from regions severely impacted by climate change, highlighting the urgent need for targeted policy responses. This paper explores how intersectional governance frameworks and gender-responsive strategies can foster the development of resilient and inclusive communities in response to climate migration.

This research employs a mixed-methods approach, integrating qualitative policy discourse analysis, legislative review, and comparative assessments of socio-economic indicators and governance practices to evaluate gender equity within climate migration frameworks. The study examines how socio-economic inequities, cultural norms, and systemic barriers intersect to shape the experiences of climate migrants. Findings highlight that women, in particular, face challenges such as unequal access to resources, limited mobility due to caregiving roles, and insufficient legal protections.

Several case studies reveal notable contrasts in governance approaches across EU regions. In Scandinavia, community-led adaptation initiatives successfully integrate gender-sensitive strategies, fostering resilience and collective empowerment. In contrast, Southern and Eastern Europe face persistent gaps, including inadequate resource distribution and limited participatory governance mechanisms, which exacerbate vulnerabilities among marginalized groups. These findings underscore the importance of localized, inclusive approaches that empower women as agents of change and address structural inequalities.

The analysis concludes that adopting intersectional governance frameworks, informed by these mixed-methods findings, is essential for addressing the gendered dimensions of climate migration. Recommendations include the establishment of participatory governance platforms, improved legal accountability, and equitable resource allocation to strengthen adaptive capacities. By bridging intersectional climate justice with institutional reform, this study provides actionable pathways for fostering resilient and inclusive communities in the face of climate crises.

DIGITALIZATION, GENDER DIVERSITY, AND INCLUSION IN ITALY: NAVIGATING ACCULTURATION AND HUMAN RIGHTS CHALLENGES

Uzunkaya Mehmet
University of Milan- Bicocca

This research aims to investigate the digitalization and inclusion of gender diversity in the Italian context, examining these phenomena through the lens of gender within the context of acculturation. It critically evaluates the development of policies related to digital inclusion and gender

diversity, exploring their broader implications for societal integration and human rights. Employing qualitative analysis, the study highlights how insufficient digital inclusion disproportionately impacts gender-diverse migrants and refugees, limiting access to education and infringing on broader human rights. The significance of media and communication technologies (ICT) in enhancing the societal quality of life, health, and care services is extensively acknowledged in academic and political discourse. In addition, ICT not only contribute positively to these domains but also influence and sometimes reinforce components like sexism and the binary/ heteronormative gender system. Italy is facing deficiencies in its inclusion strategies and encountered difficulties in establishing structured measures to support the gender-diverse community, especially LGBTIQ+ individuals. This research combains mixed method approach to reach sufficient results. The findings reveal that inadequate digital inclusion policies disproportionately affect gender-diverse migrants and refugees, restricting their access to essential services and opportunities. Additionally, structural deficiencies in Italy's inclusion strategies exacerbate vulnerabilities within gender-diverse communities. These results underscore the need for policymakers to prioritize the development of inclusive digital frameworks that address the specific vulnerabilities of gender-diverse communities. This research situates its findings within the broader European Union digitalization agenda, emphasizing the urgent need for Italy to address gaps in its inclusion strategies to align with EU-wide goals for equity and human rights.

THE ROLE OF LITERATURE IN CREATIVE COMMUNITIES FOR LANGUAGE AND CULTURAL LEARNING

Quaglia Pasquale
Italian L2 Teacher at İtalyan Dostluk ve Kültür Derneği (Izmir)
Radice Alessia
English and French Teacher

Literature represents a powerful educational tool, capable of connecting linguistic learning with cultural understanding. This paper explores the role of literature in language teaching, focusing on Italian and French, highlighting its value not only for developing linguistic skills in L2 contexts but also as a means of sharing cultures and identities. Integrated into the dynamics of creative communities, literature fosters an immersive and holistic approach, enabling learners to overcome linguistic and cultural barriers while encouraging greater openness and participation.

Through storytelling, literary texts provide privileged access to authentic language, its registers, and nuances, expanding lexical, grammatical, and pragmatic knowledge. Simultaneously, stories, characters, and narrative contexts offer a window into the experiences, traditions, and values of the communities that produced these works, promoting situated learning. For instance, reading Italo Calvino's works, such as Le città invisibili, allows learners to explore Italian through imaginative prose while reflecting on universal themes such as identity and cultural dialogue. Similarly, Jacques Prévert's poetry, with texts like Déjeuner du matin, provides a gateway to everyday French and universal emotions in an accessible context.

The paper also examines the role of the teacher as a facilitator of collaborative educational experiences within creative communities, where the reading and interpretation of literary texts transform into moments of dialogue and sharing. Activities such as dramatizing excerpts from Luigi Pirandello or analyzing novels by Albert Camus, for example, promote interaction and co-construction of knowledge, reinforcing the sense of belonging to a learning community.

This interdisciplinary approach underscores how literature can transcend its traditional role as a "school subject" to become a dynamic tool for linguistic and cultural education, helping shape individuals capable of navigating a multicultural and interconnected world with awareness.

PROMOTING CULTURAL DIVERSITY, ENVIRONMENTAL AWARENESS, AND DIGITAL SKILLS: THE ERASMUS+ PROJECT ON THE IMPORTANCE OF INTERCULTURAL COMMUNICATION

Mogli Marina
Open Univercity, Teacher ΠΕ06

This Erasmus+ project, conducted in partnership with schools from Greece, Italy, the Netherlands, and Turkey, aimed to foster intercultural understanding, environmental consciousness, and digital competence among high school students aged 14-18. The project sought to achieve two core objectives: (1) promoting awareness and appreciation of the European Union's rich cultural and linguistic diversity, alongside the natural and cultural heritage values protected under EU frameworks; and (2) advancing sustainable environmental practices within schools, aligning them with the EU's Green Deal goals. The project aimed at cultivating awareness of cultural diversity, enhancing the participants' sensitivity towards environmental issues, and strengthening their European identity and citizenship, which are critical in today's increasingly interconnected world. By engaging students in intercultural dialogue and collaborative activities, the project aimed to dismantle prejudices, foster tolerance, and promote a sense of belonging to the European community, while enhancing the development of participants' digital skills, thereby contributing to their proficiency in foreign languages and enhancing their overall digital literacy. Key activities included cultural exchanges, interactive environmental workshops, and the use of digital tools to create multilingual dictionaries and interactive games. The project further involved organizing cultural performances, environmental clean-ups, and school presentations to engage local communities and promote shared values of sustainability and cultural respect. The collaboration with transnational partners strengthened intercultural bonds, supported sustainable practices, and developed a shared sense of European identity among participants. In the long term, the project aimed to empower participants to become culturally aware, environmentally responsible, and digitally skilled individuals, thereby contributing to the sustainability of the European Union's cultural and environmental heritage. This initiative not only enriched the educational experiences of young Europeans but also strengthened ties between the countries involved, promoting unity and cooperation across cultural and linguistic borders.

REDEFINING INTERCULTURAL COMPETENCE: FOSTERING SELF-AWARENESS, CRITICAL THINKING AND DEMOCRATIC CONSCIOUSNESS FOR INCLUSIVE EDUCATION AND SOCIAL TRANSFORMATION

Koukou Mina
Ph.D University of Ioannina

In today's globalized environment, harmonious coexistence, communication, and effective navigation of the multicultural aspects of daily life are imperative for overall well-being. Intercultural Competence is emerging as a critical concept in promoting mutual understanding, cooperation,

respect, solidarity, global success. This study explores the concept of Intercultural Competence by critically analyzing and interpreting existing definitions and conceptual approaches. It aims to redefine the concept of Intercultural Competence to align with the self-improvement needs of individuals in the context of achieving functional communication and harmonious coexistence in a multicultural international society. Through the method of literature review, the study revealed commonalities in the interpretation of Intercultural Competence, however, it disclosed the lack of an intrapersonal perspective. Thus, a redefined concept is proposed with an emphasis on personal introspection instead of an appropriate worldview, as opposed to literature suggestions that focus on the emergence of appropriate behaviors that need to be adopted in today's multicultural society. The redefinition of Intercultural Competence promotes a process of introspection in the context of a conscious effort to broaden one's perspective and horizons, cultivate receptivity to the unknown, and the acquisition of new experiences while fostering critical thinking and democratic consciousness essential for inclusive and transformative education.

BLENDED LEARNING IN ACCOUNTING EDUCATION: THE ROLE OF DIGITAL LEARNING TOOLS

Kottara Chara
Fulltime Lecturer
Kavalieraki-Foka Dimitra
PhDc (Student)
Asonitou Sofia
Professor

This study investigates digital tools, such as Moodle and MS Teams, as enabling tools in a blended learning environment for an accounting course. In the experiment sixty students participated in this voluntarily, divided into traditional and blended class to assess students' outcomes, retention, and satisfaction. A qualitative approach, comprising participatory observations inside the classroom and digital interactions via Moodle and MS Teams, provides evidence of a higher level of engagement, satisfaction, and performance for the blended class. As far as Moodle analytics is concerned, semester activity scores are higher, with an increase in student posting and views within the blended class, which indicates increased participation by members. This paper provides evidence-based insights into the usage of digital tools in the integrating process of accounting education and subsequently its impact on flexible, interactive, and accessible learning experiences. The findings have set a roadmap as to how digital platforms can be used to amplify the effectiveness of blended learning in accounting courses.

EXPLORING ATTITUDES AND PERCEPTIONS TOWARDS STUDENT VOICE AS A POTENTIAL TOOL FOR SCHOOL IMPROVEMENT.

Stefanaki Filachti
Teacher U.E 70(ΠΕ 70)

Student voice is increasingly recognized as an important tool for school improvement. When students are given respect and an active role in decision-making, it enhances the learning environment and leads to improved achievement. The literature review emphasizes the significance of student

participation in making schools more effective, drawing on concepts such as constructivism and social learning.

This research study seeks to explore attitudes towards student voice. The first research question investigates where children's voices should be heard, the barriers to listening, and the benefits of accepting these voices. The second research question focuses on actions that encourage student voice. The study includes a semi-structured interview with a kindergarten teacher, who highlights barriers, strategies, and benefits of incorporating student voice.

There are several barriers thatneed to be addressed to fully integrate student voice into the educational system. These include a lack of teacher knowledge, traditional teaching approaches, and limited infrastructure. One of the challenges is ensuring that students from different cultural backgrounds are able to express themselves freely and comfortably. Individualized activities, dialogue, and creative media like painting can help facilitate students' expression.

Promoting freedom of choice and creating a safe environment are crucial in activating student voice. However, implementing student voice requires flexible approaches, teacher training and adapting the school context. It promotes inclusion and leads to a more equitable and effective education for all.

By prioritizing student voice, there is an opportunity for cultural change in the education system. Students should have a more dynamic presence in matters related to their learning. This requires a shift in mindset and a recognition of the importance of student participation. Overall, student voice promotes confidence, social inclusion, and educational effectiveness.

COMBINING STEM WITH SOCIAL-EMOTIONAL LEARNING FOR ENGAGING AND EFFECTIVE LEARNING

Lada Stavroula
Teacher ΠΕ70, MEd, MPsy, PhD(c)

Although STEM (science, technology, engineering, and mathematics) education frequently emphasizes the significance of acquiring technical knowledge which is relevant to these disciplines, a critical issue is how one can connect it with the aspects of social-emotional learning (SEL). SEL is seen as the process by virtue of which learners gain mastery over emotions, they are able to communicate and share feelings of empathy, maintain the positive relationships with others and be responsible for their behavior. Although SEL might seem a part of a language arts or history classes, in STEM courses there are proper curricular guidelines that a student may need to improve his or her social and emotional capability.

Through the study, it is under review how SEL gets incorporated in STEM educational programs and what are the methods of interaction that help to create a learning environment that encourages cooperation and collaboration. Through the literature review method, this research has shown ways of combining SEL and STEM education, and put much emphasis on how such an integration benefits both academic and social-emotional results.

The results of this paper demonstrate positive outcomes in SEL by the implementation of STEM education. These programs are geared at using technology, project-based learning, and collaborative activities to both involve students and develop their social-emotional and academic skills.

Still, the drawbacks caused by integrating SEL into STEM are also mentioned. These comprise training gaps in the teachers, shortage of the resources, the necessity of a supportive school atmosphere. As a result, the paper underscores the relevance of converging STEM and SEL for the purpose of forming an active and collaborative environment for learning. Interventions should

therefore focus on both the academic and the social-emotional domains, so that students can be better equipped to face the new challenges on the STEM pathway and elsewhere.

THE SCHOOL PRINCIPAL, CO-CREATOR OF HIS ERA

Lampaki Olympia
High School Principal, Physical Education Teacher

Educational leadership plays a critical role in the operation and development of schools, guiding the school community towards achieving high educational goals. Educational leaders are responsible for creating a vision that inspires teachers, students and parents, while at the same time cultivating an environment that promotes learning and innovation. One of the key characteristics that determine the success of educational leadership is adaptability. Educational leaders must be able to respond quickly and effectively to changes, whether they concern technology, social needs or educational policies. The importance of adaptability can be observed in a high school, where the principal decides to introduce an innovative coding program, collaborating with local technology companies. The main purpose of the intervention is to adapt the school to the demands of the digital age and prepare students for the future, equipping them with modern skills. At the same time, the professional development of teachers is sought through the integration of new teaching practices. The new knowledge offered to students concerns the field of technology and programming skills, economics, marketing and advertising. The director works through partnerships with local technology companies, ensuring the relevant know-how and logistical support. At the same time, he organizes training seminars for teachers, so that they can apply new technologies in teaching. He also integrates the program into the school's general educational plan, ensuring its smooth implementation. Students acquire important skills in programming, increasing their opportunities for future professional success. Teachers upgrade their teaching skills, adapting to new educational technologies. Overall, the school community is strengthened, as a dynamic learning environment is created that responds to modern needs. The innovative intervention of educational leadership shows that adaptability and collaboration can transform the school community. By strengthening the skills of students and teachers, a culture of continuous learning and development is promoted.

THE EVOLVING ROLE OF SOCIAL MEDIA IN MOBILISING COLLECTIVE ACTION: A COMPARATIVE CASE STUDY OF EGYPT (2011) AND LEBANON (2019)

Lyristis Minas
PhD candidate (Department of Mediterranean Studies, Aegean University)

This paper employs a comparative case study methodology to analyze the role of social media in mobilizing collective action during the Egyptian Revolution of 2011 and the Lebanese Protests of 2019. The research investigates how social media platforms were utilized to organize protests, disseminate information, and foster collective identity among protesters. By comparing these two cases, the paper identifies key differences in platform usage, mobilization strategies, and government responses, reflecting the evolving technological and socio-political contexts. The findings contribute to understanding the dynamics of digital activism and its impact on political participation and community formation in the Middle East.

ETHICS AND DEONTOLOGY IN THE DIGITAL ERA

Alexiadou Anastasia - Sofia
Visiting Professor – University of Macedonia, Adjunct Lecturer – Hellenic Open University

In today's inter and hyper connected world, digital technologies such as Artificial Intelligence (AI), big data analytics, apps and bots, webpages, search engines, social media, smart phones, robotics, the Internet of Things, self-driving cars, constitute one of the underlying factors of socio-economic configuration of the world map, introducing a new era of the digital shaping of societies, governments, organizations, public services etc. Actually, the evolving digital revolution enabled by AI and big data defies imagination; hosts an extensive range of information and services that can be applied to the improvement of societies; disseminates information that is accessible to all; democratizes knowledge; promulgates the virtues inherent in free and open societies (tolerance, inclusion, acceptance, social justice etc.). However, digitization provokes ethical wicked problems in the application of these technologies. Within this context, Digital Ethics and Deontology encompassing principles, guidelines and moral values governs the i. use of technology, data and digital platforms; ii. conduct and responsibilities of individuals, organizations and governments in the digital world. Against this backdrop, the boundaries for Digital Ethics and Deontology should be placed at the following three levels: i. Ethics for the consumer; ii. Ethics governing the use of the data generated by digital interaction; iii. Ethics for the provider of digital services. Hence, this paper argues that there is an exigent need for ethical and deontological boundaries to be placed that determine a principal ethical framework predominantly targeted to issues related to consent, justice, equality, data privacy, autonomy, security, trust, sustainability, accountability, transparency, responsibility, democracy, efficiency and overall conduct in the design, deployment and implementation of digital technologies, products and services. Establishing these rules and regulations is a presupposition of ensuring that digital technologies are aligned with ethical values and deontological norms mitigating harmful content, promoting constructive online conduct and fostering inclusivity in digital spaces.

A CHILD-CENTERED PATH: THE MONTESSORI METHOD AND THE REGGIO EMILIA APPROACH AS INSPIRATION FOR ENGLISH LANGUAGE PEDAGOGY

Veliou Elisavet
House of English Language School & Research Centre/English Teacher, Teacher Trainer, Author, Researcher
Argiri Maria
House of English Language School & Research Centre/English Teacher, AMI Montessori Assistant

This paper explores the integration of progressive pedagogical approaches, specifically the Montessori Method and the Reggio Emilia Approach, into the teaching of English as a Second Language (ESL) for very young learners (ages 3–6) and young learners (ages 6–12). Both methods emphasize child-centered, inquiry-based learning environments that foster creativity, independence, and active engagement, making them ideal frameworks for language acquisition.

Drawing inspiration from Montessori principles, this study highlights the role of hands-on, self-directed activities that encourage learners to explore language naturally within a prepared environment. Similarly, the Reggio Emilia approach, with its focus on collaboration, project-based learning, and the "hundred languages of children," provides opportunities for young learners to express themselves and build communication skills through meaningful, context-driven experiences.

The paper outlines practical classroom strategies derived from these approaches, tried and tested activities, as well as projects. It also examines the effectiveness of these practices in fostering not only linguistic competence but also develop practical, social, cognitive, problem-solving and critical thinking skills.

By blending the philosophical foundations of the Montessori Method and the Reggio Emilia approach with the specific needs of ESL learners, this paper presents a progressive model for ELT that prioritizes the holistic development of the child while cultivating a lifelong love for learning. The findings aim to provide educators with innovative tools to create dynamic, learner-centered classrooms for teaching English even beyond the pre-primary level.

STUDENTS' MISCONCEPTIONS ON CLIMATE CHANGE: A LITERATURE REVIEW

Rorris Dimitris
PhD candidate, National and Kapodistrian University of Athens, Department of Pedagogy and Primary Education, Greece
Karatza Athina
PhD candidate, National and Kapodistrian University of Athens, Department of Pedagogy and Primary Education, Greece
Galani Apostolia (Lia)
Geography Professor at the Department of Pedagogy and Primary Education, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

Climate change is one of the most critical scientific, political, and social issues of our era. Public education must play a vital role in addressing this issue effectively (Cordero, Todd, & Abellera, 2008). Given that climate change is a complex issue, it requires targeted education to effectively address the problem and raise public awareness. The challenge with climate change education lies in the fact that primary and secondary school students do not fully understand the processes that cause climate change (Sjoblom et al., 2022). As with any subject taught in school, students' preconceptions can significantly hinder their understanding, thus impeding the development of public awareness about this critical phenomenon. Thus, mapping students' misconceptions about climate change is essential, as it will enable educators to address them in their teaching practices and help students build accurate knowledge about ongoing climate change, ultimately fostering engaged and informed future citizens.

This literature review was driven by two research questions, asking about the main students' misconceptions regarding climate change and if there is any association between the age and origin of the students regarding their misconceptions on climate change. Therefore we collected original studies, published in scientific journals and conferences in the past 20 years, that documented primary and secondary school students' misconceptions about climate change (ie. that ozone depletion causes climate change). These misconceptions were categorized and analyzed with regard to students' age, geographic origin and the time period during which the studies were conducted.

We concluded that misconceptions about climate change have remained largely consistent over the past 20 years, regardless of students' geographic origin or age. Primary school students appeared to hold more 'simplistic' misconceptions compared to secondary school students, while students older than 14 years held more 'sophisticated' misconceptions, such as conflating UV radiation and acid rain with climate change

I TEACH; THEREFORE, I LEAD. THE TEACHER LEADERSHIP FOR TEACHER EVALUATION MODEL

Chasioti Vasiliki
Doctoral Candidate (Anglia Ruskin University-Cambridge)

This research delves into teachers' perceptions regarding teacher leadership and evaluation, framed within the principles of distributed leadership and critical pedagogy. The study emphasises the importance of adopting emancipatory educational practices that transcend mere skill and knowledge transmission. Employing a mixed-methods approach, the research gathered data from 372 primary school teachers and headteachers in an urban setting in Greece, with a select group of fifteen participants engaging in semi-structured interviews to provide deeper insights.

The data analysis combined descriptive and inferential statistics alongside thematic and discourse analysis, allowing for a comprehensive interpretation of the findings. Results indicate a significant correlation between teachers' perceptions of leadership and their views on evaluation, with a notable majority asserting their leadership roles within their educational communities. Furthermore, it was found that most respondents hold a generally favourable attitude towards teacher evaluation, with individual perceptions influenced by various factors such as age, employment status (including positions like headteacher, deputy headteacher, and permanent and substitute roles), and years of service in their current schools.

Key themes emerging from the study include the concepts of time, trust, and training, all of which are intricately linked to teacher leadership and evaluation practices. These findings provide empirical evidence regarding the importance of teacher leadership and propose a novel evaluation model, the Teacher Leadership for Teacher Evaluation Model. This model is designed to enhance teachers' professional growth and improve school effectiveness.

By merging the frameworks of critical pedagogy and distributed leadership, this research underscores the potential benefits of empowering educators to assume leadership roles. It advocates for an approach that encourages teachers to take ownership of their evaluations, fostering an effective educational environment. Ultimately, the study argues that this shift can lead to significant improvements in professional practice.

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS AN EDUCATIONAL TOOL FOR ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN SPECIAL EDUCATION - A TEACHING SCENARIO

Rapti Danai
Ph.D University of Ioannina
Georgiou Alexandra
Ph.D University of Ioannina
Koukou Mina
Ph.D University of Ioannina

Artificial intelligence (AI) is a system that mimics human intelligence to carry out tasks more effectively and efficiently. Among the many fields in which it can be utilized, education is a prominent one as its potential benefits can greatly impact the student population. This research focuses on the study of the role of AI as a teaching tool when used in a special education setting. More specifically, a teaching scenario is presented where students with Intellectual Disability (ID) are being taught English as a Foreign Language (EFL) with the employment of AI as an online

speaking partner. Students are paired with a virtual online speaking partner (a robot) and assigned to carry out a conversation with it and through their exchange to elicit specific information. Language understanding and language production are practiced and enhanced. The research will outline the theoretical underpinning of the effectiveness of AI and will describe in detail the teaching intervention and its potential educational benefits. Lastly, suggestions will be made for the use of AI in special education.

WHAT IS THE PATH TO HAPPINESS AN ANALYSIS OF SANATAN PHILOSOPHY OF BHARAT

Hazra Ayan
Dr., Hidayatullah National Law University, Raipur, India/ Assistant Professor

What Is the Path to Happiness? An analysis of Sanatan Philosophy of Bharat

How do we validate human existence? According to ancient Hindu scriptures, human life is anchored by four essential goals: dharma, artha, kama, and moksha. Each plays a distinct role in contributing to a meaningful life.

Dharma represents one's duty and responsibility toward society, ensuring social order and moral conduct. Artha focuses on achievement and success, emphasizing the pursuit of wealth and prosperity for a stable life. Kama embodies the pursuit of pleasure, encompassing intimacy, sensuality, and the enjoyment of life's offerings. Moksha, the ultimate goal, signifies liberation—freedom from worldly attachments, suffering, and the cycle of birth and death. This spiritual freedom is attained by transcending worldly desires and seeking a higher purpose. Together, these four pillars aim to create a balanced and fulfilling life.

At its core, the foundation of religion lies in imagination. We imagine a world without hunger, pain, and death, and thus, we conceive of heaven. We envision a being who is infinitely kind, sensitive, generous, and unconditionally loving, and so we create the idea of God. Without imagination, there would be no concept of heaven, God, or even future possibilities—it would be a world limited by current reality.

Over centuries, Indians—not just Hindus—have understood the importance of embracing diversity. They recognize that the purpose of diversity is to work with a range of truths, each meaningful to different communities. True diversity acknowledges that people have varied perspectives and experiences, each of which holds value. In this view, the opposite of equality is not inequality; it is diversity—the recognition that not everyone is the same, nor should they be.

SOCIAL MEDIA AS A POLITICAL ARENA: ANALYZING THE IMPACT OF DIGITAL CAMPAIGNING IN CONTEMPORARY INDIAN ELECTIONS

Aashutosh Kumar Aahire
Hidayatullah National Law University, Raipur, Chhattisgarh, India/ Assistant Professor (Political Science)

The advent of social media has revolutionized political campaigning, transforming it into a dynamic arena for engagement, persuasion, and mobilization. This paper examines the question: How has social media shaped the strategies and outcomes of political campaigns in Indian elections? While existing research highlights the role of digital platforms in global political landscapes, studies specific to the Indian context remain limited, particularly regarding the interplay between social media

penetration, voter behavior, and electoral success. This study seeks to address this gap by exploring the impact of social media on Indian electoral politics, focusing on its influence on political communication, campaign strategies, and voter engagement.

Using a mixed-methods approach, this research employs content analysis of social media campaigns during recent Indian elections, surveys of voter perceptions, and interviews with political strategists. Findings reveal that social media platforms like Facebook, Twitter, and WhatsApp have become pivotal in shaping public opinion, particularly among younger and urban voters. These platforms enable real-time communication, targeted advertisements, and the dissemination of narratives, but also amplify misinformation and deepen polarization.

The study argues that social media not only redefines the traditional boundaries of political participation but also raises critical questions about digital literacy, regulatory frameworks, and the ethical dimensions of online campaigning. By offering insights into the transformative yet contentious role of social media in Indian elections, this research contributes to broader discourses on digital democracy, electoral integrity, and the evolving nature of political arenas in contemporary societies. These findings underscore the need for a balanced regulatory approach to ensure that social media serves as a tool for democratic empowerment rather than a vector of manipulation.

ENGAGING STUDENTS THROUGH SPATIAL TECHNOLOGIES: LESSONS WITH GOOGLE MY MAPS AND ARCGIS TOOLS

Mincheva Petya
119 Secondary School "Academician Mihail Arnaudov" Sofia, Bulgaria
Stamatov Diyan

Spatial technologies such as Google My Maps and ARCGIS tools are transforming education by fostering interactive, engaging, and inquiry-driven learning experiences. This presentation explores how these tools were effectively integrated into geography lessons to enhance spatial awareness, critical thinking, and collaboration among students.

Drawing from classroom experiences, students used Google My Maps to create custom maps and visualize real-world phenomena such as migration patterns, climate zones, and urban development. This was further enriched by ARCGIS tools, which enabled advanced analysis, including the exploration of population density, environmental changes, and economic data. Together, these tools helped students connect abstract concepts to tangible, visual representations.

A significant component of this approach was interdisciplinary joint lessons with colleagues in History and Information Technologies. For example, students combined historical and geographical analysis by mapping key events and routes, providing a spatial perspective on historical narratives. In collaboration with IT classes, students gathered and processed data, created interactive charts, and uploaded them into ARCGIS Story Maps, transforming raw information into compelling, interactive presentations.

To support this integration, the school administration organized a training session for teachers focused on the effective use of Google My Maps and ARCGIS tools in the classroom. This training empowered educators with practical skills and strategies for implementing spatial technologies across subjects, enabling them to design impactful lessons that inspire student engagement.

By integrating tools like Google My Maps and ARCGIS into the classroom, teachers can create transformative learning experiences that prepare students for a data-driven world.

GOVERNANCE AND SOCIAL INNOVATION: BETWEEN NEW PRACTICES AND OLD MODELS OF TERRITORIAL DEVELOPMENT

Santoro Patrizia
University of Catania, Italy/research fellow
La Bella Marco
University of Catania, Italy/ Professor of Political Science

Within the framework of local development policies, the elaboration and implementation of strategies is assigned to Local Action Groups (LAGs). That is, partnerships composed of local public and private actors, considered by the EU to be representative of the territory's needs and capable of promoting innovative solutions. Underlying this consideration is the idea that these partnerships can best utilise the territory's endogenous capacities and resources - in terms of knowledge and relations - capable of building 'winning' strategies. Following this logic, the learning and capacity building processes that LAGs are able to activate give rise to local community protagonism that is able to implement social innovation practices.

Our research analyses the social innovation experiences generated by the LAGs in an attempt to capture new forms of governance involving socially significant institutions, cultures and agencies. Using an exploratory qualitative methodology, we chose to focus our attention on the LAGs of Southern Europe (Italy, Spain, Portugal and Greece). Using both documentary analysis and interviews with privileged referents, we investigated 12 projects - identified through the European Network of Rural Development database - focusing not only on the composition of the partnerships and their expertise, but also on the role played by local public institutions. The initial results show social innovation practices that risk falling into a laissez-faire strategy with the result of widening inequalities between the different actors that make up local partnerships, based on the resources they possess.

BREAKING BARRIERS: FEMALE COMMANDOS AS AGENTS OF CHANGE IN CHHATTISGARH'S GOVERNANCE FRAMEWORK

Narayan Kamal
Hidayatullah national law University Raipur , Chhattisgarh

The role of women in governance has evolved significantly, with Mahila Commandos (female commandos) emerging as a vital force in promoting good governance in Chhattisgarh state of India. This research explores the contribution of female commandos in ensuring law and order, enhancing security, and addressing societal challenges in the state. It examines how their participation in specialized operations, community engagement, and crisis management fosters public trust and strengthens governance mechanisms. The study highlights the challenges faced by female commandos, such as societal perceptions, physical demands, and workplace inequalities, while also exploring strategies to empower and integrate them into decision-making processes. By analyzing case studies and statistical data, this research underscores the transformative impact of female commandos in achieving inclusive and effective governance in Chhattisgarh. The findings aim to inform policy recommendations for leveraging their potential in shaping a safer, equitable and progressive society.

BRIDGES TO THE WORLD: ANALYZING THE IMPACT OF ERASMUS PROJECTS ON SCHOOL CULTURE AND INTERNATIONALIZATION IN GREEK PRIMARY EDUCATION

Chasioti Vasiliki
Doctoral Candidate (Anglia Ruskin University-Cambridge)

This study investigates the transformative influence of Erasmus projects within the context of a specific Greek primary school, focusing on the resultant changes in school culture and the broader internationalisation strategy. The research centres on the experiences of 65 students who engaged actively in various activities associated with two Erasmus projects in the school year 2023-2024, alongside the qualitative insights gathered through semi-structured interviews with three teachers who participated in Erasmus mobilities within this period.

The findings indicate that all participating students expressed a high level of satisfaction with their involvement in the projects. Their engagement enhanced their enjoyment of learning and significantly increased their intrinsic motivation to study foreign languages. Furthermore, the students exhibited a marked improvement in intercultural awareness, becoming more adept at embracing diversity within their school environment. This development is crucial in today's globalised world, where cultural competence and linguistic skills are increasingly valuable.

From the educators' perspective, the insights gleaned from the semi-structured interviews highlighted a profound impact on their professional development. Teachers articulated how their experiences during the mobilities enriched their pedagogical practices and broadened their professional networks. They reported gains in their teaching methodologies, which now incorporate more innovative and inclusive approaches, fostering an engaging learning atmosphere for students. The teachers expressed enthusiasm for continued participation in European projects, recognising them as vital avenues for enhancing their professional growth and elevating student motivation and academic performance.

In conclusion, this study underscores the pivotal role of Erasmus projects in advancing educational practices within Greek primary schools. The research advocates for the sustained implementation of Erasmus programs as they prepare students and teachers to thrive in an increasingly interconnected world. Furthermore, the findings suggest that institutional support for internationalisation initiatives can facilitate transformative changes in school culture, promoting a more inclusive and effective educational experience.

PROMOTING DEMOCRATIC VALUES IN THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM

Ziavrou Aikaterini
EFL teacher, Postgraduate student in European Policies on Youth, Entrepreneurship, Education and Culture, University of Macedonia
Dalla Marialena
EFL teacher

In an era of increasing globalization and mobility, people from diverse social and cultural backgrounds are called upon to live together in the same community, achieving harmonious cooperation and mutual understanding. Schools, as miniatures of society, often reflect this diversity, bringing together students of different origins and cultural backgrounds. Education therefore has a key role in shaping informed citizens, with European values and principles such as respect, tolerance

and inclusiveness, fostering skills and attitudes that promote the cultivation of a European identity. The European Union, focusing on unity through diversity, is a prime example of this dynamic, as it actively takes action to defend human rights and democracy through a democratic and holistic education. In this paper, we present a lesson plan based on the Competency Framework for Democratic Citizenship, which aims to cultivate both democratic citizenship and basic skills in English. It was successfully implemented in a primary school in the region of Attica, using the storytelling technique, while focusing on democratic competences, namely valuing human dignity and human rights, respect, civic-mindedness, tolerance of ambiguity, empathy and co-operation skills. The evaluation of the effectiveness of the proposed teaching plan was conducted through a short interview with the class's English teacher, while the students were asked to fill in a self-evaluation sheet after the implementation of the teaching intervention.

THE CONFLUENCE OF COLONIAL MEMORY AND HISTORY IN THE NOVEL WANTING BY RICHARD FLANAGAN

Barman Pradeep
Assistant Professor

This paper examines the conflicted relationship between colonial memory and historical representation in the light of Tasmania's harrowing colonial past in the novel Wanting. Richard Flanagan attempts to explore the moral ambiguity and cultural cleansing perpetrated by colonialism through the heart-wrenching tale of Mathinna, a Tasmanian girl and fictionalised viewpoints of historical figures like Sir John Franklin, Lady Jane Franklin and Charles Dickens. The novel revisits the popular historical narratives and focuses on psychological traumas subjected to both the colonists and the colonised with a masterful blend of fact and fiction in a nonlinear narrative. The paper explores Flanagan's attempt to navigate the moral conundrum of representing historical pain, shedding light on important themes such as guilt, responsibility and moral ambiguity. Additionally, the paper places Wanting within a wider context of postcolonial studies, echoing the aftermath of understanding the legacy of colonialism in contemporary literature. Moreover, the paper attempts to highlight the power of narrative to reinvent history, conserve colonial memory and magnify the voices of the marginalised to reveal the persistent effects of the colonial past on personal and collective identities.

"MYBITMAP" PROJECT: SCHOOL EDUCATIONAL ACTION TO ACTIVE CITIZENSHIP AND SUSTAINABILITY

Bellocchio Maria Maddalena
teacher at Istituto Tecnico Economico Vitale Giordano, Bitonto Italy

The Technical Economic Institute "Vitale Giordano" of Bitonto has been engaged in synergistic collaborations with public and private actors in the area for many years. The school is part of many city, regional, and national networks, with the aim of creating a school community that makes students grow in line with the goals of European citizenship, valuing collaboration, inclusion and the use of cultural and innovative contemporary tools. In the 2023/2024 school year, ITES participated in "MyBitMap," a participatory process on sustainable mobility promoted by local institutions, urban architects, environmental associations, and social cooperatives. The project involved the younger

generation in the municipality of Bitonto to create a Perceptual Community Map on sustainable mobility, starting with a study of the environment around the municipality's schools. “MyBitMap” primarily targeted the Alpha, Zoomers and Millennials generations to consider the views of young people on an issue that affects the entire city community: environmental and social sustainability.

The final product of the students' work is an interactive map of the city area, a dynamic tool to re-evaluate the quality of urban spaces, produce behavioral changes and more sustainable mobility, improve the quality of life, and foster social inclusion.

Our students, using digital drawing apps, redesigned the neighborhood in which the school is located, creating new scenarios, based on the needs detected by a survey in the school. They have also considered the circular economy, establishing recycling and exchange markets in those areas near the school that are usually barely frequented by citizens.

The project, which involved the collaboration of more than 700 primary and secondary school students in the Bitonto area, was awarded by “Puglia Partecipa” (Apulia Region), which experiments with new practices of citizen involvement in public choices and administrative decisions.

CONSTRUCTING ETHNO-RELIGIOUS IDENTITY: THE CASE OF INFORMAL LANGUAGE SCHOOLING OF SYRIANS IN RETHYMNON

Liodakis Nikolaos
Associate Professor, Wilfrid Laurier University

Based on an ethnographic study, this paper explores theoretical and methodological issues regarding the social space, processes and practices through which subjective ethnic and religious identities are constructed, maintained and reproduced by a small community of Syrians in Rethymnon, Crete, Greece.

Beginning with the analysis of the aims and functions of their informal Arabic language programme, we proceed to examine developmental elements of ethnic organization in order to construct second-generation identity, as they emerge through the views of students, parents and the school teacher.

We continue by placing the findings of the Michelakaki study (2024) within broader theoretical approaches that purport to examine the role of language in the production of ethno-religious culture. The paradigms analyzed include culturalist, institutional, structural, diasporic and transnationalist approaches. Special emphasis is placed on processes of segmented assimilation which appear to permeate the school’s functions. Finally, we assess the efficacy of the informal Arabic language programme and its implications for ethnic Syrian identity construction in the current Greek multi-ethnic context.

TEACHING METHODOLOGIES AND STRATEGIES IN SOCIAL WORK EDUCATION: A CASE STUDY OF IGNOU, INDIA

Guin Sayantani
Dr., Associate Professor

This paper discusses the teaching methodologies and strategies adopted to impart social work education by Indira Gandhi National Open University (IGNOU). IGNOU is the first national university to offer social work education through the open and distance learning mode and is also the largest open university in India. The paper describes the teaching methodologies and strategies

imbibed in the curriculum, fieldwork, and delivery mechanisms of the Bachelor of Social Work (BSW) programme, and the related challenges. Bringing together a diverse group of people, the paper will highlight the synergy of academicians and practitioners beginning from developing the BSW courses, teaching and supervision of fieldwork, and providing student support. Teaching methodologies and strategies include several modes, viz. distance, open, blended, and online modes. The paper will highlight the challenges in each of these teaching methodologies and explore opportunities in providing access and quality education to the unreached.

CIVIC PARTICIPATION AND SOCIAL CAPITAL IN POSTINDUSTRIAL CITIES OF CENTRAL AND EASTERN EUROPE

Starosta Pawel
Institute of Sociology,University of Lodz, Professor,POLAND

Social Capital plays a critical role in the processes of elaboration and implementation of sustainable urban development policies as city residents possess hands-on knowledge and experience that may serve the purpose of creating a more livable environment.

By social capital we mean the scope of trust and the scope of social networks maintained by residents of post-industrial cities in Central and Eastern Europe. However, through participation, participation in collective activities undertaken both at the city and country level. This article has been designed to present an analysis of general levels of social capital and civic participation in selected postindustrial cities in Central and Eastern Europe and identify their dominating modes. The cities that have been selected for the study are: Panevėžys (Lithuania), Łódź (Poland), Miskolc (Hungary), Ivanovo (Russia) and Oradea (Romania). The empirical research was conducted on a representative sample of residents for each city at the end of 2016 year. The author advance and test a hypothesis that the social capital model proves to be the best fitted to explain changeability of civic participation in the studied inhabitants of postindustrial cities. The results of our study illustrate the existence of a sociopolitical formula in which the level of citizenship activity is very low and it is corelated to level of social capital.

TEACHERS' READINESS REGARDING THE USE OF GENERATIVE ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Kladaki Maria
Associate Professor, Department of Primary Education, University of the Aegean
Mastrothanasis Konstantinos
Adj. Professor, Open University of Cyprus
Dumitru Cristina
Associate Professor, Department of Education, The National University of Science and Technology POLITEHNICA Bucharest, Pitești University Centre, Pitești, Romania
Alexopoulos Panagiotis
PhDc, Department of Primary Education, University of the Aegean

Although Artificial Intelligence has been a subject of research for several decades, in recent years the term has been reappearing and becoming more frequent in the literature, with the release of many large language models. These applications belong to the so-called Generative Artificial Intelligence, an advanced category of emerging technologies that can process and compose large

amounts of data to produce new ones. Considering the importance of teachers' readiness to use such applications in their teaching practice, this paper aims to explore the views of primary and secondary school teachers in Greece regarding their readiness. In the methodology, data were collected through an online questionnaire structured based on a modern readiness measurement scale, the "Readiness for Artificial Intelligence Application Scale" (RAIS). As it was found, teachers showed signs of readiness and appeared to be, to a certain level, prepared to use certain generative Artificial Intelligence applications. Based on this, it is recommended to train teachers in order to provide a safe, targeted framework for the proper utilization of such emerging technologies, thereby improving their readiness.

CITIZEN JOURNALISM AS A NEW FORM OF DEMOCRATIC DELIBERATION: A PERSONAL EXPERIENCE FROM THE GREEK REALITY

Mastroianni Fotini
Economist, Phd candidate University of Patras

The research examines citizen journalism as a means of participation in shaping public discourse and democratic deliberation. Through the personal experience of the researcher, the potential of citizen journalism to function as an alternative source of information is highlighted, enhancing critical thinking and providing an immediate response to social and political issues. Specifically, the study focuses on the contribution of citizens to the production of journalistic content and the importance of promoting democratic deliberation within the contemporary Greek context. Despite challenges such as a lack of resources and censorship, citizen journalism emerges as a new and innovative form of journalism in Greece, capable of filling the "gaps" of traditional journalism by offering an independent and counterbalancing role against the abuse of power. The findings of the research emphasize the significance of citizen journalism in shaping a more participatory and democratic public sphere, contributing to the development of new forms of political participation and deliberation.

ADHERENCE TO MEDITERRANEAN DIET

Mylona Aspasia
1st EPAL Nafpaktou, Teacher PE88.04
Soukou Anthi
2o Esperino EPAL Acharnon, Teacher PE88.01
Mitrik Maros
Gymnázium Cyrila Daxnera, Literature Teacher

This study examines adherence to Mediterranean Diet in four Erasmus+ partner organizations with varying socio-cultural and geographical contexts: Greece (Acharnes and Nafpaktos), Slovakia (Vranov nad Topl'ou), and Turkey (Samsun) so as to develop if there are significant differences in food consumption patterns, and if these are influenced by urbanization, cultural traditions, and adherence to Mediterranean diet principles before and after the implementation of an online three module course implemented to eTwinning (ESEP platform) emphasizing the benefits of Mediterranean dietary components for overall health.

In this initial survey 214 students participating in the Erasmus+ VET project "Mediterranean Diet for Overall Health", 39,3% male and 60,7% female, filled in anonymously the "MedDiet Score questionnaire" and a data analysis was held by using SPSS tool.

The findings underscore the interplay between cultural, economic, and geographical factors in shaping dietary practices, offering valuable insights for public health initiatives promoting sustainable and health-conscious diets. The study highlights the role of urbanization in dietary awareness, with urban populations having greater access to diverse food options and stronger alignment with Mediterranean principles, characterized by elevated olive oil, vegetable, and fruit consumption. In contrast, rural areas (Nafpaktos and Slovakia) show reliance on local staples such as potatoes and full-fat dairy, with Slovakia reflecting minimal integration of Mediterranean elements.

Online course implementation is under progress so as to make more conclusions on the importance of such projects to foster improved nutrition and sustainability.

REINFORCING TEENAGE STUDENTS' COMMUNICATIONAL SKILLS AND CRITICAL THINKING THROUGH AI APPS

Lazarou Ioanna
Greek Language teacher-PE02

This study explores the integration of artificial intelligence (AI) into Modern Greek language instruction to enhance communication skills, critical thinking, and digital literacy in a multicultural classroom setting. It is based on the inquisitive approach, the learning by doing method as well as on Critical Pedagogy while conforming to the teaching directions and curricula of Modern Greek Language course. Hence, it prioritises the role of learning how to learn and the equal participation of all students. It aims to enhance language proficiency, promote inclusive education, and encourage ethical engagement with AI technologies. More specifically, ChatGPT is applied in class to enable students to practice by forming questions and adapting communication frameworks, simulating a live discourse Malala Yousafzai as part of the unit about discriminations, The design is based on multimedia resources, group discussions, and collaborative question formulation, with ChatGPT providing simulated responses based on Malala's speeches and world-wide advocacy. Furthermore, students critically assess the AI-generated responses for content, structure, and linguistic accuracy while reflecting on ethical considerations, such as AI limitations, reliability, and risks of anthropomorphising technology. Results indicate significant improvements in students' questioning techniques, Direct and Indirect Speech, lexical enrichment, and ability to adjust to specific communication contexts. The intervention particularly benefits students with linguistic challenges (native or of migrant/refugee background), while facilitating their integration and engagement. However, the lack of emotional depth in AI responses and concerns about over-reliance on technology are crucial limitations for the class to confront. The study aspires to contribute to the evolving discourse on AI in education for equitable and inclusive learning while highlighting the need for critical and ethical approaches to its application. Indeed, AI tools can complement traditional teaching methods, preparing students for active, critical and responsible participation in a technology-driven society.

THE COMPETENCIES DESCRIBED BY THE COUNCIL OF EUROPE'S REFERENCE FRAMEWORK OF COMPETENCES FOR DEMOCRATIC CULTURE (RFCDC) THROUGH MUSIC IN EDUCATION

Sarikaki Georgia
Education Advisor for Generalist Primary School Teachers, Ministry of Education, Religious Affairs and Sports, Greece

Music uniquely integrates sensory, motor, and emotional processes, including auditory perception, motor coordination, emotional expression, and social interaction, fostering profound personal and collective experiences through engagement. This study develops a theoretical framework that integrates the competencies outlined in the RFCDC (Council of Europe, 2016) with music's transformative potential in education. It examines how synchronous and asynchronous music and movement activities contribute to cognitive, emotional, and social development while highlighting the embodied, environmental, and interactive dimensions of music cognition. Additionally, the study proposes experiential music activities designed to nurture key competencies such as intercultural understanding, creativity, critical, and reflective thinking, and collaborative skills. These activities establish a strong foundation for active citizenship by fostering empathy, embracing diversity, and promoting shared goals among students. Grounded in research and best practices in education, the proposed model underscores the role of music as a powerful tool for cultivating values, skills, attitudes, and knowledge. This model can be effectively utilized by educators, professional development programs, adult education initiatives, creative communities, and academic researchers. By recognizing music as an essential aspect of human experience with its unique power to connect, inspire and empower, this model aspires to shape engaged, empathetic, and socially conscious global citizens prepared to thrive in an increasingly diverse and interconnected world.

MAPPING THE SUSTAINABILITY

Pichard Philippe
Headmaster
Duloung Corinne
Teacher and coordinator of the Erasmus project

During the project period, our goal is to use new GIS (Geographic Information System) and to make students think of the Environment and sustainable future. We focus on the development and evaluation of spatial and critical thinking, gathering data, assessing the quality of that data, evaluating methods, analyzing the data and the results from each of the methods used, making decisions and recommendations, and acting. We teach asking questions because this leads to problem solving at any level.

Collaborating and working in a small group using technologies is an easier way of learning and reaching high results. That is the motivation to create a collection of GIS PB Lessons as a final, sustainable product: in 5 different European languages. We hope to make our students understand they should have spatial thinking for the environment. Moreover, the school should not be an isolated, closed community. It should be the place where young people learn how to play an active role in the EU.

The project "Mapping the Sustainability" allows us to have tangible results: a guide and digital atlas in 5 different EU languages, new GIS and ICT skills, improving English level, a website, etc.

Intangible results: helpful lessons in periods of distant education and ways of teaching/learning, changes in students' attitudes and many insights gained that will show afterwards. We use the Erasmus+ Project Results Platform for the visualization of the achievement and results sharing.

EDUCATION AND SOCIAL INCLUSION OF ROMA STUDENTS IN PRIMARY EDUCATION: THE EXAMPLE OF TWO SCHOOLS IN GREECE AND TURKEY

Fragkos Stavros
Phd Social worker Democritus University of Thrace social work department
Omer Chasan Achmet Aise
Disability Studies PhD candidate Trakya University Faculty of Education
Fazlioglu Yesim
Prof. Dr., Trakya University, Faculty of Education, Department of Basic Education
Burak Yakup
Assoc. Prof. Dr.; Trakya University, Faculty of Education, Department of Basic Education

The issue of inclusion in education and, more broadly, the social inclusion of Roma has preoccupied the academic community for many years. Addressing social exclusion significantly relies on the education of individuals. A longstanding goal is to provide opportunities and adequate support to children so they can develop the skills necessary for equal and active participation in society.

This study aims to present the profile of education in the context of including Roma students into primary education. Specifically, it investigates how the educational reality is shaped in this field. The study also seeks to highlight common challenges and successful practices adopted by educators in the two countries.

This is a qualitative study, conducted through semi-structured interviews with primary school educators from two schools attended by Roma students. The schools are located in Greece and Turkey, with five educators from each school participating in the interviews. Content analysis followed the open coding of the responses. In addition, observations were carried out in schools in both countries and school observations were compared and reported

The findings revealed significant insights into how each school operates. Specifically, the study highlighted the challenges educators face in each school, as well as common issues concerning the specialized personnel. Simultaneously, successful practices adopted in these schools were identified, which have led to positive results to varying extents.

The results provide valuable conclusions that can inform the design and implementation of interventions in the field of Roma student integration into education. While there are frequent references in the literature addressing this issue, the present study offers concrete examples of how the educational reality is shaped.

CONVERSING WITH AND THROUGH CONTEMPORARY, CONCEPTUAL ART: A FORM OF PARTICIPATORY, INCLUSIVE ‘INSTRUCTION’

Polymeris Spiros
Teaching staff, Panteion University, Tutor, Hellenic Open University

Achieving equity and inclusiveness in education requires a transformation of preconceived, prefabricated ideas and stereotypical perceptions, which, however, seems to have met with a lot of resistance. In this paper, we focus on the notion of interdependence and, more specifically, on that of ‘mutual recognition’ , namely regarding others’ freedom as a requirement for the realization of ours,

what Honneth refers to as 'social freedom'. This notion of interdependence may contribute substantially to the transformation of ideas required, treating the pedagogy of oppression as the pedagogy of non-recognition. Within this framework, we analyse samples of secondary education learners conversing with contemporary, conceptual artworks exhibited at the National Museum of Contemporary Art (Greece) as a means of reconceptualizing reality and of enhancing interdependence. We argue that interaction with and through the particular form of art, which is usually conceived of as art in the making, may transform learner-viewers into artworks in the making, active participants opening up to this identification process in relation to the self and the other. Drawing on semiotic oppositions such as Ego-Alter, Culture-Nature, Culture-Barbarism, we suggest that this dialogue interferes with stereotypical approaches to alterity, supports mutual recognition and may, eventually, help invalidate these oppositions, in line with the idea of liberation and emancipation as dependence, not as individual freedom, thus acting as a form of participatory and inclusive 'instruction'.

FOSTERING STUDENTS' ACTIVE PARTICIPATION AND CITIZENSHIP THROUGH A COLLABORATIVE ETWINNING PROJECT FOR A BETTER WORLD: "FOOD 4 ALL"

Kouzouli Sophia
Education Advisor of EFL Teachers
Georgopoulou Theodosiou Aikaterini (Catherine)
English teacher
Yoldas Rana
English Teacher

The Food4All project is an eTwinning project where students explored the relationship between food, human health, and well-being, with a primary focus on the global issues of malnutrition and hunger. Through active participation in structured and coordinated activities, based on a child-centered pedagogical approach, students were encouraged to develop independence and autonomy in a democratic framework, through collaborative learning practices that expand the zone of proximal development (ZPD) of each student promoting respect and inclusion..

Students participated in experiential learning, guided discovery, and the integration of ICT tools, connecting their learning to real-life situations, cultivating life and soft skills, absolutely necessary in their daily and future interactions. Collaborative activities fostered critical thinking, challenging students to step out of their comfort zones, dealing effectively with the demands and challenges of school life. Notably, they worked on a Children's Rights poster and participated in a United Nations simulation conference on malnutrition.

The program emphasized children's active participation in problem-solving scenarios and explored ways to ensure their voices are heard, respected, and taken into account in decision-making processes. Greek and Turkish students connected, collaborated, and took action towards a better planet by contributing to the UN Sustainable Development Goals (SDGs), particularly Goal 2: Zero Hunger.

This project aligns with the curriculum for active citizenship, as it empowered students to develop cognitive and metacognitive skills, communication, collaboration, and social competences, fostering autonomy and creativity. Educators succeeded in raising awareness within the school community about global issues, while the positive feedback from parents highlights the success of the project in providing students with a valuable learning experience.

EVERYTHING STARTS WITH HEALTH. ERASMUS 2022-2-EL01-KA210-SCH

Çelik Öznur
Teacher Izmir Gaziemir Sabiha Gokcen Ilkokulu (Türkiye)
Crnjevic Trstenjak Petra
Teacher Osnovna skola Trnjanska (Croatia)
Stojanovskaabstract Zaklina
Teacher OU Hristo UZUNOV Drugovo (North Macedonia)
Psaltaki Evgenia
Teacher Centre of Lifelong Learning KEPANSI (Greece)

We live in a world that is facing the biggest challenge of recent years due to the coronavirus. For societies facing coronavirus and similar epidemics that affect/will affect all societies today, paying attention to cleaning or hygiene rules, paying attention to mask and distance rules, and paying attention to regular and healthy nutrition are the primary issues that are required. Therefore, school communities decided to conduct this study to reinforce healthy habits while students are still in primary school.

Our teachers, staff and families attach great importance to the following: They attach importance to children gaining the habit of washing their hands and brushing their teeth correctly, using masks correctly and consciously, and educating children about healthy nutrition. There is a canteen that offers different foods, which is being improved every time according to general food regulations, but the risk of unhealthy nutrition and obesity in their children poses/will pose a threat to families. Families and teachers complain about increased hyperactivity and lack of attention during lessons (especially among primary school students). Participation in the project will raise awareness among individuals/society about adopting a healthy lifestyle, paying attention to environmental cleanliness, using masks, the importance of regular and healthy nutrition and the negative consequences of irregular and unhealthy nutrition, and will encourage the environment towards a healthy approach towards healthy nutrition and healthy food consumption.

Healthy living and balanced nutrition play an important role in our lives and are among the issues that should be prioritized. This study aims to raise awareness about regular and balanced nutrition, and aims to disseminate the projects developed on the subject of “Physical-Social-Emotional Health” and to improve the education and training process.

THE EFFECT OF MENTORING ON ANTI-CORRUPTION POLICY MAKING. THE EUROPEAN PUBLIC SECTOR EXPERIENCE

Pappa Evangelia
Postsdoctoral Researcher, European University of Cyprus and Hellenic Open University
Kremona Maria
MSc in Public Administration, Executive Director at Ionian University
Mavroeidis Vasileios
Tutor, Researcher, Hellenic Open University, National Center of Public Administration
Georgitseas Panagiotis
PhD Candidate, Panteion University of Social and Political Sciences

The multidimensional phenomenon of corruption is the subject of analysis in terms of the means used to prevent and combat it. The paper focuses on the tools and strategies that prevent corruption phenomena, that are preventive in nature and belong to the sphere of compliance strategies. An

indicative example is Mentoring, which aims to strengthen capabilities and cultivate a culture of preventing ethical infringements and integrity violations. In the Greek public administration, the legislative framework is enriched with the introduction of Law 4940/2022 and the consolidation of skills that aim, among other things, at integrity and professionalism. Methodologically, case studies from various European countries in the public sector are utilized to highlight the specific characteristics of the contribution of Mentoring in the design of anti-corruption measures, their effectiveness as well as the resistance to its adoption by the parties involved. The conclusions contribute to the strengthening of policies and the design of procedures for the implementation of mentoring.

TOKENIZATION OF REAL-WORLD ASSETS: LEGAL, TECHNICAL, AND MARKET IMPLICATIONS

Georgitseas Panagiotis
PhD Candidate, Panteion University of Social and Political Sciences
Tantis George
PhD Candidate, Panteion University of Social and Political Sciences
Pappa Evangelia
Postsdoctoral Researcher, European University of Cyprus and Hellenic Open University

The tokenization of real-world assets (RWAs) is reshaping traditional financial markets by enabling the fractional ownership and digital representation of tangible and intangible assets on blockchain networks. This paper explores the transformative potential of asset tokenization, focusing on its technological, legal, and economic dimensions. We analyze how blockchain, smart contracts, and decentralized finance (DeFi) are driving new models of ownership and liquidity for real estate, precious metals, art, intellectual property, and financial instruments. The study further examines the regulatory landscape, addressing key challenges such as securities laws, compliance with anti-money laundering (AML) and know-your-customer (KYC) requirements, and data privacy (GDPR & MiCA regulations in the EU, SEC rules in the US). Finally, we explore real-world case studies and analyze the market implications of tokenized assets, discussing their impact on financial inclusion, liquidity and institutional adoption.

CRITICAL SUCCESS FACTORS FOR THE IMPLEMENTATION OF A MENTORING PROGRAM IN THE GREEK PUBLIC ADMINISTRATION AND THE FORMULATION OF TECHNICAL CERTIFICATION REQUIREMENTS

Mavroeidis Vasileios
Tutor, researcher, Hellenic Open University

This research aims to identify the critical success factors (CSFs) for the effective implementation of mentoring programs within the Greek public administration and to formulate corresponding technical certification requirements. The study addresses the increasing need for structured knowledge transfer, professional development, and capacity building in the public sector, focusing on how mentoring can enhance organizational performance and employee engagement.

The research methodology adopts a mixed approach, combining qualitative and analytical techniques. It includes an in-depth study of case studies from national and international public organizations that have successfully implemented mentoring programs. Additionally, the research

examines the principles and requirements of ISO 9001, particularly those related to quality management systems and continuous improvement, to explore how they can support the certification of mentoring processes. To enrich the analysis, semi-structured interviews with key stakeholders from organizations that operate mentoring systems are conducted, providing insights into best practices, challenges, and contextual factors influencing program success.

The expected outcomes of this study are twofold: first, to identify and categorize the CSFs that facilitate the effective design, deployment, and sustainability of mentoring programs in the Greek public sector; and second, to develop a framework for technical certification requirements aligned with international quality standards. This framework aims to ensure consistency, effectiveness, and measurable outcomes of mentoring initiatives, contributing to the modernization and efficiency of public administration in Greece.

DIGITAL CITIZENSHIP: A FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DIGITAL COMMUNITIES

Kalemis Alexandros
PhD(c) Urban & Regional Planning, NTUA School of Architecture

Digital citizenship constitutes a critical framework that bridges digital governance and active participation in the digital world. The transformation from passive technology use to participatory action, grounded in responsibility and collaboration, is essential for the creation of fair and sustainable digital communities. The key characteristics of digital citizenship include skills such as critical thinking, ethics, and responsible information management for the use of digital media. This is reflected in the shaping of democratic processes, enhancing both individual and collective rights. Digital citizenship recognizes the need for a cultural paradigm that combines traditional community values with the networks of the modern digital world. Successful examples include projects that foster participation in the digital space, such as programs utilizing online platforms to promote democratic engagement and social cohesion. They also encourage social dialogue across diverse geographical and cultural contexts. The purpose of this research is to highlight the role of digital citizenship as a tool for strengthening social cohesion and active participation in democratic processes. Through this analysis, examples of successful practices will be presented, emphasizing the importance of cultivating skills that promote the responsible use of digital media. The methodology to be followed is based on a literature review, with a focus on contemporary studies connecting digital citizenship with democratic participation. Additionally, case studies will be examined to showcase the contribution of digital tools to the creation of sustainable communities. Finally, practical applications will be proposed for integrating these tools into educational and social environments.

AUGMENTED REALITY (AR) AND GAMIFICATION: CREATING COLLABORATION NETWORKS IN VIRTUAL COMMUNITIES

Kalemis Alexandros
PhD(c) Urban & Regional Planning, NTUA School of Architecture

Augmented Reality (AR) and gamification are critical tools in shaping modern digital communities, enhancing collaboration and participation in educational and professional environments. The integration of game mechanics, such as challenges, scenarios, and rewards, into AR environments creates interactive experiences that promote active participation and collective

learning. The aim of this research is to highlight the role of augmented reality and gamification in shaping collaborative digital communities and to examine how these technologies can contribute to improving educational and social experiences. The study is based on a systematic review of relevant literature and the analysis of case studies from educational and professional settings where AR and gamification technologies are applied. Additionally, a comparative analysis of collaboration models developed in digital communities is utilized. The use of AR enhances interaction through virtual avatars and 3D experiences, creating emotional bonds and strengthening social engagement. Furthermore, gamification in AR platforms fosters skill development, problem-solving, and the creation of innovative collaboration strategies, as observed in the educational use of serious games and gamified tools. Moreover, AR technologies enable the creation of virtual communities where participants interact and learn through simulations and experiential activities, enhancing the sense of belonging and cultural exchange. The integration of AR with the Internet of Things (IoT) and Artificial Intelligence (AI) allows for data collection and analysis, improving user experience and promoting new forms of collaboration. In conclusion, the synergy between AR and gamification creates a dynamic framework for the development of collaboration networks, enhancing both the educational process and social interactions within digital communities.

BALANCING STUDENT-DEREGISTRATION IN THE DEPARTMENT OF NUTRITION AND DIETETICS SCIENCES, HELLENIC MEDITERRANEAN UNIVERSITY, 2025

Tsikalakis Georgios
Laboratory teaching staff
Sfakianaki Eirini
Specialized technical laboratory personnel
Sfendourakis Ioannis
Specialized technical laboratory personnel
Fragkiadakis Georgios A.
Associate Professor, HMU

A membership (matriculation) at any university expires with deregistration. Deregistration takes place, either by application of the student, or automatically due to laws and regulations. After the end of the 2024-25 academic year and according to the law 4957/2022, Greek universities have to deregister students that exceeded the “maximum duration of study”. This concerns many students who exceed n+2 or n+3 years of study, where n is the expected duration of studies (4, 5 or 6 years). In many Greek university-departments, n+2 is the graduation time of a great proportion of students; consequently, deregistration in not a simple administrative act for clearing the registers from inactive students, but also a direct cut-off action, especially affecting categories of students as those working. Greek rectors have expressed concerns over this policy, emphasizing the importance of distinguishing between truly inactive students and those making efforts to conclude their studies. In the Department of Nutrition and Dietetics Sciences, Hellenic Mediterranean University, we identified 132 students that have a record of more than 180 ECTS (240 ECTS are necessary for the degree), and we intervene respectively; we communicate with them and try to warn and help them to overcome the situation. In this article we present the reasons of the studies-delay concerning these students, as well as their overall response to conclude their studies. The reasons of the delay include family priorities (i.e. taking care of children), financial needs that are covered by non-dietitian occupations, health issues of the person or the family, etc. These reasons may justify the effort and focusing of our intervention. The overall results of our intervention are monitored and also presented in the present paper.

EVOLUTIONARY PATTERNS OF PRESSURE GROUPS IN THE PUBLIC POWER CORPORATION. POLITICAL INTENTION, MOVEMENT REFERENTIALITY

Kiki Magdalini
PhD Candidate, UoWM, Greece
Asproulis Aristidis
Associate professor, UoWM, Greece
Kalerante Evangelia
Professor of University of Western Macedonia
Trogaidou Argiro
PhD Candidate, UoWM, Greece

The impact of pressure groups in public enterprises is a complex and dynamic field of research in the modern history of trade unionism. Studies often focus on investigating the role and influence of pressure groups in shaping public policies and their influence on decision-making processes in public sector organisations. In our research we examine as a case study trade unionism in the Greek Public Power Corporation (PPC) in different historical phases.

Specifically, we focus on the views of non-unionized employees as to the degree of influence of pressure groups on working conditions in the largest company in Greece. Employees describe and interpret trade union choices and practices that determine structures, operational schemes and economic objectives in direct correlation with policies heterodyned by the European Union and international developments, with possibly an indirect consequence of an emergence of new work ethics. The interviews cover historical phases shaped by complementary shifting conditions during the transition from the public character of the PPC to privatisation. Secondary objectives are both identifying this positive or negative influence of pressure groups and confirming previous research in the literature.

Our paper explores political influences and strategies that express the combined dynamics of trade unionism while at the same time examining the work environment as a micro-environment that imposes/exerts its own leverage on parties, government and local communities. At the same time, exemplary choices and decisions of trade unions are considered in relation to synchronous decisions of parties and governments in order to reveal commonalities or divergences and perhaps broader patron-client connotations.

CAN STE(A)M ACTIVITIES IMPROVE THE STUDENTS' SPEAKING AND COMMUNICATION SKILLS? APPLYING ACTION RESEARCH IN PRIMARY EDUCATION

Barouta Maria
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

The present paper describes in detail the action research plan “Let’s talk about STE(A)M” that took place in a 6th grade classroom consisting of 14 students. The main educational objective was for all students to engage effectively in various STE(A)M activities in order to improve their speaking and communication skills. Students were expected to participate in six STE(A)M activities, communicate with their fellow students and express their ideas. They worked collaboratively, unfolded their creativity and explored various scientific fields in an interdisciplinary way. The

methodology of the intervention included various methods like inquiry-based learning, cooperative learning, project-based learning and game-based learning. The creation, the implementation and the assessment of the plan were based on the method of action research. This paper describes the implementation phase, the tools for the data collection, as well as the methods to enhance the validity and the reliability of the findings. It, also, discusses the ethical considerations that arise about action research which happens in school settings and highlights the importance of protecting the students' personal data. The results from the analysis of the data show the connection between the STE(A)M approach and the students' speaking skills and how this connection affects students' confidence and self-esteem. Applying action research in the classroom helped me improve my teaching methods, make alterations or adjustments to best fit my students' needs and interests and, finally create an exciting and enjoyable learning environment.

THE HISTORICAL EVOLUTION AND SIGNIFICANCE OF PERCUSSION INSTRUMENTS IN ORTHODOX CHRISTIAN WORSHIP

Kouzoupi Maria Athanasia
Percussionist/Music Student
Boura Vassileia
Electroacoustic Composer/Music Lecturer

The use of percussion instruments in Orthodox Christian worship holds profound historical significance and occupies a distinguished role within Orthodox liturgy, reflecting cultural traditions and spiritual expressions. This paper investigates the importance and historical evolution of percussion instruments within the context of Orthodox tradition. From ancient cymbals and semantra to bells and the censer, percussion instruments have enriched spiritual and ceremonial experiences, symbolizing vigilance, purification, and divine connection. Employing an interdisciplinary methodology, this paper examines their liturgical and cultural roles, integrating insights from sacred texts, Byzantine traditions, and modern ecclesiastical practices. Additionally, it highlights the symbolic and acoustic parallels between their sacred and secular uses, demonstrating their enduring impact as vehicles of both spiritual devotion and artistic expression.

WRITE YOUR WAY TO SELF-CONTROL: HOW ENHANCING WRITING SKILLS EMPOWERS STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES

Antoniou Faye
Associate Professor, National and Kapodistrian University of Athens
Kokkali Vasiliki
PhD Candidate

Research suggests that students with Specific Learning Disabilities (SLD) often struggle with self-regulation, which can impact both their academic performance and emotional competence (Self-Control, Emotional Management and Empathy). The present study aimed to investigate the impact of a structured written expression intervention on Self-Control (SC) in students with Specific Learning Disabilities (SLD). The current study presents a 28-h novel written expression intervention program for Greek 5th and 6th graders with SLD, which was based on the instruction of cognitive and metacognitive written expression strategies. The instructional approach, implemented by the resource room teachers, was the Self-Regulated Strategy Development (SRSD). Participants were randomly assigned into the Experimental (N= 36) and the Control group (N= 44). The research design was a

pre-post intervention experimental study. All students were assessed with written expression and emotional competence measures. A 2x2 mixed-design ANOVA was conducted to examine the effects of time and on emotional competence variable scores. The significant interaction suggests that the pattern of change in SC scores over time differed between groups. Specifically, the control group demonstrated a decrease in SC scores from pre-test to post-test, while the experimental group showed an increase, suggesting a differential impact of the intervention across time. The findings of this study highlight the potential benefits of a structured writing intervention in fostering self-control among students with SLD. The observed increase in SC scores among students in the experimental group suggests that the development of cognitive and metacognitive writing strategies may extend beyond academic performance, positively influencing emotional self-regulatory behaviors.

YOUTH ENVIRONMENTAL ACTIVISM IN THE DIGITAL ERA: A PATH TO A SUSTAINABLE FUTURE

Stanković Milica
Academy of Applied Technical and Preschool Studies / Professor
Gordana Mrdak Gordana

The environmental activism of young people is a significant driver of social change, bearing in mind that young people are intensively involved in raising awareness of environmental problems and finding innovative solutions to them. The aim of the paper is to point out the importance of environmental activism of young people, with a focus on the use of digital tools in advocating environmental changes. The theoretical part of the paper analyzes the environmental activism of young people at the global and local level in the digital age, with the aim of achieving the goals of sustainable development. The empirical part of the paper presents the results of primary research conducted by the authors among young people in Serbia. The research results show the involvement of young people in environmental activities and initiatives in Serbia, as well as the use of digital tools for the purpose of strengthening environmental awareness and youth activism. The research results contribute to a better understanding of the role of digital technology in the environmental activism of young people.

HOW TO COPE WITH GRIEF THROUGH THE PRISM OF AFTER-DEATH GNOSIS/COUPLE LIFE

Tsitsifyllas Paschalis
Teacher

This summary is a microcosm of many years of research on the issues of grief management and marriage, which are related, before their digital presentation followed. After studying scientific research and studying Orthodox theology (Holy Tradition and Holy Scriptures), important and interesting pieces from them were selected and combined, so that this summary and the subsequent digital presentation may constitute interesting navigators in the counselling of grief and marriage. Starting to explain the first part, we can see that the moment the soul leaves the body, is unique for every human being because, till that moment, the soul and the body were one and now they have to separate from one another. The souls, after leaving the body, communicate and recognize each other. After the Second Coming, according to the Holy Tradition, each one of us will receive again, a body (Resurrection of the dead, so Resurrection of the bodies, for souls never die). Even a disabled spouse

won't be the same after the Second Coming, it will be much more beautiful, in the eternity and the Kingdom of God. So, we can think seriously, what meaning should have the relation of the spouses in the orthodox marriage and how they should respect each other? Going on to analyze the second part, the couple life, we can give an example, Karahmeti's wife. For this woman, the marriage meant to endure everything till the end, with sacrificial love. For her, the marriage is an indissoluble mystery according to the Gospel, therefore, what God has joined together, let no one separate. This story shows so clearly how much harmoniously may collaborate the couple life with the eternal life. Therefore, the presentation can prove, through the theory and examples, that marriage can have an eternal perspective and it is worth working towards this direction.

THE ROLE OF ART IN STRENGTHENING CREATIVE COMMUNITIES: CREATIVE WRITING INDUSTRY

Karelina Jekaterina
PhD student of Sociology (University of Barcelona)

This presentation explores the intersection of art, culture, and community building through the lens of creative writing schools as incubators of creative communities. Grounded in the sociology of creativity, the study examines how these schools function as cultural spaces where individual creativity intersects with collective meaning-making. By fostering inclusive environments for artistic expression, creative writing schools serve as platforms for cultural exchange, emotional connectivity, and intellectual collaboration.

Why do people want to write? And why people want to study writing 'officially'? I intend to analyze the ways institutions like creative writing schools, courses, classes nurture a shared sense of identity and belonging. Key findings indicate that such schools not only facilitate artistic development but also encourage the emergence of resilient networks that transcend disciplinary boundaries, fostering solidarity among diverse groups. This is particularly vital in contemporary societies marked by rapid technological advancements.

By situating creative writing schools within broader discussions of cultural production, this presentation argues that art and culture serve as critical tools for reinforcing the fabric of creative communities. It concludes by offering recommendations for integrating artistic programs into broader strategies for community-building, emphasizing the transformative power of creativity in addressing societal challenges. This study contributes to sociological discourses on creativity, highlighting the pivotal role of art and culture in shaping inclusive, dynamic and enduring creative ecosystems.

TEACHERS' PERSPECTIVES ON THE USE OF THE COOPERATIVE PROJECT-BASED LEARNING METHOD AS A FACTOR FOR EDUCATIONAL INCLUSION IN GIFTED STEAM EDUCATION

Milakis Emmanouil
PhD Candidate, European University Cyprus

This study examines the use of the Cooperative Project-Based Learning Method as a means of promoting educational inclusion in Gifted STEAM education, drawing on the experiences of teachers. Utilizing a pragmatic qualitative methodological approach, the research incorporates observations, semi-structured interviews, and focus groups with teachers specializing in Gifted STEAM education to explore their attitudes, perceptions, and practices. The aim is to highlight how effectively this

method supports the implementation of learning activities within a Gifted STEAM framework for primary school students in Greece. The findings reveal that teachers widely accept the Cooperative Learning Method, especially when integrated with the Project-Based Learning Method, as an effective tool for fostering inclusion. The study emphasizes its potential to cultivate creativity, innovation, teamwork, and problem-solving skills among students. At the same time, teachers point out the importance of meticulously designing collaborative learning frameworks to align with specific STEAM learning objectives while also supporting the socio-emotional development of both gifted and non-gifted students. A key challenge identified is the need for differentiated learning approaches to address the diverse needs of all students. Additionally, the study underscores the significance of cooperative assessment of student-created projects and highlights the role of new educational technologies in enhancing the learning process. Overall, this research offers valuable insights into the potential of the Cooperative Project-Based Learning Method as a mechanism for inclusion in Gifted STEAM education, while also calling for further investigation of its application in inclusive and differentiated learning contexts.

BRIDGING REFORMS AND INVESTMENTS IN GREECE'S RECOVERY AND RESILIENCE FUND WITH HUMANISTIC MEDICAL EDUCATION

Giannari Maria
PhD student Kapodistrian University Medical School
Kostopoulos Ioannis
Director, Recovery and Resilience Fund Greece, PhD

Greece’s Recovery and Resilience Fund (RRF) allocates substantial investments toward hospital infrastructure, medical technology, and healthcare system reforms. However, the success of these investments depends not only on financial resources and policy milestones but also on the competencies of healthcare professionals implementing them. This study examines the role of humanistic education—specifically, empathy training in medical programs—as a critical factor in optimizing the impact of these investments.

We identify key RRF-funded healthcare projects and analyze how a new empathy course at Kapodistrian University seeks to enhance medical students’ interpersonal skills. Drawing on first-year student feedback, we assess changes in empathy levels and analyze students’ perceptions of the course’s relevance to clinical practice.

Our findings suggest that structured empathy training can improve communication skills, patient trust, and overall quality of care—factors that directly influence the effectiveness of healthcare reforms. Based on this evidence, we propose policy recommendations for integrating humanistic education into medical training as a complementary measure to infrastructure investments, ensuring that Greece’s RRF-funded healthcare initiatives are both technically sound and socially responsive.

TRANSFORMING PUBLIC ADMINISTRATION THROUGH INNOVATION AND CO-CREATION: A WESTERN BALKANS PERSPECTIVE

Prokshi Dhurata
Institute for Sociological Political and Juridical Research, UKIM,Skopje

Public administration must evolve to meet emerging challenges such as globalization, task automation and the sharing economy. In the Western Balkans, this transformation involves

transitioning from traditional governance models to participatory and inclusive systems. Yet, resistance to change and innovation within public services continues to hinder progress. Collaboration and co-creation have emerged as critical tools in this transformation, with employee-driven innovation playing a central role. Despite their promise, co-creation efforts often face challenges in fully harnessing participants' potential and maintaining their engagement. Essential factors such as opportunity, ownership, meaningful collaboration, autonomy and purpose are key to unlocking creativity and commitment among stakeholders.By adopting these principles, public administrations in the Western Balkans can address pressing regional issues while aligning with EU standards. Initiatives like participatory budgeting and co-designed services demonstrate how modernized administrative systems can become more responsive, adaptable and effective in addressing the complexities of a rapidly changing world.

WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN SILVERSMITHING AND GOLDSMITHING IN THE ATTICA REGION

Mastroianni Fotini
Economist, Phd candidate University of Patras
Chatzopoulou Ioanna
Assistant Professor

The research examines female entrepreneurship in the silversmithing and goldsmithing sector in the Attica region, an area with a rich history and tradition in the field. The study aims to analyze the factors influencing the business success of women in the creative industries, with a particular focus on silversmithing and goldsmithing as a means of social empowerment. Through an extensive literature review and qualitative research, the study highlights the significance of female entrepreneurship in enhancing employment, creating new business opportunities, and preserving cultural heritage. The research evaluates critical socio-economic success factors, including legislative protection, access to financing, support from family and social networks, and the development of export activities. The findings underscore the pivotal role of social entrepreneurship in empowering women in the traditional silversmithing and goldsmithing sector, offering innovative recommendations for supporting underrepresented groups in the creative industries.

PROMOTING SYNERGY THROUGH PARTICIPATORY TEACHING AND INCLUSION METHODOLOGIES IN ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES (ESP): A CASE STUDY WITH FIRST-YEAR LAW STUDENTS

Sagar Jeevan
Hidayatullah National Law University, Raipur, CG, India / Assistant Professor

The paper explores innovative participatory teaching and inclusion methodologies within the domain of English for Specific Purposes (ESP), targeting first-year law students with mixed linguistic and educational backgrounds at the Common European Framework of Reference (CEFR) levels B2 to C1. In a class of 60 students, diverse and inclusive pedagogical strategies are implemented to foster collaboration and dismantle the formation of elite or isolated subgroups.

The proposed model integrates diagnostic and behavioral assessments to gauge the students' initial linguistic and interpersonal skills. Based on these findings, the class is divided into 15 heterogeneously composed groups, ensuring equitable representation of varied abilities. This

dynamic grouping strategy promotes interaction among students from different comfort zones, encouraging inclusivity and mutual support. Each group engages in individual and collaborative tasks designed to enhance language proficiency and critical thinking. Peer evaluation mechanisms allow groups to assess each other's work, cultivating a spirit of healthy competition and reflective learning.

The study draws on Steven Covey's principle of synergy, highlighting how collaborative efforts can create an environment where high-achieving students emerge as inclusive leaders and less motivated learners feel empowered. The system also ensures accountability within groups; absenteeism is addressed by collective responsibility, with peers assisting in catching up on missed content.

The findings demonstrate how participatory teaching methodologies not only enhance linguistic competency but also foster a sense of belonging and cooperation among students. This paper aligns with the broader themes of the IAKE 2025 Conference, emphasizing the intersection of education, culture, and community building. By presenting this inclusive pedagogical approach, the study contributes to the ongoing discourse on educational practices that nurture creative and equitable learning communities.

ART, MUSIC , DANCE AND EFFECTIVE COMMUNICATION FOR INCLUSION AND WELL-BEING

Partheniadi Maria
Teacher ΠΕ06

Apart from cognitive objectives inherent to educational planning, it is of paramount importance that students improve their intra- and interpersonal skills towards their holistic development as individuals. This workshop provides participants with a concise introduction to the notions of “mindfulness”, “inclusion” and “well-being” in the school context while presenting good practices and techniques to be used in class. Its main focus is the exploitation of art, music, dance, role play and effective communication strategies so participants are expected to engage in hands on activities that simulate the classroom reality.

Α. ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ: ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πελεκίδου Λίνα
Κοινωνική Λειτουργός ΤΕ Υποψήφια διδάκτορας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Κούτρα Κλειώ
Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Ράτσικα Νικολέτα
τ.Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ,Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Saint Arnault Denise
Καθηγήτρια Νοσηλευτικής Σχολής, Πανεπιστήμιο Μιτσιγκαν, USA

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να συζητήσει την Κλινική Εθνογραφική Αφηγηματική Συνέντευξη (CENI), ένα καινοτόμο παιδαγωγικό εργαλείο του διεθνούς δικτύου «MiSTORY», εισάγοντας νέους τρόπους οικοδόμησης της γνώσης και της ικανότητας των φοιτητών και των επαγγελματιών της Κοινωνικής Εργασίας να κατανοούν και να αντιμετωπίζουν το τραύμα, να εξετάζουν και να αξιολογούν την πολύπλοκη αλληλεπίδραση μεταξύ του πόνου, της κουλτούρας και της αναζήτησης βοήθειας. Το «CENI» χρησιμοποιεί πέντε συμμετοχικές δραστηριότητες για τη διερεύνηση των πολιτισμικών εμπειριών και των εμποδίων στην αναζήτηση βοήθειας, όπώς: α. κοινωνικό δίκτυο, β. χάρτη σώματος, γ. γραμμή ζωής, δ. ταξινόμηση καρτών και ε. αξιολόγηση και ενέργειες αναζήτησης βοήθειας.

Για τη μέθοδο και τη συλλογή στοιχείων της έρευνας το εργαλείο μεταφράστηκε και προσαρμόστηκε πολιτισμικά στα ελληνικά σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία και τις αρχές καλής πρακτικής της μετάφρασης και πολιτισμικής προσαρμογής. Για τις ανάγκες της κύριας μελέτης έχουν διεξαχθεί σε αρχικό στάδιο εώς σήμερα 14 συνεντεύξεις σε άτομα πρόσφυγες άνω των 18 ετών, που διαμένουν τουλάχιστον τα τελευταία 3 χρόνια στην Ελλάδα, και έχουν βιώσει τραύμα.

Στα πρώτα αποτελέσματα της κυρίας έρευνας οι πρόσφυγες φαίνεται να δίνουν διαφορετική ερμηνεία για το τραύμα καθώς τα εμπόδια που επηρεάζουν στην αναζήτηση της βοήθειας επηρεάζονται τόσο από το φύλο όσο και από τα διαφορετικά χαρακτηριστικά της πολιτιστικής τους ταυτότητας. Εμφανίζονται όμοια μοτίβα σχετικά με το βίωμα του τραύματος της ίδιας εθνικότητας αλλά διαφέρουν μεταξύ των ανδρών και των γυναικών και μεταξύ των ατόμων που είναι έγγαμοι και άγαμοι.

Η παρουσίαση του εργαλείου CENI προσδοκά: α. να εκτιμήσει τη χρήση του ερευνητικού εργαλείου στον σχεδιασμό και την εστίαση των παρεμβάσεων στο πεδίο εφαρμογής της Γενικής Κοινωνικής εργασίας, και β. να εξετάσει τη θεραπευτική επίδραση του για τη μείωση των συμπτωμάτων του τραύματος, και τους μηχανισμούς αναζήτησης βοήθειας των προσφύγων και άλλων ευάλωτων ομάδων που έχουν βιώσει τραύμα.

ΣΥΝ-ΥΦΑΙΝΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΕΝΔΥΜΑ

Κουτσού Βενετία
Λέκτορας Εφαρμογών ΔιΠαΕ
Λυκουριώτη Ίρις
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά στη διεξαγωγή εργαστηρίων υφαντικής, σύμφωνα με τη λογική της Αποανάπτυξης για το ένδυμα. Τα δημιουργικά εργαστήρια σχεδιάστηκαν και οργανώθηκαν, στο πλαίσιο της διδακτορικής διατριβής «Η λειτουργία του Σχεδιασμού στην ελληνική βιομηχανία Κ/Υ & Ένδυσης, και οι προοπτικές του στη λογική της αποανάπτυξης», στο τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Η δράση πραγματοποιήθηκε στο κέντρο χειροτεχνίας Φυλακτού, με τη στήριξη του ιδρύματος Heinrich Boell και του Μουσείου Τέχνης Μεταξιού.

Κύριος στόχος της δράσης ήταν να συνδέσει τη διαδικασία σχεδιασμού ενδυμάτων, με την τεχνική της υφαντικής και τις ήπιες διαδικασίες παραγωγής, που συνεπάγεται ο σχεδιασμός της Αποανάπτυξης, σε μια προσπάθεια δημιουργίας αξίας για το ένδυμα έξω από τη λογική της παγκοσμιοποιημένης παραγωγής. Μέσω των εργαστηρίων, διερευνήθηκαν ιδέες, όπως η σύνδεση της υπαίθρου με την παραγωγή, η αλληλέγγυα οικονομία, τα κοινά, ο συμμετοχικός σχεδιασμός και η σύνδεση μεταξύ πολιτιστικής κληρονομιάς και σύγχρονου σχεδιασμού. Το ένδυμα και η παραγωγή του αποτέλεσαν το σημείο εκκίνησης, ως υλικός και άυλος πολιτισμός αντίστοιχα και το οικοσύστημα της περιοχής συνέβαλε, ως χώρος, για την ανάπτυξη μιας τοπικής οικονομίας. Στη συνέχεια, συζητήθηκε με την τοπική κοινότητα, η δυνατότητα ένταξης της ήπιας παραγωγής και της χειροτεχνίας, στις σύγχρονες διαδικασίες δημιουργίας ενδυμάτων.

Ακολουθώντας τη διεθνή τάση «από το τοπικό στο παγκόσμιο» πιστεύουμε ότι η εμπειρία της τοπικής παραγωγής και αξιοποίησης των πόρων, μπορεί να αποτελέσει πεδίο μελέτης, μέσα από το οποίο θα μπορούσαν να αναδειχθούν σύγχρονα ζητήματα περιβαλλοντικής και εργασιακής ηθικής, που συνδέονται με αλυσίδες αξίας στον Σχεδιασμό και τη σύγχρονη παραγωγή ενδυμάτων. Στην παρούσα πρόταση, μέσω της σύνδεσης της εκπαίδευσης με την παραγωγή, αφενός προτείνεται ένα μοντέλο τοπικής οικονομίας, στη λογική της Αποανάπτυξης, που βασίζεται στην αμεσότητα από την παραγωγή στο τελικό προϊόν, αφετέρου επιχειρείται η ανάδειξη της υπαίθρου ως κέντρου χειροτεχνικής δραστηριότητας, τεχνογνωσίας και ηθικής παραγωγής προϊόντων.

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ: ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Μαρκοδημητράκης Μιχαήλ Χρυσοβαλάντης
Μεταδιδακτορικός Ερευνητής- Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ

Οι κρατικές μελέτες για τη τις προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές συχνά αντιλαμβάνονται τις μετακινήσεις ως "κρίση," απαιτώντας εξαιρετικά μέτρα που συχνά επισκιάζουν τις προσωπικές ανάγκες και εμπειρίες των ίδιων των μετακινούμενων ανθρώπων, ενώ σε άλλες περιπτώσεις σχετικές νομοθετικές παρεμβάσεις εμφανίζονται με το μανδύα της «ευκαιρίας». Η παρούσα μελέτη εξετάζει την Κρήτη, έναν κορυφαίο τουριστικό προορισμό στην Ανατολική Μεσόγειο, γνωστή για τη ζωντανή της τουριστική βιομηχανία και τη σημαντική συμβολή της στην περιφερειακή οικονομία. Το νησί έχει αναδειχθεί πρόσφατα σε κομβικό σημείο στις προσφυγικές και μεταναστευτικές διαδρομές προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, σημειώνοντας αύξηση 400% στους εκτοπισμένους πληθυσμούς που φτάνουν στις ακτές του το 2024. Η Κρήτη έχει ιστορικό επιτυχών προγραμμάτων αστικής ένταξης, αλλά οι εθνικές πολιτικές πλέον δίνουν προτεραιότητα στην απομόνωση των εκτοπισμένων πληθυσμών σε

κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας, μακριά από δημόσιους χώρους και τουριστικές ζώνες. Αξιοποιώντας εθνογραφική έρευνα και ημιδομημένες συνεντεύξεις με εργαζόμενους σε ανθρωπιστικούς φορείς, καθώς και τοπικούς και εθνικούς υπεύθυνους χάραξης και εφαρμογής πολιτικής, η παρούσα μελέτη διερευνά πώς οι έννοιες της "υποδοχής," της "ένταξης" και της "φιλοξενίας" εργαλειοποιούνται ως μηχανισμοί διακυβέρνησης. Αυτά τα μέτρα διαιωνίζουν προσωρινά συστήματα που εκμεταλλεύονται οικονομικά τους μετανάστες και τους πρόσφυγες, ενώ παραβιάζουν τα δικαιώματά τους, ενισχύοντας τις κατηγοριοποιήσεις μεταξύ "επιθυμητών" και "ανεπιθύμητων" ανθρώπων. Προτείνοντας ένα κριτικό πλαίσιο για την ανάλυση των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για τη μετανάστευση, η μελέτη υπογραμμίζει τη μοναδική θέση της Κρήτης ως τουριστικού κέντρου και μεταναστευτικού σταυροδρομιού. Στόχος είναι να φωτιστούν οι αποκλειστικές πρακτικές που είναι ενσωματωμένες στις ευρύτερες δομές διακυβέρνησης της μετανάστευσης, με προεκτάσεις για πιο συμπεριληπτική χάραξη πολιτικής.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΘΕΤΙΚΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΧΑΡΝΩΝ

Φίντελνταϋ Έλενα
Προπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Η σύγχρονη κοινωνία έρχεται αντιμέτωπη με πολλές προκλήσεις, οι οποίες εκδηλώνονται και στα πλαίσια των δημοτικών κοινοτήτων, διαμορφώνοντας μία σύγχρονη σύλληψη προσέγγισής τους εντός αυτών των πλαισίων. Σε αυτόν τον χώρο φαίνεται ότι έχει πολλά να συνδράμει ο όλο και πιο δυναμικά εξελισσόμενος τομέας της Μουσικής στην Κοινότητα (μεταξύ άλλων και με τη μορφή της συσπείρωσης μουσικών και μη δυνάμεων σε δημιουργικές κοινότητες), ο οποίος προσφέρει τη δυνατότητα επιδραστικότητας ακόμα και με χαμηλούς διαθέσιμους οικονομικούς πόρους. Ο Δήμος Αχαρνών αποτελεί μία περίπτωση αστικής κοινότητας με εμφανή πολυπολιτισμικό χαρακτήρα, η οποία έρχεται συγχρόνως αντιμέτωπη με διάφορα προβλήματα, όπως η εγκληματικότητα και το αίσθημα διαβίωσης στα πλαίσια αυτής. Μέσα από ανασκόπηση και μελέτη σχετικών βιβλιογραφικών πηγών, θα γίνει προσπάθεια διαπίστωσης σχετικά με το εάν ο τομέας της Μουσικής στην Κοινότητα είναι ικανός να επιφέρει θετικά αποτελέσματα ως εναλλακτική στρατηγική αντιμετώπισης της εγκληματικότητας, επιδιώκοντας ταυτόχρονα τη δημιουργία κοινοτικής ενότητας, όχι παρά, αλλά μέσα και από τα πολυπολιτισμικά στοιχεία του Δήμου. Επιπλέον, στο τέλος θα γίνει αναφορά στα αποκριάτικα δρώμενα του Δήμου, τα οποία ενέχουν στοιχεία προς την κατεύθυνση της Μουσικής στην Κοινότητα και τα οποία θα μπορούσαν να εμπλουτιστούν με ακόμα περισσότερες πρακτικές αυτού του τομέα, καθώς και με στοιχεία διαπολιτισμικότητας. Επίσης, θα επιχειρηθεί να διατυπωθούν —και με βάση τη βιβλιογραφία— επιπλέον προτάσεις δράσεων Μουσικής στην Κοινότητα, οι οποίες θα μπορούσαν να δώσουν κίνητρα και εφόδια στα μέλη των δημιουργικών κοινοτήτων και στους δημότες γενικότερα, να λειτουργήσουν ως αντιπερισπασμός στην εγκληματικότητα και να αποτελέσουν μέρος ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού για ευζωία και ενότητα μεταξύ των δημοτών.

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Βοριζανάκης Ανδρέας
Κοινωνικός λειτουργός, υποψήφιος Διδάκτωρ τμήματος Κοινωνικής Εργασίας ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ, Ακαδημαϊκός Υπότροφος Κοινωνικής Εργασίας ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ., Μέλος του Ερευνητικού Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας και Κοινωνικής Εργασίας
Παπαδάκη Ελένη
Επίκουρη Καθηγήτρια του τμήματος της Κοινωνικής Εργασίας του ΕΛΜΕΠΑ

Το 2015, η Ευρώπη βίωσε μια πρωτοφανή προσφυγική «κρίση», με πάνω από ένα εκατομμύριο πρόσφυγες να φτάνουν στη Νότια Ευρώπη, με τη μεγαλύτερη πλειοψηφία να εισέρχεται στην Ελλάδα μέσω Τουρκίας. Η χώρα, ήδη αντιμέτωπη με οικονομική κρίση και πολιτικές λιτότητας, κλήθηκε να διαχειριστεί το προσφυγικό ζήτημα και να διαμορφώσει πολιτικές υποδοχής και ταυτοποίησης. Η κοινωνική εργασία επηρεάστηκε αρνητικά από τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές, περιορίζοντας τη δυνατότητα των κοινωνικών λειτουργών να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες των προσφύγων και των κοινοτήτων. Οι κοινωνικοί λειτουργοί, που εργάζονταν στην πρώτη γραμμή, αντιμετώπισαν σοβαρές δυσκολίες λόγω των αυξανόμενων ροών και των περιορισμένων πόρων.

Σκοπός της έρευνας ήταν να καταγραφούν οι εμπειρίες των κοινωνικών λειτουργών στο προσφυγικό πεδίο. Στόχος ήταν η αποτύπωση του περιεχομένου της εργασίας τους και των συνθηκών κάτω από τις οποίες εκτελούν τον επαγγελματικό τους ρόλο. Η έρευνα περιλάμβανε 15 κοινωνικούς λειτουργούς και χρησιμοποίησε ημι-δομημένες συνεντεύξεις. Η προσέγγιση του δείγματος πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της «χιονοστιβάδα», και η μέθοδος ανάλυσης που ακολουθήθηκε ήταν η θεματική ανάλυση. Τα ευρήματα ανέδειξαν τις δύσκολες συνθήκες και τα ηθικά διλήμματα που αντιμετώπισαν οι κοινωνικοί λειτουργοί στο προσφυγικό πεδίο. Οι δυσκολίες σχετίζονταν με τις περιορισμένες πόρους και τις οργανωτικές συνθήκες, οι οποίες επηρέασαν την ποιότητα των υπηρεσιών. Επίσης, αναδείχθηκαν οι στρατηγικές διαχείρισης αυτών των δυσκολιών και οι παράγοντες που καθόρισαν την επιλογή τους.

ΣΧΕΔΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΕΣΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Γόγαλης Θεόδωρος
Δημόσιος Υπάλληλος

Το ζήτημα της ένταξης απασχολεί την Ευρώπη εδώ και δεκαετίες πλέον. Οι μετανάστες και οι πρόσφυγες στις ευρωπαϊκές χώρες συνιστούν μία πραγματικότητα και έχει αναδυθεί μία σειρά προκλήσεων που πρέπει να αντιμετωπιστούν προκειμένου η ένταξή τους να έχει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Η εκπαίδευση έχει θεωρηθεί ως το βασικό εργαλείο για την προώθηση της ένταξης μεταναστών και προσφύγων. Η εκπαίδευση μπορεί να τους παρέχει τις απαραίτητες δεξιότητες και ικανότητες να επικοινωνήσουν στην χώρα υποδοχής, να αλληλοεπιδράσουν και να ενταχθούν επαγγελματικά και κοινωνικά. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε ευρωπαϊκή χώρα, και με εστίαση στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, αναπτύσσει προγράμματα που έχουν ως στόχο, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που αφορούν στους πρόσφυγες και μετανάστες έχουν διαφορετικές στοχεύσεις ανάλογα με τις εθνικές επιδιώξεις που υπάρχουν αλλά και τις σχετικές πολιτικές που έχουν αναπτυχθεί. Υπάρχουν χώρες στην Ευρώπη για παράδειγμα που παρέχουν σε πρόσφυγες και μετανάστες ολοκληρωμένη εκπαίδευση επιτρέποντας με αυτόν τον τρόπο και την απόκτηση επαγγελματικών και άλλων δεξιοτήτων και υπάρχουν και άλλες που περιορίζονται στην εκμάθηση της επίσημης γλώσσας της,

επιτυγχάνοντας ουσιαστικά μόνο τον στόχο της επικοινωνίας. Οι διαφοροποιήσεις αυτές επηρεάζουν και την ενταξιακή δυναμική που αναπτύσσεται σε κάθε χώρα της Ευρώπης. Τα κενά αυτά και τα προβλήματα καλούνται να αντιμετωπίσουν τα εκπαιδευτικά προγράμματα που αναπτύσσονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και έχουν στόχο την ανάπτυξη της ένταξης μεταναστών και προσφύγων. Τα προγράμματα αυτά αναπτύσσονται και εφαρμόζονται από διαφορετικούς φορείς και εξετάζεται τόσο το εύρος τους και οι ανάγκες και δεξιότητες που αυτά καλύπτουν όσο και η αποτελεσματικότητά τους αλλά και τυχόν εμπόδια και δυσκολίες που προκύπτουν. Απώτερος στόχος είναι η διατύπωση προτάσεων που θα επιτρέψει η ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην Ευρώπη να γίνει μία πραγματικότητα και να μην παραμένει σε επίπεδο πολιτικών.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Καφφετζάκη Καλλιόπη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Αγγλικής ΠΕ06 ΔΔΕ Χανίων

Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και οι Συνεργατικές Κοινότητες Μάθησης αποτελούν θεμέλιο για την οικοδόμηση μιας πιο διασυνδεδεμένης και ανθεκτικής Ευρώπης, έτοιμη να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του 21ου αιώνα. Τα προγράμματα αυτά προάγουν τη διεθνή συνεργασία, την κινητικότητα και την ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών μεθόδων, ενισχύοντας την ανταλλαγή γνώσεων και την επαγγελματική ανάπτυξη. Οι Συνεργατικές Κοινότητες Μάθησης επιτρέπουν στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς να συνεργαστούν σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, προωθώντας την κοινωνική ένταξη και τη δια βίου μάθηση.

Προγράμματα όπως το Erasmus+, eTwinning, Comenius και το Global Schools Program ενισχύουν τη διαπολιτισμική κατανόηση, τη συνεργασία και τις δεξιότητες για την αντιμετώπιση σύγχρονων προκλήσεων. Το Erasmus+ εστιάζει στην προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη μέσω δράσεων που προωθούν την καινοτομία και την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς. Το eTwinning ενισχύει την ψηφιακή συνεργασία μεταξύ σχολείων από όλη την Ευρώπη, ενώ το Global Schools Program και το Model United Nations (MUN) προάγουν τη συνεργασία σε παγκόσμια ζητήματα, όπως η βιώσιμη ανάπτυξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η συμμετοχή σε αυτά τα προγράμματα ενισχύει όχι μόνο την ακαδημαϊκή και επαγγελματική ανάπτυξη, αλλά και την κοινωνική συνοχή και την ενσωμάτωση, συμβάλλοντας στη δημιουργία κοινών αξιών και ισχυρών διεθνών σχέσεων. Συνολικά, τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και οι Συνεργατικές Κοινότητες Μάθησης συμβάλλουν στην οικοδόμηση μιας ενωμένης Ευρώπης, όπου η μάθηση, η καινοτομία και η διεθνής συνεργασία δημιουργούν ένα θετικό μέλλον για όλους.

Η ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Παπαδάκη Πολυξένη
Καθηγήτρια Α΄ Βαθμίδας

Κατά την αναζήτηση τρόπων για την ενεργότερη συμμετοχή των μελών της τοπικής κοινωνίας στη λήψη αποφάσεων, στην επιστημονική κοινότητα τίθενται ερωτήματα προς συζήτηση όπως για παράδειγμα το πώς αυτή η συμμετοχή μπορεί να ενισχυθεί στα πλαίσια της δημοκρατικής λειτουργίας και της ανάγκης εκπροσώπησης πολλών και διαφορετικών ομάδων. Θεσμοί όπως το δημοψήφισμα, λαϊκές συνελεύσεις και νομοθετική πρωτοβουλία πολιτών μπορούν να είναι

αποτελεσματικά εργαλεία για αυτήν την ενδυνάμωση; Αναλύοντας, λοιπόν, τις συνθήκες θεσμοθέτησης και ισχυροποίησης της τοπικής συμμετοχικής δημοκρατίας σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο, στοχεύουμε να απαντήσουμε στα ερωτήματα: Μπορούν να λειτουργήσουν οι θεσμοί που εφαρμόζονται σε μια δυτικοποιημένη κοινωνία σε κοινότητες που έχουν διαφορετική αντίληψη για τη συνεργασία, την ανάπτυξη, διατηρώντας παράλληλα τις παραδόσεις τους; Από την άλλη πλευρά, μπορεί η οικονομική ανάπτυξη εντός του διαφοροποιούν τη λειτουργία της συμμετοχικής δημοκρατίας και ενισχύουν το ενδιαφέρον της κοινότητας για συλλογική δράση; Οι άνθρωποι συνεργάζονται για να ενδυναμώσουν τις κοινότητες και να βιώσουν τα οφέλη της συνεργασίας. Τα τοπικά έργα πρέπει να επικεντρωθούν τόσο για την οικονομική όσο και για την κοινωνική ανάπτυξη, αλλά, ταυτόχρονα, θα πρέπει να καταργηθούν τυχόν διαρθρωτικά εμπόδια και κοινωνικές ανισότητες με στόχο την πλήρη προστασία των δικαιωμάτων των μελών της κοινότητας. Ως ενδεικτικές περιπτώσεις μελέτης αναφέρονται η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου και σε διεθνές επίπεδο η Κοινότητα των Άνδεων (Comunidad Andina/CAN) στην οποία συμμετέχει η Ελλάδα με καθεστώς παρατηρητή.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΜΑΘΗΤΗΣ 9 ΕΤΩΝ ΜΕ ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ, ΔΕΠ-Υ ΚΑΙ ΦΟΒΙΚΗ ΑΓΧΩΔΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΨΥΧΟΛΟΓΟ

Σαρρή Χρυσούλα
Ψυχολόγος MSc. ΠΕ23

Η παρούσα μελέτη περίπτωσης αφορά έναν μαθητή 9 ετών με διάγνωση αντικοινωνικής επιθετικής συμπεριφοράς, Διαταραχής Δραστηριότητας και Προσοχής (ΔΕΠ-Υ) και φοβικής αγχώδους διαταραχής στην παιδική ηλικία. Η παρέμβαση επικεντρώνεται στη βελτίωση της συναισθηματικής και κοινωνικής λειτουργικότητας του μαθητή μέσω ενός ολοκληρωμένου υποστηρικτικού σχεδίου, προσαρμοσμένου στις ψυχοκοινωνικές του ανάγκες. Στόχος είναι η ενίσχυση των δεξιοτήτων αυτορρύθμισης και κοινωνικής ένταξης, καθώς και η μείωση επιθετικών συμπεριφορών στο σχολικό και κοινωνικό πλαίσιο.

Η επιστημονική βάση του σχεδίου στηρίζεται στο γνωσιακό-συμπεριφοριστικό μοντέλο (ΓΣΜ), το οποίο περιλαμβάνει λειτουργική ανάλυση της συμπεριφοράς και εφαρμογή του μοντέλου ABC (Antecedent-Behavior-Consequence). Κάθε προβληματική συμπεριφορά αναλύεται σε τρία βασικά στοιχεία: τις προγενέστερες συνθήκες, τη συμπεριφορά-στόχο και τα επακόλουθα. Η μελέτη επικεντρώνεται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων κοινωνικής αλληλεπίδρασης και επίλυσης συγκρούσεων, ενώ αξιοποιούνται μέθοδοι όπως οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη και η εξατομικευμένη καθοδήγηση στο γραφείο του Σχολικού Ψυχολόγου.

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα περιλαμβάνουν την αναγνώριση και έκφραση συναισθημάτων από τον μαθητή, τη διαχείριση του θυμού και την ανάπτυξη θετικών στάσεων απέναντι στη μάθηση και τους συμμαθητές του. Για την αξιολόγηση της παρέμβασης, χρησιμοποιούνται εργαλεία όπως οι κλίμακες Achenbach και η Κλίμακα Αξιολόγησης της ΔΕΠ-Υ, ενώ η διαδικασία αξιολόγησης περιλαμβάνει τόσο αυτοαξιολόγηση του μαθητή όσο και παρατήρηση από δασκάλους και γονείς.

Η παρέμβαση ενσωματώνει σύγχρονες τεχνικές και μεθόδους, όπως τη χρήση ψηφιακών εργαλείων (π.χ. bubbl.us, YouTube) και εκπαιδευτικού υλικού (παραμύθια, ζωγραφική), με σκοπό την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και της ψυχικής ανθεκτικότητας του μαθητή. Η συνεργασία με τη διεπιστημονική ομάδα και τους γονείς είναι καθοριστική για την επιτυχία του σχεδίου, και η προσαρμογή του προγράμματος συνεχίζεται με βάση την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Χουρδάκης Μαρίνος
Διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης, Διδάσκων στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τις πολιτικές για την ισότητα των φύλων στην ανώτατη εκπαίδευση, εστιάζοντας στις προκλήσεις που αφορούν στη συμμετοχή, στην ανέλιξη και στη λήψη αποφάσεων. Παρά τις θεσμικές δεσμεύσεις και τις προοδευτικές ρυθμίσεις, τα πανεπιστήμια εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από δομικές ανισότητες, που επηρεάζουν τη θέση των γυναικών και των έμφυλων μειονοτήτων όχι μόνο ως προς την είσοδο και συμμετοχή τους, αλλά και ως προς την ανέλιξή τους στη διοίκηση, στην έρευνα και στη διδασκαλία. Οι ανισότητες αυτές εκδηλώνονται με χαμηλή εκπροσώπηση σε θέσεις ηγεσίας, έμφυλες προκαταλήψεις στην ακαδημαϊκή αξιολόγηση και δυσανάλογη κατανομή διοικητικών και εργασιακών βαρών, περιορίζοντας τις ευκαιρίες επαγγελματικής και επιστημονικής ανάπτυξης.

Η εισήγηση αναλύει το νομοθετικό και πολιτικό πλαίσιο της ισότητας των φύλων στα πανεπιστήμια, εστιάζοντας σε ευρωπαϊκές και εθνικές πρωτοβουλίες, όπως η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων και η εφαρμογή του Ν. 4808/2021 στην Ελλάδα. Διερευνώνται παράλληλα οι βασικές προκλήσεις που εμποδίζουν την πλήρη ισότητα, όπως η υποεκπροσώπηση των γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων, οι έμφυλες προκαταλήψεις στην ακαδημαϊκή αξιολόγηση και οι ασύμμετρες ευκαιρίες ανέλιξης, επιχειρώντας να αναδειχθεί το φαινόμενο της «γυάλινης οροφής» ("glass ceiling").

Η ανάλυση βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση, εξέταση νομοθετικών κειμένων και αξιοποίηση στατιστικών δεδομένων από ελληνικά πανεπιστήμια και άλλους επίσημους φορείς, όπως η Eurostat. Μέσα από τη συνδυασμένη προσέγγιση ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων, επιχειρείται η τόσο η αποτύπωση του προβλήματος όσο και η διερεύνηση των πολιτικών ισότητας των φύλων στην ανώτατη εκπαίδευση και των προκλήσεων που προκύπτουν στην εφαρμογή τους.

Η εργασία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η προώθηση της ισότητας των φύλων στην ανώτατη εκπαίδευση απαιτεί συνδυασμένη δράση σε θεσμικό-ακαδημαϊκό και πολιτικό επίπεδο, τονίζοντας την ανάγκη για ολιστική προσέγγιση στην προώθηση της ισότητας των φύλων στον ακαδημαϊκό χώρο, με στόχο τη δημιουργία ενός πανεπιστημιακού περιβάλλοντος που να ενισχύει τη συμμετοχική δημοκρατία και τη συμπερίληψη όλων των ταυτοτήτων φύλου.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΓΑΝΑΚΤΙΣΜΕΝΩΝ

Βαγιανός Δημήτριος
Μέλος ΕΔΙΠ Τμήματος Διεθνών Ευρωπαϊκών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Το συμμετοχικό διαδίκτυο και οι εφαρμογές του γνωστές με τον όρο Web 2.0 ήταν αυτές που επέτρεψαν σκέψεις, ιδέες, και προβληματισμούς να μεταφερθούν και να εξαπλωθούν ταχύτητα και στην ελληνική κοινωνία, παρέχοντας την πλατφόρμα για την οργάνωση του κινήματος των Αγανακτισμένων, το οποίο ένωσε δυναμικά δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους σε μια καθημερινή

διαμαρτυρία μετατρέποντας μια αρχική σπίθα σε πυρκαγιά. Το facebook μπορεί να ήταν η πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης από την οποία όλα ξεκίνησαν αλλά τη σκυτάλη γρήγορα πήραν και οι άλλες διαθέσιμες εφαρμογές μέσα από τις οποίες σφυρηλατήθηκε το κίνημα των Αγανακτισμένων στην Ελλάδα καθιστώντας δυνατή την ταχύτατη και λεπτομερή ενημέρωση των απανταχού χρηστών του Διαδικτύου γύρω από αυτό. Σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση των αρχών του κινήματος και στην διάδοση τους, διαδραμάτισαν και τα ελληνικά πολιτικά ιστολόγια (blogs), παίζοντας διπλό ρόλο: να αποτελούν εναλλακτικές πηγές ειδησεογραφίας και να συντονίζουν τις δράσεις του κινήματος σε κάθε πόλη της Ελλάδας. Η παρούσα μελέτη εστιάζει στα δώδεκα, σύμφωνα με τη μηχανή κατάταξης Alexa, δημοφιλέστερα ιστολόγια εναλλακτικής πολιτικής ενημέρωσης της εποχής εκείνης και με τη χρήση της επιστημονικής μεθόδου της Ανάλυσης Περιεχομένου αποτυπώνει το προφίλ και την εξέλιξη του κινήματος των Αγανακτισμένων στην Ελλάδα, από την έναρξη των δράσεων του το Μάιο του 2011 έως την σημαντική του ύφεση τον Ιούλιο του 2015. Τα ποιοτικά και ποσοτικά αποτελέσματα της έρευνας φωτίζουν από διάφορες οπτικές γωνίες τα δεδομένα που συλλέχθηκαν και παρουσιάζουν μια δομημένη εικόνα της δράσης του κινήματος των Αγανακτισμένων, καταδεικνύοντας το σημαντικό ρόλο της ελληνικής μπλογκόσφαιρας στη δημιουργία και διατήρηση στα κοινωνικοπολιτικά δρώμενα της χώρας για σημαντικό χρονικό διάστημα αυτού που έμεινε γνωστό σαν το μεγαλύτερο κίνημα στην μεταπολίτευση.

ΔΙ-ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙ-ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ, ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Μπαλτσιώτη Βασιλική
Κοινωνική Λειτουργός σε ΣΔΕΥ-ΕΔΥ, Διδάκτορας, MSc, Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια, Υπ. Μετα-διδάκτορας ΤΕπΕΚΕ
Φαρμακοπούλου Ιγνατία
Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας (ΤΕπΕΚΕ), Κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

Εξετάζεται ο ρόλος της Επιτροπής Διεπιστημονικής Υποστήριξης (Ε.Δ.Υ) μέσα από τα δι-επιστημονικά και δι-υπηρεσιακά μοντέλα με κυρίαρχο το οικοσυστημικό, τα οποία είναι αλληλοσυμπληρούμενα και συμβάλλουν ουσιαστικά στη συμπερίληψη όλων των μαθητών. Επισημαίνεται η επικοινωνία και η δι-υπηρεσιακή συνεργασία μεταξύ των συστημάτων οικογένειας, σχολείου και κοινότητας. Διερεύνηση της δι-επιστημονικής και δι-υπηρεσιακής συνεργασίας μεταξύ των σχολικών κοινωνικών λειτουργών, των γονέων και των φορέων της κοινότητας στην ανίχνευση περιστατικών μαθητών με παιδοψυχιατρικές διαταραχές.

Πρόκειται για μια ποιοτική έρευνα στην οποία θα αξιοποιηθεί η γενικότερη μέθοδος της Μελέτης Περίπτωσης. Εν προκειμένω, Μελέτη Περίπτωσης είναι πέντε γενικά σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης των Περιφερειακών Διευθύνσεων Αττικής και Στερεάς Ελλάδας. Οι συμμετέχοντες είναι: σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί, Εισαγγελείς Πρωτοδικών, ψυχίατροι παιδιών και εφήβων από δημόσιες Παιδοψυχιατρικές Κλινικές Νοσοκομείων και Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, καθώς και οι κοινωνικοί λειτουργοί των κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων ή και των Περιφερειών. Το εργαλείο που χρησιμοποιείται είναι η ημι-δομημένη συνέντευξη και η ανάλυση της μελέτης πραγματοποιείται μέσω της θεματικής ανάλυσης.

Η πολυπλοκότητα της πληθώρας των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων που εμφανίζουν οι μαθητές στο σημερινό σχολικό περιβάλλον και η έγκαιρη δι-υπηρεσιακή συνεργασία μεταξύ ΕΔΥ

και Φορέων της Κοινότητας συμβάλλει στην κοινωνική ένταξη των μαθητών με παιδοψυχιατρική διαταραχή ή/και συνοσσηρότητα στα δημοτικά σχολεία.

Αναδεικνύεται η σημαντικότητα του ρόλου της διεπιστημονικής ομάδας, η οποία διασφαλίζει και αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη πολυεπίπεδη συνεργασία μεταξύ ΕΔΥ, μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων και φορέων της Κοινότητας.

Α01. ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΗΣΗ ΩΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Κατάκη Μαρία
Υποψήφια Διδακτόρισσα Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.
Παπαδακάκη Μαρία
Πρόεδρος Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ., Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Τσικνάκης Εμμανουήλ
Καθηγητής Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.
Χλιαουτάκης Ιωάννης
Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.

Η παρούσα εισήγηση στοχεύει να αναδείξει την πρακτική της Κοινωνικής Συνταγογράφησης, ως πρακτικής παροχής ολιστικών και προσωποποιημένων υπηρεσιών ενδυνάμωσης και κοινωνικής συνοχής σε επίπεδο Κοινότητας.

Η Κοινωνική Συνταγογράφηση είναι ένα μέσο διασύνδεσης των πολιτών σε τοπικές, μη κλινικές – ιατρικές υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητα, με στόχο την βελτίωση της υγείας και την προαγωγή της ευημερίας τους (WHO, 2023). Σύμφωνα με το Kings' Fund «Η Κοινωνική Συνταγογράφηση, γνωστή και ως κοινοτική παραπομπή, είναι ένα μέσο που επιτρέπει στους/στις επαγγελματίες υγείας, ιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς, νοσηλευτές/τριες, να διενεργούν παραπομπές σε μη ιατρικές πηγές υποστήριξης σε επίπεδο Κοινότητας (The King's Fund, 2020), και προσεγγίζεται ως «η σύνδεση των πολιτών με την κοινοτική υποστήριξη για την καλύτερη διαχείριση της υγείας και της ευημερίας τους» (Rees et al., 2019).

Δεδομένου ότι η υγεία και η ανθρώπινη ευημερία είναι αποτέλεσμα βιολογικών, κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών διαστάσεων της ζωής του ατόμου, μέσω της Κοινωνικής Συνταγογράφησης επιδιώκεται η διαχείριση των βιο-ψυχο-κοινωνικών αναγκών με βάση μια ολιστική προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη τις ψυχοσωματικές εφεδρείες του ατόμου, καθώς και τις ιδιαίτερες συνθήκες στο περιβάλλον το οποίο ζει, με απώτερο στόχο την ενδυνάμωση του, για την απόκτηση μεγαλύτερου ελέγχου στην διαδικασία λήψης αποφάσεων στους παράγοντες που επηρεάζουν την ευημερία του (OHID, 2022).

Η παρέμβαση μέσω της Κοινωνικής Συνταγογράφησης διενεργείται κατόπιν παραπομπής σε τοπικούς φορείς και υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, όπου ένας/μια εργαζόμενος/η σύνδεσμος, (link-worker ή care navigator), στο πλαίσιο ατομικής παρέμβασης καλείται να συν-σχεδιάσει με τον/την εκάστοτε ενδιαφερόμενο μια «κοινωνική συνταγή», ένα εξατομικευμένο σχέδιο παρέμβασης το οποίο στοχεύει στην ενδυνάμωση και στην προαγωγή της ευημερίας του (NHS, 2022). Οι

παραπομπές μπορεί να συνίστανται σε υπηρεσίες πόρους και παροχές Κοινωνικής Προστασίας, σε αθλητικές, καλλιτεχνικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές δραστηριότητες, σε υπηρεσίες συμβουλευτικής, εθελοντικές οργανώσεις κ.α

Η ΈΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ: ΑΠΟΨΕΙΣ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Λιαρόπουλος Παύλος
Εκπαιδευτικός ΠΕ78

Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί μέρος του ερευνητικού προγράμματος με τίτλο «Ξαναδιαβάζοντας τις Σπουδές Φύλου και τα Κινήματα Φύλου στην Ελλάδα: Διασταυρώσεις στο Ζήτημα της Έμφυλης Βίας» και εξετάζει τις απόψεις και τα βιώματα εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την έμφυλη βία. Η έρευνα, που διεξάγεται με τη χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων στους νομούς του Ηρακλείου, του Ρεθύμνου και των Χανίων της Κρήτης, αποσκοπεί στην ανάδειξη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων. Συγκεκριμένα, εστιάζει στην αλληλεπίδραση δύο φαινομένων: αφενός της δημοκρατικής και λόγιας παράδοσης του νησιού και αφετέρου της έντονης παρουσίας της ετεροπατριαρχίας, η οποία διατηρείται και ενισχύεται μέσα στο πλαίσιο που διαμορφώνεται από τις κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες που συνοδεύουν την τουριστική ανάπτυξη του νησιού.

Η ανακοίνωση παρουσιάζει τα ευρήματα της έρευνας σχετικά με τις στάσεις και τα βιώματα των εκπαιδευτικών απέναντι στην έμφυλη βία, όπως αυτή εκδηλώνεται στο σχολικό περιβάλλον. Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο, καθώς έχουν άμεση επαφή με τους/τις μαθητές/τριες και το κοινωνικό τους περιβάλλον, αποτελώντας πολύτιμη πηγή γνώσης για την κατανόηση του φαινομένου. Παράλληλα, η έρευνα διερευνά τις αντιλήψεις τους για την έμφυλη βία, εξετάζοντας τόσο τα όρια όσο και τις δυνατότητες παρέμβασής τους στην πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών. Οι δυνατότητες αυτές συνδέονται με την καλλιέργεια στάσεων που ενισχύουν τον σεβασμό προς τη διαφορετικότητα και αναδεικνύουν την εκπαιδευτική διαδικασία ως έναν καίριο χώρο αποδόμησης έμφυλων και άλλων στερεοτύπων και διακρίσεων. Τα ευρήματα τονίζουν τη διαρκή παρουσία της ετεροπατριαρχίας, ιδιαίτερα στην αγροτική ενδοχώρα της Κρήτης. Παράλληλα, υπογραμμίζεται ο ρόλος των εκπαιδευτικών στον εντοπισμό περιστατικών έμφυλης βίας. Ωστόσο, οι παρεμβάσεις τους συχνά περιορίζονται από το αναλυτικό πρόγραμμα και την έλλειψη οργανωμένων δράσεων. Εντούτοις, η μαθησιακή διαδικασία παραμένει ο βασικός άξονας μέσα από τον οποίο οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εμφυσήσουν μια κουλτούρα μεγαλύτερης ισότητας και αναγνώρισης της ετερότητας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ “300 ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ” (2000-2025)

Χαμάκος Γεώργιος
Ερευνητής Τουριστικών, Κοινωνικών και Εκπαιδευτικών Πολιτικών, Εκπαιδευτής Ενηλίκων (ΠΕ72), Μέλος ΔΣ "SYNDESIS"

Η ενίσχυση των συνεργατικών κουλτούρων στον τουρισμό αποτελεί έναν κρίσιμο παράγοντα για τη βελτίωση της τουριστικής εμπειρίας, συνδέοντας εξειδικευμένους εργαζομένους με τουριστικούς φορείς, οργανισμούς και περιοχές. Αυτή η συνεργασία ενδυναμώνει τη βιωσιμότητα και την αυθεντικότητα των τουριστικών προορισμών, με τη διασύνδεση τοπικών πολιτιστικών στοιχείων και κοινοτικών αναγκών. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, απαιτείται ο σχεδιασμός και η εφαρμογή στρατηγικών που ενσωματώνουν τις τοπικές κουλτούρες, μέσα από την εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων στους επαγγελματίες του τουρισμού. Παράλληλα οι τοπικές κοινωνίες εντάσσονται λόγω του τουριστικού φαινομένου σε μια αέναη διαδικασία αλλαγής που αποτυπώνεται μέσα από στάσεις και συμπεριφορές, οι οποίες είναι καθοριστικές για τον κύκλο ζωής του τουριστικού προϊόντος.

Η πρωτοβουλία "300 Τουρισμού" ή “300+” προωθεί τη συνεργασία και δικτύωση εξειδικευμένων ατόμων στον τομέα του τουρισμού. Πρόκειται για μια προσπάθεια που στοχεύει να ενισχύσει τη συνεργασία, τη δικτύωση και την ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στην Ελλάδα, μέσω της συγκέντρωσης 300 ανθρώπων με επιστημονική εξειδίκευση στον σχεδιασμό, διοίκηση και πολιτική του τουρισμού αλλά με ειδικότητες που ενδεχομένως να μην σχετίζονται άμεσα με τον τουρισμό.

Η συμμετοχή τους στην ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος προάγει την υλοποίηση διαφοροποιημένων και βιώσιμων οπτικών, όπως θεματικός και πολιτιστικός τουρισμός, που σέβονται τα τοπικά χαρακτηριστικά και την πολυδιάστατη φύση του τουρισμού.

Η εφαρμογή συνεργατικών κουλτούρων, σε συνδυασμό με τον σύλλογο αποφοίτων τουρισμού “SYNDESIS”, μπορεί να οδηγήσει σε πιο αυθεντικές και βιώσιμες τουριστικές εμπειρίες, ενισχύοντας την τοπική κοινωνία και οικονομία. Η στρατηγική αυτή συμβάλλει, επίσης, στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ταυτότητας των προορισμών, αναβαθμίζοντας το συνολικό τουριστικό τομέα

Στην παρούσα εισήγηση αποτυπώνεται το πλαίσιο της ανάπτυξης του τουρισμού από πλευράς σχεδιασμού, διοίκησης και πολιτικής τα τελευταία 25 χρόνια, όσον αφορά την ανθρωποκεντρική του οπτική στη στελέχωση οργανισμών που σχετίζονται με τη Διοίκηση Τουριστικών Προορισμών και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας με στοιχεία αποφοίτων από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

ΤΟ ΥΠΟΓΕΙΟ ΝΑΪΔΡΙΟ ΣΤΟΝ ΙΕΡΟ ΝΑΟ ΤΟΥ ΑΓ.ΤΙΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΤΙΜΗΝΣΙΟ ΤΟΥ 1925

Κυριακάκη- Σφακάκη Αθηνά
Ξεναγός-Σ/ς Τραπεζικός- Ιστορικός Συγγραφέας

Στο υπόγειο του Ναού του Αγ.Τίτου, έχει διαμορφωθεί ναϊδριον. Κοσμείται με τις εικόνες του πρώτου τέμπλου του ναού.Οι περισσότερες είναι έργα του Ευαγγέλου Μαρκογιαννάκη, έτους 1924. Εντυπωσιάζουν οι τέσσερεις εικόνες των Ευαγελιστών, η εικόνα «Ο Άγιος Τίτος Διδάσκων», και η

εικόνα των Αγίων Ακινδύνων. Οι Άγιοι: Ακίνδυνος, Αφθόνιος, Ανεμπόδιστος, Πηγάσιος, Ελπιδοφόρος.

Στον χώρο διεσώθη το Αντιμήνσιον των εγκαινίων του Ι. Ναού του Αγίου Τίτου,13 Μαϊου 1925. Είναι μεταξύ των σπουδαιοτέρων κειμηλίων που φυλάσσονται στον Ναό του Αγίου Τίτου σήμερα.

Κυκλοτερώς στην περιφέρεια του Αντιμήνσιου, αναγιγνώσκεται σε συνεχή ροή το κείμενο:

"ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΝ ΘΕΙΟΝ ΚΑΙ ΙΕΡΟ ΤΟΥ ΤΕΛΕΙΣΘΑΙ ΕΝ ΑΥΤΩ ΩΣ ΑΓΙΑΝ ΘΕΙΑΝ ΘΥΡΑΝ ΚΥΡΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΑΓΙΑΣΘΕΝ …….ΚΑΘΙΕΡΩΘΕΝ ΔΕ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΑΜΙΑΝΟΥ''.

Κάτωθεν του προαναφερομένου κειμένου, στην κατώτερη πλευρά του αντιμήνσιου, αναγιγνώσκεται :

"Καθιερώθη υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Κρήτης Τίτου, κατά την 13η Μαϊου 1925 ημέρα εγκαινίων του Ιερού Ναού του Αγίου και ενδόξου Αποστόλου Τίτου''. Στις τέσσερεις γωνίες εικονίζονται οι Ευαγγελιστές με τα σύμβολά των. ……..Στην δεξιά κάθετη πλευρά, μεταξύ των Ευαγγελιστών Ιωάννη και Λουκά, μεταφερόμενη κλίμακα και τα σύμβολα του Θείου πάθους. Η λόγχη και ο σπόγγος. Η αριστερή κάθετη πλευρά, μεταξύ των Ευαγγελιστών Ματθαίου και Μάρκου καλύπτεται από στύλο, εικονίζονται και λειτουργικά σκεύη μεταξύ των οποίων και Άγιο Δισκοπότηρο…….

Στο κέντρο εικονίζεται ο Σταυρός του Ιησού Χριστού,και ο Επιτάφιος Θρήνος. Στα φωτοστέφανα αναγιγνώσκονται τα ονόματα Μ (Μαρία, η Θεομήτωρ), Μαρία του Κλωπά, Μαρία Μαγδαληνή, Ιωσήφ, Νικόδημος, Ιωάννης.

Άνωθεν του Σταυρού ο Παλαιός των Ημέρων εν νεφέλαις.

Η λέξη Αντιμήνσιο συντίθεται από την ελληνική λέξη αντί και την λέξη μήνσιον από την λατινική Μένσα, που σημαίνει Τράπεζα.

Αντιμήνσιον σημαίνει αντί Τράπεζας. Στον παρόν, αντί Αγίας Τραπέζης.

Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΩΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Γουβιάς Διονύσιος
Πανεπιστήμιο Αιγαίου / Καθηγητής
Κουρουτσίδου Μαρία
Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η ενσωμάτωση της διάστασης του Φύλου (gender mainstreaming / GM) είναι ένας από τους βασικούς πυλώνες των κοινωνικών πολιτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Μεταξύ των κυριότερων πρωτοβουλιών για την προώθηση της GM στην Ελλάδα είναι η εισαγωγή των «Επιτροπών Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων» (ΕΙΦΚΔ) σε Ακαδημαϊκούς και Ερευνητικούς Οργανισμούς σε όλη τη χώρα.

Αυτή η ανακοίνωση βασίζεται σε μελέτη περίπτωσης ενός ελληνικού (δημόσιου) ΑΕΙ, του οποίου η ΕΙΦΚΔ αποτέλεσε μία από τις κύριες προωθητικές συνιστώσες για τη δημιουργία ενός τοπικού (άτυπου) Δικτύου κατά της «έμφυλης βίας» (Gender-based Violence / GBV), το οποίο συνεστήθη το Σεπτέμβριο του 2021 σε μια μεγάλη πόλη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Οι υπογράφοντες/ουσες ήταν εκπρόσωποι κρατικών υπηρεσιών, ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, τοπικών και περιφερειακών Αρχών, Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, δικηγορικών ενώσεων, φεμινιστικών οργανώσεων και άλλων ΜΚΟ.

Αποπειράται μια αρχική ανάλυση SWOT των πρώτων 3 ετών ύπαρξης του Δικτύου. Η ανάλυση SWOT βασίζεται σε θεωρίες των «δικτύων πολιτικής», τα οποία επιδιώκουν μεταρρυθμίσεις

Δημόσιας Πολιτικής μέσω προγραμμάτων ευαισθητοποίησης, δημόσιων εκδηλώσεων και διάχυσης προτάσεων πολιτικής.

Η ανάλυση αντλεί στοιχεία από: i) τα πρακτικά της συνεδρίασης του Δικτύου, ii) τις σημειώσεις πεδίου του ίδιου του ερευνητή (καθώς εκπροσωπεί το συγκεκριμένο πανεπιστήμιο στο Δίκτυο), iii) την ανταλλαγή επικοινωνιών (e-mail) μεταξύ των μελών του Δικτύου (των υπογραφόντων, καθώς και των «συνδεδεμένων μελών») και iv) υλικό από 2 δημόσιες εκδηλώσεις που διοργάνωσε το Δίκτυο (τον Σεπτέμβριο και τον Νοέμβριο του 2022).

Από την ανάλυση προκύπτουν ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις και προτάσεις για τις δυνατότητες σύναψης δικτύων πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, ιδίως για θέματα που αφορούν στην καταπολέμηση της έμφυλης βίας.

Α02. ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μαμάκης Γεώργιος
Δ/ντής Π.Ε. Λασιθίου

Η εκπαίδευση για την Βιωσιμότητα έχει έναν καθαρά αξιακό προσανατολισμό. Μας προτρέπει να στραφούμε σε μια διαφοροποίηση της αντίληψης για την ευημερία και την

πρόοδο. Στην παρούσα εισήγηση, θα διερευνήσουμε την αντίφαση ανάμεσα στη ρητορική της Αειφορίας και στην πραγματική οικονομικο-κοινωνική ζωή και θα αναζητήσουμε

εκείνες τις προσεγγίσεις που φέρνουν στο προσκήνιο τα ριζοσπαστικά χαρακτηριστικά της μέσα και έξω από το σχολείο. Θα καταλήξουμε στην ανάγκη ανάκτησης μιας

λησμονημένης ενότητας και ενός καινούριου ανθρωπισμού. Η αλλαγή του βιοσοφικού παραδείγματος έγκειται στην επαναφορά του «μέτρου» στον πυρήνα της νέας

ευαισθησίας για το περιβάλλον και τις ζωές μας.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Βουλγαρίδου Μαρία
Δρ. Μέλος Ε.ΔΙ.Π. τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Τσούλη Μαρία Ιωάννα
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Μελέτες σχετικά με τις διαφορές των φύλων στην κοινωνική ένταξη των μεταναστών – προσφύγων, υπογραμμίζουν μερικές από τις ιδιαίτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μετανάστριες και οι γυναίκες πρόσφυγες. Η διασταύρωση μεταξύ φύλου και μετανάστευσης διαφοροποιεί τις μετανάστριες και γυναίκες πρόσφυγες από τους άνδρες ομολόγους τους.

Ανισότητες μεταξύ των φύλων στο καθεστώς απασχόλησης, αναντιστοιχία εκπαίδευσης-επαγγέλματος και εισοδήματος από την εργασία συνθέτουν ένα πλαίσιο πρόσθετων επιπτώσεων στην ένταξη των μεταναστριών και γυναικών προσφύγων, μειώνοντας την πρόσβαση στο κοινωνικό κεφάλαιο που απαιτείται για την κοινωνική ενσωμάτωση στην κοινωνία υποδοχής.

Συνεπώς τα κοινωνικά και προσωπικά δίκτυα, ως μέσον αντισταθμίσματος των κοινωνικών και οικονομικών διακρίσεων έχουν σημαντική αξία για την επίτευξη των προσωπικών τους στόχων και τη γενική βελτίωση των ευκαιριών ζωής.

Μεταξύ των μεταναστριών και γυναικών προσφύγων, οι διαφορές στα προσωπικά δίκτυα συνιστούν προσδιοριστικούς παράγοντες για το ποιο άτομο εντάσσεται θετικά και ενεργά ή το αντίθετο. Οι κοινωνικές σχέσεις συνδέονται επίσης με διάφορα άλλα αποτελέσματα μεταξύ των μεταναστριών και γυναικών προσφύγων, όπως η αίσθηση ότι ανήκουν στην τοπική κοινότητα, η ικανοποίηση από τη ζωή και η κατάσταση υγείας.

Εντούτοις, η κοινωνική δικτύωση και οι σχέσεις που απορρέουν από αυτήν και είναι σημαντικές για τη γενική ευμάρεια ενός ατόμου, συχνά παραβλέπονται ως δείκτες ευημερίας στις

κοινωνικές έρευνες. Στην παρούσα εισήγηση γίνεται προσπάθεια καταγραφής και αποτίμησης της σημασίας των κοινωνικών δικτύων μέσα από αφηγήσεις γυναικών μεταναστριών και προσφύγων που βρίσκονται σε διαδικασία ένταξης στην ελληνική κοινωνική πραγματικότητα.

ΤΟ "MACC-SOIL LIVING LAB": ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ MEDITERRANEAN AGROFOOD COMPETENCE CENTER (MACC) ΩΣ ΜΟΝΤΕΛΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Κυριακίδης Νικόλαος
Ερευνητής
Καθαράκης Μιχάλης
Διευθυντής κέντρου δεξιοτήτων
Κρυσταλλίδου Ευδοκία
Ερευνήτρια
Παπαδοπούλου Ελισάβετ
Ερευνήτρια

Το Μεσογειακό Κέντρο Ικανοτήτων Αγροδιατροφής (MACC) λειτουργεί ως θεμελιώδες μοντέλο για το "MACC-SOIL Living Lab", μια συνεργατική πρωτοβουλία που στοχεύει στην αντιμετώπιση της υποβάθμισης του εδάφους στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Η εισήγηση διερευνά πώς το καθιερωμένο δίκτυο ενδιαφερομένων του MACC, η εξειδίκευσή του στην αγροδιατροφική καινοτομία και η δέσμευσή του στις βιώσιμες πρακτικές έχουν διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία και λειτουργία του "MACC-SOIL Living Lab". Το Living Lab αξιοποιεί την υποδομή του MACC για την προώθηση της συν-δημιουργίας, της μεταφοράς γνώσης και της ανάπτυξης καινοτόμων λύσεων για την υγεία του εδάφους.

Μεθοδολογικά, η προσέγγιση του Living Lab βασίζεται στην αναγνώριση των αναγκών των τελικών χρηστών. Στη συνέχεια, ακολουθεί τέσσερα βασικά στάδια:

a) τη δημιουργία ενός οικοσυστήματος ενδιαφερομένων με εκπροσώπους της τετραπλής έλικας ανάπτυξης,

b) τη διερεύνηση των παραμέτρων της προκλήσεως που πρέπει να αντιμετωπιστεί,

c) τη διαμόρφωση σαφών επιστημονικών και ερευνητικών ερωτημάτων και

d) τη δημιουργία πιλοτικών πρωτότυπων λύσεων, οι οποίες αξιολογούνται από τους τελικούς χρήστες ως προς τη συνάφεια και την αποτελεσματικότητά τους σε σχέση με την αρχική πρόκληση.

Αυτή η διαδικασία βασίζεται στη μεθοδολογία σχεδιαστικής σκέψης Double Diamond, του Design Council Organization (UK), η οποία περιλαμβάνει τέσσερα στάδια: Ανακάλυψη (Discover), Ορισμός (Define), Ανάπτυξη (Develop), Υλοποίηση (Deliver). Βασικό στοιχείο αυτής της μεθοδολογίας είναι η ενεργός συμμετοχή της τετραπλής έλικας στην εφαρμογή καινοτόμων λύσεων σε προβλήματα των τελικών χρηστών.

Μέσω της ενσωμάτωσης

a) έξυπνων γεωργικών τεχνολογιών, βιώσιμων βελτιωτικών εδάφους και πρακτικών κυκλικής οικονομίας και

b) των διαδικασιών συν-σχεδιασμού και συν-δημιουργίας του Living Lab,

το "MACC-SOIL" αποτελεί παράδειγμα για το πώς τα κέντρα ικανοτήτων μπορούν να προωθήσουν την περιφερειακή καινοτομία και τη βιωσιμότητα στη γεωργία.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΕΩΣ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Φραγκάκης Αντώνιος
Δρ. Φαρμακοποιός - Αρωματοθεραπευτής Qualification aromathérapie par la faculté de pharmacie de l'université de Strasbourg. Τακτικό μέλος της Société d'histoire de la Pharmacie, (S.H.P.) Paris France.

Η περίοδος της Κρητικής Πολιτείας (1898-1913) αποτελεί ένα κρίσιμο στάδιο για την ανάπτυξη της φαρμακευτικής επιστήμης και των φαρμακείων στην Κρήτη, καθώς συνδυάζει τη μετάβαση από την Οθωμανική διοίκηση σε ένα καθεστώς αυτονομίας και τελικά στην ένωση με την Ελλάδα. Η έρευνα αυτή σκιαγραφεί την εξέλιξη των φαρμακείων ως θεσμικών και κοινωνικών οντοτήτων, την πρόοδο της φαρμακευτικής πρακτικής και τη συμβολή τους στη δημόσια υγεία και την καθημερινή ζωή.

Η εισήγηση αναδεικνύει τις επιρροές της ευρωπαϊκής φαρμακευτικής επιστήμης, τη μετάβαση από παραδοσιακές πρακτικές σε πιο οργανωμένες και επιστημονικές προσεγγίσεις, καθώς και τη σημασία των φαρμακείων στη διαμόρφωση μιας σύγχρονης κοινωνίας. Είναι εστιασμένη σε τρία κύρια σημεία: την οργάνωση και λειτουργία των φαρμακείων, τις καινοτομίες στη φαρμακευτική πρακτική και τις κοινωνικές και πολιτισμικές πτυχές της φαρμακευτικής κατά την περίοδο αυτή. Στη βάση των παραπάνω επιχειρεί να προσφέρει νέες προοπτικές στην ιστορία της φαρμακευτικής και να υπογραμμίσει τον ρόλο της Κρήτης ως γέφυρας μεταξύ παραδοσιακών και σύγχρονων πρακτικών.

Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ/ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΗΚΟΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Μολλά-Ογλού Γκιοκχάν
Εκπαιδευτικός
Τζάστα Μαρία
Ψυχολόγος
Σκαρλατίδου Άρτεμις
Κοινωνική Λειτουργός

Το συγκεκριμένο κείμενο προσπαθεί να αναδείξει την ταύτιση της σχολικής μονάδας και των εκπαιδευτικών της με την προσέγγιση της μετασχηματιστικής εκπαίδευσης, κατά την οποία οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να αντιμετωπίζουν τον ρόλο τους κυρίως ως συνεργατικό και ερευνητικό, καθώς βασίζεται στον σχεδιασμό και παρακολούθηση μαθησιακών παρεμβάσεων που έχουν στόχο τον μετασχηματισμό. Ο παραπάνω ρόλος προϋποθέτει τη συνεργασία και τη δικτύωση τους με συναδέλφους, με κοινωνικούς φορείς αλλά και με τους ίδιους τους μαθητές/τριες. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας μέσα από την διεπιστημονική τους συνεργασία συμπράττουν από κοινού για να βοηθήσουν τους μαθητές/τριες με ειδικές ανάγκες.

Στόχος της συγκεκριμένης παρουσίασης αποτελεί η ανάδειξη των συνεργατικών πρακτικών ενός Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Κωφών και Βαρήκοων και τη προαγωγή της γνωστικής και κοινωνικής ενδυνάμωσης αυτών. Οι μαθητές/τριες της σχολικής μονάδας, εκτός από την κώφωση, αντιμετωπίζουν διάφορες επιπρόσθετες προκλήσεις , αφού ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες με ιδιαίτερα κοινωνικά, πολιτισμικά και οικονομικά χαρακτηριστικά. Συνεπώς, στην καθημερινή

τους ζωή αντιμετωπίζουν δυσκολίες οι οποίες είναι συνυφασμένες τόσο με την αναπηρία όσο και με την πολιτισμική τους ταυτότητα, βιώνοντας μια διπλή περιθωριοποίηση. Τέλος, σχετικά με την μεθοδολογία, το κείμενο μας αποτελεί μια μελέτη περίπτωσης, ενώ παράλληλα χρησιμοποιεί την συμμετοχική παρατήρηση και την βιβλιογραφική ανασκόπηση, με στόχο να αναδείξει με έναν βιωματικό τρόπο τις συνεργατικές πρακτικές και την διεπιστημονική συνεργασία των διαφόρων ειδικοτήτων που εργάζονται στην σχολική μονάδα, όπως του εκπαιδευτικού, της ψυχολόγου και της κοινωνικής λειτουργού, έχοντας ως απώτερο σκοπό την ενδυνάμωση των μαθητών της σχολικής μονάδας αλλά και την ενδυνάμωση των ιδίων των εκπαιδευτικών.

Συνεπώς, στόχος της συγκεκριμένης παρουσίασης αποτελεί η ανάδειξη των συνεργατικών πρακτικών του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Κωφών και Βαρήκοων Ξάνθης και την προαγωγή της γνωστικής και κοινωνικής ενδυνάμωσης αυτών. Βασικός στόχος της σχολικής μονάδας αποτελεί η δημιουργία κοινοτήτων πρακτικής με απώτερο σκοπό την προαγωγή ενός συμμετοχικού/συμπεριληπτικού σχολείου και την παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης. Ακόμα, η προαγωγή της ψυχικής υγείας και η καλλιέργεια της ψυχικής ανθεκτικότητας των μαθητών/τριών βρίσκονται στο επίκεντρο της σχολικής καθημερινότητας. Οι μαθητές/τριες της σχολικής μονάδας, εκτός από την κώφωση, αντιμετωπίζουν διάφορες επιπρόσθετες προκλήσεις, αφού ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες με ιδιαίτερα κοινωνικά, πολιτισμικά και οικονομικά χαρακτηριστικά (κατά πλειοψηφία Ρομά) με αποτέλεσμα στην καθημερινή τους ζωή αντιμετωπίζουν δυσκολίες οι οποίες είναι συνυφασμένες τόσο με την αναπηρία όσο και με την πολιτισμική τους ταυτότητα, βιώνοντας μια διπλή περιθωριοποίηση.

Τέλος, σχετικά με την μεθοδολογία, το κείμενο μας αποτελεί μια διδακτική πρόταση, ενώ παράλληλα χρησιμοποιεί την συμμετοχική παρατήρηση και την βιβλιογραφική ανασκόπηση, με στόχο να αναδείξει με έναν βιωματικό τρόπο τις συνεργατικές πρακτικές και την διεπιστημονική συνεργασία των διαφόρων ειδικοτήτων που εργάζονται στην σχολική μονάδα, όπως του εκπαιδευτικού, της ψυχολόγου και της κοινωνικής λειτουργού, έχοντας ως απώτερο σκοπό την ενδυνάμωση των μαθητών της σχολικής μονάδας αλλά και την ενδυνάμωση των ιδίων των εκπαιδευτικών.

Α03. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΣΙΝΤΙΚΗΣ ΣΕΡΡΩΝ

Κατσάπη Ροδέα
Εκπαιδευτικός ΠΕ60, MEd.

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει έρευνα που εξετάζει τις συνεργατικές πρακτικές μεταξύ των νηπιαγωγείων του Δήμου Σιντικής, Σερρών μέσα από τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των διοικητικών στελεχών που εργάζονται σε αυτά. Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι της έρευνας είναι ο προσδιορισμός των μορφών συνεργασίας που υπάρχουν μεταξύ των νηπιαγωγείων της περιοχής, τα

οφέλη και οι προκλήσεις αυτής της συνεργασίας καθώς και η αξιολόγηση του αντίκτυπου της συνεργασίας στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα για τα παιδιά. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ημι-δομημένες συνεντεύξεις σε δείγμα 15 εκπαιδευτικών, μονίμων και αναπληρωτών, οι οποίοι αντιπροσώπευαν τα παρακάτω σχολεία: Κερκίνης, Νεοχωρίου, Καστανούσσης, Άνω και Κάτω Πορoίων, Ροδόπολης και Σιδηροκάστρου. Η συμμετοχή όλων πραγματοποιήθηκε έπειτα από την ενημέρωση τους για τις λεπτομέρειες της έρευνας και έπειτα από γραπτή συγκατάθεσή τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν κάποιες ανεπίσημες μορφές συνεργασίας, όπως η ανταλλαγή διδακτικού υλικού και συμμετοχή σε κοινές δράσεις, ωστόσο ο βαθμός οργανωμένης συνεργασίας είναι περιορισμένος. Ορισμένα από τα οφέλη της συνεργασίας που επισημάνθηκαν περιλάμβαναν την ενίσχυση της επαγγελματικής ανάπτυξης και την υποστήριξη για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων. Από την άλλη πλευρά, οι προκλήσεις περιλάμβαναν τον περιορισμένο χρόνο, τις διαφορές στη φιλοσοφία και προσέγγιση μεταξύ των σχολείων, καθώς και την έλλειψη ενθάρρυνσης από τη διοίκηση. Η αξιολόγηση του αντίκτυπου της συνεργασίας στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα για τα παιδιά δεν φαίνεται να είναι σαφής, καθώς οι εκπαιδευτικοί αναγνώρισαν ότι δεν υπάρχει επαρκής αξιολόγηση των επιπτώσεων της συνεργασίας στις μαθησιακές διαδικασίες. Συνολικά, η έρευνα καταδεικνύει την ανάγκη για περισσότερη υποστήριξη και ενθάρρυνση της συνεργατικής κουλτούρας μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της περιοχής, προκειμένου να βελτιωθούν τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα και η ποιότητα της εκπαίδευσης στα νηπιαγωγεία.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Σακελαρίου Αικατερίνη
ΕΔΙΠ Α' – Ψυχολογίας Ιατρική Σχολή , PhD, MSc, Ιατροπαιδαγωγική Υπηρεσία Κ.Κ.Ψ.Υ. Βύρωνα – Καισαριανής, Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Α' Ψυχιατρική Κλινική, Πανεπιστημίου Αθηνών

Η Υπηρεσία Παιδιών και Εφήβων του Κέντρου Κοινοτικής Ψυχικής Υγιεινής (ΚΚΨΥ), Βύρωνα-Καισαριανής της Α΄ Ψυχιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, δραστηριοποιείται από το 1982. Εντάσσεται στο πλαίσιο του αποκεντρωμένου συστήματος υπηρεσιών ψυχικής υγείας και η λειτουργία της καθορίζεται από τις αρχές της Κοινοτικής Ψυχιατρικής. Στοχεύει στην ανίχνευση, πρόληψη, έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία των ψυχικών διαταραχών του παιδιού και του εφήβου όπως αυτές αναπτύσσονται στην κοινότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους περιβαλλοντικούς παράγοντες που σχετίζονται με τη γέννηση και την εκδήλωση της ψυχικής διαταραχής, η οποία αντιμετωπίζεται σαν μια ενιαία βιο-ψυχο-κοινωνική οντότητα και το παιδί ή ο/η έφηβος σαν πολίτης που πάσχει στο σύνολο των σχέσεων του, δηλαδή, με τον εαυτό του, τις κοινωνικές σχέσεις (οικογένεια, σχολείο, τον κοινωνικό του περίγυρο) και το περιβάλλον του (συνθήκες διαβίωσης και ανάπτυξης). Ως Κοινοτική, αλλά και Ψυχιατρική υπηρεσία έχει συγκεκριμένες περιοχές ευθύνης στις οποίες και απευθύνονται οι δράσεις της και αυτές είναι πέντε Δήμοι, σύμφωνα με την τελευταία τομεοποίηση των δομών Ψυχικής Υγείας (12/2/2019), δηλαδή, η Καισαριανή, ο Βύρωνας, ο Υμηττός, η Δάφνη και ο Ζωγράφος. Τα σαράντα και πλέον χρόνια λειτουργίας της προσφέρει ανελλιπώς Κοινοτικό έργο έχοντας δράσεις σε συνεργασία με όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης του τομέα ευθύνης. Ενεργοποιείται και στα τρία επίπεδα πρόληψης (πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής) παρέχοντας προγράμματα ευαισθητοποίησης και επιμόρφωσης σε εκπαιδευτικούς, προγράμματα υποστήριξης και συμβουλευτικής σε εκπαιδευτικούς και γονείς, καθώς και βραχείες παρεμβάσεις μέσα στο σχολικό πλαίσιο που στοχεύουν στην επίλυση κρίσεων μέσα από βιωματικά σεμινάρια ή εργαστήρια που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες. Η αξιολόγηση των προγραμμάτων παρέμβασης έχει δείξει ότι υπάρχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα όταν αυτά συνδυάζουν τη συνεργασία υπηρεσιών ψυχικής υγείας και σχολικού

πλαισίου, στοιχεία που συμφωνούν με τη Διεθνή βιβλιογραφία. Στην παρούσα εισήγηση θα συζητηθούν προγράμματα που εφαρμόστηκαν στην Α/θμια και Β/θμια εκπαίδευση.

ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΣΤΕΓΑΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αλεπλιώτης Δημήτριος
Εκπαιδευτικός ΠΕ11.ΕΑΕ
Γεωργίου Αθανασίος
Δάσκαλος ΠΕ71- Διευθυντής 2ου Ειδικού Δημοτικού σχολείου Ρόδου
Πατέλη Ολυμπία
Δασκάλα ΠΕ70- Διευθύντρια 1ου Δημοτικού σχολείου Κρεμαστής

Το παραδοσιακό μοντέλο της ατομικής μάθησης αντικαθίσταται όλο και πιο συχνά στο σχολικό πλαίσιο από μια συνεργατική προσέγγιση με ιδιαίτερη έμφαση στην κοινωνική αλληλεπίδραση και στην ομαδικότητα. Η ενεργό συμμετοχή των μαθητών σε δραστηριότητες συνεργασίας αποσκοπούν στην ενίσχυση των κοινωνικών, γνωστικών, κινητικών δεξιοτήτων και συμβάλλει στην βελτίωση της λειτουργικότητας, προσαρμοστικότητας και κινητικότητας των μαθητών. Για την επίτευξη του συνεργατικού αυτού πλαισίου μάθησης προκύπτουν ποικίλες προκλήσεις, ενδογενή και εξωγενή, που καλούνται οι εκπαιδευτικοί να διαχειριστούν. Σκοπός της παρούσας εισήγησης αποτελεί η διερεύνηση των πολλαπλών οφελών αλλά και των προκλήσεων της συστέγασης, μεταξύ του 2ου Ειδικού Δημοτικού σχολείου Ρόδου και του 1ου Δημοτικού σχολείου Κρεμαστής, κατά την διάρκεια των δυο πρώτων χρόνων λειτουργίας και συνύπαρξης. Για την αξιολόγηση χρησιμοποιήθηκε η μέθοδο της προσωπικής συνέντευξης και η καταγραφή των εμπειριών των εκπαιδευτικών τόσο του ειδικού όσο και του σχολείου τυπικής εκπαίδευσης. Το δείγμα αποτέλεσαν 15 εκπαιδευτικοί ειδικής εκπαίδευσης και 15 εκπαιδευτικοί γενικής εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα οφέλη ήταν πολλαπλά σε όλους τους τομείς της ανάπτυξης των παιδιών, με το κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο των παιδιών, μαζί με το οικογενειακό περιβάλλον να διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο για την ετοιμότητα των παιδιών να απολάβουν τα οφέλη αυτά. Τόσο τα παιδιά της γενικής εκπαίδευσης όσο και της ειδικής έδειξαν οφέλη σε διαφορετικούς τομείς, όπως φαίνεται. Τα προβλήματα που καταγράφηκαν ήταν εξωγενή και ενδογενή και φάνηκε να δημιουργούν αντικειμενικό πρόβλημα στην συστέγαση των δύο σχολείων, αναδεικνύοντας την ανάγκη για εκπαιδευτικές πρακτικές. Συμπερασματικά, η σπουδαιότητα της συστέγασης σχολείων ειδικής και γενικής εκπαίδευσης κρίνεται μεγάλη και για τους δύο τύπους σχολείων, ενώ οι προκλήσεις που πρέπει να διαχειριστούν οι εκπαιδευτικοί πολλαπλές και ποικίλες.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ: ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Ζυγούρης Φώτιος
Διδάκτορας Πανεπιστημίου Μακεδονίας
Βαλκάνος Ευθύμιος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Στο δυναμικό περιβάλλον των τελευταίων ετών η γνώση εξελίσσεται ως ένα βιώσιμο χαρακτηριστικό των οργανισμών. Η σημερινή οικονομία βασίζεται στη γνώση. Η

γνώση θεωρείται ευρέως ως ο σημαντικότερος οργανωσιακός πόρος για το μακροπρόθεσμο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και την επιτυχία οποιουδήποτε οργανισμού. Η οικονομία της γνώσης και η νέα οικονομία δημιουργεί ευκαιρίες και νέες προκλήσεις στον δημόσιο τομέα. Η αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση της σιωπηρής γνώσης αποτελεί έναν βασικό παράγοντα για την επιτυχία των οργανισμών. Η διαχείριση γνώσης έχει ως αφετηρία την απόκτηση γνώσης και συνεχίζεται με τη δημιουργία γνώσης, την αποθήκευση γνώσης, την ανταλλαγή γνώσης και τη χρήση γνώσεων για τη βελτίωση της παραγωγικότητας, τη βελτίωση της απόδοσης των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και την επίτευξη μακροπρόθεσμου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Η διαχείριση της γνώσης αποτελεί ένα στρατηγικό εργαλείο για τον οργανισμό καθώς βοηθά στην παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών και διοικητικών πρακτικών και παράλληλα εξορθολογίζει τις διαδικασίες, αναπτύσσει την καινοτομία, μειώνει τις αστοχίες και δημιουργεί αξία καθώς λειτουργεί ως οργανισμός μάθησης. Η συστηματική ανταλλαγή γνώσεων σε έναν οργανισμό είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς αντιμετωπίζονται αποτελεσματικότερα τα εμπόδια, αναπτύσσεται η κριτική σκέψη του ανθρώπινου δυναμικού και αποφεύγονται η επανάληψη των αποτυχιών του παρελθόντος. Η ανάπτυξη και εφαρμογή της διαχείρισης της γνώσης έχει τη δυνατότητα να οδηγήσει την αλλαγή και την καινοτομία στον δημόσιο τομέα. Επιπλέον, να μεταμορφώσει τους οργανισμούς του δημόσιου τομέα, οι οποίοι χρησιμοποιούν και διαχειρίζονται τη γνώση για τη βελτίωση των δημοκρατικών, διοικητικών και διαχειριστικών διαδικασιών, την οικοδόμηση καλύτερων πολιτικών και την ενίσχυση της ποιότητας παροχής και προώθησης δημόσιων υπηρεσιών. Ο σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει την αξία της διαχείρισης της γνώσης στον τομέα της συνεργασίας και δημιουργικότητας τόσο στο πλαίσιο του ανθρώπινου δυναμικού αλλά και σε επίπεδο οργανισμών. Θα πραγματοποιηθεί με βιβλιογραφική επισκόπηση. Στα συμπεράσματα θα αναδειχθούν τα πλεονεκτήματα της διαχείρισης της γνώσης σε επίπεδο συνεργασίας και δημιουργικότητας.

ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΦΕΛΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

Φίλος Ιωάννης
Παντειον Πανεπιστήμιο, Καθηγητής

Σε οντότητες του Δημοσίου Τομέα – ΟΤΑ, δημόσια νοσοκομεία κ.α.- είναι γνωστό το γενικότερο πλαίσιο διενέργειας εσωτερικού ελέγχου, όπου περιλαμβάνονται τα διεθνή επαγγελματικά πρότυπα και οδηγίες εποπτικών αρχών ή αναφορά καλών πρακτικών. Οι εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου αυτών των οντοτήτων κοινοποιούνται στον/στην επικεφαλής της οντότητας και σε εποπτικές αρχές. Η εισήγηση στοχεύει στη διερεύνηση των ευρημάτων που έχουν προκύψει από τη διενέργεια του έργου εσωτερικού ελέγχου, κυρίως με σκοπό τον εντοπισμό αφενός επικίνδυνων δραστηριοτήτων (όπου πρέπει να κατευθύνεται κατά προτεραιότητα το έργο των εσωτερικών ελεγκτών) και αφετέρου σοβαρών ευρημάτων από τη διενέργεια των εσωτερικών ελέγχων. Ο σχεδιασμός της έρευνας έγινε με βάση επιλεγμένα διεθνή πρότυπα επαγγελματικής διενέργειας του εσωτερικού ελέγχου, σε συνδυασμό με χρόνιες παθογένειες των δημοσίων οντοτήτων που λειτουργούν στους δύο επιλεγέντες τομείς. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει επισκόπηση παλαιότερων κυρίως εκθέσεων Γενικών Επιθεωρητών όπου αναφέρονταν σημαντικά ευρήματα, δημιουργία ερωτηματολογίου απευθυνόμενου σε ορκωτούς ελεγκτές, σε εσωτερικούς ελεγκτές και σε τρίτους (που απαντούν ως δημότες ή ασθενείς). Η επισκόπηση του Τύπου λαμβάνεται υπόψη, με μικρή όμως αναφορά σε αυτή, δεδομένου ότι σε σημαντικό βαθμό τα επιμέρους έντυπα έχουν συγκεκριμένη κατεύθυνση και υποστήριξη, άρα μικρότερη αξιοπιστία. Στα αποτελέσματα / συμπεράσματα

περιλαμβάνονται ευρήματα τα οποία λαμβανόμενα υπόψη (α) από τους εσωτερικούς ελεγκτές, δύνανται να βελτιώσουν το ελεγκτικό έργο ποιοτικά /ποσοτικά, ως προς την πιθανή επανεκτίμηση των επικίνδυνων δραστηριοτήτων και τη διενέργεια του έργου τους και (β) από τις διοικήσεις των οντοτήτων του Δημοσίου Τομέα, δύνανται να βελτιώσουν το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) δηλαδή την οργάνωση και τη λειτουργία τους με την ενσωμάτωση κατάλληλων και επαρκών δικλίδων ελέγχου. Για να υπάρξει ουσιαστική συμβολή της εισήγησης στην αποτελεσματικότερη διενέργεια του εσωτερικού ελέγχου στις οντότητες αυτές, είναι χρησιμότατη η εμπλοκή της Επιτροπής Ελέγχου της οντότητας, αλλά και των Εποπτικών Αρχών που μπορούν να δημοσιεύουν επεξεργασμένα δεδομένα των εκθέσεων αυτών για βοήθεια των εσωτερικών ελεγκτών και του κοινού γενικότερα.

Α04. ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

ΟΙ ΣΔΙΤ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ: Η ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΝΕΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Μηλάκης Ηρακλής
Νομικός

Οι συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα αποτελούν μοντέλο συνεργασίας για τη κατασκευή έργων ή παροχή υπηρεσιών μεγάλης αξίας, προωθούμενο ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, λόγω της ανάγκης συμμετοχής ιδιωτικών κεφαλαίων στην υλοποίηση των κρατικών δράσεων. Κατά το Ν. 3389/2005 αποτελούν έγγραφες συμβάσεις συνεργασίας, από επαχθή αιτία, μεταξύ δημόσιων φορέων και ιδιωτικών φορέων, για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών, στις οποίες όμως οι ιδιωτικοί φορείς δεν συμβάλλονται απευθείας με το δημόσιο, αλλά υποχρεούνται να ιδρύσουν Ανώνυμες Εταιρίες Ειδικού Σκοπού, αποκλειστικά για τους σκοπούς της σύμπραξης. Αποτελούν κοινότητες δημιουργίας μεταξύ δημοσίου και ιδιωτών προς υλοποίηση γενικότερα δημόσιων σκοπών.

Ποικίλα σημαντικά έργα που ωφελούν γενικότερα τη χώρα, έχουν υλοποιηθεί κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα ή σχεδιάζεται να υλοποιηθούν στην Ελλάδα, με τη μορφή της σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ). Ειδικότερα, για τη πόλη του Ηρακλείου ένα πάγιο αίτημα της τοπικής κοινωνίας αλλά και μία υπαρκτή ανάγκη, δεδομένης της συχνά προβληματικής απονομής της δικαιοσύνης για το λόγο αυτό, σε τοπικό επίπεδο, αποτελεί η ανέγερση νέου Δικαστικού Μεγάρου που θα υποκαταστήσει το υπάρχον κατασκευής των αρχών του 20ου αιώνα. Το σχετικό ακίνητο έχει δεσμευτεί εδώ και αρκετά χρόνια, ώστε έχει διαμορφωθεί ενδιαφέρον ιστορικό. Ωστόσο, πλέον έχει εγκριθεί η κατασκευή του ως άνω έργου από το Υπουργείο Υποδομών, μέσω ΣΔΙΤ, σε κοινή γραμμή με την ανακατασκευή του Δικαστικού Μεγάρου Ρεθύμνου. Ο διαγωνισμός έχει προκηρυχθεί, έχει περατωθεί το πρώτο στάδιο της προεπιλογής των υποψηφίων εταιριών και εκκρεμεί το δεύτερο στάδιο του ανταγωνιστικού διαλόγου και της υποβολής δεσμευτικών προσφορών, ενώ η ολοκλήρωση του διαγωνισμού εκτιμάται ότι θα γίνει εντός τους 2025.

Οι συμπράξεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα με τις ιδιομορφίες τους, αποτελούν κοινότητες δημιουργίας. Για το Ηράκλειο αναμένεται ότι η ανωτέρω σχετική σύμπραξη θα συμβάλλει στην ανέγερση νέου Δικαστικού Μεγάρου, δημιουργώντας αισιοδοξία για σημαντικό όφελος στη τοπική απονομή της δικαιοσύνης.

Α05. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ

Τσιριγώτης Διονύσιος
Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιώς

Αντικειμενικός στόχος της παρούσας εισήγησης είναι η ανάλυση-ερμηνεία της κλασικής έννοιας της δημοκρατίας και της λειτουργίας της ως πολιτικού συστήματος από την κλασική ελληνική περίοδο έως τη νεωτερικότητα. Ως αφετηριακό σημείο εκλαμβάνεται η υπόθεση εργασίας ότι το πολιτικό σύστημα των «δημοκρατιών» της δυτικής Ευρώπης, που παρουσιάζεται ως αντιπροσώπευση, δημιουργεί ένα χάσμα μεταξύ κοινωνίας και πολιτικής, το οποίο απενεργοποιεί την τελευταία από τον φυσικό της ρόλο ως εντολέα της κυβέρνησης.

Επεκτείνοντας τον παραπάνω συλλογισμό στο νεοελληνικό κράτος, σύμφωνα και με την παραδοχή του Γιώργου Κοντογεώργη ότι το σύγχρονο πολιτικό σύστημα δεν είναι ούτε δημοκρατικό ούτε αντιπροσωπευτικό, μπορούν να περιγραφούν οι ρίζες του σημερινού κοινωνικοπολιτικού και οικονομικού αδιεξόδου. Καταδεικνύοντας την απουσία συντονισμένης πολιτικής πρότασης από την εκτελεστική εξουσία (για την αντιμετώπιση μεγάλων κοινωνικοπολιτικών και οικονομικών προβλημάτων) αναζητούμε τις παρεκβάσεις της δημοκρατίας στη διαμόρφωση και εφαρμογή της πολιτικής. Αναλυτικότερα στην επιλεγόμενη περιπτωσιολογική ανάλυση θα εξετασθούν τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

Πώς ορίζεται η δημοκρατία στη σύγχρονη εποχή;

Ποια είναι η σχέση μεταξύ πολιτικής (δημοκρατίας) και κοινωνίας των πολιτών-πολιτών;

Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε/ερμηνεύσουμε το ζήτημα της πολιτικής λειτουργίας της δημοκρατίας από την κοινωνία;

Στο πλαίσιο της ανωτέρω συλλογιστικής, θα αναλύσουμε την ιδιαιτερότητα της ελληνικής περίπτωσης, καθότι οι μακροχρόνιες διαθρωτικές της αδυναμίες, όπως η έλλειψη οικονομικής ανταγωνιστικότητας και η δημοσιονομική κακοδιαχείριση, δεν συνιστούν τις γενεσιουργές αιτίες της οικονομικοπολιτικής κρίσης, αλλά τα αιτιατά του τρόπου συγκρότησης-πολιτικής λειτουργίας του Ελληνικού κράτους.

Κατά τούτο η ερμηνεία της ελληνικής περίπτωσης δύναται να εξετασθεί μέσα από την ιστορική διαχρονία καταδεικνύοντας την προσδιοριστική μεταβλητή που αναδεικνύεται σε διαρκή σταθερά και αέναο πρόβλημα του ενδοκρατικού κοινωνικοπολιτικού συστήματος. Πρόκειται για την απουσία μιας συγκροτημένης πρότασης εσωτερικής-εξωτερικής πολιτικής για την πλήρωση των στοιχειωδών αναγκών της ελλαδικής κοινωνίας και του εξωελλαδικού έθνους, απότοκο της ιδιοποίησης της κρατικής δομής από τα κόμματα εξουσίας.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Γαλάνης Παναγιώτης
Δικηγόρος, ΔΝ, Μεταδιδάκτωρ Νομικής ΕΚΠΑ, Διδάσκων Νομικής ΕΚΠΑ

Η εισήγηση εξετάζει τη σημασία της συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, αναλύοντας τις προκλήσεις και τις δυνατότητες που προσφέρει το σύγχρονο νομικό πλαίσιο.

Η εισήγηση επικεντρώνεται στη θεσμική και νομική διάσταση της συμμετοχής, διερευνώντας τους τρόπους με τους οποίους οι πολίτες και οι συλλογικές πρωτοβουλίες μπορούν να συμβάλουν στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την περιβαλλοντική αδειοδότηση. Παρουσιάζονται παραδείγματα επιτυχημένων συνεργατικών μοντέλων, στα οποία οι πολίτες συνεργάζονται με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς για την προώθηση αειφόρων λύσεων. Παράλληλα, αναδεικνύονται οι προκλήσεις που ανακύπτουν από την εφαρμογή αυτών των διαδικασιών, όπως η γραφειοκρατία, η ανεπάρκεια ενημέρωσης και η άνιση πρόσβαση στους πόρους και την πληροφόρηση.

Αναλύονται κρίσιμες διατάξεις, όπως το άρθρο 24 Συντάγματος που θεμελιώνει την προστασία του περιβάλλοντος, ο Ν. 4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση και οι απαιτήσεις συμμετοχής, όπως προβλέπονται από την Οδηγία 2011/92/ΕΕ, καθώς και η Σύμβαση του Aarhus που διασφαλίζει τη δημόσια συμμετοχή και πρόσβαση σε περιβαλλοντικές πληροφορίες.

Η εισήγηση εξετάζει τη νομολογία που ενισχύει τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών, με χαρακτηριστική την απόφαση ΣτΕ 89/2024, η οποία ανέδειξε την αναγκαιότητα ουσιαστικής διαβούλευσης και προσβασιμότητας στη διαδικασία λήψης περιβαλλοντικών αποφάσεων. Παράλληλα, αναλύονται παραδείγματα διεθνών πρακτικών, όπως η υπόθεση Tatar v. Romania στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που τονίζει τη σημασία της ενημέρωσης των πολιτών για περιβαλλοντικούς κινδύνους.

Η εισήγηση προτείνει συγκεκριμένες νομοθετικές βελτιώσεις και εργαλεία για την ενίσχυση της συμμετοχής, όπως η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για τη διευκόλυνση της διαβούλευσης, η βελτίωση της πρόσβασης σε πληροφορίες και η ενίσχυση των συνεργασιών μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Τέλος, υπογραμμίζεται η σημασία της συμμετοχικής διαβούλευσης ως πυλώνα της δημοκρατίας και της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης, με στόχο τη δημιουργία ενός πιο ανθεκτικού και βιώσιμου μέλλοντος.

Η εισήγηση εντάσσεται στο ευρύτερο πεδίο της διακυβέρνησης και των συνεργατικών μοντέλων, συμβάλλοντας στη συζήτηση για την εξέλιξη της περιβαλλοντικής πολιτικής.

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΤΟΝ ΜΕΤΑΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

Τομπρου Δημητρα
Δημόσιος υπάλληλος στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης

Η εισήγηση επικεντρώνεται στην εξέλιξη της διακυβέρνησης και των συνεργατικών μοντέλων σε έναν μετακαπιταλιστικό κόσμο, όπου οικονομικές, κοινωνικές και τεχνολογικές αλλαγές αναδιαμορφώνουν τις σχέσεις μεταξύ δημόσιου, ιδιωτικού τομέα και κοινωνίας των πολιτών. Ειδικότερα, εξετάζονται οι μετασχηματισμοί που οδηγούν στη μετάβαση από παραδοσιακές ιεραρχικές δομές σε περισσότερο συμμετοχικά και δικτυακά μοντέλα διακυβέρνησης. Έμφαση δίνεται στη μετατόπιση από το μοντέλο διοίκησης New Public Management, (διαχείριση και την αποτελεσματικότητα), στο New Public Service, (συνεργατική διακυβέρνηση). Παράλληλα,

αναλύονται οι απαραίτητες δομικές αλλαγές που περιλαμβάνουν την αναπροσαρμογή των δομών εξουσίας και ευθύνης, ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Προτείνεται η υιοθέτηση υβριδικών οικοσυστημάτων διακυβέρνησης, τα οποία συνδυάζουν τη λειτουργία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με την ενεργή συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών. Εξετάζονται συνεργατικά μοντέλα, όπως Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα και νέες μορφές πολυτομεακών οργανισμών που εξισορροπούν την επιδίωξη του δημόσιου συμφέροντος με την κερδοφορία. Ως χαρακτηριστική περίπτωση, η Εσθονία αναδεικνύεται σε διεθνές πρότυπο, καθώς έχει καταφέρει να ενσωματώσει τεχνολογικές λύσεις σε κάθε πτυχή της διακυβέρνησης, προωθώντας τη συμμετοχική λήψη αποφάσεων και τη διαφάνεια. Παράλληλα, αναλύονται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή ενός παρόμοιου θεσμικού πλαισίου συνεργατικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα, ώστε να ξεπεραστούν οι αποσπασματικές προσεγγίσεις.

Ο τεχνολογικός αυτοματισμός αποτελεί κρίσιμο στοιχείο της μελέτης, καθώς το blockchain ενισχύει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, ενώ οι Αποκεντρωμένες Αυτόνομες Οργανώσεις (DAOs) εισάγουν νέα μοντέλα διακυβέρνησης. Ωστόσο, τονίζεται η ανάγκη ανθρώπινης παρέμβασης στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και επισημαίνονται οι προκλήσεις ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών σε παραδοσιακές διοικητικές δομές.

Για την Ελλάδα, οι κρίσιμες προϋποθέσεις περιλαμβάνουν την ενίσχυση της ψηφιακής υποδομής, τη διαμόρφωση κουλτούρας συνεργασίας, την αναβάθμιση του νομοθετικού πλαισίου και την εκπαίδευση πολιτών και δημόσιων υπαλλήλων στον ψηφιακό εγγραμματισμό. Ο δημόσιος τομέας έχει κεντρικό ρόλο στην ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών, προκειμένου να επιτευχθεί η μετάβαση σε συμμετοχικά μοντέλα διακυβέρνησης που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ Η ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ταλιούρης Ευάγγελος
Δρ. Δημόσιας Πολιτικής και Διακυβέρνησης (Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη) Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου
Τριχάς Νικόλαος
Αναπληρωτής Καθηγητής Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου

Η ευρωπαϊκή διάσταση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ) αποτελεί μία διακριτή προσέγγιση για την οποία έχουν διατυπωθεί στρατηγικές, επιμέρους δράσεις και οδηγίες. Σχετικά με την ανάλυση του πεδίου της δημόσιας πολιτικής για την ΕΚΕ στην ΕΕ και τα κράτη μέλη, αξιοσημείωτο είναι ότι η αρμόδια Επιτροπή της ΕΕ καταγράφει τις εθνικές δημόσιες πολιτικές για την ΕΚΕ στα κράτη μέλη από το 2007, με διαδοχικές εκθέσεις το 2011 και το 2014. Σε αυτές τις εκθέσεις καταγράφονται οι κατηγορίες πολιτικής και τα πολιτικά εργαλεία που εφαρμόζονται. Αναφορικά με τη διασύνδεση της ΕΚΕ με το πεδίο της τουριστικής πολιτικής, αυτή αφορά ζητήματα όπως αυτό της ασφάλειας αλλά και της εξωτερικής πολιτικής σε σχέση με τις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες και τις πράσινες πολιτικές. Ο τουριστικός τομέας αποτελεί ένα πεδίο πολιτικής, το οποίο η ΕΕ και τα κράτη μέλη της συνδέουν με την αειφόρο ανάπτυξη και τους Στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη 2030 (SDGs 2030). Πιο συγκεκριμένα, ο τουρισμός εξακολουθεί να είναι ένας νεωτερικός τομέας πολιτικής στον οποίο η ΕΕ εστιάζει για να επιτύχει τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και τους SDGs 2030, εμπλέκοντας και μη κρατικά ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders) όπως οι επιχειρήσεις δια μέσου της ΕΚΕ. Η τελευταία ως πεδίο πολιτικής μέσα από την εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών του τουρισμού και ιδιαίτερα εκείνων που συνδέονται με την ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση αποτελεί ένα κρίσιμο ζήτημα στο οποίο η εισήγηση αυτή θα εστιάσει,

δεδομένου ότι τα στελέχη διοίκησης στον τουρισμό απαιτείται να διαθέτουν μία γενικότερη πολιτική γνώση σε ζητήματα κοινωνικής ευθύνης σε ό,τι αφορά στον τουρισμό και την αειφορία στην ΕΕ.

Α06. ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΕΣΩ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΧΕΣ

Κυριακίδης Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.SC

Η σύγχρονη εποχή χαρακτηρίζεται από ραγδαία τεχνολογική πρόοδο, αλλά και από κρίσεις που ανακύπτουν σε διάφορους τομείς, από τον οικονομικό ως τον περιβαλλοντικό. Κρίσεις, εξάλλου, αλληλένδετες και συχνά με μια κοινή συνισταμένη: την επιβάρυνση του πλανήτη, την καταστροφή της φύσης που επιφέρει και την κλιματική αλλαγή. Σε αυτό το πλαίσιο, το φυσικό περιβάλλον κατέχει σημαντική θέση με αυταπόδεικτη την αναγκαιότητα της προστασίας του. Η προστασία, όμως, δεν είναι μια αυτονόητη διαδικασία, αλλά προϋποθέτει σειρά πολιτικών και επιλογών, σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο, σε συλλογική και ατομική κλίμακα. Μια συγκεκριμένη πτυχή που συνδέεται με τη διαχείριση του περιβάλλοντος, καθώς και με την καθημερινότητα κάθε πολίτη, είναι αυτή της ανακύκλωσης των απορριμμάτων, ιδιαίτερα των πλαστικών. Αυτό είναι και το αντικείμενο της παρούσας μελέτης, καθώς στο παρόν πόνημα θα εξεταστούν πολιτικές που εφαρμόζονται ή μπορούν να υλοποιηθούν προς την κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος. Ο σύγχρονος τρόπος ζωής και οι υλικές ανάγκες που προκάλεσε, έχουν καθιερώσει την εκτεταμένη χρήση του πλαστικού, τόσο ως υλικού συσκευασίας όσο και ως κατασκευαστικού υλικού. Αναμενόμενο αποτέλεσμα είναι ότι το πλαστικό αποτελεί μεγάλο ποσοστό των αποβλήτων, και λόγω της ανθεκτικότητάς του, είναι το υλικό που χρήζει ειδικής διαχείρισης κατά και μετά τη χρήση του. Ο περιορισμός της χρήσης του πλαστικού αποτελεί μια κύρια προτεραιότητα στην οποία πλέον επικεντρώνονται οι πολιτικές σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ μια άλλη προτεραιότητα είναι η ανακύκλωση. Δεν αποτελεί βέβαια στρατηγική για την καθολική επίλυση του προβλήματος, αλλά μια αναγκαιότητα με περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο για την επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ . ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Χρονοπούλου Γεωργία
post doctoral researcher

Ο θεσμός του Δημοτικού Ελεύθερου Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΔΕΑΠ Δ.Ν.Φ.-Ν.Χ.) εκφράζει την ακαδημαϊκή και καινοτόμο ιδέα να εκπληρώσει τις απαιτήσεις των πολιτών μιας τοπικής

κοινωνίας, που ξεχωρίζει, την βαραίνει η ιστορία της προσφυγιάς, που έβαλε σπόρους και άνθισαν για να γίνει μια smart city με τη συνεχή μάθηση, προσεγγίζει αξίες παράδοσης, κουλτούρας και ιστορίας. Γίνεται η συγκριτική μάθηση του τότε με το τώρα, των κοινών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς που έχει αφήσει κοινωνικό αποτύπωμα στην πόλη. Στο προοίμιο της Κύρωσης του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας σημειώνεται ότι η συμμετοχική δημοκρατία συμβάλλει στην Οικοδόμηση μιας Ευρώπης θεμελιωμένης στις αρχές της δημοκρατίας και της αποκεντρωμένης εξουσίας. Η ιδέα-θεσμός καθορίζεται στις αξίες αυτές.

Το ΔΕΑΠ με τον αυξανόμενο αριθμό των συμμετεχόντων επιδιώκουν να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες. Η δε υλοποίηση του ασυστάθηκε κατόπιν έγκρισης του Δημοτικού Συμβουλίου της πόλης. Θεωρείται μία νέα πτυχή της «χρηστικής παράδοσης» κατά τον φιλόσοφο John Rawls. Την ανάλυση ενός νέου, νεωτεριστικού και καινοτόμου συστήματος θεσμών. Μία δυναμική της οποίας η θεματολογία προσπαθεί να προσεγγίσει και να αναλύσει νέες πτυχές, απορίες, προβληματισμούς και τα παράδοξα της σύγχρονης εποχής. Θεωρείται υβριδικό αποτύπωμα της κοινωνίας καθώς τοποθετείται […] στην ασυνήθιστη συνάντηση πολιτισμικών σημείων, στην αντιπαράθεση λεξικών καταχωρήσεων που χωρίζουν και ταυτόχρονα συγκλίνουν στο πολυσύνθετο σύστημα των σύγχρονων κοινωνιών και των ποικίλων παραγόντων, όπως η οικονομία, η μετανάστευση, η εξωτερική πολιτική, η εθνική πολιτική ο ανταγωνισμός για δύναμη και εξουσία.

Συνεπώς τίθεται το ερώτημα: «Μπορεί η κοινωνία να διαχειριστεί αλήθειες και παράδοξα όπως είναι οι νέοι θεσμοί; Κατά μία έννοια είναι μία μεθοδολογική ανάθεση αρμοδιοτήτων και δεύτερον, είναι οι αλήθειες που εξηγούν πώς η φιλοσοφική αναζήτηση και ένας Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης συμπράττουν στα μέγιστα. Είναι γεγονός ότι η φύση μιας τοπικής κοινότητας παράγει κοινωνικά ζητήματα αλλά και προσαρμόζεται τόσο γρήγορα, καθώς η κοινωνική βιωσιμότητα αποσκοπεί στην ευημερία.

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΣΑΜΟΥ ΣΤΗΝ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΣΣΩΝ

Κυαμέτη Μαίρη
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 υποψήφια διδάκτωρ Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η απασχόληση στην αγροτική παραγωγή συνεχώς μετασχηματίζεται έχοντας μάλιστα ως πεδίο μεταβολών την αγροτική κοινότητα. Η εμπειρία της αγροτικής «εργασίας» των γυναικών στη Σάμο τις δεκαετίες του 1950 έως και του 1970 και η δική τους οπτική του εαυτού, της κοινότητας και του κόσμου αναδεικνύονται στην έρευνα της διδακτορικής μου διατριβής με την Προφορική Ιστορία, από τις αφηγήσεις ιστοριών ζωής τους και την βιογραφική τους ταυτότητα, που συνιστά αυτοαναφορική και αυτοποιητική δομή. Προσεγγίζοντας μέσω των ιστοριών ζωής την ατομική μνήμη, προκύπτει η μελέτη της κοινωνικής ομάδας των αγροτισσών της Σάμου, στην πολλαπλή ιστορική και πολιτισμική αξία του ανακαλούμενου παρελθόντος και του περιγραφόμενου αγροτικού χώρου. Στα εμπόδια που αντιμετωπίζουν και στις πρωτοβουλίες αλληλεγγύης που αναλαμβάνουν οι αγρότισσες, αντικατοπτρίζεται η μετάβαση από την παραδοσιακή- μη μετρήσιμη απασχόληση στην θεσμοθετημένη αγροτική εργασία. Προκύπτει ότι η γνώση και η μνήμη μοιάζουν να αποικιοποιούνται από τις τεχνικές του σώματος και τους ρυθμούς στην αγροτική παραγωγή· το σώμα της γυναίκας, που απασχολείται στην οικογενειακή αγροτική εκμετάλλευση, δεν απομνημονεύει απλώς το παρελθόν της κοινότητας, αλλά το φέρνει και πάλι στη ζωή. Η νηματοδότηση των αναμνήσεων από την εμπειρία της αγροτικής απασχόλησης εντός της κοινότητας διαμορφώνει την ταυτότητα των γυναικών μέσω της σχέσης τους με το παρελθόν τους. Τέλος η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί να διαφανεί πώς οι γυναίκες που συμμετέχουν στην αγροτική παραγωγή όχι μόνο

διαμορφώνουν τη γυναικεία αγροτική υποκειμενικότητα, αλλά και δημιουργούν νέες προοπτικές συλλογικής δράσης και συμμετοχής, συμβάλλοντας στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική εξέλιξη της κοινότητας.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ/ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ: ΈΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ

Τσούλη Μαρία Ιωάννα
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Σύμφωνα με δεδομένα του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, οι γυναίκες εκπροσωπούν το 48,1% του μεταναστευτικού πληθυσμού παγκοσμίως. Παρόλο όμως που το φύλο παίζει καθοριστικό ρόλο σε κάθε πτυχή της μετανάστευσης, οι δημόσιες μεταναστευτικές πολιτικές δεν λαμβάνουν υπόψη τον παράγοντα αυτό. Συγχρόνως, παρά το γεγονός ότι το φαινόμενο της μετανάστευσης δείχνει να έχει μελετηθεί εκτενώς βιβλιογραφικά, μόνο τα τελευταία χρόνια έχει αναγνωριστεί η ανάγκη για μελέτη της έμφυλης διάστασης του φαινομένου. Αν και η σκληρότητα του εκτοπισμού επηρεάζει έντονα όλους τους πρόσφυγες και μετανάστες, οι γυναίκες επιβαρύνονται δυσανάλογα λόγω των πολλαπλών παραβιάσεων που υφίστανται καθώς ανήκουν ταυτόχρονα σε σε διαφορετικές ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, σύμφωνα με τη θεωρία της διαθεματικότητας. Όμως, νέες έρευνες αναδεικνύουν ότι παρά τα σοβαρά προβλήματα που δημιουργεί η μετανάστευση, μπορεί, παράλληλα, να επιφέρει και θετικές συνέπειες με αλλαγές στους ρόλους των φύλων, ενδυναμώνοντας τις γυναίκες.

Η συγκεκριμένη μελέτη επιχειρεί να διερευνήσει τις εμπειρίες και τα βιώματα των γυναικών με μεταναστευτικό/προσφυγικό προφίλ αναδεικνύοντας τη φωνή τους. Συγκεκριμένα, ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει το βίωμα των γυναικών από τη διαδικασία της μετανάστευσης, τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν στην χώρα υποδοχής λόγω των πολλαπλών διακρίσεων ταυτοτήτων που υφίστανται (φυλής, φύλου, μεταναστευτικού καθεστώτος κ.α.), τις πηγές υποστήριξης και ενδυνάμωσης που διαθέτουν αλλά και κάποιες διαφαινόμενες αλλαγές στους έμφυλους ρόλους και την αυτονομία τους που προκύπτουν από τη μετανάστευση.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Παπαδημητρίου Δημήτρης
Εκπαιδευτικός ΠΕ-02
Γρηγορίου Χαρίκλεια
ΠΕ02

Η συλλογική οργάνωση των εκπαιδευτικών μέσα από συνδικαλιστικά σωματεία αποτελεί κρίσιμο πυλώνα για τη διαμόρφωση πολιτικών που επηρεάζουν την εκπαίδευση και τις εργασιακές συνθήκες. Ωστόσο, η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε τέτοιες θεσμικές συλλογικότητες παρουσιάζει συχνά φθίνουσα πορεία, επηρεαζόμενη από παράγοντες όπως η γραφειοκρατία, η απογοήτευση από την αποτελεσματικότητα των σωματείων και η απαξίωση της συνδικαλιστικής δράσης από κυβερνήσεις κρατών.

Η εισήγηση αναλύει τους βασικούς λόγους που καθιστούν απαραίτητη την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευτικών, εστιάζοντας στις δυνατότητες που προσφέρουν τα σωματεία για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους, την προώθηση βελτιώσεων στο εκπαιδευτικό σύστημα και τη διαμόρφωση

ενός δημοκρατικού και συμμετοχικού σχολικού περιβάλλοντος. Παράλληλα, διερευνώνται οι σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι συνδικαλιστικοί φορείς, όπως η ψηφιοποίηση της συμμετοχής, η ανανέωση των δομών τους και η ενίσχυση της διαφάνειας και της δημοκρατικότητας στις διαδικασίες τους.

Μέσα από μια συγκριτική ανάλυση βέλτιστων πρακτικών από άλλες χώρες, προτείνονται συγκεκριμένες στρατηγικές για την αναζωογόνηση της συνδικαλιστικής δράσης στον εκπαιδευτικό τομέα. Τέλος, τονίζεται η σημασία της διαρκούς εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών σε θέματα εργασιακών δικαιωμάτων, διαπραγμάτευσης και πολιτικής διαβούλευσης, ως θεμέλιο για μια ισχυρότερη και πιο αποτελεσματική συνδικαλιστική εκπροσώπηση.

ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Καρολίδης Στέλιος
Μεταπτυχιακός Φοιτητής ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ
Κανάρη Χαρίκλεια
Επίκουρη Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ
Σουλιώτου Αναστασία Ζωή
Επίκουρη Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ
Λενακάκης Αντώνης
Καθηγητής ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Η αναζήτηση νέων πολιτικών προς την κατεύθυνση μιας πιο δημοκρατικής, δίκαιης και βιώσιμης κοινωνίας στρέφει το ενδιαφέρον όλο και περισσότερο στον ρόλο της κοινωνικής επιχειρηματικότητας η οποία προάγει την καινοτομία και τη συλλογική ωφέλεια και διέπεται από δημοκρατικές αξίες. Στο πνεύμα αυτό βασική επιδίωξη είναι και η μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού ευάλωτων και ειδικών ομάδων πληθυσμού. Μία από αυτές τις ομάδες πληθυσμού σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία είναι και τα άτομα με αναπηρία τα οποία βιώνουν ποικίλες μορφές αποκλεισμού μεταξύ των οποίων και στον πολιτισμό. Τα μουσεία ως βασικοί πυλώνες πολιτισμού με ολοένα και πιο έντονο κοινωνικό, εκπαιδευτικό και πολιτικό με την ευρεία έννοια του όρου χαρακτήρα επιδιώκουν να μειώσουν εμπόδια πρόσβασης και συμπερίληψης των ατόμων με αναπηρία στις τέχνες και στον πολιτισμό. Σε αυτή ακριβώς την τομή έγκειται το θέμα της παρούσας εισήγησης, στόχος της οποίας είναι η διερεύνηση της συμβολής των μικρών κοινωνικών επιχειρήσεων στην ενίσχυση της πρόσβασης και της συμπερίληψης των ατόμων με αναπηρία σε μουσεία της χώρας. Η έρευνα στηρίζεται στη συλλογή ποιοτικών δεδομένων μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπροσώπους μικρών κοινωνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο των μουσείων και των ατόμων με αναπηρία. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων αναδεικνύει ένα εύρος πρακτικών παράλληλα με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν αλλά και τη δυναμική που φέρουν. Η ενίσχυση του τομέα αυτού μπορεί να αναδείξει τις κοινωνικές επιχειρήσεις ως ένα σημαντικό κοινωνικό εταίρο των μουσείων και δυνατότητες συνεργειών με στόχους την ισότιμη πρόσβαση, συμπερίληψη και εκπροσώπηση των ατόμων με αναπηρία στα μουσεία και μια πιο δίκαιη και βιώσιμη κοινωνία.

Α07. ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ "PLASMATA II", ΣΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

Μπέλλου Βερόνικα
Εικαστικός Εκπαιδευτικός - ΠΕ08

Η έρευνα εστιάζει στην αξία της δημόσιας τέχνης ως δημόσια παιδαγωγική. Η δημόσια τέχνη έχει ως βασικό στόχο να βελτιώσει το συνολικό αστικό περιβάλλον, αλλά και να δώσει τη δυνατότητα στα άτομα να αλληλεπιδράσουν. Η δημόσια τέχνη δίνει μια νέα προοπτική στον δημόσιο χώρο, διότι μπορεί να μετατραπεί σε εκπαιδευτικό χώρο όπου οι καλλιτέχνες μέσω της τέχνης τους προωθούν ιδέες, πιστεύω, ενισχύουν την ενσυναίσθηση, διαμορφώνουν δημόσια κριτική, δημιουργούν στάσεις ζωής. Αυτή η αισθητική παιδαγωγική προκαλεί τον θεατή να μπει σε ένα κριτικό στοχασμό είτε τον καθοδηγεί, ανάλογα με την κριτική φαντασία του δέκτη. Επομένως η τέχνη εκτός των τειχών έχει τεράστια δύναμη διότι μπορεί να αλλάξει, να αναδιαμορφώσει αλλά και να καταστρέψει τα υπάρχοντα πρότυπα σκέψης. Είναι μια ανθρώπινη δράση η οποία παρέχει διαφορετικές δυνατότητες μάθησης από αυτές που παρέχει μια παραδοσιακή τάξη. Εκτός από τη δημόσια τέχνη ως μέσο παιδαγωγικής εντοπίζονται και τα social media ως ένα ακόμα διότι μοιράζουν γρήγορα γνώσεις και πληροφορίες μέσω ψηφιακού περιεχομένου.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία εντοπίστηκαν στην περίπτωση της έκθεσης "Plasmata II', της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών που υλοποιήθηκε στην πόλη των Ιωαννίνων. Μια έκθεση κατά μήκος του παραλίμνιου άξονα της πόλης, η οποία μέσα από μια σειρά έργων προώθησε ισχυρά κοινωνικά μηνύματα. Η ποσοτική έρευνα που υλοποιήθηκε εστίασε στον αντίκτυπο που είχε η πολιτιστική αυτή δράση στη generation z, την γενιά των ψηφιακών ιθαγενών όπως χαρακτηρίζονται. Μια γενιά που παρουσιάζει την πρωτοφανή ικανότητα μεγάλης συλλογής πληροφοριών με απίστευτη ταχύτητα, αλλά με γνωστική βραδύτητα, τη γενιά που οι σύγχρονοι πολιτιστικοί φορείς επιθυμούν να προσελκύσουν και να αποτελέσουν το μελλοντικό τους κοινό. Επομένως εφαρμόζουν προωθητικές στρατηγικές χρησιμοποιώντας τις εφαρμογές Web 2.0, την AI, και τα Social Media, όπως και στην περίπτωση του οργανισμού της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών.

ΜΗ ΤΥΠΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΜΑΤΟΣ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

Μπονάρου Άννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ81 - Αρχιτέκτονας, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων στις Εφαρμοσμένες Τέχνες και Χειροτεχνίες

Χρησιμοποιώντας δεδομένα από εθνογραφική έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο των διδακτορικών μου σπουδών, καθώς και από ένα σεμινάριο κεντήματος που διοργάνωσα ως εκπαιδεύτρια ενηλίκων στο Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών ΑΠΘ στη Θεσσαλονίκη, διερευνώ τα εκπαιδευτικά προγράμματα εκμάθησης χειροτεχνιών με νήματα και υφάσματα (π.χ. κέντημα,

πλέξιμο, υφαντική). Τα εν λόγω προγράμματα εξετάζονται τόσο ως μέσα κοινωνικοποίησης όσο και ως εργαλεία μετασχηματισμού του προσωπικού χρόνου των συμμετεχουσών, από μη παραγωγικό και ομοιόμορφο σε παραγωγικό και διαφοροποιημένο.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης στις χειροτεχνίες διοργανώνονται από φορείς όπως σύλλογοι, δήμοι και μουσεία, προσελκύοντας κυρίως γυναίκες μέσης και τρίτης ηλικίας. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, οι ομαδικές αυτές δράσεις σε εξωοικιακούς χώρους προσφέρουν στις συμμετέχουσες ευκαιρίες κοινωνικής εξόδου και ανάπτυξης νέων κοινωνικών σχέσεων.

Ένα μεγάλο μέρος των συμμετεχουσών είναι γυναίκες συνταξιούχοι, οι οποίες συχνά αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις, όπως η έλλειψη καθημερινών υποχρεώσεων, η μοναξιά και η κοινωνική απομόνωση. Στην ελληνική εθνογραφία των δεκαετιών 1960-1970, το εργόχειρο καταγράφεται να εγκαταλείπεται για πολλούς λόγους, μεταξύ των οποίων η ένταξη των γυναικών στην έμμισθη εργασία. Σήμερα, ωστόσο, η εκμάθηση χειροτεχνιών, όπως το κέντημα ή η υφαντική, παρέχει στις γυναίκες την ευκαιρία να ασχοληθούν με τη δημιουργία εργοχείρων υπό νέες συνθήκες: όχι ως σύμβολο νοικοκυροσύνης, αλλά ως μέσο κοινωνικής ένταξης και δραστηριοποίησης στο δημόσιο χώρο.

Η εκμάθηση μίας χειροτεχνίας εκλαμβάνεται ως δημιουργική αξιοποίηση του προσωπικού χρόνου. Η δημιουργικότητα απορρέει, αφενός, από την παραγωγή χρήσιμων αντικειμένων (π.χ. ένα κέντημα μπορεί να μετατραπεί σε τσάντα) και αφετέρου, από την αντίληψη της χειροτεχνίας ως μορφή καλλιτεχνικής έκφρασης. Επιπλέον, τα εκπαιδευτικά προγράμματα, με την τακτικότητα που τα χαρακτηρίζει (π.χ. εβδομαδιαίες συναντήσεις), δομούν τον χρόνο, διαφοροποιώντας τη μονοτονία που συχνά συνοδεύει τη συνταξιοδότηση. Ως εκ τούτου, τα προγράμματα αυτά αναδεικνύονται ως μηχανισμοί κοινωνικοποίησης και ως εργαλεία βελτίωσης του τρόπου με τον οποίο οι γυναίκες βιώνουν τον προσωπικό τους χρόνο μετά τη συνταξιοδότηση.

Η ΕΓΧΩΡΙΑ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (1923-1940), ΣΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΟΥ «ΗΘΙΚΟΠΛΑΣΤΙΚΟΥ» ΑΚΑΔΗΜΑΪΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΟΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Στειακάκης Χρυσοβαλάντης
Δρ. στις «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό» (ΑΠΚΥ) – Ιστορικός Τέχνης – Μόνιμος Εκπαιδευτικός ΠΕ02 στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Αποσπασμένος Εκπαιδευτικός στο ΙΕΠ (Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.)

Στην ελληνική τέχνη του Μεσοπολέμου (1923-1940), όπου το «παλιό» συνυπήρχε με το «νέο», το εικαστικό κληροδότημα του προηγούμενου αιώνα εξακολουθούσε να λειτουργεί ρυθμιστικά στην εγχώρια γλυπτική. Πέρα από το πρόγραμμα του εξευρωπαϊσμού - εκσυγχρονισμού που προήγαγαν οι Φιλελεύθεροι, με στόχο την εξάλειψη της απειλής μιας εθνικής απομόνωσης – όπως προέκυψε μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και την αμφισβήτηση του μεγαλοϊδεατικού οράματος – χωρίς την ταυτόχρονη διακύβευση της ιθαγένειας, τα εθνοκεντρικά ιδεώδη του 19ου αιώνα συνέχισαν να καθορίζουν την αισθητική ιδεολογία του τόπου. Καθότι πιο ανελαστικό από εκείνο της ζωγραφικής, το πεδίο της ελληνικής μεσοπολεμικής γλυπτικής διατήρησε ζωντανά τα οικεία πρότυπα του ρομαντικού εθνικισμού τα οποία αποτέλεσαν ανασταλτικό παράγοντα στην πρόσληψη των προτάσεων του Μοντερνισμού. Στη διαιώνιση αυτής της κατάστασης, σημαντική υπήρξε η συμβολή τόσο των συγκρατημένων ιδεολογικά-αισθητικά στελεχών του Λαϊκού Κόμματος όσο και των εκπροσώπων των απολυταρχικών καθεστώτων του Θεόδωρου Πάγκαλου και του Ιωάννη Μεταξά οι οποίοι, στηρίζοντας τον στρατευμένο ρόλο της γλυπτικής μέσα από τον θεσμό των δημόσιων παραγγελιών, ενδυνάμωναν ουσιαστικά τη δική τους παρουσία.

Με μεθοδολογικό εργαλείο την κοινωνικοϊστορική προσέγγιση στην τέχνη, η παρούσα εισήγηση επιχειρεί να σκιαγραφήσει τη διαμόρφωση της ελληνική γλυπτικής στη βάση των εθνοκεντρικών πολιτισμικών συμφραζόμενων, παρακολουθώντας και αποτυπώνοντας συνάμα τη συντηρητική ιδεολογική πραγματικότητα, η οποία κυριαρχούσε στην Ελλάδα από τη Μικρασιατική καταστροφή (1922) έως το 1940, με εμφανείς επιδράσεις στο δημιουργικό-εικαστικό σκηνικό της σύγχρονης εγχώριας κοινωνίας.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΒΟΡΕΙΟ ΠΕΔΙΟ ΕΝΑΣ ΠΥΡΗΝΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Κερτεμελίδου Παρασκευή
Επίκουρη καθηγήτρια, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος

Από τα τέλη της δεκαετίας 1960 έγινε φανερή η δυνατότητα συμμετοχής της πολιτιστικής βιομηχανίας στην αναγέννηση των ευρωπαϊκών πόλεων, όχι μόνο των μητροπόλεων αλλά κυρίως των περιφερειακών πόλεων που είχαν πληγεί περισσότερο από την οικονομική κρίση ως αποτέλεσμα της σταδιακής αποβιομηχάνισης, της απώλειας των θέσεων εργασίας που αυτή επέφερε και του οικονομικού μαρασμού με ευρείες κοινωνικές επιπτώσεις στη ζωή των πολιτών. Ο πολιτισμός έγινε το μέσο για να ενδυναμωθεί η εικόνα της πόλης, να ενισχυθεί η αυτοεκτίμηση των κατοίκων, να βελτιωθεί η καθημερινότητα τους και να γίνει η πόλη τους ελκυστική στους επισκέπτες. Η έρευνα θα εστιάσει στη διοργάνωση πολιτιστικών φεστιβάλ και κυρίως στην ταυτότητα, τον σκοπό και τις δράσεις που πραγματοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή της Κοζάνης και Πτολεμαΐδας από το Βόρειο Πεδίο, ένα δίκτυο πολιτών της τοπικής κοινωνίας.

Σκοπός της έρευνας είναι να διατυπωθούν οι θετικές επιπτώσεις που προκύπτουν από την επένδυση από την πλευρά των δημιουργικών κοινοτήτων στον πολιτισμό μέσα από το πρίσμα της αειφόρου ανάπτυξης. Για να είναι η παρουσίαση των επιπτώσεων όσο γίνεται πιο τεκμηριωμένη θα διερευνηθούν τα ερωτήματα που σχετίζονται με τους στόχους και το όραμα αυτών των δράσεων. Παράλληλα θα αναζητηθούν τα μέσα υλοποίησης, οι υποδομές, οι συντελεστές, τα χρονοδιαγράμματα, ο προϋπολογισμός, οι πηγές χρηματοδότησης, οι χορηγοί. Η έρευνα θα χρησιμοποιήσει ποσοτικά στοιχεία, όπως αριθμός επισκεπτών, συνολικό κόστος διοργάνωσης, θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν, αριθμός καλλιτεχνών που πήραν μέρος καθώς και ποιοτικά μεγέθη όπως η προβολή της πόλης και η τόνωση του αισθήματος τοπικής υπερηφάνειας.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Σταμάτη Ευαγγελία
Νηπιαγωγός/ Θεατρολόγος

Η εισήγηση αφορά ένα μέρος της μεταπτυχιακής εργασίας της ερευνήτριας με τίτλο «Το Θέατρο Ντοκουμέντο ως θεατρικό είδος. Το Θέατρο Ντοκουμέντο ως εκπαιδευτικό εργαλείο». Πιο συγκεκριμένα τη χρήση του είδους ως εκπαιδευτικού εργαλείου, με πεδίο έρευνας μια κοινότητα.

Στα πλαίσια της εργασίας η ερευνήτρια πραγματοποίησε παρέμβαση με μία ομάδα εφήβων σ' ένα ορεινό χωριό των Γρεβενών. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν η έρευνα δράσης. Στόχος η δημιουργία και η παρουσίαση μιας θεατρικής παράστασης Θεάτρου Ντοκουμέντο σε άμεση σχέση με την κοινότητα. Αρχικά πραγματοποιήθηκε μια σειρά διερευνητικών συνεντεύξεων στους κατοίκους. Μετά από επεξεργασία τους προέκυψε το κεντρικό ζήτημα που θα αποτελούσε τον πυρήνα της παράστασης, το οποίο ήταν η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και

τις επιλογές ζωής των ανθρώπων του συγκεκριμένου τόπου. Ταυτόχρονα η ομάδα πραγματοποίησε έρευνα στα ιστορικά αρχεία, προκειμένου να φωτιστούν καλύτερα οι εν λόγω κοινωνικοοικονομικές συνθήκες. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε ένας δεύτερος κύκλος συνεντεύξεων επικεντρωμένων τη φορά αυτή στο κεντρικό θέμα.

Μετά από τη συλλογή των κειμένων, των ιστορικών στοιχείων και άλλου υλικού(φωτογραφίες, μουσικές κλπ.), η ομάδα προχώρησε στη συγγραφή του τελικού κειμένου της παράστασης και στη συνέχεια στις πρόβες. Ηθοποιοί της παράστασης θα ήταν τα ίδια παιδιά που πραγματοποίησαν την έρευνα. Κατά τη διάρκεια των προβών το αρχικό κείμενο τροποποιήθηκε και εμπλουτίστηκε με αυτοσχεδιασμούς καθώς και νέα στοιχεία που προέκυψαν καθ' όλη τη διάρκειά τους, καθώς όσο διαρκούσαν οι πρόβες όλο και περισσότεροι άνθρωποι κατέθεταν δικές τους μαρτυρίες. Σε μια τόσο μικρή κοινότητα ήταν ιδιαίτερα αισθητή η δημιουργία της παράστασης. Ακόμα, πολλοί άνθρωποι προσφέρθηκαν να βοηθήσουν στην κατασκευή των σκηνικών και σε όποια άλλη ανάγκη προέκυπτε. Σύντομα όλη η κοινότητα δραστηριοποιήθηκε.

Η παράσταση παρουσιάστηκε στους κατοίκους του ίδιου χωριού στο οποίο πραγματοποιήθηκε η έρευνα, οι οποίοι είδαν πάνω στη σκηνή τους εαυτούς τους.

Ο αντίκτυπος που είχε η παράσταση στην κοινότητα και στην ομάδα υπήρξε απολύτως θετικός.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Τσιριγώτης Διονύσιος
Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιώς

Αφορμώμενοι από τη διαπιστωτική απόφανση του Χρήστου Γιανναρά ότι «το σημερινό ελλαδικό κράτος διαθέτει ένα αφετηριακό συγκριτικό πλεονέκτημα για τον σχεδιασμό και την άσκηση πολιτισμικής διπλωματίας» εδραζόμενο στο αέναο και πλανητικό ενδιαφέρον για την αρχαία Ελλάδα, θα διερευνήσουμε εάν και σε ποιο βαθμό η Ελληνική πολιτισμική διπλωματία αξιοποιεί το αέναο συγκριτικό της πλεονέκτημα για την προάσπιση-προαγωγή των εθνικών συμφερόντων στους θεσμούς πολυμερούς διπλωματίας που αποτελεί οργανικό μέρος. Η απάντηση στο εν λόγω ερώτημα συνδέεται με την επικράτηση του «Κοραϊσμού», ως επίσημη ιδεολογία εξιστόρησης του τρόπου οργάνωσης-λειτουργίας αλλά και των θεμελιωδών παραμέτρων του Ελληνικού κράτους . Σύμφωνα με την θεωρία της «μετακένωσης» του Αδαμάντιου Κοραή το πολιτισμικό υπόβαθρο της Αρχαίας Ελλάδας μεταλαμπαδεύτηκε στη δύση εκπολιτίζοντάς την δημιουργώντας το ρεύμα του διαφωτισμού. Λαμβάνοντας υπόψιν ότι η αλλοτρίωση ή η εξάλειψη των διυποκειμενικών παραγόντων του Ελληνισμού (γλώσσα, ιστορία, ταυτότητα, πατρίδα, κ.α.) των παραδόσεών του και η μεταμοντέρνα πρόσδεση σε εθνομηδενιστικά εμφυήματα απολήγουν στην κατάλυση του αέναου θεμελιακού του υποβάθρου, του αναλλοίωτου συστατικού της ιστορικής του συνέχειας, του Ελληνικού πνεύματος.

Αναλύοντας και ερμηνεύοντας τη διακηρυγμένη στρατηγική των αρμόδιων θεσμικών οργάνων για την διαμόρφωση-εφαρμογή της πολιτιστικής διπλωματίας ως αξονικό μέσο της ήπιας ισχύος του Ελληνικού κράτους καλούμαστε να απαντήσουμε στα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

1. Ποιος είναι ο αντικειμενικός πολιτικός στόχος της Ελληνικής πολιτιστικής διπλωματίας και ποιο το μέτρο αποτελεσματικότητάς της;
2. Ποια η σημασία της οικουμενικότητας του Ελληνισμού στην ιστορική διαχρονία-συγχρονία του ως προς την διαμόρφωση διμερών ή πολυμερών σχέσεων με τρίτα κράτη απόρροια της αναζήτησης κοινών καταβολών-ιστορικών δεσμών;

3. Πως λειτουργεί η υπόθεση της Ελλάδας ως φθίνοντος έθνους στον τρόπο άσκησης αλλά και στο μέτρο εφαρμοσιμότητας της Ελληνικής πολιτιστικής διπλωματίας στους διεθνείς θεσμούς;

4. Ποιο είναι το μέτρο αποτελεσματικότητας της Ελληνικής πολιστικής διπλωματίας για τη διαχείριση των διμερών και διεθνών θεσμικών ζητημάτων με την Τουρκία.

ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ελευθεριάδου Μαρία Ροζαλία
Εκπαιδευτικός ΠΕ60 Υποψήφια Διδάκτωρ Μουσικολογίας

Στόχος της εισήγησης είναι να αναδείξει τη συνεργασία του Λυκείου Ελληνίδων με το Ελληνικό Σχολείο Στοκχόλμης (Grekiska Skolan i Stockholm) την τρέχουσα εκπαιδευτική χρονιά. Η ενεργή συμμετοχή μίας εκπαιδευτικού του σχολείου στο Λύκειο Ελληνίδων Στοκχόλμης ήταν το έναυσμα για την αρχή της συνεργασίας. Ως εκπαιδευτική κοινότητα το ελληνικό σχολείο αγκάλιασε την πρωτοβουλία και μέχρι στιγμής οι δύο φορείς έχουν ιδιαίτερο έργο να επιδείξουν. Οι ιδιαιτερότητες και δυσκολίες που αντιμετωπίζει ένα ελληνικό σχολείο του εξωτερικού (όπως όλα τα ελληνικά σχολεία του εξωτερικού) αμβλύνθηκαν μέσω της συνεργασίας με το Λύκειο Ελληνίδων. Από την άλλη πλευρά το Λύκειο Ελληνίδων Στοκχόλμης ως κοινότητα που προβάλλει τον ελληνικό πολιτισμό διεύρυνε τους ορίζοντές του μέσω μίας ιδιαίτερης και πρωτότυπης εκπαιδευτικής προσέγγισης.

Η παρούσα εισήγηση θα παρουσιάσει τους καρπούς της συνεργασίας των δύο κοινοτήτων. Θα παρουσιάσει τις ιδιαίτερες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν (για παράδειγμα: ανάδειξη των στοιχείων της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς). Θα αναδείξει επίσης την πολιτισμική και εκπαιδευτική αξία που προστέθηκε μέσω της παραπάνω συνεργασίας σε παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς. Κυρίως όμως τη συμβολή της συνεργασίας στην ενίσχυση της ελληνικής κοινότητας Στοκχόλμης εν γένει.

Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΠΕΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Θανοπούλου Ευγενία
Εκπαιδευτικός ΠΕ78

Η ρευστότητα και η μεταβολή αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά του σύγχρονου κοινωνικοπολιτικού γίγνεσθαι. Η αποδόμηση των θεωριών μεγάλης κλίμακας και των ιδεολογιών καθώς και η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας συνηγορούν υπέρ της απουσίας ενός κέντρου, από το οποίο εκπορεύονταν στο παρελθόν οι κανόνες που διασφάλιζαν τη συνοχή μεταξύ των μελών της κοινωνίας (ως ατόμων και ως πολιτών). Η ίδια η κοινωνική πρακτική αποκαλύπτει πλέον ότι οι συγκροτητικοί όροι ή πόλοι, π.χ. της «κοινωνίας», δηλαδή το άτομο και οι κοινωνικές δομές, αλλά και του «κράτους», δηλαδή ο λαός και η εξουσία, δεν υφίστανται ο ένας χωρίς τον άλλο. Ωστόσο, μια ισότιμη ή μη-κυριαρχική σχέση ανάμεσά τους προϋποθέτει την αέναη εναλλαγή τους, εγείροντας ζήτημα καλλιέργειας αμοιβαίου αισθήματος ευθύνης (ατομικής και συλλογικής). Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη δυνατότητα της τέχνης και του πολιτισμού να θέσουν το κριτήριο ενός αναστοχασμού (réflection) ή κρίσης, δηλαδή τον κοινό όρο του χωρισμού και του δεσμού που

υφίσταται μεταξύ ατομικής διαφοράς και συλλογικής ταυτότητας μιας κοινωνικής ομάδας, κοινότητας ή κοινωνίας. Ζεύγη, όπως ατομικό-κοινωνικό, ιδιωτικό-δημόσιο, κ.α., παύουν να γίνονται αντιληπτά ως αντιθετικά και ασύμπτωτα, αντανακλώντας τη διττότητα που χαρακτηρίζει την ανθρώπινη ύπαρξη και τον κόσμο. Υπό αυτό το πρίσμα, ο χώρος της τέχνης και του πολιτισμού έρχεται να εφοδιάσει τους κοινωνικούς και πολιτικούς επιστήμονες με «εργαλεία» που ενισχύουν την κριτική σκέψη, διατηρώντας ίσες αποστάσεις από- και αποδίδοντας ανάλογες ευθύνες στο- άτομο και τις κοινωνικές δομές, τον πολίτη και την εξουσία. Θεσμικές και άτυπες μορφές δημιουργικών κοινοτήτων κοινωνικοπολιτικού ενδιαφέροντος κρίνεται σκόπιμο να δώσουν προτεραιότητα στην τέχνη, τη λογοτεχνία και την ποίηση, τις συναυλίες, τον κινηματογράφο και τα θεατρικά δρώμενα, τις μουσειακές εκθέσεις, κ.α. Είτε δια ζώσης, είτε μέσω των νέων τεχνολογιών (ασύγχρονων δράσεων, εικονικών περιηγήσεων, live streaming, κ.α.), κάθε κοινότητα δύναται να αναδείξει τους διαφορετικούς τρόπους θέασης του κόσμου που ο οικουμενικός πολιτισμός προσφέρει.

ΦΟΡΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ: ΥΦΑΙΝΟΥΜΕ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Στόικου Ελευθερία
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Δημιουργικού Σχεδιασμού και Ένδυσης, Δι.πΑ. Ε.
Αδαμοπούλου Ευχαριστία
Αποσπασμένη καθηγήτρια από την Δευτεροβάθμια στο Τμήμα Δημιουργικού Σχεδιασμού και Ένδυσης, Δι. Πα.Ε.

Η πόλη του Κιλκίς είναι μία μικρή σε πληθυσμό κοινότητα της Κεντρικής Μακεδονίας όπου εδράζεται το Τμήμα Δημιουργικού Σχεδιασμού και Ένδυσης της Σχολής Επιστημών Σχεδιασμού του Διεθνούς Πανεπιστημίου. Ως μοναδικό πανελλαδικά Τμήμα με το συγκεκριμένο αντικείμενο σπουδών, προσελκύει φοιτητές από όλη την επικράτεια και την Κύπρο. Στην παρούσα μελέτη διερευνήσαμε το πώς μπορούν οι φοιτητές του Τμήματος να συνδεθούν με την τοπική κοινότητα μέσω του αντικειμένου που σπουδάζουν. Μια ποιοτική ζύμωση μεταξύ τους θα προάγει τη γεφύρωση γενεών και πολιτισμικών διαφορών και θα ενισχύσει το αίσθημα της κοινότητας και της συλλογικότητας με θετικά αποτελέσματα και για τις δύο πλευρές. Για τον σκοπό αυτό δημιουργήσαμε μία πολιτιστική δράση που συμπεριέλαβε ένα 2ήμερο δημιουργικό εργαστήριο και την έκθεση των έργων. Τρείς ομάδες συμμετεχόντων, επαγγελματίες Των Γραμμάτων Και Των Τεχνών, κάτοικοι του Κιλκίς και φοιτητές του Τμήματος ΔΣΕ συνεργάστηκαν για να δημιουργήσουν φορέσιμα αντικείμενα, χρησιμοποιώντας ως πρώτη ύλη προσωπικά τους κειμήλια. Τα έφεραν στο εργαστήριο για να τα επαναπροσδιορίσουν, να τα ερμηνεύσουν εκ νέου και να τα μεταμορφώσουν σε πρωτότυπες δημιουργίες. Μέσα από τη συλλογική δουλειά οι δημιουργίες ενσάρκωσαν την έννοια της μνήμης, μεταμορφώνοντας υλικά με συναισθηματική αξία σε ένα νέο αντικείμενο που αποτέλεσε απτή εκδήλωση κοινών αναμνήσεων και συλλογικών εμπειριών. Μοιραστήκαμε και καταγράψαμε τις προσωπικές αφηγήσεις των 79 συμμετεχόντων σχετικά με τα αντικείμενα που έφεραν και επεξεργάστηκαν. Με την παρούσα ανακοίνωση θα παρουσιάσουμε τόσο την σημασία όσο και τα αποτελέσματα αυτής της δράσης που αφορούν την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη διατήρηση της ταυτότητας, τη διεπιστημονική συνεργασία, την ενδοπολιτισμική ανταλλαγή, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής καθώς και τη δικτύωση και επαγγελματική ανάπτυξη των φοιτητών.

ΛΕΣΧΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ: ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Κελεπούρη Μαρία
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια M.Ed.

Οι λέσχες ανάγνωσης αποτελούν ένα ιδιαίτερο είδος κοινοτήτων δημιουργίας στο πλαίσιο των οποίων η ανάγνωση μετουσιώνεται από ατομική δραστηριότητα σε συλλογική εμπειρία. Η παρούσα εισήγηση συνιστά μια βιβλιογραφική ανασκόπηση με σκοπό να διερευνήσει τους τρόπους με τους οποίους οι λέσχες ανάγνωσης λειτουργούν ως άτυπα περιβάλλοντα μάθησης, προωθώντας τη συνεργατική μάθηση, την καλλιέργεια κριτικής σκέψης και τη δημιουργική έκφραση. Ειδικότερα, αναλύεται πώς τα μέλη αυτών των κοινοτήτων μπορούν να συμμετέχουν στην πολιτιστική παραγωγή μέσω δημόσιων συζητήσεων, βιβλιοκριτικών και δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής, αποκτώντας έτσι έναν ενεργό ρόλο στην ευρύτερη κοινότητα. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στον τρόπο με τον οποίο τα ψηφιακά εργαλεία εμπλουτίζουν τη συνεργασία. Οι διαδικτυακές πλατφόρμες και οι εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης προσφέρουν νέες δυνατότητες ανταλλαγής ιδεών και συνδημιουργίας, γεφυρώνοντας έτσι το χάσμα της απόστασης αλλά και οικοδομώντας μια πολυπολιτισμική δημιουργική κοινότητα. Συνεπώς, η παρούσα εισήγηση αναδεικνύει πώς οι λέσχες ανάγνωσης ενισχύουν τη διαπολιτισμική επικοινωνία, την κοινωνική ενσωμάτωση και τη συμμετοχή σε πολιτιστικά δίκτυα, συνδέοντας τις τοπικές πρωτοβουλίες με τις σύγχρονες τάσεις της πολιτιστικής συμμετοχής. Τέλος, η εισήγηση συμβάλλει στη συζήτηση για την αξία των κοινοτήτων δημιουργίας ενθαρρύνοντας την ανάπτυξή τους στο πλαίσιο της άτυπης εκπαίδευσης, προσφέροντας πρακτικές προσεγγίσεις για τη διασύνδεση της φιλαναγνωσίας με την ευρύτερη πολιτιστική εμπλοκή.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΓΙΑ ΑΝΗΛΙΚΟ ΚΟΙΝΟ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Δημάκη-Ζώρα Μαρία
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ
Παπαλεωνίδα Κυριακή
Υποψήφια διδάκτωρ ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ

Το θέατρο, ήδη από τη γένεσή του στους κλασικούς χρόνους, αποτελεί ένα κοινωνικό και κοινοτικό γεγονός με έντονο παιδευτικό χαρακτήρα, καθώς εμπερικλείει όλες τις τέχνες. Κάθε παράσταση αποτελεί ένα μοναδικό και ανεπανάληπτο γεγονός που για να λειτουργήσει απαιτεί την αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ σκηνής και πλατείας, μεταξύ δηλαδή ηθοποιών και θεατών. Η αμφίδρομη αυτή παιδευτική σχέση δεν υπάρχει μόνο κατά τη διάρκεια παρακολούθησης μιας παράστασης, αλλά και κατά τη διάρκεια της δημιουργίας της, μεταξύ των υπόλοιπων συντελεστών μιας θεατρικής παράστασης. Συνεπώς, τόσο το ίδιο το θεατρικό γεγονός όσο και η διαδικασία δημιουργίας του συνιστούν μια βιωματική, διαδραστική και εκπαιδευτική διαδικασία. Το θέατρο για ανήλικο κοινό αποτελεί μια απαιτητική μορφή θεάτρου, κατά την οποία τόσο η δραματουργία, όσο και το παραστασιακό γεγονός αλλά και η πρόσληψή του αναπτύσσουν μια ιδιαίτερη δυναμική, λόγω της φύσης του κοινού στο οποίο απευθύνεται. Πρόκειται για μια πολύ σημαντική μορφή θεατρικής τέχνης, με τη δυναμική να αναπτύξει την έννοια της ταυτότητας και του «ανήκειν» στον μελλοντικό πολίτη. Στην παρούσα εισήγηση θα αναφερθούμε στην ανάπτυξη των εννοιών της ταυτότητας και του «ανήκειν», μέσα από το θέατρο για ανήλικο κοινό, διερευνώντας ποιοτικά και τις απόψεις σημαντικών Ελλήνων δημιουργών του αντίστοιχου καλλιτεχνικού χώρου.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ PULSE-ART: ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κολιάκου Ηρώ
Συντονίστρια STEM του Κολλεγίου Ανατόλια, Θεσσαλονίκη
Κυριακίδου Μαρία
Καθηγήτρια και Πρόεδρος τμήματος Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επστημών, Αμερικανικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης
Μουνταντωνάκης Μιχάλης
Μέλος Ε.ΔΙ.Π του Τμήματος Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης και Μεταδιδακτορικός Ερευνητής στο ΙΤΕ.
Χαραμή Λήδα
Αρχαιολόγος – Μουσειολόγος Κέντρο Πολιτισμικής Πληροφορικής Εργαστήριο Πληροφοριακών Συστημάτων, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

Σκοπός της εισήγησης είναι να παρουσιάσει τα πρώτα στοιχεία από ένα τριετές πρόγραμμα συγχρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Horizon Europe στο οποίο συμμετέχουν δέκα εταίροι από έξι διαφορετικές χώρες (Ισπανία, Ελλάδα, Μάλτα, Γαλλία, Ολλανδία και Λετονία). Δύο από τους εταίρους είναι από την Ελλάδα και συγκεκριμένα ο Εκπαιδευτικός Όμιλος Ανατόλια από τη Θεσσαλονίκη και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας από την Κρήτη. Η έναρξη του τριετούς προγράμματος πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2024, στη Βαρκελώνη, με τον συντονισμό του Science For Change (SFC) και της Μονάδας Επιστημονικού Πολιτισμού (UCC+i) του ISGlobal. Στόχος του PULSE-ART είναι να αποδείξει πώς η ενσωμάτωση της τέχνης στην εκπαίδευση μπορεί να ενισχύσει την πολιτιστική ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα σε κοινότητες σε όλη την Ευρώπη. Το καινοτόμο έργο επιδιώκει να εντοπίσει τις ελλείψεις και τις ανάγκες στα εκπαιδευτικά συστήματα σχετικά με την ενσωμάτωση της τέχνης ως εργαλείου για την προώθηση της πολιτιστικής επίγνωσης και βιωσιμότητας, να εξετάσει νέες μεθοδολογίες βασισμένες σε μελέτες επτά περιπτώσεων στην Ευρώπη και το Μαρόκο, και να δημιουργήσει σχέδια δράσης, εκπαιδευτικά εργαλεία και προτάσεις για εθνικές πολιτικές σχετικά με τον αντίκτυπο της τέχνης στην εκπαίδευση. Στην παρουσίαση αυτή αναφέρεται η υπάρχουσα κατάσταση στην Ελλάδα ως προς τις εθνικές πολιτικές, τις καλές παιδαγωγικές πρακτικές και τις ανάγκες σχετικά με την ενσωμάτωση της τέχνης στην εκπαίδευση όπως τεκμηριώνονται ψηφιακά από τους δύο εταίρους από την Ελλάδα μέσα από μια βάση δεδομένων που δημιουργήθηκε για τους σκοπούς του συγκεκριμένου έργου.

ΛΥΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) ΠΑΙΑΝΙΑΣ 1985-2025 ΣΑΡΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Σδούκος Παναγιώτης
Εκπαιδευτικός ΠΕ01 MSc εθνομουσικολογίας & πολιτισμικής ανθρωπολογίας με ειδικότητα στην ερμηνεία-εκτέλεση της παραδοσιακής μουσικής Υποψήφιος διδάκτορας τμ. τεχνών ήχου & εικόνας, Ιονίου Πανεπιστημίου

Το Λύκειο Ελληνίδων [παράρτημα] Παιανίας από το 1985 αριθμεί σαράντα χρόνια αδιάλειπτης παρουσίας στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή της Παιανίας προσδίδοντας μια διαχρονική πνοή σε αυτό που φέρει ως κληρονομιά και επιβιώνει. Γι ΄αυτό, στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να

αναδείξει το έργο του Λυκείου Ελληνίδων Παιανίας, το οποίο α) αφορμάται από το ιστορικό και χωρο-χρονικό πλαίσιο των κοινοτήτων αναφοράς [παραδοσιακές κοινότητες μικρής κλίμακας], β) επωφελείται απο το συλλογικό τους ταμείο, τους σωματοποιημένους συμβολισμούς στα δρώμενά τους και τις πολιτισμικές τους πρακτικές και γ) δημιουργεί ένα νέο καλλιτεχνικό έδαφος του υλικού αυτού μεταβαίνοντας από την ύπαιθρο στη σκηνή. Μέσα, λοιπόν από παραδείγματα εκδηλώσεων του Λυκείου Ελληνίδων Παιανίας, θα τονιστεί η «practise -art- based » μεθοδολογία δομής μουσικοθεατρικών και χορευτικών παραστάσεων, η οποία αρχικά εμπνέεται από τις επιτελεστικές πρακτικές [χοροδρώμενα] των κοινοτήτων αναφοράς -κατόπιν- σε δεύτερο χρόνο συνεχίζει με τις voice & body δράσεις μελών του Λυκείου Ελληνίδων Παιανίας και συγκεκριμένα στο «χοροτράγουδο» ως λαϊκό δρώμενο [παραδοσιακός χορός & δημοτικό τραγούδι], αλλά και ως μεθοδολογικό εργαλείο αδόμενης χορευτικής κινησιολογίας. Ακολουθεί η σωματοποίηση [embodiment] εννοιών και καταστάσεων [π.χ λύπη, χαρά, μοιρολόι] με μεθοδολογίες από το σωματικό και το ανθρωπολογικό θέατρο των J. Grotowski & E. Barba, αντίστοιχα. Η εισήγηση θα καταλήξει στα αποτελέσματα της practice based καλλιτεχνικής αυτής έρευνας, η οποία θα αποσαφηνίσει τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των κοινοτήτων αναφοράς και των κοινοτήτων δημιουργίας και θα καταλήξει ότι μπορεί πολιτισμικά και χωροχρονικά να διαφέρουν, ωστόσο η μια αποτελεί μεταβατική συνέχεια της άλλης: από το άτυπο υπαίθριο επιτελεστικό περιβάλλον στο οργανωμένο, ιδρυματοποιημένο και εκπαιδευτικό και ότι από την επιτελεστικότητα της παράδοσης μεταβαίνουμε στην εφαρμοσμένη εθνομουσικολογία & εθνοχορολογία, στις "λαϊκές" παραστατικές τέχνες και στις σπουδές performance.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΕ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Παπούλη Ελένη
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 60 ετών και άνω αναμένεται να αυξηθεί κατά 34%, από 1 δισεκατομμύριο το 2019 σε 1,4 δισεκατομμύρια, μέχρι το τέλος της δεκαετίας της «υγιούς γήρανσης» (2021-2030). Η Ελλάδα είναι μία από τις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά ατόμων άνω των 65 ετών, ενώ το 24% περίπου των ηλικιωμένων (552.000 περίπου άτομα) ζουν μόνα τους. Εκτός από τη μείωση της ποιότητας ζωής, η κοινωνική αποξένωση και η μοναξιά έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία τους. Η δημιουργική γήρανση ως μέρος της ενεργούς γήρανσης του πληθυσμού, παίζει σημαντικό ρόλο στην πρόληψη και αντιμετώπιση αυτών των αρνητικών φαινομένων. Μέσα από εξειδικευμένα προγράμματα, αξιοποιεί την δημιουργικότητα και τις τέχνες μεταξύ των οποίων και το θέατρο ως παραστατική τέχνη, για την ενίσχυση και βελτίωση της σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής υγείας των ανθρώπων μεγαλύτερης ηλικίας. Πρόσφατες διεθνείς έρευνες καταδεικνύουν τον ευεργετικό ρόλο του θεάτρου στην ενδυνάμωση της υγείας και της ψυχοκοινωνικής ευεξίας των ηλικιωμένων ανθρώπων με ή χωρίς γνωστικές δυσλειτουργίες και άνοια με στόχο την ενίσχυση της προσωπικής και κοινωνικής τους λειτουργικότητας. Καλές πρακτικές ανά τον κόσμο, αποτελούν η συμμετοχή σε διάφορες ομαδικές θεατρικές δραστηριότητες, η συμβολή στην δημιουργία παραστάσεων, όπως και η παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων. Μέσα από το θέατρο και τις τεχνικές του, τα μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα, έχουν την δυνατότητα να εκφραστούν δημιουργικά μέσα σε ασφαλές περιβάλλον και να επικοινωνήσουν λεκτικά και μη λεκτικά μέσω της γλώσσας του σώματος (π.χ., κίνηση, χειρονομία, βλέμμα) στο πλαίσιο της ομαδικής δραστηριότητας. Το θέατρο, ως συλλογική καλλιτεχνική μορφή, λειτουργεί ως αντίδοτο στην κοινωνική αποξένωση και την μοναξιά που πλήττει πολλά ηλικιωμένα

άτομα στις μέρες μας. Η παρούσα εισήγηση στοχεύει στην ανάδειξη του ρόλου του θεάτρου και των ωφελειών του στην προαγωγή της δημιουργικής γήρανσης στην κοινότητα.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ: Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Κολτσίδα Μαρία
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Η εκπαίδευση των Ρομά μαθητών αποτελεί μια διαχρονική πρόκληση για το εκπαιδευτικό σύστημα, ενώ οι διαχωριστικές πρακτικές και ο εκπαιδευτικός αποκλεισμός παραμένουν κυρίαρχες διαστάσεις της επίσημης εκπαιδευτικής πολιτικής. Η παρούσα μελέτη εστιάζει στις έννοιες του εκπαιδευτικού αποκλεισμού, του διαχωρισμού και της ένταξης, διερευνώντας πρακτικές που είτε προάγουν είτε εμποδίζουν την ουσιαστική ένταξη των Ρομά μαθητών στο σχολικό περιβάλλον. Παράλληλα, σε ένα πλαίσιο συστηματικής συρρίκνωσης και υποβάθμισης γνωστικών αντικειμένων που έχουν ανθρωπιστικό, κοινωνικοπολιτικό και καλλιτεχνικό περιεχόμενο, εξετάζεται ο ρόλος της τέχνης και, ειδικότερα, ο ρόλος του θεάτρου. Το θέατρο, μέσα από τον μορφοπαιδευτικό του χαρακτήρα, προσφέρει εργαλεία που μπορούν να δημιουργήσουν κοινούς τόπους όπου διαφορετικοί πολιτισμοί και ταυτότητες συναντώνται και συνδιαλέγονται δημιουργικά και καλλιτεχνικά. Μέσα από τον παιγνιώδη και πειραματικό του χαρακτήρα, το θέατρο ενισχύει τη συμμετοχή όλων των μαθητών, προάγει τη δημιουργικότητα και καλλιεργεί την αναγνώριση και κατανόηση της ανθρώπινης ποικιλομορφίας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι μαθητές αναγνωρίζουν κοινές αξίες, κατανοούν την πολιτισμική ποικιλομορφία και συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης. Μέσα από τη μελέτη τονίζεται η ανάγκη αναδιάρθρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων των μαθητών και να ενδυναμώνει τις φωνές μαθητών που παραγκωνίζονται – όπως συμβαίνει στην περίπτωση των Ρομά μαθητών– σε κοινωνικό και εκπαιδευτικό επίπεδο, αξιοποιώντας την τέχνη ως οδοδείκτη για την κοινωνική αλλαγή.

Α08. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΔΙΚΤΥΟ TEACHERS 4 EUROPE (T4E): ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Γρηγοριάδου Ευθαλία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ60 Καβάλας

Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα προσφέρουν πολλές ευκαιρίες για εφαρμογή καινοτομιών και δημιουργικής μάθησης στη διδακτική πράξη μέσα από τις δυνατότητες που παρέχουν. Οι εκπαιδευτικοί, αλλά κυρίως οι μαθητές που συμμετέχουν, αποτελούν κοινότητες μάθησης και

δημιουργίας, καθώς επωφελούνται από την συνεργασία που έχουν με τα σχολεία των άλλων χωρών, βγαίνοντας από τα στενά όρια της τάξης και το μάθημα αποκτά ευρωπαϊκή διάσταση.

Το δίκτυο Teachers 4 Europe (T4E), με τα πολυάριθμα projects που υλοποίησαν οι εκπαιδευτικοί με τους μαθητές τους, έχει αποδειχθεί αρκετά αποτελεσματικό, έχοντας ως στόχο τη διαμόρφωση ενεργών ευρωπαίων πολιτών του αύριο. Το T4E αποτελεί μία ενεργή, διασυνοριακή, βιώσιμη κοινότητα μάθησης και δημιουργίας, που προάγει τις κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες των μαθητών και προασπίζει τις δημοκρατικές αξίες, τα θεμελιώδη δικαιώματα, την διαπολιτισμική κατανόηση και την οικειοποίηση τους.

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει δύο καινοτόμα εκπαιδευτικά προγράμματα που εμπνεύστηκαν, οργάνωσαν και εφάρμοσαν οι εκπαιδευτικοί του Νηπιαγωγείου Παλαγίας Αλεξανδρούπολης με τους μαθητές τους, στα πλαίσια της συμμετοχής τους στην Ευρωπαϊκή δράση T4E. Θα αναφερθούν οι λόγοι που επέλεξαν να συμμετέχουν στο δίκτυο, ο σκοπός και οι στόχοι, η κρισιμότητα της συμμετοχής στο δίκτυο, η συνάφεια με το αναλυτικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, η διδακτική μεθοδολογία και οι δραστηριότητες. Η εισήγηση θα ολοκληρωθεί με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και με συμπερασματικές αναφορές για την συμμετοχή στο δίκτυο ως συνεργατική κοινότητα μάθησης.

ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕ ΠΕΔΙΟ ΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Μπουτσιούκη Σοφία
Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Η διαμόρφωση πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαχρονικά χαρακτηρίζεται από την επιδίωξη ευκαιριών διαβούλευσης, συνεργασίας και αμοιβαίας μάθησης μεταξύ των ενδιαφερόμενων ομάδων είτε στο επίπεδο των κρατών μελών είτε στο επίπεδο άλλων δρώντων. Χάρη σε αυτή την προσέγγιση, προσφέρεται η δυνατότητα σχηματοποίησης ομάδων με κοινά χαρακτηριστικά και πεδία ενδιαφέροντος, αντιλήψεις, προσδοκίες και στόχους. Αυτές οι συνεργαζόμενες ομάδες, συνεισφέροντας με διαφοροποιημένους τρόπους στην καλύτερη κατανόηση των ζητημάτων και την αποτελεσματικότερη διαχείριση των δράσεων, μπορούν να αναγνωριστούν –κυριολεκτικά ή μεταφορικά– ως κοινότητες μάθησης. Η εισήγηση διερευνά τη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για την ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης (ΕΧΕ). Ο ΕΧΕ αποτελεί την πιο πρόσφατη στρατηγική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της εκπαίδευσης ως μέσου υποστήριξης της ανάπτυξης των ευρωπαϊκών οικονομιών και κοινωνιών, αλλά και της απασχολησιμότητας, της ενεργού πολιτειότητας και της αυτοπραγμάτωσης των πολιτών, ορίζοντας ως χρονικά ορόσημα επίτευξης των στόχων το 2025 και το 2030. Ειδικότερα, η εισήγηση αναλύει το στρατηγικό πλαίσιο του ΕΧΕ επισημαίνοντας τη στοχοθεσία που αφορά τη διαμόρφωση συνεργατικών σχηματισμών, την ενεργοποίηση συνεργειών μεταξύ τους και τη διασύνδεσή τους με ευρύτερα πεδία πολιτικής. Επιπρόσθετα, παρουσιάζονται τα εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί για την προαγωγή κοινοτήτων μάθησης με σχετικό προσανατολισμό, καθώς και εμβληματικές περιπτώσεις συνεργατικών κοινοτήτων μάθησης, οι οποίες προωθούν τη δυναμική διαμόρφωση συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης που χαρακτηρίζονται από ποιότητα, ανθεκτικότητα και απουσία αποκλεισμών. Στα σχήματα συνεργατικών κοινοτήτων μάθησης περιλαμβάνονται ομάδες εργασίας και δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης, καθοδηγητικής αξιολόγησης και συμβουλευτικής από ομοτίμους, που εστιάζουν σε όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα, τις μορφές μάθησης και τους τύπους των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Παράλληλα, η εισήγηση ερευνά τον τρόπο με τον οποίο η έννοια της

συνεργατικής κοινότητας μάθησης ενσωματώνεται στο ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικής στην εκπαίδευση και συμβάλλει στην ενίσχυση της επιδραστικότητάς της στο διεθνές περιβάλλον.

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ (Ε.Ε.): ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΕ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ MOTIVATE TEACHERS FOR EUROPE

Ασδεράκη Φωτεινή
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πειραιώς
Μαστροκούκου Σοφία
Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Salerno
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης
Μέλος ΣΕΠ Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου
Κρήτας Δημήτριος
Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης

Η ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) στα πανεπιστημιακά παιδαγωγικά τμήματα είναι εξαιρετικά σημαντική για την προετοιμασία των μελλοντικών εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση της πολυπλοκότητας και της λειτουργίας των ευρωπαϊκών θεσμών, καθώς και των επιπτώσεων της ΕΕ στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Συνεπώς, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι σε θέση να μεταδίδουν στους μαθητές τους γνώσεις και δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να αναπτύξουν την κατάλληλη κατανόηση και προετοιμασία ως μελλοντικοί πολίτες.

Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος Motivate teachers for Europe, πραγματοποιήθηκε χαρτογράφηση (mapping) των μαθημάτων στα προγράμματα σπουδών των πανεπιστημιακών παιδαγωγικών τμημάτων, τα οποία σχετίζονται – έστω και μερικώς – με την ΕΕ και παρατηρείται έλλειψη στοχευμένων μαθημάτων που αφορούν την ΕΕ, τις αρχές και τις αξίες της. Τα περισσότερα από τα – ελάχιστα - προσφερόμενα μαθήματα είναι επιλογής, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα πολλοί φοιτητές και μελλοντικοί εκπαιδευτικοί να μην αποκτούν σχετικές γνώσεις και δεξιότητες. Ταυτόχρονα, πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα σε προπτυχιακούς φοιτητές παιδαγωγικών τμημάτων, η οποία ανέδειξε – inter alia - ότι η πλειοψηφία δεν διαθέτει επαρκείς γνώσεις και δεξιότητες για να διδάξει στους μελλοντικούς μαθητές τους σχετικά με την ΕΕ, καθώς και την ανεπάρκεια γνώσης διδακτικών και παιδαγωγικών προσεγγίσεων, συμπεριλαμβανομένων βιωματικών μεθόδων μάθησης για θέματα που σχετίζονται με την ΕΕ.

Με βάση τα ευρήματα τόσο της χαρτογράφησης όσο και της ποσοτικής έρευνας, υπογραμμίζεται η ανάγκη ενίσχυσης της διδασκαλίας ευρωπαϊκών θεμάτων στα πανεπιστημιακά παιδαγωγικά τμήματα, ώστε οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι για να καλλιεργήσουν την ευρωπαϊκή συνείδηση και τη δημοκρατική συμμετοχή στις νέες γενιές.

Α09. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΤΑ ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Ρίζος Θεόδωρος
Διδάκτορας Κοινωνιολογίας

Η ανα χείρας συνεισφορά ασχολείται με τις αιτίες διάχυσης των μηχανισμών διαβούλευσης στο σημερινό κόσμο. Αποσκοπεί στην αδρομερή εξέταση του ευρύτερου περιεχομένου των όρων διακυβέρνηση και δημόσια συμμετοχή συμπεριλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής της μορφής. Ανατέμνεται η χρησιμότητα των δικτύων πολιτικής στο σημερινό πολύπλευρο πολιτικό γίγνεσθαι και αναδεικνύονται τα τρωτά σημεία που είναι συνυφασμένα με την εμπέδωση συνεργατικών μορφών διακυβέρνησης όσον αφορά την ομαλότητα των δημοκρατικών μας διαδιακασιών.

ΠΛΗΘΟΠΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ: Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΔΔΑ

Κομσέλη Φωτεινή (Φανή)
Δρ. Πολιτικών Επιστημών, Επιστημονικό προσωπικό ΕΚΔΔΑ/ΙΝΕΠ, μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ
Εκπαιδευτική Ηγεσία

Στον σύγχρονο κόσμο, η συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων είναι πιο σημαντική από ποτέ. Ο πληθοπορισμός (crowdsourcing) και η διαβούλευση είναι δύο βασικές έννοιες που ενισχύουν τη συμμετοχική δημοκρατία και συμβάλλουν στον σχεδιασμό αποτελεσματικών δημόσιων πολιτικών. Η έννοια του πληθοπορισμού αφορά στη διαδικασία συλλογής ιδεών, απόψεων και λύσεων από ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων, συνήθως μέσω διαδικτυακών πλατφορμών. Αυτό επιτρέπει τη συμμετοχή πολιτών σε θέματα που παραδοσιακά ήταν πέρα από την πρόσβασή τους. Η διαβούλευση αφορά στη διαδικασία κατά την οποία οι κυβερνήσεις ή οι οργανισμοί ζητούν τη γνώμη των πολιτών για συγκεκριμένα θέματα πολιτικής. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω δημόσιων συναντήσεων, ερευνών ή διαδικτυακών φόρουμ. Η διαβούλευση αναφέρεται στη διαδικασία διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των δημόσιων φορέων και των πολιτών. Στόχος της είναι η συλλογή απόψεων, προτάσεων και σχολίων από τους πολίτες για τη διαμόρφωση και την αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών.. Και οι δύο διαδικασίες έχουν μεγάλη σημασία για τον σχεδιασμό δημόσιων πολιτικών επειδή η συλλογή πληροφοριών βοηθά τους δημόσιους φορείς να κατανοήσουν καλύτερα τις ανάγκες και τις προτιμήσεις των πολιτών, επειδή οι φορείς αντλούν καινοτόμες ιδέες από τους πολίτες και επειδή αυξάνουν τη συμμετοχή των πολιτών. Με αυτόν τον τρόπο αυξάνεται η διαφάνεια και βελτιώνεται η αποδοχή των αποφάσεων από τους πολίτες, ενισχύεται η εμπιστοσύνη τους στους δημόσιους φορείς και βελτιώνονται οι δημόσιες πολιτικές ανταποκρινόμενες στις ανάγκες της κοινωνίας. Στην εισήγηση θα παρουσιαστούν επίσης στοιχεία από την εμπειρία των καινοτόμων εργαστηρίων του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) για τον σχεδιασμό δημόσιων πολιτικών που διεξήχθησαν το 2011.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ: ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΣΗΜΕΡΑ

Μαυρίδης Ηρακλής
Αναπληρωτής Καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η συζήτηση γύρω από την δημόσια κοινωνιολογία αναζωπυρώθηκε διεθνώς μετά το 2004 όταν ο σημαντικός κοινωνιολόγος Michael Burawoy έδωσε μια γνωστή διάλεξη ως Πρόεδρος της Αμερικανικής Κοινωνιολογικής Εταιρίας στην οποία αναζητούσε εκ νέου τη στοχοθεσία και τους ρόλους της κοινωνιολογίας, και κατ΄επέκταση της κοινωνικής έρευνας συνολικά στις σημερινές κοινωνίες. Αν τα ερωτήματα αυτά, δηλαδή της στοχοθεσίας αλλά και της παρέμβασης και του αντίκτυπου της κοινωνικής έρευνας στα κοινωνικο-πολιτικά δρώμενα της εποχής, είναι παλιά και τέθηκαν ήδη από τους θεμελιωτές της επιστήμης (Marx, Weber, Durkheim) – αλλά και μετέπειτα (π.χ. η διπλή ερμηνευτική του Giddens ή η αναστοχαστική κοινωνιολογία του Bourdieu) η ανάγκη να επανατεθούν είναι διαρκής λόγω τόσο της τεράστιας διαφοροποίησης των γνώσεων και των υποτομέων της όσο στην σχέση της με την προϊούσα πρόσδεση της παραγόμενης γνώσης στην αγορά και τις όποιες «ανάγκες» της αλλά και της ανάγκης να υπερβεί τα θεσμικά της πλαίσια (πανεπιστήμια, ερευνητικά ινστιτούτα) Ο Burawoy προτείνει την διάκριση της κοινωνιολογίας σε τέσσερεις κατηγορίες εκ των οποίων οι δύο (δημόσια και των πολιτικών - policy) στοχεύουν στην, περισσότερο ή λιγότερο, άμεση πρόσδεση της κοινωνιολογίας στον δημόσιο και πολιτικό λόγο και σε σχέση με συγκεκριμένους χώρους διερεύνησης «κοινωνικών προβλημάτων». Η δημόσια κοινωνιολογία συνεπώς – της οποίας ο ορισμός θα πρέπει να είναι σχετικά ανοικτός - πρέπει να επανασυνδεθεί με ευρύτερα κοινά πέρα από το καθαρά ακαδημαϊκό (καθηγητές, ερευνητές, φοιτητές) σε μια προσπάθεια συνομιλίας, και άρα παρέμβασης, γύρω από σημαντικά κοινωνικο-πολιτικά ζητήματα και με τον τρόπο που αυτό συνδέεται και με τρέχουσες μορφές ακτιβισμού και πρακτικής παρέμβασης. Κατά την άποψη του μια τέτοιου τύπου κοινωνιολογία θα πρέπει να κάνει τον επιστημονικό της λόγο δημόσιο και συνεπώς πολιτικό όχι μόνο περιγραφικά και εξηγητικά αλλά και κανονιστικά δηλαδή θα έπρεπε να δείχνει προς διαφορετικές μορφές διαχείρισης τόσο των επιμέρους ζητημάτων όσο των κυρίαρχων κοινωνικο-πολιτικών διευθετήσεων συνολικά.

Α10. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΙΣ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ

ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑ: ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Χαχάμης Θωμάς
Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΠαΔΑ, ΠΕ Σωφρονιστικής Διοίκησης, Προϊστάμενος Διεύθυνσης, Ειδικό Αγροτικό Σωφρονιστικό Κατάστημα Νέων Κασσαβέτειας
Μαρτινάκη Σοφία
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΠαΔΑ
Δεδότση Σοφία
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΠαΔΑ
Καραχάλιου Ευαγγελία
Διευθύντρια Ν.Ψ.Υ., Πε.Δ.Υ.Ψ.Υ. 2ης Υ.ΠΕ., MSc, PhD

Ο εγκλεισμός έχει διαπιστωθεί πως επιδρά και επηρεάζει σημαντικά την ψυχική υγεία, την ψυχική ανθεκτικότητα και την ευαλωτότητα των κρατουμένων. Η θυματοποίηση αποτελεί ένα φαινόμενο που παρατηρείται σε ιδρυματικούς χώρους, όπως είναι τα σωφρονιστικά καταστήματα, με τα άτομα να βιώνουν εμπειρίες θυματοποίησης πρωτογενώς, από τον ίδιο τον εγκλεισμό και τον θεσμό της φυλακής, και δευτερογενώς από το στίγμα και την περιθωριοποίηση εξαιτίας των κοινωνικών προτύπων. Η ευαλωτότητα των κρατουμένων, παρατηρείται σε άτομα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά όπως η ηλικία, η εθνικότητα, η ποινική κατάσταση, η ψυχική υγεία, το χρονικό διάστημα παραμονής στη φυλακή, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις, η οικογενειακή κατάσταση κ.α. καθώς εκδηλώνουν συμπεριφορές που σχετίζονται με την ψυχική επιβάρυνση, τη χρήση ουσιών και τις απόπειρες αυτοκτονίας.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διαπιστωθεί η συσχέτιση των παραγόντων αυτών με τη θυματοποίηση και την ευαλωτότητα που βιώνουν οι κρατούμενοι σε σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας. Το δείγμα αποτέλεσαν 244 κρατούμενοι προερχόμενοι από πέντε σωφρονιστικά καταστήματα, που συμπλήρωσαν τις διαστάσεις: α) της ασφάλειας (ναρκωτικά και εκμετάλλευση - επίπεδο χρήσης των ναρκωτικών, εκφοβισμού και θυματοποίησης στο περιβάλλον της φυλακής) και β) της ευημερίας και ανάπτυξης (δυσφορία - αισθήματα

σοβαρής συναισθηματικής διαταραχής) του ερωτηματολογίου «Μέτρηση της Ποιότητας Ζωής στη Φυλακή» (Measuring the Quality of Inmate Life, MQPL).

Τα αποτελέσματα κατέγραψαν σημαντική θετική συσχέτιση μεταξύ των δύο διαστάσεων, υποδηλώνοντας πως, όσο αυξάνονται τα προβλήματα προσωπικής ασφάλειας στα σωφρονιστικά καταστήματα (ναρκωτικά, απειλές, εκμετάλλευση, βία), τόσο αυξάνεται και η συναισθηματική δυσφορία των κρατουμένων (σκέψεις αυτοκτονίας, δυσκολία στον ύπνο, χαμηλή συναισθηματική διαχείριση). Διαφαίνεται πως οι συνθήκες προσωπικής ασφάλειας στα σωφρονιστικά καταστήματα επηρεάζουν σημαντικά την ψυχική ευημερία των κρατουμένων. Το ποσοστό επιπολασμού της ψυχικής δυσφορίας, των αυτοκτονικών τάσεων και της χρήσης ουσιών στους πληθυσμούς των σωφρονιστικών καταστημάτων, αποτελεί σοβαρή ένδειξη που χρήζει διερεύνησης των παραγόντων κινδύνου και αξιολόγησης, με έμφαση στον εντοπισμό μεμονωμένων περιπτώσεων και ουσιαστική ανταπόκριση στην αγωνία των κρατουμένων.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Γουρίδου Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υποψήφια διδακτόρισσα Τ.Ε.Π.Α.Ε. Α.Π.Θ.
Γκέκα Μαρία
Επίκουρη Καθηγήτρια Τ.Ε.Π.Α.Ε. Α.Π.Θ.

Η παρούσα εισήγηση αποσκοπεί στην αποσαφήνιση του τρόπου με τον οποίο οργανώνονται οι κοινωνικές αναπαραστάσεις των δικαιωμάτων του παιδιού σε μαθητές/τριες δημοτικού. Για την κατανόηση τους που έχει ιδιαίτερη σημασία, διότι τα δικαιώματα των παιδιών συνδέονται άρρηκτα με την καθημερινότητά τους, υιοθετήθηκε το θεωρητικό μοντέλο των κοινωνικών αναπαραστάσεων, το οποίο επιτρέπει την καταγραφή της κοινωνικής σκέψης και τον τρόπο διαμόρφωσής της. Το κύριο ερευνητικό ερώτημα ήταν η διερεύνηση του αναπαραστασιακού περιεχομένου των δικαιωμάτων του παιδιού σε μαθητές/τριες δημοτικού. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το φθινόπωρο του 2023 σε τρία δημοτικά σχολεία της Δυτικής Θεσσαλονίκης, ενώ συμμετείχαν σ' αυτήν συνολικά 60 παιδιά που φοιτούσαν στη Δ και ΣΤ τάξη. Αξιοποιώντας μεθοδολογικά την ποιοτική προσέγγιση και το ερευνητικό εργαλείο των ελεύθερων ειρμών, τα δεδομένα που συλλέχθηκαν υποβλήθηκαν στη διαδικασία της θεματικής ανάλυσης. Τα ευρήματα έδειξαν ότι οι κοινωνικές αναπαραστάσεις των δικαιωμάτων του παιδιού για το σύνολο του δείγματος οργανώνονται γύρω από τρεις άξονες συλλογισμού: α) τις κατηγορίες δικαιωμάτων του παιδιού, β) τα θετικά χαρακτηριστικά και γ) τις αρνητικές καταστάσεις. Οι κύριες κατηγορίες δικαιωμάτων του παιδιού που αναφέρθηκαν ήταν τα δικαιώματα παροχής, συμμετοχής και προστασίας. Επιπλέον, εντοπίζονται κάποιες μικρές τάσεις διαφοροποίησης ανάμεσα στα παιδιά, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία και το φύλο τους. Ειδικότερα, η αναπαράσταση των δικαιωμάτων του παιδιού τείνει να είναι πιο εμπλουτισμένη αφενός για τα παιδιά της ΣΤ και αφετέρου για τα κορίτσια, καθώς είχαν την τάση να ανακαλούν δικαιώματα διαφόρων κατηγοριών με μεγαλύτερη συχνότητα σε σχέση με τα παιδιά της Δ τάξης και τα αγόρια αντίστοιχα. Επιπλέον, οι μαθητές/τριες της ΣΤ τάξης αναφέρθηκαν και στα επακόλουθα των δικαιωμάτων, δηλαδή τις υποχρεώσεις που τα συνοδεύουν, κάτι που δεν παρατηρήθηκε από τα παιδιά της Δ τάξης, υποδεικνύοντας το πόσο σημαντική είναι η συμβολή διδακτικών αντικειμένων που εισάγονται στις δυο τελευταίες τάξεις του δημοτικού, όπως η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, προς την κατεύθυνση αυτή.

Η ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΣΕ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Θεοδώρου Ειρήνη
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια-ερευνήτρια

Η συνηγορία (advocacy) για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι η οργανωμένη και συστηματική προσπάθεια προώθησης, προστασίας και ενίσχυσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω δράσεων που επηρεάζουν πολιτικές, νόμους, κοινωνικές στάσεις και συμπεριφορές. Οι στόχοι της συνηγορίας είναι η διασφάλιση της ισότητας, της δικαιοσύνης και της αξιοπρέπειας για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως φύλου, εθνικότητας, θρησκείας ή άλλων χαρακτηριστικών.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών είναι ένας διεθνής οργανισμός που ιδρύθηκε το 1945, μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, με στόχο τη διατήρηση της ειρήνης, την προώθηση της συνεργασίας

μεταξύ των κρατών και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποτελώντας μια από τις σημαντικότερες πλατφόρμες για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) έχει συμβάλει ουσιαστικά και οντολογικά στον ρόλο της συνηγορίας, προσφέροντας ένα διεθνές βήμα σε συλλογικότητες για να προωθήσουν τα συμφέροντά τους, να δημιουργήσουν πίεση στις κυβερνήσεις, να ακουστούν οι φωνές των πιο αδύναμων κοινωνικών ομάδων και να διασφαλιστεί η λογοδοσία για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στην παρούσα εισήγηση θα εξετάσω τον τρόπο με τον οποίο ένας άνθρωπος επηρεάζει την παγκόσμια πραγματικότητα μέσω της συνηγορίας. Επιπλέον, θα αναδείξω τον ρόλο του ΟΗΕ ως κορυφαίου διεθνούς οργανισμού που προωθεί την ειρήνη, τον διάλογο και τη συνεργασία, αποτελώντας έναν πυλώνα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη διασφάλιση της παγκόσμιας σταθερότητας.

Θα μελετήσουμε τις πιο πετυχημένες καμπάνιες συνηγορίας του ΟΗΕ όπως η εκστρατεία για το Δικαίωμα στην Εκπαίδευση (UNICEF): Malala Yousafzai και Malala Fund, η Εκστρατεία για τα Δικαιώματα των Γυναικών (UN Women) και τέλος η Παγκόσμια Εκστρατεία κατά της Παιδικής Εργασίας (ILO). Αυτές οι καμπάνιες του ΟΗΕ έχουν σημαντικά συμβάλει στην προώθηση και προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο, βελτιώνοντας τις συνθήκες ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων και ενδυναμώνοντας τους θεσμούς που προστατεύουν την ανθρωπότητα.

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Μπελαδάκη Δέσποινα
Οικονομολόγος, MSc
Μαντά Αικατερίνη
Διδάκτορας ΕΚΠΑ, θέματα διοίκησης της εκπαίδευσης και ανθρώπινου δυναμικού

Οι έννοιες της επιχειρηματικής ηθικής και της εταιρικής διακυβέρνησης είναι θεμελιώδεις για τις σύγχρονες επιχειρήσεις, καθώς συνδέονται άμεσα με τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους. Μετά την οικονομική κρίση, ο ρόλος των επιχειρήσεων έχει καταστεί ζωτικής σημασίας για την προαγωγή τόσο της οικονομίας όσο και της κοινωνίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η μελέτη της ηθικής τους είναι επιβεβλημένη.

Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι η ανάλυση και η ανάδειξη της σημασίας των παραπάνω εννοιών στις ελληνικές επιχειρήσεις σήμερα. Η σύγχρονη μορφή τους είναι προϊόν των τελευταίων πενήντα ετών και συνεχώς εξελίσσεται, αφήνοντας περιθώρια για περαιτέρω αναλύσεις. Παρουσιάζονται οι παγκόσμιες τάσεις, με έμφαση στην ελληνική πραγματικότητα, περιγράφοντας την υφιστάμενη κατάσταση, τα εμπόδια που αντιμετωπίζονται και τις ενέργειες που γίνονται για τη βελτίωσή της.

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν υπογραμμίζουν ότι για την οικοδόμηση υγιών επιχειρήσεων είναι απαραίτητη η προαγωγή της εταιρικής υπευθυνότητας στην πράξη, μέσω της προώθησης και της διάχυσης των αρχών επιχειρηματικής ηθικής, εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και εταιρικής διακυβέρνησης. Σε αυτή την κατεύθυνση, οι ηγέτες μπορούν να συμβάλουν καταλυτικά, με αυτογνωσία και δημιουργικότητα, υιοθετώντας έναν νέο τρόπο διοίκησης που χαρακτηρίζεται από διαφάνεια, ευελιξία και κοινωνική υπευθυνότητα. Ειδικότερα στην Ελλάδα, όπου η προσαρμογή στα νέα δεδομένα της επιχειρηματικής ηθικής είναι αργή, η ανάγκη για τέτοιους ηγέτες είναι ακόμα πιο έντονη.

Συνοψίζοντας, η ενσωμάτωση της επιχειρηματικής ηθικής και της εταιρικής διακυβέρνησης αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη βιώσιμη ανάπτυξη των ελληνικών επιχειρήσεων, απαιτώντας συνεχή προσπάθεια και δέσμευση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Α11. ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Ο ΔΥΝΑΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ(DYNAMIC PROGRAMMING) ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΕΠΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ

Βάντζος Χρήστος
Εκπαιδευτικός ΠΕ78 - Διδάκτωρ Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου ΕΚΠΑ

Μία από τις σημαντικότερες πτυχές της σύγχρονης κοινωνικής συγκρότησης είναι η τάση κοινωνικής αποδοτικότητας ή, με άλλα λόγια, η δυνατότητα της ενεργοποίησης του συνόλου των κοινωνικών παραγόντων σε βαθμό που η συμμετοχικότητά τους σε ζητήματα κοινωνικής και πολιτειακής οργάνωσης να είναι τέτοια που να επιτρέπει το μείζον όφελος από τον καθένα για αυτό που ονομάζεται κοινό συμφέρον, επίδικο εξάλλου που αποτελεί και την πεμπτουσία της μαζικής συμμετοχής και των πρωτοβουλιών στην ευρύτερη κοινωνική συλλογικότητα.

Όμως ένα εκ των ιδιαίτερων ζητημάτων που καθιστούν βραδεία και, εν τέλει, προβληματική τη μαζικότητα της συμμετοχής αυτής και σίγουρα με όρους μη παραγωγικούς είναι το γεγονός ότι δεν υπάρχει μια υπεραπλούστευση και σαφήνεια στο στοχοθετικό πλαίσιο συμμετοχής ως προς κάθε τομέα παρέμβασης. Εδώ έρχεται το εργαλείο του Δυναμικού Προγραμματισμού, όπως αυτό ήδη αποτελεί εργαλείο οργανωτικού σχεδιασμού στον εταιρικό και επιχειρηματικό κόσμο. Στη βάση της διαδικασίας όπου κάθε ζήτημα που προκύπτει υφίσταται κατάτμηση σε μικρά αλληλεξαρτώμενα θέματα και όπου η επιμέρους επίλυσής τους οδηγεί και στη βέλτιστη λύση του κεντρικού ζητήματος, η οργανωτικοκοινωνική δραστηριότητα είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί με παρεμφερή τρόπο ως μία μορφή καινοτομίας στο ζήτημα ενεργοποίησης και συμμετοχικότητας.

Σε ερευνητικό επίπεδο είναι δυνατόν να παρουσιαστούν ορισμένα τελεολογικού τύπου ερωτήματα. Μπορεί ένα εταιρικό εργαλείο εποπτικού σχεδιασμού όπως ο Δυναμικός Προγραμματισμός να προσαρμοστεί πάνω στο θέμα της πολυεπίπεδης συμμετοχικότητας και ενεργού ρόλου των δημόσιων δρώντων σε ζητήματα διοικητικού και πολιτειακού γίγνεσθαι; Και αν ναι, με ποιους τρόπους και ποια επιμέρους καινοτόμα, σύγχρονα εργαλεία μπορεί αυτός να χαραχθεί και να διαμορφωθεί ώστε να αποτελέσει μέσο επαρκούς ευαισθητοποίησης ώστε οι συμμετοχικοί δρώντες να συμβάλλουν στη βελτιστοποίηση του υπάρχοντος συστημικού διοικητικού και κοινωνικού χώρου, τόσο σε επίπεδο πρότερης στρατηγικής όσο και σε επίπεδο ενεργής δράσης; Η χρήση σχετικών βιβλιογραφικών πηγών και ενός ερωτηματολογίου ως μέσου έρευνας επισκόπησης, μπορούν να αποδώσουν τις όποιες απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΛΥΚΕΙΟΥ

Πετρά Βασιλική
Φιλόλογος

Η παρούσα εισήγηση προσδοκά να αποτυπώσει αναπαραστάσεις, πρακτικές και συνδέσεις του σχολείου με την κοινότητα. Πρόκειται για συνέργειες, δράσεις, συμμετοχές και εκδηλώσεις που βασίζονται στη συνεργασία μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών Λυκείου στην ελληνική περιφέρεια με την τοπική κοινότητα, μέσα σε κλίμα εμπιστοσύνης και αμοιβαιότητας. Η συνεργασία δεν αφορά μόνο έκτακτες ανάγκες και υποστήριξη οικογενειών και μαθητών/τριών με προβλήματα, αλλά ουσιαστικά τη διαμόρφωση δικτύων για κάποιο κοινό στόχο. Πιο συγκεκριμένα, σχετίζεται με τη διατύπωση αιτημάτων στον δήμο, με την επίλυση πρακτικών προβλημάτων από κοινού (πρόσβαση στο σχολείο, κυκλοφοριακή αγωγή με Πρόγραμμα Ρομποτικής, δρόμοι, αξιοποίηση χώρων, ανακύκλωση), με τη διοργάνωση εκδηλώσεων γύρω από τα μεγάλα ιστορικά ορόσημα (εκδηλώσεις μνήμης, συνεργασίες με δήμους και φορείς, γιορτές και αφιερώματα). Συνδέεται επίσης, με την υποστήριξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, με συμμετοχές σε συνέδρια, παρουσιάσεις (Πρόγραμμα Τοπικής και Προφορικής Ιστορίας, ανάδειξη τοπικών ιπποδρομιών, εδεσμάτων, ιδιώματος, κτιρίων, πολιτισμικών αγαθών). Ακόμη, αφορά τη διαχείριση ενημερώσεων σχετικά με την αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης, της Συμβουλευτικής στο σχολείο, την υλοποίηση ευρωπαϊκών ή άλλων δράσεων που προάγουν την υγεία, την κατανόηση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του πολίτη μέσα στο πλαίσιο λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση γίνονται με τη σύμπραξη προσώπων, Συλλόγων, φορέων (γονέων – κηδεμόνων, καλλιτεχνικών, Ομίλου ανάγνωσης), σχολείων. Η ενδιαφέρουσα συνύπαρξη δίνει προστιθέμενη αξία στο κοινωνικό κεφάλαιο ως δημόσιο αγαθό που στηρίζεται στις σχέσεις και διαμορφώνει αλληλέγγυους ανθρώπους και υπεύθυνους πολίτες. Προπάντων μαθαίνει στους εφήβους την αξία της δράσης - συμμετοχής, όχι ως ανταποδοτικού αγαθού, αλλά ως δείκτη πολιτισμού.

#JUSTICE FOR ZAK/ZACKIE: ΜΙΑ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ

Ξέστερνου Βασιλική
Υποψήφια Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Οι πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχουν γίνει ένας κρίσιμος χώρος για τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα διευκολύνοντας τη σύνδεση, την οργάνωση, την υπεράσπιση των δικαιωμάτων και την προβολής της . Η εισήγηση διερευνά ποια σημειωτικά μέσα προκρίνονται από τα κείμενα του ελληνικού ψηφιακού ακτιβισμού της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Συγκεκριμένα, το άρθρο εστιάζει στις γλωσσικές επιλογές, τις εικόνες και το χρώμα των πολυτροπικών κειμένων που εμφανίζονται στις αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του κινήματος Justice For Zak/Zackie που προέκυψε από τη δολοφονία του Ζακ Κωστόπουλου στις 21 Σεπτεμβρίου 2018. Οι αναρτήσεις συλλέχθηκαν με σκόπιμη δειγματοληψία από τη σελίδα «Justice For Zak/Zackie» (Facebook, Instagram) και αναλύθηκαν μέσα στο πλαίσιο της Γραμματικής Οπτικού Σχεδιασμού ως προς την Αναπαραστατική Μεταλειτουργία (αφηγηματικές και εννοιολογικές διαδικασίες), τη Διαπροσωπική Μεταλειτουργία (θέση του θεατή), την Κειμενική Μεταλειτουργία (σύνθεση) και το χρώμα. Η ανάλυση των εικόνων έδειξε ότι ο ψηφιακός ακτιβισμός του κοινωνικού κινήματος Justice For Zak/Zackie εκφράζει πολιτικά και κοινωνικά μηνύματα με έμφαση στην υποστήριξη της διαφορετικότητας και την ενίσχυση της συλλογικής δράσης. Παράλληλα, χρησιμοποιεί αφηγηματικά

και συμβολικά στοιχεία για να μεταφέρει μηνύματα που εστιάζουν στα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα και την αποδοχή.

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΩΣ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΜΟΡΦΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Οικονόμου Αναστασία
Δρ. Φιλοσοφίας ΕΚΠΑ

Η παρούσα εισήγηση αποσκοπεί στην ανάδειξη της αναγκαιότητας της άμεσης δημοκρατίας ως αναδυόμενη μορφή πολιτικής δράσης στις σύγχρονες κοινωνίες. Για την πραγματοποίησή της χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της βιβλιογραφικής έρευνας. Αρχικά αναλύεται η έννοια της άμεσης δημοκρατίας με ιστορικές αναφορές στον 5ο αι. πχ. στην αρχαία Αθήνα. Εν συνεχεία επεξηγείται η αναγκαιότητα της σήμερα ως μια δυναμική μορφή πολιτικής συμμετοχής, ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις της σύγχρονης πραγματικότητας λόγω της δυσπιστίας των πολιτών προς τα παραδοσιακά πολιτικά συστήματα. Άμεση δημοκρατία σήμερα σημαίνει άμεση συμμετοχή των πολιτών στη λήψη αποφάσεων, μέσω πρακτικών όπως τα δημοψηφίσματα, οι τοπικές συνελεύσεις και οι συμμετοχικοί προϋπολογισμοί. Παράλληλα, τα δημοψηφίσματα και οι συμμετοχικοί προϋπολογισμοί που εφαρμόζονται σε τοπικό επίπεδο, επιτρέπουν στις κοινότητες να διαχειρίζονται τους πόρους τους και να προσαρμόζουν τις πολιτικές στις τοπικές ανάγκες. Η άμεση δημοκρατία ενισχύει τη συμμετοχή των πολιτών, προάγει τη διαφάνεια, καλλιεργεί την πολιτική παιδεία και προσαρμόζεται σε τοπικές ιδιαιτερότητες. Ωστόσο, δεν είναι απαλλαγμένη από προκλήσεις. Η εφαρμογή της σε εθνική κλίμακα είναι περίπλοκη, ενώ υπάρχει ο κίνδυνος πόλωσης και η πιθανότητα οι πολίτες να μην διαθέτουν τον χρόνο ή τις γνώσεις που απαιτούνται. Για να λειτουργήσει αποτελεσματικά απαιτείται η εκπαίδευση των πολιτών και η ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η άμεση δημοκρατία εάν αξιοποιηθεί σωστά, μπορεί να προωθήσει τη συμμετοχικότητα , να ενισχύσει την εμπιστοσύνη στους θεσμούς και να διαμορφώσει ένα πιο δίκαιο και συμμετοχικό μέλλον. Συνεπώς, η παρούσα εργασία απαντά στο ερώτημα αν μπορεί σήμερα η άμεση δημοκρατία να αποτελέσει πρακτική πολιτικής δράσης για την επίλυση σύνθετων πολιτικών ζητημάτων.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ: ΕΝΑ ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗ ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ VARIETIES OF DEMOCRACY.

Παπαοικονόμου Αντώνιος
Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό
Μπιρμπίλη Μαρία
Σχολικός Σύμβουλος

Μια καινοτόμος προσέγγιση για τη μέτρηση της δημοκρατίας είναι η βάση δεδομένων V-Dem. Η συγκεκριμένη βάση εισάγει συγκεκριμένους δείκτες αξιολόγησης της εκλογικής, φιλελεύθερης, διαβουλευτικής, εξισωτικής και συμμετοχικής δημοκρατίας. Αυτοί οι δείκτες βασίζονται σε πλήθος επιμέρους δεδομένων που συλλέχθηκαν μέσω του προγράμματος Varieties of Democracy, καλύπτοντας 202 χώρες από το 1900 έως το 2024.

Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στην εκλογική διάσταση της δημοκρατίας, λόγω της ιδιαίτερης σημασίας της στα σύγχρονα αστικά κράτη, και ειδικά στην περίπτωση της Ελλάδας. Ο Δείκτης Εκλογικής Δημοκρατίας, που αποτελεί μέρος της βάσης δεδομένων V-Dem, εξετάζει την ποιότητα των εκλογών σε μια χώρα, χρησιμοποιώντας μια σύνθετη μεθοδολογία.

Ο δείκτης που αφορά τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σχετίζεται με την ελευθερία και τη λειτουργία τους, περιλαμβάνοντας μεταβλητές που αναλύουν διαφορετικές πτυχές του ρόλου και της ανεξαρτησίας τους. Στη συγκεκριμένη είσηγηση, θα μελετηθεί η επίδραση βασικών παραμέτρων σχετικών με τα μέσα ενημέρωσης, σύμφωνα με τη βάση δεδομένων V-Dem, για την περίπτωση της Ελλάδας. Ειδικότερα, θα εξεταστούν παράγοντες όπως ο βαθμός λογοκρισίας που επιβάλλεται στα μέσα από κρατικούς ή άλλους φορείς.

Η ανάλυση περιλαμβάνει την αξιολόγηση της δικαιοσύνης των μέσων ενημέρωσης, της αυτολογοκρισίας, του βαθμού κριτικής που ασκούν προς τη διακυβέρνηση, της ελευθερίας τους από εξωτερικές παρεμβάσεις, της ποικιλομορφίας των απόψεων που προάγουν, καθώς και της οικονομικής τους ανεξαρτησίας από εξωτερικές πηγές που ενδέχεται να επηρεάζουν το περιεχόμενό τους.

Αυτή η διερεύνηση αποσκοπεί στην κατανόηση της κατάστασης των μέσων ενημέρωσης στην Ελλάδα, προσφέροντας κρίσιμες πληροφορίες για την ενίσχυση της δημοκρατίας.

Για την διερεύνηση του παραπάνω ζητήματος θα χρησιμοποιηθεί μοντέλο πολλαπλής παλινδρόμησης χρησιμοποιώντας το οικονομετρικό πακέτο EVIEWS (Econometric Views).

Α12. Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Γιαννάκου Γλυκερία
Εκπαιδευτικός ΠΕ78

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στη χάραξη δημόσιας πολιτικής, τη σχέση της με τους θεσμούς και στην επίδραση των συλλογικών δράσεων και κοινωνικών κινημάτων-συμπεριλαμβανομένου της ελληνικής περίπτωσης- στις πολιτικές αποφάσεις.

Αναλυτικότερα, βασικός στόχος της είναι να αναδείξει τη σημασία της συλλογικής δράσης, της πολιτικής συμμετοχής και τους παράγοντες που επηρεάζουν τη σχέση των πολιτών με τους θεσμούς. Επιπλέον, η εισήγηση επιδιώκει να κάνει κατανοητό πώς οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι κοινωνικές κινητοποιήσεις διαμορφώνουν ή επηρεάζουν τις δημόσιες πολιτικές και την κυβερνητική διακυβέρνηση Παράλληλα, η εργασία εντοπίζει στρατηγικές που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη συμμετοχή των πολιτών και την εμπιστοσύνη τους στους θεσμούς, όπως η βελτίωση της διαφάνειας και η υποστήριξη της κοινωνίας των πολιτών μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και συμμετοχικών διαδικασιών.

Η μελέτη συνδυάζει τη θεωρητική ανάλυση με ποσοτικά δεδομένα περιλαμβάνοντας, δηλαδή, μια ανασκόπηση των θεωρητικών προσεγγίσεων για την κοινωνία των πολιτών και τις μορφές πολιτικής συμμετοχής, ακολουθούμενη από μια ποσοτική ανάλυση βασισμένη σε δημοσκοπήσεις και έρευνες κοινής γνώμης, διερευνώντας την αξιολόγηση του βαθμού εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς και της συμμετοχής τους στις δημόσιες διαδικασίες. Μέσω αυτών των εργαλείων, αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο οι πολίτες συμμετέχουν σε κοινωνικές και πολιτικές δράσεις και πώς αυτή η συμμετοχή επηρεάζει τη διαμόρφωση πολιτικών και αποφάσεων.

Η συμβολή της εισήγησης έγκειται στην αναγνώριση της κοινωνίας των πολιτών ως έναν καθοριστικό παράγοντα στη διαμόρφωση της δημόσιας πολιτικής και στην προώθηση της δημοκρατικής συμμετοχής. Η εργασία προσφέρει σημαντικές προτάσεις για τη βελτίωση των μηχανισμών συμμετοχής, τη διαφάνεια στην κυβερνητική διακυβέρνηση, καθώς και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στους πολιτικούς θεσμούς. Εν τέλει, απαντά στο ερώτημα πώς η κοινωνία των πολιτών μπορεί να συμβάλλει στην αναζωογόνηση της δημοκρατίας και της πολιτικής διαδικασίας στην εποχή του μετανεωτερισμού και της κρίσης εμπιστοσύνης.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΜΚΟ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ

Κατσίγιαννη Ζαχαρούλα
Υποψήφια διδάκτορας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο - Δικηγόρος
Κουτσουράκη Ελένη
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Παπαδάκη Βασιλεία
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Μαρούδα Μαρία - Ντανιέλλα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Διεθνών Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η προτεινόμενη εισήγηση αποσκοπεί να μελετήσει τη σημασία και τη δυναμική των εκθέσεων που δημοσιεύονται από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) ως προς τη διαμόρφωση πολιτικών εξωτερικοποίησης του ασύλου. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), προκειμένου να απαλλαγούν από την ευθύνη προστασίας των προσφύγων, υιοθετούν πολιτικές εξωτερικοποίησης του ασύλου. Αυτές εφαρμόζονται με την υιοθέτηση νομοθετικών μέτρων αποκλεισμού από τις διαδικασίες ασύλου και μετατόπισης της ευθύνης προστασίας σε τρίτες χώρες εκτός της ΕΕ. Ο μηχανισμός των ασφαλών χωρών εντάσσεται σε αυτές τις ενωσιακές πολιτικές και αποτελεί έρεισμα για την υιοθέτηση του νομοθετικού πλαισίου βάσει του οποίου κάποιες χώρες χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς τρίτες χώρες (θεωρείται ότι οι αιτούντες άσυλο θα μπορούσαν να είχαν λάβει προστασία, εάν τη ζητούσαν, σε κάποιες άλλες, τρίτες χώρες, αντί αυτής στην οποία καταθέτουν αίτηση ασύλου) ή/και ασφαλείς χώρες καταγωγής (θεωρείται ότι οι πολίτες τους δεν έχουν ανάγκη προστασίας). Η συνέπεια της εφαρμογής αυτών των πολιτικών είναι η απόρριψη των αιτήσεων χορήγησης ασύλου των προσώπων που έχουν διέλθει/ παραμείνει ή κατάγονται από τέτοιες χώρες. Η προτεινομένη εισήγηση θα παρουσιάσει, αρχικά, τη σημασία των προσπαθειών της κοινωνίας των πολιτών για να καταδειχθούν, μέσω εκθέσεων, οι παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες που θεωρούνται ασφαλείς στον τομέα του ασύλου. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προσδίδει μάλιστα ιδιαίτερη βαρύτητα στην αξία των εκθέσεων που δημοσιεύονται από ΜΚΟ, καθώς αποτελούν κρίσιμο αποδεικτικό στοιχείο για την αξιολόγηση της ασφάλειας ή μη μιας χώρας. Στη συνέχεια, η εισήγηση θα εστιάσει στο περιεχόμενο των εκθέσεων ΜΚΟ για την

κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρες που θεωρούνται ασφαλείς από τις ελληνικές αρχές εξέτασης αιτήσεων ασύλου.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΗΘΟΥΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Μπαντούνα Ιωάννα
Μέλος του Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) θεσπίζει την ιθαγένεια της Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών (ΕΠΠ), ως ένα εργαλείο που εισήχθη στη Συνθήκη της Λισαβόνας, συμβάλλει στην ενίσχυση της δημοκρατικής λειτουργίας της Ένωσης μέσω της προώθησης της ενεργού συμμετοχής των Ευρωπαίων πολιτών στη διαδικασία χάραξης πολιτικών της ΕΕ και στην πολιτική ζωή της. Σύμφωνα με τα άρθρα 11 της ΣΕΕ και 24 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η ΕΠΠ δομείται στο πλαίσιο άλλων μέσων με τα οποία οι πολίτες μπορούν να θέτουν ορισμένα ζητήματα υπόψη των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, ιδίως βάσει διαλόγου με αντιπροσωπευτικές ενώσεις και την κοινωνία των πολιτών, διαβουλεύσεων με ενδιαφερόμενα μέρη, αναφορών και αιτήσεων στον Διαμεσολαβητή. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ΕΕ καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η ΕΠΠ σύμφωνα με το άρθρο 5 της ΣΕΕ, χωρίς να υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του βασικού στόχου της ενίσχυσης της συμμετοχής των πολιτών στη δημοκρατική και πολιτική ζωή της ΕΕ. Η ΕΠΠ αποτελεί πανευρωπαϊκό εργαλείο έναρξης πολιτικού διαλόγου και ευαισθητοποίησης για κοινούς στόχους, που επιτρέπει στους πολίτες να ζητούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει νομοθεσία ή άλλα μέτρα σε τομείς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της (π.χ. περιβάλλον, προστασία των καταναλωτών, γεωργία, αλιεία, ενέργεια, μεταφορές, εμπόριο), θέτοντας έτσι στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο ζητήματα που τους απασχολούν. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως το θεσμικό όργανο στο οποίο οι πολίτες εκπροσωπούνται άμεσα σε επίπεδο Ένωσης, μπορεί να αξιολογεί τα μέτρα που λαμβάνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανταποκρινόμενη στην πρωτοβουλία και τα οποία περιγράφονται σε ανακοίνωσή της.

Η ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μαγκαρδάς Απόστολος
Δημοτικός Υπάλληλος (Ιστορικός-Επικοινωνιολόγος, Μ.Α.)

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να να παρουσιάσει τη θεωρητική βάση της Προφορικής Ιστορίας, τη διαδικασία διαμόρφωσής της, καθώς και τη μεθοδολογία που ακολουθείται στην έρευνα και την καταγραφή προφορικών μαρτυριών. Επιπλέον, εξετάζεται η εξέλιξη του πεδίου στην Ελλάδα και η συμβολή των ερευνητών που το διαμόρφωσαν και συνεχίζουν να το εξελίσσουν. Ο σκοπός της εισήγησης είναι να αναδείξει τη σημασία της προφορικής μαρτυρίας ως ιστορικής πηγής. Η μέθοδος αυτή άρχισε να διαμορφώνεται τη δεκαετία του 1940 με τη συμβολή του Allan Nevins στις ΗΠΑ, αλλά εδραιώθηκε ως αυτόνομο επιστημονικό πεδίο από τη δεκαετία του 1970, με σημαντικούς ερευνητές όπως ο Paul Thompson, ο Alessandro Portelli και η Luisa Passerini. Οι προσεγγίσεις αυτές ενίσχυσαν τη σημασία της μνήμης, της αφήγησης και της υποκειμενικότητας στην ιστορική έρευνα. Η προφορική ιστορία βασίζεται σε συγκεκριμένες μεθοδολογικές αρχές. Η συλλογή δεδομένων

πραγματοποιείται κυρίως μέσω ημιδομημένων ή ελεύθερων συνεντεύξεων, που επιτρέπουν στους αφηγητές να εκφράσουν τις εμπειρίες και τις αναμνήσεις τους με τον δικό τους τρόπο. Η ανάλυση των προφορικών μαρτυριών απαιτεί διεπιστημονική προσέγγιση, συνδυάζοντας ιστορικές, κοινωνιολογικές και ανθρωπολογικές μεθόδους. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στην κριτική αποτίμηση της μνήμης, λαμβάνοντας υπόψη ζητήματα υποκειμενικότητας, σιωπής και παραμορφώσεων λόγω της χρονικής απόστασης από τα γεγονότα. Στην Ελλάδα, η Προφορική Ιστορία αναπτύχθηκε συστηματικά από τη δεκαετία του 1990, με πρωτοπόρους ιστορικούς όπως η Τασούλα Βερβενιώτη, ο Λεωνίδας Καλλιβρετάκης, ο Πολυμέρης Βόγλης, η Χριστίνα Κουλούρη, η Βάσω Κιντή, ο Ηλίας Νικολακόπουλος και η Κατερίνα Τσέκου, κ.α. Παράλληλα, νεότεροι ερευνητές, όπως ο Αντώνης Αντωνίου, συμβάλλουν στη διεύρυνση του πεδίου, μελετώντας ζητήματα όπως η μετανάστευση, η προσφυγική μνήμη και η κοινωνική ιστορία. Η ίδρυση της Ένωσης Προφορικής Ιστορίας (Ε.Π.Ι.) και η ανάπτυξη πρωτοβουλιών όπως το "Istorima" έχουν ενισχύσει τη διάδοση της προφορικής ιστορίας στην Ελλάδα, τόσο στην ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και στο ευρύ κοινό.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Χατζάκης Στέργιος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Δασκάλων ΠΕ70
Αστυρακάκη Χρυσούλα
Εκπαιδευτικός - Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Η κοινωνία των πολιτών διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση και εφαρμογή περιβαλλοντικών πολιτικών, μέσω της συμμετοχής της στη λήψη αποφάσεων, της άσκησης πίεσης προς τους θεσμούς και της υλοποίησης δράσεων που προωθούν τη βιωσιμότητα. Η παρούσα μελέτη διερευνά τη σχέση μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και των περιβαλλοντικών πολιτικών, εστιάζοντας στους τρόπους με τους οποίους συλλογικοί φορείς επηρεάζουν τις πολιτικές για το περιβάλλον. Ακολουθώντας μια βιβλιογραφική ανασκόπηση παρουσιάζονται περιπτωσιολογικές μελέτες από τον ελλαδικό χώρο και από τον διεθνή, που αναδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία των πολιτών έχει συμβάλει στη διαμόρφωση, υλοποίηση ή αλλαγή περιβαλλοντικών πολιτικών. Οι περιπτώσεις αυτές καλύπτουν διαφορετικά επίπεδα παρέμβασης, όπως κινητοποιήσεις πολιτών, δράσεις μη κυβερνητικών οργανώσεων, διαβουλεύσεις με θεσμικούς φορείς και δικαστικές διεκδικήσεις. Τα ευρήματα της μελέτης υπογραμμίζουν τη σημασία της κοινωνικής συμμετοχής στην περιβαλλοντική διακυβέρνηση, καταδεικνύοντας πως η πίεση και η δράση της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να οδηγήσουν σε ουσιαστικές αλλαγές στις πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος. Παράλληλα, αναδεικνύονται προκλήσεις και περιορισμοί που σχετίζονται με τη συμμετοχή αυτή. Η εισήγηση συμβάλλει στην κατανόηση της δυναμικής μεταξύ κοινωνίας των πολιτών και περιβαλλοντικής πολιτικής, προσφέροντας πολύτιμα συμπεράσματα για ερευνητές, φορείς πολιτικής και ακτιβιστές.

ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ (Ο.ΚΟΙ.Π.) ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Σίμος Νικόλαος
Υποψήφιος διδάκτορας

Η προσφυγική κρίση του 2015 ανέδειξε τις πολιτικές αποτυχίες του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου, με αποτέλεσμα την ενίσχυση των εθνικών συνόρων και τις χαμηλές

μετεγκαταστάσεις προσφύγων. Η δήλωση ΕΕ-Τουρκίας του 2016, καθόρισε νέες διαδικασίες απέλασης, ενώ οι προσπάθειες στήριξης προσφύγων στην Ελλάδα παρέμειναν κατακερματισμένες, με διαφορετικές οργανώσεις να διαχειρίζονται την κατάσταση. Η έλλειψη ενιαίας βάσης δεδομένων δυσχέρανε την επικοινωνία και καθυστέρησε τη διαδικασία ασύλου, ενώ η πανδημία Covid-19 επιδείνωσε την κατάσταση, περιορίζοντας τη μετακίνηση προσφύγων. Σε αυτή τη περίοδο, οι Οργανώσεις της Κοινωνίας Πολιτών (ΟΚοιΠ) διαδραμάτισαν κρίσιμο ρόλο στην προσφυγική κρίση, παρέχοντας ανθρωπιστική βοήθεια και δημιουργώντας καταφύγια και ιατρικές εγκαταστάσεις. Εξασφάλισαν την πρόσβαση σε άτυπα σχολεία, προστατεύοντας ταυτόχρονα τους ασυνόδευτους ανηλίκους, ενώ συνεργάστηκαν με τοπικές αρχές και διεθνείς φορείς. Επιπλέον, καθόσον η Ελλάδα συμμετέχει στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης προσφύγων της ΕΕ, οι ΟΚοιΠ διευκόλυναν τη γραφειοκρατία και προώθησαν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Σκοπός της μελέτης είναι να αναδείξει τον κρίσιμο ρόλο που διαδραμάτισαν οι ΟΚοιΠ στην αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης στην Ελλάδα από το 2015, αναλύοντας παράλληλα τις προκλήσεις και τα συστημικά ζητήματα που επηρεάζουν τις προσπάθειές τους. Υπογραμμίζεται το ανθρωπιστικό και υποστηρικτικό έργο που επιτελούν οι ΟΚοιΠ, ιδίως όσον αφορά τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, την παροχή εκπαίδευσης και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ταυτόχρονα, ασκεί κριτική στις ελλείψεις των κρατικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων των υπερπλήρων καταυλισμών, των ανεπαρκών υποδομών, της εξάρτησης από ιδιωτικές πρωτοβουλίες και της επιρροής της αντιμεταναστευτική ρητορικής. Η μελέτη επιδιώκει να τονίσει την ένταση μεταξύ των προσπαθειών των ΟΚοιΠ και της νεοφιλελεύθερης προσέγγισης του κράτους, η οποία υπονομεύει τα ολοκληρωμένα πλαίσια ένταξης και περιορίζει τη μακροπρόθεσμη κοινωνική αλλαγή.

Α13. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΦΑΙΡΑ. ΜΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Σκαλιδάκης Θεόδωρος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Φιλοσοφίας του Πανεπιστήμιου Κρήτης

Στην παρούσα εισήγηση θα πραγματευτώ το ρόλο που θα μπορούσε να προσλάβει η φιλοσοφία στη δημόσια σφαίρα υπό το πρίσμα της καντιανής φιλοσοφίας. Μία από τις θεμελιώδεις αρχές που προάγει ο Kant, είναι η δημόσια χρήση του λόγου, η οποία αποτελεί προαπαιτούμενο κάθε βελτίωσης. Με οδοδείκτη αυτή την αρχή, θα επιδιώξω να αναδείξω τη χρησιμότητα του φιλοσοφείν και του «λόγον διδόναι» στη σύγχρονη εποχή, καθώς και τη συμβολή τους στην καλλιέργεια της κοινωνικοποίησης και της ένταξης στην κοινωνία των πολιτών, κυρίως σε ό,τι αφορά ζητήματα που απασχολούν το ανθρώπινο σύνολο. Χαρακτηριστικό γνώρισμα των ημερών μας είναι οι διαρκείς προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα· ενδεικτικά θα αναφέρω την κλιματική κρίση, το προσφυγικό ζήτημα και τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας. Ευλόγως διερωτάται κάνεις: ο φιλοσοφικός στοχασμός δεν οφείλει να έχει συνεισφορά σ' αυτά τα ζητήματα; Αν ανατρέξουμε στη φιλοσοφική επιχειρηματολογία, μπορούμε να αναδείξουμε τόσο την επικαιρότητα όσο και τη

διαχρονικότητά της. Εν προκειμένω θα περιοριστώ στο καντιανό corpus, προσεγγίζοντας πληθώρα σύγχρονων ζητημάτων (λ.χ. την κοσμοπολιτική προοπτική και το δικαίωμα της φιλοξενίας, τη διαπαιδαγώγηση των πολιτών στο δίκαιο, την ελευθερία της έκφρασης και της διατύπωσης απόψεων σε ζητήματα πολιτικής, όπου δύναται να επιτευχθεί η βελτίωση των θεσμών και η διασφάλιση των δικαιωμάτων μέσω της συμπερίληψης, καθώς και το πρόβλημα της τεχνολογικής προόδου σε άμεση συνάφεια με τα ηθικά ερωτήματα που εγείρει). Με βάση τα παραπάνω, θα προτείνω μία αναθεώρηση της φιλοσοφίας τόσο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο -με την εισαγωγή του φιλοσοφικού στοχασμού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (το λεγόμενο κίνημα P4C)- όσο και στο δημόσιο διάλογο, ώστε να προαχθεί η ανάπτυξη της ενεργού πολιτειακής συνείδησης, της συλλογικής ευθύνης και της καλλιέργειας της κριτικής σκέψης. Άλλωστε, όπως υποστηρίζει και ο Kant, το σπουδαιότερο μέσο για να διορθώσουμε τις σκέψεις μας, είναι να τις εκθέτουμε δημοσίως, προκειμένου να διαπιστώσουμε αν συμφωνούν με τις κρίσεις των άλλων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΖΩΗΣ: ΠΩΣ Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Χατζηκωνσταντίνου Κρίτων
Φυσικοθεραπευτής
Ορφανίδου Χαρίκλεια
Διδάκτωρ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
Στεφανάκης Αναστάσιος
Ιδρυτής και Πρόεδρος της Ανθρωπιστικής Οργώνωσης KIDS SAVE LIVES - Τα Παιδιά Σώζουν Ζωές

Η εκπαίδευση στην Βασική Υποστήριξη Ζωής (ΒΥΖ) δεν περιορίζεται απλά στην εκμάθηση τεχνικών διάσωσης, αλλά έχει ευρύτερες κοινωνικές και πολιτειακές επιπτώσεις. Οι εκπαιδευτές και οι ανανήπτες που έχουν αποκτήσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες αυτές όχι μόνο εξασφαλίζουν την προστασία και την επιβίωση των ατόμων σε έκτακτες ανάγκες, αλλά συνειδητοποιούν την κρίσιμη σημασία της αλληλεγγύης και της υπευθυνότητας στον δημόσιο χώρο.

Η παρούσα έρευνα διερεύνησε τα κίνητρα συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης στην Βασική Υποστήριξη Ζωής και τα ευρύτερα μαθησιακά αποτελέσματα με τη χρήση ερωτηματολογίου κλειστών και ανοικτών ερωτήσεων, το οποίο διανεμήθηκε μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Cosy του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Αναζωογόνησης σε άτομα που εκπαιδεύτηκαν από τον Ανθρωπιστικό Οργανισμό "KIDS SAVE LIVES" – Τα Παιδιά Σώζουν Ζωές. Στην έρευνα συμμετείχαν 366 (N=366) ανανήπτες ηλικίας από 18 έως 60 ετών. Στην παρούσα εισήγηση εξετάζονται τα αποτελέσματα που αφορούν τα μαθησιακά αποτελέσματα που αναφέρουν οι συμμετέχοντες απαντώντας σε σχετικές ανοικτού τύπου ερωτήσεις κατόπιν θεματικής ανάλυσης.

Τα θέματα που αναδύθηκαν από την ανάλυση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των ανανηπτών αφορούν τη γνωστική και προσωπική ανάπτυξη και την ανάπτυξη κοινωνικής ευθύνης. Τα θέματα αυτά αναδύθηκαν και για τους εκπαιδευτές, οι οποίοι επισήμαναν περαιτέρω πως η μεγιστοποίηση της μετάδοσης των γνώσεών τους και η προώθηση της αλληλεγγύης στην κοινότητα ανατροφοδοτείται από το αίσθημα κοινωνικής υπευθυνότητας. Επιπροσθέτως, υπογράμμισαν ότι η εμπειρία ως εκπαιδευτές ενίσχυσε το αίσθημα κοινωνικής προσφοράς και του αυτοκαθορισμού τους ως ενεργούς πολίτες και βελτίωσε τις ελπίδες τους για μελλοντική κοινωνική ευημερία.

Συμπερασματικά, φαίνεται πως η εκπαιδευτική διαδικασία για τη Βασική Υποστήριξη Ζωής, με την πάροδο του χρόνου, έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει μια κουλτούρα κοινωνικής ευθύνης που προάγει την ασφάλεια και την ευημερία για όλους, επεκτείνοντας την αξία της μέσω της

συνειδητοποίησης ότι κάθε άτομο έχει τη δύναμη να κάνει τη διαφορά στην κοινότητά του, ενισχύοντας την αλληλεγγύη και την υπευθυνότητα.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ PROJECT ΓΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ

Ματθαίου Όλγα
Εκπαιδευτικός ΠΕ 79.01
Σταυρίδης Σάββας
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Ευρύτερος σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να επισημάνει το ρόλο της εκπαιδευτικής κοινότητας στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την αύξηση της έμφυλης βίας τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας. Συγκεκριμένα, διαπραγματεύεται το πώς η δημόσια εκπαίδευση συμβάλλει στην κατασκευή της ταυτότητας ενός ενεργού και ευαισθητοποιημένου πολίτη όπου αντιδρά στο πατριαρχικό κατεστημένο της ελληνικής επικράτειας. Εκπαιδευτικοί και μαθητές που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία εναντιώνονται με αυτό που προβάλλεται ως φυσιολογικό μέσα από αφηγήσεις καθημερινών ιστοριών, προβολή γεγονότων από τα ΜΜΕ, και παγίωση στερεοτύπων της δικής μας κοινωνίας αλλά και της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου. Ανοίγουν παράθυρο συνομιλίας με την ίδια την κοινωνία και δημιουργούν τη νέα γενιά η οποία αντιδρά σε κάθε είδος σεξουαλικής, σωματικής, ψυχολογικής βίας ή εκμετάλλευσης. Ως μελέτη περίπτωσης παρουσιάζεται ο σχεδιασμός του project "Όλες μαζί μια γροθιά" για Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας όπου αναλύονται βασικά χαρακτηριστικά της μεθόδου project καθώς και η μεθοδολογία που ακολουθείται ώστε να γίνει ουσιαστική και βαθύτερη προσέγγιση για τη διαμόρφωση μια κοινωνίας, ισότητας, αλληλοκατανόησης, σεβασμού και αλληλεγγύης, όπου καμία μορφή βίας δεν είναι ανεκτή μέσα από το συγκεκριμένο πλαίσιο της δομής μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων του Ινστιτούτο Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΑΥΤΟΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Τσιντώνη Κωνσταντίνα Τιτίκα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Στη σύγχρονη ακαδημαϊκή βιβλιογραφία, η παγκόσμια ιδιότητα του πολίτη παραμένει μια εξαιρετικά αμφισβητήσιμη και αμφιλεγόμενη έννοια καθώς προσεγγίζεται από διαφορετικό πρίσμα από συγγραφείς, στοχαστές και στελέχη της εκπαίδευσης. Παρά τις αποκλίνουσες απόψεις, τις τελευταίες δύο δεκαετίες έχει γίνει το επίκεντρο μελέτης και συζήτησης διότι θεωρείται ότι μπορεί να βοηθήσει τους αυριανούς πολίτες να γνωρίσουν τα πολύπλοκα παγκόσμια ζητήματα και να τους δώσει τη δυνατότητα να γίνουν ενεργοί και ενημερωμένοι πολίτες. Η παρούσα έρευνα σχεδιάστηκε και διενεργήθηκε με στόχο να εξετάσει τις επιμέρους διαστάσεις της παγκόσμιας ικανότητας και να καταγράψει τις γνώσεις και τις δεξιότητες του παγκόσμιου πολίτη, όπως αυτές επισημάνθηκαν από φοιτητές/τριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματίες διαφόρων κλάδων, κυρίως εκπαιδευτικών. Ακολουθήθηκε η ποιοτική μεθοδολογία με δομημένη συνέντευξη και η έρευνα

διεξήχθη με δειγματοληψία ευκολίας (Convenience Sampling) στην περιοχή της Δυτικής Ελλάδας και στην ακαδημαϊκή κοινότητα του Πανεπιστημίου Πατρών, ενώ στις συνεντεύξεις έλαβαν μέρος, τόσο φοιτητές/τριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ενεργοί φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Πατρών) όσο και εκπαιδευτικοί διαφόρων βαθμίδων και ειδικοτήτων, αλλά και ιδιωτικοί υπάλληλοι και άλλοι επαγγελματίες, συγκεκριμένα επαγγελματίες από τον τομέα της υγείας, όλοι αυτοί απόφοιτοι της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν πως η έννοια της παγκόσμιας ικανότητας κρίνεται σημαντική, ενώ ο παγκόσμιος πολίτης αποκτά τα χαρακτηριστικά εκείνα που επιβάλλεται να διακρίνουν το σύγχρονο άτομο που κινείται σε διάφορα περιβάλλοντα και συναναστρέφεται και αλληλοεπιδρά με διάφορους ανθρώπους. Στο πλήθος των συμμετεχόντων στην έρευνα, δύο άτομα εμφανίστηκαν να μην είναι εξοικειωμένα με τις έννοιες της παγκόσμιας ικανότητας και του παγκόσμιου πολίτη, ωστόσο οι απαντήσεις που συγκεντρώθηκαν από όλο το δείγμα περιγράφουν τεκμηριωμένες απόψεις για συγκεκριμένες γνώσεις και ικανότητες του παγκόσμιου πολίτη και συμβαδίζουν με αποτελέσματα παρόμοιων ερευνών στον τομέα αυτό σε παγκόσμιο επίπεδο.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΜΕΛΛΟΝ

Καπελάκη Μαρίνα
Ερευνήτρια - Δημοσιογράφος

Σ’ ένα, διαρκώς, μεταβαλλόμενο παγκόσμιο περιβάλλον, όπου η κυριαρχία του έθνους – κράτους υφίσταται πολλαπλές πιέσεις και η αλληλεξάρτηση μεταξύ των κρατών, συνεχώς, αυξάνεται, η ανάγκη για επαναπροσδιορισμό των μοντέλων πολιτικής οργάνωσης καθίσταται επιτακτική. Οι παγκόσμιες προκλήσεις – όπως η κλιματική αλλαγή, η φτώχεια, οι διεθνείς συγκρούσεις, οι πανδημίες και η μετανάστευση –υπερβαίνουν τις δυνατότητες μονομερούς αντιμετώπισης από τα κράτη, απαιτώντας πολυεπίπεδες και συντονισμένες δράσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Η οικοδόμηση βιώσιμων και ανθεκτικών κοινωνιών, θεμελιωμένων στις αρχές της ισότητας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προάσπισης των δημοσίων αγαθών, προϋποθέτει τη μετάβαση σε μια κοσμοπολίτικη πολιτειακή συνείδηση. Αυτή χαρακτηρίζεται από την υπέρβαση των εθνοκεντρικών στερεοτύπων και την υιοθέτηση μιας αντίληψης, βασισμένης σε υπερεθνικά σχήματα διευρυμένων συνεργασιών, την κοινωνική δικαιοσύνη και την ειρηνική συνύπαρξη.

Σε τούτο το πλαίσιο, οι Κοινότητες Δημιουργίας (ΚΔ) αναδεικνύονται ως δυνητικοί καταλύτες κοινωνικής αλλαγής, προωθώντας: τον διαπολιτισμικό διάλογο, την ψηφιακή πολιτειότητα και ενδυνάμωση (digital citizenship and empowerment), τη συν-δημιουργία (co – creation) και τις συλλογικές πρωτοβουλίες (collective action), καθώς και τη δικτύωση και την παγκόσμια αλληλεγγύη (global solidarity).

Ωστόσο, ανακύπτουν κρίσιμα ερευνητικά ερωτήματα που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης:

- Πώς οι Κοινότητες Δημιουργίας συμβάλλουν εμπειρικά στη διαμόρφωση και εδραίωση μιας ενεργούς πολιτειακής συνείδησης σε παγκόσμιο επίπεδο, μετρήσιμης σε αλλαγές στάσεων, αξιών και συμπεριφορών των εμπλεκομένων μερών;
- Ποιοι είναι οι μηχανισμοί εκείνοι μέσω των οποίων διευκολύνεται η μετάβαση από την ατομική ευθύνη στην συλλογική ευθύνη και πώς αυτός ο μετασχηματισμός επηρεάζει την αποτελεσματικότητα των συλλογικών δράσεων;
- Πώς και σε ποιο βαθμό η διασύνδεση και η δικτύωση των ΚΔ ενισχύουν τη διάχυση μιας τέτοιας συνείδησης στη διεθνή κοινότητα και την ανάπτυξη σχετικών διακρατικών συνεργασιών;

Ως εκ τούτου, μία διεξοδική έρευνα σε βάθος είναι απαραίτητη για την πληρέστερη κατανόηση της δυναμικής των ΚΔ σ' ένα, ορθώς, διαχειρίσιμο μέλλον για την ανθρωπότητα!

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ 2020-2023

Δεληγιάννης Δημήτρης
Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ

Οι αλλεπάλληλες κρίσεις της τελευταίας περιόδου, με αποκορύφωμα την πανδημία, έφεραν στην επιφάνεια πολλά δομικά προβλήματα και αστοχίες στην προσπάθεια των πόλεων για σταθερές και ανθεκτικές δημοκρατικές κοινότητες, με πολίτες ενεργούς και κριτικά σκεπτόμενους. Ήταν, ωστόσο, και η αφορμή για ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών, καθώς η ενεργός πολιτειότητα αναδεικνύεται ως ένας ολοένα και πιο σημαντικός τομέας εκπαίδευσης για την αντιμετώπιση των τοπικών και παγκόσμιων προκλήσεων.

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει το παράδειγμα μιας ελληνικής πόλης, της Λάρισας, που μετέχει στο παγκόσμιο δίκτυο της UNESCO Learning Cities και την προσπάθειά της να αναπτύξει έναν καινοτόμο συμμετοχικό θεσμό για τους νέους, το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας σε μια περίοδο κρίσης των συλλογικών οργάνων και απαξίωσης των Δημοκρατικών διαδικασιών. Περιγράφονται τα βήματα για τη συγκρότηση και θεσμική κατοχύρωση του νέου θεσμού, στο πλαίσιο μιας ουσιαστικά καινοτόμας εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπου αξιοποιούνται τα κοινωνικά δίκτυα για καινοτόμες μεθόδους διαβούλευσης. Η κριτική προσέγγιση, η αμφισβήτηση των παραδοχών και η τάση για ατομική, αλλά και κοινωνική αλλαγή βρίσκονται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος στην προσπάθεια άρσης μιας δυσλειτουργικής κατάστασης με τον μετασχηματισμό της ατομικής οπτικής όλων των εμπλεκόμενων, παραπέμποντας ευθέως στη θεωρία του Mezirow για την Μετασχηματίζουσα Μάθηση.

Για την παρουσίαση αξιοποιήθηκαν δεδομένα από την πορεία του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας την περίοδο 2020- 2023 και την συλλογική προσπάθεια των μελών του να αποκτήσει η πόλη τον τίτλο της Εθνικής Πρωτεύουσας Νεολαίας 2024.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ 3D ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Μαΐδου Ανθούλα
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ81 / ΔΔΕ Δυτικής Θεσσαλονίκης

Ο μαθητικός διαγωνισμός τρισδιάστατης σχεδίασης και εκτύπωσης για την επίλυση προβλημάτων αειφορίας, που αναδεικνύονται από τις ίδιες τις μαθητικές ομάδες, αποτελεί έναν καινοτόμο εκπαιδευτικό θεσμό που προάγει την ανάπτυξη ενεργού πολιτειακής συνείδησης και συλλογικής ευθύνης εδώ και 7 χρόνια. Μέσα από τη διαδικασία, οι μαθητές εντοπίζουν προβλήματα αειφορίας που σχετίζονται με το σχολείο τους, τη γειτονιά ή την πόλη τους, όπως η διαχείριση αποβλήτων, η εξοικονόμηση ενέργειας, οι βιώσιμοι χώροι πρασίνου ή η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Στη συνέχεια, σχεδιάζουν και υλοποιούν λύσεις μέσω τρισδιάστατων μοντέλων, συνδυάζοντας δημιουργικότητα, τεχνολογικές δεξιότητες και ομαδική εργασία. Ο διαγωνισμός προσφέρει στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τις τεχνολογίες STEM με τρόπο που συνδέεται άμεσα με την καθημερινή τους ζωή, ενισχύοντας έτσι την κατανόηση της σημασίας της βιωσιμότητας και της κοινωνικής ευθύνης. Παράλληλα, καλλιεργεί την κριτική σκέψη, την επίλυση προβλημάτων και τη συνεργασία, απαραίτητα στοιχεία για τη διαμόρφωση ενεργών

πολιτών. Μέσα από την υλοποίηση των ιδεών τους, οι μαθητές αποκτούν εμπειρική γνώση σχετικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ενώ ενδυναμώνεται η εμπλοκή τους στις κοινότητές τους, προάγοντας την υπευθυνότητα και τη συμμετοχή στα κοινά. Επιπλέον, η προαιρετική χρήση της τρισδιάστατης εκτύπωσης παρέχει μια απτή διάσταση στις λύσεις που προτείνουν, ενισχύοντας την αυτοπεποίθηση και την αίσθηση επιτυχίας τους. Ο διαγωνισμός όχι μόνο προσφέρει έναν πρωτοποριακό τρόπο ενσωμάτωσης της αειφορίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και θέτει τα θεμέλια για τη δημιουργία ενός δικτύου νέων ανθρώπων που σκέφτονται κριτικά, συνεργάζονται αποτελεσματικά και δεσμεύονται να συμβάλλουν σε ένα βιώσιμο και κοινωνικά υπεύθυνο μέλλον. Επιπλέον, μέσα από την εκπαίδευση στη τρισδιάστατη σχεδίαση, που πραγματοποιεί η ομάδα μας υποστηρικτικά όλα αυτά τα χρόνια δωρεάν προς τους/τις εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, καθώς και η διοργάνωση 4 πανελληνίων συνεδρίων Τρισδιάστατης Σχεδίασης και Εκτύπωσης είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός δικτύου εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων που προωθούν την τρισδιάστατη σχεδίαση στην εκπαιδευτική πράξη.

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΩΣ "ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ" ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δαγαλάκη Αναστασία
ΠΕ02 Φιλόλογος

Στη σημερινή κοινωνία που διαρκώς αλλάζει το Σχολείο καλείται να επιταχύνει όλες εκείνες τις μεθόδους προκειμένου να επιτελέσει αποτελεσματικά το εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό έργο του, που δεν είναι άλλο από το να προετοιμάσει τον μαθητή για την ένταξή του στην κοινωνία και την αποτελεσματική του συμμετοχή σε αυτή. Μέσα από τον καταλυτικό της ρόλο η βιωματική μάθησηκαλείται να δημιουργήσει υπεύθυνους και ενεργούς πολίτες, να καλλιεργήσει την κριτική τους σκέψη, να ενθαρρύνει τη δμιουργικότητά τους και να βελτιώσει τις κοινωνικές δεξιότητές τους.Η παρούσα εισήγηση στόχο έχει να αναδείξει τις εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές μεθόδους με τις οποίες ο εκπαιδευτικός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν συλλογική ευθύνη και να ενεργοποιήσουν την πολιτειακή συνείδησή τους στη δημοκρατική κοινωνία όπου ζουν.

Α14. Η ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΚΡΙΣΗΣ: ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΙΝΗΜΑΤΙΕΣ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Μαλαίνου Μαρία
Κοινωνιολόγος-πολιτικός επιστήμονας, εξωτερική συνεργάτιδα ΕΚΚΕ

Το συνδικαλιστικό κίνημα κατά τα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης αναπτύχθηκε ιδιαίτερα. Ο κοινωνικός και πολιτικός διάλογος ενισχύθηκε, ενώ οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στον εργασιακό τομέα ήταν προϊόν της μεταπολιτευτικής εποχής. Κατά την ύστερη μεταπολίτευση, διαφορετικά στα χρόνια της οικονομικής κρίσης, ο συνδικαλισμός αποδυναμώνεται από τις μνημονιακές διατάξεις με μεγαλύτερο και σημαντικότερο πλήγμα τον περιορισμό διάρκειας χρόνου των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και συνεπώς την κατάργηση τους. Σκοπός της συγκεκριμένης παρουσίασης είναι να αναδείξει συνοπτικά το ιστορικό πλαίσιο της οικονομικής κρίσης, τις συνδικαλιστικές διαπραγματεύσεις, την κατάργηση των ΣΣΕ και τις επιπτώσεις αυτών στους εργαζομένους του επισιτισμού. Η περίπτωση του τομέα της εστίασης είναι χαρακτηριστική και ιδιαίτερη. Αφενός, λόγω των υψηλών ποσοστών συνδικαλιστικών δράσεων και ΣΣΕ και αφετέρου, λόγω της θέσης που κατέχει στην ελληνική κοινωνία και κουλτούρα.

Για να καταστούν τα παραπάνω σαφή, θα χρησιμοποιήσουμε δύο μεθοδολογικά εργαλεία: μια βιβλιογραφική επισκόπηση για τις ΣΣΕ κατά τα χρόνια της ελληνικής οικονομικής κρίσης και δεύτερον, ένα σύνολο ποιοτικών πληροφοριών (ημιδομημένες συνεντεύξεις) θα προσεγγίσουμε το προσωπικό βίωμα των ανθρώπων της εστίασης, ώστε να αντιληφθούμε τις επιπτώσεις της κατάργησης των ΣΣΕ στην επαγγελματική τους ζωή.

Κάποια από τα βασικά ευρήματα είναι, μεταξύ άλλων, η μείωση βασικών μισθών, η αδυναμία πληρωμής των εργαζομένων του επισιτισμού, αλλά και η εργασιακή ανασφάλεια. Η ΕΓΣΣΕ που υπογράφηκε για τρία συναπτά έτη (2010-11-12) περιόρισε την δυνατότητα των εργοδοτών να αυξήσει βασικούς μισθούς και να καταβάλλει τα επιδόματα.

Συμπερασματικά, η κρίση επέφερε συνέπειες στον εργασιακό τομέα γενικότερα και στο συνδικαλιστικό κίνημα ειδικότερα. Οι μεταρρυθμίσεις που επέβαλαν τα Μνημόνια άλλαξαν συλλήβδην το εργασιακό χάρτη και δημιούργησαν μια νέα κουλτούρα εργασίας, με χαμηλές αποδοχές, αβέβαιη συνταξιοδοτική πορεία και γενικευμένο το αίσθημα της συνεχούς ανασφάλειας.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Τιτοπούλου Αθηνά
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια
Κουτσουράκη Ελένη
Επίκουρη καθηγήτρια, τμήμα κοινωνικής εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ

Η προτεινόμενη εισήγηση θα παρουσιάσει τα ενδιάμεσα αποτελέσματα της έρευνας που εκπονείται στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας του ΠΜΣ «Διαμεθοδικές Κοινωνικές Παρεμβάσεις σε Καταστάσεις Κρίσης» στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του ΕΛΜΕΠΑ. Αρχικά, θα επιχειρήσει να αναδείξει τη σημασία των πρωτοβουλιών αλληλεγγύης στη διαχείριση του προσφυγικού από την έναρξη της αποκαλούμενης «κρίσης» του 2015. Η μεγάλη εισροή προσφύγων στην Ευρώπη, και συγκεκριμένα στην Ελλάδα, έθεσε ζήτημα άμεσης αντιμετώπισης των αναγκών τους, χωρίς τα κράτη να ανταποκρίνονται πάντα πλήρως. Αφού παρουσιαστούν οι δυσκολίες τις οποίες αντιμετώπισαν η ΕΕ και οι πρόσφυγες, καθώς και οι πολιτικές που ακολουθήθηκαν, θα παρουσιαστεί το πώς η απουσία υποδομών και η γενικότερη έλλειψη μέτρων στήριξης προς τους πρόσφυγες, ώθησε τους ίδιους και αλληλέγγυους πολίτες στη δημιουργία εναλλακτικών δομών και μορφών στήριξης.

Εξάλλου ήδη από το παρελθόν, πρωτοβουλίες πολιτών όπως αυτές, είχαν αναδείξει ότι μέσω των κοινωνικών κινημάτων, μπορούν να δημιουργηθούν συλλογικές ταυτότητες για άσκηση επιρροής στις κρατικές πολιτικές, με μικρές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις. Στη συνέχεια, η εισήγηση θα εστιάσει στις πρωτοβουλίες πολιτών που δημιουργήθηκαν για τους πρόσφυγες στην Αθήνα και άλλες ευρωπαϊκές πόλεις. Στον αντίποδα των μέτρων που έλαβε η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οποία οδήγησαν σε αποκλεισμό και περιθωριοποίηση, οι πρωτοβουλίες αλληλεγγύης σχετίζονταν με τη διεκδίκηση και οικειοποίηση πολλαπλών μορφών της καθημερινής ζωής των προσφύγων. Τέλος, θα παρουσιαστούν τα ενδιάμεσα αποτελέσματα ποιοτικής έρευνας που θα διεξαχθεί με συμμετέχοντες σε πρωτοβουλίες αλληλεγγύης στην Αθήνα, προκειμένου να προβληθούν προσωπικές εμπειρίες και πρακτικές που χρησιμοποιήθηκαν για τη διαχείριση μιας κοινωνικής και πολιτικής κρίσης από πρωτοβουλίες ατόμων, χωρίς τη συμβολή θεσμικών μέσων.

Η ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΩΣ ΑΝΤΙΔΟΤΑ «ΚΡΙΣΕΩΝ»: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΛΒΑΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ COVID-19 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Παντελέου Μαρία
Δρ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Η εισήγηση αναδεικνύει την αμοιβαιότητα και τη δικτύωση των μεταναστών ως πολιτισμικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση «κρίσεων» στην Ελλάδα. Αναλύει τους πολιτισμικούς μετασχηματισμούς των σχέσεων αμοιβαιότητας και τη δικτύωση των Αλβανών, προκειμένου να διαχειριστούν την εργασιακή επισφάλεια που βίωσαν την περίοδο της πανδημίας στη χώρα. Αντλώντας εμπειρικό υλικό από ανθρωπολογική επιτόπια έρευνα, συμμετοχική παρατήρηση και ημιδομημένες συνεντεύξεις κατά τα έτη 2015-2018 και 2022-2024 σε Αλβανούς μετανάστες, που εργάζονται στην Κορινθία από το 1998 έως το 2024, η εισήγηση φωτίζει τον τρόπο που οι Αλβανοί μετανάστες, παρότι θεωρούσαν τους ομοεθνείς ανταγωνιστές στο εργασιακό πλαίσιο κατά την διάρκεια της οικονομικής «κρίσης» στη χώρα και επικεντρώθηκαν στη συγκρότηση διεθνοτικών δικτύων και σχέσεων αμοιβαιότητας με τους Έλληνες εργοδότες στην περιοχή για να αποκτήσουν θέσεις εργασίας, μεταβάλλουν αυτό το πρότυπο δράσης την περίοδο της υγειονομικής «κρίσης» στη χώρα. Ειδικότερα, μετά την άρση των lockdowns, οι Αλβανοί μετανάστες, ερχόμενοι αντιμέτωποι με την ανεργία λόγω της ταύτισης της μετακίνησής τους με την νόσο του κορωνοϊού, συγκρότησαν άτυπες ομοεθνοτικές ομάδες, προκειμένου αφενός να αντιστρέψουν τα κυρίαρχα στερεότυπα, αφετέρου να διαπραγματευτούν με τους Έλληνες εργοδότες τις εργασιακές τους συνθήκες (π.χ. κοινές απολαβές, είδος εργασιών). Αυτές οι ομοεθνοτικές ομάδες συγκροτήθηκαν στη βάση της έλλειψης εργατών γης που παρατηρήθηκε στις αγροτικές περιοχές της Κορινθίας και προέκυψαν ως απόρροια της κοινωνικότητας των Αλβανών σε χώρους αναψυχής (αλβανικά καφενεία). Η υποστήριξη και η «βοήθεια» των Αλβανών σε επιχειρήσεις ομοεθνών τους συναρθρώθηκαν με την συλλογική διεκδίκηση και, παράλληλα, με την απόκτηση όχι μόνο θέσεων εργασίας αλλά και ευνοϊκότερων όρων απασχόλησης. Η εισήγηση καταλήγει ότι, παρότι η δικτύωση και η αμοιβαιότητα συγκροτούν πολιτισμικά καθορισμένες πρακτικές αντιμετώπισης «κρίσεων» των Αλβανών, η εξέτασή τους σε μια διαχρονική προοπτική αναδεικνύει τους μετασχηματισμούς τους αναλόγως τόσο του υπό εξέταση χρονικού και κοινωνικού πλαισίου όσο και των υφιστάμενων δομικών συνθηκών (έλλειψη εργατικού δυναμικού).

ΑΝΤΙΚΙΝΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΚΡΙΣΗΣ: Η ΙΔΙΑΖΟΥΣΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ "ΑΝΤΙ-ΣΥΡΙΖΑ ΜΕΤΩΠΟΥ"

Οικονομίδης Αλέξανδρος
Υποψήφιος Διδάκτορας

Η οικονομική κρίση που ξέσπασε στην Ελλάδα το 2010 και η επιβολή των μνημονίων που ακολούθησε αποτελούν ένα σημείο καμπής για την Ελληνική ιστορία. Οι γεμάτες πλατείες και οι κοινωνικές ταραχές, με τους κοινωνικούς δρώντες αυτών των εξελίξεων να εκτείνονται σχεδόν στο σύνολο του πολιτικού φάσματος, όπως άλλωστε αυτές εκφράστηκαν με τον εκλογικό σεισμό του 2012 εγκαινίασαν μία νέα εποχή για την χώρα. Μία νέα εποχή που οριστικοποιήθηκε το 2015, με την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, που εκλέχθηκε για να ανατρέψει τα μνημόνια, τελικώς έφερε μια νέα συμφωνία, εμπεδώνοντας το δόγμα «There is no Alternative».

Αντικείμενο της παρούσης εισήγησης αποτελεί το «αντι-ΣΥΡΙΖΑ μέτωπο», όπως ονομάστηκε από τις ίδιες τις δυνάμεις που συμμετείχαν σε αυτό. Θεωρούμενο ως η «αντεπίθεση του ΝΑΙ», το οποίο συντρίφτηκε στο δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου 2015, εμφανίστηκε δυναμικά μετά το τέλος του «μνημονίου-αντιμνημονίου» για να ανατραπεί η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Σκοπός της παρουσίασης είναι να αναλυθεί ο τρόπος που έδρασε για να πετύχει τους σκοπούς του, μία προσπάθεια που δημιουργεί ορισμένα βασικά ερωτήματα. Ποιες ήταν ακριβώς οι δυνάμεις που το συγκροτούσαν; Ποιος ήταν ο πολιτικός του λόγος και ποιες ήταν οι δράσεις που επέλεξε να χρησιμοποιήσει;

Αλλά πέραν αυτών των ερωτημάτων, υπάρχει ένα σοβαρό ζητούμενο. Η κατάταξή του ως «αντικίνημα» ενδεχομένως να θεωρηθεί εντελώς αυθαίρετη και σε έναν βαθμό προκατειλημμένη. Και αυτό είναι το πρώτο και κύριο κομμάτι στο οποίο η παρούσα εισήγηση θα προσπαθήσει να δώσει όσες περισσότερες απαντήσεις μπορεί, προσδιορίζοντας τι ακριβώς είναι το αντικίνημα και αν το «αντι-ΣΥΡΙΖΑ μέτωπο» ανήκε σε αυτήν την κατηγορία.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

Βακουφτσή Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ02- Δρ. Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Το τέλος της ελληνικής στρατιωτικής εκστρατείας στη Μικρά Ασία σηματοδότησε μια κρίσιμη περίοδο για την Ελλάδα. Παράλληλα, η Μικρασιατική καταστροφή αποτέλεσε τον κρίκο σε μια αλυσίδα μεγάλων διεθνούς βεληνεκούς γεγονότων. Συγχρόνως, για την ελληνική κοινωνία ήταν ένα φαινόμενο μοναδικό, καθώς η χώρα βίωσε μια δυσχερή κατάσταση στο εσωτερικό της. Κυριαρχούσε κλίμα φανατισμού, καχυποψίας και ανταγωνισμού εξαιτίας των πολιτικών παθών, απόρροια του Εθνικού Διχασμού . Αποτέλεσμα της Μικρασιατικής εκστρατείας ήταν η έλευση των περίπου 1.220.000 προσφύγων στην Ελλάδα που τότε αριθμούσε 5.500.000 κατοίκους. Τα γεγονότα και οι συνέπειες της Μικρασιατικής Εκστρατείας μετέβαλαν το πολιτικό, ιδεολογικό και κοινωνικό επίπεδο, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη. Οι διεθνείς και εγχώριες πολιτικές εξελίξεις και οι πολεμικές αναμετρήσεις επιτάχυναν τη θέσπιση μέτρων κοινωνικής προστασίας, εξαιτίας της δημιουργίας νέων ευπαθών κοινωνικών ομάδων, όπως αυτής των Μικρασιατών προσφύγων. Αντικείμενο της παρουσίασης είναι η λειτουργία των συλλογικών δράσεων σε μια περίοδο κρίσης, όπως αυτή του 1922, διερευνώντας, την ανάδυση μορφών συλλογικοτήτων, όπως οι αλληλέγγυες κινήσεις μέσα στην ίδια την ομάδα των νεοφερμένων στο επίπεδο της «κοινότητας», καθώς και στις σχέσεις μεταξύ γηγενών –προσφύγων.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ: ΑΠΟ ΤΟΝ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ – ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Κρίθου Λαμπρινή
Π.Ε. Νοσηλεύτρια, BSc, MSc. στη Δεοντολογία & Ηθική στις Βιοϊατρικές Επιστήμες

Η εισήγηση εξετάζει τη σημαντική πορεία των συλλογικοτήτων και ενώσεων επαγγελματιών υγείας εν γένει και ειδικά νοσηλευτών από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο έως σήμερα, αναδεικνύοντας τη θεμελιώδη τους συμβολή στην υγειονομική φροντίδα και την κοινωνία. Ο τομέας της Υγείας χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη πολυάριθμων συλλογικοτήτων και επαγγελματικών ενώσεων που διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση πολιτικών, στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και στην προώθηση της επιστημονικής έρευνας. Αυτές οι οργανώσεις συνήθως δημιουργούνται με σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων των επαγγελματιών υγείας, την προστασία των ασθενών και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι επαγγελματικές ενώσεις εκπροσωπούν συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων στον τομέα της υγείας, όπως:Ιατρικοί Σύλλογοι (π.χ. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος), Σύλλογοι Νοσηλευτών, Οδοντιατρικοί και Φαρμακευτικοί Σύλλογοι και Σωματεία εργαζομένων στα νοσοκομεία, κ.α. Από την έντονη συμμετοχή των νοσηλευτών στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπου διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στην περίθαλψη τραυματιών και αμάχων, μέχρι τις σύγχρονες διεκδικήσεις τους για καλύτερες συνθήκες εργασίας και αναβάθμιση του επαγγελματικού τους ρόλου, οι νοσηλευτικές συλλογικότητες έχουν αναδείξει τον καθοριστικό ρόλο των νοσηλευτών στην υγειονομική περίθαλψη.

Ιστορικά, οι νοσηλευτές κατέχουν πρωταγωνιστική θέση στην ανάπτυξη της επαγγελματικής νοσηλευτικής. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, οι νοσηλεύτριες και οι νοσηλευτές έδειξαν απαράμιλλο θάρρος και αφοσίωση, ενισχύοντας τη θέση του επαγγέλματος τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Η συμμετοχή τους στον πόλεμο αποτέλεσε καταλύτη για την αναγνώριση και αναβάθμιση της νοσηλευτικής φροντίδας σε όλο τον κόσμο. Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου (1939-1945), οι νοσηλευτές έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διάσωση και περίθαλψη τραυματιών στρατιωτών και αμάχων. Χιλιάδες νοσηλεύτριες και νοσηλευτές υπηρέτησαν στο μέτωπο, στα στρατιωτικά νοσοκομεία, καθώς και σε υπόγεια ιατρεία σε εμπόλεμες ζώνες.Στην Ελλάδα, οι νοσηλευτές και ιδιαίτερα οι νοσηλεύτριες του Ερυθρού Σταυρού ανέλαβαν τη φροντίδα των τραυματιών στα βουνά της Ηπείρου κατά την Ιταλική εισβολή (1940-1941). Πολλές γυναίκες εκπαιδεύτηκαν σε ταχείες νοσηλευτικές μεθόδους.

Α15. ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟ-ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΜΕΣΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ QUEER ΟΜΑΔΕΣ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Χατζηθεοδώρου Ευθύμης
Μεταπτυχιακός φοιτητής στο ΠΜΣ "Διαμεθοδικές Κοινωνικές Παρεμβάσεις σε Καταστάσεις Κρίσης", Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Παπαδάκη Βασιλεία
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Ο Λοατκι+ ακτιβισμός στην Ελλάδα και τα Λοατκι+ δικαιώματα είναι στενά συνδεδεμένα με τις θεσμικές οργανώσεις και το έργο τους, καθώς και με την ευρωπαϊκή πολιτική προς την ισότητα και την συμπερίληψη. Σε αυτό το πλαίσιο συναντάμε δράσεις όπως οι "γιορτές υπερηφάνειας (Pride)" αλλά και τοποθετήσεις στην Βουλή και σε επίσημες κρατικές διαδικασίες όταν θίγονται ζητήματα που αφορούν τα Λοατκι+ άτομα. Ωστόσο παράλληλα με τις θεσμικές δράσεις μία σειρά από queer αντιστάσεις και αντιδράσεις εμφανίζονται σε πολλά από τα αστικά κέντρα της χώρας οι οποίες έρχονται να εκφράσουν κριτική και να προτείνουν άλλες πολιτικές.

Τα αυτοοργανωμένα queer εγχειρήματα λειτουργώντας συχνά σε πλαίσια οριζοντιότητας, μη ιεραρχικότητας και συμπερίληψης αποτελούν έμπρακτο παράδειγμα για το πως το queer κίνημα και η queer θεωρία γέννησε νέες προοπτικές για τις έμφυλες και μη διεκδικήσεις, οι οποίες σε συνδυασμό με τις πρακτικές της αυτοργάνωσης συνεχίζουν να διεκδικούν την απελευθέρωση με μη αφομοιωτικούς όρους. Η εισήγηση εστιάζει στο πως διαρθρώνονται τέτοιες ομάδες και εγχειρήματα, τις πρακτικές που αναπτύσσουν και την σημασία τους – θα παρουσιαστούν επίσης στοιχεία από την έρευνα που διεξάγεται στα πλαίσια μεταπτυχιακής εργασίας πάνω στις αυτοοργανωμένες queer κοινότητες.

ΟΙ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΥΣΣΩΜΑΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ 19ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΩΣ ΠΡΩΙΜΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ «ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ» ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΟΧΗ

Δημητρίου Γιάννα
Ε.ΔΙ.Π. Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας Ι.Π.

Η ιστορία των φιλαναγνωστικών συσσωματώσεων συνιστά πρωτότυπο πεδίο μελέτης και ερευνητικό ζήτημα, το οποίο συναρτάται με την κοινωνική τάξη και ιεραρχία, τις σχέσεις των φύλων αλλά και γενικότερα το κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο. Η μελέτη του αναγνωστικού φαινομένου κατά τον μακρύ 19ο αιώνα με αφετηρία τα Ιόνια Νησιά με την άνοδο και εξέλιξη της εκτεταμένης αλλά και την περαιτέρω συζήτηση πάνω στα θέματα αυτά συνιστά παράδειγμα για τις σημερινές αναγνωστικές συνήθειες.

Το ανθρώπινο δυναμικό που σύστησε εταιρείες, λέσχες, αναγνωστήρια ήταν σημαντικό με ευρύτερα πνευματικά και πολιτικά ενδιαφέροντα που επεδίωξε να εκφράσει δημόσιο λόγο. Η ανάγνωση υπήρξε όχημα για την έξοδο από την αφάνεια και άνοιγμα στην πολύπλευρη ενημέρωση. Εκτός από αναγνώστες υπήρξαν και οι ίδιοι συγγραφείς ενώ η ενασχόληση με την πολιτική υπήρξε ιδιαίτερο πεδίο άσκησης των ενδιαφερόντων τους εντασσόμενη στο διευρυμένο πλαίσιο διαμόρφωσης της ηγεμονικής ιδεολογίας των αστών και πρώιμο στάδιο της «κοινωνίας των πολιτών».

Η μόρφωση, η ανάγνωση και η διαρκής ενημέρωση έγιναν βασικοί μοχλοί σε μια διαδικασία χειραφέτησης καθώς οι νέες αναγνωστικές συνήθειες απαιτούσαν μια ανάγνωση πλουραλιστική και εκτεταμένη με κριτικό πνεύμα. Ο θεσμός των αναγνωστηρίων, των αναγνωστικών εταιρειών των gabinetti di lettura συνδέθηκε άμεσα με μια επανάσταση στον χώρο της ανάγνωσης.

Σήμερα ποιο είναι το αναγνωστικό κοινό και τι ζητά από τα αναγνώσματά του. Μπορεί η λέσχη ανάγνωσης (φυσική ή ψηφιακή) με τη συζήτηση γύρω από το πολιτιστικό αγαθό – το βιβλίο – να συντείνει σε πληρέστερη ενημέρωση και αμοιβαίο πνευματικό και διανοητικό όφελος των μελών; Τα άτομα που συναντήθηκαν και συναντιούνται στα περιβάλλοντα αυτά αλληλεπίδρασαν και αλληλεπιδρούν με στόχο τη βελτίωση των δεξιοτήτων τους, και τη μάθηση, ως διαδικασία που λαμβάνει χώρα ως συμμετοχή και όχι ατομικά και διαμεσολαβείται από την οπτική γωνία των συμμετεχόντων αλλά και από πολιτισμικές προσεγγίσεις στην ανάγνωση.

Α16. ΣΧΕΔΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΕΣΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Σταθούλη Μαρία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Οι περισσότερες κοινωνίες σε βάθος χρόνου, διακρίνονταν για τα πολυπολιτισμικά τους στοιχεία, καθώς η μετανάστευση ήταν ανέκαθεν μια πρόκληση. Τις τελευταίες δεκαετίες το μεταναστευτικό κλίμα της χώρας μας διαμορφώνεται σε διαφορετικό επίπεδο, καθώς η Ελλάδα υποδέχεται μετανάστες αλλά και πολλοί έλληνες μεταναστεύουν σε άλλες χώρες, για οικονομικούς και επαγγελματικούς λόγους. Η Ελλάδα εξήγαγε οικονομικούς μετανάστες τη δεκαετία του ’80 και υποδέχθηκε πάρα πολλούς πρόσφυγες το χρονικό διάστημα 2015-2016. Οι πρόσφυγες προέρχονταν από εμπόλεμες περιοχές που όμως δεν ήθελαν να παραμείνουν στη χώρα μας, αλλά εγκλωβίστηκαν μέχρι τις αρχές του 2017, οπότε και αρκετοί αναχώρησαν για Ευρωπαϊκές χώρες κάνοντας χρήση προγραμμάτων μετεγκατάστασης και επανένωσης οικογενειών. Δεδομένου του γεγονότος ότι οι πρόσφυγες δεν έμεναν στην Ελλάδα για μεγάλο χρονικό διάστημα, γνωρίζουμε ελάχιστα για την εκπαίδευση των παιδιών των συγκεκριμένων οικογενειών. Σκοπός του παρόντος πονήματος, είναι να επισημανθούν οι ενέργειες που έγιναν σε επίπεδο μακροπολιτικής προκειμένου να αναπτυχθούν στρατηγικές ενταξιακής πολιτικής για τα παιδιά των προσφύγων και να διερευνηθεί η εφαρμογή και

αποτελεσματικότητά τους σε επίπεδο μικροπολιτικής. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε είναι η επισκόπηση της βιβλιογραφίας που έχει συλλεχθεί για τη διερεύνηση του προαναφερθέντος θέματος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Καλοκύρη Βασιλεία (Λιάνα)
Καθηγήτρια-Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φιλολόγων στη ΔΔΕ Ηρακλείου
Καρακασίδου Ελένη
Φιλόλογος, ΜΔΕ στην Εκπαίδευση Ενηλίκων

Αναγνωρίζοντας τη σημασία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας για τη γλωσσική και την ευρύτερη ένταξη των προσφύγων και μεταναστών στην ελληνική κοινωνία, η παρούσα εισήγηση έχει σκοπό να αναδείξει τις θεωρητικές και μεθοδολογικές προϋποθέσεις διδασκαλίας για την ανάπτυξη κοινοτήτων δημιουργίας και την κοινωνική ένταξη των προαναφερόμενων πληθυσμιακών ομάδων. Ειδικότερα, εστιάζοντας στις αρχές και μεθόδους της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Μετασχηματίζουσας Μάθησης, διερευνάται η εφαρμογή αυτών σε προγράμματα που παρέχονται από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ). Η έρευνα, βασισμένη σε ημιδομημένες συνεντεύξεις με εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους, αναδεικνύει ελλείμματα σχετικού θεωρητικού και μεθοδολογικού υπόβαθρου των διδασκόντων αλλά και τη διάθεσή τους για εκπαίδευση που θα ενδυναμώσει τους μετανάστες και πρόσφυγες, για λειτουργική ένταξη και συμμετοχή τους στην κοινωνία, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα όλων. Επίσης, η ανάλυση των δεδομένων δείχνει ότι -παρά τις αδυναμίες και την έλλειψη εξειδίκευσης- μέσα από μεμονωμένες, όχι συστηματικές πρωτοβουλίες των διδασκόντων, υπάρχουν ενδείξεις μετασχηματισμού στις στάσεις και αντιλήψεις των εκπαιδευομένων, που διευκολύνουν την ένταξή τους στην κοινωνία υποδοχής. Η έρευνα καταδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω εκπαίδευση των εκπαιδευτών, με στόχο την κοινωνική αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων. Στην προέκταση των δεδομένων της έρευνας, υπογραμμίζεται ότι η εφαρμογή της ανθρωπιστικής διάστασης της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Μετασχηματίζουσας Μάθησης μπορεί να δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για την ενίσχυση της συμμετοχής των μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνία. Μέσα από αλληλεπίδραση στις τάξεις διδασκαλίας, ανάπτυξη κριτικού στοχασμού για τα ποικίλα στερεότυπα που χωρίζουν τους ανθρώπους, ανταλλαγή πολιτισμικών στοιχείων και συνεργασία με τους εκπαιδευτές, οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν εργαλεία για να συμμετέχουν ενεργά σε θεσμικές και κοινωνικές κοινότητες. Συμπερασματικά, υπό την προαναφερόμενη θεωρητική και μεθοδολογική προοπτική, η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας ως δεύτερης σε μετανάστες και πρόσφυγες δεν είναι απλώς μια μαθησιακή διαδικασία αλλά και μια πράξη κοινωνικής ενδυνάμωσης, καθώς προάγει τη συμμετοχικότητα και τη διαμόρφωση σχέσεων που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη.

Β. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Αδαμίδης Δημήτριος
Εκπαιδευτικός
Φουτσιτζή Αρχοντία
ΕΔΙΠ/ΔΠΘ

Η σύγχρονη πραγματικότητα επιτάσσει την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, έτσι ώστε η εκπαίδευση να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της μόρφωσης και στην αγορά εργασίας. Η παρούσα έρευνα μελετά τις απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την επίδραση της τεχνολογικής επάρκειας και κατάρτισης των διδασκόντων στην αποτελεσματική αξιοποίηση των τεχνολογικών μέσων στη διδασκαλία ενός μαθήματος. Από τις διαπιστώσεις που προέκυψαν διαφαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί διαθέτουν μεν επαρκείς τεχνολογικές γνώσεις, ωστόσο επιθυμούν περεταίρω επιμόρφωση και κατάρτιση από δημόσιους φορείς, προκειμένου η αξιοποίηση των μέσων αυτών να είναι πιο στοχευμένη και αποτελεσματική.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Καπνοπούλου Ζωή
Εκπαιδευτικός ΠΕ60
Λενακάκης Αντώνης
Καθηγητής Θεατρικής Τέχνης και Αγωγής στο ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Η αξία συμμετοχικών και συμπεριληπτικών μορφών διδασκαλίας και μάθησης καθώς και η συμβολή σε αυτό των πρακτικών των βασισμένων στις τέχνες στην εκπαίδευση αποτελούν κεντρικές στοχεύσεις και διαπιστώσεις διεθνών εκπαιδευτικών οργανισμών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αντίστοιχα προγραμματικά κείμενα και σε πολιτικές για την εκπαίδευση. Η παρούσα έρευνα συζητά τη σχέση των κοινωνικά εμπλεκομένων τεχνών με την εκπαίδευσης και εστιάζει στην επίδραση πρακτικών από τις τέχνες, με έμφαση στο θέατρο στην εκπαίδευση, στη δημιουργία ομάδων συνεργασίας, επικοινωνίας και δημιουργίας σε εκπαιδευτικό πλαίσιο. Η εγκαθίδρυση μιας αντίστοιχης κουλτούρας συνεργασίας μεταξύ ήδη κατά τη σχολική ζωή των μαθητών/τριών θεωρείται ότι θα ευνοήσει τη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης και ανταλλαγής αργότερα με θεσμούς και φορείς. Στην έρευνα συμμετείχαν 26 μαθητές/τριες μιας Ε΄ τάξης δημοτικού σχολείου, η οποία βασίστηκε στο μικτό μεθοδολογικό παράδειγμα διερεύνησης, με ποσοτικά και ποιοτικά εργαλεία συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων. Η ανάλυση έδειξε μετακινήσεις στους τομείς της ατομικής ευθύνης για συμμετοχή και δράση, της ενεργούς αλληλεπίδρασης, της ατομικής και συλλογικής έκφρασης και δημιουργίας, και επιβεβαίωσε την καθοριστική συμβολή πρακτικών και μεθοδολογιών βασισμένων στις τέχνες στην ανάπτυξη συνεργατικής κουλτούρας και ενεργούς πολιτειότητας.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αδαμίδης Δημήτριος
Εκπαιδευτικός
Φουτσιτζή Αρχοντία
ΕΔΙΠ/ΔΠΘ

Η εξέλιξη της τεχνολογίας και η ανάγκη δημιουργίας νέων περιβαλλόντων μάθησης οδήγησε στην ανάγκη δημιουργίας εικονικών τάξεων. Για την υλοποίηση της εξ αποστάσεως διδασκαλίας απαιτείται η συνδρομή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Στην παρούσα έρευνα μελετώνται οι απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τις περιπτώσεις χρήσης της εξ αποστάσεως διδασκαλίας και τον βαθμό ετοιμότητας των διδασκόντων για την υποστήριξή της, δεδομένης της πρόσφατης ανάγκης που επιβλήθηκε λόγω της πανδημίας COVID-19. Από τα ευρήματα που προέκυψαν διαφαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί ανταπεξέρχονται στον ρόλο τους ανάλογα με τις προγενέστερες γνώσεις και την εμπειρία τους σε τηλεδιασκέψεις και υποστηρίζουν ότι η εξ αποστάσεως διδασκαλία θα πρέπει να επεκταθεί και σε πολλές άλλες περιπτώσεις.

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ MODEL UNITED NATIONS (MUN) ΣΤΗΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ

Πελέκη Αικατερίνη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ06 ΔΔΕ Αιτωλοακαρνανίας
Υφαντής Ηλίας
Διευθυντής 6ου ΓΕΛ Αγρινίου, ΔΔΕ Αιτωλοακαρνανίας
Ασημάκη Αικατερίνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ06, ΔΔΕ Αιτωλοακαρνανίας

Η δημιουργική κοινωνία δεν είναι ένα τελικό προϊόν αλλά μια αναδυόμενη διαδικασία και συνδέεται άμεσα με την ποιοτική εκπαίδευση και τις δράσεις για την ενεργό πολιτειότητα. Η εκπαίδευση ως κοινωνικός θεσμός συμβάλλει στην δημιουργία ελευθέρων και ενεργών πολιτών μέσα και από τις μαθητικές πρωτοβουλίες. Οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε διάφορες μορφές δημοκρατικής διαβούλευσης και να συζητήσουν για ζητήματα που τους απασχολούν. Τα Μοντέλα Ηνωμένων Εθνών (MUN) είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς προσομοιώσεις για όσους ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερα για τον Οργανισμών Ηνωμένων Εθνών. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι κοινωνικές ανισότητες αποτελούν ζητήματα προβληματισμού για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που συμπίπτει με το εξελικτικό στάδιο της εφηβείας. Η παρούσα μελέτη σκοπεύει να παρουσιάσει την εμπειρία του δεύτερου (2ου) MUN στο νομό Αιτωλοακαρνανίας που φιλοξενήθηκε από το 6ο ΓΕΛ Αγρινίου. Παρουσιάζεται η σχετική νομοθεσία, οι δράσεις και η αποτίμηση της εμπειρίας όλων των εμπλεκόμενων. Στα συμπεράσματα της μελέτης τονίζεται η σημαντική λειτουργία των MUN ως δημιουργική μαθητική πρωτοβουλία αλλά και ως τρόπος ευαισθητοποίησης για τα κοινωνικά δρώμενα. Οι μαθητικές πρωτοβουλίες επιτρέπουν στους μαθητές και τις μαθήτριες να εξετάσουν ενδελεχώς ένα ζήτημα και να καλλιεργήσουν δεξιότητες κριτικής σκέψης και επίλυσης προβλημάτων ώστε να ζήσουν μια υγιέστερη και ειρηνική ζωή προωθώντας τις αξίες της ανεκτικότητας και του σεβασμού.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ Η/ ΚΑΙ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Λαδά Αλίκη
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.- Π.Δ.Ε Αττικής, Υποψήφια Διδάκτωρ Νομικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α.

Την τελευταία εικοσαετία μέσα από τις συμβάσεις Διεθνών Οργανισμών, αλλά και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ολοένα και ενισχύεται η προσπάθεια εφαρμογής μιας κοινής εκπαιδευτικής πολιτικής που θα προάγει την κοινωνική δικαιοσύνη και τη δημιουργία «Ενός Σχολείου για όλα τα παιδιά» (UNESCO, 1994). Οι σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις διεθνώς προωθούν και υποστηρίζουν την ενταξιακή (συμπεριληπτική) εκπαίδευση (Inclusive Education) και κατ΄ επέκταση την κοινωνική ένταξη μέσω της εκπαίδευσης των μαθητών/-τριών με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο.

Για την παρούσα μελέτη τα παραπάνω αποτέλεσαν το έναυσμα προκειμένου να διερευνηθούν σε εθνικό επίπεδο, οι εννοιολογικές προσεγγίσεις των εκπροσώπων του ελληνικού κοινοβουλίου και της κοινωνίας των πολιτών για την «αναπηρία» και την «εκπαιδευτική κοινωνική ένταξη» με βάση τις σύγχρονες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις, με απώτερο σκοπό τον εντοπισμό των κυρίαρχων ερμηνευτικών προσεγγίσεων που αναδύονται από τις απόψεις των εκπροσώπων και της πιθανής επιρροής τους στην ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική για την αναπηρία και την ένταξη στην Ελλάδα.

Για την επίτευξη του σκοπού της έρευνας υλοποιήθηκαν είκοσι οχτώ (28) ημιδομημένες συνεντεύξεις με εκπροσώπων του ελληνικού κοινοβουλίου και της κοινωνίας πολιτών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022. Τα ευρήματα της παρούσας ποιοτικής έρευνας αναλύθηκαν μέσω της θεματικής ανάλυσης.

Από την ανάλυση των ευρημάτων διαφάνηκε ότι ενώ οι εκπρόσωποι του ελληνικού κοινοβουλίου και της κοινωνίας των πολιτών διακηρύσσουν το δικαίωμα των παιδιών με αναπηρία στη γενική εκπαίδευση, εξακολουθούν να προσεγγίζουν την αναπηρία με βιο- ιατρικούς όρους και την ένταξη ως διαχωριστική πρακτική στο πλαίσιο της γενικής εκπαίδευσης.

“ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΥΤΟΠΙΑ”, ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΓΙΑ ΝΑ (ΞΑΝΑ)ΦΑΝΤΑΣΤΟΥΜΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Νεοφύτου Ιωάννα
Εικαστικός, Εκπαιδευτικός, Ερευνήτρια (PhD Plastique Arts, Aix-Marseille University)

Το 2023, πραγματοποιήθηκε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την δημιουργία ομαδικών έργων τέχνης «Κατασκευάζοντας την Ουτοπία». Το πρόγραμμα σε σύλληψη Ιωάννας Νεοφύτου, χρηματοδοτήθηκε από την 2023 Ελευσίς — Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με τη συνεργασία του Ελληνικού Παιδικού Μουσείου και του Κέντρου Αγάπης Ελευσίνας – Φιλική Φωλιά (χώρος υποστήριξης παιδιών και εφήβων της περιοχής). Το «Κατασκευάζοντας την Ουτοπία», υλοποιήθηκε σε 10 αλυσιδωτές συναντήσεις με μια σταθερή ομάδα 18 έφηβων. Για τον σχεδιασμό και την εμψύχωση του προγράμματος, συγκροτήθηκε μια

διεπιστημονική ομάδα παιδαγωγών και καλλιτεχνών, που μελέτησε την ιστορία, το γεωφυσικό τοπίο και την κοινωνία της Ελευσίνας.

Με όχημα τις τέχνες (εικαστικά, θέατρο, μουσική, λογοτεχνία) και το βιντεοπαιχνίδι Minecraft, οι συμμετέχοντες/ουσες συγκροτήσαν μια δημιουργική κοινότητα που ολοκλήρωσε ψηφιακά και υλικά έργα τέχνης. Μέσα από παιχνίδια συμπερίληψης και ομαδικής δημιουργίας, μέσα από βιντεοπαιχνίδια και μεγάλες τρισδιάστατες εγκαταστάσεις, οι συμμετέχοντες/ουσες ψηλάφισαν την δυναμική της ομαδικής φαντασίας και τις προϋποθέσεις για την δημιουργία ενός κόσμου συμπερίληψης και συνύπαρξης. Τα έργα που δημιούργησαν, περιγράφουν το μέλλον όπως το φαντάζονται και όπως θα ήθελαν να το ζήσουν, με ποιο τρόπο χτίζει κανείς τη ζωή σε μια πόλη και πώς μια πόλη ξαναχτίζεται μέσα από τη συμβίωση.

Με ποιο τρόπο τα βιντεοπαιχνίδια μας βοηθούν να φανταστούμε το μέλλον; Πώς θα μπορούσαν οι έφηβοι να συμβάλουν στην δημόσια συζήτηση για το μέλλον; Με ποια εργαλεία η τέχνη δημιουργεί γέφυρες, κοινότητες και δημιουργικά πλαίσια συνύπαρξης; Η παρούσα ανακοίνωση, στοχεύει να αναδείξει την παιδαγωγική αξία των βιντεοπαιχνιδιών όταν αυτά εντάσσονται σε ένα οριοθετημένο εκπαιδευτικό πλαίσιο, την αξία της διαθεματικής εξερεύνησης και της εμπειρικής μάθησης, την σημασία των τεχνών για την συγκρότηση δημιουργικών κοινοτήτων.

ABCD MODEL (ADULT PROTECTIVE CAPACITIES, BEHAVIORS, CHILD VULNERABILITY, DANGEROUS CONDITIONS) ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ Δ.Α.Φ.. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Φούρναρη Χαρίκλεια
Κοινωνική λειτουργός, ΠΕ30, υποψήφια διδάκτωρ ΕΛΜΕΠΑ
Κούτρα Κλειώ
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Director of the SoRSoW Lab, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.
Kokaliari Effrosyni
PhD, LICSW, Professor of Social Work, School of Social Work & Behavioral Sciences, Springfield College
Taylor Joyce
Assistant Professor, Department of Social Work

Ο όρος προστασία του παιδιού αναφέρεται στις διαδικασίες που ακολουθούνται για την προστασία του, από βία, κακοποίηση, παραμέληση, εγκατάλειψη και εκμετάλλευση σε κάθε τομέα της ζωής, μέσω ενός εθνικού συστήματος, που επικεντρώνεται στην πρόληψη, την υποστήριξη και την αποκατάσταση. Το εκάστοτε σύστημα υποχρεούται να λειτουργεί βάση τη Διεθνή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Παιδιού, τον πρώτο παγκόσμιο νομικά δεσμευτικό κώδικα που αφορά τα δικαιώματα των παιδιών (Γεν. Συνέλευση ΟΗΕ, 1989) και επικυρώθηκε και από την Ελλάδα (ΦΕΚ 192/2/12/92). Παρά τη ρητή υποχρέωση της Ελλάδας, δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες που να ρυθμίζουν τη λειτουργία των υπηρεσιών και ιδρυμάτων που φροντίζουν παιδιά.

Δεν υπάρχει ένα σαφές, επαρκές θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων που να αφορά τη παιδική προστασία και την υποστήριξη οικογενειών με σύνθετα ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Οι επαγγελματίες (κοινωνικοί λειτουργοί, ειδικοί παιδαγωγοί, ψυχολόγοι, κ.ά.) έρχονται αντιμέτωποι με την πραγματικότητα αυτής της ανεπάρκειας, είτε εργάζονται σε φορείς παιδικής προστασίας, είτε εργάζονται σε σχολικές μονάδες τυπικής ή ειδικής αγωγής. Ειδικότερα, οι υπάρχουσες πρακτικές προστασίας των παιδιών σε περιβάλλοντα εκπαίδευσης μοιάζουν να είναι ανεπαρκείς για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων αναγκών παιδιών με Δ.Α.Φ..

Η παρουσίαση έχει ως σκοπό να περιγράψει το μοντέλο ABCD, (Connecticut's Department of Children And Families) και την διαδικασία ανάπτυξης και αξιολόγησης του πολιτισμικά προσαρμοσμένου μοντέλου την ελληνική πραγματικότητα, για την προστασία/ασφάλεια παιδιών με Δ.Α.Φ., μέσω της συνδημιουργίας και της ενεργού εμπλοκής των ενδιαφερόμενων.

Σκοπός ύπαρξης του μοντέλου είναι η κατανόηση εννοιών που εξετάζουν την ασφάλεια και εκτιμούν τον κίνδυνο σε παιδιά. Αφορά τη δημιουργία κοινής γλώσσας και κοινών πρακτικών, μεταξύ των επαγγελματιών, που διέπουν τις πρακτικές της παιδικής προστασίας. Διαμέσου της εφαρμογής του μοντέλου επιδιώκεται η διασφάλιση της ενότητας και της συνεργασίας στα εμπλεκόμενα μέλη. Περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός συγκεκριμένου, δομημένου πλαισίου συζήτησης κατά τη διάρκεια συλλογής πληροφοριών και προάγει την ορθή επικοινωνία. Σχεδιάστηκε με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης στους επαγγελματίες.

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΣΤΗΝ ΤΕΝΕΑ: ΕΦΗΒΙΚΕΣ «ΦΩΝΕΣ» ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ

Χάψα Μαίρη
Εκπαιδευτικός, ΠΕΟ2, 4ο ΓΕΛ Κορίνθου, δρ. Φιλολογίας, μεταδιδακτορική ερευνήτρια Παν/μιο Πελ/σου Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, επιστημονικός συνεργάτης συστηματικής ανασκαφής Τενέας, συγγραφέας
Κόρκα Έλενα
Αρχαιολόγος (δρ.), Επίτιμη Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠ.ΠΟ. Διευθύντρια της συστηματικής αρχαιολογικής έρευνας της Αρχαίας Τενέας
Ευαγγέλογλου Βιβή
Αρχαιολόγος (υπ. ΔιδάκτωρΔ.Π.Θ.) της ΕΦΑ Κορινθίας ΥΠ.ΠΟ., υπεύθυνη Αρχαιολόγος της συστηματικής αρχαιολογικής έρευνας της Αρχαίας Τενέας
Κοτσαρίνης Απόστολος
Φυσικός, ΠΕΟ4.01, Καθηγητής Μέσης Εκπαίδευσης, 4ο ΓΕΛ Κορίνθου

Η ανασκαφή της Αρχαίας Τενέας αποκαλύπτει για πρώτη φορά μια αρχαία πόλη σύνδεσμο μεταξύ Τροίας, Μυκηνών, Κορίνθου και Συρακουσών. Στο πλαίσιο επικοινωνίας του πολιτιστικού αποθέματος που παράγει εξελίχθηκε σε παιδαγωγικό εφαλτήριο καθιερώνοντάς την ως πόλο πολιτιστικής έλξης εκπαιδευτικών «συναντήσεων» των μαθητών-εφήβων του νομού. Η προτεινόμενη εισήγηση αφορά στην παρουσίαση κοινών πολιτιστικών εκπαιδευτικών δράσεων, που συνδιοργάνωσαν οι αρχαιολόγοι με τους εκπαιδευτικούς του 4ου ΓΕΛ Κορίνθου σε συνεργασία με άλλες 10 σχολικές μονάδες και τοπικούς φορείς στο πλαίσιο της ενεργούς πολιτειότητας των εφήβων-μαθητών με παιδαγωγικό ερέθισμα την τοπική κληρονομιά του τόπου τους, την ανασκαφή στην Αρχαία Τενέα. Μέσα σε σύνθετα πολυτροπικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα οι μαθητές-έφηβοι, αφού πρωτίστως επιμορφώνονται διεπιστημονικά για τη συστηματική ανασκαφή της Αρχαίας Τενέας, ενώνουν τις «φωνές» τους, δημιουργούν και αυτοεκφράζονται διακαλλιτεχνικά ενώ ταυτόχρονα αλληλεπιδρούν μεταξύ τους διαχέοντας το αποτέλεσμα της παιδαγωγικής διαδικασίας στους συνομιλήκους τους και στην τοπική κοινωνία. Οι εν λόγω μαθητικές πολιτιστικές δράσεις εξελίθηκαν τις σχολικές χρονιές 2023-24 και 2024-25 με παιδαγωγικές πρακτικές που συνδυάζουν τον πολυγραμματισμό, την ψηφιακή τεχνολογία και την καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων. Το παιδαγωγικό ερώτημα που τέθηκε ήταν: «Μπορεί να δημιουργηθεί μια εκπαιδευτική πολιτιστική κουλτούρα στους έφηβους-μαθητές με αφορμή την τοπική «ανοιχτή» ανασκαφή της Αρχαίας Τενέας ώστε να εξελιχθούν οι μαθητές σε κοινωνούς της πολιτιστικής τους κληρονομιάς και εντέλει σε φορείς πολιτισμού, συμβάλλοντας από τη δική τους εφηβική σκοπιά;». Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική πρόταση ενεργούς πολιτειότητας των εφήβων-μαθητών υποστηρίζει την ανάγκη μαθησιακών

μοντέλων βασισμένων στη βιωματική μάθηση και στην καλλιέργεια ανθρώπινων δεξιοτήτων με απώτερο παιδαγωγικό σκοπό να αναπτύξουν την πολιτιστική τους ταυτότητα και μια δυναμική πολιτιστική κουλτούρα μέσα από συλλογικές δράσεις.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Κεραμίδα Γεωργία
Εκπαιδευτικός ΠΕ60 & Γεωπόνος

Η ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα αλλά και ζήτημα δικαιοσύνης. Οι σύγχρονες σχολικές κοινότητες είναι ετερογενείς, ένα χαρακτηριστικό τους που πλέον θεωρείται ότι μπορεί να ωφελήσει το σύνολο των μαθητών/τριών. Η ετερότητα δεν αντιμετωπίζεται πλέον ως μειονέκτημα αλλά ως ευκαιρία και προς αυτή την κατεύθυνση έχει ενισχυθεί πλέον και προωθείται η συμπερίληψη, είτε αυτή αφορά σε παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είτε σε παιδιά με μεταναστευτικό και προσφυγικό υπόβαθρο. Παράλληλα αναπτύσσονται πολιτικές που βασίζονται στη συμπερίληψη προκειμένου να υπάρχουν ισότιμες εκπαιδευτικές ευκαιρίες. Η εδραίωση όμως της συμπερίληψης δεν συνεπάγεται και την ορθή εφαρμογή της. Η συμπερίληψη δεν περιορίζεται στη συνύπαρξη ετερογενών μαθητών/τριών στην ίδια σχολική μονάδα ή τάξη. Απαιτεί αλλαγή φιλοσοφίας και κουλτούρας για την προσέγγιση όλων των μαθητών/τριών καθιστώντας την συμπερίληψη βάση της εκπαίδευσης και όχι μία υποχρέωση που πρέπει να εκτελεστεί. Οι λόγοι γι' αυτή την τυπική προσέγγιση της συμπερίληψης εκτείνονται από την έλλειψη κατάλληλων πολιτικών μέχρι και την έλλειψη γνώσεων και δεξιοτήτων εκ μέρους των εκπαιδευτικών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι μαθητές/τριες, που φοιτούν σε μία σχολική μονάδα η οποία χαρακτηρίζεται από ετερογένεια, να μην έχουν τις ίδιες εκπαιδευτικές ευκαιρίες να συμμετέχουν ενεργά και να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες. Προς αυτή την κατεύθυνση ερευνάται τι συνιστά συμπερίληψη και τι όχι, ποιες μέθοδοι και προσεγγίσεις μπορούν να χαρακτηριστούν ότι υπηρετούν την εκπαιδευτική δικαιοσύνη, ποια είναι τα οφέλη που προκύπτουν καθώς και ποια είναι τα χαρακτηριστικά των σύγχρονων σχολικών κοινοτήτων που μπορούν να αξιοποιηθούν. Βασικός στόχος είναι η διατύπωση προτάσεων που μπορούν να ενισχύσουν την εκπαιδευτική δικαιοσύνη στις σχολικές μονάδες του σήμερα παρέχοντας σε όλα τα παιδιά ανεξαιρέτως ισότιμες ευκαιρίες και προοπτικές.

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΑΦΕΤΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Νικολιδάκης Συμεών
Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, Διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
Λογιώτη Μαίρη
Αρχαιολόγος - Μουσειολόγος, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Μέσα από την παρούσα εισήγηση, επιδιώκεται η μελέτη και η χαρτογράφηση των πολιτικών και στρατηγικών προσβασιμότητας και συμπερίληψης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στο χώρο του μουσείου. Οι διαφορετικές, μη προνομιούχες κοινωνικές ομάδες, οι πρόσφυγες, οι μετανάστες, τα ΑΜεΑ, συχνά, όχι μόνο αντιμετωπίζουν το ζήτημα της φυσικής πρόσβασης στο χώρο του μουσείου, αλλά ακόμη και όταν δύνανται να επισκεφθούν έναν πολιτιστικό οργανισμό έρχονται αντιμέτωποι με μια πλειάδα θεμάτων που αφορούν τη συμπερίληψή τους σε όσα συμβαίνουν εντός του μουσείου,

είτε αφορούν μια απλή επίσκεψη, είτε αφορούν την παρακολούθηση και συμμετοχή σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Η έρευνα ξεκινά με τη χαρτογράφηση των μεθόδων μουσειακής προσέγγισης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων μέσα από την εκπαιδευτική και επικοινωνιακή πολιτική ων μουσείων. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στις καλές πρακτικές των ελληνικών μουσείων που ξεχωρίζουν για τις μεθόδους συμπερίληψης που ακολουθούν. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με ορισμένες προτάσεις για τη βελτιστοποίηση της μουσειακής εμπειρίας, την εφικτή προσβασιμότητα και την ουσιαστική συμπερίληψη του κάθε επισκέπτη. Όπως αναφέρεται, άλλωστε, στον ίδιο τον ορισμό που δίνει το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων, τα μουσεία είναι – και πρέπει να είναι, ανοιχτά και προσβάσιμα στο κοινό, χωρίς αποκλεισμούς, διότι, μόνο με αυτό τον τρόπο μπορούν να επιτελέσουν το έργο τους.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Γούλα Ιωάννα
Εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής ΠΕ71

Η εισήγηση παρουσιάζει έρευνα που έχει σκοπό να εξετάσει τις απόψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την ένταξη μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα θα είναι εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε δημοτικά σχολεία της χώρας. Στην παρούσα έρευνα θα χρησιμοποιηθεί η ποσοτική αλλά και η ποιοτική μέθοδος. Στην ποιοτική έρευνα η μέθοδος που θα επιλεγεί θα είναι η επιλεκτική δειγματοληψία ενώ στην ποσοτική έρευνα η επιλογή του δείγματος θα γίνει με τυχαίο τρόπο. Το ερευνητικό εργαλείο συλλογής δεδομένων που θα χρησιμοποιηθεί στην ποιοτική έρευνα θα είναι η ατομική ημι-δομημένη συνέντευξη ενώ στην ποσοτική έρευνα το ερωτηματολόγιο. Πρόκειται για την κλίμακα μέτρησης των στάσεων των εκπαιδευτικών απέναντι στην πολυπολιτισμικότητα Teacher Multicultural Attitude Scale. Η ανάλυση των δεδομένων που θα προκύψουν από την ποιοτική έρευνα θα γίνει με τη μέθοδο της αποκωδικοποίησης, ενώ όσον αφορά στην ανάλυση των δεδομένων από τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων θα γίνουν όλες οι απαραίτητες αναλύσεις με σκοπό την όσο το δυνατόν καλύτερη διερεύνηση και μελέτη των σχέσεων που θα προκύψουν. Αναμένεται ότι τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας θα παράσχουν σημαντικές πληροφορίες όσον αφορά τις απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την ένταξη μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στη χώρα μας.

"ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ;" ΜΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Χατζηιωαννίδου Σοφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Φουτσιτζή Ευαγγελία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Σήμερα που η δημοκρατική συνείδηση αντιμετωπίζει προκλήσεις, το ζητούμενο της συμμετοχής των πολιτών στη διακυβέρνηση και της κοινωνικής υπευθυνότητας αφορά πρωτίστως την εκπαίδευση. Η παρούσα εισήγηση αναδεικνύει τη μεθοδολογία που υιοθετείται σε μια εκπαιδευτική δράση που υλοποιείται στο 2ο Πρότυπο ΓΕΛ Θεσσαλονίκης από ομάδα εκπαιδευτικών και μαθητών και αποσκοπεί α) στην καλλιέργεια ενεργής πολιτειότητας, β) στην ενδυνάμωση της κριτικής σκέψης και γ) στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων. Ως αφετηρία

και θεωρητικό υπόβαθρο έχει τη διεπιστημονική συνεργατική διδασκαλία Αρχαίων Ελληνικών (Θουκυδίδης, Επιτάφιος) και Φιλοσοφίας (Πολιτική Φιλοσοφία), στον κοινό άξονα του δημοκρατικού πολιτεύματος, τόσο στη διαχρονία του ως πολιτικού φαινομένου, όσο και στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται στη συμμετοχική έρευνα-δράση, ενεργοποιώντας τη σύμπραξη με "εταίρους": πανεπιστημιακούς φορείς, εκπαιδευτικά fora και κοινότητες έρευνας και δράσης –συγκεκριμένα το Δίκτυο Εκπαιδευτικών Ερευνητών/-τριών Δράσης της Παιδαγωγικής Σχολής του ΑΠΘ, το Συνεργατικό Δίκτυο Εκπαιδευτικών με την παιδαγωγική Freinet στη Θεσσαλονίκη και την ELSA (European Law Students' Association) Θεσσαλονίκης. Εγκαθιδρύεται η διασύνδεση των διαφορετικών βαθμίδων εκπαίδευσης και ενισχύεται η αλληλεπίδραση μεταξύ μαθητριών, εκπαιδευτικών και της ευρύτερης κοινότητας. Η υλοποίηση της δράσης περιλαμβάνει τη λειτουργία ομάδας διαμεσολάβησης στο σχολείο, τη δημιουργία ενός chatbot κοινωνικού διαλόγου, που προτείνει λύσεις για τη βελτίωση της καθημερινότητας στη γειτονιά του σχολείου (κέντρο Θεσσαλονίκης), ενώ παράλληλα σχεδιάζονται και άλλες παρεμβάσεις εντός και εκτός σχολικής μονάδας, με συμπεριληπτική ματιά, με απεύθυνση στις ήπιες δεξιότητες, καθώς και στις καλές τέχνες. Η αποτελεσματικότητα των ενεργειών αξιολογείται με την παρατήρηση πεδίου και την εκτίμηση των παραγόμενων. Η εν λόγω εκπαιδευτική προσέγγιση αξιοποιεί νέες τεχνολογίες στην κατεύθυνση της κοινωνικής δικαιοσύνης, ενώ εστιάζει στην πολιτειακή εγρήγορση και τη συλλογική δράση για τη δημιουργία βιώσιμων, καινοτόμων λύσεων που ενδυναμώνουν την κοινότητα. Η εισήγηση παρουσιάζει πώς οι συνεργατικές πρωτοβουλίες στην εκπαίδευση μπορούν να μετασχηματίσουν τη σχολική μονάδα σε αναπαραγώγιμο κύτταρο κοινωνικής συνοχής.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Βαβανού Κωνσταντία
Σύμβουλος εκπαίδευσης ψυχολόγων, Επιστημονική συνεργάτιδα Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας

Το πρώτο μισό του 20ου αιώνα, η αυξανόμενη αστικοποίηση άρχισε να έχει επιπτώσεις στους κοινωνικούς δεσμούς και στην κοινωνική συνοχή, με συνέπεια να εισαχθεί ένας νέος όρος στη διεθνή βιβλιογραφία, αυτός του κοινωνικού κεφαλαίου. Η έρευνα γύρω από το κοινωνικό κεφάλαιο άρχισε ωστόσο να συστηματοποιείται, έπειτα από τη συμπερίληψή του στο μοντέλο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τους κοινωνικούς προσδιοριστές της υγείας. Οι μελέτες αυτές φαίνεται να συνδέουν το κοινωνικό κεφάλαιο με τη σωματική και ψυχική υγεία.

Η παρούσα ανασκόπηση εστιάζει στη διερεύνηση της σύνδεσης του κοινωνικού κεφαλαίου με την ψυχική υγεία των μαθητών/τριών σχολικής ηλικίας. Επιπλέον, εξετάζονται και σχετικές ψυχολογικές παρεμβάσεις για την αύξηση του κοινωνικού κεφαλαίου σε μαθητικό πληθυσμό.

Έγινε αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed, ScienceDirect και Web of Science. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε χειροκίνητη αναζήτηση. Οι όροι αναζήτησης υπήρξαν οι εξής: "social capital" AND "mental health" AND (school OR education* OR students OR children OR adolescents). Συμπεριλήφθηκαν 12 μελέτες που πληρούσαν τα κριτήρια εισδοχής.

Το κοινωνικό κεφάλαιο συνδέεται θετικά με αύξηση της ψυχικής υγείας και της ποιότητας ζωής του μαθητικού πληθυσμού. Επιπλέον, υποστηρίζεται βιβλιογραφικά ότι αυξάνεται η επίδοση των μαθητών/τριών καθώς και η ικανοποίησή τους από την εκπαιδευτική διαδικασία και τη μαθησιακή εμπειρία. Τέλος, η εφαρμογή ψυχολογικών παρεμβάσεων για την ενίσχυση του κοινωνικού κεφαλαίου στην εκπαιδευτική κοινότητα δείχνουν υποσχόμενα αποτελέσματα και

υπογραμμίζουν τη σημασία του ανοίγματος του σχολείου στην κοινότητα, στενή και ευρύτερη, και την αλληλεπίδρασή του με αυτή.

Η βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης του κοινωνικού κεφαλαίου εντός του σχολικού πλαισίου συνδέεται με θετικά αποτελέσματα ψυχικής υγείας και θετικά μαθησιακά αποτελέσματα. Απαραίτητη είναι η αξιολόγηση τέτοιων προγραμμάτων, προκειμένου να εντοπιστεί η αποτελεσματικότητά τους.

ΑΝΔΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΞΙΚΟΥ ΑΝΔΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΔΡΙΣΜΟ

Χωλίδης Κλήμης-Δημήτριος
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η εισήγηση αναλύει τον τοξικό ανδρισμό στο σχολικό περιβάλλον, εστιάζοντας στις συνέπειες που έχει για την ψυχική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών, καθώς και για τη σχολική κοινότητα συνολικά. Ο τοξικός ανδρισμός συνδέεται με στερεοτυπικά πρότυπα ανδρικής συμπεριφοράς που προάγουν-μεταξύ άλλων- την επιθετικότητα, την καταπίεση των συναισθημάτων και την απόρριψη της ευαισθησίας, οδηγώντας συχνά σε βία, εκφοβισμό και κοινωνική απομόνωση. Η επίδραση αυτών των προτύπων επηρεάζει τόσο τα αγόρια, τα οποία δέχονται πίεση για τη συμμόρφωσή τους με τα ανδρικά στερεότυπα, όσο και τα κορίτσια, τα οποία μπορεί να βρεθούν αντιμέτωπα με σεξουαλική παρενόχληση και υποτίμηση. Η αντιμετώπιση του τοξικού ανδρισμού απαιτεί την εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων που προάγουν την ισότητα των φύλων, την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης και την ενίσχυση της συνεισήγησης μεταξύ σχολείου και γονέων. Η συνεισήγηση όλων των μελών της σχολικής κοινότητας είναι κρίσιμη για τη δημιουργία ενός ασφαλούς και υποστηρικτικού περιβάλλοντος που να επιτρέπει σε όλους τους μαθητές να αναπτυχθούν χωρίς περιορισμούς που απορρέουν από τα παραδοσιακά εμφύλια πρότυπα.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ

Κερασοβίτης Κωνσταντίνος
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Η εισήγηση εξετάζει τον καθοριστικό ρόλο των Μουσικών Σχολείων στη διαμόρφωση πολιτιστικών και κοινωνικών ταυτοτήτων, εστιάζοντας στο πώς η μουσική εκπαίδευση συμβάλλει στη διαπαιδαγώγηση των μαθητών/τριών και στην ενίσχυση της προσωπικότητάς τους. Η μουσική παιδεία στα Μουσικά Σχολεία δεν περιορίζεται μόνο στη διδασκαλία μουσικών δεξιοτήτων, αλλά επεκτείνεται σε ένα ευρύτερο εκπαιδευτικό πλαίσιο που ενθαρρύνει την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης, της δημιουργικότητας και της προσωπικής έκφρασης. Μέσω αυτού του πλαισίου, οι μαθητές/τριες αποκτούν τα εργαλεία για να εξερευνήσουν και να κατανοήσουν την πολιτιστική τους κληρονομιά, ενώ ταυτόχρονα ενδυναμώνουν την αίσθηση του ανήκειν σε μια ευρύτερη κοινωνική και πολιτιστική κοινότητα.

Επιπλέον, τα Μουσικά Σχολεία προσφέρουν στους μαθητές/τριες την ευκαιρία να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες, συνεισήγηση και ομαδικότητα, μέσω της συμμετοχής τους σε μουσικά σύνολα και εκδηλώσεις. Η μουσική εκπαίδευση συμβάλλει στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των μαθητών/τριών, ενισχύοντας την αυτοεκτίμηση και την εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, ενώ

παράλληλα τους δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουν συνείδηση του ρόλου τους στην κοινωνία. Η συμμετοχή τους σε πολιτιστικές δραστηριότητες βοηθά τους μαθητές να αναγνωρίσουν και να εκτιμήσουν τη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, ενώ ταυτόχρονα καλλιεργεί την αλληλεγγύη και την κοινωνική υπευθυνότητα.

Με την ανάλυση αυτών των παραμέτρων, η εισήγηση επιδιώκει να αναδείξει τη σημασία των Μουσικών Σχολείων ως φορείς που διαμορφώνουν πολίτες με συνείδηση της πολιτιστικής τους κληρονομιάς και κοινωνικής ευθύνης, ενδυναμώνοντας τις κοινωνικές τους αξίες και προσφέροντας σταθερά εφόδια για την προσωπική και συλλογική τους ανάπτυξη. Τέλος, η εισήγηση διερευνά το πώς τα Μουσικά Σχολεία, σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από ταχύτατες αλλαγές και παγκοσμιοποίηση, καταφέρνουν να συνδυάζουν την παραδοσιακή πολιτιστική εκπαίδευση με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προκλήσεις, διασφαλίζοντας ότι οι μαθητές/τριες διατηρούν τη σύνδεσή τους με την πολιτιστική τους ταυτότητα.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ GENAI ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Κοϊμτζόγλου Ιωάννης
Δικηγόρος, διδάκτωρ δημοσίου δικαίου και πολιτικής επιστήμης απθ, νομικός σύμβουλος οπα, διδάσκων εαπ - απκυ, αναπλ. καθηγητής philips university cy

Η δυναμική εισβολή της παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης (GenAI) στην επιστημονική και κοινωνική πραγματικότητα ανατρέπει δεδομένες ισορροπίες και παρέχει δυνατότητες μίμησης ανθρώπινων ικανοτήτων και αναπαραγωγής διαδικασιών σκέψης ανώτερης τάξης, οι οποίες αποτελούν το θεμέλιο της ανθρώπινης μάθησης.

Τα εργαλεία της GenAI, με την ικανότητα τους να αυτοματοποιούν βασικά είδη γραφής επιστημονικών κειμένων, επιβάλλουν την προσαρμογή των εκπαιδευτικών πολιτικών έτσι ώστε η εκπαίδευση να προσαρμοστεί στη ψηφιακή εποχή αξιοποιώντας και όχι αποκλείοντας την τεχνολογική εξέλιξη.

Τις κατευθυντήριες γραμμές για την προσαρμογή αυτή χαράσσει η UNESCO, με βάση τη «Σύσταση της UNESCO για τη δεοντολογία της τεχνητής νοημοσύνης» του 2021. Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές, οι οποίες δημοσιοποιήθηκαν στα τέλη του 2024, έχουν βάση τους μία ανθρωπιστική προσέγγιση της εκπαίδευσης που προωθεί την ανθρώπινη δράση, την κοινωνική ένταξη και ισότητα, την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία, την πολυφωνία απόψεων και εκφράσεων. Στόχος των γραμμών αυτών είναι η διαμόρφωση και η κανονιστική ρύθμιση ενός ανθρωποκεντρικού ψηφιακού μαθησιακού περιβάλλοντος.

Οι θεματικές των κατευθυντήριων αυτών γραμμών είναι οι ακόλουθες :

- Η λειτουργία και οι επιπτώσεις της GenAI στην εκπαίδευση
- Η κανονιστική ρύθμιση της GenAI στην εκπαίδευση
- Στόχοι των πολιτικών για τη χρήση της GenAI στην εκπαίδευση και την έρευνα
- Εργαλεία και εφαρμογές της GenAI στην εκπαίδευση
- Οι προοπτικές της GenAI στην εκπαίδευση και την έρευνα.

Στόχος της παρούσας εισήγησης στο πλαίσιο του 11ου Συνεδρίου ΙΑΚΕ είναι η κριτική και μεθοδολογική (γραμματική-τελολογική) παρουσίαση των νέων πολιτικών στην εκπαίδευση που προκύπτουν από τις «Κατευθυντήριες γραμμές για την GenAI στην εκπαίδευση και την έρευνα 2024» της UNESCO, οι οποίες αναμένεται να συμβάλλουν προκειμένου η GenAI να γίνει ένα εργαλείο που θα ωφελήσει ουσιαστικά την εκπαιδευτική διαδικασία και τα υποκείμενα της.

Ο ΑΦΡΟΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μουσούλη Ράνια
Δρ. συγκριτικής λογοτεχνίας

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τα πλεονεκτήματα που θα προσέφερε η ένταξη της διδασκαλίας του Αφροφουτουρισμού στο ελληνικό λύκειο, ως προς την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και των δημοκρατικών αξιών των μαθητών. Αν και εκ πρώτης όψεως οι πολιτισμικές, φυλετικές και ευρύτερα ιστορικές ανησυχίες της αφρικανικής διασποράς μοιάζουν μακρινές, οι αντιξοότητες της ζωής των Αφροαμερικανών (σκλαβιά, κοινωνική ανισότητα κλπ) προσφέρουν ένα χρήσιμο πλαίσιο για συζήτηση. Η εισήγηση παρουσιάζει διδακτικές στρατηγικές σχετικές με τον Αφροφουτουρισμό που μπορούν να εφαρμοστούν σε μαθήματα όπως η λογοτεχνία, ιστορία, κοινωνιολογία προκειμένου οι μαθητές να προσεγγίζουν διαχρονικά ζητήματα όπως η ταυτότητα και οι κοινωνικές ανισότητες, αποκτώντας ευρεία αντίληψη των παγκόσμιων προβλημάτων και ανησυχιών που δεν περιορίζονται μόνο στην Ευρωπαϊκή ήπειρο. Ο Αφροφουτουρισμός εμπνέει μεταξύ άλλων ένα πρότυπο κοινωνικής δράσης, προϋπόθεση για μια συμπεριληπτική και δημοκρατική κοινωνία και προσκαλεί τους μαθητές σε αναστοχασμό γύρω από τις κοινωνικές αφηγήσεις και το ρόλο της τεχνολογίας στο σύγχρονο κόσμο. Το έργο της Οκτάβια Μπάτλερ «Εξ αίματος», που χρησιμεύει ως παράδειγμα, με τις ιστορικές και κοινωνικές προεκτάσεις του, το συνδυασμό φαντασίας και πραγματικότητας, περνά στους μαθητές μηνύματα αλληλεγγύης και ισότητας, ωθώντας τους να σκεφτούν πως θα λειτουργήσουν ως μελλοντικοί πολίτες. Μέσω της ένταξης του Αφροφουτουρισμού στη διδασκαλία, τις προκλήσεις αλλά και δυσκολίες ενός τέτοιου εγχειρήματος προβάλλεται τέλος η ανάγκη εκσυγχρονισμού της ελληνικής εκπαίδευσης, προσφέροντας δυνατότητες στους νέους, να γίνουν φορείς μηνυμάτων ειρήνης και δικαίου.

ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Μπουρδανιώτης Πολυχρόνης
Εκπαιδευτικός ΠΕ11
Κάναρος Δημήτριος
Εκπαιδευτικός ΠΕ11

Η διαμόρφωση μιας σύγχρονης κουλτούρας συνεργασίας και η δημιουργία δικτύων μεταξύ των σχολείων, με την ενεργό συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών, αποτελεί βασική προϋπόθεση ενός αποτελεσματικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς προάγει την αλληλεπίδραση, την ανταλλαγή ιδεών, την καινοτομία, την ειλικρινή συνεργασία και την αφοσίωση στην κοινή προσπάθεια. Τα παιδιά, μέσα από την εμπλοκή τους σε ομαδοσυνεργατικές και βιωματικές δραστηριότητες, μαθαίνουν να επικοινωνούν, να συνεργάζονται, να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους και να οικοδομούν σχέσεις όχι μόνο σε επίπεδο σχολείου, αλλά και σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο, καθώς έρχονται σε επαφή και επικοινωνία με συνομηλίκους τους που ζουν σε άλλες περιοχές, με διαφορετική πολλές φορές κουλτούρα μάθησης. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί των σχολείων αξιοποιούν μέσω των συνεργασιών τη δυνατότητα δημιουργίας βιώσιμων κοινοτήτων μάθησης και πρακτικής άσκησης, καλλιεργώντας ευκαιρίες ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών, βελτίωσης των επαγγελματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, αλλά και προαγωγής της αίσθησης του ανήκειν στην εκπαιδευτική κοινότητα. Το Πειραματικό Λύκειο του Πανεπιστημίου Πατρών και το Πρότυπο

Λύκειο της Βαρβακείου Σχολής, τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτύξει ένα δίκτυο συνεργασίας στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής, μέσω της συνδημιουργίας διδακτικών σεναρίων που υποστηρίζονται με σύγχρονες διδακτικές μεθοδολογίες και υλοποιούνται από ομάδες εισήγησης και των δύο σχολείων. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα διαμόρφωσης από κοινού των θεματικών ενοτήτων, ενώ ταυτόχρονα διαπιστώνεται η αύξηση του ενδιαφέροντος και της ενεργούς συμμετοχής των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία. Τα διδακτικά σενάρια που συνοπτικά παρουσιάζονται στο παρόν, καλύπτουν μια ποικιλία διαθεματικών αντικειμένων χρησιμοποιώντας σύγχρονες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές. Αξιοποιούνται νέες τεχνολογίες και ψηφιακές εφαρμογές σε πλαίσιο μικτής μάθησης. Η βελτίωση γνώσεων και δεξιοτήτων επιτυγχάνεται μέσω της ολοκλήρωσης θεωρητικών και πρακτικών δραστηριοτήτων, με έμφαση στη διαρκή αλληλεπίδραση και συνεργασία όλων των συμμετεχόντων.

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΟΜΑΔΕΣ

Καραμανάκη Μαργαρίτα
Σύμβουλος εκπαίδευσης ΠΕ30

Τα προβλήματα συμπεριφοράς των παιδιών στο σχολείο συνιστούν μια πραγματικότητα με σοβαρές διακυμάνσεις σε ένταση και συχνότητα ενώ εγείρεται έντονο θεωρητικό και ερευνητικό ενδιαφέρον καθώς επηρεάζονται μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικοί. Η αναποτελεσματική διαχείριση του φαινομένου στο σχολείο δημιουργεί έναν φαύλο κύκλο για τους μαθητές καθώς επηρεάζεται η προσωπικότητα, η ψυχοσυναισθηματική και ψυχοκοινωνική τους υγεία ενώ ταυτόχρονα πέφτουν οι σχολικές τους επιδόσεις. Από την άλλη ο εκπαιδευτικός ως βασικός πυλώνας επιρροής των μαθητών και των οικογενειών τους, επιτελεί σημαίνοντα ρόλο στην διαμόρφωση θετικών πρακτικών διαχείρισης και άσκησης θετικής επιρροής. Οι έρευνες υποδηλώνουν πως στην προσπάθειά τους να διαχειριστούν τα ζητήματα, συχνά συναντούν εμπόδια όχι μόνο στην διαχείριση των προκλήσεων της τάξης αλλά και στην επικοινωνία τους με τους γονείς σε ζητήματα που αφορούν δυσκολίες των παιδιών, θέματα επιδόσεων ή συμπεριφοράς. Καθώς η γονεϊκή κοινότητα συχνά αντιδρά αμυντικά, με αδιαφορία ή με κατηγορίες προς τους εκπαιδευτικούς, ο ρόλος τους καθίσταται εξαιρετικά απαιτητικός και πολυσύνθετος. Κύριος σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση ενός προγράμματος παρέμβασης από σχολικό Κοινωνικό Λειτουργό σε ομάδα εκπαιδευτικών Σχολείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι αντιμετώπιζαν δυσκολίες διαχείρισης και επικοινωνίας τόσο με τους μαθητές όσο και με τους γονείς τους. Βασικός σκοπός της παρέμβασης ήταν να δημιουργηθεί ένα σχολικό περιβάλλον θετικής αλληλεπίδρασης και διαμόρφωσης αποτελεσματικών τρόπων επικοινωνίας. Παράλληλα μέσα από την δράση δόθηκε έμφαση στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και την κατανόηση από μέρους τους της ανάγκης επαναπροσδιορισμού των προβληματικών καταστάσεων μέσα από την συστημική θεώρηση και την προσέγγιση των δυνατών σημείων που αποτέλεσαν και το θεωρητικό υπόβαθρο για την εν λόγω παρέμβαση. Η παρέμβαση της Κοινωνικής Εργασίας με ομάδα εκπαιδευτικών γέννησε πολύτιμα συμπεράσματα και προτάσεις για την βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων και αποτέλεσε έναν χρήσιμο πρακτικό οδηγό για τους εκπαιδευτικούς.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Αλεξανδρή Παρασκευή
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Το σύγχρονο σχολείο μετασχηματίζεται σε οργανισμό και κοινότητα μάθησης, όπου μέσα από συνεχείς βελτιωτικές αλλαγές, προωθεί την αποτελεσματικότητα, συμβάλλει στην ανταλλαγή γνώσεων, αναπτύσσει τη συστημική σκέψη και την καινοτομία, ενώ παράλληλα προάγει τη συνεχή εκπαίδευση των μελών του. Οι μαθητές συνυπάρχουν σε ένα πολυπολιτισμικό πλαίσιο, όπου παρά τις διαφορές στο ρυθμό μάθησης, τις ιδιαίτερες κλίσεις και τα ενδιαφέροντα του κάθε μαθητή, γίνεται μια προσπάθεια ισότιμης αντιμετώπισης και ενθάρρυνσης της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης από την προσχολική ηλικία. Καθώς στο εκπαιδευτικό μας σύστημα τα μοντέλα παροχής υπηρεσιών αλλάζουν, τα προγράμματα προετοιμασίας των εκπαιδευτικών πρέπει να επικεντρωθούν περισσότερο σε συνεργατικές πρακτικές, με έμφαση στη διαφοροποιημένη διδασκαλία και στον αποτελεσματικό σχεδιασμό μαθημάτων που επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να ανταποκρίνονται αποτελεσματικότερα στις ατομικές ανάγκες των μαθητών Ο Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση εφαρμόζεται στα πλαίσια της εκπαίδευσης, έχοντας ως στόχο την ισότιμη πρόσβαση στη μάθηση, χωρίς αποκλεισμούς, καθώς περιλαμβάνει διδακτικούς στόχους, μεθόδους, αξιολογήσεις και υλικά, αξιοποιώντας τις καινοτόμες τεχνολογίες, ώστε να προσαρμόζεται στη διαφορετικότητα των μαθητών. Στην παρούσα μελέτη γίνεται μια προσπάθεια ανάπτυξης καλών πρακτικών, με βάση το νέο αναλυτικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, που στηρίζεται στις αρχές του καθολικού σχεδιασμού για τη μάθηση, ως πλαίσιο για τη διαμόρφωση ευνοϊκού περιβάλλοντος μάθησης που θα συμβάλλει στην αναδιαμόρφωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (Ζ.Ε.Π.)

Μπάρδας Αθανάσιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΜΑ, Msc

Στη σύγχρονη πολυπολιτισμική πραγματικότητα η διδασκαλία οποιασδήποτε γλώσσας έρχεται αντιμέτωπη με δυσκολίες και προκλήσεις που ξεπερνούν τα όρια της κλασικής γλωσσικής διδασκαλίας (Κανάκη, 2007). Στα ελληνικά δημοτικά σχολεία και ιδιαιτέρως σε εκείνες τις περιοχές που ο πληθυσμός των αλλοδαπών μαθητών/τριών είναι ιδιαίτερα αυξημένος, η ελληνική γλώσσα διδάσκεται κατεξοχήν ως δεύτερη/ξένη γλώσσα σε Τάξεις Υποδοχής – Ζ.Ε.Π. (Ζώνης Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας) (Νικολάου, 2011; Foulidi, Oikonomakou & Papakitsos, 2019). Πρέπει να επισημανθεί, ότι η γνώση της ελληνικής γλώσσας σε αυτούς/ές τους/τις μαθητές/τριες είναι ελάχιστη έως μηδαμινή. Σημαντικό εργαλείο στη γλωσσική διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας μπορεί να αποτελέσει το πολυτροπικό υλικό (εικόνες, τα βίντεο, εφαρμογές κ.α.). (Κοκκίδου, 2016; Στάμου, Πολίτης & Αρχάκης σε Οικονομάκου, 2022). Ωστόσο, δημιουργούνται ερωτήματα αν είναι επαρκές το υλικό που παρέχεται για τη διδασκαλία της γλώσσας. Στην παρούσα έρευνα 162 εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να απαντήσουν στο πόσο επαρκή είναι τα σχολικά εγχειρίδια και το υποστηρικτικό υλικό του/της εκπαιδευτικού για τη διδασκαλία της γλώσσας με τη χρήση εικόνων σε τμήματα υποδοχής – Ζ.Ε.Π και επιπλέον σε ποιον βαθμό και πόσο εξοικειωμένοι/ες και

ενήμεροι/ες είναι με την έννοια του οπτικού και πολυτροπικού γραμματισμού οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν σε Τμήματα Υποδοχής – ΖΕΠ; Μέσω στατιστικής ανάλυσης διαπιστώθηκε ότι τα παρόντα σχολικά εγχειρίδια προωθούν σε μέτριο βαθμό την ανάπτυξη του οπτικού και πολυτροπικού γραμματισμού και οι εκπαιδευτικοί είναι εξοικειωμένοι/ες και ενήμεροι/ες με την έννοια του οπτικού και πολυτροπικού γραμματισμού.

Β01. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.

Αυγουστάκη Αικατερίνη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ60

Η έννοια της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης είναι ένα είδος εκπαίδευσης που αποβλέπει στην αποδοχή όλων των παιδιών, σε γενικά σχολεία ανεξάρτητα από το ιστορικό τους. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση, βασίζεται στην απλή ιδέα ότι κάθε παιδί αποτιμάται εξίσου και αξίζει τις ίδιες ευκαιρίες και εμπειρίες με τα υπόλοιπα παιδιά. Το προσχολικό περιβάλλον είναι σημαντικός τόπος ώστε τα παιδιά να αναπτύξουν φιλίες και να διδαχθούν κοινωνικές δεξιότητες. Η τέχνη και ιδιαίτερα η τέχνη του ρυθμού, καθώς και οι παρεμβάσεις που βασίζονται σε αυτή, είναι πιθανό να βοηθήσουν τα παιδιά με διαταρακτικές συμπεριφορές να ξεπεράσουν τα εχθρικά, φοβικά ή αγχωτικά συναισθήματα και αντιδράσεις, αυξάνοντας την ικανοποίηση/ευχαρίστηση. Ιδιαίτερα στους μαθητές με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ), παρέχεται η ευκαιρία να βελτιώσουν τις ψυχοκοινωνικές τους δεξιότητες και να συμπεριληφθούν στη συνηθισμένη σχολική τάξη. Επιπρόσθετα, οι αντιλήψεις και η στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στους μαθητές με δυσκολίες έχει σημαντικό αντίκτυπο στην συμπεριληπτική εκπαιδευτική διαδικασία. Σύμφωνα με τα παραπάνω, σχεδιάστηκε έρευνα με σκοπό να μελετήσει την επίδραση που ασκεί η εφαρμογή του ψυχοπαιδαγωγικού προγράμματος με βάση το ρυθμό και την κίνηση, το rhythm4inclusion, στη συμπερίληψή παιδιών με ΔΑΦ σε τυπικές προσχολικές τάξεις. Με βάση το σκοπό της έρευνας, διατυπώθηκε το ερευνητικό ερώτημα: Άλλαξε/ωφελήθηκε η γενικότερη εικόνα της προσχολικής τάξης ως προς το ομαδοσυνεργατικό, ενταξιακό και συμπεριληπτικό πνεύμα μέσα από τη διεξαγωγή του πειραματικού προγράμματος rhythm4inclusion, σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών που το εφάρμοσαν; Οι απαντήσεις στο παραπάνω ερώτημα, δόθηκαν με συλλογή ποιοτικών δεδομένων σε συνεργασία με τις συμμετέχοντες νηπιαγωγούς. Από την θεματική ανάλυση των συνεντεύξεων προκύπτουν θετικές αναφορές ως προς την ανταπόκριση των παιδιών με ΔΑΦ στις δραστηριότητες του προγράμματος, ωστόσο, αναφέρεται ότι συχνά η ανταπόκριση των παιδιών απαιτούσε ιδιαίτερη προσπάθεια από τον εκπαιδευτικό και ότι ο βαθμός ανταπόκρισης των παιδιών με ΔΑΦ στο πρόγραμμα επηρεάζεται από το βαθμό της ιδιαιτερότητας.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ

Αυγουστάκη Αικατερίνη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ60

Η συμπερίληψη είναι μία δυναμική προσέγγιση για θετική ανταπόκριση στην πολυμορφία των μαθητών. Η συμμετοχική διδασκαλία και η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί ένα θέμα άρρηκτα συνδεδεμένο με το θεμελιώδες δικαίωμα πρόσβασης όλων των παιδιών με και χωρίς αναπηρία/δυσκολία σε ισότιμη ποιοτική εκπαίδευση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα. Αναφορικά με τη συμπερίληψη παιδιών με ΔΑΦ, οι απόψεις και οι στάσεις των εκπαιδευτικών παρουσιάζονται αντικρουόμενες, καθώς οι μορφές αναπηρίας των παιδιών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) ποικίλουν, με τις διαταραχές αισθητηριακής φύσεως να κυριαρχούν. Η ύπαρξη δυσλειτουργιών στο ακουστικό, οπτικό, απτικό και γευστικό σύστημα των παιδιών με αυτισμό και η συσχέτιση των αισθητηριακών διαταραχών με τον αυτισμό είναι παγκόσμια. Οι αισθητηριακές δυσλειτουργίες και τα αισθητηριακά ελλείμματα των παιδιών με ΔΑΦ, τα εμποδίζουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Απαιτείται η υποστήριξη τους από εξειδικευμένη παρέμβαση, ενώ παράλληλα συνιστάται να δίνεται βάση στο επίπεδο και τις ανάγκες των υπολοίπων μελών της ομάδας. Σύμφωνα με τα παραπάνω, σχεδιάστηκε ποσοτική έρευνα με σκοπό να μελετήσει την επίδραση που ασκεί η εφαρμογή του ψυχοπαιδαγωγικού προγράμματος rhythm4inclusion με βάση το ρυθμό και την κίνηση, στην αισθητηριακή λειτουργία παιδιών προσχολικής ηλικίας με ΔΑΦ. Η έρευνα διεξήχθη με τη συμμετοχική συνεργασία εκπαιδευμένων στο πρόγραμμα νηπιαγωγών σε τυπικές προσχολικές τάξεις. Τα ποσοτικά αποτελέσματα της έρευνας προέκυψαν από την σύγκριση των επιδόσεων στο εργαλείο Sensory Processing Measure (SPM) που χρησιμοποιήθηκε στην πειραματική ομάδα και την ομάδα ελέγχου κατά τον pretest και τον posttest έλεγχο εφαρμογής του προγράμματος rhythm4inclusion. Η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας έγινε με το λογισμικό πακέτο επεξεργασίας δεδομένων SPSS και έδειξε ότι το πρόγραμμα που εφαρμόστηκε στην πειραματική ομάδα είχε σαν αποτέλεσμα την βελτίωση των παραγόντων που μελετήθηκαν. Φάνηκε ότι μετά την παρέμβαση, οι αισθητηριακές δυσκολίες των παιδιών με ΔΑΦ αμβλύνθηκαν, υποδηλώνοντας ότι τα παιδιά της συγκεκριμένης ομάδας βελτιώθηκαν αισθητηριακά μετά την παρέμβαση.

ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Παπαπέτρου Σάββας
Κοινωνικός Ψυχολόγος – ερευνητής

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση (inclusive education) προβάλλει περισσότερο από δυο δεκαετίες ως το πιο αποτελεσματικό μέσο προς την επίτευξη της εκπαίδευσης για όλους. Στην ελληνική βιβλιογραφία η φιλοσοφία της αποδοχής της διαφορετικότητας και της παροχής εκπαίδευσης σε όλους, ανεξαιρέτως, τους μαθητές σε ένα αναδιαρθρωμένο σχολείο, αποδόθηκε με τους όρους: «ένταξη», «ενσωμάτωση», «συμπεριληπτική εκπαίδευση», «συνεκπαίδευση», «ισότιμη συνεκπαίδευση», οι οποίοι συχνά χρησιμοποιούνται αδιαφοροποίητα.

Στην παρούσα μελέτη παρουσιάζουμε τη νομοθεσία, τις εκπαιδευτικές δομές και τις στάσεις των στελεχών της εκπαίδευσης, υπό το πρίσμα της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Σκοπός της έρευνας είναι η εκτίμηση των αναγκών των στελεχών της εκπαίδευσης στην Ελλάδα σε θέματα αναφορικά με την παράλληλη στήριξη στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Διερευνάται η εκτίμηση των αναγκών των στελεχών της εκπαίδευσης σε θέματα αναφορικά με την παράλληλη στήριξη στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα η κατεύθυνση προς την παράλληλη στήριξη, στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, αποτελεί το ζητούμενο της γενικής αγωγής και εκπαίδευσης. Προς αυτήν την κατεύθυνση ουσιαστική συμβολή έχουν θεσμοί και δομές του ελληνικού σχολείου που υποστηρίζουν τους μαθητές με δυσκολίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, έτσι ώστε μέσα από αυτή τη διαδικασία να μπορέσουν να συμμετέχουν ενεργά στο σχολείο γενικής αγωγής. Τα τμήματα ένταξης και ο θεσμός της παράλληλης στήριξης/ συνεκπαίδευσης, παρόλα τα προβλήματα και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν, λαμβάνοντας υπόψη τα ελληνικά εκπαιδευτικά δεδομένα, αποτελούν ένα βήμα προς την κατεύθυνση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Θα μπορούσαν στο μέλλον αυτές οι δομές να αποτελέσουν τις κατευθυντήριες γραμμές στις οποίες θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις που θα κλίνουν υπέρ της «εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς».

Για την εφαρμογή μιας τέτοιας μορφής εκπαίδευσης σημαντικός παράγοντας είναι οι αντιλήψεις και οι στάσεις των στελεχών της εκπαίδευσης, γενικής και ειδικής αγωγής, αναφορικά με τη δυνατότητα εκπαίδευσης όλων των παιδιών στα σχολεία γενικής αγωγής και εκπαίδευσης.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΕ ΕΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΑΧΕΙΑΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ (SPEED SCHOOL-AI) ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Λάζαρης Δημήτριος
Βιολόγος, Διδάκτωρ Ιατρικής, M.Sc, Med, 2ο Πειραματικό ΓΕΛ Λευκάδας "Άγγελος Σικελιανός"
Μαγγίνα Ουρανία
Ηλεκτρολόγος - Μηχανολόγος, M.Sc, Med, Διευθύντρια 2ου ΕΠΑΛ Καρδίτσας
Νταή Βασιλική
Φιλόλογος Αγγλικής Γλώσσας, Med, 8/θεσιο Πειραματικό Δημοτικό Πανεπιστημίου Πατρών
Παπά Βασιλική
Βρεφονηπιοκόμος, Med, 1ο ΕΠΑΛ Χαλκίδας

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει το πρόγραμμα Speed School ως μια καινοτόμο προσέγγιση για την αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής, με έμφαση στις ευάλωτες κοινότητες. Χρησιμοποιώντας ταχεία εκμάθηση και τεχνολογικά εργαλεία, το πρόγραμμα παρέχει εξατομικευμένη εκπαίδευση σε παιδιά που έχουν αποκλειστεί από το παραδοσιακό σχολείο. Η μελέτη διερευνά την προσαρμογή του προγράμματος στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, όπου η σχολική διαρροή παραμένει πρόβλημα. Προτείνεται μια πιλοτική εφαρμογή για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά του και να εντοπιστούν απαραίτητες προσαρμογές για την επιτυχή ενσωμάτωση στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Η ανάλυση στοχεύει στην παροχή στοιχείων για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος στην καταπολέμηση της σχολικής διαρροής και την ενίσχυση των εκπαιδευτικών ευκαιριών. Παράλληλα, προτείνει συγκεκριμένες προσαρμογές που μπορούν να ενισχύσουν την εφαρμογή του προγράμματος στην Ελλάδα. Μέσω της συστηματικής αξιολόγησης και παρακολούθησης της πιλοτικής εφαρμογής, αναμένονται βελτιώσεις που θα συμβάλουν ουσιαστικά στην εκπαιδευτική διαδικασία. Με την επιτυχή εφαρμογή και τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας,

το πρόγραμμα Speed School μπορεί να αποτελέσει εργαλείο για την αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής και την προώθηση της εκπαιδευτικής ισότητας στην Ελλάδα.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΑΡΣΗ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ (ΔΑΦ) ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΕΡΕΥΝΑ – ΔΡΑΣΗ

Αντωνάτου Σπυριδούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ60/ Διδάκτ. Πανεπιστημίου Κρήτης
Κολοβού Γεωργία
Εκπαιδευτικός ΠΕ60-ΕΑΕ / Μεταπτυχιακό Αριστοτελείου Πανεπιστημίου

Σκοπός της εισήγησης αποτελεί η ανάδειξη της συνεργασίας Γενικής και Ειδικής Αγωγής στην Προσχολική Εκπαίδευση, ως αποτελεσματικού πλαισίου για την άρση σημαντικών δυσκολιών, κατά τη συνεκπαίδευση παιδιών με και χωρίς Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ). Πραγματοποιήθηκε έρευνα δράση, σε ένα τμήμα δημόσιου νηπιαγωγείου με δεκαπέντε παιδιά (15) παιδιά, δύο (2) εκ των οποίων υποστηρίζονταν από εκπαιδευτικό Παράλληλης Στήριξης (Π.Σ) ενώ το ένα(1) είχε διάγνωση ΔΑΦ. Βασικά εμπόδια ήταν τα συχνά περιστατικά επιθετικής συμπεριφοράς και η δυσκολία επικοινωνίας. Με συστηματική παρατήρηση κι εκτίμηση της συμπεριφοράς όλων των παιδιών, γινόταν ανασκόπηση των αναγκών και προσδιορίζονταν κατά προτεραιότητα ο στόχος. Ο σχεδιασμός της από κοινού πρώιμης παρέμβασης, βασιζόταν στην οικο-συμπεριφορική αξιολόγηση και στην αναζήτηση των αιτίων της επιθετικής συμπεριφοράς, τόσο στο σχολείο όσο και στην οικογένεια. Στη συνέχεια, ακολουθούσε αξιολόγηση, επανεξέταση κι επανασχεδιασμός της παρέμβασης, με στόχο την επίτευξη των προσδιορισμένων στόχων. Μέσω συνεργασίας των εκπαιδευτικών Γενικής Αγωγής και Παράλληλης Στήριξης, οι ανεπιθύμητες συμπεριφορές, όπως η επιθετικότητα και ο αυτοτραυματισμός περιορίστηκαν ενώ οι επιθυμητές , όπως η επικοινωνία και οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, ενισχύθηκαν. Η ανάπτυξη κοινού κώδικα επικοινωνίας αρχικά με τις εκπαιδευτικούς κι εν συνεχεία με τους συμμαθητές, φάνηκε να έχει αντιστρόφως ανάλογη επίδραση μεταξύ των επιθυμητών κι ανεπιθύμητων συμπεριφορών, κατά τη συνεκπαίδευση παιδιών με και χωρίς ΔΑΦ. Συνακόλουθα, διαμορφώθηκε το απαραίτητο συμπεριληπτικό πλαίσιο, με στόχο το «σχολείο για όλους».

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΙΚΡΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Μπακιρτζή Ιωάννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται τις συνθήκες δημιουργίας συνεργατικής κοινότητας μέσα από την υλοποίηση συνδιδασκαλίας, υπό την υποστήριξη του ενδοσχολικού συντονιστή. Ο θεσμός του ενδοσχολικού συντονιστή έχει τεθεί σε ισχύ ήδη από το 2022 και μέσα στα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του εφάπτεται η προαγωγή συνεργατικού κλίματος ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας και η υλοποίηση διδασκαλιών με τη χρήση καινοτόμων εκπαιδευτικών εργαλείων. Στη δική μας περίπτωση, αποφασίστηκε να γίνει συνδιδασκαλία μεταξύ της εκπαιδευτικού του Τμήματος Ένταξης και της εκπαιδευτικού του τμήματος της Στ’ τάξης σε ένα μάθημα της Ιστορίας.

Για την υλοποίησή της, αξιοποιήθηκε ένα ψηφιακό βιβλίο, δημιουργημένο με την εφαρμογή BookBuilder. Το ψηφιακό βιβλίο, ακολουθώντας τις αρχές της καθολικής σχεδίασης για μάθηση και με γνώμονα τη φιλοσοφία της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, σχεδιάστηκε ώστε να καλύπτει τις ανάγκες του συνόλου των μαθητών και να δημιουργεί κατάλληλες συνθήκες για ενθάρρυνση συμμετοχής όλων στο μάθημα. Τον σχεδιασμό του μαθήματος, την οργάνωση και την υλοποίηση της συνδιδασκαλίας είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν κι άλλοι εκπαιδευτικοί του σχολείου που ανήκαν στην ίδια ομάδα του ενδοσχολικού συντονιστή. Μετά το πέρας του μαθήματος, έλαβε χώρα η αξιολόγηση της διδασκαλίας από τους μαθητές καθώς και η αυτοαξιολόγηση και ο αναστοχασμός από το μικρό δίκτυο συνεργασίας των εκπαιδευτικών. Τα αποτελέσματα καταγράφηκαν και ανακοινώθηκαν στο σύνολο της σχολικής μονάδας. Η δημιουργία θετικού και συνεργατικού κλίματος ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, η ανταλλαγή ιδεών για καινοτόμες πρακτικές και εργαλεία καθώς και το θετικό πρόσημο στη μαθησιακή προσπάθεια των παιδιών έδειξε ότι ο θεσμός του ενδοσχολικού συντονιστή είναι σε θέση να ανοίξει νέους δρόμους και να καταδείξει νέους τρόπους συνεργασίας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, με στόχο την προαγωγή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και την απονομή ισότιμων ευκαιριών συμμετοχής όλων των μελών μίας σχολικής μονάδας.

ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ

Τσαμπατζίδης Θεόδωρος
Πρωτοπρεσβύτερος, δρ. μουσικολογίας, θεολόγος, ειδικός μουσικοπαιδαγωγός
Πατρώνας Γεώργιος
Επίκουρος καθηγητής τμήματος μουσικής επιστήμης & τέχνης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Η παρούσα εισήγηση ερευνά, συνεξετάζει και καταγράφει σύγχρονα δεδομένα που αφορούν στην προσβασιμότητα και στην υποστηρικτική συμβολή της Τεχνητής Νοημοσύνης στο διδακτικο-μαθησιακό περιβάλλον της μουσικής. Ειδικότερα, διερευνάται ο βαθμός προσβασιμότητας χρήσης και αξιοποίησης λογισμικών καταγραφής και επεξεργασίας μουσικών κειμένων σε ευρωπαϊκή και βυζαντινή μουσική σημειογραφία από σπουδαστές με διάφορα προβλήματα όρασης, όπως ολική αδυναμία όρασης, υπολειμματική όραση και δυσχρωματοψία.

Η έρευνα επικεντρώνεται στην καταγραφή και ανάδειξη καινοτόμων προοπτικών ανάπτυξης και αξιοποίησης συστημάτων αυτοματοποιημένης μετατροπής μουσικών κειμένων σε προσβάσιμη μορφή μέσω απτικών και ψηφιακών καταγραφικών συστημάτων εξάστιγμου κώδικα braille, η εφαρμογή και παιδαγωγική αξιοποίηση κώδικα eBraille μουσικής και κώδικα ebraille Βυζαντινής μουσικής σε τρία επίπεδα σε συνδυαστική χρήση τεχνητής νοημοσύνης.

Παράλληλα, εξετάζεται η προσαρμογή ψηφιακών κειμένων μουσικής για σπουδαστές με υπολειμματική όραση μέσω μεγαλογράμματων παρουσιάσεων με συγκεκριμένες προδιαγραφές καθώς και η εφαρμογή χρωματικού κωδικαλφάβητου ColorADD για σπουδαστές με δυσχρωματοψία ώστε να επιτυγχάνεται η εξατομικευμένη προσαρμογή σε μέγιστο βαθμό ανάλογα με τις ανάγκες κάθε σπουδαστή.

Η μελέτη αναδεικνύει τις εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές δυνατότητες αυτών των υποστηρικτικών τεχνολογιών Τεχνητής Νοημοσύνης, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενός καθολικά προσβάσιμου μουσικού διδακτικού περιβάλλοντος. Επίσης, θέτει τις βάσεις για τη δημιουργία καινοτόμων εργαλείων που διευκολύνουν την ισότιμη συμμετοχή των σπουδαστών στη μουσική εκπαίδευση, ανεξαρτήτως των οπτικών περιορισμών τους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας προσφέρουν χρήσιμα δεδομένα για την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής και ανάδειξης καλών πρακτικών που προάγουν την ισότητα και τη συμπερίληψη στον χώρο της μουσικής εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα ενισχύουν τη διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ της τεχνητής νοημοσύνης και των ανθρωπιστικών επιστημών.

ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΕΝΑΡΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Πουλαστίδη Μελία Άννα
Απόφοιτη ΠΤΔΕ Ιωαννίνων

Η εργασία αυτή επικεντρώνεται στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών σεναρίων που χρησιμοποιούν το εκπαιδευτικό δράμα για την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας μαθητών/τριών Δημοτικού. Σκοπός είναι να προσφέρει εργαλεία για την κατανόηση και διαχείριση συναισθηματικών προκλήσεων, όπως το άγχος, η απώλεια και ο σχολικός εκφοβισμός. Μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες, οι μαθητές/τριες ενδυναμώνονται για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ζωής τους, στο πλαίσιο ενός σχολικού περιβάλλοντος που προάγει την επικοινωνία, την ειλικρίνεια και την κοινωνική συμπερίληψη.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (Τ.Π.Ε.)

Αντωνίου Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Κυριακάκη Χαρίκλεια
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 & ΠΕ78

Ο ποιοτικός ψηφιακός γραμματισμός μέσω της εφαρμογής Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) στην σχολική τάξη είναι προϋπόθεση για την προώθηση των μαθησιακών στόχων αλλά και την ενίσχυση του ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών στα μαθήματα. Η συνδιδασκαλία γενικής και ειδικής αγωγής μπορεί να υποστηριχθεί με ψηφιακές εφαρμογές, προκειμένου να επιτευχθεί η συμπερίληψη και η ενσωμάτωση, κάνοντας τη διδασκαλία μαθητοκεντρική και προσαρμοσμένη στις ανάγκες και δυσκολίες των μαθητών/τριών. Επιπλέον, η ενεργοποίηση της ενσυναίσθησης προς όφελος της κοινωνικής συμπεριφοράς των παιδιών μέσα από ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες αποτελεί προτεραιότητα στο σύγχρονο σχολείο.

Προκειμένου λοιπόν να συνδυάσουμε στην πράξη τις αρχές του ποιοτικού ψηφιακού γραμματισμού μέσα από τη συνδιδασκαλία καθηγητών γενικής και ειδικής αγωγής, εντάξαμε το kahoot, ένα δωρεάν διαδικτυακό εργαλείο που ενσωματώνει τεχνικές παιχνιδοποίησης και ακολουθήσαμε την ομαδοσυνεργατική μέθοδο στη διδασκαλία αρχαίων ελληνικών από μετάφραση σε μαθητές-τριες Β΄ Γυμνασίου. Δόθηκε διαφοροποιημένο εκπαιδευτικό υλικό σύμφωνα με τις ανάγκες και τις δυσκολίες τους, προκειμένου να εκφραστούν δημιουργικά αλλά και να αξιολογηθούν οι γνώσεις τους. Ως επιμέρους στόχους θέσαμε τη συνεργασία, την ενεργό εμπλοκή όλων των μαθητών/τριών, την ευγενή άμιλλα αλλά και την προώθηση της ενσωμάτωσης μαθητών/τριών με μαθησιακές δυσκολίες στο γενικό τμήμα.

Επιπρόσθετα, απώτερος στόχος ήταν να αποδείξουμε στην πράξη μέσα από την ενεργό συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών καθώς και από ερωτηματολόγιο αποτίμησης της διδασκαλίας ότι όταν χρησιμοποιούμε τις Τ.Π.Ε. με κριτική ματιά, όχι ως ανεξάρτητο διδακτικό εργαλείο αλλά

σε συνδυασμό με την παραδοσιακή μέθοδο διδασκαλίας, μπορούν να δράσουν περισσότερο αποτελεσματικά.

Μέσα από τη συγκεκριμένη εκπαιδευτική παρέμβαση παρατηρήθηκε ότι η μαθησιακή διαδικασία μετατράπηκε σε παραγωγική και αποδοτική, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνθηκε η ανατροφοδότηση. Παράλληλα οι εκπαιδευτικοί εντόπισαν τις αδυναμίες και τις δυσκολίες στην κατάκτηση της νέας γνώσης από τα παιδιά και έτσι επανεξέτασαν κριτικά τις επιλογές τους, επαναπροσδιόρισαν τους μαθησιακούς στόχους και αναδιαμόρφωσαν πιο αποτελεσματικά την πορεία της διδασκαλίας τους.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΜΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Παπουτσάκη Καλλιόπη
ΕΔΙΠ, Τμήμα Ιατρικής, ΕΚΠΑ
Αννοπούλου Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του βαθμού βελτίωσης της συγγραφής γραπτών αφηγηματικών κειμένων, των μαθητών με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες, μετά τη διδασκαλία των δομικών αλλά και των γλωσσικών στοιχείων της αφήγησης που συνιστούν τα δύο επίπεδα αυτής, τη μακροδομή και τη μικροδομή, αντίστοιχα. Στην έρευνα συμμετείχαν 18 μαθητές της Γ΄ τάξης ενός δημόσιου δημοτικού σχολείου στην περιοχή της Αττικής. Από τους 18 μαθητές του δείγματος, οι 7 είχαν κάποια διαταραχή ή δυσκολίες μάθησης. Η αξιολόγηση των υποκειμένων της έρευνας διενεργήθηκε τόσο πριν (pre-test) όσο και μετά την εφαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος παρέμβασης (post-test), προκειμένου να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητά του. Χρησιμοποιήθηκαν ποικίλες μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας και εμπλουτισμένο πολυαισθητηριακό υλικό με στόχο την υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών όλων των μαθητών. Η αποτίμηση του παραγόμενου αφηγήματος, αρχικού και τελικού, βασίστηκε στην εξέταση και συνεκτίμηση των δομικών και γλωσσικών στοιχείων που απαιτούνται για μια συνεκτικά δομημένη αφήγηση. Μετά την εκπαιδευτική παρέμβαση πραγματοποιήθηκε σύγκριση των αποτελεσμάτων του pre-test και του post-test, η οποία κατέδειξε ότι όλοι οι μαθητές, με και χωρίς δυσκολίες μάθησης, βελτιώθηκαν σημαντικά στην παραγωγή αφηγηματικών κειμένων.

ΤΟ ΣΕΝΤΟΝΙ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ: ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Γκούνα Θεοδώρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ71

Το σεντόνι των ονείρων είναι μια καινοτόμα συμπεριληπτική δράση που εφαρμόστηκε στο 1ο Δημοτικό σχολείο νέας Μηχανιώνας στη Θεσσαλονίκη με αφορμή την παγκόσμια ημέρα αναπηρίας. Το πρόγραμμα έχει στόχο αφενός να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές σε θέματα αναπηρίας και διαφορετικότητας και αφετέρου να προάγει αξίες όπως η συνεργασία, η αποδοχή, η αισιοδοξία, η δύναμη της προσπάθειας για την επίτευξη των στόχων και η αξία των ονείρων /στόχων ως πηγή διασφάλισης της ευτυχίας. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν 135 μαθητές ηλικίας 6 έως 12 ετών που φοιτούν στις τάξεις : Α(δύο τμήματα), Β(δύο τμήματα), Γ(δύο τμήματα), Δ(δύο τμήματα), Ε και Στ. Το πρόγραμμα διακρίνεται σε τρεις φάσεις :όπου στη πρώτη οι μαθητές μέσω διάφορων

δραστηριοτήτων κατανοήσαν την αξία της συνεχής προσπάθειας παρόλο τις διάφορες δυσκολίες για την επίτευξη των ονείρων/ στόχων και ζωγράφισαν, περιέγραψαν, παρουσίασαν και κόλλησαν τα όνειρα τους στο σεντόνι των ονείρων που δημιούργησαν. Στη δεύτερη φάση του προγράμματος στο σχολείο παραβρέθηκε η παραολυμπιονίκης αθλήτρια στίβου Στέλλα Σμαραγδή που αναφέρθηκε στη δύναμη της προσπάθειας για την επίτευξη των δικών της στόχων παρόλο τις δυσκολίες της. Στη συνέχεια, οι μαθητές παρουσίασαν στην αθλήτρια τα δικά τους όνειρα μέσω του σεντονιού των ονείρων που κατασκεύασαν. Τέλος, στη τελευταία φάση του προγράμματος πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση από τους μαθητές. Τα αποτελέσματα του προγράμματος κατέδειξαν ότι η παρούσα δράση είναι πολύ ευεργετική για όλους τους μαθητές και η συνέχιση παρόμοιων προγραμμάτων κρίνετε αρκετά ωφέλιμη. Η παρούσα συμπεριληπτική δράση είναι χρήσιμη για κάθε αναγνώστη που εμπλέκεται με τη κοινωνική παιδεία, εκπαίδευση και πολιτισμό αλλά και κάθε άλλο αναγνώστη που θα ήθελε να συμβάλει στους σκοπούς της συμπερίληψης και της αισιοδοξίας ως πηγή ζωής.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΩΝΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Γελαστοπούλου Μαρία
Σύμβουλος Α΄ Ειδικής και Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης, ΙΕΠ

Η παιδαγωγική της ένταξης μεταξύ των άλλων αρχών που τη διέπουν εστιάζει στην ανάδειξη της φωνής των μαθητών/τριών υπό την οπτική των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της κριτικής παιδαγωγικής. Πρόκειται για μια πρακτική/προσέγγιση που χαρακτηρίζει ένα δημοκρατικό σχολείο που στοχεύει στην συν-διαμόρφωση της εκπαίδευσης από εκπαιδευτικούς και παιδιά. Περιλαμβάνεται στη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, στις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες για την ενεργητική συμμετοχή των παιδιών σε διαδικασίες συνεργατικής κατασκευής της γνώσης αποτελεί δείκτη ποιότητας των εκπαιδευτικών εμπειριών, σύμφωνα με τις εκθέσεις του ΟΟΣΑ και σύμφωνα με την διεθνή ερευνητική δραστηριότητα επιφέρει σημαντικά θετικά αποτελέσματα για όλους τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία και όχι μόνο για τους μαθητές.

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζονται ενδεικτικές πρακτικές ανάδειξης της φωνής των μαθητών/τριών και συγκεκριμένα παραδείγματα τέτοιων πρακτικών που έχουν εφαρμοστεί σε τμήμα ένταξης νηπιαγωγείου στο πλαίσιο υλοποίησης μιας έρευνας δράσης για την εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών συμπερίληψης κατά την εφαρμογή και σχεδιασμό των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης. Καταδεικνύονται άμεσα τα θετικά αποτελέσματα για τα παιδιά, τις εκπαιδευτικούς και την οικογένεια.

Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Κορακάκη Αικατερίνη
ΠΕ 60 Διδάκτωρ Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κρήτης

Η μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό αποτελεί σημαντικό ορόσημο στη σχολική πορεία κάθε παιδιού, και ιδιαίτερα για τα παιδιά με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ). Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει τις δεξιότητες που επηρεάζουν τη σχολική ετοιμότητα και να παρουσιάσει τις βέλτιστες πρακτικές που προάγουν την ομαλή προσαρμογή των παιδιών με

ΔΑΦ στο νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Ειδικότερα, με βάση τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και την κλινική εμπειρία, αναλύονται οι στρατηγικές και οι εκπαιδευτικές μέθοδοι που ενισχύουν τη συμπερίληψη των παιδιών με ΔΑΦ στο γενικό σχολείο και συμβάλλουν αφενός στην ανάπτυξη κοινωνικών, επικοινωνιακών και ακαδημαϊκών δεξιοτήτων αφετέρου στη μείωση των προβλημάτων συμπεριφοράς. Συγκεκριμένα, η ανάλυση επικεντρώνεται σε τεχνικές όπως είναι η τροποποίηση του περιβάλλοντος και των συνθηκών διδασκαλίας, η προπαρασκευαστική εκπαίδευση, οι στρατηγικές μεσολάβησης από συνομηλίκους, η συνεργασία μεταξύ γονέων, εκπαιδευτικών και ειδικών, οι κοινωνικές ιστορίες, η ενίσχυση κινήτρων καθώς και η παροχή στοχευμένης υποστήριξης, καθώς αυτές συγκαταλέγονται στις πιο αποτελεσματικές μεθόδους και πρακτικές για την εκπαίδευση των παιδιών με ΔΑΦ.

ΌΤΑΝ ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΥΠΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Κόγια Αικατερίνη
Ειδική Παιδαγωγός

Μετά τη Διακήρυξη της Σαλαμάνκα (1994) και τη Διακήρυξη του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των παιδιών με αναπηρία (2006), η συνεκπαίδευση έχει αναδειχθεί σε μείζον θέμα διεθνώς. Πλέον, παραμερίζονται προτάσεις όπως η ένταξη και η συμπερίληψη και προωθείται η συνεκπαίδευση παιδιών τυπικής ανάπτυξης και παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρία σε ένα σχολείο για όλους. Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να αναδειχθεί με τη μελέτη περίπτωσης μαθητή της Β' τάξης του Δημοτικού σχολείου, πως οι μαθητές/-τριες με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος μέσω του θεσμού της συνεκπαίδευσης και την παράλληλη εφαρμογή εξατομικευμένου προγράμματος δύνανται να επιτύχουν μέγιστη εκπαιδευτική πρόοδο καθώς και κοινωνική αποδοχή και ένταξη, ωθώντας την εκ βάθρων αλλαγή της εκπαιδευτικής νοοτροπίας του ελληνικού συστήματος εκπαίδευσης και την εφαρμογή των Διακηρύξεων στην πράξη.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ζιωντάκη Ζωη
Διδάκτωρ Α.Π.Θ, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 και ΠΕ70ΕΑΕ, Ψυχολόγος

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται το ζήτημα του ρόλου της τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση , εστιάζοντας ιδιαίτερα στην Ειδική Αγωγή και στις εφαρμογές της αναφορικά με τους μαθητές με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) και Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ). Η Τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας μέσω εξατομικευμένων προγραμμάτων διδασκαλίας, προσαρμοστικών εφαρμογών και εκπαιδευτικών βοηθημάτων που να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών. Για μαθητές με ΔΕΠΥ, η τεχνητή νοημοσύνη παρέχει διαδραστικά εργαλεία που μειώνουν την απόσπαση προσοχής. Για μαθητές με ΔΑΦ, οι εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να προσφέρουν υποστηρικτικά εργαλεία κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης, καθώς και προγράμματα αναγνώρισης και διαχείρισης συναισθημάτων.

Η εισήγηση αναλύει, επίσης, τις προκλήσεις της ενσωμάτωσης της τεχνητής νοημοσύνης στην Ειδική Αγωγή, όπως ζητήματα ηθικής, προστασίας προσωπικών δεδομένων, καθώς και την ανάγκη

για προσαρμοσμένα εκπαιδευτικά μοντέλα που αξιοποιούν τις δυνατότητες της τεχνολογίας χωρίς να αντικαθιστούν την ανθρώπινη διαπροσωπική επαφή.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ: Η ΤΕΧΝΗ ΠΟΥ ΧΤΙΖΕΙ ΓΕΦΥΡΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Χατζήπαπας Αριστομένης
Εκπαιδευτικός ΠΕ08
Ριζόπουλος Ανδρέας Αριστοτέλης
Διευθυντής 9ου ΕΠΑΛ Εσπερινού Πάτρας

Η ομαδική ζωγραφική, στο πλαίσιο της εικαστικής παιδείας, αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο συνεργασίας, διαλόγου και συμπερίληψης, συνδυάζοντας την καλλιτεχνική δημιουργία με τη συλλογική συμμετοχή. Ενισχύει τη συλλογικότητα και προάγει την άρση κοινωνικών και πολιτισμικών αποκλεισμών, δημιουργώντας έναν εκπαιδευτικό χώρο όπου όλοι οι μαθητές, ανεξαρτήτως διαφορών μπορούν να συμμετέχουν. Η εισήγηση εξετάζει πώς η ομαδική ζωγραφική στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μπορεί να ενδυναμώσει τη συμπερίληψη, ποιος είναι ο ρόλος του εικαστικού εκπαιδευτικού σε αυτή τη διαδικασία και πώς η δράση εντάσσεται στη σχολική κοινότητα, αναλύοντας τις εικαστικές και παιδαγωγικές διαστάσεις της. Η δράση που αναπτύχθηκε υλοποιήθηκε στο 9ο Εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) Πάτρας, στον τομέα Εφαρμοσμένων Τεχνών, στο μάθημα «Αντίγραφο - Αισθητική Αποκατάσταση» και στο Πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων, προσφέροντας μια μεθοδική προσέγγιση στην ενσωμάτωση της τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΤΠΕ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΠΡΟΩΘΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΦΡΑΓΜΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πουλίτσα Διονυσία
Υποψήφιος Διδάκτωρ
Χουστουλάκης Εμμανουήλ
Επίκουρος Καθηγητής

Η ενσωμάτωση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί έναν από τους κεντρικούς άξονες της σύγχρονης παιδαγωγικής πρακτικής, ιδιαίτερα μετά την πανδημία COVID-19, η οποία ανέδειξε νέες προκλήσεις και ευκαιρίες στην εκπαίδευση. Η Φυσική Αγωγή, ως θεμελιώδης πτυχή της ολιστικής ανάπτυξης των μαθητών, δεν έχει μείνει ανεπηρέαστη από αυτήν την εξέλιξη. Ωστόσο, η πρόσβαση και η συμμετοχή στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής μπορεί να είναι περιορισμένη για μαθητές με ψυχοκοινωνικούς φραγμούς, όπως το άγχος, η χαμηλή αυτοεκτίμηση, οι κοινωνικές δυσκολίες και οι μαθησιακές προκλήσεις. Η παρούσα έρευνα διερευνά τον ρόλο των σύγχρονων ΤΠΕ ως μέσου ενίσχυσης της διδασκαλίας της Φυσικής Αγωγής και της προώθησης της κοινωνικής ενσωμάτωσης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Η μελέτη επικεντρώνεται σε μια πολυεπίπεδη ανάλυση της χρήσης εκπαιδευτικών λογισμικών, διαδικτυακών περιβαλλόντων τηλεκπαίδευσης και εικονικής/επαυξημένης πραγματικότητας, διερευνώντας τις δυνατότητές τους να δημιουργήσουν εξατομικευμένα και προσαρμοσμένα μαθησιακά περιβάλλοντα. Μέσα από εμπειρική έρευνα, αξιολογούνται οι στάσεις των εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής πριν και μετά την πανδημία σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ, καθώς και ο βαθμός

ενσωμάτωσής τους στη διδασκαλία. Παράλληλα, εξετάζεται η αποτελεσματικότητα των τεχνολογικών εργαλείων στη βελτίωση της συμμετοχής των μαθητών, ενισχύοντας την κινητική και κοινωνική τους ανάπτυξη.

Η ερευνητική συμβολή της μελέτης έγκειται στην παροχή εμπειρικών δεδομένων και παιδαγωγικών προτάσεων για τη χρήση καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων που προάγουν τη συμπερίληψη και την ισότητα ευκαιριών στην εκπαίδευση. Τα ευρήματα αναμένεται να υποστηρίξουν τη διαμόρφωση στρατηγικών που ενσωματώνουν τις ΤΠΕ ως ουσιαστικό εργαλείο για τη δημιουργία ενός συμμετοχικού, ευέλικτου και υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος, διασφαλίζοντας την εκπαιδευτική και κοινωνική ενσωμάτωση όλων των μαθητών.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΟΦΘΑΛΜΙΚΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ (EYE TRACKING) ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βοσνάκου Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ60
Βαρσαμά Μαρία
Διδάκτωρ ΔΠΘ - Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Η παρούσα εισήγηση διερευνά το ζήτημα της δημιουργικής γραφής μέσω της αξιοποίησης του συστήματος ανίχνευσης οφθαλμικών κινήσεων (eyetracking), στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, με στόχο την συμβολή στην κατανόηση αλλά και την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. Η δημιουργική γραφή καλλιεργεί τη φαντασία, ενισχύει τις ικανότητες αφήγησης και προωθεί την έκφραση των συναισθημάτων, συνδυάζοντας τις παραπάνω πτυχές με την ανίχνευση οφθαλμικών κινήσεων. Επίσης επιτρέπει την ανάλυση της οπτικής προσοχής των μαθητών κατά τη διάρκεια της γραφής. Αναλυτικότερα οι εκπαιδευτικοί δύνανται να αποκτήσουν πολύτιμα δεδομένα για τις γνωστικές και συναισθηματικές διεργασίες που εμπλέκονται στη δημιουργική γραφή, προσφέροντας εν συνεχεία εξατομικευμένη ανατροφοδότηση καθώς και την γενικότερη υποστήριξη.

Η δημιουργική γραφή, αποτελεί εδώ και καιρό ακρογωνιαίο λίθο της εκπαίδευσης, ενώ οι εκπαιδευτικοί εξετάζοντας τις λειτουργίες που αναπτύσσονται κατά την λειτουργία της, αποκτούν βαθύτερες γνώσεις για την ανάπτυξής της, τη μαθησιακή δέσμευση και τους εξατομικευμένους μηχανισμούς ανάδρασης. Παρόλα αυτά η ενσωμάτωση τεχνολογικών εργαλείων στα στάδιά της εξετάζεται ακόμη επιφυλακτικά. Σύμφωνα με τα ερευνητικά δεδομένα που αποδελτιώνονται στην παρούσα εργασία γίνεται αντιληπτικό πως όπως κάθε νέα τεχνολογία έτσι και η χρήση του παρόντος εργαλείου εγείρει προκλήσεις και ηθικά ζητήματα που σχετίζονται με το πλαίσιο της αξιοποίησής του, καθώς και με το γενικότερο ζήτημα της ένταξης των τεχνολογιών στην εκπαίδευση.

Είναι γεγονός ότι οι πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις, όπως το eyetracking, προσφέρουν νέες διαστάσεις για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι μαθητές αναπτύσσουν και πλαισιώνουν τις συγγραφικές τους ικανότητες, οπότε και η διερεύνηση της διασταύρωσης της δημιουργικής γραφής και της τεχνολογίας καταγραφής οφθαλμικών κινήσεων σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, δύναται να οδηγήσει σε αλληλοσυμπληρούμενες πληροφορίες, όπως για παράδειγμα την οπτική προσοχή, τις γνωστικές διαδικασίες και τις συναισθηματικές αποκρίσεις των μαθητών.

Β02. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΟΥΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΟΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Στέλικου Αντωνία
Υποψήφια διδάκτωρ

Σκοπός της εισήγησης είναι η διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των αγροτών της Κύπρου και η πρόταση ενός εκπαιδευτικού πλαισίου που μπορεί να αξιοποιηθεί για την ανάπτυξη κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που θα έχουν ως στόχο την ουσιαστική βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των αγροτών σε θέματα αειφόρου γεωργίας για μια ομαλή μετάβαση σε αειφόρες γεωργικές πρακτικές και μια πιο παραγωγική και ποιοτική εργασία φιλική προς το περιβάλλον. Δεδομένης της προσβασιμότητας και βολικότητας της εξ-αποστάσεως μάθησης, ιδιαίτερα για ενήλικα ακροατήρια, η μελέτη θα διερευνήσει επίσης τις στάσεις και αντιλήψεις των αγροτών όσον αφορά την ψηφιακή μάθηση, ώστε να αξιολογηθεί ο βαθμός ετοιμότητας και επιθυμίας των αγροτών να παρακολουθήσουν ένα εξ-αποστάσεως εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Η εισήγηση θα απευθυνθεί σε αγρότες όλων των επαρχιών της Κύπρου. Η έρευνα θεωρείται εξαιρετικά πρωτότυπη, εφόσον δεν έχει λάβει χώρα αντίστοιχη παρόμοια έρευνα σε τοπικό εθνικό επίπεδο.

Δύο φάσεις έρευνας: ερευνητική (έρευνα επισκόπησης) και αναπτυξιακή (ανάπτυξη πλαισίου).

Ερευνητική φάση: διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των αγροτών σε σχέση με την αειφόρο γεωργία, διερεύνηση και εντοπισμός βέλτιστων και κατάλληλων προσεγγίσεων στην εκπαίδευση των αγροτών,

διερεύνηση του ψηφιακού γραμματισμού των αγροτών και της ικανότητας τους να χρησιμοποιούν την τεχνολογία για σκοπούς εκπαίδευσης,

Πρακτική φάση: πρόταση ενός εκπαιδευτικού πλαισίου σε θέματα αειφόρου γεωργίας και αειφόρου ανάπτυξης, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας (σκοπός η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων)

Στο συνέδριο θα παρουσιαστεί το πρώτο στάδιο της έρευνας όπου θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων από 15 περίπου λειτουργούς εκπαιδευτές από το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών, του τμήματος Γεωργίας, τμήματος Δασών, της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου ή/και εκπαιδευτές ιδιωτικών εταιρειών που ασχολούνται αποκλειστικά με την εκπαιδευτική δραστηριότητα των αγροτών σε θέματα αειφορίας και αειφορικής γεωργίας. Σκοπός να σκιαγραφηθεί η παρούσα κατάσταση στην Κύπρο αναφορικά με το αντικείμενο μελέτης και να συμβάλει στον προσδιορισμό των ερωτημάτων που θα κληθούν να απαντήσουν μετέπειτα οι αγρότες.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ

Φραγκιουδάκη Χρυσή
Φίλος του "Συλλόγου Φίλων Ελληνικών Γραμμάτων και Τεχνών Στέγη Ευζωίας και Αριστείας", υποψήφια διδάκτωρ ΕΛΜΕΠΑ
Τερζάκη Μαρία
Ψυχολόγος με παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια, Πρόεδρος του "Συλλόγου Φίλων Ελληνικών Γραμμάτων και Τεχνών Στέγη Ευζωίας και Αριστείας"

Η αριστεία και ο ανταγωνισμός ανέκαθεν απασχολούσαν τον άνθρωπο καθώς εγγενής και έμφυτη είναι η τάση του ανθρώπου για υπεροχή, κυριαρχία και επιβολή. Σκοπός της παρούσας εισήγησης αποτελεί η ανάδειξη της έννοιας της αριστείας υπό το πρίσμα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής σκέψης συσχετίζοντάς την άμεσα με την κρατούσα απόδοση του όρου. Για την επίτευξη του σκοπού πραγματοποιήθηκε εκτενής και ενδελεχής ανασκόπηση ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών που άπτονται των εννοιών της αριστείας, του ανταγωνισμού, της ευγενούς άμιλλας και της ανθρωπιστικής παιδείας ενώ, κείμενα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας αποτέλεσαν τη βάση για τον προσδιορισμό της αρχετυπικής έννοιας της αριστείας. Ως αποτέλεσμα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης αναδύεται η έννοια της αριστείας στην αρχαιότητα, από την εποχή του Ομήρου ως την εποχή του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη και του Πλουτάρχου. Στην αρχαία εποχή, άριστος θεωρείτο ο ενάρετος άνθρωπος, δηλαδή ο άνθρωπος που επιλέγει και υιοθετεί στην καθημερινότητά του αρετές όπως η σοφία, η ανδρεία, η σωφροσύνη με επιτομή όλων τη δικαιοσύνη, οι οποίες οδηγούν τον άνθρωπο στην βέλτιστη εκδοχή του εαυτού του. Στον αντίποδα, προσδιορίζεται ο πολυδιάστατος και σύνθετος ρόλος της αριστείας σε διάφορους τομείς της σύγχρονης ζωής. Επίσης, υπογραμμίζεται η δυναμική παρουσία του ανταγωνισμού τόσο ως εσωτερική κατάσταση του ατόμου, όσο και ανάμεσα στα μέλη κοινωνικών ομάδων, συμπεριλαμβανόμενου του σχολικού περιβάλλοντος. Η ευγενής άμιλλα παρουσιάζεται ως πρόταση που γεφυρώνει το χάσμα αριστείας – ανταγωνισμού. Συμπερασματικά, η υιοθέτηση της ευγενούς άμιλλας σε όλες τις πτυχές της σύγχρονης ζωής με την ταυτόχρονη αποδέσμευση από κάθε μορφή ανταγωνισμού, δύναται να οδηγήσουν το άτομο στην και κατ' επέκταση την κοινωνία ολάκερη σε πρόοδο και ευημερία. Ειδικότερα στα παιδιά συμβάλλει στην κινητοποίηση των νοητικών τους λειτουργιών, στη διεύρυνση του πνεύματος , στην δημιουργία ηθικής προσωπικότητας και στην ανάδειξη εν γένει του βέλτιστου δυναμικού τους.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Γεωργούλα Χριστίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Πέτρου Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στη διερεύνηση των διαδικασιών κοινωνικής και γλωσσικής ανάπτυξης των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας, με έμφαση στον ρόλο της τέχνης, ως μέσου ενίσχυσης αυτών των διαδικασιών, καθώς και στις πρακτικές που μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξή τους, με απώτερο σκοπό τον αποτελεσματικότερο σχεδιασμό παρεμβάσεων για την εκπαιδευτική και κοινωνική τους ένταξη. Η Κοινωνική-Συναισθηματική Μάθηση (Κ.Σ.Μ)., ως μέσο επίτευξης του προαναφερόμενου σκοπού, επιδιώκει να εφαρμόσει τη θεωρία και την πράξη της στο βασικό αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, συμβάλλοντας όχι μόνο στην ακαδημαϊκή επιτυχία των παιδιών αλλά και στην ομαλή προσαρμογή τους στο ευρύτερο κοινωνικό

σύνολο. Η γλωσσική ανάπτυξη, που ξεκινά από τα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού, περιλαμβάνει την κατανόηση και παραγωγή του προφορικού και γραπτού λόγου, την ανάπτυξη του λεξιλογίου και την καλλιέργεια φωνολογικών, συντακτικών και πραγματολογικών δεξιοτήτων. Η στενή σύνδεση μεταξύ γλωσσικής και κοινωνικής ανάπτυξης κρίνεται καθοριστικής σημασίας, καθώς πιθανά ελλείμματα στη γλώσσα μπορεί να οδηγήσουν σε συναισθηματικές δυσκολίες, προβλήματα συμπεριφοράς και κοινωνική απομόνωση. Οι εν λόγω δυσκολίες είναι ιδιαίτερα εμφανείς σε παιδιά με αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές ή Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής με ή χωρίς Υπερκινητικότητα(ΔΕΠ/Υ), τα οποία συχνά παρουσιάζουν μειωμένη κοινωνική αλληλεπίδραση και αδυναμία διαχείρισης συγκρούσεων. Παρεμβάσεις, που ενσωματώνουν την τέχνη δύνανται να επηρεάσουν την ποιότητα της συμπεριφοράς του παιδιού και τις διαπροσωπικές του σχέσεις με τους συνομηλίκους του. Η τέχνη, ως εκπαιδευτικό εργαλείο, καθιστά τη μάθηση πιο ελκυστική, ενθαρρύνοντας τη δημιουργική έκφραση και την ανάπτυξη θετικών κοινωνικών δεξιοτήτων, ενισχύοντας τη συνολική ανάπτυξη των παιδιών και την κοινωνική συνοχή.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΥΣΑΡΙΘΜΗΣΙΑΣ. ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΤΗ ΔΥΣΛΕΞΙΑ. ΈΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ, ΑΠΟΨΕΙΣ, ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕ

Δηλαβέρη Αφροδίτη Σπυριδούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η Δυσαριθμησία αποτελεί μια Ειδική Μαθησιακή Δυσκολία που τα τελευταία χρόνια έχει κεντρίσει το ερευνητικό ενδιαφέρον στον τομέα των μαθησιακών δυσκολιών. Δεν παύει όμως συχνά να συγχέεται με τη Δυσλεξία και πολλοί ερευνητές να θεωρούν ότι πρόκειται για μια κοινή Μαθησιακή Δυσκολία, ενώ άλλοι να τις διαχωρίζουν πλήρως. Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η βιβλιογραφική ανασκόπηση αναφορικά με μια ιστορική αναδρομή στις Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες, μια ιστορική αναδρομή στις Μαθησιακές Δυσκολίες στα Μαθηματικά, ορισμούς της Δυσαριθμησίας, της Δυσλεξίας και παράθεση των χαρακτηριστικών τους αλλά και η παρουσίαση εκπαιδευτικών μεθόδων για την αντιμετώπισή της. Ως προς το εμπειρικό κομμάτι πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα με τη μορφή ημιδομημένης συνέντευξης σε 10 εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της περιφερειακής ενότητας Θεσπρωτίας. Η έρευνα είχε ως αντικείμενο τις γνώσεις των εκπαιδευτικών για τη Δυσαριθμησία, τα κοινά της χαρακτηριστικά με τη Δυσλεξία αλλά και τους διδακτικούς τρόπους που οι ίδιοι χρησιμοποιούν για να διδάξουν μαθητές με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Στόχος της έρευνας ήταν να αναδείξει την απουσία γνώσεων των εκπαιδευτικών αναφορικά με τις Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες και ιδιαίτερα την περίπτωση της Δυσαριθμησίας, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί όταν έχουν στην τάξη τους έναν μαθητή με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες και την ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ανάλογα με τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες μαθητών με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Τα αποτελέσματα συμφωνούν με τη διεθνή βιβλιογραφία και αναδεικνύουν την έλλειψη γνώσεων των εκπαιδευτικών αναφορικά με τη θεματική των Ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών και ιδιαίτερα της περίπτωσης της Δυσαριθμησίας.

ΘΕΩΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ (ARGUMENTATION): 3 ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΥΚΕΙΟΥ

Τζάμο Χρήστος
Μεταπτυχιακός φοιτητής
Θεοχαράκη Ναυσικά
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια
Διαμάντη Μαρία
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Οι σύγχρονες θεωρίες αναγνωρίζουν ότι η επιχειρηματολογική γραφή δεν αφορά μόνο την πειθώ ενός κοινού, αλλά περιλαμβάνει, επίσης, την κριτική αξιολόγηση των δικών μας και των άλλων επιχειρημάτων με βάση κανονιστικά πρότυπα. Αυτή η κατανόηση ενθαρρύνει στρατηγικές διδασκαλίας που επικεντρώνονται στην εκπαίδευση των μαθητών να εξετάζουν εναλλακτικές προοπτικές και να εφαρμόζουν κριτικά πρότυπα κατά την κατασκευή των επιχειρημάτων τους. Με διαπιστωμένα ορισμένα οφέλη της θεωρίας της επιχειρηματολογίας στην Εκπαίδευση για την απόκτηση κριτικής σκέψης, μεταγνωστικής ικανότητας και προφορικής παρουσίασης, στην παρούσα εισήγηση προσεγγίζεται η θεωρία επιχειρηματολογίας ως ένα μοντέλο με δυνατή εφαρμογή στην ελληνική τάξη. Εφαρμόζεται το μοντέλο του Άγγλου φιλοσόφου Toulmin από το βιβλίο του «Uses of Argument» το 1958: Μία νέα προσέγγιση της δομής του επιχειρηματολογικού λόγου. Ένα επιχείρημα αναλύεται σε έξι σημεία: Ισχυρισμός (claim), Βαθμός βεβαιότητας (qualifiers), Δεδομένα (data – grounds), Εγγυήσεις (warrants), Υποστήριξη (backing), Αντίκρουση (rebuttal). Το παραπάνω μοντέλο εφαρμόζεται στα μαθήματα των Αρχαίων ελληνικών της δευτέρας Λυκείου και στο μάθημα των Νέων ελληνικών της πρώτης Λυκείου: στα Αρχαία, στο κείμενο του Λυσία «Υπέρ Μαντιθέου» στις παραγράφους 4-5· στη Νέα ελληνική γλώσσα στην ανάλυση του κειμένου «Διάλογος δύο γενεών: Προσπάθεια για κάποια συνεννόηση» του Παπανούτσου· τέλος, σε ελεύθερο θέμα στον διάλογο.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ - ΜΙΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Σχετάκη Στεφανία
Νοσηλεύτρια ΤΕ, MSc, Phd (c), Τμήμα Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Ηράκλειο
Πατελάρου Αθηνά
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, MSc, PhD, Τμήμα Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Ηράκλειο

Η τεκμηριωμένη πρακτική (ΤΠ) αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο στη σύγχρονη νοσηλευτική, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας φροντίδας και της ασφάλειας των ασθενών. Η εφαρμογή της ΤΠ απαιτεί από τους νοσηλευτές να έχουν επαρκείς γνώσεις, κριτική σκέψη και δεξιότητες αξιολόγησης της επιστημονικής τεκμηρίωσης. Η εκπαίδευση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση αυτών των δεξιοτήτων, παρέχοντας στους νοσηλευτές τα απαραίτητα εργαλεία για την υιοθέτηση και εφαρμογή της ΤΠ στην κλινική πράξη. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι να διερευνήσει πώς η εκπαίδευση επηρεάζει την επάρκεια των νοσηλευτών να εφαρμόζουν την ΤΠ. Η παρούσα μελέτη αποτελεί περιγραφική ανασκόπηση της βιβλιογραφία της τελευταίας δεκαετίας. Για τις ανάγκες της μελέτης πραγματοποιήθηκε αναζήτηση σε έγκριτες βάσεις δεδομένων, όπως Pubmed,

CINAHL και Scopus, χρησιμοποιώντας λέξεις κλειδιά σχετικές με την εκπαίδευση στην νοσηλευτική και την εφαρμογή της ΤΠ. Επιλέχθηκαν άρθρα που αφορούσαν την επίδραση της εκπαίδευσης στην βελτίωση της ικανότητας των νοσηλευτών να εφαρμόζουν τεκμηριωμένες πρακτικές. Τα αποτελέσματα της ανασκόπησης ανέδειξαν ότι η πανεπιστημιακή εκπαίδευση, τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης συμβάλουν σημαντικά στην θετική στάση των νοσηλευτών καθώς και στη ανάπτυξη δεξιοτήτων ως προς την ΤΠ. Παράλληλα η εφαρμογή της ΤΠ επηρεάζεται από εμπόδια, όπως η έλλειψη χρόνου, οι περιορισμένοι πόροι και η ανάγκη για οργανωτική υποστήριξη . Η εκπαίδευση αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ενίσχυση της επάρκειας των νοσηλευτών να εφαρμόζουν την ΤΠ, συμβάλλοντας στην βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας. Η ενίσχυση των πανεπιστημιακών προγραμμάτων, η προσφορά συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και η δημιουργία υποστηρικτικών δομών μπορούν να προάγουν την εφαρμογή της ΤΠ. Τέλος, η προώθηση πολιτικών που ενισχύουν την εκπαίδευση και την έρευνα στην νοσηλευτική είναι απαραίτητη για την βιώσιμη υιοθέτηση της ΤΠ

Β03. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κυριαζή Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ06

Η πολυγλωσσία σαν πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί το βασικό θέμα της παρούσας εργασίας, ενώ αναλύονται οι διαστάσεις της στην ξενόγλωσση εκπαίδευση μέσα από την ύπαρξη προγραμμάτων καθώς και μέσα από το εκάστοτε αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου ή και με τις νέες και καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας ξένων γλωσσών. Η πολυγλωσσία συνιστά αναμφίβολα μία από τις βασικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης εδώ και αρκετά χρόνια. Από το 1955, μέσω του άρθρου 55 της παραγράφου 1 ΣΕΕ, ορίστηκαν οι θεωρούμενες τότε ως επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ στα τέλη της δεκαετίας του ‘80 θεσμοθετήθηκαν αρκετές πολιτικές πολυγλωσσίας, με τη δεκαετία του 90 να φέρνει ενεργά την εφαρμογή στην πράξη αρκετών από αυτές. Ημερομηνία ορόσημο για το μέλλον της πολυγλωσσίας στην Ευρώπη αποτέλεσε το συνέδριο του Βερολίνου για το Ευρωπαϊκό Έτος Γλωσσών, στις 26 Σεπτεμβρίου του 2001, όταν και ορίστηκε πως θα εφαρμόζονταν από τότε και έπειτα οι περισσότερες Ευρωπαϊκές πολιτικές πολυγλωσσίας όπως τις γνωρίζουμε ακόμη και σήμερα, μέσα από τα πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών, τα αναλυτικά προγράμματα της προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την εκπαίδευση ενηλίκων και οποιοδήποτε άλλο τομέα της δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης.

Όροι όπως οι Τεχνολογίες Πληροφοριών και Ενημέρωσης, τα προγράμματα κινητικότητας φοιτητών, μαθητών και εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, η καλλιέργεια διαπολιτισμικής κουλτούρας αλλά και η οικοδόμηση κουλτούρας αξιολόγησης αποτελούν μερικές από τις πιο σημαντικές εφαρμογές των Ευρωπαϊκών πολιτικών γλωσσικού πλουραλισμού από το 2010 και μετά. Στην κοινωνική σύνοδο κορυφής που πραγματοποιήθηκε στο Γκέτεμποργκ το 2017 ορίστηκε η

έννοια του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, σύμφωνα με τον οποίο, μέχρι το 2025 θα θεωρείται υποχρεωτικό για τον Ευρωπαίο πολίτη να μιλάει δύο ξένες γλώσσες, πέραν της μητρικής του (Δενδρινού, Μητσικοπούλου, 2004).

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. Ο ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΕΝΤΟΡΑΣ, ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΡΓΟΥ

Μπαρτζάκλη Μαριάννα
Συμβουλος Εκπαίδευσης Δασκαλων Αχαΐας

Ο Ενδοσχολικος Συντονιστής και Μέντορας αποτελούν εκπαιδευτικες καινοτομίες των τελευταίων ετών. Η παρούσα εισήγηση, αφού εξετάσει το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας τους θα εστιάσει στην εφαρμογή του σε μιαν θέση ευθύνης Συμβούλου Εκπαίδευσης προσπαθώντας να αναδείξει καλές πρακτικές αλλά και εμπόδια, σύμφωνα με.τον Scott, στην εφαρμογή της εκπαιδευτικης πολιτικής και αξιολόγησης της.

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΕΚ (ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ) ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΒΜ, Η ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Παπαδάκης Νίκος
Καθηγητής και Διευθυντής του Κέντρου Πολιτικής Έρευνας & Τεκκμηρίωσης (ΚΕΠΕΤ) Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Μέλος του Επιστημονικού Εκπαιδευτικού Συμβουλίου του ΕΚΔΔΑ.
Δρακάκη Μαρία
Καθηγήτρια- Σύμβουλος στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών του ΕΑΠ
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης
Μέλος ΣΕΠ του ΕΑΠ

Η εισήγηση εστιάζει στις κοινωνικές διαστάσεις και συνακόλουθα το ρόλο στην Society at Large της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) και της Δια Βίου Μάθησης (ΔΒΜ). Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕΚ αποτελεί ενεργητική πολιτική απασχόλησης και συγχρόνως συνιστά ένα κρίσιμο πεδίο της εκπαιδευτικής πολιτικής, ενώ η ΔΒΜ συνιστά ένα εμβληματικό πεδίο-εργαλείο πολυεπίπεδης κοινωνικής ενσωμάτωσης, η εισήγηση εκκινεί από τις βασικές θεωρητικές προκείμενες και εννοιολογικές διασαφήσεις. Εν συνεχεία, επισκοπεί το υφιστάμενο σχετικό ρυθμιστικό πλαίσιο στην Ελλάδα (με βάση το νόμο – πλαίσιο 4763/2020 το Νόμο 5082/2024) και τις βασικές πολιτικές πρωτοβουλίες και προτεραιότητες στα δυο αυτά πεδία πολιτικής. Στη συνέχεια, η έμφαση δίδεται σε μείζονα ζητήματα, όπως η απασχολησιμότητα των πρόσφατων αποφοίτων της ΕΕΚ σε Ελλάδα και Ε.Ε., η συμμετοχή στην ΔΒΜ και στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, σε Ελλάδα και Ε.Ε., το πρόβλημα της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων, τα κίνητρα και τα εμπόδια για τους ενήλικες που συμμετέχουν σε προγράμματα ΔΒΜ, τον ρόλο των ΚΕΔΙΒΙΜ των Πανεπιστημίων, τους Οδηγούς Κατάρτισης και την πρόκληση για την περαιτέρω ενσωμάτωση ψηφιακών και πράσινων δεξιοτήτων, όσο και των λεγόμενων δεξιοτήτων του μέλλοντος και την νέα τάση προς τα μικρο-διαπιστευτήρια (micro-credentials). Με βάση όλα τα προαναφερθέντα, η εισήγηση προβαίνει καταληκτικά σε μια, ερευνητικά εδραιωμένη, ανασυγκρότηση της υφιστάμενης κατάστασης των πραγμάτων (state-of-play analysis) και των επίμονων προσκλήσεων για την εκπαιδευτική πολιτική, δεδομένων και των επιπτώσεων των mega-trends και δη του ψηφιακού μετασχηματισμού στην αγορά εργασίας.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ: ΈΝΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Καπερνέκα Παναγιώτα
Σύμβουλος Σχολικής Ζωής ΕΠΑ.Λ Κω
Αθανασιάδης Γεώργιος
Υποδιευθυντής ΕΠΑ.Λ Κω
Παπανικολάου Φίλιππος
Διευθυντής ΕΠΑ.Λ Κω

Η μελέτη διερευνά τη σχέση μεταξύ των Δεικτών Κλίματος στην Τάξη και της πρόληψης βίας στο σχολικό περιβάλλον, με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας, της συνεργασίας και της αποτελεσματικής διαχείρισης συγκρούσεων. Στην έρευνα συμμετείχαν 30 εκπαιδευτικοί ,οι οποίοι απάντησαν σε ερωτηματολόγιο που περιλαμβάνει Δείκτες που καταγράφουν για κάθε τάξη του σχολείου, παραμέτρους όπως η πολιτισμική ανταπόκριση και συμπερίληψη , η θετική διαχείριση τάξης, η αίσθηση ασφάλειας των μαθητών, η συνεργασία μεταξύ μαθητών, η ποιότητα των σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών, και η ύπαρξη σαφών διαδικασιών για την αντιμετώπιση εκφοβισμού. Τα δεδομένα που συλλέγονται, αναλύονται με σκοπό τον εντοπισμό περιοχών κινδύνου, τη διαμόρφωση δράσεων και την αξιολόγηση στοχευμένων παρεμβάσεων από τους Υπεύθυνους αντιμετώπισης βίας και εκφοβισμού στο σχολείο. Τα αποτελέσματα αποδεικνύουν τη χρησιμότητα των Δεικτών για την πρόληψη της βίας, καθώς υπογραμμίζουν σε κάθε τάξη περιοχές όπου απαιτείται εκπαίδευση ή ενίσχυση δεξιοτήτων, ενώ ταυτόχρονα αποτιμάται η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων παρεμβάσεων. Η συμβολή της εργασίας είναι πολλαπλή, προσφέροντας μια μεθοδολογική προσέγγιση για τη βελτίωση του σχολικού κλίματος, ενώ παρέχει νέα δεδομένα για τη θεωρία της πρόληψης της βίας. Απαντά στο κρίσιμο ερώτημα για το πώς οι Δείκτες αξιολόγησης του κλίματος της τάξης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως καινοτόμο διαγνωστικό εργαλείο για στοχευμένες παρεμβάσεις, ενώ παράλληλα αναδεικνύει τη σημασία της ενδυνάμωσης των σχέσεων και της συνεργασίας ως μέτρα πρόληψης βίαιων συμπεριφορών. Η εργασία συμβάλλει στην ανάπτυξη ασφαλούς και συνεργατικού σχολικού περιβάλλοντος, προτείνοντας πρακτικές στρατηγικές για τη διαχείριση και την πρόληψη φαινομένων βίας.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ρέπτση Μαρία
Εκπαιδευτικός
Κουκουμπλιάκος Ιωάννης
Δημόσιος Υπάλληλος

Τον Σεπτέμβριο του 2015, τα Ηνωμένα Έθνη υιοθέτησαν 17 στόχους σχετικά με την βιώσιμη ανάπτυξη. Ο στόχος νούμερο 4 (τέσσερα) αναφέρεται στην ποιοτική εκπαίδευση. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε το έναυσμα για τη παρούσα εργασία. Το ερώτημα που θα μας απασχολήσει είναι εάν, πως και με ποιο τρόπο η ποιοτική εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και να καλλιεργήσει μία κουλτούρα προσανατολισμένη προς τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η μεθοδολογία που επιλέγεται για τη συγκεκριμένη εργασία, αξιοποιεί το εργαλείο της βιβλιογραφικής επισκόπησης και θα εστιάσει στην ανάλυση κειμένων και δευτερογενών πηγών. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα της έρευνας επιχειρούν να αναδείξουν τη βαρύτητα της ποιοτικής εκπαίδευσης σε ζητήματα βιώσιμης ανάπτυξης. Η συμβολή της εργασίας κρίνεται σημαντική, επειδή παρέχει νέα δεδομένα και νέα γνώση στην ακαδημαϊκή κοινότητα. Ταυτόχρονα, τα αποτελέσματα της εργασίας μας οδηγούν στο

συμπέρασμα, ότι έχουν γίνει σημαντικά βήματα στην πρόσβαση στην εκπαίδευση καθώς και στην ποιότητα της. Τέλος θα ολοκληρώσουμε την εργασία μας με την υποβολή προτάσεων για την υιοθέτηση νέων πολιτικών που θα συμβάλλουν στην υλοποίηση του στόχου για καθολική μάθηση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ 1932 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟ 1982. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ Ν. 5343/1932 ΚΑΙ ΤΟΥ Ν. 1286/1982

Ζλατιλίδου Στέλλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Αντικείμενο της παρούσας εισήγησης αποτελεί η διερεύνηση του θεσμικού πλαισίου της ελληνικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης από τις αρχές της δεκαετίας του 1930 μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα δύο μεταρρυθμιστικά εγχειρήματα που αποτέλεσαν θεμελιώδεις θεσμικές τομές, δηλαδή στο Ν.5343/1932 «Περί οργανισμού του Πανεπιστημίου Αθηνών», ο οποίος αποτέλεσε τον κατεξοχήν ρυθμιστή της δομής, της οργάνωσης και της λειτουργίας των ανώτατων ιδρυμάτων για τα επόμενα πενήντα χρόνια, καθώς και στον Νόμο-Πλαίσιο 1268/1982 «Για τη δομή και λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων», ο οποίος αναθεώρησε ριζικά τον Οργανισμό του 1932. Παράλληλα, εξετάζονται εν συντομία τα σημαντικότερα μεταρρυθμιστικά εγχειρήματα της ενδιάμεσης ιστορικής περιόδου με σκοπό να διαφωτιστεί η πορεία της πανεπιστημιακής νομοθεσίας μέχρι να συντελεστεί η ριζική αλλαγή του θεσμικού πλαισίου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τον Νόμο- Πλαίσιο του 1982. Ακόμη, διερευνάται η πολεμική που αντιμετώπισε ο εν λόγω νόμος καθώς οι επικρίσεις που δέχτηκε τόσο από τα κόμματα της αντιπολίτευσης όσο και από τους κόλπους της πανεπιστημιακής κοινότητας. Τέλος, επιχειρείται μία σύντομη συγκριτική προσέγγιση μεταξύ των δύο σημαντικότερων νομοθετημάτων. Εν κατακλείδι, διερευνάται η εξελικτική πορεία της πανεπιστημιακής εκπαιδευτικής πολιτικής στη διάρκεια του υπό εξέταση μισού αιώνα, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον εντοπισμό πιθανών συγκλίσεων και αποκλίσεων μεταξύ των δύο προαναφερόμενων θεμελιωδών νομοθετημάτων για τη δομή, οργάνωση και λειτουργία των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων στην Ελλάδα. Τα αποτελέσματα της μελέτης αποδεικνύουν πως κατά τη διάρκεια της εξέλιξης των ελληνικών πανεπιστημίων του 20ου αιώνα σημειώνονται αρκετές προσπάθειες για τη διασφάλιση της διοικητικής αυτοτέλειας των ανώτατων ιδρυμάτων και για την ποιοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης ακαδημαϊκής γνώσης. Βέβαια, οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες των εκάστοτε κυβερνήσεων θα λέγαμε πως χαρακτηρίζονται από ατολμία και σπασμωδικότητα καθώς τίθεται σε δεύτερη μοίρα ο εκδημοκρατισμός της δομής και της λειτουργίας των πανεπιστημίων, έτσι ώστε να μη θιγούν οι υφιστάμενες παραδοσιακές δομές εξουσίας.

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ OECD LEARNING COMPASS 2030

Μαρίνος Ανδρέας
Δ/ντης Δευτεροβάθμιας Ανατολικής Αττικής

Το σχολείο του μέλλοντος στην Ελλάδα, και λαμβάνοντα υπόψη τις αρχές του OECD Learning Compass 2030, στοχεύει στη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού συστήματος που καλλιεργεί την αυτονομία, τις μετασχηματιστικές δεξιότητες και την ευελιξία στη μάθηση. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, προτείνεται ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης με βασικούς πυλώνες. Πρώτος

στόχος είναι η ενίσχυση της αυτονομίας των μαθητών, με δραστηριότητες που τους ενδυναμώνουν να λαμβάνουν αποφάσεις και να οργανώνουν τη μάθησή τους. Αλλάζει το πλαίσιο εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών που θα εκπαιδεύονται σε μεθόδους που προάγουν την αυτορρύθμιση και τη συνεργασία, ενώ οι οικογένειες εμπλέκονται μέσω εργαστηρίων που υποστηρίζουν την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων. Δεύτερος πυλώνας είναι η ανάπτυξη μετασχηματιστικών ικανοτήτων. Μετασχηματιστικές ικανότητες είναι η δημιουργικότητα και η λήψη αποφάσεων σε διλήμματα, μέσω βιωματικών δράσεων, όπως περιβαλλοντικά πρότζεκτ και σενάρια προσομοίωσης. Παράλληλα, η αξιολόγηση μετατρέπεται σε πρακτική διαδικασία που συνδέεται με πραγματικά προβλήματα. Σημαντικό παίζει η ευελιξία στην εκπαίδευση. Αυτή αποτελεί τον τρίτο άξονα, με προγράμματα σπουδών που προσαρμόζονται στις ανάγκες κάθε μαθητή μέσω τεχνολογίας. Προβλέπονται επιλογές μαθημάτων και μη γραμμικές διαδρομές μάθησης, που επιτρέπουν στους μαθητές να προχωρούν με βάση τις δυνατότητές τους (σημαντικό ρόλο θα παίξει και η τεχνητή νοημοσύνη. Σημαντικό είναι το σχολείο να προάγει αξίες όπως η δικαιοσύνη και η περιβαλλοντική υπευθυνότητα, μέσω μαθημάτων που καλλιεργούν την κοινωνική συνείδηση και δραστηριοτήτων που ενισχύουν την αλληλεγγύη. Ο κύκλος αντίληψης-δράσης-αναστοχασμού εισάγεται ως εργαλείο για τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη, ενώ θεσμικές αλλαγές και επενδύσεις σε υποδομές υποστηρίζουν τη βιωσιμότητα του εγχειρήματος. Το σχολείο του μέλλοντος στοχεύει να δημιουργήσει υπεύθυνους, δημιουργικούς και κοινωνικά ευαίσθητους πολίτες, έτοιμους να ανταποκριθούν στις προκλήσεις του 21ου αιώνα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟ ΑΓΑΘΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑ

Πλιόγκου Βασιλική
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Τρομάρα Σοφία
Δρ. Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Νικολιδάκης Συμεών
Δρ. Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης Διδάσκων στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης

Το παρόν θεωρητικό κείμενο έχει στόχο να αναδείξει την επίδραση της εκπαιδευτικής πολιτικής στην εκπαιδευτική πρακτική και να προτείνει την ανάγκη για μία πιο ολιστική παιδαγωγική προσέγγιση, που θα προωθεί την έννοια της κοινωνικής δικαιοσύνης και θα στηρίζεται στη συνολική προσέγγιση του παιδιού. Αρχικά, ενώ υπάρχουν αρκετές έρευνες με αντικείμενο τις σύγχρονες τάσεις εκπαιδευτικής πολιτικής και συγκεκριμένα την επίδραση των νεοφιλελεύθερων πολιτικών στην εκπαιδευτική πολιτική, δεν υπάρχουν αντιστοίχως επαρκή εμπειρικά δεδομένα που να διερευνούν την επίδρασή τους στις παιδαγωγικές πρακτικές. Έρευνες επισημαίνουν την καταλυτική επίδρασή τους όχι μόνο στα αναλυτικά προγράμματα, αλλά κυρίως στη διδασκαλία/μάθηση και ιδιαίτερα στην αυτονομία, αυτενέργεια και δυνατότητα ευελιξίας των εκπαιδευτικών και μαθητών/μαθητριών, ασκώντας έντονη κριτική στις αναποτελεσματικές μεθόδους αξιολόγησης, στην αποσπασματική μάθηση και τα δασκαλοκεντρικά μοντέλα, την απουσία κριτικής σκέψης και δημιουργικότητας, αναδεικνύοντας και ζητήματα διαμόρφωσης περιοριστικών και καταπιεστικών ιδεολογιών που ασκούν επίδραση στις ταυτότητες των μαθητών/μαθητριών. Παράλληλα, σημαντική διάσταση στη συζήτηση γύρω από τις νεοφιλελεύθερες εκπαιδευτικές πολιτικές παραμένει το ζήτημα της

κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας ως προς την πρόσβαση και τις ευκαιρίες καθώς και της δημιουργίας μίας ισότιμης, συμπεριληπτικής και δίκαιης ποιοτικής εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες. Πλήθος μελετών παγκόσμιων εκπαιδευτικών οργανισμών, εν μέσω πολλαπλών κρίσεων και ραγδαίων αλλαγών -κοινωνικών, περιβαλλοντικών, τεχνολογικών, πολιτικών και οικονομικών- τονίζουν την κοινωνική διάσταση της εκπαίδευσης και την ανάγκη μίας συνολικής προσέγγισης του παιδιού και του σχολείου, με σκοπό την άρση των ανισοτήτων, των πάσης φύσεως διακρίσεων και αποκλεισμών για τη δημιουργία ασφαλών και συμπεριληπτικών μαθησιακών περιβαλλόντων. Στο επίκεντρο τίθεται το ζήτημα της ποιοτικής εκπαίδευσης, υπό ένα ολιστικό και συνεκτικό πρίσμα, καθώς αποτελεί τον 4ο Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών, αντανακλώντας ένα όραμα που αντιμετωπίζει την εκπαίδευση ως μοχλό ατομικής και συλλογικής προόδου και ευημερίας, εκδημοκρατισμού της κοινωνίας, κοινωνικού μετασχηματισμού και προώθησης όλων των υπόλοιπων Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙ-ΑΡΧΕΙΑ: ΤΟ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΠΑΙΔΩΝ ΝΕΑΠΟΛΗΣ "ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΑΥΛΟΣ"

Βιολέτης Κωνσταντίνος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στόχος της εισήγησης είναι να φέρει στην επιφάνεια άγνωστες πτυχές που αφορούν σε πολιτικές για την εκπαίδευση που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο της δικτατορίας στην Ελλάδα. Με εργαλείο την προφορική ιστορία, μια ερευνητική διαδικασία η οποία αποκαλύπτει κρυμμένες πτυχές του παρελθόντος, μελετήθηκε το παράδειγμα του Οικοτροφείου Γυμνασιοπαίδων Νεάπολης «Βασιλεύς Παύλος».

Το Οικοτροφείο παρείχε σε άριστους μαθητές τη δυνατότητα να συνεχίσουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ως οικότροφοι, σε ένα πρότυπο συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Οι προφορικές μαρτυρίες των τροφίμων της συγκεκριμένης δηςομής συνέβαλλαν στη δημιουργία ενός αντι-αρχείου το οποίο κρίνει τις πρακτικές διαπαιδαγώγησης που ακολουθήθηκαν.

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΤΣΑΤΣΟΥ- ΕΥΡΥΓΕΝΗ ΚΑΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1974-1975)

Δούκας Τριαντάφυλλος
Μεταδιδακτορικός ερευνητής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστούν συγκριτικά -κάτι το οποίο δεν έχει γίνει ακόμη στη σχετική βιβλιογραφία- δύο ολοκληρωμένα και καινοτόμα για την εποχή τους κείμενα τα οποία αφορούσαν στη μεταρρύθμιση του ελληνικού πανεπιστημίου και εκπονήθηκαν από επιτροπές κατά την πρώτη φάση της μεταπολίτευσης.

Το πρώτο αποτέλεσε το νομοσχέδιο Τσάτσου- Ευρυγένη, μια ολοκληρωμένη κατ' άρθρο πρόταση για νέα οργανωτική συγκρότηση, καλύτερα μεταρρύθμιση, του ελληνικού πανεπιστημίου με κεντρικό άξονα το θεσμό του τομέα και την κατάργηση του υπάρχοντος θεσμού της έδρας. Το δεύτερο αποτέλεσε η πρόταση για την ίδρυση του Αττικού πανεπιστημίου με τελικό στόχο την ενοποίηση των σπουδών γύρω από τις κοινωνικές επιστήμες σε ένα ανώτατο πανεπιστημιακό ίδρυμα στο οποίο θα εντάσσονταν οι ανεξάρτητες ανώτατες σχολές οι οποίες λειτουργούσαν μέχρι εκείνο το

σημείο στο αττικό λεκανοπέδιο (Πάντειος, ΑΣΟΕΕ, Ανώτατη Βιομηχανική Πειραιά) και πάλι στη βάση του τομέα και του τμήματος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΥΤΕΣ

Κανακάκη Κυριακή
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΜΑ Διοίκηση Σχολικών Μονάδων

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τις απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα σχετικά με τις ισχύουσες εκπαιδευτικές πολιτικές, καθώς και την εξοικείωσή τους με αυτές. Εξετάζονται πολιτικές όπως το ολοήμερο σχολείο, τα τμήματα ένταξης, η επιμόρφωση και η αξιολόγηση, καθώς και προτεινόμενες αλλαγές όπως η χρηματική αμοιβή και η αύξηση ωραρίου. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τη συλλογή δεδομένων μέσω ερωτηματολογίων και την ανάλυσή τους με περιγραφική στατιστική.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί είναι εξοικειωμένοι με τις περισσότερες πολιτικές, με θετική στάση απέναντι στα τμήματα ένταξης και το ολοήμερο, αν και με επιθυμία για τροποποιήσεις. Η επιμόρφωση αντιμετωπίζεται με μικτές απόψεις, ενώ η αξιολόγηση προκαλεί αντιδράσεις, αν και υπάρχουν και υποστηρικτές. Οι προτεινόμενες αλλαγές απορρίπτονται. Η διάθεση για αλλαγή αυξάνεται με τα χρόνια προϋπηρεσίας, αλλά περιορίζεται στις υφιστάμενες πολιτικές.

Η έρευνα αναδεικνύει την ανάγκη για συνεχή διάλογο και αναπροσαρμογή των εκπαιδευτικών πολιτικών, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις των εκπαιδευτικών.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ-ΤΡΙΩΝ Ε΄&ΣΤ΄ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΟΥ Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΣΕ ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ.

Κατσαμποξάκης Ιωάννης
Εκπαιδευτικός ΠΕ11

Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη των κοινωνικών δεξιοτήτων μαθητών-τριών της Ε΄&Στ΄ τάξης και να διαπιστωθεί αν οι δραστηριότητές τους αποτελούν παράγοντα διαφοροποίησής τους.

Το δείγμα αποτελείται από 498 μαθητές-τριες Δημοτικών Σχολείων.Υπάρχουν τέσσερεις κατηγορίες μαθητών-τριών.Αυτών που κάνουν χορό εκτός σχολείου,αυτών που συμμετείχαν σε ένα σχολικό φεστιβάλ ,αυτών που ασχολούνται με ομαδική αθλητική δραστηριότητα εκτός σχολείου και αυτών που κάνουν ομαδική αθλητική δραστηριότητα μόνο στο σχολείο τους.

Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με την Κλίμακα Κοινωνικής Συμπεριφοράς στο Σχολείο(School Social Behavior Scale, SSBS)του Merrell (1993).Η εγκυρότητα και η αξιοπιστία της κλίμακας(ΚΚΣΣ) για τον ελληνικό πληθυσμό εξετάστηκε και προσαρμόστηκε από τους Magotsiou,Goudas,και Hasandra,(2006).Αποτελείται από τέσσερεις παράγοντες.Συνεργατικές δεξιότητες,Ενσυναίσθηση,Οξυθυμία,Πρόκληση αναστάτωσης.

Οι απαντήσεις δόθηκαν σε πενταβάθμια κλίμακα τύπου Likert όπου 1=«διαφωνώ απόλυτα»και 5=«συμφωνώ απόλυτα.Για όλες τις εξεταζόμενες παραμέτρους υπολογίστηκαν στοιχεία περιγραφικής στατιστικής και έγινε ανάλυση διακύμανσης(one-way ANOVA).Η ανάλυση έδειξε ότι

το είδος στις δραστηριότητες που συμμετέχουν οι μαθητές-τριες αποτελεί παράγοντα διαφοροποίησης της ενσυναίσθησης και της οξυθυμίας.Οι τέσσερεις ομάδες που συγκρίθηκαν,διαφέρουν σημαντικά όσον αφορά την ενσυναίσθηση και την οξυθυμία,αλλά όχι όσον αφορά τις συνεργατικές δεξιότητες και την τάση να προκαλούν αναστάτωση.Οι μαθητές-τριες που ασχολούνται με το χορό είτε εκτός Σχολείου(Μ.Ο.=4,13)είτε αυτοί που συμμετείχαν στο φεστιβάλ(Μ.Ο.=4,17) εμφανίζουν υψηλό επίπεδο στην ενσυναίσθηση.Αντίθετα οι μαθητές-τριες που ασχολούνται με ομαδική αθλητική δραστηριότητα εκτός Σχολείου(Μ.Ο.=3,95)και αυτοί που ασχολούνται με ομαδική αθλητική δραστηριότητα μόνο στο Σχολείο τους(Μ.Ο.=3,94)εμφανίζουν χαμηλότερο επίπεδο στην ενσυναίσθηση. Στον παράγοντα οξυθυμία προκύπτει ότι οι μαθητές-τριες που ασχολούνται με τον χορό εκτός Σχολείου(Μ.Ο.=2,23)και αυτοί που ασχολήθηκαν με το φεστιβάλ(Μ.Ο.=2,18)εμφανίζουν αρκετά χαμηλό επίπεδο οξυθυμίας,σε σχέση με τους μαθητές-τριες που αχολούνται με ομαδική αθλητική δραστηριότητα εκτός Σχολείου(Μ.Ο.=2,61)και αυτών που ασχολούνται με ομαδική αθλητική δραστηριότητα μόνο στο Σχολείο τους(Μ.Ο.=2,47).

Παρατηρούμε ότι όσοι ασχολούνται γενικά με το χορό παρουσιάζουν υψηλότερο επίπεδο στην ενσυναίσθηση και χαμηλότερο στην οξυθυμία σε σχέση με αυτούς που ασχολούνται με ομαδική αθλητική δραστηριότητα εντός ή εκτός σχολείου.

ΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Φράγκος Σταύρος
Διδάκτωρ κοινωνικής εργασίας,δπθ
Παπαναστασίου Ευθυμία
Εδιπ δπθ νηπιαγωγός ειδικής αγωγής

Η πρακτική εξάσκηση στο επάγγελμα αποτελεί όχι μόνο υποχρεωτικό στοιχείο της εκπαίδευσης, που προβλέπεται από το εκάστοτε πρόγραμμα σπουδών κάθε ακαδημαϊκού ιδρύματος, αλλά και ουσιαστική ευκαιρία για κατανόηση των χαρακτηριστικών του επαγγέλματος. Υπό το πρίσμα αυτό η πρακτική αποτελεί ένα κομβικό πεδίο στον ακαδημαϊκό χώρο, αλλά και στην ουσιαστική διαμόρφωση της επαγγελματικής ταυτότητας των φοιτητριών-των.

Η παρούσα εισήγηση επιχειρεί να παρουσιάσει εκφάνσεις της πρακτικής άσκησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση που διαμορφώνουν το προφίλ της εκπαιδευτικής της λειτουργίας. Η ανάδειξη των επιμέρους στοιχείων που την χαρακτηρίζουν μπορεί να αποτυπώσει, να ερμηνεύσει και να προτείνει νέους τρόπους οργάνωσης και λειτουργίας. Επιμέρους στόχοι αποτελούν η εστίαση σε καίρια ζητήματα που απασχολούν την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης, η διερεύνηση των παραγόντων που επιδρούν στην αποτελεσματικότητά της και η επικέντρωση σε στοιχεία που την επηρεάζουν διαχρονικά αλλά και σήμερα.

Πρόκειται για μια ποιοτική έρευνα, η οποία εστιάζει στη συμμετοχική παρατήρηση και την ανάλυση επιμέρους θεματικών πεδίων. Κατά βάση θεμελιώνεται στις αρχές που πρεσβεύει η φαινομενολογική μελέτη. Γίνεται μια παρουσίαση αλλά και ανάλυση του τρόπου λειτουργίας της πρακτικής άσκησης στα εν λόγω δύο ακαδημαϊκά ιδρύματα. Το εν λόγω εγχείρημα θεμελιώνεται στην πολυετή εμπειρία των ερευνητών και στην πληθώρα των εκπαιδευτικών ερεθισμάτων.

Προέκυψαν ιδιαίτερα αξιόλογα αποτελέσματα που αφορούν στον τρόπο λειτουργίας κάθε ιδρύματος. Ειδικότερα, έγινε αναφορά στις δυσκολίες που καλούνται να διαχειριστούν τα άτομα καθώς και γενικότερα τα κοινά χαρακτηριστικά θέματα τα οποία απασχολούν εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτές. Παράλληλα αναφέρθηκαν καλές πρακτικές που υιοθετούνται επιφέροντας θετικά αποτελέσματα σε μικρό ή μεγάλο βαθμό.

Από τα αποτελέσματα προκύπτουν χρήσιμα συμπεράσματα που μπορούν να ληφθούν υπόψη στον σχεδιασμό αλλά και την υλοποίηση παρεμβάσεων στον τομέα της πρακτικής άσκησης. Συχνά υπάρχουν βιβλιογραφικές αναφορές που μελετούν το συγκεκριμένο θέμα, ωστόσο η παρούσα εισήγηση περιγράφει με συγκεκριμένα παραδείγματα τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνεται η εκπαιδευτική πραγματικότητα

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Παναγίδης Παναγιώτης
Εκπαιδευτικός / Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Ο θεσμός της επιθεώρησης των εκπαιδευτικών δημοτικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγών, δασκάλων, ειδικών εκπαιδευτικών) στην Κύπρο, χρονολογείται από το 1880. Βασικό καθήκον των Επιθεωρητών/τριών Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΕΔΕ) αποτελεί η επιθεώρηση και η καθοδήγηση των εκπαιδευτικών των δημόσιων σχολείων δημοτικής εκπαίδευσης.

Ο θεσμός της επιθεώρησης καθιερώθηκε στο εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου από την περίοδο της Αγγλοκρατίας, διήλθε μέσα από διάφορες φάσεις και εφαρμόζεται μέχρι και σήμερα, σχεδόν αναλλοίωτος από την περίοδο της δημιουργίας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η παρούσα έρευνα έχει ως σκοπό να προβεί σε ιστορική αναδρομή του θεσμού της επιθεώρησης των εκπαιδευτικών δημοτικής εκπαίδευσης στην Κύπρο, καθώς και να παρουσιάσει δεδομένα για τον ρόλο και την εξέλιξη του ρόλου των Επιθεωρητών Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΕΔΕ) τα τελευταία χρόνια, όπως αυτά διαφαίνονται μέσα από τις ετήσιες εκθέσεις του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ) της Κύπρου, μέσα από τους Προϋπολογισμούς του ΥΠΑΝ, καθώς και μέσα από τα σχέδια υπηρεσίας των ΕΔΕ.

Η παρούσα έρευνα παρουσιάζει επίσης στατιστικά δεδομένα που λήφθηκαν τα τελευταία 10 χρόνια σχετικά με τον αριθμό των εκπαιδευτικών δημοτικής εκπαίδευσης της Κύπρου σε σχέση με τον αριθμό των σχολείων δημοτικής εκπαίδευσης, των αριθμό των ΕΔΕ, καθώς και τον αριθμό των διευθυντών/διευθυντριών σε σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης.

Μέσα από τα δεδομένα της έρευνας διαφαίνεται η ανάγκη αλλαγής και εκσυγχρονισμού του ρόλου και των καθηκόντων των ΕΔΕ στην Κύπρο, έτσι ώστε αυτός να συνάδει με τις σύγχρονες παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις, ενώ παράλληλα εξυπηρετεί με αποτελεσματικότερο τρόπο το καλώς νοούμενο συμφέρον της δημόσιας εκπαίδευσης.

Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΩΝ ΑΛΚΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ (1967-1974)

Ζλατιλίδης Δημήτριος
Εκπαιδευτικός ΠΕ11
Κουτσογιαννάκη Αθηνά
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Σκοπός της έρευνας ήταν η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων σχετικά με τα Σ.Ε.Α. (Σώματα Ελλήνων Αλκίμων) κατά τη διάρκεια της δικτατορίας (1967-74). Πιο συγκεκριμένα, θα διερευνηθεί αν έγινε εφικτό, και σε ποιο βαθμό, η προσχώρηση της νεολαίας στα οργανωμένα Σ.Ε.Α.. Θα επιχειρηθεί η ανάλυση των στόχων του καθεστώτος και η διαδικασία υλοποίησης αυτών μέσω των οργανώσεων της νεολαίας της εποχής. Ως πηγές χρησιμοποιήθηκαν έντυπα από το αρχείο του Ίωνα

Ιωαννίδη, από το αρχείο ΕΛΙΑ, ετήσιες εκδόσεις – περιοδικά του ΣΕΓΑΣ, η σειρά των περιοδικών «Αθλητισμός και νιάτα», περιοδικά νομαρχιών και εφημερίδες. Το Σ.Ε.Α. πρωτοεμφανίστηκε (ιδρύθηκε αρχικά), στη Σμύρνη, πριν τη Μικρασιατική εκστρατεία, σαν μία ανεξάρτητη εθελοντική οργάνωση νεολαίας, με σκοπό την γαλούχησή τους για τα υψηλά ιδανικά της ελληνικής φυλής και του ελληνισμού. Κατά την περίοδο της δικτατορίας (1967-74), το Σ.Ε.Α. ανασυντάχθηκε και αναπτύχθηκε έντονα με προπαγανδιστικές εθνικιστικές αρχές. Υπήρχε ιεραρχία (αρχηγοί - βαθμοφόροι) και ανάλογα με την ηλικία κατατάσσονταν οι νέοι σε ομάδες. Από την άποψη επιδιώξεων και σκοπών, ήταν μια οργανωμένη εθνικοπαιδαγωγική προσπάθεια, με στρατιωτική συγκρότηση και προπαίδευση των νέων. Δραστηριότητες που αναφέρονται και ανήκουν στα Σ.Ε.Α. είναι εκδόσεις περιοδικών, εκπαίδευση (ιεραρχία), αθλητικές διοργανώσεις, παρελάσεις, αναδασώσεις, εκδρομές, κατασκηνώσεις, προσπάθειες περίθαλψης κ.ά. Απ' όλα τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι ο σκοπός του καθεστώτος ήταν η κατεύθυνση να προσελκύσει εντέχνως τη νεολαία στα Σ.Ε.Α., με στόχο τον επιτυχή ιδεολογικό έλεγχο, την πειθάρχηση και την ένταξη της νεολαίας μέσα στους κόλπους της οργάνωσης. Τα ΣΕΑ έκλεισαν τον κύκλο τους αμέσως μετά την πτώση του καθεστώτος το 1974 χωρίς να επιτελέσουν πλήρως τον σκοπό για τον οποίο προοριζόταν από τους δικτάτορες.

ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μητσοπούλου Ζωή
Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου ΕΛΜΕΠΑ -Τμήμα Διοίκησης και Τουρισμού

Η παρούσα εισήγηση αφορά την διερεύνηση των παραγόντων της σχολικής επίδοσης των μαθητών της Γ' Λυκείου που θα εξεταστούν στις Πανελλαδικές εξετάσεις στο Δ Πεδίο Σπουδών. Η έρευνα θα διεξαχθεί κατά το σχολικό έτος 2024-2025 και 2025-2026. Πρόκειται για ποσοτική έρευνα , που θα λάβει μέρος στην Περιφέρεια Κρήτης και στους τέσσερις νομούς. Μέσα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση έχει ανακύψει το πόρισμα πως η πλειοψηφία των μαθητών της Γ' Λυκείου απευθύνονται σε φροντιστήρια Μέσης Εκπαίδευσης για σίγουρη επιτυχία στις εισαγωγικές εξετάσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Με βάση την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού ανά νομό με βάση την απογραφή του 2021 θα διαμοιραστούν ερωτηματολόγια με τυχαία δειγματοληψία σε 5 φροντιστήρια στα Χανιά, 3 στο Ρέθυμνο, 10 στο Ηράκλειο και 2 στο Λασίθι. Στη συνέχεια, κατά το δεύτερο επίπεδο συστάδων θα επιλεγούν τυχαία 3 τάξεις, με τουλάχιστον 5 μαθητές. Συνεπώς, το ελάχιστο δείγμα της έρευνάς μας θα είναι 300 άτομα. Ως προς τη μεθοδολογία έρευνας: α) η συλλογή δεδομένων τω αποτελεσμάτων αφορά την περίοδο 2024-2026, β) ως εξαρτημένες μεταβλητές θα παρουσιαστούν οι βαθμολογίες των μαθητών στα Πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα του Δ ' Πεδίου, γ) μετά το πέρας της συλλογής των δεδομένων θα εφαρμοστεί διερευνητική παραγοντική ανάλυση(exploratory factor analysis-EFA), δηλαδή θα εμφανίσει τους πραγματικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική επίδοση των μαθητών της Γ'Λυκείου. Στη συνέχεια, θα διεξαχθεί ανάλυση παλινδρόμησης (regression analysis), για να διαπιστωθεί αφενός ο βαθμός επιρροής του κάθε παράγοντα στη βαθμολογική επίδοση και αφετέρου για να προκύψει ο πιο σημαντικός παράγοντας εξ' αυτών. Τέλος, μέσω της ανάλυσης συνδιακύμανσης (ANCOVA) θα επιχειρηθεί να βρεθεί το βέλτιστο μοντέλο που υπολογίζει τη βαθμολογική επίδοση των μαθητών. Για αυτόν τον λόγο, στόχος της παρούσας εισήγησης είναι η κάλυψη αυτού του ερευνητικού κενού μέσα από την οργάνωση μίας έρευνας που αποσκοπεί κατ' επέκταση στην εξήγηση των εν λόγω παραγόντων – χαρακτηριστικών.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Αποστόλου Σουλτάνα
Νηπιαγωγός ΠΕ60 & ΠΕ60.ΕΑΕ, Med Α.Π., Med Ε.Α.
Γκουτζιαμάνη Αικατερίνη
Δασκάλα ΠΕ70 & ΠΕ70.ΕΑΕ, Med Ε.Α.
Γεροβασιλείου Κάρολος
ΠΕ70, ΠΕ07 & ΠΕ78, Med Δ.Β.Μ., Msc B.S.S.

Η πρώιμη εισαγωγή μίας ξένης γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει τη διεθνή εκπαιδευτική κοινότητα, με έρευνες να εστιάζουν τόσο στα οφέλη όσο και στις προκλήσεις που αυτή συνεπάγεται. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εισήγηση εξετάζει τις απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την πρώιμη εισαγωγή της αγγλικής γλώσσας τόσο στο νηπιαγωγείο όσο και στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου. Πέρα από τη συνθετική βιβλιογραφική ανασκόπηση, διεξάγεται έρευνα για τη συστηματική καταγραφή των απόψεων εκπαιδευτικών από διάφορους σχετιζόμενους κλάδους (νηπιαγωγών, δασκάλων, καθηγητών/τριών αγγλικής γλώσσας, εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής κ.ά.).

Αναφορικά με τη μεθοδολογία συλλογής των δεδομένων, αρχικώς αξιοποιήθηκαν ημιδομημένες «διακλαδικές» ομαδικές -διά ζώσης και διαδικτυακές- συνεδρίες συζήτησης απόψεων, ανταλλαγής εμπειριών, ανάδειξης δυσκολιών, προβληματισμών, καλών πρακτικών και διαμόρφωσης συνθετικών/ συνεργατικών προτάσεων εφαρμογής της πρώιμης εισαγωγής της αγγλικής γλώσσας, με συμπληρωματικό στόχο τη διαμόρφωση ενός κατά το δυνατόν πιο άρτιου ερωτηματολογίου για την υπό σχεδιασμό έρευνα ποσοτικού τύπου που έπεται.

Η μέχρι στιγμής ποιοτική ανάλυση -βάσει των ερευνητικών ερωτημάτων που τέθηκαν- των δεδομένων που έχουν προκύψει, επιβεβαιώνουν τις υπάρχουσες συναφείς έρευνες, αναδεικνύοντας τη θετική στάση όλων των ειδικοτήτων εκπαιδευτικών έναντι της πρώιμης εισαγωγής της αγγλικής γλώσσας. Οι απόψεις αυτές ενισχύονται και από τα μέχρι τώρα δεδομένα εφαρμογής της μεταρρύθμισης τόσο στο δημοτικό όσο και στο νηπιαγωγείο. Αξιοσημείωτος είναι ο διαφαινόμενος αυξημένος βαθμός έκφρασης θετικών στάσεων εκ μέρους των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής έναντι της πρώιμης εισαγωγής της αγγλικής γλώσσας, ο οποίος τεκμαίρεται κυρίως λόγω της εφαρμογής σχεδόν αποκλειστικά μορφών παιγνιώδους βιωματικής μάθησης.

ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΩΣ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Ροφούζου Αιμιλία
Επίκουρη καθηγήτρια Σχολής Ναυτικών Δοκίμων

Η εκμάθηση της γερμανικής γλώσσας παρουσιάζει σαφή άνοδο τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα και το γεγονός αυτό αποδίδεται σε διάφορους λόγους που κυρίως σχετίζονται με επαγγελματικές σκοπιμότητες και μελλοντική αποκατάσταση.

Ωστόσο, λιγότερο γνωστός είναι ο ρόλος του γερμανικού κράτους, και ιδιαιτέρως του Υπουργείου Εξωτερικών, στη διάδοση και καλλιέργεια της γερμανικής γλώσσας στο εξωτερικό και στην Ελλάδα ειδικότερα. Ενδεικτικό αυτού του ρόλου είναι το γεγονός ότι το πρώτο παράρτημα του Ινστιτούτου Γκαίτε, του κυριότερου φορέα διδασκαλίας της γερμανικής γλώσσας και εξαγωγής της

γερμανικής κουλτούρας στο εξωτερικό, ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1952, ένα μόλις έτος μετά την ίδρυση του κεντρικού Ινστιτούτου στο Μόναχο.

Σκοπός της εισήγησης είναι να παρουσιάσει εν συντομία το ζήτημα της διδασκαλίας της γερμανικής γλώσσας στην Ελλάδα και να εστιάσει την προσοχή στις κατευθυντήριες γραμμές της Γερμανίας επί του θέματος. Από άποψη μεθοδολογίας, θα γίνει μια καταγραφή της κατάστασης στον ελληνικό χώρο, θα παρουσιαστεί η εξωτερική πολιτική της Γερμανίας σε θέματα εκπαίδευσης μέσα από επίσημα γερμανικά έγγραφα και σχετική βιβλιογραφία και θα δοθεί το περίγραμμα της σχετικής εργασίας του Ινστιτούτου Γκαίτε γενικότερα και στην Ελλάδα ειδικότερα.

Η ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΠΙΕΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΙΣΟ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΠΛΑΤΑΜΩΝΑ ΚΑΙ ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1966-1977

Καλλέργης Στέργιος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Δημοκριτείου Πανεπιστήμιου Θράκης
Ζαφείρης Κωνσταντίνος
Αναπληρωτής Καθηγητής Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Στην παρούσα εισήγηση εξετάζεται τόσο η δημογραφική κατάσταση όσο και η ιδιωτική εκπαιδευτική δραστηριότητα στη Νότια Πιερία κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα, με έμφαση στα Ιδιωτικά Γυμνάσια Πλαταμώνα και Λεπτοκαρυάς κατά την περίοδο 1966-1977. Αρχικά, αναφορά γίνεται στην ιστορία των δύο περιοχών σε συνδυασμό με την δημογραφική τους εξέλιξη από την ενσωμάτωση της Πιερίας μέχρι και τις αρχές του 21ου αιώνα. Στην συνέχεια, αναφέρεται η κατάσταση στην ιδιωτική εκπαίδευση στην ευρύτερη περιοχή της Πιερίας κατά το δεύτερο μισό του αιώνα, καθώς τότε έκανε την εμφάνισή της για πρώτη φορά, ενώ τέλος αναλύεται η δημογραφική κατάσταση των δύο ιδιωτικών σχολείων. Αναλύεται η πορεία του μαθητικού πληθυσμού στο εκάστοτε σχολείο, ενώ αναφορά ακόμα γίνεται τόσο στον αριθμό του εκπαιδευτικού προσωπικού των σχολικών μονάδων, όσο και στις περιοχές προέλευσης των μαθητών αλλά και στα επαγγέλματα των γονέων τους. Ακολουθούν τα συμπεράσματα.

Η ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1950

Καλλέργης Στέργιος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Δημοκριτείου Πανεπιστήμιου Θράκης
Ζαφείρης Κωνσταντίνος
Αναπληρωτής Καθηγητής Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη δημογραφική κατάσταση και την εκπαιδευτική δραστηριότητα της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην πόλη της Κατερίνης κατά τη δεκαετία του 1950. Εστιάζει στις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν μετά τον Β'ΠΠ και τον Εμφύλιο, αναλύοντας την πληθυσμιακή ανάπτυξη και τις μεταβολές που συνδέονται με την εκπαιδευτική υποδομή της πόλης. Επίσης, η μελέτη διερευνά τις αλλαγές στον αριθμό των μαθητών, την ίδρυση και λειτουργία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και τον ρόλο της εκπαίδευσης στην τοπική κοινωνία, με έμφαση στις ανάγκες και τις προκλήσεις της εποχής. Η έρευνα λοιπόν στοχεύει

στη διερεύνηση του κατά πόσο η μεταβολή του μαθητικού πληθυσμού οφείλεται αποκλειστικά σε δημογραφικούς παράγοντες ή αν συνδέεται και με βαθύτερες κοινωνικές και εκπαιδευτικές αλλαγές. Βασικά ερωτήματα είναι αφενός το ποια ήταν η αρχική δομή των σχολικών μονάδων το 1950 στην Κατερίνη και πώς εξελίχθηκε την δεκαετία αυτή και αφετέρου ποιες ήταν οι βασικές αλλαγές στον αριθμό των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Δημοτικά-Νηπιαγωγεία/Ιδιωτικά-Δημόσια) κατά την δεκαετία του 1950.

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΗΜΕΡΑ

Ντεντάκης Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται το ζήτημα της σχέσης των εκπαιδευτικών με την εκπαιδευτική πολιτική. Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τον τρόπο που αντιλαμβάνονται την εκπαιδευτική πολιτική, τον τρόπο που σχετίζεται με το επάγγελμα και το έργο τους αλλά και ποιο ρόλο επιφυλάσσουν για εκείνους/ες σε σχέση με την εκπαιδευτική πολιτική. Η έρευνα είναι ποιοτική και ως μέθοδος συλλογής δεδομένων επιλέχθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη, ενώ αξιοποιήθηκε η θεματική ποιοτική ανάλυση. Διαπιστώθηκε πως οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται τον άμεσο επηρεασμό και το αυστηρό πλαίσιο της κεντρικής εκπαιδευτικής πολιτικής, που καθορίζει εν πολλοίς το έργο τους και την εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική των σχολικών μονάδων με ελάχιστα περιθώρια αυτονομίας.

Β04. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ Η/Υ

Λιόνας Αθανάσιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ11 δ/ντής 8ου ΓΕΛ Πάτρας

Τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.) παρέχουν την ευκαιρία σε ενήλικες που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και δεν ολοκλήρωσαν την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση να αναβαθμίσουν το μορφωτικό τους επίπεδο και να αποκτήσουν τίτλο σπουδών ισότιμο με το απολυτήριο του γυμνασίου (Υπ. Απ. 5963/2014).

Θα αναλυθούν οι στόχοι των Σ.Δ.Ε. όπως αναφέρει η «Έκθεση 2012 για τη Διά Βίου Μάθηση στην Ελλάδα» (σ. 28), οι οποίοι είναι: α) Να ολοκληρώσουν οι ενήλικες την υποχρεωτική εκπαίδευση, β) Να συνδεθούν με τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, γ) Να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες, δ) Να ενισχύσουν την προσωπικότητά τους ανακτώντας την αυτοεκτίμηση

και την αυτοπεποίθησή τους, ε) Να ενταχθούν στην αγορά εργασίας ή να βελτιώσουν τη θέση τους σ' αυτή.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών των Σ.Δ.Ε. τα αντικείμενα διδασκαλίας αφορούν: 1) τον Γλωσσικό γραμματισμό (ελληνική γλώσσα), 2) τον Αριθμητικό γραμματισμό (μαθηματικά), 3) τον Πληροφορικό γραμματισμό (πληροφορική), 4) τον Γλωσσικό γραμματισμό (Αγγλικά), 5) τον Κοινωνικό γραμματισμό, 6) τον Επιστημονικό γραμματισμό, 7) τον Περιβαλλοντολογικό γραμματισμό και 8) την Πολιτισμική – Αισθητική αγωγή (Υπουργ. Απ. 5963/2014, ΦΕΚ Β' 1861/8-7-2014).

Στην παρούσα εισήγηση θα σχεδιάσουμε μια διδακτική ενότητα διάρκειας 10 ωρών, του προβλεπόμενου προγράμματος σπουδών Πληροφορικού Γραμματισμού που θα υλοποιηθεί τον 1ο μήνα του σχολικού έτους σε ένα τμήμα Α' κύκλου σπουδών με 15 εκπαιδευόμενους. Θα περιγράψουμε τα χαρακτηριστικά της ομάδας, θα αναφέρουμε τον τίτλο, τον σκοπό και τους στόχους της διδακτικής ενότητας καθώς και της κάθε υποενότητας που κάθε μία από αυτές καλύπτουν τον βασικό στόχο της διδακτικής ενότητας. Επίσης θα επιλέξουμε τις εκπαιδευτικές τεχνικές που θα κρίνουμε ως κατάλληλες να εφαρμόσουμε για την διδασκαλία των αντικειμένων, τεκμηριώνοντας τις επιλογές αυτές. Με την ανάλυση των παραπάνω θα τεκμηριώσουμε την σημασία της λειτουργίας των Σ.Δ.Ε στην ανάπτυξη της κοινωνικότητας , της ένταξης ατόμων στα νέα δεδομένα της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας.

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΩΣ ΜΙΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΕΠΠΣ) ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ» ΚΑΙ ΤΩΝ «ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ»

Τουρκομανώλη Σουλτάνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η επικοινωνία αποτελεί μια από τις βασικές «δεξιότητες του 21ου αιώνα», οι οποίες πρωτοεμφανίστηκαν το 1990 στην Αμερική. Στις μέρες μας ο γραμματισμός, ως δεξιότητα ζωής (μία από τις οχτώ δεξιότητες του 21ου αιώνα) δηλαδή τόσο η κατανόηση όσο και η δημιουργία γραπτών κειμένων και κατ' αναλογία η ανάπτυξη γραπτής επικοινωνίας στην καθημερινότητα των πολιτών, αποτελεί προϋπόθεση για την ενεργό συμμετοχή του πολίτη στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Γίνεται εμφατικά κατανοητή η ανάγκη ανάπτυξης της επικοινωνιακής δεξιότητας στους/στις μαθητές/τριες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ) με σκοπό την κατάκτηση της «βαθιάς μάθησης» (deep learning) και κατά συνέπεια την προσωπική τους αυτονομία και ικανοποίηση προκειμένου να ανταποκριθούν με επιτυχία στην Πολιτειακή Παιδεία, στην εγρήγορση σε κοινωνικά ζητούμενα και την εμπλοκή τους σε θετικές δράσεις σε τοπικές, περιφερειακές ή και παγκόσμιες κοινότητες. Η πρωτοτυπία της παρούσας ερευνητικής εργασίας έγκειται στο γεγονός ότι διερευνά τα συνειδητά σχεδιασμένα πλαίσια των ΔΕΠΠΣ του Δημοτικού Σχολείου, ως προς την απόκτηση της συγκεκριμένης δεξιότητας/ικανότητας, της «επικοινωνίας», με σκοπό να συμβάλει με εποικοδομητικές προτάσεις στο μελλοντικό μετασχηματισμό του περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών.

ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΣ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ: ΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ευθυμίου Σπυριδούλα
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Μουσικής ΠΕ79

Τα Προγράμματα Σπουδών αποτελούν τον πυρήνα του εκπαιδευτικού συστήματος καθορίζοντας τη φιλοσοφία και τους στόχους του, καθώς και το περιεχόμενο και τις μεθόδους διδασκαλίας που εφαρμόζονται στις σχολικές τάξεις. Σύμφωνα με το ΙΕΠ «τα Προγράμματα Σπουδών είναι απαραίτητο να αντανακλούν όλες τις αλλαγές στα πεδία των επιστημών που ασχολούνται ή φωτίζουν την εκπαίδευση, τις αλλαγές σε κοινωνικό επίπεδο, όπως και τις ιλιγγιώδεις αλλαγές σε τεχνολογικό επίπεδο». Σε ένα κόσμο ραγδαίων κοινωνικών, τεχνολογικών και επιστημονικών αλλαγών, η επικαιροποίηση των ΠΣ καθίσταται αναγκαία.

Με τη σύνταξη των νέων ΠΣ το ΥΠΕΠΘΑ επαναπροσδιόρισε τις βάσεις για ποιοτική εκπαίδευση. Κύριο χαρακτηριστικό των νέων ΑΠΣ είναι η στροφή από τη διδασκαλία που επικεντρώνεται στο γνωστικό αντικείμενο προς τη διδασκαλία που επικεντρώνεται στον μαθητή προάγοντας τη βιωματική και συνεργατική μάθηση, τη καλλιέργεια μεταγνωστικών δεξιοτήτων, καθώς και την καλλιέργεια δεξιοτήτων προσανατολισμένων στο μέλλον που αφορούν την αειφορία, τη πολιτειότητα, τον ψηφιακό γραμματισμό κ.ά

Σύμφωνα με την επιστημονική βιβλιογραφία απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή οποιουδήποτε αναλυτικού προγράμματος σπουδών είναι αυτό να λειτουργεί ως καθοδηγητικός άξονας για τους εκπαιδευτικούς, που καλούνται να το εφαρμόσουν, καλύπτοντας τις πραγματικές διδακτικές τους ανάγκες. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τις αντιλήψεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών μουσικής απέναντι στα ΠΣ για το μάθημα της μουσικής στο δημοτικό σχολείο και στο γυμνάσιο. Τα ποιοτικά δεδομένα συλλέχτηκαν μέσω ερωτηματολογίου το οποίο διανεμήθηκε ηλεκτρονικά στους εκπαιδευτικούς μουσικής έξη νομών της χώρας μας. Τα ευρήματα αναδεικνύουν προκλήσεις που αφορούν την επάρκεια των ΑΠΣ, όπως η ύπαρξη μη ρεαλιστικών διδακτικών στόχων, η έλλειψη ποιοτικών πόρων και υλικών, η απουσία σαφών κατευθύνσεων για την αντιμετώπιση της διαφορετικότητας στη μουσική διδασκαλία κ.ά. Τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης φιλοδοξούν να συμβάλλουν στο διάλογο για τη βελτίωση των ΑΠΣ για το μάθημα της μουσικής ενισχύοντας τη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης που προωθούν την ισότιμη συμμετοχή σε μία υψηλής ποιότητας μουσική εκπαίδευση.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΩΣ ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Σουβλίδη Μαρία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ 70

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη δυναμική του Προγράμματος Σπουδών του Ενεργού Πολίτη, που εισήχθη στην ελληνική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση το 2022, ως ψυχοεκπαιδευτικού εργαλείου για την εισαγωγή των μαθητών στις Κοινότητες Δημιουργίας (ΚΔ). Οι ΚΔ, ως συλλογικές δομές που προάγουν τη συνεργασία, την αμοιβαία υποστήριξη και τη συμμετοχική δράση, μπορούν να αποτελέσουν ένα καινοτόμο πεδίο εκπαιδευτικής πρακτικής, συνδέοντας το σχολείο με τις κοινωνικές ανάγκες και προκλήσεις. Η εισήγηση στηρίζεται σε θεωρητική ανάλυση που βασίζεται σε διαθεωρητική σύνδεση. Συγκεκριμένα, αντλεί από τη Θεωρία του Κοινωνικού Κεφαλαίου (Bourdieu, Putnam), η οποία υπογραμμίζει τη σημασία της εμπιστοσύνης και της συνεργασίας, τη Θεωρία Δικτύων (Castells), που περιγράφει τα σχολεία ως κόμβους κοινωνικής και εκπαιδευτικής δικτύωσης, και τις αρχές της ψυχοεκπαίδευσης, που

ενισχύουν την κατανόηση συναισθημάτων και συλλογικών δυναμικών. Μέσω της ανάλυσης αυτών των θεωριών, διερευνάται πώς το πρόγραμμα μπορεί να διαμορφώσει ένα σχολικό περιβάλλον που ενθαρρύνει τη συμμετοχική δράση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων κοινωνικής υπευθυνότητας. Τα αποτελέσματα της θεωρητικής διερεύνησης καταδεικνύουν ότι το Πρόγραμμα του Ενεργού Πολίτη λειτουργεί ως μέσο ανάπτυξης δεξιοτήτων όπως η ενσυναίσθηση, η αυτορρύθμιση και η κριτική σκέψη, ενώ προάγει την κατανόηση της συλλογικής ευθύνης και της κοινωνικής συμμετοχής. Παράλληλα, αναδεικνύεται ο ρόλος του σχολείου ως κόμβου που προετοιμάζει τους μαθητές για τη συμμετοχή σε ΚΔ, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και την ενεργό πολιτότητα. Η εισήγηση καταλήγει ότι το Πρόγραμμα Σπουδών του Ενεργού Πολίτη, ενταγμένο σε ένα θεωρητικό πλαίσιο κοινωνικής και εκπαιδευτικής καινοτομίας, μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για τη δημιουργία εκπαιδευτικών πρακτικών που συνδέουν τη μάθηση με την κοινωνική δράση, συμβάλλοντας στην ενδυνάμωση μαθητών και σχολείων.

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΔΙΑΦΥΓΗΣ (ESCAPE GAMES) ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Λουλούδη Αθηνά
Εκπαιδευτικός,
Χωλίδου Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70,Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου Παλιαμπέλων Αιτωλοακαρνανίας,Μεταπτυχιακή φοιτήτρια του τμήματος Περιβάλλοντος , Οι Νέες Τεχνολογίες στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την Αειφόρο Ανάπτυξη

Η παιγνιδοποίηση στην εκπαίδευση αναδεικνύεται ως μια αποτελεσματική προσέγγιση για την ενίσχυση της μάθησης. Σύγχρονες έρευνες επισημαίνουν ότι η ενσωμάτωση στοιχείων παιχνιδιού στη διαδικασία διδασκαλίας μπορεί να αυξήσει τη συμμετοχή και την κινητοποίηση των μαθητών, κάνοντάς τους να εμπλέκονται πιο ενεργά. Οι στρατηγικές παιγνιδοποίησης προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών, ενδυναμώνοντας τις κοινωνικές δεξιότητες και βελτιώνοντας την επικοινωνία στην τάξη. Αυτή η προσέγγιση προσφέρει επίσης μηχανισμούς επιβράβευσης που ενθαρρύνουν την πρόοδο και την προσπάθεια. Επιπλέον, στοιχεία όπως οι προκλήσεις και οι διαγωνισμοί δημιουργούν ένα θετικό μαθησιακό περιβάλλον που ενισχύει την αυτοεκτίμηση και την αυτορρύθμιση των μαθητών. Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) και των εκπαιδευτικών παιχνιδιών διαφυγής (escape games) ως καινοτόμων εργαλείων για την ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης. Στο πλαίσιο της παρέμβασης, οι μαθητές συμμετείχαν σε ένα ψηφιακό παιχνίδι που αξιοποιούσε την ΤΝ ως βοηθό των μαθητών/τριών, με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε ορεινά οικοσυστήματα. Το παιχνίδι τοποθέτησε τους μαθητές σε ένα σενάριο όπου καλούνταν να προστατεύσουν την τοπική χλωρίδα και πανίδα μιας οροσειράς μέσω της αναγνώρισης φυτών και ζώων, της αποκρυπτογράφησης μηνυμάτων και της επίλυσης προβλημάτων. Βοηθός σε όλη την πορεία τους ήταν ένα ξωτικό του δάσους που τους παρείχε τις απαιτούμενες πληροφορίες μέσα από βίντεο όπου οι μαθητές/τριες έβρισκαν ό,τι χρειάζονταν για να συνεχίσουν το παιχνίδι. Η αναζήτηση προχωρούσε με άλλα παιχνίδια, όπως η κρεμάλα και οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Η αποστολή ολοκληρώνονταν επιτυχώς, εφόσον οι μαθητές/τριες είχαν σώσει ένα σημαντικό οικοσύστημα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το παιχνίδι ενίσχυσε την κριτική σκέψη, την ομαδική συνεργασία, τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και την τεχνολογική επάρκεια των μαθητών. Συμπερασματικά, η συνδυαστική χρήση παιγνιδοποίησης και ΤΝ αποτελεί μια πολλά υποσχόμενη προσέγγιση για τη δημιουργία ποιοτικότερης και πιο συμμετοχικής εκπαιδευτικής εμπειρίας.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ζίγγα Μαριλένα
Διδάκτωρ Τμήματος Επιστημών της Αγωγής Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Αντικείμενο της παρουσίασης αποτελεί η αξιολόγηση του ρόλου των πηγών και των δραστηριοτήτων των σχολικών εγχειριδίων, στην καλλιέργεια και κριτικής και ιστορικής σκέψης, με επίκεντρο το σχολικό βιβλίο της Ιστορίας Α΄ Λυκείου που διδάσκεται σε όλα τα δημόσια σχολεία της Κυπριακής Δημοκρατίας στη βάση καθορισμένων κριτηρίων.

Τα ερωτήματα, που θα εξεταστούν είναι:

α) Με ποια κριτήρια και διαστάσεις αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των πηγών στην οικοδόμηση κριτικής και ιστορικής σκέψης;

β) Με ποια κριτήρια και διαστάσεις αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων στην οικοδόμηση κριτικής και ιστορικής σκέψης;

γ) Σε ποιο βαθμό οι πηγές είναι επιτελούν αποτελεσματικά το ρόλο τους στην οικοδόμηση κριτικής και ιστορικής σκέψης;

δ) Σε ποιο βαθμό οι δραστηριότητες επιτελούν αποτελεσματικά το ρόλο τους στην οικοδόμηση κριτικής και ιστορικής σκέψης;

Η μέθοδος που αξιοποιήθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας είναι η ποιοτική ερμηνευτική προσέγγιση σε συνδυασμό με την ποσοτική ανάλυση περιεχομένου.

Από την αξιολόγηση των πηγών και δραστηριοτήτων του σχολικού βιβλίου Ιστορίας της Α΄Λυκείου προκύπτει ότι δεν είναι αποτελεσματικά, καθώς δεν ανταποκρίνονται στην πλειοψηφία των κριτηρίων.

Η αξιολόγηση των σχολικών βιβλίων αποτελεί βήμα για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης, εφόσον στη χώρα μας λείπουν τα πλαίσια μέσα στα οποία τα σχολικά βιβλία παράγονται και χρησιμοποιούνται στη σχολική πραγματικότητα. Παράλληλα, η ανάγκη ανάμειξης των εκπαιδευτικών στην επιλογή των βιβλίων είναι εντονότερη σήμερα, λόγω της απαίτησης για παιδαγωγική αυτονομία του εκπαιδευτικού.

Η ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Πολυχρόνη Ευθυμία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Φωτιάδου Γεωργία
ΕΔΙΠ

Η Βιέννη, μια πόλη με μεγάλες μεταναστευτικές ροές Ελλήνων και σημαντική ιστορία, είναι και το σημείο όπου πρωτοεμφανίστηκε η ελληνική γλώσσα, ενώ ταυτόχρονα όλα τα ελληνικά έντυπα, ιδίως της διασποράς προέρχονται από αυτόν τον τόπο. Πλέον κατοικούν εκεί περίπου πέντε χιλιάδες Έλληνες, οι οποίοι αποδεικνύουν την εξέλιξη και τη διατήρηση του ελληνικού πολιτισμού, του ελληνικού πνεύματος και της ελληνικής ως «γλώσσα πολιτισμικής κληρονομιάς». Με τον όρο «γλώσσα πολιτισμικής κληρονομιάς» (ΓΠΚ) εννοούμε την γλώσσα που μιλάει κάποιος ως πρώτη/μητρική γλώσσα (ή ως μία από τις πρώτες γλώσσες) σε ένα περιβάλλον όπου η γλώσσα της ευρύτερης κοινωνίας είναι διαφορετική από εκείνη που μιλιέται στο σπίτι. Έτσι, η παρούσα έρευνα επικεντρώθηκε στους Έλληνες που μετανάστευσαν στην Βιέννη και διατηρούν την ελληνική

γλώσσα, που διδάσκεται σε διάφορους τύπους σχολείων, όπως η Ελληνική Εθνική Σχολή. Στόχος, λοιπόν, της έρευνας ήταν να καταγράψει τις διδακτικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται και τη στάση των Ελλήνων ομογενών απέναντι σε αυτές. Πρόκειται για μια μελέτη περίπτωσης για την οποία υλοποιήθηκαν επιτόπια παρατήρηση της δομής, ανάλυση των διδακτικών υλικών και φαινομενολογική ποιοτική συνέντευξη με πέντε άτομα που προέρχονται (α) από τη Σχολή και (β) από την ευρύτερη περιοχή, ώστε να διερευνηθούν οι δράσεις που οργανώνονται και ο αντίκτυπός τους στην τοπική κοινωνία. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η Ελληνική Εθνική Σχολή επιτελεί τον σκοπό της (δηλαδή τη διδασκαλία και διατήρηση της ελληνικής), με κύριο γνώμονα την τήρηση του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών (ΑΠΣ), με συμπληρωματικό υποστηρικτικό και διδακτικό υλικό και με δράσεις ανοιχτές για την ευρύτερη κοινότητα. Η συμβολή της συγκεκριμένης εισήγησης είναι σημαντική, καθώς αναλύει τις πρακτικές που ακολουθούνται και το υλικό που χρησιμοποιείται για τη διδασκαλία και διατήρηση της ελληνικής στο εξωτερικό. Πρόκειται για μία έρευα που ενδιαφέρει τους ερευνητές, καθώς δεν υπάρχει χαρτογράφηση του συγκεκριμένου ζητήματος, τους εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με τη διδασκαλία της ελληνικής ως ΓΠΚ και τους ομογενείς.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Μυλωνάς Δημήτριος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ80, Επόπτης Ποιότητας της Εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Ανατολικής Θεσσαλονίκης
Φραγκάκη Ζαφειρώ
Νομικός, Σύμβουλος Ακεραιότητας

Η εκπαίδευση για την πολιτειότητα και την ακεραιότητα αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα της σύγχρονης δημοκρατικής κοινωνίας, διαμορφώνοντας υπεύθυνους και ηθικά συνειδητοποιημένους πολίτες. Ιδιαίτερα στον τομέα της οικονομικής συμπεριφοράς, η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης, ηθικής λήψης αποφάσεων και κοινωνικής ευθύνης κρίνεται αναγκαία για την ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της χρηστής διακυβέρνησης. Τα νέα Προγράμματα Σπουδών της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής στο Γυμνάσιο και το Λύκειο ενσωματώνουν σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που εστιάζουν στη διαμόρφωση δημοκρατικής συνείδησης και στην καλλιέργεια αξιών ηθικής οικονομικής συμπεριφοράς. Μέσα από τη διεπιστημονική προσέγγιση, η διδασκαλία ενσωματώνει στοιχεία οικονομικής παιδείας, πολιτικής φιλοσοφίας και κοινωνιολογίας, επιτρέποντας στους μαθητές να κατανοήσουν τη σχέση μεταξύ οικονομικών επιλογών και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η επιστημονική συμβολή της εισήγησης έγκειται στην ανάλυση του ρόλου της εκπαίδευσης στην καλλιέργεια της πολιτειότητας και της ακεραιότητας στην οικονομική συμπεριφορά των πολιτών. Μέσα από τη μελέτη των νέων Προγραμμάτων Σπουδών της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, η έρευνα αναδεικνύει τη σημασία της ηθικής οικονομικής σκέψης και της κοινωνικής υπευθυνότητας. Επιπλέον, συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο για τη διαφάνεια και τη δημοκρατική συνείδηση, παρέχοντας παιδαγωγικές προτάσεις για τη βιωματική εκπαίδευση. Η εισήγηση προτείνει πρακτικές που ενισχύουν την ηθική λήψη αποφάσεων και τη χρηστή διακυβέρνηση μέσω της εκπαίδευσης.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Τσούρα Ανδρονίκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η παρούσα εισήγηση επιχειρεί μια αναλυτική σύγκριση μεταξύ του παλιού και του νέου προγράμματος σπουδών για το νηπιαγωγείο, με στόχο να διερευνηθεί κατά πόσο το νέο πρόγραμμα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες. Μέσα από αυτήν τη συγκριτική προσέγγιση εξετάζονται οι καινοτομίες που εισάγει, καθώς και οι αλλαγές που επιφέρει στη διδακτική πρακτική. Η ανάλυση αυτή προέκυψε από ερωτήματα που διατυπώθηκαν από τις νηπιαγωγούς στο πλαίσιο της επιμόρφωσής τους. Η σύγκριση επικεντρώνεται σε βασικούς άξονες, όπως ο σκοπός, οι αρχές, το περιεχόμενο, τα θεματικά πεδία, η διδακτική προσέγγιση, ο σχεδιασμός της μάθησης και η αξιολόγηση. Εξετάζεται εάν το νέο πρόγραμμα ενσωματώνει θεμελιώδεις αξίες, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, η κοινωνική δικαιοσύνη, η ενταξιακή εκπαίδευση και η ενεργός πολιτειότητα. Παράλληλα, διερευνάται ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, γονέων και άλλων φορέων, καθώς και ο βαθμός στον οποίο το νέο περιεχόμενο αποτελεί ουσιαστική καινοτομία ή απλώς αναδιάρθρωση του προηγούμενου προγράμματος. Επιπλέον, εξετάζονται οι βασικές ικανότητες που καλλιεργούνται μέσα από τα νέα θεματικά πεδία και κατά πόσο η μαθησιακή διαδικασία, όπως οργανώνεται στο πλαίσιο του νέου μοντέλου (μοντέλο 5Ε), συμβάλλει στη βελτίωση της εκπαιδευτικής εμπειρίας ή δυσχεραίνει τις ήδη υπάρχουσες πρακτικές. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην αξιολόγηση και στον τρόπο με τον οποίο αυτή ενσωματώνεται φυσικά στη μαθησιακή διαδικασία ή επιβάλλει πρόσθετο βάρος στις εκπαιδευτικούς. Μέσα από αυτήν τη συγκριτική μελέτη επιχειρείται να δοθούν απαντήσεις σε όλα τα παραπάνω ερωτήματα, εξετάζοντας αν το νέο πρόγραμμα σπουδών συμβάλλει στην καλλιέργεια δεξιοτήτων και αξιών για την κοινωνία του μέλλοντος, καθώς και το κατά πόσο είναι προσαρμοσμένο στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Κληρονόμου Πηνελόπη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Σε μια εποχή που η τεχνολογία προσφέρει πληθώρα ελκυστικών εκπαιδευτικών εργαλείων για την εκπαιδευτική διαδικασία, οι εκπαιδευτικοί καλούνται από την πρώτη κιόλας τάξη του δημοτικού ,να καλλιεργήσουν την αγάπη των παιδιών για τη λογοτεχνία και το διάβασμα.

Το λογοτεχνικό βιβλίο διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο τόσο στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού , όσο και στην καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων (επικοινωνία, παρατήρηση, φαντασία, κριτική σκέψη, ανταλλαγή απόψεων).

Η παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρήσει να αναδείξει τον βαθμό στον οποίο επιτυγχάνεται η ανάπτυξη και καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας στους μαθητές της πρώτης τάξης στου δημοτικού, από τους εκπαιδευτικούς, στα πλαίσια του προγράμματος σπουδών.

Η εισήγηση συνδυάζει την εμπειρική έρευνα πεδίου , τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων και τέλος την ποιοτική ανάλυση των ποσοτικών αποτελεσμάτων. Για την εμπειρική έρευνα χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια, τα οποία χορηγήθηκαν σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης . Η ποσοτική επεξεργασία των δεδομένων του δείγματος που ακολούθησε συνδυάστηκε με την ποιοτική ανάλυση των στατιστικών αποτελεσμάτων .Το

ερευνητικό ερώτημα που τέθηκε ήταν να οριστούν ποιοι είναι οι τρόποι με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης καλλιεργούν την φιλαναγνωσία στους μαθητές στο σχολικό περιβάλλον.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ … ΕΝΑ ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ: ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Δροσουλάκης Κωνσταντίνος
Εκπαιδευτικός ΠΕ79.01

Μουσική και … ένα σάντουιτς

Πώς κυλάει καλύτερα ένα σάντουιτς;

Μήπως αν είναι φραντζολάκι (κίνηση βαρελάκι), αν είναι burger (κίνηση τροχός) .... κι αν έχει τα χαρακτηριστικά ενός τοστ (με γωνίες) πώς κυλάει; Και πώς συμμετέχει στη σωματοποίηση της μουσικής;

Υπάρχει έντεχνη ποίηση και αν ναι, τι ονομάζεται μη έντεχνη ποίηση;

Σβαρόφτσκι και τσαϊκόφσκι είναι λέξεις αρσενικού, θηλυκού ή ουδέτερου γένους;

Ο πολιτισμός μας περνάει τα τελευταία χρόνια από τεράστιες ανακατατάξεις τόσο βαθιές όσο εκείνες που πέρασε την περίοδο του 15 του 16ου αιώνα που χαρακτηρίζεται σαν "αναγέννηση". Αυτές οι ανακατατάξεις δεν εμφανίζονται μόνο στο επίπεδο των συνειδητών απόψεων και πεποιθήσεων αλλά στο πολύ σημαντικότερο επίπεδο της αντίληψης και των ασυναίσθητων τρόπων σκέψης που πάνω τους βασίζουμε την καθημερινή μας ομιλία και δραστηριότητα.

Η γλώσσα δεν μένει ανέπαφη και, όπως διαμορφώνεται και συχνά «παραμορφώνεται», ακόμα κι όταν οι παραμορφώσεις προέρχονται από ακαδημαϊκά περιβάλλοντα, πρωτίστως τότε, λειτουργεί ως καταργητής της αυτογνωσίας και επομένως της συνειδητής προόδου.

Στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται να δοθεί απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα μέσα από κριτική ανάλυση του επικαιροποιημένου αναλυτικού προγράμματος σπουδών του μαθήματος της μουσικής στο δημοτικό σχολείο φωτίζοντας παράλληλα τους λεκτικούς ακροβατισμούς και νοηματικές εκκενώσεις, δείγμα της ακαδημαϊκής τελμάτωσης του καιρού μας…

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΑ: ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΟΡΑΜΑ

Liontou Mochament Marina
(Dr) PE 79.01

Η εισήγηση επιχειρεί να αποτυπώσει την τρέχουσα κατάσταση σχετικά με τα Προγράμματα Σπουδών για τα όργανα παραδοσιακής μουσικής στο πλαίσιο των Μουσικών Γυμνασίων/Λυκείων. Στη συνέχεια, αναδεικνύει προκλήσεις σχετικές με τον σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών και προτείνει πλαίσια εισήγησης σχετικά με την δημιουργία τους.

Β05. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΚΛΑΣΜΑΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Πολύδωρος Γεώργιος
Πανεπιστήμιο Κρήτης / Εντεταλμένος Διδάσκων

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη συμβολή της Τεχνητής Νοημοσύνης στη διδασκαλία των κλασμάτων σε μαθητές Α' Γυμνασίου, ηλικίας 12-13 ετών. Στόχος της είναι να διερευνηθεί πώς ένας συνδυασμός τριών εργαλείων – ChatGPT, GeoGebra και Kahoot! – μπορεί να ενισχύσει την κατανόηση και την εμπλοκή των μαθητών σε μια κρίσιμη μαθηματική έννοια. Ο σχεδιασμός της έρευνας περιλάμβανε μια προσέγγιση pre-test και post-test σε δείγμα 146 μαθητών από έξι διαφορετικά σχολεία της Αττικής, ενώ οι απόψεις των μαθητών εξετάστηκαν στο τέλος της εφαρμογής της μεθοδολογίας μέσω ερωτηματολογίων. Τα αποτελέσματα έδειξαν σημαντική βελτίωση στην κατανόηση των κλασμάτων, αύξηση του ενδιαφέροντος για το μάθημα και θετική στάση προς τη χρήση ψηφιακών εργαλείων. Η εισήγηση απαντά στο ερώτημα πώς η ενσωμάτωση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης μπορεί να βελτιώσει τη μαθησιακή εμπειρία και προσφέρει ένα δομημένο σχέδιο για τη χρήση τους στη διδασκαλία, συμβάλλοντας στην εμπλουτισμένη διδακτική πρακτική και την αξιοποίηση της τεχνολογίας στη σύγχρονη εκπαίδευση.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ "ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟ Χ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ"

Παπαργύρη Αθηνά
Μαθηματικός ΠΕ 03 Διδάκτωρ της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών
Λάκκα Ανδριάνα
Φιλόλογος ΠΕ 02
Σικελιανού Δέσποινα
Φιλόλογος ΠΕ 02 Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Τα μαθηματικά και το θέατρο συνδέονται μέσω της δημιουργικότητας, της αφηγηματικής δομής και της ενσώματης εμπειρίας. Στη διδακτική των μαθηματικών, το θέατρο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να ζωντανέψει αφηρημένες έννοιες, να ενισχύσει την κατανόηση μέσω ρόλων και διαλόγων και να προσφέρει ευκαιρίες για ενεργό μάθηση.

Στόχος μας είναι να χρησιμοποιήσουμε διαθεματική – διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος, ενσωματώνοντας σύγχρονες τεχνολογίες και θεατρικό παιχνίδι. Με ομαδική συνεργασία θα συνδέσουμε την επίλυση εξισώσεων με καθημερινά προβλήματα και εσωτερικές αναζητήσεις. Μέσα από την ομαδοσυνεργατική μάθηση, οι μαθητές θα δημιουργήσουν σκηνές με κοινωνικά θέματα με βάση τη συζήτηση και τον αναστοχασμό, με σκοπό να ενισχυθεί η αυτοπεποίθηση και η δημιουργικότητά τους.

Στην παρούσα εισήγηση απευθυνόμαστε σε μαθητές της Α’ Λυκείου, οι οποίοι θα κληθούν να αντιπαραβάλουν τα βήματα επίλυσης της εξίσωσης πρώτου βαθμού με την ψυχολογική διεργασία αναζήτησης του άγνωστου x εαυτού μας. Η επίλυση μιας εξίσωσης πρώτου βαθμού, απαιτεί μια

λογική αλληλουχία βημάτων για την εύρεση της λύσης. Παρόμοια, η ψυχολογική διεργασία αναζήτησης του εαυτού μας περιλαμβάνει συστηματικά βήματα αυτοανάλυσης και κατανόησης.

Η διαδικασία είναι λογική αλλά και βαθιά συμβολική, υπενθυμίζοντας πως η αυτογνωσία και η λογική σκέψη είναι αλληλένδετες. Τη συλλογιστική αυτή πορεία καθώς και τα αποτελέσματά της, οι μαθητές θα τα παρουσιάσουν με τη μορφή θεατρικού κειμένου που θα συντάξουν και με τη δραματοποίησή του.

Μέσα από θεατρικές δραστηριότητες που εστιάζουν στην κίνηση στο χώρο, στη συμμετρία και στις γεωμετρικές σχέσεις, οι μαθητές κατανοούν έννοιες όπως το επίπεδο και ο τρισδιάστατος χώρος. Η δραματοποίηση εννοιών, διευκολύνει την κατανόηση της μαθηματικής γλώσσας μέσω αφηγηματικών προσεγγίσεων. Η ενσωμάτωση του θεάτρου ενισχύει τη συνεργατικότητα, τη δημιουργική σκέψη και την επίλυση προβλημάτων, δεξιότητες απαραίτητες για τη σύγχρονη διδακτική.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Γιαννάκου Γλυκερία
Εκπαιδευτικός ΠΕ78

Η διερευνητική εργασία πραγματεύεται πώς οι διδακτικές προσεγγίσεις, οι πρακτικές και οι στρατηγικές παρέμβασης για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες μπορούν να συμβάλλουν στην καλύτερη εκπαιδευτική εμπειρία, τις μαθησιακές επιδόσεις και την πρόοδο τους.

Αναλυτικότερα, αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών στρατηγικών στη βελτίωση των μαθησιακών επιδόσεων, καθώς και προσδιορίζει και κατηγοριοποιεί τους τύπους μαθησιακών δυσκολιών. Επιπρόσθετα, η έρευνά μου έχει σκοπό έχει να μελετήσει τη χρήση πολυαισθητηριακών προσεγγίσεων και τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία και να αναλύσει τη σημασία της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και της εξατομίκευσης για την υποστήριξη αυτών των μαθητών.

Ο κύριος στόχος είναι να εντοπιστούν οι πιο αποτελεσματικές μέθοδοι και εργαλεία υποστήριξης για αυτούς τους μαθητές, ώστε να ενσωματώσουμε περισσότερα εμπεριστατωμένα στοιχεία και να ενδυναμωθεί το γνωστικό αντικείμενο σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο.

Η έρευνα βασίζεται σε μικτή μεθοδολογία που συνδυάζει ποιοτική και ποσοτική προσέγγιση. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα πορίσματα ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών σχετικά με τη διδασκαλία και τις στρατηγικές παρέμβασης. Η ποιοτική έρευνα περιλαμβάνει συνεντεύξεις με δασκάλους, μαθητές και γονείς, εστιάζοντας στις βιωματικές εμπειρίες και αντιλήψεις τους σχετικά με τις στρατηγικές διδασκαλίας. Η ποσοτική έρευνα περιλαμβάνει ανάλυση δεδομένων από εκπαιδευτικά προγράμματα και αξιολόγηση της απόδοσης των μαθητών πριν και μετά τις παρεμβάσεις.

Η εργασία απαντά στο ερώτημα πώς οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και στρατηγικές παρέμβασης μπορούν να ενισχύσουν τη μαθησιακή διαδικασία για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες.

Εν κατακλείδι, συμβάλλει στην υπάρχουσα γνώση προσδιορίζοντας τις πιο αποτελεσματικές διδακτικές πρακτικές και εξετάσει παρεμβάσεις αναδεικνύοντας τη σημασία της εξατομικευμένης προσέγγισης και της τεχνολογίας στην υποστήριξη αυτών των μαθητών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ (ARCGIS STORYMAPS) ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ: ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.

Φωτίου Φωτεινή
Υποψήφιος διδάκτορας και Εκπαιδευτικός στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στην αξιολόγηση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας ενός προσαρμοσμένου ερωτηματολογίου στην ελληνική γλώσσα, σχεδιασμένου για την αξιολόγηση της επίδρασης της ενσωμάτωσης ψηφιακών χαρτών (ArcGIS StoryMaps) στην διδασκαλία της γεωγραφίας σε γυμνάσια της Κύπρου. Στόχος είναι η διερεύνηση της συμβολής των ψηφιακών χαρτών στην ανάπτυξη χωρικής σκέψης, γεωγραφικών δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης.

Η μελέτη βασίζεται σε ποσοτική προσέγγιση. Ένα ερωτηματολόγιο, μεταφρασμένο και προσαρμοσμένο από παρόμοια μελέτη στην Κίνα, χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή δεδομένων. Το ερωτηματολόγιο αξιολόγησε την κατανόηση γεωγραφικών εννοιών, την ανάπτυξη χωρικής σκέψης και την ικανότητα συνεργασίας μέσω των ψηφιακών χαρτών. Η τυπολογία Maude (2018) χρησιμοποιήθηκε για τη διαμόρφωση των ερωτήσεων.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δύο γυμνάσια της Λάρνακας, Κύπρου, με δείγμα 134 μαθητές. Χρησιμοποιήθηκαν στατιστικές τεχνικές (Pearson Correlation Coefficient, παραγοντική ανάλυση, Cronbach's α) για την ανάλυση των δεδομένων μέσω του στατιστικού πακέτου SPSS.

Η ανάλυση έδειξε υψηλή αξιοπιστία του ερωτηματολογίου (Cronbach's α = 0.818). Η παραγοντική ανάλυση εντόπισε έναν κυρίαρχο παράγοντα, υποδεικνύοντας ότι οι ψηφιακοί χάρτες βελτιώνουν τον τρόπο σκέψης των μαθητών και την κατανόηση των γεωγραφικών εννοιών, ενώ υπάρχει θετική συσχέτιση με την ανάπτυξη χωρικής σκέψης και συνεργασίας.

Τα ευρήματα υποστηρίζουν την αποτελεσματικότητα της ενσωμάτωσης ψηφιακών χαρτών στην διδασκαλία της γεωγραφίας. Η υψηλή αξιοπιστία του εργαλείου και η εντόπιση ενός κυρίαρχου παράγοντα ενισχύουν την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων.

Η έρευνα προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες για την υιοθέτηση καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και αναδεικνύει την σημασία της τεχνολογίας στην ενίσχυση της μάθησης της γεωγραφίας. Τα αποτελέσματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από εκπαιδευτικούς για την βελτίωση των διδακτικών πρακτικών και την ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών μαθησιακών περιβαλλόντων.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ: ΤΕΧΝΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

Μαυρογιάννη Αριστέα
Εντεταλμένη Διδάσκουσα, Τμήμα Φιλοσοφίας, Φιλοσοφική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Βασιλάκη Ελένη
Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Τραχανιάς Ευστράτιος
Διδακτορικός Ερευνητής, City University of London

Το ιστορικό ντοκιμαντέρ ως κινηματογραφική τέχνη καταγραφής της πραγματικότητας μπορεί να έχει ισχυρή σύνδεση με τη διδακτική προσέγγιση της Ιστορίας. Με το ντοκιμαντέρ «Οικία Χρονάκη - Μια ματιά στο παρελθόν» επιχειρήθηκε η γόνιμη αλληλεπίδραση μαθητών/τριών

Λυκείου με την τοπική Ιστορία του Ηρακλείου. Το ντοκιμαντέρ ήταν μαθητικό δημιούργημα στο πλαίσιο του πολιτιστικού προγράμματος «Ανιχνεύοντας κοινά αρχιτεκτονικά στοιχεία: Ηράκλειο-Κωνσταντινούπολη». Η αναστοχαστική του προσέγγιση σχετίζεται με το πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων «Γέφυρες συνεργασίας με τα ελληνικά μειονοτικά σχολεία Κωνσταντινούπολης και Ίμβρου». Θέμα του είναι το κονάκι του Ρασίχ Μπέη Ασπράκη, γνωστό ως «οικία Χρονάκη», που ανεγέρθηκε μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1856 στην οθωμανική συνοικία Σουλτάν Ιμπραήμ του Ηρακλείου. Κατά τη διάρκεια του ντοκιμαντέρ, που διαρκεί 8,18 λεπτά παρουσιάζονται από τον αφηγητή/μαθητή στιγμιότυπα από το περίτεχνο εσωτερικό και την αυλή της οικίας. Ακολουθεί μέρος της συνέντευξης στην αρχιτέκτονα της Υπηρεσίας Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης, η οποία σχολιάζει τον διάκοσμο και συγκεκριμένα αρχιτεκτονικά στοιχεία της οικίας. Η αφήγηση τελειώνει με μαθήτρια, που αποτυπώνει την αίσθηση από την επαφή των σύγχρονων νέων με ιστορικά μνημεία. Για τη δημιουργία του ντοκιμαντέρ αξιοποιήθηκε η βιβλιογραφική έρευνα της ομάδας των «μαθητών/ιστορικών», ακολούθησε η συγγραφή του σεναρίου από τους «μαθητές/σεναριογράφους», οι πρόβες της ομάδας των «μαθητών/παρουσιαστών», η κινηματογράφηση της ομάδας των «μαθητών/κινηματογραφιστών» και τέλος η ολοκλήρωση του ντοκιμαντέρ από την ομάδα των «μαθητών/παραγωγών». Οι μαθητές/τριες εξοικειώθηκαν με τεχνικές κινηματογράφησης και αποφεύγοντας το γνωστικό άγχος, που συχνά συνδέεται με την Ιστορία λόγω του πλήθους των πληροφοριών που πρέπει να συγκρατηθούν στη μνήμη, προσέγγισαν με βιωματικό τρόπο την Τοπική Ιστορία και γνώρισαν ένα εξαιρετικό δείγμα της οθωμανικής αρχιτεκτονικής του 19ου αιώνα. Η ψυχοπαιδαγωγική αξιοποίηση του ντοκιμαντέρ έχει στόχο, μειώνοντας το γνωστικό φορτίο, να κινητοποιήσει τους/τις μαθητές/τριες να γνωρίσουν το κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο της συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου, αναγνωρίζοντας επιπρόσθετα την αξία της προστασίας των μνημείων και τον σημαντικό ρόλο της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ: ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Παναγιωτάκη Ειρήνη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ80 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης αποτελεί μία από τις καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις που προτείνεται στον Οδηγό Εκπαιδευτικού για το νέο πρόγραμμα σπουδών του μαθήματος "Αρχές Οικονομικής Επιστήμης", το οποίο πρόκειται να εφαρμοστεί το επόμενο σχολικό έτος. Το κύριο επιχείρημα για την εφαρμογή του μοντέλου στηρίζεται στο γεγονός ότι απελευθερώνει πολύτιμο χρόνο στην τάξη για την υλοποίηση συμμετοχικών και συνεργατικών δραστηριοτήτων που καλλιεργούν δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη και η συνεργασία, ενώ παράλληλα ενισχύει την αυτορρύθμιση των μαθητών/τριών, ανταποκρινόμενο στις απαιτήσεις της σύγχρονης εκπαίδευσης.

Ωστόσο, αν και το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης έχει εφαρμοστεί σε αρκετά διδακτικά αντικείμενα, η εφαρμογή του στο μάθημα της Οικονομίας παραμένει περιορισμένη. Για τον λόγο αυτό, η παρούσα έρευνα εστιάζει στην διερεύνηση της ετοιμότητας των εκπαιδευτικών κλάδου ΠΕ80 να υιοθετήσουν το μοντέλο, εξετάζοντας παράλληλα τις αντιλήψεις τους.

Η έρευνα ακολουθεί μικτή μεθοδολογική προσέγγιση. Κατά την πρώτη φάση (Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2024), πραγματοποιήθηκε επιμόρφωση σε εκπαιδευτικούς, με στόχο τη γνωριμία τους με το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης και τις πρακτικές εφαρμογές του. Μετά την ολοκλήρωση της επιμόρφωσης, στάλθηκαν ερωτηματολόγια σε εκπαιδευτικούς του κλάδου ΠΕ80, ανεξαρτήτως αν είχαν συμμετάσχει στην επιμόρφωση. Τα ερωτηματολόγια εξετάζουν τις γνώσεις, τις αντιλήψεις, την ετοιμότητα και την πρόθεση των εκπαιδευτικών να υιοθετήσουν το μοντέλο στη διδακτική τους

πρακτική. Στη δεύτερη φάση (Φεβρουάριος - Μάρτιος 2025), πέντε εκπαιδευτικοί θα εφαρμόσουν το μοντέλο στις τάξεις τους, με τα δεδομένα να αναλύονται μέσω συνεντεύξεων για την εξαγωγή ποιοτικών συμπερασμάτων.

Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα δείχνουν ότι, παρότι οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν τα πλεονεκτήματα του μοντέλου, όπως η ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών/τριών και η ανάπτυξη δεξιοτήτων, υπάρχουν προκλήσεις που σχετίζονται με την τεχνολογική υποδομή, τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού και την επαρκή προετοιμασία των μαθητών/τριών. Η ποιοτική φάση αναμένεται να προσφέρει βαθύτερη κατανόηση των προκλήσεων της εφαρμογής του μοντέλου, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση πρακτικών προτάσεων για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών.

ΌΤΑΝ Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΓΡΑΦΕΙ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΟΡΘΩΝΕΙ, ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, ΜΗΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΘΕΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΛΗΡΟΥΣ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ; (FLIPPED LEARNING)

Τζωρτζάκης Ιωάννης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Πολιτικών Μηχανικών

Η παρούσα εισήγηση προσπαθεί να δώσει μία απάντηση στο ερώτημα σχετικά με τον επιθυμητό ρόλο της Τεχνητής Νοημοσύνης (Τ.Ν.) στην εκπαίδευση. Τα τελευταία τρία χρόνια, βλέπουμε την ραγδαία εξέλιξη της Τ.Ν., ιδιαίτερα των γλωσσικών μοντέλων και των σχετικών ψηφιακών βοηθών (chatbots), όπως το ChatGPT, το Gemini κ.α. που μπορούν να παράγουν κείμενο υψηλής ποιότητας και να αυτοματοποιούν κάποιες διαδικασίες αξιολόγησης, πράγμα που δημιουργεί νέες προκλήσεις αλλά και ευκαιρίες για το εκπαιδευτικό σύστημα. Η δυνατότητα των εργαλείων αυτών να συγγράφουν, όλο και καλύτερης ποιότητας, εργασίες για τους μαθητές, αλλά και η δυνατότητα για τη διόρθωση αυτών των εργασιών από τους εκπαιδευτικούς, θέτει υπό αμφισβήτηση τις παραδοσιακές παιδαγωγικές πρακτικές και εγείρει τόσο ηθικά ζητήματα όσο και ζητήματα αποτελεσματικότητας της μάθησης.

Η εισήγηση προτείνει την θεσμοθέτηση του πλήρους μοντέλου της Ανεστραμμένης Μάθησης (Flipped Learning) ως μιας πιθανής απάντησης στις προκλήσεις που θέτει η ανεξέλεγκτη χρήση της Τ.Ν. και των ψηφιακών βοηθών στην εκπαίδευση που επιπλέον, χρησιμοποιούνται χωρίς, τις περισσότερες φορές, επίγνωση των περιορισμών τους. Στην Ανεστραμμένη Μάθηση, όπου οι παραδοσιακές διαλέξεις μεταφέρονται εκτός της τάξης, μέσω ψηφιακού υλικού, ενώ ο χρόνος στην τάξη αξιοποιείται για την ενεργό εμπλοκή των μαθητών σε δραστηριότητες, την επίλυση προβλημάτων, τη συνεργασία και την εμβάθυνση στην κατανόηση των εννοιών, δίνεται η επιπλέον δυνατότητα αξιοποίησης διαφόρων εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης, στο πλαίσιο ομαδικής συνεργασίας των μαθητών με την επίβλεψη και καθοδήγηση των εκπαιδευτικών. Αναλύονται τα θεωρητικά πλεονεκτήματα της Ανεστραμμένης Μάθησης, ως το πλήρες μοντέλο εφαρμογής της Ανεστραμμένης Τάξης (flipped classroom) σε ένα περιβάλλον όπου η Τ.Ν. μπορεί να αξιοποιήσει και όχι να αντικαταστήσει τη δημιουργία και την αξιολόγηση μαθησιακού περιεχομένου. Υποστηρίζεται ότι το μοντέλο αυτό, μπορεί να κάνει τη διαφορά από την παθητική πρόσληψη πληροφοριών, στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης, δημιουργικότητας και δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων, ικανοτήτων που είναι δύσκολο να αναπαραχθούν από την Τ.Ν. Επιπλέον, η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στην τάξη, με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού, μπορεί να ενισχύσει την κατανόηση και την εφαρμογή της γνώσης σε πραγματικές καταστάσεις.

Στην εισήγηση θα παρουσιαστούν μελέτες περίπτωσης και αποτελέσματα εφαρμογής, οι έως τώρα θεσμοθετημένες πτυχές του ζητήματος και η πρόταση για την επιτυχή εφαρμογή ενός πλήρους μοντέλου Ανεστραμμένης Μάθησης στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΝΗΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ESA: ΜΙΑ ΑΥΤΟΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΈΡΓΩΝ, ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Σκαρβελάκης Βασίλειος
Εκπαιδευτικός ΠΕ81 Υποψήφιος Διδάκτορας

Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών της Ευρωπαϊκής Διαστημικής Υπηρεσίας (ESA) αποτελεί μια διαδικασία που εξελίσσεται με μεγάλη επιτυχία τα τελευταία χρόνια, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Ειδικότερα για τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στον τομέα του Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) των "Δομικών Έργων, Δομημένου Περιβάλλοντος και Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού", η διαδικασία αυτή αναπτύσσει προχωρημένες ικανότητες σε διάφορα πεδία του τομέα, αλλά και στη γενική παιδεία.

Μέσω της μεθόδου της αυτοεθνογραφικής έρευνας στην εκπαίδευση, της μεθόδου του Burke και της θεματικής ανάλυσης, η έρευνα αποσκοπεί στην καταγραφή της εμπειρίας του εκπαιδευτικού στην εκπαίδευση της διαπλανητικής παιδαγωγικής, την έρευνα και την εφαρμογή τους από την ESA.

ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΣΦΑΛΗ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΑΥΤΕΣ

Πατεράκη Χρυσούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Τσιτιρίδου Χριστίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η σκοποθεσία της παρουσίασης της εν λόγω διδακτικής πρότασης με την αξιοποίηση της μεθόδου της αυθεντικής αξιολόγησης επικεντρώνεται στη σταδιακή εγκατάλειψη - από το σύνολο της σχολικής κοινότητας και τον εξοβελισμό από τα Αναλυτικά Προγράμματα - της οπτικής της λογοτεχνίας ως μάθημα είτε αποστήθισης θεωρητικών όρων είτε προσφυγής σε παρωχημένες και προσχεδιασμένες απαντήσεις. Η προσδοκία συνίσταται στην αναμόρφωση της λογοτεχνίας σε ένα ανοιχτό, συμπεριληπτικό διδακτικό αντικείμενο το οποίο πέρα από την προσπάθεια καλλιέργειας του γνωστικού υπόβαθρου, πρωτίστως δημιουργεί εκείνες τις προϋποθέσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων κριτικού προβληματισμού για μείζονα και ελάσσονα ζητήματα του άμεσου και του διευρυμένου κοινωνικού περιβάλλοντος, ευελιξίας και ανταπόκρισης στις απαιτήσεις εντός και εκτός σχολικού πλαισίου. Μέσω δημιουργίας και χρήσης ελκυστικών παιδαγωγικών και διδακτικών τεχνικών αναμένουμε στο τέλος του διδακτικού έτους το εμπλεκόμενο μαθητικό δυναμικό να έχει αποκομίσει όχι μόνο τις απαιτούμενες γνώσεις σύμφωνα με τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών και την επιβαλλόμενη διδακτέα ύλη αλλά κυρίως να αναπτύξει μεταγνωστικές δεξιότητες, να μεταβληθεί σταδιακά σε ενεργό πολίτη που συμμετέχει δραστικά στα κοινωνικά, περιβαλλοντικά, οικονομικά προβλήματα της κοινωνίας, να αφουγκράζεται τα κακώς κείμενα της περιρρέουσας ατμόσφαιρας και να αναλαμβάνει δράση ώστε να ενεργοποιήσει ταυτόχρονα με τον εαυτό του και τις ομάδες που τον περιβάλλουν στα διάφορα στάδια της ζωής του. Ως μελέτη περίπτωσης για τον τρόπο που αξιοποιείται η αυθεντική αξιολόγηση εντός της τάξης, επιλέξαμε το διήγημα «Ο Κωνσταντής» της

Λίτσας Ψαραύτη που φιλοξενείται στο σχολικό εγχειρίδιο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α' Γυμνασίου.

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Κόνιαρης Θεοχάρης
Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας, υποψήφιος διδάκτωρ, εκπαιδευτικός ΠΕ03

Η εισήγηση συνιστά μια βιβλιογραφική ανασκόπηση, που εστιάζει στις διαγνωστικές προσεγγίσεις και τις διδακτικές παρεμβάσεις για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες στα μαθηματικά. Σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση των σύγχρονων μεθόδων, που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στα μαθηματικά, καθώς και η ανάλυση των αποτελεσματικών στρατηγικών διδασκαλίας, που έχουν αναπτυχθεί για τη στήριξη αυτών των μαθητών.

Αρχικά, η εισήγηση εξετάζει τα βασικά διαγνωστικά εργαλεία και μεθόδους, που έχουν αναδειχθεί μέσα από την επιστημονική βιβλιογραφία. Παράλληλα, αναλύεται η σημασία της έγκαιρης διάγνωσης και της διαφοροποίησης των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και της προώθησης κατάλληλων στρατηγικών.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τεκμηριωμένες παρεμβάσεις, που έχουν σχεδιαστεί για τη βελτίωση της μαθηματικής επίδοσης, εστιάζοντας σε εξατομικευμένες και πολυαισθητηριακές μεθόδους διδασκαλίας. Τεχνικές, όπως η χρήση ψηφιακών εργαλείων, η στρατηγική διδασκαλία επίλυσης προβλημάτων, καθώς και η εφαρμογή μαθηματικών παιγνίων, αναλύονται ως αποτελεσματικά μέσα υποστήριξης.

Τα συμπεράσματα της εισήγησης αναδεικνύουν τη σημασία μιας συνδυαστικής προσέγγισης, που ενσωματώνει την έγκαιρη διάγνωση και την εφαρμογή στοχευμένων παρεμβάσεων, προσαρμοσμένων στις ατομικές ανάγκες κάθε μαθητή. Επιπλέον, υπογραμμίζεται η ανάγκη για συνεχή κατάρτιση των εκπαιδευτικών και η ανάπτυξη ολοκληρωμένων προγραμμάτων παρέμβασης, βασισμένων σε ερευνητικά δεδομένα.

Η παρούσα ανασκόπηση αναδεικνύει τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες για τη διαχείριση των μαθησιακών δυσκολιών στα μαθηματικά, παρέχοντας χρήσιμες κατευθύνσεις για εκπαιδευτικούς και ερευνητές.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ MICROLEARNING (ΜΙΚΡΟ-ΜΑΘΗΣΗ) ΣΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΝΕΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Γαλάνη Μαρία-Ελευθερία
Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Μπούτα Χαρίκλεια (Χαρά)
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70

Η μικρομάθηση (microlearning) αποτελεί μια καινοτόμο εκπαιδευτική προσέγγιση που προσφέρει γνώση μέσω σύντομων και στοχευμένων ενοτήτων, σχεδιασμένων να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ενηλίκων εκπαιδευομένων. Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η μικρομάθηση προσφέρει ευελιξία, εξατομίκευση και αυξημένη αλληλεπίδραση, καθιστώντας την ιδανική για ενήλικες που συχνά ισορροπούν πολλαπλούς ρόλους και περιορισμούς χρόνου. Οι σύντομες ενότητες

μάθησης, όπως βίντεο μικρής διάρκειας, διαδραστικά κουίζ και ασκήσεις, διευκολύνουν την κατανόηση και τη διατήρηση της γνώσης, ενώ η χρήση τεχνολογιών όπως η τεχνητή νοημοσύνη (AI) και οι προσαρμοστικές πλατφόρμες ενισχύει την εξατομίκευση.

Το παρόν άρθρο εξετάζει τη δυναμική της μικρομάθησης μέσω μελετών περίπτωσης, όπως η διδασκαλία της ξένης γλώσσας σε φοιτητές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και η επιμόρφωση δασκάλων. Επίσης, παρουσιάζονται οι πρακτικές πολυεθνικών εταιρειών, όπως η Google, που τη χρησιμοποιούν για την ανάπτυξη δεξιοτήτων εργαζομένων. Αναλύεται επίσης η συμβολή της μικρομάθησης στη δημιουργία συμμετοχικών κοινοτήτων μάθησης, όπου εκπαιδευόμενοι και εκπαιδευτές συνεργάζονται μέσω ψηφιακών δικτύων, ανταλλάσσοντας εμπειρίες και γνώσεις.

Ωστόσο, αναγνωρίζονται προκλήσεις, όπως ο κίνδυνος αποσπασματικής γνώσης και η ανάγκη για ενίσχυση του ψηφιακού αλφαβητισμού. Προτείνονται λύσεις όπως η διασύνδεση μικρομαθημάτων σε ολοκληρωμένες θεματικές διαδρομές και η παροχή καθοδήγησης από εκπαιδευτές. Τέλος, αναδεικνύεται η συμβολή της μικρομάθησης στη διά βίου μάθηση, ενισχύοντας την κοινωνική ένταξη και την εκπαιδευτική δικαιοσύνη, καθώς και ο ρόλος της στη διαμόρφωση βιώσιμων εκπαιδευτικών πρακτικών στο πλαίσιο των Κοινοτήτων Δημιουργίας. Η μικρομάθηση, σε συνδυασμό με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, αποτελεί ένα εργαλείο-κλειδί για την ενδυνάμωση των ενηλίκων εκπαιδευομένων και την ενίσχυση της συμμετοχικής μάθησης στη σύγχρονη εποχή.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ Π.Ε. ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΔΑΦ ΚΑΙ ΔΕΠ/Υ

Τσιντάρη Μαρία Λήδα
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΔΠΜΣ, Ειδική Αγωγή

Τα παιδιά με διάσπαση ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα (ΔΕΠ/Υ) και τα παιδιά με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) εμφανίζουν αρκετές δυσκολίες σε διάφορες διαστάσεις του προφορικού λόγου ήδη από την προσχολική ηλικία. Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στη διερεύνηση των απόψεων εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως προς τις αποτελεσματικές διδακτικές πρακτικές αντιμετώπισης των δυσκολιών προφορικού λόγου που εμφανίζουν μαθητές πρώτης σχολικής ηλικίας με διάγνωση ΔΑΦ και ΔΕΠ/Υ. Στο πλαίσιο αυτό ακολουθήθηκε σχεδιασμός ποιοτικής μεθόδου προκειμένου να υπάρξει μια πιο λεπτομερής και αναλυτική κατανόηση του ερευνητικού προβλήματος. Το δείγμα συγκροτήθηκε από εννέα εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής. Για τη συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε ημιδομημένη συνέντευξη. Από τη θεματική ανάλυση των απαντήσεων των συμμετεχόντων προέκυψαν τα εξής: (α) σε σχέση με την ανάπτυξη του λεξιλογίου των παιδιών με ΔΕΠ/Υ και ΔΑΦ οι πρακτικές που θεωρούν ως αποτελεσματικότερες είναι η εξάσκηση άγνωστων λέξεων σε διάφορα πλαίσια και η επανάληψη λέξεων που απεικονίζονται σε εικόνες, αντίστοιχα, (β) σε σχέση με την ανάπτυξη της σύνταξης και της μορφολογίας των παιδιών με ΔΕΠ/Υ και ΔΑΦ οι πρακτικές που θεωρούν ως αποτελεσματικότερες είναι η χρήση οπτικοακουστικών ερεθισμάτων και η χρήση λογισμικών, αντίστοιχα, σε συνδυασμό με τη λειτουργική αξιοποίηση της σειράς των λέξεων των προτάσεων και των χρόνων των ρημάτων, και (γ) σε σχέση με την ανάπτυξη της πραγματολογίας των παιδιών με ΔΕΠ/Υ και ΔΑΦ οι πρακτικές που θεωρούν ως αποτελεσματικότερες είναι η εργασία σε ομάδες και οι κοινωνικές ιστορίες, αντίστοιχα. Στο γενικό πλαίσιο του προφορικού λόγου ως αποτελεσματικότερες πρακτικές στα παιδιά με ΔΕΠ/Υ οι συμμετέχοντες θεωρούν τη χρήση οπτικών σχεδιαγραμμάτων συνδυαστικά με απλές οδηγίες και αρκετές επαναλήψεις, ενώ ως αποτελεσματικότερες πρακτικές στα παιδιά με ΔΑΦ θεωρούν τη χρήση κινήτρων εμπλοκής

συνδυαστικά με τη χρήση οπτικού υλικού. Συνολικά, τα ευρήματα αυτά συζητούνται ως προς την εκπαιδευτική αξιοποίησή τους με βάση τους περιορισμούς της μελέτης.

ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΕΙΡΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΣΗ ΣΤΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Παντελιού Νίκη
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ

Η παρούσα εισήγηση διακρίνει στρατηγικές και διδακτικές προσεγγίσεις, με σκοπό τον απεγκλωβισμό των μαθητών από τη παθητικότητα και την άκριτη αποστήθιση των πληροφοριών. Μέσα από τη μελέτη του νου και των λειτουργιών της μνήμης, παρατίθενται απλές και αποτελεσματικές στρατηγικές για τη καλύτερη κατανόηση της γνώσης. Δεδομένου πως όταν οι μαθητές κατανοούν ουσιαστικά πληροφορίες, μπορούν να τις επεξεργαστούν κριτικά. Πώς όμως μπορεί να έρθει η αλλαγή μέσα σε μια εκπαιδευτική πραγματικότητα που συχνά είναι τυποποιημένη; Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να απεγκλωβιστούν από παραδοσιακές προσεγγίσεις. Να γίνουν ενορχηστρωτές της μαθησιακής διαδικασίας, καθιστώντας τους μαθητές ενεργούς συντελεστές της. Είναι, επίσης, βασικό οι μαθητές να επιδιώκουν τη προβληματοποίηση και διερεύνηση της γνώσης, χωρίς να περιμένουν παθητικά έτοιμες απαντήσεις. Γιατί με τη πάροδο του χρόνου θα ψάχνουν κάποιον να τους παρέχει και έτοιμες αποφάσεις. Επίσης, λοιπόν, στο θεωρητικό μέρος εξετάζονται οπτικές σημαντικών θεωρητικών αλλά και προσεγγίσεων μάθησης. Στο πρακτικό μέρος παρατίθενται μικρές στρατηγικές που μπορούν να βάλουν ένα λιθαράκι στη βελτίωση της διδασκαλίας αλλά και της μάθησης, με παραδείγματα σε φιλολογικά μαθήματα. Ελπίζοντας ότι σ ’ένα κατάλληλο μαθησιακό περιβάλλον, οι μαθητές θα εξελιχθούν σε κριτικά σκεπτόμενα άτομα, αποκτώντας μια νοοτροπία που θα τους βοηθήσει να διαχειριστούν τις προκλήσεις της σύγχρονης πραγματικότητας.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ARTIT

Λιανού Μαρία
Επιτελικό στέλεχος-Αναλύτρια δημ.πολιτικών στο Υπ.Ανάπτυξης, ΣΕΠ ΕΑΠ
Λιανού Κυριακή
Δασκάλα ΠΕ70 (απόσπαση σε ΣΑΕΚ)

Το προτεινόμενο εξ αποστάσεως Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Ενηλίκων με τίτλο «Διδάσκοντας ευρωπαϊκές πολιτικές με τη μέθοδο ARTiT», θα υλοποιηθεί από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του ΕΚΔΔΑ. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα 14 ωρών με την καινοτόμα μέθοδο ARTiT «Κριτική και Δημιουργική Μάθηση μέσα από την Αισθητική Εμπειρία».

Σκοπός είναι η κάλυψη της ανάγκης των εκπαιδευομένων δημοσίων υπαλλήλων να γνωρίσουν τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι επιμέρους στόχοι του προγράμματος είναι οι εκπαιδευόμενοι να μάθουν τις ευρωπαϊκές πολιτικές (γνώσεις), να χρησιμοποιούν τις γνώσεις στο χώρο εργασίας τους (δεξιότητες) και να τις προωθούν στις σχέσεις τους με τους συναδέλφους και τη διοίκηση του φορέα εργασίας τους καθώς και στις σχέσεις τους με τους πολίτες (στάσεις).

1η ημέρα-πολιτικές μέσα από τη ζωγραφική:

Πολιτικές καινοτομίας: προστασία του περιβάλλοντος, έρευνα και ανάπτυξη, και ενέργεια (Claude Monet, 1873, Εντύπωση-Ανατολή).

Πολιτικές αλληλεγγύης: Εφαρμόζονται σε περιφερειακά, γεωργικά και κοινωνικά θέματα, για να βοηθηθούν οι περιοχές με τη μικρότερη ανάπτυξη (Vincent Van Gogh, 1888, Σπορέας στη δύση).

2η ημέρα-πολιτικές μέσα από το θέατρο/κινηματογράφο:

Η έννοια του ευρωπαίου πολίτη μέσα από τον κινηματογράφο: Οι πολίτες των κρατών μελών της Ένωσης μπορούν να ταξιδεύουν, να ζουν και να εργάζονται σε οποιαδήποτε χώρα της Ένωσης (Ρένα Βλαχοπούλου-Η Παριζιάνα).

Η Ένωση στη διεθνή σκηνή μέσα από το θέατρο: Η Ένωση εκφράζεται με δυνατή φωνή στη διεθνή σκηνή για διεθνή θέματα, όπως οι εμπορικές διαπραγματεύσεις. Επίσης, δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις χώρες του Τρίτου Κόσμου, εφαρμόζοντας πολιτικές αναπτυξιακής βοήθειας, εμπορικών προτιμήσεων, επισιτιστικής βοήθειας και προστασίας του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Lion King).

Η επιτυχία του προγράμματος θα διαφανεί μέσα από την αξιολόγηση, η οποία θα διενεργηθεί τόσο από τους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτές στην τελευταία διά ζώσης συνάντηση με τη συμπλήρωση ανώνυμων ερωτηματολογίων, όσο και από τον ανεξάρτητο αξιολογητή/ εμπειρογνώμονα, ο οποίος, μη έχοντας οιαδήποτε εργασιακή σχέση με το φορέα υλοποίησης, θα διατυπώσει ελεύθερα την κρίση του.

ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ. ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Σεχίδης Ιωάννης
Υποψήφιος Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αιγαίου/ Διευθυντής 10ου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου

Η εισήγηση εξετάζει τη συμβολή της πολλαπλής αναπαράστασης στη μάθηση βασικών μαθηματικών δεξιοτήτων από μαθητές με δυσκολίες μάθησης. Πιο συγκεκριμένα, εστιάζει στη θεωρητική βάση, στις πρακτικές διδασκαλίας και στις εφαρμογές της πολλαπλής αναπαράστασης ως εργαλείο εκπαιδευτικής παρέμβασης.

Η πολλαπλή αναπαράσταση περιλαμβάνει πραξιακές, λεκτικές, απεικονιστικές, σχηματικές, συμβολικές και μεταγνωστικές προσεγγίσεις. Ενισχύει τη γνωστική και μεταγνωστική ανάπτυξη των μαθητών, βοηθώντας τους να κατανοήσουν τη δομή του δεκαδικού αριθμητικού συστήματος, την εκτέλεση αριθμητικών πράξεων και την επίλυση αριθμητικών προβλημάτων. Η διατριβή υιοθετεί το κονστρουκτιβιστικό μοντέλο, το οποίο περιλαμβάνει τις εξωγενείς, ενδογενείς και διαλεκτικές εκδοχές, για να προσδιορίσει τις εκπαιδευτικές πρακτικές που μπορούν να υποστηρίξουν τους μαθητές.

Η μεθοδολογία περιλαμβάνει έρευνα σε εκπαιδευτικούς και διδακτικό πειραματισμό. Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών εξετάστηκαν μέσω ερωτηματολογίων που αξιολόγησαν τις πρακτικές της πολλαπλής αναπαράστασης σε διάφορες φάσεις διδασκαλίας (προγραμματισμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πολλαπλή αναπαράσταση βελτιώνει την κατανόηση των μαθηματικών εννοιών και προωθεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων.

Στη φάση του πειραματισμού, αξιολογήθηκαν οι μαθητές μέσω διαγνωστικών και αποδεικτικών τεστ, αποδεικνύοντας την αποτελεσματικότητα της μεθόδου. Οι διδακτικές παρεμβάσεις προσαρμόστηκαν στις ανάγκες των μαθητών, με έμφαση στη δημιουργία πλαισίου μαθησιακής στήριξης.

Η εισήγηση καταλήγει σε συστάσεις για τη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής μέσω της πολλαπλής αναπαράστασης, αναδεικνύοντας τη σημασία της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Παράλληλα, τονίζεται η ανάγκη για περαιτέρω έρευνα σχετικά με την εφαρμογή αυτών των μεθόδων σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και ηλικιακές ομάδες.

ΣΥΝΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ-ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΔΡΑΜΑΣ

Τριανταφυλλίδου Ευαγγελία
Εκπαιδευτικός ΠΕ 03

Η παρακάτω εισήγηση παρουσιάζει την εφαρμογή μιας μεθόδου συνδιδασκαλίας σε ένα τμήμα της Γ' γυμνασίου στο Μουσικό Σχολείο Δράμας. Στο συγκεκριμένο τμήμα φοιτούν μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες οπότε πρόκειται για μια τάξη συνεκπαίδευσης, όπου καθηγητές γενικής και ειδικής αγωγής συνδιδάσκουν σε μια γενική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς. Η συνεργατική συνδιδασκαλία (Co-teaching) ή συνδιδασκαλία Σούλης είναι ευρέως διαδεδομένη και στενά συνδεδεμένη με την ένταξη μαθητών με και χωρίς αναπηρίες στο γενικό σχολείο. Η συνδιδασκαλία είναι ένα μοντέλο διδασκαλίας που απαιτεί τη συνεργασία μεταξύ του εκπαιδευτικού της γενικής τάξης και του εκπαιδευτικού ειδικής αγωγής για την εκπαίδευση των εν λόγω μαθητών.

Ο σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει την συνδιδασκαλία όχι μόνο ως θεωρητική προσέγγιση αλλά και ως κοινή πρακτική στο σύγχρονο συμπεριληπτικό σχολείο.

Έγινε εφαρμογή ενός μοντέλου συνδιδασκαλίας «Σταθμοί μάθησης» σε ένα τμήμα της Γ΄ τάξης γυμνασίου σε ένα μάθημα μαθηματικών. Στο συγκεκριμένο μοντέλο οι εκπαιδευτικοί προετοιμάζουν από κοινού διαφορετικές δραστηριότητες που συμβάλλουν στους στόχους διδασκαλίας για διαφορετικές ετερογενείς ομάδες μαθητών σε οργανωμένα κέντρα μάθησης-γωνιές σε διαφορετικά σημεία στην τάξη. Οι μαθητές δουλεύουν εκ περιτροπής στις διαφορετικές γωνιές της τάξης. Η εφαρμογή της συγκεκριμένης μεθόδου έγινε με σκοπό να αναδείξει την σημασία της συνεργασίας των εκπαιδευτικών σε μια τάξη συνεκπαίδευσης ώστε μέσω της επιτυχημένης διδασκαλίας να εξασφαλισθεί η απρόσκοπτη συμμετοχή όλων των μαθητών στην μαθησιακή διαδικασία.

Σε όλα τα στάδια των δραστηριοτήτων οι μαθητές εργάστηκαν αγόγγυστα με ενδιαφέρον και περιέργεια για τον επόμενο σταθμό. Οι μαθητές που υποστηρίζονται παρουσίασαν μια πιο ενεργή στάση απέναντι στις ομαδικές εργασίες αλλά και οι μαθητές της γενικής τάξης υποστηρίχτηκαν μαθησιακά από την δεύτερο εκπαιδευτικό, γεγονός που τους ευαισθητοποιεί ακόμη περισσότερο σε ζητήματα διαφορετικότητας. Τα οφέλη είναι ορατά και για τους εκπαιδευτικούς που βελτιώνουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες λόγω των υψηλών απαιτήσεων του έργου τους.

ΠΟΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΜΗ ΦΥΣΙΚΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΤΕΣ ΜΙΑΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Καπέτα Χρυσοβαλάντου
Διδάκτωρ Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας

Τις τελευταίες δεκαετίες γίνονται ολοένα και περισσότερες προσπάθειες, ώστε οι εξετάσεις γλωσσομάθειας να καταστούν πιο αξιόπιστες και ακριβοδίκαιες προς υποψήφιους χρήστες, οι οποίοι δεν είναι φυσικοί ομιλητές των αντίστοιχων γλωσσών. Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στην ανάδειξη εκείνων των βασικών διαφορών που οδηγούν στον διαχωρισμό των γλωσσικών επιπέδων και στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι χρήστες κατά τον γραπτό λόγο. Έτσι, συλλέχθηκαν 316 γραπτά κείμενα από τις εξεταστικές περιόδους Μαΐου 2015 και Νοεμβρίου 2016 του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας της Ιταλικής Γλώσσας, συμπεριλαμβανομένων και των δυο γλωσσικών επιπέδων Β1 και Β2. Η διεξαγωγή αυτής της έρευνας πραγματοποιήθηκε με την χρήση του ψηφιακού εργαλείου Read-It, αφού προηγήθηκε η προσεκτική ψηφιοποίηση όλων των κειμένων

σε μορφή word με χειροκίνητο τρόπο. Σε επόμενο δυσχερές στάδιο, ακολούθησε και η μεταφορά των αποτελεσμάτων κατά την εξαγωγή της μέτρησης σε αρχείο excel, ώστε αυτά να επεξεργαστούν κατόπιν μέσω στατιστικής ανάλυσης (SPSS, v.24) για την καλύτερη δυνατή ολοκλήρωση του τελικού προϊόντος. Η έρευνα παρουσίασε μεταξύ άλλων και τα εξής χρήσιμα συμπεράσματα: α) Φαίνεται να υπάρχει μεγάλη δυσκολία στην παραγωγή δευτερευουσών προτάσεων, σωστά διατυπωμένων στα ιταλικά και στα δύο προαναφερθέντα επίπεδα, β) Τα κείμενα που παράγονται από Έλληνες χρήστες της ιταλικής γλώσσας δείχνουν ότι ο βαθμός αναγνωσιμότητας φαίνεται να ποικίλλει ανά γλωσσικό επίπεδο και βαθμό δυσκολίας τόσο μέσω της χρήσης λεξιλογίου όσο και μέσω γραμματικών και συντακτικών χαρακτηριστικών, και γ) τόσο ανά βαθμό δυσκολίας των κειμένων όσο και ανά επίπεδο γλωσσομάθειας είναι εμφανής η σύγχυση του λεξιλογίου με άλλες γλώσσες, π.χ. βλέπουμε Έλληνες χρήστες να γράφουν αγγλικές ή ισπανικές λέξεις μπερδεύοντάς τες με ιταλικές. Όλα τα παραπάνω αποτελούν εφαλτήριο για νυν και μετέπειτα επιστήμονες για να δημιουργηθούν ακόμη πιο καινοτόμα εργαλεία μέτρησης, έτσι ώστε η αξιολόγηση αφενός των θεμάτων και αφετέρου των παραγόμενων κειμένων να είναι μελλοντικά πιο αξιόπιστη και ακριβοδίκαια.

ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΝΤΕΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ. ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ, ΤΗ ΜΕΤΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΧΟΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Βασαρμίδου Δέσποινα
Σύμβουλος Εκπαίδευσης
Πλατοκούκη Μαρία
Εκπαιδευτικός

Η παραγωγή γραπτού λόγου είναι αδιαμφισβήτητα μία ιδιαίτερα σύνθετη γνωστική διαδικασία γιατί απαιτεί γνώσεις γλωσσικές, εννοιολογικές, πραγματολογικές, και δεξιότητες, γνωστικές, μεταγνωστικές, επικοινωνιακές. Σε αυτήν συναντιούνται το άτομο-συγγραφέας, το κείμενο, το πολιτιστικό περικείμενο, ο αναγνώστης. Η πολυπλοκότητα της συγγραφής την καθιστά μια ιδιαίτερα επώδυνη διαδικασία για τους περισσότερους μαθητές, οι οποίοι έχουν χαρακτηριστικά αρχάριου συγγραφέα, εφόσον δε διαθέτουν ούτε τις γνωστικές ούτε τις μεταγνωστικές δεξιότητες που απαιτείται να έχει ένας αποτελεσματικός συγγραφέας. Παράλληλα, εκδηλώνουν έντονο άγχος γραπτού λόγου. Κατ' επέκταση ιδιαίτερα πολύπλοκη, και προκλητική συνάμα, είναι η διδασκαλία της, η οποία σαφώς δεν εξαντλείται στη γλωσσική γνώση. Ο εκπαιδευτικός οφείλει να διδάξει γνωστικές διαδικασίες και πάντα σε συνάρτηση με τις πολιτισμικές/κοινωνικές συνθήκες της συγγραφής. Ο καίριος προβληματισμός είναι πώς μπορεί να διδάξει διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα στον νου και δεξιότητες που απαιτούν παρακολούθηση και εμπρόθετο έλεγχο των γνωστικών αυτών διαδικασιών. Στο πλαίσιο αυτού του προβληματισμού διεξάγεται έρευνα δράσης σε μαθητές Α΄ Λυκείου (η έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη), κατά την οποία η παραγωγή γραπτού λόγου διδάσκεται ρητά μέσω του μοντέλου της κοινωνικο-γνωστικής μαθητείας, το οποίο άρχεται από την μοντελοποίηση των συγγραφικών διαδικασιών και καταλήγει στην αυτόνομη συγγραφή από τους μαθητές. Στόχος είναι η διερεύνηση της επίδρασης της συγκεκριμένης διδακτικής μεθοδολογίας ως προς α) την ποιότητα του γραπτού κειμένου των μαθητών, β) την ενίσχυση της μεταγνώσης και γ) το άγχος που βιώνουν σε συνθήκες παραγωγής γραπτού λόγου. Τα δεδομένα για τα σημεία α και γ είναι ποσοτικά, ενώ για το β ποιοτικά και η ερμηνεία τους θα γίνει μέσω στατιστικών επαγωγικών ελέγχων και ανάλυσης περιεχομένου, αντίστοιχα.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ VS ΦΥΣΙΚΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ. ΈΝΑ ΣΥΜΒΑΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ.

Βασαρμίδου Δέσποινα
Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Η Ψηφιακή Εκπαιδευτική Τεχνολογία έχει δώσει –και ανανεώνει διαρκώς- εργαλεία που προάγουν υποστηρικτικά και γνωστικά το μαθησιακό και διδακτικό έργο. Η συνεισφορά αυτή ειδικά στο πεδίο της διδασκαλίας και μάθησης του γραπτού λόγου είναι τεράστια, λόγω της πολυπλοκότητας και της απαιτητικότητας που διακρίνει τις αντίστοιχες δραστηριότητες, την κατανόηση και την παραγωγή, ως πράξεις νοητικές, γλωσσικές, κοινωνικές. Η προσθήκη του ChatGPT στη σειρά των ψηφιακών αυτών εργαλείων ως το πιο διάσημο και εύχρηστο από τα Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα (Large language models/LLMs) έχει δημιουργήσει τεράστιο ενθουσιασμό για τη συμβολή του στο πεδίο με τις γλωσσικές δυνατότητες που παρουσιάζει, χωρίς όμως να απουσιάζουν και οι σχετικές επιφυλάξεις. Στο πλαίσιο αυτού του προβληματισμού επιδιώξαμε να «δοκιμάσουμε» τις δυνατότητες του ChatGPT πρώτα ως αναγνώστη και δεύτερον ως εργαλείου υποστηρικτικού της μάθησης και της διδασκαλίας της αναγνωστικής κατανόησης, συσχετίζοντας τα παραγόμενα με τα αντίστοιχα των μαθητών-αναγνωστών και αξιολογώντας τις απαντήσεις σε ερωτήσεις που έθεταν οι μαθητές ζητώντας καθοδήγηση στο αναγνωστικό τους έργο. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν ενισχύουν την πλευρά των ερευνών που αντιμετωπίζουν με επιφύλαξη το ChatGPT ως προς την ικανότητά του να κατανοεί και να προσφέρει υποστηρικτικό ρόλο στους μαθητές κατά τη διάρκεια του αναγνωστικού τους έργου.

Β06. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΣΕΝΑΡΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η ΦΟΝΙΣΣΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ: ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΜΕΣΩ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ.

Γαϊτάνη Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Λυσίτσα Κυριακή
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η παρούσα εισήγηση επιχειρεί μια διεξοδική ανάλυση του διηγήματος "Η Φόνισσα" του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, με στόχο να αναδείξει τη διαχρονική εγκυρότητα του έργου και τη σημασία του στη σύγχρονη συζήτηση για την έμφυλη βία. Θα παρουσιαστεί ένα αναλυτικό διδακτικό σενάριο, σχεδιασμένο για μαθητές της Β' Λυκείου, το οποίο αξιοποιεί το διήγημα ως αφετηρία για την κριτική ανάγνωση και την κατανόηση των πολυεπίπεδων μηνυμάτων του.

Κεντρικοί Άξονες της Εισήγησης:

* Η "Φόνισσα" ως Πρίσμα Κατανόησης της Έμφυλης Βίας: Ανάλυση των κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων που διαμορφώνουν την έμφυλη βία στο διήγημα και σύγκριση με σύγχρονες εκφάνσεις του φαινομένου.

* Διδακτικό Σενάριο: Μια Βιωματική Προσέγγιση: Παρουσίαση ενός ολοκληρωμένου διδακτικού σχεδίου που ενθαρρύνει τους μαθητές να αναπτύξουν κριτική σκέψη, να αναγνωρίσουν τα στερεότυπα και να κατανοήσουν τις συνέπειες της έμφυλης βίας.

* Στόχοι και Μαθησιακά Αποτελέσματα: Παρουσίαση των εκπαιδευτικών στόχων του προτεινόμενου σεναρίου και των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, όπως η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της ενσυναίσθησης και της ικανότητας για διαπολιτισμικό διάλογο.

Συμβολή της Εισήγησης:

Η εισήγηση αυτή επιδιώκει να συμβάλλει στον εμπλουτισμό της διδακτικής πράξης, προτείνοντας έναν καινοτόμο τρόπο προσέγγισης της έμφυλης βίας μέσα από τη λογοτεχνία. Επιπλέον, αναδεικνύει τη σημασία της κριτικής ανάγνωσης και της διαλόγου στην καταπολέμηση των στερεοτύπων και της βίας.

Κλειδιά: Παπαδιαμάντης, Φόνισσα, έμφυλη βία, διδακτικό σενάριο, Β' Λυκείου, κριτική ανάγνωση, διαπολιτισμικός διάλογος.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ: ΈΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φουντά Γεωργία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Σε έναν κόσμο στον οποίο η ψηφιακή τεχνολογία αναδιαμορφώνει τα όρια της μάθησης και της έκφρασης, η παρούσα εισήγηση φέρνει στο προσκήνιο ένα παράδειγμα εναλλακτικής προσέγγισης στη διδασκαλία της Λογοτεχνίας. Μετατοπίζοντας το εκπαιδευτικό ενδιαφέρον από τις παραδοσιακές αναλύσεις του γραπτού λόγου, η πρόταση αυτή αγκαλιάζει την τέχνη και την ψηφιακή δημιουργία, καλλιεργώντας στους μαθητές και τις μαθήτριες ένα πλούσιο σύνολο δεξιοτήτων γλωσσικού, οπτικοακουστικού και ψηφιακού γραμματισμού. Η λογοτεχνία διασταυρώνεται με την τεχνολογία, παρακινώντας τους εφήβους να δημιουργήσουν πολυμεσικά έργα με εκφραστικές αναγνώσεις λογοτεχνικών κειμένων που συνομιλούν με έργα τέχνης. Σε μία εποχή που επιλέγει την πολυτροπικότητα αντί της μονοτροπικότητας του γραπτού λόγου και οι δεξιότητες ανάγνωσης αλλάζουν ριζικά, μαθητές και μαθήτριες, μια κοινότητα αναγνωστών, ερμηνεύουν λογοτεχνικά κείμενα και γίνονται από αναγνώστες συνδημιουργοί. Εμπλέκονται ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία, νοηματοδοτούν πολλαπλώς λογοτεχνικά κείμενα και, μακριά από «βεβαιότητες», ερμηνευτικές αυθεντίες και πρότυπα, αναζητούν την προσωπική τους θέση.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΩΣ ΜΕΣΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Λιώση Λεμονιά
Παιδαγωγός Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας- Ειδικής Αγωγής

Το παιχνίδι και η τέχνη αποτελούν βασικά στοιχεία της προσχολικής αγωγής, προσφέροντας μοναδικές ευκαιρίες για την προώθηση της συμπερίληψης. Αυτή η εργασία εξετάζει πώς η μέθοδος clil μέσα από το παιχνίδι και τη τέχνη μπορούν να ενσωματώσουν όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως των διαφορών τους, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και την αμοιβαία αποδοχή. Μέσα από μια διεξοδική ανάλυση της βιβλιογραφίας και παραδειγμάτων από την πράξη, καταδεικνύονται οι τρόποι με τους οποίους αυτές οι δραστηριότητες ενισχύουν την αλληλεπίδραση, την έκφραση και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων στα παιδιά. Επιπλέον, προτείνονται παιδαγωγικές πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν στα προσχολικά προγράμματα για να υποστηρίξουν τη συμπερίληψη μέσω του παιχνιδιού και της τέχνης.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Συμεωνίδης Νικόλαος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα διδακτική πρόταση εξετάζει τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στη διδασκαλία της Γλώσσας στην Ε' τάξη του Δημοτικού. Στόχος ήταν η ενίσχυση της συμμετοχής, της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας των μαθητών, καθώς και η βελτίωση της συνολικής διδακτικής εμπειρίας. Η διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης της παρούσας πρότασης πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την εκπαιδευτική διαδικασία που εφαρμόστηκε και αναπτύχθηκε στην τάξη. Η παρέμβαση διήρκεσε έναν μήνα. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό, διδάχθηκαν οι ενότητες του γνωστικού αντικειμένου της Γλώσσας της Ε’ τάξης Δημοτικού και υλοποιήθηκαν οι ανάλογες δραστηριότητες από το βιβλίο μαθητή και τετράδιο εργασιών. Σε πρώτη φάση οι μαθητές ολοκλήρωσαν τις ασκήσεις από το βιβλίο μαθητή και το τετράδιο εργασιών. Σε δεύτερη φάση και μέσω φύλλων εργασιών που τους δόθηκαν, ασχολήθηκαν με δραστηριότητες που υλοποιούσαν τους ίδιους στόχους με τις προηγούμενες αλλά ήταν σχεδιασμένες με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης. Έγινε σύγκριση της επίδοσης και της συμμετοχής τους στις δύο φάσεις μέσω παρατήρησης και αξιολόγησης των εργασιών. Επίσης έγινε σύγκριση ώστε να διαφανεί ποιες δραστηριότητες ήταν πιο ενδιαφέρουσες, πιο δημιουργικές και ευχάριστες. Η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης κατέδειξε σημαντική αύξηση στην ενεργή συμμετοχή και στο ενδιαφέρον των μαθητών. Οι δραστηριότητες χαρακτηρίστηκαν πιο δημιουργικές, προσφέροντας μεγαλύτερη ελευθερία έκφρασης. Η ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης φαίνεται να αναβαθμίζει τη διδακτική διαδικασία, καθιστώντας την πιο αποτελεσματική και προάγοντας την ενεργό συμμετοχή των μαθητών. Η παρούσα διδακτική πρόταση προτείνει ένα ανανεωμένο θεωρητικό πλαίσιο, ανοίγοντας τον δρόμο για ευρύτερη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση.

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Χωλίδου Μαρία
Εκπαιδευτικός, ΠΕ70,Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου,Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Τμήμα Περιβάλλοντος του Ιονίου Πανεπιστημίου

Το μονοπάτι της τέχνης και της περιβαλλοντικής επιστήμης συναντώνται σε έναν αέναο, μαγευτικό διάλογο, γεμάτο δημιουργικότητα και έμπνευση. Πολλοί καλλιτέχνες, σαν σύγχρονοι δρυΐδες, χρησιμοποιούν τα έργα τους για να προσφέρουν πολύτιμες γνώσεις σχετικά με τη βαθιά, ακατάλυτη διασύνδεση ανθρώπου και περιβάλλοντος. Η καλλιτεχνική δραστηριότητα, που αποσκοπεί στην ενημέρωση του κοινού για τις περιβαλλοντικές ανησυχίες, φαντάζει σαν φάρος ελπίδας σε έναν κόσμο που συχνά παραπαίει στο σκοτάδι της αδιαφορίας.

Γνωρίζουμε καλά ότι οι καλλιτέχνες, με τα διαφορετικά τους μέσα, υψώνουν τη φωνή τους ως διαμαρτυρία ή έκφραση της βαθιάς τους δυσαρέσκειας.Με τη δύναμη να αφυπνίσουν την κοινωνία, στέκονται ατρόμητοι ενάντια σε ποικίλα κοινωνικά δεινά, όπως οι πόλεμοι, η κοινωνική αδικία, η φτώχεια, το AIDS, και συμμετέχουν ενεργά σε κινήματα περιβαλλοντικών διαμαρτυριών.

Αυτά τα καλλιτεχνικά εγχειρήματα επιτυγχάνουν τον στόχο τους, καθώς οι καλλιτέχνες και οι πολιτιστικές οργανώσεις λειτουργούν ως φάροι φωτός και πρότυπα, επηρεάζοντας τις απόψεις του κοινού μέσω της μαγείας και της απήχησής τους. Ένα λαμπρό παράδειγμα είναι η δέσμευση της Sydney Theatre Company για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Ενώ οι επιστήμονες, με την αφοσίωση και την επιμονή τους, ερευνούν και αναπτύσσουν νέους τρόπους για τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος, οι καλλιτέχνες, σαν αληθινοί οραματιστές, βρίσκουν καινοτόμες μεθόδους για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης μέσω μιας συναισθηματικής και βαθιάς ανθρώπινης προσέγγισης.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ MY JUMP 2 APP ΣΤΗΝ ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΕΤΩΝ ΑΛΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗ ΣΓΩΓΗ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Παπίστας Φώτιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ 11

Το πρόγραμμα σπουδών της Φυσικής Αγωγής (ΦΑ) στο Λύκειο επιτρέπει την εφαρμογή σύγχρονων προπονητικών προγραμμάτων όπως η λειτουργική προπόνηση (Cross fit) η οποία σχετίζεται με την ενδυνάμωση του μυϊκού συστήματος. Σκοπός της παρούσης εισήγησης ήταν η διερεύνηση της επίδρασης των ταλαντώσεων (Swings) με Kettle Bell (KB) στην επίδοση των κάθετων αλμάτων. Στο πείραμα συμμετείχαν (20) μαθητές-τριες της Β΄ τάξης Λυκείου για πέντε (5) εβδομάδες. Πραγματοποιήθηκε αρχική και τελική μέτρηση των τριών κάθετων αλμάτων (κάθετο άλμα, άλμα από κάθισμα, άλμα βάθους) με την χρήση ενός κινητού τηλεφώνου (Smart Phone) και την ψηφιακή εφαρμογή «Η απόδοση στο Άλμα μου» (My Jump 2 App) η εγκυρότητα και η αξιοπιστία της οποίας έχει τεκμηριωθεί επιστημονικά. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η εφαρμογή του προπονητικού προγράμματος ταλαντώσεων με kettle-bell επέδρασε θετικά στο ύψος του κάθετου άλματος και του άλματος από κάθισμα καθώς και στο δείκτη της δύναμης αντίδρασης στο άλμα βάθους στην πειραματική ομάδα. Συμπερασματικά δια της παρούσης μελέτης διαπιστώθηκε ότι η εισαγωγή α) ενός σύγχρονου και ελκυστικού προπονητικού προγράμματος στο μάθημα της ΦΑ και β) ενός ψηφιακού εργαλείου αξιολόγησης λειτουργεί ευεργετικά σε όλα τα πεδία που στοχεύει η ΦΑ στο κινητικό, στο γνωστικό και στην δια βίου άσκηση.

ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ- ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΘΡΑΝΙΟ.

Χατζηπέτρου Ελένη
Εκπαιδευτικός- Δασκάλα

Η παρούσα διδακτική πρόταση είναι αποτέλεσμα μια Ημερίδας Φιλαναγνωσίας και Δημιουργικής Γραφής με βιωματικά εργαστήρια που πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Σχολείο Αραδίππου Β’ , Επαρχία Λάρνακας, Κύπρος από την εκπαιδευτικό Ελένη Χατζηπέτρου σε μαθητές και μαθήτριες που φοιτούν στη Γ’ Δημοτικού και τη συμμετοχή των γονέων τους. Επικεντρώνεται στην προώθηση της φιλαναγνωσίας και της δημιουργικής γραφής, με έμφαση στη συνεργασία των γονέων με τη μαθησιακή διαδικασία και την αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών.

Η πρόταση περιλαμβάνει τρία στάδια. Δράσεις πριν την ανάγνωση του βιβλίου, δράσεις κατά την ανάγνωση του και δράσεις μετά την ολοκλήρωση της ανάγνωσης του βιβλίου. Στο πρώτο στάδιο τα παιδιά χωρισμένα σε ομάδες μαζί με τους γονείς τους, περιπλανούνται στο σχολείο και τη βιβλιοθήκη παίζοντας ένα παιχνίδι κρυμμένου θησαυρού με τη βοήθεια της εφαμρογής «Actionbound», προσπαθώντας να βρούνε το βιβλίο με το οποίο θα ασχοληθούμε. Στο δεύτερο στάδιο γονείς και παιδιά συμμετέχουν σε δράστηριότητες κοινής ανάγνωσης και στο τρίτο στάδιο τα παιδιά συμμετέχουν σε εργαστήρια γραφής, όπου δημιουργούν ιστορίες ή ποιήματα με τη στήριξη των εκπαιδευτικών και τη συνεργασία των γονέων, οι οποίοι λειτουργούν ως εμψυχωτές στη

διαδικασία. Όλα αυτά γίνονται με την βοήθεια διαφόρων εφαρμογών τεχνολογίας και Τεχνητής Νοημοσύνης (learning apps,Canva, Wordwall, Google Forms), οι οποίες εμπλουτίζουν τη διαδικασία και ενισχύουν το ενδιαφέρον των μαθητών.

Ενθαρρύνεται έτσι η συνεργατική μάθηση και αναδεικνύει η σημασία της συμμετοχής των γονέων ως συνοδοιπόρων στη μαθησιακή πορεία. Επιπλέον, η αξιοποίηση της τεχνολογίας προσφέρει στους μαθητές ελκυστικά μέσα δημιουργίας, διευκολύνοντας τη σύνδεση της φιλαναγνωσίας με την καθημερινότητά τους. Η πρόταση προτείνεται ως ευέλικτο εργαλείο που μπορεί να ενσωματωθεί στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, με στόχο την ενίσχυση της φιλαναγνωστικής κουλτούρας και της δημιουργικότητας και συμβάλλοντας στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ: «Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ»

Κωστούλα Αναστασία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Κωστούλα Χριστίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Θεμελιώδης στόχος του σύγχρονου σχολείου είναι η καλλιέργεια του σεβασμού στη διαφορετικότητα. Για τον λόγο αυτό, σχεδιάστηκε το διδακτικό σενάριο με τίτλο «Η ομορφιά της διαφορετικότητας», μέσω του οποίου επιδιώκεται η καλλιέργεια των αξιών του σεβασμού, της ισότητας και της αλληλεγγύης. Μαθαίνοντας στους μαθητές/τριες να σέβονται τη διαφορετικότητα, προωθείται η συμπερίληψη όλων, ανεξαρτήτως φύλου, θρησκείας, αναπηρίας, κοινωνικής προέλευσης κ.ά., καθώς και η διαμόρφωση μιας κοινωνίας που θα χαρακτηρίζεται από αλληλοσεβασμό, ισότητα και κοινωνική δικαιοσύνη. Επιδιώκεται, ακόμα, η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης των μαθητών/τριών, η διαμόρφωση ευσυνείδητων πολιτών καθώς και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ειδικότερα, το διδακτικό σενάριο απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίου και αποτελείται από έξι μαθήματα, στα οποία -μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων, συζητήσεων, αναλύσεων παραδειγμάτων από την καθημερινότητα και χρήσης ψηφιακών εργαλείων- αναμένεται οι μαθητές/τριες να αναγνωρίζουν, να κατανοούν και να αντιμετωπίζουν με σεβασμό τις πολιτισμικές, κοινωνικές και ατομικές διαφορές των ανθρώπων. Οι μαθητές/τριες συμμετέχουν σε ομαδικές και ατομικές δραστηριότητες, χρησιμοποιούν εργαλεία όπως το «συννεφόλεξο» και συνεργάζονται σε δραστηριότητες με στόχο την εξέταση των συνεπειών της διάκρισης και του ρατσισμού. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζουν τις αρνητικές επιπτώσεις των προκαταλήψεων, καθώς και τη σημασία της κατανόησης και της αποδοχής των διαφορών, συνειδητοποιώντας ότι αυτές δεν καθορίζουν την αξία του ατόμου. Οι μαθητές, τέλος, καλούνται να αναπτύξουν στρατηγικές για την αντιμετώπιση της διαφορετικότητας και την προώθηση της αποδοχής και του σεβασμού στην κοινωνία και το σχολείο.

ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β΄ ΚΑΙ ΣΤ΄ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΛΟΓΟΥ

Παπουτσή Γεωργία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70,Δρ Επιστήμες της Αγωγής ΕΚΠΑ, Δ/ντρια 4ο Δ.Σχ. Ναυπλίου

Η κριτική ανάλυση λόγου αποτελεί σημαντική διάσταση του κριτικού γραμματισμού και στηρίζεται στην κριτική επεξεργασία των νεοελληνικών κειμένων, στην αναζήτηση των λανθανόντων μηνυμάτων και στην αξιοποίηση της εμπειρίας των μαθητών και μαθητριών. Πλαισιώνεται από το μοντέλο των πολυγραμματισμών, την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση στη διδασκαλία, τις πολλαπλές αναγνώσεις, τα πολυτροπικά κείμενα, την αποκωδικοποίηση των πολυσημιών και αμφισημιών και τον ψηφιακό γραμματισμό. Το σενάριο διδασκαλίας έχει σκοπό την ανάπτυξη της κριτικής γλωσσικής επίγνωσης στον διαφημιστικό λόγο, που συναντάται στα κείμενα της νεοελληνικής γλώσσας της Β' και της Στ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου, μέσα από τέσσερα στάδια: της τοποθετημένης πρακτικής, της ανοιχτής διδασκαλίας, της κριτικής πλαισίωσης και της μετασχηματισμένης πρακτικής. Ειδικότερα στοχεύει στην κριτική αποδοχή των διαφημιστικών μηνυμάτων μέσα από την ανάλυση των διαφημιστικών κειμένων. Εστιάζει σε διαφημίσεις που αφορούν στη διατροφή μας, όπως παρατίθενται στο σχολικό εγχειρίδιο, και στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των μαθητών και μαθητριών σε θέματα υγιεινής διατροφής μέσα από την κωδικοποίηση των μηνυμάτων και τον συνδυασμό της εμπειρίας με τη σχολική γνώση. Με τον τρόπο αυτό διαμορφώνεται βραχυπρόθεσμα κριτική στάση απέναντι στον διαφημιστικό λόγο και μακροπρόθεσμα μια ορθολογική καταναλωτική συμπεριφορά. Για την υλοποίηση του σεναρίου χρειάζεται να αφιερωθούν 4 διδακτικές ώρες, εκ των οποίων το στάδιο της ανοιχτής διδασκαλίας και της κριτικής πλαισίωσης γίνεται σε συνεχόμενο διδακτικό δίωρο στο χώρο των Η/Υ. Το σενάριο αξιοποιείται τόσο στη Β΄ όσο και στη ΣΤ' τάξη με διαφορετική επιλογή διαφημιστικών κειμένων στο στάδιο της αφόρμησης. Ευελπιστούμε να συμβάλλει στην ανάπτυξη του κριτικού και ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών και μαθητριών, καθώς τους εμπλέκει ενεργά στο μάθημα, προωθεί την κριτική γλωσσική τους επίγνωση και τους αφήνει περιθώρια για αυτενέργεια και δημιουργικότητα, με τις δραστηριότητες της μετασχηματισμένης πρακτικής, διαχέοντας τα αποτελέσματα της δράσης στην ευρύτερη κοινωνία.

Η ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΑΙΧΜΗΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Παπαϊωάννου Μιχάλης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 MSc. Εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών

Το εκπαιδευτικό σενάριο αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες, απευθύνεται στους μαθητές της Στ τάξης δημοτικού σχολείου, στο πλαίσιο του μαθήματος της Φυσικής και σχετίζεται με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Πρόκειται για μια διδασκαλία που στηρίζεται στην ανακαλυπτική μάθηση, όπου οι μαθητές γίνονται συνεργοί στην πορεία ανακάλυψης και κατανόησης του νέου γνωστικού αντικειμένου. Γενικότερος σκοπός είναι στο τέλος του μαθήματος οι εκπαιδευόμενοι να είναι σε θέση να γνωρίζουν τις έννοιες των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, να μπορούν να τις διακρίνουν και να γνωρίζουν τις βασικές διαφορές τους. Επιπλέον να κατανοούν γιατί στο μέλλον η χρήση τους είναι μονόδρομος για την ανθρωπότητα και πως μπορεί ένα μικρό νησί, με λίγους

διαθέσιμους φυσικούς πόρους, να είναι ενεργειακά αυτόνομο, χωρίς να ρυπαίνει το περιβάλλον. Προαπαιτούμενες γνώσεις που χρειάζεται να έχουν είναι απλές βασικές δεξιότητες χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή και γενικές εισαγωγικές γνώσεις για την ενέργεια, τις οποίες είχαν διδαχθεί στο μάθημα της Φυσικής, στην Ε τάξη δημοτικού σχολείου.

Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να περιηγηθούν ψηφιακά με χρήση εικονικού κόσμου σε εγκαταστάσεις που αξιοποιούν φυσικές πηγές και τις μετατρέπουν σε ηλεκτρικό ρεύμα. Είναι ένα σενάριο αυτομάθησης, καθώς αξιοποιούν διαδραστικά το περιεχόμενο του εικονικού κόσμου, παρακολουθούν εκπαιδευτικό βίντεο και αξιολογούνται με quiz πολλαπλών επιλογών κατά τη διάρκεια της περιήγησης. Σε κάθε στάδιο υπάρχει ανατροφοδότηση τόσο στα quiz, όσο και στην διαδραστική περιήγηση από ψηφιακούς χαρακτήρες (avatar) εντός του εικονικού κόσμου. Είναι ένα εκπαιδευτικό σενάριο που μπορεί να υλοποιηθεί ατομικά και ομαδοσυνεργατικά, με εξ ολοκλήρου δια ζώσης διδασκαλία, αλλά και με το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης, εφόσον υπάρχει η κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή. Τέλος στο πλαίσιο της συμπερίληψης στην εκπαίδευση, η διδακτική πρόταση είναι δομημένη με τρόπο ώστε να μπορεί να υλοποιηθεί και από μαθητές με ήπιες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, μαθητές που δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα, όπως και άλλες σχετικές ιδιαιτερότητες.

ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΡΔΙΑΚΩΝ ΣΦΥΓΜΩΝ»

Παπαηλιού Δημήτρης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ11 ΔΙΔΕ Πειραιά

Η σημασία της κατανόησης των καρδιακών σφυγμών και της ορθής μέτρησής τους αποτελεί σημαντικότατο παράγοντα βελτίωσης της φυσικής κατάστασης, της ευεξίας και της δια βίου άσκησης. Η επιλογή του συγκεκριμένου μαθησιακού αντικειμένου έγινε γιατί συνδέει εξαιρετικά το κινητικό μέρος του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής (Φ.Α.) με την πρακτική εφαρμογή τού γνωστικού του μέρους. Οι στόχοι του σεναρίου είναι πλήρως εναρμονισμένοι με τα υφιστάμενα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών, αλλά ανταποκρίνονται εξίσου και στις τέσσερις ενότητες των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών με έμφαση στη δια βίου άσκηση και στην καλλιέργεια κινητικών, γνωστικών, συμπεριφορικών και κοινωνικών δεξιοτήτων. Το σενάριο διδασκαλίας, το οποίο αντιστοιχεί σε 2 διδακτικές ώρες, είναι δομημένο με τέτοιο τρόπο, ώστε επιτυγχάνεται η διαθεματικότητα, η επιστημονική εγκυρότητα, η χρήση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών, ο μετασχηματισμός του γνωστικού αντικειμένου σε σχολική γνώση, η εφαρμογή σύγχρονων προσεγγίσεων διδασκαλίας, η αυθεντικοποίησης της γνώσης και η χρήση ΤΠΕ (ένταξη ψηφιακών πόρων στις διδακτικές προτάσεις). Τα παραπάνω πεδία ανταποκρίνονται επίσης και στις απαιτήσεις αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Στο συγκεκριμένο σενάριο, οι μαθητές/τριες μαθαίνουν τη μεθοδολογία μέτρησης Καρδιακών Σφυγμών, μετρούν τους συμμαθητές τους αλλά και τους δικούς τους στο σπίτι, μαθαίνουν να καταγράφουν αλλά και να απεικονίζουν στατιστικά τις μετρήσεις τους και τέλος κατακτούν τη γνώση ερμηνείας των αποτελεσμάτων την οποία και αυθεντικοποιούν. Επίσης, η ένταξη της τεχνολογίας, η διαθεματική προσέγγιση, ο τρόπος που προάγεται η δια βίου μάθηση καθώς και η συνέχεια του μαθήματος εξ αποστάσεως στο σπίτι καθιστούν το σενάριο μοναδικό και καινοτόμο. Ως αποτέλεσμα, το όφελος του σεναρίου είναι η προαγωγή της συνεργασίας ανάμεσα στους μαθητές, η οικοδόμηση της δια βίου άσκησης αλλά και η ανάδειξη της επιστήμης πίσω από το κινητικό μέρος της Φ.Α. και η σύνδεσή της με την καθημερινή ζωή. Τέλος, το σενάριο, με τις κατάλληλες προσαρμογές, προσφέρει δυνατότητες εφαρμογής σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, ενώ η δομή του βασίζεται στο πρόγραμμα επιμόρφωσης Β2 ΤΠΕ.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΙΑΣ ΛΕΣΧΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Καραγιάννη Σοφία
Δρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η εισαγωγή της λογοτεχνίας στο Δημοτικό σχολείο έχει ως βασικό στόχο την καλλιέργεια της αισθητικής απόλαυσης, την ενίσχυση της αναγνωστικής κουλτούρας, καθώς και τη συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών/τριών μέσω της επαφής τους με τα λογοτεχνικά έργα. Για την εισαγωγή της λογοτεχνίας στο σχολείο αξιοποιούνται ποικίλες δημιουργικές δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συνεργασία και την ανάπτυξη της φαντασίας των μαθητών/τριών. Μία κατεξοχήν συνεργατική μέθοδος, που δεν χρησιμοποιείται ευρέως, είναι η λέσχη ανάγνωσης. Η λέσχη ανάγνωσης υποστηρίζει τη λογοτεχνία στο σχολείο ως ενεργητικός και διαδραστικός τρόπος που ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μαθητών/τριών στην αναγνωστική διαδικασία και παράλληλα συμβάλλει στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης μέσα από μία συλλογική δραστηριότητα. Ο σκοπός της λέσχης είναι να καλλιεργήσει την αγάπη για το διάβασμα, να ενισχύσει τις δεξιότητες κατανόησης και ανάλυσης κειμένων και παράλληλα να προάγει την κοινωνική αλληλεπίδραση και επικοινωνία. Στην παρούσα μελέτη περιγράφεται το παράδειγμα εφαρμογής μιας λέσχης ανάγνωσης στη Β’ τάξη του δημοτικού σχολείου. Παρουσιάζεται αναλυτικά η μεθοδολογία υλοποίησης της λέσχης ανάγνωσης, η οργάνωση και η δομή των συναντήσεων, η επιλογή των βιβλίων καθώς και η συμμετοχή των μαθητών/τριών. Επιπλέον, προβάλλεται η ανατροφοδότηση και η αξιολόγηση του προγράμματος από τους/τις μαθητές/τριες. Τέλος, προτείνονται τρόποι επέκτασης του συγκεκριμένου προγράμματος με συνεχείς δραστηριότητες φιλαναγνωσίας και δράσεις που συνδέουν τους/τις μαθητές/τριες με τη βιβλιοθήκη και με φορείς πολιτισμού.

ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ SOCRATIVE

Παπαηλιού Δημήτρης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ11 ΔΙΔΕ Πειραιά

Πολλές έρευνες έχουν αναφερθεί στη χρήση εκπαιδευτικών παιχνιδιών, ως μέσα ενεργοποίησης των μαθητών και ως εργαλεία υποστήριξης της μαθησιακής διαδικασίας. Συγκεκριμένα, έχει παρατηρηθεί ότι τα εκπαιδευτικά παιχνίδια επηρεάζουν τη συμπεριφορά, την υποκειμενική εμπειρία αλλά και τα μαθησιακά αποτελέσματα, ενώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο διερευνητικά και αξιολογικά όσο και ως εργαλεία μάθησης. Μία από τις πιο διαδεδομένες εφαρμογές παιχνιδοποιημένης μάθησης είναι το Socrative. Αποτελεί ένα παράδειγμα εκπαιδευτικού λογισμικού που χρησιμοποιεί παιδαγωγική βασισμένη στο παιχνίδι, παρέχει τη δυνατότητα κατασκευής διαδικτυακών ερωτηματολογίων ή εξετάσεων και υποστηρίζει την ατομική συμμετοχή αλλά και την ομαδική συνεργασία των μαθητών. Το λογισμικό επιτρέπει τη δημιουργία δυναμικών μαθησιακών περιβαλλόντων, στα οποία οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά, λαμβάνουν άμεση ανατροφοδότηση και ενισχύουν την κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου. Το όφελος από τη χρήση game-based student response systems – (GSRS) είναι η ενίσχυση της προσοχής, των κινήτρων, της αφοσίωσης και της απόλαυσης των μαθητών, όπως και του βαθμού παρακολούθησης, ενώ έχει παρατηρηθεί ότι παρακινούν και εκείνους τους μαθητές που υπό κανονικές συνθήκες δεν θα συμμετείχαν ενεργά στην τάξη. Παράλληλα, η δυνατότητα εξ αποστάσεως εφαρμογής καθιστά το εργαλείο αυτό ιδανικό για σύγχρονες ή ασύγχρονες μορφές διδασκαλίας. Στη συγκεκριμένη διδακτική πρόταση θα γίνει περιγραφή του τρόπου δημιουργίας ενός εκπαιδευτικού

ερωτηματολογίου στο Socrative, της δυνατότητας παρακολούθησης της προσπάθειας των μαθητών/τριών σε πραγματικό χρόνο καθώς και της ανάλυσης των αποτελεσμάτων του. Επιπλέον, το συγκεκριμένο εργαλείο θα ενταχθεί σε διδακτικό σενάριο μιας διδακτικής ώρας, ενώ θα παρουσιαστεί η επιλογή της εξ αποστάσεως εφαρμογής του, με έμφαση στη διατήρηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτή και μαθητών. Η αξιοποίηση της παιχνιδοποίησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, μέσω εργαλείων όπως το Socrative, προσφέρει μια καινοτόμο προσέγγιση στη μάθηση, συνδυάζοντας την τεχνολογία με τη διδακτική πρακτική. Η εφαρμογή αυτή μπορεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς για την ενίσχυση της μαθησιακής εμπειρίας, προωθώντας τη συνεργασία, τη συμμετοχικότητα και τη δημιουργικότητα στο σύγχρονο σχολείο.

Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Τσιρέβελου Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Το παρόν διδακτικό σενάριο παρουσιάζει τη διδασκαλία του σχολικού αποσπάσματος του Νατουραλιστικού διηγήματος ο Ζητιάνος μέσα από σύγχρονες διδακτικές τεχνικές και προσεγγίσεις. Ο Ζητιάνος του Ανδρέα Καρκαβίτσα αφορά ένα από τα βασικότερα έργα της εισαγωγής του Νατουραλιστικού κινήματος στην Ελλάδα, μέσω του οποίου συνδέεται η δημιουργία της Λογοτεχνίας με την επιστημονική μέθοδο του θετικισμού και την ανάλυση, την περιγραφή σκηνών που ταιριάζουν με φωτογραφικά στιγμιότυπα, αλλά και με τη δημιουργία ηθογραφικών περιγραφών ανθρώπων και απεικονίσεων της ελληνικής υπαίθρου.

Στη διδασκαλία μας επιλέξαμε να προσεγγίσουμε το κεφάλαιο του έργου ο Ζητιάνος που υπάρχει στο σχολικό βιβλίο της Γ γυμνασίου, μέσα από τη σύνδεση με την κοινωνική πραγματικότητα (έννοια της Ζητιανιάς, επιβίωση, ισότητα φύλων, ανθρώπινα δικαιώματα). Μέρος των διδακτικών δραστηριοτήτων μας αποτελεί η προβολή μέρους της σειράς Ο Ζητιάνος (1979, ΕΡΤ) στο διαδίκτυο, με την αξιοποίηση ερωτήσεων φύλλου εργασίας, η σύνδεση του αποσπάσματος με το κίνημα του Νατουραλισμού στην Τέχνη μέσα από παραδείγματα και τεχνικές αξιολόγησης ΤΠΕ (Wordwall). Στη συνέχεια, προχωρούμε σε ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και φύλλο εργασίας, το οποίο καλούνται οι μαθητές να απαντήσουν. Σε επόμενη διδακτική ώρα αξιοποιούμε τη θεωρία του Νατουραλιστικού κινήματος για να ανιχνεύσουν οι μαθητές τα σημεία του κειμένου που εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά του και η διδασκαλία ολοκληρώνεται μέσω σύγκρισης με τις εικόνες του graphic novel του Ζητιάνου και άσκησης δημιουργικής γραφής.

Πρόθεση της διδακτικής προσέγγισής μας να συνδέσουμε το λογοτεχνικό έργο του 19ου αιώνα με σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και να αναδείξουμε τους ιστορικούς και κοινωνικούς προβληματισμούς που το αναδεικνύουν μέσα από τη σύγχρονη πραγματικότητα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΩΝ BOURDIEU ΚΑΙ PASSERON

Παπαναγιώτου Ζωγραφιά
Μ.Α. Κοινωνικές και ανθρωπιστικές σπουδές στην εκπαίδευση κοινωνιολογία και σύγχρονη κοινωνία: ειδικά θέματα παιδικής ηλικίας, κοινωνικών μειονοτήτων, εργασίας και εκπαίδευσης

Στην σημερινή εποχή απαραίτητη κρίνεται η ανάγκη για ένταξη παραδειγμάτων της καθημερινής ζωής στην διδασκαλία των διαφορετικών διδακτικών αντικειμένων. Στο πλαίσιο αυτό

η παρούσα εισήγηση αναφέρεται στην δημιουργία ενός σεναρίου διδασκαλίας που μπορεί να υλοποιηθεί στην Στ΄ τάξη του δημοτικού σχολείου κατά την διδασκαλία του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής αγωγής. Ειδικότερα το σενάριο διδασκαλίας σχετίζεται με την ενότητα του σχολικού βιβλίου με τίτλο «Ένα σχολείο για όλους». Το παρόν σενάριο διδασκαλίας έχει προτεινόμενη διάρκεια δύο διδακτικές ώρες και έχει σκοπό την σύνδεση του περιεχομένου του σχολικού βιβλίου για το δικαίωμα της πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλα τα άτομα, με την θεωρία που διατυπώθηκε από τους Bourdie και Passeron, σχετικά με το πολιτισμικό κεφάλαιο. Στο πλαίσιο του σεναρίου υλοποιούνται δραστηριότητες σχετικές με την ομαδική επεξεργασία σε μελέτες περίπτωσης καθώς και την δημιουργία εικόνων και σχεδιαγραμμάτων για τις ανισότητες που υπάρχουν στην εκπαίδευση. Τέλος διερευνώνται προτάσεις για την λήψη μέτρων που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν, για να αμβλυνθούν οι ανισότητες που υπάρχουν στην πρόσβαση στην εκπαίδευση τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο στην σημερινή εποχή.

ΈΝΑ PROJECT ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ – ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΣΩΜΑΤΩΣΕΙΣ

Νικολαΐδου Παναγιώτα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - ΜΑ Κοινων. Ανθρωπολογίας & Ιστορίας - Υποψήφια διδάκτορας Τμήματος Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η παρούσα πρόταση αφορά στην υλοποίηση ενός project με θέμα τον ποντιακό ελληνισμό από μαθητές/τριες της Δ τάξης του 87ου Δ.Σ. Θεσ/νίκης. Αφόρμηση για την ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα υπήρξε η συμπλήρωση των 100 χρόνων από τη Μικρασιατική Καταστροφή, καθώς και το ότι η Θεσσαλονίκη αποτελεί μία από τις πόλεις που υποδέχτηκε μεγάλο αριθμό προσφύγων, γεγονός που συνέβαλε τόσο στον μετασχηματισμό της πόλης και την αστική της ανάπτυξη, όσο και στην αποτύπωσή της ως «προσφυγούπολης» στο συλλογικό φαντασιακό. Σκοπός του σχεδίου εργασίας ήταν οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν τον ποντιακό ελληνισμό και την ιστορία του, να ενημερωθούν για την έλευση των Ποντίων προσφύγων και την εγκατάστασή τους στη Θεσσαλονίκη, την πολιτισμική τους ταυτότητα, τους προσφυγικούς συνοικισμούς κ.ά., προσεγγίζοντας το παρελθόν μέσω της βιωματικής γνωστικής διαδικασίας. Σημαντικό ρόλο σε αυτό διαδραμάτισε η συνεργασία με φορείς (μουσείο, αρχεία) και ποντιακά σωματεία, δίνοντας την ευκαιρία για την πραγματοποίηση έρευνας πεδίου. Ακολουθώντας μια διαθεματική προσέγγιση και υιοθετώντας τις αρχές της διερευνητικής μάθησης και της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, οι μαθητές/τριες καλλιέργησαν δεξιότητες της κοινωνικής ζωής, όπως η ενσυναίσθηση, δεξιότητες του 21ου αιώνα (4Cs – κριτική σκέψη, επικοινωνία, δημιουργικότητα, συνεργασία) και εκφράστηκαν μέσω των διαφόρων μορφών τέχνης (ζωγραφική, μουσική, τραγούδι, χορό, δράμα). Το σύνολο του παραγόμενου υλικού και των αποτελεσμάτων αποτέλεσαν το περιεχόμενο του ψηφιακού βιβλίου που δημιουργήθηκε, με το οποίο οι μαθητές/τριες συμμετείχαν στον 7ο Μαθητικό Διαγωνισμό: «Ποντιακός Ελληνισμός, μνήμες και όνειρα, παρελθόν, παρόν και μέλλον», κερδίζοντας το πρώτο βραβείο στην κατηγορία project. Δεδομένου ότι δεν υφίσταται οργανωμένο, εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με την προσέγγιση του ποντιακού ελληνισμού και της ιστορίας του, ούτε και επαρκής επιμόρφωση επ΄ αυτού, πράγμα που καθιστά δύσκολη την ενασχόληση και προετοιμασία των εκπαιδευτικών, το παρόν σχέδιο εργασίας μπορεί να λειτουργήσει βοηθητικά στο έργο της εκπαιδευτικής κοινότητας, παρέχοντας ταυτόχρονα ιδέες για την ανάπτυξη μιας συνεργατικής κουλτούρας με διάφορους φορείς.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΘΗΡΑΜΕΝΗ ΣΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΟΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟ ΠΟΛΕΜΟ

Γάκη Ανδρονίκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιαστεί ένα διδακτικό σενάριο που εφαρμόστηκε στη σχολική τάξη στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών της Α΄ Λυκείου. Το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της οργάνωσης της διδασκαλίας, όπως ορίζεται από το ΠΣ της ΑΕΓΓ στην Α΄ Λυκείου και συνιστά εφαρμογή μιας επιμέρους Διδακτικής Ενότητας. Συγκεκριμένα, το μάθημα οικοδομείται πάνω στη συγκριτική ανάγνωση και επεξεργασία τριών επιλεγμένων χωρίων από το 2ο Βιβλίο του Ξενοφώντα (Βιβλίο 2, Κεφ. 2, §16-18, Βιβλίο 2, Κεφ. 3, §§15-16, Βιβλίο 2, Κεφ. 3, §§ 52-53), τα οποία αφορούν το ρόλο και τη στάση που επέλεξε να τηρήσει ο Θηραμένης μετά την ήττα της Αθήνας στον Πελοποννησιακό πόλεμο. Σκοπός του παρόντος διδακτικού σεναρίου είναι να υπογραμμίσει την πορεία και την κατάληξη που έχουν οι πολιτικές επιλογές ενός προσώπου που ενδιαφέρεται μόνο για το προσωπικό του όφελος και την ανάδειξή του στον πολιτικό στίβο. Παράλληλα, κατά το σχεδιασμό λαμβάνονται υπ' όψιν τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, διακριτά σε 4 θεματικά πεδία, όπως προβλέπεται από τα ΠΣ: α. κείμενο & περικείμενο, β. κείμενο & περιεχόμενο, γ. κείμενο & μορφή, δ. κείμενο ως πεδίο συνάντησης του αρχαίου με το σύγχρονο κόσμο. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες ώστε να δουλέψουν ομαδοσυνεργατικά, ενώ παράλληλα τους εκπαιδεύει να μάθουν να σκέφτονται συνδυαστικά προσεγγίζοντας τα κείμενα με κριτική ματιά. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος αξιοποιούνται οι νέες τεχνολογίες, ενώ στις προεκτάσεις-δυνατότητες προσαρμογής του σεναρίου δίνεται η ευκαιρία τους μαθητές να εφαρμόσουν -σε επόμενη διδακτική ώρα ή σε εργασία για το σπίτι- τη μέθοδο της συγκριτικής ανάγνωσης σε άλλα αποσπάσματα· αυτή τη φορά του Ξενοφώντα, του Θουκυδίδη και του Ευριπίδη. Στο τέλος του μαθήματος, υπάρχει χρόνος να αναστοχαστούν για το ήθος του πολιτικού άνδρα και να αξιολογήσουν αν η μέθοδος που ακολούθησαν τους βοήθησε συνολικά.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΜΙΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕΝΑΡΙΑ ΣΤΗ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Γιαχανατζή Ιωάννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η παρούσα εισήγηση έχει σκοπό να παρουσιάσει την ιδέα των κοινοτήτων δημιουργίας, με ιδιαίτερη έμφαση στα δίκτυα εκπαιδευτικών που συνεργάζονται σε πρωτοβουλίες όπως το eTwinning. Προκειμένου να προωθηθούν οι δημιουργικές μέθοδοι διδασκαλίας, οι κοινότητες δημιουργίας χαρακτηρίζονται ως διεπιστημονικές συλλογικότητες που φέρνουν σε επαφή μια ποικιλία ενδιαφερομένων, όπως εκπαιδευτικούς, ερευνητές και μέλη της κοινότητας. Η εργασία εφιστά την προσοχή τόσο στη γενικότερη όσο και στην πιο εστιασμένη οπτική των δημιουργικών κοινοτήτων, αναδεικνύοντας τη λειτουργία τους στην αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων μέσω της συνεργασίας και των στόχων.

Η δημιουργία διδακτικών σεναρίων που αναδεικνύουν τη συνεργασία μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων και των σχολείων, την καινοτόμο παιδαγωγική, την πολιτιστική ταυτότητα και τις εκπαιδευτικές προσπάθειες για την αειφόρο ανάπτυξη αποτελούν σημαντικά στοιχεία των κοινοτήτων δημιουργίας. Συζητείται επίσης η σημασία της κοινωνικής και συναισθηματικής

μάθησης στις σχολικές κοινότητες και εξετάζονται ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες αιχμής όπως το Erasmus και το eTwinning που προωθούν τη διεθνή συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Η εισήγηση εξετάζει επίσης τις τεχνικές αξιολόγησης και αξιολόγησης που απαιτούνται για τη μέτρηση της επιτυχίας των κοινοτήτων δημιουργίας, εξασφαλίζοντας τη συνεχή ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα. Επισημαίνει τα τυπικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτές οι κοινότητες, όπως η κακή επικοινωνία και οι λίγοι πόροι, και προσφέρει εφαρμόσιμες απαντήσεις και βέλτιστες πρακτικές του κλάδου για τη βελτίωση της συνεργασίας.

Τελικά, η μελέτη μας προωθεί μια πορεία για το μέλλον που δίνει μεγάλη έμφαση στην ισότητα και τη συμμετοχικότητα. Οι κοινότητες δημιουργίας μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα για όλους τους μαθητές, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών και αξιοποιώντας τους κοινοτικούς πόρους. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να παρουσιάσει μια ενδελεχή εξέταση των δημιουργικών κοινοτήτων μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση, δίνοντας έμφαση στη σημασία τους για τη διαμόρφωση ενός πιο εφευρετικού και συνδεδεμένου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Επιπλέον θα δοθούν παραδείγματα διδακτικών σεναρίων e twinning που εφαρμόστηκαν στο νηπιαγωγείο.

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ. Η ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΝΕΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πατέλη Ολυμπία
Δασκάλα- Διευθύντρια 1ου ΔΣ Κρεμαστής
Κοντομανώλης Νικόλαος
Δάσκαλος- Διευθυντής ΔΣ Φανών

Στην εισήγηση αυτή παρουσιάζεται το καινοτόμο διδακτικό σενάριο "Αναγέννηση. Η επανεκκίνηση της ανθρωπότητας", που σχεδιάστηκε για το μάθημα της Ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού, με βάση τα νέα αναλυτικά προγράμματα σπουδών. Στο πλαίσιο αυτού, οι μαθητές/τριες, με χρήση κατάλληλων πηγών από το διαδίκτυο και εργαζόμενοι/ες σε ειδικά σχεδιασμένα φύλλα εργασίας, συνθέτουν μόνοι/ες τους τη γνώση. Για την υλοποίηση του εν λόγω σεναρίου απαιτείται ηλεκτρονικός υπολογιστής και σύνδεση στο διαδίκτυο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ «THINK,PAIR,SHARE/ΣΚΕΨΟΥ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΟΥ, ΜΟΙΡΑΣΟΥ» ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ Δ ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Γουρίδου Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υποψήφια διδακτόρισσα Τ.Ε.Π.Α.Ε. Α.Π.Θ.

Η εφαρμογή τεχνικών συνεργατικής μάθησης στην εκπαιδευτική διαδικασία ενισχύει τόσο τις κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών/τριών όσο και την ενεργή συμμετοχή τους, ανεξαρτήτως γνωστικού επιπέδου. Το παρόν διδακτικό σενάριο, αφορά την ωριαία διδασκαλία του κεφαλαίου «Σπονδυλωτά και ασπόνδυλα ζώα» που περιλαμβάνεται στην ύλη της Μελέτης Περιβάλλοντος της Δ τάξης Δημοτικού. Η συγκεκριμένη διδασκαλία υλοποιήθηκε σε ένα τμήμα δημοτικού σχολείου του Νομού Θεσσαλονίκης, το οποίο παρουσίαζε έντονη ανομοιογένεια ως προς το μαθησιακό επίπεδο των παιδιών που το απάρτιζαν. Κύριος στόχος της διδασκαλίας ήταν οι μαθητές/τριες να

είναι σε θέση να διακρίνουν, να αναγνωρίζουν και να ταξινομούν τα ζώα σε σπονδυλωτά και ασπόνδυλα. Για την υλοποίησή της αξιοποιήθηκαν τόσο πρακτικές βιωματικής και ανακαλυπτικής όσο και διαφοροποιημένης μάθησης, ώστε να είναι εφικτή η προσαρμογή της διδασκαλίας στις ιδιαίτερες ανάγκες του μαθητικού δυναμικού. Ανάμεσα στο σύνολο ψηφιακών διδακτικών μέσων που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβανόταν: ο η/υ, ο βιντεοπροβολέας, η προβολή παρουσίασης (Powerpoint), ο προκαταβολικός οργανωτής, η χρήση εικόνων σπονδυλωτών-ασπόνδυλων ζώων, βίντεο προερχόμενο από το Youtube, γνωστικό αντικείμενο από το Φωτόδεντρο, ψηφιακό διαδραστικό παιχνίδι στο Wordwall και tablets. Επιπλέον, αξιοποιήθηκαν και έντυπα διδακτικά μέσα όπως το βιβλίο μαθητή, η χρήση αφενός διαφοροποιημένων και αφετέρου πρωτότυπων φύλλων εργασίας που ενσωμάτωναν την τεχνική «Think,Pair,Share/ Σκέψου, Συνεργάσου, Μοιράσου», πλαστικοποιημένα ταμπελάκια σπονδυλωτών-ασπόνδυλων ζώων και χαρτόνια Α4 για τη δημιουργία αφίσας. Έπειτα, η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε μέσω πέντε φάσεων: α) την εισαγωγική δραστηριότητα, β) την επαφή του μαθητή με τα δεδομένα, γ) την επεξεργασία και εξαγωγή συμπερασμάτων, δ) τον έλεγχο, την ανατροφοδότηση κατανόησης και ανακεφαλαίωση και ε) την αξιολόγηση. Αξίζει να σημειωθεί πως μέσα από τις δραστηριότητες αξιολόγησης αναδείχθηκε η πολύπλευρη αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας, καθώς η προτεινόμενη μεθοδολογία και η εφαρμοζόμενη διδακτική τεχνική, που μπορούν να αξιοποιηθούν εξίσου και στα πλαίσια άλλων μαθημάτων του δημοτικού σχολείου, ανταποκρίθηκαν πλήρως στους αρχικούς στόχους της εν λόγω διδασκαλίας.

ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ: ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΞΑΩΡΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ

Σκοπιανός Αθανάσιος
Υποψήφιος διδάκτωρ νεότερης και σύγχρονης ιστορίας

Εξάωρη διδακτική πρόταση του θέματος που καλύπτει μία σημαντική χρονική περίοδο της σύγχρονης ιστορίας, σύμβολο της ψυχροπολεμικής εποχής.

Η τάξη, η οργάνωση της αίθουσας και τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν στις δραστηριότητες με τις οποίες θα εμπλακούν οι μαθητές είναι οι πρώτες πληροφορίες της εργασίας. Οι μαθητές ερχόμενοι σε επαφή με πρωτογενείς κυρίως πηγές, μετέχουν σε μία σειρά από ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, μέσα από τις οποίες ανακαλύπτουν γνώσεις που ήδη κατέχουν, αποκτούν νέες, αναπτύσσουν ικανότητες και όλα αυτά τόσο σε γνωστικό και συναισθηματικό επίπεδο, όσο και σε ψυχοκινητικό. Κάθε δραστηριότητα συνοδεύεται από αντίστοιχα φύλλα εργασίας και προσδιορίζεται η χρονική της διάρκεια. Παράλληλα παρουσιάζονται οι στόχοι ανά επίπεδο κάθε διδακτικής ώρας και καταγράφονται οι μέθοδοι και οι πηγές που θα χρησιμοποιηθούν ανά δραστηριότητα.

Στην μαθητο-κεντρική αυτή πρόταση, ο εκπαιδευτικός είναι συντονιστής, παρατηρητής, ανατροφοδότης (το τελευταίο μόνο αν κρίνει ότι είναι απαραίτητο).

ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΙΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τσαχουρίδου Παναγιώτα
Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης αποτελεί μια από τις επιθυμητές δεξιότητες του 21ου αιώνα στην εκπαίδευση. Το παρόν σενάριο αποσκοπεί στην ανάπτυξη αυτής της δεξιότητας μέσα από την

αξιοποίηση της τεχνικής του debate (αντιλογία). Η τελευταία αξιοποιείται από τη μέθοδο της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας η οποία καλλιεργεί την επικοινωνία και τη συνεργατικότητα, δυο άλλες επιθυμητές δεξιότητες της σύγχρονης εκπαίδευσης. Η δεξιότητα της δημιουργικότητας αναπτύσσεται μέσα από την παραγωγή υλικού παρουσίασης από τους μαθητές οι οποίοι αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στην ενημέρωση της κοινωνίας τους. Με το παρόν σενάριο υιοθετείται η μαθητοκεντρική παιδαγωγική προσέγγιση. Το αντικείμενο διδασκαλίας προσεγγίζεται εμπλέκοντας ενεργά τους μαθητές σε δραστηριότητες αναζήτησης και οργάνωσης πληροφοριών, ικανοποιώντας τις αρχές του κοινωνικού κονστρουκτιβισμού. Ο εκπαιδευτικός αποτελεί τον οργανωτή, ενορχηστρωτή και υποστηρικτή των διαδικασιών που ακολουθούν οι μαθητές για την κατάκτηση γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Οι τελευταίες κατακτώνται από τους μαθητές δια μιας καθόλα ενεργής, βιωματικής διαδικασίας.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΣΤ΄ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΤΠΕ

Πέτρου Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Γεωργούλα Χριστίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η διδακτική πρόταση με θέμα «Το Αθηναϊκό Πολίτευμα των Κλασικών Χρόνων», από το κεφάλαιο «Το δημοκρατικό πολίτευμα» της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής της Στ’ Δημοτικού, εστιάζει στην ενίσχυση της ιστορικής γνώσης και της κατανόησης των θεμελίων της αθηναϊκής δημοκρατίας, με έμφαση στις μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη. Βασισμένη στη θεωρία του κοινωνικού εποικοδομισμού, η παρέμβαση αναγνωρίζει τη σημασία της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και της ομαδοσυνεργατικής μάθησης, ως καταλυτικό παράγοντα για την οικοδόμηση της νέας γνώσης. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζεται η ανακαλυπτική μέθοδος διδασκαλίας και η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση, ώστε να προαχθεί τόσο η κριτική σκέψη όσο και η δημιουργική εμπλοκή των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία. Η εν λόγω διδακτική προσέγγιση διαφοροποιείται, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ετερογενείς γνωστικές ανάγκες των μαθητών/τριών, συνδυάζοντας την παραδοσιακή παρουσίαση με διαδραστικές δραστηριότητες που ενσωματώνουν Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ).Μέσω της αξιοποίησης των ΤΠΕ, προωθείται η συμμετοχικότητα, η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και η ενδυνάμωση της αναστοχαστικής πρακτικής. Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητές/τριες καλούνται να διατυπώνουν ερωτήματα, να διερευνούν έννοιες και να παράγουν συλλογικά έργα που ενισχύουν τη βιωματική διάσταση της μάθησης. Παράλληλα, οι μαθησιακές εμπειρίες εμπλουτίζονται, μέσω της παροχής πολλαπλών ευκαιριών και δραστηριοτήτων, οι οποίες ενισχύουν τις σύνθετες δεξιότητες της συγκριτικής ανάλυσης και της αξιοποίησης σύγχρονων ψηφιακών μέσων, με απώτερο σκοπό τη βαθιά σύνδεση της ιστορικής γνώσης με το σύγχρονο κοινωνικο-πολιτικό γίγνεσθαι. Με γνώμονα ότι η μικροδιδασκαλία συνιστά μια πολυδιάστατη διδακτική πράξη που συνδυάζει την κοινωνικά προσανατολισμένη μάθηση, τη βιωματική αλληλεπίδραση και τη χρήση καινοτόμων διδακτικών εργαλείων, επιχειρείται η μέγιστη δυνατή ανάπτυξη της ιστορικής ενσυναίσθησης, καθώς και η εμβάθυνση στις θεμελιώδεις αρχές της δημοκρατίας, όπως εκείνες αποκρυσταλλώθηκαν στις μεταρρυθμίσεις της αρχαίας Αθήνας.

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ «ΟΧΙ» ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Κολόκα Ουρανία- Ειρήνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ71

Η παρούσα εισήγηση σκοπεύει να περιγράψει μια διδακτική πρόταση που υλοποιήθηκε στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών και Βαρηκόων Ηρακλείου Κρήτης τον Οκτώβριο του σχολικού έτους 2024-2025. Η διδασκαλία εφαρμόστηκε σε 5 μαθητές/ήτριες με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες κι εντάχθηκε σε δράση με θέμα την «Επέτειο του "ΟΧΙ" σε Περιβάλλοντα Προγραμματισμού». Διήρκεσε μία εβδομάδα και σχεδιάστηκε με αφορμή τη σύμπτωση της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Προγραμματισμού και του εορτασμού της 28ης Οκτωβρίου 1940. Η διδακτική πρόταση βασίζεται θεωρητικά στις κοινωνικοπολιτισμικές και κοινωνιογνωσιακές θεωρίες μάθησης. Ταυτόχρονα, υιοθετεί στοιχεία της συμπεριφοριστικής θεωρίας, για την εξυπηρέτηση των επιμέρους ατομικών επικοινωνιακών αναγκών των μαθητών/τριών. Σκοπός της διδασκαλίας ήταν αφενός η επαφή με τα βασικά ιστορικά γεγονότα της περιόδου και αφετέρου η επίτευξη συγκεκριμένων γνωστικών, ψυχοκινητικών και κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων. Ο διδακτικός σχεδιασμός περιελάμβανε την οργάνωση μικρο-ομάδων εντός τάξης, τη διατμηματική συνεργασία και την ατομική εργασία. Οι βιωματικές και διαδραστικές δραστηριότητες σχεδιάστηκαν κατάλληλα, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τα μαθησιακά προφίλ των μαθητών/τριών. Δείγμα των έργων κοινοποιήθηκε σε αυθεντικό κοινό μέσω της ιστοσελίδας και των κοινωνικών δικτύων του σχολείου. Τα αποτελέσματα των παρατηρήσεων καταδεικνύουν ότι η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών, η διαμόρφωση συνεργατικών περιβαλλόντων μάθησης, η εξατομίκευση και η διαφοροποίηση του υλικού συνέβαλαν σημαντικά στην ενίσχυση των κινήτρων, της αυτοπεποίθησης και της προθυμίας για συμμετοχή, υποστηρίζοντας ταυτόχρονα στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών/τριών.

ΤΗΝ ΙΛΙΑ(ΕΙ)ΔΑ ΑΛΛΙΩΣ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Κουτόβα Χαρίκλεια
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Τεληγιαννίδου Ηλιάνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η διδασκαλία των ομηρικών επών αποτελεί πρόκληση για τους/τις εκπαιδευτικούς προκειμένου να επιτευχθούν εξίσου οι μορφωτικοί και ανθρωπιστικοί στόχοι της και να αποφευχθεί η απλή ανάγνωση και ο πυκνός υπομνηματισμός. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η παρουσίαση μιας εναλλακτικής διδακτικής πρότασης για το μάθημα της Ιλιάδας. Κομβικά επεισόδια του αρχικού κειμένου μετασχηματίζονται, ξαναγράφονται και επενδύονται με σύγχρονες αναφορές, ηχητικά εφέ και χιουμοριστικό σχολιασμό. Ακολούθως, δραματοποιούνται και καταγράφονται σε podcasts ώστε να επικαιροποιηθεί και να εμπλουτιστεί η διδασκαλία, να αναδειχθεί ο σύγχρονος χαρακτήρας του μαθήματος και να καλλιεργηθούν οι πολυγραμματισμοί και οι δεξιότητες του 21ου αιώνα.

Η σύγχρονη διδακτική μεθοδολογία αποστασιοποιείται από την γραμμική απόκτηση και τη μηχανιστική χρήση γνώσεων και την καλλιέργεια χαμηλού επιπέδου δεξιοτήτων. Γι' αυτό, στη συγκεκριμένη πρόταση υιοθετήθηκε ένας υβριδικός τρόπος μάθησης που αξιοποιεί σύγχρονους πολυμεσικούς τρόπους διαχείρισης της πληροφορίας και πολλαπλές πηγές και μέσα παρέμβασης στο αρχικό υλικό, προάγοντας την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων και ενσωματώνοντας ρεαλιστικές,

ενεργητικές, δημιουργικές και συνεργατικές πρακτικές. Το αρχικό κείμενο μετασχηματίζεται σύμφωνα με τεχνικές παρέμβασης δημιουργικής γραφής και αναγνωστικοκεντρικές θεωρίες και παράγεται νέο κείμενο (εναλλακτικές σκηνές) που δραματοποιείται σε podcasts, διαθέσιμα στο κοινό στο European School Radio. Οι μαθητές/τριες συμμετέχουν σε όλα τα στάδια της δημιουργίας με ποικιλία τρόπων (άμεσα/ ψηφιακά, σύγχρονα/ασύγχρονα) και ρόλων (ηθοποιοί/ σχολιαστές /γραφίστες κλπ).

Εμπλουτισμός, αναπλαισίωση και επικαιροποίηση της διδασκαλίας και της αξιολόγησης στο πλαίσιο του μαθήματος. Αποτελεσματική επιλογή, διαχείριση και αξιοποίηση του υλικού, του χρόνου, των οδηγιών και των εργαλείων για την καλύτερη νοηματική προσέγγιση της επιλεγμένης διδακτικής ενότητας. Ενεργοποίηση και εμπλοκή σημαντικού ποσοστού μαθητών/τριών. Μάθηση ανοιχτή, μη γραμμική και μεθοδολογικά σύνθετη.

Η υλοποίηση και εφαρμογή της πρότασης συνέβαλε στην καλλιέργεια θετικής στάσης απέναντι στο γνωστικό αντικείμενο. Ο μετασχηματισμός του ομηρικού κειμένου συνέβαλε στην ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργατικότητας, επικοινωνίας, δημιουργικότητας, τεχνολογικού, ψηφιακού και διαμεσικού γραμματισμού.

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΚΑΙ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΓΙΑ ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΒΙΩΣΗ-ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Πανταζή Ειρήνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.02-Υποψήφια διδάκτωρ ΠΤΔΕ ΑΠΘ

Στις σημερινές συνθήκες επικράτησης του παγκοσμιοποιημένου νεοφιλελευθερισμού, σύμφωνα με την Κριτική Εκπαίδευση, είναι αναγκαίος ο εξανθρωπισμός της εκπαίδευσης για να αποτελέσει το ανάχωμα στον άκρατο ανταγωνισμό και στις υφιστάμενες σχέσεις των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων. Για τον σκοπό αυτό καθίσταται απαραίτητη η ενδυνάμωση και η χειραφέτηση των εφήβων για να συμβιώνουν ειρηνικά, για να δρουν ομαδικά και με κοινωνικές ευαισθησίες. Στο πλαίσιο της Ζώνης Δημιουργικών Δραστηριοτήτων ακολουθήθηκε κατάλληλα σχεδιασμένο σενάριο διδασκαλίας, ώστε οι μαθητές/τριες να αναπτύξουν αυτοεκτίμηση, να νιώσουν ενσυναίσθηση για τον ευάλωτο συνάνθρωπο, να κατανοήσουν την επιρροή του περιβάλλοντός τους για την εμφάνιση στερεοτυπικών συμπεριφορών και να τις αποδομήσουν. Το σενάριο σχεδιάστηκε για ένα τμήμα της Α΄τάξης Επαγγελματικού Λυκείου, στο οποίο φοιτούν 26 έφηβοι, 16 μαθητές και 10 μαθήτριες και ήταν διάρκειας 3 ωρών. Το τμήμα που επιλέχθη είναι πολυπολιτισμικό - συμμετέχουν 4 έφηβοι από δομή ασυνόδευτων ανηλίκων, ενώ υπάρχει και 1 έφηβη Ρομά- είναι πολυπληθές και παρατηρείται κοινωνικοοικονομική ανομοιομορφία. Οι στόχοι που τέθηκαν αντιστοιχούσαν στις ανάγκες του τμήματος, αλλά και στα απαιτούμενα του Προγράμματος Σπουδών της ΖΔΔ. Αξιοποιήθηκε ιδεοθύελλα στην ολομέλεια του τμήματος, μετά από οπτικοακουστική αφόρμηση, ενώ στην πορεία η μεθοδολογία υλοποίησης ήταν ομαδοσυνεργατική. Οι ομάδες δούλεψαν με κάποια από τα εργαλεία του θεατρικού παιχνιδιού, του compass/compasito και έγινε παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε ολομέλεια. Κατά την ανατροφοδότηση διαφάνηκε ότι το σενάριο πυροδότησε το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών, οδήγησε σε συνεργασία και διάλογο, ενώ μένει να διαπιστωθεί εάν θα επιτευχθούν μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οι στόχοι που τέθηκαν.

ΌΤΑΝ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΥΠΕΡΝΙΚΑ ΤΗΝ ΚΑΘΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΠΑΛΙΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΣΙΟΥΛΑ ΤΟΥ ΤΑΜΠΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ.

Δεληγιάννη Ευφροσύνη - Εριέττα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, τ. Σχολική Σύμβουλος, PhD
Ρίζου Γεωργία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, επιμορφώτρια ΤΠΕ Β΄επιπέδου, MSc

Η εισήγηση αυτή, που εντάσσεται στην ειδικότερη θεματική: Διδακτικές προτάσεις, σενάρια διδασκαλίας, εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο διάφορες εξωτερικές μεταβλητές, αλλά και κάποια ατομικά χαρακτηριστικά μπορεί να λειτουργήσουν ανασταλτικά και για τα άτομα, αλλά και για τις κοινότητες δημιουργίας και παράλληλα προτείνει, μέσα από τη διδακτική προσέγγιση σχετικού διηγήματος, τρόπους δημιουργικής αντίδρασης σε αντίστοιχες περιστάσεις. Συγκεκριμένα στην εισήγηση -λαμβάνοντας υπόψη ότι «οι Κοινότητες δημιουργίας αποτελούν μια ομάδα ανθρώπων που συγκλίνουν γύρω από μια κοινή πρόκληση με σκοπό να δημιουργήσουν, να δράσουν και να μοιραστούν ιδέες και πρακτικές»- ανιχνεύεται πώς μεγάλες αλλαγές στα επαγγελματικά δεδομένα (π.χ. στην πρώτη ύλη, τις συνθήκες εργασίας, την τεχνογνωσία), αλλά και χαρακτηριστικά όπως η δυσπροσαρμοστικότητα, η υπεροψία, ο συντηρητισμός και ο φόβος, οδηγούν μια επαγγελματική κοινότητα στην οικονομική δυσπραγία, αφού αντιμάχονται τη δημιουργικότητα και όποια ανανέωση συνεπάγεται αυτή.

Αποσκοπώντας στην ανάγλυφη αισθητοποίηση τέτοιων ανάλογων καταστάσεων, αξιοποιείται στη διδακτική πράξη το διήγημα του Δημήτρη Χατζή : «Ο Σιούλας ο ταμπάκος». Συγκεκριμένα ο Σιούλας, ο εκπρόσωπος της συντεχνίας των ταμπάκων, αρνείται πεισματικά να μεταβάλει τις παραδοσιακές επαγγελματικές συνήθειες κι έτσι, μένοντας σταθερός σε προμηθευτές, πρώτες ύλες, μεθόδους και αγορές, οδηγεί σταδιακά τη συντεχνία του στον οικονομικό μαρασμό και την οικογένειά του σε τέτοια ένδεια, ώστε θα αναγκαστεί, εκ των πραγμάτων, να αποδεχθεί το λάθος του και να αντιδράσει επιτέλους, δημιουργικά.

Στην εισαγωγή της εισήγησης προσεγγίζεται σύντομα η έννοια της δημιουργικότητας, στη συνέχεια σχολιάζονται βασικές σκηνές του διηγήματος, ενώ στο τελευταίο μέρος δίνονται διδακτικές ιδέες που, αξιοποιώντας και ψηφιακά εργαλεία/μέσα, στοχεύουν να ωθήσουν τους μαθητές στην κατανόηση των παραμέτρων που κατ' αρχάς αποτρέπουν την επαγγελματική καταστροφή μιας κοινότητας, στη συνέχεια συμβάλλουν στην προσαρμογή της, στην τόνωση και τέλος, στη δημιουργική εξέλιξη της πορείας της.

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Λυτζερίνου Ευαγγελία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, PhD, MEd, MA

Η παρούσα εισήγηση αφορά στην ενσωμάτωση της δημιουργικής γραφής ως μιας σύγχρονης διδακτικής μεθόδου στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στο Λύκειο. Δεδομένου ότι το νεοελληνικό κείμενο εκτός από την αναγνωστική απόλαυση καλλιεργεί την πολιτισμική αγωγή των μαθητών, η Λογοτεχνία ασκεί καθοριστική επίδραση στους τελευταίους στο να ευαισθητοποιούνται σε θέματα της ιστορικοκοινωνικής πραγματικότητας σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο. Γι' αυτό και είναι σημαντική η προσέγγιση των κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας υπό το πρίσμα της δημιουργικής γραφής, καθώς συντελεί στη διέγερση της επινοητικής δημιουργικότητας των

μαθητών, απελευθερώνοντάς τους από καθιερωμένες μαθησιακές νόρμες, εφόσον μέσα από βιωματικές παιγνιώδες δραστηριότητες εξάπτει τη φαντασία και τη διάθεση πειραματισμού. Άλλωστε, στο πλαίσιο των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών Λυκείου (2022), η δημιουργική γραφή, συνιστώντας μια από τις δύο θεματικές ενότητες του θεματικού πεδίου «Παραγωγή λόγου», το οποίο αποτελεί ένα από τα έξι θεματικά πεδία που αφορούν στη διδασκαλία του μαθήματος της Λογοτεχνίας, αποδεικνύει ότι κατέχει νευραλγική θέση καθώς στοχεύει στο να καταστούν οι μαθητές ενεργητικές προσωπικότητες με διάθεση αυτενέργειας αλλά και να αποκτήσουν γνωστικές και μεταγνωστικές δεξιότητες πάνω στο εκάστοτε είδος κειμένου σε συνδυασμό με τις τεχνικές του. Συγκεκριμένα, το διήγημα «Το Ψαράκι της γυάλας» του Μάριου Χάκκα θεωρείται το αντιπροσωπευτικότερο της Μεταπολεμικής και Σύγχρονης Ελληνικής Λογοτεχνίας και προτείνεται η διδασκαλία του, με τη συνδρομή της δημιουργικής γραφής, με στόχο την ενεργοποίηση της αναγνωστικής ανταπόκρισης των μαθητών, την καλλιέργεια του κριτικού στοχασμού, την ενεργητική συμμετοχή τους στο πλαίσιο της δόμησης γνώσης καθώς και την ανάπτυξη κλίματος αλληλόδρασης. Το κείμενο προσεγγίζεται συγκριτικά με δύο άλλα κείμενα, το απόσπασμα από το αυτοβιογραφικό αφήγημα «…καλά, εσύ σκοτώθηκες νωρίς» του Χρόνη Μίσσιου και το ποίημα «Επιτύμβιον» του Μανώλη Αναγνωστάκη. Προτείνονται διάφορες δημιουργικές ασκήσεις ώστε οι μαθητές να εξασκηθούν στο τρίπτυχο σχήμα ανάγνωση-ερμηνεία-κριτική, στην ενσυναισθητική προσέγγιση, εστιάζοντας στην αποδόμηση και αναδόμηση αλλά και μεταποίηση του κειμένου σε συνδυασμό με την πολυεπίπεδη αμφισβήτησή του.

ΜΑΘΑΙΝΩ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

Κικίδου Μαρία
Δ/ντρια Δημοτικού Σχολείου - Εκπαιδευτικός ΠΕ06
Γκιούρος Φίλιππος
Δικηγόρος - Πρόεδρος Μουσείου Γέσιου

Στη συγκεκριμένη εισήγηση επιχειρείται να παρουσιαστεί ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας «Μουσείο Γέσιου - Ο Μακεδονικός Αγώνας και η Έδεσσα», με στόχο τη διερεύνηση και παρουσίαση των χαρακτηριστικών και παιδαγωγικών μεθόδων και προσεγγίσεων των μουσειοπαιδαγωγικών δραστηριοτήτων του Μουσείου για μαθητές/ τριες Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης.

Συγκεκριμένα, -μέσα σε ένα πολυαισθητηριακό περιβάλλον –στις αίθουσες του Μουσείου- και διαδραστικό εκπαιδευτικό πλαίσιο, που χρησιμοποιεί και αναδεικνύει την αξία των Νέων Τεχνολογιών και των web2 εργαλείων-, επιχειρείται η καλλιέργεια των πολιτισμικών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών νηπιαγωγείων, δημοτικών, γυμνασίων και λυκείων στα περιεχόμενα και στα εκθέματα της συλλογής του μουσείου, στην τοπική ιστορία και στον πολιτισμό.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Μουσείου Γέσιου, που οργανώθηκαν ηλικιακά για τις 2 βαθμίδες εκπαίδευσης (Α/θμια: νηπιαγωγείο, Δημοτικό και Β/θμια: Γυμνάσιο, Λύκειο), είναι τα εξής: α. «Η ζωή των αόρατων πολεμιστών», για μαθητές/ τριες Νηπιαγωγείων – Δημοτικών Σχολείων (ηλικίας 4-9 ετών), β. «Στα ίχνη των Μακεδονομάχων», για μαθητές/ τριες Δημοτικών Σχολείων (ηλικίας 9-12 ετών) και γ. «Μαθαίνω τον Μακεδονικό Αγώνα», για μαθητές/ τριες Γυμνασίων και Λυκείων (ηλικίας 13-17 ετών).

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΦΥΤΑ: ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ

Κυριακίδης Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.SC

Ο σκοπός του παρουσιαζόμενου σεναρίου ήταν να εμβαθύνουν οι μαθητές στη σημασία και τις δυνατότητες των ενεργειακών φυτών, κατανοώντας πώς αυτά μπορούν να συμβάλουν στην παραγωγή ενέργειας με φιλικό τρόπο προς το περιβάλλον. Οι στόχοι του σεναρίου περιλάμβαναν τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα είδη ενεργειακών φυτών και τον τρόπο με τον οποίο παράγουν ενέργεια, την παρατήρηση και καταγραφή των χαρακτηριστικών των φυτών και την εκτέλεση πειραμάτων για να κατανοήσουν πώς τα φυτά παράγουν ενέργεια. Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε ήταν μικτή, συνδυάζοντας τη συνεργατική μάθηση, την ανεστραμμένη τάξη και τη χρήση πολυμέσων. Οι μαθητές συμμετείχαν σε δραστηριότητες παρατήρησης των φυτών στον φυσικό τους χώρο, όπως σε σχολικό κήπο, και κατέγραψαν πώς αυτά αλληλεπιδρούν με το φως του ήλιου. Εκτελέστηκαν πειράματα που έδειξαν πώς μπορεί η ενέργεια που παράγουν τα φυτά να αξιοποιηθεί χωρίς να ρυπαίνεται το περιβάλλον, χρησιμοποιώντας την ηλιακή ενέργεια ως ανεξάντλητη πηγή. Από τα αποτελέσματα συμπεραίνεται ότι οι μαθητές κατέληξαν στο πόρισμα πως τα ενεργειακά φυτά μπορούν να καλλιεργηθούν σε πολλές περιοχές του κόσμου, αναδεικνύοντας μια πολλά υποσχόμενη λύση για την παραγωγή ενέργειας με φιλικό τρόπο προς το περιβάλλον. Η χρήση των ενεργειακών φυτών μπορεί να συμβάλει στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και στην προστασία του πλανήτη μας, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη. Επιπλέον, οι μαθητές ανέπτυξαν δεξιότητες κριτικής σκέψης, συνεργασίας και χρήσης τεχνολογιών, καθιστώντας το μάθημα ενδιαφέρον και διαδραστικό.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΙΜΙΣΜΟ ΣΤΟ ANIMATION: ΜΙΑ ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Μπολτσή Μαριάνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η παρούσα εισήγηση έχει σκοπό την παρουσίαση μιας διακειμενικής διδακτικής πρότασης που αξιοποιεί δύο κείμενα που σχετίζονται με τον ανιμισμό, το λογοτεχνικό κειμένο «Το μαύρο κύμα» του Λουίς Σεπούλβεδα και το animation Migrants. Τα δύο κείμενα έχουν κοινές θεματικές: την περιβαλλοντική κρίση και την διαφορετικότητα και θίγουν καίρια ερωτήματα που βοηθάνε στην κοινωνική ένταξη των μαθητών και στη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών, όπως και στην ευαισθητοποίησή τους για το περιβάλλον και το μεταναστευτικό. Στη παρούσα εισήγηση επιλέγουμε τη σημειωτική ανάλυση για την προσέγγιση των κειμένων, λόγω της ύπαρξης διάφορων συστημάτων σημασίας: εικονικών, ηχητικών αλλά και σύνθετων (πολυτροπικών) σημειωτικών συστημάτων. Αρχικά αναφερόμαστε στο θεωρητικό πλαίσιο πάνω στο οποίο στηρίξαμε την ανάλυσή μας, που περιλαμβάνει τόσο τις θεωρίες για το animation όσο και την κατά Greimas αφηγηματολογία. Θα αναλυθούν η αφηγηματική σύνταξη επιφανείας ως προς τα επεισόδια, τους δράστες, τους ρόλους τους και τις τροπικότητες, ενώ οι μαθητές θα κληθούν να συνδέσουν τις ψυχολογικές/συναισθηματικές καταστάσεις των ηρώων στηριζόμενοι σε κειμενικούς δείκτες όσο και σημειωτικούς πόρους που εντοπίζονται στο animation. Στη συνέχεια οι μαθητές καλούνται να κάνουν χρήση σημειωτικών εργαλείων, νέων μέσων και πολυτροπικότητας και να παράγουν νέα κείμενα που θα αναρτήσουν σε ένα Padlet. Μέσα από την διακειμενική παρουσίαση οι μαθητές να έρθουν σε επαφή με διαφορετικά κειμενικά είδη, να ευαισθητοποιηθούν και να ενεργοποιηθούν για την

αντιμετώπιση των μεγάλων προκλήσεων της εποχής μας, της ανθρωπογενούς κλιματικής αλλαγής αλλά του προσφυγικού ζητήματος.

ΤΑ ΔΑΣΗ ΕΚΠΕΜΠΟΥΝ ΣΗΜΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Φωστηροπούλου Ειρήνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 MSC.

Το παρουσιαζόμενο διδακτικό σενάριο αποσκοπούσε στην ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με θέματα προστασίας των δασών. Οι μαθητές, αφού ήρθαν σε επαφή με το δάσος και τη βιοποικιλότητά του κι αφού εξοικειώθηκαν με όρους που αφορούν τα δασικά οικοσυστήματα, έγινε προσπάθεια να κατανοήσουν την προσφορά του δάσους στη ζωή του ανθρώπου και να ενστερνιστούν την αναγκαιότητα της αειφορικής ανάπτυξης των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Οι στόχοι του σεναρίου ήταν η κατανόηση των αιτιών και των συνεπειών της καταστροφής των δασών, η εξέταση των επιπτώσεων της μόλυνσης στα δασικά οικοσυστήματα, η ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, η ανάλυση περιβαλλοντικών δεδομένων, η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των μαθητών σε οικολογικά ζητήματα και η ενεργός συμμετοχή σε περιβαλλοντικές δράσεις. Το διδακτικό σενάριο στηρίχθηκε στις αρχές και στα πρότυπα του κριτικού εποικοδομισμού και του κριτικού αναστοχασμού. Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε περιλάμβανε διαδραστικές δραστηριότητες, βιωματικές δράσεις, εργαστήρια, ομαδικές εργασίες, παρουσιάσεις και συζητήσεις, ενώ αξιοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό και οι ΤΠΕ. Οι μαθητές συνέλεξαν και ανέλυσαν δεδομένα σχετικά με τα δάση, δημιούργησαν ψηφιακές αφίσες ευαισθητοποίησης και απέκτησαν γνώσεις για τη σημασία των δασών και τις απειλές που αντιμετωπίζουν. Επιπλέον, ανέπτυξαν οικολογική συνείδηση και ενεπλάκησαν σε δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος.

Από τα αποτελέσματα συμπεραίνεται ότι το διδακτικό σενάριο συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός νέου τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς απέναντι στο περιβάλλον, ενισχύοντας την ανάγκη για συνεχή περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και δράση, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο τις απαρχές του ενεργού πολίτη.

ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΚΛΙΜΑ ΓΝΗΣΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ – ΓΟΝΕΪΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Μαυρίδου Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η γονεϊκή συμμετοχή αποτελεί ένα κρίσιμο στοιχείο στην εκπαιδευτική διαδικασία, επηρεάζοντας άμεσα την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Αναφέρεται στην ενεργή εμπλοκή των γονέων σε διάφορες πτυχές της σχολικής ζωής, όπως η επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς, η συμμετοχή σε σχολικές δραστηριότητες και η συμβολή στη λήψη αποφάσεων για θέματα που αφορούν την εκπαιδευτική κοινότητα. Οι έρευνες δείχνουν ότι η ενεργή συμμετοχή των γονέων μπορεί να οδηγήσει σε βελτιωμένη σχολική απόδοση, αυξημένη αυτοεκτίμηση των μαθητών και θετικές στάσεις απέναντι στη μάθηση. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση της γονεϊκής συμμετοχής θεωρείται βασικός παράγοντας για τη δημιουργία ενός συνεργατικού και υποστηρικτικού σχολικού περιβάλλοντος. Σχετικά με τον τρόπο εμπλοκής των γονέων στη σχολική διαδικασία, η διεθνής και ελληνική βιβλιογραφία κάνει αναφορά για δύο μοντέλα, αυτό της γονεϊκής εμπλοκής και της γονεϊκής συμμετοχής. Η διάκριση μεταξύ των δύο δεν είναι πάντα σαφής, καθώς οι όροι συχνά χρησιμοποιούνται εναλλακτικά. Ωστόσο, ορισμένοι ερευνητές επιχειρούν να διαχωρίσουν τις

έννοιες. Σύμφωνα με τους Greene και Tichenor (2003), η «γονεϊκή εμπλοκή» αναφέρεται στη συμμετοχή των γονέων στη μαθησιακή διαδικασία, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως η βοήθεια με τις σχολικές εργασίες στο σπίτι ή η συμμετοχή σε σχολικές εκδηλώσεις. Από την άλλη πλευρά, η «γονεϊκή συμμετοχή» αφορά ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και αλληλεπιδράσεων μεταξύ γονέων και σχολείου, που εκτείνεται πέρα από την απλή επικοινωνία.

Η παρούσα διδακτική πρόταση αποτελεί πρόταση «γονεϊκής συμμετοχής» καθώς εκπαιδευτικός και γονείς συναποφασίζουν τον χρόνο και τον τρόπο εμπλοκής των τελευταίων στη μαθησιακή διαδικασία. Οι γονείς εμπλέκονται ενεργά στη διδακτική διαδικασία, παρακολουθούν το μάθημα, συμμετέχουν σ΄ αυτό, συζητούν σε επίπεδο ολομέλειας και εξάγονται συμπεράσματα. Στόχος της δράσης αποτελεί η εφαρμογή μοντέλων συνεργασίας που ενισχύουν τις σχέσεις σχολείου – οικογένειας, επιδιώκοντας αποτελεσματικότερη εκπαιδευτική διαδικασία.

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ - "ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΆΓΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ ΧΟΡΤΑ"

Βλαχοκυριάκου Φωτεινή
Εκπαιδευτικός ΠΕ84, Επιμορφώτρια επιπέδου Β2 ΤΠΕ
Τζωρτζάκης Ιωάννης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ81

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει την ενσωμάτωση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης (AI) σε ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που υλοποιεί ομάδα μαθητών/τριών Γυμνασίου με θέμα "Μαζεύοντας άγρια χόρτα".

Στόχος του προγράμματος είναι η γνωριμία και η εκμάθηση των μαθητών/τριων με τα άγρια βρώσιμα χόρτα, μέσω της χρήσης AI εργαλείων, αλλά ταυτόχρονα και η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων τους.

Στο πλαίσιο της δράσης, οι μαθητές χρησιμοποιούν εφαρμογές αναγνώρισης εικόνας για την ταυτοποίηση των άγριων χόρτων που συλλέγουν. Παράλληλα, προχωρούν σε βιβλιογραφική αναζήτηση για τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες των χόρτων και συνθέτουν ένα κοινό κείμενο. Μέσω ειδικών ψηφιακών εργαλείων AI, χρησιμοποιούν το κείμενο ως «πηγή» και εργαλείο εκμάθησης για να δημιουργήσουν και «εκπαιδεύσουν» έναν εξειδικευμένο ψηφιακό βοηθό (chatbot). Το chatbot λειτουργεί ως εργαλείο μάθησης, επιτρέποντας σε άλλους μαθητές, εκτός του προγράμματος, να αποκτήσουν γνώσεις για τα άγρια βρώσιμα χόρτα, διατυπώνοντας ερωτήσεις και λαμβάνοντας απαντήσεις από το σύστημα.

Η εφαρμογή των εργαλείων AI στο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης αναβαθμίζει την εκπαιδευτική εμπειρία, ενισχύει την ερευνητική διάθεση των μαθητών και προάγει τη συνεργατική μάθηση. Παράλληλα, συμβάλλει στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης και στην καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης, καθιστώντας τη μάθηση πιο διαδραστική και ελκυστική. Η εισήγηση θα εστιάσει στις παιδαγωγικές προεκτάσεις του συνδυασμού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και τεχνητής νοημοσύνης, αναδεικνύοντας τα οφέλη και τις προκλήσεις που προκύπτουν από την υλοποίηση τέτοιων καινοτόμων προγραμμάτων.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ-ΚΡΕΟΝΤΑΣ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ ΣΕ…ΤΕΝΤΩΜΕΝΟ ΣΚΟΙΝΙ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟ Β΄ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗ

Δημοπούλου Αναστασία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο αφορά το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας που διδάσκεται στη Β΄ Λυκείου ως μάθημα Γενικής Παιδείας, και πιο συγκεκριμένα από το κείμενο: «Σοφοκλέους Αντιγόνη» το Β΄ επεισόδιο και τους στίχους 441-481, όπου Αντιγόνη και Κρέοντας συγκρούονται έντονα στη σκηνή. Το σενάριο στοχεύει αφενός στο να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες ότι το συγκεκριμένο αρχαίο κείμενο είναι θεατρικό, άρα «παίζεται» όχι απλά διαβάζεται και ως εκ τούτου να μυηθούν σε όλα τα χαρακτηριστικά μιας θεατρικής παράστασης. Από την άλλη στόχος του σεναρίου είναι να αναδείξει τη διαχρονικότητα του αρχαίου κειμένου, καθώς τα θέματα που θίγονται όπως η θέση της γυναίκας και τα χαρακτηριστικά ενός απολυταρχικού καθεστώτος εμφανίζονται και απασχολούν το ίδιο και τις σημερινές κοινωνίες. Το σενάριο προσφέρει στους μαθητές/τριες τη δυνατότητα, δουλεύοντας ομαδοσυνεργατικά και χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία, να γίνουν συνδιαμορφωτές της γνώσης, ενώ για τον εκπαιδευτικό επιφυλάσσει ένα καθοδηγητικό και βοηθητικό ρόλο. Τέλος, ρροωθεί τον κριτικό ψηφιακό γραμματισμό, καθώς οι μαθητές/τριες ερευνώντας, συγκρίνοντας, επιλέγοντας στοιχεία σε ψηφιακούς πόρους δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα. Φιλοδοξία του σεναρίου επομένως είναι να «ζωντανέψει» ένα αρχαίο κείμενο, να το «φέρει» στα σημερινά μέτρα, ώστε να «μιλήσει» πιο εύκολα στους νέους ανθρώπους.

ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΒΙΝΤΕΟ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΔΗΜΟΦΙΛΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ "MAMA ŠČ!"

Καρούμπαλη Ευγενία
Εκπαιδευτικός Μουσικής, Πρότυπο Γυμνάσιο Πατρών

Η αξιοποίηση του μουσικού βίντεο στο μάθημα της μουσικής είναι ένα βήμα προς την οπτικοακουστική εκπαίδευση που απαιτεί η σύγχρονη κοινωνία, η οποία είναι πλέον βασισμένη στην οθόνη. Τα οφέλη της χρήσης του μουσικού βίντεο στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι ποίκιλα: αύξηση του ενδιαφέροντος των μαθητών και των μαθητριών, καλλιέργεια της κριτικής στάσης απέναντι στο μουσικό βίντεο, εισαγωγή ποικίλων θεμάτων προς διερεύνηση στη μαθησιακή διαδικασία και παροχή εργαλείων για την αξιολόγηση και την ερμηνεία πολυτροπικών κειμένων. Στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής Γυμνασίου υπάρχουν άμεσες αναφορές στα μουσικά βίντεο, μέσω των οποίων μπορούν να επιτευχθούν οι εξής γενικοί στόχοι του μαθήματος της μουσικής: δημιουργία συνδέσεων μεταξύ του πεδίου της μουσικής και άλλων επιστημονικών ή καλλιτεχνικών πεδίων και συνειδητοποίηση της θέσης και των λειτουργιών που επιτελεί η μουσική στη σύγχρονη κοινωνία. Το διδακτικό σενάριο που παρουσιάζεται αξιοποιεί παιδαγωγικά τόσο το επίσημο μουσικό βίντεο του τραγουδιού "Mama ŠČ!" όσο και το βίντεο της παρουσίασης του συγκεκριμένου τραγουδιού στο διαγωνισμό τραγουδιού της Eurovision του 2023. Στους διδακτικούς / μαθησιακούς στόχους του διδακτικού αυτού σεναρίου συγκαταλέγονται: η κατονομασία της βασικής μορφολογικής δομής του εν λόγω τραγουδιού, η σύνδεση μουσικών στοιχείων του τραγουδιού αυτού με το πλαίσιο δημιουργίας του, η αναγνώριση του ενδυματολογικού κώδικα, του κώδικα εκφράσεων

προσώπου, του κώδικα μακιγιάζ, του κώδικα κίνησης σώματος και τα σημαντικά αντικείμενα props τόσο στο επίσημο μουσικό βίντεο του τραγουδιού "Mama ŠČ!" όσο και στην παρουσίαση του τραγουδιού αυτού στο διαγωνισμό τραγουδιού της Eurovision του 2023 και ο συσχετισμός των προαναφερθέντων κωδίκων σε σχέση με το πλαίσιο δημιουργίας του συγκεκριμένου τραγουδιού, η καλλιέργεια του πολυτροπικού γραμματισμού. Το διδακτικό σενάριο πραγματοποιήθηκε τη σχολική χρονιά 2022 – 2023 στο Πρότυπο Γυμνάσιο Πατρών αμέσως μετά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού τραγουδιού της Eurovision του 2023. Σε γενικές γραμμές οι διδακτικοί / μαθησιακοί στόχοι επιτεύχθηκαν.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΜΠΟΤ "NAO" ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Κυτίδου Ελένη
Δημόσιος Υπάλληλος Πληροφορικής και Εκπαιδευτικός ΠΕ86 & Ρομποτικής

Η εισήγηση επικεντρώνεται στη χρήση του ρομπότ "NAO", ενός εξελιγμένου ανθρωποειδούς που σχεδιάστηκε από την Aldebaran Robotics, σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Το ρομπότ, το οποίο διαθέτει αισθητήρες, κάμερες και ποικίλες δυνατότητες προγραμματισμού, αξιοποιείται ευρέως σε σχολεία και ερευνητικά εργαστήρια για τη διδασκαλία, την ανάπτυξη δεξιοτήτων STEM, αλλά και την ενίσχυση της συνεργατικής μάθησης.

Η εισήγηση αναλύει τη δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων μέσω του λογισμικού Choregraphe. Το λογισμικό αυτό παρέχει ένα ευέλικτο περιβάλλον σχεδίασης, επιτρέποντας την ανάπτυξη εφαρμογών χωρίς απαραίτητη γνώση προγραμματισμού, ενώ προσφέρει τη δυνατότητα συνδυασμού έτοιμων εντολών (boxes) για την προσομοίωση συμπεριφορών. Στο πλαίσιο της εργασίας, υλοποιήθηκαν σενάρια με διαδραστικά παιχνίδια όπως το "Βρες το Χρώμα", "Μάντεψε τη Λέξη" και "Βρες το Σχήμα". Αυτά τα σενάρια αξιοποιούν την αναγνώριση φωνής και τις κινητικές δυνατότητες του "NAO", εμπλέκοντας ενεργά τους μαθητές σε δραστηριότητες που ενισχύουν την αλληλεπίδραση και την κατανόηση.

Η χρήση του ρομπότ "NAO" υπογραμμίζεται ως ένα ισχυρό εργαλείο που ενισχύει τη μαθησιακή διαδικασία. Προωθεί τη συνεργασία, την κοινωνική ανάπτυξη, τη δημιουργική σκέψη και την επίλυση προβλημάτων, ενώ προσφέρει μια ελκυστική και καινοτόμα προσέγγιση στη διδασκαλία. Επιπλέον, τα σενάρια σχεδιάστηκαν για μαθητές ηλικίας 6-8 ετών, προσαρμόζοντας τη δυσκολία και τις δραστηριότητες για να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

Η εισήγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το "NAO" μπορεί να προσφέρει προστιθέμενη αξία στην εκπαιδευτική διαδικασία, παρέχοντας στους μαθητές νέες ευκαιρίες για διαδραστική μάθηση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, εφόσον αξιοποιηθεί με σωστό σχεδιασμό και προγραμματισμό.

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ TRAP ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ "ΠΕΜΠΤΗ ΒΡΑΔΥ"

Καρούμπαλη Ευγενία
Εκπαιδευτικός Μουσικής, Πρότυπο Γυμνάσιο Πατρών

Η μουσική trap την τελευταία δεκαετία είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στα άτομα εφηβικής ηλικίας όχι μόνο στον Ελλαδικό χώρο αλλά και παγκοσμίως, παρά το γεγονός ότι οι στίχοι της μουσικής αυτής προάγουν καπιταλιστικές πεποιθήσεις, (όχι σπάνια) σεξιστικές πρακτικές και διάφορες

παράνομες δραστηριότητες. Πάραυτα, η μουσική αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου οι μαθήτριες και οι μαθητές όχι μόνο να εξοικειωθούν με βασικές έννοιες της μουσικής (μελωδία, ρυθμός, μορφή κτλ) αλλά και να καλλιεργήσουν την επικοινωνιακή τους ικανότητα (όσον αφορά τη χρήση της γλώσσας), οδηγώντας στην αποτελεσματική μάθηση, λόγω της αρέσκειας που δείχνουν οι μαθήτριες και οι μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το συγκεκριμένο είδος μουσικής. Στο συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο αξιοποιείται παιδαγωγικά το trap τραγούδι "Πέμπτη Βράδυ". Στη στοχοθεσία του συγκεκριμένου αυτού σεναρίου συμπεριλαμβάνονται (μεταξύ άλλων): η ακουστική αναγνώριση των αντιχρονισμών, των συγχορδιών σε θέση πέμπτης και των οκτάσημων ρυθμικών σχημάτων που υπάρχουν στο τραγούδι αυτό, ο προβληματισμός σχετικά με το πως τα προαναφερθέντα μουσικά φαινόμενα συνεισφέρουν στο να είναι το τραγούδι αυτό «διεγερτικό» (arousing), ο εντοπισμός των χρησιμοποιούμενων κοινωνιολέκτων στους στίχους του εν λόγω τραγουδιού και η αναγνώριση στοιχείων (τόσο στο ίδιο το τραγούδι όσο και στο επίσημο μουσικό του βίντεο) που ανήκουν στο τυπικό αφήγημα της μουσικής trap. Το διδακτικό αυτό σενάριο εφαρμόστηκε σε τμήματα του Προτύπου Γυμνασίου Πατρών τις σχολικές χρονιές 2023 – 2024 και 2024 – 2025. Σε γενικές γραμμές τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα επιτεύχθηκαν.

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΙΧΑΣΜΟΣ- ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Κόλλα Ελένη
Επίκουρη Καθηγήτρια Philips University Nicosia, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η παρούσα εισήγηση στοχεύει να αναδείξει διδακτικές πρακτικές συμπερίληψης μέσα από ένα σενάριο διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας Γ΄ Λυκείου Προσανατολισμού για τον Εθνικό Διχασμό. Η συμπεριληπτική διδασκαλία βοηθά όλους τους μαθητές να εμπλακούν ενεργά στη μάθηση, να αναπτύξουν την κριτική σκέψη και να κατανοήσουν τη σύνδεση του παρελθόντος με το παρόν. Μέσα από διαφοροποιημένες δραστηριότητες, συνεργατική προσέγγιση και δημιουργικές τεχνικές, η Ιστορία γίνεται ένα μάθημα προσβάσιμο, ενδιαφέρον για όλους! Στο προτεινόμενο σενάριο έχουν υιοθετηθεί οι βασικές αρχές των συμπεριληπτικών πρακτικών, όπως :

1. Διαφοροποιημένη Διδασκαλία: Προσαρμογή των μεθόδων, του περιεχομένου και των στόχων σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε μαθητή.
2. Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση: Ανάπτυξη μαθησιακού υλικού και στρατηγικών που ανταποκρίνονται σε διαφορετικά μαθησιακά προφίλ.
3. Συνεργατική Μάθηση
4. Χρήση Πολυαισθητηριακών Μέσων: Συνδυασμός οπτικών, ακουστικών και ψηφιακών μέσων για την υποστήριξη της μάθησης.
5. Προσαρμογή της Αξιολόγησης: Ευέλικτες μορφές αξιολόγησης που δεν επικεντρώνονται μόνο στη γραπτή εξέταση, αλλά λαμβάνουν υπόψη τη δημιουργική και κριτική σκέψη.
6. Ενίσχυση της Κοινωνικο-συναισθηματικής Ανάπτυξης: Προώθηση της ενσυναίσθησης και της ομαδικότητας μέσα από δραστηριότητες που καλλιεργούν τη θετική αλληλεπίδραση.
7. Χρονογραμμές & Infographics
8. Podcast Ιστορικών Προσωπικοτήτων

Οι συμπεριληπτικές διδακτικές προτάσεις και τα συμπεριληπτικά σενάρια διδασκαλίας στοχεύουν στη δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος που προάγει την ισότητα, τη συμμετοχή και την προσβασιμότητα για όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως των ατομικών τους διαφορών. Βασίζονται στην αρχή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με την οποία όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να μαθαίνουν μαζί, ανεξάρτητα από τις ικανότητες, την καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο ή άλλες διαφοροποιήσεις. Η συμπεριληπτική διδασκαλία που θα παρουσιαστεί στην εισήγηση, επιδιώκει να ενσωματώσει όλους τους μαθητές στη μαθησιακή διαδικασία, ανεξάρτητα από τις

γνωστικές, γλωσσικές, πολιτισμικές ή άλλες διαφοροποιήσεις τους. Δεδομένου ότι το μάθημα απαιτεί ανάλυση πηγών, ιστορική κριτική και ανάπτυξη επιχειρηματολογίας, η συμπεριληπτική προσέγγιση μπορεί να ενισχύσει τη συμμετοχή και την κατανόηση όλων των μαθητών.

ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δεσποίνη Γεωργία
Εκπαιδευτικός ΠΕ05 - Υποψήφια Διδάκτωρ

Πηγή έμπνευσης για το έργο σχετικά με τη μουσική για παιδιά Δημοτικού σχολείου ήταν ο μύθος του Αισώπου «Ο τζίτζικας και ο μέρμηγκας», παιδαγωγικό υλικό που χρησιμοποιείται στην εκμάθηση δεύτερης γλώσσας (μύθος συνήθως γνωστός στη μητρική αλλά και στη δεύτερη γλώσσα).

Μετά από πρόσκληση του Πανεπιστημίου LAVAL στην εβδομάδα έρευνας και δημιουργίας λογοτεχνίας και ανθρωπιστικών επιστημών με ένα εργαστήριο, το έργο αυτό παρουσιάζει την επίδραση που μπορεί να φέρει το τραγούδι στη διδακτική της δεύτερης γλώσσας ως μέσο υποστήριξης για τη μνήμη εισήγησης και τη φωνολογική μνήμη στην απόκτηση νέων λέξεων. Η διδακτική πρόταση στηρίζεται στην ευεργετική επίδραση, κυρίως για τους αδύναμους μαθητές, της μελωδίας και της επανάληψης λέξεων (προς εκμάθηση) με 6 επαναλαμβανόμενα μαθήματα 20 λεπτών περίπου το καθένα. Η ενεργή συμμετοχή των μαθητών στην εκμάθηση του λεξιλογίου συμβάλλει στην καλύτερη συγκράτηση και σε βάθος χρόνου διατήρησή του στη μνήμη. Οι μαθητές που θέλουν να συμμετάσχουν σε εξετάσεις πιστοποίησης γλωσσομάθειας, μπορούν να έχουν την εγγύηση ενός ικανοποιητικότερου αποτελέσματος με αυτόν τον τρόπο.

Ισορροπώντας μεταξύ θεωρίας και πράξης, οι συμμετέχοντες στην παρουσίαση αυτή στο Συνέδριο ανακαλύπτουν την πρόοδο που σημειώνουν τα παιδιά στα πρώτα στάδια της γλωσσικής κατάκτησης. Οι συμμετέχοντες θα μπορούν να δουν την χρησιμότητα του τραγουδιού στην τάξη όσον αφορά στην εκμάθηση δεύτερης γλώσσας με ταχύτερο και αποτελεσματικότερο τρόπο. Διδακτικές και πολιτισμικές εκφάνσεις του επιλεγμένου μύθου προτείνονται.

ΕΚΠΟΝΩΝΤΑΣ ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΠΟΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ ΣΥΡΟΥ

Φυντανάκης Αργύριος
Εκπαιδευτικός ΠΕ03

Ο χώρος και ο χρόνος αποτελούν δομικά υλικά της κατασκευής ταυτοτήτων και του συνανήκειν. Όμως, το ζήτημα του χώρου απουσιάζει σε μεγάλο βαθμό από το ελληνικό δημόσιο σχολείο που το εντάσσει αποσπασματικά σε κάποια μαθήματα της Ιστορίας, και εξαντλείται στα στενά όρια της σχολικής καθημερινότητας – ρουτίνας. Το ίδιο ισχύει και για το ζήτημα του χρόνου που δεν επιτρέπει στους/τις μαθητές μαθήτριες να ανασυνθέσουν το παρελθόν με την καλλιέργεια της φαντασίας και της κριτικής τους ματιάς αλλά εγκλωβίζονται σε ένα συλλογικό φετίχ εθνοκεντρικής ιστορίας με νοσταλγικές αναφορές στο ένδοξο παρελθόν. Στην παρούσα εισήγηση αξιοποιείται το πολιτιστικό πλεονέκτημα του Θεάτρου Απόλλων της Σύρου σε συνδυασμό με το μοντέλο ADDIE (Analysis, Design, Development, Implementation, Evaluation) που αποτελεί το κυρίαρχο μοντέλο βάσει του οποίου σχεδιάζονται εκπαιδευτικά προγράμματα, ώστε οι μαθητές του Εσπερινού Γυμνασίου Σύρου με Λυκειακές Τάξεις, να ανασυνθέσουν κομμάτια της πρόσφατης

πολιτιστικής ιστορίας του νησιού σε μια αναζήτηση στον χώρο και τον χρόνο πέρα από τα στενά όρια της τάξης.

Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Δαγδηλέλη Δέσποινα
Εκπαιδευτικός ΠΕ71

Η διδασκαλία της Ιστορίας στην Ε' Δημοτικού συχνά δεν ανταποκρίνεται στις ατομικές μαθησιακές ανάγκες των μαθητών, καθιστώντας απαραίτητη την εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Σκοπός της εισήγησης είναι η ανάπτυξη και εφαρμογή ενός διδακτικού σεναρίου βασισμένου στις αρχές της διαφοροποιημένης εκπαίδευσης, με στόχο την ενίσχυση της ενεργητικής συμμετοχής και της κριτικής σκέψης των μαθητών.

Το σενάριο επικεντρώνεται στη διδασκαλία της Εικονομαχίας, μιας θρησκευτικής και πολιτικής διαμάχης που σημάδεψε το Βυζάντιο. Αρχικά, οι μαθητές θα γνωρίσουν το ιστορικό πλαίσιο και τις βασικές αιτίες της Εικονομαχίας μέσω οπτικοακουστικού υλικού και διερευνητικής μάθησης. Στη συνέχεια, θα εμβαθύνουν στις απόψεις των δύο αντιμαχόμενων πλευρών, των εικονομάχων και των εικονολατρών, μέσα από την ανάλυση ιστορικών πηγών και τη χρήση ΤΠΕ για τη διαδραστική παρουσίαση του θέματος.

Βασικό στοιχείο του σεναρίου αποτελεί η δραματοποίηση, όπου οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, θα υποδυθούν ρόλους εικονομάχων και εικονολατρών, αναπαριστώντας τις διαφωνίες και τα επιχειρήματά τους. Μέσα από αυτόν τον βιωματικό τρόπο μάθησης, οι μαθητές θα κατανοήσουν βαθύτερα τη σύγκρουση και τις επιπτώσεις της στην κοινωνία της εποχής.

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει διαμορφωτικές τεχνικές, όπως ερωτήσεις κατανόησης, συζήτηση στην ολομέλεια και αυτοαξιολόγηση, ενώ η τελική δραστηριότητα θα είναι η δραματοποίηση των δύο πλευρών. Το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο αναδεικνύει τη σημασία της διαφοροποιημένης εκπαίδευσης, καθώς αξιοποιεί διαφορετικά μαθησιακά μέσα και προσεγγίσεις, επιτρέποντας στους μαθητές να αλληλεπιδράσουν ουσιαστικά με το ιστορικό περιεχόμενο.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ANDROID ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Κυτίδου Ελένη
Δημόσιος Υπάλληλος Πληροφορικής & Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση έχει ανοίξει νέους δρόμους για την ενίσχυση της μάθησης μέσα από διαδραστικά ψηφιακά περιβάλλοντα. Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει την ανάπτυξη της εφαρμογής EducationGame, ενός εκπαιδευτικού παιχνιδιού Android που στοχεύει στην εκμάθηση βασικού λεξιλογίου στην αγγλική γλώσσα από παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Η εφαρμογή εμφανίζει τυχαίες εικόνες από κατηγορίες όπως ζώα, φρούτα και αντικείμενα. Ο χρήστης αλληλεπιδρά αγγίζοντας τις εικόνες, ενεργοποιώντας έτσι τη λειτουργία κειμένου σε φωνή (Text-to-Speech), η οποία προφέρει το όνομα του αντικειμένου στα αγγλικά. Με αυτόν τον τρόπο,

επιτυγχάνεται η ταυτόχρονη ανάπτυξη ακουστικών και οπτικών δεξιοτήτων, ενισχύοντας την κατανόηση και απομνημόνευση λέξεων.

Η ανάπτυξη της εφαρμογής πραγματοποιήθηκε χρησιμοποιώντας τη γλώσσα Java και το περιβάλλον ανάπτυξης Android Studio. Ο σχεδιασμός της βασίστηκε σε αρχές ευχρηστίας και προσαρμοστικότητας, διασφαλίζοντας ότι το περιβάλλον είναι εύκολο στη χρήση για μικρά παιδιά. Περιλαμβάνει τέσσερις βασικές οθόνες (κεντρική, καλωσορίσματος, παιχνιδιού και οδηγιών), σχεδιασμένες με μεγάλη προσοχή στη διάταξη, τα χρώματα και τα γραφικά.

Το EducationGame αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για γονείς και εκπαιδευτικούς, προσφέροντας μια ευχάριστη και αποτελεσματική μαθησιακή εμπειρία. Με δυνατότητα μελλοντικών επεκτάσεων, μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ενισχύοντας τη γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών μέσα από το παιχνίδι.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΩΣ ΠΥΛΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ : ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ ΜΗ ΒΙΑΙΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ M. ROSENBERG

Ντάκουλα Αικατερίνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Βασικοί πυλώνες στην επίλυση διαφορών αποτελούν η δικαιοσύνη και η ενσυναίσθηση. Οι πολιτικοί φιλόσοφοι στην προσπάθεια τους να διατυπώσουν θεωρίες που συμβάλουν στην άμβλυνση αυτών των συγκρούσεων κάνουν αναφορές στις έννοιες της δικαιοσύνης και της ισότητας, δύο έννοιες που προέρχονται από την αρχαία ελληνική φιλοσοφία, και έχουν μελετηθεί τόσο από τον Πλάτωνα όσο και από τον Αριστοτέλη. Η ενσυναίσθηση προστέθηκε μεταγενέστερα. Αρχικά θα επιχειρηθεί η ανάλυση της έννοιας της δικαιοσύνης, μέσω παραπομπών από τον Αριστοτέλη και στη συνέχεια θα ακολουθήσει μια συνοπτική παρουσίαση του μοντέλου της Μη βίαιης επικοινωνίας κατά Rosenberg.

Η Μη Βίαιη Επικοινωνία δεν αποτελεί μια τεχνική για να απαλείψουμε τις διαφωνίες. Πρόκειται για μια μέθοδο σχεδιασμένη να αυξήσει την ενσυναίσθηση και να βελτιώσει την ποιότητα της ζωής εκείνων που την αξιοποιούν και εκείνων που βρίσκονται γύρω τους. Την παρουσίασε το 2003 ο κλινικός ψυχολόγος Marshall Rosenberg εμπνεόμενος από την Προσωποκεντρική Ψυχοθεραπεία του Carl Rogers.

Ο κυρίαρχος στόχος της Μη Βίαιης Επικοινωνίας είναι η εγκατάσταση της ενσυναίσθησης προκειμένου να υπάρξει διαπροσωπική αρμονία και γνώση που θα διευκολύνει τη μελλοντική συνεργασία.

Το μοντέλο του Rosenberg αξιοποιείται σήμερα από επιχειρήσεις, οργανισμούς, εκπαιδευτικά ιδρύματα σε όλον τον κόσμο, διευκολύνοντας τους εργαζόμενους, τους μαθητές να επικοινωνήσουν με εποικοδομητικούς τρόπους και βασίζεται σε τέσσερα στοιχεία τα οποία είναι: η παρατήρηση (observation), το συναίσθημα (emotion), η εσωτερική ανάγκη (need) και το αίτημα (request), και σε τρεις τρόπους εφαρμογής που είναι η ενσυναίσθηση προς τον ίδιο μας τον εαυτό (self empathy), η σύνδεση μέσω της ενσυναίσθησης (receiving empathically), και η ειλικρινής έκφραση (expressing honestly).

Καταληκτικά, θα αιτιολογηθεί η αναγκαιότητα χρήσης του μοντέλου σε ποικίλους χώρους, κάνοντας ιδιαίτερη αναφορά στο χώρο της εκπαίδευσης ως μια εναλλακτική μέθοδο επίλυσης των διαφορών σε συνδυασμό με τη σχολική διαμεσολάβηση.

«ΟΙ ΝΥΜΦΕΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΑΦΗΓΟΥΝΤΑΙ…» - ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

Παπακωνσταντίνου Αναστασία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, PhD
Λιαμπότη Σοφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.04, MSc

Σκοπός της εισήγησης αυτής είναι να παρουσιάσει ένα διαθεματικό διδακτικό σενάριο με τίτλο «Οι Νύμφες του νερού αφηγούνται…», που υλοποιήθηκε στο 5ο Πρότυπο Γυμνάσιο Χαλκίδας στα μαθήματα της Νεοελληνικής Γλώσσας και της Βιολογίας της Β΄ τάξης, με συνδιδασκαλία των εκπαιδευτικών που διδάσκουν τα συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα. Η δομή του σεναρίου στηρίζεται σε ένα διάλογο δύο Νυμφών της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας, της Αρέθουσας και της Χαλκίδος, σχετικά με τη διαφορά που παρατηρούν σε διάφορα σημεία της πόλης της Χαλκίδας αναφορικά με το νερό στο παρελθόν και σήμερα. Σύντομα τμήματα του διαλόγου των Νυμφών, οι οποίες ταυτόχρονα μετακινούνται στα διάφορα σημεία της πόλης, συνδέουν μεταξύ τους τις δραστηριότητες του σεναρίου, που αναδεικνύουν μία συγκεκριμένη κάθε φορά πτυχή του θέματος (όπως τα αρχαία λιμάνια της ευρύτερης περιοχής, το κοχύλι «κάλχη», την εικόνα του ποταμού Λήλαντα παλαιότερα και σήμερα, το παλιρροϊκό φαινόμενο του Ευρίπου, το οθωμανικό υδραγωγείο, τη σύγχρονη ρύπανση των υδάτων). Η διαθεματικότητα του σεναρίου δεν περιορίζεται μόνο στα γνωστικά αντικείμενα της Νεοελληνικής Γλώσσας και της Βιολογίας, αλλά εμπλέκονται σε αυτό και άλλα αντικείμενα, όπως ιστορία, αρχαία ελληνική γλώσσα, λογοτεχνία, εικαστικά, τεχνολογία. Το σενάριο είναι συμβατό με τα νέα αναλυτικά προγράμματα σπουδών, τα οποία εφαρμόζονται πιλοτικά στο σχολείο στο οποίο υλοποιήθηκε. Στο πλαίσιο της διδασκαλίας αξιοποιήθηκαν μεθοδολογικά η ανεστραμμένη τάξη, η μάθηση από ομότιμους (peer-to-peer learning), η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, η μέθοδος ST(R)EAM, η διευρυμένη μέθοδος STEAM με την προσθήκη του “R” (reading/writing), ενώ το σενάριο στο σύνολό του σχετίζεται με μάθηση ανακαλυπτική και ενεργητική. Ουσιαστικά πρόκειται για ένα βιωματικό ταξίδι στον χρόνο και στον χώρο (ευρύτερη περιοχή Χαλκίδας), στο οποίο καλούνται οι μαθητές και οι μαθήτριες να συμμετάσχουν και, μέσα από τη γνωριμία με την πόλη τους, να ευαισθητοποιηθούν σε σημαντικά σύγχρονα περιβαλλοντικά ζητήματα.

ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΠΟΙΗΣΗ VS AI: ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΈΜΦΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ

Ελένη Μπενέκου
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Στο διδακτικό σενάριο «Μοντέρνα Ποίηση vs A.I.: Πρόσφυγες και Έμφυλα Στερεότυπα» επιχειρείται οι μαθητές/τριες να σχηματίσουν μια εικόνα για τη μοντέρνα ποίηση προσεγγίζοντας ποιήματα για τους πρόσφυγες και διερευνώντας τη βιωματική αλήθεια των υποκειμένων, προκειμένου να εντοπίσουν τα έμφυλα στερεότυπα που τυχόν υπάρχουν και να τα συγκρίνουν με αντίστοιχα ποιήματα της εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης (A.I.) (ChatGPT, Claude, Seekdeep κλπ), προκειμένου να διαπιστώσουν την ύπαρξη στερεοτύπων και να τα συσχετίσουν με τα συμπεράσματά τους με τα ποιήματα για τους πρόσφυγες στη μοντέρνα ποίηση. Μέσα από ομαδικές δραστηριότητες και αντίστοιχα φύλλα εργασίας θα καταφέρουν οι μαθητές/τριες να εντοπίζουν, να αποκωδικοποιούν και να ερμηνεύουν το φαινόμενο σε οποιοδήποτε κειμενικό-ποιητικό είδος το συναντήσουν, να δύνανται να συσχετίζουν πληροφορίες και στάσεις, ώστε να δομήσουν μια

κοινωνικοπολιτική αντίληψη με συνείδηση της ανθρωπιστικής-συμπεριληπτικής προσέγγισης και κοινωνική ενσυναίσθηση, που θα αντιμάχεται τον ρατσισμό και τις διακρίσεις, με λογικά επιχειρήματα και κριτική σκέψη.

ΑΓΩΓΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΩΤΕΣ - ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Δασκαλάκης Ιωάννης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η Διερευνητική μάθηση (Inquiry Based Learning – IBL) αποτελεί μια διδακτική προσέγγιση που στοχεύει στην παραγωγή νέας γνώσης μέσα από μεθόδους και πρακτικές για τις έννοιες που μελετώνται. Πρόκειται για μια εποικοδομιστική προσέγγιση που θέτει τον μαθητή και τη μαθήτρια στο επίκεντρο της μαθησιακής διαδικασίας, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να διατυπώνουν υποθέσεις, να πειραματίζονται και να παρατηρούν, αυξάνοντας ταυτόχρονα τα κίνητρα για ενεργό εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία. Η Διερευνητική μάθηση εμπλέκει τα παιδιά σε μια πραγματική διαδικασία ανακάλυψης κι ενισχύει δεξιότητες μεταξύ των παιδιών όπως η επικοινωνία, η συνεργασία, η επίλυση προβλήματος κ.λπ. Ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η επίδραση των Νέων Τεχνολογιών στη διαδικασία της Διερευνητικής μάθησης. Συνεπώς, οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν τη δυνατότητα να θέτουν ερευνητικές ερωτήσεις, να αναζητούν δεδομένα σε ψηφιακές πηγές και να επεξεργάζονται διάφορες πληροφορίες. Στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης, επιλέχθηκε ένα εργαλείο προσομοίωσης χάρη στο οποίο τα παιδιά μπορούν να αντιληφθούν καλύτερα και σε βάθος διάφορα φαινόμενα που αφορούν τις θετικές επιστήμες. Το συγκεκριμένο εργαλείο εξυπηρετεί πλήρως τους σκοπούς της Διερευνητικής μάθησης, καθώς επιτρέπει στα παιδιά να συνεργάζονται, να πειραματίζονται ψηφιακά και με ασφάλεια, να παρατηρούν και να εξάγουν συμπεράσματα. Συνάμα, συγκαταλέγεται στην εποικοδομιστική θεωρία μάθησης, καθώς τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να αλληλεπιδρούν, να ελέγχουν τις πρότερες γνώσεις τους, να επικοινωνούν και να συνεργάζονται μεταξύ τους για τη διεκπεραίωση ποικίλων δραστηριοτήτων που αφορούν την κατάκτηση της νέας γνώσης. Στόχος της εισήγησης είναι να αντιληφθούν τη σημασία των καλών αγωγών και των κακών αγωγών (μονωτών) του ηλεκτρικού ρεύματος, να διακρίνουν ορισμένα υλικά σε αγωγούς και μονωτές του ηλεκτρικού ρεύματος και ταυτόχρονα να ελέγξουν τις γνώσεις τους αναφορικά με τη σύνδεση των διάφορων μερών ενός κυκλώματος προκειμένου να ανάψει ο λαμπτήρας.

ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΟ ΡΟΜΠΟΤ "EDISON"

Καλτσάς Απόστολος
Εκπαιδευτικός ΠΕ82

Ο προγραμματισμός είναι η διαδικασία σύνταξης οδηγιών, όπου ο υπολογιστής κατανοεί και εκτελεί για την επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων.

Η ρομποτική είναι ένας συνδυασμός επιστημών που ενσωματώνει στοιχεία μηχανικής, ηλεκτρονικής, πληροφορικής και τεχνητής νοημοσύνης για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τον προγραμματισμό ρομποτικών συστημάτων. Η ρομποτική η οποία χρησιμοποιείται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης προωθεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και δημιουργικότητας

των μαθητών/τριων, επιτρέποντάς τους να αναπτύξουν πρωτοποριακές λύσεις σε προβλήματα μέσω της συνεργασίας και της πρακτικής εφαρμογής γνώσεων.

Το "Edison" είναι ένα προγραμματιζόμενο ρομπότ και ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό εργαλείο στον τομέα του STEM. Το συγκεκριμένο ρομπότ ενσωματώνει αισθητήρες και ένα αρθρωτό σύστημα κατασκευής που επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να γίνουν όχι μόνο προγραμματιστές/στριες αλλά και ερευνητές/τριες αναπτύσσοντας τη δημιουργική τους σκέψη.

Στη παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται ένα διδακτικό σενάριο το οποίο απευθύνεται στους/στις μαθητές/τριες της Α' Γυμνασίου. Ο σκοπός του είναι η γνωριμία των μαθητών/τριών με τον μαγικό κόσμο των ρομπότ, μαθαίνοντας τις βασικές αρχές της ρομποτικής και του προγραμματισμού. Οι μαθητές/τριες θα κατασκευάσουν ένα πρόγραμμα όπου το ρομπότ "Edison" θα κινείται μόνο όπου υπάρχει λευκή επιφάνεια. Για να το επιτύχουν, θα πειραματιστούν συνδυάζοντας εντολές από διαφορετικά μενού στο EdBlocks. Στη συνέχεια, θα «φορτώσουν» το πρόγραμμα στο ρομπότ βλέποντας στη πράξη τι δημιούργησαν. Με τον τρόπο αυτό θα οικοδομήσουν τη νέα γνώση μέσα σε αυθεντικά περιβάλλοντα μάθησης, Το σενάριο θα έχει διάρκεια δύο(2) διδακτικές ώρες.

Συμπερασματικά, με την εφαρμογή του διδακτικού σεναρίου οι μαθητές/τριες θα έχουν τη δυνατότητα να εξερευνήσουν τη ρομποτική και την τεχνολογία μέσα από το παιχνίδι, ενώ ταυτόχρονα θα ενισχύσουν την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθηση τους αποκτώντας δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων. Τέλος, θα πρέπει να τονιστεί η σημαντική συμβολή του/της εκπαιδευτικού στην επιτυχή εφαρμογή του σεναρίου δημιουργώντας ένα υποστηρικτικό περιβάλλον που να ενισχύει την ενεργή συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών ώστε να αναπτύξουν ολοκληρωμένες δεξιότητες.

Η ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ "ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ": ΕΝΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Δρακούλη Αθανασία
Διδάσκουσα "Ιταλικής Γλώσσας και Ορολογίας", Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μηλιώνη Γεωργία
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ένα πρωτότυπο εκπαιδευτικό εγχείρημα το οποίο υλοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Κρήτης στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ιταλικής Γλώσσας και Ορολογίας. Το εν λόγω εγχείρημα βασίστηκε σε ομαδοσυνεργατικές διεργασίες που αναπτύχθηκαν σε τρία επίπεδα: α) μεταξύ (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) φοιτητών/τριών διαφόρων Τμημάτων και Σχολών που παρακολουθούσαν το μάθημα, β) μεταξύ των διδασκομένων και της καθηγήτριάς τους και γ) μεταξύ της διδάσκουσας του μαθήματος και ομάδας ειδικών επιστημόνων της ιταλικής γλώσσας και λογοτεχνίας από άλλα πανεπιστήμια της χώρας που συνεργάστηκαν μαζί τους για τον επανέλεγχο των εργασιών. Το διδακτικό εγχείρημα εστιάστηκε στη μελέτη του θρησκευτικού δράματος της Ιταλικής Αναγέννησης «Isac» του Βενετού Λουίτζι Γκρότο (1556), πρότυπο του αριστουργήματος της Κρητικής λογοτεχνίας του τέλους του 16ου και των αρχών του 17ου αι., «Η Θυσία του Αβραάμ». Η υλοποίησή του πραγματοποιήθηκε σε δύο φάσεις:

- κατά την πρώτη φάση (ακ. έτος 2021/2022), ομάδα 105 φοιτητών/τριών (υπό την επίβλεψη και την καθοδήγηση της διδάσκουσάς τους), πραγματοποίησαν τη μεταγραφή, τον μεταγραμματισμό και τον σχολιασμό (στην ιταλική και την ελληνική γλώσσα) του ιταλικού κειμένου·
- κατά τη δεύτερη φάση του διδακτικού εγχειρήματος (ακ. έτος 2023/2024), νέα ομάδα αποτελούμενη από 72 φοιτητές/τριες του μαθήματος, προχώρησαν στη δημιουργία της πρώτης έμμετρης μετάφρασης του Isac από την ιταλική σε ξένη γλώσσα, την ελληνική, με στόχο την

αντιπαραβολική μελέτη των δύο έργων και την ανάδειξη των λογοτεχνικών, ιστορικών και γλωσσικών αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στον ιταλικό και τον ελληνικό πολιτισμό της εποχής.

Η ομαδοσυνεργατικότητα αποτέλεσε βασικό στοιχείο επιτυχίας του συνολικού εγχειρήματος: διαμόρφωσε ένα δυναμικό, υποστηρικτικό και συμπεριληπτικό μαθησιακό περιβάλλον, ενίσχυσε το κίνητρο των φοιτητών/τριών, προσέδωσε στο έργο ακαδημαϊκό κύρος και αξιοπιστία και οδήγησε αφενός σε εξαιρετικά μαθησιακά αποτελέσματα -σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων- και αφετέρου σε διεθνή αναγνώριση και διακρίσεις για το σύνολο της εκπαιδευτικής ομάδας.

ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ: Η ΑΣΒΕΣΤΗ ΦΛΟΓΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ (ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ)

Στεφανή Χαρίκλεια
Εκπαιδευτικός-Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Κύπρου

Το εκπαιδευτικό σενάριο επικεντρώνεται στη μελέτη των αιτίων του Ολοκαυτώματος με τη χρήση εκπαιδευτικού διαδικτυακού υλικού ώστε οι μαθητές μέσα από τη διαδραστική και βιωματική μάθηση να προσεγγίσουν το θέμα και να εμβαθύνουν σε όλες τις πτυχές του. Παράλληλα επιχειρείται να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ψηφιακές δεξιότητες και να καλλιεργηθεί η ανεκτικότητα και η απάλειψη ρατσιστικών πρακτικών.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Μνήμης των θυμάτων του Ολοκαυτώματος οι μαθητές μέσω της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου και με τη χρήση εποπτικών μέσων και εφαρμογών Τ.Π.Ε. αξιοποίησαν το υλικό που τους δόθηκε και μελέτησαν τα χαρακτηριστικά αυτού του ιστορικού γεγονότος ώστε να εξοικειωθούν με τις υπό μελέτη έννοιες και να ενισχυθεί η ιστορική τους γνώση.

Στόχος του σεναρίου αποτελεί να αναζητηθούν τα διαχρονικά χαρακτηριστικά του ιστορικού γεγονότος του Ολοκαυτώματος ώστε οι μαθητές να αντλήσουν ηθικά διδάγματα και να κατανοήσουν τους ανθρωπογενείς παράγοντες που το προκάλεσαν. Ταυτόχρονα χρέος των νέων μέσα από την ενίσχυση της ιστορικής τους γνώσης είναι να μην επιτρέψουν να επαναληφθούν τέτοιες ωμότητες αναλαμβάνοντας ατομική ευθύνη ως πολίτες ενός δημοκρατικού κόσμου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ/ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Αλεξανδροπούλου Μαρία
Φοιτήτρια

Η εισήγηση εστιάζει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων συνομιλίας στην ελληνική γλώσσα για μαθητές που τη μαθαίνουν ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα. Εστιάζει στην ενδυμασία και την επιλογή της, ανάλογα την περίσταση. Περιλαμβάνει τεχνικές και στρατηγικές που προάγουν την επικοινωνιακή ικανότητα μέσω διαδραστικών ασκήσεων, ρόλων και προσομοιώσεων πραγματικών καταστάσεων. Επιπλέον, εισάγει διδακτικές μεθόδους που ενθαρρύνουν την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και την ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης κατά την ομιλία.

Έχει ως σκοπό να αναδείξει τη σημασία της πρακτικής εφαρμογής της γλώσσας μέσα από πραγματικές συνομιλιακές καταστάσεις. Εστιάζει στην ανάγκη ενίσχυσης της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών και στην αλληλεπίδραση με τους υπόλοιπους ομιλητές της γλώσσας. Θα προσφέρει επίσης εργαλεία για την προσαρμογή της διδασκαλίας στις ανάγκες των μαθητών και την ενίσχυση της μάθησης μέσα από τη συμμετοχή.

Τι θα προσφέρει στο Επιστημονικό Συνέδριο: Η παρουσίαση προτείνει μεθόδους για την αποτελεσματική διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, βασισμένες σε σύγχρονες

θεωρίες επικοινωνίας και γλωσσικής μάθησης. Εστιάζει στη σημασία των διαδραστικών μεθόδων και των ασκήσεων ρόλων στην ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων, προσφέροντας πρακτικά εργαλεία που μπορούν να εφαρμοστούν σε διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα. Επιπλέον, υπογραμμίζει την αξία της συναισθηματικής υποστήριξης και της εξατομικευμένης μάθησης στην ενίσχυση της ικανότητας των μαθητών να χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα με αυτοπεποίθηση και φυσικότητα.

ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΕ ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Αλεξανδροπούλου Μαρία
Φοιτήτρια

Η εισήγηση εστιάζει στην εκμάθηση και κατανόηση της έννοιας της ανακύκλωσης για μαθητές της Γ΄ Δημοτικού μέσω διαδραστικών και δημιουργικών δραστηριοτήτων. Οι μαθητές θα συμμετάσχουν σε παιχνίδια, θα δημιουργήσουν έργα τέχνης από ανακυκλώσιμα υλικά και θα μάθουν πώς να μειώνουν τα απόβλητα στην καθημερινότητά τους. Θα παρουσιαστούν επίσης απλές πρακτικές ανακύκλωσης στο σπίτι και στο σχολείο, ενισχύοντας την κατανόηση της αξίας της ανακύκλωσης για το περιβάλλον και την κοινωνία.

Η εισήγηση αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση των μαθητών για τη σημασία της ανακύκλωσης και τη θετική επίδρασή της στο περιβάλλον. Ενθαρρύνει τη βιωματική μάθηση μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων, οι οποίες διευκολύνουν την κατανόηση πολύπλοκων εννοιών με διασκεδαστικό και ελκυστικό τρόπο για τα παιδιά. Η ανακύκλωση παρουσιάζεται ως καθημερινή συνήθεια που όλοι μπορούμε να εφαρμόσουμε, ενώ παράλληλα ενισχύεται η συνεργασία και η δημιουργικότητα των μαθητών.

Τι θα προσφέρει στο Επιστημονικό Συνέδριο: Η παρουσίαση αναδεικνύει τη σημασία της ενεργής συμμετοχής των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσω διαδραστικών δραστηριοτήτων που ενσωματώνουν τη μάθηση με τη δημιουργικότητα και την κοινωνική ευθύνη. Μέσα από το συνέδριο, θα παρουσιαστεί μια νέα προσέγγιση για την ενσωμάτωση της ανακύκλωσης στην καθημερινή ζωή των παιδιών, μέσω της τέχνης και της βιωματικής μάθησης. Ειδικότερα, η παρουσίαση θα επισημάνει τη θετική επίδραση αυτών των δραστηριοτήτων στην ανάπτυξη των περιβαλλοντικών αξιών και της κοινωνικής συνείδησης στους μαθητές, καθώς και τη σημασία της ενεργής συμμετοχής των μαθητών σε περιβαλλοντικά ζητήματα από νεαρή ηλικία.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

Κωνσταντινίδου Μαρίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ87.09

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζουμε ένα εκπαιδευτικό σενάριο που εφαρμόστηκε στο μάθημα "Εργασιακό Περιβάλλον" με τους μαθητές της Β' τάξης Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.), αξιοποιώντας σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και ψηφιακά εργαλεία. Οι μαθητές ανέλαβαν τη δημιουργία ψηφιακού παιχνιδιού, βασισμένου σε πληροφορίες που έχουν συλλέξει αλλά και σε γνώσεις που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια των προηγούμενων μαθημάτων. Το παιχνίδι περιλαμβάνει ερωτήσεις και σενάρια που αφορούν το εργασιακό περιβάλλον, τις συνθήκες απασχόλησης και τα δικαιώματα των εργαζομένων ανά επάγγελμα.

Στη συνέχεια, με τη μέθοδο της αντεστραμμένης τάξης, οι μαθητές παρουσίασαν το έργο τους στους συμμαθητές τους, λειτουργώντας ως εκπαιδευτές. Με αυτόν τον τρόπο, ενίσχυσαν την ενεργή

συμμετοχή τους στη μαθησιακή διαδικασία και ανέπτυξαν βιωματικά δεξιότητες που σχετίζονται τόσο με την επαγγελματική τους εξέλιξη όσο και με την τεχνολογία. Οι βασικοί στόχοι του σεναρίου περιλαμβάνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών, την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων, την κατανόηση των εργασιακών δικαιωμάτων ανά επάγγελμα, αλλά και τη διασκέδαση μέσα από μια παιγνιώδη προσέγγιση. Επιπλέον, οι μαθητές εξασκήθηκαν στην ανάληψη πρωτοβουλιών και την επίλυση προβλημάτων, ενισχύοντας έτσι την κριτική τους σκέψη και τη δημιουργικότητά τους.

Η παρούσα διδακτική προσέγγιση απέδειξε ότι η ενσωμάτωση της τεχνολογίας και των σύγχρονων εκπαιδευτικών μεθόδων μπορεί να καταστήσει τη μάθηση πιο ελκυστική, αποτελεσματική και βιωματική, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη τόσο γνωστικών όσο και κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ : ΩΡΑ ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Μαυρίδου Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η αξιολόγηση των μαθητών στο δημοτικό σχολείο αποτελεί έναν κρίσιμο παράγοντα παρακολούθησης της μαθησιακής προόδου και ενίσχυσης των διδακτικών διαδικασιών. Έχει ως κύριο στόχο να διασφαλίσει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών, να αναγνωρίσει τις ανάγκες τους και να προσαρμόσει τη διδασκαλία στις ατομικές ιδιαιτερότητες. Η συνηθισμένη αξιολογική διαδικασία στο δημοτικό σχολείο βασίζεται κυρίως στη χρήση γραπτών τεστ και έχει σημαντική επίδραση στην ψυχολογία των μαθητών. Τα παραδοσιακά τεστ, που συχνά αξιολογούν τις γνώσεις και τις δεξιότητες των μαθητών μέσω κλειστών ερωτήσεων, μπορεί να προκαλούν άγχος και στρες, ειδικά σε μαθητές που έχουν δυσκολίες με την κατανόηση, την ανάγνωση ή την επεξεργασία πληροφοριών. Αυτή η κατάσταση μπορεί να μειώσει την αυτοεκτίμηση των μαθητών και να τους αποτρέψει από το να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία. Επίσης, για τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, οι παραδοσιακές μορφές αξιολόγησης συχνά δεν αντανακλούν τις πραγματικές δυνατότητές τους, καθώς δεν λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, όπως η δυσλεξία ή η δυσαριθμησία, μπορεί να αγωνίζονται να ολοκληρώσουν τεστ σε δεδομένο χρονικό πλαίσιο ή να κατανοήσουν τις οδηγίες των τεστ, γεγονός που καθιστά τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ενδεχομένως ανακριβή και μη αντιπροσωπευτικά της πραγματικής τους ικανότητας. Επομένως, είναι κρίσιμο να εξετάσουμε και να εφαρμόσουμε διαφοροποιημένες μορφές αξιολόγησης που θα επιτρέπουν σε όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως των μαθησιακών τους δυσκολιών, να επιδεικνύουν τις πραγματικές τους δυνατότητες. Η παρούσα διδακτική πρόταση συνδυάζει την αξιολόγηση μέσω έργων και χρήσης της τεχνολογίας. Έχει εφαρμοστεί πολλές φορές σε μαθητές της πέμπτης και έκτης Δημοτικού με εντυπωσιακά μαθησιακά αποτελέσματα. Οι μαθητές γίνονται δημιουργοί του τρόπου και του περιεχομένου εξέτασης των γνώσεών τους. Καθορίζουν τα αξιολογικά κριτήρια, βαθμολογούν, ελέγχουν και ελέγχονται, αξιοποιώντας την τεχνολογία και δημιουργώντας παιχνίδια γνώσεων σε συνδυασμό με την άσκηση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ: ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΙΝΩΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Κουτσάκη Χριστίνα
ΠΕ70, Med Σπουδές στην Εκπαίδευσης -Επιστήμες της Αγωγής

Το παρόν διδακτικό σενάριο, σχεδιασμένο για μαθητές της Γ΄ τάξης Δημοτικού, αποσκοπεί στη διερεύνηση του Μινωικού Πολιτισμού μέσω μιας πολυδιάστατης προσέγγισης που συνδυάζει

την ιστορική ανάλυση, την καλλιτεχνική εκτίμηση και την τεχνολογική ενσωμάτωση. Η μεθοδολογία βασίζεται σε διερευνητικές και βιωματικές πρακτικές, ενθαρρύνοντας την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στην ανακάλυψη και ερμηνεία των πτυχών του Μινωικού πολιτισμού.

Το σενάριο δομείται σε τρία βασικά στάδια: την αφόρμηση και διερεύνηση των προϋπαρχουσών γνώσεων, τη διδασκαλία και εμπέδωση του γνωστικού αντικειμένου και την αξιολόγηση των μαθητών. Στο πρώτο στάδιο, οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες ανάλυσης και ερμηνείας αρχαιολογικών ευρημάτων, προωθώντας την κριτική σκέψη και την ανάπτυξη ερευνητικών ερωτημάτων. Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει διδακτικές πρακτικές όπως διαλέξεις, ανάλυση πηγών και εκπαιδευτικά παιχνίδια, με στόχο την εμβάθυνση των γνώσεων σχετικά με την ιστορία, την τέχνη και την κοινωνική δομή των Μινωιτών. Στο τρίτο στάδιο, η αξιολόγηση των μαθητών πραγματοποιείται μέσω ποικίλων μεθόδων, όπως ερευνητικές εργασίες, παρουσιάσεις, διαγωνίσματα και συνεργατικές δραστηριότητες, εξασφαλίζοντας μια ολιστική εκτίμηση της μάθησης.

Η ενσωμάτωση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) αποτελεί κεντρικό στοιχείο του σεναρίου, με τη χρήση εφαρμογών όπως το Google Arts & Culture, το Digi-past Knossos και το Google Earth, προσφέροντας στους μαθητές τη δυνατότητα εικονικής εξερεύνησης και διαδραστικής μάθησης. Επιπλέον, η χρήση του Chat GPT ενισχύει την έρευνα και τη δημιουργική έκφραση, προωθώντας την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων. Το φύλλο εργασίας, που περιλαμβάνει ερωτήσεις και δραστηριότητες, ενθαρρύνει την ανάλυση, την έρευνα και τη δημιουργική έκφραση, συμβάλλοντας στην εμβάθυνση της κατανόησης του Μινωικού πολιτισμού από τους μαθητές.

Το παρόν διδακτικό σενάριο επιδιώκει να αναπτύξει στους μαθητές μια θετική στάση προς την ιστορία, τον πολιτισμό και την τεχνολογία, προωθώντας τη συνεργασία, την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα.

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Καλέμης Κωνσταντίνος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Επιμορφωτής ΕΚΔΔΑ - ΙΝΕΠ

Η διδασκαλία της Ιστορίας σε σχολικά περιβάλλοντα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, με σκοπό την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και της κριτικής ανάλυσης. Η Ιστορία, ως γνωστικό αντικείμενο, ενισχύει τη σύνδεση των μαθητών με το παρελθόν, βοηθώντας τους να κατανοήσουν τις ρίζες των πολιτισμών και τη διαμόρφωση της σύγχρονης κοινωνίας. Σήμερα, η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) παρουσιάζει μια μοναδική ευκαιρία για την αναβάθμιση του τρόπου διδασκαλίας και αξιολόγησης της Ιστορίας. Οι σύγχρονες τεχνολογίες μπορούν να καλύψουν τα κενά που εντοπίζονται στη συμβατική μεθοδολογία, προάγοντας όχι μόνο τη γνώση αλλά και την εμπειρική κατανόηση των ιστορικών γεγονότων.Τα ελληνικά αναλυτικά προγράμματα για τη διδασκαλία της Ιστορίας χαρακτηρίζονται από σημαντικές αδυναμίες, ιδιαίτερα όσον αφορά τη δομή τους και την προσαρμοστικότητά τους στις ανάγκες διαφορετικών μαθητών. Οι στόχοι των προγραμμάτων επικεντρώνονται κυρίως στη μετάδοση γνώσεων, με περιορισμένη έμφαση στη σύνδεση της Ιστορίας με σύγχρονα κοινωνικά και πολιτισμικά ζητήματα, γεγονός που καθιστά τη διδασκαλία λιγότερο ελκυστική και σχετική για τους μαθητές.

Η έμφαση στην κάλυψη ενός υπερβολικού όγκου διδακτέας ύλης περιορίζει την ευελιξία του εκπαιδευτικού να ενσωματώσει διαδραστικές δραστηριότητες ή εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις. Πολλές φορές, η έλλειψη χρόνου οδηγεί στην παράλειψη βασικών πτυχών της διδασκαλίας, όπως η ανάλυση ιστορικών πηγών, η σύνθεση πληροφοριών από πολλαπλές πηγές, και η ενίσχυση της κριτικής σκέψης των μαθητών.

Παράλληλα, η προσέγγιση των μαθημάτων περιορίζεται στη μελέτη της Ιστορίας ως μιας ανεξάρτητης επιστήμης, χωρίς να προάγεται η σύνδεση με άλλους τομείς, όπως η Γεωγραφία, η Λογοτεχνία, η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή. Αυτή η απουσία διαθεματικότητας υπονομεύει τη δυνατότητα των μαθητών να κατανοούν την Ιστορία ως ένα πεδίο που αλληλοεπιδρά με τη σύγχρονη κοινωνία και επηρεάζει τη διαμόρφωση πολιτισμών και ιδεολογιών. Η παρούσα εισήγηση στοχεύει στην κριτική θεώρηση της αξιολόγησης της ιστορικής γνώσης μέσα από την διδασκαλία, προτείνοντας μια εναλλακτική διαδικασία.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ. ΑΠΟΨΕΙΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Μίχα Αθανασία
Παιδαγωγός Προσχολικής Ηλικίας , Απόφοιτος Μεταπτυχιακού Δ.Π.Μ.Σ: Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Ιδιοκτήτρια κέντρου μελέτης και δημιουργικής απασχόλησης "Παιδαγωγείν" Πετρούπολη

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται τις σύγχρονες παιδαγωγικές πρακτικές για τη διδασκαλία της μουσικής στη σχολική τάξη. Βασίζεται στη διπλωματική εργασία που υλοποιήθηκε στα πλαίσια των μεταπτυχιακών μου σπουδών. Σκοπό έχει να διερευνήσει τις απόψεις των Παιδαγωγών Προσχολικής Ηλικίας σχετικά με τις μουσικοπαιδαγωγικές πρακτικές. Βασικός στόχος είναι η ένταξη των τεχνών κυρίως της μουσικής στην παιδαγωγική πράξη και η γνωστοποίηση και η επικαιροποίηση των πρακτικών μουσικής διδασκαλίας ώστε οι Παιδαγωγοί να εμπνευστούν και να βελτιώσουν τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις που κατέχουν. Η συλλογή, η ανάλυση και η αξιολόγηση δεδομένων μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και την ερευνητική διαδικασία με τη χρήση ερωτηματολογίου θα συμβάλλει καταλυτικά στην διατήρηση των τεχνών και του πολιτισμού στη σχολική ζωή και εκπαίδευση. Βασικός σκοπός στην εν λόγω εργασία, είναι η συλλογή, η αξιολόγηση και η ανάλυση δεδομένων αναφορικά με τις σύγχρονες παιδαγωγικές πρακτικές μουσικής διδασκαλίας στη σχολική τάξη και αν και κατά πόσο τίθενται σε εφαρμογή σήμερα. Η έρευνα βασίζεται σε επικαιροποιημένη βιβλιογραφική ανασκόπηση μέσα από άρθρα και βιβλία τελευταίων ετών σχετικά με τα σύγχρονα μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα και πρακτικές για μουσική αγωγή με παιγνιώδη και βιωματικό τρόπο. Καθώς και στη διαμόρφωση ερωτηματολογίων που μοιράστηκαν και απαντήθηκαν από παιδαγωγούς προσχολικής ηλικίας σχετικά με τις σύγχρονες παιδαγωγικές πρακτικές διδασκαλίας της μουσικής στη σχολική τάξη. Από την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας προέκυψε η σπουδαιότητα της μουσικής αγωγής στη σχολική τάξη και αναδύθηκαν στοιχεία που καθιστούν αναγκαίο το ρόλο του παιδαγωγού και της συνεχής επιμόρφωσης σχετικά με τις μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις. Τέλος αναδείχθηκε η αναγκαιότητα της σχολικής πολιτικής για την δημιουργία προγραμμάτων μουσικής αγωγής, την ύπαρξη κατάλληλου υλικοτεχνικού εξοπλισμού στις σχολικές τάξεις και τη διαμόρφωση ενός καινοτόμου Αναλυτικού προγράμματος Μουσικής αγωγής.

Β07. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΤΟ PORTFOLIO ΩΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μιχαηλίδης Αθανάσιος
Διευθυντής σε Δημοτικό σχολείο
Μανουηλίδου Ευμορφία
Δασκάλα

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται το ζήτημα της εναλλακτικής μορφής αξιολόγησης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στη χώρα μας μέσα από το portfolio. Αρχικά αναφέρεται στην τυπική αξιολόγηση των μαθητών και στη συνέχεια προτείνει εναλλακτικές μεθόδους ώστε να είναι υποστηρικτικοί στην αξιολόγησή τους. Η εναλλακτική αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη την ανομοιογένεια της σχολικής τάξης και τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στον φάκελο εργασιών του μαθητή ή portfolio.Το portfolio προτείνεται ως εναλλακτική μορφή αξιολόγησης στα Νέα Προγράμματα Σπουδών. Η εφαρμογή του έλαβε χώρα στο 1ο Δημοτικό Σχολείο Χρυσούπολης του Ν. Καβάλας με τη συμμετοχή 17 μαθητών της Α΄ τάξης. Περιγράφεται ο σχεδιασμός του portfolio, η εφαρμογή του στην τάξη, τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και τα αποτελέσματα που προέκυψαν και θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην υιοθέτηση της συγκεκριμένης μεθόδου και από άλλους εκπαιδευτικούς. Διαπιστώθηκε ότι κατά την υλοποίηση του καινοτόμου αυτού προγράμματος αξιολόγησης των μαθητών, ανιχνεύθηκαν οι θετικές επιδράσεις που μπορεί να έχει στη διαμορφωτική αξιολόγηση και συνίσταται η χρήση του και στις υπόλοιπες τάξεις του σχολείου καθώς επιδρά θετικά και στη συμπερίληψη των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες.

ΜΑΘΗΣΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: Η ΠΑΙΧΝΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ KAHOOT

Παπαγεωργίου Ηλίας
Εικαστικός ΠΕ08
Ζωιδάκη Χρυσή
Κοινωνική Λειτουργός ΠΕ30
Ποιμενίδης Δημήτριος
Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ70
Χρυσικός Χρήστος
Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου

Η ενσωμάτωση στοιχείων παιχνιδιού σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, παρατηρείται ότι αυξάνει το κίνητρο και την εμπλοκή των συμμετεχόντων. Ωστόσο, λίγες έρευνες έχουν εξετάσει την εφαρμογή της σε εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες. Η παρούσα μελέτη διερευνά την αποτελεσματικότητα της μάθησης βασισμένης στο παιχνίδι, με επίκεντρο τη χρήση της πλατφόρμας Kahoot, στην εκπαίδευση ενηλίκων. Σκοπός της ήταν να μελετήσει τον αντίκτυπο του Kahoot ως προς την αφοσίωση και την απόδοση των ενηλίκων κατά τη διάρκεια μαθησιακών δραστηριοτήτων. Στη μελέτη συμμετείχαν 12 ενήλικες εκπαιδευόμενοι/ες, στους/στις οποίους/ες υλοποιήθηκε διαδοχικά η παραδοσιακή μέθοδος διδασκαλίας και η διδασκαλία με χρήση Kahoot, στο ίδιο

εκπαιδευτικό πρόγραμμα, διάρκειας 15 εβδομάδων. Ειδικότερα, η μέθοδος υλοποιήθηκε στο τμήμα «Εικονογράφος – Σκιτσογράφος» της Σχολής Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ., πρώην Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) Ναυπάκτου, στο μάθημα «Εικονογράφηση» του Δ' Εξαμήνου, κατά τη χρονική περίοδο από 1η Μαρτίου έως 30 Ιουνίου 2024. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι στα μαθήματα που χρησιμοποιήθηκε το Kahoot, οι εκπαιδευόμενοι/ες παρουσίασαν σημαντικά υψηλότερα επίπεδα αφοσίωσης και υψηλότερη απόδοση στις αξιολογήσεις συγκριτικά με την παραδοσιακή μέθοδο διδασκαλίας, στην οποία χρησιμοποιήθηκαν φύλλα εργασίας ή ερωτήσεις - απαντήσεις. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες/ουσες ανέφεραν ότι η χρήση του Kahoot τους/τις βοήθησε να μάθουν πιο αποτελεσματικά και να διασκεδάσουν περισσότερο. Τα ευρήματα της μελέτης υποστηρίζουν την συμβολή και την αποτελεσματικότητα της μάθησης βασισμένης στο παιχνίδι με τη χρήση του Kahoot στην εκπαίδευση ενηλίκων. Το Kahoot προσφέρει ένα διαδραστικό και διασκεδαστικό περιβάλλον μάθησης το οποίο ενισχύει τα κίνητρα και την εμπλοκή των ενηλίκων, επιφέροντας βελτίωση των μαθησιακών τους αποτελεσμάτων. Ωστόσο, προτείνεται η διεξαγωγή περαιτέρω μελετών για τη διερεύνηση μακροπρόθεσμων επιπτώσεων και εφαρμογής της χρήσης του Kahoot σε διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και με διαφορετικούς τύπους περιεχομένου. Συνοπτικά, η παιχνιδοποίηση, με τη χρήση εργαλείων όπως το Kahoot, αποτελεί πολλά υποσχόμενη διδακτική πρακτική ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση ενηλίκων.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (2015-2023)

Μάρκου Ευαγγελία
Διευθύντρια Π.Ε 70

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, αποτελεί ένα αναπόσπαστο και πολυσύνθετο κομμάτι του εκπαιδευτικού συστήματος. Η ανάγκη για αξιολόγηση πηγάζει από τη βασική στρατηγική του προσανατολισμού του εκπαιδευτικού συστήματος για συνεχή βελτίωση και αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας. Από το 2015 έως το 2023, η Ελλάδα υπήρξε μάρτυρας πολλαπλών νομοθετικών αλλαγών και πολιτικών, αντανακλώντας τις προσπάθειες της ελληνικής πολιτείας, να ανταποκριθεί και να αναβαθμίσει το εκπαιδευτικό σύστημα. Οι νομοθετικές πρωτοβουλίες των τελευταίων ετών και ιδιαίτερα ο Νόμος 4823/2021 εισάγει νέα κριτήρια και διαδικασίες αξιολόγησης, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, τη λογοδοσία και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, οι αντιδράσεις ήταν έντονες, με κύριους εκφραστές τη Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε). Μέσω μιας λεπτομερούς ανάλυσης του κειμενικού λόγου της Δ.Ο.Ε., η έρευνα αναδεικνύει τις προτιμήσεις, τις πολιτικές προτεραιότητες και τους στόχους που καθορίστηκαν κατά την περίοδο αυτή. Επιπλέον, αναδεικνύει τις αντιδράσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας έναντι των συγκεκριμένων πλαισίων αξιολόγησης. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, προκύπτει ότι το πλαίσιο αξιολόγησης παρουσίασε ορισμένες επιτυχίες στην προώθηση της ισότητας και της αξιοκρατίας στο εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά αντιμετώπισε παράλληλα και προκλήσεις. Ανάμεσα σε αυτές περιλαμβάνονται η δυσκολία στην αντικειμενική μέτρηση της διδακτικής ποιότητας, η ανάγκη για συνεχείς ενημερώσεις των μεθοδολογιών και η ανάγκη για διαφοροποίηση στην αξιολόγηση. Παρά τις μεταρρυθμίσεις, η Δ.Ο.Ε. αντιπροτείνει την ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων και εργαλείων αξιολογήσεων που θα είναι πιο αντικειμενικά, ευέλικτα και διαφοροποιημένα, καθώς και τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε θέματα αξιολόγησης. Συνοψίζοντας, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί κεντρικό μέρος της διαδικασίας εκπαιδευτικής βελτίωσης. Με την σωστή εφαρμογή, μπορεί να συμβάλει στην ανάδειξη και ανάπτυξη των επαγγελματικών ικανοτήτων των εκπαιδευτικών, ενισχύοντας την

ποιότητα της εκπαίδευσης και την επίτευξη βέλτιστων αποτελεσμάτων για τους μαθητές και του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΣΤΟΧΩΝ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Παπανθύμου Αναστασία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Βασικός σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να διερευνήσει τη συμβολή της Αυτοαξιολόγησης με Καθορισμό Στόχων (ΑΚΣ), η οποία υλοποιήθηκε με την εκπαιδευτική μέθοδο «Αυτοκατευθυνόμενη μάθηση», στην ανάπτυξη στρατηγικών μάθησης στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος της Γλώσσας της ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου. Η συγκεκριμένη μελέτη στηρίχτηκε στη θεωρία της αυτορρυθμιζόμενης μάθησης αφού στόχος της παρέμβασης ήταν οι μαθητές να αναπτύξουν συμπεριφορές αυτορρυθμιζόμενης μάθησης. Η ερευνητική μεθοδολογία που ακολουθήθηκε είναι ο πειραματικός σχεδιασμός με δύο ομάδες, μία πειραματική και μία ελέγχου. Η έρευνα υλοποιήθηκε σε δημόσια δημοτικά σχολεία της Ρόδου και είχε διάρκεια έξι εβδομάδων (αρχές Μαρτίου του 2022 έως και μέσα Απριλίου του 2022). Το δείγμα της έρευνας είναι δείγμα ευκολίας αποτελούμενο από 163 μαθητές (την ομάδα ελέγχου με 78 και την πειραματική με 85 μαθητές). Αναλυτικά, οι μαθητές που συμμετείχαν στην έρευνα προέρχονταν από (N=5) δημόσια δημοτικά σχολεία και συγκεκριμένα από (N=10) τάξεις και οι εκπαιδευτικοί (N=10) ειδικότητας δασκάλων ΠΕ70 προσφέρθηκαν να υποστηρίξουν τη συγκεκριμένη μελέτη εθελοντικά. Σύμφωνα με τα κυριότερα ευρήματα η μεγαλύτερη πλειοψηφία των μαθητών της πειραματικής ομάδας είτε βελτίωσαν, είτε διατήρησαν τις στρατηγικές μάθησής τους. Αντιθέτως, οι περισσότεροι μαθητές της ομάδας ελέγχου δεν βελτίωσαν τις στρατηγικές μάθησής τους. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές που συμμετείχαν στην ΑΚΣ μετά την παρέμβαση έδειξαν βελτίωση που σχετίζεται με την αυτορρύθμιση, την μεταγνωστική αυτορρύθμιση και την κριτική σκέψη. Τα αποτελέσματα της έρευνας υποστηρίζουν τη θεωρία της αυτορρυθμιζόμενης μάθησης και εμπλουτίζουν τη βιβλιογραφία με μια συγκεκριμένη διδακτική παρέμβαση που μπορούν να αξιοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί για να ενισχύσουν τις συμπεριφορές της αυτορρυθμιζόμενης μάθησης των μαθητών. Επιπλέον, τα ευρήματα της έρευνας αποδεικνύουν ότι οι μαθητές του Δημοτικού μπορούν να διδαχθούν μεταγνωστικές στρατηγικές και επομένως είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να μεριμνήσουν για αυτό προσφέροντάς τους ευκαιρίες μέσω της ΑΚΣ ώστε να αναπτύξουν τέτοιου είδους στρατηγικές που συμβάλλουν στην αυτορρύθμισή τους.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Στεφανάκη Φυλαχτή
Δασκαλα, ΠΕ70

Η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας αποτελεί μια διαδικασία που πραγματοποιείται στο εσωτερικό της κι εφαρμόζεται από τα στελέχη που την πλαισιώνουν έτσι ώστε να αποδοθεί αξία σε αυτή,εφόσον αναλυθούν κι ερμηνευτούν χρήσιμα δεδομένα . Η αξιοποίηση της διαδικασίας της αυτοαξιολόγησης περιλαμβάνει στοιχεία αυτοκριτικής στάσης ανάλογα με τους παράγοντες που διαμορφώνουν το περιβάλλον που δραστηριοποιείται. Παράλληλα, η εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης μπορεί να ενισχύσει την αυτονομία της σχολικής μονάδας με ενδυνάμωση της

συνέργειας όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων αναδεικνύοντας το σχολείο σε μια μανθάνουσα κοινότητα. Με τη συγκεκριμένη έρευνα παρέχεται η δυνατότητα ελεύθερης αποτύπωσης των σκέψεων και προβληματισμών του εκπαιδευτικού, σχετικά με τον τρόπο που αντιλαμβάνονται τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης και τις στάσεις που οι ίδιοι τηρούν. Η σε «βάθος συνέντευξη» με την ανάλογη διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων, τη σωστή μεθοδολογία συλλογής δεδομένων και τους συμμετέχοντες προσφέρει τη δυνατότητα συλλογής έγκυρων κι αξιόπιστων πληροφοριών, σχετικά με τις στάσεις κι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για την αυτοαξιολόγηση. Το ερευνητικό ερώτημα που τέθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας είναι κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί είναι δεκτικοί απέναντι στην διαδικασία της αυτοξιολόγησης. Η εξακρίβωση των στάσεων κι αντιλήψεων των εκπαιδευτικών για το υπό μελέτη θέμα θα στηριχθεί στη διευρεύνηση συγκεκριμένων ερωτημάτων όπως:Να εκτιμηθούν οι στάσεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με την αυτοαξιολόγηση τόσο σε επίπεδο παιδαγωγικής όσο και διδακτικής και να αναδειχτούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με την αυτοαξιολόγηση.

Η «συνολική εικόνα» που περιγράφει ο εκπαιδευτικός ο οποίος αξιολογεί την εκπαιδευτική διαδικασία, δεν παρέχει μόνο πληροφορίες σχετικά με την επίδοση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά επηρεάζει και στοιχεία του χαρακτήρα των ενδιαφερόμενων μερών.Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι ιδιαίτερα σημαντικός στο εκπαιδευτικό σύστημα γι’ αυτό αποκαλείται και «πολεμιστής της πρώτης γραμμής» αφού συμμετέχει στην ανάπτυξη ποιοτικής εκπαίδευσης.

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΣΩΜΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Φραντζή Κατερίνα Θ.
Καθηγήτρια, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις, Πανεπιστημίου Αιγαίου
Κυπριανίδη Ηλέκτρα
Συνεργάτιδα Εργαστηρίου Πληροφορικής, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η αξιολόγηση της επάρκειας των Προγραμμάτων Σπουδών και του εκπαιδευτικού υλικού, για κάθε αντικείμενο διδασκαλίας, είναι θέμα το οποίο βρίσκεται, ορθά, συνεχώς στα ενδιαφέροντα των ερευνητών/ητριών. Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στη διδασκαλία της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο στην Ελλάδα και στοχεύει στην ανάδειξη της χρήσης της Γερμανικής από τους μαθητές και τις μαθήτριες στον γραπτό τους λόγο, με απώτερη εφαρμογή τη βελτίωση του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού και Προγράμματος Σπουδών. Όσον αφορά τη μεθοδολογία, θα γίνει χρήση της μεθοδολογίας Σωμάτων Κειμένων. Η μεθοδολογία Σωμάτων Κειμένων, σε κάθε επιστήμη που εμπλέκει την ποσοτική επεξεργασία γλωσσικών δεδομένων, αναμφίβολα προσφέρει στην εγκυρότητα, ακρίβεια και πληρότητα, αλλά και στην ταχύτητα της επεξεργασίας των δεδομένων σε σχέση με τις «παραδοσιακές» μεθόδους επεξεργασίας ποσοτικών δεδομένων. Για τη διδασκαλία της γλώσσας, πρώτης ή δεύτερης/ξένης, η μεθοδολογία Σωμάτων Κειμένων, συνεισφέρει αφενός κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας αλλά και για την αξιολόγηση των διδακτικών εγχειριδίων και κατ’ επέκταση του Προγράμματος Σπουδών. Σε αυτό το πλαίσιο, κατασκευάστηκε πιλοτικό Σώμα Κειμένων γραπτού λόγου μαθητών και μαθητριών της Πέμπτης και της Έκτης Τάξης Ιδιωτικού Δημοτικού Σχολείου της πρωτεύουσας, Αθήνας. Η συλλογή του γλωσσικού υλικού έγινε κατά το σχολικό έτος 2023-2024 και τηρώντας τα θέματα δεοντολογίας που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Τα ερευνητικά ερωτήματα εστιάζουν στη χρήση του λεξιλογίου, και κατά πόσον αυτό ακολουθεί την ύλη του Προγράμματος Σπουδών. Μετά την οργάνωση του γλωσσικού

υλικού, με τη βοήθεια εργαλείων που προσφέρει η μεθοδολογία των Σωμάτων Κειμένων, γίνεται η ποσοτική του επεξεργασία η οποία θα τροφοδοτήσει την ποιοτική ανάλυση. Μάλιστα, επειδή η έρευνα αφορά γλωσσικό υλικό παιδιών με πρώτη γλώσσα την Ελληνική, γίνεται αναγνώριση ειδικών θεμάτων που αφορούν την εκμάθηση της Γερμανικής συγκεκριμένα από ελληνόφωνους μαθητές και ελληνόφωνες μαθήτριες.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ ΣΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ 15 ΕΤΩΝ

Δαλάκης Αντώνιος
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ PhD

Η παχυσαρκΙα αποτελεΙ πρόβλημα της σύγχρονης κοινωνΙας το οποΙο αποκτά εκτάσεις παγκόσμιας επιδημΙας τόσο για τους ενήλικες όσο και για τα παιδιά. Οι μαθητές-τριες μετρήθηκαν με αναστημόμετρο για το ύψος τους, ηλεκτρονική ζυγαριά για το βάρος τους, μεζούρα για την περιφέρεια της μέσης τους και δύο κατηγοριών βηματόμετρα για την μέτρηση του αριθμού των βημάτων τους στην διάρκεια της εβδομάδας. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η καταγραφή επιλεγμένων δεικτών παχυσαρκίας οι οποΙοι αποτελούν ενδεΙξεις για την ύπαρξη παχυσαρκΙας σε παιδιά ηλικΙας 7 έως 12 ετών στο νομό Ξάνθης στην διάρκεια δεκαπέντε ετων. Τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν σε συμφωνία με την διεθνή βιβλιογραφία όσον αφορά τα δεδομένα και οδηγούν τους ερευνητές στην συνέχιση της έρευνας.

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ 4823/2021: ΜΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Φλόκα Νικούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών σε εφαρμογή του νόμου 4823/2021 δεσπόζει ως κυρίαρχο στα εκπαιδευτικά ζητήματα της τρέχουσας εποχής. Μετά από αποχή πολλών δεκαετιών κατά τη διάρκεια των οποίων ψηφίστηκαν ποικίλοι νόμοι, εκδόθηκαν σειρά Προεδρικών Διαταγμάτων, σημειώθηκαν συστηματικές αντιδράσεις και πράξεις αντίστασης από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, καταργήθηκαν νόμοι ή δεν εφαρμόστηκαν ποτέ, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα βιώνει μια νέα εποχή όπου η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί πραγματικότητα και όχι σενάριο ενδεχόμενης εφαρμογής.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθούν οι στάσεις και οι εμπειρίες εκπαιδευτικών που έχουν συμμετάσχει στη διαδικασία της αξιολόγησης προκειμένου να καταγραφεί μια αρχική εκτίμηση της εφαρμογής του νέου νόμου εντοπίζοντας τις δυσκολίες, τα προβλήματα αλλά και τα οφέλη στον επαγγελματικό τους βίο και στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα γενικότερα.

Για τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας αξιοποιήθηκε η ποιοτική μέθοδος με τη χρήση του εργαλείου των ημιδομημένων συνεντεύξεων. Σκοπός της ερευνήτριας είναι να εμβαθύνει στα κατασκευασμένα νοήματα και τις αντιλήψεις των αξιολογούμενων σε σχέση με τη διαδικασία στην οποία συμμετείχαν.

Τα αποτελέσματα συνηγορούν ότι οι αξιολογούμενοι/ες συμφωνούν με την εφαρμογή της αξιολογικής διαδικασίας ως μέσο βελτίωσης του έργου τους. Ωστόσο, εκφράζουν τις επιφυλάξεις τους ως προς τον τρόπο εφαρμογής της αναφορικά με τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που

επιβαρύνουν τη διαδικασία. Οι εκπαιδευτικοί ταυτοποιούν στην αξιολόγηση με μια στρεσογόνο διαδικασία που αποτυγχάνει να βελτιώσει το έργο τους αφού αντιμετωπίζεται διεκπεραιωτικά, επιφανειακά και φέρει χαρακτηριστικά μιας στοχευμένης παραστασιακότητας (performativity) που αφορά αποκλειστικά και μόνο την ημέρα της διεξαγωγής της. Επίσης, γίνεται αναφορά για την έλλειψη αντικειμενικότητας και αμεροληψίας εξαιτίας του γεγονότος ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών χαρακτηρίζεται με την ύψιστη βαθμολογία χωρίς να λαμβάνονται υπόψη το σύνολο των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που φέρει ο/η καθένας/μία.

ΧΕΙΡΟΠΙΑΣΤΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Παπούλας Ανδρέας
Πρώην Πρώτος Λειτουργός Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Ανώτερης Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας Κύπρου

Η συνεχής διευρυνση της προσβασομότητας στην Ανώτερη Εκπαίδευση (Α.Ε) Ιδιωτικής και Δημόσιας απαιτεί υψηλά επίπεδα ποιότητας. Επομένως η επιλογή του Πανεπιστημιακού Ιδρύματος είναι σημαντική και πρέπει να βασίζεται σε παραδεκτα πρότυπα και κριτήρια ποιότητας.

Είναι σε όλους γνωστό πόση προσπάθεια, προετοιμασία και χρηματικό κόστος απαιτείται για την εισαγωγή σε πανεπιστημιακό ίδρυμα. Η επιλογή δεν είναι εύκολη.

Στην εισήγηση μου θα γίνει παρουσίαση απλών, κατανοητών και διεθνώς παραδεκτών κριτηρίων ποιότητας Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, με βάση τις Ευρωπαικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτερη Εκπαίδευση.

Στην εισήγηση θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά στην διασφάλιση Εσωτερικής και Εξωτερικής ποιότητας

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ: ΕΣΤΙΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Βούρβουλη Σταυρούλα
Διδάκτορας ΕΚΠΑ

Η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας, ως μια μορφή συνεργατικής αξιολόγησης, περιλαμβάνει διαδικασίες αποτίμησης των δυνατοτήτων και αδυναμιών του σχολείου με τη συμβολή των μελών της σχολικής κοινότητας οδηγώντας σε δυνητικές βελτιωτικές ενέργειες για τον σχολικό οργανισμό. Στην Ελλάδα, οι διαδικασίες αυτοαξιολόγησης των σχολικών μονάδων, οι οποίες υλοποιούνται θεσμικά από το σχολικό έτος 2021-2022, αποτελούν αντικείμενο έντονου ερευνητικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο μιας ευρύτερης εκπαιδευτικής αλλαγής για την αξιολόγηση. Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί να παρουσιάσει τον τρόπο και τον βαθμό δημιουργίας και εξέλιξης συνεργατικών δικτύων μεταξύ του σχολείου και των φορέων υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου κατά τη διάρκεια διαχείρισης των διαδικασιών αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Αποτελεί μέρος ποιοτικής ερευνητικής προσέγγισης σε τέσσερα σχολεία της περιφέρειας Αττικής, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων τον πρώτο χρόνο εφαρμογής των θεσμικών διαδικασιών για την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Αντικείμενο της ήταν η διερεύνηση αφενός του τρόπου που βίωσαν και διαχειρίστηκαν οι εκπαιδευτικοί την αξιολογική εκπαιδευτική αλλαγή και αφετέρου της ενδεχόμενης επίδρασης που είχαν οι διαδικασίες στην προοπτική επαγγελματικής τους ανάπτυξης. Τα σχολεία στα οποία υπηρετούσαν οι εκπαιδευτικοί

διακρίνονταν σε εκείνα με πρότερη εμπειρία στη διαχείριση αξιολογικών εκπαιδευτικών αλλαγών και άμεση εμπλοκή στις θεσμικές διαδικασίες και σε σχολεία που δεν είχαν πρότερη εμπειρία και καθυστέρησαν την εφαρμογή των θεσμικών διαδικασιών. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν την επίδραση της εφαρμογής των διαδικασιών της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας στον τρόπο και τον βαθμό δημιουργίας συνεργατικού δικτύου μεταξύ σχολικής κοινότητας και υποστηρικτικών εκπαιδευτικών φορέων με παρατηρούμενες διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων σχολείων. Η συζήτηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων επικεντρώνεται στον βαθμό συνεισφοράς της ανάπτυξης ανάλογων συνεργασιών στη διαχείριση του εκπαιδευτικού έργου καθώς και στη μαθησιακή διαδικασία.

ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

Χριστέλη Ζωή
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ερευνητική βιβλιογραφική εργασία, που εξετάζει το σχολικό κλίμα ως καθοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη της σχολικής μονάδας, εστιάζοντας στη συστημική του διάσταση. Μέσα από τη θεωρία των κοινωνικών συστημάτων του Luhmann, αναδεικνύεται η αλληλεξάρτηση μεταξύ των συστημάτων που συνθέτουν το σχολικό περιβάλλον και η σημασία της επικοινωνίας ως βασικού μηχανισμού για τη διατήρηση και ανάπτυξη της σχολικής κοινότητας. Η εργασία προσεγγίζει το σχολικό κλίμα ως ένα δυναμικό σύστημα που διαμορφώνεται από την αλληλεπίδραση εκπαιδευτικών, μαθητών, διευθυντών και γονέων. Το μοντέλο διακλαδιζόμενων επιπέδων –το οποίο συνδέει το κλίμα τάξης, το σχολικό κλίμα και τη σχολική ζωή– αναδεικνύει τη σημασία της συνεργασίας και της ανατροφοδότησης για τη δημιουργία ενός θετικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Ένα θετικό σχολικό κλίμα χαρακτηρίζεται από την προώθηση της επικοινωνίας, την αξιοποίηση λαθών και τη συνεχή ανατροφοδότηση, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη της σχολικής μονάδας. Η εργασία προτείνει την αποτύπωση ενός συστημικού δυναμικού μοντέλου σχολικού κλίματος που υποστηρίζει τη δημιουργία ενός ποιοτικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και τη μαθησιακή εμπειρία.

ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΟΜΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΕΞΙΣΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γκαρνάρα Ροδούλα Σταυρούλα
Πανεπιστήμιο Αιγαίου / Διδακτόρισσα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η ποιότητα των σχολικών μονάδων αποτελεί ένα πεδίο μείζονος ενδιαφέροντος για την εκπαιδευτική κοινότητα και από τη δεκαετία του 1990 έγιναν πολλές προσπάθειες για την ευκολότερη μέτρησή της μέσα από δείκτες, οι οποίοι αναφέρονται σε τομείς ή προσλαμβάνουσες της σχολικής ζωής. Για την επίτευξή της προωθούνται διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας με την Ευρωπαϊκή Ένωση να δίνει αυστηρές οδηγίες προς όλα τα κράτη–μέλη της, προκειμένου να αναπτύξουν αντίστοιχα συστήματα. Μέσο της διασφάλισης ποιότητας είναι η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων, η οποία εφαρμόζεται πλέον και στον ελλαδικό χώρο με τη μορφή της αυτοαξιολόγησης. Βασική παράμετρος της αξιολόγησης είναι η συμμετοχή των εκπαιδευτικών και η συνεργασία σε θέματα που άπτονται της βελτίωσης της ποιότητας των σχολικών μονάδων.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι αφενός η παρουσίαση ενός μοντέλου που συνδέει τους στόχους ποιότητας με τους στόχους διασφάλισης ποιότητας και αξιολόγησης σχολικών μονάδων που αναφέρονται στη συμμετοχικότητα – συνεργατικότητα των εκπαιδευτικών και αφετέρου στην αναγνώριση ομάδων στις οποίες παρατηρείται διαφοροποίηση τής εκτίμησής τους σε σχέση με τους στόχους ποιότητας. Για τους σκοπούς της έρευνας εκπονήθηκε ερωτηματολόγιο που βασίστηκε στους δείκτες ποιότητας που είχαν δημοσιευτεί τα τελευταία 20 χρόνια. Δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 1095 εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Για την κατασκευή του μοντέλου χρησιμοποιήθηκε επιβεβαιωτική και διερευνητική παραγοντική ανάλυση, ενώ η εξέτασή του διενεργήθηκε με τη χρήση των δομικών μοντέλων εξισώσεων και την εφαρμογή αυστηρών κριτηρίων. Επίσης, για τη διερεύνηση των ομάδων εφαρμόστηκε σε συνδυασμό με την επαγωγική ανάλυση και ανάλυση συστάδων (Cluster analysis).

Καταληκτικά, διαπιστώνεται ότι οι στόχοι που τίθενται για την ποιότητα των σχολικών μονάδων, τη διασφάλιση ποιότητάς τους και την αξιολόγησή τους είναι άμεσα συνυφασμένοι μεταξύ τους, ενώ προκύπτουν και ενδιαφέρουσες προεκτάσεις, όπως είναι η σημασία της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στη διασφάλιση ποιότητας. Ακόμη, εντοπίζεται ότι υπάρχουν σαφείς διαφορές μεταξύ των ομάδων που προκύπτουν από χαρακτηριστικά, όπως το φύλο και τα χρόνια υπηρεσίας.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τριχάς Νικόλαος
Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΛΜΕΠΑ
Βλας Φελίσια
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Η μελέτη και κατανόηση των λόγων για τους οποίους οι φοιτητές επιλέγουν να ακολουθήσουν σπουδές σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα είναι σημαντική γιατί βοηθά στον αποτελεσματικότερο προγραμματισμό και προσέλκυση υποψηφίων φοιτητών/τριών. Τα κίνητρα αυτά καλύπτουν προσωπικές αναζητήσεις και επαγγελματικούς στόχους, ενώ συχνά σχετίζονται με πολιτιστικές και κοινωνικές επιρροές, συμπεριλαμβανομένων της επιρροής από το οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον των μαθητών/τριών αλλά και από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Σκοπός αυτής της εισήγησης είναι η διερεύνηση των κινήτρων που οδήγησαν προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες να ακολουθήσουν σπουδές στον τουρισμό και τη φιλοξενία. Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός, πραγματοποιήθηκε πρωτογενής ποσοτική έρευνα με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου σε δείγμα 171 φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν ποικίλους λόγους για την επιλογή τουριστικών σπουδών. Οι κυριότεροι εξ αυτών είναι η σημασία του τουριστικού κλάδου για την οικονομία της Ελλάδας και η προσδοκώμενη άμεση επαγγελματική αποκατάσταση, η προσδοκία για καλές οικονομικές απολαβές, η ελκυστικότητα των τουριστικών επαγγελμάτων, καθώς και οι δυνατότητες που ανοίγονται για μία καριέρα στο εξωτερικό. Επιπλέον λόγοι σχετίζονται με την ελκυστικότητα των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, αν και εκφράζεται η επιθυμία για περισσότερα πρακτικά μαθήματα, μαθήματα ξένων γλωσσών και μαθήματα ανάπτυξης ήπιων δεξιοτήτων. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες σκοπεύουν μετά τη λήψη του πτυχίου τους να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο, σε προγράμματα που σχετίζονται άμεσα με τον τουρισμού. Ακολούθως, η πλειονότητα των συμμετεχόντων θα αναζητήσει μία επαγγελματική καριέρα στον ευρύτερο τουριστικό κλάδο, με δημοφιλέστερη επιλογή τα ξενοδοχεία. Τα ευρήματα της έρευνας παρέχουν μια πολύτιμη βάση για

τον σχεδιασμό και την προσφορά εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αντικατοπτρίζουν τις ανάγκες και τις προσδοκίες των μελλοντικών επαγγελματιών στον τουρισμό.

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ "ΔΔΥΜΑΔΥ": ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Μπέσσας Ανδρέας
Λογοθεραπευτής
Κεφαλίδη Ελευθερία
Οικονομολόγος ΕΑΕ

Η αξιολόγηση των μαθησιακών δυσκολιών σε μαθητές αποτελεί ένα πολύπλοκο και σημαντικό ζήτημα για την εκπαιδευτική κοινότητα. Ένα από τα εργαλεία είναι τα ερωτηματολόγια, που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή πληροφοριών από πηγές που γνωρίζουν τους μαθητές και τις δυσκολίες τους. Η χρήση τους επιτρέπει την αποτύπωση μιας σαφούς εικόνας των δυσκολιών του μαθητή, από την προοπτική όσων είναι πιο κοντά του στην καθημερινότητα.

Το ερωτηματολόγιο ΔΔΥΜΑΔΥ (Διάγνωσης Δυσκολιών Μάθησης και Δυσλεξίας) έχει σχεδιαστεί ως ένα εργαλείο σε αυτή τη διαδικασία, παρέχοντας μια δομημένη μέθοδο για την αναγνώριση και την αξιολόγηση των δυσκολιών αυτών.

Το ΔΔΥΜΑΔΥ σχεδιάστηκε για να αξιολογεί τις μαθησιακές δυσκολίες μέσω μιας σειράς ερωτήσεων που καλύπτουν διάφορους τομείς, όπως η ανάγνωση, η γραφή και η αριθμητική, καθώς και η ψυχολογική και συναισθηματική κατάσταση του μαθητή. Οι ερωτήσεις έχουν διαμορφωθεί να αποτυπώνουν τις συγκεκριμένες δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζει ένας μαθητής, και να παρέχουν μια σαφή εικόνα για το επίπεδο των δεξιοτήτων του. Ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα του ΔΔΥΜΑΔΥ είναι η δυνατότητά του να εντοπίζει όχι μόνο τις εμφανείς μαθησιακές δυσκολίες, αλλά και τις πιο υποκείμενες και δυσδιάκριτες μορφές δυσκολιών. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της πολυδιάστατης προσέγγισής του, που εξετάζει όχι μόνο τις ακαδημαϊκές επιδόσεις, αλλά και την ψυχολογική και συναισθηματική του κατάσταση.

Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται δομημένες και αξιόπιστες μεθόδους για την κατανόηση των μαθησιακών δυσκολιών και τη διαμόρφωση κατάλληλων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων. Οι απόψεις τους για τα εργαλεία αξιολόγησης είναι πολύτιμες, καθώς έχουν άμεση εμπειρία με τους μαθητές στην τάξη και μπορούν να παρατηρήσουν πώς οι δυσκολίες αυτές εκδηλώνονται στην καθημερινή σχολική ζωή.

Η χρήση του ερωτηματολογίου για την αξιολόγηση των μαθησιακών δυσκολιών και της δυσλεξίας προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες που μπορούν να αξιοποιηθούν για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής υποστήριξης των μαθητών. Οι απόψεις των εκπαιδευτικών αξιολογούν τη χρησιμότητα, εφόσον οδηγεί στην διαμόρφωση αποτελεσματικών στρατηγικών παρέμβασης.

Β08. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ, ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ

Βιδάκης Χρήστος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΔΙΠΕ Πιερίας

Στην παρούσα εισήγηση, μελετώνται, μέσω μελέτης περίπτωσης, οι απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Πιερίας σχετικά με το φαινόμενο της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, υπό τον εννοιολογικό άξονα «Το σχολικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσεται το κοινωνικό φαινόμενο της συνεργασίας».

Η έρευνα διεξήχθη από τις αρχές Οκτωβρίου 2022 έως τα τέλη Ιουνίου 2023. Στο πλαίσιο της μελέτης, επιλέχθηκαν 31 δημοτικά σχολεία από τα 61 που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση του Νομού Πιερίας. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στα επιλεγμένα σχολεία της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πιερίας (ΔΙΠΕ Πιερίας).

Σκοπός της έρευνας ήταν να καταγραφούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με το περιεχόμενο και τις μορφές συνεργασίας στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας. Επίσης, εξετάστηκαν οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών των σχολικών μονάδων για το πλαίσιο συνεργασίας τους εντός της σχολικής μονάδας, με έμφαση στον ρόλο της διοίκησης του σχολείου ως παράγοντα σχεδιασμού και ενίσχυσης της συνεργασίας.

Η μελέτη επιδιώκει να διερευνήσει τις διάφορες μορφές συνεργασίας που εφαρμόζονται στα σχολεία, καθώς και να περιγράψει συγκεκριμένες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην πράξη. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρέχουν απαντήσεις σε ερωτήματα όπως: Πού, πώς, σε ποιο βαθμό και σε ποια θέματα συνεργάζονται οι εκπαιδευτικοί στα σχολεία.

Ο ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ- ΗΓΕΤΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Πήχας Αλέξανδρος
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, Υποψήφιος Διδάκτωρ ΠΔΜ

Η αποτελεσματικότητα αποτελεί έναν όρο κλειδί τόσο για την εξέλιξη και την ηγεσία των εκπαιδευτικών μονάδων, όσο και για την προσαρμογή τους τις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες που διαμορφώνονται στο χώρο της εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, καίριας σημασίας είναι ο ρόλος του διευθυντή ή της διευθύντριας της σχολικής μονάδας, υπό το πρίσμα ότι έχει να αντιμετωπίσει καταστάσεις, προκλήσεις και ζητήματα που χρήζουν άμεσης επίλυσης και λήψης οριστικών και ορθολογικών αποφάσεων. Στην ελληνική πραγματικότητα ο διευθυντής αποτελεί, επίσημα, τον διοικητικό και παιδαγωγικό υπεύθυνο της σχολικής μονάδας. Το παράδοξο, βέβαια, που εμφανίζεται στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ότι από τη μια οι διευθυντές/διευθύντριες αποτελούν πηγή οράματος και εκφράζουν την κουλτούρα της σχολικής μονάδας και από την άλλη περιορίζονται στα

πλαίσια του συγκεντρωτικού και γραφειοκρατικού συστήματος που προωθεί μόνο την πιστή τήρηση της εκπαιδευτικής νομοθεσίας. Στο επίκεντρο, λοιπόν, της αποτελεσματικής λειτουργίας του σχολείου βρίσκεται η σχολική ηγεσία. Με βάση τα ανωτέρω, η παρούσα εργασία στοχεύει στη διερεύνηση των απόψεων και των αντιλήψεων των διευθυντών-διευθυντριών αναφορικά με το ρόλο τους ως στελέχη στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τον τρόπο που ασκείται η διοίκηση στις σχολικές μονάδες, καθώς και τα επίπεδα ηγεσίας, αλλά και οι παράγοντες που την καθιστούν αποτελεσματικότερη. Παράλληλα, καταγράφονται και οι απόψεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με το ρόλο των διευθυντικών στελεχών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα προσόντα, τα χαρακτηριστικά, τις δεξιότητες και τις συμπεριφορές που διαφοροποιούν τον διευθυντή – ηγέτη ή τη διευθύντρια- ηγέτιδα από τους υπόλοιπους, καθώς και το ρόλο που διαδραματίζει στη διαμόρφωση αποτελεσματικών σχολείων.

ΑΥΤΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ: ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΑΓΧΟΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ

Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλιά
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Μαράκη Ελένη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Νομού Ηρακλείου
Κουτσουράη Σεβασμία Αικατερίνη
Διευθύντρια σχολικής μονάδας

Βασικός στόχος της εισήγησης είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η αυταρχική και η υπηρετική ηγεσία επιδρούν στο εργασιακό άγχος και στην εργασιακή ικανοποίηση των εκπαιδευτικών. Ειδικότερα η εισήγηση επιχειρεί να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο δύο δομικά διαφορετικοί τύποι ηγεσίας επιδρούν σε καθοριστικούς παράγοντες όπως το άγχος και η ικανοποίηση, με τον αυταρχικό τύπο ηγεσίας να αφορά τον συγκεντρωτικό ηγέτη και με τον υπηρετικό τύπο να αφορά τον ηγέτη που θέτει τον εαυτό του στην υπηρεσία των άλλων. Η μελέτη αυτή έχει αξία καθώς φωτίζει περαιτέρω τον ρόλο της σχολικής ηγεσίας. Στην έρευνα συμμετείχαν 115 εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι υπηρετούσαν σε μονάδες του Νομού Δωδεκανήσου κατά το σχολικό έτος 2023-2024. Η έρευνα είναι ποσοτική καθώς τα δεδομένα συγκεντρώθηκαν με τη χρήση ερωτηματολογίου που αναπτύχθηκε για τους σκοπούς της μελέτης και βασίστηκε στη σχετική βιβλιογραφία. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με Pearson test για τη μελέτη των συσχετισμών στα ζεύγη μεταβλητών, με γραμμική πολλαπλή παλινδρόμηση για τη μελέτη της επίδρασης της σχολικής ηγεσίας στις διερευνώμενες μεταβλητές και με το τεστ χ2 για τις διασταυρώσεις μεταξύ μεταβλητών. Στα βασικά ευρήματα της έρευνας συμπεριλαμβάνεται α. ότι η υπηρετική ηγεσία σχετίζεται με μεγαλύτερη εργασιακή ικανοποίηση και λιγότερο άγχος, σε αντίθεση με την αυταρχική ηγεσία και β. ότι η κοινωνική συναναστροφή μεταξύ των εκπαιδευτικών σχετίζεται με μεγαλύτερη εργασιακή ικανοποίηση και μικρότερο εργασιακό άγχος. Έτσι, από τα ευρήματα, ανακύπτει η ανάγκη για μεγαλύτερη επένδυση εκ μέρους των διευθυντικών στελεχών σε πρακτικές υπηρετικής ηγεσίας, ενώ υπογραμμίζεται η αξία της καλής κοινωνικής σχέσης μεταξύ των συναδέλφων. Άλλωστε η εργασιακή ικανοποίηση και η μείωση του εργασιακού άγχους- πέρα από την επίδραση στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς- αυξάνουν την ποιότητα της εκπαιδευτικής πράξης βελτιώνοντας τις μαθητικές επιδόσεις.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ.

Ράπτης Νικόλαος
Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Κουρουτσίδου Μαρία
Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Μπελαδάκης Εμμανουήλ
Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου

Στόχος της εισήγησης είναι η μελέτη του τρόπου με τον οποίο η σχολική ηγεσία, η υποστηρικτικότητα του σχολικού κλίματος και η πρόθεση των εκπαιδευτικών να αναλαμβάνουν θέσεις διοικητικής ευθύνης επιδρούν στο κίνητρό τους να αναπτύσσονται επαγγελματικά. Η σημαντικότητα της έρευνας έγκειται στο γεγονός ότι εξετάζει παράλληλα τόσο εξωγενείς όσο και ενδογενείς παράγοντες που σχετίζονται με τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Το δείγμα αποτελείται από 102 εκπαιδευτικούς οι οποίοι υπηρετούσαν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση κατά το σχολικό έτος 2023-2024. Τα δεδομένα συγκεντρώθηκαν με χρήση διαδικτυακού ερωτηματολογίου που αναπτύχθηκε στοχευμένα προκειμένου να ελεγχθούν οι ερευνητικές υποθέσεις της έρευνας. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν τη βασική ερευνητική υπόθεση, σύμφωνα με την οποία η πρόθεση των εκπαιδευτικών να εξελίσσουν τα επιστημονικά τους προσόντα επηρεάζεται από τη σχολική ηγεσία, το βαθμό υποστηρικτικότητας του σχολικού κλίματος και την πρόθεσή τους να αναλαμβάνουν θέση ευθύνης. Ωστόσο η ισχυρότερη μεταβλητή πρόβλεψης του κινήτρου βελτίωσης των επιστημονικών προσόντων ήταν η πρόθεση ανάληψης θέσης ευθύνης. Επίσης όσον αφορά τις μεταβλητές ελέγχου, στις σχολικές μονάδες με άντρες διευθυντές, οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν σε μεγαλύτερο βαθμό να συμμετέχουν σε επιμορφώσεις και να αναλάβουν διοικητική θέση ευθύνης, από ότι συμβαίνει στις μονάδες με γυναίκες διευθύντριες. Συμπερασματικά, από τα ευρήματα της έρευνας, αναδείχθηκε ότι, ενώ μία καθοδηγητική σχολική ηγεσία και ένα υποστηρικτικό σχολικό κλίμα αυξάνουν σημαντικά τα κίνητρα των εκπαιδευτικών για επαγγελματική εξέλιξη, αποφασιστικός παράγοντας είναι η πρόθεση ανάληψης θέσης ευθύνης και η επακόλουθη ανάγκη απόκτησης μετρήσιμων αντικειμενικών προσόντων στις κρίσεις των στελεχών. Ως απόρροια αυτού του ευρήματος υπογραμμίζεται ότι τα κέντρα εκπαιδευτικού σχεδιασμού πρέπει να αναζητήσουν τρόπο να ενθαρρύνουν τους/τις εκπαιδευτικούς στην απόκτηση νέων δεξιοτήτων ανεξαρτήτως από τις θέσεις ευθύνης.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ-ΗΓΕΤΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΩΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ

Τζιώγα Ειρήνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η κρίσιμη σημασία της εκπαίδευσης ως θεσμού αφενός, για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων, κοινωνικά ενεργών και πολιτικά υπεύθυνων υποκειμένων αφετέρου, για την ανάπτυξη και την αειφορία των κοινωνιών των οποίων αποτελεί συστατικό στοιχείο, καθιστά επιτακτική αναγκαιότητα σήμερα τη βελτίωση της ποιότητας και την αύξηση της αποτελεσματικότητάς της, προκειμένου να ανταπεξέλθει επιτυχώς στις προκλήσεις που της απευθύνει η σύγχρονη μετανεωτερική κοινωνική πραγματικότητα και να ανταποκριθεί ικανοποιητικά στις απαιτήσεις της. Προς την κατεύθυνση αυτή μπορούν να συμβάλλουν οι κοινότητες δημιουργίας εντός του σχολικού πλαισίου, ως συνεκτικών

συνόλων ατόμων με ενδιαφέρον για την υπόθεση της παιδείας και πρόθυμων να συνεργασθούν μεταξύ τους συνεισφέροντας γνώσεις, ιδέες και δράση, με κοινό στόχο τον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων, στρατηγικών και καλών πρακτικών για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού θεσμού με τελικούς αποδέκτες πρωτίστως τους μαθητές και δευτερευόντως την κοινωνία εν συνόλω. Στόχο της παρούσας ανακοίνωσης αποτελεί η εξέταση των τρόπων με τους οποίους μπορεί να συμβάλλει στη δόμηση και την επιτυχή λειτουργία κοινοτήτων δημιουργίας εντός της σχολικής μονάδας ο διευθυντής-ηγέτης της, με δεδομένη και την πρόσφατη επίσημη αναβάθμιση του ρόλου του όσον αφορά σε συνεργασίες με τρίτους φορείς για την υλοποίηση σχολικών προγραμμάτων και δράσεων. Για την υλοποίηση του στόχου, θα αξιοποιηθεί σε επίπεδο μεθοδολογικό δευτερογενής έρευνα έγκριτου επιστημονικού υλικού, με προοπτική την κριτική και συνδυαστική παρουσίαση δημοσιευμένων θέσεων σχετικά με το εξεταζόμενο θέμα και τη συναγωγή συμπερασμάτων, τα οποία θα κατατεθούν ανοιχτά σε διάλογο. Η εισήγηση δεν αποσκοπεί στην παραγωγή νέας γνώσης για τον εμπλουτισμό ενός πεδίου αχαρτογράφητου προς το παρόν. Η «φιλοδοξία» της περιορίζεται στο να αποτελέσει ερέθισμα για προβληματισμό και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών όσον αφορά σε κομβικής σημασίας έννοιες και πρακτικές συνεργασίας, συνδιαλλαγής και συμμετοχικής πρωτοβουλίας, με απώτερο στόχο τη δέσμευσή τους στο έργο της ποιοτικής αναβάθμισης της εκπαίδευσης και της προσαρμογής της στη νέα κοινωνική πραγματικότητα των μεγάλων απαιτήσεων και των υψηλών επιδόσεων.

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΧΩΡΟ: ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Χαρισοπούλου Μαρίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 υποψήφια διδάκτορας Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
Τριαντάρη Σωτηρία
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Η διαμεσολάβηση προτείνεται ως μια εναλλακτική και ειρηνική μέθοδος επίλυσης συγκρούσεων, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών. Η αξία αυτής της διαδικασίας είναι πολυδιάστατη, καθώς αποσκοπεί όχι μόνο στη διαχείριση του προβλήματος, αλλά και στη μετατροπή της σύγκρουσης σε μια ευκαιρία συνεργασίας και αμοιβαίας κατανόησης. Η διαμεσολάβηση προβάλλεται ως εργαλείο ενίσχυσης της συνεργασίας και της κοινωνικής συνοχής, απαραίτητο για την ομαλή λειτουργία του σχολείου και τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών. Η δυναμική της διαμεσολάβησης έγκειται στο γεγονός ότι επιδιώκει να αποτρέψει την κλιμάκωση των προβλημάτων, προωθώντας λύσεις που ικανοποιούν και τις δύο πλευρές. Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη μελέτη των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και γονέων, εξετάζοντας τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση των συγκρούσεων που προκύπτουν στη σχολική κοινότητα. Παράλληλα, διερευνάται το πώς αυτές οι συγκρούσεις επηρεάζουν το σχολικό κλίμα, δηλαδή τη γενική ατμόσφαιρα και τις σχέσεις στο σχολικό περιβάλλον. Η ερευνητική διαδικασία πραγματοποιήθηκε σε δημοτικά σχολεία της πόλης της πόλης της Κοζάνης, με σκοπό να αναδειχθούν οι παράγοντες που συμβάλλουν στη δημιουργία συγκρούσεων, καθώς και οι πρακτικές διαχείρισης που εφαρμόζονται από τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές. Εξετάστηκαν οι απόψεις 60 εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στη συνεργασία τους με τους γονείς, αλλά και τις στρατηγικές επίλυσης που θεωρούν πιο αποτελεσματικές. Οι εκπαιδευτικοί αναγνώρισαν τη διαμεσολάβηση ως μια αποτελεσματική εναλλακτική για την επίλυση συγκρούσεων με τους γονείς, εκτιμώντας ότι ο/η Διευθυντής/ντρια της σχολικής μονάδας είναι το πλέον κατάλληλο πρόσωπο για να αναλάβει αυτόν τον ρόλο.

ΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σιώπη Ελευθερία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η εξέλιξη του μάρκετινγκ υπηρεσιών συνδέεται με τη μετάβαση από τη βιομηχανική στη μεταβιομηχανική κοινωνία, όπου οι υπηρεσίες παίζουν κυρίαρχο ρόλο. Κυρίως από την δεκαετία του 1980, το ενδιαφέρον για τις υπηρεσίες εντάθηκε και σύντομα το μάρκετινγκ υπηρεσιών επεκτάθηκε και στην εκπαίδευση, καθώς οι αυξανόμενοι ανταγωνιστικοί παράγοντες επηρέασαν και το εκπαιδευτικό πεδίο. Σχολεία ξεκίνησαν να υιοθετούν στρατηγικές μάρκετινγκ για να προσελκύσουν μαθητές, εστιάζοντας σε στρατηγικές προώθησης και επικοινωνίας, ώστε να διακριθούν σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ικανοποίηση των αναγκών των μαθητών και των γονέων, καθώς και στη διαχείριση σχέσεων μέσω της αποτελεσματικής επικοινωνίας. Το μάρκετινγκ στην εκπαίδευση θεωρείται πλέον στρατηγικό εργαλείο για την ανάπτυξη του σχολείου, προσδιορίζοντας ανάγκες και προσδοκίες της κοινότητας και ικανοποιώντας τις με υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικά προϊόντα. Η στρατηγική μάρκετινγκ περιλαμβάνει ανάλυση περιβάλλοντος, διαμόρφωση στρατηγικών και εφαρμογή του μίγματος μάρκετινγκ. Οι σχολικοί διευθυντές καλούνται να χρησιμοποιούν αυτές τις στρατηγικές για να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες ανάγκες. Έτσι το μάρκετινγκ καθίσταται βασικό εργαλείο για την προώθηση του εκπαιδευτικού προϊόντος, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του σχολείου και να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητά του. Όπως φαίνεται από την αυξημένη διεθνή βιβλιογραφία, που εξετάζεται στο πλαίσιο αυτής της μελέτης, το μάρκετινγκ στην εκπαίδευση, είναι παγκοσμίως μία πραγματικότητα που έχοντας ξεκινήσει στο επίπεδο της θεωρίας, εξελίσσεται πλέον ολοένα και περισσότερο στο πεδίο της πλήρους εφαρμογής, κατ' αρχάς στον χώρο της ιδιωτικής εκπαίδευσης, προϊόντος του χρόνου όμως και στη δημόσια. Προκύπτει ότι οι σχολικές μονάδες που υιοθετούν την στρατηγική του μάρκετινγκ εμφανίζουν αυξημένη ικανότητα να ανταποκριθούν στις προσδοκίες της κοινότητας, προσφέροντας μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική εμπειρία. Ειδικά με τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί παγκοσμίως σήμερα, η χρήση του μάρκετινγκ δείχνει να είναι εκ των ων ουκ άνευ για τα σύγχρονα σχολεία, καθώς έχει πάρα πολλά να προσφέρει, όσον αφορά την ανάπτυξή τους και τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης από αυτά εκπαίδευσης.

Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Μπότσαρη Λαμπρινή
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει εργασία που διερευνά τις απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τον επαγγελματισμό των διευθυντών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στο θεωρητικό μέρος της εργασίας γίνεται αναφορά στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού στις σύγχρονες κοινωνίες αλλά μια θεωρητική προσέγγιση του όρου επαγγελματισμός στην εκπαίδευση και ιδιαίτερα στην ελληνική πραγματικότητα. Επίσης, γίνεται αναφορά στο ρόλο του δ/ντή στο ελληνικό σχολείο και ειδικότερα αναζητούνται τα χαρακτηριστικά ενός αποτελεσματικού διευθυντή καθώς και οι παράγοντες που σχετίζονται θετικά ή αρνητικά με τον επαγγελματισμό. Το δεύτερο μέρος της εργασίας περιλαμβάνει τη διενέργεια ποιοτικής έρευνας με σκοπό να διερευνηθούν οι αντιλήψεις 15 εκπαιδευτικών , δημοσίων σχολείων , α/θμιας εκπαίδευσης σχετικά με την αντίληψη που έχουν για τον επαγγελματισμό των διευθυντών των σχολικών μονάδων. Τα αποτελέσματα που προκύπτουν

είναι ιδιαίτερα σημαντικά και αφορούν τις αντιλήψεις που έχουν διαμορφώσει για τον επαγγελματισμό αλλά και τα χαρακτηριστικά του στο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικότερα της διοίκησης, τους παράγοντες που ενισχύουν ή εμποδίζουν την διαμόρφωση επαγγελματισμού καθώς και το ρόλο της Πολιτείας στο ζήτημα αυτό. Πολύτιμη είναι και η συμβολή του επαγγελματισμού στην εύρυθμη λειτουργία και στη διαμόρφωση ενός θετικού σχολικού κλίματος, όπως παραδέχονται, πράγμα που οφείλει να προβληματίσει την πολιτεία και να λάβει μέτρα για την ενίσχυσή του. Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη για στρατηγικές παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν τον επαγγελματισμό στον τομέα της εκπαίδευσης, συμβάλλοντας στην αποτελεσματικότητα και τη βελτίωση του ελληνικού σχολικού συστήματος.

Η ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ ΩΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Λιακοπούλου Μαρία
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδαγωγικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Πλαστήρα Ρόζα
Εκπαιδευτικός Εικαστικών ΠΕ08 – Υποψήφια Διδάκτωρ

Το περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί το σχολείο αλλάζει με ταχύτατους ρυθμούς. Το γεγονός αυτό καθιστά επιτακτική την ανάγκη αλλαγής του σχολείου, όχι μόνο ως προϋπόθεση επιβίωσης και ανταπόκρισης στις αλλαγές, αλλά κυρίως ως βασική προϋπόθεση για να μπορέσει το σχολείο ως θεσμός να διαδραματίσει ρόλο διαμορφωτικό σε αυτές τις αλλαγές. Ωστόσο, η εκπαιδευτική πραγματικότητα βρίθει από παραδείγματα περίπλοκων, κοστοβόρων, μη αποδοτικών και ασαφών προγραμμάτων αλλαγής, τα οποία δεν είχαν μακρά ζωή. Συχνά τα σχολεία υιοθετούν και εφαρμόζουν μια ποικιλία καινοτομιών, ασύνδετων μεταξύ τους, οδηγώντας στο φαινόμενο του «χριστουγεννιάτικου δέντρου» (Fullan, 2016). Από κάποιους ερευνητές αποτιμάται ότι μόνο ένα 30% των προγραμματισμένων εκπαιδευτικών αλλαγών επιτυγχάνουν τους στόχους για τους οποίους αρχικά σχεδιάστηκαν.

Αφετηρία της έρευνας -μέρος των αποτελεσμάτων της οποία θα παρουσιαστούν στην παρούσα εισήγηση- αποτελεί η παραδοχή ότι θα πρέπει να εστιάσουμε στη σκοπιά αυτών που πραγματικά μπορούν να φέρουν την αλλαγή στην εκπαίδευση και αυτοί δεν είναι άλλοι από τους εν ενεργεία εκπαιδευτικούς. Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστεί ως παράδειγμα μια αλλαγή που εισήχθη στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση στο πρώτο τέταρτο του 21ου αιώνα. Πρόκειται για το θεσμό της Ευέλικτης Ζώνης. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει, μέσα από τις εκτιμήσεις των εκπαιδευτικών, την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα αυτού του θεσμού και ειδικότερα να διερευνήσει: α) Κατά πόσο η Ευέλικτη ζώνη συμβάλει στη βελτίωση των πτυχών της διδασκαλίας και εκπαίδευσης με βάση την αρχική της στόχευση, κατά την εκτίμηση των εκπαιδευτικών; β) Ποιοι παράγοντες θεωρούν οι εκπαιδευτικοί ότι λειτουργούν παρεμποδιστικά στη διάδοση, στην εγκαθίδρυση και στη βιωσιμότητα των αλλαγών; Για την απάντηση στα ερωτήματα της έρευνας χρησιμοποιείται διπλή μεθοδολογία. Ειδικότερα, επιδιώκεται να απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα μέσω μιας ποσοτικής προσέγγισης, μιας έρευνας επισκόπησης (N=410 εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης) και μέσω ποιοτικής προσέγγισης, όπου διενεργήθηκαν 10 συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων που εργάζονται στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κεραμιδά Ελένη
Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας, υποψήφια διδάκτωρ

Η εισήγηση συνιστά μια βιβλιογραφική ανασκόπηση, που εξετάζει τον ρόλο της τεχνολογικής ηγεσίας στην προώθηση της ψηφιακής ισότητας στην εκπαίδευση. Σε μια εποχή όπου η τεχνολογία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η πρόσβαση σε ψηφιακούς πόρους και η ανάπτυξη δεξιοτήτων ψηφιακού γραμματισμού καθίστανται ιδιαίτερα σημαντικές για την προετοιμασία των μαθητών για το μέλλον. Ωστόσο, παραμένουν σημαντικές προκλήσεις, καθώς οι κοινωνικές, οικονομικές και γεωγραφικές ανισότητες δημιουργούν ένα ψηφιακό χάσμα, που δυσχεραίνει την ισότιμη συμμετοχή όλων. Σκοπός του άρθρου είναι να αναδείξει τη σημασία της ηγεσίας στην εκπαίδευση για τη μείωση των ανισοτήτων αυτών. Ειδικότερα, αναλύονται οι στρατηγικές, που εφαρμόζουν οι τεχνολογικοί ηγέτες για την ανάπτυξη υποδομών, την ενίσχυση της πρόσβασης και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και μαθητών μέσω καινοτόμων λύσεων. Η ανασκόπηση εστιάζει επίσης στη χρήση εκπαιδευτικών εργαλείων και πόρων, που προάγουν την ψηφιακή ισότητα, όπως οι ανοιχτές εκπαιδευτικές πλατφόρμες, και διερευνά περιπτώσεις επιτυχημένων παρεμβάσεων. Τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η εισήγηση παρουσιάζουν ότι η τεχνολογική ηγεσία αποτελεί βασικό παράγοντα για τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος. Επιπλέον, οι στρατηγικές που εστιάζουν στη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών και διοίκησης είναι πιο αποτελεσματικές. Ακόμη, η εκπαίδευση των διδασκόντων σε ψηφιακά εργαλεία είναι σημαντική για την επίτευξη της ισότητας, ενώ απαιτείται ενίσχυση των πολιτικών για τη συστηματική υποστήριξη ευάλωτων ομάδων και την ανάπτυξη βιώσιμων τεχνολογικών υποδομών. Η συμβολή της ηγεσίας στην προώθηση της ψηφιακής ισότητας αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη μιας εκπαιδευτικής κουλτούρας, που αγκαλιάζει την καινοτομία, τη συμπερίληψη και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

Γκαντάρα Χρύσελπη
Εκπαιδευτικός ΠΕ80
Βλάχου Ευαγγελία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Βλάχου Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Θεοδωρακόπουλος Σπυρίδων
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Σκοπός της παρούσας εισήγησης αποτελεί η διερεύνηση του ρόλου του διευθυντή της σχολικής μονάδας στη διαμόρφωση του σχολικού κλίματος και της κουλτούρας

συνεργασίας.

Η θεωρητική προσέγγιση του θέματος οδήγησε στη διαπίστωση ότι το σχολικό κλίμα αποτελεί βασικό παράγοντα της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της σχολικής

μονάδας καθώς επηρεάζει τη σχολική επίδοση και την κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών. Ιδιαίτερα κρίσιμος στη διαμόρφωση του σχολικού κλίματος

θεωρείται ο ρόλος του διευθυντή καθώς και η συμπεριφορά και προσωπικότητα όλων των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μεγάλη βαρύτητα για τη διαμόρφωση

θετικού κλίματος δίνεται τόσο στον τρόπο άσκησης της ηγεσίας του Διευθυντή, όσο και στην επικοινωνία του με τα στελέχη της σχολικής μονάδας

Στη συγκεκριμένη έρευνα συμμετείχαν 257 εκπαιδευτικοί και διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Τα στοιχεία αντλήθηκαν μέσω ποσοτικής έρευνας και το ερευνητικό εργαλείο

που χρησιμοποιήθηκε είναι το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας αναδεικνύεται η μεγάλη σημασία της αποτελεσματικής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και του διευθυντή της σχολικής

μονάδας για την επίτευξη των στόχων της. Σε αυτό συντελούν καθοριστικά οι επικοινωνιακές δεξιότητες του διευθυντή και οι γνώσεις διοίκησης που μπορούν να

αποκτηθούν μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης κατάλληλων επιμορφωτικών προγραμμάτων.

ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ-Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

Λούκας Παναγιώτης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η ελληνική πρακτική στην επιλογή των στελεχών διοίκησης σχολικών μονάδων δείχνει να βασίζεται σε κριτήρια που συνήθως δεν αντιστοιχούν με τις δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για την αποτελεσματική και αποδοτική διοίκηση των σχολείων, κάνοντας δύσκολο το έργο των στελεχών διοίκησης. Διεθνείς έρευνες και εργασίες, μάς κάνουν γνωστά διαφορά προβλήματα που αντιμετωπίσουν οι νέοι διευθυντές/-ντριες σχολικών και άλλων εκπαιδευτικών μονάδων, τα οποία ισχύουν σε παγκόσμιο επίπεδο. Βασικά προβλήματα τα οποία ένα νέο στέλεχος διοίκησης θα αντιμετωπίσει είναι αρχικά η κατανόηση του τι ακριβώς επιθυμεί αυτός ο νέος ρόλος, τι πρέπει να κάνει ο νέος δηλαδή διευθυντής/-ντρια, το «τεχνικό» κομμάτι, το πώς δηλαδή θα κάνει αυτά που προβλέπει και απαιτεί ο ρόλος του και τέλος οι δυσκολίες της αποδοχής της «κουλτούρας» της σχολικής μονάδας. Μελετώντας διάφορες έρευνες, η επιμόρφωση κρίνεται αναγκαία καθώς τα προβλήματα συγκεκριμενοποιούνται, δίνοντας στοιχεία από τα οποία θα καταστεί δυνατό να αναγνωστούν οι ανάγκες, να επιλεχτεί η μορφή, το είδος, οι στόχοι της επιμόρφωσης αυτών των στελεχών και όποια άλλη δράση κρίνεται πρόσφορη για την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των νεοεισερχομένων διευθυντών/-ντριών. Στην παρούσα εισήγηση θα γίνει μια προσπάθεια παρουσίασης αυτών των προβλημάτων, της αναγκαιότητας της επιμόρφωσης των στελεχών ως τρόπος περιορισμού ή και εξάλειψης αυτών των προβλημάτων και της προσπάθειας διαμόρφωσης ενός σχεδίου δράσης για την καλύτερη προετοιμασία των νεοεισερχομένων διευθυντών/-ντριών στα ελληνικά σχολεία.

Η ΗΓΕΣΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΗΓΕΤΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

Τηλιγάδα Ευμορφία (Μορφούλα)
ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ, ΔΡ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑ

Οι ραγδαίες αλλαγές σε πολλαπλά επίπεδα που σηματοδοτούν τη σύγχρονη κοινωνία της γνώσης προκαλούν εκτεταμένους μετασχηματισμούς στον ρόλο του σχολείου, τον ρόλο του εκπαιδευτικού αλλά και τον ρόλο του Ηγέτη που αναλαμβάνει τα «ηνία» ενός σχολικού οργανισμού. Σε μια εποχή συνεχών εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων και εξελίξεων η εκπαιδευτική ηγεσία

αποτελεί κομβικό σημαίνον στον σύγχρονο εκπαιδευτικό λόγο και αναδεικνύεται βασικός μοχλός στήριξης του εκπαιδευτικού έργου. Ο μετασχηματισμός του σχολείου σε οργανισμό και κοινότητα μάθησης αποτελεί βασικό πρόταγμα της διεθνούς εκπαιδευτικής πολιτικής με απώτερο στόχο τη σχολική βελτίωση και την επίτευξη υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης για τους εκπαιδευόμενους, αλλά και για τους εκπαιδευτές. Στο συγκεκριμένο άρθρο επιχειρείται -μέσα από βιβλιογραφική έρευνα- η προσέγγιση της έννοιας της εκπαιδευτικής ηγεσίας, η ανάδειξη των βασικών χαρακτηριστικών και αρχών της, όταν αυτή αναπτύσσεται σε ένα περιβάλλον που υπόσχεται τη διασφάλιση της «μάθησης για όλους» και έχει τα χαρακτηριστικά μιας κοινότητας μάθησης. Ειδικότερα, αφού περιγραφεί το εκπαιδευτικό περιβάλλον της Κοινότητας Μάθησης, δίδεται έμφαση στην ανάδειξη των βασικών ικανοτήτων, στάσεων και προδιαθέσεων που πρέπει να διαθέτει ο Ηγέτης στην Κοινότητα Μάθησης που μετουσιώνει το όραμα της καθολικής μάθησης για όλους τους εμπλεκόμενους.

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΥΒΡΙΔΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ.

Χανδόλια Φωτεινή
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει την αξιολόγηση των απόψεων των (υπο)διευθυντών/ντριών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των νομών Πιερίας και Ηρακλείου, σχετικά με την υβριδική ηγεσία και την εφαρμογή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Στο πρώτο μέρος της μελέτης αναλύονται οι διάφορες διαστάσεις της υβριδικής ηγεσίας, οι πρακτικές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, καθώς και οι ανασταλτικοί παράγοντες που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή τους. Γίνεται λόγος για έναν νέο τύπο ηγέτη, αυτού του Υβριδικού Ηγέτη, ο οποίος θα αξιοποιεί στο έπακρο τις ικανότητες και τις δυνατότητες του δυναμικού της ομάδας, στην οποία ηγείται. Με αυτόν τον τρόπο θα εφαρμόσει τις βέλτιστες πρακτικές, αξιοποιώντας τη δυναμική του εκάστοτε μέλους της ομάδας, με στόχο την ενθάρρυνση του για ανάληψη πρωτοβουλιών σε πραγματικό χρόνο. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί μια προσέγγιση που επιδιώκει να ενσωματώσει όλους τους μαθητές/τριες σε ένα κοινό εκπαιδευτικό περιβάλλον, ανεξάρτητα από τις διαφορές στις ικανότητες, τις ανάγκες ή τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους. Οι πρακτικές συμπερίληψης περιλαμβάνουν τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, την προσαρμογή του αναλυτικού προγράμματος και τη χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών για να καλυφθούν οι ανάγκες όλων των μαθητών. Ωστόσο, υπάρχουν εμπόδια, όπως η έλλειψη πόρων, η αντίσταση των εκπαιδευτικών, οι προκαταλήψεις και η ανεπαρκής κατάρτιση, που δυσχεραίνουν την πλήρη εφαρμογή της συμπερίληψης. Το δεύτερο μέρος εστιάζει στη μεθοδολογία της έρευνας, την ανάλυση των αποτελεσμάτων από τις απαντήσεις των (υπο)διευθυντών/ντριών, τη συζήτηση των ευρημάτων και τα τελικά συμπεράσματα. Στην έρευνα συμμετείχαν 120 (υπο)διευθυντές/ντριες της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που κλήθηκαν να συμπληρώσουν ερωτηματολόγια σχετικά με την υβριδική ηγεσία, τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, τις σχετικές πρακτικές και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν.

Ο/Η ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΗΓΕΤΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Καστρινάκη Αναστασία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Διευθύντρια στο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Χανίων

Η εισήγηση σχετίζεται με εκπαιδευτική έρευνα που βασικό στόχο είχε την αναζήτηση των απόψεων των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με το πώς θα πρέπει να είναι ο

ιδανικός διευθυντής - ηγέτης, ποια θα πρέπει να είναι τα χαρακτηριστικά που θα τον διακρίνουν σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο και ποιες δεξιότητες, ικανότητες και γνώσεις πρέπει να διαθέτει, έτσι ώστε να διαμορφώσει μια αποτελεσματική σχολική μονάδα.

Επιπλέον πεδίο έρευνας, τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, που θα πρέπει να διακρίνουν τους διευθυντές - ηγέτες, όπως η ηλικία, το φύλο, η εμπειρία, καθώς και η συγκρότηση της προσωπικότητας τους, προκειμένου να καθοδηγήσουν και να διοικήσουν αποτελεσματικά μια σχολική μονάδα.

Η ερευνητική μέθοδος που υιοθετήθηκε ήταν η ποιοτική έρευνα. Για τη συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκαν 21 συνεντεύξεις σε εκπαιδευτικούς διαφόρω ειδικοτήτων με τη χρήση ημιδομημένου πρωτοκόλλου. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από την ανάλυση των συνεντεύξεων είναι εξαιρετικά ενδιαφέροντα και καταδεικνύουν τις διαφορετικές απόψεις που υφίστανται,

αλλά και τη γενική αποδοχή της σπουδαιότητας του ρόλου του διευθυντή-ηγέτη για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της σχολικής μονάδας. Από την διεξαχθείσα έρευνα προέκυψε το συμπέρασμα ότι οι διευθυντές των σχολικών μονάδων επηρεάζουν με ποικίλους τρόπους την αποτελεσματικότητά των σχολείων και έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στο πώς διαμορφώνεται η κατάσταση μέσα σε αυτά.

Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι τόσο τα δημογραφικά δεδομένα των διευθυντών, όσο και τα στοιχεία της προσωπικότητάς τους, μπορούν να καθορίσουν, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, την αποτελεσματικότητα του σχολείου.

Τέλος, κατέστη σαφές ότι τα υποψήφια στελέχη της εκπαίδευσης είναι απαραίτητο να επιμορφώνονται σε θέματα εκπαίδευσης και διοίκησης προκειμένου να επιτυγχάνονται οι στόχοι και έτσι να ικανοποιείται η ανάλογη προσαρμοστικότητα και ανάπτυξη κάθε σχολικής μονάδας.

ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Καρατζέτζου Περιστέρα
Υποψήφια Διδάκτορας
Κουτούζης Εμμανουήλ
Καθηγητής, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο

Οι μελέτες για την εκπαιδευτική ηγεσία συχνά παρουσιάζουν τα σχολεία ως ομοιογενείς κοινότητες που αποδέχονται εύκολα την ηγεσία των διευθυντών. Ωστόσο, η ύπαρξη διευθυντή δεν συνεπάγεται αυτόματα και την άσκηση ηγεσίας, καθώς αυτή απαιτεί αλληλεπίδραση και συνεργασία, όχι απλώς επιβολή εξουσίας. Έτσι, αποκαλύπτεται ο συλλογικός και όχι ο ηγετοκεντρικός της χαρακτήρας όπου είναι δυνατόν να αναδειχθούν ηγέτες πέρα από τον διευθυντή. Στην περίπτωση μάλιστα αυτή η διαμόρφωση της ταυτότητάς διευθυντών και εκπαιδευτικών, γίνεται κάτω από το πρίσμα του ίδιου κοινωνικού πλαισίου δράσης τους, μιας ταυτότητας που διαμορφώνεται όχι σε ενδοπροσωπικό και διαπροσωπικό επίπεδο, αλλά σε ομαδικό που διέπεται από αρχές, κανόνες και αξίες που είναι κοινές στα μέλη μιας ομάδας που την ενσαρκώνουν. Στην εισήγηση αυτή παρουσιάζονται τα παραπάνω ζητήματα με την απαραίτητη θεωρητική τεκμηρίωση ενώ προτείνεται ένα ερευνητικό πλαίσιο για τη διερεύνηση τόσο του βαθμού ύπαρξής ηγεσίας στα σχολεία όσο και εάν αυτή εκφράζεται μόνο από τον διευθυντή ή και από άλλους εκπαιδευτικούς που μπορεί να συμμετέχουν στη διαδικασία. Παράλληλα, ένα ζήτημα που προκύπτει από τα παραπάνω είναι το κατά πόσο οι ηγέτες εκπαιδευτικοί είτε αυτοί είναι διευθυντές είτε όχι εμφανίζονται ως πρωτότυπο της ομάδας με χαρακτηριστικά και συμπεριφορές, δηλαδή, που συνάδουν με το ηγετικό της πρότυπο και εάν κατά συνέπεια η ενδεχόμενη πρωτοτυπικότητά τους συνδέεται θετικά με τον βαθμό

εμπιστοσύνης που τους δείχνουν οι ακόλουθοι. Τέλος, η διερεύνηση του κατά πόσο η ταύτιση με την ομάδα μπορεί να επηρεάσει την πρωτοτυπικότητα του ηγέτη ως προγνωστικό παράγοντα της εμπιστοσύνης και της αποδοχής του από τους ακόλουθους είναι κάτι που θα απασχολήσει την έρευνά μας. Όλα αυτά έχουν ιδιαίτερη σημασία αφού τα σχολεία έχουν μετατραπεί σε οργανισμούς που στρέφονται σε ομαδικές πλέον μεθόδους οργάνωσης και που απαιτούν, παράλληλα, θεμελιώδη αλλαγή στη δυαδική σχέση ηγέτη – οπαδού.

ΌΨΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Φλώρος Βασίλειος
Υποψήφιος Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας

Η εκπαιδευτική ηγεσία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της οργανωσιακής κουλτούρας ενός σχολείου, επηρεάζοντας τόσο τις διδακτικές πρακτικές όσο και τις σχέσεις μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας. Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση διερευνά τις διάφορες όψεις της εκπαιδευτικής ηγεσίας ως μέσο επιρροής στην οργανωσιακή κουλτούρα, αναλύοντας τις ηγετικές πρακτικές που μπορούν να προωθήσουν θετικά ή να αναπαράγουν δυσλειτουργικές δομές και συμπεριφορές στον σχολικό οργανισμό. Η μελέτη εξετάζει τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της εκπαιδευτικής ηγεσίας καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αυτές επηρεάζουν τη σχολική κουλτούρα. Παράλληλα, αναλύεται ο ρόλος του διευθυντή ως παράγοντα διαμόρφωσης κλίματος συνεργασίας, καινοτομίας και επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Επιπλέον, η ανασκόπηση εντοπίζει παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της ηγετικής επιρροής καθώς και περιπτώσεις κατά τις οποίες η εκπαιδευτική ηγεσία λειτουργεί ως κατασταλτικός μηχανισμός, διατηρώντας αναχρονιστικά μοντέλα διοίκησης που περιορίζουν τη συλλογικότητα και την προσαρμοστικότητα του σχολικού οργανισμού. Συμπερασματικά, η μελέτη υπογραμμίζει τη σημασία μιας συμμετοχικής και προσαρμοστικής ηγεσίας για την ενίσχυση μιας θετικής οργανωσιακής κουλτούρας, η οποία προάγει τη συνεργασία, την επαγγελματική ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των μαθησιακών διαδικασιών.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

Πατένταλη Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, MSc - Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση

Ο μετασχηματισμός της σχολικής μονάδας σε κοινότητα μάθησης αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς και πρωταρχικούς στόχους του σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος. Στη βάση αυτής της προσέγγισης η σχολική ηγεσία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στον μετασχηματισμό του σχολείου σε κοινότητα μάθησης. Ο ηγέτης του σχολείου εργαζόμενος προς αυτή την κατεύθυνση επιδιώκει να αναδυθεί στο σχολείο κοινό όραμα και επιδιώξεις, να δημιουργήσει πολιτικές που ενισχύουν τη συνεργασία, τη συλλογικότητα και την ανταλλαγή γνώσης και να δημιουργήσει ένα υποστηρικτικό και ενθαρρυντικό περιβάλλον μάθησης για εκπαιδευτικούς και μαθητές συμβάλλοντας στη βελτίωση της διδασκαλίας και μάθησης μέσω της ενσωμάτωσης καινοτόμων παιδαγωγικών προσεγγίσεων.

Η παρούσα εισήγηση αποσκοπεί στη συλλογή απόψεων και εμπειριών διευθυντών σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τον ρόλο τους στη δημιουργία και ανάπτυξη μίας

κοινότητας μάθησης στον χώρο του σχολείου. Οι άξονες στους οποίους έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση είναι αρχικά τα χαρακτηριστικά του διευθυντή ως παράγοντα μετασχηματισμού του σχολείου σε κοινότητα μάθησης, οι στρατηγικές προώθησης της συνεργασίας και της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης οι προκλήσεις και τα εμπόδια που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν οι διευθυντές, η αξιολόγηση και ανατροφοδότηση για τη βελτίωση του μαθησιακού περιβάλλοντος αλλά και οι υποδομές και οι πόροι που απαιτούνται για τον επιτυχή μετασχηματισμό του σχολείου σε μανθάνοντα οργανισμό.

Επιλέχθηκε η ποιοτική ερευνητική προσέγγιση και συγκεκριμένα η ημιδομημένη συνέντευξη ως μέθοδος συλλογής των δεδομένων. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από έξι (6) διευθυντές σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δράμας.

Οι απαντήσεις τους θα αναδείξουν τον πολυδιάστατο ρόλο του σχολικού ηγέτη και θα συνεισφέρουν στη διαμόρφωση ενός καλύτερου προσανατολισμού και προγραμματισμού για την ενίσχυση αυτής της διαδικασίας, δίνοντας ταυτόχρονα ερεθίσματα για μελλοντικές ερευνητικές προσεγγίσεις.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ/-ΝΤΡΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ/-ΝΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 2002-2025

Μυλωνάς Δημήτριος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ80, Επόπτης Ποιότητας της Εκπαίδευσης Δ.Δ.Ε. Ανατολικής Θεσσαλονίκης
Φραγκάκη Ζαφειρώ
Νομικός, Σύμβουλος Ακεραιότητας
Νταλαμπύρα Σοφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Τριανταφυλλίδου Μαγδαληνή
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η επιλογή διευθυντών και υποδιευθυντών στις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποτελεί κρίσιμο ζήτημα εκπαιδευτικής πολιτικής. Από το 2002 έως το 2025, το θεσμικό πλαίσιο για την επιλογή των στελεχών αυτών έχει υποστεί σημαντικές μεταβολές, αντανακλώντας τις εκάστοτε πολιτικές και διοικητικές προτεραιότητες.

Οι διαδικασίες επιλογής περιλαμβάνουν αντικειμενικά - μετρήσιμα κριτήρια και μη μοριοδοτούμενα, αλλά συνεκτιμώμενα κριτήρια, τα οποία έχουν αναδιαμορφωθεί στο πέρασμα των χρόνων. Στις αρχές της περιόδου (2002-2010), η έμφαση δινόταν στην προϋπηρεσία και την επιστημονική κατάρτιση, ενώ μεταγενέστερες μεταρρυθμίσεις εισήγαγαν τη συνέντευξη ως βασικό κριτήριο. Η συνέντευξη, αν και αποσκοπεί στην αξιολόγηση ηγετικών και διοικητικών δεξιοτήτων, έχει επικριθεί για ενδεχόμενες "υποκειμενικές" παρεμβάσεις.

Μεταξύ 2015-2020, επιχειρήθηκε η επιλογή των στελεχών διοίκησης των σχολικών μονάδων με τη θεσμοθέτηση της ψήφου των εκπαιδευτικών στη διαδικασία επιλογής, γεγονός που προκάλεσε αντιπαραθέσεις σχετικά με το αν η επιλογή έπρεπε να βασίζεται σε διοικητικά ή συλλογικά κριτήρια. Μεταγενέστερες αλλαγές, που υιοθετήθηκαν με τον Νόμο 4823/2021 και τη δημιουργία των Τοπικών Συμβουλίων Επιλογής ανά Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, επανέφεραν τη συνέντευξη ως σημαντικό στοιχείο επιλογής των οργάνων διοίκησης των σχολικών μονάδων.

Η περίοδος 2022-2025 χαρακτηρίζεται από τάσεις ψηφιοποίησης και αξιοποίησης αντικειμενικών κριτηρίων, με στόχο την ενίσχυση της αξιοκρατίας. Η επιλογή στελεχών εκπαίδευσης παραμένει ένα "αμφιλεγόμενο" ζήτημα, με την ανάγκη συνεχούς αναθεώρησης των διαδικασιών, ώστε να διασφαλιστεί η διαφάνεια, η αξιοκρατία και η αποτελεσματική ηγεσία των σχολικών μονάδων.

Η επιστημονική συμβολή της εισήγησης έγκειται στην κριτική αποτίμηση των διαδικασιών και κριτηρίων επιλογής διευθυντικών στελεχών της εκπαίδευσης από το 2002 έως το 2025, αναδεικνύοντας τάσεις, μεταρρυθμίσεις και προκλήσεις. Μέσα από συγκριτική ανάλυση νομοθετικών πλαισίων και εμπειρικών δεδομένων, συμβάλλει στη συζήτηση περί αξιοκρατίας, διαφάνειας και αποτελεσματικής εκπαιδευτικής διοίκησης. Η μελέτη προάγει τον επιστημονικό διάλογο και προσφέρει ένα χρήσιμο εργαλείο στη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής.

ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Σαββίδου Εύη
Δρ Ειδικής Εκπαίδευσης με εξειδίκευση στη Νοητική Αναπηρία, ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
Σαββίδου Μαριλένα
Καθηγήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων

Η ενσωμάτωση και υποστήριξη ενηλίκων με ειδικές ανάγκες αποτελεί μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις της σύγχρονης ειδικής εκπαίδευσης. Η αποτελεσματική ηγεσία και διοίκηση διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών και πολιτικών που προάγουν την ισότητα, την κοινωνική δικαιοσύνη και την πλήρη συμμετοχή αυτών των ατόμων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η παρούσα έρευνα αξιολόγησε τις υφιστάμενες ηγετικές πρακτικές και διοικητικές πολιτικές στην ειδική εκπαίδευση ενηλίκων, εστιάζοντας στην ενσωμάτωσή τους και στην υποστήριξη ενηλίκων με ειδικές ανάγκες.

Η έρευνα συνδύασε ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους, επιτυγχάνοντας μια ολοκληρωμένη κατανόηση των στρατηγικών και πολιτικών που εφαρμόζονται. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια για τη συλλογή δεδομένων από ένα μεγάλο δείγμα εκπαιδευτικών, διοικητικών φορέων και ενήλικων μαθητών, καθώς και συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης για την εις βάθος κατανόηση των εμπειριών και των απόψεών τους. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση στατιστικών μεθόδων και θεματικής ανάλυσης, προκειμένου να εντοπιστούν οι επιτυχημένες πρακτικές και οι προκλήσεις που αντιμετώπισαν οι ηγέτες στην ειδική εκπαίδευση ενηλίκων.

Η έρευνα αυτή απάντησε σε σημαντικά ερωτήματα, όπως το πώς οι ηγέτες στον τομέα της ειδικής εκπαίδευσης ενηλίκων αντιμετώπισαν τις προκλήσεις της ενσωμάτωσης και ποιοι ήταν οι πιο αποτελεσματικοί τρόποι υποστήριξης των ενηλίκων με ειδικές ανάγκες. Επιπλέον, εξετάστηκε η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων πολιτικών και στρατηγικών, καθώς και οι δυνατότητες για βελτιώσεις και καινοτομίες.

Η σημασία της παρούσας έρευνας είναι διττή. Πρώτον, συνέβαλε στην επιστημονική κατανόηση της ηγεσίας και διοίκησης στην ειδική εκπαίδευση ενηλίκων, προσφέροντας νέες γνώσεις και αναλύσεις που μπορούν να καθοδηγήσουν τη μελλοντική έρευνα. Δεύτερον, παρείχε πρακτικές προτάσεις για τους φορείς χάραξης πολιτικής, τους εκπαιδευτικούς και τους διοικητικούς ηγέτες, βοηθώντας τους να κατανοήσουν καλύτερα τις ανάγκες των ενηλίκων με ειδικές ανάγκες και να

αναπτύξουν πιο αποτελεσματικές στρατηγικές και πολιτικές. Η έρευνα αυτή επιδίωξε να ρίξει φως σε αυτές τις προκλήσεις και να προτείνει λύσεις που θα συμβάλλουν στην αντιμετώπισή τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ 1ΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΚΑΛΑΣ ΩΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΠΑΛΑΤΙΩΝ

Ποταμιάς Γεώργιος
Διδάκτωρ ΕΚΠΑ, διευθυντής 1ου Δημοτικού Σκάλας Ωρωπού και Νέων Παλατίων Ωρωπού
Αδάμου Ελένη
Υποδιευθύντρια σχολικής μονάδας

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει την έννοια της συμπεριληπτικής καινοτομίας ως βασικό μοχλό για την αντιμετώπιση σύγχρονων σχολικών προκλήσεων, με επίκεντρο το παράδειγμα του 1ου Δημοτικού Σχολείου Σκάλας Ωρωπού και Νέων Παλατίων. Η σχολική μονάδα αντιμετωπίζεται ως ένας ζωντανός οργανισμός που εξελίσσεται συνεχώς, προσαρμοζόμενος στις ανάγκες των μαθητών, του εκπαιδευτικού προσωπικού και της ευρύτερης κοινότητας.

Η εισαγωγή της συμπεριληπτικής καινοτομίας βασίζεται σε μια ολιστική προσέγγιση, η οποία ενσωματώνει τις αρχές της ισότητας, της διαφορετικότητας και της ενεργούς συμμετοχής όλων των μελών της σχολικής κοινότητας. Παρουσιάζονται πρακτικές που εφαρμόστηκαν στο σχολείο, όπως η διαφοροποιημένη διδασκαλία, η ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων, η ανάπτυξη προγραμμάτων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και η προώθηση της συναισθηματικής αγωγής.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο του σχολείου ως δυναμικού περιβάλλοντος μάθησης, όπου η καινοτομία δεν είναι απλώς μια σειρά από νέες πρακτικές, αλλά μια κουλτούρα που προάγει τη συνεχή βελτίωση και την ενεργή εμπλοκή όλων των εμπλεκομένων φορέων (εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων, τοπικής κοινωνίας).

Τέλος, αναλύονται οι προκλήσεις που προέκυψαν κατά την υλοποίηση αυτών των καινοτόμων δράσεων και προτείνονται στρατηγικές διαχείρισής τους, με στόχο τη βιωσιμότητα και τη συνεχή εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

Γκίκα Κωνσταντίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 ΕΑΕ, Διευθύντρια 2ου Ειδικού Δ.Σ. Πάτρας
Μπέσσας Ανδρέας
Εκπαιδευτικός ΠΕ21

Η σχολική ηγεσία έχει αποτελέσει αντικείμενο σχολιασμού για πολλούς ερευνητές, καθώς, γνωρίζουμε ότι η σωστή διοίκηση ενός οργανισμού έχει συνέπειες τόσο στην απόδοση του όσο και στην ποιοτική του λειτουργία. Άρα, όταν η ηγεσία ενός εκπαιδευτικού οργανισμού είναι φορέας μεταρρυθμίσεων και αλλαγών, είναι αναμενόμενη η βελτίωση της αποδοτικότητας καθώς και βελτίωση της σχολικής κουλτούρας μετασχηματίζοντας τη σχολική κοινότητα σε μια κοινότητα μάθησης για όλους, μαθητές, διδακτικό προσωπικό ακόμα και γονείς. Η σχολική ηγεσία διαδραματίζει έναν θεμελιώδη ρόλο στη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ του σχολείου και των οικογενειών των μαθητών. Η αποτελεσματική ηγεσία μπορεί να ενισχύσει την εμπιστοσύνη και τη

συνεργασία μεταξύ των γονέων και της σχολικής κοινότητας, προάγοντας έτσι την ακαδημαϊκή επιτυχία και την ευημερία των μαθητών.

Σε μια πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη μεταξύ γονέων μαθητών δημοτικής εκπαίδευσης, εξετάστηκαν οι απόψεις τους σχετικά με τον ρόλο της σχολικής ηγεσίας και τη σημασία της στην ανάπτυξη θετικών σχέσεων με το σχολείο. Οι απόψεις των γονέων σχετικά με την επικοινωνία, την διαφάνεια και την υποστήριξη από την πλευρά των εκπαιδευτικών ηγετών, ως καθοριστικούς παράγοντες που επηρεάζουν την εμπλοκή και τη συμμετοχή τους στις σχολικές δραστηριότητες, αναλύθηκαν στατιστικά.

Επιπλέον, εξετάστηκε αν η δημιουργία ενός φιλόξενου και συνεργατικού σχολικού περιβάλλοντος, όπου οι απόψεις και οι ανάγκες των γονέων λαμβάνονται υπόψη, συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη μιας ισχυρής και θετικής σχέσης με το σχολείο. Η ενίσχυση των δεσμών μεταξύ σχολείου και οικογένειας θεωρείται απαραίτητη για την προώθηση της συνολικής ανάπτυξης και της επιτυχίας των μαθητών.

Φαίνεται ότι η σχολική ηγεσία έχει έναν κρίσιμο ρόλο στο να καλλιεργεί και να διατηρεί ισχυρές σχέσεις με τις οικογένειες των μαθητών, δημιουργώντας ένα υποστηρικτικό και συνεργατικό εκπαιδευτικό περιβάλλον που ενισχύει την εμπιστοσύνη και την αμοιβαία κατανόηση.

Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΚΟΣ ΡΗΤΟΡΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΗΓΕΤΗΣ

Τζήμας Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 Phd Griechisches Gymnasium & Lyzeum Düsseldorf

Ο σύγχρονος εκπαιδευτικός ηγέτης έχει ως βασικό του καθήκον τη διαχείριση των πραγμάτων που αφορούν την εκπαιδευτική κοινότητα. Στόχος της συγκεκριμένης εισήγησης είναι αβίαστα να καταδειχθεί πως πρόκειται για έναν άνθρωπο που ασκεί και καλλιεργεί την προαίρεσή του μέσω της φρόνησης, είναι προσαρμοστικός και δρα μετασχηματιστικά με σκοπό την πρόοδο, την ηρεμία και την ευημερία. Φέρει διακριτικά στοιχεία του χαρακτήρα του αριστοτελικού ρήτορα, διαμορφώνει αποφάσεις, στάσεις και συμπεριφορές με βασικό στόχο να επιτύχει κατάλληλη συνεργασία και ενότητα της ομάδας, οραματιζόμενος ένα καλύτερο μέλλον εν γένει για την ανθρώπινη κοινότητα. Πρόκειται δηλαδή για μια ηθικοπνευματική και ηθικοαισθητική έκφανση της προσωπικότητας του Αριστοτελικού ρήτορα που βασίζει την υπεροχή του στη φρόνηση, στην γνώση και στη συναισθηματική νοημοσύνη.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Αλεβίζος Χρυσοβαλάντης
Καθηγητής πληροφορικής ΠΕ86

Η παρούσα εισήγηση (βιβλιογραφικής ανασκόπησης) έχει στόχο να αναδείξει τον ρόλο της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) στην εκπαιδευτική ηγεσία, προβλέποντας ένα μέλλον όπου η λήψη αποφάσεων θα είναι ένας συνδυασμός ανθρώπινου παράγοντα και ΤΝ. Η ΤΝ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάλυση δεδομένων και τη λήψη αποφάσεων με βάση τα δεδομένα, αλλά αντιμετωπίζει δυσκολίες στην αντιμετώπιση της αβεβαιότητας και στην ενσωμάτωση των αξιών. Ωστόσο, δεν πρέπει να αντικαθιστά την ανθρώπινη λήψη αποφάσεων, καθώς οι αξίες των ηγετών δεν μπορούν να κωδικοποιηθούν εύκολα στα δεδομένα. Η ΤΝ επιπλέον έχει υιοθετηθεί στον τομέα της εκπαίδευσης μέσω διαφόρων τεχνολογιών όπως ευφυή συστήματα καθοδήγησης,

προσαρμοστική διδασκαλία / μάθηση, σχέδια μεγάλης κλίμακας αξιολόγησης και εκτίμησης. Στην πράξη, η ΤΝ μπορεί να βοηθήσει στη βελτίωση της καθημερινής διαχείρισης των σχολείων, στην παροχή προσωποποιημένων εκπαιδευτικών εμπειριών και στην ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας μέσω της αυτοματοποίησης επαναλαμβανόμενων διοικητικών εργασιών. Επιπλέον, μπορεί να ενισχύσει την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, προσφέροντας αναλύσεις για την απόδοσή τους και προτάσεις βελτίωσης. Τέλος, η ΤΝ μπορεί να υποστηρίξει τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων, παρέχοντας προβλέψεις και σενάρια που βασίζονται σε ανάλυση μεγάλων δεδομένων, βοηθώντας έτσι τους εκπαιδευτικούς ηγέτες να προγραμματίσουν και να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Φλόκα Νικούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η αποτελεσματική διοίκηση του σύγχρονου ελληνικού σχολείου αποτελεί ένα πολυδιάστατο και απαιτητικό έργο που χαρακτηρίζεται από καθημερινές προκλήσεις και προβλήματα προς επίλυση σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κοινωνικοπολιτικό, πολιτισμικό και τεχνολογικό γίγνεσθαι. Ο/Η διευθυντής/ντρια απαιτείται να κατέχει πληθώρα νοητικών και τεχνικών δεξιοτήτων προκειμένου να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις που επιβάλλει το δύσκολο έργο τους. Ωστόσο, η επιτυχής διοίκηση προϋποθέτει την ύπαρξη μιας επιπλέον δεξιότητας που στη βιβλιογραφία ταυτοποιείται με τον όρο 'Συναισθηματική Νοημοσύνη' (Σ.Ν.).Ο σκοπός της παρούσας εισήγησης αναφέρεται σε μία συνοπτική παρουσίαση των κυρίαρχων μοντέλων ερμηνείας και ανάλυσης των διαστάσεων της Σ.Ν. με μία παράλληλη σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση των ερευνών που συνδέουν τη Σ.Ν. με την εκπαιδευτική διοίκηση.

Β09. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

ΣΥΝΔΥΑΖΟΝΤΑΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ.

Ανδρουτσόπουλος Παναγιώτης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ11 Ηλείας-Ζακύνθου-Κεφαλληνίας
Κάρμη Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ06 Αγγλικής Γλώσσας Δ.Δ. Ηλείας

Η παρούσα έρευνα εξετάζει την επίδραση της συνδυασμένης προσέγγισης αθλητικών δραστηριοτήτων και πολυγλωσσικής επικοινωνίας στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων στους μαθητές και τις μαθήτριες των σχολείων της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕΔΕ). Το δείγμα αποτελείται από 345 μαθητές (185 αγόρια και 160 κορίτσια) από την

Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Στόχος της έρευνας είναι να διερευνήσει πώς η συνδυασμένη εφαρμογή αθλητικών δραστηριοτήτων και γλωσσικών δεξιοτήτων μπορεί να ενισχύσει την κοινωνική, γλωσσική και αθλητική ανάπτυξη των μαθητών, προετοιμάζοντας τους για μια πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική κοινωνία.

Το πιλοτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει ομάδες ποδοσφαίρου και καλαθοσφαίρισης, στις οποίες συμμετέχουν μαθητές από διαφορετικά γλωσσικά και πολιτισμικά υπόβαθρα. Κατά τη διάρκεια των προπονήσεων, οι οδηγίες δίνονται στα Αγγλικά και οι μαθητές ενθαρρύνονται να εξηγήσουν τις κινήσεις τους στην ίδια γλώσσα. Η εναλλαγή γλωσσών κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων ενισχύει την επικοινωνία μεταξύ των μαθητών, προσφέροντάς τους την ευκαιρία να εξασκήσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι μαθητές ανέπτυξαν καλύτερες επικοινωνιακές ικανότητες, καθώς η ανάγκη να εξηγήσουν τις κινήσεις τους σε άλλους ενίσχυσε την κατανόηση και την αποδοχή των διαφορών. Η συμμετοχή στις αθλητικές δραστηριότητες συνέβαλε στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ μαθητών από διαφορετικά πολιτισμικά και γλωσσικά υπόβαθρα, προάγοντας την κοινωνική συνοχή και αλληλοκατανόηση. Το πρόγραμμα αναμένεται να προετοιμάσει τους μαθητές για τη συμμετοχή τους σε μια πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική κοινωνία.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ;

Χατζησωτηρίου Χριστίνα
Καθηγήτρια
Αγγελίδης Παναγιώτης
Διευθυντής, Έδρα Unesco, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Σύγχρονα φαινόμενα, συμπεριλαμβανομένου του εκσυγχρονισμού, της παγκοσμιοποίησης και της μετανάστευσης, έχουν μεταβάλει τις κοινωνικοπολιτικές και πολιτιστικές συνθήκες της σχολικής εκπαίδευσης. Τα σχολεία καλούνται να ανταποκριθούν σε αυτή την αλλαγή μέσω προσπαθειών βελτίωσης που προωθούν τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Σε αυτό το πλαίσιο της διαπολιτισμικότητας, η διαπολιτισμική βελτίωση του σχολείου περιλαμβάνει διάφορα επίπεδα αναφοράς, δηλαδή: το δομικό και σχολικό οργανωτικό επίπεδο, το κοινωνικό επίπεδο, το διδακτικό και διδακτικό επίπεδο και το προσωπικό επίπεδο.

Σε αυτά τα επίπεδα επικρατούν διάφορες συνθήκες επιτυχούς διαπολιτισμικής βελτίωσης του σχολείου. Πρώτον, το άνοιγμα του σχολείου στην ευρύτερη κοινότητα. Τα εξωτερικά συστήματα υποστήριξης μπορούν να αναλάβουν καθήκοντα που τα σχολεία δεν μπορούν να καλύψουν, ενώ παράλληλα φέρνουν στο σχολείο πρόσθετες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την τοπική αγορά εργασίας και κατάρτισης.

Δεύτερο, είναι η αλλαγή στις στάσεις, όχι μόνο του προσωπικού του σχολείου αλλά και των μαθητών, οδηγώντας σε ‘ανοιχτή σκέψη’, ενσυναίσθηση και κριτικό αναστοχασμό. Η συνεργασία και η ομαδική εργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών συνεπάγεται την τρίτη συνιστώσα της διαπολιτισμικής σχολικής ανάπτυξης, επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν από κοινού λύσεις σε κοινά προβλήματα και να συν-κατασκευάσουν ιδέες για τον προγραμματισμό και την οργάνωση της εργασίας, αλλά και τη διδασκαλία.

Τέταρτον, τα σχολεία μακροπρόθεσμα χρειάζονται πρόσθετους πόρους, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις πρόσθετες ανάγκες που προκύπτουν από τον εξαιρετικά ποικιλόμορφο χαρακτήρα τους. Η πέμπτη προϋπόθεση αφορά την περαιτέρω κατάρτιση, ιδίως για την απόκτηση γνώσεων σχετικά με τις δημογραφικές αλλαγές, τη μετανάστευση, την ισορροπία μεταξύ ενότητας και πλουραλισμού, τις πολιτιστικές και διαπολιτισμικές ικανότητες.

Η τελευταία προϋπόθεση είναι η αντιμετώπιση του γλωσσικού φραγμού σε όλα τα επίπεδα, δομικά, διδακτικά, προσωπικά και κοινωνικά. Σε μια τέτοια προσπάθεια, καταβάλλονται προσπάθειες για την αντιστοίχιση των ρόλων της σχολικής ηγεσίας με τις προτεραιότητες κοινωνικής δικαιοσύνης του προγράμματος σπουδών.

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΩΝ «ΑΛΛΩΝ»

Καραγιάννη Ελένη
Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ70)

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μιας έρευνας περιορισμένης κλίμακας η οποία εστιάζει στην ανίχνευση και ανάδειξη των στερεότυπων αντιλήψεων των μαθητών και των μαθητριών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης μιας σχολικής μονάδας στις παρυφές της Αθήνας, σχετικά με την παρουσία και την εμφάνιση των μαθητών/τριών, το σχολικό περιβάλλον και τον τρόπο που διεξάγεται η μαθησιακή διαδικασία σε άλλες χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο. Τα στερεότυπα αποτελούν έναν «οικονομικό» τρόπο σκέψης αφού παρέχουν μια απλοποιημένη και συνοπτική απεικόνιση της πραγματικότητας. Αρχικά αναπαράγονται στο πλαίσιο δομών όπως η οικογένεια και το σχολείο που παρουσιάζουν ιδιαίτερη βαρύτητα στην κοινωνικοποίηση των υποκειμένων. Λειτουργούν ως φίλτρα μέσα από το οποίο προσλαμβάνουμε την κοινωνική «πραγματικότητα» και λειτουργούν παραμορφωτικά ακόμη και στην επιστημονική έρευνα αν δεν «ελέγξουμε» την επίδρασή τους, κατευθύνοντάς μας να δούμε αυτό που περιμένουμε ότι θα δούμε. Κατά συνέπεια λειτουργούν με τρόπους απρόβλεπτους και ποικίλους που «θολώνουν» την αντίληψη της πραγματικότητας, είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε προκαταλήψεις, να ενισχύσουν τον στιγματισμό ατόμων και ομάδων, τις ανισότητες και τις διακρίσεις. Τα στερεότυπα είναι χρήσιμο να μελετώνται στην προεφηβική και στην πρώτη εφηβική ηλικία, επειδή φαίνεται ότι, οι φορείς, που σε αυτές τις ηλικίες παρουσιάζουν μεγάλη κοινωνικοποιητική αποτελεσματικότητα, συμβάλλουν πολύ ουσιαστικά και στην αναπαραγωγή τους. Η σχολική εκπαίδευση καλείται να εντοπίσει τα εν λόγω στερεότυπα και στη συνέχεια να συμβάλλει στον κριτικό εξορθολογισμό/αναπλαισίωσή τους. Κατά συνέπεια, στην εισήγηση, σε συνέχεια των ευρημάτων από την έρευνα, προτείνονται βιωματικές και συνεργατικές διδακτικές πρακτικές παρέμβασης προς την κατεύθυνση της άμβλυνσης των στερεοτύπων και της άρσης των προκαταλήψεων που εντοπίζονται στην ομάδα που αποτελεί το δείγμα της έρευνας, μέσω κριτικής σκέψης και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Πετρίδης Βασίλειος
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 Φιλολόγων - Διευθυντής ΕΕΕΕΚ Καλαμάτας
Καράγιωργα Νίκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ08 Εικαστικών
Σταθοπούλου Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ88,03 Ζωικής Παραγωγής

Η νοητική υστέρηση είναι μία αναπηρία η οποία, όταν παρατηρείται σε έντονο βαθμό στους μαθητές, φαίνεται να περιορίζει αρκετά την πρωτοβουλία, την αυτοεξυπηρέτηση, τις επικοινωνιακές δεξιότητες, την αντίληψη απλών εννοιών κτλ. Η εκπαιδευτική παρέμβαση που απαιτείται για την

εκπαίδευση των μαθητών αυτών επικεντρώνεται σε πολλές πτυχές, όπως η γλωσσική υποστήριξη, η πολιτισμική ευαισθησία και η ανάδειξη των ατομικών ικανοτήτων τους. Παρόλα αυτά τα ενδεδειγμένα εκπαιδευτικά προγράμματα δεν μπορούν να καλύψουν απόλυτα τις ανάγκες όλων των μαθητών. Για το λόγο αυτό, ιδιαίτερα στα ειδικά σχολεία, είναι αναγκαία μια συνολική και πολυδιάστατη προσέγγιση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι μαθητές αυτοί θα έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία. Πολλώ δε μάλλον όταν οι μαθητές αυτοί δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα και είναι ενταγμένοι σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα. Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να διαχειριστούν τις ευρύτερες προκλήσεις της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης αλλά και τις ιδιαιτερότητες των μαθητών με νοητική αναπηρία λαμβάνοντας υπόψη τους και την πολιτισμική, θρησκευτική και γλωσσική διαφορά. Ειδικότερα, αναφορικά με τους μαθητές με σοβαρή νοητική δυσλειτουργία που έρχονται από άλλες χώρες, είτε γεννιούνται στην Ελλάδα από αλλοδαπούς γονείς και δεν μιλούν καθόλου την ελληνική γλώσσα στο οικείο περιβάλλον τους, η συμπερίληψη και η μεταγενέστερη ενσωμάτωσή τους στη σχολική κοινότητα είναι ένα ιδιαίτερα δύσκολο έργο για τους εκπαιδευτικούς αλλά και το λοιπό προσωπικό των ειδικών σχολείων. Ιδιαίτερα στα Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στα οποία φοιτούν ημεδαποί αλλά και αλλοδαποί μαθητές με βαριές αναπηρίες, εφαρμόζονται εξατομικευμένα προγράμματα, προκειμένου η ένταξη των μαθητών να επιτευχθεί γρήγορα και αποτελεσματικά. Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζονται εκπαιδευτικές πρακτικές διαπολιτισμικής προσέγγισης από το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ) Καλαμάτας με στόχο να ενημερωθεί και να ενθαρρυνθεί η εκπαιδευτική κοινότητα της ειδικής αγωγής ως προς την αντιμετώπιση καταστάσεων ενσωμάτωσης μαθητών με νοητική υστέρηση με διαφορετικό πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο.

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΑΠΟ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Θεολογίτου Χριστιάννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ06
Μαγουλά Ευγενία
Καθηγήτρια Γλωσσολογίας στο ΠΤΔΕ-ΕΚΠΑ

Τα τελευταία χρόνια, στην Ελλάδα, όπως και σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, δίνεται έμφαση στην εφαρμογή προγραμμάτων που αφορούν ευπαθείς ομάδες, όπως πληθυσμούς μεταναστευτικούς και προσφυγικούς, προγραμμάτων που έχουν ως στόχο την εκπαίδευση τόσο των παιδιών όσο και των ενηλίκων.

Στην παρούσα μελέτη σκοπός είναι η διερεύνηση του πλαισίου διδασκαλίας και εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας από τους πρόσφυγες μαθητές που φοιτούν σε δημοτικά σχολεία της Αθήνας. Θα μας απασχολήσουν τόσο παιδαγωγικά ζητήματα όσο και θέματα διδακτικής της ελληνικής ως δεύτερης και της αγγλικής ως τρίτης γλώσσας. Τα παιδαγωγικά ζητήματα σχετίζονται με τις παιδαγωγικές μεθόδους/τεχνικές που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί, το περιεχόμενο του προγράμματος, καθώς και τη στήριξη που λαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί από την πολιτεία, όπως για παράδειγμα τα προγράμματα επιμόρφωσης που μπορεί να υπάρχουν, παρεμβάσεις, δράσεις κ.λπ.

Ως προς τις προτάσεις που αναμένεται να γίνουν, θα σχετίζονται με τον τρόπο βελτίωσης της διδακτικής εμπειρίας, το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού, αλλά και το πώς θα πρέπει να σχεδιαστεί το πρόγραμμα διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας σε αυτό το μαθησιακό πλαίσιο (χώροι, εποπτικά μέσα, αξιολόγηση κ.λπ.). Τα ευρήματα της έρευνας θεωρούμε ότι θα προσφέρουν εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της αγγλικής ως τρίτης γλώσσας στον αλλόγλωσσο μαθητικό

πληθυσμό. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι η έρευνα είναι ιδιαίτερα σημαντική, λόγω του ότι προσφέρει υλικό για ένα νέο πεδίο, όπως είναι αυτό της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας σε πρόσφυγες μαθητές. Παράλληλα, τα ευρήματα είναι χρήσιμα και για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Παρατηρήσαμε την τάξη κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας του μαθήματος των αγγλικών, τη γλώσσα επικοινωνίας εκπαιδευτικού - μαθητών, την αλληλεπίδραση των προσφύγων μαθητών. Η αναγκαιότητα της έρευνας προκύπτει από τα νέα δεδομένα, καθώς ομάδες ανθρώπων μετακινούνται μαζικά και δημιουργούν νέες συνθήκες στην εκπαίδευση, αφού αναζητούν μόνιμη εγκατάσταση και προέρχονται από ποικίλες εθνότητες, με διαφορετικό επίπεδο αλφαβητισμού, διαφορετική νοοτροπία και γλώσσα.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ, ΙΣΟΤΙΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Σηφάκη Ελίνα
Κοινωνιολόγος
Διαλυνά Ευαγγελία
Μέλος ΑΜΚΕ Μιλέτια Βιώσιμη Κοινωνική Ανάπτυξη - Μηχανικός Περιβάλλοντος
Διαλυνάς Εμμανουήλ
Αντιπρόεδρος ΑΜΚΕ Μιλέτια Βιώσιμη Κοινωνική Ανάπτυξη - Μηχανικός Παραγωγής και Διοίκησης

Η σύγχρονη εκπαίδευση βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σημείο καμπής, όπου οι παραδοσιακές μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης δεν επαρκούν πλέον για να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μαθητών. Τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί συνειδητοποιούν ότι απαιτούνται νέες παιδαγωγικές πρακτικές και μέθοδοι, προσαρμοσμένες στις συνθήκες που διαμορφώνονται από τις κοινωνικές και τεχνολογικές εξελίξεις.

Οι νέες εκπαιδευτικές πρακτικές θα πρέπει να εστιάζουν στην προετοιμασία των μαθητών για το μέλλον, προσφέροντάς τους δεξιότητες ζωής, ενδυναμώνοντας την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα και τη συνεργασία και να προάγουν τη διαπολιτισμική κατανόηση ενισχύοντας την ευαισθησία και την αποδοχή απέναντι στη διαφορετικότητα. Παράλληλα, οι πρακτικές θα πρέπει να επικεντρώνονται στη προσαρμογή στις τεχνολογικές εξελίξεις χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία για την καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα.

Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, η παρουσία πολυπολιτισμικών στοιχείων στις σχολικές κοινότητες είναι πλέον έντονη. Η διαπολιτισμική ένταξη θα πρέπει να αποτελεί βασικό στόχο της εκπαίδευσης, προσφέροντας στους μαθητές ευκαιρίες για συνεργασία και ισότιμη συμμετοχή. Ταυτόχρονα, η προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι οι μαθητές αποκτούν τις δεξιότητες και τις γνώσεις που χρειάζονται για να ευημερήσουν σε έναν κόσμο που συνεχώς μεταβάλλεται.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος European Culture Ambassadors (EUCA) διερευνήθηκαν και δοκιμάστηκαν νέες πρακτικές με στόχο να προωθηθεί η διαπολιτισμική ένταξη, να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή και να προετοιμαστούν οι μαθητές για τις απαιτήσεις ενός παγκόσμιου, πολυπολιτισμικού περιβάλλοντος. Μέσα από αυτές τις πρωτοβουλίες, οι μαθητές απέκτησαν όχι μόνο γνώσεις αλλά και δεξιότητες για τη ζωή, την αποτελεσματική συνεργασία και την αμοιβαία κατανόηση σε έναν κόσμο που συνεχώς εξελίσσεται.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΕ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ: ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ελευθερίου Παρασκευή
Διδάκτωρ παιδαγωγικής Πανεπιστημίου Αθηνών

Η ελληνική κοινωνία έχει εξελιχθεί σε «πολιτισμικό μωσαϊκό» και η συνύπαρξη διαφορετικών πολιτιστικών και φυλετικών ομάδων, επιφέρει αλλαγές στο συσχετισμό δυνάμεων, αλλά και στην κοινωνική συμβίωση. Η σχολική τάξη, ως μικρογραφία της κοινωνίας, αποτελεί συχνά χώρο συνδιαλλαγής ατόμων πολύ διαφορετικών μεταξύ τους σε πολλά επίπεδα, τα οποία διαμορφώνονται σημαντικά από τις εμπειρίες και τα προσωπικά βιώματα του κάθε παιδιού. Στο πλαίσιο αυτό διαρρηγνύεται η σταθερή σύνδεση του σχολείου με την οικογένεια και κατ' επέκταση με την κοινότητα, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται σημαντικά το είδος της φοίτησης των παιδιών με ετερογενές πολιτισμικό υπόβαθρο (άτακτη φοίτηση, σχολική διαρροή, σχολική εγκατάλειψη). Η άρση των αποκλεισμών αποτελεί πρόκληση για τη σύγχρονη εκπαιδευτική πολιτική της χώρας. Στο άρθρο μελετώνται οι στρατηγικές σχολικής ένταξης των μαθητριών και μαθητών με ανομοιογενές πολιτιστικό υπόβαθρο, με άμεσο στόχο τη μείωση της σχολικής διαρροής και αποτυχίας και απώτερο σκοπό την άρση του σχολικού και κοινωνικού αποκλεισμού, όπως αυτές υλοποιούνται από το Εργαστήριο Διαπολιτισμικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Στόχος των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων αποτελεί η γενική αναβάθμιση της σχολικής μονάδας μέσα από ένα πολυδιάστατο σχήμα υποστήριξης, η εφαρμογή νέων παιδαγωγικών και διδακτικών πρακτικών στις σύγχρονες ετερογενείς τάξεις της ύστερης νεωτερικοτητας, καθώς και η δημιουργία προϋποθέσεων για θετικό παιδαγωγικό κλίμα και διαπολιτισμική επικοινωνία στο σχολείο. Παράλληλα, μέσα από κοινές εκπαιδευτικές και εμψυχωτικές δραστηριότητες με όλες/ους τις/τους μαθήτριες/τες του σχολείου να προωθηθεί η συνεργασία και η ουσιαστική συμπερίληψη, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο την άτακτη φοίτηση και τη σχολική διαρροή. Τέλος, αποτυπώνεται ο βαθμός διευκόλυνσης της σχολικής ένταξης των μαθητών της ομάδας – στόχου και ο βαθμός υποστήριξης, προκειμένου να αναγνωρίσουν τη σημασία της τακτικής φοίτησης, αλλά και να ανταποκριθούν στις σχολικές απαιτήσεις. Από τα ευρήματα αναδεικνύεται η σημαντικότητα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην κοινωνική ένταξη και στην κοινωνική ισότητα, και ειδικότερα η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων ενίσχυσης τακτικής φοίτησης.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Γούλα Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η ευρωπαϊκή γλωσσική πολιτική προωθεί την πολυπολιτισμικότητα και την πολυγλωσσία μέσω της γνώσης ξένων γλωσσών, με στόχο την πολιτισμική κατανόηση και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών. Βασίζεται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς (ΚΕΠΑ), που καθορίζει στόχους για τη μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση γλωσσών. Κύριες αρχές της πολιτικής της Ευρώπης για τις γλώσσες είναι η αξιοποίηση της γλωσσικής πολυμορφίας, η ενίσχυση της επικοινωνίας μέσω της γνώσης ευρωπαϊκών γλωσσών και η ανάπτυξη εκπαιδευτικών πολιτικών για τη γλωσσική εκμάθηση.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο στο επίκεντρο των συζητήσεων για τη γλωσσική ποικιλομορφία βρίσκεται και η ελληνική γλώσσα. Το ερώτημα που προκύπτει όμως είναι πως θα μπορέσουν να προστατευθούν οι γλώσσες που μιλιούνται λιγότερο όπως είναι και η ελληνική. Καθίσταται λοιπόν σαφές ότι είναι επιβεβλημένες οι αλλαγές στη μεθοδολογική διδακτική προσέγγιση της γλωσσικής διδασκαλίας , δίνοντας έμφαση στο κοινωνικό πλαίσιο επικοινωνίας και στον επαγγελματικό τομέα στον οποίο αναφέρεται.

Συνακόλουθα, προκύπτει ότι επαναπροσδιορίζεται ο ρόλος των καθηγητών και των φοιτητών αλλά και οι στάσεις απέναντι στη διδασκαλία, τα εποπτικά μέσα και η μεθοδολογία προσαρμόζονται στις νέες απαιτήσεις. Τα Προγράμματα Γλωσσικής Εκπαίδευσης πρέπει να στοχεύουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων επικοινωνίας στο εκάστοτε περιβάλλον και όχι μόνο στην απόκτηση δεξιοτήτων.

Το μοντέλο της επικοινωνιακής προσέγγισης της διδασκαλίας θεωρείται ιδιαίτερα αποτελεσματικό για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, καθώς αντιλαμβάνεται τη γλώσσα ως σύνολο μεταβαλλόμενων μορφών που επηρεάζονται από το πλαίσιο επικοινωνίας. Στοχεύει στην εξάσκηση γλωσσικών δομών και την ανάπτυξη δεξιοτήτων ώστε οι διδασκόμενοι να τις χρησιμοποιούν ανάλογα με τις περιστάσεις επικοινωνίας. Στη διδασκαλία για ειδικούς σκοπούς, χρησιμοποιούνται αυθεντικά κείμενα προσαρμοσμένα στις ανάγκες, το περιβάλλον και το αντικείμενο σπουδών των φοιτητών, βοηθώντας τους να επιτύχουν προσωπικούς, επαγγελματικούς ή ακαδημαϊκούς στόχους.

Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Κεφαλάκη Μαρία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ60

Η ανάπτυξη ενός αυθεντικού διαπολιτισμικού επικοινωνιακού πλαισίου, τόσο ως προς τη θεωρητική όσο και ως προς την πρακτική του διάσταση, απαιτεί κριτική κατανόηση, καθώς δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτονόητη. Διαφορετικές παραδοχές επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται, με τον πολιτισμικό σχετικισμό και τον πολιτισμικό οικουμενισμό να διαμορφώνουν τις δύο βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις. Ο πολιτισμικός σχετικισμός προωθεί την αναγνώριση της μοναδικότητας και της ισοτιμίας των πολιτισμών, εστιάζοντας στη διαφορετικότητα. Από την άλλη πλευρά, ο πολιτισμικός οικουμενισμός δίνει έμφαση στις κοινές αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα, επιχειρώντας να συνθέσει πολιτισμικές ταυτότητες σε ένα παγκόσμιο πλαίσιο, εστιάζοντας στην ομοιότητα.

Η συγκεκριμένη μελέτη διερευνά αυτές τις θεωρητικές προσεγγίσεις και τις οριοθετήσεις που καθεμία φέρει και πώς μπορούν να συναντηθούν σε ένα διαπολιτισμικό επικοινωνιακό περιβάλλον στην εκπαίδευση. Παράλληλα, στοχεύει να αναδείξει τον ρόλο της τέχνης ως μέσου που εξισορροπεί στοιχεία και από τις δύο προσεγγίσεις και δημιουργεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων απαραίτητων για έναν διαπολιτισμικό διάλογο.

Συμπερασματικά, μέσα από τις διαφορετικές μορφές και εφαρμογές της και με το κατάλληλο μεθοδολογικό πλαίσιο θα μπορούσε να διευκολύνει την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, της κατανόησης των πολλαπλών οπτικών και της κριτικής σκέψης, προωθώντας τη διαπολιτισμική επικοινωνία, τη συνεισήγηση και τη συλλογικότητα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΤΙΣ ΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΤΕΡΕΣ

Φυντανάκης Αργύριος
Εκπαιδευτικός ΠΕ03

Σε έναν κόσμο ολοένα και πιο διασυνδεδεμένο, είναι επιτακτική ανάγκη το εκπαιδευτικό μας σύστημα να προσαρμοστεί ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες μαθητών από διαφορετικά πολιτισμικά, γλωσσικά και κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα. Η απόκτηση νέων γνώσεων σχετικά με τις αποτελεσματικές και δίκαιες διδακτικές πρακτικές, μπορεί να θέσει τις βάσεις για τεκμηριωμένη επαγγελματική πρακτική και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, με στόχο τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και τη μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Οι διδακτικές πρακτικές σχετίζονται με τις διδακτικές μεθόδους και στρατηγικές, την αξιολόγηση στην τάξη, τον σχεδιασμό μαθημάτων ή την εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και μπορεί να επηρεάζονται από τις πεποιθήσεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τη φύση της διδασκαλίας και της μάθησης. Στην εισήγηση αυτή, μέσα από μια συνοπτική βιβλιογραφική ανασκόπηση, εστιάζουμε σε τρεις πτυχές των διδακτικών πρακτικών που επηρεάζουν άμεσα τη μαθησιακή διαδικασία: (α) τον βαθμό κάλυψης των διδακτικών στόχων, που δείχνει τι διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί, και αποτελεί τη βάση της μάθησης, αφού καθορίζει το εύρος και το βάθος της μαθησιακής εμπειρίας των μαθητών, επηρεάζοντας τις κατανοήσεις τους, (β) την ποιότητα της διδασκαλίας που περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί μεταδίδουν το περιεχόμενο και έχει συνδεθεί στενά με την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών και την ικανότητά τους να δημιουργούν ένα υποστηρικτικό και εμπλουτισμένο μαθησιακό περιβάλλον, κρίσιμο για τα κίνητρα και τις επιδόσεις των μαθητών, και (γ) τις πρακτικές αξιολόγησης που περιλαμβάνουν μια σειρά από μεθόδους και στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τις κατανοήσεις των μαθητών, ώστε να χρησιμοποιηθούν για την προσαρμογή της διδασκαλίας, την επιλογή εργασιών, την παροχή ανατροφοδότησης, τη βαθμολόγηση και τον προγραμματισμό των μαθημάτων (Herppich et al., 2018). Οι τρεις αυτές πτυχές της διδακτικής πρακτικής είναι αλληλένδετες και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των μαθησιακών εμπειριών των μαθητών και των αντίστοιχων ακαδημαϊκών επιδόσεών τους.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΡΟΜΑΝΙ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ Α/ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Χαρατσής Κωνσταντίνος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Σωτοπούλου Ευτέρπη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Βαΐτση Αποστολία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η πολυγλωσσική και διαπολιτισμική εκπαίδευση αγκαλιάζει και επιδιώκει να συμπεριλάβει στην εκπαιδευτική διαδικασία όποιες γλώσσες και πολιτισμούς φέρνουν οι εκπαιδευόμενοι μαθητές και μαθήτριες μαζί τους, αναγνωρίζοντας ότι αυτές παρέχουν τη βάση για τη μάθησή τους. Το σχολείο μας συμμετέχει σε πρόγραμμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πολυγλωσσικότητα που στοχεύει στη διδασκαλία γλωσσών με τρόπους που (i) επιτρέπουν στους μαθητές να αναπτύξουν ολοκληρωμένα πολυγλωσσικά ρεπερτόρια και (ii) ενθαρρύνουν την ανεκτικότητα και το άνοιγμα στην πολιτιστική πολυμορφία και διαφορετικότητα. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων που

το σχολείο μας συμμετέχει στο πρόγραμμα έλαβαν χώρα διάφορες δράσεις ώστε, να αξιοποιηθούν η γλώσσα και ο πολιτισμός που φέρνουν μαζί τους οι μαθητές και αυτό να υποστηρίξει την εκμάθηση ελληνικής γλώσσας , τη μεγαλύτερη συμμετοχή των αλλόγλωσσων μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία και τον περιορισμό της σχολικής διαρροής. Οι δράσεις στις οποίες συμμετείχαν οι μαθητές ήταν η παραγωγή δίγλωσσης εφημερίδας και διαφόρων κειμένων της σχολικής ζωής (κανόνες τάξεις, λογότυπα και επιγραφές), δίγλωσσες γιορτές και σχολικές εκδηλώσεις, δημιουργία σχολικού ημερολογίου και καταγραφή λέξεων στις δύο γλώσσες (Ελληνικά και Ρομανί). Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων εντάχθηκε και το θέατρο με τους μαθητές να δραματοποιούν παραμύθια προσαρμόζοντάς τα στις δικές τους ανάγκες και γλώσσα.

Η εύρεση και υλοποίηση αυτών των τρόπων συμπερίληψης του πολιτισμού των Ρομά στην καθημερινή ζωή της τάξης είχε ως στόχο την απάντηση σε δύο βασικά ερωτήματα:

Α) Είναι σε θέση η χρήση της γλώσσας των Ρομά να ενισχύσει τη συμμετοχή της στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Β) Η χρήση στοιχείων του πολιτισμού τους εντός του σχολείου θα λειτουργήσει συμπεριλιπτικά ώστε να αναβαθμίσει την αυτοεκτίμησή τους και την ευρύτερη αποδοχή τους;

Β10. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ VR ΚΑΙ AR ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ. ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κάρμη Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ06 Αγγλικής Γλώσσας Δ.Δ. Ηλείας
Ανδρουτσόπουλος Παναγιώτης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ11 Ηλείας-Ζακύνθου-Κεφαλληνίας.

Η παρούσα μελέτη εξετάζει την ενσωμάτωση των τεχνολογιών Εικονικής Πραγματικότητας (VR) και Επαυξημένης Πραγματικότητας (AR) στην εκπαιδευτική διαδικασία για την ενίσχυση της διαπολιτισμικής κατανόησης, της γλωσσικής μάθησης και της συνεργασίας μέσω αθλητικών δραστηριοτήτων. Το κύριο ερευνητικό ερώτημα αφορά την αποτελεσματικότητα αυτών των τεχνολογιών στη βελτίωση των δεξιοτήτων μαθητών από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα. Η βιβλιογραφία δείχνει θετική επίδραση της VR/AR στην ανάπτυξη κοινωνικών και αθλητικών δεξιοτήτων, καθώς και στη διαπολιτισμική επικοινωνία και συνεργασία. Στη μελέτη συμμετείχαν 280 μαθητές από σχολεία της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων, συνεντεύξεων και παρατήρησης κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων που χρησιμοποιούσαν VR και AR. Οι μαθητές συμμετείχαν σε διαδραστικές δραστηριότητες για την κατανόηση διαφορετικών πολιτισμών και τη βελτίωση των γλωσσικών τους δεξιοτήτων, ενώ συμμετείχαν επίσης σε αθλητικά παιχνίδια και προσομοιώσεις. Τα δεδομένα αναλύθηκαν ποσοτικά και ποιοτικά για να εκτιμηθούν οι αλλαγές στις δεξιότητες και τις στάσεις των μαθητών και να εξεταστεί η αλληλεπίδραση και συνεργασία τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μαθητές που χρησιμοποίησαν VR και AR παρουσίασαν σημαντική βελτίωση στις γλωσσικές τους δεξιότητες και στην κατανόηση ξένων πολιτιστικών παραδόσεων. Επιπλέον, η

αθλητική προσομοίωση μέσω VR ενίσχυσε τη συνεργασία και την κοινωνική ευαισθητοποίηση. Η έρευνα επιβεβαιώνει τη θετική επίδραση αυτών των τεχνολογιών στην εκπαίδευση και προτείνει περαιτέρω έρευνες για την εφαρμογή τους σε μεγαλύτερους πληθυσμούς και διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

ΑΠΟΨΕΙΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Καραγιώργου Αικατερίνη
Διευθύντρια, Δ/νση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας
Σοφός
lsofos@rhodes.aegean.gr

Κατά την προσωρινή αναστολή λειτουργίας των σχολικών μονάδων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, λόγω της πανδημίας του covid-19, οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να λάβουν μέρος σχολική -σύγχρονη και ασύγχρονη- ΕξΑΕ/διδασκαλία. Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων και των στάσεων των εκπαιδευτικών της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης αναφορικά με την ηλεκτρονική μάθηση και την αξιοποίηση των ψηφιακών Μέσων και Τεχνολογιών στην ΕξΑΕ, με έμφαση στη διδασκαλία από απόσταση την πρώτη περίοδο εφαρμογής της. Για τη διερεύνηση των σκοπών της έρευνας, που είναι η μελέτη των απόψεων και στάσεων των εκπαιδευτικών από την εφαρμογή της σχολικής ΕξΑΕ/διδασκαλίας, λόγω της πανδημίας Covid 19, αλλά και των συνεπειών της σε αυτούς/ες συντάχθηκε Ερωτηματολόγιο (Google Form) με 59 ερωτήσεις κλειστού τύπου, στη συμπλήρωση του οποίου συμμετείχαν (1.443) εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων και των δύο βαθμίδων εκπαίδευσης της χώρας. Από την επεξεργασία προέκυψαν σημαντικά συμπεράσματα για το ποσοστό εφαρμογή της ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, την πρότερη εμπειρία τους στην "ΕξΑΕ", την επιμόρφωση επί του θέματος που έλαβαν κατόπιν, την εν γένει ετοιμότητά τους πλέον καθώς και τις πλατφόρμες - υπηρεσίες - λογισμικά που αξιοποιήθηκαν κατά την ασύγχρονη διδασκαλία / επικοινωνία / υποστήριξη των μαθητών/τριων και τέλος τον βαθμό ικανοποίησής τους. Τα ευρήματα της έρευνας κρίνονται σημαντικά ως προς τη συμβολή τους στην προϋπάρχουσα επιστημονική γνώση επί του θέματος και βέβαια ως προς την αξιοποίηση τους από την εκπαιδευτική κοινότητα.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ & ΗΘΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Κωνσταντίνου Κωνσταντίνα
Σύμβουλος Καινοτομίας & Επικοινωνίας, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ)
Μαλαγκονιάρη Μαρία
Επιστημονική Συνεργάτης, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ)
Χωριανοπούλου Μαρία
Επίκουρη Καθηγήτρια, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) αποτελεί ολοένα και περισσότερο κομμάτι της εκπαιδευτικής καινοτομίας, επαναπροσδιορίζοντας τη φύση της μάθησης και της διδασκαλίας. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι οι δυνατότητες που παρέχει, όπως η προσωποποιημένη μάθηση, η αυτόματη αξιολόγηση και τα προγνωστικά συστήματα για μαθησιακές ανάγκες. Με τον τρόπο αυτό, η ΤΝ συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικότερων, καλύτερα προσαρμόσιμων και ποιοτικότερων

εκπαιδευτικών προσεγγίσεων. Παρά τις δυνατότητές της, όμως, η ενσωμάτωσή της στην εκπαιδευτική διαδικασία εγείρει σύνθετες ηθικές και κοινωνικές προκλήσεις, δηλαδή ζητήματα, όπως η προστασία της ιδιωτικότητας των μαθητών, η δικαιοσύνη στη χρήση δεδομένων, η αντιμετώπιση αλγοριθμικών προκαταλήψεων και η διαφάνεια στη λειτουργία των συστημάτων, παραμένουν ανοικτά και απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση.

Στην εισήγηση, επιχειρείται μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης και ανάλυσης περιπτώσεων, η διερεύνηση της σημασίας του ανθρωποκεντρικού σχεδιασμού και της ηθικής χρήσης της ΤΝ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επιπροσθέτως, παρουσιάζονται παραδείγματα επιτυχημένων εφαρμογών ΤΝ, που όχι μόνο ενισχύουν τη μαθησιακή εμπειρία, αλλά εναρμονίζονται με τις αρχές της δικαιοσύνης, της διαφάνειας και της λογοδοσίας. Επιπλέον, εξετάζονται οι προκλήσεις που αναδύονται, όπως η εξάρτηση από μεγάλα δεδομένα, οι πιθανές ανισότητες στην πρόσβαση στις τεχνολογίες ΤΝ, οι διαστάσεις που καθιστούν σαφή την ανάγκη για λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με την ηθική διάσταση και τον καθορισμό αυτής σε ό,τι αφορά τις αναδυόμενες τεχνολογίες.

Έτσι, το άρθρο καταλήγει σε μια πρόταση στρατηγικών, οι οποίες εστιάζουν στη διαφάνεια, την εμπιστοσύνη, τη λογοδοσία και την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και των μαθητών μέσω της ΤΝ. Συμπεραίνεται ότι η ΤΝ έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει εργαλείο ενίσχυσης της ανθρώπινης εμπειρίας στην εκπαίδευση, εφόσον εφαρμόζεται με τρόπο υπεύθυνο και με σεβασμό στις ανθρωποκεντρικές αξίες. Τέλος, προτείνονται ορισμένες κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα, με στόχο την περαιτέρω διερεύνηση της σύνδεσης ΤΝ και εκπαίδευσης, ώστε να διασφαλίζονται οι διαστάσεις χρήσης της με τρόπο που να ενισχύει την ανθρώπινη δημιουργικότητα και ισότητα.

Η ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΟΠΩΣ ΤΗ ΒΙΩΣΑΝ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΚΥΚΛΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΤΤΙΚΗ

Βλασσόπουλος Γεράσιμος
PhD, MSc Εκπαιδευτικός ΠΕ82

Καταλύτης για τη μαζική υιοθέτηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης, ήταν η πανδημία Covid-19. Σε περιόδους κρίσεων επέρχονται ριζικές αλλαγές της κοινωνίας. Στην Ελλάδα ο Covid-19 παρουσιάστηκε τον 02/2020 με το κλείσιμο των σχολείων και την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Μέσω της έρευνας διερευνήθηκε η ποιότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Τέθηκαν ερευνητικά ερωτήματα που αφορούσαν το βαθμό ικανοποίησης, τα οφέλη και το μέλλον της. Για τη διερεύνηση της ποιότητας της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, εφαρμόστηκε μικτή δειγματοληψία (Στρωματοποιημένη και κατά Συστάδες). Συμμετείχαν 462 μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων των νομών Αττικής και Κυκλάδων. Η έρευνα διεξήχθη τον 05/2020. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν στο LimeSyrvey, αναλύθηκαν με SPSS 25ης έκδοσης. Πραγματοποιήθηκε έλεγχος αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου με τον δείκτη Cronbach’s Alpha, περιγραφική στατιστική, παραγοντική ανάλυση και έλεγχος Chi-square.

Το 45% των μαθητών δεν ήταν ικανοποιημένο έναντι του 33%, το 78% των μαθητών δεν απέκτησε τις προβλεπόμενες θεωρητικές γνώσεις, έναντι του 6,9%, το 76% των μαθητών δεν επιθυμούσε μελλοντικά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, έναντι του 13%. Επιπλέον, οι σύγχρονες πλατφόρμες ηλεκτρονικής μάθησης δεν ήταν ενδιαφέρουσες ($p<0.001$), το υλικό της ασύγχρονης εκπαίδευσης δεν ήταν ενημερωμένο ($p<0.001$), οι μαθητές δυσκολεύονταν στη χρήση πλατφόρμων ασύγχρονης εκπαίδευσης ($p<0.001$), οι εκπαιδευτικοί δεν εκμεταλλεύονταν τις δυνατότητες των πλατφόρμων ($p<0.001$), η ηλεκτρονική μάθηση δεν ήταν διασκεδαστική ($p<0.001$), η συμβατική διδασκαλία δεν ενισχύεται από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ($p<0.001$), οι

θεωρητικές γνώσεις δε βελτιώθηκαν συγκριτικά με τη συμβατική διδασκαλία ($p<0.001$), δεν επιθυμούν την πραγματοποίηση εξ αποστάσεως μαθημάτων ελλείψει των καθηγητών τους ($p<0.001$), επιθυμούν τη διεξαγωγή μαθημάτων στο χώρο και τις ώρες του σχολείου ($p<0.001$).

Συμπεραίνουμε ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν οργανώθηκε με μεθοδικότητα βάσει παιδαγωγικών μεθόδων και τεχνικών με αποτέλεσμα να μη γίνει αποδεκτή από την εκπαιδευτική κοινότητα.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Γκάκου Αικατερίνη
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΕ70, ΠΕ80

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) μετασχηματίζει ραγδαία την εκπαιδευτική πρακτική, εισάγοντας καινοτόμα εργαλεία που υποστηρίζουν τη διδασκαλία και τη μάθηση. Ωστόσο, η ποικιλομορφία των εφαρμογών AI στην εκπαίδευση, καθώς και η συνεχής ανάπτυξη νέων εργαλείων, καθιστούν απαραίτητη μια επισκόπηση του πεδίου. Η παρούσα εισήγηση υιοθετεί τα χαρακτηριστικά της οριοθετημένης βιβλιογραφικής ανασκόπησης για να χαρτογραφήσει τα διαθέσιμα εργαλεία AI που εφαρμόζονται στην εκπαίδευση, να αναλύσει τη χρήση τους και να εντοπίσει προκλήσεις και προοπτικές.

Η ανασκόπηση περιλαμβάνει άρθρα που δημοσιεύθηκαν τα τελευταία δέκα χρόνια και καλύπτει την πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση. Καταγράφηκαν εργαλεία που υποστηρίζουν την εξατομίκευση της μάθησης, την αυτόματη αξιολόγηση, την εισαγωγή μαθητών στον εγγραμματισμό AI και τη βελτίωση της διαχείρισης των δεδομένων μάθησης.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι τα πιο διαδεδομένα εργαλεία AI περιλαμβάνουν συστήματα προσαρμοστικής μάθησης, εκπαιδευτικούς βοηθούς και ρομπότ, καθώς και τεχνολογίες ανάλυσης δεδομένων (learning analytics). Παράλληλα, εντοπίζονται περιορισμοί, όπως η άνιση πρόσβαση στις τεχνολογίες, η έλλειψη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και η αλγοριθμική μεροληψία. Η ηθική διάσταση της AI στην εκπαίδευση αποτελεί επίσης κεντρικό ζήτημα.

Η εισήγηση συνεισφέρει στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι εκπαιδευτικές πρακτικές μπορούν να ενισχυθούν μέσω της AI, προσφέροντας παράλληλα συστάσεις για την ανθρωποκεντρική ενσωμάτωσή της. Η εισήγηση καταλήγει στην ανάγκη ανάπτυξης πολιτικών που προάγουν τη διαφάνεια, τη δικαιοσύνη και την ισότιμη πρόσβαση στις τεχνολογίες AI.

ΣΟΒΑΡΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ: Η ΑΞΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

Κυριαζής Νικόλαος
Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Χατζηλάκος Θανάσης
Καθηγητής στο Ινστιτούτο Κύπρου

Η διαμεσολάβηση ομοτίμων (peer-mediation) σε ένα σχολικό περιβάλλον, προσφέρει οφέλη στα άτομα που εμπλέκονται στη σύγκρουση, στο ευρύτερο περιβάλλον τους, όπως το σχολείο αλλά και στον ίδιο τον διαμεσολαβητή. Ο σχεδιασμός ενός αποτελεσματικού και ελκυστικού σύνθετου σοβαρού παιχνιδιού εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση είναι μια δύσκολη και διεπιστημονική

(Πληροφορική, Παιδαγωγική, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία) διαδικασία. Για τον σκοπό της εκπαίδευσης ανήλικων διαμεσολαβητών, το παιχνίδι που αναπτύχθηκε, υιοθετεί στον πυρήνα του την προσομοίωση διαλόγων διαμεσολάβησης. Στον παίκτη του παιχνιδιού, παρουσιάζονται επιλογές δράσης στο πλαίσιο ιστοριών σύγκρουσης. Μία ιστορία σύγκρουσης αναπτύσσεται σε μικροσενάρια που πληρούν συγκεκριμένες προδιαγραφές. Ο παίκτης μπορεί να αλληλεπιδράσει στην διαμεσολάβηση σε όσα σενάρια έχουν προβλεφθεί κατά τον σχεδιασμό του παιχνιδιού, δίνοντας τη δυνατότητα δημιουργίας σεναρίων και από άλλους (ανοικτότητα). Οι ενέργειες του εκπαιδευόμενου επηρεάζουν την εξέλιξη της ιστορίας, τις μεταβλητές Θυμός και Εμπιστοσύνη για κάθε εμπλεκόμενο και την Πληροφορία για τον διαμεσολαβητή. Ο παίκτης λαμβάνει ανατροφοδότηση.

Για ένα σοβαρό παιχνίδι είναι απαραίτητη η αξιολόγηση ως προς το σκοπό του, εν προκειμένω τη βελτίωση των απαραίτητων δεξιοτήτων και γνώσεων ενός διαμεσολαβητή. Υπάρχει ποικιλία εργαλείων και μεθόδων για να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία από ένα παιχνίδι. Ο σκοπός για τον οποίο δημιουργήθηκε το παιχνίδι, είναι η εκπαίδευση ανήλικων διαμεσολαβητών και συγκεκριμένα επιδιώκεται να διασφαλιστεί ότι το παιχνίδι προάγει τις δεξιότητες (π.χ. διαχείριση συναισθημάτων) και τις γνώσεις που απαιτούνται για διαμεσολάβηση. Το παιχνίδι ευθυγραμμίζεται με προκλήσεις που αντανακλούν πραγματικές κοινωνικές καταστάσεις.

Η εγκυρότητα κατασκευής αφορά την ακρίβεια μέτρησης μιας έννοιας και αποτελεί το θεμέλιο της αξιοπιστίας (συνέπεια και σταθερότητα στοιχείων) και της αποτελεσματικότητας. Για να ενισχυθούν οι δεξιότητες των μαθητών απαιτείται να εξεταστεί η εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα, δηλαδή αν η χρήση του παιχνιδιού σε σχολικές συνθήκες βελτιώνει τις δεξιότητες διαμεσολάβησης.

Το παρόν άρθρο πραγματεύεται την εγκυρότητα κατασκευής, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση ανήλικων διαμεσολαβητών.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΑΠΟ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τριχάς Νικόλαος
Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΛΜΕΠΑ
Πετροπούλου Αικατερίνη
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει αυξηθεί ραγδαία τα τελευταία χρόνια, ιδίως στις νεότερες γενιές. Εκτός από ψυχαγωγικούς και ενημερωτικούς σκοπούς, τα κοινωνικά δίκτυα έχουν διεισδύσει σε πολλούς τομείς εκπαιδευτικών πρακτικών και διαδικασιών. Συγκεκριμένα, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν αναδειχθεί σε ένα νέο παιδαγωγικό εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ενεργοποίηση των φοιτητών τόσο εντός όσο και εκτός της τάξης και να επηρεάσει τη συνολική τους απόδοση και ακαδημαϊκή επιτυχία. Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός της εισήγησης είναι η διερεύνηση του βαθμού χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από φοιτητές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για σκοπούς που σχετίζονται με τις σπουδές τους. Εξετάζονται τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στα οποία έχουν προφίλ οι φοιτητές, η συχνότητα χρήσης τους, οι λόγοι χρήσης των κοινωνικών δικτύων για εκπαιδευτικούς λόγους, ο βαθμός αλληλεπίδρασης με το περιεχόμενο που αναρτά το Τμήμα στο οποίο φοιτούν, η συμμετοχή σε εκπαιδευτικές «κοινότητες», και η επίδραση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην απόδοσή τους. Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της εισήγησης, πραγματοποιήθηκε πρωτογενής ποσοτική έρευνα με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου σε δείγμα 320 φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την ευρεία και συχνή χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από την πλειονότητα των συμμετεχόντων, ενώ τα πιο δημοφιλή κοινωνικά δίκτυα είναι κατά σειρά τα Instagram, Facebook, TikTok, YouTube

και LinkedIn. Οι φοιτητές αξιοποιούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για ποικίλους λόγους που σχετίζονται με τις σπουδές τους, κυρίως για επικοινωνία με συμφοιτητές και καθηγητές, πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό, ανταλλαγή σημειώσεων και συνεισήγηση για εκπόνηση εργασιών. Η αλληλεπίδραση ωστόσο με το περιεχόμενο που αναρτά το Τμήμα στο οποίο φοιτούν είναι μικρή. Η έρευνα καταλήγει σε πρακτικές προτάσεις προς τα πανεπιστημιακά τμήματα προκειμένου να βελτιώσουν την παρουσία τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να μεγιστοποιήσουν τα εκπαιδευτικά οφέλη για τους φοιτητές/τριές τους.

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΑΦ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Αναστασόπουλος Νικόλαος
Υποψήφιος Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας

Στο πλαίσιο της διαρκώς εξελισσόμενης εκπαιδευτικής τεχνολογίας, οι ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες αναδεικνύονται ως σημαντικά εργαλεία που μπορούν να ενισχύσουν τη μαθησιακή εμπειρία και την κοινωνική ένταξη των παιδιών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος. Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι να διερευνήσει τις σύγχρονες τάσεις και προοπτικές των ψηφιακών εκπαιδευτικών πλατφορμών που απευθύνονται σε παιδιά με ΔΑΦ, μελετώντας τις καινοτόμες προσεγγίσεις που ενσωματώνουν δυνατότητες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η επαυξημένη (AR) και εικονική (VR) πραγματικότητα, καθώς και οι διαδραστικές εφαρμογές, που βασίζονται σε εξατομικευμένες μαθησιακές στρατηγικές. Παράλληλα, η έρευνα εξετάζει τις προκλήσεις που ανακύπτουν, όπως η προσαρμογή του περιεχομένου στις ανάγκες των παιδιών, η προσβασιμότητα και η κοινωνική αποδοχή των ψηφιακών εργαλείων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συμβολή των εκπαιδευτικών, καθώς και στον ρόλο των θεσμικών συλλογικοτήτων στη διαμόρφωση πολιτικών που προωθούν την ισότιμη πρόσβαση στην τεχνολογικά υποστηριζόμενη εκπαίδευση. Συνεπώς, το άρθρο αναδεικνύει τις δυνατότητες που προσφέρουν οι σύγχρονες εκπαιδευτικές πλατφόρμες για την ενίσχυση της αυτονομίας και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης των παιδιών με ΔΑΦ, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση συμπεριληπτικών κοινοτήτων μάθησης. Έτσι, προσφέρει κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της αποτελεσματικότητας των ψηφιακών εργαλείων για αυτή την εν λόγω μαθητική ομάδα.

ΜΑΘΗΣΗ 4.0: ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ MAGICSCHOOL.AI

Καλοβρέκτης Κωνσταντίνος
Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Η Μάθηση 4.0 αποτελεί εξέλιξη της Μάθησης 3.0, η οποία επικεντρωνόταν στη διαδικτυακή μάθηση και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, αξιοποιώντας την Τεχνητή Νοημοσύνη, την ανάλυση δεδομένων και το Διαδίκτυο των Πραγμάτων, δημιουργώντας το πλαίσιο της εξατομικευμένης μάθησης με μοντέλα προσαρμογής στις ανάγκες του μαθητή. Στην εισήγηση αυτή, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έρευνας από 80 συμμετέχοντες διαφορετικών ειδικοτήτων του προγράμματος

ΕΠΠΑΙΚ της ΑΣΠΑΙΤΕ. Οι σπουδαστές του προγράμματος αξιολόγησαν τις δυνατότητες και τις προκλήσεις της εφαρμογής της ΤΝ στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσω της χρήσης των εργαλείων της πλατφόρμας MagicSchool.ai, στο πλαίσιο του «εξατομικευμένου προφίλ» του μαθητή. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναδεικνύουν ότι η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο στην εκπαιδευτική διαδικασία για την προσαρμογή της μάθησης στις ανάγκες του κάθε μαθητή, με άμεση ανατροφοδότηση. Τέλος, τα αποτελέσματα της έρευνας αναδεικνύουν τις δυσκολίες στη χρήση της τεχνολογίας και ενισχύουν την ανάγκη για εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε σχέση με την ειδικότητα τους.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ ΑΠΟΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΙΩΝ

Γαϊτάνος Γεώργιος
Λέκτορας Ιστορίας των Θρησκειών, Πανεπιστήμιο Λόγος, Τίρανα

Η ανάπτυξη διαδικτυακών ψηφιακών εργαλείων στην εκπαίδευση από το 2019 λόγω της πανδημίας του COVID-19 έδωσε το έναυσμα για την καθιέρωση της παιχνιδοποίησης (gamification) ως μέσου καλύτερης και αποτελεσματικότερης κατανόησης της διδασκόμενης ύλης. Σε αυτό το πλαίσιο, τα ψηφιακά δωμάτια απόδρασης αναπτύχθηκαν με πιο έντονο ρυθμό. Η εισήγηση θα παρουσιάσει πώς κατασκευάστηκε ένα ψηφιακό δωμάτιο απόδρασης για το μάθημα της Ιστορίας των Θρησκειών του Τμήματος Θεολογίας & Πολιτισμού του Πανεπιστημίου Λόγος. Η έρευνα που διεξήχθη σε φοιτητές του τρίτου έτους σπουδών του προγράμματος Bachelor Κοινωνικής Θεολογίας & Επιστήμης της Θρησκείας καταδεικνύει ότι τα ψηφιακά δωμάτια απόδρασης μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εναλλακτικά μέσα αξιολόγησης μαθημάτων και κατανόησης της διδακτέας ύλης.

Β11. ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

«ἘΓίΓΝΕΤό ΤΕ ΛόΓῳ ΜὲΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤίΑ;» — ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟ[Σ]ΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ ΗΘΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ ΣΕ ΜΙΑ ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΗ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΜΕΤΑΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μουτσινάς Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MA, MSc, PhD, Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού, Δ/νση Π/θμιας Εκπ/σης Μαγνησίας

Στην παρούσα θεωρητική, αφηγηματική επισκόπηση εξετάζεται η εννοιολογική σκιαγράφηση της δημοκρατικής εκπαίδευσης και των ηθικών ιδιοτήτων που εκείνη περικλείει, παράλληλα με την οριοθέτηση του συναφούς ρόλου των εκπαιδευτικών. Εντοπίζονται οκτώ αναπαραστάσεις της δημοκρατικής παιδείας, ήτοι: [α] η ελιτιστική/ αριστοκρατική, [β] η φιλελεύθερη, [γ] η

νεοφιλελεύθερη, [δ] η διαβουλευτική, [ε] η πολυπολιτισμική, [στ] η συμμετοχική, [ζ] η κριτική και [η] η αγωνιστική διαπαιδαγώγηση, σε συναρμογή με διάφορα κανονιστικά, οντολογικά και επιστημολογικά τους υπόβαθρα. Οι εκπαιδευτικοί καταδεικνύονται ως ένα καταλυτικό όργανο αλλαγής προς την ευδοκίμηση του παιδαγωγικού εκδημοκρατισμού, προπαντός εάν αναμορφώσουν τις διδακτικές τους τακτικές με καθοδηγητική πυξίδα την καταπράυνση φαινομενικά διευθετημένων, μα κατ' ουσίαν αποσιωπημένων και ως έναν βαθμό ανέπαφων ανισοτήτων.

«ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ» Η «ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ»; ΕΘΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Χιονίδης Παντελεήμων
Δρ Ιστορίας, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Στην Ελλάδα, η μελέτη ιστορικών γεγονότων που συνδέονται με σύγχρονα ζητήματα αποτελεί μία ενδιαφέρουσα πρόκληση, στην οποία η ακαδημαϊκή ιστορία απαντά πια πρόθυμα και τεκμηριωμένα σε αντίθεση, πολλές φορές, με τους ενδοιασμούς της δημόσιας ιστορίας. Η σχολική ιστορία, από την άλλη, πρέπει να ισορροπήσει μεταξύ των προφανών πλεονεκτημάτων της παρουσίασης στους μαθητές επεισοδίων του εθνικού τους παρελθόντος και του κινδύνου να γίνει το όχημα για αναδρομικές ιστορικές ερμηνείες, οι οποίες παρουσιάζουν στους νέους μια γραμμική, εθνοκεντρική και ομογενοποιητική άποψη της ελληνικής ιστορίας αδιαφορώντας για την καλλιέργεια της κριτικής τους ικανότητας. Εκατό και πλέον χρόνια μετά τον τελευταίο μεγάλο ελληνοτουρκικό πόλεμο, η διδασκαλία των γεγονότων των ετών 1919-1922 στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση παραμένει αντικείμενο προβληματισμού και αντιπαράθεσης. Σε αυτήν την εισήγηση δίνεται έμφαση στην περιπέτεια ενός όρου-τίτλου, με τον οποίον αναφέρεται η συγκεκριμένη περίοδος στα εγχειρίδια ελληνικής ιστορίας που προορίζονται για μαθητές γυμνασίου (αλλά και δημοτικού). Ο όρος «Μικρασιατική Καταστροφή», που είναι επίσημα αποδεκτός και χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά στον δημόσιο λόγο από το 1922, έως πρόσφατα είχε μονοπωλήσει και τη σχολική ιστορία. Ο όρος, κατάφωρα υποκειμενικός, εγκαταλείφθηκε με το εγχειρίδιο των Λούβη και Ξιφαρά. Έκτοτε, οι μαθητές της τρίτης τάξης του Γυμνασίου συναντούν τον όρο «Μικρασιατικός Πόλεμος» και μαθαίνουν για τις συνέπειές του τόσο στο ελληνικό όσο και στο τουρκικό κράτος και την κοινωνία, αν και η ελληνική περίπτωση παραμένει κυρίαρχη. Υποστηρίζεται εδώ ότι η αλλαγή δεν αφορά απλώς ιστορική ορολογία, αλλά συνδέεται με την προσπάθεια κριτικής προσέγγισης του παρελθόντος από τους μαθητές που θα στηρίζεται στην επεξεργασία πηγών και θα οδηγεί στην εξαγωγή αιτιολογημένων συμπερασμάτων. Αυτός ο δρόμος, που δε δίνει «πρωτοσέλιδα» βέβαια, θα οδηγήσει στην επιζητούμενη ανάπτυξη ιστορικής σκέψης και συνείδησης, και όχι η εμπλοκή των εφήβων μαθητών σε μία ιδεολογική σύγκρουση των σχολικών ιστορικών με τις αντιλήψεις των γονέων και με την εθνική μνήμη και συνείδηση.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ: Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τσάνταλη Δήμητρα Μαρία
Εκπαιδευτικός

Η παρουσίαση θα εστιάσει στον ρόλο της εκπαίδευσης ως πυλώνα για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της δημοκρατικής συνείδησης στους μαθητές. Στόχος είναι να αναδειχθεί η σημασία της διαμόρφωσης πολιτών, ικανών να συμμετέχουν ενεργά στη δημόσια ζωή και να

μπορούν να ερμηνεύουν κριτικά τις εξελίξεις που διαδραματίζονται σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο τη βάση για την ενίσχυση του δημοκρατικού ήθους.

Αρχικά θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ο όρος "κριτική σκέψη", προτού περάσουμε στην σύνδεση της με την ουσία της δημοκρατίας. Θα μιλήσουμε για τους ανθρώπους που δημιούργησαν αυτή την έννοια, την προέλευση της και τις ψυχολογικές της προεκτάσεις , θα συζητηθούν οι τρόποι με τους οποίους η εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να ενισχύσει την κριτική σκέψη, ως εργαλείο ανάλυσης και αξιολόγησης των κοινωνικών προβλημάτων. Ακόμα θα εστιάσουμε την διαδικασία της νοηματοδότησης, της ενδυνάμωσης, του μετασχηματισμού και της χειραφέτησης, εξετάζοντας πως μπορούμε να τις εφαρμόσουμε στον προσωπικό μας γνωστικό κώδικα και στις εμπειρίες μας. Παράλληλα, θα εξεταστεί πώς η εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει στη διαδικασία του "μετασχηματισμού", προάγοντας αξίες όπως η δικαιοσύνη, η ελευθερία και η αλληλεγγύη, ώστε οι μαθητές να συμμετέχουν ενεργά στη λήψη αποφάσεων με υπευθυνότητα και ευαισθησία. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη σύνδεση της κριτικής σκέψης με την ικανότητα αναγνώρισης της παραπληροφόρησης, προωθώντας την ανάπτυξη ψηφιακής παιδείας.

Επιπλέον, θα αναλυθεί η έννοια της "δημοκρατικής συνείδησης" και θα παρουσιαστούν διάφορες εκπαιδευτικές πρακτικές και μεθοδολογίες, όπως η χρήση διαλόγου, η βιωματική μάθηση και η αξιοποίηση συνεργατικών δραστηριοτήτων, οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν την ενεργό συμμετοχή και τη συλλογική δράση, ενσαρκώνοντας έμπρακτα το δημοκρατικό ιδεώδες. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στην ανάγκη ενίσχυσης της πολιτικής παιδείας μέσω της ανάλυσης κοινωνικών και πολιτικών ζητημάτων, προκειμένου οι μαθητές να αναπτύξουν κριτική στάση απέναντι σε φαινόμενα όπως η παραπληροφόρηση και ο λαϊκισμός.

Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ

Τσολακίδης Κυριάκος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86 - Διευθυντής Γυμνασίου Σερβίων Κοζάνης

Η αναγνώριση της διαφορετικότητας στην κοινωνία και ειδικότερα στο σχολείο ολοένα και ενισχύεται εξαιτίας πολλών κοινωνικοοικονομικών παραγόντων, όπως οι μετακινήσεις πληθυσμών, οι αλλαγές στα δεδομένα μάθησης και κυρίως την ανάπτυξη της αντίληψης της ανεκτικότητας με σκοπό τη συνύπαρξη όλων των μαθητών και εν γένει πολιτών ανεξάρτητα από το οικονομικό και κοινωνικό τους υπόβαθρο. Όλοι «διαφορετικοί και όλοι ίσοι» αποτέλεσε το σλόγκαν των τελευταίων δεκαετιών προκειμένου να ενισχυθεί η συμπεριληπτική εκπαίδευση όπου όλοι οι μαθητές έχουν ισότιμη θέση. Η διαχείριση της διαφορετικότητας μέσα στην τάξη αναδεικνύεται σημαντικός παράγοντας για την επίτευξη αρμονικού και συναινετικού κλίματος για την ομαλή ένταξη όλων των μαθητών στη σχολική κοινότητα. Η αποδοχή υπερισχύει της ανταγωνιστικότητας, του ρατσισμού και των συγκρούσεων δίνοντας προβάδισμα στην άμιλλα, τη συνεργασία, την ομαδικότητα και την αμοιβαία κατανόηση για την επίλυση των διαφορών. Ειδικότερα, το εν λόγω θέμα θα προσεγγιστεί με ανάλυση της σχετικής βιβλιογραφίας, καθώς και με ποιοτική έρευνα σε περιορισμένο δείγμα καθηγητών σχολικής μονάδας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Δυτικής Μακεδονίας. Τα αποτελέσματα τόσα από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας όσο και από τις απόψεις των εκπαιδευτικών της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας η οποία διευθύνεται από τον ερευνητή, αναδεικνύουν ως ενδεικτικότερους τρόπους διαχείρισης της διαφορετικότητας τη συνεχή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ώστε να γίνουν από την πλευρά τους κατανοητές οι αλλαγές που αφορούν θέματα συμπεριφοράς των μαθητών, καθώς και την ανάπτυξη δεξιοτήτων ανοχής, ανθεκτικότητας, αποδοχής και ομαδικότητας. Επίσης, την αποδοχή της κάθε είδους έκφρασης της

διαφορετικότητας από τους μαθητές, καθώς και την κατανόηση και λειτουργία του σχολείου με βάση έναν κώδικα ηθικής και δεοντολογίας που στο επίκεντρο θέτει τον μαθητή/τρια και υποστηρίζει την συμπερίληψη με κανόνες που κατοχυρώνουν στην πράξη την ασφάλεια και την αποδοχή των διαφορετικών μαθητών και την απρόσκοπτη δημοκρατική λειτουργία του.

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΩΣ ΜΕΣΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Μιχαηλίδης Αθανάσιος
Διευθυντής σε Δημοτικό σχολείο

Ο σχολικός κήπος αποτελεί μια πολύτιμη ευκαιρία για τους μαθητές να εμπλακούν με τη φύση, να μάθουν για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και να αναπτύξουν πρακτικές δεξιότητες και κριτική σκέψη. Αυτό το διδακτικό σενάριο αποσκοπεί στη χρήση του κήπου ως εργαλείο μάθησης για την ενίσχυση της κατανόησης των μαθητών σε διάφορα επιστημονικά και περιβαλλοντικά θέματα μέσα από δημοκρατικές πρακτικές. Προτάθηκαν διάφορες δραστηριότητες όπως παρατήρηση και καταγραφή της ανάπτυξης των φυτών, πειράματα με διαφορετικούς τύπους εδάφους και λιπασμάτων, διαδικασίες φύτευσης και συγκομιδής, εκπαιδευτικές συζητήσεις σχετικά με τη βιοποικιλότητα και την κλιματική αλλαγή. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην έρευνα, την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, τη βιωματική μάθηση, και στις θεωρίες του εποικοδομισμού. Οι δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν καθημερινά σε διάστημα δύο μηνών, με τη συμμετοχή όλων των μαθητών, υπό την καθοδήγηση του Διευθυντή και των εκπαιδευτικών του σχολείου. Συμπερασματικά, η εφαρμογή του σχολικού κήπου ως διδακτικού εργαλείου έχει αποδειχθεί εξαιρετικά αποτελεσματική στην ενίσχυση της συμμετοχής και του ενδιαφέροντος των μαθητών για έρευνα και μάθηση. Οι μαθητές ανέπτυξαν περιβαλλοντική και δημοκρατική συνείδηση, ενσυναίσθηση, συνεργατικότητα, πρακτικές δεξιότητες και μια βαθύτερη κατανόηση των φυσικών διεργασιών. Τα αποτελέσματα αυτά ενίσχυσαν τη σημασία της ενσωμάτωσης βιωματικών καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο σχολείο.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κουβουτσάκη Αικατερίνη
Φιλόλογος ΠΕ02
Αγγελάρα Δροσίς
Γαλλική Φιλολογία ΠΕ05

Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και της τεχνητής νοημοσύνης, η δημιουργία ενεργών πολιτών με δημοκρατική συνείδηση και σύγχρονες δεξιότητες είναι προτεραιότητα στο Ευρωπαϊκό Πρότυπο. Η εκπαίδευση πρέπει να ακολουθεί τις εξελίξεις και να ενθαρρύνει το κίνητρο μάθησης και αριστείας. Στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Γλώσσας και της Ιστορίας από την Δ' έως Στ' Δημοτικού, εφαρμόζεται διαθεματική προσέγγιση με διακριτές ώρες διδασκαλίας. Η Γλώσσα διδάσκεται διαθεματικά μέσω της κατανόησης κειμένου, της φιλαναγνωσίας,της δημιουργικής γραφής και της ρητορικής, ενώ η Ιστορία συνδυάζεται με άλλες επιστήμες, όπως τη Γεωγραφία, την Τέχνη,τη Φιλοσοφία και τα Μαθηματικά, επιτρέποντας στους μαθητές να δημιουργούν ομαδοσυνεργατικά σχέδια εργασίας. Στην Ιστορία, το βιβλίο χρησιμοποιείται με εμπλουτισμό πολυτροπικών κειμένων και ανάλυση πηγών , ενώ παράλληλα οι μαθητές διερευνούν θέματα μέσω ερωτηματολογίων. Η διδασκαλία της Γλώσσας και της Ιστορίας βασίζονται σε πολυτροπικά κείμενα

και παρωθεί τους μαθητές να εργαστούν βιωματικά για το μαθησιακό απότέλεσμα. Η Ρητορική ενισχύει την ανάπτυξη επιχειρημάτων και προβληματισμών μέσω της "Ρήσης και της αντίρρησης". Η Φιλαναγνωσία-Δημιουργική Γραφή στηρίζεται στη χρήση πολλών τίτλων λογοτεχνικών βιβλίων, τα οποία δουλεύονται διαθεματικά και βιωματικά μέσα από ποικίλες δράσεις. Τόσο η Γλώσσα όσο και η Ιστορία οργανώνονται σε επίπεδο ύλης από την αρχή της σχολικής χρονιάς. Η οργάνωση της ύλης απαιτεί προσεκτική σχεδίαση και συντονισμό .Οι διδακτικές ώρες χωρίζονται με σχέδιο διάρκειας σαράντα πέντε λεπτών. Έτσι ενισχύεται η μάθηση χωρίς την απλή απομνημόνευση.

Η ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΤΑΞΗ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ

Δημάση Μαρία
Καθηγήτρια, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Καραφύλλη Ελένη
Φιλόλογος

Η δευτεροβάθμια τάξη αποτελεί μια κατά περίπτωση κοινότητα λόγου, με σημείο αναφοράς και πλαίσιο το γνωστικό αντικείμενο. Ειδικότερα κατά τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας οι μαθητές/-τριες, στο σύγχρονο διδακτικό/μεθοδολογικό περικείμενο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αναπτύσσουν μέσω του γλωσσικού γραμματισμού, που αποτελεί τον κύριο στόχο, και τον πολιτισμικό, τον κριτικό και τον ψηφιακό γραμματισμό. Μέθοδοι και στρατηγικές διαπολιτισμικής διδακτικής, εφαρμοζόμενες στις πολυπολιτισμικές λυκειακές τάξεις, προάγουν την αναγνώριση της διαφορετικότητας, τη σημασία του διαλόγου, τη συμπερίληψη. Η επιλογή των προς διδασκαλία κειμένων με θεματολογικά, ειδολογικά αλλά και ιδεολογικά/αξιακά κριτήρια διαμορφώνουν συνθήκες ενθάρρυνσης για κατάθεση προσωπικών απόψεων/θέσεων, ανάληψης πρωτοβουλιών και τελικά συμμετοχής σε δράσεις που υποστηρίζουν την κοινωνική δικαιοσύνη και την αλληλεγγύη.

Ο διάλογος για σύγχρονα κοινωνικά και πολιτικά θέματα στην τάξη, με τη χρήση της ελληνικής γλώσσας ως Γ1 ή Γ2, ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/-τριες να προσδιορίζουν εκτός της γλωσσικής και την πολιτισμική τους ταυτότητα.

Υπό αυτή την οπτική στην προτεινόμενη εισήγηση θα επιχειρηθεί η αξιολογική αποτίμηση των κειμένων της "Τράπεζας Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας" για το Λύκειο.

Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βουτσινά Πηνελόπη
Υποδιευθύντρια Γυμνασίου Σχολής Μωραΐτη

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα αντιμετωπίζει μια σύνθετη πρόκληση: την καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής σκέψης των μαθητών σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που παραμένει, σε μεγάλο βαθμό, προσανατολισμένο στη μηχανική αποστήθιση και την τυποποιημένη αξιολόγηση. Παρά τις σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που αναδεικνύουν τη σημασία της ενεργού συμμετοχής των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία, η ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από ένα αναλυτικό πρόγραμμα που δίνει έμφαση στη μετάδοση γνώσεων εις βάρος της ανάπτυξης της αυτόνομης σκέψης.

Η εισήγηση αυτή διερευνά τους παράγοντες που εμποδίζουν την προώθηση της κριτικής σκέψης, όπως η υπερβολική έμφαση στις εξετάσεις, οι δασκαλοκεντρικές μέθοδοι διδασκαλίας και

η έλλειψη κατάλληλης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε στρατηγικές που ενισχύουν τη στοχαστική μάθηση. Επιπλέον, παρουσιάζει καλές πρακτικές που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν, όπως η χρήση της διερευνητικής μάθησης, η αξιοποίηση της διαθεματικότητας και η ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας στην τάξη.

Τέλος, προτείνεται ένας επανασχεδιασμός του εκπαιδευτικού πλαισίου, που θα στηρίζεται σε έναν πιο ευέλικτο και μαθητοκεντρικό προσανατολισμό, με έμφαση στη σύνδεση της γνώσης με την πραγματική ζωή και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων. Μέσα από αυτή τη συζήτηση, επιχειρείται να αναδειχθεί η σημασία της κριτικής σκέψης ως βασικού πυλώνα για την εκπαιδευτική και κοινωνική πρόοδο της χώρας.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΜΕΣΩ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΩΝ

Κανάρια Χριστίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΠΕ60, ΠΕ78, Μ.Α, Μ.Ed

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τη σχέση ανάμεσα στην κριτική σκέψη και τη δημοκρατική συνείδηση, εστιάζοντας στην εφαρμογή συνεργατικών διδακτικών μεθοδολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μέσω της ανάπτυξης κριτικής σκέψης, οι μαθητές αποκτούν τα εφόδια για να αξιολογούν πληροφορίες, να κατανοούν πολύπλοκες κοινωνικές δομές και να συμμετέχουν ενεργά στον δημοκρατικό διάλογο. Η εισήγηση προτείνει την αξιοποίηση εργαλείων όπως οι συζητήσεις σε ομάδες, η μέθοδος project και η δημιουργία κοινοτήτων μάθησης, όπου οι μαθητές ενθαρρύνονται να εκφράσουν απόψεις, να αμφισβητήσουν κατεστημένες αντιλήψεις και να συνεργαστούν για την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων. Παράλληλα, εξετάζεται η ένταξη των νέων τεχνολογιών, όπως οι ψηφιακές πλατφόρμες συζήτησης, που προωθούν την ενεργό συμμετοχή και την ανάπτυξη δημοκρατικών δεξιοτήτων. Επιπλέον, παρουσιάζονται παραδείγματα καλών πρακτικών από εκπαιδευτικά συστήματα που έχουν ενσωματώσει αυτές τις μεθοδολογίες, αναδεικνύοντας τη θετική επίδραση στη διαμόρφωση υπεύθυνων και ενημερωμένων πολιτών. Η εισήγηση καταλήγει με προτάσεις για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και τοπικών κοινοτήτων, ώστε να δημιουργηθεί ένα ευρύτερο υποστηρικτικό δίκτυο για την καλλιέργεια της δημοκρατικής συνείδησης.

ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΧΟΡΟΥ; ΔΙΑΠΛΕΚΟΝΤΑΣ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Φούντζουλας Γεώργιος
Μεταδιδακτορικός ερευνητής ΣΕΦΑΑ ΕΚΠΑ
Νικολάκη Ευγενία
Διδάκτωρ ΣΕΦΑΑ ΕΚΠΑ
Κουτσούμπα Μαρία
Καθηγήτρια ΣΕΦΑΑ ΕΚΠΑ

Οι οικονομικο-πολιτικές και κοινωνικές μεταβολές που πραγματοποιούνται σήμερα έχουν στρέψει το ενδιαφέρον της Παιδαγωγικής σε διάφορες πρακτικές γραμματισμού, αναδεικνύοντας καινοτόμα σημειωτικά συστήματα -πέραν της γλώσσας-, τα οποία χρησιμοποιούν διαφορετικές πηγές ανα-παράστασης και καταγραφής της πραγματικότητας. Ένα τέτοιο σύστημα θα μπορούσε να είναι ο χορός -και πιο συγκεκριμένα ο ελληνικός παραδοσιακός χορός-, του οποίου η διδακτική έχει

πρόσφατα συνδεθεί και με τον κριτικό γραμματισμό. Ακόμα, η μορφολογική μέθοδος διδασκαλίας του ελληνικού παραδοσιακού χορού στοχεύει να διδάξει τους μαθητές να σκέφτονται χορευτικά, περνώντας από την στείρα μίμηση στην δυνατότητα ανα-δημιουργίας, δηλαδή του αυτοσχεδιασμού. Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη της επίδρασης ενός προγράμματος διδασκαλίας ελληνικού παραδοσιακού χορού με την μορφολογική μέθοδο, ως προς τις δεξιότητες κριτικής σκέψης, υπό το πρίσμα του κριτικού γραμματισμού και των πολυγραμματισμών του χορού. Για τον σκοπό αυτό διεξήχθη έρευνα δράσης δύο ερευνητικών κύκλων σε 116 δευτεροετείς φοιτητές/τριες της Σχολής Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΣΕΦΑΑ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), στο υποχρεωτικό μάθημα κορμού «Χορολογία με έμφαση στον Ελληνικό Παραδοσιακό Χορό». Οι δεξιότητες της κριτικής σκέψης αξιολογήθηκαν μέσω παρατήρησης και συνέντευξης με βάση την ταξινομία του Delphi Report, ενώ η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω της «πυκνής περιγραφής». Από την ανάλυση των δεδομένων διαπιστώθηκε ότι όλοι οι συμμετέχοντες βελτίωσαν σημαντικά την χορευτική τους επίδοση, ενώ παράλληλα ενεπλάκησαν ενεργά σε πρακτικές και τεχνικές κριτικής σκέψης των πληροφοριών και των πηγών που χρησιμοποιούσαν. Συνοπτικά, αποδεικνύεται ότι η μορφολογική μέθοδος ασχολείται με τη διαδικασία μετάδοσης γνώσης με βάση τα σύγχρονα παιδαγωγικά πρότυπα, τα οποία αφενός απαιτούν ενεργά σκεπτόμενους μαθητές και, αφετέρου, μπορούν να οδηγήσουν στην καλλιέργεια ενός κριτικού αναγνώστη του χορού. Καταληκτικά, η συγκεκριμένη μέθοδος προτείνει ένα ολιστικό μοντέλο ενσώματης διδασκαλίας, που στηρίζεται στη δημιουργική επί-γνωση εντός της δομής της κίνησης, αναδεικνύοντας τις απεριόριστες δυνατότητες ανα-παραγωγής νοήματος μέσα από την πολυτροπικότητα ενός μαθήματος ελληνικού παραδοσιακού χορού.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΙ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Χριστοδούλου Χρήστος
Εκπαιδευτικός Π86
Μαργαρίτης Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) και η ενσωμάτωσή της στην εκπαιδευτική διαδικασία έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο που αποκτάται και επεξεργάζεται η γνώση. Ωστόσο, η αυξανόμενη εξάρτηση από τις τεχνολογίες ΤΝ, όπως τα γλωσσικά μοντέλα (ChatGPT), εγείρει σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με την εξασθένιση της κριτικής σκέψης, η οποία αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα της δημοκρατικής εκπαίδευσης. Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στο πρόβλημα της υποβάθμισης της κριτικής σκέψης που παρατηρείται στους μαθητές και φοιτητές, καθώς οι απαντήσεις που παρέχονται από τα συστήματα ΤΝ τείνουν να είναι

τετριμμένες, προκαθορισμένες και στερούνται βάθους ανάλυσης. Μέσα από παραδείγματα και μελέτες περίπτωσης, διερευνάται πώς η αυτόματη παροχή πληροφοριών από την ΤΝ αποθαρρύνει τη δημιουργική σκέψη, την αυτονομία και την αναλυτική προσέγγιση.

Επιπλέον, αναλύεται πώς αυτή η τάση μπορεί να επηρεάσει τη δημοκρατική συνείδηση, καθώς η κριτική σκέψη είναι απαραίτητη για την κατανόηση πολύπλοκων κοινωνικών, πολιτικών και πολιτισμικών ζητημάτων. Η εισήγηση προτείνει στρατηγικές για την επαναφορά της κριτικής σκέψης ως κεντρικού στοιχείου της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μέσα από την ορθολογική χρήση της ΤΝ και τη διαμόρφωση παιδαγωγικών προσεγγίσεων που προωθούν τη διάδραση, την αναλυτική σκέψη και τη συμμετοχική μάθηση. Στόχος της παρούσας μελέτης είναι να προωθήσει τον διάλογο για τον επαναπροσδιορισμό της σχέσης μεταξύ εκπαίδευσης και ΤΝ, ενισχύοντας την ανάγκη για

εκπαιδευτικά συστήματα που καλλιεργούν ενεργούς πολίτες με δημοκρατική συνείδηση, ικανούς να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις μιας ταχέως εξελισσόμενης τεχνολογικής κοινωνίας.

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΔΥΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥ ΖΗΝ

Θεοδωρίδης Αλέξανδρος
Αν. Καθηγητής Δ.Π.Θ.

Σε έναν κόσμο στον οποίο η κρίση των σημασιών, διά των οποίων συγκροτούνται οι κοινωνίες, δεν φαίνεται να περιορίζεται, στον βαθμό που πλήττονται πλέον ουσιωδώς η κοινωνικότητα και η ιστορικότητα των κοινωνιών, το σχολείο, ως κεντρικός κοινωνικός θεσμός που αναλαμβάνει το βάρος της διαιώνισής τους, δεν μπορεί παρά να πλήττεται εξίσου ουσιωδώς. Σκοπός αυτής της εισήγησης είναι να δείξω ότι για την υπέρβαση αυτής της κατάστασης πρέπει να αναλογισθούμε πώς μπορεί να αναπτυχθεί εκ νέου η ηθική και η πολιτική της ευθύνης, προκειμένου να διασωθεί ο κοινός κόσμος και να εμψυχωθεί η λειτουργία του σχολείου ως δημοκρατικού σχολείου. Ως προς αυτή την απαίτηση, κεντρική είναι η συμβολή της εκπαιδευτικής θεωρίας, η οποία σήμερα φαίνεται να είναι εξίσου αδύναμη να επιτελέσει τον κοινωνικό και ηθικο-πολιτικό ρόλο της.

Β12. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Η ΦΥΣΗ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ. ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΒΙΩΜΑΤΑ

Ηλία Ελένη
Δρ. Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ε.Κ.Π.Α.

Κατά τη λογοτεχνική ανάγνωση επιτελείται εντατική αντιληπτική δραστηριότητα λόγω της μεταφορικής χρήσης της γλώσσας, των υποδηλώσεων και των διαφόρων αφηγηματικών τεχνικών, όπως η ειρωνεία, η τραγική ειρωνεία, οι αντιθέσεις. Ο αναγνώστης διαμορφώνει στάσεις απέναντι στους λογοτεχνικούς ήρωες και δημιουργεί διαρκώς προσδοκίες για την εξέλιξη της αφηγηματικής υπόθεσης, με βάση τις ενδείξεις του κειμένου, σε συνδυασμό με τη ματαίωση των προηγούμενων προσδοκιών του. Αποτέλεσμα της αναγνωστικής δραστηριοποίησης είναι η αίσθηση της προσωπικής εμπλοκής στα αφηγηματικά δρώμενα. Οπότε τα λογοτεχνικά αναγνώσματα συνιστούν βιώματα, γεγονός που επιτρέπει την αξιοποίηση της λογοτεχνίας για τη μετάδοση ιδεών και αξιών. Στην παρούσα εισήγηση επιλέγονται λογοτεχνικά έργα, τα οποία επικεντρώνονται στη σχέση και επαφή ανθρώπου-φύσης, προκειμένου να συμβάλλουν στη διαμόρφωση περιβαλλοντικής συνείδησης στα σημερινά παιδιά και εφήβους, που συνηθίζουν την πολύωρη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τη συνεχή ενασχόληση με τα ελκυστικά προϊόντα της ραγδαία εξελισσόμενης ψηφιακής

τεχνολογίας. Στο πλαίσιο τόσο της τυπικής όσο και της άτυπης εκπαίδευσης, τα αναγνωστικά αυτά βιώματα όχι μόνο θα αντισταθμίσουν τις μειωμένες εμπειρίες από το φυσικό περιβάλλον αλλά ενδεχομένως και θα οδηγήσουν στην αναζήτηση ανάλογων εμπειριών στην πραγματική ζωή. Σε πεζά κείμενα των Βενέζη, Μυριβήλη, Καζαντζάκη, Κόντογλου, Έλλης Αλεξίου, Αγγελικής Βαρελλά, καθώς και σε ποιήματα του Σολωμού, του Καρυωτάκη και άλλων αλλά και στη Δημοτική ποίηση, η φύση αναδεικνύεται πηγή δύναμης και αγωνιστικότητας απέναντι σε κάθε δυσκολία, ελευθερία και λύτρωση από ιστορικές συμφορές και υπαρξιακά αδιέξοδα, πλαίσιο αγωγής, έμπνευση, συντροφιά, πεδίο ανάδυσης και επίλυσης προβληματισμών και αναζητήσεων, με αποτέλεσμα την αυτογνωσία και την ευτυχία. Για την αποτελεσματικότερη επίτευξη του εκπαιδευτικού στόχου της οικολογικής ευαισθητοποίησης μέσα από τη λογοτεχνία, προτείνεται ως μέθοδος διδακτικής προσέγγισης η δημιουργική γραφή των μαθητών-αναγνωστών. Με ερέθισμα τα επιλεγμένα λογοτεχνήματα, εκφράζουν τις αναγνωστικές εντυπώσεις τους, παράγοντας και ανταλλάσσοντας αφηγηματικά κείμενα, που συνιστούν δημιουργική μίμηση, τροποποίηση ή και ανατροπή του λογοτεχνικού προτύπου, σύμφωνα με την αρχή της φθίνουσας καθοδήγησης.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Παπαδομαρκάκης Ιωάννης
Αναπλ.Περιφερερειακός διευθυντής εκπαίδευσης Νοτίου Αιγαίου
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλιά
Εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ02
Κασαπίδης Βασίλειος
Εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ86, Διευθυντής σχολικής μονάδας
Καλούτσα Αικατερίνη
Εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ02

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τις στάσεις και τις απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με το ρόλο της εκπαίδευσης στην καλλιέργεια ενός αξιακού συστήματος στους μαθητές που προωθεί το κίνητρο συμμετοχής τους σε συλλογικές δράσεις. Η ιδιότητα του ενεργού πολίτη αποτελεί ένα επιτακτικό κοινωνικό ζητούμενο και δεν εννοείται χωρίς τη συμμετοχή στη συλλογική δράση και στη συλλογική επίλυση προβλημάτων. Απέναντι σε αυτήν την πρόκληση η εκπαίδευση δεν μπορεί να μείνει αμέτοχος θεατής. Σε αυτό το πλαίσιο η παρούσα έρευνα επιδιώκει να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο το εκπαιδευτικό σύστημα επιχειρεί την καλλιέργεια ενός αξιακού συστήματος στους μαθητές που προωθεί τη συλλογική δράση, σύμφωνα με την οπτική γωνία των μάχιμων εκπαιδευτικών. Χρησιμοποιήθηκε ένας ερευνητικός σχεδιασμός μεικτής μεθόδου, σύμφωνα με τον οποίο συλλέχθηκαν τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά δεδομένα. Αυτό επιτεύχθηκε με τη χρήση ενός πρωτότυπου διαδικτυακού ερωτηματολογίου και με τη χρήση του εργαλείου των ημιδομημένων συνεντεύξεων. Τα ποσοτικά αποτελέσματα δείχνουν ότι, ενώ οι εκπαιδευτικοί εκφράζουν σημαντικό ενδιαφέρον για το θέμα της καλλιέργειας της αξίας της συμμετοχικότητας, θεωρούν ότι το θέμα δεν προσεγγίζεται επαρκώς από το εκπαιδευτικό σύστημα. Τα ποιοτικά ευρήματα προσφέρουν πληροφορίες σχετικά με τις προτάσεις που διατυπώνουν οι εκπαιδευτικοί για την ενίσχυση του ρόλου του σχολείου στην καλλιέργεια αυτών των δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης περισσότερων εθελοντικών δράσεων και της προώθησης μιας μεγαλύτερης σύνδεσης μεταξύ των μαθητών και των τοπικών κοινοτήτων. Τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι τα σχολεία θα πρέπει να επενδύσουν περισσότερο στην ανάπτυξη αυτών των στάσεων στους μαθητές, συμβάλλοντας έτσι σε έναν πιο ενεργό μελλοντικό πολίτη, περισσότερο προσανατολισμένο στη συλλογική δράση και λήψη αποφάσεων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ, ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΕΔΑ ΖΩΗ (ΣΥΛΛΟΓΟΣ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ), ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ.

Καμπάνη Φανή
Μουσειολόγος-Μουσειοπαιδαγωγός

Ο Σύλλογος ΣΕΔΑ (Σύλλογος Εξωτερικών Δραστηριοτήτων Αναψυχής), οποίος έχει την έδρα του στον Δήμο Μαλεβιζίου του Ηρακλείου Κρήτης είναι ένας νεοσύστατος, πολιτιστικός, μη κερδοσκοπικός, μη κυβερνητικός και μη κομματικός φορέας, ο οποίος δημιουργήθηκε μόλις το 2019 από ανθρώπους οι οποίοι είχαν και έχουν ως κοινή αξία την αγάπη τους για το περιβάλλον της Κρήτης, φυσικό και πολιτιστικό.

Ο στόχος του ΣΕΔΑ, είναι να αποτελέσει έναν πυλώνα εναλλακτικής εκπαίδευσης πολιτών, ο οποίος θα εμπνεύσει με τις δράσεις του τους συντοπίτες μας για να αγαπήσουν εκ νέου την φύση και την πολιτιστική μας κληρονομιά. Το περιβάλλον της Κρήτης χαρακτηρίζεται από έντονη βιοποικιλότητα με τον ίδιο τρόπο που η αρχαιολογική και η ιστορική έρευνα ετών, έχουν αποδείξει την αδιάλειπτη ανθρώπινη παρουσία στο νησί εδώ και χιλιετίες καθιστώντας την Κρήτη έναν τόπο ιδιαίτερο και έντονα πολυπολιτισμικό.

Μέσω των δραστηριοτήτων του Συλλόγου μας απευθυνόμαστε:

Σε ενήλικες που επιζητούν μια ευρεία γκάμα περιπετειών στην φύση με στόχο την ευεργετική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους για μια καλύτερη καθημερινότητα και αρμονική ανάπτυξη των σωματικών και ψυχικών δυνάμεών τους.

Στις οικογένειες με μικρά παιδιά (0-6) που θέλουν να αναπτύξουν σχέσεις εξοικείωσης με την φύση και την πολιτιστική κληρονομιά.

Στις οικογένειες με παιδιά σχολικής ηλικίας και εφήβους, με στόχο την δημιουργία οικογενειακής μνήμης και την καλλιέργεια του αισθήματος σεβασμού και αγάπης προς τη φύση και την πολιτιστική κληρονομιά.

Στη μαθητική κοινότητα του τόπου μας, υλοποιώντας εκπαιδευτικές δράσεις σχετικά με την βιοποικιλότητα και την πολυπολιτισμικότητα της Κρήτης, με στόχο την διεύρυνση του πνευματικού τους ορίζοντα, την σύνδεσή τους με τις ιδιαιτερότητες της τοπικής ιστορίας, την σωματική και ψυχική καλυτέρευση και την καλλιέργεια της οικολογίας.

Σε ευάλωτες/ευπαθείς ομάδες οι οποίοι χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και εξειδικευμένης φροντίδας, με στόχο την ανάδειξη των προσωπικών αξιών τους, τον αυτοσεβασμό, τη βελτίωση της σωματικής και ψυχικής τους υγείας και της ποιότητας ζωής τους.

ΑΕΙΦΟΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΌΛΟΙ ΝΟΙΑΖΟΜΑΣΤΕ, ΟΛΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ. ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ

Τσιλεπώνη Αικατερίνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Το Πρόγραμμα «Αειφόρο Ελληνικό Σχολείο: Όλοι Νοιαζόμαστε, όλοι συμμετέχουμε», υλοποιείται τα τελευταία τρία χρόνια στο 2ο Νηπιαγωγείο Καλαμπακίου και οδήγησε στην βράβευση του Νηπιαγωγείου με τη σημαία του Αειφόρου σχολείου για την επιτυχή υλοποίηση δράσεων στους οχτώ Πυλώνες Αειφορίας. Το Αειφόρο Σχολείο – Sustainable School (SS) ή το

Σχολείο για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ESD – School), αποτελεί μια ολιστική εκπαιδευτική προσέγγιση, η οποία εστιάζει στην Αειφορία και Ανάπτυξη υιοθετώντας την Ατζέντα 2030 και τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Ως βασικό σκοπό έχει ένα ανοικτό σχολείο, ένα σχολείο για όλα τα παιδιά, που υπηρετεί τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, προάγει τον πολιτισμό και το περιβάλλον και διαμορφώνει ενεργούς και υπεύθυνους πολίτες με δημοκρατική σκέψη και ηθικές αρχές. Η μεθοδολογία του Αειφόρου Σχολείου ως "A Whole School Approach" λειτουργεί ως πλαίσιο ομπρέλα για την ανάπτυξη πολλαπλών καινοτόμων περιοχών και γνωστικών αντικειμένων στο σύγχρονο σχολείο. Οι δράσεις και τα προγράμματα που υλοποιούνται διατρέχουν όλη τη σχολική ζωή και εμπλέκουν όλα τα μέλη της σχολικής και της ευρύτερης κοινότητας. Το Αειφόρο σχολείο στοχεύει στην επικοινωνία και τη συνεργασία όλων των μελών της σχολικής κοινότητας και στην καθημερινή σχολική ζωή δίνει ευκαιρίες να ασχοληθούν όλοι (μαθητές, εκπαιδευτικοί, διοίκηση, γονείς, τοπική κοινότητα) με τα κοινά και την αειφορική διαχείρισή τους μέσα σε πνεύμα ομαδικό και συμμετοχικό. Το Πρόγραμμα εντάχθηκε στην στρατηγική ανάπτυξης του σχολείου μας, μια ενιαία στρατηγική ανάπτυξης που κινείται διαθεματικά με πολλαπλή στόχευση και τα αποτελέσματα του είναι εντυπωσιακά. Μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς συμμετέχουν σε πράσινες δράσεις Αειφορίας και Ενεργής πολιτειότητας ενώ το Νηπιαγωγείο αποτελεί πρότυπο καλής πρακτικής, προσφέρει γνώσεις, καλλιεργεί δεξιότητες, προάγει τις δημοκρατικές αρχές και τις πανανθρώπινες αξίες.

«ΡΟΔΑΡΩ ΣΤΗ ΖΩΗ» - ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Καπελλάκη Ιωάννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 ΕΑΕ, Msc Special Ecucational Needs
Μαζαράκης Κωνσταντίνος
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.05 ΕΑΕ, Med Σχολική Ψυχολογία

Στη σημερινή εποχή, η ανάγκη για εναλλακτικούς και βιωματικούς τρόπους μάθησης είναι πιο επιτακτική από ποτέ, καθώς οι μαθητές στο μεγαλύτερο ποσοστό, φαίνεται να χάνουν το ενδιαφέρον τους για την κατάκτηση της γνώσης και να παρουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό έλλειψη δεξιοτήτων, απαραίτητων, ώστε να ανταποκριθούν στις σύγχρονες προκλήσεις της ζωής. Επιπλέον, η παραδοσιακή διδασκαλία αποτυγχάνει να εμπνεύσει τη δημιουργικότητα και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών σε δράσεις που αφορούν την κοινότητα και συχνά αδυνατούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του σύγχρονου ψηφιακού κόσμου. Για τους παραπάνω λόγους η καλλιέργεια του γλωσσικού και ψηφιακού γραμματισμού στους μαθητές είναι απαραίτητη, όχι μόνο για την ευρύτερη εξοικείωσή τους με την τεχνολογία και την καλλιέργεια της δημιουργικότητάς τους, αλλά και για τη δυνατότητα που τους παρέχει να επικοινωνούν με τα μέλη της κοινότητας με σαφήνεια, κριτική σκέψη και αποτελεσματικότητα.

Η παρούσα εκπαιδευτική πρακτική ενισχύει τη σύνδεση των μαθητών με την κοινωνία, καθώς τους δίνει τη δυνατότητα να ακούγεται η φωνή τους, όχι μόνο μέσα στο σχολείο, αλλά και στην ευρύτερη κοινότητα. Οι μαθητές συναντούν και συζητούν με πρόσωπα που αποτελούν πρότυπο και αναγνωρίζονται από την κοινωνία για το έργο τους και το θετικό αποτύπωμά τους προς αυτήν. Την επαφή αυτή, την εκφράζουν δημιουργικά με την παραγωγή podcast και vidcast, με σκοπό να εμπνεύσουν και να επηρεάσουν θετικά τους συμμαθητές τους αλλά και ολόκληρη την κοινότητα. Η αίσθηση ότι το έργο τους μπορεί να ενεργοποιήσει και άλλους ανθρώπους, ενισχύει την αυτοπεποίθηση, την υπευθυνότητα και τη συμμετοχή τους στα κοινά, νιώθουν χρήσιμοι και περισσότερο συνδεδεμένοι τόσο με το σχολείο τους, όσο και με την ίδια την κοινωνία.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ "ΤΑ ΨΗΛΑ ΒΟΥΝΑ" ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τσίρμπα Παναγιώτα
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η εισήγηση αποτελεί μια ολοκληρωμένη πρόταση φιλαναγνωσίας που βασίζεται στην αξιοποίηση του λογοτεχνικού βιβλίου "Τα Ψηλά Βουνά " του Ζαχαρία Παπαντωνίου και απευθύνεται στους μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και της προσχολικής ηλικίας.

Στόχος είναι να προβληθούν τα κυρίαρχα θέματα/ζητήματα, τα κύρια χαρακτηριστικά της ιδεολογίας του βιβλίου, ο ρόλος του παιδιού και οι παιδαγωγικές παραδοχές και θέσεις του βιβλίου. Επιπρόσθετα, προβάλλονται οι θέσεις του βιβλίου αναφορικά με τη θρησκεία και την πατρίδα.

Η εισήγηση περιλαμβάνει ένα σύντομο ιστορικό πλαίσιο της εποχής που γράφτηκε το βιβλίο, ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα του συγγραφέα και αναλύει τους λόγους για τους οποίους το συγκεκριμένο βιβλίο αποτελεί από μόνο του, μέχρι σήμερα, ένα εργαλείο για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των μαθητών, την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης και του αλληλοσεβασμού και θέτει τις βάσεις για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών.

Προβάλλονται οι βασικές παιδαγωγικές παραδοχές αξιοποιώντας σύντομα αποσπάσματα του βιβλίου. Επιπρόσθετα, παρατίθεται η προσθετική του αξία στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα και η δυνατότητα αξιοποίησής του με τις Νέες Τεχνολογίες. Συγχρόνως, διαφαίνεται η διαθεματική διάσταση και η σύνδεσή του με διάφορους τομείς του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΕ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ

Καραγιάννη Ζωή
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η σύγχρονη παγκόσμια κοινωνία χαρακτηρίζεται από την ταχύτητα διάδοσης τεράστιου όγκου πληροφοριών με την εξέλιξη της τεχνολογίας, το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να συμβάλλουν δυναμικά σε αυτό. Μάλιστα, είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός πως πλέον τα παιδιά εξοικειώνονται με υπολογιστές, ταμπλέτες και έξυπνα κινητά ήδη από τη νηπιακή ηλικία κι ένα πολύ μεγάλο μέρος της καθημερινότητάς τους, της προσωπικότητας, των απόψεων και των επιλογών τους επηρεάζεται από κάθε ερέθισμα-πληροφορία που διακινείται διαδικτυακά. Ταυτόχρονα, τελευταία, ολοένα και περισσότερο είναι ορατές οι επιπτώσεις της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής: πυρκαγιές, πλημμύρες, λειψυδρία, ερημοποίηση, εξαφάνιση ειδών χλωρίδας και πανίδας. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, θεωρήθηκε υψίστης σημασίας να δοθεί έμφαση στον ρόλο που οφείλει να έχει το Σχολείο, με στόχο την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και στάσης των εκπαιδευομένων, ώστε οι ίδιοι να ευαισθητοποιηθούν, να αντιληφθούν τον ρόλο τους στην τοπική και παγκόσμια κοινωνία και να αναλάβουν δράση μέσα από την ενεργό συμμετοχή τους σε θεσμικές συλλογικότητες. Η παρέμβαση ξεκινά με σύντομη αναφορά στο θεωρητικό πλαίσιο: στη θεωρία της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου, του Οικολογικού Λόγου, του κριτικού γραμματισμού και του μοντέλου των Πολυγραμματισμών, ενώ έπειτα αναλύεται η έννοια της ιδιότητας του πολίτη, όπως αυτή περιγράφεται στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 22ης Μαΐου 2018. Το δεύτερο μέρος της εισήγησης αφορά στο πρακτικό μέρος. Με αφόρμηση ένα περιβαλλοντικό άρθρο δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του CNN, δομείται ένα διδακτικό σενάριο προσανατολισμένο στην

ενίσχυση της κριτικής σκέψης των μαθητριών/ών, της ενσυναίσθησης και της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Η εκπαιδευτική πρόταση διαρθρώνεται σύμφωνα με τα τέσσερα στάδια του μοντέλου των Πολυγραμματισμών, ενώ σε κάθε στάδιο σημειώνονται προτεινόμενες ερωτήσεις και δραστηριότητες συνοδευόμενες από σχετικό ερευνητικό σχολιασμό. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με περαιτέρω προτάσεις σχετικά με το πώς μπορεί το Σχολείο να εμφυσήσει την έννοια και τον ρόλο των θεσμικών συλλογικοτήτων στους εκπαιδευόμενους, ώστε εκείνοι να διεκδικήσουν την ενεργό συμμετοχή τους σε αυτές.

Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΩΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΗΣ «ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ» ΣΕ ΕΝΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Μαργαρίτη Αδαμαντία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης 2ης θέσης Νηπιαγωγών Ν. Δωδεκανήσου Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
Κόζα Χρυσάνθη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Τις τελευταίες δεκαετίες έρευνες σε πολιτικό και εκπαιδευτικό επίπεδο τονίζουν τη δημοκρατική προοπτική της αντιμετώπισης των παιδιών ως «συμμέτοχους» στην εκπαιδευτική διαδικασία και ως «ενεργούς και ενημερωμένους πολίτες». Το Συμβούλιο της Ευρώπης το Μάρτιο του 2016 στην έκθεσή του «Competences for democratic culture: living together as equals in culturally diverse democratic societies» πρότεινε την υιοθέτηση ενός «εννοιολογικού μοντέλου ικανοτήτων» που πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές, προκειμένου να συμμετέχουν αποτελεσματικά σε έναν πολιτισμό της δημοκρατίας και να ζουν ειρηνικά μαζί με συμμαθητές που έχουν ειδικές ανάγκες και ικανότητες, αλλά και ανθρώπους προερχόμενους από πολιτισμικά διαφορετικές δημοκρατικές κοινωνίες.

Σκοπό της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση του εννοιολογικού περιεχομένου των «ικανοτήτων/δεξιοτήτων» στο εκπαιδευτικό πλαίσιο της Ελλάδας μέσα από τη μελέτη του Προγράμματος Σπουδών Νηπιαγωγείου (ΠΣΝ, 2014 - 1ο & 2ο μέρος). Στο πλαίσιο αυτό οι «βασικές ικανότητες/δεξιότητες» διερευνήθηκαν ως μία πτυχή της εκπαίδευσης για την απόκτηση της «ιδιότητας του ενεργού πολίτη», η οποία συμβάλλει στην εκπαίδευση μελλοντικών κριτικά σκεπτόμενων ενεργών πολιτών. Αξιοποιήθηκαν οι ρητές αναφορές στις ικανότητες των παιδιών, όπως αυτές παρατίθενται σε επιλεγμένα κείμενα του ΠΣΝ. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου. Οι αναφορές αποδελτιώθηκαν και αναλύθηκαν με την «πρότυπη δόμηση περιεχομένου», καθώς επιλέχτηκαν από το υλικό και παρατέθηκαν οι πρότυπες αναφορές με το μέγιστο δυνατό συγκείμενό τους. Οι βασικές ικανότητες που θεωρούνται πιο σημαντικές στο πλαίσιο του ΠΣΝ της Ελλάδας είναι αυτές που ανήκουν στην κατηγορία των «ικανοτήτων αναλυτικής και κριτικής σκέψης» και οι «ικανότητες συνεργασίας», οι οποίες στοχεύουν στην υποστήριξη κάθε παιδιού, ώστε να μπορεί αυτό να συμπεριληφθεί στο πλαίσιο της ομάδας, καθοδηγώντας το ταυτόχρονα να αναπτύξει «γνώση και κριτική κατανόηση του εαυτού του και του κόσμου». Η απόκτηση βασικών ικανοτήτων υλοποιείται σταδιακά, διαρκεί σε όλη την περίοδο της φοίτησης του παιδιού στην προσχολική εκπαίδευση με στόχο να το εξοπλίσουν για όλη την υπόλοιπη ζωή του.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΡΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΕΝΑ ΜΕΛΛΟΝ

Γιαλλούση Μαρία
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Το καίριο ερώτημα που απασχολεί το σύστημα σήμερα 'Τι αφορά την εκπαίδευση', εστιάζει στη δημιουργικότητα των μελών κάθε εκπαιδευτικής κοινότητας. Η ρηματική της δημιουργικότητας δρομολογεί προγράμματα σπουδών και ερευνητικές πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην χρήση της τεχνολογικής καινοτομίας, του επιχειρηματικού πνεύματος και της οικονομικής επέκτασης. Το παρόν κείμενο οριοθετούμενο από τη σκέψη του Μπρετόν ότι η 'Παιδεία είναι το πόσο μπορούμε να έρθουμε απέναντι στο σύστημα και τους συστημικούς' επιχειρεί απάντηση στο ερώτημα 'Τι θα σήμαινε μια αλλαγή στάσης απέναντι στην τρέχουσα συνθήκη της εκπαίδευσης και τη θέση μας μέσα σε αυτήν'. Η απόσυρση από την τάξη (order) της συστημικής συναίνεσης θα σήμαινε οι εκπαιδευτικοί να 'ρισκάρουν' την ασυνέπεια, καθώς ο εαυτός και τα κοινωνικά περιβάλλοντα εξαρτώνται ουσιαστικά από την τήρηση της τάξης. Η θεώρηση του Ρανσιέρ για τη ριζική ισότητα δείχνει τον δρόμο μέσω του οποίου οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συνδέουν την παιδαγωγική με την πολιτική και να αναδεικνύουν το επίπεδο (οριζόντιο) της ακαδημαϊκής γνώσης που υπόσχεται η επιστήμη. Δίνει τη δυνατότητα για την κριτική επανεξέταση του κάθε κλάδου της επιστήμης, για μια ρηματική που επιτρέπει να ακουστούν οι φωνές των μαθητών στα αντίστοιχα μαθήματα. Την θεώρηση επαληθεύουν οι εκπαιδευτικοί που αντιστέκονται να δείξουν στους μαθητές το μέτρο της υποτιθέμενης ανικανότητάς τους μέσα από την απαίτηση αυτοί να γνωρίζουν τον ένα και μοναδικό τρόπο εξήγησης που τους παρουσιάζουν. Οι εκπαιδευτικοί που αγωνιούν για τη μετάβαση της ιδιότητας του πολίτη των μαθητών τους σε εκείνη την πολιτικοποιημένη μορφή που δεν συνάδει με τη συστημική συναίνεση. Οι εκπαιδευτικοί που συμφωνούν ότι η εκπαίδευση αντιπροσωπεύει μια διαδικασία προσοχής και εξερεύνησης του συνεχούς γίγνεσθαι της ικανότητας κάθε ατόμου ως δημιουργικού και ίσου υποκειμένου από κοινού με τους άλλους. Ή με την προοπτική της ρηματικής του Ρανσιέρ ότι 'Η εκπαίδευση είναι η πράξη εκείνη που δημιουργεί παρόντα τα οποία φέρουν ένα μέλλον.'

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΜΕΣΩ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τσολοπούλου Ευγενία
Εκπαιδευτικός ΠΕ07
Πασιά Αναστασία
ΠΕ06

Η εισήγηση αναφέρεται στο πρόγραμμα «Συλλογική Δράση και Συνεισφορά μέσω Βιώσιμων Κοινοτικών Δικτύων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», το οποίο εφαρμόζεται σε δύο δημοτικά σχολεία: το 1ο Δημοτικό Πετρούπολης και το Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο του Ντύσσελντορφ. Σκοπός του προγράμματος είναι η ανάπτυξη βιώσιμων κοινοτικών δικτύων που ενισχύουν την εκπαίδευση μέσω της ενεργού συμμετοχής μαθητών, γονέων, εκπαιδευτικών και τοπικών φορέων.

Οι θεματικές του προγράμματος περιλαμβάνουν την αξιοποίηση τοπικών δικτύων για την ενίσχυση της μαθητικής κοινότητας, την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ γονέων, εκπαιδευτικών, ΜΚΟ και υπευθύνων πολιτικής, καθώς και την προώθηση της ισότητας και κοινωνικής ένταξης. Η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) ενσωματώνεται στις σχολικές δραστηριότητες, ενδυναμώνοντας την αλληλεπίδραση μαθητών και δασκάλων μέσω προσαρμοσμένων μαθησιακών

εργαλείων που αναλύουν τις ανάγκες των μαθητών και προτείνουν εξατομικευμένα υλικά και δραστηριότητες.

Ο παιδαγωγικός στόχος του προγράμματος είναι η βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και η προώθηση της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, ενισχύοντας την ολιστική ανάπτυξη των μαθητών μέσω βιωματικών και συμμετοχικών προσεγγίσεων. Η χρήση της ΤΝ παρέχει στους μαθητές πρόσβαση σε διαδραστικά εργαλεία μάθησης, προσαρμοσμένα στις ανάγκες τους, ενώ ενθαρρύνει την ενεργό ιθαγένεια και τη συνεργασία.

Η συμμετοχική και συνεργατική μεθοδολογία βασίζεται στη μάθηση από ομοτίμους, την ενσωμάτωση αρχών βιωσιμότητας και την αξιολόγηση δράσης. Τα αποτελέσματα δείχνουν την επιτυχία της συλλογικής δράσης στην εκπαιδευτική διαδικασία και την ενδυνάμωση των κοινοτικών δικτύων.

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ: ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Καραδουλαμά Ευδοξία
Κοινωνιολόγος - Εκπαιδευτικός, M.Ed
Πλιόγκου Βασιλική
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η εκπαίδευση στην ψηφιακή πολιτειότητα αποτελεί μία πολυδιάστατη έννοια και σχετίζεται με θέματα που αφορούν την εκπαίδευση των ψηφιακών πολιτών για την πρόσβαση στο διαδίκτυο, την καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων και τη συμμετοχή στην ψηφιακή κοινωνία. Η κριτική προσέγγιση της Ψηφιακής Πολιτειότητας στην εκπαίδευση κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος, υποστηρίζοντας ότι μπορεί να διαδραματίσει νευραλγικό ρόλο στη συντήρηση και διεύρυνση της δημοκρατίας. Στοχεύει οι νέοι πολίτες να γίνουν αρωγοί στον ψηφιακό μετασχηματισμό της κοινωνίας, αποκτώντας μία κριτική θεώρηση του κόσμου. Η παρούσα έρευνα αποτελεί μία συστηματική βιβλιογραφική επισκόπηση των ευρημάτων από διεθνή ερευνητικά άρθρα επιστημονικών περιοδικών, αναφορικά με τις αντιλήψεις μαθητών/τριών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την Κριτική Ψηφιακή Πολιτειότητα. Τα συμπεράσματα αποκάλυψαν ότι, οι μαθητές/τριες δεν έχουν κατανοήσει τη σημασία της ιδιότητάς τους ως ψηφιακοί πολίτες και δεν αξιοποιούν το διαδίκτυο για την ενίσχυση της ενεργού πολιτειότητας. Επιπρόσθετα απουσιάζει η τήρηση κανόνων στην επικοινωνία και η κριτική προσέγγιση των πληροφοριών, που αντλούν από το διαδίκτυο. Οι επιδόσεις μαθητών/τριών, ως ψηφιακοί πολίτες, ειδικότερα στην Κριτική Ψηφιακή Πολιτειότητα, είναι χαμηλές. Σημαντικό επίσης εύρημα αποτελεί η έντονη έλλειψη εμπειριών ερευνών για τις αντιλήψεις μαθητών/μαθητριών για την Κριτική Ψηφιακή Πολιτειότητα.

ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΣΕ ΜΙΑ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΤΑΞΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

Γιαννοπούλου Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ06, Υποψήφια Διδάκτορας Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Η εκπαιδευτική κοινότητα της χώρας μας καλείται να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με κριτική σκέψη, οι οποίοι με τη σειρά τους θα αποτελέσουν εγγύηση

για μια δημοκρατική και ευνομούμενη κοινωνία. Μέσα από μαθήματα σε πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, θεσμούς και διαδικασίες το εκπαιδευτικό σύστημα στοχεύει στην καλλιέργεια σκεπτόμενων Ευρωπαίων πολιτών με παγκόσμια ιθαγένεια.

Παράλληλα, η πολυγλωσσία αποτελεί μια από τις θεμελιώδεις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη και την προώθηση της Ευρωπαϊκής ταυτότητας και την προστασία της πλούσιας γλωσσικής πολυμορφίας της. Η διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας, ειδικότερα, από το νηπιαγωγείο μέχρι και το λύκειο υπογραμμίζει τη σημασία της για το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Μια ξενόγλωσση τάξη είναι αναμφίβολα φορέας πολιτισμού και κουλτούρας καθώς καλλιεργεί τον πολυπολιτισμικό εγγραμματισμό, την κατανόηση και την ενσυναίσθηση. Ταυτόχρονα, παρέχει πρόσφορο έδαφος για πολυφωνία και δύναται να δώσει σε μαθητές και μαθήτριες μερίδιο στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν την μαθησιακή τους πορεία και εξέλιξη.

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει εκπαιδευτικές πρακτικές και διδακτικές προτάσεις, στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος της Αγγλικής γλώσσας, που δίνουν "φωνή" στους μαθητές και στις μαθήτριες μέσα από την ανοιχτή διαβούλευση και συζήτηση, την παρουσίαση θεμάτων της επικαιρότητας, τον διάλογο σε ομάδες, και τη ψηφοφορία. Σε αυτό το πλαίσιο μαθητές και μαθήτριες επιλέγουν το είδος των εργασιών τους και το τελικό προϊόν, λογοτεχνικά κείμενα και ποιήματα, δραστηριότητες και διαδραστικά παιχνίδια διαδραματίζοντας ενεργό ρόλο στην διαμόρφωση της σχολικής τους ζωής και καθημερινότητας. Προϋπόθεση αποτελεί ο σεβασμός στους κανόνες της τάξης και τις διαδικασίες, το θετικό κλίμα, η εμπιστοσύνη και κυρίως ο διάλογος. Η εφαρμογή των παραπάνω προάγει την έννοια της δημοκρατίας, της ενεργούς συμμετοχής και της συλλογικής ευθύνης ενώ ενισχύει το αίσθημα της υπευθυνότητας.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Χαλκιαδάκη Αρετή
Εκπαιδευτικός ΠΕ06

Η έλευση του 21ου αιώνα συνοδεύτηκε από οικονομικές, κοινωνικές και τεχνολογικές αλλαγές που επηρέασαν κάθε τομέα της ανθρώπινης ζωής και δημιούργησαν την ανάγκη για ανάπτυξη δεξιοτήτων που θα υποστηρίζουν την προσωπική ευημερία και επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου, του πολίτη, του επαγγελματία υπό τις νέες συνθήκες. Στην συζήτηση των δεξιοτήτων αυτών, που συχνά αναφέρονται στην βιβλιογραφία ως «δεξιότητες του 21ου αιώνα», σημαντική θέση έχει η διερεύνηση της παγκόσμιας πολιτειότητας. Η αλληλεξάρτηση και αλληλεπίδραση των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών εξελίξεων διαφορετικών χωρών τονίζει την πραγματικότητα της συμμετοχής των πολιτών σε μια παγκόσμια κοινότητα. Η ανάλυση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την ουσιαστική επίτευξη αυτού του νέου ρόλου επικεντρώνεται σε έννοιες όπως η κατανόηση της πολιτισμικής ποικιλίας και της παγκόσμιας αλληλεπίδρασης, η ενημέρωση για θέματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος, η προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης, η υπεύθυνη συμμετοχή σε δράσεις τοπικού και ευρύτερου χαρακτήρα που στοχεύουν στην βιώσιμη ανάπτυξη.

Η ανάλυση των παραπάνω δεξιοτήτων τροφοδοτεί την συζήτηση για τους σκοπούς και τις πρακτικές της εκπαίδευσης υπό τις σύγχρονες συνθήκες. Η επιλογή συμμετοχικών πρακτικών διδασκαλίας και μάθησης, όπως τα δίκτυα και οι κοινότητες μάθησης και δημιουργίας, δύναται να συμβάλει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του παγκόσμιου πολίτη. Μέσω των διαδικασιών και των δράσεων των κοινοτήτων μάθησης αναπτύσσονται σχέσεις, οικοδομείται αίσθημα εμπιστοσύνης ανάμεσα στα μέλη και υποστηρίζεται η από κοινού εξέλιξη μέσω της συμμετοχικότητας και μέσα σε ένα πλαίσιο ετερογένειας, διαφορετικότητας και μοναδικότητας των μελών. Ειδικότερα, αλλά όχι αποκλειστικά, στην περίπτωση των διαδικτυακών κοινοτήτων μάθησης δίνεται η δυνατότητα

επικοινωνίας, συνεργασίας και συνεξέλιξης με μαθητές από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα, δημιουργώντας έτσι την βάση για την εξέλιξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με την παγκόσμια πολιτειότητα. Συμπερασματικά, θεωρείται ότι η αξιοποίηση των εργαλείων που προσφέρει μια κοινότητα μάθησης και δημιουργίας μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων αυτών.

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Δρετάκη Βαρβάρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Πιταροκοίλη Στέλλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η παρούσα εισήγηση αποσκοπεί στη διάχυση δράσεων στην εκπαιδευτική κοινότητα στο πλαίσιο καλών πρακτικών που υλοποιήθηκαν στο σχολείο αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα και τη σημασία τους προς επίρρωση της ενεργού πολιτειότητας με βάση το πρότυπο του ενεργού πολίτη. Παρουσιάζονται οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν με κεντρικό προσανατολισμό ένα ανοιχτό σχολείο, συμπεριληπτικό και συμμετοχικό, ευαισθητοποιημένο σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κοινωνικής δικαιοσύνης, μέσω της καλλιέργειας της ατομικής και συλλογικής ευθύνης. Πιο συγκεκριμένα, εκκινώντας από τη βιωμένη εμπειρία του σχολικού μικρόκοσμου και επεκτείνοντάς τη στην κοινότητα, οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν στάσεις και συμπεριφορές που αναδεικνύουν τον ενεργό πολίτη που εντοπίζει τα προβλήματα και τις ανάγκες που αφορούν στα παραπάνω θέματα, κυρίως σε τοπική κλίμακα, όπως η ανάδειξη της ισαξίας των ΑμεΑ και τα τροχαία ατυχήματα. Δε μένει όμως εκεί. Ενημερώνεται, και προχωρεί σε δράσεις. Ως υποστηρικτικά εργαλεία στο πλαίσιο μιας προσέγγισης από την οπτική γωνία της κριτικής παιδαγωγικής και της μετασχηματίζουσας μάθησης, χρησιμοποιούνται η Τέχνη του Κινηματογράφου και η Ρητορική τέχνη. Η επιλογή και των δύο οφείλεται στη αποτελεσματική τους δύναμη στην καλλιέργεια όχι μόνο της κριτικής και δημιουργικής σκέψης, αλλά και της κατανόησης, της ενσυναίσθησης, του αλληλοσεβασμού με στόχο την αρμονική δημοκρατική συνύπαρξη.

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΦΡΕΝΕ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΣ ΜΕΣΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ

Γιαννακίδου Κωνσταντίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70- Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών «Δράσεις του Ενεργού Πολίτη» για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υιοθετώντας ως πλαίσιο τους 17 Στόχους της Βιώσιμης ανάπτυξης αποσκοπεί στην ανάπτυξη κρίσιμων δεξιοτήτων κριτικής και αναλυτικής σκέψης και σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα με έμφαση στη δημιουργία δημοκρατικών και ενεργών πολιτών. Με νέα εγκύκλιο (146472/ΓΔ4/6-12-2024) προτείνεται η εφαρμογή δράσεων ενεργού πολιτειότητας σε κάθε βαθμίδα, χωρίς, ωστόσο, να δίνονται σαφείς οδηγίες ή να λαμβάνεται υπόψη η ετοιμότητα μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών για την πραγματοποίηση αυτών. Στα πλαίσια της παρούσας

εισήγησης παρουσιάζεται η Παιδαγωγική Φρενέ, στην έμπρακτη εφαρμογή της σε μια τάξη δημοτικού, ως ένα μέσο για την ενδυνάμωση των μαθητών/τριών, τη συμμετοχή τους σε συλλογικές δράσεις με πνεύμα συνεργασίας και την ανάληψη πρωτοβουλιών και ευθυνών, δημιουργώντας ένα πλαίσιο για την ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων και στάσεων που συνδέονται με τον ενεργό πολίτη. Η αξιοποίηση τεχνικών της Φρενέ στην καθημερινή μαθησιακή διαδικασία, όπως το συμβούλιο τάξης, τα ελευθέρα κείμενα και η σχολική εφημερίδα ενισχύουν την προσωπικότητα και τις δημοκρατικές ικανότητες των μαθητών/τριών. Επιχειρείται, λοιπόν, όχι μόνο η ανάδειξη των πρακτικών που εφαρμόζονται στην προκείμενη τάξη αλλά και η κατανόηση της αξίας της ενεργού πολιτειότητας και της σημασίας καλλιέργειας αυτής ως ένα συνεχές στην εκπαίδευση που θα διατρέχει το αναλυτικό πρόγραμμα παρά ως αυτούσιες και αποκομμένες εκπαιδευτικές δράσεις.

ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

Βαϊοπούλου Ερμιόνη
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Ε.Κ.Π.Α.
Παπακωνσταντίνου Αντιγόνη Άλμπα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης Ε.Κ.Π.Α.

Με εφαλτήριο τη θέση πως η ενεργός πολιτότητα των κοινωνικών υποκειμένων δύναται να αναπτυχθεί, να εξελιχθεί και να ενισχυθεί μέσα από τις ισότιμες και δημοκρατικές αλληλεπιδράσεις τους, αλλά και τη δράση τους στο πλαίσιο φορέων που στοχεύουν και προωθούν τη δημοκρατία και την συμμετοχή τους στα κοινά, η παρούσα έρευνα έθεσε ως στόχο την μελέτη των πρακτικών των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αναφορικά με την συμμετοχή των μαθητών τους σε ζητήματα οργάνωσης της σχολικής τάξης και καθημερινότητας. Για τη θεωρητική της υποστήριξη και πλαισίωση αξιοποιήθηκαν οι θέσεις του M. Foucault (1989), σύμφωνα με τις οποίες οι βασικοί μηχανισμοί πειθάρχησης στο σχολείο είναι η οργάνωση του χώρου, η διαχείριση του χρόνου, η επιτήρηση και η αξιολόγηση. Με δεδομένο πως ο εκπαιδευτικός αποτελεί ιεραρχικά, συμβολικά και λειτουργικά μία μορφή εξουσίας στο σχολικό περιβάλλον, μελετήθηκαν τα περιθώρια ανάληψης πρωτοβουλιών, λήψης αποφάσεων και συμμετοχής στην διαμόρφωση της τάξης, που οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν και παρέχουν στους μαθητές τους. Διενεργήθηκαν δεκαέξι ημι-δομημένες συνεντεύξεις με δασκάλους δημοσίων σχολείων, οι οποίες καταγράφηκαν, απομαγνητοφωνήθηκαν και αναλύθηκαν με την τεχνική της θεματικής ανάλυσης περιεχομένου. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την κωδικοποίηση των απαντήσεων παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον, επιβεβαιώνοντας την πρότερη βιβλιογραφία, αλλά και παρέχοντας νέες γνώσεις και πρωτότυπα συμπεράσματα. Πιο συγκεκριμένα, κατέδειξαν πως η εμπλοκή των μαθητών στη χωρική διαμόρφωση της τάξης παραμένει ουσιαστικά περιορισμένη, η κυριαρχία του εκπαιδευτικού σχεδόν ολοκληρωτική, οι δυνατότητες ανάληψης πρωτοβουλιών και πραγματοποίησης δράσεων των μαθητών μέσω των σχολικών συμβουλίων οριακά ανύπαρκτες και οι περιπτώσεις συναπόφασης μαθητών και δασκάλου για ζητήματα που αφορούν στην οργάνωση της τάξης σπάνιες. Κρίνεται, συνεπώς, αναγκαία η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών γύρω από ζητήματα προώθησης της ενεργού πολιτότητας, δημοκρατικής οργάνωσης της σχολικής τάξης και ενίσχυσης των συμμετοχικών δράσεων των μαθητών.

ΑΕΙΦΟΡΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Καραμανλή Ειρήνη
Εκπαιδευτικό ΠΕ-70
Παππά Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ-70
Σιδέρης Θανάσης
Εκπαιδευτικός ΠΕ-70
Σκάρκος Χρήστος
Εκπαιδευτικός πε-70

Βάσει των παλαιών προγραμμάτων σπουδών, αλλά και των νέων αναλυτικών προγραμμάτων που θα εφαρμοστούν στα σχολεία από το 2026, ένα βασικός πυλώνας της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι η αειφορία. Οι Κριτικοί παιδαγωγοί , εδώ και χρόνια τονίζουν την ανάγκη της ενίσχυσης των δημοκρατικών διαδικασιών στο σχολείο και του ανοίγματος του σχολείου στην κοινωνία. Ένα σχολείο του 21ου αιώνα μπορεί και πρέπει να παρέχει σε όλα τα παιδιά ίσες ευκαιρίες μάθησης, ευκαιρίες βελτίωσης των δεξιοτήτων τους και ένα ασφαλές περιβάλλον ανάπτυξης. Στόχος του σχολείου είναι η ανάπτυξη εκείνων των δεξιοτήτων και των συμπεριφορών που θα βοηθήσουν το παιδί στο να γίνει ένας ενεργός πολίτης, ένας δημοκρατικός, ηθικός και καλλιεργημένος άνθρωπος, ένα δημιουργικό και καινοτόμο άτομο. Στηριζόμενοι στις βασικές αρχές του δημοκρατικού και του αειφόρου σχολείου αλλά κα στις βασικές δεξιότητες του 21ου αιώνα το Δημοτικό Σχολείο Βίβλου Νάξου, μέσω της ολιστικής προσέγγισης, έχει υιοθετήσει τις παραπάνω αρχές και έχει υλοποιήσει ποικίλα project προς αυτή την κατεύθυνση. Στόχος τόσο τα παιδιά και ολόκληρη η εκπαιδευτική κοινότητα να κατανοήσουν και να ενστερνιστούν την προσέγγιση αυτή , αλλά και να υπάρξει διάχυση στο σύνολο της εμπλεκόμενης και όχι μόνο κοινότητας. Η παρούσα εισήγηση αποτελεί μια πρόταση προς όλες τις εκπαιδευτικές μονάδες για τις δράσεις και ενέργειες που μπορούν να λάβουν μέρος στο σχολείο προς την κατεύθυνση της αειφορίας. Είναι δράσεις που υλοποιήθηκαν στο σχολεία μας με στόχο να λειτουργεί ως κέντρο για την ενίσχυση του πολιτισμού, της ευημερίας του περιβάλλοντος και της ανάπτυξης του ατόμου.

ΠΕΙΣΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ

Βαλασκατζής Ηλίας
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, MEd, MSc
Ζούρου Έλενα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, MEd, MSc

Η πρόταση αφορά το γνωστικό αντικείμενο της Έκφρασης-Έκθεσης στη Γ΄ Λυκείου και ενσωματώνει μια πρωτοποριακή διδακτική προσέγγιση με τη χρήση διαφόρων μοντέλων παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης. Στα όρια της διδακτικής διαδικασίας, οι μαθήτριες/-τές θα έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με την τεχνολογία αυτή, που θα τις/τους υποστηρίξει στην κριτική πρόσληψη του πειστικού λόγου και στην αξιολόγηση του κατά πόσο τα παραγόμενα προϊόντα εμπεριέχουν προπαγανδιστικά χαρακτηριστικά.

Η θεματική ενότητα «Δίκαιος και άδικος λόγος» εισάγει αρχικά τις/τους μαθήτριες/-τές στη θεωρία των τρόπων πειθούς, μέσω κειμένου του Γιώργου Γραμματικάκη και εξειδικευμένου εκπαιδευτικού υλικού προσωπικής έμπνευσης (μορφής PowerPoint). Το περιεχόμενο αυτό, συνδυάζοντας θεωρητική μελέτη και πρακτικές εφαρμογές, επικεντρώνεται στον πολιτικό λόγο και

αξιοποιεί την προσέγγιση της ιεραρχίας των αναγκών του Maslow για τη συμπληρωματική κατανόηση των κινήτρων πίσω από τα επιχειρήματα.

Σε τέσσερις διδακτικές ώρες, οι μαθήτριες/-τές θα εργαστούν συλλογικά, χρησιμοποιώντας ψηφιακές πλατφόρμες (Wiki, YouTube, συναφή Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης), ώστε να ανταλλάξουν ιδέες και να αναλύσουν κείμενα. Τα μοντέλα παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης θα χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία και αξιολόγηση κειμένων, τα οποία θα υποβάλλονται σε αυστηρό έλεγχο πειστικότητας με συγκεκριμένα κριτήρια. Η ανάλυση στοχεύει στο να εντοπίσει το μαθητικό κοινό τα μέσα και -συνακόλουθα- τους τρόπους πειθούς, συλλαμβάνοντας έτσι τα -όλο και πολυπλοκότερα- προπαγανδιστικά μοτίβα στα παραγόμενα προϊόντα.

Μετά το πέρας της διδακτικής διαδικασίας, οι μαθήτριες/-τές θα εκφράσουν τα συμπεράσματά τους μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων (όπως είναι η κατασκευή αφίσας, η δημιουργία γκράφιτι στον προαύλιο χώρο, η σύνθεση ενός τραγουδιού, ποιήματος ή θεατρικού δρώμενου), προωθώντας περαιτέρω την ικανότητά τους στη διάκριση του ορθού λόγου από τα σοφίσματα. Μέσω της περιγραφείσας διαδικασίας, επιδιώκεται η διαμόρφωση ανεξάρτητων, κριτικά σκεπτόμενων προσωπικοτήτων, ικανών να αξιολογούν και να επεξεργάζονται πληροφορίες με βάση τεκμηριωμένα κριτήρια πειστικότητας, και άρα, με ανεπτυγμένες τις απαιτούμενες δεξιότητες του 21ου αιώνα, ως πολιτών του σύγχρονου ψηφιακού κόσμου.

ΜΠΟΡΕΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ;

Παπαδόπουλος Ιορδάνης
Καθηγητής μέσης εκπαίδευσης και προγράμμτος επιμόρφωσης ενηλίκων, διδάκτωρ σύγχρονης ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας

Το παγκόσμιο είναι πιο παρόν από ποτέ στη ζωή μας. Παγκόσμιες πρωτοβουλίες, παγκόσμια δίκτυα και, κυρίως, παγκόσμιες προκλήσεις, πανδημία, κλιματική κρίση, κ.ο.κ. Βρισκόμαστε ενώπιον ενός μεταίχμιου. Από τη μία πλευρά, φαίνεται ότι κανένα τοπικό ζήτημα δεν μπορεί να γίνει κατανοητό έξω από τις παγκόσμιες αντηχήσεις του. Από την άλλη, όμως, η παγκόσμια εστίαση απομακρύνει τα τοπικά προβλήματα και τις τοπικές λύσεις. Ο όρος «παγκοσμιοτοπικό» (glocal) προέκυψε ως συμβιβασμός μεταξύ αυτών των διαφορετικών προοπτικών, για να δηλωθεί η αμφίδρομη σχέση μεταξύ των κοινωνικών φαινομένων. Η ευρύτερη επιστημονική κοινότητα και οι ειδικοί στην παιδαγωγική επιστήμη θέτουν μετά επιτάσεως το ερώτημα: είναι πλέον ταιριαστό να μιλάμε για την εκπαίδευση «παγκόσμιων πολιτών»;

Φαίνεται να λανθάνει στην έννοια του παγκόσμιου πολίτη ένα είδος παράδοξου. Το να είσαι πολίτης σημαίνει να είσαι πολίτης κάπου. Η ιθαγένεια ήταν πάντα τοπική, περιφερειακή, εθνική. Το να είσαι πολίτης του κόσμου σήμερα δε χρειάζεται να αντικαταστήσει ή ακόμα και να έχει προτεραιότητα έναντι άλλων μορφών ιθαγένειας· πρέπει να μάθουμε να σκεφθόμαστε πέρα από αυτές. Υπό αυτό το πρίσμα, η εκπαίδευση ως θεσμός διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο ως ένα από τα κύρια εργαλεία για την προώθηση ενός ανοιχτού και συμπεριληπτικού πνεύματος. Τι ακριβώς όμως θα συνιστούσε μια περιεκτική εκπαίδευση για την ιδιότητα του παγκόσμιου πολίτη; Πώς μπορούμε να πλαισιώσουμε αυτό το είδος εκπαίδευσης όχι μόνο ως δημιουργικό αυτό καθαυτό, αλλά και ως χρησιμοποιούμενο για την εμπέδωση της σημασίας της «δημιουργικότητας; Πώς μπορεί να επιτευχθεί η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών αλλά και των μαθητών σχετικά με τη σημασία της δημιουργικότητας για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων και συνάμα τοπικών πορβλημάτων, που αντιμετωπίζει σήμερα η ανθρώπινη κοινωνία; Μπορούμε να εμφυσήσουμε στη συνείδηση της

εκπαιδευτικής κοινότητας τη συνεργατική φύση της δημιουργικότητας και να μετατρέψουμε τις σχολικές τάξεις σε κοινότητες μάθησης;

Θα επιχειρήσουμε να απαντήσουμε συστηματικά σε αυτά τα ερωτήματα, εκκινώντας από τη θεωρητική σκοπιά της κριτικής παιδαγωγικής.

"EDUPOLIS": ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Μποτσαράκου Μαργαρίτα
Εκπαιδευτικός ΠΕ60,Msc Ψηφιακές και Ήπιες Δεξιότητες στις Επιστήμες της Αγωγής, ΔΙΠΑΕ

Η ολιστική διδακτική πρόταση "Edupolis" παρουσιάζει μια καινοτόμο εκπαιδευτική προσέγγιση που επιδιώκει να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ θεωρητικής γνώσης και πρακτικής εφαρμογής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Το προτεινόμενο μοντέλο δημιουργεί μια μικρογραφία πόλης μέσα στον σχολικό χώρο, όπου οι μαθητές αναλαμβάνουν ρόλους και βιώνουν ρεαλιστικές κοινωνικές και οικονομικές καταστάσεις, προωθώντας την ενεργή συμμετοχή, τη συνεργασία και την ανάπτυξη κρίσιμων δεξιοτήτων για τον 21ο αιώνα. Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος περιλαμβάνουν την καλλιέργεια της κοινωνικής ευθύνης, της δημιουργικότητας, της πολιτικής συνείδησης και της κριτικής σκέψης, καθώς και τη διαθεματική μάθηση, ενσωματώνοντας ποικίλα γνωστικά αντικείμενα. Η υλοποίηση της "Edupolis" χωρίζεται σε τρεις φάσεις: σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση. Στη φάση του σχεδιασμού, οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν τις βασικές παραμέτρους του προγράμματος, ενώ οι μαθητές συμμετέχουν στη διαμόρφωση της πόλης. Στην εφαρμογή, οι μαθητές εκτελούν ρόλους, όπως δήμαρχος, επιχειρηματίας, γιατρός, αναλαμβάνοντας ενεργό δράση στη διαχείριση της κοινότητάς τους. Στην αξιολόγηση, εφαρμόζονται ποιοτικές και ποσοτικές μέθοδοι για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος. Η "Edupolis" προάγει τη βιωματική μάθηση και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στις θεσμικές συλλογικότητες, ενισχύοντας την έννοια της κοινότητας και της πολιτικής διαβούλευσης. Ωστόσο, η εφαρμογή του προγράμματος αντιμετωπίζει προκλήσεις, όπως η ανάγκη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, η εξασφάλιση πόρων και η ενσωμάτωση στο υφιστάμενο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Παρά τις δυσκολίες, η "Edupolis" αποτελεί μια πρωτοποριακή πρόταση που μετασχηματίζει το σχολικό περιβάλλον, συνδέοντας τη μάθηση με την πραγματική ζωή και ενισχύοντας τη συμμετοχή των μαθητών στην κοινωνία και τη δημοκρατία. Επιπλέον, συμβάλλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση πιο συμπεριληπτικών κοινωνιών, ενισχύοντας τις αρχές της ισότητας, της προσβασιμότητας και της ενεργούς πολιτειότητας, που συνιστούν θεμελιώδεις στόχους των σύγχρονων δημοκρατικών κοινωνιών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τζουβελέκης Παναγιώτης
Εργοθεραπευτής ΠΕ29 - Διευθυντής Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Πειραιά

Ο σκοπός του προγράμματος είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, με βιωματικό τρόπο, μαθητών δημοτικού σχολείου και πρώτων τάξεων γυμνασίου στην αποδοχή και συνύπαρξή τους με μαθητές και μαθήτριες που παρουσιάζουν αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Από το 1997 έως το 2018 το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας υπό την αιγίδα εκπαιδευτικών φορέων καθώς και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μέσα από την παρακολούθηση ειδικού οπτικοακουστικού υλικού, τη βιωματική προσέγγιση, τις ασκήσεις

προσομοίωσης, το παιχνίδι ρόλων, την αξιολόγηση της προσβασιμότητας των χώρων μέσα και έξω από το σχολείο και τη συνύπαρξη σε κοινές δράσεις όλων των μαθητών επιτεύχθηκε ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν στα άτομα με αναπηρία, αποδοχή, συνύπαρξη και ανάπτυξη συνεργασίας.

Απώτερος στόχος του προγράμματος είναι να συντελέσει στη δημιουργία ενός διαπολιτισμικού, ευαισθητοποιημένου προς τη διαφορετικότητα εκπαιδευτικού συστήματος, που είναι απαραίτητο μέσα από την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, με βιωματικό τρόπο, των μαθητών δημοτικού σχολείου και γυμνασίου στην αποδοχή και συνύπαρξή τους με μαθητές και μαθήτριες που φοιτούν σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής.

Η γνωριμία με την πόλη που ζούμε, η βελτίωση συνθηκών διαβίωσης των κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων, η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και των φορέων για μία πόλη φιλική και προσπελάσιμη σε όλους και η ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία βελτίωσης των συνθηκών ζωής μας στην πόλη συμβάλλουν στη δημιουργία του ενεργού πολίτη.

ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ

Μπουλμέτη Γεωργία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ30 Κοινωνικών Λειτουργών
Κορακίδη Γεωργία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ11 Φυσικής Αγωγής

Η εστίαση της εκπαίδευσης στην προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών και στην ενδυνάμωση των μαθητών/τριών συνιστούν προτεραιότητα για τα κράτη για την προστασία των παιδιών από τον εκφοβισμό. Οι αρχές του αειφόρου σχολείου και της ενεργούς

πολιτειότητας προάγουν την κοινωνική αλληλεγγύη, τη συνύπαρξη και την καλλιέργεια σχέσεων μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας. Η συμμετοχή των μαθητών/τριών στον τομέα της πρόληψης, της ανάπτυξης συνεργατικής κουλτούρας και της δημιουργίας ασφαλούς σχολικού κλίματος κρίνεται ουσιαστική για την άρση των αποκλεισμών. Οι μαθητικές κοινότητες, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τη δημοκρατική λειτουργία του σχολείου, μπορούν να υποστηρίξουν την έκφραση των μαθητών και την ανάπτυξη διαλόγου, παρεμβαίνοντας στη

ζωή του σχολείου, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες και αντιμετωπίζοντας από κοινού ζητήματα. Οι Σύμβουλοι Εκπαίδευσης συνεργάζονται με τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας για την οικοδόμηση σχέσεων συνεργασίας και εμπιστοσύνης, αξιοποιώντας καινοτόμα προγράμματα.

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η παρουσίαση εφαρμογής καινοτόμων βιωματικών δράσεων σε μαθητικά συμβούλια, προκειμένου να ενημερωθούν σε θέματα Ενδοσχολικής Βίας και Εκφοβισμού και να λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά στη μαθητική κοινότητα, με στόχο την εκπροσώπηση του μαθητικού, την πρόληψη, την ανάληψη δράσης και την καλλιέργεια ενός συλλογικού σκοπού. Το πιλοτικό πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε πέντε σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Γ΄ Αθήνας κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους

2023 – 24, με τη συμμετοχή εκπροσώπων του δεκαπενταμελούς και των πενταμελών προεδρείων, των Συμβούλων Σχολικής Ζωής ή και της Επιτροπής Διεπιστημονικής Υποστήριξης του κάθε σχολείου. Βασίζεται στην εμπειρική βιωματική μάθηση, στην ομαδοσυνεργατική μέθοδο, στην εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα, σε κοινωνικές δεξιότητες και σε δεξιότητες αυτοδιαχείρισης. Απώτερος σκοπός του εγχειρήματος, αποτελεί η ενδυνάμωση του ρόλου των μαθητικών συμβουλίων καθώς και η ανάληψη αντίστοιχων δράσεων στο πλαίσιο των τμημάτων τους στη σχολική μονάδα. Τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος κατά το έτος

2023-24 αποτυπώνονται ως θετικά, σύμφωνα με τις πρωτοβουλίες που ανέλαβαν οι συμμετέχοντες/ουσες.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΟΒΑΡΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΜΕΣΩ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Δημητρά Σταυρούλα
ΠΕ70-Εκπαιδευτικός
Πέτρου Αργυρούλα
ΠΕ86 -Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΕΑΕΕ, Εκπαιδευτικός
Μπούτα Χαρίκλεια (Χαρά)
ΠΕ 70- Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Η ανάπτυξη των γνωστικών και των κοινωνικών δεξιοτήτων, είναι τομείς που αποτελούν καίρια θέματα ενδιαφέροντος στην εκπαίδευση. Ιδιαίτερα με τη ραγδαία αύξηση των φαινομένων παραβατικότητας από την προεφηβική ηλικία η ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων είναι επιτακτική ανάγκη. Στα παιδιά με αυτισμό ενδείκνυται η χρήση εξατομικευμένων προγραμμάτων παρέμβασης, προκειμένου να μπορέσουν να ανταποκριθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο τομέας της τεχνολογίας μπορεί να βοηθήσει την προσπάθεια αυτή. Για την ολιστική προσέγγιση των αναγκών τους έχουν αναπτυχθεί ποικίλες εφαρμογές με παιγνιώδη χαρακτήρα οι οποίες εστιάζουν σε γνωστικά, συναισθηματικά και φυσικά τα θέματα που σχετίζονται με τον κοινωνικό τομέα, όπως οι εφαρμογές «mATHENA», «AllYouCanET», «CrushStation», «Qoolcity», οι οποίες επιλέχθηκαν για τη συγκεκριμένη μελέτη περίπτωση. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων έγινε μέσω της αξιοποίησης του πλήρη φάκελου της μαθήτριας, της παρατήρησης και εφαρμογής τεστ ψυχοκοινωνικής προσαρμογής. Τα εργαλεία και τα αποτελέσματα έδειξαν θετικά στοιχεία, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από την περαιτέρω αξιολόγηση της μαθήτριας από τις αρμόδιες δομές για τη μετάβαση της στην επόμενη βαθμίδα εκπαίδευσης, αλλά και από τα γενικότερα αποτελέσματα της χρήσης των εν λόγω εφαρμογών αξιοποιώντας την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Β13. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

«ΠΕΣ ΤΟ Μ' ΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙ» ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Τσιβοπούλου Δήμητρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το παρόν διδακτικό σενάριο αφορά στην καλλιέργεια δημιουργικών δεξιοτήτων, εφαρμόζοντας τις αρχές της παιδαγωγικής των πολυγραμματισμών. Αναλυτικότερα, ο σκοπός του

σεναρίου είναι να ενισχυθεί η συναισθηματική και διανοητική κατανόηση των μαθητών σχετικά με την αξία των ζώων και τη σημασία της προστασίας τους, χρησιμοποιώντας τη θεωρία των πολυγραμματισμών. Οι μαθητές/τριες συνθέτουν και δημιουργούν ένα τραγούδι για τα ζώα, εκφράζοντας τις γνώσεις τους μέσα από ποικίλους τρόπους (μουσική, λόγος, εικόνα, κίνηση). Οι διδακτικοί στόχοι του σεναρίου είναι: α) να κατανοήσουν τα παιδιά την αξία των ζώων και τον ρόλο τους στο οικοσύστημα και την κοινωνία, β) να αναγνωρίσουν τη σημασία του σεβασμού και της προστασίας των ζώων, γ) να χρησιμοποιήσουν διαφορετικά μέσα επικοινωνίας (μουσική, κίνηση, εικόνα, λόγος) για να εκφράσουν τη δημιουργικότητά τους και δ) να αναπτύξουν τις συνεργατικές και δημιουργικές τους ικανότητες μέσα από τη σύνθεση τραγουδιού. Ο σχεδιασμός του σεναρίου περιλαμβάνει αρχικά, το θεωρητικό υπόβαθρο της καλλιέργειας των δημιουργικών δεξιοτήτων των παιδιών και την παρουσίαση των παιδαγωγικών αρχών της θεωρίας των πολυγραμματισμών. Στη συνέχεια, σκιαγραφείται το εκπαιδευτικό πλαίσιο εφαρμογής του σεναρίου, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, η μεθοδολογία και ο αναστοχασμός. Πιο συγκεκριμένα, το σενάριο εφαρμόστηκε στην Γ΄ και Δ΄ τάξη ενός εξαθέσιου δημοτικού σχολείου του νομού Λάρισας, μέσα από συνδιδασκαλίες, δημιουργώντας έτσι μία κοινότητα δημιουργίας αποτελούμενη από μαθητές/τριες και εκπαιδευτικούς. Η μεθοδολογία του σεναρίου είναι η μαθητοκεντρική – ομαδοσυνεργατική και περιλαμβάνει την εφαρμογή του μοντέλου πορείας της διδασκαλίας σύμφωνα με την παιδαγωγική των πολυγραμματισμών (τοποθετημένη πρακτική, ανοιχτή διδασκαλία, κριτική πλαισίωση και μετασχηματισμένη πρακτική). Τα αποτελέσματα της εφαρμογής του σεναρίου είναι η καλλιέργεια των δημιουργικών δεξιοτήτων και της κριτικής σκέψης των παιδιών καθώς και η δυνατότητα να εκφράσουν την άποψή τους χρησιμοποιώντας διαφορετικούς σημειωτικούς πόρους, στα πλαίσια μιας κοινότητας μάθησης και δημιουργίας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ: Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τσιουπλή Ευγενία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, Δρ. Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.
Λάσκαρη Λεμονιά
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.02 MSc

Η παρούσα παιδαγωγική και εκπαιδευτική προσέγγιση αναδεικνύει τη σημασία του πολυγραμματισμού και της δημιουργικής αυτενέργειας ως βασικών πυλώνων της σύγχρονης παιδαγωγικής, μέσα από την πρακτική εφαρμογή τους στο πλαίσιο της σχολικής εφημερίδας «Α.Λ.Μ.Α.» (Αναζητήσεις Λυκείου «Μανόλης Ανδρόνικος»), η οποία διανύει φέτος το πέμπτο έτος της παρουσίας της στη σχολική και την ευρύτερη κοινότητα. Η παιδαγωγική φιλοσοφία που διέπει τη συγκεκριμένη πρακτική εστιάζει στη βιωματική μάθηση, τη συλλογική δημιουργία και την καλλιέργεια δεξιοτήτων για τον 21ο αιώνα, με στόχο τη διαμόρφωση ενεργών και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών. Η εφημερίδα «Α.Λ.Μ.Α.» αποτελεί ένα πεδίο ενσωμάτωσης σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων που αναγνωρίζουν τον μαθητή/τρια ως συμμέτοχο και συνδιαμορφωτή της μαθησιακής διαδικασίας. Μέσα από αυθεντικές επικοινωνιακές περιστάσεις, προωθείται ο κριτικός γλωσσικός γραμματισμός, η παραγωγή πολυτροπικών κειμένων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων αξιολόγησης πληροφοριών. Ταυτόχρονα, η χρήση πολυμεσικών εργαλείων και η αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών συνδυάζονται με την ενίσχυση της δημιουργικής έκφρασης και της συλλογικής συμμετοχής. Η συγκεκριμένη πρακτική εστιάζει όχι μόνο στην απόκτηση τεχνικών γνώσεων, αλλά και στην καλλιέργεια της μεταγνωστικής επίγνωσης και της κριτικής σκέψης, θεμελιώδεις παράγοντες για την ανάπτυξη της μαθησιακής αυτονομίας. Η παιδαγωγική διάσταση του εγχειρήματος ενισχύεται από την εφαρμογή ομαδοσυνεργατικών και διερευνητικών προσεγγίσεων,

που διαμορφώνουν ένα περιβάλλον συνεργασίας και αλληλεπίδρασης. Μέσα από τον συνδυασμό δημοκρατικής διαχείρισης και εξατομικευμένης καθοδήγησης, το έργο της εφημερίδας ενθαρρύνει την ανάπτυξη προσωπικής υπευθυνότητας και συλλογικής συνείδησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο το «Α.Λ.Μ.Α.» λειτουργεί ως ένα πρότυπο εφαρμογής πολυγραμματισμού στην εκπαίδευση, προσφέροντας στους/στις μαθητές/τριες τη δυνατότητα να συνδυάσουν τη θεωρία με την πράξη, να καλλιεργήσουν τις δεξιότητές τους και να ενισχύσουν την αίσθηση του «ανήκειν» στην εκπαιδευτική κοινότητα. Το παράδειγμα της σχολικής εφημερίδας επιβεβαιώνει τη δυναμική της σύγχρονης παιδαγωγικής να διαμορφώνει εκπαιδευτικές εμπειρίες που ενισχύουν τη δημιουργικότητα, τη συνεργασία και την εξωστρέφεια, αποτελώντας ένα επιτυχημένο μοντέλο διασύνδεσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας.

ΤΟ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ «TOURING IN THE OLYMPICS» ΩΣ ΜΕΣΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ

Τσαούση Ελισάβετ
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής ΠΕ11
Τόλη Θεοδώρα
Γαλλικής Γλώσσας ΠΕ05

Τα επιτραπέζια παιχνίδια αποτελούν μοναδικό εργαλείο προαγωγής ανοικτού περιβάλλοντος για μάθηση μέσω της ανακάλυψης και της δημιουργικής προσέγγισης και επίλυσης προβλημάτων, απόκτησης ψηφιακών δεξιοτήτων και πρακτικής πολυγραμματισμών. Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι η ανάδειξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας σχεδιασμού και υλοποίησης του επιτραπέζιου παιχνιδιού «Touring in the Olympics» από μαθητές και μαθήτριες του 1ου Πρότυπου Γυμνασίου Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα, τα παιδιά ενθαρρύνθηκαν: α) να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που προάγουν τη δημιουργικότητα και την φαντασία και β) να αξιοποιήσουν ψηφιακά εργαλεία για την κατασκευή επιτραπέζιου παιχνιδιού με θέμα τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες και την ιστορία τους. Ειδικότερα, έγινε ιστοεξερεύνηση για την ιστορία των σύγχρονων ολυμπιακών αγώνων και χαρτογράφησή τους με τη χρήση του Google maps. Ο χάρτης αποτέλεσε το φόντο του παιχνιδιού πάνω στο οποίο σχεδιάστηκε η χρονογραμμή των Σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, με την αξιοποίηση του ψηφιακού πολυεργαλείου Canva. Στη συνέχεια, δημιουργήθηκαν ερωτήσεις γνώσεων για συνολικά 33 Ολυμπιάδες ξεκινώντας από το 1896 μέχρι το 2024. Το παιχνίδι συνδυάζει γνώση και τύχη καθώς νικητής ανακηρύσσεται αυτός που φτάνει πρώτος στο τέλος της χρονογραμμής απαντώντας σωστά στις ερωτήσεις που θα του τύχουν. Η κίνηση των παικτών καθορίζεται από τον αριθμό που θα φέρει το ζάρι. Το επιτραπέζιο παιχνίδι αξιοποιήθηκε ως εκπαιδευτικό υλικό από την Εθνική Ολυμπιακή Ακαδημία στα εκπαιδευτικά προγράμματα που υλοποιεί με σχολεία του εξωτερικού στο χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας. Εν κατακλείδι, η δημιουργία του συγκεκριμένου παιχνιδιού δεν αποτέλεσε μόνο μια διασκεδαστική διαδικασία, αλλά μια πολύτιμη μορφή μάθησης. Μέσα μέσα από την κατασκευή του επιτραπέζιου παιχνιδιού ενισχύθηκε ο πολυγραμματισμός των μαθητών. Ειδικότερα, οι μαθητές χρησιμοποίησαν και ανέπτυξαν γραπτό και λεκτικό γραμματισμό δημιουργώντας κανόνες και οδηγίες, ενώ ενίσχυσαν τον οπτικό και γραφικό γραμματισμό μέσω του σχεδιασμού των γραφικών του παιχνιδιού. Επιπλέον, η επιλογή των ερωτήσεων προώθησε τον κριτικό γραμματισμό και η συνεργασία ή ο ανταγωνισμός παίζοντας το παιχνίδι ενδυνάμωσε τον κοινωνικό γραμματισμό.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Φιολιτάκη Μαρία
ΜΑ, δρ Φιλοσοφίας, Εκπαιδευτικος ΠΕ02
Χουρσάν Χρυσή
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Βασικός σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση της πορείας εργασίας που ακολουθήθηκε στο πλαίσιο της συνεργασίας των μαθητών του Ομίλου Δημιουργικής Γραφής του Πρότυπου Γενικού Λυκείου Ηρακλείου και της Ομάδας Δημιουργικής Γραφής του 11ου Γυμνασίου Ηρακλείου, οι οποίοι με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών τους και αφού έλαβαν μέρος σε μια σειρά δραστηριοτήτων, παρήγαγαν τις δικές τους πρωτότυπες δημιουργίες (ποιήματα, διηγήματα και σκίτσα). Πιο συγκεκριμένα, και εφόσον η προαναφερθείσα συνεργασία έλαβε τη μορφή διδακτικού μικρο-σεναρίου, θα γίνει αναφορά τόσο στους αρχικούς στόχους, όσο και στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, η οποία προσαρμόστηκε στις δύσκολες υγειονομικές συνθήκες που βιώνουμε τα τελευταία χρόνια. Για τον λόγο αυτό και επειδή το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο πραγματοποιήθηκε κατά την πρώτη περίοδο της πανδημίας θα παρουσιαστεί ο τρόπος αξιοποίησης των ΤΠΕ και κυρίως της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στη συνέχεια, θα δοθεί έμφαση στις δραστηριότητες, μέσω των οποίων οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να εκφραστούν δημιουργικά και τέλος, θα παρουσιαστούν τα παραγόμενα αποτελέσματα, μέσα από τα οποία αναδεικνύεται τόσο ο δημιουργικός διάλογος μεταξύ διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων (Λογοτεχνία, Ιστορία, Γλώσσα, Πληροφορική) όσο και οι δεξιότητες, που ανέπτυξαν οι μαθητές κατά την διάρκεια εκτέλεσης του μικρο-σεναρίου (ενεργοποίηση της δημιουργικής τους φαντασίας για την παραγωγή κειμένων, ψηφιακός γραμματισμός, ενίσχυση αυτοπεποίθησης αλλά και ανάπτυξη συνεργατικότητας).

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Παπαδάκη-Μπαχούμα Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η παρούσα εισήγηση εντάσσεται στην ενότητα του συνεδρίου “Δημιουργικές Δεξιότητες και Πολυγραμματισμός”, προτείνοντας μια καινοτόμο παιδαγωγική προσέγγιση για την σύνθεση πολυτροπικών ιστοριών από παιδιά νηπιαγωγείου. Πιο συγκεκριμένα, αφορά τη διεύρυνση του γραμματισμού μέσα από την ενσωμάτωση πολυτροπικών και πολυμεσικών εργαλείων, δίνοντας έμφαση στη δημιουργικότητα, τη συνεργασία και την τεχνολογική εξοικείωση. Τα παιδιά καλούνται να κατανοήσουν τη δομή μιας ιστορίας, να συνθέσουν πρωτότυπες αφηγήσεις και να τις παρουσιάσουν μέσα από διαφορετικές μορφές αναπαράστασης. Ένας βασικός στόχος της προσέγγισης είναι τα παιδιά να αντιληφθούν τον τρόπο που αλλάζει η μορφή, το περιεχόμενο και η δομή μιας ιστορίας όταν μεταφέρεται από το γραπτό λόγο σε προφορική αφήγηση ή συνδυάζεται με οπτικοακουστικά μέσα. Η προσέγγιση καλλιεργεί γλωσσικές, κοινωνικές και δημιουργικές δεξιότητες, ενισχύει την εξοικείωση με την τεχνολογία και προάγει την ομαδικότητα και τη συνεργασία. Μέσα από βιωματικές δραστηριότητες που συνδυάζουν την τέχνη και την τεχνολογία, τα παιδιά ανακαλύπτουν νέους τρόπους έκφρασης και επικοινωνίας. Η πολυτροπικότητα αναδεικνύεται ως ένα βασικό εργαλείο διεύρυνσης του πολυγραμματισμού στο νηπιαγωγείο, προετοιμάζοντας τα παιδιά για τις πολυσύνθετες απαιτήσεις του σύγχρονου κόσμου.

ΑΝΙΧΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ ΣΕ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (ΞΕΝΟΦΟΒΙΚΟ GRAFFITI, ΜΙΣΟΓΥΝΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ TRAP ΜΟΥΣΙΚΗΣ, ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ ΟΠΑΔΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ). ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙ

Σπυριδάκη Ειρήνη
Φιλόλογος ΠΕ02 στο Πρότυπο Γυμνάσιο Ηρακλείου / Υποψήφια διδάκτωρ στο Παιδαγωγικό Τμήμα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Η ρητορική μίσους αποτελεί ένα πολυδιάστατο φαινόμενο που επηρεάζει τις σύγχρονες κοινωνίες και, ιδιαίτερα, τη νέα γενιά. Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται παρέμβαση με στόχο να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο μαθητές Γυμνασίου α. αντιλαμβάνονται αξιολογούν τη ρητορική μίσους σε διαφορετικά συμφραζόμενα και β. δύνανται να αποδομήσουν τον μισαλλόδοξο λόγο, αναδιατυπώνοντάς τον σε ουδέτερο ή θετικό λόγο που προάγει τον σεβασμό και την ενσυναίσθηση.

Η παρέμβαση πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια ερωτηματολογίου, το οποίο διανεμήθηκε σε μαθητές με σκοπό να αποτυπώσει τις αντιδράσεις τους απέναντι σε τρεις διαφορετικές μορφές ρητορικής μίσους:

1. Ένα ξενοφοβικό σύνθημα (graffiti) γραμμένο σε τοίχο.
2. Ένα βίντεο όπου φίλαθλοι αποκαλούν «πίθηκο» έναν μαύρο ποδοσφαιριστή και του πετούν μια μπανάνα.
3. Μισογυνικούς στίχους από τραγούδια trap και rap μουσικής.

Οι μαθητές κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά με το πώς αντιλαμβάνονται τα μηνύματα, πώς τα ερμηνεύουν, πώς τα αξιολογούν βάσει των επιπτώσεών τους στην ομάδα-στόχο και πώς μπορούν να τοποθετηθούν αντιδρώντας ενεργητικά σε αυτά. Τα αποτελέσματα από τις απαντήσεις τους στην ολομέλεια ανέδειξαν ενδιαφέροντα ευρήματα αναφορικά τόσο με τις αντιλήψεις και στάσεις των εφήβων μαθητών/τριών έναντι της ρητορικής μίσους, όσο και με τις διαφοροποιημένες αντιδράσεις τους, ανάλογα με το φύλο.

Η διδακτική πρόταση επισημαίνει την ανάγκη για στοχευμένες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, καθώς φάνηκε ότι ορισμένες μορφές ρητορικής μίσους γίνονται πιο εύκολα αντιληπτές ως προβληματικές, ενώ άλλες -ιδίως όταν εντάσσονται σε μουσικά ή διαδικτυακά περιβάλλοντα- τείνουν να κανονικοποιούνται. Τα αποτελέσματα υπογραμμίζουν τη σημασία της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα, ως απαραίτητα εργαλεία ενίσχυσης των μαθητών/τριών για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Η εισήγηση προτείνει εκπαιδευτικές πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν στη σχολική τάξη για την ευαισθητοποίηση των μαθητών απέναντι στη ρητορική μίσους.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Μακρογιάννη Τσαμπίκα
Μέλος Ε.ΔΙ.Π Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού σχεδιασμού

Ένας από τους στόχους των πολυγραμματισμών είναι η ανάπτυξη δημιουργικών δεξιοτήτων. Ο στόχος κάθε εκπαιδευτικού που χρησιμοποιεί το μοντέλο των πολυγραμματισμών, είναι να κάνει τους μαθητές/μαθήτριές του ικανούς χρήστες της νέας γνώσης, ώστε να την μετασχηματίσουν και να

παράγουν κάτι δικό τους με βάση τη δημιουργικότητά τους και τη φαντασία τους. Στη συγκεκριμένη εισήγηση θα παρουσιάσουμε παραδείγματα εφαρμογής ανάπτυξης της δημιουργικότητας στο μάθημα της Γλώσσας στο πλαίσιο της Πρακτικής εξάσκησης των φοιτητών/φοιτητριών στο συγκεκριμένο μάθημα με τη μέθοδο της έρευνας δράσης. Τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιήσαμε ήταν μια κλείδα, την οποία συμπλήρωσαν οι φοιτητές/φοιτήτριες μετά τις παρεμβάσεις, καθώς και ο συνεχής διάλογος και η ανατροφοδότηση. Τα αποτελέσματα ήταν εκπληκτικά, καθώς οι συμμετέχοντες καταγράφουν την συμμετοχή των παιδιών, τον ενθουσιασμό τους και την άμεση εμπλοκή τους στο μάθημα. Επίσης, μέσα από τις ομαδικές εργασίες την αναζήτηση δημιουργικών ιδεών και την προσπάθεια για πραγμάτωση των στόχων, τα παιδιά διασκέδασαν, μοιράστηκαν τις ιδέες τους ενώ παράλληλα καλλιέργησαν την κριτική τους σκέψη. Επιπλέον, ακόμα και τα παιδιά με μεταναστευτική ή προσφυγική εμπειρία μπόρεσαν να εκφραστούν και να νιώσουν ότι είναι ισότιμα μέλη της ομάδας.

Η ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ Η ΧΩΡΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Σπανάκη Ειρήνη
ΕΔΙΠ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Πρατικάκη Αναστασία
ΕΔΙΠ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Κατσαμποξάκη- Hodgetts Κάλλια
ΕΕΠ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση των απόψεων τω φοιτητών σχετικά με την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών και συγκεκριμένα τις ‘προσομοιώσεις’ στη διδασκαλία των Θετικών Επιστημών. Συμμετείχαν 60 φοιτητές/τριες της Σχολής

Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών του ΠΚ που φοιτούσαν στο Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας. Αφού εισήχθησαν στο Phet Colorado κι επέλεξαν μία εφαρμογή τύπου προσομοίωσης, ανέπτυξαν ένα σενάριο για την αξιοποίησή της στη διδασκαλία του σχετικού γνωστικού αντικειμένου, στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Οι συμμετέχοντες στη συνέχεια απάντησαν σε ένα google form, αναφορικά με το διδακτικό τους σενάριο και σε ανοικτά ερωτήματα που στόχευαν στην άντληση πληροφοριών σχετικά με τα: α) αν θα τη χρησιμοποιούσαν στη διδασκαλία τους ως αφόρμηση, β) εάν ενεργοποιεί τους μαθητές ως μέσο κι γ) αν αξιολογεί δεξιότητες που αναπτύσσουν οι μαθητές. Η επεξεργασία των δεδομένων βασίστηκε στην

θεματική ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων και συγκεκριμένα αναλύθηκαν τρεις θεματικές ενότητες: Παρότρυνση και καθοδήγηση (ΠΚ), ενεργοποίηση κινήτρου μάθησης (ΕΚΜ) και αξιολόγηση και εκτίμηση δεξιοτήτων (ΑΕΔ). Πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες υποστήριξαν την αξιοποίηση των προσομοιώσεων με συνοδευτικές καθοδηγητικές ερωτήσεις για αφόρμηση σε διδασκαλία και όλοι υποστήριξαν ότι παροτρύνουν τους μαθητές να παρατηρούν και να πειραματίζονται. Εστίασαν, στο σύνολό τους, ότι μέσω της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου εξοικειώνονται στο γνωστικό αντικείμενο και αναπτύσσουν εσωτερικά κίνητρα για μάθηση (ενδιαφέρον και κατανόηση), αναδεικνύοντας το διαδραστικό χαρακτήρα της προσομοιωσης στη μάθηση και τη δυνατότητα της ενεργούς συμμετοχής των μαθητών στη διδακτική πράξη, μέσα από το παιγνιώδη χαρακτήρα και την οπτικοποίηση της πληροφορίας. Εν τέλει, η προσομοίωση ενισχύει την αυτοπεποίθηση των μαθητών με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αφού αυξάνει δεξιότητες παρατηρητικότητας, εις βάθος κατανόησης, κριτικής σκέψης και συνεργασίας με την ομάδα.

ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Συμφέρη Αικατερίνη
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια "Σημειωτική, Πολιτισμός και Επικοινωνία" ΑΠΘ, τελειόφοιτος ιταλικής γλώσσας και φιλολογίας ΑΠΘ

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στις πολυτροπικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της ιταλικής γλώσσας, αναδεικνύοντας τον ρόλο της ως εργαλείο καλλιέργειας δημιουργικότητας και πολυγραμματισμού (multiliteracies) στις εκπαιδευτικές κοινότητες του 21ου αιώνα. Αξιοποιώντας την εν λόγω θεωρία, εξετάζεται το πώς οι διαφορετικές μορφές γραμματισμού – γλωσσικός, πολιτισμικός, οπτικός και ψηφιακός – δύνανται να ενσωματωθούν στη διδασκαλία της ιταλικής γλώσσας. Μέσω αυθεντικών πολιτισμικών κειμένων, όπως η λογοτεχνία (Giovanni Boccaccio), ο κινηματογράφος (La Grande Bellezza - Paolo Sorrentino), η μουσική (Nel blu dipinto di blu – Domenico Modugno) και τα πολυτροπικά μέσα (Podcasts - Il Podcast di Alessandro Barbero, Blogs - Il Post, Vlogs - Francesco Sole από Ιταλούς δημιουργούς), αναπτύσσονται δεξιότητες του 21ου αιώνα, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία και η επικοινωνία. Επιπλέον, αναδεικνύονται οι δυνατότητες της ενσωμάτωσης πολυτροπικών εργαλείων, όπως το διαδραστικό περιβάλλον (Padlet) για την ενίσχυση της συμμετοχικότητας και ενεργούς μάθησης, τις εφαρμογές επαυξημένης πραγματικότητας (AR) για την αναπαράσταση πολιτιστικών τοποθεσιών στην Ιταλία και τα κοινωνικά δίκτυα (Instagram - Learn Italian with Lucrezia, TikTok - @italianvibes) για την προώθηση της πολιτισμικής κατανόησης. Η εισήγηση παρουσιάζει, επίσης, πρακτικές εφαρμογές μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων (Erasmus+, eTwinning), που ενισχύουν τη συμμετοχικότητα και την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα. Τέλος, προτείνονται δραστηριότητες που καλλιεργούν τον πολυγραμματισμό και ενισχύουν την πολιτισμική ταυτότητα μέσα από τη διδασκαλία της ιταλικής γλώσσας, δημιουργώντας ένα δυναμικό πλαίσιο για τη διαμόρφωση δεξιοτήτων απαραίτητων για τον σύγχρονο κόσμο. Πιο συγκεκριμένα, η δραστηριότητα «Δημιουργία Πολυτροπικών Ιστοριών» συνδυάζει διάφορες μορφές γραμματισμού, ενθαρρύνοντας για δημιουργία περιεχόμενου που ενσωματώνει κείμενα, εικόνες και βίντεο (Instagram). Αντίστοιχα, η δραστηριότητα «Ανάλυση Ιταλικών Ταινιών και Ντοκιμαντέρ» προσφέρει την ευκαιρία για συνδυασμό της ιταλικής γλώσσας με τα πολιτιστικά και κοινωνικά φαινόμενα (Padlet).

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Κόζα Χρυσάνθη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
Μαργαρίτη Αδαμαντία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης 2ης θέσης Νηπιαγωγών Ν. Δωδεκανήσου Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Ένα από τα θέματα που έχει απασχολήσει την εκπαιδευτική κοινότητα τις τελευταίες δεκαετίες είναι οι δυσκολίες που παρουσιάζουν οι μαθητές ερχόμενοι στο σχολείο. Παρά το γεγονός πως τα παιδιά σήμερα, είναι εξοικειωμένα με την εικόνα και τα μέσα δικτύωσης, ερχόμενα στο σχολικό

πλαίσιο, έχει παρατηρηθεί από πολλούς εκπαιδευτικούς μια αδυναμία στην έκφραση τους. Η νέα γενιά καλείται να αναλάβει ρόλους σε μια κοινωνία όπου απαιτεί από τα μέλη της υψηλά αναπτυγμένη αναγνωστική και επικοινωνιακή δεξιότητα, αλλά και ειδικές δεξιότητες γραμματισμού σε διάφορα περιβάλλοντα.

Στην εισήγηση αυτή παρουσιάζουμε τρόπους με τους οποίους, οι εκπαιδευτικοί κυρίως μέσω της διδασκαλίας του λαϊκού παραμυθιού, μπορούν να αναπτύξουν τον προφορικό λόγο των παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας.

Ο όρος «εγγράμματη προφορικότητα» αναφέρεται στην έννοια της προφορικής επικοινωνίας, η οποία επηρεάζεται ή διαμορφώνεται από την εγγραμματοσύνη. Με απλά λόγια, πρόκειται για τον τρόπο με τον οποίο η γραπτή γλώσσα ή η επίδραση του γραπτού λόγου ενσωματώνονται στην προφορική επικοινωνία.

Η χρήση της γλώσσας σημαίνει την πλήρη ενσωμάτωση του χρήστη με μια ολοκληρωμένη κοινωνική δραστηριότητα, αφού αποτελεί κοινωνικό φαινόμενο. Τα παραμύθια λειτουργούν σαν εργαλείο μάθησης, ανάπτυξης πρωτοβουλιών, καλλιέργειας δεξιοτήτων, και βελτίωσης των γλωσσικών ικανοτήτων των μαθητών.

Τα παραμύθια αποτελούν ενότητα της προφορικής παράδοσης και εκφράζονται ως τελετουργική πράξη σε διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις και γιορτές. Όπως όλα τα είδη της προφορικής μας παράδοσης, διατηρούν τα στοιχεία τους, δηλαδή την επανάληψη μοτίβων και εκφράσεων, τα στερεότυπα της εισαγωγής και του επιλόγου, καθώς και τη θεματολογία τους. Με τη χρήση των παραμυθιών στην τάξη ενθαρρύνονται και ενισχύονται η διδασκαλία και η εκμάθηση της γλώσσας.

Τα παιδιά – ακροατές ενός παραμυθιού εξοικειώνονται με τα συγκεκριμένα γλωσσικά χαρακτηριστικά του και τα χρησιμοποιούν τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό τους λόγο. Η εξοικείωση των παιδιών με αυτό το είδος εμπλουτίζει τη γλωσσική και κοινωνική ικανότητά τους μετατρέποντάς τα σε εγγράμματους πολίτες.

Β14. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΟΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ-ΘΥΜΑΤΑ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ. ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Στεφανίδης Δημήτρης
Μεταδιδακτορικός ερευνητής, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα διαχρονικό και σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο με διεθνείς προεκτάσεις, το οποίο εντοπίζεται σε όλες τις κοινωνίες και αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις κοινωνικές συνθήκες. Πρόκειται για μια διαταξική πραγματικότητα, με θύματα ως επί το πλείστον γυναίκες και παιδιά. Ειδικότερα, τα παιδιά που βιώνουν ή είναι μάρτυρες ενδοοικογενειακής βίας αντιμετωπίζουν πολυάριθμες και ποικίλες δυσκολίες, οι οποίες επηρεάζουν εξίσου τη σχολική τους πρόοδο και τις κοινωνικές τους αλληλεπιδράσεις. Με βάση την παραπάνω προβληματική, η παρούσα έρευνα εστιάζεται στη μελέτη των απόψεων είκοσι (20) μητέρων-θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας

που διαμένουν στην περιοχή της Αλεξανδρούπολης, οι οποίες βιώνουν και ερμηνεύουν εκ των έσω τη συγκεκριμένη πραγματικότητα. Σε ό,τι αφορά στη συλλογή και ανάλυση των ερευνητικών μας δεδομένων ακολουθήσαμε την ποιοτική μέθοδο και υιοθετήσαμε την τεχνική της ημιδομημένης συνέντευξης προκειμένου να κατανοήσουμε τις κοινωνικές τους αναπαραστάσεις και να ερμηνεύσουμε σε βάθος τις απόψεις τους, ως προς τη σύνδεση που υπάρχει ανάμεσα στην ενδοοικογενειακή βία και στον βαθμό της σχολικής και κοινωνικής προσαρμογής των παιδιών τους. Μέσω του αυθόρμητου λόγου των γυναικών του δείγματός μας, διαπιστώνεται ότι η ενδοοικογενειακή βία δημιουργεί ένα περιβάλλον φόβου και ανασφάλειας που έχει σοβαρές και μακροχρόνιες επιπτώσεις στα παιδιά, όχι μόνο στο σπίτι αλλά και στο σχολείο. Το σχολείο, το οποίο υπό κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να είναι ένα ασφαλές καταφύγιο και ένας χώρος μάθησης και ανάπτυξης, γίνεται μια νέα πρόκληση για τα συγκεκριμένα παιδιά. Σύμφωνα με τα λεγόμενα των γυναικών του δείγματός μας, τα παιδιά τους υιοθετούν είτε επιθετικές (θύτες) είτε παθητικές συμπεριφορές (θύματα) προς τους/τις συμμαθητές/τριές τους, ως αντίδραση στη βία που βίωναν εντός του οικογενειακού πλαισίου. Διαπιστώνεται ότι τα παιδιά αυτά που εκτέθηκαν σε ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζουν συμπεριφορικά προβλήματα που αναχαιτίζουν τις προσπάθειες τόσο για μια ομαλή σχολική προσαρμογή όσο και για μια αποτελεσματική κοινωνική ένταξή τους.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΩΣ ΜΕΣΟΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

Παπαϊωάννου Μιχάλης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 MSc. Εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών

Εκπαιδευτικό δράμα είναι η χρησιμοποίηση της Δραματικής Τέχνης ως εργαλείο στην εκπαίδευση. Μέσω της τέχνης του δράματος και των ρόλων που υποδύονται, οι μαθητές βρίσκονται αντιμέτωποι με διλήμματα, ψάχνουν εναλλακτικές λύσεις, παίρνουν αποφάσεις και έτσι απελευθερώνονται συναισθηματικά, αναπτύσσοντας τις ψυχικές και πνευματικές τους ικανότητες. Μαθαίνουν να συνεργάζονται και αναπτύσσουν την κοινωνικότητά τους. Είναι κυρίως μια μορφή παιγνιώδους ψυχοθεραπείας, με πολλά παιδαγωγικά οφέλη, για μαθητές που βιώνουν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό κάποιου είδους φοβία, κοινωνική συστολή ή κοινωνικό αποκλεισμό. Ο παιγνιώδης και ομαδοσυνεργατικός χαρακτήρας των θεατρικών δραστηριοτήτων, δίνει τη δυνατότητα στο παιδί να επαναπροσδιορίσει τις σκέψεις του και να μην αντιλαμβάνεται τον εαυτό του σαν έναν ασθενή που πρέπει να αντιμετωπίσει μόνος το πρόβλημά του. Επιπλέον το οικείο και ευχάριστο περιβάλλον που δημιουργείται μέσα από τη συμμετοχή στις θεατρικές δραστηριότητες, βοηθάει στον κατευνασμό περαιτέρω συστολής και αρνητικών συναισθημάτων που θα δημιουργούσαν για παράδειγμα σε γονείς και παιδιά συνεδρίες στο γραφείο ενός παιδοψυχολόγου, όσο ευχάριστα και αν είχε διαρρυθμιστεί. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα στο παιδί μέσα από τις δραστηριότητες και την αλληλεπίδραση, να γνωρίσει πρώτα απ' όλα καλύτερα τον εαυτό του και με μεγαλύτερη έπειτα αυτοπεποίθηση, να αντιμετωπίσει καταστάσεις και συγκυρίες που το ταλαιπωρούν, αποκτώντας εμπειρίες για την υπόλοιπη ζωή.

Όλες αυτές οι ενδείξεις που υπάρχουν μέσα από προηγούμενες μελέτες για τον ρόλο του εκπαιδευτικού δράματος στην διαχείριση των παιδικών φοβιών, δημιούργησαν την ανάγκη να μελετηθεί περισσότερο το φαινόμενο, μέσω της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης, συμβάλλοντας αφενός στην προώθηση της επιστημονικής γνώσης και αφετέρου στην βελτίωση της ψυχικής υγείας και κοινωνικής ένταξης των παιδιών.

Στο πλαίσιο αυτό, στόχος της σισήγησης είναι να αναδείξει περαιτέρω τις παιδαγωγικές ωφέλειες της Δραματικής Τέχνης και την ανάγκη ενσωμάτωσής της στην εκπαίδευση από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών.

ΤΟ ΣΔΕ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΙ ΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βλάχος Ηλίας
Εκπαιδευτικός (Διευθυντής ΣΔΕ Κομοτηνής) ΠΕ 70, ΠΕ 78

Η παρούσα εισήγηση έχει σκοπό να αναδείξει το σημαντικό έργο που επιτελεί το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Κομοτηνής στη τοπική κοινωνία και κυρίως στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των συμπολιτών μας που δεν έχουν αποκτήσει το απολυτήριο Γυμνασίου. Δια μέσου της προβολής των δράσεών του, εντός κι εκτός σχολείου θα επιχειρήσουμε να παρουσιάσουμε ότι το ΣΔΕ Κομοτηνής αποτελεί, πλέον, ένα σημαντικό φορέα κοινωνικής ένταξης και αναβάθμισης των εκπαιδευτικών και ατομικών χαρακτηριστικών των ενηλίκων της Ροδόπης, οι οποίοι δεν έχουν ολοκληρώσει την τυπική εκπαίδευση. Παράσημο στην όλη καμπάνια προσέλκυσης εκπαιδευόμενων είναι η συμμετοχή κυρίως των γυναικών και ιδιαίτερα αυτών που προέρχονται από την μουσουλμανική μειονότητα της Ροδόπης. Το ΣΔΕ Κομοτηνής, δεν περιορίζει την δράση του αποκλειστικά και μόνο στην εκπαιδευτική διαδικασία εντός των τειχών του. Οργανώνει εβδομαδιαίες ενημερώσεις, οι θεματικές των οποίων προκύπτουν από τα ενδιαφέροντα των εκπαιδευόμενών του, συμμετέχει σε ημερίδες άλλων φορέων, διοργανώνει ημερίδες και εκπαιδευτικές δράσεις ανοιχτές στην τοπική κοινωνία. Τα αποτελέσματα του τρόπου λειτουργίας του διαφαίνονται μέσα από την της ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των εκπαιδευόμενών του, οι οποίοι πλέον αποφασίζουν να συνεχίσουν στο Λύκειο, αλλά και να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ για καλύτερη εύρεση εργασίας. Επίσης μετά την λήψη του απολυτηρίου Γυμνασίου προχωρούν στην δημιουργία προσωπικών επιχειρήσεων ή αναβαθμίζουν την εργασιακή/ οικονομική τους θέση. Το έργο του ΣΔΕ Κομοτηνής είναι πολύπλευρο, πολυεπίπεδο και κυρίως φέρει θετικά αποτελέσματα για τους ενήλικες που το εμπιστεύονται προκειμένου να αποκτήσουν το απολυτήριο Γυμνασίου.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ιντζίδου Αργυρώ
Εκπαιδευτικός ΠΕ08
Παλιάτσιος Γεώργιος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ08

Η εισήγηση αυτή διερευνά τη συμβολή της Εκπαίδευσης μέσω Εικαστικών Τεχνών (Visual Arts Education - VAE) στην ενίσχυση των κοινωνικών δεξιοτήτων μαθητών με διανοητική αναπηρία, προτείνοντας τη χρήση της ως εργαλείο ένταξης και κοινωνικής ενδυνάμωσης. Οι μαθητές αυτής της κατηγορίας αντιμετωπίζουν έντονες δυσκολίες στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, τόσο εντός του σχολικού πλαισίου όσο και σε εξωσχολικές δραστηριότητες, γεγονός που συχνά οδηγεί σε κοινωνικό αποκλεισμό και συναισθηματική δυσφορία.

Η VAE αναδεικνύεται ως μέσο για την προώθηση κοινωνικής ενσωμάτωσης, προσφέροντας εναλλακτικές μορφές επικοινωνίας σε μαθητές που δυσκολεύονται να εκφραστούν λεκτικά. Η συμμετοχή σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες παρέχει τη δυνατότητα ανάπτυξης δεξιοτήτων όπως η αυτοέκφραση, η συνεργασία και η κατανόηση συναισθημάτων, ενώ ενισχύει την αυτοπεποίθηση και τη διάθεση για συμμετοχή. Μελέτες καταδεικνύουν ότι οι μαθητές βελτιώνουν τη διαχείριση του άγχους και των κοινωνικών τους σχέσεων, ενώ οι εκπαιδευτικοί παρατηρούν μείωση προβλημάτων συμπεριφοράς και μεγαλύτερη διάθεση συνεργασίας.

Παραδείγματα από την έρευνα περιλαμβάνουν περιπτώσεις μαθητών που κατόρθωσαν να εκφράσουν σύνθετα συναισθήματα μέσω της τέχνης και να ενταχθούν πιο ομαλά στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον. Επιπλέον, προγράμματα VAE, όπως και οι τεχνικές mindfulness και οιθεραπείες τέχνης έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά στη βελτίωση της αυτοεκτίμησης και της κοινωνικής αυτοπεποίθησης των συμμετεχόντων.

Η εισήγηση υποστηρίζει ότι η ενσωμάτωση της VAE στα σχολικά προγράμματα μπορεί να λειτουργήσει ως μετασχηματιστικό εργαλείο για την ολιστική ανάπτυξη μαθητών με νοητική αναπηρία. Με την προώθηση κοινωνικών δεξιοτήτων και την υποστήριξη της ένταξης, η VAE αποτελεί μια σημαντική καινοτομία στην ειδική εκπαίδευση.

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΝΤΑΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΣΕΠ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΣΧΙΣΤΟΥ

Καραγιάννη Ελένη
Συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων στη δομή Σχιστού

Ο θεσμός των Συντονιστών Εκπαίδευσης Προσφυγών του Υπουργείου Παιδείας, ξεκίνησε το 2016 ως ο ρόλος εκείνος όπου στην πράξη θα μπορούσε να λειτουργήσει διαμεσολαβητικά αναμεσά στις οικογένειες των παιδιών προσφυγών και τους εμπλεκόμενους φορείς γύρω από το πλαίσιο της Τυπικής εκπαίδευσης και του Ελληνικού Δημόσιου σχολείου. Μέσα από αυτόν τον ρόλο, ο/η ΣΕΠ, έχει την ευκαιρία να αναπτύξει συνεργασίες τόσο με φορείς της Πολιτείας, όσο και με ιδιωτικές πρωτοβουλίες, (Δήμους, Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών και Προσφυγών, Συλλόγους, μη κυβερνητικές ή διεθνείς οργανώσεις, Πανεπιστήμια, κ.α.). όπου και δημιουργείτε ένα δίκτυο προσώπων και φορέων οι οποίοι συνεργάζονται δημιουργικά στην πράξη, τόσο για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών αυτών και την απρόσκοπτη πρόσβασή τους στην εκπαίδευση, όσο και στην δημιουργία ανεκτικών, συμπεριληπτικών κοινοτήτων γύρω από τη δομή και γύρω από το δημόσιο σχολείο. Στη συγκεκριμένη εισήγηση θα παρουσιαστεί αρχικά το θεωρητικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και την διαπολιτισμική κατανόηση που συμβαίνει στα όρια της σχολικής κοινότητας και θα παρουσιαστούν καλές πρακτικές κοινωνικής ένταξης, παρεμβάσεις και προγράμματα που έχουν προκύψει τα τελευταία 8 χρόνια λειτουργίας του γραφείου των ΣΕΠ στη συγκεκριμένη δομή.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Δερεδάκης Νικόλαος
Εκπαιδευτικός, Διευθυντής 8ου Δημ. Σχολείου Ρεθύμνου

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τις πολιτικές που εφαρμόζονται στην εκπαίδευση για πρόσφυγες και μετανάστες, με κεντρικό άξονα την περιφέρεια της Κρήτης και το πώς αυτές εξελίχθηκαν μετά την έναρξη της προσφυγικής κρίσης το 2015. Δίνεται έμφαση στον καθοριστικό ρόλο της εκπαίδευσης ως εργαλείου κοινωνικής ενσωμάτωσης, με έμφαση στις βαθμίδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η ανάλυση στηρίζεται σε δεδομένα που προέρχονται από δευτερογενείς πηγές, όπως επίσημες εκθέσεις, ερευνητικά άρθρα και στατιστικά στοιχεία από διεθνείς και εθνικούς οργανισμούς, με στόχο την αξιολόγηση της εφαρμογής αυτών των πολιτικών και των προκλήσεων που τις συνοδεύουν.

Η μελέτη αναδεικνύει τον κρίσιμο ρόλο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της δημοκρατίας. Τονίζεται η συμβολή των τάξεων υποδοχής και των εξειδικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην κάλυψη των αναγκών των παιδιών που προέρχονται από μεταναστευτικές ή προσφυγικές οικογένειες, ειδικά όσον αφορά τις γλωσσικές και πολιτισμικές τους απαιτήσεις. Παρόλα αυτά, εντοπίζονται σημαντικά προβλήματα, όπως οι περιορισμένοι πόροι και η έλλειψη προσωπικού, τα οποία παρεμποδίζουν την αποτελεσματική υλοποίηση αυτών των πολιτικών.

Ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια είναι η ανεπάρκεια στη γνώση της ελληνικής γλώσσας από τα παιδιά, γεγονός που δυσχεραίνει τη συμμετοχή τους στη μαθησιακή διαδικασία. Επίσης, η εισήγηση αποκαλύπτει υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης του σχολείου από παιδιά προσφυγικής και μεταναστευτικής προέλευσης, λόγω οικονομικών δυσχερειών, περιορισμένης υποστήριξης και δυσκολιών στην ένταξή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, προτείνονται δράσεις όπως η εκπαίδευση των δασκάλων σε θέματα διαπολιτισμικής ευαισθησίας και η παροχή τόσο ψυχολογικής όσο και οικονομικής βοήθειας στους μαθητές και τις οικογένειές τους.

Συμπερασματικά, η εισήγηση υπογραμμίζει τη σημασία της εκπαίδευσης ως κινητήριας δύναμης για την κοινωνική αλλαγή και ενσωμάτωση. Τονίζει την ανάγκη υιοθέτησης μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, η οποία συνδυάζει εκπαιδευτικές παρεμβάσεις με ευρύτερες κοινωνικές πολιτικές, ώστε να μειωθούν οι ανισότητες και να διευκολυνθεί η ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών στις τοπικές κοινωνίες.

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Πανταζόπουλος Σωτήριος
Εκπαιδευτικός

Στην εισήγηση παρουσιάζεται έρευνα που αποσκοπεί στην εξερεύνηση των διατροφικών συνηθειών μαθητών γυμνασίου, μέσα από μία μελέτη περίπτωσης στο Ρέθυμνο. Η μελέτη χρησιμοποιεί ποσοτική μεθοδολογία και δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο συμπληρώθηκε από 200 μαθητές γυμνασίου. Ο βασικός στόχος είναι να κατανοηθεί πώς οι πολλαπλές κρίσεις, όπως οικονομικές ή υγειονομικές, επηρεάζουν τις διατροφικές επιλογές των μαθητών, καθώς και να αναλυθούν οι αλλαγές στα διατροφικά τους πρότυπα.

Η έρευνα εξετάζει τη δυναμική που δημιουργείται ανάμεσα στις κρίσεις και στις διατροφικές επιλογές των μαθητών, ενώ εστιάζει σε μια σειρά παραγόντων:

Ο Ρόλος του Στρες και της Ανασφάλειας: Η ανάλυση εστιάζει στην επίδραση του άγχους και της αβεβαιότητας στις επιλογές τροφίμων των εφήβων.

Εφηβική Ανάπτυξη και Διατροφικές Συνήθειες: Η έρευνα εξετάζει πώς η εφηβική φάση, με την αναζήτηση ταυτότητας και την ανάγκη για αυτονομία, επηρεάζει τις διατροφικές προτιμήσεις.

Κοινωνικοοικονομικοί Παράγοντες: Αξιολογείται η επίδραση της οικονομικής κατάστασης των οικογενειών στη διαθεσιμότητα και την επιλογή τροφίμων.

Επιρροές από το Εκπαιδευτικό Περιβάλλον: Αναλύεται ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση των διατροφικών συνηθειών, μέσω παραμέτρων όπως οι καντίνες και τα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Υγειονομική Ευαισθητοποίηση: Διερευνάται πώς η ενημέρωση σχετικά με τη διατροφή και την υγεία επηρεάζει τις επιλογές τροφής των μαθητών.

Η μελέτη εστιάζει τόσο στις προσαρμογές που πραγματοποιούν όσο και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, παρέχοντας μια σφαιρική εικόνα για το πώς η εφηβική διατροφική συμπεριφορά διαμορφώνεται και αναδιαμορφώνεται.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΑΜΕΑ) ΜΕΣΩ ΜΙΑΣ ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ

Γαϊτανάκης Ιωάννης
Υποψήφιος Διδάκτορας
Γαϊτανάκη Καλλιόπη
Προπτυχιακή Φοιτήτρια Εργοθεραπείας
Γαϊτανάκη Αικατερίνη
Καθηγήτριας Βιολογίας

Η εισήγηση εξετάζει τη σημασία της εκπαίδευσης του αστυνομικού προσωπικού ως προς την υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), εστιάζοντας σε μια εργοθεραπευτική και βιολογική προσέγγιση για την βελτίωση της αστικής κινητικότητας τους. Η βιώσιμη κινητικότητα είναι καθοριστικής σημασίας για τα άτομα με αναπηρία, αφού η δυνατότητά να έχουν πρόσβαση σε δημόσιους χώρους και υπηρεσίες καθορίζει κατά πολύ την ποιότητα ζωή τους και την κοινωνική τους ένταξη. Η επιστήμη της εργοθεραπείας μπορεί να παράσχει λύσεις για την βελτίωση της πρόσβασης ιδίως των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (παιδιά, ηλικιωμένοι, άτομα μειωμένης κινητικότητας), επιτρέποντάς τους να συμμετέχουν ισότιμα στις καθημερινές δραστηριότητες. Οι αστυνομικοί πρέπει να εκπαιδεύονται στη διαχείριση και κατανόηση αυτών των φυσικών και βιολογικών αναγκών για να είναι σε θέση να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες. Η εκπαίδευση θα πρέπει να εστιάζει αρχικά στην βελτίωση της επικοινωνίας, η οποία θα πρέπει να είναι καθαρή, κατανοητή και χωρίς προκαταλήψεις, καθώς η αποφυγή όρων που ενδέχεται να θεωρηθούν προσβλητικοί ή μειωτικοί είναι ζωτικής σημασίας. Στα πλαίσια της καθαρά πρακτικής εκπαίδευσης, προτείνεται να υιοθετηθούν εργοθεραπευτικές πρακτικές και μέθοδοι, όπως προσομοίωση πραγματικών καταστάσεων και χρήσης τεχνολογικών βοηθημάτων, όπως αναπηρικά αμαξίδια. Η συνεργασία με εργοθεραπευτές μπορεί να ενισχύσει την ασφάλεια και την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία, βοηθώντας στην ομαλή κινητικότητά τους σε αστικά περιβάλλοντα. Για τη βελτίωση της εκπαίδευσης, προτείνεται η θέσπιση υποχρεωτικών σεμιναρίων, η διαρκής αξιολόγηση των ικανοτήτων των αστυνομικών και η χρήση νέων τεχνολογιών για την άμεση υποστήριξη των ΑΜΕΑ. Συνοπτικά, η εκπαίδευση των αστυνομικού προσωπικού αποτελεί βασικό παράγοντα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της ποιότητας ζωής ατόμων ΑΜΕΑ. Η εκπαίδευση αυτή υπό το πρίσμα μιας εργοθεραπευτικής και βιολογικής προσέγγισης μπορεί να προσφέρει τα βέλτιστα αποτελέσματα. Η ενσυναίσθηση, η κατάλληλη χρήση γλώσσας, η ευαισθητοποίηση για τις ανάγκες των ΑΜΕΑ συνιστούν θεμελιώδη στοιχεία για μια επιτυχημένη αλληλεπίδραση και για την ενίσχυση της κοινωνικής τους ένταξης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πομπιέρη Αγγελική
Εκπαιδευτικός ΠΕ60 ΕΑΕ

Η εισήγηση παρουσιάζει έρευνα που εξετάζει την προσβασιμότητα των ατόμων με οπτική αναπηρία στα καταστήματα εστίασης της Θεσσαλονίκης, με στόχο την ανάδειξη των εμποδίων που αντιμετωπίζουν, την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των καταστημάτων με τις σχετικές νομοθεσίες

και τη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης. Η κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία προϋποθέτει την απρόσκοπτη πρόσβασή τους σε χώρους δημόσιας χρήσης, καθώς και την προσαρμογή των υπηρεσιών στις ανάγκες τους.

Η μεθοδολογία της έρευνας περιλαμβάνει τόσο ποιοτικές όσο και ποσοτικές προσεγγίσεις, όπως συνεντεύξεις με άτομα με οπτική αναπηρία, παρατηρήσεις σε καταστήματα εστίασης και αξιολόγηση της προσβασιμότητας μέσω ερωτηματολογίων. Τα ευρήματα δείχνουν ότι υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις, όπως η απουσία σημάτων Braille, η ανεπάρκεια ηχητικών ειδοποιήσεων και η έλλειψη εκπαίδευσης του προσωπικού για την εξυπηρέτηση ατόμων με οπτική αναπηρία. Παρά την ύπαρξη νομοθετικών ρυθμίσεων, η εφαρμογή τους παραμένει περιορισμένη, γεγονός που υποδηλώνει την ανάγκη για περαιτέρω δράσεις.

Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι απαιτείται μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, όπως οι επιχειρηματίες, οι δημόσιες αρχές και οι οργανώσεις ατόμων με αναπηρία. Η υιοθέτηση τεχνολογικών λύσεων, η εκπαίδευση του προσωπικού και η βελτίωση των υποδομών μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη διαμόρφωση ενός φιλικότερου και πιο προσβάσιμου περιβάλλοντος. Η συμβολή της έρευνας έγκειται στη συστηματική καταγραφή των προβλημάτων και στην πρόταση συγκεκριμένων βελτιώσεων, οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν ως οδηγός για τη χάραξη πολιτικών προσβασιμότητας και την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με οπτική αναπηρία.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Θωμάκης Ζαφείριος
Οικονομολόγος

Το κοινωνικό κεφάλαιο αναφέρεται στους κοινωνικούς δεσμούς, τις σχέσεις εμπιστοσύνης, αμοιβαιότητας και αλληλεγγύης που δημιουργούνται μέσω των διαπροσωπικών αλληλεπιδράσεων και των κοινωνικών δικτύων. Ως έννοια αν και υπάρχει αρκετές δεκαετίες, συστηματική έρευνα και μελέτη πραγματοποιείται από τη δεκαετία του 1970-80 και μεταγενέστερα. Οι κυριότεροι θεωρητικοί του κοινωνικού κεφαλαίου είναι οι P. Bourdieu, P. Putnam και J. S. Coleman. Σύμφωνα με τον Bourdieu, «Το κοινωνικό κεφάλαιο είναι το άθροισμα των πραγματικών ή δυνητικών πόρων που συνδέονται με την κατοχή ενός βιώσιμου δικτύου, με περισσότερο ή λιγότερο θεσμοθετημένες σχέσεις, αμοιβαίας γνωριμίας και αναγνώρισης- ή με άλλα λόγια- την ένταξη σε μια ομάδα, που παρέχει στα μέλη της, την υποστήριξη της κατοχής κεφαλαίου, δίνοντάς τους το δικαίωμα να αντλούν πλεονεκτήματα, με κάθε έννοια του όρου». Η εκπαίδευση ειδικά τις τελευταίες δεκαετίες όπου οι έννοιες της πολυπολιτισμικότητας, της διαφορετικότητας και της συμπερίληψης συζητούνται αναλυτικά στη δημόσια σφαίρα το κοινωνικό κεφαλαίο δύναται να προσφέρει ιδέες και λύσεις γύρω από τα εν λόγω ζητήματα. Με την παρούσα έρευνα ο στόχος είναι η μελέτη του κοινωνικού κεφαλαίου στην εκπαιδευτική κοινότητα και πως η ενσωμάτωση του θα συμβάλει στη βελτίωση της λειτουργίας της εκπαίδευσης, στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων, και στην ενίσχυση του κοινωνικού κεφαλαίου προς όφελος ολόκληρης της εκπαιδευτικής κοινότητας.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΩΣ ΜΕΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Δημοσθενίδης Δημήτριος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υποψήφιος διδάκτορας ΔΠΘ
Καρανικόλα Άννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ79.01

Η υλοποίηση οργανωμένων δραστηριοτήτων κατά τα διαλείμματα σε σχολικές μονάδες έχει αποτελέσει αντικείμενο ερευνών όπου τονίζονται τα οφέλη που απορρέουν από το παιχνίδι και την αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών. Η αύξηση της φυσικής δραστηριότητας, η κοινωνικοποίηση, η εκμάθηση κανόνων και η μείωση των προστριβών μεταξύ των παιδιών αποτελούν σημαντικούς λόγους υποστήριξής τους. Σκοπός της εισήγησης είναι η παρουσίαση και αξιολόγηση ενός προγράμματος δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών στα διαλείμματα, που υλοποιείται στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Καβάλας. Στόχοι του προγράμματος που σχεδιάστηκε, υλοποιήθηκε και θεσμοθετήθηκε στο περιβάλλον του σχολείου, με την ονομασία «δημιουργικό διάλειμμα», υπήρξαν η μείωση των προστριβών και η κοινωνικοποίηση των παιδιών. Σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν οργανωμένες δραστηριότητες τόσο στον προαύλιο χώρο όσο και στον εσωτερικό διάδρομο της σχολικής μονάδας. Οι δραστηριότητες που επελέγησαν, εξετάστηκαν ως προς την καταλληλόλητά τους αναφορικά με τις ηλικίες των παιδιών, την ευκολία υλοποίησης, τις δυνατότητες του αύλειου χώρου, την ασφάλεια των μαθητών και τα ενδιαφέροντά τους. Στο στάδιο της αξιολόγησης διενεργήθηκαν συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς του σχολείου και ομαδικές συζητήσεις με παιδιά διαφόρων τάξεων για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του προγράμματος. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν τη σημασία της υλοποίησης οργανωμένων δραστηριοτήτων στην ομαλή συμβίωση των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον.

Β15. ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΩΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ: ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Γιάκη Σπυριδούλα
Σύμβουλος Πρακτικής Άσκησης, ΤΕΕΑΠΗ Πανεπιστημίου Πατρών

Στα σύγχρονα πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως διαμεσολαβητή αποκτά κρίσιμη σημασία για τη διαχείριση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής. Η διαπολιτισμική ικανότητα, η οποία περιλαμβάνει δεξιότητες όπως η ενσυναίσθηση, η πολιτισμική νοημοσύνη και η προσαρμοστικότητα, αποτελεί βασικό εργαλείο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των πολιτισμικών διαφορών και την πρόληψη συγκρούσεων στα σχολεία.

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να αναδείξει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στα σύγχρονα πλουραλιστικά περιβάλλοντα και να εντοπίσει στρατηγικές που συμβάλλουν στη δημιουργία συμπεριληπτικών πολιτικών και πρακτικών. Εξετάζεται πώς οι συγκρούσεις που συχνά προκύπτουν λόγω πολιτισμικών ανισοτήτων μπορούν να μετριαστούν μέσω εκπαιδευτικών προσεγγίσεων που δίνουν έμφαση στην αλληλοκατανόηση και τη συνεργασία. Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να ενδυναμώσουν τους μαθητές, να αγκαλιάσουν τον πολιτισμικό πλουραλισμό και να δημιουργήσουν περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς, που αξιοποιούν τη διαφορετικότητα ως πηγή μάθησης και ανάπτυξης.

Η έρευνα εστιάζει στη διαπολιτισμική ικανότητα εκπαιδευτικών μέσω ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης, εντοπίζοντας τη σύνδεση μεταξύ της διαπολιτισμικής τους νοοτροπίας και των πρακτικών που εφαρμόζουν. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ενίσχυση της ικανότητάς τους να διαχειρίζονται πολιτισμικές συγκρούσεις μέσα από βιωματική μάθηση, επαγγελματική ανάπτυξη και πρακτικές διαπολιτισμικού διαλόγου.

Συνοψίζοντας, η εισήγηση αναδεικνύει τη σημασία της ενίσχυσης της διαπολιτισμικής ικανότητας των εκπαιδευτικών, με στόχο τη δημιουργία σχολείων που προάγουν την κοινωνική δικαιοσύνη και την αποδοχή της διαφορετικότητας. Μέσα από τη σύνδεση θεωρίας και πράξης, προτείνονται στρατηγικές για την καλλιέργεια διαπολιτισμικού διαλόγου, όπου οι πολιτισμικές διαφορές γίνονται γέφυρες συνεργασίας αντί για αιτίες συγκρούσεων, θέτοντας τα θεμέλια για ένα καλύτερο και πιο δίκαιο εκπαιδευτικό μέλλον.

ΦΙΛΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Πλέσσα Μαίρη
Φιλόλογος-Ιστορικός,Μ.Α., M.ed.,Δ/ντρια 3ου ΓΕΛ Κορυδαλλού-"Μελίνα Μερκούρη"

Στην εποχή μας, η φιλική προς το παιδί δικαιοσύνη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας εκπαιδευτικής διαδικασίας που προάγει τα δικαιώματα των μαθητών και ενισχύει την κοινωνική συνοχή. Το σχολείο του 21ου αιώνα οφείλει να διαμορφώνει ένα περιβάλλον στο οποίο όλοι οι μαθητές αισθάνονται σεβασμό, προστασία και ισότητα. Αυτή η αρχή είναι κρίσιμη για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίοι συχνά αντιμετωπίζουν πρόσθετες προκλήσεις ένταξης και αποδοχής. Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη διασύνδεση της φιλικής προς το παιδί δικαιοσύνης με την ενίσχυση της συμπερίληψης μαθητών με ειδικές ανάγκες στη σχολική κοινότητα. Στόχος είναι να παρουσιαστούν προσεγγίσεις και πρακτικές που καλλιεργούν τη δικαιοσύνη, ενσωματώνοντας τις αρχές της συμπερίληψης σε όλες τις εκφάνσεις της σχολικής ζωής.

Συγκεκριμένα, θα αναλυθούν οι τρόποι με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί μπορούν να λειτουργήσουν ως μεσολαβητές δικαιοσύνης, ενισχύοντας τη διαχείριση συγκρούσεων και προάγοντας την αποδοχή της διαφορετικότητας. Επιπλέον, θα παρουσιαστούν εκπαιδευτικά εργαλεία και τεχνικές που διευκολύνουν την κατανόηση των δικαιωμάτων των παιδιών από όλους τους μαθητές.

Η εισήγηση στηρίζεται σε θεωρητικές προσεγγίσεις, μελέτες πεδίου και παραδείγματα από την πράξη. Παράλληλα, αναδεικνύεται η ανάγκη υιοθέτησης πολιτικών που ενσωματώνουν τη φιλική προς το παιδί δικαιοσύνη στο εκπαιδευτικό σύστημα. Μέσα από τη σύνδεση θεωρίας και πράξης, η εισήγηση φιλοδοξεί να εμπνεύσει εκπαιδευτικούς, ερευνητές και φορείς χάραξης πολιτικής για τη διαμόρφωση ενός σχολείου όπου κάθε παιδί, ανεξαρτήτως των αναγκών του, έχει πρόσβαση σε ένα ασφαλές, υποστηρικτικό και δίκαιο περιβάλλον.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗΣ

Παπαποστόλου Κορνηλία
Πτυχιούχος τμήματος ψυχολογίας πανεπιστημίου κρήτης
Βενιανάκη Αικατερίνη
Μέλος ειδικού διδακτικού προσωπικού τμήματος ψυχολογίας πανεπιστημίου κρήτης

Στη διεθνή βιβλιογραφία έχει διερευνηθεί η συνεργασία εκπαιδευτικών Γενικής και Ειδικής Αγωγής μέσα στο σχολείο. Έχει δε αποδειχθεί ότι η συνεργασία είναι απαραίτητη τόσο για τα οφέλη που προκύπτουν από αυτήν για τους/τις μαθητές/τριες, όσο και για το σχολικό κλίμα. Εντούτοις, οι έρευνες για τη συνεργασία και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί μετά τη λήψη γνωμάτευσης, για την εφαρμογή των προτάσεων ή και του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης για μαθητές/τριες με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες, από όσο γνωρίζουμε, δεν υπάρχουν στην Ελλάδα.

Στην παρούσα έρευνα, η οποία αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης έρευνας από την οποία αντλήθηκαν δεδομένα, χορηγήθηκαν δύο ανοικτού τύπου ερωτήσεις σε δασκάλους/ες Γενικής και Ειδικής Αγωγής. Είκοσι (20) δάσκαλοι/ες Γενικής Αγωγής και είκοσι οχτώ (28) Ειδικής Αγωγής, οι οποίοι/ες δίδασκαν σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας και κυρίως της Κρήτης, ανταποκρίθηκαν και απάντησαν στις δύο ερωτήσεις. Χρησιμοποιήθηκε η θεματική ανάλυση για την ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Από την πρώτη ερώτηση: «Ποιο είναι το περιεχόμενο της συνεργασίας σας με τον/την εκπαιδευτικό Ειδικής/Γενικής Αγωγής; (περιγράψτε τι ακριβώς κάνετε)», προέκυψαν δύο θέματα : α) η συζήτηση με τους/τις εκπαιδευτικούς και β) η διαχείριση των συγκρούσεων και της απουσίας συνεργασίας. Από τη δεύτερη ερώτηση, «Αν προκύπτουν εμπόδια, αναφέρετε ποια είναι ή τι είδους εμπόδια προκύπτουν;», αναδύθηκαν τρία θέματα: α) Εμπόδια που αφορούν τη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, β) εμπόδια για τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου και γ) εμπόδια που αφορούν ατομικά χαρακτηριστικά τόσο των μαθητών/τριών όσο και των εκπαιδευτικών. Περαιτέρω ανάλυση, συζήτηση των αποτελεσμάτων και συμπεράσματα που προκύπτουν, θα συζητηθούν στο συνέδριο.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Μπελίτσου Νατάσα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Μήτση Ελευθερία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Μπερμπέρη Καλλιόπη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Σε ένα συμπεριληπτικό σχολείο όπου κάθε μαθητής αναγνωρίζεται ως μοναδικότητα με ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις, οι γονείς αναγνωρίζονται ως ισότιμοι συνεργάτες και μπορούν να σταθούν στην προσπάθεια των εκπαιδευτικών με διακριτούς ρόλους.

Στο «Ευρωπαϊκό Πρότυπο» ο στόχος είναι οι μαθητές με ιδιαιτερότητες να αξιολογούνται και να υποστηρίζονται με ξεχωριστό τρόπο. Ξεκινώντας την συνεργασία, γονείς και σχολείο συμφωνούν στις προτεραιότητες εκπαίδευσης. Στην αρχή δημιουργείται -μετά από συνέντευξη των γονιών με την ειδική παιδαγωγό- το «Ατομικό πλάνο επιτυχίας» του μαθητή. Το ηλεκτρονικό αρχείο του

μαθητή περιλαμβάνει εξατομικευμένους στόχους. Η διαδικασία αξιολόγησης και υποστήριξης αφορά το μαθητή σε σχέση με την ομάδα της τάξης, το ακαδημαϊκό πρόγραμμα, την αξιολόγηση σε σχέση με το δικό του ιστορικό και σε σχέση με τους εθνικούς στόχους της τάξης του. Όταν ο μαθητής δεν ανταποκρίνεται στο ρυθμό της τάξης προτείνεται διαφοροποίηση στη διδασκαλία. Αν σε περίοδο δύο μηνών δεν καταφέρει να ακολουθήσει την ομάδα, προτείνεται εξατομικευμένο πρόγραμμα παρέμβασης με συγκεκριμένες προτεραιότητες, στόχους, υλικό, μέσα, ώρες και εκπαιδευτικούς. Οι γονείς θα χρειαστεί να συμφωνήσουν για το πρόγραμμα. Ο εκπαιδευτικός που το εφαρμόζει καταγράφει καθημερινά ηλεκτρονικά σε κοινοποιημένο αρχείο στους γονείς τις απαραίτητες πληροφορίες (στόχοι, υλικό, τρόπος παρέμβασης κ.ά.). Η συγκεκριμένη καινοτομία δημιουργήθηκε με αφορμή τον covid όπου υπήρχε ανάγκη επικοινωνίας και συνεργασίας ασύγχρονα για θέματα που προέκυπταν στην ομάδα της τάξης. Η διαδικασία εξελίχθηκε σταδιακά, με την έμμεση επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της σε θέματα εξατομίκευσης, την επιμόρφωση των γονέων στις προτεραιότητες του παιδιού τους και με συνεργασία με παιδαγωγικά κριτήρια. Με την καινοτομία αυτή το κάθε παιδί υποστηρίζεται όπως του αρμόζει, οι γονείς αισθάνονται ασφάλεια και οι εκπαιδευτικοί θεωρούν δική τους ευθύνη την εξέλιξη κάθε μαθητή με ιδιαιτερότητες ανεξάρτητα από τον τρόπο διδασκαλίας. Έτσι, ο στόχος που προκύπτει είναι ότι η εκπαιδευτική κοινότητα θα μπορεί να λειτουργεί ως σύστημα που αντιμετωπίζει το παιδί με κοινές προτεραιότητες.

ΑΡΧΑΙΟ ΔΡΑΜΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ: ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΕ ΜΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΕΝΑ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Τζοβενάκη Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ01

Η εισήγησή μου αφορά την εφαρμογή συμπεριληπτικής παιδαγωγικής σε μία δημιουργική δραστηριότητα του σχολείου, όπως είναι η μαθητική θεατρική παράσταση. Συγκεκριμένα, μαθητές της ειδικής αγωγής του σχολείου όπου υπηρετώ ως φιλόλογος στη Λεμεσό της Κύπρου συνεργάζονται με μαθητές και μαθήτριες από διάφορες τάξεις του λυκείου προκειμένου να φέρουν εις πέρας ένα δεκάλεπτο θεατρικό δρώμενο από την "Αντιγόνη" του Σοφοκλή. Το δρώμενο αυτό παρουσιάζεται σε συνέδριο στην Αθήνα με πρωτοβουλία του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στο οποίο συμμετέχουν και άλλα σχολεία της Αθήνας. Θέμα του συνεδρίου τα ανθρώπινα δικαιώματα και η παραβίασή τους όπως διαφαίνεται μέσα από το αρχαίο δράμα. Τα ερωτήματα που εξετάζονται στην μελέτη αυτή είναι τα εξής: 1)Ποιες δυσκολίες προέκυψαν μέσα από τη συνεργασία παιδιών μεικτής ικανότητας; 2)Ποια είναι τα οφέλη που είχαν τα παιδιά που έλαβαν μέρος στη δράση αυτή; Για να απαντηθούν τα ερωτήματα αυτά αξιοποιείται η μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας, καθώς τα δεδομένα συλλέγονται από συνεντεύξεις των μαθητών/τριών και από δομημένες παρατηρήσεις που γράφουν οι ίδιοι/ες μαθητές/τριες που συμμετέχουν. Όσον αφορά τα αποτελέσματα, μερικές από τις δυσκολίες που προέκυψαν έχουν να κάνουν με τον χρόνο που διατίθεται για δοκιμές και με τον τρόπο αντιμετώπισης των παιδιών της ειδικής αγωγής από τα άλλα παιδιά. Παρά τις δυσκολίες, αναμφίβολα η εμπειρία που απέκτησαν όλα τα παιδιά ήταν πολύτιμη και τα οφέλη ποικίλα σε πνευματικό, ψυχολογικό και κοινωνικό επίπεδο. Η αξία της παρούσας έρευνας έγκειται στο ότι επιβεβαιώνεται η σημασία της συμπεριληπτικής παιδαγωγικής στα σχολεία για τη δημιουργία μιας πιο ανθρώπινης και δημοκρατικής κοινωνίας, με λιγότερες ανισότητες και περισσότερο σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα.

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΓΕΦΥΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Ζέρβα Ειρήνη
Post Doc Researcher- Adjunct Academic Faculty - Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.

Η σημασία της δημιουργίας ενός πιο ενταξιακού περιβάλλοντος για τα άτομα με νευροποικιλότητα τόσο στο εκπαιδευτικό σύστημα όσο και στην αγορά εργασίας, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, τα οφέλη της ένταξης και οι στρατηγικές για τη γεφύρωση των διαφορών προκειμένου να διασφαλιστούν ίσες ευκαιρίες για όλους, είναι πλέον επιτακτικές. Πολλές έρευνες επικεντρώνονται στη θεραπεία και διαχείριση των Νευροαναπτυξιακών Διαταραχών σε εκπαιδευτικά συμφραζόμενα σε όλα τα επίπεδα. Πολλές μελέτες έχουν εξετάσει τις επιπτώσεις των Ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών και της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας, ως τις πιο κοινές διαταραχές στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην ψυχική υγεία ενός ατόμου κατά τα σχολικά του χρόνια και στην ενήλικη ζωή του. Η νευροποικιλότητα ως έννοια έχει ενσωματωθεί στις επιστημονικές και εκπαιδευτικές πρακτικές, ευθυγραμμισμένη με την ιδέα της ένταξης και θεωρείται κρίσιμος παράγοντας για την αποτελεσματική εκπαιδευτική μεθοδολογία. Αφορά μαθησιακά και εκπαιδευτικά ευαίσθητους πληθυσμούς, οι οποίοι, αν και περιλαμβάνονται στη διαδικασία εκπαίδευσης, ενδέχεται να μην έχουν πάντα πλήρως αναγνωριστεί οι ευαισθησίες τους, ειδικά καθώς μεταβαίνουν στην ενήλικη ζωή και απομακρύνονται από το σχολικό περιβάλλον. Η ανώτατη εκπαίδευση αποτελεί μια μετάβαση σε μια πιο ενταξιακή κουλτούρα, η οποία θα έπρεπε να υπάρχει από τα πρώιμα στάδια της εκπαίδευσης. Στην ανώτατη εκπαίδευση, μπορεί να υπάρχουν στοιχεία τυχαιότητας, υποκειμενικότητας και μερικής πλαισίωσης, τα οποία ενδέχεται να είναι επιφανειακά. Ωστόσο, η πορεία προς την γνωστική ανάπτυξη και ακαδημαϊκή πρόοδο στηρίζεται στην ολιστική ανάπτυξη του ατόμου. Οποιαδήποτε διακοπή ή εμπόδιο σε αυτή την ανάπτυξη μπορεί να εμποδίσει την πνευματική και επαγγελματική πρόοδο, ενδεχομένως οδηγώντας σε κοινωνικό αποκλεισμό και άνισες εκπαιδευτικές ευκαιρίες. Είναι επιτακτική ανάγκη να αναδιοριστούν και να επικαιροποιηθούν τα συστήματα υποστήριξης ώστε να ευθυγραμμιστούν με τις ανάγκες των σύγχρονων ατόμων. Η τρέχουσα μελέτη επιδιώκει να αναδείξει το έλλειμμα των εκπαιδευτικών ευκαιριών ως προς τη δυνατότητα ενσωμάτωσης των ατόμων με νευροποικιλότητα στην αγορά εργασίας.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΔΕΠ-Υ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΤΑΞΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Αναστασοπούλου Μελίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η εξελεκτική πορεία των εκπαιδευτικών συστημάτων και οι ραγδαίες αλλαγές στη ροή της γνώσης καταδεικνύουν την αναγκαιότητα της αναδιαμόρφωσης των συνθηκών στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα. Στο πλαίσιο της Ενιαίας Εκπαίδευσης το σύγχρονο σχολείο, προσαρμοζόμενο στις νέες ανάγκες, οφείλει να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες, εξασφαλίζοντάς ίσες ευκαιρίες μάθησης.

Με τη θεσμοθέτηση του Ν. 3699/2008 επιχειρήθηκε η ένταξη μαθητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ε.ε.α.) στη Γενική Τάξη. Στους/στις μαθητές/τριες με ε.ε.α εντάσσονται και οι μαθητές/τριες με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ). Τα τελευταία χρόνια, η συχνότητα της εμφάνισης των μαθητών/τριών με ΔΕΠ-Υ στη Γενική Τάξη παρουσιάζεται σημαντικά αυξημένη.

Ο σύγχρονος εκπαιδευτικός αποκτά καθοριστικό ρόλο για την αποτελεσματική υποστήριξη των μαθητών/τριών με ΔΕΠ-Υ, καθώς καλείται να εφαρμόσει σύγχρονες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο της Γενικής Τάξης, ακολουθώντας διεθνή μοντέλα, διαμορφωμένα υπό το πρίσμα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Αναφορικά με προβλήματα συμπεριφοράς υποστηρίζεται διεθνώς η σύναψη ενός «συμβολαίου συναντίληψης», ενώ ιδιαίτερα αποτελεσματική πρακτική είναι η εφαρμογή της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας. Επιπλέον, μέσω της εφαρμογής της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας θα προαχθεί σημαντικά η μαθησιακή διαδικασία, καθώς μέσω του διαλόγου και της αλληλεπίδρασης με τους/τις συμμαθητές του θα καταφέρει ο μαθητής να βελτιώσει τις φιλικές του σχέσεις Συνάμα, κρίνεται αναγκαία η τροποποίηση της σχολικής τάξης, κάνοντας τις απαραίτητες χωροταξικές αλλαγές.

Ως εκ τούτου, μέσω της Συμπεριληπτικής εκπαίδευσης δίδεται η δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να εφαρμόζει το αναλυτικό πρόγραμμα για όλους τους μαθητές (με και χωρίς ΔΕΠ-Υ), στοχεύοντας στην παροχή ίσων ευκαιριών, αλλά και στοχευμένων κινήτρων. Με ευήκοα ώτα, τη συμβολή όλων μας και τη θετική προδιάθεση ως προς τη διαφορετικότητα, θα καταφέρουμε να επιτύχουμε την πλήρη Συμπερίληψη των μαθητών/τριών με ε.ε.α στη Γενική Τάξη, δημιουργώντας κατ΄επέκταση ένα Σχολείο για όλους.

Η ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Μαρίνος Ανδρέας
Δ/ντης Δευτεροβάθμιας Ανατολικής Αττικής

Η ενισχυτική διδασκαλία είναι ένας θεσμός που στοχεύει στην υποστήριξη μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ή από χαμηλό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον. Βασίζεται σε διεθνείς πρακτικές, ενώ στην Ελλάδα ρυθμίζεται από τον Ν. 4818/2022. Σκοπός της είναι η επανένταξη των μαθητών στη διαδικασία μάθησης, η βελτίωση των επιδόσεων, η μείωση της μαθητικής διαρροής και η αύξηση πρόσβασης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στα γυμνάσια, η ενισχυτική διδασκαλία περιλαμβάνει μαθήματα όπως Νεοελληνική Γλώσσα, Αρχαία Ελληνικά, Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία και Αγγλικά, με ώρες διδασκαλίας που ποικίλλουν ανά τάξη. Σύμφωνα με διεθνείς έρευνες, η ενισχυτική διδασκαλία αποφέρει κυρίως θετικά αποτελέσματα, ιδιαίτερα σε μαθήματα όπως τα Μαθηματικά. Ωστόσο, οι επιπτώσεις διαφέρουν ανάλογα με το περιβάλλον, τον χρόνο εφαρμογής και τη μέθοδο διδασκαλίας.

Η μεγάλη γεωγραφική έκταση της Ανατολικής Αττικής και η απουσία αποτελεσματικής δημόσιας συγκοινωνίας καθιστούν δύσκολη τη μετακίνηση των μαθητών στα Σχολικά Κέντρα Αντισταθμιστικής Εκπαίδευσης (Σ.Κ.Α.Ε.). Αυτό οδηγεί σε χαμηλή συμμετοχή και συχνές απουσίες. Επιπλέον, οι καθηγητές συχνά τοποθετούνται σε περισσότερα από δύο Σ.Κ.Α.Ε., αντιμετωπίζοντας δυσκολίες συντονισμού και αυξημένα κόστη μετακίνησης. Η καθυστέρηση έναρξης του προγράμματος αποτελεί έναν ακόμη παράγοντα που περιορίζει τη συμμετοχή, καθώς οι μαθητές έχουν ήδη οργανώσει εξωσχολικές δραστηριότητες. Η συνένωση μαθητών από διαφορετικά σχολεία επιφέρει ανομοιογένεια στις γνώσεις, ενώ οι συχνές παραιτήσεις εκπαιδευτικών λόγω άλλων προσλήψεων επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία. Από την άλλη πλευρά, όσοι μαθητές παρακολουθούν τακτικά το πρόγραμμα παρουσιάζουν βελτίωση στις επιδόσεις και καλύπτουν μαθησιακά κενά. Ωστόσο, η απουσία υποδομών, όπως σχολικά λεωφορεία, προσθέτουν εμπόδια στην επιτυχημένη εφαρμογή. Προτείνονται μέτρα, όπως η έναρξη του προγράμματος με την έναρξη του σχολικού έτους, η διεξαγωγή μαθημάτων στα σχολεία φοίτησης, η δημιουργία περισσότερων Σ.Κ.Α.Ε. ανά δήμο και η βελτίωση της διαδικασίας πρόσληψης εκπαιδευτικών. Η αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων είναι κρίσιμη για την αποτελεσματικότητα του θεσμού.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ

Μαρκαντώνη Στέλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στην εισήγηση παρουσιάζεται η ανασκόπηση σε διεθνές επίπεδο των πρακτικών διάκρισης σε βάρος μαθητών από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα. Διερευνάται ο τρόπος με τον οποίο οι σχολικές πρακτικές συμβάλλουν σε διακρίσεις σε βάρος μαθητών ρόμικης καταγωγής στο πλαίσιο των εφαρμοζόμενων παιδαγωγικών και διδακτικών πρακτικών, καθώς αυτοί αποτελούν ευάλωτη κοινωνική ομάδα. Το επιστημονικό ενδιαφέρον για τη διερεύνηση του θέματος έχει αφετηρία την πραγματικότητα των σχολικών ανισοτήτων σε βάρος των Ρομά. Υπό το πρίσμα του Κοινωνικού Κονστρουκτιβισμού και της εθνομεθοδολογικής προσέγγισης, αναλύονται οι διαδικασίες κοινωνικής κατασκευής των κατηγοριών φύλο, φυλή και κοινωνική τάξη στο πλαίσιο μιας αντιουσιοκρατικής προσέγγισης, αναφορικά με το πώς κατασκευάζεται το φύλο, η φυλή, η κοινωνική τάξη. Στο πλαίσιο της γενικότερης ανάλυσης της κατασκευής της διαφορετικότητας και της κοινωνικής ανισότητας, αποκτά ενδιαφέρον η σύνδεση της κατασκευής της διαφορετικότητας των κατηγοριών φύλο, φυλή και κοινωνική τάξη με την εκπαιδευτική ανισότητα. Αναλύεται μέσα από κοινωνικές διαδικασίες η κατασκευή της διαφορετικότητας, η οποία οδηγεί στην κατασκευή της ταυτότητας των ατόμων. Παρουσιάζονται ευρήματα διεθνών εθνογραφικών ερευνών, οι οποίες αναλύουν τις παιδαγωγικές πρακτικές κατασκευής της διαφορετικότητας των κοινωνικών κατηγοριών (εθνότητα, φυλή, κοινωνική τάξη) που συνδέονται με σχολικές ανισότητες. Προσεγγίζεται η κατασκευή της διαφορετικότητας εντός της σχολικής τάξης και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην αλληλεπίδραση με τους μαθητές και στις διαδικασίες κατασκευής της διαφορετικότητας των Ρομά μαθητών.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Κιουρτσόγλου Παρασκευή
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 και ΠΕ86
Χατζημιχαήλ Μαρία
Φιλόλογος

Η ενταξιακή παιδαγωγική ή σχολική ένταξη υποστηρίζει όλους τους μαθητές και αναφέρεται στους τρόπους με τους οποίους τα μαθήματα, οι δραστηριότητες στην τάξη, τα προγράμματα σπουδών και οι αξιολογήσεις λαμβάνουν υπόψη θέματα διαφορετικότητας, ώστε να εμπλέκουν όλους τους μαθητές σε μάθηση που είναι ουσιαστική, σχετική και προσβάσιμη. Στην παρούσα ανασκόπηση παρουσιάζονται ο θεσμός της παράλληλης στήριξης (Π.Σ.), ο θεσμός των τμημάτων ένταξης (Τ.Ε.), πώς ορίζεται η σχολική ένταξη, οι πρακτικές της, η διεθνής και η ελληνική πραγματικότητα και η συμβολή της τεχνητής νοημοσύνης. Στα συμπεράσματα διαφαίνεται ότι στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ο θεσμός μειονεκτεί στην εκπλήρωσή του και απέχει από τον τρόπο εφαρμογής του. Ειδικότερα, υποστηρίζεται ο κρατικός σχεδιασμός ενταξιακής εκπαίδευσης και συνεκπαίδευσης μέσω θεσμικού πλαισίου, όμως υπάρχουν εμπόδια στην υλοποίησή του λόγω έλλειψης κατάλληλης επιμόρφωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού και απαραίτητων υποδομών.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ 1ΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Φίλιου Δήμητρα
Διευθύντρια 1ου Εσπερινού Γυμνασίου Αγ. Δημητρίου. PhD Ιατρική Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Κομητοπούλου Παυλίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02. PhD Ιστορία ΕΚΠΑ

Η συμπερίληψη και η εκπαιδευτική δικαιοσύνη αποτελούν επίκαιρες έννοιες της σχολικής πραγματικότητας. Ο νόμος 4610/2019 ορίζει ότι στα Εσπερινά Γυμνάσια παράλληλα με τους ενήλικους/ες και τους εργαζόμενους/ες ανήλικους/ες μαθητές/τριες, μπορούν, κατ' εξαίρεση και με βεβαίωση της οικείας Υπηρεσίας Επιμελητών/τριών Ανηλίκων, να εγγράφονται ανήλικοι/ες μαθητές/τριες. Η εξαίρεση αυτή προβλέπεται στο πλαίσιο της πρόληψης και αντιμετώπισης της παραβατικότητας και της θυματοποίησης. Πρόκειται για ανήλικους/ες με αποκλίνουσα ή και παραβατική συμπεριφορά και με αποχή, πολλές φορές έως και τρία χρόνια, από το σχολικό πλαίσιο, οι οποίοι έχουν κοινά χαρακτηριστικά και ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες, χρειάζονται δε ιδιαίτερη μέριμνα σε κοινωνικό, ψυχολογικό και παιδαγωγικό επίπεδο. Ο αριθμός μαθητών/τριών αυτής της κατηγορίας βαίνει αυξανόμενος στο σχολείο μας από το 2019 έως σήμερα. Οι εν λόγω μαθητές/τριες αντιμετωπίζουν σοβαρές ψυχοσυναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, γεγονός που εμποδίζει την ένταξή τους στην σχολική κοινότητα. Οι εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές πρακτικές και οι προσεγγίσεις που ακολουθούνται στο σχολείο μας είναι πολυεπίπεδες. Πρώτιστα στοχεύουν στην ενεργοποίηση της σχολικής κοινότητας, ώστε να μειωθεί το ποσοστό σχολικής διαρροής, όλοι/ες οι μαθητές/τριες να βρεθούν σε συγκλίνουσες πορείες, ενώ παράλληλα ο/η κάθε μαθητής/τρια να αντιμετωπιστεί και εξατομικευμένα. Η υπέρβαση των δυσκολιών και των προκλήσεων που αναδύονται από την ιδιαίτερη σύσταση του μαθητικού δυναμικού του σχολείου μας και η ενίσχυση του επιτελούμενου έργου επιδιώκεται μέσα από ποικίλες συνεργασίες με κοινωνικούς και εκπαιδευτικούς φορείς και μέσω της διαρκούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Από την αποκτηθείσα μέχρι τώρα εμπειρία μας, νομίζουμε ότι η έμπρακτη συμπερίληψη και η εκπαιδευτική δικαιοσύνη σε μια σχολική κοινότητα, όπως αυτή του σχολείου μας, αποτελούν κοινωνική αναγκαιότητα και για να επιτευχθούν απαιτούνται θεσμικές παρεμβάσεις.

ΌΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΧΕΡΙ ΜΕ ΧΕΡΙ: Η ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Γάκη Ουρανία
Νηπιαγωγός- MSc στην εκπαιδευτική πολιτική: σχεδιασμός, ανάπτυξη & διοίκηση
Μάρκου Κλεοπάτρα
Νηπιαγωγός- MSc στην εκπαιδευτική πολιτική: σχεδιασμός, ανάπτυξη & διοίκηση
Δραχμάνη Ευτυχία
Νηπιαγωγός- MSc στην εκπαιδευτική ψυχολογία

Η εισήγηση αφορά Μελέτη Περίπτωσης σε πρόγραμμα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που υλοποιήθηκε από τα δύο τμήματα του 16ου Νηπιαγωγείου Κορίνθου (Υποχρεωτικό Τμήμα & Τμήμα ΔΥΕΠ) το σχολικό έτος 2023-24. Οι μαθητές/τριες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ήταν γηγενή παιδιά και παιδιά πρόσφυγες από την Ασία και την Αφρική. Το πρόγραμμα εντάσσεται και αποτελεί

συνέχεια της ευρύτερης συνεργασίας μεταξύ των 2 τμημάτων, η οποία ξεκίνησε με την έναρξη λειτουργίας του Τμήματος ΔΥΕΠ (2020-21). Σκοπός του προγράμματος υπήρξε η προώθηση συναισθηματικής ευαισθητοποίησης, η ενίσχυση της διαπολιτισμικής αγωγής, η καλλιέργεια δεξιοτήτων σεβασμού στην ετερότητα και την πολυμορφία, η αποδοχή της διαφορετικότητας και η ανάπτυξη συνεργασίας των γηγενών μαθητών/τριων με τα προσφυγόπουλα. Οι εκπαιδευτικοί συνεργάστηκαν για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ποικίλων καινοτόμων δράσεων στα πλαίσια των αρχών της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης και της Διαφορποιημένης Μάθησης. Οι συμπεριληπτικές πρακτικές αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής και της συνεργασίας όλων των παιδιών, των γονιών και της τοπικής κοινωνίας, δηλαδή το σχολείο «μπαίνει» σε μία διαδικασία αλλαγής και μετασχηματισμού, αποσκοπώντας στην επί ίσοις όροις εκπαίδευση των μαθητών/τριων, ώστε να γίνει πιο δημοκρατικό και αποτελεσματικό. Η διάχυση των δράσεων πραγματοποιήθηκε μέσω του επισήμου Blog σχολείου καθώς και με αναρτήσεις στον τοπικό ηλεκτρονικό τύπο. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρατήρηση τόσο των εμπλεκομένων όσο και των γονέων τους έδειξαν ότι η καλλιέργεια διαπολιτισμικής κατανόησης και η ανάπτυξη διαπολιτισμικής συνείδησης αποτελούν καίρια σημεία στην προώθηση της εκπαίδευσης και της κοινωνικής αλληλεγγύης στον 21ο αιώνα. Αυτές οι διαδικασίες συμβάλλουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου οι συμμετέχοντες δύνανται να αναπτύξουν ενσυναίσθηση, ανοχή και σεβασμό προς τη διαφορετικότητα και να βιώσουν μια ενεργή και ολοκληρωμένη εκπαιδευτική εμπειρία σήμερα. Ταυτόχρονα όμως εκπαιδεύονται ώστε να συμβάλλουν στην δημιουργία μιας ανοιχτής στην διαφορετικότητα κοινωνίας του αύριο όπου όλοι/ες οι πολίτες ανεξάρτητα από την προέλευσή τους θα έχουν τον χώρο τους εντός αυτής.

ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ : ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΑΚΥΡΗΞΗ ΤΗΣ ΣΑΛΑΜΑΝΚΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Κατσούγκρη Αναστασία
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ -ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Στο πέρασμα των χρόνων η εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία έχει περάσει διάφορα στάδια . Στις αρχαίες κοινωνίες η αναπηρία αντιμετωπίζονταν με προκατάληψη και τα άτομα με αναπηρία αποκλείονταν από την εκπαίδευση και κατ΄επέκταση από την κοινωνία. Στον Βυζάντιο και στον Μεσαίωνα η αναπηρία ήταν συνώνυμο της «κατάρας» και της «αμαρτίας» (Winzer, M. A. (1993) Σήμερα, από τη διακήρυξη της Σαλαμάνκα (1994), και μετά,, η παιδαγωγική συζήτηση έχει μετατοπιστεί από την πρόταση της ενσωμάτωσης (mainstreaming) και της ένταξης (integration) σε αυτήν της συνεκπαίδευσης (inclusion) των μαθητών με και χωρίς Αναπηρία σε «ένα σχολείο για όλους» όπως αναφέρεται στη Χάρτα του Λουξεμβούργου (1996), (Watkins 2003).

Σε αντίθεση με την πολιτική της ένταξης, που προωθεί την ιδέα της προσαρμογής του μαθητή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στις απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος και του σχολείου, η συνεκπαίδευση αναφέρεται στην αναδιοργάνωση του σχολείου ώστε να συμπεριλάβει (Include) και τους μαθητές με Αναπηρία (Χατζημανώλη, 2005).

Στην παρούσα εισήγηση θα γίνει μία σύντομη ιστορική αναδρομή στην πορεία της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία από την ενσωμάτωση στην ένταξη και τέλος στην συνεκπαίδευση. Επίσης μέσα από βιβλιογραφική αναφορά θα γίνει μία συγκριτική μελέτη των εκπαιδευτικών συστημάτων της Ευρώπης, των ΗΠΑ και της Ελλάδας στην εφαρμογή των προγραμμάτων συνεκπαίδευσης και της υλοποίησης των διακηρύξεων της Συνθήκης της Σαλαμάνκας.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΑΥΤΙΣΜΟΥ (Δ.Α.Φ) ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ: Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ.

Τσαμπαλάς Ευάγγελος
Εκπαιδευτικός

Η Διαταραχή του Φάσματος Αυτισμού είναι μια νευροαναπτυξιακή διαταραχή που χαρακτηρίζεται από αριθμό συμπεριφορικών χαρακτηριστικών καθώς και ελλείμματα στην κοινωνική συμπεριφορά. Οι κοινωνικές αδεξιότητες, η ανικανότητα κατανόησης των συναισθημάτων και η ανεπάρκεια να καταλαβαίνουν τις προθέσεις των άλλων οδηγεί τα παιδιά με ΔΦΑ στην έλλειψη της αίσθησης της αυτοσυντήρησης, γεγονός που τα καθιστά επιρρεπή σε θέματα σχολικού εκφοβισμού, καθώς ενδέχεται να πέσουν θύματα εκφοβισμού από τους συνομήλικούς τους σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους τυπικούς συμμαθητές του. Αυτές οι εκδηλώσεις εκφοβισμού, μπορούν να οδηγήσουν τα παιδιά με ΔΦΑ σε δυσπροσάρμοστη προβληματική συμπεριφορά και στην κοινωνική απομόνωση.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Γούλιαρης Παναγιώτης
Αρχιτέκτων, Αν. Καθηγητής Τμήματος Αρχιτεκτόνων Δ.Π.Θ.
Δασκαλάκη Γεωργία
Εκπαιδευτικός, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Αρχιτεκτόνων Δ.Π.Θ
Γρηγοριάδου Μαρία
Αρχιτέκτων, Αν. Καθηγήτρια Τμήματος Αρχιτεκτόνων Δ.Π.Θ.
Τσάρας Γιάννης
Αρχιτέκτων, Αν. Καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Κρήτης

Η αισθητηριακή ολοκλήρωση των μαθητών με αναπηρία παρουσιάζει ένα σημαντικό φάσμα νευρολογικών διαφορών και ελλείψεων. Ο τρόπος με τον οποίο κάθε μαθητής λαμβάνει και επεξεργάζεται τα εξωτερικά ερεθίσματα μέσω των αισθητήριων οργάνων, μπορεί να ποικίλει και να εκφράζεται με διαφορετικό τρόπο. Το εκπαιδευτικό περιβάλλον μέσα στο οποίο οι μαθητές καθημερινά παίζουν, αλληλεπιδρούν, επικοινωνούν και λαμβάνουν ερεθίσματα, λειτουργεί καταλυτικά στη βελτίωση της αισθητηριακής τους επεξεργασίας. Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός της σχολικής μονάδας μπορεί να επηρεάσει θετικά τους μαθητές που αντιμετωπίζουν περιορισμό στην κίνηση, στη γνωστική, στην αντιληπτική καθώς και στην κιναισθητική ικανότητα. Τα χρώματα, η επιλογή των υλικών, ο σχεδιασμός του σχολικού κτιρίου και η δημιουργία χώρων που προάγουν την αισθητηριακή διέγερση, φαίνεται να επιδρά σημαντικά στη βελτίωση της αισθητηριακής ολοκλήρωσης των μαθητών προσχολικής αγωγής. Η δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος οικείου και φιλικού προς τους μαθητές που βρίσκονται στο φάσμα αυτισμού, φαίνεται να μειώνει το αίσθημα ανησυχίας και άγχους που μπορεί να πυροδοτήσουν τη συμπτωματολογία. Ο κατάλληλος σχεδιασμός της εισόδου της σχολικής μονάδας ώστε να παραπέμπει σε έναν οικείο χώρο, η αποφυγή γυαλιστερών και ανακλαστικών επιφανειών, η προσεκτική επιλογή φωτισμού και η δημιουργία χώρων που ευνοούν την ανάπτυξη πολυαισθητηριακών ικανοτήτων, είναι κάποιες από τις παραμέτρους που πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν κατά τον σχεδιασμό μιας σχολικής μονάδας ειδικής εκπαίδευσης. Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός σχολικών κτιρίων για την ανάπτυξη της αισθητηριακής ολοκλήρωσης, πρέπει να εστιάζει στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που δίνει ευκαιρίες τους

μαθητές για την ενίσχυση της αδρής-λεπτής κινητικότητας, για τη βελτίωση του οπτικοκινητικού συντονισμού, για τη διέγερση των αισθητήριων οργάνων και την αλληλεπίδραση με το περιβάλλον.

Η ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ. ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΙΘΕΜΕΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Λουάρη Μαρίνα
Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, ΣΕΠ ΑΠΚΥ

Η εισήγηση αποτελεί κεντρικό σημείο της ζωής του ατόμου καθώς σημαντικό μέρος της ημέρας δαπανάται είτε στην άσκηση ενός επαγγέλματος είτε στην αναζήτηση εργασίας. Για τα άτομα με αναπηρία επίσης, η εργασία κατέχει σημαντική θέση καθώς η εκπαίδευση σε συνδυασμό με την εργασία και την ανεξάρτητη διαβίωση αποτελούν κομβικό σημείο της κοινωνικής τους ένταξης. Ωστόσο, η σημερινή εργασιακή κατάσταση σε παγκόσμιο επίπεδο, αποκαλύπτει ότι ο συγκεκριμένος πληθυσμός βρίσκεται σε δυσμενέστερη θέση συγκριτικά με τον γενικό πληθυσμό. Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας προκύπτουν αμφιλεγόμενα αποτελέσματα ως προς την προτιθέμενη συμπεριφορά του γενικού πληθυσμού για την εργασιακή ένταξη των ατόμων με αναπηρία. Για τον λόγο αυτό, σκοπός της παρούσας εισγησης ήταν μια αρχική διερεύνηση των απόψεων και της προτιθέμενης συμπεριφοράς του γενικού πληθυσμού στην Ελλάδα. Συμμετείχαν 244 άτομα από διάφορες εργασιακές και κοινωνικές ομάδες. Η συλλογή των δεδομένων έγινε με ένα σταθμισμένο ερευνητικό εργαλείο, 5βαθμιας κλίμακας Likert, με υψηλή εγκυρότητα και αξιοπιστία, το οποίο διαμοιράστηκε μέσω κοινωνικών δικτύων με την μέθοδο της χιονοστιβάδας. Επιπλέον, υπήρχαν και ανοικτού τύπου ερωτήσεις, με στόχο την περαιτέρω διερεύνηση των αντιλήψεών τους. Από την ανάλυση των δεδομένων προέκυψε ότι εκείνοι που είχαν προηγούμενη επαφή με άτομο με αναπηρία είτε αφορούσε το οικογενειακό είτε το εργασιακό περιβάλλον έδειξαν πιο αρνητικά προτιθέμενη συμπεριφορά σε σχέση με εκείνους που δεν είχαν καμία προηγούμενη επαφή. Μεταξύ ανδρών και γυναικών δεν υπήρξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές. Αντιθέτως, μεταξύ των ηλικιακών ομάδων καταγράφηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές, με τους νέους ηλικίας 20-30 ετών να εκδηλώνουν την πιο αρνητικά προτιθέμενη συμπεριφορά. Επίσης, στατιστικά σημαντική διαφορά παρατηρήθηκε και στον παράγοντα "εκπαίδευση" με τους απόφοιτους ΑΕΙ να εκδηλώνουν την πιο αρνητικά προτιθέμενη συμπεριφορά σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες εκπαίδευσης. Αυτά τα ευρήματα συζητούνται βάση της διεθνούς βιβλιογραφίας.

Η ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ ΚΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Βόλκου Αναστασία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού (bullying) αποτελεί σοβαρό κοινωνικό ζήτημα με σημαντικές επιπτώσεις στη σωματική, ψυχολογική και κοινωνική ευημερία των μαθητών. Ο εκφοβισμός διακρίνεται σε τέσσερις κύριες μορφές: σωματικό, λεκτικό, κοινωνικό και καταστροφή περιουσίας, ενώ ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός λειτουργεί ως μέσο εξάπλωσης αυτών των μορφών. Οι συνέπειες για τα θύματα περιλαμβάνουν σωματικές ενοχλήσεις, ψυχολογικές δυσκολίες και μείωση της σχολικής επίδοσης. Οι θύτες, αντίστοιχα, εμφανίζουν παραβατικές συμπεριφορές, ψυχοσωματικά προβλήματα και μειωμένη απόδοση στο σχολείο. Οι παρατηρητές του εκφοβισμού

βιώνουν επίσης συναισθήματα άγχους και αδυναμίας. Έρευνες δείχνουν ότι το ποσοστό εκφοβισμού στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα υψηλό, με το 39% των μαθητών να έχει δεχθεί εκφοβισμό, ενώ το 25% δηλώνει θύμα. Το φαινόμενο του εκφοβισμού εντείνεται στις μεγαλύτερες τάξεις και αυξάνεται με την ηλικία. Η έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων αποτελεί βασικό παράγοντα εξάπλωσής του. Για την έγκαιρη αναγνώριση των περιστατικών εκφοβισμού σημαντική είναι η διερευνητική παρατήρηση, η εμπλοκή των εκπαιδευτικών και η συνεργασία με γονείς και μαθητές. Τα θύματα συχνά εμφανίζουν εσωστρέφεια, χαμηλή αυτοεκτίμηση και κοινωνική απομόνωση, ενώ οι θύτες χαρακτηρίζονται από παρορμητικότητα και αντικοινωνική συμπεριφορά. Για την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου, προτείνονται εκπαιδευτικές παρεμβάσεις όπως το σχολικό δράμα, οι κοινωνικές ιστορίες, οι αρχές της επανορθωτικής δικαιοσύνης και τα προγράμματα πρόληψης, όπως το «Olweus Bullying Prevention Program». Επιπλέον, το πρόγραμμα «Ομότιμων Μεσολαβητών», επικεντρώνεται στη διαμεσολάβηση από ομότιμους μαθητές και μπορεί να συμβάλει κι αυτό στη μείωση του εκφοβισμού. Η σχολική κοινότητα και οι θεσμοί οφείλουν να αναπτύξουν δράσεις ενημέρωσης, πρόληψης και παρέμβασης, ενισχύοντας τη συνεργασία εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων για τη δημιουργία ενός ασφαλούς σχολικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση της αλληλεγγύης και αποδοχής της διαφορετικότητας.

"ΣΧΟΛΕΙΑ ΓΙΑ ΌΛΟΥΣ: ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ"

Καφά Σοφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η εκπαίδευση αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα και βασικό πυλώνα για τη δημιουργία μιας δίκαιης και δημοκρατικής κοινωνίας. Ωστόσο, η πραγματικότητα συχνά αποκαλύπτει ανισότητες και αποκλεισμούς, με μαθητές και μαθήτριες από ευάλωτες ομάδες να αντιμετωπίζουν εμπόδια στην πρόσβαση και τη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η παρούσα πρόταση υπογραμμίζει την ανάγκη για δημιουργία συμπεριληπτικών σχολικών κοινοτήτων, που προάγουν την εκπαιδευτική δικαιοσύνη και εξασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες μάθησης για όλους, ανεξάρτητα από την καταγωγή, τη θρησκεία, την αναπηρία ή άλλες διαφορές. Η πρόταση βασίζεται σε θεωρητικές προσεγγίσεις που αναδεικνύουν τη σημασία της συμπερίληψης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της δημοκρατικής συμμετοχής στην εκπαίδευση. Εξετάζονται οι έννοιες της συμπερίληψης, της εκπαιδευτικής δικαιοσύνης, της διαφορετικότητας και της διαπολιτισμικότητας, καθώς και οι παράγοντες που συμβάλλουν στη δημιουργία αποκλεισμών και ανισοτήτων στο σχολικό περιβάλλον. Επιπλέον, διερευνώνται οι παιδαγωγικές πρακτικές και οι στρατηγικές που μπορούν να προωθήσουν τη συμπερίληψη και την εκπαιδευτική δικαιοσύνη, όπως η διαφοροποιημένη διδασκαλία, η συνεργατική μάθηση, η διαπολιτισμική εκπαίδευση και η συμμετοχή των μαθητών, μαθητριών και των γονέων στη λήψη αποφάσεων. Η δημιουργία συμπεριληπτικών σχολικών κοινοτήτων αποτελεί μια σύνθετη και πολυδιάστατη πρόκληση. Απαιτείται η δέσμευση και η συνεργασία όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, καθώς και η υιοθέτηση μιας ολιστικής προσέγγισης, που να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες κάθε μαθητή και μαθήτριας. Η παρούσα πρόταση επιδιώκει να συμβάλει στην ενίσχυση του δημόσιου διαλόγου σχετικά με την ανάγκη για εκπαιδευτική δικαιοσύνη και κοινωνική συνοχή, προτείνοντας καλές πρακτικές και στρατηγικές που ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών, μαθητριών, γονέων και άλλων ενδιαφερομένων φορέων, με στόχο τη διαμόρφωση ενός εκπαιδευτικού συστήματος εδραιωμένου στις αρχές της διαφάνειας και της δημοκρατίας, δημιουργώντας σχολεία που θα σέβονται τη διαφορετικότητα, θα προάγουν τη συμμετοχή και θα παρέχουν ίσες ευκαιρίες μάθησης για όλα τα παιδιά.

Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (ΕΒΠ) ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Φουντουλάκη Κυριακή
Κοινωνική Λειτουργός ΠΕ30

Το Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην υποστήριξη μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, διευκολύνοντας την καθημερινή τους διαβίωση και ενισχύοντας την κοινωνική και εκπαιδευτική τους ένταξη. Η συμβολή του εκτείνεται πέρα από τη φυσική υποστήριξη, καθώς προάγει την αυτονομία των μαθητών μέσω εξειδικευμένων παρεμβάσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση των δεξιοτήτων αυτοεξυπηρέτησης, κοινωνικής προσαρμογής και επικοινωνίας.

Η επαγγελματική δεοντολογία του ΕΒΠ στηρίζεται σε αρχές όπως η εμπιστευτικότητα, ο σεβασμός στην προσωπικότητα του μαθητή, η υπευθυνότητα και η συνεργασία με το εκπαιδευτικό και θεραπευτικό προσωπικό. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων των μαθητών είναι ζήτημα ύψιστης σημασίας, καθώς ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR) επιβάλλει αυστηρούς κανόνες για τη διαχείριση και επεξεργασίας δεδομένων ανηλίκων, διασφαλίζοντας τη γονική συγκατάθεση και την προστασία της εκπαιδευτικής ιδιωτικότητας.

Το ΕΒΠ συνεργάζεται στενά με εκπαιδευτικούς και θεραπευτές, ακολουθώντας εξατομικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης και παρέμβασης. Παράλληλα, η επικοινωνία με τους γονείς αποτελεί κεντρικό άξονα της εργασίας του, εξασφαλίζοντας τη συνέπεια μεταξύ σχολικού και οικογενειακού περιβάλλοντος.

Η ενδυνάμωση του ρόλου του ΕΒΠ μέσω συνεχούς εκπαίδευσης, σε ζητήματα δεοντολογίας και προστασίας δεδομένων, κρίνεται απαραίτητη για την επίτευξη ασφαλούς, υποστηρικτικού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος, ενισχύοντας τη συνολική ποιότητα της ειδικής αγωγής και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ντούλια Αθηνά
Σύμβουλος εκπαίδευσης

Η λογοτεχνία, ως καθρέφτης της κοινωνίας, έχει τη δύναμη να αναδεικνύει φωνές που συχνά παραμένουν στο περιθώριο, να ενισχύει την ενσυναίσθηση και να προάγει τις αξίες της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η παρούσα εισήγηση διερευνά τον ρόλο της λογοτεχνίας ως εργαλείου συμπερίληψης, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο τα λογοτεχνικά κείμενα μπορούν να καλλιεργήσουν τον σεβασμό προς τη διαφορετικότητα και να συμβάλουν στην αποδόμηση στερεοτύπων και προκαταλήψεων.

Θα παρουσιαστούν λογοτεχνικά έργα που προάγουν τη διαπολιτισμικότητα, την κοινωνική ισότητα και τα δικαιώματα των ευάλωτων ομάδων, καθώς και πρακτικές αξιοποίησής τους σε εκπαιδευτικά και πολιτιστικά πλαίσια. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη σημασία της εκπροσώπησης διαφορετικών ταυτοτήτων και εμπειριών, καθώς και στον ρόλο των εκπαιδευτικών, των συγγραφέων και των εκδοτών στη διαμόρφωση ενός πιο συμπεριληπτικού αναγνωστικού τοπίου.

Η εισήγηση επιδιώκει να αναδείξει τη λογοτεχνία ως μέσο κοινωνικής αλλαγής, ικανό να εμπνεύσει διάλογο, να διαμορφώσει στάσεις και να ενθαρρύνει δράσεις που προάγουν τη δικαιοσύνη και τη συνοχή μέσα στην κοινωνία.

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ [Ε.Μ.ΠΡΟΣ.] ΩΣ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΑΞΙΩΝ, ΗΘΩΝ ΚΑΙ ΕΘΙΜΩΝ. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ-ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΟΜΑΔΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ψαλτοπούλου Ντόρα
Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια, Μουσικοθεραπεύτρια, PhD, MA-CMT Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Λέκκας Δημήτριος Ε.
Μαθηματικός, συνθέτης, μουσικολόγος, θεωρητικός πολιτισμού, τ. ΣΕΠ, Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Κεφάλας Μιχαήλ
Συνθέτης & Εκπαιδευτικός, 91ο Δημοτικό Σχολείο «Μίκης Θεοδωράκης»
Χωρεψιμά Σταματία
Μαέστρος & Συνθέτρια, Ωδείο «Αναγέννηση»

Είναι σήμερα αναγκαία η σύνταξη και διαμόρφωση ενός σύγχρονου διδακτικού υλικού των Καλλιτεχνικών μαθημάτων, που να αντανακλά και να προβάλλει τις παραδοσιακές αξίες, ήθη και έθιμα της Ελλάδας, στον βαθμό που αυτά εδράζονται στα Πανανθρώπινα και Διαχρονικά ιδανικά του Πολιτισμού μας.

Στην παρούσα εισήγηση προτείνεται ένας καινοτόμος τύπος Συμπεριληπτικού Σχολείου, στη λειτουργία του οποίου η διδασκαλία των καλλιτεχνικών μαθημάτων αποκτά κομβικό ρόλο και περιεχόμενο. Το κατάλληλο διδακτικό υλικό, που θα εξυπηρετήσει τις Παιδευτικές – Θεραπευτικές λειτουργίες των καλλιτεχνικών μαθημάτων ενός σύγχρονου Συμπεριληπτικού Σχολείου, θα εδράζεται, πριν από όλα, σε καθιερωμένες αξίες του Πολιτισμού μας, όπως είναι η Ελευθερία, η Δικαιοσύνη, οι Ίσες Ευκαιρίες για όλους, ο Σεβασμός στον Εαυτό και στον Άλλον.

Η ιδέα της σύστασης των «Σχολείων Ε.Μ.ΠΡΟΣ.» ανέκυψε από τη συζήτηση των τεσσάρων συγγραφέων του κειμένου επί της ιστορίας των παιδευτικών – θεραπευτικών λειτουργιών της μουσικής στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Λαμβάνοντας υπόψιν τη σύγχρονη ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, στην οποία όλοι οι τύποι σχολείων είναι συμπεριληπτικοί, με εξαίρεση τα Σχολεία Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, κρίθηκε αναγκαία η ίδρυση των «Σχολείων Ε.Μ.ΠΡΟΣ.», νέου τύπου Δημόσιων Σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης, που εμπεριέχουν την έννοια της Συμπερίληψης σε ένα προνοητικά ανώτερο επίπεδο.

Κατέστη αναγκαίος ένας ορισμός της θεραπευτικής μουσικής λειτουργίας, που να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει ο Άνθρωπος και ο Πολιτισμός του. Καταφύγαμε στην αρχαιοελληνική θεραπευτική κληρονομιά, αλλά και στην καινοτόμα προσέγγιση του σύγχρονου διακεκριμένου διανοητή Δημητρίου Λέκκα περί πρωτογενούς τριφυούς τελετουργικού δρωμένου.

Τα ατομικά και ομαδικά μαθήματα των «Σχολείων Ε.Μ.ΠΡΟΣ.» εδράζονται στις ελληνικές παραδοσιακές αξίες, ήθη και έθιμα, σε μία εκπαίδευση με έμφαση στις θεραπείες διά των τεχνών, υποστηριζόμενη από εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό, προσβάσιμες κτηριακές υποδομές και υποστηρικτική τεχνολογία. Ζητούμενο των Σχολείων είναι η επίλυση κρίσιμων προβλημάτων ως προς την Υγεία και την Παιδεία των πολιτών, που είναι και το όραμα ελευθερίας των γραφόντων.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Γκουτζιαμάνη Αικατερίνη
Δασκάλα ΠΕ70 & ΠΕ70.ΕΑΕ, Med Ε.Α.
Αποστόλου Σουλτάνα
Νηπιαγωγός ΠΕ60 & ΠΕ60.ΕΑΕ, Med Α.Π., Med Ε.Α.
Γεροβασιλείου Κάρολος
ΠΕ70, ΠΕ07 & ΠΕ78, Med Δ.Β.Μ., Msc B.S.S.

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, αναλύοντας τις προκλήσεις που προκύπτουν και τις δυνατότητες ενίσχυσής της στο σχολικό περιβάλλον. Μέσα από ποσοτική έρευνα με τη συμμετοχή 147 εκπαιδευτικών, εξετάζονται οι στάσεις, οι εμπειρίες και οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συνεκπαίδευση, με στόχο την ανάδειξη καλών πρακτικών και προτάσεων βελτίωσης.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων, τα οποία εστίασαν σε βασικούς άξονες, όπως οι τρόποι συνεργασίας, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί και οι προτάσεις για τη βελτίωση της συνεργασίας τους. Επιπλέον, δόθηκε έμφαση στον ρόλο των θεσμικών και διοικητικών παραμέτρων στη διευκόλυνση ή παρεμπόδιση αυτής της συνεργασίας.

Τα πρώτα αποτελέσματα δείχνουν ότι η συντριπτική πλειονότητα των εκπαιδευτικών (97%) αναγνωρίζει τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ γενικών και ειδικών παιδαγωγών για τη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Παρόλα αυτά, σημαντικές προκλήσεις αναδεικνύονται, όπως η έλλειψη κοινού προγραμματισμού (74%), η απουσία κατάλληλης επιμόρφωσης (68%) και οι διοικητικοί περιορισμοί (56%).

Αξιοσημείωτο είναι ότι οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε σχολεία με εφαρμογή συνεργατικών διδακτικών πρακτικών ανέφεραν αυξημένη ικανοποίηση από τη συνεργασία τους και καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα για τους μαθητές. Οι εκπαιδευτικοί πρότειναν την καθιέρωση θεσμοθετημένου χρόνου για συνεργασία, την ενίσχυση της επιμόρφωσης στη συνεκπαίδευση και την ανάπτυξη στρατηγικών συμπερίληψης μέσω διαθεματικών προσεγγίσεων.

Η ανάλυση των δεδομένων ενισχύει προηγούμενες έρευνες που υπογραμμίζουν τη σημασία της διεπιστημονικής συνεργασίας στην εκπαίδευση. Ωστόσο, καταγράφεται η ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα αυτής της συνεργασίας στο σύγχρονο εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Β16. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΩΣ ΒΑΣΙΚΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ

Ράπτης Νικόλαος
ΔΕΠ
Μουντουφάρη Δήμητρα
ΠΕ60
Χαλεπλή Γεωργία
ΠΕ70
Κούτσικας Λεωνίδας
ΠΕ11

Στην παρούσα εισήγηση μελετώνται οι απόψεις των εκπαιδευτικών Προσχολικής Αγωγής, αναφορικά με την επίδραση της συνεργασίας και της επικοινωνίας στις διαπροσωπικές σχέσεις των εμπλεκόμενων στη μαθησιακή διαδικασία, καθώς και οι επικοινωνιακές και συνεργατικές συμπεριφορές των διευθυντών και προϊσταμένων των σχολικών μονάδων Προσχολικής Αγωγής. Πληθυσμός της έρευνας αποτέλεσε το σύνολο των εκπαιδευτικών Προσχολικής Αγωγής του Δήμου Ρόδου (ολόκληρο το νησί της Ρόδου). Πρόκειται για μια ποσοτική έρευνα, όπου η συλλογή των δεδομένων βασίστηκε στη δημιουργία ενός διαδικτυακού ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο «χτίστηκε» στη φόρμα της Google και αναρτήθηκε σε ένα διαδικτυακό σύνδεσμό, ο οποίος μοιράστηκε με τη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε όλους τους/τις εκπαιδευτικούς της Προσχολικής Αγωγής του Δήμου Ρόδου. Με αυτόν τον τρόπο έγιναν δέκτες του ερευνητικού εργαλείου 290 εκπαιδευτικοί στις 67 σχολικές μονάδες Προσχολικής Εκπαίδευσης. Από τους/τις 290 εκπαιδευτικούς απάντησαν οι 162 εκπαιδευτικού, οι οποίοι και αποτελούν το δείγμα της έρευνας. Το περιεχόμενο του ερευνητικού εργαλείου βασίστηκε στη σύγχρονη βιβλιογραφική ανασκόπηση. Τα ερευνητικά δεδομένα που συλλέχθηκαν εξήχθησαν σε ένα αρχείο excel και κατόπιν εισήχθησαν στο λογισμικό του SPSS (v.24) με τη βοήθεια του οποίου πραγματοποιήθηκε η περιγραφική και η επαγωγική στατιστική ανάλυση.

Το βασικότερο συμπεράσματα της έρευνας είναι ότι υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ πραγματικού και επιθυμητού επιπέδου, αναφορικά με τις συνεργατικές/επικοινωνιακές συμπεριφορές των Διευθυντών και Προϊσταμένων των μονάδων Προσχολικής Αγωγής. Δηλαδή, βρέθηκε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στο υπάρχον/πραγματικό επίπεδο (αυτό που βιώνουν οι εκπαιδευτικοί - που ισχύει) και σε ένα επιθυμητό επίπεδο (επίπεδο σημαντικότητας για τους ίδιους/ιες – αυτό που θα ήθελαν).

Η συγκεκριμένη θεματική αγγίζει ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα στην εκπαίδευση, αυτό της συνεργασίας. Η συνεργασία αποτελεί μια από τις δεξιότητες του 21ου αιώνα και απαραίτητη προϋπόθεση βελτίωσης των σχολικών μονάδων. Η παρούσα εργασία φιλοδοξεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της συνεργασίας μέσα στις σχολικές μονάδες, μεταξύ σχολικών μονάδων και ανάμεσα σχολείων και διάφορων φορέων.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΥΕΛΙΞΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗΣ

Τσάτσου-Νικολούλη Σοφία
Συμβασιούχος Διδάσκουσα.Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Η ευελιξία αποτελεί μία δεξιότητα με την οποία το άτομο αντιδράει αποτελεσματικά σε κάθε νέα συνθήκη, εξισορροπεί διαφορετικές απόψεις και οδηγείται, τελικά, σε λειτουργικές λύσεις. Στο σχολείο, η εκπαιδευτική ταινία μικρού μήκους, συμπυκνώνοντας ιδέες και νοήματα, μπορεί να ενισχύσει την ικανότητα των παιδιών κάθε βαθμίδας να προσαρμόζονται σε αλλαγές και απρόβλεπτες καταστάσεις με θετικό τρόπο, αλλάζοντας, αν χρειαστεί, τον τρόπο σκέψης και δράσης τους. Η δημιουργική ανάγνωση και γραφή, από την άλλη, με τις παιγνιώδεις ασκήσεις παραγωγής ποικίλων αφηγημάτων, δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να είναι ανοιχτά σε νέες σκέψεις, να εργάζονται ευέλικτα, εξερευνώντας, προσαρμόζοντας και διαμοιράζοντας τις ιδέες τους. Η θετική επίδραση του εργαστηρίου δημιουργικής ανάγνωσης και γραφής στην ενίσχυση της δεξιότητας της ευελιξίας αποτυπώνεται μέσω ενός ερευνητικού/παρεμβατικού προγράμματος του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στο οποίο πήραν μέρος 1.020 μαθητές και μαθήτριες των δύο τελευταίων τάξεων του δημοτικού σχολείου. Από αυτούς οι 679 ανήκουν στην Ομάδα Παρέμβασης, πήραν μέρος στα εργαστήρια δημιουργικής ανάγνωσης και γραφής, ενώ οι 341 που συγκρότησαν την Ομάδα Ελέγχου ακολούθησαν το αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου. Ειδικότερα, εργαλείο αξιολόγησης της έρευνας αποτέλεσε ένα σταθμισμένο, δομημένο αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου, το οποίο ονομάστηκε «Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης Μαλακών/Οριζόντιων Δεξιοτήτων (Soft Skills) στην Ε΄ και ΣΤ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου» και περιλαμβάνει 26 δηλώσεις εκ των οποίων οι δύο αφορούν τη δεξιότητα της ευελιξίας. Το εν λόγω ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από όλους τους δασκάλους (ένα ερωτηματολόγιο για κάθε μαθητή και μαθήτρια) δύο φορές, πριν τα εργαστήρια δημιουργικής ανάγνωσης και γραφής (αρχική αξιολόγηση) και μετά την ολοκλήρωσή τους (τελική αξιολόγηση). Το περιεχόμενο των εργαστηρίου αναφορικά με τη δεξιότητα της ευελιξίας, αλλά και τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου, τα οποία έδειξαν θετική συσχέτιση ανάμεσα στη δημιουργική ανάγνωση/γραφή και στην ενίσχυση της δεξιότητας της ευελιξίας, παρουσιάζονται και αναλύονται στην παρούσα εισήγηση.

ΝΕΑΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Τόλη Θεοδώρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ05
Τσαούση Ελισάβετ
Εκπαιδευτικός ΠΕ11
Κυρατζή Δέσποινα
Εκπαιδευτικός ΠΕ08

Η εκπαίδευση στη νεανική επιχειρηματικότητα συνιστά έναν αναγκαίο και δυναμικό παράγοντα στην καλλιέργεια και ανάπτυξη των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα στους μαθητές. Μέσω της δημιουργίας και διαχείρισης επιχειρήσεων, αναπτύσσουν ικανότητες όπως η αναλυτική σκέψη,

η καινοτομία, η στρατηγική επίλυση προβλημάτων, η συνεργασία και η επικοινωνία. Η συμμετοχή σε επιχειρηματικά εγχειρήματα ενισχύει τη λήψη αποφάσεων, την αξιοποίηση τεχνολογικών εργαλείων και την προσαρμογή στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον. Επιπλέον, ενδυναμώνει την αυτοεκτίμηση, ενισχύει τις ηγετικές ικανότητες και προετοιμάζει τους μαθητές για τις προκλήσεις της αγοράς εργασίας. Θέτοντας ως στόχο την ανάπτυξη των προαναφερόμενων δεξιοτήτων, υλοποιήθηκε στο σχολείο μας κατά το σχολικό έτος 2023-2024 το καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα “Company Junior”. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να καλλιεργήσουν δεξιότητες που αφορούν στην επιχειρηματικότητα και να συνειδητοποιήσουν την κοινωνική τους ευθύνη ως μελλοντικοί επαγγελματίες, με σεβασμό προς το κοινό συμφέρον και το περιβάλλον. Η εταιρία που δημιούργησαν οι μαθητές με την επωνυμία “Olympic Creations S.A.” εξειδικεύεται στην παραγωγή και πώληση επετειακών προϊόντων με θέμα τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν πολυδιάστατη, εστιάζοντας στη θεωρητική κατάρτιση και τη βιωματική μάθηση. Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες, αναλαμβάνοντας συγκεκριμένους ρόλους μέσα στην επιχείρηση (τμήμα πωλήσεων, διαχείριση μάρκετινγκ, λογιστήριο, τμήμα παραγωγής κλπ), στόχευσαν την πελατεία τους, μελέτησαν τις ανάγκες της αγοράς και τις προτιμήσεις του κοινού, προκειμένου να εντοπιστούν κενά και ευκαιρίες για τη δημιουργία προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Σημαντικό στοιχείο της μεθοδολογίας ήταν η έμφαση στην κοινωνική υπευθυνότητα. Οι μαθητές ενσωμάτωσαν τη διάσταση της κοινωνικής προσφοράς στην επιχειρηματική τους δράση, αποφασίζοντας να διαθέσουν μέρος των κερδών σε κοινωνικούς σκοπούς, κάτι που ενίσχυσε τη συνείδησή τους για την υπευθυνότητα και την ηθική στην επιχειρηματικότητα και ενθάρρυνε την ανάπτυξη μιας υπεύθυνης και βιώσιμης επιχειρηματικής κουλτούρας.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΥΧΗ ΕΝΤΑΞΗ ΝΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ON BOARDING) ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μπουρμπούλη Αγγελική
Αναπληρώτρια Διευθύντρια Ινστιτούτου Επιμόρφωσης ΕΚΔΔΑ
Κομσέλη Φωτεινή (Φανή)
Επιστημονικό προσωπικό ΙΝΕΠ/ΕΚΔΔΑ

Η επιτυχής ένταξη νέων δημοσίων υπαλλήλων στη Δημόσια Διοίκηση είναι ζωτικής σημασίας για την ομαλή προσαρμογή τους στην οργανωτική κουλτούρα και τη συμβολή τους στις αρμοδιότητές τους. Η Δημόσια Διοίκηση χαρακτηρίζεται από περίπλοκα κανονιστικά πλαίσια, ανάγκη για συμμόρφωση και υψηλή λογοδοσία, απαιτώντας προσαρμοσμένες διαδικασίες ένταξης που εστιάζουν στην ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων. Η εισήγησηεξετάζει τις βασικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για μια επιτυχημένη διαδικασία ένταξης και τον αντίκτυπό τους στην απόδοση και διατήρηση των νέων υπαλλήλων.

Απαραίτητες δεξιότητες περιλαμβάνουν την αποτελεσματική επικοινωνία, την προσαρμοστικότητα σε σύνθετες ιεραρχίες και διαδικασίες, τη γνώση του κανονιστικού πλαισίου, την ψηφιακή επάρκεια και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως η ομαδικότητα και η λήψη ηθικών αποφάσεων. Η διαδικασία ένταξης θα πρέπει να ενισχύει αυτές τις δεξιότητες μέσω εκπαιδεύσεων, εργαστηρίων και καθοδήγησης.

Επιπλέον, η δημιουργία μιας αίσθησης ανήκειν και σκοπού μέσω κατάλληλων πρακτικών ένταξης συμβάλλει στην ενίσχυση της εργασιακής ικανοποίησης των δημοσίων υπαλλήλων.

Επιπρόσθετα, η ενίσχυση τόσο των τεχνικών όσο και των προσωπικών δεξιοτήτων κατά την ένταξη συμβάλλει στην αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών.

Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι:

- Ποιες είναι οι βασικές τεχνικές και προσωπικές δεξιότητες που απαιτούνται για την επιτυχή ένταξη νέων δημοσίων υπαλλήλων στη Δημόσια Διοίκηση;
- Πώς επηρεάζουν οι δεξιότητες την απόδοση και την προσαρμογή των νέων υπαλλήλων κατά τη διαδικασία ένταξης στη Δημόσια Διοίκηση; και
- Ποιοι παράγοντες στις διαδικασίες ένταξης συμβάλλουν στη μακροχρόνια διατήρηση και την επαγγελματική ικανοποίηση των νέων υπαλλήλων στη Δημόσια Διοίκηση;

ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μπελίτσου Νατάσα
ΠΕ70 - Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής
Αγγελάρα Δροσίδα
ΠΕ05
Καφούρου Μαρίνα
ΠΕ02- Φιλόλογος
Κριετσέπη Νατάσα
ΠΕ02 - Φιλόλογος

Στο σχολείο "Ευρωπαϊκό Πρότυπο" στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υπάρχουν μαθήματα που στοχεύουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα όπως η κριτική και συνδυαστική σκέψη, η συνεργασία, η δημιουργικότητα, η διαχείριση των λαθών, τα κριτήρια επιτυχίας σε ένα γνωστικό έργο, η διαχείριση του χρόνου και η εφαρμογή αξιών στην πράξή όπως, η ανάληψη της ευθύνης, η συνεργασία, η ενσυναίσθηση και η αποδοχή της διαφορετικότητας. Στο Δημοτικό οι μαθητές μαθαίνουν με συστηματικό τρόπο τη Γλώσσα, μέσα από διάφορα μαθήματα όπως είναι η Φιλαναγνωσία - Δημιουργική Γραφή, η Ιστορία, ο Ελληνικός Πολιτισμός και τα Μαθηματικά (Δημιουργικά Μαθηματικά). Στο κάθε μάθημα οι μαθητές εργάζονται μια ώρα την εβδομάδα σε θέματα που είτε έχουν επιλέξει μέσω ερωτηματολογίου είτε είναι επιλεγμένα από την καθημερινή ζωή. Επίσης, πολλές φορές χρησιμοποιείται το υλικό των διδακτικών πακέτων όπως και κάποια παιχνίδια στρατηγικής. Ιδίως στα Δημιουργικά Μαθηματικά οι μαθητές διερευνούν βιωματικά θέματα Γεωμετρίας, κάνουν στερεομετρικές κατασκευές, λύνουν και δημιουργούν ποικίλα ρεαλιστικά προβλήματα, εστιάζοντας σε ποικίλες και πρωτότυπες λύσεις. Συζητούν, διερευνούν, προτείνουν και βρίσκουν δημιουργικές λύσεις παρουσιάζοντας στην ομάδα τα αποτελέσματά τους. Αντίστοιχα, στο Γυμνάσιο οι μαθητές σε μαθήματα όπως η Λογοτεχνία ή τα Αρχαία από Μετάφραση, εργάζονται με ανάλογο τρόπο αναπτύσσοντας δεξιότητες και δημιουργούν πρωτότυπα έργα όπως "η Οδύσσεια σε κόμικ" ή πεζά κείμενα και ποιήματα συμμετέχοντας παράλληλα σε διαγωνισμούς δημιουργικής γραφής.

Στόχος μας είναι η συγκεκριμένη πρόταση να γίνει αφορμή για τους εκπαιδευτικούς που θα ήθελαν να δοκιμάσουν μια νέα προσέγγιση στη διδασκαλία της Γλώσσας και των Μαθηματικών, με σκοπό τη δημιουργία κινήτρου μάθησης στους μαθητές μέσα από δημιουργικές διδακτικές προσεγγίσεις, όπου οι μαθητές είναι ερευνητές και πρωταγωνιστές στην κοινωνία του αύριο, με ανάληψη της ευθύνης τους ως ενεργοί πολίτες με δεξιότητες του 21ου αιώνα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Σαρακινιώτη Αικατερίνη
Συγγραφέας-Ερευνήτρια Κοινωνικής Ασφάλισης -Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων
Νιφόρου Αφροδίτη
Συγγραφέας-Ερευνήτρια Κοινωνικής Ασφάλισης -Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων
Χαμάκος Γεώργιος
Ερευνητής Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Εκπαιδευτής Ενηλίκων (ΠΕ72)
Λυκουροπούλου Ειρήνη
Ερευνήτρια Κοινωνικής Ασφάλισης

Η Δημόσια Διοίκηση μετασχηματίζεται ακολουθώντας, τόσο τις αρχές του Νέου Δημόσιου Μάνατζμεντ, όσο και του πλαισίου προσόντων των δημοσίων υπαλλήλων, όπως αυτές καθορίστηκαν με τον ν. 4940/2022, με τον οποίο εισήχθη ένα νέο σύστημα στοχοθεσίας, αξιολόγησης και ανταμοιβής στο Δημόσιο Τομέα. Μέσα στο πλαίσιο αυτό γίνεται σαφές ότι, οι τεχνικές δεξιότητες (hard skills) είναι μεν απαραίτητες, αλλά όχι αρκετές. Καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν πλέον και οι προσωπικές δεξιότητες (soft skills). Οι δεξιότητες αυτές που προάγουν τη συμμετοχή και τη συνεργασία μεταξύ των υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, είναι ουσιώδεις και κατά την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω αρχών, τα επιμορφωτικά προγράμματα θα πρέπει να ενδυναμώνουν τους υπαλλήλους σε δεξιότητες που προωθούν τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση. Σημαντικό ρόλο έχουν οι κοινότητες δημιουργίας (creative communities) που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των υπαλλήλων των φορέων, με σκοπό τη συνδημιουργία και την ανάπτυξη κοινωνικών δικτύων.

Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιάσουμε ένα πρότυπο σχεδιασμού και ανάπτυξης εκπαιδευτικού προγράμματος που, αφενός στηρίζεται σε ένα επιτυχημένο δεκαετές επιμορφωτικό πρόγραμμα του ΕΚΔΔΑ, αφετέρου στις ανωτέρω αρχές.

Με την πρότασή μας δημιουργείται η βάση ανάπτυξης σύνθετων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που δίνουν προστιθέμενη αξία καθώς, πέραν της εκπαιδευτικής τους στόχευσης σε μεταφορά γνώσεων και δεξιοτήτων, συμβάλλουν και στην ανάπτυξη μιας νέας κουλτούρας. Το πρότυπο αξιοποιεί τις πιο σύγχρονες μεθοδολογίες και εκπαιδευτικές τεχνικές, έτσι ώστε, όλοι οι συντελεστές της εκπαίδευσης να έχουν νέα οπτική.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΕ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Παπαγεωργάκης Ευθύμιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Παπαγεωργάκη Δήμητρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Παπαγεωργάκης Παναγιώτης
Ερευνητής - ΣΕΠ ΕΑΠ

Βασική διάσταση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης είναι η απόκτηση προσόντων για επαγγελματική προοπτική των ατόμων με προσωπική αλλά και κοινωνική αναφορά. Είναι βέβαιο ότι οι γνώσεις εξελίσσονται, αναθεωρούνται και τροποποιούνται. Δεδομένου ότι μετά την ολοκλήρωση των σπουδών και μέχρι την εργασιακή απασχόληση, μεσολαβεί ένα χρονικό διάστημα κατά το οποίο

τόσο οι τεχνολογικές όσο και οι κοινωνικές συνθήκες μεταβάλλονται και η αποκτηθείσα γνώση καθίσταται συχνά παρωχημένη. Συνεπώς εντοπίζεται ένα «γνωσιακό» κενό στην επαγγελματική αφετηρία των νεοεισαχθέντων στην αγορά εργασίας ατόμων, οι οποίοι αναγκάζονται να ακολουθήσουν κάποιο άλλο επάγγελμα εκτός των σπουδών τους.

Έτσι, καλούνται οι νέοι/ες να επιμορφωθούν στο/στα αντικείμενο/α που απασχολούνται ή επιδιώκουν να εξελιχθούν εργασιακά, καθώς το πανεπιστήμιο παρέχει μόνο γενικότερες γνώσεις.

Αυτό συνεπάγεται ανάγκη για εξειδικευμένη γνώση ανάλογα με το αντικείμενο που ο καθένας/μια ασχολείται. Συμβαίνει σε πολλά γνωστικά πεδία όπως η εκπαίδευση, ο τουρισμός, αλλά και η τεχνολογία, κ.λ.π. όπου απαιτούνται εξειδικευμένες κοινωνικές δεξιότητες. Η κατοχή μιας εργασιακής θέσης συνεπάγεται ικανότητα κάποιων κοινωνικών, διοικητικών και επαγγελματικών παραδοχών όπως είναι η κοινωνική αναφορά, η συμπεριφορά, η αποδοτικότητα, η λήψη αποφάσεων κλπ. Ειδικότερα η εργασία προϋποθέτει, εκτός από τη γνώση του αντικειμένου, διαχείριση ανθρώπινων σχέσεων, κοινωνικές παραδοχές και ένα σύνολο διοικητικών γνώσεων.

Γι’ αυτό χρειάζεται εξειδικευμένη κατάρτιση που θα βοηθήσει τον/την εργαζόμενο/η να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στον εργασιακό του ρόλο αλλά και να εξελιχθεί επαγγελματικά. Από αυτή τη προεργασιακή «ενδυνάμωση» θα ωφεληθούν και οι επαγγελματικοί φορείς που απασχολούν το δυναμικό αφού όλα τα επαγγέλματα έχουν κοινωνική αναφορά όπως οι κοινωνικοί οργανισμοί: σχολεία, τουρισμός, δημόσιες υπηρεσίες κλπ.

Η παρούσα έρευνα προσπαθεί να διακριβώσει με εμπειρικά δεδομένα τα πεδία-τομείς, τους τρόπους και τις προτεραιότητες που πρέπει να περιλαμβάνει μια εξειδικευμένη επιμόρφωση, ώστε οι νέοι/ες να οφεληθούν τόσο προσωπικά όσο και οργανωσιακά. Στοχεύει σε ουσιαστική εργασιακή ετοιμότητα των νέων τόσο στην επαγγελματική απόδοση, όσο και την πληρέστερη λειτουργία των κοινωνικών οργανισμών όπου εργάζονται.

ΈΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ-ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ: "ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2030"

Παγουρτζή Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) είναι ένας διεθνής οργανισμός, ο οποίος μετά το 2000 παρουσιάζει έντονη δραστηριοποίηση, μεταξύ άλλων, ως προς τις εκπαιδευτικές πολιτικές. Ένα ιδιαιτέρως ενδιαφέρον εκπαιδευτικό σχέδιο - δράσεως του οργανισμού είναι Το Μέλλον της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων για το 2030, του οποίου ο αγγλικός τίτλος είναι Future of Education and Skills 2030. Το ερευνητικό ενδιαφέρον του έργου αυτού έγκειται στο ότι ασχολείται με τη διαμόρφωση του μελλοντικού τοπίου της εκπαίδευσης. Αναγνωρίζοντας την επείγουσα ανάγκη να ξεκινήσει μια παγκόσμια συζήτηση για την εκπαίδευση, ο ΟΟΣΑ ξεκίνησε το 2015 το έργο αυτό, με το οποίο ασχολείται με τη μετάβαση στην εκπαίδευση του 2040. Στόχος του έργου είναι να υποστηρίξει τις χώρες ως προς την προσαρμογή των εκπαιδευτικών τους συστημάτων στις ικανότητες του 21ου αιώνα. Έτσι, διερευνά τα είδη των ικανοτήτων του 21ου αιώνα (γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες), τις οποίες χρειάζονται οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί για να ευημερήσουν στο μέλλον. Για τον σκοπό αυτόν, το έργο προωθεί δύο τομείς εργασιών. Ο πρώτος έχει τον τίτλο Μάθηση και διδασκαλία για το 2030. Σε αυτόν τον τομέα εργασίας το έργο εμπλέκει πολλά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως κυβερνήσεις, εκπαιδευτικούς, μαθητές, κοινωνικούς εταίρους, σε έναν παγκόσμιο διάλογο με τους ακόλουθους στόχους: την ανάπτυξη μιας κοινής γλώσσας και ενός κοινού οράματος, στοιχεία τα οποία θα αποτυπώσουν τις κοινές προσδοκίες για ένα καλύτερο μέλλον της εκπαίδευσης. Ο δεύτερος τομέας έχει τον τίτλο Ανάλυση διεθνών προγραμμάτων σπουδών, όπου το έργο προωθεί μια ολοκληρωμένη άποψη για τον

μελλοντικό σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών, την εφαρμογή τους και την αξιολόγησή τους, ενώ ακόμη διεξάγει συγκριτικές αναλύσεις σε τομείς, όπως οι καινοτομίες στην εφαρμογή και την αξιολόγησή τους. Τέλος, η κριτική προσέγγιση του έργου "Το Μέλλον της εκπαιδεύσεως και των δεξιοτήτων για το 2030" μπορεί να οδηγήσει σε έναν ουσιαστικό παγκόσμιο διάλογο σχετικά με το εκπαιδευτικό μέλλον.

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ - ΈΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Γεωργιάδου Ανθή
Δρ. Εκπαιδευτικός ΠΕ05, τ. Διευθύντρια του 2ου Λυκείου Αρτέμιδος και Γυμνασίου Πικερμίου

Στην εισήγηση, στην πρώτη ενότητα, αναφέρονται περιληπτικά οι νέες μέθοδοι διδασκαλίας, στο ενιαίο αναλυτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης, καθώς η πολυτροπική διδασκαλία στην εκπαίδευσης, δια μέσου της συνεργατικής και ομαδοκεντρικής διαδικασίας.

Στη δεύτερη ενότητα αναφέρονται οι σημαντικοί παιδαγωγοί και γίνεται αναφορά σε έρευνα μας, σχετική με τις σχολικές μονάδες της Δ/νση Δ/θμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Αττικής και τους στόχους των σχολικών δράσεων, οι οποίες (σχολικές μονάδες) έχουν εντάξει νέες και καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας και σχολικές δραστηριότητες, δηλαδή τα πολιτιστικά προγράμματα, τα περιβαλλοντικά και τα αγωγής υγείας, με θεαματικά αποτελέσματα. Κρίθηκε απαραίτητη η μελέτη και η συμβολή των σημαντικών Παιδαγωγών, όπως είναι ο Bloom, Piaget, η Mary Kalantzis, ο Bill Cope κ.α. για τους στόχους, το σχεδιασμό και τη συμβολή της εργασίας. Η πολυτροπική διδασκαλία, ως μεθοδολογική πρακτική αποτελεί πρόκληση για κάθε νέο εκπ/κό, ή αρχαιότερο, ο οποίος εντάσσει νέες μεθόδους διδασκαλίας και καινοτόμες πρωτοβουλίες ή δράσεις, στο ενιαίο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της Δ/θμιας Εκπαίδευσης.

Στην τρίτη ενότητα γίνεται αναφορά αποτελεσμάτων και περιγραφή των σχολικών δραστηριοτήτων όπως κατασκευές ρομπότ, φόρμουλας 1, μηχανισμός των Αντικυθήρων, πειράματα στα εργαστήρια του CERN, κατασκευή σαπουνιών, κατασκευές από πηλό, ψηφιδωτά, κ.α Στόχος μας η ομαδική εργασία των μαθητών και η συνεργασία με τους συμμαθητές τους, τους οποίους, δεν ήθελαν στην παρέα τους. Σκοπός μας είναι πάντοτε, η εξέλιξη των αδύνατων και παραγκωνισμένων μαθητών και των θυμάτων bullying, οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις αναδεικνύονται σε ταλέντα μέσα από τα παιχνίδια ρόλων. Παράλληλος σκοπός μας, η σοβαρότητα και η ευθύνη για την επίτευξη του ομαδικού στόχου και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών μας.

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ Δ.Σ. ΆΝΩ ΚΑΛΛΙΝΙΚΗΣ

Κυριάκου Πασχαλιά
MSc - Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Διευθύντρια Δ.Σ. Άνω Καλλινίκης Ν. Φλώρινας
Περιβολάρη Μαρία
MSc - Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Δ.Σ. Άνω Καλλινίκης Ν. Φλώρινας
Blasco Aguirre Carlota
PhD - Εκπαιδευτικός ΠΕ08 - 10ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Ν. Καστοριάς

Η νέα τάξη πραγμάτων απαιτεί ρηξικέλευθες και καινοτόμες εκπαιδευτικές πρακτικές, όπου η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών κατέχει πρωτεύοντα ρόλο στη διαδικασία της μάθησης. Για αυτό, αναπτύχθηκε το σχολικό δίκτυο με την ονομασία «Habitat Project», που δημιουργήθηκε στα πλαίσια ενός εκ των περιβαλλοντικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Πατριαρχικού Ιδρύματος

Πατερικών Μελετών και στο οποίο συμμετέχουν 4 Δημοτικά Σχολεία της Δυτικής Μακεδονίας και 1 του Έβρου. Απώτερος στόχος του είναι η διαμόρφωση μιας νέας οικολογικής αντίληψης και πολιτιστικής πρακτικής, που στηρίζεται στους εξής τέσσερεις πυλώνες: 1. Μάθε να είσαι, 2. Μάθε να ξέρεις, 3. Μάθε να κάνεις, 4. Να μάθουμε να ζούμε μαζί.

Η παρούσα εισήγηση διαπραγματεύεται την προσέγγιση των υπεύθυνων εκπαιδευτικών του δικτύου από το Δ.Σ. Άνω Καλλινίκης Φλώρινας. Οι εκπαιδευτικοί, αποσκοπώντας μεταξύ άλλων στην καλλιέργεια θετικών στάσεων και συμπεριφορών απέναντι στο περιβάλλον, ξεκίνησαν την έκδοση τρίμηνης σχολικής εφημερίδας οικολογικού περιεχομένου. Βασικός σκοπός έκδοσης της εφημερίδας είναι η διαμόρφωση ενεργών μαθητών και εν τέλει ενεργών πολιτών.

Η υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος στηρίζεται στις βασικές αρχές της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στη διεπιστημονική θεώρηση και βιωματική προσέγγιση της γνώσης, την εργασία σε ομάδες, την ανάπτυξη δημοκρατικού διαλόγου και το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Ταυτόχρονα, δίνεται έμφαση στην κριτική σκέψη των μαθητών, ενώ αξιοποιούνται οι διαφορετικές κλίσεις και ικανότητές τους.

Τα στάδια υλοποίησης της δράσης χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: α) ενημέρωση των μαθητών αναφορικά με το εγχείρημα της έκδοσης σχολικής εφημερίδας, β) καταμερισμός των καθηκόντων και επεξεργασία του υλικού, γ) έκδοση της εφημερίδας και τρόποι διάχυσής της.

Στην παρούσα εργασία, τέλος, θα αναδειχθεί ο τρόπος, με τον οποίο η περιβαλλοντική εφημερίδα των παιδιών της ΣΤ΄ τάξης παντρεύει την οικολογική συνείδηση με τη βιβλική θεώρηση του ανθρώπου ως αναπόσπαστο κομμάτι της κτίσης. Ταυτόχρονα, προτείνεται η προώθηση τέτοιων δράσεων, ώστε να γίνει σύνδεση της εκπαίδευσης με την περιβαλλοντική συνείδηση και την ενεργό πολιτειότητα.

BOOK NOOK - ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Παύλης Γεώργιος
Επιστήμων της Πληροφόρησης
Κάντα Φωτεινή
Επιστήμων της Πληροφόρησης

Ο ρόλος της ανάπτυξης δεξιοτήτων των παιδιών στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης αποτελεί αντικείμενο πλήθους ερευνών στην σύγχρονη βιβλιογραφία. Εκτός από την τυπική εκπαίδευση, σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα διαδραματίζουν και οι φορείς μη τυπικής εκπαίδευσης, όπως είναι οι βιβλιοθήκες, των οποίων οι υπηρεσίες μετατοπίζουν ολοένα και περισσότερο το κέντρο βάρους στον άνθρωπο. Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο που υπογραμμίζει τη σημασία της καλλιέργειας δεξιοτήτων του 21ου αιώνα από την προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από ταχύτατες τεχνολογικές και κοινωνικές αλλαγές. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συμβολή των βιβλιοθηκών και των πολιτιστικών κέντρων ως κόμβων μάθησης, συνεργασίας και καινοτομίας. Στην συνέχεια αναλύεται η μελέτη περίπτωσης του Book Nook - Κέντρο Πολιτισμού και Πληροφόρησης στην Κέρκυρα και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του. Τα εν λόγω εκπαιδευτικά προγράμματα σχεδιάζονται και υλοποιούνται με επίκεντρο τη βιωματική μάθηση και τη διαθεματική προσέγγιση, εστιάζοντας στην εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών που προάγουν τις δεξιότητες του 21ου αιώνα σε παιδιά ηλικίας 5-10 ετών. Η εισήγηση καταλήγει αναδεικνύοντας τον ρόλο του Book Nook - Κέντρο Πολιτισμού και Πληροφόρησης ως πρότυπου κέντρου που συνδυάζει τη θεωρία με την πράξη. Οι εκπαιδευτικές του δράσεις αναδεικνύουν πως η δημιουργική προσέγγιση

στη μάθηση μπορεί να αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που ανταποκρίνονται στις προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου.

ΈΦΗΒΟΙ "FOLEY ARTISTS" ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ. ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μπότη Σταυρούλα
ΠΕ 79.01,Υποψήφια Διδάκτορας Τμήματος Κινηματογράφου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Η σύγχρονη εκπαίδευση επιζητά εκπαιδευτικά προγράμματα κατάλληλα για να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες δεξιότητες ικανές για να τους καταστήσουν ενεργούς πολίτες του 21ου αιώνα. Η επαφή των μαθητών/τριών με τον χώρο του κινηματογράφου αποτελεί έναν δημιουργικό τρόπο ώστε να αποκτήσουν πολλαπλές δεξιότητες και να έρθουν σε επαφή με σύγχρονα επαγγέλματα που οι συνθήκες εισήγησης τους να μπορούν να προσομοιωθούν μέσα σε συγκεκριμένα εκπαιδευτικά πλαίσια. Ένας άξονας του κινηματογραφικού χώρου που μπορεί να εμπλέξει ευφάνταστες διαδικασίες και να παρέχει πολλές ευκαιρίες εκπαίδευσης είναι ο ήχος για τον κινηματογράφο, και συγκεκριμένα η δημιουργία ήχων "Foley". Οι ήχοι αυτοί δημιουργούνται από εξειδικευμένους καλλιτέχνες τους λεγόμενους "Foley Artists" σε ειδικά στούντιο ("Foley Stages"), για να ενισχύσουν το ηχητικό σύμπαν και το κινηματογραφικό στυλ ενός φιλμ. Οι συγκεκριμένοι καλλιτέχνες πρέπει να κατέχουν πολλαπλές δεξιότητες δραματουργίας, δημιουργίας και σύνθεσης πρωτότυπων ήχων από την αρχή (βήματα, ήχοι κινήσεων και ρούχων) με απλά αντικείμενα (πόρτες, εργαλεία, αντικείμενα κουζίνας κ.ά.), ώστε να συγχρονίσουν ήχο και εικόνα για την ηχητική επένδυση ενός κινηματογραφικού είδους στο στάδιο της μετα-παραγωγής του. Η διαδικασία αυτή μπορεί να αποτελέσει έναν ελκυστικό και βιωματικό τρόπο για να εμπλακούν οι μαθητές/τριες στον ηχητικό σχεδιασμό και ταυτόχρονα να έρθουν σε επαφή με αυθεντικές εργασιακές εμπειρίες ενός "Foley Artist". Η αυθεντική μάθηση μπορεί να συνεισφέρει στην εύρεση τρόπων πραγματοποίησης και αξιολόγησης τέτοιων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που δύνανται να φέρουν τους/τις μαθητές/τριες σε επαφή με πραγματικά επαγγελματικά περιβάλλοντα. Μέσα από την παρούσα διδακτική πρόταση επιχειρείται η ανάδειξη ενός νέου τύπου εκπαίδευσης, η οποία βασίζεται στην αυθεντική μάθηση και στοχεύει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων 21ου αιώνα, σε μαθητές/τριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέσα από ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Οι προτεινόμενες δραστηριότητές του επιδιώκεται να οδηγήσουν σταδιακά τους/τις μαθητές/τριες στο να συνθέτουν και να δημιουργούν ήχους Foley για τις ανάγκες ηχητικής επένδυσης ενός κινούμενου σχεδίου (animation), όπως θα γινόταν και σε ένα κινηματογραφικό στούντιο.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Νιάρη Μαρία
Δρ., ΣΕΠ ΕΑΠ, δημόσια υπάλληλος

Η σύγχρονη εκπαίδευση καλείται να ανταποκριθεί στις ταχύτατες αλλαγές του παγκοσμιοποιημένου οικονομικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος, οι οποίες απαιτούν μια νέα αντίληψη της μάθησης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων. Οι δεξιότητες του 21ου αιώνα, που περιλαμβάνουν την καινοτομία, τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, τη συνεργασία και την

επικοινωνία, είναι απαραίτητες για την επιτυχή ένταξη των ατόμων στην κοινωνία και την αγορά εργασίας του μέλλοντος. Στην Κοινωνία της Μάθησης, η εκπαίδευση πρέπει να επικεντρώνεται όχι μόνο στη μετάδοση γνώσεων, αλλά και στην καλλιέργεια γνωστικών, κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων που θα επιτρέπουν στους εκπαιδευόμενους να γίνουν ανεξάρτητοι, ενεργοί πολίτες.

Για την ενίσχυση αυτών των δεξιοτήτων, είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης που στηρίζονται σε καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, όπως η συνεργατική μάθηση, η διερευνητική μάθηση και η επίλυση προβλημάτων. Αυτές οι προσεγγίσεις προάγουν τη συνοικοδόμηση γνώσης μέσω συνεργασίας και αλληλεπίδρασης, ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνουν την ανάπτυξη κριτικής και δημιουργικής σκέψης, τη διερεύνηση αυθεντικών προβλημάτων και τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών.

Η αποτελεσματικότητα αυτών των προσεγγίσεων επιβεβαιώνεται και από δεδομένα που προκύπτουν από μελέτη περίπτωσης σε σεμινάρια επιμόρφωσης δημοσίων υπαλλήλων μέσω του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Στη συγκεκριμένη μελέτη, η εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών μεθόδων, όπως η συνεργατική μάθηση και η επίλυση πραγματικών προβλημάτων, οδήγησε στην ενίσχυση της ικανότητας των συμμετεχόντων να αναπτύξουν δεξιότητες όπως η κριτική σκέψη, η επικοινωνία και η συνεργασία. Οι εκπαιδευόμενοι, μέσα από αυθεντικές και διαδραστικές δραστηριότητες, καλλιέργησαν την ικανότητα να αντιμετωπίζουν πολύπλοκα ζητήματα, ενώ ταυτόχρονα ανέπτυξαν δεξιότητες αυτορρύθμισης και αυτοαξιολόγησης, προσαρμοζόμενοι στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας και δημόσιας διοίκησης.

Η καλλιέργεια αυτών των δεξιοτήτων είναι κρίσιμη για την ενίσχυση της κοινωνικής υπευθυνότητας και της επαγγελματικής εξέλιξης των δημοσίων υπαλλήλων στον 21ο αιώνα, με στόχο τη δημιουργία ενός δυναμικού και προσαρμοστικού συστήματος επιμόρφωσης.

ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ STEMFREAK: ΜΕΛΕΤΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ 9-15 ΧΡΟΝΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΚΛΕΙΔΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ρένεση Μαρίνα Παγώνα
Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΕ89.01, Γραφίστρια, ΜΑ
Βρυώνη Άντρη
BEd, MA Science Education, PhD Education

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει την αποτελεσματικότητα των εργαλείων της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην STEAM εκπαίδευση, εστιάζοντας στον αντίκτυπό τους στην επίλυση προβλημάτων, την κριτική σκέψη και την ενίσχυση της μάθησης των μαθητών. Ακολούθησε τη μικτή μεθοδολογία σε ένα δείγμα 10 μαθητών που παρακολούθησαν το καινοτόμο πρόγραμμα "STEMFREAK". Συγκεκριμένα, συνέλεξε πρωτογενή δεδομένα μέσω κλείδας αξιολόγησης και μέσω ατομικών συνεντεύξεων για την εκτίμηση του ρόλου της τεχνητής νοημοσύνης στη βελτίωση των μαθησιακών επιδόσεων.

Από τα ευρήματα διαπιστώθηκε ότι ο βαθμός ικανοποίησης των μαθητών ήταν μεγάλος και ότι τα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης στο πρόγραμμα "STEMFREAK" ενίσχυσαν σημαντικά τις δεξιότητες τους, όπως η κριτική σκέψη, οι τεχνικές δεξιότητες, η ικανότητα επίλυσης, η ικανότητα οργάνωσης, η ευρετική ικανότητα, αλλά και η ικανότητα συνεργασίας με τους συμμαθητές τους. Οι μαθητές έκριναν ότι τα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να βελτιωθούν περισσότερο για την

καλύτερη υποστήριξη της επίλυσης προβλημάτων και της μάθησης γενικότερα, και ότι πρέπει να αξιοποιούνται περισσότερο, τόσο στο πρόγραμμα "STEMFREAK" όσο και στο σχολείο.

Η συμβολή της έρευνας έγκειται στο ότι πρόκειται, καταρχάς για ένα επίκαιρο θέμα, μια που η αυθεντική αξιολόγηση έχει συνδεθεί με τη βελτίωση της μάθησης, όπως αντίστοιχα και η τεχνητή νοημοσύνη. Επιπρόσθετα, η ανάδειξη της αποτελεσματικότητας της αυθεντικής αξιολόγησης και των εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης στην επίλυση προβλημάτων, θα οδηγήσει στο να εδραιωθεί στην εκπαίδευση η χρήση τους, εφόσον οδηγεί στην ενίσχυση της μάθησης των μαθητών, που είναι και το ζητούμενο των σύγχρονων απαιτητικών κοινωνιών. Επιπρόσθετα, το διερευνώμενο θέμα λόγω της επικαιρότητας του δεν έχει μελετηθεί επαρκώς και δη με ποσοτικές μετρήσεις, σε συνδυασμό με ποιοτικές μεθόδους και κλείδα αξιολόγησης, οπότε προσφέρει στην έως τώρα γνώση.

Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΛΑΓ) ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΓΝΩΣΤΕΙ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ (ΔΑΦ) ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΠΟ 5 ΕΩΣ 11 ΕΤΩΝ

Μεσσήνη Ουρανία
Εκπαιδευτικός ΠΕ60ΕΑΕ

Στην εισήγηση παρουσιάζεται ερευνητική εργασία που στοχεύει να ελέγξει την υπόθεση ότι: το τραγούδι είναι πολύτιμο για τη Λεκτική Ανάπτυξη της Γλώσσας (ΛΑΓ) των Ελληνόπουλων που έχουν διαγνωστεί με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) και ηλικίας από 5 έως 11 ετών. Η έρευνα είναι ποσοτική αφού μετρά και συγκρίνει την πρόοδο και αντλεί από τη βιβλιογραφία, τη βιωματική γνώση, την θετική σκέψη και την πρωτογενή έρευνα και αναζητά βαθιές, υποκειμενικές, ποιοτικές γνώσεις που είναι ενδεικτικές. Η μέθοδος για το ερευνητικό μου έργο περιλαμβάνει προ-δοκιμή και μετα-δοκιμή, συγκριτική ανάλυση με την Ομάδα Ομιλίας, καθώς και διερευνητική ανάλυση των συνολικών ερευνητικών ευρημάτων. Υπάρχει παρατήρηση των συμμετεχόντων και λεπτομερής έλεγχος με τη χρήση του πρωτογενούς εργαλείου συλλογής δεδομένων, το οποίο είναι η «Δοκιμασία Γλωσσικής Αντίληψης και Έκφρασης» του Βογινδρούκα, Γρηγοριάδου και Καμπούρογλου (2009). Η συγκεκριμένη Δοκιμασία σχεδιάστηκε ειδικά για τη μέτρηση της ΛΑΓ σε Ελληνόπουλα με ΔΑΦ.

Οι συνιστώσες του τραγουδιού, της Λεκτικής Ανάπτυξης της Γλώσσας και των ελληνόπουλων με ΔΑΦ ηλικίας 5 έως 11 ετών πλαισιώνουν τη συμβολή του ερευνητικού έργου στην προϋπάρχουσα γνώση και έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν τα προγράμματα σπουδών για παιδιά με ΔΑΦ.

Πρόκειται για ένα διεπιστημονικό ερευνητικό πρόγραμμα που αντλεί μεταμορφωτικά από τα πεδία της μουσικής, του τραγουδιού, της λογοθεραπείας και της διδασκαλίας και μάθησης παιδιών με ΔΑΦ. Αυτή η έρευνα στον τομέα της ειδικής αγωγής ζητά, στο μέτρο του δυνατού, τη συμμετοχή λογοθεραπευτών εκπαιδευμένων στο συγκεκριμένο τεστ μέτρησης, μουσικών ή παιδαγωγών με βασικές μουσικές γνώσεις και τραγουδιστική εμπειρία και ειδικών παιδαγωγών με γνώσεις στην ΔΑΦ.Συνολικά, αυτή η μελέτη δείχνει πολύ καλύτερη πρόοδο στους συμμετέχοντες στην Ομάδα Τραγουδιού, που χρησιμοποίησαν το τραγούδι για να αναπτύξουν τη λεκτική τους γλώσσα και αυτό είναι σημαντικό προκειμένου να συνεχιστεί η περαιτέρω έρευνα σε αυτήν την προσέγγιση. Η πρόοδος της ΛΑΓ των παιδιών στην Ομάδα Τραγουδιού συμφωνεί με ευρήματα προηγούμενων ερευνών στο πεδίο αυτό.

Β17. ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΔΑΦ

Ζέρβας Κωνσταντίνος
Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας, Υποψήφιος Διδάκτωρ

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο των υποστηρικτικών τεχνολογιών στη δημιουργία συμμετοχικών κοινοτήτων μάθησης για μαθητές με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ). Στόχος είναι να αναδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο η αξιοποίηση τεχνολογικών εργαλείων, όπως οι εφαρμογές επαυξημένης πραγματικότητας, οι επικοινωνιακές συσκευές εναλλακτικής υποστήριξης και οι ψηφιακές πλατφόρμες, μπορούν να ενισχύσουν την εκπαιδευτική εμπειρία των μαθητών με ΔΑΦ και να προάγουν τη συμπερίληψη. Ακολουθώντας τη μέθοδο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, αναδεικνύεται πώς οι υποστηρικτικές τεχνολογίες ενισχύουν τη συμμετοχή των μαθητών με ΔΑΦ στις μαθησιακές διαδικασίες, δημιουργώντας ένα πλαίσιο συνεργασίας και ενδυνάμωσης που καλλιεργεί την αίσθηση του ανήκειν σε μια εκπαιδευτική κοινότητα. Παράλληλα, παρουσιάζονται οι προκλήσεις και οι προϋποθέσεις για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τεχνολογιών αυτών, με έμφαση στη σημασία της επαγγελματικής κατάρτισης και της ευνσυναίσθησης των εκπαιδευτικών. Συνεπώς, οι πρακτικές αυτές θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση συλλογικών πρωτοβουλιών σε περιβάλλοντα μάθησης που απευθύνονται σε όλους τους μαθητές, διανοίγοντας δρόμους για την εφαρμογή εκπαιδευτικών πολιτικών.

«ΌΛΑ ΟΣΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΑ ΕΜΑΘΑ…» ΣΕ ΦΑΡΟ! Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΙΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΦΑΡΩΝ»

Κακαρούχα Παρασκευή
Διδάκτωρ Τουρισμού - Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων

Η ιδιότητα του πολίτη ή πολιτειότητα αναφέρεται σε ένα σύνολο αρχών, δεξιοτήτων και στάσεων, οι οποίες χαρακτηρίζουν τη συμμετοχή των ατόμων σε κοινωνικές ομάδες και διέπουν τους τρόπους αναγνώρισης και εκπλήρωσης των υποχρεώσεων, αλλά και άσκησης των δικαιωμάτων τους.

Εμπνευσμένη από τον τίτλο και την προσέγγιση του ευπώλητου βιβλίου του Robert Fulghum «Όλα όσα χρειάζεται να γνωρίζω τα έμαθα στον παιδικό σταθμό», η εργασία περιγράφει τις συνθήκες διαβίωσης σε κτιστούς ναυτικούς φάρους πριν την αυτοματοποίησή τους, οι οποίες ώθησαν τα ανήλικα μέλη των οικογενειών των φαροφυλάκων να αναπτύξουν την ιδιότητα του πολίτη, σε ένα πλαίσιο μάθησης άτυπης και ανεπιτήδευτης ως προς τις μεθόδους και τα υλικά, που εξυπηρετούσε όμως πολλαπλούς στόχους.

Αρχικά ορίζεται το θεωρητικό πλαίσιο, που αποσαφηνίζει εννοιολογικά την πολιτειότητα και τις επιμέρους διαστάσεις της, αλλά και επισημαίνει τις ιδιαιτερότητες της ζωής και της εργασίας σε απομακρυσμένους φάρους στην Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο (π.χ. ακραίες καιρικές συνθήκες, απομόνωση, αδυναμία πρόσβασης σε εκπαιδευτικές μονάδες, περιορισμοί στην τροφοδοσία).

Εν συνεχεία, παρατίθενται ευρήματα από έρευνα πεδίου (συνεντεύξεις με ενήλικους σήμερα συγγενείς φαροφυλάκων), η ανάλυση των οποίων αναδεικνύει τη σημασία της ανατροφής τους ως ενεργών πολιτών μέσα στις «οικογένειες φάρων». Αυτά τα ιδιότυπα κοινωνικά σχήματα λειτούργησαν ως «σχολεία ζωής» για πολλά από τα παιδιά (τέκνα, ανίψια, εγγόνια) φαροφυλάκων, τα οποία ασκήθηκαν στη συνεργασία, την υπευθυνότητα, τον σεβασμό στη διαφορετικότητα, το ενδιαφέρον για το περιβάλλον.

Οι «οικογένειες φάρων» παρείχαν καθοδήγηση και ασφάλεια στους ναυτιλλομένους, κάτι που αποτελούσε και το πρωταρχικό μέλημά τους, αλλά και το βασικό «μέσο» για τη μύηση των νεαρών μελών στις αξίες και την έμπρακτη εκδήλωση της ενεργού πολιτειότητας. Ταυτόχρονα, μέσω της λειτουργίας των φάρων και της παρουσίας τους εκεί, τοποθέτησαν στον χάρτη, προστάτευσαν, αναζωογόνησαν και προσέδωσαν ταυτότητα σε πολλά λησμονημένα σημεία του πλανήτη. Η εργασία συνιστά συμβολή στην τεκμηρίωση του κοινωνικού και πολιτισμικού ρόλου τους.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ - ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗ ΜΕΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Τσάρκου Αλεξάνδρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02- Υποψήφια Διδάκτωρ

Επί τρία έτη, διδάσκω εθελοντικά τα φιλολογικά μαθήματα του Λυκείου στο Κατάστημα Κράτησης Χανίων «Κρήτη Ι», στο πλαίσιο της ενίσχυσης της προσωπικής προσπάθειας των μαθητών – κρατουμένων, για την απόκτηση απολυτηρίου Λυκείου ή την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Καθώς το ενδιαφέρον των μαθητών μου για το μάθημα της Λογοτεχνίας ήταν χαμηλό, έπειτα από συζήτηση μαζί τους, επέλεξα να τους διδάξω ποιήματα του Νίκου Καββαδία, τα οποία θεματικά ταίριαζαν περισσότερο με τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντά τους. Στην αίθουσα μεταφέρθηκε ένα ηχείο από το οποίο οι κρατούμενοι έρχονταν σε επαφή με τη ποίηση του Καββαδία σε μελοποιημένη μορφή. Η επιλογή υλικού διαφορετικού από εκείνο του σχολικού εγχειριδίου και το γεγονός πως σε κάθε μάθημα τους παρουσιαζόταν ένα νέο τραγούδι, δημιούργησε στην τάξη ένα θετικό κλίμα τόσο πριν την έναρξη του μαθήματος, όσο κατά τη διάρκεια της ακρόασης και ανάλυσης των ποιημάτων αυτών.

Στα μαθήματα που πραγματοποιούνται στα Καταστήματα Κράτησης όμως, πέραν του φιλολογικού σκοπού της διδασκαλίας, επιπρόσθετους στόχους αποτελούν η αναγνώριση των συναισθημάτων από εκπαιδευόμενους, η ευαισθητοποίηση και η ενσυναίσθηση. Τα αποτελέσματα αυτά προκύπτουν τόσο από την ταύτισή τους με τα ποιητικά υποκείμενα όσο και από τη συνεργατική και συμμετοχική διδασκαλία που ακολουθήθηκε. Οι μαθητές καλούνται μέσω της ιδιαίτερης αυτής μαθησιακής διαδικασίας να εντοπίσουν και να απομονώσουν τις παγιωμένες αντιλήψεις τους, να τις μεταβάλλουν και να ενστερνιστούν νέες, απαλλαγμένες από στερεότυπα και προκαταλήψεις· να επιτύχουν δηλαδή τη μετασχηματίζουσα μάθηση. Απώτερος στόχος αυτής της μεθόδου διδασκαλίας, η οποία στηρίζεται στην πλήρη αποδοχή των μαθητών, βάσει της ιδεολογίας που πρεσβεύει η Κριτική Παιδαγωγική, είναι οι κρατούμενοι όχι μόνο να αποκτήσουν εφόδια για την προσωπική τους εξέλιξη, αλλά και να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν ομαλότερη επανένταξή τους στην κοινωνία μετά την αποφυλάκισή τους.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΟΝΕΩΝ-ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Λάμπρου Αθηνά-Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Υπ. Διδάκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Ιωάννινων
Γκαντόλιας Βασίλειος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα έρευνα εντάσσεται στο πλαίσιο της θεωρίας των σχολείων ως κοινότητες μάθησης και εξετάζει τη συμμετοχή των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία, εστιάζοντας στη συνεργασία γονέων-σχολείου, την προσαρμογή των μαθητών και την εκπαιδευτική τους απόδοση. Αξιοποιώντας δεδομένα από 102 γονείς μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης από όλη την Ελλάδα, η μελέτη ανέδειξε τη σημασία της ενεργής γονικής εμπλοκής στη διαμόρφωση θετικών εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. Η ανάλυση έδειξε ότι οι μητέρες εμφανίζουν υψηλότερα επίπεδα συνεργασίας με το σχολείο σε σχέση με τους πατέρες, ενώ οι γονείς με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο συμμετέχουν πιο ενεργά, γεγονός που ενισχύει την προσαρμογή και την απόδοση των παιδιών. Η συνεργασία αυτή δεν φάνηκε να διαφοροποιείται σημαντικά με βάση τον οικογενειακό τύπο ή το φύλο των παιδιών. Όσον αφορά την προσαρμογή των μαθητών, οι μητέρες την αξιολογούν πιο θετικά, ενώ το μορφωτικό επίπεδο των γονέων αναδεικνύεται ως κρίσιμος παράγοντας για την ενίσχυσή της. Αντίθετα, η ηλικία των γονέων, ο αριθμός των παιδιών στην οικογένεια και το φύλο των παιδιών δεν φαίνεται να επηρεάζουν σημαντικά την προσαρμογή των μαθητών. Η εκπαιδευτική απόδοση παρουσιάζει θετική συσχέτιση με το μορφωτικό επίπεδο των γονέων, χωρίς να επηρεάζεται από το φύλο των παιδιών, τον αριθμό τους στην οικογένεια ή την ηλικία των γονέων. Η παρούσα έρευνα αποτελεί το πρώτο στάδιο μιας ευρύτερης μελέτης που στοχεύει να διερευνήσει περαιτέρω τη σχέση σχολείου-οικογένειας. Με δεδομένο ότι οι σύγχρονες σχέσεις μεταξύ γονέων και σχολείου χαρακτηρίζονται συχνά από προκλήσεις και πολυπλοκότητα, η μελέτη αυτή επιχειρεί να φωτίσει τους τρόπους με τους οποίους η γονική συμμετοχή μπορεί να ενισχύσει τη μαθησιακή εμπειρία των παιδιών και να συμβάλει στη δημιουργία μιας πιο αρμονικής και αποτελεσματικής εκπαιδευτικής κοινότητας. Τα ευρήματα αναμένεται να προσφέρουν πολύτιμες κατευθύνσεις για την ενίσχυση της συνεργασίας σχολείου-οικογένειας, με στόχο τη βελτίωση της εκπαιδευτικής πορείας των μαθητών.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΟΙ ΟΜΙΛΟΙ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΠΠΛ)

Βασιλείου Δημήτριος
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Κυκλάδων, Διδάκτωρ Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Η επιλογή της χρήσης του όρου «όμιλος» από τα νομοθετικά κείμενα για τον προσδιορισμό των εξωδιδακτικών σχολικών δραστηριοτήτων που οργανώνονται και υλοποιούνται στα Πρότυπα και Πειραματικά σχολεία όλων των βαθμίδων φαίνεται ότι αποσκοπούσε να δώσει έμφαση στη δημιουργία ενώσεων που μπορούν να προκύψουν στον χώρο του σχολείου, οι οποίες με την αξιοποίηση της συνεργατικής μάθησης συμβάλλουν στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη κοινοτήτων μάθησης.

Με την παρούσα έρευνα επιχειρήθηκε να διερευνηθεί η οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας των ομίλων των ΠΠΛ, σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών – συντονιστών τους, προκειμένου να αναζητηθούν όλες εκείνες οι επιτυχημένες «συνταγές» για την οργάνωση κοινοτήτων μάθησης εντός του σχολικού οργανισμού. Ως καταλληλότερη ερευνητική προσέγγιση επιλέχτηκε η ποιοτική ερευνητική μελέτη και το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε είναι η ημιδομημένη συνέντευξη. Ο αριθμός των εκπαιδευτικών – συντονιστών των ομίλων που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν συνολικά είκοσι επτά, τρεις από καθένα από τα εννέα ΠΠΛ της Αττικής. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας οι όμιλοι των ΠΠΛ μπορεί να λειτουργήσουν ως «συνεργατικές ομάδες βάσης», στις οποίες οι μαθητές – μέλη τους αναπτύσσουν σταθερές σχέσεις, καθώς μαθαίνουν να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους καθ' όλη τη διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος. Εξάλλου, η συμμετοχή των μαθητών στις επιλογές της μαθησιακής διαδικασίας του ομίλου (διαμόρφωση προγράμματος σπουδών, επιλογή και παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού) προϋποθέτει την ανάπτυξη συνεργατικής ικανότητας και συμβάλλει στην εξέλιξη του ομίλου σε κοινότητα μάθησης, στην οποία μπορεί να επιτευχθεί η ενεργητική μάθηση και η κοινωνική κατασκευή της γνώσης, εφόσον οι μαθητές συμμετέχουν σε όλες τις επιλογές της μαθησιακής διαδικασίας, αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, οργανώνουν τις εμπειρίες τους, μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον, εργάζονται συλλογικά και ανακαλύπτουν κίνητρα για τη μάθηση μέσα από τις ίδιες τις δραστηριότητές τους.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Ψύρρας Νικόλαος
Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Κουτσουράη Σεβασμία Αικατερίνη
Υποψήφια Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Μυλωνά Σοφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Μαράκη Ελένη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Νομού Ηρακλείου

Ο μετασχηματισμός των σχολικών μονάδων σε οργανισμούς και κοινότητες μάθησης με στόχο τη σχολική βελτίωση και τη διαμόρφωση μιας αποκεντρωμένης και απαγκιστρωμένης από γραφειοκρατικούς μηχανισμούς «κοινωνίας της γνώσης», προβάλλεται επιβεβλημένος στη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα, με τους/τις διευθυντές/τριες και τους/τις εκπαιδευτικούς να αναλαμβάνουν αναμορφωμένους και πολυσύνθετους ρόλους. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να διερευνήσει και να αναδείξει τα κυρίαρχα ηγετικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών που αναπτύσσονται εντός της σχολικής τάξης, καθώς και να παρουσιάσει τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών, σχετικά με την έννοια της κοινότητας μάθησης. Πρόκειται για μια ποιοτική έρευνα με δείγμα 14 εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του νομού Δωδεκανήσου και ως εργαλείο συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας υποδεικνύουν πως οι εκπαιδευτικοί του δείγματος έχουν κατανοήσει σε μεγάλο βαθμό την έννοια της κοινότητας μάθησης, ισχυριζόμενοι/ες πως μία σχολική μονάδα πρέπει να λειτουργεί συλλογικά και συνεργατικά. Αναφορικά, με την άσκηση ηγεσίας από τους/τις ίδιους/ες διαφαίνεται ένας πλουραλισμός απόψεων με αρκετούς/ές από αυτούς/ές να τη συνδέουν με την ηγεσία που ασκούν εντός της σχολικής τάξης, αναδεικνύοντας ως κυρίαρχα χαρακτηριστικά τη συναισθηματική νοημοσύνη, την αυτορρύθμιση, την ικανότητα για συνεργασία και την αυτογνωσία.

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: ΧΩΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 3Ο ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ & ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Γάκη Ανδρονίκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιαστεί μια διδακτική πρόταση που εφαρμόστηκε στη σχολική τάξη στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών της Α΄ Λυκείου. Η συγκεκριμένη διδασκαλία υπάγεται στις καινοτόμες δράσεις, τις οποίες υλοποιεί το σχολείο μας και αποτελεί μέρος του προγράμματος «Το Σχολείο Οργανισμός και Κοινότητα Μάθησης: Αξιολόγηση Ομοτέχνων-Συνεργατικές Πρακτικές Εκπαιδευτικών». Στο πλαίσιο αυτό, ενθαρρύνεται η ανταλλαγή απόψεων και ιδεών, καθώς και η ετεροπαρατήρηση, κάτι που εφαρμόστηκε και στην εν λόγω διδασκαλία. Ειδικότερα, πραγματοποιήθηκε συνδιδασκαλία σε τμήμα της Α΄ Λυκείου, στην οποία συμμετείχε η εκπαιδευτικός που διδάσκει στους μαθητές ΑΕΓΓ και η εκπαιδευτικός που τους διδάσκει Ιστορία. Στόχος της διαθεματικής προσέγγισης ήταν να επεξεργαστούν οι μαθητές ιστορικά γεγονότα από διαφορετικές χρονικές περιόδους, να τα αντιπαραβάλουν, να εντοπίσουν κοινά σημεία και διαφορές, να αναπτύξουν τον κριτικό τους στοχασμό και να εξάγουν συμπεράσματα για την ανθρώπινη δράση μέσα στην ιστορική πορεία. Συγκεκριμένα, οι μαθητές συνέκριναν αποσπάσματα από την Ιστορία του Θουκυδίδη (ΙΙΙ, 70-83), τα οποία είχαν διδαχθεί, και παραθέματα από το βιβλίο της Σύγχρονης και Νεότερης Ιστορίας της Γ΄ Λυκείου. Τα παραθέματα αντλήθηκαν από το σχολικό εγχειρίδιο και αγγίζουν τρεις διαφορετικές χρονικές περιόδους: α. απόσπασμα από τη Συνθήκη των Βερσαλλιών και σχολιασμός του επικεφαλής της γερμανικής αντιπροσωπείας, β. ο πίνακας της Guernica του Picasso και σχετικό παράθεμα που τον συνοδεύει, γ. παράθεμα που εξετάζει την απροθυμία συμφιλίωσης των δύο αντίθετων πολιτικά πλευρών κατά τη διάρκεια του Ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου. Κατά τη διδασκαλία αξιοποιήθηκαν τα σχολικά εγχειρίδια, φωτοτυπίες με τα παραθέματα, νέες τεχνολογίες και παρουσίαση σε Powerpoint. Οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά, καθότι προσέγγισαν χρονικές περιόδους πιο οικείες χρονικά σε αυτούς. Η διαδικασία του αναστοχασμού έλαβε χώρα στην επόμενη διδακτική ώρα, κατά την οποία οι μαθητές σχολίασαν πόσο ωφέλιμη και ενδιαφέρουσα βρήκαν τη διδασκαλία, και διατύπωσαν την επιθυμία να επαναληφθεί ανάλογη δράση.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: ΕΝΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Θεοδωρογλάκη Φωτεινή
Φιλόλογος ΠΕ02 - Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, ΕΚΠΑ

Τόσο η επιστημονική έρευνα όσο και η καθημερινή εμπειρία καταδεικνύουν σοβαρά ελλείματα δημοκρατίας στο ελληνικό σχολείο. Οικονομικές, ανθρωπιστικές, πολιτικές, υγειονομικές και περιβαλλοντικές κρίσεις έχουν σκιάσει το πρώτο τέταρτο του 21ου αιώνα και έχουν αφήσει αρνητικό αποτύπωμα στην εκπαίδευση. Το σχολείο, αντί να καταπολεμά τις κοινωνικές ανισότητες, λειτουργεί ως μικρογραφία της κοινωνίας, νομιμοποιώντας και αναπαράγοντας τις, ενώ το εκπαιδευτικό σύστημα συνεχώς αποδομείται και υποβαθμίζεται.

Ως απάντηση στα παραπάνω, ήδη από τα πρώτα χρόνια της οικονομικής κρίσης, σε πολλές γειτονιές αρχίζουν να γεννιούνται αλληλέγγυες δομές που θεραπεύουν ένα ευρύ φάσμα εκπαιδευτικών αναγκών όπως είναι η προετοιμασία για τις πανελλαδικές εξετάσεις, ενισχυτικά μαθήματα, διδασκαλία ξένων γλωσσών, εκμάθηση ελληνικής γλώσσας, αλλά και καλλιτεχνικά μαθήματα. Η οικονομική κρίση αποτέλεσε την αφορμή, που συναντήθηκε με ένα ανοιχτό διαχρονικό

αλλά ανικανοποίητο αίτημα για ενίσχυση της δημοκρατίας στην εκπαίδευση, κοινωνική ενδυνάμωση, συμπερίληψη και ενεργοποίηση των πολιτών.

Τα Αλληλέγγυα Σχολεία είναι αυτοοργανωμένες και αυτοδιαχειριζόμενες δομές που αγωνίζονται για την προώθηση ενός ολιστικού κινήματος στην εκπαίδευση, το οποίο εκτός από τις διαχρονικές του διεκδικήσεις, βασίζεται στην τοπικότητα, αξιοποιεί εναλλακτικές παιδαγωγικές μεθόδους και προάγει τη συμμετοχική διαχείριση. Σταθμίζοντας τη σημασία της συνεργασίας, τα Αλληλέγγυα Σχολεία καταγράφουν συνεργασίες με φορείς όπως η Εφημερίδα των Συντακτών, η Ένωση Συνδικάτων Όσλο (LO i Oslo), οι Ακαδημαϊκοί για την Ειρήνη από την Τουρκία, ο Σύλλογος Υποστήριξης Ελλήνων από τη Γενεύη, το OpenLab Athens, το Dock – Συνεργατικός Χώρος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, το infrademos, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Στη παρούσα μελέτη, περιγράφεται ο τρόπος λειτουργίας και δράσης των Αλληλέγγυων Σχολείων (δομές σε Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Κέρκυρα, Χίο, Ξάνθη, Κέρκυρα) και αξιοποιώντας συνεντεύξεις εθελοντών εκπαιδευτικών και μη, ανήλικων και ενήλικων μαθητών αλλά και γονέων, διερευνάται ο βαθμός επίτευξης της ατομικής ενδυνάμωσης μέσα από τη συλλογική κοινωνική δράση.

ΔΙΚΤΥΟ ΛΕΣΧΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ "ΜΠΛΕ ΑΛΩΝΙ": Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΩΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ.

Βουμβουράκη Χριστίνα
Συντονίστρια δικτύου λεσχών ανάγνωσης "μπλε αλώνι"

Στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται η διερεύνηση των δυνατότητων και των προκλήσεων μιας προσπάθειας να ιδωθεί, με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών. η εμπειρία της ανάγνωσης ως μια ελεύθερη συλλογική εξερεύνηση και να προκύψουν συμπεράσματα εφαρμοσιμότητας, οργάνωσης και λειτουργίας χρήσιμα για κάθε ανάλογο εγχείρημα. Περιγράφεται η οργάνωση του δικτύου λεσχών ανάγνωσης «μπλε αλώνι», που αριθμεί σήμερα 8 αυτό-οργανωμένες ομάδες ανάγνωσης ανά την Ελλάδα (Θεσσαλονίκη, Σέρρες, Αθήνα, Ορμένιο, Καβάλα, Ηράκλειο, Βίτσα, Κιάτο), με διαφορετικό προφίλ η καθεμιά και επιχειρείται η συγκριτική παρουσίαση όλων των ομάδων για να συναχθούν συμπεράσματα που αφορούν τα μεγέθη και τη σύσταση των ομάδων, τη συχνότητά συναντήσεων, τον τρόπο συντονισμού/συμμετοχής, την τοποθεσία συνάντησης και την λειτουργία των παράλληλων δράσεων.

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΔΙΚΤΥΑ ΜΑΘΗΣΗΣ: Η ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Κουτσώνη Αναστασία
Υποψήφια Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας

Η έννοια των αθλητικών κοινοτήτων ως δίκτυα μάθησης αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία, καθώς η συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες δεν επηρεάζει μόνο τη φυσική κατάσταση, αλλά συμβάλλει και στη γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των εμπλεκομένων. Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση διερευνά τον ρόλο της κολύμβησης ως παράγοντα ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης και συμμετοχής, εστιάζοντας στη συμβολή της στη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης και στην ενίσχυση της συνεργασίας και της αλληλεπίδρασης

μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων. Η μελέτη επικεντρώνεται επίσης στη θετική επίδραση της κολύμβησης στην ψυχική υγεία και την ευεξία, καθώς και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων συνεργασίας, αυτοπειθαρχίας και κοινωνικής συνοχής. Επιπλέον, διερευνώνται οι προκλήσεις που σχετίζονται με την προσβασιμότητα σε αθλητικές δομές και οι στρατηγικές για την ενίσχυση της συμμετοχής μέσα από θεσμικές και κοινωνικές παρεμβάσεις. Συμπερασματικά, η βιβλιογραφική ανασκόπηση υπογραμμίζει τη σημασία των αθλητικών κοινοτήτων ως χώρων βιωματικής μάθησης, συμμετοχής και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Παράλληλα, προτείνονται πιθανές εκπαιδευτικές πολιτικές που θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν την κολύμβηση και άλλες αθλητικές δραστηριότητες ως μέσα διαμόρφωσης πιο συμπεριληπτικών και συνεργατικών περιβαλλόντων.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΗ/ΟΣ" ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΔΙΠΕ ΧΑΝΙΩΝ

Τερεζάκη Χρυσή
Διευθύντρια ΠΕ Χανίων - Καθηγήτρια Σύμβουλος Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί κλειδί για την ανάπτυξή τους, προσωπική κι επαγγελματική και τη βάση πάνω στην οποία οι γνώσεις-στάσεις και δεξιότητες/εν δυνάμει ικανότητές τους θα είναι τέτοιες ώστε να τους καταστήσουν ικανούς να διαχειριστούν την αλλαγή που οι ίδιοι επιθυμούν να επιφέρουν στη σχολική τους μονάδα, όταν η υπάρχουσα κουλτούρα της πλέον δεν τους συνΚινεί.

Το 3ετές Εθελοντικό Προαιρετικό Επιμορφωτικό Πρόγραμμα ‘’ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η’’ για διευθυντικά στελέχη του Ν. Χανίων σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από το Επιστημονικό Δίκτυο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Κρήτης (ΕΔΕΕΚ) και τη Διεύθυνση Α/θμιας Εκπ/σης του Νομού, αρχικά κατά τα έτη 2012-2015.

Απευθύνονταν σε επαγγελματίες που επιθυμούσαν τη συγκρότηση μιας Κοινότητας Μάθησης και Πρακτικής στελεχών της εκπαίδευσης με σκοπό την ανταλλαγή των εμπειριών και των καλών πρακτικών μεταξύ τους, αρχικά, σε ένα ασφαλές πλαίσιο.

Επρόκειτο για μία Ομάδα Αυτομόρφωσης, όμως και για ένα Πρόγραμμα Ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της Διά Βίου Μάθησης. Ως προς τη θεματολογία του ήταν ένα θεματικό Επιμορφωτικό Πρόγραμμα που αφορούσε στη σύζευξη δύο επιστημονικών πεδίων: εκείνο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων κι αυτό της Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης-Εκπαιδευτικής Ηγεσίας.

Σήμερα, δέκα χρόνια μετά, εφαρμόζεται πιλοτικά, εκ νέου, από τους ίδιους συνδιοργανωτές κι απευθύνεται σε μια μικτή ομάδα στελεχών (νέων Διευθυντών, Υποδιευθυντών Σχολείων και Προϊστάμενες Νηπιαγωγείων) αλλά κι εκπαιδευτικών που ενδιαφέρονται για τα παραπάνω αντικείμενα, που ως focus group διατυπώνουν την αναγκαιότητα υποστήριξής τους από τον εργασιακό τους φορέα.

Για τον λόγο αυτό το αίτημά τους βρίσκει ανταπόκριση από την Διεύθυνση Α/θμιας Εκπαίδευσης Χανίων και η επιμόρφωσή τους γίνεται πράξη.

Η νέα Κοινότητας Μάθησης και Πρακτικής λειτουργεί σε τοπικό επίπεδο, μιας και διαπιστώνονται η κυριαρχία της εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης (εξΑΕ), ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΙΕΠ στην σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση και η έλλειψη πρόθεσης σε επίπεδο εθνικής στρατηγικής για την διά ζώσης επιμορφωτική και ποιοτική μάθηση ως αντίδοτο του τεχνολογικού υπερκορεσμού στη σύγχρονη επιμορφωτική πράξη.

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ: ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Τακαβάκογλου Ζωή
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Χατζηαγοράκη Ευαγγελία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η σχολική εφημερίδα συνιστά ένα σημαντικό εργαλείο της μη τυπικής εκπαίδευσης, λειτουργώντας ως δίαυλος επικοινωνίας μεταξύ του σχολείου και της ευρύτερης κοινωνίας. Πρόκειται για μια καινοτόμο παιδαγωγική πρακτική, που μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη συγκρότηση κοινοτήτων μάθησης, παρέχοντας ένα κοινό πεδίο έκφρασης, επικοινωνίας και συνεργασίας. Ιδιαίτερα, η ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων στη διαδικασία παραγωγής και διαχείρισης της σχολικής εφημερίδας διευρύνει τις δυνατότητες για συνεργατική μάθηση, καθιστώντας τη μια δυναμική και διαδραστική εμπειρία. Η παρούσα εισήγηση διερευνά τον ρόλο του μαθητικού τύπου ως μέσου προαγωγής της συνεργατικής μάθησης και της διασχολικής δικτύωσης. Ειδικότερα, εστιάζει στην περίπτωση μιας σχολικής ψηφιακής εφημερίδας, η οποία δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των σχεδίων δράσης αξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Κατά τη διάρκεια της τριετούς λειτουργίας της διαμόρφωσε ένα ευρύ πλέγμα συνεργασιών, τόσο εντός της σχολικής κοινότητας όσο και εκτός αυτής, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνολογία. Η λειτουργία της βασίστηκε σε σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις με μαθητοκεντρικό προσανατολισμό, στοχεύοντας στην καλλιέργεια ήπιων δεξιοτήτων που κρίνονται απαραίτητες για τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα και την προετοιμασία των μαθητών ως ενεργών πολιτών του 21ου αιώνα. Η συντακτική της ομάδα ανέπτυξε ένα πολυδιάστατο πεδίο δράσεων, το οποίο περιλαμβάνει συγγραφή άρθρων, διεξαγωγή ερευνών σχετικά με ζητήματα που απασχολούν τους εφήβους, συνεντεύξεις με προσωπικότητες και φορείς της τοπικής και ευρύτερης κοινότητας, δημιουργία εικαστικών έργων, φωτογραφικού υλικού και podcasts. Παράλληλα, η εφημερίδα ανέπτυξε συνεργασίες με σχολεία από διάφορες περιοχές της Ελλάδας καθώς και με σχολεία της Ομογένειας στο εξωτερικό. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η πρωτοβουλία και οι ενέργειες που ανέλαβε για τη συγκρότηση ενός άτυπου δικτύου σχολείων με άξονα τον ηλεκτρονικό μαθητικό τύπο. Συνολικά, η παρούσα εισήγηση αναδεικνύει τη σχολική εφημερίδα ως ένα εκπαιδευτικό εργαλείο που προάγει τη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης. Μέσα από μια πρακτική εφαρμογή προτείνει ένα παράδειγμα που μπορεί να αξιοποιηθεί από άλλα σχολεία, ενισχύοντας τη μαθησιακή διαδικασία και το συλλογικό πνεύμα στην εκπαιδευτική κοινότητα.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Κουτσουλη Μαρία
Διευθύντρια
Ντούλια Αθηνά
Σύμβουλος Εκπαίδευσης
Παντελάκη Νεκταρία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Οι διαρκείς μετασχηματισμοί στο χώρο της εκπαίδευσης απαιτούν ευελιξία και προσαρμοστικότητα, συνέργειες και διαμοιρασμό καλών πρακτικών και εμπειριών. Για να ανταποκριθούν τα σχολεία στην πρόκληση αυτή ως οργανισμοί που μαθαίνουν, είναι σημαντικό να

οργανώνονται σε κοινότητες μάθησης που εξελίσσουν επαγγελματικά τους εκπαιδευτικούς και ευνοούν και τους μαθητές. Η βιβλιογραφική επισκόπηση καταγράφει τα θετικά οφέλη από τη δημιουργία και ενεργητική λειτουργία και αλληλεπίδραση των κοινοτήτων μάθησης για τους συμμετέχοντες. Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει τα αποτελέσματα από τη δημιουργία ενός δικτύου σχολείων που εργάστηκαν σε κοινό πρόγραμμα φιλαναγνωσίας δημιουργώντας έτσι μια δημιουργική, καινοτόμα κοινότητα μάθησης που καλλιέργησε την αγάπη για το διάβασμα, ανέδειξε καλές συμμετοχικές πρακτικές, εδραίωσε συνεργασίες και δημιούργησε δεσμούς όχι μόνο μεταξύ των συμμετεχόντων αλλά και με την τοπική κοινότητα. Η κοινότητα μάθησης εμπλούτισε τη μαθησιακή διαδικασία, ανέπτυξε επαγγελματικά τους συμμετέχοντες και δημιούργησε τα θεμέλια για επίτευξη πολύ σημαντικών παιδαγωγικών και κοινωνισυναισθηματικών στόχων. Πέρα από την επίτευξη της αποστολής του, πέτυχε κι άλλους σημαντικούς στόχους ανοίγοντας διαύλους για νέους δημιουργικούς σχεδιασμούς.

ΣΥΛΛΗΨΗ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΑΤΥΠΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Φιλαρέτου Βάνια
Φοιτήτρια
Μυλωνά Κυριακή
Φοιτήτρια
Αραμπατζή Ευδοκία
Φοιτήτρια
Μακρή Κατερίνα
Επίκουρη καθηγήτρια

Η εισήγηση αφορά τη μελέτη μίας διαδικτυακής κοινότητας προπτυχιακών φοιτητριών και φοιτητών του τμήματος Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Πρόκειται για μία φοιτητοκεντρική πρωτοβουλία, εφόσον η ιδέα προήλθε και υλοποιήθηκε από φοιτήτριες, υπό την ακαδημαϊκή εποπτεία μίας καθηγήτριας του Τμήματος, στο πλαίσιο του μαθήματος «Ψηφιακά διαμεσολαβημένη επικοινωνία».

Η μελέτη αυτή βασίζεται στη θεωρητική πλαισίωση της κοινότητας βάσει μίας σύνθεσης δύο έγκυρων και διαδεδομένων στο πεδίο θεωρητικών μοντέλων: α) του μοντέλου των πέντε σταδίων ανάπτυξης κοινοτήτων της Gilly Salmon (2013) και β) του μοντέλου της κοινότητας διερεύνησης των Garrison, Anderson & Archer (2003). Με αυτή την αφετηρία, περιγράφεται αρχικά το σκεπτικό σχεδιασμού της κοινότητας. Αυτό εστιάζει στην οργανωμένη απόδοση ρόλων, τους κανόνες λειτουργίας, τα χαρακτηριστικά της διαδικτυακής πλατφόρμας, τα στοιχεία παιγνιοποίησης που διευκολύνουν την επικοινωνία, το είδος της πληροφορίας που ανταλλάσσεται και άλλες τεχνικές και κοινωνικές παραμέτρους που συνεισφέρουν στην ομαλή λειτουργία της κοινότητας. Στη συνέχεια αναλύονται επιλεγμένα στιγμιότυπα αλληλεπίδρασης, σε μία ανάλυση περιεχομένου βάσει του μοντέλου της κοινότητας διερεύνησης. Η ανάλυση αυτή αναδεικνύει χαρακτηριστικά «επιφανειακής»/παθητικής, αλλά και συνεργατικής αλληλεπίδρασης, ενώ παράλληλα διαφαίνονται διαφορετικά προφίλ χρηστών, με βάση τη συνεισφορά στο διάλογο και την προσφορά και ανταλλαγή περιεχομένου. Η ανάλυση συμπληρώνεται από ποσοτικά στοιχεία που προσφέρει η ίδια η διαδικτυακή πλατφόρμα, τα οποία προσφέρουν συμπληρωματικές πληροφορίες ως προς τις τάσεις των χρηστών και χρηστριών, τις ανάγκες τους και τα αναδυόμενα σχήματα αλληλεπίδρασης που αναδεικνύονται από την ποιοτική ανάλυση.

Η κοινότητα βρίσκεται σε λειτουργία, μετρώντας ήδη ένα έτος ζωής. Τα ευρήματα αυτής της έρευνας διαφωτίζουν ζητήματα που προκύπτουν κατά την άτυπη εκπαιδευτική δραστηριότητα παρόμοιων ομάδων στη χώρα μας και διεθνώς και δίνουν έναυσμα για συστηματικότερη ανάδειξη τέτοιων πρωτοβουλιών σε πλαίσια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΤΟΠΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ «ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩ»: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Αδαμοπούλου Ξανθούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MSc
Κουναλάκης Εμμανουήλ
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Phd, ΚΕ.Μ.Ε.Ι.Ε.Δ.Ε. Παν/μιο Κρήτης

Η παρούσα ανακοίνωση εντάσσεται στον θεματικό άξονα «Κοινωνική παιδεία, εκπαίδευση και πολιτισμός» και πιο συγκεκριμένα στον υποάξονα «Κοινότητες μάθησης και συμμετοχική εκπαίδευση». Πρόκειται για μια διά ζώσης εισήγηση που επιχειρεί να επικοινωνήσει μία πειραματική έρευνα που αφορά την ανάπτυξη μιας σχολικής κοινότητας μάθησης στο χωριό Πλάτανος Αμαρίου στην Κρήτη τη σχολική χρονιά 2023-2024. Στόχος της όλης διαδικασίας ήταν η σύνδεση των μελών της σχολικής κοινότητας (μαθητές/τριες, εκπαιδευτικοί, κάτοικοι του χωριού, τοπική αυτοδιοίκηση) για την από κοινού ανάδειξη της τοπικής σχολικής ιστορίας της εκπαίδευσης της ευρύτερης περιοχής. Το κύριο μεθοδολογικό εργαλείο που επιλέχτηκε ήταν η πειραματική συμμετοχική δημιουργία μιας προσωρινής σχολικής μουσειακής έκθεσης σε εξωτερικό χώρο του χωριού. Στο θεωρητικό μέρος της ανακοίνωσης αναπτύσσονται ευσύνοπτα: α) τα κυριότερα οφέλη της δημιουργίας μουσειακών χώρων για τη σχολική κοινότητα και β) οι θεωρητικές αρχές της ιστορίας «από τα κάτω» που στηρίζουν το στήσιμο της υπό εξέταση μουσειακής έκθεσης. Στο μεθοδολογικό μέρος της ανακοίνωσης περιγράφονται: α) η διδακτική διαδικασία εντός του σχολείου που ακολουθήθηκε πριν, κατά τη διάρκεια, αλλά μετά το στήσιμο του μουσείου, β) η συμμετοχική εμπλοκή της ευρύτερης σχολικής κοινότητας στην αναζήτηση των τεκμηρίων ιστορίας της εκπαίδευσης και γ) οι βασικές αρχές σύνταξης του χώρου των εκθεμάτων στην υπό εξέταση μουσειακή συλλογή. Στα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζεται το τελικό αποτέλεσμα της μουσειακής έκθεσης, καθώς και οι δράσεις διασύνδεσης της σχολικής κοινότητας που έλαβαν χώρα. Η ανακοίνωση κλείνει με τα συμπεράσματα που αποτιμούν την όλη διαδικασία αφενός ως προς τη συμβολή της στη δημιουργία μιας τοπικής συμμετοχικής κοινότητας μάθησης και αφετέρου ως προς τη προώθηση της έρευνας για την τοπική σχολική ιστορία της εκπαίδευσης «από τα κάτω».

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ: ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΩΣ ΚΙΝΗΤΡΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Καπράνας Γεώργιος
Διευθυντής επαγγελματικού λυκείου-εκπαιδευτικός ΠΕ83

Η παρούσα έρευνα διερευνά τον ρόλο των κοινοτήτων μάθησης ως μηχανισμών για την ενίσχυση της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Στόχος της είναι να αναδείξει τη σημασία της συνεργασίας και της δια βίου μάθησης στο σχολικό περιβάλλον, καθώς και να προτείνει τρόπους με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν τις κοινότητες μάθησης για τη βελτίωση της διδακτικής τους πρακτικής.Ο σχεδιασμός της έρευνας βασίζεται σε

βιβλιογραφική ανασκόπηση και ανάλυση υπαρχόντων μοντέλων επαγγελματικής ανάπτυξης. Υιοθετεί μια συστηματική προσέγγιση που εξετάζει την έννοια του μανθάνοντος οργανισμού, τα χαρακτηριστικά των κοινοτήτων μάθησης και τη συμβολή τους στην επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών.Η μεθοδολογία περιλαμβάνει ανάλυση θεωρητικών πλαισίων και εμπειρικών δεδομένων από σχετικές μελέτες, με έμφαση σε διεθνείς πρακτικές και προτάσεις. Εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί αλληλεπιδρούν μέσα στις κοινότητες μάθησης και ο ρόλος της συλλογικής έρευνας και της ανατροφοδότησης στη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι κοινότητες μάθησης ενισχύουν τη συνεργασία, βελτιώνουν τη σχολική κουλτούρα και συμβάλλουν στην επαγγελματική ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε τέτοιες κοινότητες αναπτύσσουν κριτική σκέψη, αναστοχαστική πρακτική και αυξημένη εμπιστοσύνη στις διδακτικές τους ικανότητες.Η συμβολή της έρευνας έγκειται στην ανάδειξη των κοινοτήτων μάθησης ως βασικού εργαλείου για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, απαντώντας στο ερώτημα πώς μπορούν τα σχολεία να μετασχηματιστούν σε οργανισμούς μάθησης που προωθούν τη βιώσιμη εκπαιδευτική βελτίωση.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βογοπούλου Αρετή
Μέλος ΔΕΠ

Η χρήση των Νέων Τεχνολογιών στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα καταγράφεται ως μια συνεχώς αυξανόμενη τάση, η οποία έχει επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται και υλοποιούνται τα εξ αποστάσεως προγράμματα σπουδών ή/και μαθήματα. Η διεθνής βιβλιογραφία έχει εστιάσει σε πολλαπλές διαστάσεις αυτού του φαινομένου, αναδεικνύοντας, μεταξύ άλλων, τη σημασία της κοινωνικής παρουσίας στην επιτυχή εφαρμογή των διαδικτυακών προγραμμάτων. Σύμφωνα με τις θεωρίες της κοινωνικής μάθησης, η δημιουργία και διατήρηση μιας κοινότητας μάθησης (community of learning) συμβάλλει στην επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων ενός διαδικτυακού προγράμματος καθώς μπορεί να αναπτύξει την αίσθηση της σύνδεσης και της επικοινωνίας οδηγώντας έτσι στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και συνεργατικού περιβάλλοντος στις εικονικές τάξεις παρά τη φυσική απόσταση. Εκκινώντας από τη θέση αυτή, η παρούσα εισήγηση στοχεύει στη μελέτη των απόψεων και των αντιλήψεων των φοιτητών/τριών σχετικά με το ρόλο, τη χρησιμότητα όσο και τα οφέλη της ενεργούς συμμετοχής σε διαδικτυακές μαθησιακές κοινότητες. Εξετάζει επίσης τους παράγοντες που οι φοιτητές/τριες θεωρούν ότι προάγουν ή δυσχεραίνουν το μαθησιακό αποτέλεσμα μέσω της συμμετοχής τους σε τέτοιες κοινότητες. Μέσω της επισκόπησης της σχετικής βιβλιογραφίας και της ανάλυσης ημιδομημένων συνεντεύξεων φοιτητών/τριών που συμμετείχαν σε διαδικτυακά μαθήματα στο πλαίσιο μαθημάτων Αγγλικής ως ξένης γλώσσας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προέκυψαν σημαντικά ευρήματα που αναδεικνύουν τον κρίσιμο ρόλο των διαδικτυακών μαθησιακών κοινοτήτων στη δημιουργία αλληλεπιδραστικών και συνεργατικών δραστηριοτήτων, ικανών να βελτιώσουν τη μαθησιακή πορεία, προσφέροντας κίνητρα για μάθηση και ενισχύοντας την ποιότητα των γνώσεων.

ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Κουτσάκη Χριστίνα
ΠΕ70, Med Σπουδές στην Εκπαίδευσης -Επιστήμες της Αγωγής

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του νομού Ηρακλείου σε προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης. Στόχος της μελέτης ήταν η ανάδειξη των κινήτρων και των εμποδίων που διαμορφώνουν τη στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στην επιμόρφωση, σε ένα πλαίσιο όπου η συνεχής εξέλιξη και προσαρμογή στις νέες εκπαιδευτικές απαιτήσεις είναι κρίσιμη.

Η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε ήταν ποιοτική, με τη χρήση ημι-δομημένων συνεντεύξεων, επιτρέποντας την εις βάθος ανάλυση των απόψεων των συμμετεχόντων. Το δείγμα αποτελούνταν από 15 εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιλεγμένους με τη μέθοδο της βολικής δειγματοληψίας. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω της θεματικής ανάλυσης, με στόχο την ανάδειξη των κυρίαρχων θεματικών που σχετίζονται με τα κίνητρα και τα εμπόδια συμμετοχής σε επιμορφωτικά προγράμματα.

Τα ευρήματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν τη σημασία της επιμόρφωσης ως μέσο για την επαγγελματική τους ανάπτυξη και την ενίσχυση της διδακτικής τους αποτελεσματικότητας. Ιδιαίτερα, η ανάγκη για επιμόρφωση ενισχύεται από τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προκλήσεις, όπως η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, η αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 και η προσαρμογή σε νέες παιδαγωγικές μεθόδους.

Τα εσωτερικά κίνητρα που ωθούν τους εκπαιδευτικούς στη συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα περιλαμβάνουν την επιθυμία για απόκτηση νέων γνώσεων, την ενίσχυση των διδακτικών τους δεξιοτήτων και την παροχή καλύτερων υπηρεσιών στους μαθητές. Από την άλλη πλευρά, τα εξωτερικά κίνητρα σχετίζονται με την επαγγελματική ανέλιξη, την αναγνώριση και τις οικονομικές απολαβές.

Ωστόσο, η συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα αντιμετωπίζει και εμπόδια. Οι κυριότεροι παράγοντες που αποτρέπουν τους εκπαιδευτικούς από τη συμμετοχή είναι η έλλειψη χρόνου λόγω προσωπικών και επαγγελματικών υποχρεώσεων, το οικονομικό κόστος των προγραμμάτων και η ποιότητα και οργάνωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Λόγω του περιορισμένου μεγέθους του δείγματος προτείνεται η διενέργεια μελλοντικών ερευνών με μεγαλύτερα και αντιπροσωπευτικότερα δείγματα, με στόχο την ενίσχυση της εγκυρότητας και της γενικευσιμότητας των αποτελεσμάτων.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Καλογιαννίδου Ολυμπία
Φιλόλογος, φοιτήτρια Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο της καινοτομίας και της δημιουργικότητας στην παιδαγωγική πράξη, εστιάζοντας στη συμμετοχική εκπαίδευση και τις κοινότητες μάθησης. Οι κοινότητες μάθησης αποτελούν πλαίσια όπου οι μαθητές, οι μαθήτριες και οι εκπαιδευτικοί συνδημιουργούν γνώση μέσω συνεργατικών και βιωματικών δραστηριοτήτων. Αναδεικνύονται δημιουργικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις που ενισχύουν τη συνεργασία, την πολιτισμική κατανόηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα.

Ενδεικτικά παραδείγματα περιλαμβάνουν τη δημιουργία υπαίθριων τάξεων, όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες συμμετέχουν σε δραστηριότητες τέχνης και φυσικής εξερεύνησης, καθώς και τη διοργάνωση πολυγλωσσικών εργαστηρίων που προάγουν την κατανόηση διαφορετικών πολιτισμών. Επιπλέον, προτείνονται καλλιτεχνικά εργαστήρια που συνδυάζουν την τέχνη με την αφήγηση ιστοριών, ενισχύοντας τη δημιουργική σκέψη. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι δραστηριότητες συμμετοχής με τη συνεργασία σχολείων και τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό την καλλιέργεια της έννοιας του ενεργού πολίτη.

Επιπροσθέτως, παρουσιάζονται προτάσεις εφαρμογής για την ενίσχυση της συμμετοχικής μάθησης, όπως η διοργάνωση δημιουργικών εργαστηρίων που προάγουν την πολυπολιτισμικότητα και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε καινοτόμες παιδαγωγικές πρακτικές. Η δημιουργία δομών για τη συμμετοχή γονέων και τοπικών φορέων στη μαθησιακή διαδικασία ενισχύει τη σύνδεση μεταξύ σχολείου και ευρύτερης κοινότητας.

Τα συμπεράσματα της εισήγησης υπογραμμίζουν τη σημασία της δημιουργικής παιδαγωγικής στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής και την ενίσχυση της συμμετοχικότητας στις σχολικές κοινότητες. Με τον τρόπο αυτόν, οι κοινότητες μάθησης αποτελούν έναν καταλυτικό παράγοντα για τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που προάγει τη συνεργασία και την καινοτομία.

Β18. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ , ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΙΛΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ , ΣΤΕΓΗ ΕΥΖΩΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ

Τερζάκη Μαρία
Πρόεδρος του Συλλόγου, Ψυχολόγος με εξειδίκευση στη Φιλοσοφία

Οφείλουμε να δημιουργήσουμε σταθερές γέφυρες επικοινωνίας με τον εαυτό μας, τους άλλους , την κοινότητα που ζούμε. Η συνεργασία , με βάση σχέσεις εμπιστοσύνης και αλληλοϋποστήριξης είναι απαιτητή σήμερα παρά ποτέ. Έρευνες καταδεικνύουν τις δυνατότητες και οφέλη της επικοινωνίας και της συνεργασίας των τριών συστημάτων , σχολείου, οικογένειας και της κοινότητας.

Η Στέγη Ευζωίας και Αριστείας συμμετέχει ως μέρος της κοινότητας βάσει του καταστατικού της και σε αυτή τη προοπτική. Έχει σχεδιάσει και υλοποιεί στους χώρους της , Πρότυπα Εκπαιδευτικά Προγράμματα , ως επιλογή Σχολικών εκπαιδευτικών εκδρομών, που απευθύνονται σε μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Σκοπό έχουν να συμβάλλουν στον στόχο της οικογένειας και της εκπαίδευσης στην γνωστική και ηθική ανάπτυξη των παιδιών. Θεμελιώνονται θεωρητικά σε κείμενα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας και ειδικότερα στο έργο «Ηθικά Νικομάχεια» του Αριστοτέλη και «Περί Παίδων Αγωγής» του Πλούταρχου, σε πηγές Νεότερων παιδαγωγών και στοχαστών και σε σύγχρονες ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες που άπτονται των εννοιών , όπως ψυχοδιανοητική ανάπτυξη, ψυχοεκπαιδευτική εξέλιξη , Συνεργασία Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας, Κοινωνικοπαιδαγωγικός ρόλος του σχολείου κ.ά.

Τα προγράμματα περιλαμβάνουν α) στο πρώτο μέρος , παρακολούθηση videos τα οποία έχομε δημιουργήσει με θέματα από την Ελληνική Μυθολογία . Τα παιδιά ενθαρρύνονται να σκεφτούν τα νοήματα του Μύθου που παρακολούθησαν , να θέσουν απορίες και μέσα από την αλληλεπίδραση με τον εαυτό τους , μεταξύ τους και τον παιδαγωγό , να αφομοιώσουν τις αρετές όπως π.χ. εγκράτεια, τίποτε σε υπερβολή, φιλομάθεια , φιλία, αλληλεγγύη κ.α.

β) στο δεύτερο μέρος τα παιδιά δραστηριοποιούνται στα εργαστήρια , ζωγραφικής και πηλού φτιάχνοντας δικά τους έργα . Καλλιεργούν δεξιότητες και ικανότητες όπως η παρατηρητικότητα, η προσοχή, η αυτοσυγκέντρωση, η δημιουργικότητα, η αυτοπεποίθηση, η ευγενής άμιλλα, η αίσθηση της αρμονίας και του ωραίου κ.α.

γ) στο διάλλειμά τους έρχονται σε επαφή με τη φύση, το βοτανόκηπο της Στέγης, με αθλοπαιδιές και έχουν ακόμη επιλογές ή να εξερευνήσουν τη συλλογή των βιβλίων της βιβλιοθήκης ή να παίξουν επιτραπέζια παιχνίδια.

"ΕΛΑ ΜΑΖΙ ΜΑΣ" - ΈΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

Καπελλάκη Ιωάννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 ΕΑΕ, Msc Special Ecucational Needs
Αθανασάκη Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ80, Υποδιευθύντρια Σχολικής Μονάδας
Κοφινάκη Νεκταρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ03, Μ.Π.Σ. Επιστήμες της Αγωγής, την Κριτική Παιδαγωγική και την Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών
Τουπογιάννη Μαρίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ011, Msc Συναισθηματικο- συγκινησιακές δυναμικές & εκπαίδευση

Οι αξίες, οι στάσεις και οι συμπεριφορές ενός ανθρώπου αποτελούν τα δομικά χαρακτηριστικά ενός πολιτισμού, καθώς διαμορφώνονται βάσει των πολιτισμικών και κοινωνικών κανόνων που καθορίζει η κοινωνία στην οποία μεγαλώνει. Έννοιες, όπως η διαφορετικότητα, η επιτυχία, η αποτυχία, η ικανότητα, η ανικανότητα, η συμπερίληψη και η περιθωριοποίηση αποτελούν πολιτισμικές κατασκευές και αντικατοπτρίζονται σε ποικίλους οικονομικούς και πολιτικούς φορείς και οργανισμούς σε μια κοινότητα. Το εκπαιδευτικό σύστημα και το σχολείο στην ολότητά του, αποτελεί έναν τέτοιο οργανισμό. Τι συμβαίνει όμως όταν οι αξίες και οι συμπεριφορές ενός ατόμου δεν συμβαδίζουν; Όταν άνθρωποι υποστηρίζουν τον σεβασμό στην αναπηρία και τη διαφορετικότητα, πιστεύουν στις ίσες ευκαιρίες για όλους, αλλά οι πρακτικές και οι συμπεριφορές τους στην καθημερινότητά τους ή στο σχολείο είναι ασύμβατες; Πώς θα μπορούσε ένας μαθητής να δράσει ώστε να εφαρμόσει όσα βαθιά πιστεύει; Πώς θα μπορούσε με έμπρακτο τρόπο να εκφράσει τις αξίες του και να επηρεάσει θετικά τους συμμαθητές του και ολόκληρη την κοινωνία;

Η απάντηση βρίσκεται στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων καθώς αυτές μπορούν να μπορούν να εξισορροπήσουν τις αξίες με τις συμπεριφορές μας. Η ανάγκη να ξεπεραστεί η παραδοσιακή διδασκαλία καθώς και η άποψη ότι η βιωματικότητα, η αυτενέργεια και η συμμετοχικότητα αποτελούν το κλειδί για τη μάθηση, οδήγησαν στη δημιουργία του δικτύου σχολείων «Έλα μαζί μας». Το «Έλα μαζί μας», ενώνει με τον πιο πρακτικό κι εφαρμόσιμο τρόπο, σχολεία Ειδικής και Γενικής Παιδείας, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς σε ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον, στο οποίο ο μαθητής σε ρόλο πρεσβευτή αναλαμβάνει δράσεις και πρωτοβουλίες με τις οποίες επηρεάζει θετικά και συμπαρασύρει την σχολική και την ευρύτερη κοινότητα σε ανάλογες ενέργειες, καλλιεργεί τις απαραίτητες δεξιότητες του 21ου αιώνα και εναρμονίζεται με την Agenda του 2030. Σκοπός είναι, ο μαθητής να διαμορφωθεί και να καλλιεργηθεί, ως υπεύθυνος και ενεργός πολίτης του αύριο.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Βογά Ηλέκτρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70
Γεωργούσης Βάιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Η συνεργασία Σχολείου, Συλλόγου Γονέων και τοπικής κοινωνίας αποτελεί ζητούμενο της σύγχρονης εκπαιδευτικής πρακτικής. Το Νέο Σχολείο καλείται να είναι ανοικτό στην τοπική κοινωνία, συνεπώς το επίπεδο επικοινωνίας και η δυναμική των σχέσεων μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας και της ευρύτερης ομάδας ατόμων που την περιβάλλουν, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την καλή συνεργασία και την επίτευξη βέλτιστων μαθησιακών και παιδαγωγικών αποτελεσμάτων. Το πρόσωπο που θα ενεργοποιήσει και θα συντονίσει τα μέλη της σχολικής κοινότητας, διαμορφώνοντας το κατάλληλο πλαίσιο κανόνων είναι ο διευθυντής. Με το θεσμικό του ρόλο, ορίζει τα πεδία συνεργασίας και καθορίζει τα όρια που θα ακολουθήσει η κάθε κοινότητα δημιουργίας. Με τον επικοινωνιακό του χαρακτήρα, θα δημιουργήσει το κατάλληλο συναισθηματικό υπόβαθρο, που θα λειτουργήσει ως παράγοντας οικοδόμησης και θεμελίωσης σχέσεων στο ανθρώπινο δυναμικό, μαθητές, εκπαιδευτικούς και προσωπικό, γονείς και γειτονιά, ώστε όλοι μαζί να γίνουν αρωγοί στην εκπλήρωση του κοινού οράματος για το σχολείο. Στόχος της παρούσας εισήγησης αποτελεί η ανάδειξη του ρόλου του διευθυντή, στη δημιουργία και στη συνεργασία των κοινοτήτων δημιουργίας, στο σχολικό οργανισμό. Ακολουθώντας ποιοτική ερευνητική μεθοδολογία, επιχειρούμε να διερευνήσουμε τις απόψεις διευθυντών δημοτικών σχολείων του Πειραιά σχετικά με τις κοινότητες δημιουργίας. Ειδικότερα, διερευνούμε την επίδραση του διευθυντή στο βαθμό συμμετοχής των γονέων, την επικοινωνία γονέων – εκπαιδευτικών και την οργάνωση δράσεων και προγραμμάτων από την κάθε κοινότητα. Μετά τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, παρατίθεται η ανάλυση των δεδομένων από τέσσερις ημιδομημένες συνεντεύξεις. Οι διευθυντές αναφέρουν τα προγράμματα και τις συνεργασίες των κοινοτήτων δημιουργίας στα σχολεία τους και παραθέτουν τις εμπειρίες τους από τα αποτελέσματα αυτών των ενεργειών. Συμπεραίνουμε ότι ο ρόλος του διευθυντή είναι καθοριστικός στην ολόπλευρη συμμετοχή και στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και ευημερίας. Η κουλτούρα συνεργασίας σχολείου και γονέων δημιουργεί θετική εικόνα για το σχολείο στη τοπική κοινωνία.

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Φιλιππάκη Καλλιόπη
Αν. Συντονίστρια Εκπαίδευσης ΠΕ80

Η συνεργασία μεταξύ σχολείου και οικογένειας αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών και την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας . Στην παρούσα εισήγησηπαρουσιάζονται εφαρμοσμένες πρακτικές, όπως αυτές υλοποιήθηκαν στο 4ο ΓΕΛ Ρόδου. Οι πρακτικές ενδυνάμωσαν τη σύνδεση αυτών των δύο βασικών πυλώνων της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Η εργασία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ανάπτυξη ισχυρών σχέσεων μεταξύ σχολείου και οικογένειας προκύπτει ύστερα από συντονισμένη προσπάθεια. Παρέχονται προτάσεις για τη δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου συνεργασίας που ενισχύει τη μαθησιακή πορεία των παιδιών και προάγει και βελτιώνει το εκπαιδευτικό έργο.

ΛΟΓΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ PROJECT ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Φρούντα Μαρία
PhD ΕΔΙΠ, Πανεπιστήμιο Πατρών
Ηλιοπούλου-Παναγοπούλου Άννα-Ευγενία
MSc Κοινωνική Λειτουργός, Εκπαιδευτικός
Θεοδωροπούλου Σεβαστή
MSc Επισκέπτρια Υγείας

Η Αγωγή Υγείας (ΑΥ) περιλαμβάνει συνειδητά κατασκευασμένες ευκαιρίες μάθησης, που μέσω της επικοινωνίας αποσκοπούν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής συμβάλλοντας στην προσωπική και κοινοτική υγεία. Μπορεί να εφαρμοστεί μέσα από προγράμματα/projects σε κάθε ηλικία. Ωστόσο, για να είναι αποτελεσματικά τα προγράμματα/projects, απαιτείται ένας προηγούμενος στρατηγικός σχεδιασμός. Η συγκρότηση στρατηγικού σχεδιασμού, η οργάνωση και η τελική αξιολόγηση των επιμέρους προγραμμάτων/projects γίνεται με τη χρήση ενός εργαλείου που καλείται Λογικό Μοντέλο (ΛΜ). Το ΛΜ έχει το πλεονέκτημα να οπτικοποιεί τη σύλληψη του προγράμματος/project και να κάνει κατανοητή την ιδέα υλοποίησής του. Πιο συγκεκριμένα, η ΑΥ με τη χρήση του ΛΜ μπορεί να συμβάλλει στο σχεδιασμό ενός project για ένα φλέγον παγκόσμιο πρόβλημα υγείας, την άνοια. Η άνοια χαρακτηρίζεται ως επιδημία του 21ου αιώνα. Πάνω από 55 εκατομμύρια άνθρωποι νοσούν παγκοσμίως, αριθμός που αναμένεται να αυξηθεί τα επόμενα χρόνια. Παρόλα αυτά, τροποποιήσιμοι παράγοντες, όπως αυτοί που επηρεάζουν τα νοητικά αποθέματα, δηλαδή δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου (πνευματικές, κοινωνικές κ.ά.) μειώνουν τις πιθανότητες ανάπτυξης της νόσου ή την καθυστερούν σε σημαντικό βαθμό. Ως εκ τούτου, στην παρούσα εισήγηση, αναδεικνύεται πώς στο πλαίσιο της ΑΥ η εφαρμογή του ΛΜ δύναται να συμβάλλει στο σχεδιασμό ενός project για την πρόληψη της άνοιας με τη συμμετοχή μαθητών του δημοτικού σχολείου.

ΣΧΟΛΕΙΟ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Πατένταλη Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, MSc - Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση

Η συνεργασία μεταξύ σχολείου, οικογένειας και κοινωνίας αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για τον επιτυχή μετασχηματισμό της σχολικής μονάδας σε κοινότητα μάθησης.

Η ενεργή συμμετοχή των γονέων δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στην υποστήριξη των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά θα πρέπει να επεκτείνεται στη συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τη διεύθυνση του σχολείου για τη δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος που συμβάλλει στην βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου. Σε ένα τέτοιο σχολείο η μάθηση δεν λαμβάνει χώρα μόνο μέσα στην τάξη αλλά επεκτείνεται σε όλους τους τομείς της σχολικής ζωής με τη συμμετοχή και τη συνεργασία όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, των μαθητών/τριών, των εκπαιδευτικών, των γονέων αλλά και των τοπικών φορέων.

Μέσω της διαρκούς και ουσιαστικής συνεργασίας δίνεται η δυνατότητα στη σχολικήμονάδα να εγκαταλείψει την πρακτική της εσωστρέφειας και να ανοίξει τις πόρτες της προς τα έξω.

Η παρουσία των γονέων στις σχολικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις, η συμμετοχή τους στα συμβούλια και τις διάφορες επιτροπές του σχολείου, η παροχή εθελοντικής εργασίας, η αγαστή συνεργασία και επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς και τη διεύθυνση του σχολείου συμβάλλουν στην μετατροπή του σχολείου σε μία κοινότητα δημιουργίας και μάθησης.

Στην παρούσα εισήγηση ερευνάται μέσω μελέτης περίπτωσης η προσπάθεια ενός 6/θέσιου σχολείου να ενισχύσει τη συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ του σχολείου, της οικογένεις και της τοπικής κοινωνίας για να αναπτυχθεί ένα μαθησιακό περιβάλλον συμμετοχικό και υποστηρικτικό για όλους.

Αρχικά, στο θεωρητικό μέρος, γίνεται μία βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος η οποία συμβάλλει στη διερεύνηση της συνεισφοράς της επικοινωνίας στον μετασχηματισμό του σχολείου σε κοινότητα μάθησης.

Η μεθοδολογική προσέγγιση έγινε με τη διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας και τα στοιχεία αντλήθηκαν από τη συγκέντρωση ερωτηματολογίου που διανεμήθηκε στους γονείς του σχολείου.

Αφορμή αυτού του εγχειρήματος υπήρξε η υλοποίηση σχεδίου δράσης μίας ομάδας του Δημοτικού Σχολείου Αδριανής-Νικηφόρου Δράμας στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης κατά το σχολικό έτος 2022-2023.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Ε.ΕΚ. ΠΕΙΡΑΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΠΑΔΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Τζουβελέκης Παναγιώτης
Εργοθεραπευτής ΠΕ29 - Διευθυντής Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Πειραιά

Το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Ε.ΕΚ.) Πειραιά, που αποτελεί σχολική μονάδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην ειδική αγωγή ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση της διεύθυνσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Πειραιά με θέμα : «Η παιδεία και ο αθλητισμός ως αντίδοτο στην βία». Δημιουργήθηκε ομάδα εργασίας εκπαιδευτικών και διοργανώθηκαν κοινές συμπεριληπτικές δράσεις με γυμνάσια και λύκεια της περιοχής, όπως προγράμματα συνεκπαίδευσης αθλητισμού, παραολυμπιακών αγωνισμάτων, εικαστικών δρώμενων και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων. Πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές ομιλίες από εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής του Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Πειραιά και προσκεκλημένους αθλητές για τις επιπτώσεις της οπαδικής βίας και την ανάγκη αποδοχής της διαφορετικότητας. Οι μαθητές του Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Πειραιά συμμετείχαν μαζί με τους μαθητές τυπικών σχολείων (γυμνασίων, λυκείων) σε κοινές αθλητικές δράσεις, αγώνες καλαθοσφαίρισης, ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, που έγιναν στο Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Πειραιά. Αναπτύχθηκε συνεργασία με ομάδες καλαθοσφαίρισης της πόλης του Πειραιά και οι μαθητές του σχολείου παρακολούθησαν, μαζί με γονείς και εκπαιδευτικούς, αγώνες καλαθοσφαίρισης σε στάδια της πόλης. Δημιουργήθηκε προσαρμοσμένο εκπαιδευτικό υλικό για της αποδοχή της διαφορετικότητας και ανάπτυξη συμπεριληπτικής κουλτούρας. Δημιουργήθηκε βίντεο κατά της οπαδικής βίας από εκπαιδευτικούς και μαθητές του σχολείου με στόχο την καλλιέργεια ενσυναίσθησης, σεβασμού, κοινωνικής προσαρμογής και αποδοχής της διαφορετικότητας που συμβάλλουν στην διαμόρφωση αποδεκτών κοινωνικών συμπεριφορών ενημέρωσης για τα κοινά, γνώση για τα δικαιώματα και τέλος αναπτύσσουν την ενεργό συμμετοχή του πολίτη στην κοινωνική διεργασία.

Β19. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΚΑΜΠΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΡΟΜΑ

Χάιτα Μαρία
Υπ. Διδάκτορας Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ.

Οι Ρομά αποτελούν μια κοινωνική ομάδα, η οποία διατηρεί σε μεγάλο βαθμό παραδοσιακές μορφές στην κοινοτική δομή και οργάνωση, την κουλτούρα, τον τρόπο ζωής, τα ήθη και τα έθιμα. Η ιδιαίτερη κουλτούρα τους, εκφράζεται με έναν διαφορετικό τρόπο ζωής, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν προσαρμόζεται στο χώρο και το χρόνο. Οι παραδοσιακές μορφές κουλτούρας και οργάνωσης της κοινότητας των Ρομά επηρεάζουν τόσο τη θέση και τους ρόλους των γυναικών στην κοινότητα, την οικογένεια, την εκπαίδευση και τις θέσεις εργασίας που λαμβάνουν, όσο και τη διαμόρφωση και την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, με αποτέλεσμα την διαμόρφωση και αναπαραγωγή έμφυλων διακρίσεων.

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει μελέτη, με επίκεντρο τις γυναίκες Ρομά, επιδιώκει να κατανοήσει και να αναλύσει τον ρόλο και την επιρροή της κουλτούρας και της εκπαίδευσης στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους, της κοινωνικής τους ταυτότητας, την είσοδό τους στην αγορά εργασίας, καθώς και της γενικότερης κοινωνικής τους θέσης. Τα ερευνητικά ερωτήματα στα οποία εστιάζει είναι: Ποια είναι η θέση των γυναικών στην κοινότητα των Ρομά; Ποιοι κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες τη διαμορφώνουν; Πώς επηρεάζει την εύρεση εργασίας αλλά και πως επηρεάζεται από αυτή; Ποιος είναι ο ρόλος της εκπαίδευσης;

Η έρευνα βρίσκεται στα πρώτα στάδια της εκπόνησής της, και ως εκ τούτου παρουσιάζονται τα πρώτα ερευνητικά δεδομένα. Με μια πρώτη ματιά, φαίνεται ότι οι παραδοσιακές μορφές κουλτούρας και οργάνωσης της κοινότητας των Ρομά επηρεάζουν σημαντικά τόσο τη θέση και τους ρόλους που λαμβάνουν οι γυναίκες σε όλες τις πτυχές της ζωής τους όσο και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους, οδηγώντας στη δημιουργία και αναπαραγωγή διακρίσεων λόγω φύλου.

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ...ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΑΝΘΡΩΠΟ ΩΣ ΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ

Μπουμπουλάκη Στέλλα
Παιδαγωγός Προσχολικής Αγωγής, Εμψυχώτρια θεατρικού παιχνιδιού, φωτογράφος.
Μπλεμένου Άννα
Νηπιαγωγός ΠΕ60, μεταπτυχιακή φοιτήτρια στον Παιδαγωγικό Τομέα
Μακριδάκη- Μαρούση Μαρία
Παιδαγωγός Προσχολικής Αγωγής- Ιδιοκτήτρια Βρεφονηπιακού Σταθμού- Νηπιαγωγείου "Τα μελισσάκια μας"

Με αφορμή την εντύπωση που έκανε στα παιδιά, ένα πρόγραμμα που παρακολουθήσαμε στο Ιστορικό Μουσείο, αποφασίσαμε να ταξιδέψουμε στα μονοπάτια της ιστορίας, από την Προϊστορική

εποχή, έπειτα την Αρχαϊκή και Κλασική περίοδο, στην Ελληνιστική περίοδο ως τη σύγχρονη Ελλάδα. Θα γνωρίσουμε τους αξιόλογους πολιτισμούς με παιγνιώδη τρόπο, αλλά και τα παιχνίδια ανά περίοδο, σε μια διαθεματική προσέγγιση, με κυρίαρχη την εμπλοκή των τεχνών... εικαστικά, θεατρικό παιχνίδι ως τη θεατρική παράσταση, κουκλοθέατρο, μουσική , χορός, σε συνδυασμό με σύγχρονες τέχνες, όπως η τέχνη της σκηνοθετημένης φωτογραφίας από τους μικρούς μας φωτογράφους, με την καθοδήγηση εκπαιδευτή της Ελληνικής Φωτογραφικής Εταιρείας Ηρακλείου (ΕΦΕΗ) . Το θέμα των σκηνοθετημένων φωτογραφιών θα είναι τα σημαντικά αρχαιολογικά μνημεία του Ηρακλείου, στα οποία θα γίνουμε συν-διερευνητές, όπως το Μεγάλο Κάστρο Κούλε, το μνημειακό σύμβολο, την Κνωσσό, το αρχιτεκτονικό αριστούργημα του κέντρου της τότε ζωής του Ηρακλείου, τη Λότζια, τη Βασιλική του Αγίου Μάρκου και την Κρήνη Μοροζίνη, που θα συναντήσουμε στο ιστορικό μας ταξίδι.

Οι φωτογραφίες θα χρησιμοποιηθούν σε εικαστικά έργα μεγάλης διάστασης, με μικτή τεχνική κολάζ, πηλοπλαστικής και ζωγραφικής και θα εκτεθούν σε δημόσιο χώρο, για την ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Και το δημιουργικό ταξίδι στα μονοπάτια της ιστορίας και των πολιτισμών συνεχίζεται…..

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σιώπη Ελευθερία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στο σχολείο παραμένει ένα αμφιλεγόμενο θέμα, με κάποιους να προτείνουν την κατάργησή της, θεωρώντας ότι δεν προσφέρει τίποτε στους μαθητές. Ωστόσο, η πραγματικότητα είναι διαφορετική, καθώς η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας μπορεί να βελτιώσει τη γλωσσική ικανότητα και την κατανόηση της Νέας Ελληνικής, εμπλουτίζοντας το λεξιλόγιο των μαθητών και παρέχοντας μια βαθύτερη κατανόηση της γλώσσας τους. Τα Αρχαία Ελληνικά μέσω της ετυμολογικής προσέγγισης ενισχύουν την ουσιαστική κατανόηση των λέξεων, γεγονός επωφελές για την εκμάθηση των νέων γλωσσικών μορφών. Ακόμη η ανάγκη διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών ξεπερνά τη γλωσσική διάσταση, καθώς συνδέεται με την ίδια την πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας: μέσω της επαφής με αρχαία κείμενα, οι μαθητές αποκτούν πρόσβαση σε ιδέες και έννοιες που έχουν διαμορφώσει την ελληνική σκέψη και κουλτούρα ανά τους αιώνες. Όλα τα παραπάνω ισχύουν εξίσου και για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, που καλύπτει μία πολύ κρίσιμη ηλικία για τη γλωσσική συγκρότηση του ανθρώπου. Έρευνες μάλιστα σε παιδιά 6-10 ετών δείχνουν ότι η εκμάθηση των Αρχαίων βελτιώνει σημαντικά τις οπτικοαντιληπτικές και γνωστικές ικανότητες, όπως η διακριτική ικανότητα, η μνημονική συγκράτηση και η αντίληψη, οδηγώντας σε ταχύτερη ψυχοεκπαιδευτική ανάπτυξη. Τα παιδιά που διδάσκονται Αρχαία παρουσιάζουν καλύτερες γενικά σχολικές επιδόσεις, ενώ φαίνεται ότι η εκμάθηση μπορεί να λειτουργήσει προληπτικά και θεραπευτικά σε μαθησιακές δυσκολίες, όπως η δυσλεξία. Επίσης, υπερέχουν σε γλωσσικές και ψυχογλωσσικές δεξιότητες, όπως η ορθογραφία, η ανάγνωση, η κατανόηση προφορικού λόγου και η σημασιολογική επεξεργασία σύνθετων λέξεων. Γενικά φαίνεται ότι η εκμάθηση των Αρχαίων Ελληνικών ενισχύει την κριτική σκέψη, την αυτοπεποίθηση στις γλωσσικές ικανότητες και δημιουργεί γόνιμο έδαφος για τη γενικότερη μαθησιακή ανάπτυξη. Δεδομένων όλων αυτών, προκύπτει ότι η διδασκαλία τους πρέπει να εμπλουτιστεί στις εκπαιδευτικές βαθμίδες, ξεκινώντας από την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, γεγονός που μπορεί να προσφέρει σημαντικά οφέλη, θέτοντας γερές βάσεις για τη γλωσσική και πνευματική ανάπτυξη των μαθητών.

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Καραγιάννη Ελένη
Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ70)
Κάββουρα Δώρα
Τέως μέλος ΔΕΠ (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)

Η πολιτιστική κληρονομιά (Cultural Heritage), ή άλλως «εθνική κληρονομιά» ή απλώς «κληρονομιά», είναι όλα αυτά τα φυσικά πολιτιστικά αντικείμενα και μνημεία, καθώς και τα άυλα πολιτιστικά χαρακτηριστικά ενός έθνους ή μιας κοινωνίας τα οποία έχει κληρονομήσει από προηγούμενες γενιές, τα οποία υπάρχουν σήμερα και τα οποία οφείλει να διατηρήσει προς όφελος των μελλοντικών γενεών. Η υλική ή ενσώματη πολιτιστική κληρονομιά (Built Cultural Heritage) περιλαμβάνει κτίρια, ιστορικούς τόπους, μνημεία, έργα τέχνης, κλπ. που θεωρούνται άξια διατήρησης για το μέλλον. Σε αυτά περιλαμβάνονται αντικείμενα σημαντικά για την αρχαιολογία, την αρχιτεκτονική, την επιστήμη ή την τεχνολογία ενός συγκεκριμένου πολιτισμού.

Το 2019 στο Έγγραφο προβληματισμού « Προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης ορίζεται ως ένα από τα σημαντικότερα σημεία πολιτικής της Ε.Ε, η οποία οραματίζεται: Μια ήπειρο στην οποία οι άνθρωποι έχουν έντονο το αίσθημα της ευρωπαϊκής τους ταυτότητας και της πολιτιστικής κληρονομιάς και πολυμορφίας της Ευρώπης». Το σκεπτικό αυτής της εισήγησης είναι να παρουσιάσει, μέσα από τα αποτελέσματα μιας έρευνας-δράσης, τις αρχικές κοινωνικές αναπαραστάσεις μαθητών/τριών του δημοτικού σχολείου, όπως καταγράφονται από μια επιτόπια επίσκεψη των μαθητών/τριών της Ε’ τάξης ενός όμορου δημοτικού σχολείου στο Πάρκο Στρατού, ή Άλσος Στρατού στα όρια των Δήμων Αθηναίων, Ζωγράφου και Παπάγου, σχετικά με την ευαισθητοποίηση και την προστασία των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς. Στον υπαίθριο αυτό χώρο, όπου υπάρχει η Εθνική Γλυπτοθήκη, εντοπίζεται η συνύπαρξη μνημείων και έργων τέχνης. Εκεί βρίσκονται μνημεία που μαρτυρούν πολεμικά γεγονότα, κυρίως της νεώτερης στρατιωτικής ιστορίας της Ελλάδας, ταυτόχρονα με Έργα Τέχνης που ανήκουν στην Εθνική Γλυπτοθήκη. Οι αναπαραστάσεις, μετά την ανίχνευσή τους με εργαλεία που διαμορφώθηκαν για τις ανάγκες της έρευνας-δράσης κατηγοριοποιούνται και αναλύονται. Η παρουσίασή τους αποσκοπεί να αποτελέσουν το έναυσμα για μια μεταγενέστερη εκπαιδευτική παρέμβαση στην κατεύθυνση της πρώιμης ευαισθητοποίησης και της καλλιέργειας δεξιοτήτων προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Β20. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ ΩΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ. ΜΙΑ ΜΕΘΟΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ.

Μανουηλίδου Ευμορφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Παπαδοπούλου Ελένη
Υποψήφια Διδακτόρισσα Τμήμα Φυσικής Δημοκρίτειο

Τις τελευταίες δεκαετίες το ολοένα και αυξανόμενο ενδιαφέρον για την υπαίθρια εκπαίδευση έχει οδηγήσει τις περισσότερες μελέτες να στρέφονται γύρω από τη σημαντικότητα της αειφορίας για την ολόπλευρη ανάπτυξη του μαθητή. Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται τη διασύνδεση του σχολικού κήπου με τους 17 στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης και πραγματοποιήθηκε από το ερευνητικό ενδιαφέρον των συγγραφέων να συσχετίσουν το καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του σχολικού κήπου με την αειφορία. Μέσα από τη σύνδεση αυτή, επιχειρήθηκε η καλλιέργεια των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, τα κίνητρα μάθησης μέσω βιωματικότητας, και η ανάπτυξη φιλοπεριβαλλοντικής συμπεριφοράς. Για την υλοποίηση του συγκεκριμένου στόχου το ερευνητικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βασίστηκε σε επιστημονικά άρθρα και περιοδικά. Οι βάσεις δεδομένων που αξιοποιήθηκαν περιλάμβαναν το Google Scholar και το Research Gate. Από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση προέκυψε ότι δεν υπάρχει μέχρι τώρα συνολική θεώρηση και σημείο τομής των εννοιών της βιώσιμης ανάπτυξης και του σχολικού κήπου. Για τον λόγο αυτό επιλέχθηκε η συγκεκριμένη μελέτη, ώστε να αποτυπωθούν αναλυτικά οι τρόποι με τους οποίους η χρήση του σχολικού κήπου μπορεί να συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης. Συμπερασματικά, η έρευνα κατέδειξε πως ένας σχολικός κήπος μπορεί να ασκήσει τους μαθητές στους πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης και συνεπώς να οδηγήσει στην επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ. ΜΙΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ποιμενίδης Δημήτριος
Μεταδιδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Ιωαννίδου Γεωργία
Υποψήφια Διδακτόρισσα Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Ποιμενίδου Σοφία
Φιλόλογος, Φ.Κ.Σ., Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ο κλιματικός γραμματισμός των μαθητών/τριών του δημοτικού σχολείου ποικίλλει σημαντικά σε διαφορετικές περιοχές και εκπαιδευτικά πλαίσια ανά τον κόσμο. Αν και πολλοί μαθητές/τριες γνωρίζουν τι είναι κλιματική αλλαγή, η κατανόησή για τις αιτίες, τις επιπτώσεις και τις στρατηγικές μετριασμού της είναι συχνά περιορισμένη. Αυτό αναδεικνύει την αναγκαιότητα στοχευμένων

εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο της τυπικής, αλλά και της μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης. Η ενίσχυση γνώσεων, αντιλήψεων και ευαισθητοποίησης των παιδιών σχολικής εκπαίδευσης είναι η πλέον ενδεδειγμένη στρατηγική στο ευρύτερο ζήτημα της περιβαλλοντικής υποβάθμισης και στις εκφάνσεις της, όπως η κλιματική κρίση. Η παρούσα βιβλιογραφική επισκόπηση το 2024, βασισμένη σε 6 μελέτες πεδίου της τελευταίας 10ετίας με ερωτηματολόγια σε παιδιά δημοτικού σχολείου, διαπραγματεύεται περιεκτικά τα αποτελέσματα έγκυρων ερευνητικών δεδομένων και αντλεί πληροφόρηση για την πολυσυνθετικότητα, τις παρανοήσεις και τα ελλείμματα κλιματικού γραμματισμού μαθητών/τριών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα της μελέτης φανερώνουν ότι οι μαθητές/τριες αυτής της βαθμίδας έχουν περιορισμένο κλιματικό γραμματισμό, παρανοήσεις σε βασικές έννοιες της κλιματικής αλλαγής- κρίσης, ενώ οι γνώσεις τους επηρεάζονται από την ηλικία, τους γονείς και τις πηγές πληροφόρησης (σχολείο, ΜΜΕ, διαδίκτυο). Παρότι οι στάσεις τους είναι γενικά θετικές, η θεωρητική κατανόηση και η πρακτική εφαρμογή δράσεων υπέρ της άμβλυνσης του φαινομένου, διαφέρουν ανάλογα και με το πολιτισμικό πλαίσιο. Ωστόσο, η έλλειψη γνώσεων για την κλιματική αλλαγή συνυπάρχει με αυξημένη ευαισθητοποίηση και διάθεση για δράση. Οι μελέτες υπογραμμίζουν την ανάγκη για εκπαιδευτική παρέμβαση, με επιμόρφωση εκπαιδευτικών, κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό και ενίσχυση της ποιότητας πληροφόρησης και της εκπαίδευσης στο ζήτημα. Χρειάζονται ακόμη πολιτισμικά προσαρμοσμένες στρατηγικές που λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνθήκες για την αειφορική περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Η εκπαίδευση μπορεί να αποτελέσει τον καταλύτη για τη δημιουργία μιας γενιάς πολιτών που θα κατανοούν τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και θα αναλαμβάνουν δράση για την αειφόρο ανάπτυξη.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Νουβάκης Πέτρος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει μια διδακτική προσέγγιση ενός Προγράμματος Σχολικών Δραστηριοτήτων (ΠΣΔ) για μαθητές Γυμνασίου, η οποία εστιάζει στη Βιώσιμη Ανάπτυξη και συγκεκριμένα στον υπό-στόχο 15.7 των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Ο στόχος 15.7 αφορά στην ανάληψη δράσης για τον τερματισμό της λαθροθηρίας και του παράνομου εμπορίου προστατευόμενων ειδών, κρίσιμα ζητήματα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και της φυσικής ισορροπίας των οικοσυστημάτων.

Οι δραστηριότητες της διδακτικής πρότασης, ακολουθούν το μοντέλο της ενεργητικής μάθησης που θεωρείται κατάλληλο για την Π.Ε. Ο σχεδιασμός έγινε με μαθητοκεντρική προσέγγιση ώστε οι μαθητές να συμμετέχουν ενεργά και να έχουν μερίδιο ευθύνης στη δική τους εκπαιδευτική διαδικασία με τον εκπαιδευτικό να ενεργοποιεί τη μάθηση. Οι μαθητές ανακαλύπτουν τις πληροφορίες και τις συμπληρώνουν στα φύλλα εργασίας, διατυπώνουν ορισμούς και μετά από συζήτηση μεταξύ των ομάδων αναδιατυπώνουν πιο ακριβείς ορισμούς (ερευνητική μάθηση, ομαδοσυνεργατική πρακτική). Επίσης δημιουργούν υλικό που έχει σκοπό είτε την ευαισθητοποίησή τους αναφορικά με τα προστατευόμενα είδη και την εξαφάνισή τους, είτε για την ενημέρωση και εκπαίδευση των μελών του συνόλου της σχολικής μονάδας καθώς και άλλων ατόμων εκτός σχολικής μονάδας κάνοντας χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Τέλος, προτείνεται μια εκπαιδευτική εκδρομή σε ένα ΚΕΠΕΑ που δραστηριοποιείται σε κάποια προστατευόμενη περιοχή, με σκοπό την βιωματική μάθηση που συντελείται μέσα από την άμεση εμπειρία. Το σύνολο των δραστηριοτήτων στοχεύει στην ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των μαθητών για περιβαλλοντικά ζητήματα, εστιάζοντας στην καλλιέργεια φιλοπεριβαλλοντικής συνείδησης, κριτικής σκέψης και δεξιοτήτων συνεργασίας και επικοινωνίας.

Η διδακτική πρόταση αναδεικνύει τη σημασία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ως εργαλείου για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, ενθαρρύνοντας τους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά σε δράσεις προστασίας της φύσης, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση υπεύθυνων και συνειδητοποιημένων πολιτών.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Νάστος Γεώργιος
Εκπαιδευτικός (Πρωτοβάθμιας)

Η Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη εισάγει μια καινοτόμο προσέγγιση στη διαδικασία μάθησης, εστιάζοντας και δίνοντας έμφαση σε καινοτόμες ποιοτικές παιδαγωγικές έννοιες, όπως η διεπιστημονικότητα, η ολιστική μάθηση, η κριτική σκέψη και η συμμετοχική λήψη αποφάσεων. Αυτή η προσέγγιση τείνει στην απόκτηση οικολογικού αλφαβητισμού και περιβαλλοντικής ηθικής που οδηγεί στη δημιουργία αυτόνομων και παραγωγικών ατόμων, δηλαδή στις απαραίτητες ποιοτικές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Η παρούσα μελέτη στοχεύει να εμφυσήσει την καλή ανησυχία για την περιβαλλοντική κρίση που εξελίσσεται παντού στον πλανήτη και να παρακινήσει σε στάσεις, δράσεις και συμπεριφορές φέροντας την αειφορία ως μία από τις πιο κρίσιμες έννοιες της εποχής μας. Η έννοια της αειφορίας είναι δεσπόζουσα για την κατανόηση της ανάγκης για σύγχρονο τρόπο αντιμετώπισης της υπερεκμετάλλευσης και σωστής διαχείρισης των φυσικών πόρων και δεν περιορίζεται μόνο στην οικονομική ανάπτυξη ή την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά επεκτείνεται και σε ζητήματα κοινωνικής ευθύνης και υπευθυνότητας απέναντι στην κοινωνία και την ανθρώπινη ευημερία τόσο ατομικά όσο και οργανισμών, κρατών και ολόκληρων κοινωνιών.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Φουντουκίδου-Λουκά Γεωργία
Δικηγόρος, Υπ. Διδάκτωρ Νομικής ΑΠΘ
Λουκά Δήμητρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το θέμα της παρούσας εισήγησης αφορά την ένταξη της βιώσιμης ανάπτυξης και της αειφορίας στις διάφορες εκπαιδευτικές διαδικασίες και ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Ο όρος βιώσιμη ανάπτυξη χρησιμοποιείται προκειμένου να ενσωματωθεί ένα νέο μοντέλο εκπαίδευσης που θα περιλαμβάνει την οικονομία, το περιβάλλον και την κοινωνία. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός κατά τον πλέον λυσιτελή τρόπο, θα πρέπει πρηγουμένως, να παρουσιαστεί κατά τρόπο ευσύνοπτο και κατανοητό από τους μαθητές του δημοτικού η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης. Αφού γίνει κατανοητή η έννοια αυτή, θα αναζητηθούν μέθοδοι και τεχνικές που θα υλοποιούν τον παραπάνω στόχο. Επίσης, θα δοθεί έμφαση στην οικονομική διάσταση του θέματος και ειδικότερα στα οφέλη που προκύπτουν για την οικονομία και την κοινωνία από μια τέτοια διαδικασία.

Η παρούσα εισήγηση αποτελείται από τρία κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο δίνεται η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης και η παρουσίαση της στους μαθητές του δημοτικού στο πλαίσιο προγράμματος που διαμορφώνεται ειδικά για το σκοπό αυτό είτε στο πλαίσιο των εργαστηρίων δεξιοτήτων που κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση. Η τεχνική για να επιτευχθεί αυτό είναι η

επιλογή κατάλληλης θεματικής ενότητας. Στο δεύτερο κεφάλαιο και με την προϋπόθεση ότι έχουν γίνει αντιληπτά τα προαναφερθέντα από τους μαθητές, παρουσιάζονται χαρακτηριστικά παραδείγματα που σκοπό έχουν την κατανόηση και την εμπέδωση των προαναφερθέντων. Στην τρίτη ενότητα, παρουσιάζεται το θέμα των επιπτώσεων στην οικονομία και στην κοινωνία από την ως άνω προσέγγιση.

Εν κατακλείδι, με τη μέθοδο που προαναφέρθηκε επιτυγχάνεται η κατανόηση της έννοιας της βιώσιμης ανάπτυξης στο πλαίσιο των σχετικών εκπαιδευτικών διαδικασιών, η εφαρμογή της ανάπτυξης αυτής σε όλη την πορεία της μάθησης με σκοπό τη διάπλαση της νέας γενιάς πολιτών που θα είναι σε θέση να αξιολογούν και να εφαρμόζουν βιώσιμες πρακτικές.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κουτρούμπας Αθανάσιος
ΣΕ ΠΕ02 ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

Ο προβληματισμός για τη σχέση ανθρώπου-ζώων και φυσικού περιβάλλοντος είναι πιο επίκαιρος από ποτέ, καθώς οι περιβαλλοντικές προκλήσεις και η κακοποίηση ζώων αυξάνονται. Σε αυτό το πλαίσιο, η εκπαίδευση για τα δικαιώματα των ζώων αναδεικνύεται σε κρίσιμη ανάγκη για τη δημιουργία μιας κοινωνίας με ενσυναίσθηση και σεβασμό προς όλα τα έμβια όντα. Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη σημασία αυτής της εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια βαθμίδα, όπου διαμορφώνονται οι θεμελιώδεις αξίες των παιδιών. Διερευνά τον ρόλο της στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη, τη βελτίωση της συμπεριφοράς και τη μείωση της έντασης στην καθημερινότητα των μαθητών. Επιπλέον, εξετάζει υπάρχοντα προγράμματα και καλές πρακτικές από την Ευρωπαϊκή Ένωση, προτείνοντας την προσαρμογή τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Μέσα από βιβλιογραφική έρευνα και ανάλυση επιστημονικών πηγών, η εισήγηση στοχεύει στην ενδελεχή μελέτη της σχέσης μεταξύ της εκπαίδευσης για τα δικαιώματα των ζώων και της ολιστικής ανάπτυξης των μαθητών, προάγοντας μια πιο ευαισθητοποιημένη και υπεύθυνη στάση απέναντι σε όλα τα ζωντανά πλάσματα.

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑ: ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΡΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

Μαρινάκη Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Ματζάνος Δημήτριος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70 - Μεταδιδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ο εθελοντισμός, ως έννοια στενά συνυφασμένη με την κοινωνική προσφορά και την αλληλεγγύη, αποτελεί ένα θέμα πολυπαραγοντικό και πολυεπίπεδο, με διαστάσεις που επαφίονται σε πολλούς τομείς, όπως αυτός της οικονομίας, της πολιτικής, του πολιτισμού, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος. Ο εθελοντισμός μπορεί να εκδηλωθεί με πολλές μορφές. Μία από αυτές είναι ο περιβαλλοντικός εθελοντισμός, με πεδίο εφαρμογής του την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της διατήρησης των φυσικών πόρων.

Η σύνδεση του περιβαλλοντικού εθελοντισμού με την αειφορία αποτελεί το γενικότερο πλαίσιο της προβληματικής της έρευνας. Ειδικότερα εξετάζονται οι απόψεις των εκπαιδευτικών

πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της νήσου Ρόδου για το ρόλο του σύγχρονου σχολείου στην καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης των μαθητών/τριών, μέσω της ενεργούς συμμετοχής τους σε δράσεις περιβαλλοντικού εθελοντισμού. Γενικός σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση και η καταγραφή των γνώσεων και των απόψεων των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της νήσου Ρόδου σχετικά με τον «Περιβαλλοντικό Εθελοντισμό».

Ως εργαλείο συλλογής των δεδομένων επιλέχτηκε το ερωτηματολόγιο. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 151 εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της νήσου Ρόδου. Τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν σε δεκατέσσερα σχολεία, τόσο στην πόλη της Ρόδου όσο και στα γύρω χωριά. Η έρευνα διενεργήθηκε κατά το διάστημα Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου του 2024.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών φαίνεται να θεωρεί ότι το σχολείο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών και δηλώνει ότι ο «Περιβαλλοντικός εθελοντισμός πρέπει να ενσωματωθεί στο σχολικό πρόγραμμα. Ως σημαντικότερο όφελος για τους μαθητές/τριές τους από τη συμμετοχή τους σε τέτοιες δράσεις θεωρούν τη συνειδητοποίηση ότι οφείλουν να είναι ενεργοί πολίτες και θεωρούν ότι ένας από τους ρόλους του σχολείου είναι η καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης.

Συνεπώς, η παρούσα έρευνα καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αναδεικνύει τη σπουδαιότητα του ρόλου του περιβαλλοντικού εθελοντισμού ως εκπαιδευτική πρωτοβουλία για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΒΑΘΜΙΔΕΣ ΣΕ ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κουβουτσάκη Αικατερίνη
Εκπαιδευτικός

Η παρούσα εισήγηση διερευνά την επίδραση βιωματικών εκπαιδευτικών διαδικασιών στην ανάπτυξη ενεργών πολιτών με δημοκρατική και περιβαλλοντική συνείδηση, ενσυναίσθηση και κριτική σκέψη στο ιδιωτικό σχολείο Ευρωπαϊκό Πρότυπο. Στο κέντρο των εκπαιδευτικών πρακτικών που θα αναλυθούν βρίσκεται η καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, αξιών, στάσεων και συμπεριφορών απαραίτητων για τη λήψη ορθολογικών αποφάσεων σε ατομικό και συλλογικό/κοινωνικό επίπεδο. Σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, μέσω στοχευμένων διδακτικών προσεγγίσεων και δράσεων με έντονο κίνητρο μάθησης και εμπλοκή των μαθητών, επιτυγχάνεται η συστηματική διδασκαλία των αρχών της βιωσιμότητας και της αειφορίας.

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση σταθερά από το νηπιαγωγείο μέχρι την Στ’ Δημοτικού διερευνούμε με τη μέθοδο Project θέματα που προκύπτουν από τις 17 αρχές της αειφορίας και την καθημερινότητα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, στα πλαίσια της μελέτης περιβάλλοντος και της γεωγραφίας αξιοποιούνται ερωτηματολόγια ενδιαφερόντων ανά ηλικιακή ομάδα, συντελώντας στη δημιουργία ενός αειφόρου σχολείου.

Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μέσα από μια διεπιστημονική προσέγγιση, αξιοποιώντας τις επιστήμες της βιολογίας, της φυσικής, της κοινωνιολογίας και των οικονομικών, οι μαθητές/τριες διερευνούν έννοιες και φαινόμενα που αφορούν στις προκλήσεις, κοινωνικές και περιβαλλοντικές, του 21ου αιώνα.

Η συγκεκριμένη πρόταση μπορεί να αξιοποιηθεί από την ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα ως μια μελέτη περίπτωσης για το πώς ένα σχολείο προετοιμάζει τους μαθητές να αναγνωρίζουν τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα, την προσωπική τους ευθύνη και να εφευρίσκουν τρόπους επίλυσης. Οι μαθητικοί διαγωνισμοί για τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα, οι διαλέξεις από ακαδημαϊκούς για θέματα διατροφής και αειφορίας, η ανακύκλωση και η κομποστοποίηση είναι παραδείγματα από τις δράσεις που διαχρονικά γίνονται στο σχολείο. Αναγνωρίζοντας τον ευρύτερο

κοινωνικό χαρακτήρα του σχολείου οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα μέσα από συνεργασίες με το δήμο, περιβαλλοντικές οργανώσεις, δημόσιους οργανισμούς και εταιρείες, να αναπτύξουν δεξιότητες ομάδας, κριτικής στάσης και δημιουργικής προσέγγισης στα προβλήματα της ζωής.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ

Νουβάκης Πέτρος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η παρούσα εισήγηση αποτελεί μια πρόταση διδακτικής επίσκεψης τμημάτων ή τάξεων Δημοτικών σχολείων και Γυμνασίων στον παραδοσιακό οικισμό της Πρώτης Σερρών, με στόχο να αναδειχθεί η πολιτιστική αξία, η ιστορικότητα, η ιδιαίτερη αρχιτεκτονική και η λαογραφία. Συγκεκριμένα προτείνεται μια κυκλική διαδρομή με 12 σταθμούς μέσα στο χωριό, προσφέροντας μια βιωματική προσέγγιση που συνδυάζει τη γνώση για τον παραδοσιακό τρόπο ζωής και την τοπική αρχιτεκτονική με τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

Στη διάρκεια της διαδρομής, οι μαθητές συμμετέχουν σε δραστηριότητες όπως η φωτογραφική αποτύπωση, η καταγραφή παραδοσιακών επαγγελμάτων, καθώς και σε διαδραστικά quiz που σχετίζονται με την τοπική ιστορία και πολιτιστική ταυτότητα. Η εκπαιδευτική αξία της πρότασης είναι πολυδιάστατη: με δραστηριότητες προσανατολισμού, καλλιεργούνται δεξιότητες τοπογραφίας και αντίληψης του φυσικού περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα ενισχύεται η κατανόηση της ιστορικής και πολιτιστικής εξέλιξης του οικισμού. Η συνεργασία μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ενδυναμώνει την κοινωνική τους ανάπτυξη. Επιπλέον, η χρήση σύγχρονων εργαλείων, όπως το Story Map και διαδραστικά quiz, καθιστά τη μαθησιακή διαδικασία πιο ελκυστική και διαδραστική.

Η πρόταση ευθυγραμμίζεται με τον υποστόχο 8.9 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) για τη βιώσιμη ανάπτυξη, προωθώντας τον βιώσιμο τουρισμό με σεβασμό στη φέρουσα ικανότητα της περιοχής και ενισχύοντας την τοπική οικονομία, σε περιοχές που αντιμετωπίζουν δημογραφική συρρίκνωση. Παράλληλα, οι μαθητές ενθαρρύνονται να εκτιμήσουν την αξία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς και να κατανοήσουν τον ρόλο της βιώσιμης ανάπτυξης. Μέσα από πρακτικές δραστηριότητες και αλληλεπιδράσεις με το φυσικό και πολιτιστικό τοπίο, ενισχύεται η οικολογική τους συνείδηση.

Η πρόταση αυτή αποτελεί μια καινοτόμα προσέγγιση περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που ενσωματώνει τη βιώσιμη ανάπτυξη στην εκπαιδευτική διαδικασία, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής και πολιτιστικής ευαισθητοποίησης τόσο των μαθητών όσο και της τοπικής κοινότητας.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

Μπύρου Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Υποψήφια Διδάκτορας – Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Το Πρόγραμμα Σπουδών «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» έχει στόχο την προετοιμασία των μαθητών να γίνουν υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο παγκόσμιο περιβάλλον. Οι δράσεις του προγράμματος βασίζονται στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του

ΟΗΕ και προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, την κοινωνική δικαιοσύνη και την προστασία του περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και ενσωματώνει βιωματικές δραστηριότητες που ενδυναμώνουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών. Η μεθοδολογία του προγράμματος είναι ολιστική και διεπιστημονική, με στόχο την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, συνεργασίας και συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες. Μέσω βιωματικών δράσεων, οι μαθητές αναπτύσσουν δεξιότητες και ευαισθητοποιούνται για την επίλυση τοπικών και παγκόσμιων κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων. Επιπλέον, το πρόγραμμα προάγει την αλληλεγγύη και τη βιωσιμότητα, ενθαρρύνοντας τους μαθητές να αναλάβουν δράση για την επίλυση κοινών προβλημάτων και να δημιουργήσουν ένα κοινό όραμα για το μέλλον. Η παρούσα εισήγηση αφορά στην υλοποίηση δράσεων της Γ' Τάξης του 1ου Δημοτικού Σχολείου Καλυθιών Ρόδου κατά τη σχολική χρονιά 2024-25, με θέμα «Μνημεία και γειτονιά χωρίς σκουπίδια». Οι δράσεις αυτές εστιάζουν στην προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της Ρόδου. Οι μαθητές ασχολούνται με τα προβλήματα απόρριψης σκουπιδιών στους δημόσιους και ιστορικούς χώρους, προσδιορίζουν τις συνέπειες και προτείνουν λύσεις για την αντιμετώπισή τους, ενημερώνοντας και το ευρύτερο περιβάλλον τους για τις συνέπειες της ρύπανσης. Οι δράσεις στοχεύουν στην καλλιέργεια σημαντικών δεξιοτήτων και αξιών μέσω βιωματικής μάθησης. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να αναγνωρίσουν τις δυνατότητες και τις ικανότητές τους, να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και να αμφισβητήσουν στερεότυπα, αναπτύσσοντας κριτική σκέψη. Επιπλέον, ενισχύονται η συνεργασία, η επικοινωνία, η επίλυση προβλημάτων και η ανάληψη πρωτοβουλιών, με στόχο την προώθηση της αλληλεγγύης, του σεβασμού και της προσφοράς. Οι δράσεις ενθαρρύνουν τη συμμετοχή στη δημοκρατική λήψη αποφάσεων και αναδεικνύουν την ηθική διάσταση των επιλογών. Προάγεται η στοχοπροσήλωση, η συνεργασία, η διαμόρφωση κοινών κανόνων, ενώ ενισχύεται το θετικό σχολικό κλίμα.

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Τσαγκαραντωνάκη Μαρία
Νηπιαγωγός - Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Μ.Σ. "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση"
Παπαβασιλείου Βασίλειος
Καθηγητής, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ο ρόλος της εκπαίδευσης στην προώθηση των 17 Στόχων της Αειφόρου Ανάπτυξης είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Η Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία περιλαμβάνει τέσσερις αλληλένδετες διαστάσεις: την περιβαλλοντική, την οικονομική, την κοινωνική και την πολιτισμική. Στην εισήγηση, διερευνάται η δυνατότητα της παιδαγωγικής αξιοποίησης των Βυζαντινών εκκλησιών της Επισκοπής Ηρακλείου Κρήτης, στο πλαίσιο της πολιτισμικής διάστασης της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία. Η εισήγηση βασίζεται σε ποιοτική έρευνα, η οποία πραγματοποιήθηκε με ημιδομημένες συνεντεύξεις σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που υπηρετούν σε σχολεία της περιοχής. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η δυνατότητα παιδαγωγικής αξιοποίησης των Βυζαντινών εκκλησιών, η διερεύνηση των τρόπων ενσωμάτωσης στη διδασκαλία τους, η ανάδειξη προτάσεων για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και της τοπικής κοινωνίας, οι προκλήσεις και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν και η ανάδειξη των στρατηγικών και των καλών πρακτικών, που αξιοποιούν. Από τα πορίσματα της έρευνας προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως υπάρχουν δυνατότητες παιδαγωγικής αξιοποίησης των Βυζαντινών εκκλησιών και ότι η ενσωμάτωση των Βυζαντινών μνημείων στα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι σημαντική. Επιπλέον, αναδεικνύεται η σπουδαιότητα

του ρόλου του/της εκπαιδευτικού, η αναγκαιότητα αξιοποίησης δημιουργικών παιδαγωγικών μεθόδων και η σημαντικότητα της συνεργασίας των εκπαιδευτικών τόσο με τους γονείς - κηδεμόνες όσο ευρύτερα με την τοπική κοινωνία μέσω διαλόγου, επικοινωνίας και κοινών δράσεων, για την υπέρβαση διαφόρων εμποδίων και την επίλυση προβλημάτων. Η παρούσα εισήγηση αναδεικνύει την αναγκαιότητα της ενσωμάτωσης των βυζαντινών μνημείων στην παιδαγωγική διαδικασία, στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία, ώστε όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας συνεργαζόμενα να συμβάλουν στην καλύτερη προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Πολυχρονάτου Ελένη
Εικαστικός, διδάκτωρ θεωρίας και ιστορίας της τέχνης ΑΣΚΤ
Γρίβας Γεράσιμος
ΠΕ11, διδάκτωρ φυσιολογίας της άσκησης

Ο στόχος της μελέτης είναι να αναδείξει τον ρόλο της Περιβαλλοντικής Τέχνης και των οικολογικών παρεμβάσεων στην προώθηση της κίνησης και της φυσικής άσκησης μέσω της σύνδεσης ανθρώπου και περιβάλλοντος. Οι παρεμβάσεις μεγάλων καλλιτεχνών, όπως της Agnes Denes ή της Patricia Johanson, σχεδιάστηκαν για να επανασυνδέσουν τους κατοίκους των πόλεων με τη φύση και να αναδείξουν την αξία της ενεργούς συμμετοχής σε φυσικά τοπία. Η μελέτη αναλύει έργα περιβαλλοντικής τέχνης που ενσωματώνουν μονοπάτια περιπάτου, χώρους άσκησης και διαδρομές που ενισχύουν τη φυσική δραστηριότητα. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει βιβλιογραφική ανασκόπηση επιλεγμένων έργων περιβαλλοντικής τέχνης και τις επιδράσεις τους σε τοπικές κοινότητες, αξιολογώντας την αλληλεπίδραση φυσικών τοπίων με τη σωματική δραστηριότητα. Περιπτώσεις όπως το “Tree Mountain” της Denes, που μετατρέπει την αποκατάσταση του εδάφους σε χώρο αναψυχής και κίνησης, και το “Fair Park Lagoon” της Johanson, όπου η καλλιτεχνική παρέμβαση αποκατέστησε το οικοσύστημα και προώθησε τη συμμετοχή του κοινού μέσω μονοπατιών, αναδεικνύει τη σημασία τέτοιων έργων στην ενίσχυση της φυσικής δραστηριότητας. Εξετάζεται επίσης το έργο του Michael Heizer, όπως το “Complex One,” και το Πάρκο “Mill Greek Canyon” από τον Herbert Bayer που ενθαρρύνουν την κίνηση στο φυσικό όσο και αστικό Περιβάλλον. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι συμμετέχοντες βιώνουν αυξημένα επίπεδα κίνησης, από απλούς περιπάτους έως εντατικές μορφές άσκησης. Παράλληλα, η ενίσχυση της αισθητικής αντίληψης και της οικολογικής συνείδησης μέσω της άσκησης συμβάλλει στη βελτίωση της ψυχικής και σωματικής υγείας. Συμπερασματικά, η περιβαλλοντική τέχνη μπορεί να αποτελέσει εργαλείο προώθησης της άσκησης σε φυσικά περιβάλλοντα, ενισχύοντας την ευεξία και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Η ενσωμάτωση ανάλογων παρεμβάσεων σε στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης και αστικού σχεδιασμού θα μπορούσε να αποτελέσει έναν καταλύτη περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και προώθησης της φυσικής δραστηριότητας. Η συμβολή της μελέτης έγκειται στην ανάδειξη της περιβαλλοντικής τέχνης ως καινοτόμου εργαλείου για την προαγωγή της δημόσιας υγείας και της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της σωματικής δραστηριότητας.

ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΑΦΙΣΑΣ - ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Πατσιαλού Κωνσταντίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ89.01

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται ένα διδακτικό σενάριο που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Ακαδημίας Εκπαιδευτικών (SYNAPSES Academies), η οποία εντάσσεται στο Ευρωπαϊκό Έργο SYNAPSES - Establishing Teacher Education Networks and Communities of Practice on Teaching for Sustainability Citizenship, με στόχο την ανάπτυξη της Βιώσιμης Πολιτειότητας. Το σενάριο αναπτύχθηκε στην αγγλική γλώσσα με τίτλο "Sustainable Methods for Poster Design - Designing Posters for Sustainable Citizenship", και για την παρούσα εισήγηση επιλέχθηκε η παρουσίασή του στα ελληνικά. Το διδακτικό σενάριο αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών σχετικά με τη σημασία της μάθησης για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, ενώ παράλληλα ενισχύει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που απαιτούνται για την κριτική σκέψη και τη δημιουργία έργων που προάγουν έναν πιο βιώσιμο κόσμο. Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να ερευνήσουν και να παρουσιάσουν ζητήματα που συνδέονται με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, αναλαμβάνοντας ενεργό ρόλο ως υπεύθυνοι πολίτες, με ενσυναίσθηση και ενδιαφέρον για τον πλανήτη μας. Παράλληλα, αναπτύσσουν ψηφιακές δεξιότητες, αξιοποιώντας υπολογιστές και ψηφιακά εργαλεία για τη δημιουργία μηνυμάτων που προωθούν τη βιωσιμότητα. Οι ιδέες τους όχι μόνο αναδεικνύουν την ατομική ευθύνη για την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά ενισχύουν και τη συλλογική αντίληψη για ένα πιο πράσινο μέλλον. Το σενάριο ακολουθεί το διδακτικό μοντέλο 5E της διερευνητικής μάθησης και περιγράφει ένα πρόγραμμα διδασκαλίας διάρκειας 10 ωρών, όπου αρκετές από τις πράσινες ικανότητες που περιγράφονται στο πλαίσιο GreenComp καλύπτονται από τις αναφερόμενες δραστηριότητες. Δεδομένης της σύνδεσης του σεναρίου με την Επαγγελματική Εκπαίδευση (Τομέας Εφαρμοσμένων Τεχνών), αυτό βασίζεται σε δύο βασικούς άξονες: αφενός, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας των μαθητών/τριών στην καθημερινή τους ζωή, και αφετέρου, την ενσωμάτωση αρχών βιωσιμότητας στον επαγγελματικό τομέα. Αυτή η διττή διάσταση αντανακλάται και στον τίτλο του σεναρίου, καθώς οι μαθητές/τριες καλούνται όχι μόνο να διερευνήσουν βιώσιμες μεθόδους και τεχνικές σχεδιασμού, αλλά και να δημιουργήσουν έργα ικανά να προσελκύσουν την προσοχή και να ευαισθητοποιήσουν.

Β21. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΖΩΗΣ Η ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΓΚΗΣ;

Κοζιάκη Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον ως προς την ύπαρξη σχέσεων μεταξύ του σχολείου και της οικογένειας, την αναγκαιότητα ή μη αυτών αλλά και τη δυναμική τους.

Το σχολείο και η οικογένεια, μέχρι πρόσφατα, αποτελούσαν δυο αποκλίνοντα πεδία μεταξύ των οποίων η δυνατότητα για συνεργασία και επικοινωνία ήταν εντελώς περιορισμένη. Οι εκπαιδευτικοί ήταν οι μόνοι που επιτρεπόταν να έχουν λόγο ως προς τη σχολική συμπεριφορά και επίδοση των παιδιών ενώ οι γονείς απαγορευόταν να παρέμβουν είτε ως αυτόνομες μονάδες είτε ακόμα και ως συλλογικά όργανα στις σχολικές διεργασίες και αυτό ήταν μια συνθήκη που κατά καιρούς οδήγησε σε αμοιβαία εχθρότητα.

Σε βάθος χρόνου όμως και έπειτα από μια σειρά ερευνητικών ευρημάτων, εκδηλώθηκε η πεποίθηση πως η επιτυχία ενός παιδιού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις πεποιθήσεις, τις στάσεις και τις φιλοδοξίες του οικογενειακού περιβάλλοντος του παιδιού.

Οι καθημερινές ανάγκες αλλά και τα διάφορα περιστατικά που παρατηρήθηκαν κατά καιρούς κατά τη διάρκεια της ημέρας μέσα στη σχολική κοινότητα, ενέτειναν και ίσως και απαίτησαν τη δημιουργία συνεργασίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας. Με βάση λοιπόν τα παραπάνω, αναπτύχθηκαν κατά καιρούς διάφοροι τύποι μορφών ανάμειξης με έξι από΄αυτούς να επικρατούν και να θεωρούνται οι πιο αποτελεσματικοί.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί πως ο βαθμός υιοθέτησης και καθιέρωσης στοχευμένων πρακτικών διαφοροποιείται από σχολείο σε σχολείο ανάλογα με τις αντιλήψεις της εκάστοτε σχολικής κοινότητας για το αν ο ρόλος των γονέων θα έχει την ιδιότητα της απλής "έμπλοκής" ή εκείνη της "συμμετοχής".

Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΕΝΘΟΥΣ

Χατζηπέμου Θεολόγος
Επίκουρος καθηγητής κοινωνικής εργασίας στην Εκπαίδευση τμήμα κοινωνικής εργασίας, πανεπιστήμιο δυτικής αττικής
Αβδελίδου Ευαγγελία
Σχολική ψυχολόγος, διδακτόρισσα παιδαγωγικού τμήματος δημοτικής εκπαίδευσης, αριστοτέλειο πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η εισήγηση έχει σκοπό να αναδείξει τον τρόπο που, στο πλαίσιο του σχολείου, τα προγράμματα πρόληψης περιθανάτιας αγωγής, μπορούν να συμβάλλουν στην επεξεργασία των επιπτώσεων του πένθους, αξιοποιώντας την κινηματογραφική εκπαίδευση. Η άμεση ή έμμεση εμπλοκή των παιδιών σε διεργασίες πένθους είναι εν γένει απαιτητική, τόσο για τα ίδια όσο και για τα ενήλικα πρόσωπα αναφοράς τους (εκπαιδευτικούς, γονείς). Τα πένθη, εκτός από τη φυσική και σωματική απώλεια, είναι δυνατό να αφορούν αλλαγές ζωής (μετανάστευση, μετακόμιση, διαζύγιο) και μεταβάσεις (μετακίνηση ανάμεσα σε διάφορα ηλικιακά στάδια, ψυχοσεξουαλική ωρίμανση). Θα διερευνηθούν θεωρητικά ζητήματα σχετικά με το πένθος, όπως η έννοια του πένθους, τα στάδια του πένθους (σύμφωνα και με τη θεωρία της Kubler Ross) και οι αντιδράσεις που προκαλούνται στα παιδιά ανά ηλικία, καθώς και ο τρόπος αντίδρασης των ενηλίκων συγκριτικά με των παιδιών στην απώλεια. Καθώς η ενίσχυση των σημαντικών σχέσεων των παιδιών είναι σημαντική για τη διεργασία επεξεργασίας των τραυματικών πλευρών του πένθους, στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης της σχολικής κοινότητας και της ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας, αξιοποιούνται ευρέως τα προγράμματα περιθανάτιας αγωγής, εφαρμοζόμενα από το εκπαιδευτικό και ειδικό προσωπικό του σχολείου. Η κινηματογραφική εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν κατάλληλα στη διεξαγωγή προγραμμάτων περιθανάτιας αγωγής. Η κινούμενη εικόνα μπορεί να διακινήσει τη συναισθηματική έκφραση των παιδιών και να συντελέσει στην επεξεργασία δύσκολων ή τραυματικών εμπειριών. Μπορεί να γίνει πεδίο γόνιμης διαπραγμάτευσης των σχέσεων των παιδιών με τον εαυτό τους, μεταξύ τους και με τους σημαντικούς ενήλικες. Θα αναφερθούμε τόσο

στη θεωρητική τεκμηρίωση του τρόπου σχεδιασμού των προγραμμάτων πρόληψης κινηματογραφικής εκπαίδευσης, ως μέσο κατανόησης και επεξεργασίας των επιπτώσεων του πένθους, όσο και σε παραδείγματα εφαρμογής αντίστοιχων προγραμμάτων, με την προβολή και τον σχολιασμό αποσπασμάτων κινηματογραφικών ταινιών.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

Αρβανιτάκης Μιχαήλ
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 διευθυντής δημοτικού σχολείου

Η παρούσα βιβλιογραφική επισκόπηση, εξετάζει την επίδραση της συναισθηματικής εργασίας των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη δημιουργία ενός ευνοϊκού συναισθηματικού κλίματος στην τάξη. Αντλώντας από τη θεωρία της συναισθηματικής νοημοσύνης, η μελέτη αυτή εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί διαχειρίζονται τα δικά τους συναισθήματα και ανταποκρίνονται στα συναισθήματα των μαθητών. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν μια θετική συσχέτιση μεταξύ της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών και της ποιότητας των διαπροσωπικών σχέσεων στην τάξη. Επιπλέον, η μελέτη αναδεικνύει τον σημαντικό ρόλο των συναισθηματικών δεσμών εκπαιδευτικών-μαθητών στη βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων και της ψυχοσυναισθηματικής ευεξίας των μαθητών. Τα ευρήματα συμβάλλουν στην εμπέδωση της σημασίας της συναισθηματικής διάστασης στην εκπαιδευτική διαδικασία και υπογραμμίζουν την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και εφαρμογή παρεμβάσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών.

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ: Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Μπορίτσι Δανιήλ
Μεταπτυχιακός φοιτητής

Η παρούσα ερευνητική προσπάθεια επικεντρώνεται στην ανάλυση της θεωρίας της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης, στις συμβολές της στην καταπολέμηση των ανισοτήτων και στην συμπερίληψη, καθώς και στην πρακτική της εφαρμογή στο μάθημα της νεοελληνικής γλώσσας. Παρουσιάζονται οι θεωρητικές καταβολές από τους επιμέρους κλάδους της ψυχολογίας και οι κύριοι εκφραστές της. Ειδικότερα, αναδεικνύονται οι συσχετισμοί των κλάδων της ανθρωπιστικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ψυχολογίας με τις κύριες θεωρίες για τη συναισθηματική και τη κοινωνική νοημοσύνη του H. Gardner, με τη θεωρία των πολλαπλών τύπων νοημοσύνης (1983), του D. Goleman, με την ανάδειξη της συναισθηματικής νοημοσύνης (1993) και του R. Sternberg, με τη τριαρχική του θεωρία και τη «νοημοσύνη της επιτυχίας». Παράλληλα, επιχειρείται η σκιαγράφηση του έργου του James Comer στη δεκαετία του 1960, το οποίο αποτέλεσε τη βάση για την συγκρότηση του CASEL, το 1993, με κύρια στόχευση την προώθηση και ενσωμάτωση της θεωρίας σε διεθνές επίπεδο, ως εργαλείο για την αντιμέτωπιση των παγκόσμιων ζητημάτων.

Όσον αφορά το πρακτικό μέρος, επιλέχθηκε το μάθημα της νεοελληνικής γλώσσας και συγκεκριμένα η θεματική ενότητα «Έλλειψη Ανεκτικότητας και Κοινωνικός Αποκλεισμός». Η

προσέγγιση του θέματος πραγματοποιείται μέσα από έναν συνδυασμό οπτικών, ακουστικών μέσων και κειμένων. Εφαρμόζεται μια εξω-εγχειριδιακή και εναλλακτική αφόρμηση με σκοπό την ενεργοποίηση των μαθητών και την εμπλοκή τους, κατά ομάδες, σε μια διαλογική διαδικασία προβληματοποίησης, διατύπωσης σκέψεων και συναισθηματικής διαχείρισης. Η ομαδοσυνεργατική μέθοδος σε συνδυασμό με το παιχνίδι ρόλων και τις διερευνητικές ερωτήσεις του διδάσκοντα καλλιεργούν την ενσυναίσθηση και την σύσφιξη των σχέσεων, έννοιες οι οποίες εντοπίζονται στις στοχεύσεις τις κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης. Κλείνοντας, ανατίθεται στους μαθητές μια ομαδική εργασία, στο πρότυπο του διερευνητικού κύκλου Schwarz, στην οποία καλούνται να αξιοποιήσουν ΤΠΕ για τη διεξαγωγή δημοσκοπικής έρευνας για τον σχολικό εκφοβισμό. Συνεπώς, οι μαθητές ευαισθητοποιούνται σε κοινωνικά θέματα, μαθαίνουν για τις καλές πρακτικές της έρευνας (Θεωρία RRI και SWAFS) και αυτενεργούν.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ - ΡΕΘΥΜΝΟ

Μαυράκη Ζαχαρένια
Ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό, ΠΕ23 ψυχολόγος
Μαρκαντές Ιωάννης
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.02

Το φαινόμενο της σχολικής βίας είναι πολυπαραγοντικό και ως τέτοιο πρέπει να ερμηνευτεί και να ελεγχθεί. Η επίδραση σε όλες τις παραμέτρους των συμπεριφορικών συστημάτων βίας μπορεί να φαίνεται ουτοπική, ωστόσο είναι λειτουργική στον βαθμό που δημιουργεί επιμέρους συνδέσεις στο συναισθηματικό, αξιακό και διαδραστικό οικοδόμημα των υποκειμένων. Αυτές οι συνδέσεις διατηρούν την πολυπλοκότητα και διαφορετικότητα ανάλογα με την ψυχοσύνθεση κάθε ατόμου. Σε αυτό το πλαίσιο, αξιοποιώντας τη θεωρία του αυτοκαθορισμού και την παιδαγωγική Freinet θα παρουσιάσουμε τις πρακτικές που ακολουθούνται στο Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Κρήτης – Ρέθυμνο με στόχο την αποδυνάμωση και αποδόμηση των φαινομένων σχολικού εκφοβισμού και της περιρρέουσας διάχυτης βίας στον σχολικό χώρο. Σε πρώτο επίπεδο επιχειρείται να διαμορφωθεί ένα περιβάλλον «κοινωνικής ανοσίας» απέναντι σε αρνητικές συμπεριφορές:

- Προωθείται η ευμενής διάθεση (bienveillance) εκ μέρους των εκπαιδευτικών, που οδηγεί στη δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης για μία δημιουργική προσέγγιση
- Ενθαρρύνεται η μετουσίωση της σαγήνης της δύναμης και της βίας προς κάτι κοινωνικά αποδεκτό, που προκύπτει από την πλούσια σχολική ζωή, τη συνεργατικότητα και τη συντροφικότητα
- Είναι επιθυμητή η ταύτιση με το σχολείο, που γίνεται αντιληπτή ως ο συναισθηματικός δεσμός με το σχολικό περιβάλλον και η αφοσίωση στη σχολική φιλοσοφία, τη λογική και τον συμβολισμό του ιδρύματος.

Σε δεύτερο επίπεδο ενεργοποιούνται οι ειδικοί μηχανισμοί αντιμετώπισης και αναχαίτισης των δυσάρεστων συμπεριφορών:

- Σχολική διαμεσολάβηση. Τα μέρη που αντιπαρατίθενται προσέρχονται στους δύο εκπαιδευμένους διαμεσολαβητές του τμήματος. Η αλληλεπίδραση οδηγεί σε μία απόφαση, η οποία μπορεί να έχει δεοντολογικό χαρακτήρα ή να ορίζεται μία μελλοντική συνάντηση.
- Συνέλευση τμήματος. Οι μαθητές συζητούν ελεύθερα, ώστε να αμβλύνονται οι εντάσεις και να αποφεύγονται οι ρήξεις. Έτσι, ενδυναμώνεται η συλλογική αντίληψη και συνδιαμορφώνονται εσωτερικοί κανονισμοί αποτελεσματικής δέσμευσης.
- Αναβάθμιση της παρέμβασης των εξωτερικών συνεργατών (π.χ. ψυχολόγοι) και της συνεργασίας με τους γονείς.

Η αξιολόγηση των πρακτικών πραγματοποιείται πολλαπλώς: Αποτίμηση αρνητικών συμπεριφορών, συνέλευση σχολείου, ερωτηματολόγια, κ.ά.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΙΤΙΩΝ- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ.

Σακελλάρης Δημήτριος
ΠΕ86 Πληροφορικός, ΠΕ03 Μαθηματικός, Διευθυντής 9ου Γυμνασίου Ηρακλείου

Τα τελευταία χρόνια φαίνεται να καταγράφονται αυξημένα προβλήματα συμπεριφοράς των εφήβων στο σχολικό περιβάλλον. Περιστατικά βίας μεταξύ μαθητών/μαθητριών , επιθετικές ενέργειες σε βάρος εκπαιδευτικών από μαθητές/τριες αλλά και γονείς, είναι διάφορες όψεις του φαινομένου της εφηβικής αλλά και γονικής παραβατικότητας στο χώρο του σχολείου. Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζονται και αναλύονται καταγεγραμμένα βιωματικά περιστατικά από διάφορες σχολικές μονάδες. Στην συνέχεια επιχειρείται να προσεγγιστεί η με επιστημονικούς όρους. Διερευνάται η σύνδεση αυτών των περιπτώσεων με την οικογένεια και την συμπεριφορά των γονέων, οι οποίοι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο διαμορφώνουν τον χαρακτήρα των μαθητών/τριών ήδη από την πρώιμη παιδική ηλικία. Παρουσιάζονται αποσπάσματα από επιστημονικές μελέτες και άρθρα που αναλύουν την σχέση μεταξύ του οικογενειακού περιβάλλοντος και της νεανικής παραβατικότητας. Από την διερεύνηση αυτή προκύπτει ότι η στάση ζωής των γονέων θεωρείται βασικός παράγοντας που μπορεί είτε να συμβάλει στην εκδήλωση είτε στην αποτροπή νεανικής παραβατικότητας. Διερευνώνται επίσης οι επιπτώσεις διάφορων κοινωνικών παραγόντων (κοινωνικά πρότυπα, πανδημία, ανεργία, μέσα κοινωνικής δικτύωσης) στην διαμόρφωση του φαινομένου της νεανικής παραβατικότητας. Στο τέλος παρουσιάζονται το θεσμικό πλαίσιο και οι δυνατότητες που έχει η Διεύθυνση ενός σχολείου για την αντιμετώπιση και πρόληψη της σχολικής παραβατικότητας, και τεκμηριώνεται η ανάγκη ενίσχυσης των υποστηρικτικών δομών(Ε.Δ.Υ. σχολείων, ΚΕΔΑΣΥ, Κοινωνικών υπηρεσίων των Δήμων, Εισαγγελίας ανηλίκων)

Καταλήγουμε σε συμπεράσματα και προτάσεις, ώστε να εκπαιδευτούν οι νέοι/ες να ενεργούν με αυτοέλεγχο, να καλλιεργήσουν ενσυναίσθηση, και να λειτουργούν με αποδεκτές κοινωνικές νόρμες. Καταδεικνύεται η ανάγκη της εκπαίδευσης των γονέων και των εκπαιδευτικών, και της συνεργασίας σχολείου και οικογένειας. Απαραίτητη επίσης είναι η συνεργασία του σχολείου και της οικογένειας με εξιδεικευμένους σχολικούς και κοινωνικούς φορείς(ψυχολόγους κοινωνικούς λειτουργούς) κάθε φορά που ανιχνεύεται παραβατικότητα σε πρώιμο στάδιο, ώστε να επιτευχθεί η ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των νέων πριν δημιουργηθούν σοβαρά προβλήματα αντικοινωνικότητας και παραβατικότητας.

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

Μπερτσιά Βασιλική
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΕ70, ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Η παρούσα εισήγηση αναφέρεται στη διερεύνηση των απόψεων που έχουν οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του νομού Ηρακλείου σχετικά με την Ψυχική Ανθεκτικότητα τόσο των μαθητών/τριών τους, όσων και των ίδιων. Αρχικά, παρουσιάζεται αναλυτικά το θεωρητικό πλαίσιο σχετικά με την Ψυχική Ανθεκτικότητα ως έννοια, τη συσχέτισή της με το σχολικό πλαίσιο, ενώ

γίνεται και ειδική αναφορά στην Ψυχική Ανθεκτικότητα των ίδιων των εκπαιδευτικών. Εν συνεχεία, αναφέρεται ο μεθοδολογικός σχεδιασμός και τα βασικά ερωτήματα της έρευνας τα οποία απαντήθηκαν μέσα από τη διενέργεια συνεντεύξεων. Συνολικά έλαβαν μέρος 13 εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι απάντησαν σε ερωτήματα ελεύθερων συνεντεύξεων μέσα από τις οποίες φάνηκαν τόσο οι γνώσεις τους σχετικά με την Ψυχική Ανθεκτικότητα, όσο και οι αντιλήψεις που έχουν σχετικά με τους παράγοντες διαμόρφωσής της. Μέσα από τις συνεντεύξεις έγινε ιδιαίτερη αναφορά στον ρόλο του σχολείου αλλά και της οικογένειας, καθώς επίσης και στην Ψυχική Ανθεκτικότητα των ίδιων ως εκπαιδευτικών του σημερινού ελληνικού σχολείου. Τα δεδομένα από τις συνεντεύξεις κατηγοριοποιήθηκαν, αναλύθηκαν και παρουσιάζονται μέσα στην εισήγηση αυτή σε σχέση με την υπάρχουσα βιβλιογραφία. Κύριος σκοπός της μελέτης ήταν να εξαχθούν κάποια αρχικά συμπεράσματα σχετικά με τις γνώσεις των εκπαιδευτικών στο συγκεκριμένο ζήτημα αλλά και τις απόψεις τους ως προς τον ρόλο του σχολείου στη διαμόρφωση της Ψυχικής Ανθεκτικότητας των μαθητών/τριών αλλά και των ίδιων. Μέσα από την ανάλυση των δεδομένων φάνηκε ότι οι εκπαιδευτικοί που έλαβαν μέρος έχουν θεωρητικές γνώσεις πάνω στα ζητήματα αυτά και συγκεκριμένες ιδέες και προτάσεις για την ενδυνάμωση της Ψυχικής Ανθεκτικότητας.

Η ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

Αρβανιτάκης Μιχαήλ
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MSc «Ψηφιακές και Ήπιες Δεξιότητες στις Επιστήμες της Αγωγής»,
Διευθυντής 50ου Δημοτικού Σχολείου Ηρακλείου

Η παρούσα βιβλιογραφική επισκόπηση, εξετάζει την επίδραση της συναισθηματικής εισήγησης των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη δημιουργία ενός ευνοϊκού συναισθηματικού κλίματος στην τάξη. Αντλώντας από τη θεωρία της συναισθηματικής νοημοσύνης, η μελέτη αυτή εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί διαχειρίζονται τα δικά τους συναισθήματα και ανταποκρίνονται στα συναισθήματα των μαθητών. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν μια θετική συσχέτιση μεταξύ της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών και της ποιότητας των διαπροσωπικών σχέσεων στην τάξη. Επιπλέον, η μελέτη αναδεικνύει τον σημαντικό ρόλο των συναισθηματικών δεσμών εκπαιδευτικών-μαθητών στη βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων και της ψυχοσυναισθηματικής ευεξίας των μαθητών. Τα ευρήματα συμβάλλουν στην εμπέδωση της σημασίας της συναισθηματικής διάστασης στην εκπαιδευτική διαδικασία και υπογραμμίζουν την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και εφαρμογή παρεμβάσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΗΠΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ: ΜΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Παπαϊωάννου Βασιλική
Σύμβουλος εκπαίδευσης ΔΔΕ Α' Αθήνας κλ. ΠΕ06

Οι Σύμβουλοι Σχολικής Ζωής (ΣΣΖ) στην Ελλάδα διαδραματίζουν έναν πολύπλευρο ρόλο, παρέχοντας συμβουλευτική καθοδήγηση και υποστήριξη σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς για ποικίλα παιδαγωγικά και σχολικά ζητήματα και διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ σχολείου,

οικογένειας και κοινότητας (ΦΕΚ 4183/Β/28-09-2020). Ωστόσο, η έρευνα σχετικά με τις προκλήσεις και την αποτελεσματικότητα των ΣΣΖ στην ελληνική δημόσια εκπαίδευση παραμένει περιορισμένη. Η παρούσα ποιοτική έρευνα επιχειρεί να καλύψει αυτό το κενό, εστιάζοντας στον ρόλο των ΣΣΖ στην ανάπτυξη ήπιων δεξιοτήτων των μαθητών κατά τη διάρκεια της τρέχουσας σχολικής χρονιάς (2024-25). Η μελέτη αυτή υιοθετεί μια ποιοτική προσέγγιση, χρησιμοποιώντας συνεντεύξεις με ομάδα εστιασμένης συζήτησης και παρατήρηση για τη συλλογή δεδομένων. Επιδιώκει να απαντήσει στο ακόλουθο ερευνητικά ερώτημα - Πώς οι ΣΣΖ αντιλαμβάνονται τον ρόλο τους στην ενίσχυση των ήπιων δεξιοτήτων των μαθητών και ποιες στρατηγικές χρησιμοποιούν για την επίτευξη αυτού του στόχου; Η ανάπτυξη ήπιων δεξιοτήτων, όπως η επικοινωνία, η συνεργασία, η επίλυση προβλημάτων και η κριτική σκέψη, αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο ως καθοριστική για την ακαδημαϊκή επιτυχία των μαθητών και τη μελλοντική τους απασχολησιμότητα. Οι ΣΣΖ, με την εξειδίκευσή τους στην ανάπτυξη και την ευημερία των μαθητών, είναι σε θέση να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στην καλλιέργεια αυτών των δεξιοτήτων. Η παρούσα μελέτη στοχεύει να διερευνήσει τις στρατηγικές και τις παρεμβάσεις που χρησιμοποιούν οι ΣΣΖ για την προώθηση της ανάπτυξης ήπιων δεξιοτήτων των μαθητών, καθώς και την αντίληψη της επίδρασης του έργου τους στη μάθηση των μαθητών και το γενικότερο σχολικό περιβάλλον. Τα ευρήματα της μελέτης αναμένεται να συμβάλουν στη σχετική βιβλιογραφία για τη σχολική συμβουλευτική στην Ελλάδα και να κάνουν προτάσεις για τη βελτίωση της υποστήριξης που παρέχεται στους μαθητές της δευτεροβάθμιας για την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων για την επιτυχία τους στον 21ο αιώνα.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Σταμάτη Ελένη
Δντρια 14ου Δημοτικού Σχολείου Καρδίτσας
Ζαχαρής Κωνσταντίνος
Επόπτης Ποιότητας Καρδίτσας

Η παρούσα ερευνητική πρόταση διερευνά τις απόψεις εκπαιδευτικών σχετικά με την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης σε μαθητές προσχολικής αγωγής και πρώτων τάξεων Δημοτικού σχολείου. Η ενσυναίσθηση, ως η ικανότητα κατανόησης και συμμετοχής στα συναισθήματα των άλλων, αποτελεί βασική δεξιότητα για την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Η μελέτη στοχεύει στη χαρτογράφηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών για την έννοια της ενσυναίσθησης, την εξερεύνηση των πρακτικών που εφαρμόζουν για την καλλιέργειά της και τη διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση αυτών των πρακτικών. Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική μεθοδολογία, με τη συλλογή δεδομένων μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με 11 εκπαιδευτικούς, 7 νηπιαγωγούς και 4 δασκάλους της Α’ τάξης δημοτικού σχολείου. Τα ευρήματα αναμένεται να καταγράψουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί σε αυτό τον τομέα, όπως η ανάγκη για ενδυνάμωση, επιμόρφωση και συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη, ενώ θα υπογραμμίσουν τη σημασία της ενσυναίσθησης στην πρόληψη ανησυχητικών φαινομένων όπως ο εκφοβισμός, η σχολική βία και η επιθετικότητα. Η έρευνα έχει σημαντική θεωρητική και πρακτική αξία, καθώς μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη αποτελεσματικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών με τα απαραίτητα εργαλεία για την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης. Τα ποιοτικά δεδομένα θα αναλυθούν μέσω θεματικής ανάλυσης, προσφέροντας μια ολοκληρωμένη εικόνα των εμπειριών και των απόψεων των συμμετεχόντων. Η έρευνα αναμένεται να συμβάλει στην προώθηση μιας πιο ευαίσθητης και συμπεριληπτικής κοινωνίας, ενισχύοντας την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση, ως βασική δεξιότητα, στα πρώιμα στάδια της εκπαίδευσης.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Κανάρια Χριστίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΠΕ60, ΠΕ78, Μ.Α, Μ.Ed

Η κοινωνική και συναισθηματική αγωγή αποτελεί έναν βασικό άξονα της εκπαίδευσης, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη ενσυναίσθησης, αυτορρύθμισης και υγιών κοινωνικών σχέσεων στους μαθητές. Η εισήγηση αυτή διερευνά στρατηγικές και πρακτικές για την ενσωμάτωση της κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής στις σχολικές κοινότητες, με στόχο τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και χωρίς αποκλεισμούς μαθησιακού περιβάλλοντος. Θα παρουσιαστούν μέθοδοι όπως η χρήση βιωματικών δραστηριοτήτων, τα παιχνίδια ρόλων και η συνεργατική μάθηση, που ενισχύουν τη συναισθηματική νοημοσύνη και τις δεξιότητες επικοινωνίας των μαθητών. Επιπλέον, θα αναλυθούν προγράμματα και παρεμβάσεις που έχουν εφαρμοστεί επιτυχώς σε σχολεία, όπως η εισαγωγή της ενσυνειδητότητας στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική και η δημιουργία «κύκλων συζήτησης» για τη διαχείριση συγκρούσεων. Η εισήγηση καταλήγει με προτάσεις για την ενίσχυση της κοινωνικής και συναισθηματικής εκπαίδευσης, προωθώντας τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, γονέων και φορέων της κοινότητας. Δίνεται έμφαση στην ανάγκη για επαγγελματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ώστε να μπορούν να εφαρμόζουν με επιτυχία τις αρχές της κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής στο σχολικό περιβάλλον.

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

Καλογιαννίδου Ολυμπία
Φιλόλογος, φοιτήτρια Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Η παρουσίαση διερευνά τη σημασία της καλλιέργειας της ενσυναίσθησης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και παρουσιάζει παιδαγωγικές πρακτικές που ενισχύουν τη συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Η ενσυναίσθηση συνδέεται με τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού σχολικού περιβάλλοντος και την καλλιέργεια θετικών διαπροσωπικών σχέσεων. Οι θεωρίες της κοινωνικο-συναισθηματικής αγωγής υπογραμμίζουν τη σημασία της ενσυναίσθησης για τη μείωση συγκρούσεων και την ανάπτυξη συνεργασίας στις σχολικές κοινότητες.

Αναδεικνύονται πρακτικές όπως δραστηριότητες αφήγησης προσωπικών ιστοριών, συνεργατικά έργα που απαιτούν αλληλοϋποστήριξη, εργαστήρια συναισθηματικής αγωγής και παιχνίδια ρόλων που ενισχύουν την ικανότητα των μαθητών να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν συναισθήματα. Οι δραστηριότητες αυτές δημιουργούν το πλαίσιο για την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και την αποδοχή της διαφορετικότητας.

Παρουσιάζονται επίσης προτάσεις για την εφαρμογή αυτών των πρακτικών, οι οποίες περιλαμβάνουν την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα κοινωνικο-συναισθηματικής αγωγής και την εισαγωγή προγραμμάτων ενσυναίσθησης στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών. Η δημιουργία σχολικών δομών που προάγουν τη συμπεριληπτική κουλτούρα αποτελεί κρίσιμη πρόταση για την υλοποίηση αυτής της παιδαγωγικής προσέγγισης.

Κατ’ αυτόν τον τρόπο, συνάγεται ότι η καλλιέργεια της ενσυναίσθησης όχι μόνο ενισχύει τη σχολική συνοχή αλλά και συμβάλλει στην προετοιμασία των μαθητών για τη ζωή ως υπεύθυνοι και ευαισθητοποιημένοι πολίτες, ενώ μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για την ανάπτυξη συμπεριληπτικών και συνεργατικών σχολικών κοινοτήτων μέσω κατάλληλων παιδαγωγικών πρακτικών.

Β22. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (ERASMUS, ETWINNING, Κ.Α.)

E - ENVIRONMENTALISTS, ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ETWINNING

Παπαμικρούλη Ευγενία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στην παρουσίαση ενός ευρωπαϊκού προγράμματος eTwinning, το οποίο βασίζεται στη βιωματική μάθηση και έχει ως κεντρικό θέμα την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την προστασία του περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε μέσω συνεργασίας ανάμεσα σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από την Ελλάδα, την Τουρκία, την Κροατία, τη Γεωργία, την Ιταλία και τη Ρουμανία. Κύριος στόχος του έργου ήταν να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές σχετικά με τα περιβαλλοντικά ζητήματα και να ενισχύσει τις δεξιότητές τους, ώστε να εξελιχθούν σε ενεργούς και υπεύθυνους πολίτες. Ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή, η ανακύκλωση, η ρύπανση του αέρα και του νερού, καθώς και η σημασία της περιβαλλοντικής προστασίας προσεγγίστηκαν μέσα από την τέχνη (ζωγραφική, μουσική, λογοτεχνία), την καθημερινότητα και τη χρήση εργαλείων ΤΠΕ. Η διδασκαλία βασίστηκε σε διεπιστημονικές, μαθητοκεντρικές και συνεργατικές προσεγγίσεις, ενώ το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με δραστηριότητες αξιολόγησης.

ΑΛΛΑΖΟΥΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΝΤΑΣ...(Σ)ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Καρτσούκης Θεόδωρος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Κεσίδου Ανατολή
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης είναι πλέον γεγονός στα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εκπαίδευση μπορεί να συνεισφέρει στην καλύτερη κατανόηση των οικουμενικών προβλημάτων και των αλληλεπιδράσεων τους, να εφοδιάσει τους μαθητές με την απαιτούμενη γνώση και ικανότητα με σκοπό την κατανόηση, αντιμετώπιση και την επίλυση των προβλημάτων αυτών και να αναζωπυρώσει το ενδιαφέρον και τη βούληση που οδηγούν σε δράση. Το προφίλ του αυριανού ευρωπαίου πολίτη έχει σημαντικά διαφοροποιηθεί και νέες δεξιότητες, στάσεις και γνώσεις πρέπει να οικοδομηθούν. Στόχος είναι η προαγωγή δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών που οδηγούν στο αρμονικό συνταίριασμα εθνικής και προσωπικής συνείδησης με τη συνείδηση του Ευρωπαίου πολίτη στα πλαίσια μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας. Η εκπαίδευση για την αειφορία και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος. Η ανακύκλωση των πλαστικών, ως κεντρικό ζήτημα, προσφέρει μια εξαιρετική ευκαιρία για την ενσωμάτωση βιωματικής και ομαδοσυνεργατικής μάθησης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Με βάση όλα τα προαναφερόμενα, μέσα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής δράσης Erasmus+ ΚΑ2, επιλέχθηκε το θέμα της ανακύκλωσης και της κλιματικής αλλαγής με έμφαση στην ευρωπαϊκή παιδεία και την εφαρμογή βιωματικών και διαθεματικών

μεθόδων μάθησης. Το πρόγραμμα με τίτλο «Αλλάζουμε το κλίμα ανακυκλώνοντας...(σ)την Ευρώπη!!!» είχε ως στόχο τη διερεύνηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων, την ευαισθητοποίηση και την ανάπτυξη θετικών στάσεων και συμπεριφορών, καθώς και την ενεργό δράση των μαθητών. Βασιζόμενο στις αρχές της βιωματικής και ανακαλυπτικής μάθησης, ενσωμάτωσε ομαδοσυνεργατική και μαθητοκεντρική διδασκαλία, αξιοποίηση Νέων Τεχνολογιών και εικαστικής δημιουργίας. Το πρόγραμμα διάρκειας 24 μηνών αποτέλεσε μια καινοτόμο μαθησιακή διαδικασία, προσφέροντας ενεργό συμμετοχή σε δημιουργικές δραστηριότητες, με στόχο το "άνοιγμα" του σχολείου στην κοινωνία. Συμμετείχαν μαθητές ηλικίας 10-12 ετών από Ελλάδα, Ισπανία, Ουαλία και Φινλανδία, δημιουργώντας προϊόντα που αναδείκνυαν την απόκτηση γνώσεων. Επιτυχία αποτελεί η διάχυση των προϊόντων του προγράμματος στην τοπική κοινωνία και η ανταπόκρισή της στην καμπάνια των μαθητών κατά της πλαστικής σακούλας.

ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΝΩΝΟΥΝ, ΝΟΤΕΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΜΠΝΕΟΥΝ: ΕΝΑ ERASMUS ΤΑΞΙΔΙ

Αδαμοπούλου Γεωργία
Εκπαιδευτικός ΠΕ 79.01
Μπίρμπα Μαρία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ04
Μπίρμπας Γεώργιος
Διευθυντής ΓΕΛ, ΠΕ04.02

Η εισήγηση περιγράφει τη συνεργασία σχολείων από Ιταλία, Ισπανία, Κύπρο, Πορτογαλία και Ελλάδα στο πλαίσιο ευρωπαϊκού προγράμματος ERASMUS+. Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν, με γέφυρες τη Μουσική και τη Θάλασσα – στοιχεία που ανέκαθεν ένωναν τους λαούς και διαμόρφωναν τους πολιτισμούς – έμαθαν, εργάστηκαν και δημιούργησαν από κοινού, υπερνικώντας τις διαφορετικές πολιτισμικές, γλωσσικές και θρησκευτικές τους καταβολές. Οι δραστηριότητές μας, στις οποίες αρωγοί ήταν και άλλα σχολεία από τις περιοχές μας, υιοθέτησαν τη μέθοδο project. Περιλάμβαναν παρακολουθήσεις μαθημάτων με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών, καθώς και παρουσιάσεις της ιστορίας των σχολείων και των πόλεων, ενισχύοντας τη διαπολιτισμική κατανόηση. Στα εργαστήρια Φυσικών Επιστημών οι μαθητές κατασκεύασαν απλά μοντέλα καραβιών και μουσικά όργανα από καθημερινά υλικά. Στα εργαστήρια ενεργού πολιτειότητας διοργανώθηκαν συνεντεύξεις ανθρώπων που μετανάστευσαν προς/από τις πατρίδες μας, αναπαραστάσεις αρχαίων Ολυμπιακών αθλημάτων με έμφαση στην ιδέα της Εκεχειρίας, και δράσεις ενάντια στην ξενοφοβία και τον ρατσισμό, προτεινόμενες από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Στα εργαστήρια Ιστορίας και Γεωγραφίας, οι συμμετέχοντες επισκέφθηκαν ιστορικά και γεωλογικά μέρη που σχετίζονταν με αρχαίες ναυτικές κοινωνίες, ενώ αξιοποιήθηκαν και εύστοχα ψηφιακά παιχνίδια που κατασκευάστηκαν στα ψηφιακά εργαστήρια. Στα θεατρικά εργαστήρια δραματοποιήθηκαν θρύλοι της θάλασσας, με τις τελικές παρουσιάσεις να πραγματοποιούνται σε εξωτερικούς χώρους, όπως κάστρα και ακρογιαλιές. Τα εργαστήρια δημιουργικής γραφής εστίασαν στη δημιουργία ποιημάτων εμπνευσμένων από το θέμα μας, ενώ οι συναυλίες με τη συμμετοχή όλων των αποστολών ανέδειξαν την ενοποιό δύναμη της Τέχνης. Στα ψηφιακά εργαστήρια οι μαθητές δημιούργησαν: κόμικς με μύθους, ημερολόγια, λογότυπα, ταξιδιωτικές αναφορές και ψηφιακές εκθέσεις με βίντεο και φωτογραφίες τους, αλλά και συμμετείχαν σε Φεστιβάλ ψηφιακής δημιουργίας, ώστε να διαχυθεί όλη η δράση στους υπόλοιπους μαθητές των σχολείων και στις τοπικές κοινότητες. Η πολυεπίπεδη αυτή συνεργασία ανέδειξε τη σημασία της συν-δημιουργίας μέσα από τη διαφορετικότητα, προωθώντας την αλληλοκατανόηση και τον σεβασμό μεταξύ των λαών.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΣΟΥ!

Ιντζίδου Αργυρώ
Εκπαιδευτικός ΠΕ08

Το έργο "SpeakUp For Yourself" (SUP-FY) είναι μια μικρής κλίμακας συνεργασία στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ (KA210-VET), διάρκειας 14 μηνών, με στόχο τη βελτίωση της εκπαιδευτικής ποιότητας και της ένταξης ατόμων με αναπηρίες. Συμμετέχουν οργανισμοί από την Ελλάδα, την Τουρκία, την Ιταλία και τη Ρουμανία, καλύπτοντας ειδικούς σε ειδική αγωγή, εκπαιδευτικούς, οικογένειες και ευρύτερους κοινωνικούς φορείς.

Οι στόχοι του προγράμματος είναι α) η βελτίωση δεξιοτήτων, γνώσεων και στάσεων των εκπαιδευτικών, β) η δημιουργία καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων, όπως η εφαρμογή "SpeakUp" για μη λεκτική επικοινωνία μαθητών με αυτισμό και νοητική αναπηρία, γ) ο εμπλουτισμός εκπαιδευτικού υλικού με δυο ψηφιακά εγχειρίδια "My special Diary" και "SpeakUp for Yourself Handbook", δ) η προώθηση συνεργασιών και ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

Το έργο περιλαμβάνει 4 κινητικότητες και τα αποτελέσματα του προγράμματος είναι δυο εγχειρίδια και μια εφαρμογή που υποστηρίζουν τη διδασκαλία και την επικοινωνία με μαθητές χωρίς λεκτική επικοινωνία. Το ένα εγχειρίδιο περιλαμβάνει καινοτόμες προσεγγίσεις στην ειδική αγωγή και το δεύτερο καλές πρακτικές που προέκυψαν από συνεντεύξεις εκπαιδευτικών όσον αφορά τη διαχείρηση κρίσεων με παιδιά που δεν έχουν λεκτική επικοινωνία. Η εφαρμογή περιλαμβάνει εικόνες και ηχητικές λέξεις, για την διευκόλυνση της επικοινωνίας των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς, το προσωπικό, τους γονείς και τους φροντιστές τους.

Το πρόγραμμα συνδυάζει εκπαιδευτική καινοτομία, ενσωμάτωση ατόμων με αναπηρίες, και την ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων, προσφέροντας πολύτιμα μέσα για την ενίσχυση της ειδικής αγωγής.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ: ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕΣΩ ΕΝΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ETWINNING ΈΡΓΟΥ

Πολίτου Ουρανία
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Λεοντάρη Χαρούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ79,01

Το eTwinning έργο "Music Beyond Borders: An eTwinning Tribute To The Great Ones" είναι μια καινοτόμα εκπαιδευτική πρωτοβουλία που ενώνει μαθητές και εκπαιδευτικούς από επτά ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Ρουμανία, Τουρκία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία και Πολωνία) με στόχο την ανάδειξη του ευρωπαϊκού μουσικού πολιτισμού. Μέσα από συνεργατικές δραστηριότητες, οι συμμετέχοντες μελέτησαν και ανέδειξαν σπουδαίες μουσικές προσωπικότητες των χωρών τους, όπως ο Μάνος Χατζιδάκις, ο Μίκης Θεοδωράκης, η Ιντίλ Μπιρέτ, η Μαρία Τανάσε, η Αμάλια Ροντρίγκες, ο Μανουέλ ντε Φάγια και άλλοι.

Στο πλαίσιο του έργου, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στους Έλληνες δημιουργούς Μάνο Χατζιδάκι και Μίκη Θεοδωράκη, οι οποίοι υπήρξαν πρωτοπόροι της σύγχρονης ελληνικής μουσικής. Μέσω ψηφιακών εργαλείων, οι μαθητές διερεύνησαν τη ζωή, το έργο και την πολιτιστική τους κληρονομιά, αναπτύσσοντας ψηφιακά αφιερώματα, εικονικές εκθέσεις και πολυμεσικές παρουσιάσεις.

Το έργο προώθησε την ομαδοσυνεργατική μάθηση και την πολυπολιτισμική κατανόηση, αξιοποιώντας σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία όπως εφαρμογές επεξεργασίας βίντεο, δημιουργίας

ψηφιακών αφισών και εργαλείων Web 2.0. Επιπλέον, ενσωματώθηκαν διαθεματικές δραστηριότητες που συνέδεσαν τη μουσική με άλλες τέχνες και κοινωνικά ζητήματα.

Το αποτέλεσμα ήταν μια πολύπλευρη εκπαιδευτική εμπειρία που ενίσχυσε τη δημιουργικότητα, την αισθητική καλλιέργεια και τις δεξιότητες του 21ου αιώνα στους συμμετέχοντες. Η παρουσίαση στο συνέδριο θα εστιάσει στην επιρροή και την πολιτιστική σημασία του Μάνου Χατζιδάκι και του Μίκη Θεοδωράκη, αναδεικνύοντας τη συμβολή τους ως γέφυρα πολιτισμών μέσω της μουσικής.

ΈΡΓΟ ETWINNING: "DETECT KIDS IN ACTION#SKILLLABS"

Καλοκίδου Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ60
Ρουσσέτη Κυριακή
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Πρόκειται για έργο Etwinning στο οποίο συμμετείχαν 45 μέλη από Ελλάδα, Πορτογαλία, Τουρκία, Ρουμανία. Περιλαμβάνει τρία Εργαστήρια Δεξιοτήτων με διαφορετικά θέματα στο ίδιο έργο. Ο ντετέκτιβ Βανς, η μασκότ του έργου δίνει πολλές διαφορετικές αποστολές να εκτελέσουμε και μας ζητάει να λύσουμε γρίφους.

Το 1ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων "Οι ντετέκτιβς ανακαλύπτουν το μυστικό για σώμα γερό και μυαλό δυνατό" αποτελεί μία εισαγωγή των μαθητών στις σωστές διατροφικές συνήθειες και στη σημασία της άσκησης για την υγεία τους, υπό το πρίσμα των δεξιοτήτων μάθησης "4C" (επικοινωνία, συνεργασία, κριτική σκέψη δημιουργικότητα). Στο πρόγραμμα εφαρμόστηκε η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία μεταξύ των συμμετεχόντων σχολείων και χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος Jigsaw.

Το 2ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων είχε τίτλο "Τα ρομπότ στην υπηρεσία της ανακύκλωσης" και τα παιδιά διαπραγματεύτηκαν το θέμα μέσω της διερεύνησης, της καθοδηγούμενης ανακάλυψης, της βιωματικής – ενεργού συμμετοχής και της επίλυσης προβλήματος.

Το 3ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων είχε τίτλο "Φροντίζω και ενεργώ για το πάρκο της Γειτονιάς" και στόχευε στην καλλιέργεια δεξιοτήτων μάθησης του 21ου αι., δεξιότητες ζωής και δεξιότητες του Νου για παιδιά, μελλοντικούς ενεργούς πολίτες σύμφωνα με το Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό (2018), οι οποίοι θα είναι κριτικά και δημιουργικά σκεπτόμενοι, υπεύθυνοι και ψηφιακά εγγράμματοι.

Το έργο υλοποίησε ένα πλούσιο και ποικίλο σύνολο δραστηριοτήτων που προώθησαν τη συνεργασία, την επικοινωνία, τη μάθηση και τη δημιουργικότητα σε διάφορα θέματα. Για την παρουσίαση των δραστηριοτήτων κάθε σχολείου, αξιοποιήθηκε ένα πλούσιο φάσμα διαφορετικών web 2.0 εργαλείων, τα οποία προσέφεραν ευελιξία και δημιουργικότητα και συνέβαλαν στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων στους μαθητές, ενώ παράλληλα κατέστησαν την εκπαιδευτική διαδικασία πιο ελκυστική και διαδραστική.

Η χρησιμότητα του συνδυασμού Εργαστηρίων Δεξιοτήτων και e-twinning για την εκπαιδευτική κοινότητα είναι πως και τα δύο βελτιώνουν την παιδαγωγική διαδικασία, προσθέτοντας αξία στην συμβατική μάθηση. Παράλληλα προωθούν και ενδυναμώνουν τις έννοιες της συνεργασίας, της κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας και της εκπαιδευτικής καινοτομίας μέσω ψηφιακών εργαλείων.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΈΡΓΟ GEO-ACADEMY: ΓΕΩ-ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μπαγλατζή Αλκυόνη
Program Manager, Spotin AMKE
Ρήγα Αφροδίτη
Project Manager, Spotin AMKE
Κατίκας Λουκάς
Laboratory Teaching Staff, NTUA – Cartography Lab

Η διαχείριση περιβαλλοντικών θεμάτων και η διαμόρφωση περιβαλλοντικής συνείδησης στις νέες γενιές απαιτεί σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις που συνδυάζουν τις νέες τεχνολογίες με την διεπιστημονική και ανακαλυπτική μάθηση. Έννοιες όπως ανοικτά δεδομένα, επιστήμη των πολιτών, υπηρεσίες βάσει τοποθεσίας, γεωχωρική νοημοσύνη, αλλά και η σημασία των τεχνολογιών που υποστηρίζουν γεωχωρικά δεδομένα αναγνωρίζονται διεθνώς. Ωστόσο, η ενσωμάτωσή τους στην εκπαίδευση παραμένει περιορισμένη.

Καλύπτοντας αυτό το κενό, το έργο GEO-Academy (Erasmus+ Teacher Academies, 2023-2026) στοχεύει στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κατάρτισης για εν δυνάμει και εν ενεργεία εκπαιδευτικούς, προκειμένου να εκπαιδεύσουν ολιστικά την επόμενη γενιά ευρωπαίων πολιτών σε θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης. 12 εταίροι από 7 χώρες, με ειδικούς από γεωγραφικές, περιβαλλοντικές, φυσικές και παιδαγωγικές επιστήμες, συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός μεγάλου δικτύου και μίας κοινότητας πρακτικής βάσει καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων και σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων.

Στο πλαίσιο του έργου δημιουργείται ένα ψηφιακό αποθετήριο γεωτεχνολογιών αιχμής (GIS, Remote Sensing, Earth Observation, Geo-Storytelling), ελεύθερα προσβάσιμο μέσω πλατφόρμας e-learning. Το εκπαιδευτικό υλικό θα προσαρμοστεί στα εθνικά προγράμματα σπουδών, με απώτερο στόχο την ενίσχυση των ψηφιακών, πράσινων και χωρικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών για την υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Μία εκ των εκπαιδευτικών μεθόδων είναι η ψηφιακή αφήγηση με την αξιοποίηση ψηφιακών χαρτών, που επιτρέπει την οπτικοποίηση σύνθετων περιβαλλοντικών δεδομένων, μέσω πολυμεσικών στοιχείων (κείμενο, εικόνα, ήχος, βίντεο). Η μέθοδος αυτή έχει ήδη εφαρμοστεί με επιτυχία σε διάφορα σχολεία ανά την Ελλάδα.

Θα δημιουργηθούν επίσης 7 Εθνικοί Κόμβοι (GEO-Hubs) για τη δικτύωση εκπαιδευτικών και σχολείων, την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών, παράλληλα με μεγάλης κλίμακας εκπαιδεύσεις, παρέχοντας πολύτιμη ανατροφοδότηση για την επιτυχή ανάπτυξη της γεω-ακαδημίας.

Το έργο GEO-Academy φιλοδοξεί να επαναπροσδιορίσει τη σχολική διδασκαλία θεμάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Εκπαιδευτικοί και μαθητές ενισχύουν τις πράσινες, ψηφιακές και χωρικές τους δεξιότητες αξιοποιώντας γεωτεχνολογίες, ανοικτά διαθέσιμες πηγές και εργαλεία. Δημιουργείται μια μεγάλη κοινότητα πρακτικής, που είναι πιο περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένη, ψηφιακά καταρτισμένη και χωρικά προσανατολισμένη.

ΤΑΞΗ ΟΜΙΛΙΑΣ, THE SPEAKING CLASS - ETWINNING

Κοψολαίμη Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το eTwinning αποτελεί μια επιτυχημένη καινοτόμο δράση που συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την προαγωγή δεξιοτήτων που

θεωρούνται απαραίτητες για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη. Παρέχει μια ασφαλή και δωρεάν πλατφόρμα για εκπαιδευτικούς και μαθητές σε όλη την Ευρώπη για να εργαστούν μαζί σε έργα, να συζητήσουν σε διαδικτυακές ομάδες, να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές και να αναπτύξουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες.

Η παρούσα εισήγηση αφορά στην παρουσίαση μίας ευρωπαϊκής σχολικής σύμπραξης eTwinning κατά το σχολικό έτος 2023-2024 μεταξύ πέντε χωρών Ελλάδας-Τουρκίας-Ισπανίας-Πολωνίας-Αλβανίας, δεκαέξι εκπαιδευτικών και 180 μαθητών . Έχοντας τη δυνατότητα να συνεργαστούμε σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του eTwinning, δημιουργήσαμε πολλές ευκαιρίες να μοιραστούμε κοινωνικές δεξιότητες να βελτιώσουμε τον ψηφιακό γραμματισμό και να επικοινωνήσουμε στην Αγγλική γλώσσα.

Στο έργο The Speaking Class-etwinning στοχεύαμε να βελτιώσουμε τις δεξιότητες της αγγλικής ομιλίας, της ακρόασης, της χρήσης της γλώσσας στην πραγματική ζωή, της εκμάθησης του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Ετοιμάσαμε χρονοδιαγράμματα στην αρχή κάθε μήνα σύμφωνα με τις διαθέσιμες ώρες των δασκάλων και συναντηθήκαμε στο ζουμ σε ζευγάρια για εξάσκηση και αναθεώρηση των λειτουργιών του προγράμματος σπουδών σε πραγματικό πλαίσιο. Εκτός από αυτές τις μηνιαίες διεπιστημονικές συναντήσεις μέσω πλατφόρμας zoom , δημιουργήθηκαν εξατομικευμένα 7clubs (τελικό προϊόν του έργου) για να υποστηρίξουν την επικοινωνία που ξεκίνησε με διαδικτυακούς χαιρετισμούς με αστεία emoji τον Φεβρουάριο. Οι μαθητές επέλεξαν κλαμπ σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα, τα ταλέντα, τις προτιμήσεις τους μέσω της έρευνας. Το τελικό προϊόν στοχεύει να αναδείξει τη δημιουργικότητά τους, τη λήψη αποφάσεων, τη συνάντηση ψηφιακών εργαλείων και την ύπαρξη ομάδας. Δημιούργησαν 2 διαδικτυακές γκαλερί, 2 ηλεκτρονικά βιβλία, τραγούδησαν μαζί συνεργατικά τραγούδια, έγιναν ηθοποιοί για μια ταινία μικρού μήκους και ταχυδρόμησαν τα γράμματα που έγραψαν. Το τελικό προϊόν ήταν μια αστεία εξατομικευμένη, διεπιστημονική εργασία, που αποτελείται από 7 λέσχες λαμβάνοντας υπόψη τα ενδιαφέροντα και τα ταλέντα των μαθητών.

SKILLS WITHOUT BORDERS: Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ERASMUS+ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΕΝΟΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Μαρκογιαννάκη Αθηνά
Εκπαιδευτικός ΠΕ78
Τζωρμπατζάκης Αλέξης
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Φραγκιαδουλάκη Δέσποινα
Εκπαιδευτικός ΠΕ06

Το βραχυπρόθεσμο σχέδιο για την κινητικότητα μαθητών και προσωπικού Erasmus+ KA122 με τίτλο «Δεξιότητες χωρίς σύνορα: Ενίσχυση της

διαπολιτισμικής ικανότητας μέσω της διεθνούς εκπαίδευσης και επαγγελματικής ανάπτυξης» (“Skills without Borders” στα Αγγλικά) υλοποιείται τις τελευταίες δύο σχολικές χρονιές 2023-2025 στο 10ο Γυμνάσιο Ηρακλείου. Αφορά τη συνεργασία σχολείων 6 χωρών (Κροατία, Αυστρία, Ελλάδα, Ισπανία, Πολωνία, Πορτογαλία) και την ανταλλαγή καλών πρακτικών στους τομείς στους οποίους έχει αποκτήσει

εμπειρία και εφαρμόζει κάθε σχολείο, με κινητικότητες και αμοιβαίες φιλοξενίες. Επιπλέον αφορά στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε καινοτόμες διδακτικές πρακτικές και μεθοδολογίες μέσω της παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων, όπως «Εκπαίδευση στην Ύπαιθρο», «Παιχνιδοποίηση», «Καινοτόμες Εκπαιδευτικές Τεχνικές».

Μετά από κάθε κινητικότητα, υλοποιούνται ενδοσχολικές επιμορφώσεις των υπόλοιπων εκπαιδευτικών του σχολείου ώστε να γίνουν κι εκείνοι «κοινωνοί» της εμπειρίας και των νέων εκπαιδευτικών πρακτικών που έχουν γνωρίσει οι συνάδελφοί τους. Έχει δημιουργηθεί επίσης, αποθετήριο του επιμορφωτικού υλικού όλων των σεμιναρίων που παρακολούθησαν τα μέλη της Παιδαγωγικής Ομάδας. Στόχος είναι να διερευνηθούν οι απόψεις και στάσεις των συμμετεχόντων, τόσο μαθητών όσο και εκπαιδευτικών, συγκρίνοντας τη στάση τους απέναντι σε καινοτόμες πρακτικές μάθησης πριν και μετά την υλοποίηση του σχεδίου με σκοπό την ανάδειξη ενός αναμορφωμένου μοντέλου μάθησης

μέσα από την αλληλεπίδραση μέσα στη σχολική μονάδα αλλά και μεταξύ διακρατικών σχολικών μονάδων αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που παρέχονται μέσω του προγράμματος Erasmus+.

ERASMUS KA122 -ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΑΣ ΜΟΝΑΔΑ

Φραντζεσκάκη Αννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η εισήγησή μας έχει σκοπό να ενημερώσει σχολεία και εκπαιδευτικούς για τα οφέλη από την υλοποίηση ενός προγράμματος Erasmus όχι μόνο στην σχολική τάξη αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία.

Το 2023 εντάχθηκε το σχολείο μας σε πρόγραμμα κινητικότητας εκπαιδευτικών KA122 Erasmus με σκοπό να γίνει ένας χώρος όπου γονείς, εκπαιδευτικοί, σχολεία, μαθητές, φορείς, τοπική και ευρύτερη κοινωνία θα αλληλεπιδρούν με στόχο την ανταλλαγή απόψεων, ιδεών και διάχυσης αποτελεσμάτων του έργου μας.

Το σχέδιο μας έχει διάρκεια 18 μήνες, με έναρξη τον Οκτώβριο του 2023 και λήξη τον Απρίλιο του 2025. Ο σχεδιασμός του έργου μας ξεκίνησε με επαφή με τους εταίρους μας, στην συνέχεια δόθηκαν online ερωτηματολόγια για διερεύνηση σχετικά με το θέμα, σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς, και συνεχίστηκε με αντίστοιχες δραστηριότητες στην τάξη μας.

Κύριος στόχος μας ήταν να βρούμε νέους τρόπους και μεθόδους για να διασφαλίσουμε την ψυχική υγεία και ανθεκτικότητα μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων αλλά και να ενισχύσουμε το αίσθημα συμπερίληψης και ίσων ευκαιριών. Να εμπλουτίσουμε τις γνώσεις μας μέσω της αλληλεπίδρασης μας με σχολεία του εξωτερικού γνωρίζοντας νέες εκπαιδευτικές μεθόδους κυρίως πάνω στη χρήση τεχνολογικών και ψηφιακών μέσων και να ενισχύσουμε το αίσθημα οικολογικής συνείδησης σε μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικού και ευρύτερη κοινωνία.

Κατά την διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος η επαφή μας με διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα διεύρυνε σημαντικά τους ορίζοντες μας προσφέροντας μας ψυχική ισορροπία και ενδυνάμωση.

Ενισχύσαμε τις ψηφιακές μας δεξιότητες και η επικοινωνία μας με τα σχολεία του εξωτερικού δημιούργησε ένα δίκτυο που θα συντελεί στη συνέχιση της συνεισήγησης μας με τα σχολεία αυτά.

Υλοποιήθηκαν δράσεις που βοήθησαν στην ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας και της συμπερίληψης με βιωματικά σεμινάρια και δημιουργία sensory room καθώς και δράσεις για την ενίσχυση της οικολογικής συνείδησης(συμμετοχή στα οικολογικά σχολεία).

Η συμμετοχή σε ένα πρόγραμμα erasmus συντελεί ουσιαστικά στην εξέλιξη όλων !

Β23. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ: ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Καλοκύρη Βασιλεία (Λιάνα)
Καθηγήτρια-Σύμβουλος στο Ελληνικό Ανοικτό Παν/μιο, στο ΜΠΣ "Εκπαίδευση Ενηλίκων".
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φιλολόγων στη ΔΔΕ Ηρακλείου

Στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα, η δημιουργία κοινοτήτων συνεργατικής μάθησης και η ανάπτυξη διασχολικών δικτύων εκπαιδευτικών πρακτικών αποτελούν κεντρικούς άξονες για την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο των στόχων της εκπαίδευσης του 21ου αιώνα, η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών προσφέρει ψυχική ενδυνάμωση, προάγει τον επαγγελματικό διάλογο, την ανταλλαγή καλών πρακτικών και τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα υποστηρίζει τη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία και καλλιεργεί μια δημοκρατική και συμμετοχική κουλτούρα στη σχολική κοινότητα. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει την αναγκαιότητα και τη σημασία της συγκρότησης κοινοτήτων μάθησης και διασχολικών δικτύων εκπαιδευτικών πρακτικών, εστιάζοντας τόσο στα οφέλη τους όσο και στις προϋποθέσεις αποτελεσματικής λειτουργίας τους. Υπό την προβληματική αυτή, παρουσιάζονται ενδεικτικές περιπτώσεις υλοποίησης τέτοιων δικτύων από το έργο της εισηγήτριας ως Συμβούλου Εκπαίδευσης, οι οποίες αναδεικνύουν τη δυναμική της συνεργασίας και της πολιτισμικής έκφρασης στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν πέντε χαρακτηριστικά παραδείγματα διασχολικής συνεργασίας, που διαμορφώνουν έμπρακτα κοινότητες μάθησης και πολιτισμικής έκφρασης των εκπαιδευτικών: (i) Το «Δίκτυο συνεργασίας Φιλολόγων» για την ανανέωση διδακτικών πρακτικών και την εισαγωγή καινοτόμων προσεγγίσεων στη διδασκαλία, (ii) το Δίκτυο συνεργασίας στο πλαίσιο του «Διεπιστημονικού - Εκπαιδευτικού Προγράμματος Υποστήριξης Γλωσσικού Γραμματισμού στη Δ/θμια Εκπαίδευση» (iii) Το «Διασχολικό Δίκτυο εξάσκησης μαθητών/τριών στη ρητορική τέχνη», το οποίο προωθεί τη συνεργασία μεταξύ Φιλολόγων διαφορετικών σχολείων προς υποστήριξη των μαθητών/-τριών τους σε αγωνίσματα ρητορικής και στον κριτικό λόγο», (iv) την υποστήριξη μαθητών/-τριών στη δημιουργία λογοτεχνικού έργου (συγγραφή διηγημάτων) και διασχολικής, συλλογικής έκδοσης και (v) συνεργατικές πρωτοβουλίες που διευκολύνουν την ομαλή μετάβαση των μαθητών/-τριών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, με στόχο την παιδαγωγική και συναισθηματική τους ενίσχυση. Η ανάλυση αυτών των περιπτώσεων καταδεικνύει ότι η δημιουργία κοινοτήτων μάθησης και πολιτισμικής έκφρασης υπό την υποστήριξη και τον συντονισμό Συμβούλου Εκπαίδευσης μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση ενός δυναμικού, καινοτόμου και συνεργατικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, ανταποκρινόμενου στις σύγχρονες παιδαγωγικές και κοινωνικές προκλήσεις.

ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΓΥΡΝΑ_ΜΕ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ": ΑΠΟ ΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΕ ΕΝΑ ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κοντού Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ33
Ζαχαριουδάκη Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Παπαθανασίου Μαρία
ΠΕ05
Βογιατζή Μαρία-Ελένη
ΠΕ86

Η σχολική εφημερίδα είναι ένας ιδιαίτερα εποικοδομητικός τρόπος οι μαθητές να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους, να εκφραστούν ελεύθερα, να κινητοποιηθούν, να πάρουν πρωτοβουλίες, να συνεργαστούν. Η δημιουργία μιας διασχολικής ηλεκτρονικής εφημερίδας δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να έρθουν σε επαφή με ένα εργαλείο μη τυπικής μάθησης, να αναπτύξουν τις επικοινωνιακές, οργανωτικές, κοινωνικές και ψηφιακές τους δεξιότητες και φυσικά να αλληλεπιδράσουν δημιουργικά μεταξύ τους, με άλλες μαθητικές κοινότητες, με εκπαιδευτικούς, με τη δική τους τοπική κοινωνία αλλά και με άλλες.

Η διασχολική εφημερίδα «Γυρνά_ΜΕ τη Σελίδα» είναι η εφημερίδα των τριών Γυμνασίων της Ιεράπετρας που ξεκίνησε το σχολικό έτος 2022-2023. Κάθε σχολικό έτος εκδίδονται τρία τεύχη με μέσο όρο τις 45 σελίδες. Βασικοί στόχοι: α) η διαμόρφωση ενός ισχυρού εργαλείου άτυπης μάθησης για τον γλωσσικό και ψηφιακό γραμματισμό των μαθητών, β) η ανάπτυξη των επικοινωνιακών, οργανωτικών, κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, γ) η διάχυση των καλών εκπαιδευτικών πρακτικών που χρησιμοποιούνται στις αίθουσες των συνεργαζόμενων σχολείων, δ) η εξοικείωση των μαθητών/τριών με διασχολικές δράσεις, ε)η διαμόρφωση και επέκταση Δικτύου στο οποίο να συμμετέχουν σχολικές μονάδες από το Λασίθι αλλά και άλλους νομούς, Δευτεροβάθμιας και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Πειραματικά, στ) η προβολή της εξωστρέφειας των σχολικών μονάδων του Δικτύου, ζ) η δημιουργία ή/και ενίσχυση των συνεργασιών με φορείς και την τοπική κοινότητα.

Η διασχολική εφημερίδα οδήγησε στη δημιουργία του Δικτύου «Γυρνά_ΜΕ τη σελίδα» στο οποίο συμμετέχουν 14 σχολικές μονάδες και κάλυψε την ανάγκη των σχολείων για εξωστρέφεια και των μαθητών για αναζήτηση και επικοινωνία με διαφορετικούς ανθρώπους και κοινότητες. Οι εκπαιδευτικοί υπογράμμισαν τη συμβολή της στην καλλιέργεια του αλληλοσεβασμού & της συλλογικότητας και τόνισαν τη σημασία του καλού συντονισμού και της όμορφης συνεργασίας για ένα κοινό σκοπό.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΫΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΑΣΕΙΣ

Τζώτζου Μαρία
Διδάκτωρ Παν/μίου Πατρών

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται την αξιοποίηση των δικτύων και κοινοτήτων μάθησης στην ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με βάση την ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας και σε συνδυασμό με την αποτύπωση αποτελεσμάτων ποσοτικής έρευνας. Καταγράφει τις διεθνείς τάσεις στην ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών του 21ου

αιώνα μέσα από την κριτική ανασκόπηση των επίσημων εκθέσεων υπερεθνικών οργανισμών, καθώς επίσης θεωρητικών και εμπειρικών μελετών, που υπαγορεύονται από τις διεθνείς εξελίξεις και ανακατατάξεις στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και επικεντρώνονται στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσα από την αξιοποίηση της δικτύωσης και των κοινοτήτων μάθησης, αναδεικνύοντας τη σημασία της επικοινωνίας και της αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικών και σχολείων, ως βασικό πυλώνα για την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού του 21ου αιώνα. Η ποσοτική έρευνα, μέσω online ερωτηματολογίου με συμμετοχή 290 εκπαιδευτικών ΠΕ70 της δημόσιας δημοτικής εκπαίδευσης, καταδεικνύει σοβαρό έλλειμμα συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε δίκτυα και κοινότητες μάθησης, σε ενδοσχολικό, διασχολικό ή/και διαδικτυακό επίπεδο, στο πλαίσιο της ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης, παρόλο που εμπειρικές μελέτες επισημαίνουν την αξία και τη συμβολή τους στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς τάσεις και τα ευρήματα της ποσοτικής διερεύνησης του θέματος, μέσα από μία κριτική-συγκριτική σύνθεση με τα πορίσματα προηγούμενων συναφών ερευνών, υπογραμμίζεται η ανάγκη να παρέχονται ευκαιρίες για δικτύωση με συναδέλφους εκπαιδευτικούς, δίνοντας έμφαση στη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης, ενδοσχολικά και διασχολικά, για την προώθηση της επικοινωνίας, της συνεργασίας, της αλληλεπίδρασης και της σύμπραξης εκπαιδευτικών και σχολείων, εντός και εκτός συνόρων, σε ένα αποκεντρωμένο επιμορφωτικό πλαίσιο ώστε να επιτυγχάνεται η σύνδεση με τη σχολική καθημερινότητα και το εργασιακό περιβάλλον, με γνώμονα την ατομική και συλλογική επαγγελματική ανάπτυξη.

Η ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Παπαγάλου Φωτεινή
MSc, Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Βορβή Ιωάννα
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ02
Δανιηλίδου Ευγενία
Φιλόλογος, Δρ Παιδαγωγικών Επιστημών

Η συλλογικότητα και η συνεργασία στο πλαίσιο του σχολείου και της ευρύτερης εκπαίδευσης αποτελούν θεμελιώδεις παράγοντες για την ποιοτική λειτουργία της σχολικής μονάδας, καθώς συνδέονται άμεσα με την καλλιέργεια συνεργατικού και υποστηρικτικού περιβάλλοντος, που ευνοεί την εκπαιδευτική διαδικασία και δημιουργεί συνθήκες για μια παραγωγική, δημιουργική και αποτελεσματική σχολική κοινότητα. Στο επίπεδο του μαθητικού δυναμικού, η συνεργασία και η συλλογικότητα στη σχολική ζωή και η δημιουργία μαθητικών κοινοτήτων προωθούνται μέσω Αναλυτικών Προγραμμάτων και ποικίλων συνεργατικών πρακτικών, καθώς τα οφέλη τους αφορούν και διαχέονται όχι μόνο στη σχολική αλλά και στην ευρύτερη κοινότητα, προετοιμάζοντας μια δημοκρατική και συμπεριληπτική κοινωνία. Οι κοινότητες, φυσικές ή ψηφιακές/εικονικές, οι οποίες αποτελούν εργαλείο αυτο-οργάνωσης ομάδων με κοινά ενδιαφέροντα και προσανατολισμό, επιδρούν θετικά στη μαθησιακή απόδοση, ενθαρρύνουν την κοινωνικοποίηση, σέβονται την ποικιλομορφία, καλλιεργούν την αίσθηση ευθύνης, συνυπευθυνότητας και υποστηρίζουν την καινοτομία. Σημαντικές παράμετροι στη λειτουργία κοινοτήτων θεωρούνται το αίσθημα του συνανήκειν, η στήριξη επικοινωνίας, διαλόγου και αλληλεπίδρασης και η ανάπτυξη θετικών σχέσεων και συνεκτικότητας. Στόχος της εργασίας είναι η προώθηση μορφών συλλογικότητας και συνεργατικών δεσμών στο σχολείο, οι οποίες ενισχύουν τη δημιουργική ενεργοποίηση, ενδυναμώνουν τη γνωστική και συμπεριφορική αυτορρύθμιση, ευνοούν την ενεργό πολιτειότητα και τη διαμόρφωση συνθηκών συμπερίληψης και ισότιμης συνεκπαίδευσης για όλους/ες τους/τις μαθητές/τριες, ιδιαίτερα για

μαθητές/τριες με δυσκολίες μάθησης και εκείνους/ες που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Η προβολή και η υποστήριξη της συνεργατικής σχολικής κουλτούρας διευκολύνει, επιπλέον, την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών/τριών και οδηγεί σε ένα πιο θετικό περιβάλλον, στο οποίο οι συγκρούσεις μειώνονται και αντιμετωπίζονται με σεβασμό στις διαφορετικές απόψεις. Στην εισήγηση παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά και η σημασία των κοινοτήτων στη σχολική μονάδα και αναφέρονται οι μορφές συλλογικότητας, που μπορούν να υλοποιηθούν στο σχολείο μέσω ομαδικών συνθετικών εργασιών, project, Σχεδίων Δράσης για την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας, σχολικών δικτύων (θεατρικής παιδείας, δημιουργικής γραφής κ.ά.), εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ομίλων και άλλων συλλογικών δράσεων.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ : ΈΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟ ΦΩΣ

Ζαρογιάννη Καλλιόπη
Υπ. Διδ., ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κοντογεώργος Μιχαήλ
Εκπαιδευτικός στο Ελεύθερο Σχολείο Χαϊδελβέργης Γερμανίας

Με γνώμονα τη δημιουργία ενός διαύλου επικοινωνίας και ενός δικτύου συνεργασίας τόσο ανάμεσα στα σχολεία από τον χώρο της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στο εξωτερικό όσο και μεταξύ σχολείων της Ομογένειας και της ημεδαπής, δημιουργήσαμε μια εκπαιδευτική ψηφιακή κοινότητα-ένα συνεργατικό εκπαιδευτικό δίκτυο, στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιήσαμε πλήθος εκπαιδευτικών δράσεων με ποικίλο περιεχόμενο.

Η πρωτοβουλία για τον σχεδιασμό της ανήκει στα Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας Waiblingen και στο Ελεύθερο Σχολείο Heidelberg στο κρατίδιο της Βάδης Βυρτεμβέργης στη Γερμανία, στα οποία υπηρετούμε.

Στο πλαίσιο αυτό και με βασικό κορμό αυτής της εκπαιδευτικής μας κοινότητας τα προανεφερθέντα σχολεία, αναφέρουμε στη συνέχεια, ενδεικτικά και μόνο, κάποιες από τις σημαντικότερες, εκπαιδευτικές δράσεις μας, αρχής γενομένης απο τη "Φλόγα της χριστουγεννιάτικης αγάπης".

Πρόκειται για μια συνεργατική, φιλανθρωπική δράση των σχολείων μας που υλοποιείται κατά τα τρία τελευταία χρόνια με τη συμμετοχή περισσότερων από 1200 μαθητών της Ομογένειας, οι οποίοι πωλούν στις χριστουγεννιάτικες γιορτές μας τις χριστουγεννιάτικες κάρτες που έχουν φιλοτεχνήσει με στόχο από τα συγκεντρωθέντα έσοδα την αγορά και την αποστολή εκπαιδευτικού υλικού σε Σχολεία, Ορφανοτροφεία, Παιδοογκολογικά Τμήματα Νοσοκομείων ή και φορείς γενικότερα στην Ελλάδα που περιθάλπουν παιδιά που η ζωή τους βρίσκεται σε κίνδυνο.

Πέρα από αυτή τη σημαντική δράση μας που στόχο της έχει την ενίσχυση της ενσυναίσθησης των κοινωνικών δεξιοτήτων και του πνεύματος αλληλεγγύης μεταξύ των παιδιών, εξίσου σπουδαίες δράσεις συνιστούν και οι εκπαιδευτικές δράσεις μας για την Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας που πραγματοποιούνται με τη συμμετοχή μεγάλου αριθμού σχολείων από όλον τον κόσμο επιδιώκοντας την ανάδειξη της σημασίας της διατήρησης και διάδοσης της ελληνικής ως πρώτης και ως δεύτερης γλώσσας στο διάβα των καιρών.

Σκοπός της συγκεκριμένης μας εισήγησης είναι η παρουσίαση "αντιπροσωπευτικού δείγματος γραφής" δράσεών μας από την εκπαιδευτική μας κοινότητα σε συνάρτηση με τη θεωρητική τους πλαισίωση.

Β24. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Παναγιωτίδου Μαγδαληνή
Εκπαιδευτικός ΠΕ02.5

Τα τελευταία χρόνια η έννοια της κρίσης γίνεται όλο και πιο επίκαιρη και οι κοινωνίες σε παγκόσμιο επίπεδο διαταράσσονται από απρόσμενα γεγονότα και καταστάσεις που δύσκολα μπορούν να αντιμετωπιστούν. Τέτοια γεγονότα αποτελούν οι απειλητικές για τη ζωή ασθένειες, ένας βίαιος και/ή απροσδόκητος θάνατος, οι τραυματισμοί, οι εμπόλεμες καταστάσεις, οι φυσικές καταστροφές, όπως πλημμύρες, πυρκαγιές, σεισμοί και οι βιομηχανικές καταστροφές. Η εμφάνιση των παραπάνω έκτακτων γεγονότων που κλονίζουν και θέτουν και σε κίνδυνο την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας είναι αναπόσπαστο κομμάτι των κρίσεων. Επίσης, οι κρίσεις εντυπωσιάζουν με την απρόσμενη εμφάνιση και την καταλυτική επιρροή τους, καθιστώντας τη διαχείρισή τους δύσκολη. Οι επιπτώσεις των κρίσεων είναι επιζήμιες και διαφαίνονται στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και εκπαιδευτική ανάπτυξη των ατόμων. Συνήθως συνδυάζονται με έντονες αντιδράσεις, φοβίες και στοιχεία πανικού σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνηθούν οι κρίσεις στα σχολικά πλαίσια και να εξεταστεί η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών για την έγκαιρη αντιμετώπισής τους. Η μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί για την παρούσα μελέτη είναι η ποιοτική έρευνα με τη χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων σε πέντε εκπαιδευτικούς της περιφέρειας Πιερίας. Τα δεδομένα θα συλλεχθούν, θα συγκεντρωθούν, θα ταξινομηθούν, θα κωδικοποιηθούν, θα αποτιμηθούν και θα συγκριθούν με τις βιβλιογραφικές πηγές, ώστε να συγκροτηθεί ένα ενιαίο κείμενο, όπου θα διαφαίνεται η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών για τη διαχείριση των κρίσεων στο σχολείο, τα είδη των κρίσεων που αντιμετωπίζουν τα σχολικά πλαίσια και θα γίνει μία προσπάθεια να εντοπιστούν εκείνοι οι παράγοντες που μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη ορθών πρακτικών αντιμετώπισης των κρίσεων στο σχολείο.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ : ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΣΤΕΓΙΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΘΟΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ζήση Μαρία
Υποψήφια Διδάκτωρ ΕΚΠΑ - Κοινωνική Λειτουργός
Φιλιππίδης Γεώργιος
Επίκουρος Καθηγητής Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας Δ.Π.Θ.

Η πανδημία (από τον ιό COVID-19, στις αρχές του 2020, άλλαξε τη ζωή δισεκατομμυρίων ανθρώπων στις περισσότερες χώρες του πλανήτη και ανάγκασε κράτη, κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμούς να πάρουν μέτρα αντιμετώπισης των εκτεταμένων επιπτώσεων της νόσου. Αυτά τα μέτρα οδήγησαν σε προσωρινή αναστολή πολλών οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων και

επηρέασαν την προσωπική, οικογενειακή, εργασιακή, κοινωνική και οικονομική καθημερινότητα πολλών ανθρώπων, όχι βέβαια όλων με τον ίδιο τρόπο.

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει την βιωμένη εμπειρία αστέγων στην συνθήκη της καραντίνας από τον COVID-19. Επιχειρεί να αποτυπώσει πρωτοβουλίες και δράσεις που έλαβαν χώρα στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο στη διαχείριση της κρίσης. Αποτελεί βιβλιογραφική ανασκόπηση αρχείων, στατιστικών στοιχείων, επιστημονικών άρθρων καθώς και συνεντεύξεων αστέγων και εργαζομένων λειτουργών σε κοινωνικές υπηρεσίες, κατά την πρώτη και δεύτερη φάση της υποχρεωτικής καραντίνας και των περιορισμών της ελεύθερης κυκλοφορίας.

Η ομάδα των αστέγων στο δρόμο ή/και σε επισφαλή στέγαση αποτέλεσε μια «κρίση μέσα στην κρίση». Η συνθήκη της αστεγίας, σε συνδυασμό με τη διαμονή μεγάλης μερίδας της κοινωνίας σε σπίτια που παρουσίαζαν επισφαλείς συνθήκες στέγασης, αναδεικνύει ακόμα περισσότερο τη συμβολή των κοινοτήτων στη διαχείριση των κρίσεων. Στην περίοδο της πανδημίας και του εγκλεισμού, τόσο ο οικιακός χώρος, όσο και οι δημόσιοι χώροι στέγασης, απέκτησαν κυρίαρχο ρόλο στην οργάνωση της καθημερινότητας.

Η εν λόγω μελέτη επιχειρεί να αναδείξει τη σημασία που έχει η ύπαρξη στέγης στη ζωή του ανθρώπου, ειδικά σε μια συνθήκη όπου το σπίτι καθίσταται αναγκαίο για την προστασία από τον «αόρατο εχθρό». Η εισήγησή μας επικεντρώνεται στην καταγραφή της καθημερινότητας των αστέγων, και συγκεκριμένα στην εύρεση κλειστού χώρου διαμονής και ύπνου, στην σίτιση, στην επικοινωνία, στην ενημέρωσή τους. Επιπλέον καταγράφει πως επέδρασαν οι κρατικοί θεσμικοί φορείς, η τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση, ποιες οι ενέργειες των ΜΚΟ και της Κοινωνίας των πολιτών, μέσα από τη μεθοδολογία της σύγχρονης διαμεθοδικής Κοινωνικής Εργασίας.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.

Ανδρεάδου Δέσποινα
Διδάκτωρ Κοινωνικής Εργασίας Δ.Π.Θ
Παπαδοπούλου Αθηνά
Ψυχολόγος ΠΕ23, Ψυχοθεραπεύτρια, Msc
Μπουκόρου Βασιλική
Φιλόλογος, Msc, Med

Τα αιφνίδια και τραυματικά γεγονότα στο οικογενειακό, σχολικό ή κοινωνικό περιβάλλον είναι ικανά να πυροδοτήσουν καταστάσεις κρίσης στη σχολική ζωή, προκαλώντας έντονη συναισθηματική αναστάτωση στη ζωή του μαθητή που επηρεάζεται άμεσα ή /και έμμεσα στο σχολικό περιβάλλον. Υπάρχουν πολλές κατηγοριοποιήσεις των γεγονότων που πυροδοτούν κρίση, όπως ενδοοικογενειακή βία, διαζύγιο, πένθος, φυσικές καταστροφές κ.α. Παρέμβαση στην κρίση ορίζεται η άμεση και βραχύχρονη παρέμβαση ενός επαγγελματία ψυχικής υγείας, έπειτα από παραπομπή από εκπαιδευτικό, στη ζωή ενός μαθητή κατά τη διάρκεια μιας περιόδου που βιώνει στρεσογόνα γεγονότα. Κύριος σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η ανάδειξη της σημασίας της διεπιστημονικής συνεργασίας μέσα από χαρακτηριστικά παραδείγματα παρεμβάσεων που έχουν στόχο την προστασία των μαθητών που βρίσκονται σε κρίση από επιπλέον στρεσογόνους παράγοντες που μπορούν να επιδεινώσουν την ήδη βεβαρυμμένη κατάσταση, την κινητοποίηση του ιδίων και του περιβάλλοντός τους και την επαναφορά της λειτουργικότητάς τους. Οι παρεμβάσεις στην κρίση στο σχολικό περιβάλλον περιλαμβάνουν τρεις στόχους: (α) την πρωτογενή πρόληψη κατά την οποία ο επαγγελματίας προλαμβάνει την είσοδο του μαθητή σε κατάσταση κρίσης, (β) τη δευτερογενή παρέμβαση, η οποία παρέχεται μετά την είσοδο του μαθητή στην κατάσταση κρίσης, διότι ο κίνδυνος αυξάνεται και (γ) την τριτογενή παρέμβαση/πρόληψη που σχετίζεται με τη μακροπρόθεσμη φροντίδα

που απαιτείται σε καταστάσεις κρίσης Οι παρεμβάσεις κρίσης πρέπει να είναι ευέλικτες και προσαρμόσιμες στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των μαθητών, των σχολικών μονάδων και των τοπικών κοινοτήτων. Ακόμη, επιμέρους στόχος της παρούσας εισήγησης είναι η ανάδειξη και η εφαρμογή του μοντέλου παρέμβασης σε καταστάσεις κρίσης της N. Golan, σε άτομα, στην οικογένεια και στη σχολική κοινότητα. Τέλος, οι κύριες πτυχές των παρεμβάσεων των επαγγελματιών ωφέλιμο είναι να εστιάζουν στην πρόληψη, με δράσεις όπως η ανάπτυξη προγραμμάτων που στοχεύουν στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του σχολικού περιβάλλοντος, αλλά και στη σύνδεση της εκπαιδευτικής κοινότητας με την τοπική κοινωνία.

Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Διαμάντη Κωνσταντίνα
Φιλόλογος ΠΕ02, Διδάκτωρ

Η νέα πανδημία Covid-19 αρχές του 2020 στην Ελλάδα προκάλεσε πλείστες κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανατροπές πέραν της ισχυρής υγειονομικής κρίσης. Η διακοπή των δια ζώσης εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων απομάκρυνε φοιτητές και φοιτήτριες από τα ακαδημαϊκά μαθήματα. Στη νέα εξ αποστάσεως μαθησιακή συνθήκη τα κοινωνικά δίκτυα των φοιτητών και φοιτητριών, η σύνδεση δηλαδή με το οικογενειακό περιβάλλον, τους/τις συμφοιτητές/τριες και τους/τις ακαδημαϊκούς διδάσκοντες, αποτέλεσαν ισχυρό εργαλείο σύνδεσης και συνέχισης των ακαδημαϊκών σπουδών. Η μαθησιακή εμπλοκή/δέσμευση, ο βαθμός σύνδεσης και αποτύπωσης των ακαδημαϊκών δράσεων των φοιτητών/τριών, αναδεικνύει τον ποιοτικό χρόνο μελέτης και ενέργειας που δαπανούν οι φοιτητές/τριες στα ακαδημαϊκά μαθήματα. Με την παρούσα μελέτη διερευνάται ο ρόλος της επίδρασης των κοινωνικών δικτύων την περίοδο της πανδημίας Covid-19 στη μαθησιακή εμπλοκή/δέσμευση που ανέπτυξαν οι σπουδαστές/στριες τη συγκεκριμένη περίοδο του εγκλεισμού και της κοινωνικής αποστασιοποίησης.

THE CONTRIBUTION OF COMMUNITIES TO CRISIS AND DISASTER MANAGEMENT. BUILDING RESILIENCE AND STRENGTHENING RESPONSE THROUGH COLLECTIVE ACTION IN GREECE

Anita Prodromou anita
Phd candidate in psychology

Community commitment plays a crucial role in crisis and disaster management, emphasizing the importance of local involvement in preparing for and responding to emergencies. This abstract synthesizes key insights from recent literature on community engagement in disaster scenarios.

Community engagement is essential for effective disaster preparedness and response. It encompasses the active participation of local residents in identifying their needs, coordinating resources, and implementing emergency plans. Research indicates that communities with strong local networks and volunteer efforts can significantly mitigate the impacts of disasters, enhancing resilience and recovery processes.

Knowledge is invaluable in disaster management, residents possess unique insights into their environment, vulnerabilities, and resources, which can inform tailored preparedness strategies.

Studies have shown that integrating local perspectives into planning not only improves response effectiveness but also fosters a sense of ownership among community members, this collective efficacy can lead to more robust recovery efforts post-disaster.

Training programs aimed at enhancing community capacity are vital, these programs should focus on developing skills such as risk assessment, resource mobilization, and emergency response coordination. Community development initiatives can facilitate this training, ensuring that residents are equipped to act as first responders during crises. Furthermore, establishing partnerships between local organizations and governmental agencies can streamline communication and resource sharing during emergencies

In conclusion, fostering community commitment in crisis and disaster management is critical for enhancing resilience. By prioritizing local engagement, leveraging existing knowledge, and building capacity through targeted training, communities can better prepare for and respond to disasters. This proactive approach not only saves lives but also strengthens the social fabric of communities, enabling them to rebound more effectively from adverse events.

Β25. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΕ ΥΓΙΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ

Κορμπά Δήμητρα
Γενικό Νοσοκομείο Δυτικής Αττικής «Αγία Βαρβάρα» / Αν. Διοικήτρια & ΠΜΣ «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία», Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ / Μεταπτυχιακή φοιτήτρια
Μάιπας Σωτήριος
Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ / Εντεταλμένος διδάσκων

Έχει παρατηρηθεί ότι στις νεότερες ηλικίες και ειδικά στους έφηβους υπάρχει μία τάση απομάκρυνσης τόσο από τον πραγματικό κοινωνικό βίο όσο και από το φυσικό περιβάλλον. Είναι γεγονός ότι οι έφηβοι προτιμούν να ζουν ως μέλη μίας «εικονικής πραγματικότητας», καθώς αφιερώνουν όλο και περισσότερο χρόνο σε εικονικά περιβάλλοντα, με αρνητικές συνέπειες σε αρκετούς τομείς της πραγματικής ζωής, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών σχέσεων και της υγείας. Σε πολλές περιπτώσεις, η απασχόλησή τους εντός των εικονικών περιβαλλόντων συνεπάγεται σημαντικό περιορισμό στον χρόνο που αφιερώνουν σε εξωτερικές δραστηριότητες, καθώς και απομάκρυνση ταυτόχρονα και από το φυσικό περιβάλλον και από τις υγιείς κοινωνικές συλλογικότητες. Τα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούνται αφορούν τόσο στο οικογενειακό, φιλικό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον όσο και τους χώρους εκπαίδευσης. Οι πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος γίνονται περισσότερο αντιληπτές εάν αναλογιστούμε ότι οι τωρινοί έφηβοι θα είναι οι διαχειριστές τόσο των κοινωνικών όσων και των περιβαλλοντικών προβλημάτων του μέλλοντος. Λαμβάνοντας υπόψη τον θετικό αντίκτυπο των πράσινων χώρων, ειδικά στα αστικά

περιβάλλοντα, καθώς και τα κοινωνικά οφέλη της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, η παρούσα εισήγηση αποσκοπεί στο να προτείνει την αναβάθμιση του ρόλου του φυσικού περιβάλλοντος στην προσπάθεια επανένταξης των νεότερων ηλικιών στον κοινωνικό διάλογο και τις υγιείς συλλογικότητες. Προς την επιθυμητή κατεύθυνση της αναζήτησης της χαμένης, όπως θα μπορούσαμε να τη χαρακτηρίσουμε, διασύνδεσης με τη φύση, κινούνται αρκετές στρατηγικές -αποδοτικές, αλλά χαμηλού κόστους- λύσεις, όπως η διατήρηση του αστικού πρασίνου, η ευκολία πρόσβασης σε αυτό και η διοργάνωση βιωματικών ομαδικών δραστηριοτήτων με άξονα το φυσικό περιβάλλον. Μέσα από τη διασύνδεση των νεότερων ηλικιών με τη φύση, δημιουργούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις για διεπιστημονικές συνεργασίες, με στόχο την ενίσχυση του ρόλου και του καθήκοντος που συνοδεύει την έννοια του «ενεργού πολίτη».

Η ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Παπίστας Φώτιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ 11

Ο βασικός σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι η προσέγγιση εναλλακτικών μέσων μετακίνησης (βάδισμα-ποδηλασία) και η εφαρμογή τους στην καθημερινότητα έτσι ώστε να αναβαθμιστεί η ποιότητα ζωής των ατόμων.

Για την δόμηση της ανασκόπησης διερευνήθηκαν άρθρα στις μηχανές αναζήτησης:Pub-Med, Science Direct.

Η ενσωμάτωση της ενεργητικής μετακίνησης στην καθημερινότητα μπορεί να προσφέρει πολλαπλά οφέλη στον τομέα της υγείας των πολιτών και στην διατήρηση του περιβάλλοντος.

Ο σχεδιασμός κατάλληλων υποδομών κρίνεται απαραίτητος προκείμενου να υπάρξει προσανατολισμός στην κατεύθυνση της ενεργητικής μετακίνησης.

Β26. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΤΕΧΝΗ: Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΩΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μαρίνου Μαρία
Ανεξάρτητη Ερευνήτρια, MSc

Η συμμετοχική τέχνη, ως καινοτόμος και χωρίς αποκλεισμούς προσέγγιση, αναδεικνύεται ως ισχυρό εργαλείο για την προώθηση του κοινωνικού μετασχηματισμού και της κοινοτικής δέσμευσης. Με τη συμμετοχή διαφορετικών ομάδων ατόμων στη δημιουργική διαδικασία, η συμμετοχική τέχνη όχι μόνο αμφισβητεί τις παραδοσιακές έννοιες της δημιουργίας, αλλά και ενδυναμώνει τις κοινότητες

να αντιμετωπίσουν συνεργατικά κοινωνικά, πολιτιστικά και πολιτικά ζητήματα. Σε αυτό το πλαίσιο, η μουσική, μια προσιτή μορφή τέχνης για όλους χάρη στην οικουμενικότητά της, παρέχει ένα μοναδικό μέσο για την καλλιέργεια συλλογικής δράσης και διαλόγου. Η παρούσα εισήγηση διερευνά τις δυνατότητες του μαθήματος της μουσικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση ως συνεργατικού εργαλείου για την κοινωνική αλλαγή. Οι συνεργατικές μουσικές πρωτοβουλίες προωθούν τη συμμετοχικότητα και την εμπλοκή των πολιτών, προσκαλώντας όλους τους μαθητές στη δημιουργική συνεργασία και αντιμετωπίζοντας κοινωνικά ζητήματα μέσα από κοινότητες δημιουργίας, ενώ παράλληλα δημιουργούν κοινωνικό κεφάλαιο, ενθαρρύνοντας τις συνδέσεις, την εμπιστοσύνη και τη συλλογική δράση τόσο εντός όσο και εκτός του σχολείου. Το προτεινόμενο σχέδιο διδασκαλίας ενσωματώνει τη συμμετοχική μουσική στο πρόγραμμα σπουδών και ενθαρρύνει τη συνεργασία, την πολιτιστική εκτίμηση και τον κριτικό προβληματισμό. Μέσω της μουσικής δημιουργίας, οι συμμετέχοντες καλούνται να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες ενσυναίσθησης, κοινωνικής ευαισθητοποίησης και πολιτικής υπευθυνότητας για την αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προκλήσεων. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν ότι η μουσική δεν αφορά μόνο την ατομική έκφραση αλλά και μια κοινή εμπειρία που μπορεί να οδηγήσει σε θετικό μετασχηματισμό στο πλαίσιο σύγχρονων κοινωνικών προβληματισμών (ανισότητα, πολιτισμική ποικιλομορφία, κοινωνική ένταξη, πολιτική δέσμευση). Η τελική παράσταση ως προϊόν κοινής, συντονισμένης προσπάθειας και συνδημιουργίας αναδεικνύει τελικά τη δύναμη της συλλογικής δράσης, αποδεικνύοντας ότι οι δημιουργικές προσπάθειες κοινοτήτων μπορούν να έχουν αντίκτυπο στον πραγματικό κόσμο.

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Τσίτουρας Δημήτρης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ83

Η τέχνη αποτελεί ισχυρό εργαλείο προσωπικής έκφρασης και αναστοχασμού, ξεπερνώντας τα όρια της παραδοσιακής διδασκαλίας. Στην εκπαίδευση ενηλίκων, η αισθητική εμπειρία εστιάζει στις γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές διαστάσεις της μάθησης, ενισχύοντας την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα. Μέσα από τη βιωματική επαφή με καλλιτεχνικές δημιουργίες, οι εκπαιδευόμενοι ενεργοποιούν τις αισθήσεις και τη φαντασία τους, επαναπροσδιορίζοντας τις αντιλήψεις τους για την πραγματικότητα. Η τέχνη διευρύνει την κατανόηση του εαυτού και των κοινωνικών σχέσεων, ενώ ενισχύει τον αναστοχασμό και την ενσυναίσθηση.Η εισήγηση παρουσιάζει έρευνα που διερευνά τη χρήση της αισθητικής εμπειρίας ως εργαλείου μετασχηματίζουσας μάθησης, εξετάζοντας πώς η τέχνη μπορεί να ενισχύσει την ομαδικότητα, τη συμμετοχή και την ικανοποίηση των εκπαιδευομένων. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε τμήμα ΙΕΚ και συνδύασε την παραδοσιακή διδασκαλία με βιωματική προσέγγιση μέσω τέχνης. Οι συμμετέχοντες συμμετείχαν σε δραστηριότητες που περιλάμβαναν τον πίνακα "Η Σχεδία της Μέδουσας" και το ποίημα "Kuro Siwo", διερευνώντας συναισθήματα και ιδέες.Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι η αισθητική εμπειρία ενισχύει τη συνεργασία και τη σύνδεση της νέας γνώσης με τις προϋπάρχουσες εμπειρίες. Η μέθοδος συνέβαλε στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της αυτοεκτίμησης των εκπαιδευομένων, προάγοντας την ενεργητική συμμετοχή και τη δημιουργικότητα. Αν και η γενίκευση των ευρημάτων περιορίζεται λόγω του μικρού δείγματος, τα δεδομένα υποστηρίζουν την αισθητική εμπειρία ως καινοτόμο διδακτική τεχνική.Συμπερασματικά, η τέχνη προσφέρει ένα δυναμικό μέσο για την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας στην εκπαίδευση ενηλίκων, καθιστώντας τη μάθηση πιο ουσιαστική και αποτελεσματική. Προτείνονται περαιτέρω μελέτες για τη διερεύνηση της εφαρμογής της σε διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ: ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΣΤΟΥΣ/ΣΤΙΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

Καραντζούλη Αιμιλία
Ερευνήτρια, Διδάκτωρ Θεάτρου στην Εκπαίδευση, Π.Τ.Δ.Ε.-Ε.Κ.Π.Α.

Η παρούσα εισήγηση επιδιώκει να εξετάσει την προστιθέμενη αξία που είναι σε θέση να φέρουν οι Νέες Τεχνολογίες και τα Ψηφιακά Μέσα στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων συμμετοχικού θεάτρου στην εκπαιδευτική διαδικασία με στόχο τη διαμόρφωση κοινωνικής συνείδησης και την ανάπτυξη κοινωνικής ευαισθησίας στους/στις μαθητές/τριες. Σε έναν κόσμο που κατακλύζεται από την επικράτηση των δυνατοτήτων της Τεχνολογίας σε κάθε πτυχή του ανθρώπινου βίου, έννοιες όπως η παρουσία, η συμμετοχή, η επιρροή, η αλληλεπίδραση και η επικοινωνία μεταβάλλονται και αποκτούν νέα δυναμική. Η εκπαίδευση με τη σειρά της δεν μένει ανεπηρέαστη αναζητώντας διαρκώς νέους τρόπους προκειμένου να ανταποκριθεί στις συνεχείς αυτές αλλαγές. Οι δραστηριότητες του συμμετοχικού θεάτρου από την άλλη επιδιώκουν ακριβώς την ανάδειξη και την αξιοποίηση των ίδιων αυτών εννοιών καταργώντας την παραδοσιακή σχέση μεταξύ “ηθοποιού” και “θεατή”. Ο τελευταίος καλείται να γίνει συνδιαμορφωτής της δράσης, να προβληματιστεί πάω σε κοινωνικά προβλήματα και διλημματικές καταστάσεις και να παρέμβει προσφέροντας τη δική του οπτική ή εκδοχή αναπτύσσοντας τον κοινωνικό προβληματισμό και προσφέροντας νέες προοπτικές για κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας. Οι νέες τεχνολογίες και τα ψηφιακά μέσα στο σημείο αυτό δε λειτουργούν μόνο ως παράγοντες αναδιαμόρφωσης των εννοιών που ήδη αναφέρθηκαν, αλλά αποτελούν επιπλέον χρήσιμα μέσα και εργαλεία στα χέρια των μαθητών/τριών προκειμένου να εκφράσουν τις πρωτότυπες ιδέες, τις ιδιαίτερες ανάγκες και τους προβληματισμούς τους. Η Επαυξημένη Πραγματικότητα, τα Podcasts, οι Πλατφόρμες Διαδικτυακής Επικοινωνίας και τα Ψηφιακά Προφίλ ανανεώνουν το υπάρχον πλαίσιο ενώ ανταποκρίνονται ταυτόχρονα στην ιδιαίτερη “γλώσσα” των ψηφιακών γηγενών (digital antives) μαθητών/τριών. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με συγκεκριμένα παραδείγματα και εφαρμογές στις οποίες αναδεικνύονται οι δυνατότητες που προσφέρει η σύνθεση του συμμετοχικού θεάτρου και των νέων τεχνολογιών στην μετατροπή του σχολείου σε έναν χώρο καλλιέργειας κοινωνικών αξιών και δημοκρατικής συμμετοχής.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΗ ΤΕΧΝΗ, ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Παλιάτσιος Γεώργιος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ08

Η κοινωνικά εμπλεκόμενη τέχνη (Socially Engaged Art) αφορά την εμπλοκή της τέχνης με κοινωνικά ζητήματα, δίνοντας έμφαση στη συλλογική συμμετοχή και τη δημιουργία θετικών κοινωνικών αλλαγών. Παρά τη διάδοσή της από τη δεκαετία του 1990, οι ρίζες της ανιχνεύονται στην ιστορική αλληλεπίδραση τέχνης και κοινωνίας. Η τάση αυτή χαρακτηρίζεται από τη συμμετοχή καλλιτεχνών και κοινοτήτων, που συνεργάζονται για να εξετάσουν, να αναδείξουν και να αντιμετωπίσουν κοινωνικά προβλήματα.

Η κοινωνικά εμπλεκόμενη τέχνη απομακρύνεται από τα συμβατικά πρότυπα της ατομικής δημιουργικότητας, εστιάζοντας στη συνδημιουργία, τη συμμετοχή και την αλληλεπίδραση. Χρησιμοποιεί ποικίλα μέσα, όπως την κοινοτική οργάνωση, τη χωροθέτηση, τις εγκαταστάσεις, το θέατρο και τη μουσική, προσπαθώντας να δημιουργήσει κοινωνικές παρεμβάσεις με πραγματικό

αντίκτυπο. Οι στόχοι των δράσεων ποικίλλουν: από την περιβαλλοντική συνείδηση έως την κοινωνική ένταξη και την πολιτική αντίσταση.

Ιστορικά, τέτοιες πρακτικές εμφανίστηκαν σε κοινωνικά κινήματα και καλλιτεχνικές δράσεις, όπως τα happenings και οι πρωτοβουλίες της δεκαετίας του 1960 και του 1970. Εμπνεύσεις προέρχονται από καλλιτέχνες όπως ο Joseph Beuys, που εισήγαγε την κοινωνική γλυπτική, ή οι Καταστασιακοί και το κίνημα Fluxus, που επεδίωξαν την ένταξη της τέχνης στη ζωή.

Η κοινωνικά εμπλεκόμενη τέχνη προσπαθεί να γεφυρώσει την τέχνη και την κοινωνία, με πυλώνες όπως ο αμοιβαίος σεβασμός, η συμπερίληψη και η συνεργασία. Η διαδικασία, συχνά, είναι πιο σημαντική από το τελικό έργο. Τέλος, αποτελεί μια διεπιστημονική μορφή τέχνης, που ενισχύει τη συνειδητοποίηση κοινωνικών ζητημάτων και τη διαμόρφωση διαλόγου και δράσεων.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οικονόμου Αικατερίνη
Επίκουρη καθηγήτρια, Μέλος του Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας και Κοινωνικής Εργασίας του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΕΛΜΕΠΑ
Κατσιάνη Όλγα
Διδακτόρισσα του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Η κοινωνική εργασία και το graffiti εκ πρώτης όψεως φαίνονται ως δύο διαφορετικοί τομείς, όμως στην πραγματικότητα μπορούν να συνδυαστούν με δημιουργικό τρόπο, προκειμένου να προωθήσουν την κοινωνική αλλαγή, την ενδυνάμωση κοινοτήτων, καθώς και την έκφραση κοινωνικών ζητημάτων. Τα graffiti είναι μία μορφή τέχνης που εκτίθεται δημόσια σε κτίρια, δρόμους, τρένα και άλλες δημόσιες επιφάνειες και πολλές φορές χρησιμοποιούνται από τους δημιουργούς τους ως ένας τρόπος ευαισθητοποίησης για κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα. Σε κάποιες περιπτώσεις, τα graffiti λειτουργούν ως η φωνή κάποιων περιθωριοποιημένων ομάδων, δίνοντάς τους την ευκαιρία να εκφραστούν για θέματα όπως η φτώχεια, ο ρατσισμός και η κοινωνική ανισότητα. Τα graffiti αξιοποιούνται στις παρεμβάσεις της κοινωνικής εργασίας στοχεύοντας με αυτόν τον τρόπο στην ενίσχυση της συμμετοχής και την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής.

Στη συγκεκριμένη εισήγηση θα παρουσιάσουμε τη δημιουργία graffiti από δύο ομάδες φοιτητών κοινωνικής εργασίας στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης-εποπτείας σε συνεργασία αφενός με τους κατοίκους μίας τοπικής κοινότητας και αφετέρου με μία ομάδα μαθητών γυμνασίου. Στόχος ήταν η ενδυνάμωση τόσο των φοιτητών/ριών, όσο και των συμμετεχόντων/ουσών να προωθήσουν την ανάπτυξη της επικοινωνίας, της συνεργασίας μεταξύ τους, την καλλιέργεια του αισθήματος του «ανήκειν» και της ανάδειξης της φωνής τους για ίσες ευκαιρίες, σεβασμό και αποδοχή της διαφορετικότητας. Η τέχνη αποτελεί μία διαδικασία γνώσεων, έκφρασης ιδεών και δημιουργίας καινούργιων δεδομένων και αξιοποιείται από την κοινωνική εργασία ως εργαλείο ενδυνάμωσης των μελών μίας ομάδας ή κοινότητας, αλλά και για τον μετασχηματισμό αντιλήψεων και προκαταλήψεων. Στόχος της συγκεκριμένης εισήγησης είναι η ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο η κοινωνική εργασία και το graffiti μπορούν να συνδυαστούν για να δημιουργήσουν θετικές αλλαγές στις κοινότητες, ενισχύοντας τη συμμετοχή, την αυτοέκφραση και την κοινωνική ευαισθητοποίηση. Η συνεργασία κοινωνικών λειτουργών, καλλιτεχνών, τοπικών φορέων και κατοίκων μπορεί να μετατρέψει τα graffiti από μία πράξη αντίδρασης σε εργαλείο κοινωνικής ένταξης και καλλιτεχνικής αναγέννησης των κοινοτήτων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΤΩΧΕΙΑ ΣΤΟ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ: ΔΥΟ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΝ ΧΩΡΙΖΟΥΝΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΤΟΥΤΗ/ ΚΑΙ ΦΕΡΝΟΥΝ ΜΑΥΡΗ ΣΥΜΦΟΡΑ, Η ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ

Νίκας Σταύρος
Εκπαιδευτικός ΠΕ01

Κοινωνική ανισότητα και φτώχεια στο ρεμπέτικο τραγούδι: Δυο δρόμοι την χωρίζουνε την κοινωνία ετούτη/ και φέρνουν μαύρη συμφορά, η φτώχεια και τα πλούτη.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιάσει την συμβολή του ρεμπέτικου τραγουδιού στην ανάδειξη των προβλημάτων της φτώχειας και των κοινωνικών ανισοτήτων που χαρακτήριζαν την ελληνική κοινωνία η οποία προσπαθεί να επιβιώσει στα συντρίμμια της Κατοχής και του Εμφυλίου Πολέμου. Το ρεμπέτικο τραγούδι γίνεται ο πολιτισμικός χώρος συνάντησης ανθρώπων που βιώνουν συνθήκες φτώχειας και περιθωρίου όπως οι εργάτες, οι μετανάστες, οι φυλακισμένοι, οι πόρνες. Τραγούδια όπως Της κοινωνίας η διαφορά, Της φτώχειας τα κουρέλια και Φτώχεια προβάλλουν τη σκληρή πραγματικότητα που βίωναν οι συγκεκριμένοι άνθρωποι και καταγγέλλουν την αδιαφορία των εξουσιών να ενσκήψουν στα προβλήματά τους και να δώσουν λύσεις.

Σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες το ρεμπέτικο τραγούδι λειτούργησε ως εργαλείο ενδυνάμωσης και αλληλεγγύης. Η δύναμη των στίχων συχνά γεμάτοι με ανθρωπισμό και κοινές εμπειρίες συνδέουν τους ανθρώπους και δημιουργούν μια αίσθηση συλλογικότητας. Η μουσική αποτύπωνε την κοινή τους μοίρα και τους έκανε να αισθάνονται αλληλεγγύη και κοινωνική ευθύνη.

Το ρεμπέτικο τραγούδι αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο για την έκφραση και την ενίσχυση των κοινωνικών συλλογικοτήτων. Ρεμπέτες, τραγούδια και κοινό εμπλέκονται σε μια διαδικασία ανάπτυξης δεσμών αλληλεγγύης, ενότητας και αντίστασης. Είναι αξιοσημείωτο πως οι στίχοι και η μουσική του ρεμπέτικου τραγουδιού δημιούργησαν ένα κοινό πολιτιστικό κώδικα που ενίσχυσε τη συλλογική ταυτότητα σε όλη την νεοελληνική κοινωνία.

Η ΑΣΤΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΚΑΙ Η «ΑΛΛΗ» ΠΟΛΗ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ, ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

Χατζηφραγκιός Μακρυδάκης Κωνσταντίνος
Δρ Μηχανικός Πολεοδομίας ΕΜΠ

Ήδη από το 2008 ο παγκόσμιος αστικός πληθυσμός υπερκέρασε για πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας τον αγροτικό. Η αστική εξάπλωση και οι μετακινήσεις πληθυσμού που αυτή συνεπάγεται, καταργεί προοδευτικά κάθε νόημα σε δίπολα τύπου πόλη – ύπαιθρος ή κέντρο – περιφέρεια, που αναπτύχθηκαν στην προσπάθεια κατανόησης του χώρου. Ο αστικοποιημένος χώρος εκτείνεται στο άπειρο και χάνεται στον ορίζοντα, ενώ η παραγκούπολη αποτελεί μια πραγματικότητα, που έχει ενταχθεί πλήρως στις διαρκώς επεκτεινόμενες μεγαλουπόλεις. Η πραγματικότητα της «άλλης» πόλης ως κοινωνικό σύμπτωμα, αλλά και ως αστικό βίωμα αποτυπώθηκε κινηματογράφο. Η επιλογή ήταν πρωτίστως χωρική, καθώς ένα πλάνο της παραγκούπολης είναι δυνατόν να μας ευαισθητοποιήσει πολύ περισσότερο από οποιαδήποτε πολιτική διακήρυξη. Ξεκινώντας από το νεορεαλισμό της σκληρής καθημερινότητας, εστιάζει στην καταγραφή της ανέχειας, στη διαμαρτυρία και στην κοινωνική ανάλυση, συνδυάζοντας τη μυθοπλασία με την τεκμηρίωση και την κοινωνική καταγραφή με όρους αισθητικής, συνδέοντας τελικά τη συγκίνηση με τον προβληματισμό, την ενέργεια με την συνείδηση, την αντίσταση με την κοινωνική κριτική. Άλλωστε ο κινηματογράφος δεν έχει το δικαίωμα να παραμερίζει τη ζωή, πρέπει

να βλέπει, να ακούει, να αμφιβάλει... Η camera καταγράφει σε μια διεργασία επαν-ευαισθητοποίησης τη σχέση των κατοίκων με το αστικό περιβάλλον της παραγκούπολης. Η αστική εικόνα αλληλεπιδρά με τον διαβάτη της πόλης αναπτύσσοντας μια σχέση διαλεκτική μεταξύ εικόνας και κίνησης, όπου κάθε αλληλουχία εικόνων γίνεται αντικείμενο αναστοχασμού. Πρόκειται για έναν αναστοχαστικό κινηματογράφο, που σηματοδοτεί τη μετάβαση από την αισθητική της φτώχειας στην αισθητική του ονείρου, το μοναδικό δικαίωμα που δεν μπορεί να απαγορευτεί. Στις μέρες μας τόσο η μετανάστευση, όσο και η οικονομική – ανθρωπιστική κρίση, αλλά και η πρόσφατη πανδημία, συνιστούν πλέον την κοινωνική δυναμική της πόλης, που καθορίζει την κινηματογραφική γραφή. Ο κινηματογράφος ως τέχνη εν κινήσει συλλαμβάνει την αστική ζωή στην δυναμική της εκδίπλωση, αναδεικνύοντας τα κοινωνικά φαινόμενα που συνιστούν αυτή τη δυναμική στην πόλη.

Β27. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Καλώστου Χριστίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Μόγιας Αθανάσιος
Αναπληρωτής Καθηγητής Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ΔΠΘ

Η παραδοσιακή διατροφή της Κρήτης, που συχνά αναφέρεται ως «Κρητική Διατροφή», έχει αναγνωριστεί ως μία από τις πιο υγιεινές στον κόσμο. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αποτυπώσει τις διατροφικές συνήθειες των κατοίκων του Δήμου Μινώα Πεδιάδας Κρήτης, εξετάζοντας τον βαθμό στον οποίο συνεχίζουν να ασπάζονται την παραδοσιακή κρητική διατροφή και διερευνώντας τους παράγοντες που επηρεάζουν τις επιλογές τους. Απώτερος στόχος αυτής της προσπάθειας είναι η κατάθεση ενός επιστημονικού τεκμηρίου το οποίο θα μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία για μελλοντική διερεύνηση και σύγκριση των διατροφικών τους συνηθειών στη νέα περίοδο που θα σηματοδοτήσει η έναρξη λειτουργίας του νέου αεροδρομίου το 2027 στο Καστέλι Πεδιάδας. Η παρούσα έρευνα βασίστηκε στη συλλογή ποσοτικών δεδομένων μέσω ενός δομημένου ερωτηματολογίου το οποίο χορηγήθηκε σε δείγμα 125 ενήλικων ατόμων, δημοτών της περιοχής του Δήμου Μινώα Πεδιάδας. Συμπληρωματικά, και με σκοπό την εμβάθυνση των αντιλήψεών τους, πραγματοποιήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις σε 32 άτομα του συνολικού δείγματος. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, διαφαίνεται ότι οι πολίτες γνωρίζουν αρκετά για τη μεσογειακή και κρητική διατροφή, ενώ σε μεγάλο βαθμό θεωρούν ότι η παράδοση και η εκπαίδευση είναι παράγοντες που επηρεάζουν τις διατροφικές συνήθειες. Οι περισσότεροι εξ αυτών ισχυρίζονται ότι η παραδοσιακή κρητική κουζίνα μπορεί να αποτελέσει σημαντικό πόλο έλξης τουρισμού. Αναφορικά με ζητήματα ανάπτυξης που θα προκύψουν από τη λειτουργία του νέου αεροδρομίου στην περιοχή τους, εκτιμούν ότι δεν θα επηρεάσει αρκετά τις διατροφικές τους συνήθειες και την ποιότητα της τροφής τους, ενώ ως προς ζητήματα κλιματικής αλλαγής και πιθανής επίδρασης που αυτή θα έχει

στην παραδοσιακή διατροφική κληρονομιά τους, διαφαίνεται έντονα κάποια ανησυχία για τις τοπικές καλλιέργειες με εστίαση κυρίως στην έλλειψη νερού. Τέλος, παρατηρείται επί του παρόντος μάλλον μέτρια προσκόλληση του δείγματος στην παραδοσιακή δίαιτα, ενώ ταυτόχρονα αποτυπώνεται μεγαλύτερη αισιοδοξία για προτίμησή της τόσο από τους ίδιους όσο και την επόμενη γενιά σε βάθος χρόνου.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΙΔΑΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Κατσαραπίδης Σπυρίδων
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η εισήγηση εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο ο Νίκος Καζαντζάκης παρουσιάζει στο επικό και μυθιστορηματικό έργο του κοινότητες πολιτών να σχεδιάζουν και να ιδρύουν ιδανικές πολιτείες. Εξετάζεται η σύσταση των κοινοτήτων που αναλαμβάνουν να δημιουργήσουν τις νέες πολιτείες και οι βασικές αρχές που τις διέπουν. Η εισήγηση βασίζεται σε κειμενοκεντρική ανάλυση του έργου του Καζαντζάκη, εστιάζοντας στο έπος "Οδύσεια" και στο μυθιστόρημα "Ο Χριστός Ξανασταυρώνεται". Παράλληλα, γίνεται και διακειμενική ανάγνωση των έργων ώστε να αναδειχτούν άλλα καταστατικά κείμενα που επηρέασαν τον δημιουργό. Στόχος της εισήγησης είναι να εντοπιστούν οι τρόποι λειτουργίας της ιδανικής κοινότητας στο λογοτεχνικό σύμπαν του Καζαντζάκη, η πρόταση του λογοτέχνη για τη δράση των κοινοτήτων και η αντιπαραβολή των πολιτικών και κοινωνικών δομών που προτείνει με όσες ήδη περιγράφει να λειτουργούν στο ίδιο έργο. Η κριτική που ασκεί ο Καζαντζάκης στις κοινωνικές και πολιτικές δομές και η αντιπρόταση που κάνει ο συγγραφέας φωτίζουν τη δική του στάση και πρόταση για τον ρόλο των κοινοτήτων και τα πλαίσια δημιουργικότητάς τους.

PROJECT «ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ-ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ»

Αφεντουλίδου Παναγιώτα
Εκπαιδευτικός ΠΕ11 Φυσικής Αγωγής
Παναγιώτου Δέσποινα
Εκπαιδευτικός ΠΕ86 Πληροφορικής

Το project «Τα μοναστήρια του Πόντου-Πυλώνες της Ορθοδοξίας» υλοποιήθηκε με τη σύμπραξη τριών σχολείων με σκοπό την διατήρηση της Άυλης Πολιτιστικής κληρονομιάς των Ελλήνων του Πόντου. Το έργο συμμετείχε και βραβεύθηκε με το 1ο βραβείο στην κατηγορία project-συμπράξεις στον 8ο Διεθνή μαθητικό διαγωνισμό: Ελληνισμός της Ανατολής: Πόντος, Μικρασία, Θράκη...

Παιδαγωγικοί στόχοι του project είναι:

 Η απόκτηση γνώσεων που σχετίζονται με τα Μοναστήρια των Ελλήνων στον Πόντο και μετέπειτα με τα Μοναστήρια των Ποντίων στην Ελλάδα,

 η γνωριμία της προσφοράς του Κλήρου στα δύσκολα χρόνια του ξεριζωμού,

 η γνωριμία με την ψαλτική παράδοση του Πόντου,

 η εκμάθηση ποιητικών κειμένων του Πόντου, όπου ποίηση και ήχος συναντώνται,

 η συνεργασία σε ομάδες, αξιοποιώντας όλα τα μέσα ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας), έντυπο υλικό και η προσπάθεια για κοινούς διδακτικούς στόχους, διαθεματικά, μέσα από διαφορετικά διδακτικά αντικείμενα,

 η μύηση στη διαδικασία ανακάλυψης της γνώσης μέσα από την έρευνα, την ανάλυση-σύνθεση των δεδομένων και τη βιωματική προσέγγιση,

 η δυνατότητα εμπλοκής όλων των μαθητών/τριών, αξιοποιώντας τις ξεχωριστές ικανότητες, δεξιότητες και γνώσεις κάθε μαθητή/τριας,

 η καλλιέργεια της συνεργασία των σχολικών μονάδων μεταξύ τους, καθώς και με σημαντικούς φορείς διαφύλαξης της Παράδοσης του Πόντου, όπως η «Εύξεινος Λέσχη Θεσσαλονίκης» και τα Σωματεία «Παναγιάς Σουμελά», «Αγίου Ιωάννη Βαζελώνος» και «Αγίου Γεωργίου Περιστερεώτα».

Ακολουθήθηκε η μέθοδος project. Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) αξιοποιήθηκαν σε όλες τις φάσεις υλοποίησης του έργου: Στην επικοινωνία των συμμετεχόντων, στη δημιουργία των παραδοτέων, στη διοργάνωση εκδήλωσης-διάχυσης του έργου και στην αξιολόγηση του προγράμματος.

Ευελπιστούμε η εισήγηση αυτή να αποτελέσει το έναυσμα για να επαναπροσδιοριστεί ο ρόλος των Μοναστηριών του Πόντου ώστε να συνεχίσουν να είναι «Πυλώνες της Ορθοδοξίας» και να μεταλαμπαδεύουν στις νέες γενιές την ιστορία, τον πολιτισμό και τη θρησκευτικότητα των Ποντίων.

"Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΩΣ ΚΡΙΚΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ": ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ 2ΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ ΠΑΡΟΥ

Τσουκνίδα Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ11

Η Φυσική Αγωγή εκτός από την ανάπτυξη των φυσικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, περιλαμβάνει την επίτευξη κοινωνικοσυναισθηματικών και ηθικών στόχων. Συνδέεται άμεσα με πολλές επιστήμες και λειτουργεί ως άρμα που φέρει την παράδοση, τον πολιτισμό και την ιστορία, ενώνοντας το παρελθόν με το παρόν, δίνοντας όραμα για το μέλλον. Με τη διδασκαλία των παραδοσιακών χορών και την ιστορία του αθλητισμού, οι μαθητές ανακαλύπτουν την πολιτιστική τους κληρονομιά, μεταλαμπαδεύουν την γνώση και γίνονται θεματοφύλακες της.

Σκοπός της εισήγησης είναι να παρουσιάσει πώς η Φυσική Αγωγή γίνεται ο κρίκος σύνδεσης και αλληλεπίδρασης των μαθητών/τριών με την τοπική κοινωνία και με σχολικές μονάδες, αψηφώντας την απόσταση λόγω νησιωτικότητας. Ο στόχος επιτυγχάνεται μέσα από σενάρια διδασκαλίας (project), με συνεργασία με σχολεία και τον Δήμο, συμμετοχή σε Διεθνή δίκτυα, καθιστώντας τη σχολική μονάδα ανοιχτή όχι μόνο στην τοπική κοινότητα, αλλά δημιουργώντας αυριανούς παγκόσμιους ενεργούς πολίτες με αξίες και ιδανικά.

Παρέμβαση - Αποτελέσματα: "Χορεύοντας τη σπείρα του Αγέρανου, ξετυλίγουμε τον μίτο της Αριάδνης". Ο Αγέρανος είναι παραδοσιακός χορός της Πάρου. Ιστορικά συνδέεται με την Μινωική Κρήτη και τη Δήλο. Συμμετοχή του project στο Διεθνές Δίκτυο, «Από τη Μυθολογία στο Διάστημα». Παρουσίαση στην επιστημονική κοινότητα στην 4η Παγκόσμια Συνάντηση Alpha Mission Delos, στη Δήλο. Δημιουργία βίντεο που προβλήθηκε ως μέρος της παράστασης σε σχολείο της Αθήνας. Συμμετοχή στο 1ο Διεθνές Μαθητικό Συνέδριο «Ο κόσμος, ο μικρός, ο μέγας».

Παρέμβαση - Αποτελέσματα: "Μια φλόγα, μια ιστορία, ένα ταξίδι". Μέσω της Μουσικοκινητικής Αγωγής, δημιουργία μουσικοχορευτικής παράστασης, ως μέρος της γιορτής λήξης της σχολικής μονάδας, με θέμα την ιστορία του Ολυμπισμού. Επίσης σε συνεργασία με τον Δήμο Πάρου, αποτέλεσε το κυρίως μέρος των πολιτιστικών δρώμενων στην Αφή της Ολυμπιακής φλόγας στην Πάρο, για τους Ολυμπιακούς Αγώνες στο Παρίσι 2024.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΓΙΑ ΕΠΑΝΕΠΙΣΚΕΨΗ

Μπελαδάκη Νίκη
Αρχειονόμος – Βιβλιοθηκονόμος – Μουσειοπαιδαγωγός
Στιβακτάκη Καλλιόπη
Υποψήφια MSc στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Frederick University, Limassol Cyprus

Σε μια εποχή όπου ο ανταγωνισμός μεταξύ των τουριστικών προορισμών έχει ενταθεί, ο εντοπισμός των δυνατών σημείων και των αδυναμιών ενός προορισμού αποτελεί ένα κρίσιμο εργαλείο για την ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης και διοίκησης. Ο προσδιορισμός αυτών των παραμέτρων συμβάλλει σημαντικά στην καθοδήγηση της στρατηγικής ενός προορισμού, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του.

Η παρούσα εισλήγηση επικεντρώνεται στην αλληλεπίδραση ανάμεσα στην εικόνα του τουριστικού προορισμού και την ικανοποίηση των επισκεπτών, καθώς και στον αντίκτυπο που έχει η ικανοποίηση αυτή στην πρόθεση των τουριστών να επισκεφτούν ξανά τον ίδιο προορισμό.

Η εικόνα ενός προορισμού διαμορφώνεται από ποικίλους παράγοντες, όπως η ποιότητα του κυκλοφοριακού συστήματος, η ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά, τα κοινωνικά ζητήματα, η οικονομική κατάσταση, η εμπορική δραστηριότητα και, φυσικά, ο ανθρώπινος παράγοντας — δηλαδή, πώς οι τουρίστες αντιλαμβάνονται αυτά τα στοιχεία. Στο πλαίσιο αυτών των παραμέτρων, διατυπώθηκαν οι ερευνητικές υποθέσεις για την ποσοτική έρευνα.

Από τα αποτελέσματα της ανάλυσης, επιβεβαιώθηκαν οι υποθέσεις που συνδέουν την οικονομική κατάσταση και τις εμπορικές δραστηριότητες του προορισμού, καθώς και τα κοινωνικά προβλήματα με το επίπεδο ικανοποίησης των επισκεπτών. Αντίθετα, δεν διαπιστώθηκε κάποια επίδραση του συστήματος μεταφορών και του οδικού δικτύου, ούτε της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στη γενικότερη τουριστική ικανοποίηση.

Τέλος, τα ευρήματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι η ικανοποίηση των επισκεπτών αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει την πρόθεσή τους να επιστρέψουν στον προορισμό.

«Ο ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ»: Η ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ ΚΑΣΤΕΛΙ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ

Πανιεράκης Μάριος
Δρ. Κοινωνιολογίας

Το κίνημα διεκδίκησης του λόφου Καστέλι, το οποίο πυροδοτήθηκε εκ νέου με την περίφραξη του λόφου Καστέλι από τις δυνάμεις καταστολής στις αρχές Σεπτεμβρίου του 2020 με σκοπό την ξενοδοχοποίησή του, παρήγαγε ένα σύνολο λόγων υπεράσπισης. Παρά τον πλουραλισμό των αιτημάτων, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης κυριάρχησε ο λόγος για την διάσωση των μνημείων. Υιοθετημένος πλήρως από την Πρωτοβουλία Πολιτών ενάντια στην ξενοδοχοποίηση των Μνημείων στο Λόφου Καστέλι και αποσπασματικά αποδεκτός από τα υπόλοιπα μέρη του κινήματος (Συνέλευση Πάρκου Ειρήνης και Φιλίας, Rosa Nera, συνδικαλιστικοί φορείς, κ.ά.), ο λόγος αυτός προέρχεται από τις σχετικές με την ευρύτερη περιοχή αρχαιολογικές εργασίες.

Με αφετηρία τη συγκεκριμένη συλλογική δράση, στην παρο΄θυσα εισήγηση καταγράφω και εξετάζω τον αρχαιολογικό λόγο που καλύπτει το αίτημα για τη διάσωση της ιστορίας και της μνήμης των Χανίων. Για το σκοπό αυτό, μελέτησα δημοσιεύσεις και συνεντεύξεις αρχαιολόγων πάνω στο

λόφο Καστέλι. Επικουρικά, αξιοποίησα ημι-δομημένες συνεντεύξεις με συμμετέχοντες στην Πρωτοβουλία Πολιτών και στο κίνημα διεκδίκησης του λόφου Καστέλι.

Υποστηρίζω ότι ο αρχαιολογικός λόγος αναγνωρίζει το λόφο Καστέλι ως το «μεδούλι της ιστορίας του τόπου» στη βάση α) της αρχαιότητας της πόλης της Κυδωνίας, β) της αδιάλειπτης ανθρώπινης παρουσίας στο λόφο και του στερεώματος του κάθε πολιτισμού στην υλικότητα του προηγούμενου (παλίμψηστο) και τέλος γ) της διατήρησης του λόφου ως το διοικητικό κέντρο του κάθε πολιτισμού που εγκαταστάθηκε στην περιοχή.

Κλείνοντας, αναστοχάζομαι σχετικά με τις συνέπειες της παρουσίασης του «πλούτου της πόλης» ως ενός τεράστιου σωρού από «ερείπια» και θέτω το ερώτημα αν η μνημειοποίηση του λόφου Καστέλι μπορεί να αποτελέσει ανάχωμα στην ξενοδοχοποίησή του αλλά και στην εκτεταμένη εμπορευματοποίηση της πόλης των Χανίων.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗ EUROVISION

Κίτσιος Θεόδωρος
Εκπαιδευτικός ΠΕ02/ΠΕ78

Η Eurovision δεν είναι απλώς ένας μουσικός διαγωνισμός, αλλά και μια πλατφόρμα πολιτιστικής έκφρασης, όπου οι συμμετοχές των κρατών συνιστούν σύγχρονες αναπαραστάσεις της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο διαγωνισμός μπορεί να αναλυθεί ως ένα τελετουργικό πεδίο, όπου τα έθνη επαναδιαπραγματεύονται την ταυτότητά τους μέσω της μουσικής και της σκηνικής παρουσίασης, τα οποία γίνονται εργαλεία συμμετοχής, πρωτοβουλίας και πολιτιστικής διαπραγμάτευσης. Ο διαγωνισμός αναδεικνύει τη δυναμική των θεσμικών συλλογικοτήτων και τον τρόπο που αυτές αναπαριστούν την πολιτιστική τους κληρονομιά, προσαρμόζοντάς την στα δεδομένα του παγκόσμιου πολιτιστικού γίγνεσθαι. Από την κοινωνικοανθρωπολογική σκοπιά, η Eurovision μπορεί να θεωρηθεί ως ένα εργαστήριο πολιτιστικών υβριδίων, όπου η παράδοση συνδυάζεται με τις σύγχρονες μουσικές τάσεις. Χώρες όπως η Ουκρανία και η Σερβία αποτελούν παραδείγματα αυτής της διαδικασίας καθώς αναμειγνύουν φολκλορικά μοτίβα με ηλεκτρονική και πειραματική μουσική. Η Eurovision προσφέρει έτσι έναν χώρο για την συλλογική δημιουργία, όπου οι κοινωνικές και πολιτικές παραμέτροι των συμμετοχών εκφράζονται και αναγνωρίζονται μέσω της μουσικής. Κάθε συμμετοχή προβάλλει μια μορφή πολιτιστικής πρωτοβουλίας και διαπραγμάτευσης, ενισχύοντας τις τοπικές κοινότητες και προωθώντας τη συμμετοχή τους στην παγκόσμια πολιτιστική συζήτηση. Λειτουργεί, έτσι, και ως πολιτισμική διπλωματία, επιτρέποντας στις χώρες να προβάλουν εθνικά αφηγήματα και να ενισχύσουν τη διεθνή τους εικόνα. Τέλος, η Eurovision μπορεί να ιδωθεί ως χώρος πολιτιστικής επιτέλεσης, όπου η παράδοση δεν είναι στατική, αλλά εξελίσσεται μέσω νέων μορφών δημιουργικής αναπαράστασης. Έτσι, ο διαγωνισμός γίνεται ένα εργαστήριο πολιτισμικών υβριδίων, αναδεικνύοντας τη διαρκή διαπραγμάτευση μεταξύ ρίζας και νεωτερικότητας.

Β28. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΙΟ

Ο ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ

Γιαννακάκη Ιουλία
Υποψήφια Διδάκτορας Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

"Ο επικοινωνιακός λόγος της Κοινωνικής Διαφήμισης στην ιστορικότητά του" ασχολείται με την αναζήτηση, καταγραφή, επισκόπηση και κριτική ανάλυση των κοινωνικών διαφημίσεων που προβάλλονται στα οπτικοακουστικά μέσα κατά την περίοδο του 20ού αιώνα έως σήμερα, όταν παρουσιάζεται ένταση του φαινομένου, συμβαδίζοντας με την εμφάνιση των νέων μέσων επικοινωνίας και την ευρεία ανάπτυξη των τεχνολογιών. Ερευνούμε την ΚΔ στην ιστορική της διαδρομή και τις όψεις της εξελικτικής πορείας του επικοινωνιακού λόγου μέσα από την ιστορική διαδρομή του διαφημιστικού μηνύματος της ΚΔ ως κρατικής παρέμβασης ή ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Η ΚΔ δεν έχει μελετηθεί επαρκώς στην ιστορικότητά της. Το πεδίο έρευνάς μας εστιάζει και σε πρόδρομες μορφές της κοινωνικής διαφήμισης, πριν την εμφάνιση των οπτικοακουστικών μέσων, καθώς παρουσιάζει ενδιαφέρον η συγκριτική ανάλυση των περιόδων, όπως οι απαρχές της.

Η συσχέτιση της περιόδου ανάπτυξης των νέων μέσων επικοινωνίας και της κοινωνικής διαφήμισης ως μέσου επιρροής και διαμόρφωσης κουλτούρας χρήζει προσοχής, γιατί η διαφήμιση επηρεάζει τη συμπεριφορά των ανθρώπων κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά, πόσω μάλλον με την εμφάνιση των μέσων μαζικής επικοινωνίας που χρησιμοποιούν ήχο και εικόνα.

Η μεθοδολογία της έρευνάς μας συνίσταται στην περιγραφή της διαφημιστικής πραγματικότητας ως γεγονότος, με την καταγραφή του υπό μελέτη διαφημιστικού υλικού και τη διερεύνηση του πεδίου εφαρμογής του ιστορικά.

Η Διαφήμιση έως τώρα μελετάται διεπιστημονικά. Η ίδια δεν αποτελεί επιστημονικό κλάδο, αλλά διερευνάται μέσω επιστημών όπως η επικοινωνιολογία, η σημειολογία, η γλωσσολογία, η ψυχολογία, η κοινωνιολογία, το μάρκετινγκ, οι οικονομικές επιστήμες, κ.λπ. Οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις μας σε ό,τι αφορά την αποκωδικοποίηση των διαφημιστικών μηνυμάτων στηρίζεται στην αντίστοιχη βιβλιογραφία, ενώ οι κατηγοριοποιήσεις που θα αναπτύξουμε κατά τη διάρκεια της ανάλυσης και αποσυμβολοποίησης των κοινωνικών διαφημίσεων που θα εξετάσουμε, βασίζονται σε μεθοδολογικά εργαλεία της προαναφερόμενης διεπιστημονικότητας. Βασιζόμαστε ιδιαιτέρως σε επικοινωνιακά-σημειολογικά μοντέλα ανάλυσης του «γλωσσικού κώδικα», ο οποίος στην έρευνά μας έχει μετουσιωθεί σε οπτικό, ακουστικό ή οπτικοακουστικό μήνυμα.

Β29. ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑ

Τσαγκαράκης Νικόλαος
Προϊστάμενος Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας Κρήτης - Θεολόγος

Η θρησκεία αποτελεί αναμφισβήτητα αναπόσπαστο κομμάτι της ανθρώπινης ιστορίας. Συνιστά την έμφυτη αναζήτηση του ανθρώπου να βρει το Δημιουργό του. Επαληθεύεται έτσι η ανάγκη ύπαρξης του θρησκευτικού αισθήματος από τον άνθρωπο. Η άποψη αυτή ενισχύεται περαιτέρω, αν αναλογιστούμε ότι η ανακάλυψη των χωρών του «Νέου Κόσμου», έδειξε πως οι άνθρωποι που κατοικούσαν σε αυτές πίστευαν σε θεότητες, γεγονός που μας πείθει ακόμη περισσότερο ότι η θρησκεία είναι καθολικό φαινόμενο, ανεξάρτητα από γεωγραφικές τοποθεσίες και πολιτισμούς, αλλά και διαχρονικό.

Επιχειρώντας να δώσουμε έναν ορισμό της έννοιας «πολιτισμός» θα λέγαμε ότι είναι γενική η αποδοχή ότι είναι η αναφορά στο σύνολο των κοινωνικά μεταδιδόμενων προτύπων συμπεριφοράς, των πεποιθήσεων, των συμβόλων, των τεχνών, των θεσμών και όλων των άλλων προϊόντων της ανθρώπινης δραστηριότητας και σκέψης που χαρακτηρίζουν μια κοινωνία ή έναν συγκεκριμένο πληθυσμό ατόμων, με την οποία οι άνθρωποι κατανοούν και κατασκευάζουν τον κόσμο τους. Είναι μια υπέρβαση της απλής, βιολογικής υπόστασης του ανθρώπου και αποτελεί νίκη πάνω στις σκοτεινές πλευρές του.

Η πολιτιστική ανθρωπολογία και γενικότερα οι κοινωνικές επιστήμες, ήταν εκείνες που προσδιόρισαν τις ανθρωπιστικές επιστήμες. Αναγνώρισαν, πέρα από κάθε αμφισβήτηση, τη στενή σχέση λατρείας και πολιτισμού, ανέδειξαν την τελετουργική έκφραση των θρησκευτικών κοινοτήτων από δευτερεύον και περιθωριακό σε πρωτεύον και ουσιαστικό στοιχείο, αλλά κατά κύριο λόγο διαπίστωσαν την αξιωματική θέση ότι η κοινή λατρεία των διάφορων κοινωνιών, από τις πλέον πρωτόγονες μέχρι τις πλέον πρόσφατες, προσδιόρισαν και την ταυτότητα και τον πολιτισμό τους.

Η νοηματοδότηση των δύο αυτών εννοιών (θρησκεία και πολιτισμός) αρχίζει από τα πρώτα μόλις βήματα της ανθρώπινης νόησης και λογικής. Εξελίσσεται με την ολοένα αυξανόμενη ανάγκη του ανθρώπου για αναζήτηση εννοιών, αιτιών και κατανόησης του κόσμου. Ο φιλοσοφικός προβληματισμός μπορούμε να πούμε πως συνυπήρξε με την έννοια του Θείου και από κοινού και το καθένα ξεχωριστά συνέχισαν να αναπτύσσονται, να αλληλοπεριχωρούνται και να συγκρούονται στη διάρκεια των χιλιετιών.

ΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ - ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Κρασσάς Απόστολος
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να παρουσιάσει τα σημαντικότερα πολιτιστικά και ιστορικά, εκκλησιαστικά και βυζαντινά μνημεία του νομού Χαλκιδικής με κριτήριο την επισκεψιμότητα των μαθητών του νομού Χαλκιδικής αλλά και να συνδέσει αυτά τα σημαντικά μνημεία με την εκπαιδευτική διαδικασία. Οι μαθητές έχουν την δυνατότητα να διαμορφώσουν της ιστορική και εθνική τους συνείδηση με τρόπο παιδαγωγικό, βιωματικό να γνωρίσουν την τοπική ιστορία και να

συμβάλλουν αποκτώντας οι ίδιοι τα ανάλογα εφόδια, στην προστασία και στην ανάδειξη της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

Κατόπιν μιας σύντομης περιγραφής των χριστιανικών χρόνων της Χαλκιδικής και των επιλεγμένων μνημείων της, τονίζοντας την ιστορική και θρησκευτική τους σημασία για την Χαλκιδική και τους κατοίκους της, η εργασία αναφέρεται στην αποτελεσματική εκπαιδευτική διαδικασία, μέσω της βιωματικής μάθησης και της επιτόπιας παρατήρησης. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων από τους εκπαιδευτικούς συντελεί στην διαμόρφωση εκπολιτισμένου χαρακτήρα των μαθητών, οξύνοντας την κρίση τους, την διαλεκτική τους σκέψη και επιτρέποντάς τους να συγκροτήσουν ολοκληρωμένη άποψη για την ιστορική εξέλιξη και αλλαγή.

Η ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΤΟΥ 1963. ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΙΣ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Χαραλαμπίδης Δημήτριος
Υποψήφιος διδάκτορας

Η εισήγηση θα στηριχθεί στο περιοδικό "Ο Ποιμήν" της Μητροπόλεως Μυτιλήνης και στο άρθρο για την διεκκλησιαστική βοήθεια που παρείχε το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών μέσω των μελών νεολαίας που ταξίδεψε μέχρι το νησί το θέρος του 1963, λαμβάνοντας μέρος στην Οικουμενική κατασκήνωση. Βρισκόμαστε σε μία περίοδο σύσφιξης των διαχριστιανικών και διορθόδοξων σχέσεων και συγκεκριμένα σε πρωτοβουλίες που συνεργάστηκε η Εκκλησία της Ελλάδος με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών έπειτα μάλιστα από μία περίοδο αμφιβολίας και δυσπιστίας της Εκκλησίας της Ελλάδος προς τις προθέσεις του Π.Σ.Ε. Εκεί, συνέβαλε στην ανοικοδόμηση κτιριακού συγκροτήματος, παράλληλα συμμετείχε ενεργά στην λειτουργική ζωή της τοπικής Εκκλησίας ενώ γνώρισε και τα θρησκευτικά προσκυνήματα του νησιού. Οι νέοι φεύγοντας, αποκόμισαν πλούσιες εμπειρίες ενώ μετέδωσαν οι ίδιοι στην τοπική εκκλησιαστική κοινότητα την έννοια του κοινωνικού εθελοντισμού και της συνεργασίας μεταξύ των νέων ειδικότερα. Και όλα αυτά μέσα στο πλαίσιο της προσφοράς προς τον οποιονδήποτε άνθρωπο που τυγχάνει ανάγκη βοήθειας. Πρόκειται για έκφραση της ανιδιοτελής αγάπης, στοιχείο συνεκτικό που ωστόσο με τα χρόνια έχει εκλείψει τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε διεθνές, και εμείς θέλουμε να αναδείξουμε ότι υπάρχουν περιθώρια ακόμη και σήμερα της προσφοράς προς τον συνάνθρωπο μας. Ωστόσο, τα τείχη οφείλουν να γκρεμιστούν από εμάς τους ίδιους. Και οι νέοι είναι ο καλύτερος αποδέκτης του μηνύματος που οφείλει η Εκκλησία να μεταδώσει στους σύγχρονους νέους.

Ο "ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΟΣ" ΚΑΙ "ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΟΣ" ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑΣ

Κεχαγιά Πέρσα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση έχει ως σκοπό της τη διερεύνηση του ¨μεσολαβητικού¨ και ¨μετασχηματιστικού¨ ρόλου των γυναικών μέσω της λαϊκής, πρακτικής θρησκείας και τελετουργίας. Στην ελληνική κοινωνία η Ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την

καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Μάλιστα ένα μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων τους επηρεάζεται από τον εορταστικό κύκλο της θρησκείας και τις τελετουργίες της καθημερινής ζωής. Είναι τόσο δεμένη η έννοια της θρησκείας με τον ελληνισμό που αποτελεί τμήμα μιας δεδομένης ταυτότητας. Δημιουργείται δηλαδή μια ταύτιση της ελληνικής ταυτότητας με τη χριστιανική θρησκεία. Ωστόσο η πίστη των ανθρώπων δε σημαίνει και την ενεργητική συμμετοχή όλων των πιστών στις επίσημες λειτουργίες της Εκκλησίας. Συνήθως οι γυναίκες είναι εκείνες που επισκέπτονται πιο συχνά το χώρο της Εκκλησίας αλλά κι εκείνες που ασχολούνται περισσότερο με θρησκευτικές τελετουργίες οι οποίες ωστόσο λαμβάνουν χώρα έξω από το χώρο της Εκκλησίας π.χ. εξωκλήσια, νεκροταφεία. Η λαϊκή θρησκεία έχει έμφυλο πρόσωπο στην καθημερινή ζωή και μάλιστα οι γυναίκες είναι κυρίαρχες σε αυτήν. Μέσω της θρησκείας οι γυναίκες εξέρχονται από τον οίκο τους και δραστηριοποιούνται σε διάφορα θρησκευτικά καθήκοντα (π.χ. η φροντίδα των οικογενειακών τάφων, αντιπροσωπεύουν την οικογένεια στην Εκκλησία κλπ). Η διαρκής αντίστιξη του οικιακού χώρου με το δημόσιο χώρο ξεπερνιέται λόγω των θρησκευτικών δραστηριοτήτων των γυναικών. Εκείνες ανασκευάζουν την παρουσία τους στο δημόσιο χώρο χάρη σ' αυτά τα θρησκευτικά καθήκοντα. Οι γυναίκες αναδεικνύονται μεσολαβήτριες ανάμεσα στον κόσμο των ζωντανών και τον κόσμο των πνευμάτων. Δηλαδή εκπροσωπούν και διαμεσολαβούν για όλη την οικογένεια μέσω της λαϊκής θρησκείας για την ένωσή τους με την χριστιανική θρησκεία. Τέλος φαίνεται σημαντικός ο ρόλος των γυναικών σε διάφορες θρησκευτικές τελετουργίες όπως τα Αναστενάρια, τα προσκυνήματα στις Εκκλησίες και τα μοιρολόγια.

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΝΕΚΡΟΥ: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Χατζίνα Άννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ87.02 Νοσηλευτικής, MScEd

Η φροντίδα νεκρού αποτελεί μία πολυδιάστατη νοσηλευτική διεργασία καθώς απαιτεί γνώση, ενσυναίσθηση, πολιτισμική και θρησκευτική ευαισθησία.

Σε ένα κόσμο όπου η πολυπολιτισμικότητα λόγω της μετανάστευσης, των προσφυγικών ροών και την μετακίνησης εργατικού δυναμικού είναι υπαρκτή, οι σπουδαστές βοηθοί νοσηλευτή επαγγελματικής εκπαίδευσης καλούνται να ανταποκριθούν σε σύνθετες πολιτισμικές και θρησκευτικές προκλήσεις.

Ο πολιτισμός , που περιλαμβάνει, αξίες, πεποιθήσεις και παραδόσεις επηρεάζει καθοριστικά την αντίληψη για την υγεία, την ασθένεια και εν προκειμένω, το θάνατο. Επιπρόσθετα σε κάθε θρησκεία ακολουθούνται διαφορετικές πρακτικές που συνδέονται με το θάνατο και την προετοιμασία του νεκρού σώματος.

Το διδακτικό σενάριο που αναπτύσσεται στην παρούσα εισήγηση στοχεύει στην προσφορά γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων στους μελλοντικούς επαγγελματίες υγείας για τη μεταθανάτια φροντίδα. Ωστόσο για να καταστεί η φροντίδα ολιστική, οι σπουδαστές οφείλουν να είναι απαλλαγμένοι από στερεότυπα που έρχονται σε αντίθεση με θρησκευτικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.

Μέσα από τη χρήση υποθετικών σεναρίων και βιωματικών δραστηριοτήτων οι εκπαιδευόμενοι εφαρμόζουν στην πράξη, σε πρόπλασμα νοσηλείας, όσα διδάσκονται με την ταυτόχρονη υποστήριξη εποπτικών μέσων.

Συνεπώς η εισήγηση αναδεικνύει τη σημασία της διαπολιτισμικής νοσηλευτικής ως ακρογωνιαίο λίθο της σύγχρονης υγειονομικής φροντίδας. Επιπλέον αναλύεται η προετοιμασία των σπουδαστών, συνδέοντας τη νοσηλευτική επιστήμη με δύο καθοριστικές έννοιες, τον πολιτισμό και τη θρησκεία.

ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ

Κυριάκου Χρήστος
Δημόσιος Υπάλληλος

Η θρησκεία και ο πολιτισμός είναι δύο έννοιες, οι οποίες συμβιώνουν, συχνά αρμονικά, στην πορεία του χρόνου. Η κάθε μία αξιοποιεί τις δυνατότητες που προσφέρει η άλλη προκειμένου να εκφραστεί, να δημιουργήσει, αλλά και να εδραιωθεί στη συλλογική συνείδηση. Τα παράγωγα της συμπόρευσης αυτής, του πολιτισμού με τη θρησκεία, δίνουν στοιχεία για τον τρόπο ζωής, τα πιστεύω, τις επιθυμίες, τις παραδόσεις των λαών, αλλά και των επιμέρους κοινοτήτων που διαβιούν εντός μιας πόλης, ενός διαμερίσματος ή και μιας χώρας. Σε τοπικό επίπεδο, λοιπόν, παρατηρώντας τον τρόπο με τον οποίο συνυπάρχουν πολιτισμός και θρησκεία εντός Ελλάδος (μεγαλοπρεπείς ναοί ή ταπεινά ξωκλήσια, πανηγύρια που λαμβάνουν χώρα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και λαϊκές δοξασίες) μπορούν πολλά να γίνουν αντιληπτά για την κουλτούρα και τις συνήθειες του ελληνικού λαού. Η μελέτη, λοιπόν, των διαφόρων εκφάνσεων του πολιτισμού που σχετίζονται με θρησκευτικές τελετές και δοξασίες, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς, στοχεύοντας στην καλύτερη κατανόηση της λαϊκής παράδοσης τόσο από εμάς τους ίδιους όσο και από ξένους, που επιθυμούν να εξοικειωθούν με την ελληνική κουλτούρα.

Η ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΣΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΗ, ΜΗΤΕΡΑ

Χριστοφής Κωνσταντίνος (π. Κύριλλος)
Αρχιμανδρίτης

Η διακονία στον πλησίον είναι θεμελιώδης αρχή της χριστιανικής ζωής και γενικότερα της ηθικής διδασκαλίας, η οποία προάγει την ανιδιοτελή αγάπη, την αλληλεγγύη και την κοινωνική συνοχή. Δεν πρόκειται απλώς για μια πράξη φιλανθρωπίας, αλλά για έναν τρόπο ζωής που αναγνωρίζει την αξία και την ιερότητα κάθε ανθρώπινης ύπαρξης.

Η διδασκαλία του Χριστού αναδεικνύει τη σημασία της διακονίας μέσα από παραβολές όπως αυτή του Καλού Σαμαρείτη. Εδώ υπογραμμίζεται ότι ο «πλησίον» δεν είναι μόνο εκείνος που βρίσκεται κοντά μας φυσικά ή κοινωνικά, αλλά κάθε άνθρωπος που χρειάζεται τη βοήθειά μας, ανεξάρτητα από τη θρησκεία, την εθνικότητα ή την κοινωνική του κατάσταση. Η έμπρακτη αγάπη προς τον συνάνθρωπο, με σεβασμό στην αξιοπρέπεια και τις ανάγκες του, αποτελεί την ουσία της διακονίας.

Πέρα από την ανακούφιση υλικών αναγκών, η διακονία επεκτείνεται και στην ψυχική και πνευματική στήριξη. Μέσα από τη συμμετοχή σε έργα αγάπης, καλλιεργείται η κοινωνική δικαιοσύνη, η ισότητα και η ειρήνη. Ενισχύεται επίσης η ατομική και συλλογική υπευθυνότητα, καθώς οι άνθρωποι καλούνται να δρουν όχι μόνο για το προσωπικό τους όφελος, αλλά για το κοινό καλό.

Σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από κοινωνικές ανισότητες, φτώχεια και αποξένωση, η διακονία αναδεικνύεται ως ηθική και πνευματική υποχρέωση. Μέσα από αυτήν, ο άνθρωπος όχι μόνο βοηθά τον πλησίον του, αλλά μεταμορφώνεται και ο ίδιος, ενισχύοντας την προσωπική του ολοκλήρωση και την πνευματική του πορεία.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

Ρούσκα Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ01, Δρ. Θεολογίας

Το μάθημα των Θρησκευτικών, τόσο στην Πρωτοβάθμια όσο και στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση τείνει να χάσει την σημασία του αν δεν διατηρήσει τον πολιτισμικό χαρακτήρα του με όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που το καθιστούν όχι μόνο γνωσιολογικό αλλά και διαλογικό. Ένας τέτοιος διάλογος μπορεί να είναι ο διάλογος με τη φωτογραφία με σκοπό, πέρα από τις γνωσιολογικές προεκτάσεις του μαθήματος (βιβλικές και πατερικές διδασκαλίες, λειτουργικά κείμενα, ιστορία της Εκκλησίας, μνημεία τέχνης), να αναδείξει την έννοια της ετερότητας. Η φωτογραφία ντοκουμέντο μπορεί να περιγράψει την έννοια της ετερότητας αλλά και την αξία του ανθρώπινου προσώπου και να αφυπνίσει τη συνείδηση των μαθητών. Με τη χρήση του οπτικού γραμματισμού και του έντεχνου συλλογισμού, ο μαθητής μπορεί να λειτουργήσει ως υποκείμενο της διδακτικής διαδικασίας, εκμαιεύοντας τη γνώση μέσα από την εικόνα. Η εισήγηση θα εστιάσει σε δύο φωτογράφους, τον Γιάννη Μπεχράκη (1960-2019) και τον Fazal Sheikh (1965) ως παραδείγματα που, με αφορμή το μάθημα των Θρησκευτικών, μπορούν να περιγράψουν την έννοια του προσώπου, του ξένου, του ανοίκειου. Το μάθημα των Θρησκευτικών μπορεί με τα κατάλληλα ερεθίσματα και εργαλεία να αποτελέσει τον δημιουργικό εκείνο χώρο που θα χωρέσει τη γνώση, την απογυμνωμένη από την ομολογία, την κατήχηση και τον ηθικισμό.

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ: Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Συμφέρη Αικατερίνη
ΠΕ01, MSc "ΔΠΜΣ Φιλοσοφική, Παιδαγωγική και Διεπιστημονική Ανθρωπολογία" ΑΠΘ, μεταπτυχιακή φοιτήτρια "Σημειωτική, Πολιτισμός και Επικοινωνία" ΑΠΘ."

Η εν λόγω εισήγηση εστιάζει στο γεγονός ότι η θρησκεία λειτουργεί ως καταλύτης για τη δημιουργία κοινωνικών δεσμών, καθώς διαμορφώνει τις σχέσεις και τις κοινές αξίες σε πολλές κοινωνίες. Θρησκευτικές κοινότητες ενισχύουν την αίσθηση του «ευρύτερου οικογενειακού» δεσμού, παρέχοντας ένα κοινό σημείο αναφοράς που ενδυναμώνει τις κοινωνικές συνδέσεις και προάγει τη συνεργασία και τη συμπερίληψη. Ιδιαίτερα στο πλαίσιο της εκπαίδευσης, οι θρησκευτικές αυτές αξίες ενισχύονται από τις φιλανθρωπικές δράσεις και εκδηλώσεις στις χριστιανικές κοινότητες (δωρεές και η υποστήριξη αστέγων) και τις θρησκευτικές γιορτές στην Ινδία (Diwali). Ακόμη, εντείνουν την κοινωνική συνοχή και την αλληλοβοήθεια, όπως επί παραδείγματι η Ορθόδοξη Εκκλησία Ελλάδος (δράσεις αλληλεγγύης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης) και η Αφρική (zakat), που υποστηρίζει τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Η θρησκεία, σε συνδυασμό με τις πολιτισμικές παραδόσεις, λειτουργεί ως θεμέλιο για τη διαμόρφωση κοινών στόχων και προτεραιοτήτων. Οι θεολογικές αρχές, που προάγουν την κοινή αποστολή, τη δικαιοσύνη και την αλληλεγγύη, ενσωματώνονται σε εκπαιδευτικά προγράμματα και κοινωνικές πρωτοβουλίες. Ένα παράδειγμα συνιστά τόσο στην Ελλάδα η Ορθόδοξη Εκκλησία (Κοινωνικό Παντοπωλείο), όσο και στην Ιαπωνία η θρησκεία Σίντο (προστασία φυσικού περιβάλλοντος). Επιπρόσθετα, δρα και ως κινητήρια δύναμη για την ενσωμάτωση πολιτισμικών και κοινωνικών παραδόσεων στην εκπαίδευση, όπως στην Ορθόδοξη Χριστιανική εκπαίδευση (κατηχητικά προγράμματα), αλλά και την ισλαμική (madrasah). Η θρησκεία δύναται να κινητοποιήσει μαθησιακές δράσεις με τις ποικίλες κοινότητες να ηγούνται

προγραμμάτων που προάγουν τη συνεργασία, την καινοτομία και την ανάπτυξη δημιουργικών και κοινωνικών δεξιοτήτων. Αναφορικά, στην Ελλάδα, η Ορθόδοξη Εκκλησία (Αποστολική Διακονία, Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών), ενώ στο Βατικανό, η Εκκλησία έχει αναπτύξει εκπαιδευτικά προγράμματα (Σχολεία για την Ειρήνη), όπως αντίστοιχα και σε χώρες της Σκανδιναβία η Εκκλησία Σουηδίας (Education for All), Νορβηγίας (Cultural Exchange Center), Δανίας (Support for Youth), Φινλανδίας (Churches for Peace Network), Ισλανδίας (Volunteers for Integration) προάγοντας την ενίσχυση της κοινωνικής ευθύνης μέσω της θρησκευτικής πίστης.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΛΙΣΤΡΑΤΗ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Κωνσταντινίδης Δημήτριος
ΠΕ70, Διευθυντής 6ου Δημοτικού Σχολείου Δράμας ,MSc
Γεωργιάδης Νικόλαος
Συνταξιούχος εκπαιδευτικός

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η ανάδειξη της φιλομάθειας των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής της Δράμας κατά τον 19ο αιώνα και μέχρι την οριστική απελευθέρωση της περιοχής το 1913 μέσα από τη λειτουργία του εκπαιδευτικού ιδρύματος της Κεντρικής Σχολής Αλιστράτης. Παρουσιάζεται ο Γεωγραφικός προσδιορισμός, η ονοματοδοσία, η εξ υπαμοιβής λειτουργία της έδρας της Μητροπόλεως Δράμας, Φιλίππων, Ν. Ζίχνης και Νευροκοπίου, οι κατά καιρούς Μητροπολίτες και η συνεισφορά τους στην εκπαίδευση, ο χρόνος λειτουργίας της Κεντρικής Σχολής, οι απόφοιτοι της Σχολής και η επαγγελματική τους αποκατάσταση, οι διατελέσαντες Σχολάρχες και οι εκπαιδευτικοί που δίδαξαν, οι σπουδές στη Σχολή, το Παρθεναγωγείο και ότι η Σχολή υπήρξε στόχος των Βουλγάρων κομιτατζήδων την περίοδο του ένοπλου Μακεδονικού Αγώνα (1904-1908).

Συμπερασματικά μέσα στον πνευματικό αυτό φάρο διδάχτηκαν τα ελληνικά γράμματα και σφυρηλατήθηκε η εθνική ιδέα, μορφώθηκαν νέοι που μεταλαμπάδευσαν το πατριωτικό φρόνημα στην ευρύτερη φλεγόμενη περιοχή, ενισχύοντας το αγωνιστικό πνεύμα και τη συμμετοχή τους στα ένοπλα τμήματα των Μακεδονομάχων που δρούσαν στην Ανατολική Μακεδονία.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Τζανάκης Παναγιώτης
ΠΕ 70, MEd Επιστήμες της Αγωγής, MEd Εκπαιδευτική και Διδακτική Πράξη
Κοκοβάκης Εμμανουήλ
ΠΕ 70, MEd Συναισθηματικές - συγκινησιακές δυναμικές στην εκπαίδευση

Η παρουσίαση του αρχαίου ελληνικού κόσμου στα σχολικά βιβλία του δημοτικού σχολείου αποτελεί ένα κρίσιμο στοιχείο στη διαμόρφωση της ιστορικής και πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών από μικρή ηλικία. Τα σχολικά βιβλία δεν είναι απλά εργαλεία μετάδοσης πληροφοριών, αλλά μέσα που διαπλάθουν συνειδήσεις, αναπαράγουν πολιτισμικές αφηγήσεις και ενισχύουν τη συλλογική μνήμη. Ο αρχαίος ελληνικός κόσμος, με τα επιτεύγματά του στην επιστήμη, τη φιλοσοφία και την τέχνη, κατέχει κεντρική θέση στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, καθώς θεωρείται θεμέλιο του ελληνικού και του ευρύτερου δυτικού πολιτισμού.

Η μελέτη του τρόπου παρουσίασης του αρχαίου ελληνικού κόσμου είναι σημαντική για την κατανόηση του ρόλου της εκπαίδευσης στη μετάδοση ιστορικών γνώσεων και αξιών. Η διδασκαλία της ιστορίας δεν περιορίζεται στην απλή παρουσίαση γεγονότων, αλλά περιλαμβάνει επιλογές και ερμηνείες που διαμορφώνουν μια συγκεκριμένη οπτική του παρελθόντος. Επιπλέον, η ανάλυση αυτή βοηθά στη διαπίστωση κατά πόσο τα σχολικά βιβλία αντανακλούν τη σύγχρονη ιστορική επιστήμη και την πολυπλοκότητα της εποχής.

Η παρουσίαση του αρχαίου κόσμου έχει και κοινωνικοπολιτισμική διάσταση. Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με θεμελιώδεις έννοιες, όπως η δημοκρατία, η φιλοσοφική σκέψη και η πολιτική ελευθερία, καθώς και με τα επιτεύγματα αρχαίων ηρώων και επιστημόνων. Ο τρόπος παρουσίασης αυτών των στοιχείων μπορεί να επηρεάσει τις αντιλήψεις των μαθητών για τον σύγχρονο κόσμο και τις αξίες που υιοθετούν. Η επιλογή των γεγονότων που τονίζονται, η απλούστευση ή η παράλειψη άλλων, διαμορφώνει μια συγκεκριμένη αφήγηση που επηρεάζει την κατανόηση των μαθητών για την ιστορία.

Η διερεύνηση της εικόνας του αρχαίου ελληνικού κόσμου στα σχολικά βιβλία προσφέρει μια άποψη για το πώς διδάσκεται η ιστορία και πώς η εκπαιδευτική πολιτική ενσωματώνει αξίες, γνώσεις και αφηγήσεις. Μέσω της ανάλυσης αυτής, μπορούμε να κατανοήσουμε καλύτερα πώς η εκπαίδευση συμβάλλει στη διαμόρφωση της ιστορικής συνείδησης των νέων γενεών.

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΜΕ ΤΑ ΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Τζιουμέρκα Ευθαλία
Εκπαιδευτικός ΠΕ 11, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η σχέση της θρησκευτικής πίστης με τα έτη εμπειρίας ατόμων που συμμετέχουν σε χορευτικές δραστηριότητες. Σκοπός της έρευνας ήταν να ερευνήσει την σχέση της θρησκευτικής πίστης με τα έτη εμπειρίας των συμμετεχόντων στα τέσσερα είδη χορευτικών δραστηριοτήτων. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 194 ενήλικοι (άνδρες και γυναίκες) συμμετέχοντες σε μαθήματα συλλογών-σχολών χορού και άνω των 17 ετών. Για την εκτίμηση της δύναμης της θρησκευτικής πίστης χρησιμοποιήθηκε η έγκυρη έκδοση (Dianni, Proios, & Kouthouris, 2014) του Santa Clara Strength of Religious Faith Questionnaire (SCSRFQ; Plante και Boccaccini, 1997). Αποτελείται από 10-ερωτήσεις (π.χ., «Η θρησκευτική μου πίστη είναι εξαιρετικά σημαντική για μένα»). Οι ερωτήσεις βαθμολογούνται σε μια 4-βάθμιας κλίμακα τύπου Likert και οι υψηλότερες βαθμολογίες δείχνουν τη μεγαλύτερη δύναμη της θρησκευτικής πίστης. Πραγματοποιήθηκε ανάλυση αξιοπιστίας a του Cronbach, για να αξιολογηθεί η εσωτερική συνοχή της κλίμακας του ερωτηματολογίου και βρέθηκε υψηλή αξιοπιστία (a=.953), υπολογίσθηκαν οι μέσες τιμές και η τυπική απόκλιση (ΜΟ, ΤΑ), καθώς και ο συντελεστής συσχέτισης Pearson΄s. Η ανάλυση έδειξε ότι υπήρξε μικρή συσχέτιση, της θρησκευτικής πίστης με τα χρόνια εμπειρίας των συμμετεχόντων σε χορευτικές δραστηριότητες. Συγκεκριμένα η θρησκευτική πίστη παρουσίασε χαμηλή συσχέτιση με τα χρόνια εμπειρίας των συμμετεχόντων που παρακολουθούν Ζούμπα(r=.210).Υπήρξε χαμηλή συσχέτιση της θρησκευτικής πίστης με τα έτη εμπειρίας των συμμετεχόντων στον Μοντέρνο χορό(r=.139). Και υπήρξε αρνητική συσχέτιση της θρησκευτικής πίστης με τα χρονιά εμπειρίας των συμμετεχόντων που παρακολουθούν μαθήματα παραδοσιακών χορών(r=-.025) και Μπαλέτου(r=-.249). Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι η θρησκευτική πίστη , δεν παρουσιάζει ισχυρή συσχέτιση με τα έτη εμπειρίας των ατόμων που συμμετέχουν σε χορευτικές δραστηριότητες.

Β30. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ. ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συμεωνίδης Συμεών
Department of Accounting and Finance, Democritus University of Thrace, Kavala Greece
Φλώρου Γιαννούλα
Department of Accounting and Finance, Democritus University of Thrace, Kavala Greece

Τα τελευταία χρόνια, αυξάνεται ο αριθμός πτυχιούχων που στρέφονται στην εκπόνηση διδακτορικού, με στόχο τη καλύτερη επαγγελματική τους πορεία. Η παρούσα συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση εξετάζει έρευνες από το 2012 έως το 2023 για την απασχόληση των διδακτόρων, αναδεικνύοντας πως η παραδοσιακή ακαδημαϊκή πορεία δεν αποτελεί πλέον τον κανόνα. Σήμερα, το 57% των διδακτόρων εργάζεται εκτός ακαδημαϊκού χώρου, με την αγορά εργασίας να εμφανίζει κορεσμό στις διαθέσιμες θέσεις.

Τα ερευνητικά άρθρα που αναλύονται στην παρούσα εργασία, εντοπίστηκαν μέσω μιας συστηματικής διαδικασίας αναζήτησης επιλέγοντας διάφορες λέξεις-κλειδιά όπως «Phd Holders», «Labour Market», «Doctoral Education», «Employment», «Labor Market», «PhDs», «PhD», «Doctorate Holders», «Job Satisfaction», «PhD Job Markets», «PhD Labor Market», «Doctoral Careers», «Doctoral Education And Employability», που αναζητήθηκαν στην περίληψη, στον τίτλο και στις λέξεις-κλειδιά. Μέσω της αναζήτησης αυτών των λέξεων-κλειδιών προέκυψαν 46 άρθρα. Η συστηματική ανασκόπηση, βασισμένη σε 20 ερευνητικά άρθρα που εντοπίστηκαν μέσω της μεθοδολογίας PRISMA, αναδεικνύει παράγοντες που επηρεάζουν την απασχολησιμότητα, όπως το πεδίο έρευνας, οι κοινωνικο-δημογραφικοί προσδιοριστές, οι δεξιότητες και οι εκπαιδευτικές πολιτικές. Η ανασκόπηση έδειξε επίσης ότι απόφοιτοι φυσικών επιστημών και μηχανικής εμφανίζουν καλύτερες επαγγελματικές προοπτικές, ενώ εκείνοι των ανθρωπιστικών επιστημών συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση ικανοποιητικής εργασίας. Παράλληλα, οι ήπιες δεξιότητες, η πρακτική προσαρμοστικότητα και η ενίσχυση συνεργασιών πανεπιστημίων με τη βιομηχανία κρίνονται απαραίτητες για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ θεωρίας και πρακτικής.

Η μελέτη υπογραμμίζει τη σημασία δημόσιων πολιτικών, όπως επιδοτήσεις έρευνας, που ενισχύουν την απασχολησιμότητα. Η ανασκόπηση εντοπίζει επίσης ερευνητικά κενά που απαιτούν περαιτέρω μελέτη. Αυτά περιλαμβάνουν την επίδραση του φύλου και των κοινωνικών παραγόντων στην απασχόληση, την κινητικότητα των διδακτόρων, και τις προοπτικές τους σε αναπτυσσόμενες χώρες, όπου οι πολιτισμικές και οικονομικές διαφοροποιήσεις μπορεί να επηρεάζουν σημαντικά τη σταδιοδρομία. Επίσης, τονίζεται η ανάγκη για διαχρονικές μελέτες που καταγράφουν τις εμπειρίες και τις προκλήσεις των διδακτόρων σε βάθος χρόνου, εξετάζοντας την εξέλιξη των επαγγελματικών τους προοπτικών.

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ: ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ταλιούρης Ευάγγελος
Δρ. Δημόσιας Πολιτικής και Διακυβέρνησης (Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη) Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου
Χουρδάκης Μαρίνος
Δρ. Δημόσιας Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Διδάσκων στο Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση βασίζεται στη μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής μέσω συντονισμένων πολιτικών. Από τη Συνθήκη της Ρώμης (1957) έως σήμερα, η διαδικασία αυτή έχει εξελιχθεί άνισα, με βασικές αξίες, όπως η κοινωνική δικαιοσύνη, η αειφορία και η δημοκρατία, να παραμένουν κεντρικοί άξονες της ευρωπαϊκής πολιτικής. Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) έχει ενσωματωθεί στη στρατηγική της ΕΕ ως μέσο σύνδεσης των επιχειρήσεων με την κοινωνική ανάπτυξη και την απασχόληση, ειδικά για ευάλωτες ομάδες, όπως οι νέοι και οι NEETs (Not in Employment, Education, or Training). Ο στόχος της παρούσας μελέτης είναι να αναλύσει τον ρόλο της ΕΚΕ στη διαμόρφωση πολιτικών κοινωνικής ευθύνης στην ΕΕ και τη συμβολή της στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης 2030. Ειδικότερα, διερευνάται πώς οι πολιτικές της ΕΕ για την ΕΚΕ επηρεάζουν την κοινωνική ενσωμάτωση των νέων και πώς σχετίζονται με τις αρχές της δίκαιης και αειφόρου ανάπτυξης. Η μεθοδολογία της μελέτης στηρίζεται στην ανάλυση δευτερογενών δεδομένων, όπως επίσημες εκθέσεις της ΕΕ και στρατηγικές για την ΕΚΕ και τους Στόχους 2030, καθώς και σε ανάλυση περιεχομένου σχετικής βιβλιογραφίας. Παράλληλα, μέσω συγκριτικής μελέτης, εξετάζονται οι επιπτώσεις της ΕΚΕ σε διαφορετικά κράτη-μέλη και στον ιδιωτικό τομέα. Τα ευρήματα της έρευνας αναμένεται να συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της εταιρικής υπευθυνότητας, παρέχοντας προτάσεις για την ενίσχυση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης των νέων.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΔΕΣΜΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ/ΚΗΔΕΜΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Χαροκοπάκη Αργυρώ
Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΔΙΠ)
Κυριακίδου Μαρία
Ψυχολόγος,Ψυχοθεραπεύτρια, Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμούου
Νανόπουλος Πάνος
Οικονομολόγος MSc., Εφαρμοσμένη Στατιστική, Χρηματοοικονομικά

Στόχο της παρούσης έρευνας αποτέλεσε η διερεύνηση του είδους δεσμού με τους γονείς/κηδεμόνες αναφορικά με τη σχέση που μπορεί να παρουσιάζει με τα επίπεδα Επαγγελματικής Προσαρμοστικότητας και τις επιμέρους διαστάσεις αυτής (Ενδιαφέρον, Έλεγχος, Περιέργεια, Αυτοπεποίθηση) καθώς και με τον Οραματισμό του μέλλοντος εφήβων σε δείγμα 122 μαθητών και μαθητριών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Παράλληλα, διερευνήθηκαν και αναδείχθηκαν διαφορές ως προς τα δημογραφικά στοιχεία στις υπό εξέταση μεταβλητές (φύλο, τάξη, σχολική επίδοση). Τα ευρήματα έδειξαν ότι οι έφηβοι που διατηρούν ασφαλή δεσμό προσκόλλησης με τους γονείς/κηδεμόνες παρουσιάζουν υψηλότερα επίπεδα επαγγελματικής προσαρμοστικότητας γενικά και στις επιμέρους διαστάσεις αυτής καθώς και υψηλότερα επίπεδα οραματισμού μέλλοντος. Τα

αποτελέσματα συζητούνται υπό το πρίσμα της πρακτικής αξιοποίησής τους στο πλαίσιο συμβουλευτικών παρεμβάσεων Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην ομάδα-στόχο.

Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ, ΩΣ ΜΟΧΛΟΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ , ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ.

Χαλιώτου Αικατερίνη
ΠΕΔιοικ - ερευνήτρια D.E.A Ανθρωπιστικών κ΄Κοινωνικών Επιστημών
Νόσιος Μάριος
Υποψήφιος Διδάκτωρ,Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Κουτσουπιάς Νικόλαος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Η παρούσα έρευνα είχε στόχο να διερευνηθούν και να αναλυθούν οι επαγγελματικές πρακτικές των Συμβούλων σχολικού και επαγγελματικού προσανατολισμού, με κυρίαρχη πρακτική , αυτή της ατομικής συμβουλευτικής.Οι συναντήσεις συμβούλων- μαθητών και το περιεχόμενο τους αποτέλεσαν το αντικείμενο της έρευνας με επίκεντρο τον λόγο του Συμβούλου,κατα τη διάρκεια της ατομικής συμβουλευτικής συνέντευξης.Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, για την επίτευξη των στόχων της ποιοτικής αυτής έρευνας, ηταν η προσέγγιση για την διερεύνηση και αναλυση των δεξιοτήτων της συμβουλευτικής , τις οποίες διαθέτουν και χρησιμοποιούν κατα τη διάρκεια της συμβουλευτικής διαδικασίας, οι σύμβουλοι.Ο λόγος λοιπόν των συμβούλων, αναλύθηκε και μελετήθηκε, έχοντας το θεωρητικό πλαίσιο της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου.Η ανάλυση έγινε με βάση α) τις θεματικές και β) τα επιστημονικά διεθνώς αναγνωριμένα κριτήρια στην διαδικασία της συμβουλευτικής. Ως μεθοδολογικό εργαλείο εφαρμόστηκε ,εκτός την χειρόγραφη μελέτη και ανάλυση των κειμένων που προέκυψαν απο τις συναντήσεις συμβουλευτικής μεταξύ συμβούλων και μαθητών, το ανοιχτό λογισμικό RQDA3.Ανοιχτό λογισμικό ποιοτικής ανάλυσης, RQDA3, που αποτελεί πρόσθετο πακέτο της γλώσσας R, η οποία απολαμβάνει σημαντικής αποδοχής απο ευρύ φασμα επιστημονικών πεδίων. Βιβλιογραφικές Αναφορές:1) Fairclough Norman ,Critical Discourse Analysis,2013,api.taylorfrancis.com, 2)J.Guichard, M Huteau - Psychologie de l'orientation ,books.google.com 3) Orientation et insertion professionnelle: 75 concepts clés,J Guichard, M Huteau - 2022 - books.google.com

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ.

Βλασσόπουλος Γεράσιμος
Εκπαιδευτικός ΠΕ82, Σύμβουλος Σταδιοδρομίας, MSc, PhD

Η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης ενισχύει το άτομο στην επαγγελτική του εξέλιξη. Επαγγελματική ικανοποίηση δεν υφίσταται, εάν δεν γίνει η επιλογή του κατάλληλου επαγγέλματος. Η Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς βοηθά τους νέους να επιλέξουν τη μελλοντική τους επαγγελματική πορεία. Σκοπός της ανάλυσης ήταν η διερεύνηση της ποιότητας του ΣΕΠ και η μελέτη των μεταβλητών που επιδρούν στην επιλογή επαγγέλματος. Το ερευνητικό ερώτημα αφορούσε το βαθμό ικανοποίησης από τον ΣΕΠ

που παρέχει το σχολείο. Για τη διερεύνηση του ΣΕΠ, εφαρμόστηκε μικτή δειγματοληψία (Στρωματοποιημένη και κατά Συστάδες) για τους 382 εκπαιδευτικούς, 594 μαθητές και 344 σπουδαστές. Για την επιλογή των 180 αποφοίτων εφαρμόστηκε απλή τυχαία δειγματοληψία. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στους ν. Κυκλάδων και Αττικής τον 05/2021.

Τα δεδομένα συλλέχθηκαν στο LimeSurvey. Η στατιστική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με το SPSS 29ης έκδοσης και περιλαμβάνει: Περιγραφική στατιστική, Έλεγχο αξιοπιστίας της κλίμακας μέτρησης με τον δείκτη Cronbach's Alpha, Chi-square test , Έλεγχο κανονικότητας, Two-Way ANOVA, Post Hoc Test.

Μεταβλητές που ΕΠΙΔΡΟΥΝ στην επιλογή επαγγέλματος είναι η επάρκεια γνώσεων των εκπαιδευτικών στον ΣΕΠ, ($p<0.001$), η πραγματοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων από ειδικούς εντός σχολείου, ($p<0.001$), η πραγματοποίηση επισκέψεων σε επαγγελματικούς χώρους, ($p<0.001$), η συμμετοχή σε δράσεις κινητικότητας, Erasmus+, ($p<0.001$), η βοήθεια ψυχολόγου, ($p<0.001$), η συναισθηματική ωριμότητα, ($p<0.001$), η ετοιμότητα για άσκηση επαγγέλματος μετά την αποφοίτηση, ($p<0.001$), η απορροφησιμότητα στην αγορά εργασίας, ($p<0.001$) και η κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων, ($p<0.001$). Μεταβλητές που ΔΕΝ ΕΠΙΔΡΟΥΝ στην επιλογή επαγγέλματος είναι η σύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας, ($p=0.084$), οι απόψεις των γονέων, ($p=0.118$) και η προσφορά κινήτρων, ($p<0.013$).

Ο ΣΕΠ βοηθά στην επιλογή επαγγέλματος ωστόσο οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να ενημερωθούν σε θέματα ΣΕΠ, να βελτιώσουν τον τρόπο διδασκαλίας του μαθήματος, να ενημερώνουν τους μαθητές, να ενισχύσουν τη συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα και επισκέψεις. Η σωστή ενημέρωση αυξάνει τα ποσοστά αφομοίωσης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας.

ΤΑΣΗ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΑΛΛΟΙ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟΥ

Παπάζογλου Σοφία
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Μυλωνάς Κώστας
Καθηγητής στη "Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Στατιστική στην Ψυχολογία, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ
Γκαρή Αικατερίνη
Καθηγήτρια Κοινωνικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας ΕΚΠΑ
Μαρκατάτου Λίλιαν
Πτυχιούχος Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η τάση για κοινωνικά επιθυμητές απαντήσεις (social desirability) αφορά στην τάση των συμμετεχόντων να απαντούν σε ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς με τέτοιο τρόπο ώστε να δίνουν καλή εικόνα για τον εαυτό τους και οι απαντήσεις αυτές αναμένεται να επιδοκιμαστούν από σημαντικούς άλλους.

Στη ζωή των εφήβων σημαντικοί άλλοι είναι οι γονείς, οι συνομήλικοι και οι καθηγητές, οι οποίοι τους επηρεάζουν σε διάφορους τομείς, όπως οι κοινωνικές σχέσεις και τα κίνητρα για μάθηση, η σχολική επίδοση και η ψυχική υγεία. Οι σημαντικοί άλλοι επιπλέον ασκούν επίδραση στις επαγγελματικές προτιμήσεις και αποφάσεις των νέων.

Στόχος της έρευνας, η οποία εντάσσεται σε ευρύτερη μεταδιδακτορική προσπάθεια, είναι η δημιουργία ερωτηματολογίου μέτρησης της τάσης για κοινωνικά επιθυμητές απαντήσεις, όπου θα

λαμβάνονται υπόψη τα πρόσωπα αναφοράς στα οποία ο ερωτώμενος προσπαθεί να κάνει θετική εντύπωση.

Προκειμένου να διερευνηθούν τα χαρακτηριστικά που θεωρούνται κοινωνικώς επιθυμητά στο ελληνικό πλαίσιο, χορηγήθηκε διαδικτυακά ανοικτή ερώτηση, όπου οι συμμετέχοντες καλούνταν να περιγράψουν ένα άτομο αρεστό στους γονείς, τους συνομηλίκους και στους καθηγητές τους. Με βάση τις απαντήσεις τους, δημιουργήθηκαν αρχικά 368 ερωτήματα. Στη συνέχεια, αυτά ομαδοποιήθηκαν από τέσσερις ανεξάρτητους κριτές, ώστε να καταλήξουμε σε ένα μικρότερο σύνολο 99 ερωτημάτων. Υπολογίστηκε ο βαθμός συμφωνίας μεταξύ των κριτών ως προς την ομαδοποίηση μέσω "Mahalanobis distances" και της μεθόδου "MDS-T".

Στην επόμενη φάση της έρευνας, τα νέα αυτά ερωτήματα θα χορηγηθούν σε δείγμα μαθητών γυμνασίου και λυκείου. Το νέο αυτό ψυχομετρικό εργαλείο θα είναι χρήσιμο στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς θα μπορεί να χορηγείται ταυτόχρονα με μετρήσεις επαγγελματικών ενδιαφερόντων.

Β31. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Κόφφας Στέφανος
Εκπαιδευτικός ΠΕ30

Η δημιουργία, ανάπτυξη και εξέλιξη των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (ΚΣΕ), σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ως ένας από τους βασικούς παράγοντες της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ελλάδα δεν άπτεται μόνο της Οικονομικής Επιστήμης. Η έννοια και η δραστηριοποίησή τους έχει πολυποίκιλες κοινωνικές προεκτάσεις καθώς παρουσιάζει διατομεακότητα και αλληλοσυσχέτιση με τον τρόπο διακυβέρνησης και θεσμικής λειτουργίας, τα νέα κοινωνικά κινήματα και την κοινωνία πολιτών, αλλά και την διασύνδεση με τους οργανισμούς δημοσίου και ιδιωτικού τομέα με οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές συνιστάμενες σε όλα τα επίπεδα των ανθρώπων. Η παρούσα μελέτη διερευνά τα πρωτογενή στοιχεία που σχετίζονται με την δημιουργία Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων στην Ελλάδα και ειδικότερα την πορεία εξέλιξής τους έτσι ώστε να διερευνηθεί η βιωσιμότητα τους, αναφέροντας ως χαρακτηριστικό παράδειγμα την Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Το θεωρητικό υπόβαθρο δημιουργίας των ΚΣΕ βασίζεται στη συνοπτική παρουσίαση της ελληνικής και τη διεθνούς βιβλιογραφίας και των όσων προβλέπονται από την Ελληνική Νομοθεσία και αφορούν τους τρόπους άσκησης της δραστηριοποίησής τους. Για την διερεύνηση της εξελικτικής τους πορείας διαχρονικά, χρησιμοποιεί την παράθεση στοιχείων που αντλήθηκαν από το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, η οποία είναι η μοναδική ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται από το Τμήμα Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, όπου είναι υποχρεωμένοι να εγγράφονται οι ΚΣΕ. Μέσα από τα καταγεγραμμένα στοιχεία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας είναι εφικτή η περιγραφική αποτύπωση των δεδομένων που αφορούν την πορεία όλων των ΚΣΕ από την στιγμή της δημιουργίας έως τον μετασχηματισμό ή τον τερματισμό της λειτουργίας τους στην

Ελλάδα. Το γεγονός αυτό μπορεί να βοηθήσει στο να αντληθούν χρήσιμα συμπεράσματα όσον αφορά τη βιωσιμότητά τους και πιθανές βελτιώσεις στη αποτελεσματικότητα του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας τους.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Βασιλειάδου Πολύμνια
Φιλόλογος-Αναπληρώτρια προϊσταμένη Δ/νσης προγραμματισμού,πληροφορικής και χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου

Η εισήγηση έχει ως αντικειμενικό σκοπό να εξετάσει τις απόψεις των κοινωνικών επιχειρηματιών όσον αφορά την εκπαίδευση και την ανάπτυξή τους στο Νομό Θεσσαλονίκης.

Ως επιμέρους στόχοι της έρευνας έχουν καθοριστεί οι κάτωθι:

Α) Να διερευνηθούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες των κοινωνικών επιχειρηματιών όπως τις αντιλαμβάνονται οι ίδιοι,

Β) Να αποτιμηθεί η εκπαίδευση που λαμβάνουν οι κοινωνικοί επιχειρηματίες σήμερα,

Γ) Να διακριβωθεί ποια μορφή εκπαίδευσης θεωρούν οι κοινωνικοί επιχειρηματίες την καταλληλότερη για εκείνους.

Η έρευνα διεξήχθη στις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του Νομού Θεσσαλονίκης το καλοκαίρι του 2021. Ειδικότερα οι κοινωνικοί επιχειρηματίες τέθηκαν ενώπιον μια διαδικασίας συνέντευξης, με σκοπό να διερευνηθούν:

1) Ποιες είναι οι εκπαιδευτικές ανάγκες των σύγχρονων κοινωνικών επιχειρηματιών;

2) Πώς αποτιμάται η παρεχόμενη εκπαίδευση των κοινωνικών επιχειρηματιών;

3)Ποια θεωρείται η καταλληλότερη μορφή εκπαίδευσης των κοινωνικών επιχειρηματιών;

Για το σκοπό αυτό επιλέχθηκαν είκοσι ένα (21) επιχειρηματίες που ρωτήθηκαν για όλα τα παραπάνω ζητήματα, ώστε να αντληθούν οι απαραίτητες για την έρευνα πληροφορίες και αποτιμήσεις με τη χρήση ενός εργαλείου λήψης ερευνητικής συνέντευξης.

Ο έλεγχος των ερευνητικών ερωτημάτων κατέδειξε ότι η πλειοψηφία των κοινωνικών επιχειρηματιών δηλώνει την ανάγκη να εκπαιδευτεί, επιθυμεί να λάβει κοινωνική επιχειρηματική επιμόρφωση, ενώ αποτιμώνται θετικά από το 1/3 των κοινωνικών επιχειρηματιών οι εκπαιδευτικές τους εμπειρίες και η συνεργασία τους με τα δίκτυα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Επιπλέον οι κοινωνικοί επιχειρηματίες θεωρούν την επαγγελματική κατάρτιση και τη μη τυπική και άτυπη επιμόρφωση ως τις καταλληλότερες για αυτούς μορφές εκπαίδευσης.

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ESEE

Πάρλαλης Σταύρος
Frederick University / Αναπληρωτής Καθηγητής
Αντωνίου Μαρία
Συντονίστρια ΕΣΣΕ Λευκωσίας

Η παρουσίαση αυτή επιδιώκει να παρουσιάσει τα ευρήματα του έργου "Empowerment of Social Entrepreneurship Ecosystem" (ESEE) (Μάιος 2024-Απρίλιος 2025), το οποίο αποσκοπούσε στην ενίσχυση των δεξιοτήτων των επαγγελματιών που εμπλέκονται σε κοινωνικές επιχειρήσεις. Το έργο χρηματοδοτήθηκε στα πλαίσια του Erasmus+ και επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη

ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο επιδιώκει να εξοπλίσει τους επίδοξους κοινωνικούς επιχειρηματίες με τα απαραίτητα εργαλεία και τις γνώσεις για τη δημιουργία βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων που δίνουν προτεραιότητα στον κοινωνικό αντίκτυπο, παράλληλα με την οικονομική βιωσιμότητα.

Οι εκπαιδευτικές ενότητες που αναπτύχθηκαν πέτυχαν να καλύψουν βασικά θέματα όπως ο ορισμός των κοινωνικών επιχειρήσεων, η χρήση του καμβά κοινωνικής επιχειρηματικότητας, η μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου και η αποτελεσματική επικοινωνία του αντίκτυπου αυτού στους ενδιαφερόμενους συμμετέχοντες. Μέσα από ένα μείγμα θεωρητικών πλαισίων και πρακτικών ασκήσεων, οι συμμετέχοντες απέκτησαν γνώσεις σχετικά με τα κρίσιμα συστατικά των επιτυχημένων κοινωνικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των στρατηγικών με γνώμονα την αποστολή, των καινοτόμων προσεγγίσεων και της σημασίας της λογοδοσίας και της διαφάνειας.

Τα βασικά ευρήματα του έργου ανέδειξαν το γεγονός ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις πρέπει να περιηγηθούν στην πολύπλοκη ισορροπία μεταξύ κέρδους και σκοπού για να επιτύχουν μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Το έργο τόνισε τη σημασία της μέτρησης του κοινωνικού αντίκτυπου όχι μόνο για τη λογοδοσία αλλά και για τη συνεχή βελτίωση και τη δέσμευση των ενδιαφερόμενων μερών. Επίσης, το έργο ESEE χρησίμευσε ως ζωτικός πόρος για την προώθηση ενός ισχυρού δικτύου επαγγελματιών που ενδιαφέρονται για την κοινωνική επιχειρηματικότητα και παράλληλα αναζητούν και επιδιώκουν να προωθήσουν θετικές αλλαγές στις κοινότητές τους. Οι συμμετέχοντες έλαβαν χρήσιμες ιδέες και μια βαθύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά η δύναμη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ενδυνάμωση του οικοσυστήματος της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στη Κύπρο και τη δημιουργία ουσιαστικού κοινωνικού μετασχηματισμού στον Κυπριακό χώρο.

Β32. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΜΟΥΣΙΚΟΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Παπαδάκης Δημήτριος
Επιστημονικός συνεργάτης της πανεπιστημιακής ψυχιατρικής κλινικής Π.Α.Γ.Ν.Η

Οι επιστημονικές καινοτομίες, έχουν στόχο τη βελτίωση της ανθρώπινης υπάρξεως και παράλληλα εισέρχονται σε μία πιο ουσιαστική νέα φάση εφαρμογής. Οι λέξεις κλειδιά του συνεδρίου είναι, Ψυχολογία και Ψυχοεκπαίδευση. Θεωρώ ότι καταλαμβάνουν την έννοια της πρόσκλησης και πρόκλησης της Μουσικοψυχοθεραπείας, η οποία ως μια νέα επιστήμη αγγίζει τις σχέσεις της θεραπείας της ανθρώπινης υπάρξεως η οποία αξίζει την Μουσικοψυχοθεραπευτική προσέγγιση.

Από την πλευρά της η Μουσικοψυχοθεραπευτική ανθρωποκεντρική παρέμβαση ως μια επιστημονική καινοτόμος κατεύθυνση που από την ίδρυσή της χρησιμοποιεί ως τεχνικό εργαλείο τη μουσική, με τον προαναφερόμενο τίτλο λαμβάνει και επίσημα πλέον κλινική χρήση η Βυζαντινή μουσική, μέσω της οποίας, ως Μουσικοψυχοθεραπεία στη θεραπεία της σχιζοφρένειας, από το 2016 πραγματεύομαι στην πανεπιστημιακή ψυχιατρική κλινική του Πα.Γ.Ν.Η Ηρακλείου Κρήτης. Μαζί με την ομάδα μας, επικεντρωνόμαστε στην Personal and group music therapy των ασθενών.

Παρόμοια καινοτόμα έρευνα δεν έχει γίνει ποτέ στην Ελλάδα ούτε στο εξωτερικό. Η εισήγηση αναφέρεται στο ρόλο που μπορεί να ασκήσει η Μουσικοψυχοθεραπεία πλέον και μέσω της Βυζαντινής μουσικής, γιατί σύμφωνα με τους Πατέρες αποτελεί τέχνη προσευχής, τέχνη πνευματική, τέχνη θεραπευτική και αποτελεί συστατικό της λατρείας ως φυγή ελευθερίας και τελειοποιημένης αυτοπραγμάτωσης.

Η Μουσικοψυχοθεραπεία μέσω της χρήσης των ύμνων εναρμονίστηκε στο θεολογικό της λόγο, στο δόγμα και τα λατρευτικά συναισθήματα αφού, το δημιούργημα αντανακλά τον δημιουργό, και οι μουσικοθεραπευτικές μελωδίες αποτελούν έκφραση και φυσική προέκταση της ψυχοσύνθεσης , η οποία είναι η αγώγιμη θεραπεία της ψυχής που καλείται να ερμηνεύσει τον κόσμο μέσα από τη θεραπεία με μετάνοια, σωφροσύνη, σύνεση ανωτερότητα και η οποία επιτυγχάνεται, με το δημιουργικό μουσικό αυτοσχεδιασμό οδηγώντας τον άνθρωπο στην αυτοπραγμάτωση του.

COACHING ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ : ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Δόλογλου Μαρία
Διδάκτορας Ηγεσίας και Οργανωσιακής ψυχολογίας ΟΠΑ/μεταδιδακτορική ερευνήτρια
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Το coaching έχει αναδειχθεί ως μια καινοτόμος προσέγγιση για την προαγωγή της ευημερίας των εκπαιδευτικών, εστιάζοντας στην προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη και ενισχύοντας την ψυχική τους ανθεκτικότητα.

Μέσα από το coaching, οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να εντοπίσουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, να διαχειριστούν το άγχος τους αποτελεσματικά και να αναπτύξουν δεξιότητες που τους επιτρέπουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του ρόλου τους. Η διαδικασία προσφέρει ένα ασφαλές περιβάλλον, όπου οι εκπαιδευτικοί μπορούν να θέσουν στόχους, να αναπτύξουν στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων και να ενισχύσουν την αυτογνωσία και την αυτοπεποίθησή τους.

Ένα βασικό πλεονέκτημα του coaching είναι η εξατομικευμένη προσέγγιση, που προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε εκπαιδευτικού. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν να διαχειρίζονται την επαγγελματική πίεση, να βελτιώνουν την επικοινωνία τους με μαθητές και συναδέλφους, και να χτίζουν υγιείς προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις.

Τα αποτελέσματα του coaching περιλαμβάνουν την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας, την αύξηση της επαγγελματικής ικανοποίησης και τη βελτίωση του αισθήματος ευημερίας. Παράλληλα, η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών μέσω αυτής της διαδικασίας συμβάλλει στη δημιουργία ενός θετικού μαθησιακού περιβάλλοντος, με πολλαπλά οφέλη για την εκπαιδευτική κοινότητα.

Η εισήγηση εξετάζει τη συμβολή του coaching στην ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας των εκπαιδευτικών, αναλύοντας τη θεωρητική βάση, τις εφαρμοζόμενες μεθόδους και τα οφέλη της διαδικασίας. Παράλληλα, παρουσιάζονται εμπειρικά δεδομένα και παραδείγματα καλών πρακτικών που καταδεικνύουν τη θετική επίδραση του coaching στην επαγγελματική ικανοποίηση, την αποτελεσματικότητα και την ψυχική ευημερία των εκπαιδευτικών.

Τα ευρήματα υπογραμμίζουν τη σημασία της υιοθέτησης του coaching ως στρατηγική ενίσχυσης της εκπαιδευτικής κοινότητας, προσφέροντας πρακτικές συστάσεις για την εφαρμογή του σε σχολικές δομές και προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης.

Συμπερασματικά, το coaching αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την ενίσχυση της ευημερίας των εκπαιδευτικών, εφοδιάζοντάς τους με πρακτικές στρατηγικές για την προσωπική και

επαγγελματική τους ανάπτυξη, ώστε να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις του ρόλου τους με αυτοπεποίθηση και αποτελεσματικότητα.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Νικηφόρου Παρασκευή
ΠΕ-23 Ψυχολόγος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου

Ο 21ος αιώνας χαρακτηρίζεται από αρκετές προκλήσεις αλλά και δυσκολίες στον μαθητικό πληθυσμό. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων και η θετική διαχείριση των δυσκολιών τους αποτελούν το ζητούμενο για τους μαθητές, στην εποχή των μεγάλων τεχνολογικών εξελίξεων αλλά και των γρήγορων κοινωνικοοικονομικών αλλαγών. Η παρούσα εισήγηση έχει ως σκοπό τη διερεύνηση των σχέσεων των δυνατοτήτων και δυσκολιών, με την ηλικία, το φύλο, τον αριθμό καλών φίλων στη τάξη και τον βαθμό αρέσκειας του σχολείου. Οι συμμετέχοντες ήταν 120 μαθητές/τριες, ηλικίας 10-12 ετών, δημοτικών σχολείων της πόλης του Ηρακλείου. Το ερευνητικό εργαλείο που αξιοποιήθηκε ήταν η Κλίμακα Δυνατοτήτων και Δυσκολιών (Strengths and Difficulties Questionnaire), προσαρμοσμένο στην Ελληνική γλώσσα. Συνίσταται από δυο υποκλίμακες: δυνατοτήτων (strengths) θετική κοινωνική συμπεριφορά (prosocial behavior) και δυσκολιών (difficulties) υπερκινητικότητα (hyperactivity), συναισθηματικά συμπτώματα (emotional symptoms), προβλήματα συμπεριφοράς (conduct problems) και προβλήματα με συνομηλίκους (peer problems). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, η επίδραση της ηλικίας βρέθηκε να επηρεάζει σημαντικά τα προβλήματα συμπεριφοράς με τους άλλους. Η αλληλεπίδραση ηλικίας και φύλου επηρεάζει τα προβλήματα με συνομηλίκους. Επιπλέον, η αλληλεπίδραση βαθμού αρέσκειας του σχολείου, του αριθμού των καλών φίλων με την ηλικία επηρεάζουν τόσο τη θετική κοινωνική συμπεριφορά, αλλά και τις αρνητικές διαστάσεις της ψυχοκοινωνικής προσαρμογής. Περαιτέρω έρευνες, με τη συμμετοχή και άλλων διαμεσολαβητικών παραγόντων, είναι απαραίτητες για την γενίκευση και την εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων. Η έγκαιρη αναγνώριση των δυνατοτήτων και των ψυχοκοινωνικών δυσκολιών των μαθητών και οι ακολουθούμενες κατάλληλες θετικές ψυχολογικές παρεμβάσεις είναι δυνατόν να συμβάλλουν, αντίστοιχα, στην αξιοποίηση και στη διαχείρισή τους. Τα αποτελέσματα της παρούσας μικρής κλίμακας έρευνας θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων/δράσεων στα σχολεία και άλλων υποστηρικτικών δομών για την προαγωγή της ψυχικής ευημερίας των μαθητών.

.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΜΙΣΟΥΣ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Νικηφόρου Παρασκευή
ΠΕ-23 Ψυχολόγος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου

Τα τελευταία χρόνια, λόγω των τεράστιων κοινωνικο-οικονομικών αλλαγών, η επιστημονική κοινότητα εστιάζει το ενδιαφέρον της στη ψυχοκοινωνική προσαρμογή των μαθητών, η οποία αποτελεί μια πολυδιάστατη έννοια στην οποία ο μαθητής καλείται να επιτύχει μια σειρά αναπτυξιακών στόχων σε σωματικό, μαθησιακό, ψυχοσυναισθηματικό και κοινωνικό επίπεδο. Η παρούσα εισήγηση έχει ως σκοπό την αξιολόγηση των διαστάσεων της ψυχοκοινωνικής

προσαρμογής και τη διερεύνηση των σχέσεων της με την ηλικία, το φύλο, τον αριθμό καλών φίλων στην τάξη και τον βαθμό αρέσκειας του σχολείου. Το τυχαίο δείγμα ευκολίας αποτελούνταν από 107 μαθητές, ηλικίας 13-15 ετών, γυμνασίων της πόλης του Ηρακλείου. Το ερευνητικό εργαλείο ήταν ερωτηματολόγιο αυτοαναφοράς, προσαρμοσμένο στην Ελληνική γλώσσα κλίμακα (SDQ) (Strengths and Difficulties). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, η επίδραση της ηλικίας βρέθηκε να επηρεάζει σημαντικά τα προβλήματα σύνδεσης με τους άλλους. Η αλληλεπίδραση ηλικίας και φύλου επηρεάζει τα προβλήματα με συνομηλίκους. Επιπλέον, η αλληλεπίδραση βαθμού αρέσκειας του σχολείου, του αριθμού των καλών φίλων με την ηλικία επηρεάζουν τόσο τη θετική κοινωνική συμπεριφορά, αλλά και τις αρνητικές διαστάσεις της ψυχοκοινωνικής προσαρμογής. Περαιτέρω έρευνες, με την συμμετοχή και άλλων διαμεσολαβητικών/ρυθμιστικών παραγόντων, κρίνονται απαραίτητες για τη γενίκευση και την εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων. Η παρούσα έρευνα ενδεχομένως να έχει μια μικρή συμβολή στην συμβουλευτική υποστήριξη των μελών του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού καθώς και στην έγκαιρη αναγνώριση των ψυχοκοινωνικών δυσκολιών των μαθητών ώστε να προβαίνουν σε κατάλληλες ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις για την πρόληψη και την αντιμετώπισή τους.

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΓΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ, ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΓΚΕΣ

Χατζημανωλάκης Μιχαήλ
Εκπαιδευτικός ΠΕ79.01

Στην παρούσα εισήγηση πραγματοποιείται επισκόπηση του επιστημονικού διαλόγου και των δημόσιων πολιτικών, αναφορικά με τις υπηρεσίες έγκαιρης παρέμβασης και θεραπείας εφήβων-νέων. Πιο συγκεκριμένα, συγκεντρώνονται επίκαιρες προκλήσεις και επιμέρους προτάσεις αντιμετώπισης, όπως έχουν αναπτυχθεί στις διεθνείς και εθνικές πολιτικές. Ακόμα, διατυπώνονται προτάσεις δημόσιας πολιτικής, για την βελτίωση της ψυχικής υγείας και ευεξίας εφήβων-νέων.

Αναφορικά, οι παρεμβάσεις έγκαιρης παρέμβασης και θεραπείας αποτελούν κύριο στόχο δημοσιών πολιτικών, στρατηγικών, και σχεδίων προώθησης και προαγωγής της ψυχικής υγείας για την τρέχουσα δεκαετία. Η πανδημία COVID-19, από την μία πλευρά είχε αρνητικές επιπτώσεις στην ψυχική υγεία και αρνητικές επιδράσεις στον κοινωνικό-οικονομικό τομέα. Από την άλλη πλευρά, ανέδειξε την σημασία της ψυχικής υγείας και αυξημένο ενδιαφέρον για την βελτίωση της,

Εκτιμάται ότι οι προκλήσεις που παρουσιάζονται μπορούν να αντιμετωπιστούν. Όμως, σχετικές εξελίξεις και εξωγενείς παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν την υλοποίηση των δημόσιων πολιτικών. Μια εργαλειοθήκη καλών πρακτικών, με τις κατάλληλες προσαρμογές, για την αντιμετώπιση αρνητικών εξελίξεων, βάση δεικτών και προβλέψεων αποτελεί ασφαλές μέτρο.

Η ηλικιακή ομάδα εφήβων-νέων αναδεικνύεται σε κρίσιμης σημασίας ομάδα-στόχο παρεμβάσεων έγκαιρης παρέμβασης και θεραπείας. Με τους εφήβους στο επίκεντρο αναδεικνύεται η κρισιμότητα του ρόλου του σχολείου, ως κύριου χώρου πρώιμης, συνεχούς, και τακτικής παρέμβασης, όπου οι σχολικοί ψυχολόγοι αποτελούν τους κατεξοχήν επαγγελματίες ψυχικής υγείας και κρίνεται αναγκαίο να ενισχυθούν περαιτέρω.

Επίσης, παρουσιάζεται έλλειψη συστηματικής και διαχρονικής καταγραφής επιδημιολογικών δεδομένων ψυχικής υγείας, ιδιαίτερα σε εθνικό επίπεδο. Προτείνεται η ένταξη της στο πρόγραμμα EU4Health 2021-2027, και η εφαρμογή της ιδιαίτερα για παιδία-εφήβους-νέους διαμέσου των σχολικών ψυχολόγων.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αβδελίδου Ευαγγελία
Σχολική ψυχολόγος διδακτόρισσα παιδαγωγικού τμήματος δημοτικής εκπαίδευσης, αριστοτέλειο πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Χατζηπέμου Θεολόγος
Επίκουρος καθηγητής κοινωνικής εργασίας στην Εκπαίδευση τμήμα κοινωνικής εργασίας, πανεπιστήμιο δυτικής αττικής

Η εισήγηση έχει ως σκοπό: (α) να αναδείξει τη χρησιμότητα του κινηματογράφου ως εργαλείο εργασίας στο πλαίσιο προγραμμάτων πρόληψης στο σχολείο και (β) να παρουσιάσει τις δυνατότητες εφαρμογής της κινηματογραφικής εκπαίδευσης για την επεξεργασία ζητημάτων διαφορετικότητας. Η εφαρμογή των προγραμμάτων πρόληψης στο σχολικό πλαίσιο έχει σκοπό τη φροντίδα της ψυχικής υγείας και της ψυχικής ανθεκτικότητας των παιδιών, σε μία εποχή όπου οι ψυχοκοινωνικές προκλήσεις είναι πολυάριθμες και η ευαισθητοποίηση στη διαφορετικότητα μία αναγκαιότητα. Τα προγράμματα πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης ψυχικής υγείας έχουν στόχους την προαγωγή της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης και υγείας των μαθητών/τριών, καθώς και παρεμβάσεις που απευθύνονται σε ομάδες του μαθητικού πληθυσμού με την ομαλή ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη σε κίνδυνο, αντίστοιχα. Τα προγράμματα πρόληψης σχεδιάζονται και πραγματοποιούνται από τους σχολικούς ψυχολόγους και/η τους σχολικούς κοινωνικούς λειτουργούς, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, τη διεύθυνση του σχολείου και τους γονείς. Παράλληλα, σύμφωνα με τη διεθνή ερευνητική δραστηριότητα, η κινηματογραφική εκπαίδευση αποτελεί ένα μέσο που μπορεί να αξιοποιηθεί γόνιμα κατά τη διεξαγωγή προγραμμάτων πρόληψης, ειδικά στην επεξεργασία περίπλοκων ζητημάτων, όπως αυτό της διαφορετικότητας. Παρακολουθώντας κινηματογραφικές ταινίες, τα παιδιά διευκολύνονται ως προς τη συναισθηματική έκφρασή τους, ενώ ανακαλύπτουν έναν χώρο διαπραγμάτευσης των σχέσεών τους με τον εαυτό τους, μεταξύ τους, με τους σημαντικούς ενήλικες (εκπαιδευτικούς - γονείς) αλλά και με στερεότυπες αντιλήψεις που αιωρούνται στην κοινωνική πραγματικότητα. Στο πλαίσιο της εισήγησης θα αναφερθούμε τόσο στη θεωρητική τεκμηρίωση του τρόπου σχεδιασμού των προγραμμάτων πρόληψης κινηματογραφικής εκπαίδευσης για την ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών στη διαφορετικότητα, όσο και σε παραδείγματα εφαρμογής αντίστοιχων προγραμμάτων, με την προβολή και τον σχολιασμό παραδειγμάτων αποσπασμάτων κινηματογραφικών ταινιών.

ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΟΝΕΪΚΟΤΗΤΑΣ: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Μαθιουδάκη Μαρία
Ψυχολόγος - Ειδ/νη Ψυχοθεραπεύτρια

Στον περίπλοκο χορό της ανθρώπινης σύνδεσης, το αμοιβαίο παιχνίδι μεταξύ της νευροφυσιολογίας και της γονεϊκότητας αποτελεί ένα συναρπαστικό αλλά ελάχιστα διερευνημένο πεδίο. Εξετάζοντας, μέσα από τα υπάρχοντα βιβλιογραφικά δεδομένα, βασικές περιοχές του εγκεφάλου, ορμόνες και νευρικές οδούς που εμπλέκονται στη φροντίδα και την ανατροφή των

παιδιών, η ομιλία θα υπογραμμίσει πώς η νευροεπιστήμη έχει παράσχει πολύτιμες γνώσεις για τον τρόπο με τον οποίο οι γονείς αλληλοεπιδρούν με τα παιδιά τους. Παρά ωστόσο τις ενδιαφέρουσες προοπτικές, η διερεύνηση της νευροανατομίας στο πλαίσιο της γονικής προσέγγισης παραμένει περιορισμένη στην υπάρχουσα βιβλιογραφία. Ενώ ποικίλες νευρονικές περιοχές έχουν εξεταστεί εκτενώς σε διάφορες κοινωνικές και γνωστικές διαδικασίες, ο ρόλος τους στις λεπτομέρειες της γονικής συμπεριφοράς και στην δυναμική της ανατροφής ενός παιδιού δεν έχει ακόμη αναλυθεί πλήρως. Στην παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση ως εκ τούτου, θα συζητηθούν πρακτικές συμβουλές για την ενσωμάτωση κάποιων εκ των νευροβιολογικών αρχών στις καθημερινές πρακτικές ανατροφής των παιδιών, με έμφαση σε στρατηγικές που υποστηρίζουν την υγιή συναισθηματική ρύθμιση, την ασφαλή προσκόλληση και την ανθεκτικότητα στα παιδιά. Συμπερασματικά αυτή η έρευνα μπορεί να φωτίσει χρήσιμα σημεία που αφορούν τον μηχανισμό του γονεϊκού ρόλου, προσφέροντας παράλληλα προτάσεις βασισμένες σε τεκμηριωμένα στοιχεία, τόσο σε εκπαιδευτικούς όσο και γονείς, για την δημιουργία πλαισίων, τα οποία θα προάγουν τη βέλτιστη μάθηση και ευημερία.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

Τάσιου Κυριακή
Εκπαιδευτικός ΠΕ70.ΕΑΕ, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου-Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
Νικολάου Ελένη
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η οικογένεια αποτελεί το πρωταρχικό σύστημα που πλαισιώνει το άτομο ήδη από τα πρώτα στάδια της ζωής του, ενώ αποτελεί καθοριστικό παράγοντα διαμόρφωσης των αναπτυξιακών επιτευγμάτων των παιδιών. Η οικογενειακή ανθεκτικότητα αποτελεί μια κρίσιμη διάσταση της οικογενειακής λειτουργίας και περιγράφει την ικανότητα της οικογένειας να ανακάμπτει, ξεπερνώντας τις προκλήσεις και τις στρεσογόνες καταστάσεις της ζωής, καταλήγοντας περισσότερο ενισχυμένη. Σε αυτό το πλαίσιο, τα προγράμματα παρέμβασης που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικογενειών έχουν αναδειχθεί ως σημαντικά εργαλεία για την υποστήριξη των γονέων και των παιδιών τους. Η παρούσα εργασία αποτελεί μια βιβλιογραφική ανασκόπηση που παρουσιάζει και αναλύει επιστημονικά τεκμηριωμένα προγράμματα παρέμβασης που στοχεύουν στην ενίσχυση της οικογενειακής ανθεκτικότητας, με σκοπό την υποστήριξη των οικογενειών σε συνθήκες κρίσης και δυσκολιών. Οι στρατηγικές παρέμβασης στοχεύουν να ενισχύσουν τους οικογενειακούς δεσμούς, τους ατομικούς και συλλογικούς πόρους της οικογένειας, αλλά και να αναπτύξουν μηχανισμούς προσαρμογής και αντοχής απέναντι στις προκλήσεις. Εξετάζονται διάφοροι τύποι προγραμμάτων, όπως αυτά που επικεντρώνονται στην ενίσχυση των γονικών δεξιοτήτων, στην ανάπτυξη κοινωνικών υποστηρικτικών δικτύων, στην ψυχολογική υποστήριξη καθώς και στην εκπαίδευση στην επίλυση προβλημάτων. Η παρουσίαση αυτή εξετάζει τις βασικές αρχές των εν λόγω προγραμμάτων, τα χαρακτηριστικά των παρεμβάσεων εκείνων που έχουν χαρακτηριστεί επιτυχημένες, ενώ αξιολογούνται τα αποτελέσματά τους και η σημασία της συνεργασίας μεταξύ φορέων και κοινοτήτων για την αποτελεσματική υποστήριξη των οικογενειών. Η ανασκόπηση αυτή αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση των προγραμμάτων παρέμβασης και να προσφέρει χρήσιμα δεδομένα για τη διαμόρφωση νέων στρατηγικών παρέμβασης σε επίπεδο κοινοτικών και πολιτικών πρακτικών.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΑ: ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ ΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ, ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΥΡΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βότη Θεοδώρα
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια- Τμήμα Φιλοσοφίας (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)

Η εσωτερική γλώσσα και η εσωτερική εμπειρία αποτελούν δύο διακριτές αλλά αλληλένδετες πτυχές της ανθρώπινης συνείδησης και γνωστικής λειτουργίας. Ενώ η εσωτερική γλώσσα αφορά τη σιωπηλή, λεκτική σκέψη, η εσωτερική εμπειρία περιλαμβάνει το σύνολο των υποκειμενικών, μη λεκτικών διεργασιών, όπως τα συναισθήματα, οι οπτικές εικόνες, και οι σωματικές αισθήσεις. Η επιστήμη της ψυχογλωσσολογίας και η γνωσιακή επιστήμη εξετάζουν πώς αυτά τα δύο αλληλεπιδρούν, επηρεάζοντας τη σκέψη, τη συνείδηση και τη συμπεριφορά. Συγκεκριμένα, από τη γλώσσα, ως αφηρημένο δομικό σύστημα, δόθηκε έμφαση στην ομιλία, στους κοινωνικοπολιτισμικούς και επικοινωνιακούς συντελεστές της γλωσσικής λειτουργίας, όπως επίσης στη μελέτη του πραγματολογικού, κοινωνικού περιβάλλοντος, στο οποίο η γλώσσα μαθαίνεται, και στις επικοινωνιακές και ομιλιακές περιστάσεις στις οποίες χρησιμοποιείται. Η ανθρώπινη δημιουργικότητα διέπεται τόσο από κανόνες-νόμους που ρυθμίζουν την παραγωγή προτασιακού υλικού, όσο και από κανόνες-νόμους που συσχετίζουν τη γλωσσική παραγωγή με τις ποικίλες κοινωνικο-πολιτισμικές περιστάσεις.Η επιστήμη της ψυχογλωσσολογίας εξετάζει διεπιστημονικά τη σχέση μεταξύ γλώσσας και νου, επικεντρώνοντας στο πώς ο ανθρώπινος εγκέφαλος κατανοεί, παράγει και μαθαίνει τη γλώσσα. Εξετάζει θέματα όπως είναι η γλωσσική ανάπτυξη στα παιδιά, η κατανόηση και παραγωγή λόγου, καθώς και οι γνωστικές διεργασίες που εμπλέκονται στη χρήση της γλώσσας. Η έρευνα της εσωτερικής γλώσσας σε συνδυασμό με τη μελέτη της εσωτερικής εμπειρίας και της συνείδησης βρίσκει εφαρμογές και στην Εκπαίδευση, με τη χρήση της εσωτερικής γλώσσας για την ενίσχυση της μάθησης, για παράδειγμα, μέσω εσωτερικών επαναλήψεων ή στρατηγικών αυτορρύθμισης, καθώς και στην Τεχνητή Νοημοσύνη, με τη μελέτη της εσωτερικής γλώσσας για τη δημιουργία μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης που προσομοιώνουν ανθρώπινες γνωστικές διεργασίες. Η εσωτερική γλώσσα είναι μια θεμελιώδης πτυχή της ανθρώπινης γνωστικής λειτουργίας, που συνδέει τη γλωσσική ικανότητα με τη σκέψη, τη μνήμη και την αυτορρύθμιση.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Βλάχου Σοφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Χαραλάμπους Αφροδίτη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Ένα βιώσιμο και ευημερούν μέλλον των μικρών παιδιών εξαρτάται από την κοινωνική ένταξη καθώς αυτή προάγει την ανάπτυξη των κοινωνικών τους δεξιοτήτων, την αυτοεκτίμηση και την αντίληψη της αξίας της συνεργασίας. Η μελέτη επικεντρώνεται στην ανάλυση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ παιδιών προσχολικής ηλικίας και των Σημαντικών Αλλων (ΣΑ), όπως οι γονείς και οι παιδαγωγοί, με στόχο την κατανόηση της συναισθηματικής και κοινωνικής τους ανάπτυξης. Η έρευνα αντλεί θεωρητικές βάσεις από τη θεωρία του δεσμού του Bowlby και τη συστημική

προσέγγιση, υπογραμμίζοντας τη σημασία των σχέσεων αυτών στη διαμόρφωση της ψυχολογίας των παιδιών.

Το παιδικό ιχνογράφημα, ως προβολικό εργαλείο, είναι ιδιαίτερα χρήσιμο στην ψυχοεκπαίδευση, καθώς επιτρέπει στους παιδαγωγούς να κατανοήσουν βαθύτερα τις συναισθηματικές ανάγκες των παιδιών και να προσαρμόσουν τις εκπαιδευτικές πρακτικές ανάλογα, ενισχύοντας τη συναισθηματική τους υποστήριξη και την κοινωνική τους ένταξη. Για τη συλλογή ερευνητικών δεδομένων αξιοποιήθηκαν το παιδικό ιχνογράφημα και το συνοδευτικό αφήγημα από πενήντα παιδιά προσχολικής ηλικίας, τα οποία φοιτούν σε δημόσιους παιδικούς σταθμούς και δημόσια νηπιαγωγεία του Κεντρικού και Νότιου Τομέα Αθηνών.

Αυτή η προσέγγιση συνδυάζει την ψυχολογική κατανόηση των παιδιών με την πρακτική εφαρμογή στην εκπαίδευση, προσφέροντας σημαντικά πλεονεκτήματα για την αναγνώριση πρώτων ψυχολογικών ή συναισθηματικών δυσκολιών. Η μελέτη επισημαίνει τη σημασία της πρώιμης ανίχνευσης, καθώς και την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ παιδιών και ΣΑ για την ψυχολογική ευημερία και την ομαλή κοινωνικοποίηση των παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Η εφαρμογή αυτής της γνώσης τόσο στο σχολικό όσο και στο οικογενειακό περιβάλλον μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των σχέσεων και της συναισθηματικής υγείας των παιδιών, υπογραμμίζοντας την αξία της ψυχοεκπαίδευσης για γονείς και παιδαγωγούς ώστε να ανταποκριθούν καλύτερα στις ανάγκες των παιδιών.

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ασημακοπούλου Σοφία
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης

Τις τελευταίες δεκαετίες έχει παρατηρηθεί διεθνώς αύξηση των προβλημάτων ψυχικής υγείας, παιδιών και εφήβων στις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες. Παράλληλα, διαπιστώνεται αδυναμία κάλυψης των ποικίλων αναγκών όλων των παιδιών στο πλαίσιο διαφορετικών δομών παροχής σχολικών ψυχολογικών υπηρεσιών, στα διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα. Από έρευνες στα ελληνικά σχολεία προκύπτει ότι το ποσοστό των παιδιών που παρουσιάζουν προβλήματα ψυχικής υγείας παρουσιάζουν αλληλένδετες δυσκολίες σε ποικίλους τομείς της ψυχοκοινωνικής προσαρμογής και της σχολικής επίδοσης.

Ασχολούμαστε με τα αποτελέσματα μιας σχολικής προληπτικής παρέμβασης παραμέτρων της Συναισθηματικής Κατάστασης των Ελλήνων μαθητών. Στα πλαίσια της γνωστικής συμπεριφορικής προσέγγισης σχεδιασμένης για χρήση σε «καθολικό» παρεμβατικό πρόγραμμα, θα εφαρμοστεί το ψυχοεκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εγώ & Εσύ… Δυναμώνουμε Μαζί», του Κέντρου Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Π.Ε. Αχαΐας, Καλλίπολις. Πραγματοποιήθηκε έρευνα σε δημοτικά σχολεία του νομού Αχαΐας και σε ένα αναπτυξιακό στάδιο. Οι ηλικίες των παιδιών αφορούν τις τελευταίες τάξεις του δημοτικού σχολείου, δηλαδή από 9-12 ετών, ενώ είναι κατανεμημένα στην ομάδα της σχολικής παρέμβασης και στην ομάδα παρακολούθησης. Οι μαθητές συμπλήρωσαν Κλίμακες που μετρούν την αυτοεκτίμηση.

Τα αποτελέσματα εκτιμήθηκαν σε post-study, αλλά και σε συμπληρωματικό μεσοδιάστημα 6 μηνών. Αναμένεται αύξηση των επιπέδων αυτό-εκτίμησης στις ομάδες παρέμβασης. Με την εφαρμογή του προγράμματος δίνεται η δυνατότητα να παρέμβουμε σε διαστάσεις της προσωπικότητας και να τις ενισχύσουμε.

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν αναφορικά με την αυτοεκτίμηση των συμμετεχόντων οδηγεί στη διαπίστωση ότι επιβεβαιώνεται η υπόθεση της παρούσας έρευνας.

Σύμφωνα με την ανωτέρω υπόθεση, οι μαθητές που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, σε σχέση με την ομάδα ελέγχου, επέδειξαν υψηλότερη αυτοεκτίμηση μετά την παρέμβαση.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΓΝΩΣΜΕΝΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΦΟΙΤΗΣΕΙ ΣΤΗ ΣΤ΄ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΧΟΥΝ ΜΕΤΑΒΕΙ ΣΤΗΝ Α΄ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ: ΈΡΕΥΝΑ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΧΡΟΝΟΥ

Φραντζικινάκη Καλλιόπη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 σε Δημοτικό Ηρακλείου - Υποψήφια Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής

Ο κύριος σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να ερευνήσει την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των μαθητών με διαγνωσμένες Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες, οι οποίοι λαμβάνουν είτε εξατομικευμένη ειδική εκπαιδευτική στήριξη (παράλληλη στήριξη), είτε υποστήριξη σε τμήματα ένταξης στα πλαίσια του γενικού σχολείου, κατά τη μετάβασή τους από τη Στ΄ τάξη του Δημοτικού στην Α΄ τάξη του Γυμνασίου, παρακολουθώντας την εξέλιξή τους σε βάθος χρόνου, σε δύο διαφορετικές περιόδους της σχολικής τους ζωής. Η πρώτη φάση της έρευνας πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή 100 μαθητών της Στ' τάξης του Δημοτικού, με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες, από διάφορα δημοτικά σχολεία της Κρήτης, κατά το σχολικό έτος 2022-2023. Η δεύτερη φάση διεξήχθη μέσω του ίδιου δείγματος μαθητών που φοιτούσαν στην Α΄ τάξη του Γυμνασίου, κατά το επόμενο σχολικό έτος. Για τη διεξαγωγή της έρευνας χορηγήθηκαν στους παραπάνω μαθητές, δύο ερωτηματολόγια ανίχνευσης ψυχοσυναισθηματικής ανάπτυξης (συναισθηματική νοημοσύνη, αυτοεκτίμηση, αυτοαντίληψη). Το ένα ήταν το «Ερωτηματολόγιο συναισθηματικής νοημοσύνης ως χαρακτηριστικό γνώρισμα για παιδιά - Σύντομη έκδοση» και το δεύτερο το σταθμισμένο «Ψυχομετρικό κριτήριο σχολικής - κοινωνικής επάρκειας». Όσον αφορά τη συγκριτική και διαχρονική ανάλυση της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών στις δύο φάσεις της έρευνας, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ της αυτοαντίληψης των μαθητών, και ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι είναι υψηλότερη στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σε σύγκριση με εκείνη της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών της συναισθηματικής νοημοσύνης, της αυτοεκτίμησης και της αυτοαντίληψης στους μαθητές με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Με βάση τα αποτελέσματα, εντοπίζονται οι παράγοντες που ευθύνονται για τις χαμηλές ψυχοκοινωνικές δεξιότητες και τις συναισθηματικές δυσκολίες που παρουσιάζουν οι μαθητές με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες κατά τη μετάβασή τους από την Πρωτοβάθμια στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και προτείνονται καινοτόμες στρατηγικές παρέμβασης και πρακτικές που μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην υποστήριξη και βοήθεια των εν λόγω μαθητών.

ΒΙΒΛΙΟ ΔΙΕΠΑΦΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Τρέντσιου Χρυσούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Δημιουργία ενός έντυπου βιβλίου διεπαφής, σχετικά με τα συναισθήματα των παιδιών. Τα παιδιά του δημοτικού και ιδιαίτερα τα παιδιά των μεγάλων τάξεων Ε΄& ΣΤ, βιώνουν έντονα συναισθήματα διανύοντας αυτή τη φάση της ζωής τους. Συναισθήματα που σχετίζονται με τη

σχολική ζωή και όχι μόνο. Συναισθήματα που αφορούν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις με τους συμμαθητές τους, τους φίλους τους, τους γονείς τους, τους εκπαιδευτικούς κ.ά.

Η καταγραφή των συναισθημάτων, βοήθησε τους μαθητές να εκφραστούν, να εξωτερικευόσουν τον ψυχισμό τους και πολλές φορές να ξαλαφρώσουν. Τα συναισθήματα αυτά καταργήθηκαν είτε ηλεκτρονικά είτε χειρόγραφα και δημιουργήθηκε ένα βιβλίο συναισθημάτων σε έντυπη μορφή.

Το βιβλίο αυτό με τη χρήση ηλεκτρονικής συσκευής διεπαφής "Makey Makey" “ζωντάνεψε” και καθώς το ακουμπάει ο χρήστης, ακούγετε η αφήγηση των συναισθημάτων, ηχογραφημένη από τους μαθητές. Επίσης εμφανίζονται και βίντεο δραματοποίησης των συναισθημάτων, με πρωταγωνιστές τα ίδια τα παιδιά.

ΣΧΕΣΗ ΑΥΤΟΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΕΦΗΒΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΠΙΔΟΣΗ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΔΕΙΚΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΟΥΣ

Κουτσιβίτη Αικατερίνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ 03

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της αυτοαντίληψης, του δείκτη νοημοσύνης και της σχολικής επίδοσης των εφήβων μαθητών. Αρκετές έρευνες στην διεθνή βιβλιογραφία έχουν δείξει ότι η θετική αυτοαντίληψη ή η υψηλή νοημοσύνη δεν συνδέεται απαραίτητα με την υψηλή σχολική επίδοση. Ποια είναι η ελληνική πραγματικότητα;

Για το σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα ανά φύλο με χρήση του ερωτηματολογίου (Πως Αντιλαμβάνομαι Τον Εαυτό Μου) "Π.Α.Τ.Ε.Μ. IV" για την αυτοαντίληψη και για την μέτρηση της γνωστικής νοημοσύνης οι πίνακες "Raven's Progressive Matrices" σε δείγμα 116 μαθητών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η αυτοαντίληψη και ο υψηλός δείκτης νοημοσύνης δεν επηρεάζει την σχολική επίδοση των μαθητών.

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΓΧΟΥΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ

Καλαντζής Αθανάσιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Σχίζα Διονυσία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Στο σύγχρονο σχολικό περιβάλλον, το άγχος αποτελεί μία από τις κυριότερες προκλήσεις που επηρεάζουν τη μαθησιακή διαδικασία και την ψυχική υγεία των μαθητών. Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη σημασία των ψυχοεκπαιδευτικών παρεμβάσεων ως αποτελεσματικών εργαλείων για τη διαχείριση του άγχους στους εφήβους.

Θα παρουσιαστούν πρακτικές στρατηγικές που μπορούν να εφαρμοστούν στην τάξη, όπως η Γνωσιακή-Συμπεριφορική Θεραπεία (CBT), οι τεχνικές ενσυνειδητότητας (Mindfulness), η ενσωμάτωση προγραμμάτων ψυχοεκπαίδευσης στο σχολικό πρόγραμμα και η χρήση ψηφιακών εφαρμογών για την ενίσχυση της αυτορρύθμισης του άγχους.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε μελέτες περίπτωσης και πρακτικά παραδείγματα από σχολικές μονάδες όπου εφαρμόστηκαν αντίστοιχες παρεμβάσεις, επισημαίνοντας τη βελτίωση στη συγκέντρωση, τη συναισθηματική ανθεκτικότητα και τις κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών.

Η εισήγηση στοχεύει να εξοπλίσει τους εκπαιδευτικούς με εύχρηστες και εφαρμόσιμες τεχνικές, προτείνοντας τρόπους ενσωμάτωσης της ψυχοεκπαίδευσης στη σχολική καθημερινότητα. Το τελικό μήνυμα υπογραμμίζει ότι ένα εκπαιδευτικό σύστημα που δίνει προτεραιότητα στην ψυχική υγεία, προετοιμάζει πιο ανθεκτικούς και ισορροπημένους μαθητές για το μέλλον.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΓΟΝΕΑ-ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΙΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Καργιωτίδης Απόστολος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το φαινόμενο του εκφοβισμού αποτελεί μια σοβαρή κοινωνική πρόκληση στη σύγχρονη εποχή, καθώς έχει σοβαρές επιπτώσεις στην ψυχική υγεία και την κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και των εφήβων. Οι μορφές εκφοβισμού έχουν εξελιχθεί, ξεπερνώντας τα παραδοσιακά όρια της σωματικής, σχεσιακής και λεκτικής επιθετικότητας, και περιλαμβάνουν πλέον τον κυβερνοεκφοβισμό, ο οποίος ασκείται μέσω του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Ερευνητικά δεδομένα έχουν δείξει ότι η σχέση που αναπτύσσουν οι γονείς με τα παιδιά τους συνδέεται άμεσα με την εμπλοκή των παιδιών σε περιστατικά εκφοβισμού, είτε ως θύτες, είτε ως θύματα, είτε και στους δύο ρόλους ταυτόχρονα. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να συνθέσει τα υπάρχοντα ερευνητικά ευρήματα σχετικά με τον ρόλο της σχέσης γονέων-παιδιών στις εμπειρίες εκφοβισμού και θυματοποίησης των παιδιών, εστιάζοντας στη σημασία του οικογενειακού περιβάλλοντος ως παράγοντα πρόβλεψης. Τα συμπεράσματα που θα προκύψουν εκτιμάται ότι θα αποδειχθούν ιδιαίτερα χρήσιμα, καθώς θα προσφέρουν πολύτιμες γνώσεις τόσο στο πεδίο της πρόληψης όσο και της αποτελεσματικότερης διαχείρισης του φαινομένου του εκφοβισμού. Ειδικότερα, αναμένεται ότι θα υποστηρίξουν το έργο των εκπαιδευτικών, των ψυχολόγων και των κοινωνικών λειτουργών προσφέροντας χρήσιμες κατευθύνσεις που θα συμβάλλουν στην πιο έγκαιρη αναγνώριση των παραγόντων κινδύνου που σχετίζονται με τις γονεϊκές πρακτικές, καθώς και στην εφαρμογή αποτελεσματικών παρεμβάσεων που θα εστιάζουν στη βελτίωση της οικογενειακής δυναμικής και στην ενίσχυση της συναισθηματικής ασφάλειας των παιδιών.

Η ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΜΙΑ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Καργιωτίδης Απόστολος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η εισήγηση παρουσιάζει έρευνα που είχε σκοπό να εξετάσει τη σχέση μεταξύ της σχεσιακής επιθετικότητας και της θεωρίας του νου σε έφηβους μαθητές. Στην έρευνα συμμετείχαν 189 μαθητές ηλικίας 12 έως 15 ετών που φοιτούσαν σε δημόσιο γενικό Γυμνάσιο σε πόλη της Βόρειας Ελλάδας. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο που αξιολογούσε τα επίπεδα σχεσιακής επιθετικότητας και τις δεξιότητες θεωρίας του νου. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την ανάλυση συσχετίσεων έδειξαν την ύπαρξη στατιστικά σημαντικής αρνητικής συσχέτισης μεταξύ της σχεσιακής επιθετικότητας και της θεωρίας του νου, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι μαθητές με χαμηλότερες επιδόσεις στις δεξιότητες θεωρίας του νου είναι πιθανότερο να εμφανίζουν υψηλότερα επίπεδα σχεσιακής επιθετικότητας. Τα ευρήματα αυτά υπογραμμίζουν τη σημασία της ενίσχυσης των κοινωνικο-γνωστικών δεξιοτήτων, όπως η κατανόηση των προθέσεων και των συναισθημάτων των

άλλων, για τη μείωση της σχεσιακής επιθετικότητας στην εφηβική ηλικία. Τέλος, τα συμπεράσματα μπορούν να αξιοποιηθούν για τη διαμόρφωση προληπτικών παρεμβάσεων στο σχολικό περιβάλλον, οι οποίες θα στοχεύουν στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και της κοινωνικής κατανόησης στους έφηβους μαθητές.

C. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ: Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ACTIONBOUND ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Λουλούδη Κλεάνθη
Εκπαιδευτικός ΠΕ86 & ΠΕ70
Μαραυγάκη Γεωργία
Εκπαυδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει την αξιοποίηση της διαδραστικής εφαρμογής Action Bound ως εκπαιδευτικό εργαλείο για μαθητές Ε’ και Στ’ Δημοτικού, με στόχο την ενίσχυση της τοπικής ιστορικής και πολιτιστικής γνώσης.Σκοπός της δράσης ήταν η ενίσχυση της βιωματικής μάθησης και η καλλιέργεια της πολιτιστικής συνείδησης μέσω της τεχνολογίας μέσα από διαδραστική και παιγνιώδη προσέγγιση. Επιμέρους στόχοι ήταν η καλλιέργεια κριτικής σκέψης και η ανάπτυξη επίλυσης προβλημάτων, καθώς και η ανάπτυξη σεβασμού για την πολιτιστική κληρονομιά. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε στο κέντρο του Ηρακλείου Κρήτης, όπου δημιουργήθηκε μια καθορισμένη διαδρομή με σταθμούς που αναδεικνύουν τα σημαντικότερα μνημεία της πόλης. Οι μαθητές έγιναν κοινωνοί μιας προβληματικής και κλήθηκαν να δώσουν λύση ακολουθώντας τη σχεδιασμένη διαδρομή. Η εφαρμογή αναπτύχθηκε με βάση τις σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους της βιωματικής και ανακαλυπτικής μάθησης. Οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, χρησιμοποίησαν κινητές συσκευές για να περιηγηθούν στην πόλη, απαντώντας σε ερωτήσεις, λύνοντας γρίφους και ολοκληρώνοντας αποστολές σχετικές με την ιστορία και την αρχιτεκτονική των μνημείων. Η δραστηριότητα περιλάμβανε σημαντικά σημεία ενδιαφέροντος, όπως η Λότζια, η Κρήνη Μοροζίνι, το Άγαλμα της Αρετούσας κ.α. ενισχύοντας έτσι τη σύνδεση των μαθητών με την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου τους. Τα αποτελέσματα της δράσης αξιολογήθηκαν μέσω ερωτηματολογίων και συζητήσεων με τους συμμετέχοντες. Παρατηρήθηκε αυξημένο ενδιαφέρον για την τοπική ιστορία, ενίσχυση των συνεργατικών δεξιοτήτων και βελτίωση της ικανότητας εντοπισμού πληροφοριών σε πραγματικό περιβάλλον. Παράλληλα, οι μαθητές εκτίμησαν τη χρήση της τεχνολογίας ως μέσο μάθησης, γεγονός που ανέδειξε την αξία του Action Bound ως σύγχρονο εργαλείο για διαθεματική εκπαίδευση. Η εφαρμογή τέτοιων δράσεων συνιστά καινοτόμα προσέγγιση για τη διασύνδεση της μάθησης με την καθημερινή ζωή, προωθώντας παράλληλα τη διατήρηση της πολιτιστικής μνήμης μέσω τεχνολογικών μέσων. Η παρουσίαση στο συνέδριο επιδιώκει να αναδείξει τη δυνατότητα ενσωμάτωσης αυτής της μεθόδου στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΕΛΙΑ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ

Χατζηνικολάκης Αντώνιος
Προπτυχιακός Φοιτητής, Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας
Πινάκης Παναγιώτης
Προπτυχιακός Φοιτητής, Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας
Κίτσιου Αγγελική
Assistant Professor

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στον ψηφιακό πολιτιστικό σχεδιασμό με έμφαση στο νησί της Λέσβου με κύριους άξονες, την παραδοσιακή ταυτότητα του νησιού ως προς τη δραστηριότητα της καλλιέργειας της ελιάς και το ρόλο της στην πολιτιστική ταυτότητα των κατοίκων. Η ελιά αποτελεί σημαντικό στοιχείο της πολιτιστικής ταυτότητας, διατηρούμενη ως κυρίαρχο στοιχείο, εδώ και πολλούς αιώνες, τόσο σε επίπεδο σε πρακτικό όσο και πολιτιστικό.

Ο κύριος σκοπός της πολιτιστικής διάστασης του σχεδιασμού μας αφορά στη δημιουργία ενός καινοτόμου ψηφιακού ιστοτόπου για την αναγέννηση περιοχών και την προώθηση της καλλιέργειας ελιάς . Η ανάπτυξη του ψηφιακού ιστοτόπου αποτελεί ένα κεντρικό σημείο πληροφόρησης και εκπαίδευσης στους διαδικτυακούς

επισκέπτες με σκοπό την εφαρμογή σύγχρονων γεωργικών πρακτικών .

Οι κύριοι στόχοι του ψηφιακού πολιτιστικού σχεδιασμού περιλαμβάνει την αναγέννηση περιοχών και την προώθηση της καλλιέργειας της ελιάς , την προώθηση του πολιτισμού και της παράδοσης και την κοινωνική ανάπτυξη. Περιλαμβάνει την εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης , τη φωνητική αναζήτηση , την οπτικοποίηση δεδομένων και κύριες πληροφορίες περιβαλλοντικής προστασίας. Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε αναδεικνύει την αναγκαιότητα προώθησης της πρωτοβουλίας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο . Τα αποτελέσματα περιλαμβάνουν νέες τεχνικές για την προώθηση της καλλιέργειας της ελιάς και την ανάπτυξη της Λέσβου καθιστώντας την πρότυπο πολιτιστικής , οικονομικής και κοινωνικής αναγέννησης .

ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ

Καπετανάκης Αντώνης
Φοιτητής

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη συγκριτική ανάλυση, αξιολόγηση, σύγκριση και παρουσίαση των μεθοδολογιών ανάπτυξης λογισμικού, εστιάζοντας στις Agile, Waterfall, Scrum και Kanban. Μέσα από την ανασκόπηση ακαδημαϊκών άρθρων, μελετών περίπτωσης και αναφορών της βιομηχανίας, εντοπίζονται τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες και η εφαρμοσιμότητα κάθε μεθοδολογίας σε διάφορα σενάρια έργων. Η Agile αναδεικνύεται για την ευελιξία και την προσαρμοστικότητά της, ενώ η Waterfall προσφέρει μια δομημένη προσέγγιση κατάλληλη για έργα με σαφώς καθορισμένες απαιτήσεις. Η Scrum δίνει έμφαση στην επαναληπτική πρόοδο και τη συνεισήγηση της ομάδας, ενώ η Kanban βελτιώνει την ορατότητα της ροής εργασιών και τη συνεχή βελτίωση. Η μελέτη στοχεύει να παρέχει γνώσεις σχετικά με τον αντίκτυπο αυτών των μεθοδολογιών στην παραγωγικότητα της ομάδας, τα αποτελέσματα των έργων και τον κύκλο ζωής της ανάπτυξης λογισμικού, προσφέροντας προτάσεις για την επιλογή της κατάλληλης μεθοδολογίας βάσει των αναγκών του έργου.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κουκάκης Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) έχει εξελιχθεί ραγδαία τα τελευταία χρόνια επηρεάζοντας πολλούς τομείς της κοινωνίας και της οικονομίας ενώ έχει αρχίσει να εισχωρεί και στον τομέα της εκπαίδευσης. Αναμένονται σημαντικές μελλοντικές εξελίξεις στην ΤΝ για την εκπαίδευση, όπως η χρήση της για την ανάπτυξη διαδραστικών και προσαρμοστικών μαθησιακών περιβαλλόντων, η δυνατότητα προγνωστικών αναλύσεων για την παρακολούθηση της προόδου των μαθητών και η ενσωμάτωσή της σε εκπαιδευτικά συστήματα που θα ενισχύουν τη συνεργασία μεταξύ δασκάλων και μαθητών. Η ΤΝ μπορεί να προσφέρει νέες δυνατότητες όπως την εξατομικευμένη μάθηση, προσαρμόζοντας το περιεχόμενο και τον ρυθμό διδασκαλίας στις ανάγκες κάθε μαθητή. Επιπλέον, μπορεί να διευκολύνει την απομακρυσμένη εκπαίδευση και να προσφέρει προσβάσιμη μάθηση για όλους, ανεξαρτήτως τοποθεσίας ή κοινωνικοοικονομικών συνθηκών. Επίσης, μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς στην αξιολόγηση των μαθητών και στην παροχή ανατροφοδότησης σε πραγματικό χρόνο.

Οι μελλοντικές προοπτικές της ΤΝ στην εκπαίδευση περιλαμβάνουν τη δημιουργία έξυπνων τάξεων, όπου η τεχνολογία θα ενσωματώνεται πλήρως στη διαδικασία μάθησης. Συστήματα ΤΝ, όπως οι προσωπικοί ψηφιακοί βοηθοί, τα έξυπνα συστήματα αξιολόγησης και τα εργαλεία ανάλυσης δεδομένων, μπορούν να ενισχύσουν τη διαδικασία μάθησης, εντοπίζοντας τις αδυναμίες των μαθητών και προσφέροντας προσαρμοσμένα μαθήματα. Επιπλέον, η ΤΝ μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη νέων μεθόδων διδασκαλίας και στην ενίσχυση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών. Ωστόσο, η ενσωμάτωσή της στην εκπαίδευση απαιτεί προσεκτική προσέγγιση όσον αφορά την ηθική, την προστασία των δεδομένων και την ανάγκη για κατάλληλη εκπαίδευση των δασκάλων. Η τεχνητή νοημοσύνη φαίνεται να έχει τεράστιες δυνατότητες να μεταμορφώσει την εκπαίδευση, καθιστώντας τη εξατομικευμένη, πιο προσιτή, αποτελεσματική και ενδιαφέρουσα για τους μαθητές. Στην παρούσα εισήγηση θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε ορισμένες εκπαιδευτικές εφαρμογές ΤΝ οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν από την εκπαιδευτική κοινότητα.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ: ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Βακάλη Άννα
ΕΔΙΠ Δημιουργικής γραφής
Σιόντη Ελένη
Νηπιαγωγός

Η ανάπτυξη των κοινωνικών δικτύων έχει μεταμορφώσει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν με τη λογοτεχνία, δημιουργώντας νέες αναγνωστικές κοινότητες στα social media. Πλατφόρμες όπως το Instagram, το Facebook, το Twitter και το TikTok (#BookTok) λειτουργούν ως ψηφιακοί χώροι ανταλλαγής απόψεων, κριτικών και προτάσεων βιβλίων, ενώ εφαρμογές όπως το Goodreads και το StoryGraph ενισχύουν την εμπειρία της ανάγνωσης μέσω εργαλείων καταγραφής και αλληλεπίδρασης. Στην παρούσα εισήγηση εξετάζονται τόσο τα πλεονεκτήματα όσο και τα μειονεκτήματα των κοινωνικών δικτύων ως εργαλεία προώθησης της λογοτεχνίας, αναδεικνύοντας τις δυνατότητες αλλά και τις προκλήσεις που προκύπτουν από τη χρήση τους.

Αυτές οι κοινότητες χαρακτηρίζονται από συμμετοχικότητα, ποικιλομορφία, δημιουργικότητα και διαδραστικότητα. Οι χρήστες μοιράζονται τις απόψεις τους, δημιουργούν περιεχόμενο σχετικό με τη λογοτεχνία και οργανώνουν συζητήσεις και εκδηλώσεις, ενισχύοντας την πολιτιστική σύνδεση και προάγοντας τη συνεργασία μέσω ψηφιακών εργαλείων. Οι αναγνωστικές κοινότητες επηρεάζουν τις εκδοτικές τάσεις, με βιβλία που γίνονται viral να σημειώνουν αυξημένες πωλήσεις και να επαναπροσδιορίζουν τις στρατηγικές των εκδοτών.

Ωστόσο, υπάρχουν προκλήσεις, όπως η επιφανειακή προσέγγιση λόγω της γρήγορης ροής πληροφοριών, η μη τεκμηριωμένη κριτική και η εμπορευματοποίηση της ανάγνωσης, που μπορούν να απομακρύνουν από την ουσία της λογοτεχνικής εμπειρίας. Παρόλα αυτά, οι δυνατότητες για τη διάδοση της αγάπης για την ανάγνωση, τη συλλογική δράση και την προώθηση πολιτιστικών αξιών παραμένουν σημαντικές.

Συνολικά, οι αναγνωστικές κοινότητες στα social media αποτελούν έναν ισχυρό χώρο πολιτιστικής ανταλλαγής, όπου η λογοτεχνία ενώνει ανθρώπους και αξιοποιεί την τεχνολογία για τη δημιουργία νέων ευκαιριών πολιτιστικής προόδου.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Kartsoni Evangelia
PhD candidate, Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Hellenic Mediterranean University, Heraklion, Greece
Patelarou Athina
Associate Professor, Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Hellenic Mediterranean University, Heraklion, Greece

Η πανδημία Covid-19 προκάλεσε σοβαρές προκλήσεις, ιδιαίτερα στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης. Η ξαφνική μετάβαση στην εξ αποστάσεως μάθηση επέφερε εκπαιδευτικό μετασχηματισμό και επιτάχυνε την ανάγκη για ψηφιακά εργαλεία. Τεχνολογίες όπως η ρομποτική και η τεχνητή νοημοσύνη υποστήριξαν τη μάθηση, τη διδασκαλία και την έρευνα στις σχολές επιστημών υγείας, διαμορφώνοντας ένα εκπαιδευτικό μέλλον γεμάτο προκλήσεις, αλλά και νέες ευκαιρίες.

Η παρούσα εισήγηση έχει ως σκοπό την ανάδειξη του ρόλου της τεχνητής νοημοσύνης (AI) και της ρομποτικής ως εκπαιδευτικά εργαλεία ανάπτυξης στις σχολές υγείας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μετά την πανδημία Covid-19.

Οι συγγραφείς διεξήγαγαν βιβλιογραφική αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων όπως ΕΚΤ, SCOPUS, PubMed και IEEE Xplore, επικεντρώνοντας σε μελέτες της περιόδου 2019-2024 που αφορούν την ανάπτυξη της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης στην υγειονομική εκπαίδευση και τις αλλαγές που προκάλεσε η πανδημία Covid-19. Συμπεριλήφθηκαν ερευνητικά άρθρα, ανασκοπήσεις και μελέτες περίπτωσης σχετικές με την υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων και εκπαιδευτικών στρατηγικών, ενώ αποκλείστηκαν γενικές εκπαιδευτικές μελέτες και έρευνες εκτός του υγειονομικού τομέα. Η ποιότητα των επιλεγμένων εργασιών αξιολογήθηκε βάσει του Impact Factor των περιοδικών, και τα δεδομένα αναλύθηκαν ποιοτικά για την εξαγωγή κοινών θεμάτων, προκλήσεων και συμπερασμάτων σχετικά με την επίδραση της πανδημίας στην εκπαίδευση των υγειονομικών επαγγελματιών. Η πανδημία Covid-19 επιτάχυνε την υιοθέτηση της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης (AI) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των επιστημών υγείας. Η ανάγκη για εξ αποστάσεως μάθηση οδήγησε στη χρήση προσομοιωτών και πλατφορμών AI, βελτιώνοντας την εξατομικευμένη εκπαίδευση και την πρακτική χειρουργικών δεξιοτήτων σε εικονικά περιβάλλοντα.

Ωστόσο, η ταχεία ανάπτυξη αυτών των τεχνολογιών θέτει ηθικά και νομικά ζητήματα, ιδίως σχετικά με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και το νομοθετικό πλαίσιο. Η πανδημία Covid-19 επέφερε σημαντικές ψυχικές και κοινωνικές αλλαγές στην ακαδημαϊκή κοινότητα, ενώ παράλληλα διαμόρφωσε μια νέα εκπαιδευτική πραγματικότητα προσαρμοσμένη στις σύγχρονες ανάγκες.

Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΟΥ SCRATCHJR

Σκαράκη Ευαγγελία
ΠΕ60

Η υπολογιστική σκέψη αποτελεί βασική δεξιότητα του 21ου αιώνα, η οποία μπορεί να καλλιεργηθεί από την πρώιμη παιδική ηλικία μέσω κατάλληλων παιδαγωγικών προσεγγίσεων. Το ScratchJr, μια οπτική γλώσσα προγραμματισμού σχεδιασμένη για μικρά παιδιά, προσφέρει ένα διαδραστικό και παιγνιώδες περιβάλλον που επιτρέπει στους μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες αλγοριθμικής σκέψης, επίλυσης προβλημάτων και δημιουργικότητας.

Η παρούσα μελέτη διερευνά τους τρόπους με τους οποίους η ενσωμάτωση του ScratchJr στη διδακτική πρακτική μπορεί να ενισχύσει την υπολογιστική σκέψη στην εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής ηλικίας. Συγκεκριμένα, εστιάζει σε δραστηριότητες που προωθούν τη σειριακή σκέψη, τη λογική ακολουθία, την αναγνώριση προτύπων και την ανάλυση προβλημάτων, προσαρμοσμένες στις ανάγκες και τις γνωστικές ικανότητες των μικρών μαθητών.

Μέσα από μια παιγνιώδη και βιωματική προσέγγιση, τα παιδιά αναπτύσσουν δεξιότητες προγραμματισμού, ενώ παράλληλα ενισχύεται η συνεργασία, η αυτονομία και η δημιουργική έκφραση. Επιπλέον, η χρήση του ScratchJr διευκολύνει τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, επιτρέποντας σε κάθε παιδί να μαθαίνει με τον δικό του ρυθμό.

Τα ευρήματα της μελέτης υπογραμμίζουν τη σημασία της έγκαιρης έκθεσης των παιδιών σε περιβάλλοντα προγραμματισμού που βασίζονται στο παιχνίδι. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η ενσωμάτωση του ScratchJr στην εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής ηλικίας μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα για την ανάπτυξη της υπολογιστικής σκέψης, δημιουργώντας ένα μαθησιακό περιβάλλον πλούσιο σε προκλήσεις και ευκαιρίες εξερεύνησης.

ΡΟΜΠΟΤΙΚΟΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Τρέντσιου Χρυσούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Μαράκη Ιωάννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Δημιουργία ενός ρομποτικού κάδου, ανακυκλώσιμων οικιακών αποβλήτων, ο οποίος διαχωρίζει τα υλικά ανάλογα με την κατηγορία τους (Πλαστικό, Γυαλί, Μέταλλο). Ο ρομποτικός διαχωριστής διαθέτει τρεις ρομποτικές πόρτες, μία συρόμενη και δύο πόρτες που ανοιγοκλείνουν. Οι πόρτες είναι κατασκευασμένες με kit ρομποτικής και έχουν προγραμματιστεί με αντίστοιχες εφαρμογές. Ο ρομποτικός διαχωριστής επίσης διαθέτει αισθητήρα χρώματος, ο οποίος αναγνωρίζει τα οικιακά απόβλητα ανάλογα με το χρώμα τους (Μπλε χρώμα à Πλαστικό, Πράσινο χρώμα à Γυαλί, Κόκκινο χρώμα à Μέταλλο).

Επομένως όταν ένα απόβλητο εισέλθει στην είσοδο του κάδου, σταματάει στη συρόμενη πόρτα. Εκεί βρίσκεται ο αισθητήρας χρώματος, ο οποίος αναγνωρίζει σε ποια κατηγορία ανήκει.

Ενεργοποιούνται οι αντίστοιχες πόρτες οι οποίες δημιουργούν δίοδο στο απόβλητο ώστε να καταλήξει στον αντίστοιχο κάδο. Εφόσον δημιουργηθεί η δίοδος, τότε ανοίγει και η συρόμενη πόρτα και το απόβλητο καταλήγει στον αντίστοιχο κάδο.

ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ(ΔΤΠ) ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δαναβασίλη Στυλιανή
ΠΕ70 Εκπαιδευτικός
Νικολιδάκη Στυλιανή
ΠΕ82 Μηχανολόγος
Παντελίδου Ανδρονίκη
ΠΕ87.03 Αισθητικής ΠΕ60 Νηπιαγωγός

Η παρούσα εισήγηση αποτελεί μια βιβλιογραφική έρευνα σε εφαρμογές του Διαδικτύου των Πραγμάτων στην Εκπαίδευση. Ξεκινά με την εισαγωγή στο θέμα που αναφέρεται. Έπειτα αποσαφηνίζεται η έννοια " Διαδίκτυο των Πραγμάτων" (ΔτΠ) και αναφέρονται τα βασικά χαρακτηριστικά του, καθώς και η αρχιτεκτονική του. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στους τομείς στους οποίους δύναται να αξιοποιηθεί το ΔτΠ και στο επόμενο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην έξυπνη εκπαίδευση και στις δυνατότητες που αναδύονται, όταν συνδυάζεται με το ΔτΠ. Επιπρόσθετα αναφέρονται τα πλεονεκτήματα των εφαρμογών του ΔτΠ στην Εκπαίδευση, καθώς και οι προσκλήσεις. Το πέμπτο κεφάλαιο αναφέρεται στις έρευνες που έχουν διεξαχθεί σχετικά με τις εφαρμογές του ΔτΠ στην εκπαιδευτική διαδικασία και στα αποτελέσματα αυτών. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα της βιβλιογραφικής έρευνας και τις προτάσεις για επόμενες έρευνες.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ

Καλέμης Κωνσταντίνος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Επιμορφωτής ΕΚΔΔΑ - ΙΝΕΠ

Η εισήγηση αυτή εξετάζει τον ρόλο της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) στη διευκόλυνση της μάθησης για μαθητές με δυσλεξία. Στόχος είναι η παρουσίαση σύγχρονων εργαλείων που αξιοποιούν την ΤΝ για να υποστηρίξουν την ανάγνωση, τη γραφή και την οργάνωση της σκέψης, παρέχοντας εξατομικευμένη βοήθεια και βελτιώνοντας την εκπαιδευτική εμπειρία των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Η ΤΝ έχει φέρει επανάσταση στην υποστήριξη μαθητών με δυσλεξία, προσφέροντας εργαλεία που διευκολύνουν την ανάγνωση, τη γραφή και τη μάθηση γενικότερα. Αυτές οι τεχνολογίες αξιοποιούν προηγμένους αλγορίθμους για να παρέχουν εξατομικευμένη βοήθεια, ενισχύοντας τις εκπαιδευτικές δυνατότητες των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες.

Ένα από τα πιο διαδεδομένα εργαλεία είναι οι εφαρμογές μετατροπής κειμένου σε ομιλία. Η ακουστική παρουσίαση του κειμένου μπορεί να μειώσει το άγχος που σχετίζεται με την ανάγνωση και να ενισχύσει την αυτοπεποίθηση των μαθητών.

Τα εργαλεία οπτικής οργάνωσης πληροφοριών, όπως οι νοητικοί χάρτες, βοηθούν τους μαθητές να οργανώνουν τις σκέψεις και τις ιδέες τους με έναν δομημένο τρόπο. Αυτές οι εφαρμογές επιτρέπουν τη δημιουργία διαγραμμάτων που απεικονίζουν τις σχέσεις μεταξύ εννοιών, διευκολύνοντας την κατανόηση και την απομνημόνευση. Η οπτική αναπαράσταση των πληροφοριών μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για μαθητές με δυσλεξία, καθώς παρέχει μια εναλλακτική προσέγγιση στη μάθηση.

Επιπλέον, οι εφαρμογές που χρησιμοποιούν ΤΝ για τη διόρθωση γραμματικής και ορθογραφίας μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές με δυσλεξία να βελτιώσουν τις γραπτές τους δεξιότητες.

Η τεχνητή νοημοσύνη προσφέρει πολύτιμα εργαλεία που μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά την εκπαιδευτική εμπειρία των μαθητών με δυσλεξία. Από την υποστήριξη στην ανάγνωση και τη γραφή μέχρι την οργάνωση πληροφοριών και τη βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων, η ΤΝ συμβάλλει στη μείωση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Η αξιοποίηση αυτών των τεχνολογιών μπορεί να ενισχύσει την αυτοπεποίθηση και τη σχολική τους επίδοση, καθιστώντας τη μάθηση πιο προσβάσιμη και αποτελεσματική.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ;

Καρακανδά Μαρία
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια στο ΠΜΣ ΘΕΠΑΕΕ του Τμήματος Παιδαγωγικού Δευτεροβάθμιας

Η συγκεκριμένη εισήγηση αφορά όλους αυτούς τους τρόπους με τους οποίους η Ψηφιακή Εποχή έχει επηρεάσει την εκπαίδευση. Πώς οι μαθητές θα πρέπει βοηθηθούν και να προσανατολιστούν στην απόκτηση δεξιοτήτων σε μία κοινωνία που συνεχώς μεταλλάσσεται. Πώς οι καθηγητές πρέπει να ξεφύγουν από την βολή τους και να σχεδιάσουν εκ νέου την διδακτική διαδικασία, πώς λειτουργεί η μεταγνώση και ποιες είναι οι μνημονικές τεχνικές που μπορούν να αξιοποιηθούν. Παράλληλα, είναι σημαντικό να αναφερθεί και η ανάγκη να υπάρξει μία ισορροπία μεταξύ του εικονικού και της πραγματικότητας. Έχουμε πάρα πολλά παραδείγματα ψηφιακών εφαρμογών οι οποίες είναι πολύτιμες στην διδασκαλία. Μέσα από αυτήν την εισήγηση θα δούμε πώς μπορούν όντως να γίνουν πράξη και να ενταχθούν σε ένα καθημερινό μάθημα και φυσικά να επιδράσουν θετικά στην πορεία των μαθητών.

C01. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Τουμανίδης Νικόλαος
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.1

Το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (ΔτΠ) είναι πλέον πραγματικότητα και έχει μετασχηματίσει πολλούς τομείς της ζωής μας. Αποτελείται από ένα σύνολο αντικειμένων καθημερινής χρήσης που συνδέονται με το Διαδίκτυο, αλλά και μεταξύ τους, ανταλλάσσοντας δεδομένα και επιτελώντας διάφορες λειτουργίες. Η εξέλιξη της τεχνολογίας επέτρεψε την σύνδεση στο ΔτΠ ολοένα και περισσότερων αντικειμένων με σκοπό τη βελτίωση της ζωής μας. Το ΔτΠ μπορεί να αξιοποιηθεί ως εργαλείο, αλλά, επίσης, είναι απαραίτητο να εξοικειωθούν με αυτό οι μαθητές, αφού θα το συναντήσουν και χρησιμοποιήσουν στην ενήλικη ζωή τους. Εξάλλου το ΔτΠ είναι ένα θαυμάσιο πεδίο εφαρμογής του Science, Technology, Engineering, Mathematics (STEM), που είναι η εκπαιδευτική πρακτική του μέλλοντος. Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται διδακτικό υλικό για

δύο σενάρια που αφορούν το έξυπνο και αειφόρο σχολείο (μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος του σχολείου).

Στο πρώτο δόθηκε η κωδική ονομασία: «Ο φύλακας των φώτων» (ανοίγω τα φώτα μόνο αν ο φυσικός φωτισμός δεν είναι επαρκής και η αίθουσα δεν είναι άδεια) και στο δεύτερο η κωδική ονομασία: «Να ανοίξω τα παράθυρα;» (ανοίγω τα παράθυρα μόνο όταν η θερμοκρασία και υγρασία είναι εκτός των ορίων της θερμικής άνεσης ή η τιμή του διοξειδίου του άνθρακα είναι αυξημένη και ο εξωτερικός θόρυβος είναι χαμηλός).

Οι μετρήσεις των διάφορων φυσικών μεγεθών γίνονται με κατάλληλους αισθητήρες και η επεξεργασία κλπ μέσω του μικροϋπολογιστικού συστήματος "Arduino".

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΝΗΚΕΙΝ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ»

Νεοκοσμίδου Παναγιώτα
Κοινωνικη λειτουργος -εκπαιδευτικος, μεταδιδακτορας ΔΠΘ
Φιλιππίδης Γεώργιος
Επίκουρος Καθηγητής Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας Δ.Π.Θ.

Στα πλαίσια της παρούσας έρευνας αυτό το οποίο μελετήθηκε είναι η συμβολή των εικονικών κοινοτήτων στην ανάπτυξη του αισθήματος του ανήκειν στα άτομα με αναπηρία. Οι εικονικές κοινότητες ως μια νέα μορφή κοινωνικής οργάνωσης και συνδιαλλαγής παρέχουν τη δυνατότητα στην συγκεκριμένη ομάδα να αναπτύξουν σχέσεις, λαμβάνοντας από αυτές την συναισθηματική, συμβουλευτική και πληροφοριακή υποστήριξη που έχουν ανάγκη. Τα χαρακτηριστικά αυτής της νέας ψηφιακής συνθήκης αμβλύνουν την μοναχικότητα και την απομόνωση που πολύ συχνά τα άτομα με αναπηρία αισθάνονται στα πλαίσια των συμβατικών και κυρίαρχων κοινωνικών δομών. Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε ήταν οι ομαδικά εστιασμένες συνεντεύξεις. Τα υποκείμενα της έρευνας ήταν άτομα με σκλήρυνση κατά πλάκας, με τύφλωση και με κινητική αναπηρία. Τα βασικά ευρήματα της έρευνας ήταν ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων λάμβανε μεγάλο βαθμό συναισθηματικής υποστήριξης από τα άτομα που βίωναν την ίδια κατάσταση με αυτούς. Στοιχείο που δεν συνέβαινε στις δια ζώσης επαφές τους. Η συμβουλευτική καθώς και πληροφοριακή υποστήριξη μεταξύ των υποκειμένων κινήθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα ενδιαφέροντος, καθώς σε αυτά τα πεδία διασταύρωναν τις όποιες πληροφορίες με ειδικούς και με πρόσωπα που εμπιστεύονταν στις δια ζώσης επαφές τους. Τέλος ένα ακόμη σημαντικό ερευνητικό δεδομένο που αναδείχθηκε είναι ότι όλοι αισθανόντουσαν ότι τα μέλη της εικονικής ομάδας τους κατανοούν απόλυτα, στοιχείο που τους απελευθέρωνε και τους κινητοποιούσε να μοιραστούν μαζί τους οτιδήποτε έχουν στο μυαλό τους χωρίς αναστολές και φόβους.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Παπαδοπούλου Ευρώπη
Σύμβουλος εκπαίδευσης θεολόγων δυτικής Θεσσαλονίκης, Χίου και Σάμου

Εξετάζεται η έννοια της μάθησης και στη συνέχεια, αναλύεται η σημασία της δια βίου μάθησης, ως μια συνεχής διαδικασία σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου, με έμφαση στην ισότητα των ευκαιριών και την ανάγκη νομοθετικής παρέμβασης για την υπερκέραση των εμποδίων στη μάθηση. Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα στην εκπαίδευση

ενηλίκων, όπως η προσαρμοσμένη μάθηση και η εύκολη πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό, αλλά εγείρει και προκλήσεις, όπως η κοινωνική ανισότητα και ηθικά προβλήματα. Η ενσωμάτωσή της στην εκπαίδευση, απαιτεί προσεκτική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, καθώς και σχεδιασμό προγραμμάτων, που συνδυάζουν τα πλεονεκτήματα της παραδοσιακής και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η ΤΝ επηρεάζει τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και απαιτεί αυστηρούς κανονισμούς για την προστασία της ιδιωτικότητας, της δικαιοσύνης και την αποφυγή διακρίσεων. Επίσης, η ΤΝ έχει αναδείξει τη δυνατότητα να επηρεάσει ουσιαστικά την εκπαίδευση, τη θέση των φύλων στην εργασία, την ιδιωτικότητα, την ιατρική και άλλες πτυχές της κοινωνίας. Τέλος, η ΤΝ είναι κρίσιμη για τις σύγχρονες μηχανές αναζήτησης πληροφοριών και τα κοινωνικά δίκτυα, όπου η εφαρμογή της οδηγεί σε βελτιώσεις στην αναζήτηση και την εξατομικευμένη πληροφόρηση, ενισχύοντας τη σύνδεση ανθρώπων και γνώσεων σε παγκόσμιο επίπεδο.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ DCSYM ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Γκοντέβας Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η Γενική Θεωρία Συστημάτων από την εποχή της διατύπωσης της μέχρι σήμερα, έχει να επιδείξει μεγάλο πλήθος εφαρμογών με αναφορές σε ένα ευρύ φάσμα επιστημών. Η μείωση της πολυπλοκότητας και η πρόβλεψη των σημείων αστάθειας καθιστούν ένα Σύστημα βιώσιμο.

Η τοπική αυτοδιοίκηση γενικά αποτελείται από ανθρωπογενή συστήματα (έμψυχο δυναμικό),λειτουργικές δομές και υλικοτεχνικά εργαλεία και υποδομές. Όλα αυτά συναποτελούν ένα πολύπλοκο σύστημα ανοιχτό στο περιβάλλον με πλούσια και σύνθετη εσωτερική δυναμική. Η επιστήμη της πολυπλοκότητας μας δείχνει ότι τα κλειστά συστήματα διαλύονται και πεθαίνουν. Αντίθετα τα ανοιχτά συστήματα αναπτύσσονται, ανανεώνονται, αναρυθμίζονται και αυτοργανώνονται όπως ακριβώς οι ζωντανοί οργανισμοί. Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ένα πολύπλοκο σύστημα το οποίο εμφανίζει τάξη και οργάνωση (global order and organization) η οποία δεν εξηγείται από αντίστοιχα χαρακτηριστικά συνιστωσών του συστήματος. Κατά συνέπεια τα χαρακτηριστικά των επιμέρους συστημάτων που εμπεριέχει, δεν επαρκούν για να εξηγήσουν τα χαρακτηριστικά του ολικού συστήματος. Με τη Συστημική Μεθοδολογία DCSYM (Design and Control Systemic Methodology) θα παρουσιάσουμε την υπάρχουσα κατάσταση του δήμου Κορυδαλλού Αττικής, καθώς και την προτεινόμενη που αφορά τη βελτίωση του και την προσαρμογή του στο μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Η Μεθοδολογία DCSYM υλοποιείται με το λογισμικό DCSYM Case Tool.

Ο ΓΟΝΕΪΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΣΤ΄ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Κολοβού Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Κολοβός Νικηφόρος
Εκπαιδευτικός ΠΕ88.02

Ο γονεϊκός έλεγχος στον χρόνο χρήσης του κινητού τηλεφώνου στο σπίτι από τους/τις μαθητές/τριες του Δημοτικού Σχολείου είναι ιδιαίτερα σημαντικός, δεδομένης της αυξανόμενης

χρήσης του από παιδιά. Η υπερβολική ενασχόληση με τις οθόνες μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ανάπτυξή τους, την κοινωνική τους ζωή και τη σχολική τους επίδοση. Η γονεϊκή παρέμβαση και ο έλεγχος σε σχέση με τη χρήση της τεχνολογίας, αποτελούν κρίσιμους παράγοντες στην διαμόρφωση υγιεινών συνηθειών και στη δημιουργία ισχυρών ορίων, δεδομένων των σύγχρονων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες στη διαχείριση της τεχνολογίας. Τα κινητά τηλέφωνα, παρά την εκπαιδευτική και κοινωνική τους αξία, ενδέχεται να προκαλέσουν προβλήματα, όταν χρησιμοποιούνται αλόγιστα ή σε υπερβολικό βαθμό από τα παιδιά. Η έρευνα σε αυτό το πεδίο επιδιώκει να ρίξει φως, αφενός στον τρόπο με τον οποίο ο γονεϊκός έλεγχος επηρεάζει τη συμπεριφορά των παιδιών κι αφετέρου στις στρατηγικές που εφαρμόζουν οι γονείς για την καλύτερη ισορροπία μεταξύ της ελευθερίας χρήσης της τεχνολογίας και της προστασίας από τους κινδύνους του διαδικτύου. Από την έρευνα προκύπτει ότι οι μαθητές προεφηβικής ηλικίας (11-12 ετών) στην πλειοψηφία τους έχουν κινητό τηλέφωνο με τη σύμφωνη γνώμη των γονέων τους, το χρησιμοποιούν κατά μέσο όρο 2 ώρες ημερησίως κι αποδέχονται, τηρούν και συμφωνούν αρκετά με τα όρια που τους θέτουν οι γονείς στη χρήση του. Συγκριτικά με το φύλο των μαθητών/τριών τα αποτελέσματα έδειξαν πως τα κορίτσια χρησιμοποιούν λιγότερο χρόνο το κινητό τους τηλέφωνο στο σπίτι έναντι των αγοριών, ελέγχονται περισσότερο από τους γονείς τους και τηρούν κι εφαρμόζουν πιο πιστά τα όρια του γονικού ελέγχου. Συνοψίζοντας, μπορούμε να πούμε πως ο γονεϊκός έλεγχος δύναται να περιορίσει, να παρακολουθήσει και να κατευθύνει στην σωστή χρήση των τεχνολογικών συσκευών από τα παιδιά και να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο για τη μείωση της υπερβολικής χρήσης κινητών τηλεφώνων και την προστασία των παιδιών από τους κινδύνους του διαδικτύου.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ. ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Μπρέζας Φίλιππος
Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας, Υποψήφιος Διδάκτωρ

Η αύξηση των τροχαίων ατυχημάτων τα τελευταία έτη καταδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης της εκπαίδευσης των μελλοντικών οδηγών, με απώτερο στόχο την επίτευξη της οδικής ασφάλειας. Σε αυτό το πλαίσιο η παρούσα εργασία συνιστά μία βιβλιογραφική ανασκόπηση, με κύριο σκοπό να διερευνήσει τα οφέλη της αξιοποίησης των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση για την πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων, με έμφαση στη δημιουργία συλλογικών πρωτοβουλιών. Μέσα από την ανάλυση καλών πρακτικών, αναδεικνύεται η σημασία της ενσωμάτωσης καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών, όπως οι διαδραστικές εφαρμογές, η εικονική πραγματικότητα (VR) και οι διαδικτυακές πλατφόρμες, στα τυπικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Παράλληλα, αναλύονται οι δυνατότητες που προσφέρουν τα ψηφιακά εργαλεία στη διαμόρφωση συλλογικών δράσεων, όπως καμπάνιες ευαισθητοποίησης, εκπαιδευτικά προγράμματα και διαδραστικές εμπειρίες μάθησης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο με τον οποίο η εκπαίδευση με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών μπορεί να προάγει την κοινωνική ευθύνη και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις που θα συμβάλλουν στη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων. Άλλωστε, οι ψηφιακές εκπαιδευτικές τεχνολογίες ευνοούν την εμπλοκή σε βιωματικές μαθησιακές κοινότητες, ενισχύοντας την κοινωνική συνείδηση.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ: ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΤΠΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Μακροβασίλης Σπυρίδων
Υποψήφιος Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί βασικό πυλώνα των σύγχρονων εκπαιδευτικών πολιτικών, επιδιώκοντας την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών μάθησης για όλους/ες τους/ις μαθητές/ριες, ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων εκπαιδευτικών τους αναγκών. Στο πλαίσιο αυτό, η αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) αναδεικνύεται ως ένα καίριο εργαλείο για την υποστήριξη μαθητών/ριών με μαθησιακές δυσκολίες. Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση διερευνά τους τρόπους ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, εστιάζοντας στις ψηφιακές τεχνολογίες που προάγουν την εξατομικευμένη μάθηση, τη διαδραστικότητα και την προσαρμοστικότητα του διδακτικού περιεχομένου στις ανάγκες των μαθητών/ριών με μαθησιακές δυσκολίες, προκειμένου οι μαθητές/ριες αυτοί/ές να μπορούν να συμμετέχουν ενεργά και ισότιμα σε συλλογικές δράσεις. Ειδικότερα, η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη συμπεριληπτική εκπαίδευση μελετάται υπό το πρίσμα της πολυαισθητηριακής μάθησης, η οποία θεωρείται πως μπορεί να προσελκύσει το ενδιαφέρον των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, αλλά και να ανταποκριθεί ευκολότερα στις ανάγκες τους. Συμπερασματικά, η ανασκόπηση αυτή υπογραμμίζει τη συμβολή της εκπαιδευτικής τεχνολογίας στη δημιουργία συμπεριληπτικών μαθησιακών περιβαλλόντων, ενώ προτείνει προοπτικές και μελλοντικές κατευθύνσεις για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση μαθητών/ριών με μαθησιακές δυσκολίες.

ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΑΝΘΡΑΚΑ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ, ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Χουρδάκης Νικόλαος
Πληροφορικός MSc - ΠΕ86

Τα αέρια του θερμοκηπίου - συμπεριλαμβανομένου του διοξειδίου του άνθρακα και του μεθανίου - εκπέμπονται από την παραγωγή και την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Οι ενέργειες αυτές έχουν σημαντικές επιπτώσεις για τον πλανήτη μας. Το αποτύπωμα άνθρακα (Carbon Footprint) είναι μια έννοια που χρησιμοποιείται για τον ποσοτικό προσδιορισμό των επιπτώσεων μιας δραστηριότητας, ενός ατόμου ή μιας χώρας στην κλιματική αλλαγή.

Το ψηφιακό – ηλεκτρονικό αποτύπωμα άνθρακα (e-Carbon Footprint) αναφέρεται στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO2) που παράγονται από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και εφαρμογών, όπως το διαδίκτυο, οι υπολογιστές, τα κέντρα δεδομένων και οι υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους (cloud computing). Κάθε μας διαδικτυακή δραστηριότητα, από την αποστολή ενός ηλεκτρονικού μηνύματος (email) μέχρι την παρακολούθηση μιας ταινίας μέσω διαδικτύου, λειτουργεί αυξητικά στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO2).

Με την αυξανόμενη ψηφιοποίηση της καθημερινής ζωής και της βιομηχανίας, το αποτύπωμα αυτό έχει γίνει κρίσιμο ζήτημα περιβαλλοντικής πολιτικής και αειφορίας, ενώ αντιστοιχεί σε σημαντικό ποσοστό των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Στην παρούσα εισήγηση θα αναλυθούν οι παράγοντες που συμβάλλουν στο ψηφιακό αποτύπωμα άνθρακα, ενώ στη συνέχεια, θα παρουσιαστούν οι επιπτώσεις του φαινομένου στο περιβάλλον, όπως η κλιματική αλλαγή, η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη και η ρύπανση.

Η εισήγηση θα εξετάσει επίσης τις τρέχουσες ερευνητικές προσπάθειες που καταβάλλονται για τη μέτρηση και την κατανόηση του ψηφιακού αποτυπώματος άνθρακα, καθώς και τις τεχνολογικές λύσεις που μπορούν να συμβάλουν στη μείωσή του, όπως η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τη λειτουργία των κέντρων δεδομένων και η προώθηση της υπεύθυνης ψηφιακής συμπεριφοράς.

Τέλος, θα συζητηθούν οι προοπτικές για μελλοντική έρευνα στο πεδίο αυτό, καθώς και οι πολιτικές και οι πρακτικές που μπορούν να υιοθετηθούν από τις κυβερνήσεις, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες για τη μείωση του ψηφιακού αποτυπώματος άνθρακα και τη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου ψηφιακού μέλλοντος.

C02. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΚΡΗΤΩΝ ΣΤΟ ΊΝΤΕΡΝΕΤ

Μαρκάκη Ειρήνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ78, MA.Ed., Ph.D
Ευθυμιόπουλος Ανδρέας
Οικονομολόγος, MSc., Ph.D

Η προκείμενη εισήγηση έχει ως στόχο το να παρέχει πληροφορίες για το εξαιρετικό ενδιαφέρον που παρουσιάζει η δημιουργία των διαδικτυακών κοινοτήτων στο Ίντερνετ από απόδημους Έλληνες Κρητικούς. Η μελέτη των εν λόγω κοινοτήτων καταδεικνύει την ανάγκη που νιώθει ο "ξενιτεμένος" Έλληνας Κρητικός για να εντοπίσει μέσω του Διαδικτύου έτερους Κρητικούς, οικείους ή μη, που βρίσκονται και εργάζονται στο εξωτερικό. Οι συγκεκριμένες κοινότητες άξιζε να μελετηθούν εις βάθος, καθώς μέσω των κοινοτήτων αυτών δύναται να εντοπιστούν τα «κοινά» ενδιαφέροντα, αλλά και οι «κοινές» ανησυχίες που μοιράζονται οι απόδημοι Κρητικοί μεταξύ τους. Επιπροσθέτως, ξεχωρίζει και διαφαίνεται η από κοινού τους προσπάθεια στο να συγκροτήσουν μία καθημερινότητα/αλληλεπίδραση/επικοινωνία μεταξύ τους. Η περιπτωσιολογική μελέτη (case study) που πραγματοποιήθηκε, κατά την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, ανέδειξε τα ακόλουθα: α. Οι απόδημοι Κρητικοί διατηρούν ζωντανό το Κρητικό στοιχείο, μέσω της οργάνωσης Κρητικών «βραδιών» με συγκροτήματα που φορούν Κρητικές φορεσιές, χορεύοντας παραδοσιακούς Κρητικούς χορούς. β. Φαίνεται ότι ανησυχούν για το κοινωνικοπολιτικό γίγνεσθαι της Ελλάδας μέσω των αναρτήσεών τους, αλλά και των ποικίλων σχολίων που κάνουν δημοσίως, με τα οποία είτε επιδοκιμάζουν, είτε αποδοκιμάζουν/(κατά)κρίνουν τα πεπραγμένα της εκάστοτε κυβέρνησης. γ. Τα μέλη παρέχουν πληροφορίες μεταξύ τους σχετικά με τις επερχόμενες τιμητικές εκδηλώσεις μνήμης στην πόλη την οποία βρίσκονται (π.χ. εκδηλώσεις για τη «Μάχη της Κρήτης», εκδηλώσεις μνήμης για το «Ολοκαύτωμα της Μονής Αρκαδίου», ιστορικές εκθέσεις, ομιλίες κ.ά.). δ. Ως μέλη, είναι ιδιαίτερα ένθερμοι και υποστηρικτικοί μεταξύ τους, όσον αφορά τις διαπροσωπικές σχέσεις τις οποίες αναπτύσσουν μέσα στη διαδικτυακή κοινότητα. ε. Παρέχουν άμεσα πληροφορίες στα μέλη τους, μέσω ερωταπαντήσεων. Τα πορίσματα της μελέτης περίπτωσης έδειξαν ότι οι πιο «ενεργές» διαδικτυακές κοινότητες στο κοινωνικό δίκτυο Facebook, αμιγώς κοινότητες Κρητών, είναι δύο, που

τιτλοφορούνται ως: 1.«Cretans' Association of Hamilton "Arkadi"» απαριθμώντας τα 411 μέλη και 2.«Cretan Association of Chicago "Amalthia"» απαριθμώντας τα 301 μέλη, δίνοντας το έναυσμα στο μέλλον για περαιτέρω μελέτη.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ BIG DATA ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Πηγουνάκη Ελπίδα
Εκπαιδευτικός ΠΕ60- Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΔΙΠΑΕ
Γαλανάκης Ιωάννης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70 7ης Ενότητας Ηρακλείου

Τα Μεγάλα Δεδομένα (Big Data) αναφέρονται σε τεράστιους όγκους δεδομένων που παράγονται ταχύτατα από διαδικτυακές πλατφόρμες, αισθητήρες και συστήματα πληροφορικής, απαιτώντας προηγμένες τεχνικές ανάλυσης και Τεχνητή Νοημοσύνη. Η αξιοποίησή τους στην εκπαίδευση αφορά τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων για τη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας, επιτρέποντας την εξατομίκευση της μάθησης.

Η εισήγηση εξετάζει πρακτικές και αντιλήψεις για τη χρήση τους στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα, συγκρίνοντάς τες με διεθνείς προσεγγίσεις. Δίνεται έμφαση στις πηγές δεδομένων που αξιοποιούνται και στις απόψεις των εκπαιδευτικών για την ενσωμάτωσή τους στη διδασκαλία.

Σε χώρες όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Νορβηγία, η Φινλανδία και η Κίνα, τα Μεγάλα Δεδομένα χρησιμοποιούνται εκτενώς για την προσαρμογή της μάθησης μέσω ηλεκτρονικών πλατφορμών, διαδραστικών τεστ και ψηφιακών ιχνών. Αντίθετα, στην Ελλάδα η χρήση τους είναι περιορισμένη, κυρίως σε διοικητικές λειτουργίες, με επιφυλακτικότητα από τους εκπαιδευτικούς λόγω έλλειψης επιμόρφωσης και τεχνολογικών υποδομών.

Βασικές προκλήσεις περιλαμβάνουν την προστασία ιδιωτικότητας, την έλλειψη ρυθμιστικού πλαισίου και την ανάγκη τεχνογνωσίας. Παρά τις επιφυλάξεις, οι Έλληνες εκπαιδευτικοί εμφανίζονται πρόθυμοι να εκπαιδευτούν, αναγνωρίζοντας τη δυνητική συμβολή των Μεγάλων Δεδομένων στη διδασκαλία.

Συμπερασματικά, η αξιοποίησή τους μπορεί να ενισχύσει την εξατομίκευση της μάθησης, εφόσον αντιμετωπιστούν ζητήματα προστασίας δεδομένων, εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και τεχνολογικών υποδομών. Η σταδιακή ενσωμάτωσή τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα απαιτεί συνεργασία φορέων και εκπαιδευτικών, στοχεύοντας σε ένα πιο δυναμικό και προσαρμοστικό μαθησιακό περιβάλλον.

C03. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ: ΑΠΛΩΣ ΜΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ Η ΕΝΑ ΙΣΧΥΡΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ;

Χριστοδημητροπούλου Μαρία
Υποψήφια Διδάκτωρ

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον αθλητισμό, επηρεάζοντας τόσο τη διοίκηση των αθλητικών οργανισμών όσο και την εμπειρία των πολιτών. Η υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η ανάλυση μεγάλων δεδομένων και η ρομποτική αυτοματοποίηση, βελτιώνει τη λήψη αποφάσεων, ενισχύει τη διαφάνεια και προάγει τη βιωσιμότητα. Τα οφέλη αυτής της τεχνολογικής μετάβασης εκτείνονται πέρα από το οργανωτικό επίπεδο, προσφέροντας σημαντικά πλεονεκτήματα στην κοινωνία.

Η παρούσα μελέτη αναλύει τις επιπτώσεις του ψηφιακού μετασχηματισμού σε βασικές διοικητικές διαδικασίες, όπως η κατανομή πόρων, η επικοινωνία και η διαχείριση ροής εργασιών, με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της ευελιξίας των αθλητικών οργανισμών. Επιπλέον, διερευνά πώς η χρήση τεχνολογιών παρακολούθησης και ανάλυσης δεδομένων στον αθλητισμό βελτιώνει την αθλητική υγεία, προσφέροντας εξατομικευμένες υπηρεσίες αποκατάστασης και πρόληψης τραυματισμών, ενώ ακόμη εξετάζει πώς οι δημόσιες πολιτικές αθλητισμού μπορούν να σχεδιαστούν βάσει τεκμηριωμένων δεδομένων, προωθώντας τη συμμετοχή των πολιτών και ενισχύοντας την κοινωνική ισότητα. Ωστόσο, η τεχνολογική πρόοδος δημιουργεί νέες προκλήσεις, όπως ζητήματα ιδιωτικότητας και ηθικής χρήσης δεδομένων. Η ανάπτυξη κανονιστικών πλαισίων και η διαμόρφωση ηθικών κατευθυντήριων γραμμών είναι απαραίτητες για την ορθή αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών ακόμη και στο χώρο του αθλητισμού.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η αυτοματοποίηση και η χρήση δεδομένων συμβάλλουν στη δίκαιη κατανομή των πόρων, στη μείωση της σπατάλης και στη βελτίωση της λογοδοσίας των αθλητικών οργανισμών. Παράλληλα, οι τεχνολογικές καινοτομίες ενισχύουν τη συμμετοχικότητα, παρέχοντας ψηφιακά εργαλεία που επιτρέπουν σε πολίτες διαφορετικών κοινωνικοοικονομικών προφίλ να έχουν πρόσβαση σε αθλητικές δραστηριότητες. Συνολικά, προέκυψε ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός στον αθλητισμό δεν αποτελεί απλώς μια τεχνολογική εξέλιξη, αλλά ένα ισχυρό εργαλείο κοινωνικής ενδυνάμωσης, προάγοντας τη συμμετοχή, τη διαφάνεια και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

C04. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

ΒΕΛΤΙΩΝΩ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΟΥ: ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ-ΕΥΟΣΜΟΥ

Βασιλειάδου Πολύμνια
Φιλόλογος-Αναπληρώτρια προϊσταμένη Δ/νσης προγραμματισμού,πληροφορικής και χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου

Η Ψηφιακή εφαρμογή με την ονομασία «Βελτιώνω την πόλη μου» επιτρέπει σε όσους είτε ζουν, είτε εργάζονται, είτε επισκέπτονται τον Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου να αναφέρουν μέσα από την ιστοσελίδα του Δήμου: https://aitimata.kordelio-evosmos.gr/ αφενός μεν τα τοπικά προβλήματα που εντοπίζουν και αφετέρου μέσα από την ίδια εφαρμογή μπορούν να υποβάλλουν και τις προτάσεις τους για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής σε κάθε γειτονιά.

Πρόκειται για μία νέα διαδικτυακή πλατφόρμα υποβολής αιτημάτων/παρατηρήσεων, οι οποίες προωθούνται προς επίλυση στις δημοτικές υπηρεσίες, ενώ ο πολίτης ανά πάσα στιγμή μπορεί να παρακολουθεί την πορεία του αιτήματός του, να υποστηρίζει τα αιτήματα άλλων συμπολιτών του, να προσδιορίζει την ακριβή θέση του προβλήματος πάνω στο χάρτη και να επισυνάπτει ακόμη και σχετικές φωτογραφίες για την καλύτερη απεικόνιση του προβλήματος.

Όλες οι καταχωρίσεις εμφανίζονται πάνω στο χάρτη της περιοχής.

Αιτήματα/παρατηρήσεις μπορούν να υποβάλλονται στην:

• Τεχνική Υπηρεσία,
• Καθαριότητα & Ανακύκλωση,
• Περιβάλλον & Πράσινο,
• Δημοτική Αστυνομία

Η “Πορεία” του αιτήματος περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

Α) Κάθε καταχώριση αρχικά βρίσκεται στην κατάσταση «Υποβλήθηκε».

Β) Μόλις ο υπεύθυνος υπάλληλος του Δήμου λάβει γνώση και την προωθήσει στο αρμόδιο τμήμα, η κατάσταση αλλάζει σε «Σε εξέλιξη».

Γ) Όταν το θέμα διεκπεραιωθεί η κατάσταση γίνεται «Διεκπεραιώθηκε».

Δ) Ο πολίτης που έκανε την καταχώριση ενημερώνεται αυτόματα με e-mail για κάθε αλλαγή της κατάστασης.

Επιπλέον, οι πολίτες μπορούν να ψηφίζουν υπέρ καταχωρημένων αιτημάτων από άλλους συμπολίτες τους, ώστε να ενισχύσουν τη σημασία ενός αιτήματος.

Για την καταχώριση ενός αιτήματος ή πρότασης και την παροχή ψήφου απαιτείται η σύνδεση στην εφαρμογή:

• μέσω του διαδικτυακού τόπου, κάνοντας εγγραφή ή χρησιμοποιώντας λογαριασμό σε Apple, Google, ή Facebook

• μέσω εφαρμογής σε κινητά τηλέφωνα με λειτουργικό σύστημα android, και, σε κινητά τηλέφωνα με λειτουργικό σύστημα iOS.

Η ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ "HISTORYPIN" ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΟΛΥΠΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΧΩΡΟ

Αποστολόπουλος Νικόλαος
Δρ. Ιστορίας Πανεπιστημίου Αιγαίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στο διαδικτυακό ψηφιακό περιβάλλον «Historypin», το οποίο βασιζόμενο ως εργαλείο στο κοινωνικό εποικοδομιστικό μοντέλο και στην κοινωνικοπολιτισμική θεωρία, δύναται να αξιοποιηθεί για την οργάνωση ερευνητικών εργασιών και για τη συλλογή ιστορικού υλικού, που συμβάλλει περαιτέρω τόσο στην κατανόηση των ιστορικών φαινομένων όσο και στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της πολιτισμικής και ιστορικής ταυτότητας μιας ομάδας ατόμων ή μιας τοπικής κοινότητας. Οι μαθητές/τριες σχολικών μονάδων, απλοί μεμονωμένοι πολίτες, δημόσιοι οργανισμοί αλλά και συλλογικότητες μιας πόλης, μπορούν να συγκροτήσουν μέσω της συνεισφοράς του δικού τους περιεχομένου (οικογενειακές φωτογραφίες και ιστορικά τεκμήρια, προφορικές μαρτυρίες, αρχεία βίντεο ή ήχου, κείμενα προσωπικών ή οικογενειακών αναμνήσεων κλπ.) διαδικτυακές κοινότητες στην πλατφόρμα του «Historypin», δημιουργώντας δυναμικές ψηφιακές συλλογές και διαδραστικούς χάρτες που στο σύνολό τους φωτίζουν πολύπλευρα και πολυπρισματικά διάφορες χρονικές περιόδους και όψεις των ιστορικών γεγονότων ή της ζωής καθημερινών ανθρώπων περασμένων εποχών. Στην ευρεία αυτή συλλογή μνημών και θραυσμάτων του παρελθόντος όλοι/-ες έχουν ισότιμα την ευκαιρία να «καρφιτσώσουν» το υλικό τους σε έναν υφιστάμενο διαδραστικό χάρτη με ψηφιακές συλλογές ή να δημιουργήσουν νέες. Έτσι, οι διαδικτυακές κοινότητες του «historypin» μοιράζονται με μία δημοκρατική και συνεργατική/συμμετοχική πρακτική τις δικές τους «μικρές και άγνωστες ιστορίες» ή τα προσωπικά τους τεκμήρια με άλλους ανθρώπους ανά τον κόσμο, οι οποίοι μπορούν κι εκείνοι με τη σειρά τους να συνδράμουν, εμπλουτίζοντας τις συλλογές με επιπλέον υλικό. Η χρήση επομένως του εν λόγω ψηφιακού εργαλείου δεν περιορίζεται μόνο στη συσσώρευση και οργάνωση πολυτροπικού ιστορικού περιεχομένου ή στην προσέγγιση του παρελθόντος «από τα κάτω» για την πληρέστερη κατανόηση της ταυτότητας των μελών μιας τοπικής κοινότητας ή μιας χώρας στο παρόν. Συνιστά συγχρόνως κι ένα ηλεκτρονικό περιβάλλον αλληλεπίδρασης, συνεισήγησης και δημοκρατικού διαλόγου μεταξύ των ατόμων μιας κοινωνίας, φορέων ή πολιτών του κόσμου, το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί για εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς αλλά και κοινωνικοπολιτισμικούς σκοπούς.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΑΙΝΙΩΝ, ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Επταμηνιτάκης Γεώργιος
Πληροφορικός
Χουρδάκης Νικόλαος
Πληροφορικός MSc - ΠΕ86

Η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη αποτελεί αδιαμφησβήτητο χαρακτηριστικό τις τελευταίες δεκαετίες, με επιτεύγματα που έχουν ως κύριο στόχο να κάνουν την καθημερινή ζωή των ανθρώπων στις σύγχρονες κοινωνίες ευκολότερη και πιο αποδοτική. Μέρος αυτής της εξέλιξης αποτελούν οι εφαρμογές που αναπτύσσονται για να πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά, διαδικασίες που παλαιότερα ήταν αδύνατο να γίνουν με την ίδια ευκολία, όπως παραγγελίες προϊόντων, τραπεζικές συναλλαγές

και κρατήσεις εισιτηρίων. Πλέον με την ανάπτυξη των φορητών συσκευών, τέτοιες διαδικασίες έχουν απλοποιηθεί και πραγματοποιούνται χωρίς χρονικούς και χωρικούς περιορισμούς, δημιουργώντας έτσι συνεχώς την ανάγκη για σύγχρονες εφαρμογές, που προσφέρουν συμβατότητα, ελκυστικό περιβάλλον διεπαφής χρήστη(interface), είναι ασφαλείς και προσφέρουν πληθώρα λειτουργιών. Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται ένα καινοτόμο σύστημα προβολής και κράτησης εισιτηρίων κινηματογραφικών ταινιών, events και θεατρικών παραστάσεων.

Η έρευνα ξεκινά με μια αναλυτική εξέταση των υφιστάμενων συστημάτων κράτησης, αναγνωρίζοντας τα πλεονεκτήματα, τις αδυναμίες και τα περιθώρια ανάπτυξής τους. Μέσω εκτεταμένης βιβλιογραφικής ανασκόπησης και περιπτωσιολογικών μελετών, διερευνώνται οι προτιμήσεις των χρηστών, οι τεχνολογικές τάσεις και οι βέλτιστες πρακτικές του κλάδου έτσι ώστε να σχεδιαστεί ένα άρτιο και καινοτόμο σύστημα.

Στόχος είναι το τελικό σύστημα να εξασφαλίζει την βέλτιστη εμπειρία χρήσης με βάση την διερεύνηση των αναγκών και τον τεχνικό σχεδιασμό που θα διεξαχθεί. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στην ενσωμάτωση προηγμένων λειτουργιών, όπως εξατομικευμένες προτάσεις, ενημερώσεις σε πραγματικό χρόνο, ασφαλής επεξεργασία των στοιχείων του χρήστη, προβολή και επεξεργασία των κρατήσεων από τους εργαζομένους, και ασφαλείς πύλες πληρωμής. Επιπλέον, το σύστημα θα είναι σε θέση να υποστηρίζει ευφυής σύσταση σχετικής πληροφορίας, χρησιμοποιώντας αλγορίθμους τεχνητής νοημοσύνης, με βάση το ιστορικό του χρήστη και επιπλέον να προσφέρει υποδείξεις για τυχόν νέες ταινίες, θεατρικές παραστάσεις και events, λαμβάνοντας υπόψιν συνολικά το ιστορικό άλλων χρηστών. Τέλος θα υπάρχει δυνατότητα εύκολης και γρήγορης επέκτασης της ήδη υπάρχουσας υποδομής-υπηρεσίας, ώστε να μπορούν να υποστηριχθούν on-demand νέα events.

C06. ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ: ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΕΙΣ & ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Βάσιου Αικατερίνη
Επίκουρη Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Βελώνη Μαλαματή
Υποψήφια Διδάκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η παρούσα ανασκόπηση συνθέτει τα ευρήματα 17 συστηματικών ανασκοπήσεων οι οποίες εξέτασαν 178 προγράμματα παρέμβασης, όσον αφορά τον διαδικτυακό εκφοβισμό. Τα εν λόγω προγράμματα κατηγοριοποιήθηκαν με βάση το κοινό στο οποίο απευθύνονται, τα βασικά τους συστατικά και την αποτελεσματικότητα τους. Η πλειονότητα των παρεμβάσεων που συμπεριλήφθηκαν απευθύνεται σε παιδιά σχολικής ηλικίας, ενώ τα κοινά συστατικά των αποτελεσματικών προγραμμάτων συγκεντρώνονται σε τρείς βασικούς άξονες: i) εκπαίδευση δεξιοτήτων, ii) γνωστικές και συναισθηματικές στρατηγικές και iii) μεθόδους αλλαγής συμπεριφοράς. Παρά τις προαναφερθείσες ομοιότητες, παρατηρείται σημαντική διακύμανση των

επιπέδων αποτελεσματικότητας, η οποία επηρεάζεται από παράγοντες όπως οι μέθοδοι υλοποίησης, τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων/ουσών και η ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών.

Μέσω των κύριων ευρημάτων και συμπερασμάτων αυτής της ανασκόπησης, καθίσταται προφανής η ανάγκη δημιουργίας τυποποιημένων μέσων και προσαρμοσμένων προσεγγίσεων, με στόχο την ενίσχυση του μακροπρόθεσμου αντίκτυπου των παρεμβάσεων πρόληψης περιστατικών διαδικτυακού εκφοβισμού. Λαμβάνοντας υπόψιν όλα τα παραπάνω, οι μελλοντικές μελέτες οφείλουν να επικεντρωθούν στη δημιουργία και την εφαρμογή των εν λόγω εργαλείων σε μεθοδολογικά αξιόπιστες έρευνες, με στόχο τον εντοπισμό κρίσιμων συστατικών που δύναται να ενισχύσουν τα θετικά αποτελέσματα των παρεμβάσεων. Παράλληλα, η βελτιστοποίηση των ψηφιακών εργαλείων που αξιοποιούνται για την διεκπεραίωση παρεμβάσεων και η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων τους, αποτελούν τομείς που χρήζουν περεταίρω διερεύνησης.

Η ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ 4ΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Kartsoni Evangelia
PhD candidate, Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Hellenic Mediterranean University, Heraklion, Greece
Patelarou Athina
Associate Professor, Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Hellenic Mediterranean University, Heraklion, Greece

Η εποχή της 4ης Βιομηχανικής επανάστασης έχει ήδη ξεκινήσει επιφέροντας πλειάδα νέων τεχνολογικών δεδομένων τα οποία αποδεικνύονται ιδιαίτερα χρήσιμα σε περιόδους κρίσης. Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών δεδομένων μέσω της τμηματικής αλλαγής στον τομέα της εκπαίδευσης, επιφέρει ολικό μετασχηματισμό, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στηριζόμενο στην εξέλιξη της ψηφιακής τεχνολογίας. Ο σκοπός αυτής της μελέτης είναι ο ψηφιακός μετασχηματισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας και η ανάπτυξη συστημάτων υποστήριξης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε περιόδους κρίσεων όπως η πανδημία Covid-19. Οι συγγραφείς πραγματοποίησαν βιβλιογραφική αναζήτηση χρησιμοποιώντας βάσεις δεδομένων όπως ΕΚΤ, SCOPUS, κ.α. για επιστημονικές εργασίες που δημοσιεύθηκαν την τελευταία πενταετία (2018-2023), καθώς και σε άρθρα που αναφέρονται στις αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση λόγω της πανδημίας και της ψηφιακής τεχνολογίας. Τα κριτήρια ένταξης αφορούσαν ερευνητικά άρθρα, ανασκοπήσεις και μελέτες περίπτωσης που εξετάζουν τη μεταβολή στον τρόπο εκπαίδευσης, την υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων και την ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών στρατηγικών λόγω της πανδημίας Covid-19. Εξαιρέθηκαν μελέτες που αφορούσαν μόνο γενικά θέματα εκπαίδευσης χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τις συνθήκες της πανδημίας ή τις τεχνολογικές εξελίξεις. Η ποιότητα των επιλεγμένων μελετών αξιολογήθηκε μέσω δεικτών αποδοτικότητας των περιοδικών (Impact Factor) στα οποία δημοσιεύθηκαν τα άρθρα. Τα σύγχρονα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα έχουν εμπλουτιστεί με καινοτόμες εκπαιδευτικές πρακτικές προσαρμοσμένες στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας.). Αξίζει να σημειωθεί η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου ως μέσω ανάπτυξης, βελτίωσης και επαναπροσδιορισμού των αστοχιών. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποδείχθηκε χρήσιμο εργαλείο, όταν η ίδια κλήθηκε αιφνίδια να μετατραπεί από επικουρική σε κύρια μορφή εκπαίδευσης εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων που τέθηκαν κατά την διάρκεια της πανδημίας Covid-19. Η συλλογή δεδομένων που συμβάλλουν στην ποιότητα του ψηφιακού μετασχηματισμού της εκπαίδευσης, η υποστήριξη του εκπαιδευτικού στην ορθή επιλογή του ψηφιακού διδακτικού υλικού που κλίνεται να αξιοποιήσει και η ανίχνευση των αδυναμιών που αναπόφευκτα επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα

της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά των υποστηρικτικών συστημάτων εκπαίδευσης.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Βερέβη Άλκηστις
Ερευνήτρια Α΄, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας, Ακαδημία Αθηνών

Στόχος της έρευνας που παρουσιάζεται είναι να αναδείξει στοιχεία του οικογενειακού περιβάλλοντος εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τα οποία ερμηνεύουν τις διαφορετικές στάσεις τους ως προς τον επαγγελματικό τους ρόλο και τις διακριτές επαγγελματικές τους διαδρομές κατά τη διάρκεια της πρόσφατης οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Εξετάζουμε ποια μέσα και στρατηγικές προερχόμενα από την οικογένεια προσανατολίζουν τους εκπαιδευτικούς σε διαφορετικές προσεγγίσεις της καριέρας τους και ποιο είδος «οικογενειακής κληρονομιάς» τους εφοδιάζει με ψυχική ανθεκτικότητα ώστε να αισθάνονται προστατευμένοι από δυσχερείς εξωτερικές συνθήκες.

Αντλώντας στοιχεία από συνεντεύξεις με 20 καθηγητές, που διενεργήθηκαν στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, εντοπίζουμε παρεμφερή χαρακτηριστικά στο οικογενειακό ιστορικό τους που τους κατατάσσουν στον ίδιο «τύπο» εκπαιδευτικού, ανάλογα με τις αντιλήψεις τους και τη διαχείριση της σταδιοδρομίας τους σε εκείνη την περίοδο. Από την έρευνα αναδύθηκαν τέσσερις τύποι εκπαιδευτικών. Για την ερμηνεία των δεδομένων αξιοποιήθηκε η θεωρία του Bourdieu για τα είδη των κεφαλαίων, τις στρατηγικές και το habitus.

Από την έρευνα προκύπτει ότι το αγροτικό έθος και η αξιοποίηση τοπικών δικτύων από την οικογένεια προέλευσης, το φαντασιακό της οικογένειας ή της σταθερής εργασίας που προβάλλονταν ως αιτήματα από τις οικογένειες προέλευσης ή οι αστικές καταβολές της επηρεάζουν το πώς αντιλαμβάνονται τον επαγγελματικό τους εαυτό και τον ρόλο τους οι εκπαιδευτικοί. Ακόμη δε και όταν απόψεις καθηγητών φαίνονται παρεμφερείς, διαφέρει η αφετηρία τους ανάλογα με το οδοιπορικό των γονιών και των προγόνων τους. Η οικονομική κρίση φαίνεται ότι κινητοποίησε κληρονομημένα και επίκτητα «κεφάλαια» του εκπαιδευτικού, ενώ το οικογενειακό περιβάλλον παρείχε ένα ευρύ πλαίσιο δράσης που τα άτομα αξιοποίησαν διαφορετικά. Ωστόσο, δεν ήταν προκαθορισμένο ποιοι θα ήταν οι ευνοημένοι και ποιοι όχι σε εκείνη την περίοδο, καθώς το ερώτημα που έπρεπε να απαντηθεί ήταν ποιοι είχαν πιο αυξημένη ικανότητα να ανασχεδιάσουν την πορεία τους με τη μικρότερη κοινωνική και συμβολική φθορά.

C07. ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ, ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Γκαϊδατζόγλου Αθανάσιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το αντικείμενο της εισήγησης είναι πολύ σημαντικό στην κατανόηση της σχέσης μεταξύ τεχνολογίας και πολιτισμού στην εποχή της ψηφιοποίησης.

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνήσει πώς επηρεάζονται από τις σύγχρονες τεχνολογίες, η διατήρηση, η ανάδειξη και η διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς, εστιάζοντας στα οφέλη και τις προκλήσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή τους.

Στο σχεδιασμό της έρευνας περιλαμβάνονται η ανάλυση των βασικών τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για τη ψηφιοποίηση πολιτιστικών αντικειμένων, όπως η τεχνολογία 3D, η εικονική πραγματικότητα (VR), και η επαυξημένη πραγματικότητα (AR), καθώς και οι πλατφόρμες ψηφιακής αρχειοθέτησης και διαχείρισης δεδομένων.

Θα γίνει βιβλιογραφική ανασκόπηση και μελέτη περιπτώσεων, και θα αναλυθούν τα οφέλη αυτών των τεχνολογιών στη διατήρηση και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης και η αύξηση της παγκόσμιας αναγνωρισιμότητας.

Στη μεθοδολογία περιλαμβάνονται, η συγκέντρωση δεδομένων από ερευνητικά άρθρα, διεθνείς μελέτες και υπάρχοντα έργα ψηφιοποίησης πολιτιστικών πόρων. Θα δοθεί ειδική έμφαση στις προκλήσεις που σχετίζονται με τα ζητήματα ασφάλειας, την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και τα οικονομικά κόστη.

Τα αποτελέσματα θα καταδείξουν πως, παρά τα τεράστια οφέλη, η ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά αντιμετωπίζει σημαντικά ζητήματα, όπως η συντήρηση των δεδομένων και η διαχείριση της τεχνολογικής εξελικτικότητας.

Η εισήγηση θα αναδείξει τη συνεισφορά στη γνώση των ψηφιακών στρατηγικών για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και θα προσφέρει προτάσεις για τη βελτίωση των διαδικασιών και πολιτικών στον τομέα αυτό.

Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ ΩΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Μποσταντζής Τριαντάφυλλος
Διδάκτορας τμήματος Θεάτρου ΑΠΘ – Εκπαιδευτικός ΠΕ91.01

Η αρχαία ελληνική τραγωδία δημιούργησε έργα που πραγματεύονται θεμελιώδη ζητήματα της ανθρώπινης ύπαρξης και κοινωνικής εμπειρίας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην αρχαία ελληνική θρησκεία και πολιτική.

Στην σύγχρονη ψηφιακή εποχή, όπου το επιτελεστικό διακύβευμα των αρχαίων κειμένων έχει ριζικά μεταβληθεί, οι παραστάσεις των έργων αυτών απαιτούν μια ‘φρέσκια’ προσέγγιση που να συνδυάζει τις ιστορικές αξίες των κειμένων με τις ανάγκες του σύγχρονου κοινού.

Οι ψηφιακές τεχνολογίες προσφέρουν νέες δυνατότητες για την αναβίωση του αρχαίου δράματος μέσω της ψηφιοποίησης των έργων, της αρχειοθέτησης των κριτικών κειμένων των παραστάσεων, της δημιουργίας εικονικών θεατρικών χώρων και της χρήσης εικονικής (VR) και επαυξημένης (AR) πραγματικότητας. Οι νέες πρακτικές επιτρέπουν στους θεατές να προσεγγίσουν τα έργα με σύγχρονους, καινοτόμους τρόπους, διατηρώντας παράλληλα τη συνάφεια με την αρχαία κλασική παράδοση. Η δυνατότητα αναδημιουργίας των θεατρικών παραστάσεων σε ψηφιακές μορφές επιτρέπει στους θεατές να βιώσουν τα έργα όχι μόνο ως θεατρική εμπειρία, αλλά και ως διαδραστική ψηφιακή πραγματικότητα που συνδέει το παρελθόν με το παρόν. Επιπλέον, η ψηφιοποίηση των παραστάσεων και της πρόσληψής τους (κριτικές, άρθρα, δοκίμια) διευκολύνει την επιστημονική έρευνα και την αναγνώριση των διαφορετικών ερμηνειών των έργων, ενισχύοντας τη σημασία τους στη σύγχρονη πολιτιστική κληρονομιά.

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη σχέση/συνάρτηση της ψηφιακής πολιτιστικής κληρονομιάς με τις παραστάσεις των έργων της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας, εστιάζοντας στην ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών για την αποκατάσταση, διάσωση και προβολή του αρχαίου ελληνικού θεάτρου. Παράλληλα, διερευνά το πώς η χρήση ψηφιακών μέσων συμβάλλει στην προστασία και διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς, προσφέροντας νέες ευκαιρίες για την εκπαίδευση και τη διαπολιτισμική επικοινωνία. Τέλος, επιχειρεί να αναδείξει τους τρόπους με τους οποίους η κατανόηση των αρχαίων έργων σε ένα καινοτόμο πλαίσιο, προάγει αλλά και διευρύνει τις δυνατότητες πρόσληψης από το σύγχρονο κοινό.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΗ ΕΠΑΝΔΡΩΜΕΝΟΥ ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΥΣ (UAV) ΣΤΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Δήμου Αθανάσιος
Υποψήφιος Διδάκτορας Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας Πανεπιστημίου Αιγαίου
Παπαναγιώτου Ζωγραφιά
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ
Αναγνωστόπουλος Χρήστος-Νικόλαος
Καθηγητής Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Μία από τις πιο καινοτόμες τεχνολογίες του αιώνα μας αποτελούν τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη (UAVs)γνωστά και ως drones,τα οποία καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και εφαρμογών της καθημερινότητάς μας όλο και περισσότερο. Στην παρούσα εισήγηση γίνεται μια διερεύνηση της αξιοποίησης των drones ως εκπαιδευτικό εργαλείο, συνδυαστικά με την επιμόρφωση για τις τεχνολογικές και εκπαιδευτικές δυνατότητές τους και την εκμάθηση για την διαδικασία αποτύπωσης, ανάδειξης και προστασίας μνημείων της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσα από την ένταξη εκπαιδευτικών παιγνιωδών δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες που προτείνονται, θα υλοποιηθούν μέσα από την διαδικασία της ομαδικής διερεύνησης (inquiry based learning) και απευθύνονται λόγω της πολυπλοκότητάς τους, σε μαθητές ηλικίας 10-12 ετών. Αρχικά, παρουσιάζονται κάποιες οδηγίες για την προετοιμασία της πτήσης και το χωρικό πλαίσιο μέσω των εφαρμογών του drone. Αφού οι μαθητές χωριστούν σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων τους παρουσιάζεται η διαδικασία πτήσης, η επίσκεψη στο χώρο, η προσέγγιση και η αντίληψη ενός χώρου πολιτιστικής κληρονομιάς. Αξιοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων η μελέτη πεδίου και η μελέτη περίπτωσης. Ειδικότερα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων θα αξιοποιηθούν εφαρμογές αποτύπωσης, χαρτογράφησης και δημιουργίας τρισδιάστατων (3d) μοντέλων τόσο της επιφάνειας του εδάφους της γης, όσο και των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς, οι οποίες θα ενσωματωθούν

στο εκπαιδευτικό πλαίσιο με παιγνιώδη τρόπο. Στο τελικό στάδιο παρουσιάζεται στην ολομέλεια, η οπτικοποίηση των δεδομένων και των αποτελεσμάτων που έχουν δημιουργήσει οι ομάδες μέσω εργαλείων γεωπληροφορικής. Σκοπό των δραστηριοτήτων αποτελεί η ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με την αντίληψη του χώρου και την χωρική παρουσία, καθώς και η καλλιέργεια της αντίληψης αυτό-αποτελεσματικότητας. Επιμέρους στόχους των δραστηριοτήτων και της επαφής με τον χειρισμό των drone, αποτελούν η ανάπτυξη δεξιοτήτων (soft skills) χειρισμού με ακρίβεια ενός εργαλείου, η ικανότητα προσανατολισμού στον χώρο στο μακροεπίπεδο μίας μεγάλης γεωγραφικής περιοχής, όπως ένας αρχαιολογικός χώρος. Τέλος, επιχειρείται η καλλιέργεια της ικανότητας προσεκτικής παρατήρησης ενός χώρου και αποτύπωσής του σε μία νέα τρισδιάστατη διάταξη.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ, Τ.Π.Ε. ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ: ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (ΡΑΓΚΟΥΤΣΑΡΙΑ) ΩΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΆΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Καπανιάρης Αλέξανδρος
Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Τμήμα Επικοινωνίας & Ψηφιακών Μέσων
Κλεφτοδήμος Αλέξανδρος
Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Ψηφιακών Μέσων & Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στην εκπαίδευση μαθητών/τριών της Ε'-ΣΤ' Δημοτικού μέσω εκπαιδευτικού σεναρίου που σχεδιάστηκε με τη χρήση ψηφιακών πόρων και σύμφωνα με τη μεθοδολογία της UNESCO για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά (Intangible Cultural Heritage - ICH). Το εκπαιδευτικό σενάριο αξιοποιεί τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) με σκοπό να ενισχύσει την εκπαίδευση του πολίτη, την πολιτιστική πολυμορφία και τη διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής ταυτότητας, εστιάζοντας στο έθιμο των Ραγκουτσαριών, το καρναβάλι της Καστοριάς.

Στο πλαίσιο της ποιοτικής έρευνας, έχουν διερευνηθεί αρχεία που αφορούν το έθιμο των Ραγκουτσαριών, συμπεριλαμβανομένων ιστορικών εγγράφων, φωτογραφιών, και βιβλιογραφικών αναφορών. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν προφορικές μαρτυρίες για την καταγραφή και διατήρηση των παραδόσεων και της πολιτιστικής μνήμης της περιοχής. Αυτή η έρευνα αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία ψηφιακών πόρων, όπως διαδραστικά εκπαιδευτικά βίντεο, διαδικτυακά παιχνίδια γνώσεων και ψηφιακές αφηγήσεις, που ενσωματώνονται στο εκπαιδευτικό σενάριο.

Το σενάριο εστιάζει στη διατήρηση και προβολή της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω μιας διαθεματικής προσέγγισης που ενσωματώνει την ιστορία, τις Τ.Π.Ε., την τέχνη και την γλώσσα. Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να αναπτύξουν κριτική σκέψη, συνεργασία και δημιουργικότητα, εξερευνώντας την τοπική πολιτιστική κληρονομιά με τη βοήθεια ψηφιακών τεχνολογιών. Επιπλέον, το σενάριο επιδιώκει την καλλιέργεια της πολιτιστικής πολυμορφίας και της διαπολιτισμικής κατανόησης, σύμφωνα με τους στόχους της UNESCO.

Το σενάριο θα εφαρμοστεί πιλοτικά σε δημοτικά σχολεία της Καστοριάς και θα αξιολογηθεί ερευνητικά, με στόχο να εξεταστεί η αποτελεσματικότητα της μεθοδολογίας αυτής στην προώθηση της εκπαίδευσης του πολίτη και της ευαισθητοποίησης γύρω από την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά. Η αξιολόγηση θα βασιστεί σε ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα, περιλαμβάνοντας αναλύσεις μαθητικών έργων, συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες.

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΟΣ

Παυλίδου Καλλιόπη
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70
Σταυριανού Ζαμπετούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Η αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας στην εκπαίδευση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση και ανάδειξη της υλικής αλλά και της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Η UNESCO υπογραμμίζει ότι η πολιτιστική κληρονομιά δεν περιορίζεται μόνο σε μνημεία και αντικείμενα, αλλά περιλαμβάνει, επίσης, ζωντανές παραδόσεις, εκφράσεις και αφηγήσεις που μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά. Στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον, η τεχνολογία καθίσταται κρίσιμο εργαλείο για την προστασία αυτών των εκφάνσεων της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξασφαλίζοντας τη διατήρηση και διάδοσή τους στο μέλλον. Στο πλαίσιο αυτό, η ενσωμάτωση της ψηφιακής αφήγησης στη διδασκαλία της Ιστορίας προάγει τη διαθεματική και συμμετοχική προσέγγιση, μετατοπίζοντας το κέντρο της μάθησης από την παραδοσιακή αποστήθιση στην ενεργητική διερεύνηση. Μέσω της αξιοποίησης πολυτροπικών περιβαλλόντων που συνδυάζουν κείμενο, εικόνα, κίνηση και ήχο, οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν τόσο κριτική σκέψη όσο και δεξιότητες ανάλυσης ιστορικών πηγών και παραγωγής ιστορικού λόγου. Παράλληλα, καλλιεργούνται ψηφιακές δεξιότητες, προάγοντας τον ψηφιακό γραμματισμό ο οποίος είναι απαραίτητος στη σύγχρονη εποχή. Η περίπτωση της Μύρτιδος αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αξιοποίησης αυτής της παιδαγωγικής πρακτικής. Ως ιστορική προσωπικότητα που συνδέεται με την αρχαία Ελλάδα, η Μύρτις προσφέρει στους/στις μαθητές/τριες τη δυνατότητα να εξετάσουν την Ιστορία μέσα από το βίωμα και τη διάδραση. Η δημιουργία ψηφιακών αφηγήσεων βασισμένων σε ιστορικά δεδομένα επιτρέπει στα παιδιά να κατανοήσουν την πολιτιστική κληρονομιά όχι ως στατικό σύνολο πληροφοριών, αλλά ως ζωντανό και δυναμικά εξελισσόμενο στοιχείο της ταυτότητάς τους. Επομένως η ψηφιακή αφήγηση μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενεργών και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών, οι οποίοι/ες αντιλαμβάνονται την ιστορική τους κληρονομιά μέσα από σύγχρονες και καινοτόμες μαθησιακές πρακτικές.

ΠΑΙΧΝΙΔΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΠΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΜΒΥΘΙΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ. ΜΙΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Κανελλόπουλος Παναγιώτης
Υποψήφιος Διδάκτωρ
Αντωνίου Δημήτριος
Επίκουρος Καθηγητής

Οι σύγχρονες στρατηγικές ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς αποκτούν όλο και ισχυρότερη ψηφιακή υπόσταση και μάλιστα επί του υπό-πεδίου της εικονικότητας. Στο πλαίσιο αυτό αξιοποιούνται και οι τεχνολογίες του φάσματος της Εκτεταμένης Πραγματικότητας (Extended Reality), ως συν-επικουρικά εργαλεία ανάδειξης στον άξονα του ψηφιακού μετασχηματισμού μουσείων και πολιτιστικών φορέων. Ανάλογα με τους επιμέρους τύπους της προσφέρονται διαφορετικές τεχνικές αναπαράστασης και αλληλεπίδρασης, που οδηγούν σε διαφορετικές ενδυναμώσεις των παραδοσιακών μουσειακών πρακτικών. Μία εκ των πιο κοινώς εντοπίσιμων συνιστά η εμβύθιση σε εικονικά περιβάλλοντα πολιτισμικής σημαντικότητας, όπως η ιδιότυπη «εισχώρηση» χρηστών σε περιβάλλοντα υψηλής ιστορικής αξίας με εξοπλισμό αισθητηριακής

απομόνωσης. Ενώ μία επίσης συχνά αξιοποιήσιμη μέθοδος, αποτελεί η επαυξημένη εμπειρία πολιτιστικών κληροδοτημάτων, όπως μέσω διαμεσολαβημένης θέασης της υλικής μορφής μουσειακών εκθεμάτων με πρόσθετα εικονικά στοιχεία επ' αυτών (πχ. εικονικά αντίγραφα ελλειμματικών τμημάτων τους). Τα τελευταία έτη οι δύο αυτές πρακτικές παρουσιάζονται να συνεργούν με εκείνη της Gamification (Παιχνιδοποίηση) για την ένταξη μιας παιγνιώδους φυσιογνωμίας (πχ. μέσω χρονομέτρησης, επιβράβευσης), που εντείνει αποτελεσματικά την εμπλοκή των χρηστών. Ως αποτέλεσμα της συλλειτουργίας των άνω τεχνικών διαμορφώνονται συναφή πλαίσια διαφορετικών πεδίων του φάσματος της εικονικότητας και προκύπτουν αφενός Παιχνιδοποιημένες Επαυξήσεις, αφετέρου Παχινιδοποιημένες Εμβυθίσεις στην μουσειακή εμπειρία. Βάσει των παραπάνω, η παρούσα έρευνα αφορά στην εξέταση των δύο αυτών μεικτών τρόπων ανάδειξης της υλικής πολιτισμικής κληρονομιάς σε μουσειακούς χώρους με έμφαση τα σημεία σύγκλισης και απόκλισης αυτών. Μεθοδολογικά διαμορφώνονται αρχικά δύο μοντέλα για κάθε μία από τις παραπάνω μεθοδολογικές συμπράξεις για τις οποίες γίνεται συγκριτική μελέτη μέσω του εργαλείου της ανάλυσης "SWOT". Προϊόν αυτής αποτελεί μία συγκριτική οπτική ως προς τα ισχυρά, τα ασθενή σημεία, όπως επίσης τις δυνητικές ευκαιρίες και απειλές. Από την περαιτέρω διερεύνηση αυτών απορρέουν αξιολογικά συμπεράσματα, που κυρίως αφορούν στον προσδιορισμό της συμβατότητάς τους ανά διαφορετική στοχοθεσία. Επιπροσθέτως, δημιουργείται ένα περίγραμμα ορισμένων κατευθυντήριων αξόνων μελλοντικής έρευνας για επέκταση των γνωστικών απολαβών εκ της χρήσης τους.

C08. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΣΥΝ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ: ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Χατζητρύφωνος Πασχάλης
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής ΠΕ86

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο της υποθετικής μυθοπλασίας και της επαυξημένης πραγματικότητας (AR) στην ενίσχυση της κοινωνικής συμμετοχής και της συν-δημιουργίας στο πλαίσιο της ψηφιακής αναδιαμόρφωσης του δημόσιου χώρου (digital placemaking), με μελέτη περίπτωσης το έργο Future Huyton στο Ηνωμένο Βασίλειο. Μέσα από συμμετοχικά εργαστήρια τεχνολογικής μυθοπλασίας και δημιουργικής γραφής, το έργο ενέπλεξε τους κατοίκους μιας περιαστικής περιοχής του Λίβερπουλ, η οποία αντιμετωπίζει κοινωνικές προκλήσεις, στη διαμόρφωση υποθετικών σεναρίων για το μέλλον της πόλης τους. Οι τοπικές αφηγήσεις και αξίες ενσωματώθηκαν σε υποθετικές αστικές αναπλάσεις, ενώ τα δημιουργικά έργα χρησιμοποιήθηκαν για την ανάπτυξη μιας διαμεσικής (transmedia) εμπειρίας με τη χρήση επαυξημένης πραγματικότητας, προσκαλώντας σε δημόσιο διάλογο και αναστοχασμό.

Αυτή η προσέγγιση αμφισβητεί τα παραδοσιακά μοντέλα κεντρικής διακυβέρνησης, αποδεικνύοντας ότι τα ψηφιακά εργαλεία μπορούν να γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ των φιλοδοξιών

της κοινότητας και των στρατηγικών στόχων της τοπικής αυτοδιοίκησης, προωθώντας μια περισσότερο συμμετοχική και ανθρωποκεντρική αστική ανάπτυξη.

Το έργο αναδεικνύει τη δυναμική της υποθετικής μυθοπλασίας ως μέθοδο σχεδιασμού, επιτρέποντας στις κοινότητες να επαναπροσδιορίσουν το δημόσιο χώρο μέσα από τη συν-δημιουργία αφηγήσεων και ψηφιακών παρεμβάσεων. Παράλληλα, τονίζει τη σημασία της διεπιστημονικής συνεργασίας – μεταξύ τοπικών κυβερνήσεων, δημιουργικών οργανισμών, ακαδημαϊκών φορέων και κοινοτικών ομάδων – ως μοχλό για ευέλικτες και συμμετοχικές διαδικασίες αστικού σχεδιασμού.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η επαυξημένη πραγματικότητα και η διαμεσική αφήγηση μπορούν να μεταμορφώσουν τους δημόσιους χώρους σε "Ψηφιακούς Τόπους" (Digital Places), όπου η τεχνολογία ενισχύει τη βαθύτερη κοινωνική συμμετοχή, διαμορφώνει μια ισχυρότερη τοπική ταυτότητα και εισάγει καινοτόμα μοντέλα διακυβέρνησης.

Προτείνοντας ένα πλαίσιο που ενσωματώνει την τεχνολογική καινοτομία, τις πολιτιστικές παρεμβάσεις και τον συμμετοχικό σχεδιασμό στην αστική αναγέννηση και τη σύγχρονη διακυβέρνηση, η παρούσα εισήγηση εμπλουτίζει τον επιστημονικό διάλογο γύρω από την ψηφιακή διαμόρφωση του δημόσιου χώρου, τη συμμετοχή των πολιτών και τις προοπτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

ΚΥΒΕΡΝΟΑΣΦΑΛΕΙΑ: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΑΣ ΚΟΣΜΟ

Δρακουλάκης Αγγελος
Αναλυτής Κυβερνοασφάλειας

Ζούμε σε μια εποχή όπου οι ψηφιακές τεχνολογίες λαμβάνουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην καθημερινότητά μας. Αυτή η νέα πραγματικότητα έρχεται να φέρει στην επιφάνεια νέους κινδύνους, τις επονομαζόμενες «κυβερνοεπιθέσεις». Ωστόσο, αυτή η ψηφιακή σύνδεση μας εκθέτει σε νέους κινδύνους. Οι κυβερνοεπιθέσεις έχουν γίνει όλο και πιο συχνές και εξελιγμένες, απειλώντας την ασφάλεια των προσωπικών μας δεδομένων και των επιχειρήσεων.

Η κυβερνοασφάλεια είναι η πρακτική προστασίας των υπολογιστικών συστημάτων και δικτύων από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, χρήση, διακοπή/διαταραχή, τροποποίηση ή καταστροφή. Στον σημερινό ψηφιακό κόσμο, η κυβερνοασφάλεια είναι ζωτικής σημασίας για άτομα, επιχειρήσεις και κυβερνήσεις. Οι απειλές στον κυβερνοχώρο είναι συνεχώς εξελισσόμενες, καθώς οι χάκερ συνεχώς ανανεώνουν την φαρέτρα τους με νέες μεθόδους που περιλαμβάνουν κακόβουλο λογισμικό, επιθέσεις phishing, ransomware και άλλες απειλές που μπορούν να προκαλέσουν σημαντική ζημιά.

Η σημασία της κυβερνοασφάλειας είναι πλέον αδιαμφισβήτητη στην καθημερινότητα μας. Χρησιμοποιούμε συσκευές που συνδέονται στο διαδίκτυο, όπως smartphones, έξυπνες συσκευές και φορητούς υπολογιστές, για διάφορους σκοπούς, από την επικοινωνία, τις τραπεζικές συναλλαγές έως την εργασία και την ψυχαγωγία. Αυτές οι συσκευές και οι εφαρμογές που χρησιμοποιούμε συλλέγουν και αποθηκεύουν δεδομένα μας, καθιστώντας την προστασία των προσωπικών μας πληροφοριών πιο αναγκαία από ποτέ.

Η σωστή εκπαίδευση στον τομέα της κυβερνοασφάλειας μπορεί να κάνει τη διαφορά. Οφείλουμε να είμαστε ενήμεροι για τις τελευταίες απειλές και να προσαρμόζουμε τις πρακτικές μας ανάλογα. Αυτό μπορούμε να το πετύχουμε μαθαίνοντας πώς να αναγνωρίζουμε και να αποφεύγουμε τις επιθέσεις phishing, να χρησιμοποιούμε ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης και να είμαστε πιο προσεκτικοί με τις πληροφορίες που μοιραζόμαστε κατά τη χρήση του διαδικτύου. Η υιοθέτηση ασφαλών πρακτικών στον κυβερνοχώρο είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη διασφάλιση της ιδιωτικότητας, της ασφάλειας και της οικονομικής ευημερίας των ατόμων, των οργανισμών στην ψηφιακή εποχή.

Στον ψηφιακό κόσμο, η κυβερνοασφάλεια δεν αποτελεί πλέον επιλογή, αλλά αναγκαιότητα. Με συνεχή εκπαίδευση και ασφαλείς πρακτικές, μπορούμε να προστατεύσουμε τα δεδομένα μας.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μουδατσάκη Ελένη
Καθηγήτρια Πληροφορικής Ειδικής Αγωγής

Η εκπαιδευτική διαδικασία βρίσκεται σε μια περίοδο ταχείας και διαρκούς αλλαγής, επηρεασμένη από την πρόοδο της τεχνολογίας και τις απαιτήσεις ενός παγκοσμιοποιημένου κόσμου. Το ψηφιακό σχολείο, ως μια σύγχρονη μορφή εκπαίδευσης, έχει αναδειχθεί ως κεντρικό πεδίο ενδιαφέροντος για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης. Οι εκπαιδευτικές τεχνολογίες, με τη δυνατότητα να προσφέρουν εξατομικευμένες μαθησιακές εμπειρίες, διαδραστικές πλατφόρμες και ευκαιρίες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ενισχύουν την προσβασιμότητα και την αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η υιοθέτηση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση δεν είναι απλώς μια επιλογή, αλλά μια αναγκαιότητα, ιδιαίτερα μετά τις προκλήσεις που ανέδειξε η πανδημία. Η μετάβαση σε ένα ψηφιακό περιβάλλον μάθησης δεν αφορά μόνο την παροχή εργαλείων, αλλά και την αλλαγή της εκπαιδευτικής φιλοσοφίας. Το ψηφιακό σχολείο προάγει τη δια βίου μάθηση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα και τη δημιουργία εκπαιδευτικών κοινοτήτων που υπερβαίνουν τα γεωγραφικά όρια.

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στον ρόλο του ψηφιακού σχολείου και της εκπαιδευτικής τεχνολογίας στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα. Εξετάζεται πώς οι τεχνολογικές καινοτομίες επηρεάζουν τη μάθηση, τη διδασκαλία και την εκπαιδευτική διοίκηση, καθώς και ποιες είναι οι προκλήσεις και οι προοπτικές που προκύπτουν από την εφαρμογή τους. Μέσα από τη συστηματική ανάλυση βιβλιογραφίας και δεδομένων, η εισήγηση επιχειρεί να αναδείξει τις δυνατότητες που προσφέρει το ψηφιακό σχολείο για την αναβάθμιση της εκπαιδευτικής εμπειρίας.

C09. ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ: ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19

Παναγοπούλου Αλεξάνδρα
Εκπαιδευτικός Κλάδου ΠΕ 70 Δασκάλων Υποψήφια Διδάκτορας του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών της δημόσιας Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες των εκπαιδευτικών, όπως επίσης και στις συνιστώσες που επηρέασαν με καταλυτικό τρόπο τη συμμετοχή και τις επιδόσεις των μαθητών/τριών του Δημοτικού κατά την επείγουσα εξ αποστάσεως εκπαίδευση, την οποία επέβαλλε η πανδημική κρίση. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική μέθοδος ανάλυσης, ενώ ως εργαλείο συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η ημι-δομημένη συνέντευξη. Το δείγμα αποτέλεσαν 14 εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Ν. Αττικής. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανέδειξε τα επίπεδα ψηφιακής ετοιμότητας των εκπαιδευτικών απέναντι στη διαχείριση έκτακτων καταστάσεων, όπως εκείνης της πανδημικής κρίσης, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύονται σειρά τεχνικών, διδακτικών, παιδαγωγικών και κοινωνικών συνιστωσών, οι οποίες στην ουσία συμβάλλουν στον βαθύ περιορισμό της συστηματικής αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας/διαδικτύου τόσο στη δια ζώσης όσο και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, γεγονός το οποίο οδηγεί σε περαιτέρω όξυνση του φαινομένου των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

C10. ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΧΩΡΟ

ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ: ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ;

Ζιώγα Στυλιανή
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) αναδιαμορφώνει την καθημερινότητα, με την εκπαίδευση να αποτελεί βασικό πεδίο εφαρμογής. Η ενσωμάτωσή της απαιτεί προτεραιότητα στη γνώση και την εκπαίδευση. Οι μαθητές/τριες πρέπει να εξοικειωθούν με τις αρχές της ΤΝ, να κατανοούν τους αλγορίθμους της και να αναλύουν τις κοινωνικές και ηθικές επιπτώσεις των συστημάτων ΤΝ, ώστε να αναπτυχθεί μια ηθικά ευαισθητοποιημένη γενιά πολιτών. Η εισαγωγή της ΤΝ σε διάφορους τομείς, όπως η εκπαίδευση, εγείρει σημαντικά ηθικά ζητήματα. Ένα από τα κύρια προβλήματα

αφορά την ιδιωτικότητα και την προστασία δεδομένων, καθώς η χρήση δεδομένων μαθητών/τριών ενισχύει τις ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια και τη διαχείριση προσωπικών πληροφοριών. Επιπλέον, οι αλγόριθμοι που χρησιμοποιούνται στα συστήματα ΤΝ μπορεί να παρουσιάζουν μεροληψία, καθώς οι αποφάσεις τους επηρεάζονται από τις προκαταλήψεις που περιέχονται στα δεδομένα εκπαίδευσής τους. Παράλληλα, η διαφάνεια και η εξηγησιμότητα των αλγορίθμων είναι εξαιρετικά σημαντικές, καθώς η πολυπλοκότητα των συστημάτων ΤΝ μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένες ερμηνείες ή κατάχρηση των δυνατοτήτων τους. Ένα ακόμη ηθικό ζήτημα αφορά την απόδοση πνευματικής ιδιοκτησίας, ειδικά όταν συνδυάζονται ανθρώπινες και μηχανικές συνεισφορές. Η έλλειψη σαφών κατευθυντήριων γραμμών δημιουργεί ασάφειες και απαιτείται η υιοθέτηση πολιτικών που διασφαλίζουν την ακαδημαϊκή ακεραιότητα. Παρά την εκτενή βιβλιογραφία για την ΤΝ στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι αντιλήψεις μαθητών/τριών Λυκείου για τη χρήση της παραμένουν περιορισμένα διερευνημένες. Η παρούσα έρευνα επιχειρεί να καλύψει αυτό το κενό μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου 16 ερωτήσεων, βασισμένου σε πενταβάθμια κλίμακα Likert. Στην έρευνα συμμετέχουν 80 μαθητές/τριες Β' και Γ' Λυκείου, με ολοκλήρωση τον Φεβρουάριο. Τα δεδομένα θα καταγραφούν, θα αναλυθούν και θα συνοδευτούν από ανασκόπηση ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας. Στόχος είναι να αναδειχθούν οι αντιλήψεις μαθητών για τα ηθικά ζητήματα της ΤΝ, συμβάλλοντας στην εκπαιδευτική έρευνα και καθορίζοντας κατευθύνσεις για μελλοντικές δράσεις.

ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΕΙΑ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ- Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ ΔΕΣΜΩΤΗ

Θεοδωρακοπούλου Θωμαΐτσα
Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ
Βαρβαρούση Μαρία
Ψυχολόγος

Η ευρεία χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στη διά βίου εκπαιδευτική διαδικασία τα τελευταία χρόνια, εγείρει σημαντικά διλήμματα και ηθικά ζητήματα. Σκοπός της εισήγησης είναι να συζητήσει τα διλήμματα, καθώς και τους κινδύνους που παρουσιάζονται κατά τη αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαιδευτική διαδικασία και τα ζητήματα ηθικής που ανακύπτουν κάθε φορά που γίνεται χρήση αυτής. Η γνώση τελικά αποτελεί αυτοσκοπό; Πρέπει να αποκτάται με οποιοδήποτε τίμημα, χωρίς να αναλογίζεται κανείς τις συνέπειες; Η απόκτηση γνώσης συνεπάγεται ευθύνες. Η εκπαίδευση δεν είναι μόνο μια διαδικασία μετάδοσης γνώσεων, αλλά και μια ανθρώπινη εμπειρία. Η αναζήτηση της γνώσης είναι αναμφίβολα μια θεμελιώδης πτυχή της ανθρώπινης ύπαρξης, αλλά συνδέεται και με κινδύνους. Πού βρίσκονται το όρια της ηθικής στο ζήτημα αυτό; Ο Προμηθέας είναι ένας ήρωας που θυσιάζεται για το καλό της ανθρωπότητας. Αυτή η θυσία εγείρει ερωτήματα σχετικά με το πώς οι άνθρωποι είναι πρόθυμοι να θυσιάσουν τον εαυτό τους για την πρόοδο των άλλων. Ο Προμηθέας γνωρίζει ότι η πράξη του θα έχει συνέπειες, αλλά επιλέγει να προχωρήσει για το καλό της ανθρωπότητας. Αυτή η πράξη τον οδηγεί σε σφοδρή τιμωρία από τον Δία, ο οποίος τον καταδικάζει να είναι δεσμώτης και να υποφέρει αιώνια. Η υπερβολική χρήση της ΤΝ μπορεί, αναμφισβήτητα να εγγυηθεί πρόοδο και απόκτηση γνώσης, όμως συγχρόνως μπορεί να μειώσει την ανθρώπινη επαφή και τις σημαντικές σχέσεις που αναπτύσσονται στη διαδικασία της μάθησης. Μπορεί να στερήσει την επικοινωνία και την αλληλεπίδραση ανάμεσα σε εκπαιδευόμενους, ανάμεσα σε εκπαιδευτές και εκπαιδευομένους, σχέσεις δυναμικές και άρρηκτα συνδεδεμένες για την μαθησιακή διεργασία και αυτοπραγμάτωση. Η μείωση θέσεων εργασίας είναι ένα άλλο σπουδαίο ζήτημα που φαίνεται να απορρέει, ως συνέπεια της έξαρσης της Τεχνητής

Νοημοσύνης. Το τίμημα διαφαίνεται μεγάλο, όπως και το όλο ζήτημα. Η μέθοδος που ακολουθείται είναι η βιβλιογραφική ανασκόπηση διεθνών και εγχώριων πηγών.

ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ. Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Παπαδοπούλου Δώρα
Dr.phil. Associate Professor, ELGS

Η επιρροή της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) σε όλα τα επίπεδα της ανθρώπινης δράσης είναι πλέον κοινός τόπος. Αυτό μάλιστα επιβεβαιώνεται από τον τρόπο με τον οποίο σε διεθνές επίπεδο έχουν γίνει προσπάθειες επίτευξης ενός πλαισίου συναίνεσης, όπου αυτό εκφράζεται και διαμέσου της υιοθέτησης εθνικών στρατηγικών με ηθικό και κανονιστικό περιεχόμενο. Σαφώς, ενώ οι δυνατότητες της ΤΝ προάγουν τα συνεργατικά εγχειρήματα υπό την οπτική της ενίσχυσης της Ψηφιακής Δημοκρατίας, οι προκλήσεις αφορούν και την προάσπιση των ηθικών διαστάσεων ή διλημμάτων που η εφαρμογή της εγείρει. Υπό αυτό το έρεισμα αναλύοντας τον ρόλο/σημασία του ηθικού και κανονιστικού πλαισίου χρήσης της ΤΝ ως εργαλείο, θα εξεταστεί η περίπτωση της Κίνας, όπου ο επιτονισμός της συνεργατικότητας δεν φαίνεται να αποτελεί προτεραιότητα αναφορικά με τις δυνατότητες που η ΤΝ προσφέρει. Χρησιμοποιώντας ως αφόρμηση το “Social Credit System”, που η χώρα εφαρμόζει για την «αλίευση απόψεων», θα καταδειχθεί πως προωθείται η χρήση της ΤΝ ως στρατηγική ελέγχου, αποτελώντας και σε παγκόσμιο επίπεδο, παράδειγμα που μπορεί να γίνει αντικείμενο μίμησης. Ως εκ τούτου, και οι κοινότητες δημιουργίας βρίσκονται σε κίνδυνο. Η παρούσα προσπάθεια θα εστιάσει στο πως η ΤΝ επηρεάζει τη συνεργατική δράση στην Κίνα έχοντας ως προσέγγιση την ποιοτική ανάλυση του εθνικού στρατηγικού κειμένου AI Development Plan, τονίζοντας παράλληλα το ρόλο των ηθικών θεμελίων νομιμοποίησης της ΤΝ στη χώρα.

C11. ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΝΤΑΣ ΤΑ ΖΩΑ ΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ: ΟΡΘΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗ

Γαϊτανάκης Ιωάννης
Υποψήφιος Διδάκτορας

Η διαχείριση του ολοένα και αυξανόμενου πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς αποτελεί ένα παγκόσμιο πρόβλημα με σημαντικές συνέπειες στη δημόσια υγεία, τη δημόσια ασφάλεια αλλά και στην ευζωία των ζώων. Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) ως ένα δυνητικά ισχυρό εργαλείο για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου, αναγνωρίζοντας παράλληλα τις ηθικές προκλήσεις και τους πιθανούς κινδύνους. Αναλύονται οι τρόποι με τους οποίους η ΤΝ μπορεί να συμβάλει στην ανεύρεση, καταγραφή και κατηγοριοποίηση των αδέσποτων ζώων μέσω τεχνολογικών συστημάτων αναγνώρισης εικόνας και βίντεο. Επιπλέον, εξετάζεται η δυνατότητα εντοπισμού τραυματισμένων ή άρρωστων ζώων καθώς και η πρόληψη τυχόν τροχαίων ατυχημάτων με ανάλυση συμπεριφορικών δεδομένων και ανάλυση δεδομένων κίνησης (drones). Σημαντική θα μπορούσε να είναι η συμβολή της ΤΝ στην αστυνόμευση και την πρόληψη φαινομένων κακοποίησης και παράνομων δραστηριοτήτων, με σαρώσεις στο διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αλλά και τουριστικών ιστοσελίδων. Τέλος, η ΤΝ μπορεί να βοηθήσει στον καταρτισμό τοπικών επιχειρησιακών σχεδίων για την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης και εξειδικευμένης στρατηγικής. Η συνδυασμένη χρήση αυτών των τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης υπόσχεται μια πιο αποτελεσματική και ανθρωποκεντρική διαχείριση του προβλήματος, χωρίς όμως να παραβλέπετε και η ηθική αντιμετώπιση των ζώων. Ταυτόχρονα αποτελεί πρόκληση η ορθή χρήση της τεχνολογίας προς αποφυγή ανεπιθύμητων καταστάσεων. Χαρακτηριστικά θα μπορούσε να υπάρξει μια άνιση μεταχείριση των υπόλοιπων ζώων (άγριας φύσης κ.α.), ευνοώντας την ανάπτυξη φαινομένων όπως ο «σπισισμός». Η υπερβολική εξάρτηση από την ΤΝ δύναται να οδηγήσει και σε μείωση της ανθρώπινης επαφής και φροντίδας, στερώντας από τα ζώα την απαραίτητη συναισθηματική στήριξη.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

Μανδουράρη Μαρία
Υποψήφια Διδάκτωρ
Χουστουλάκης Εμμανουήλ
Επίκουρος Καθηγητής

Η ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην εκπαίδευση μετασχηματίζει τα μαθησιακά πρότυπα, προσφέροντας ευκαιρίες και προκλήσεις. Η παρούσα μελέτη διερευνά τον ρόλο της ΤΝ ως εργαλείου μάθησης και καταλύτη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Εστιάζει στη

χρήση εφαρμογών ΤΝ, όπως το ChatGPT, για τη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων απαραίτητων στη σύγχρονη αγορά εργασίας.

Η έρευνα εξετάζει τις αντιλήψεις εκπαιδευτικών, μαθητών και ειδικών ΤΝ σχετικά με την ενσωμάτωση της ΤΝ στην εκπαίδευση. Μέσω μεικτής μεθοδολογίας, που συνδυάζει ποσοτικές και ποιοτικές τεχνικές, αναλύει την αποτελεσματικότητα, τις προκλήσεις και τις ηθικές διαστάσεις της χρήσης της ΤΝ στη διδασκαλία. Το πλαίσιο έρευνας επικεντρώνεται σε δύο πυλώνες: (α) την ενσωμάτωση του ChatGPT στην εκπαιδευτική διαδικασία και (β) τις δυνατότητες της ΤΝ για την καλλιέργεια δεξιοτήτων καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τριγωνοποίηση δεδομένων, μέσω ερευνών σε εκπαιδευτικούς και μαθητές, ανάλυση τάσεων του Twitter, συνεντεύξεις με ειδικούς και αυτοαναφορική μελέτη της ΤΝ στη μάθηση. Τα ευρήματα θα φωτίσουν την προσαρμοστικότητα των εκπαιδευτικών στα εργαλεία ΤΝ, τις αντιλήψεις των μαθητών και τον αντίκτυπο της ΤΝ στην ανάπτυξη δεξιοτήτων. Επιπλέον, θα εξεταστούν ρυθμιστικά και ηθικά ζητήματα, προτείνοντας κατευθυντήριες γραμμές για την υπεύθυνη χρήση της ΤΝ.

Η μελέτη επιδιώκει να συμβάλει στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ τεχνολογικής προόδου και παιδαγωγικής καινοτομίας, προσφέροντας χρήσιμες συστάσεις σε εκπαιδευτικούς, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και ηγέτες του κλάδου.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Δεσποτόπουλος Γεώργιος
Πληροφορικός
Ποντίκη Μαρία
Φιλόλογος

Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τομέα της εκπαίδευσης, επηρεάζοντας τόσο τη μαθησιακή διαδικασία όσο και τον ρόλο των εκπαιδευτικών. Από τη μία πλευρά, η ΤΝ προσφέρει εξατομικευμένη μάθηση, αυτοματοποίηση της αξιολόγησης, πρόσβαση στην εκπαίδευση για ευρύτερες κοινωνικές ομάδες και υποστήριξη μέσω εκπαιδευτικών chatbots και εικονικών δασκάλων. Από την άλλη, δημιουργεί προκλήσεις, όπως η πιθανή απώλεια θέσεων εργασίας στον εκπαιδευτικό τομέα, η μείωση της ανθρώπινης επαφής, οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και οι αλγοριθμικές προκαταλήψεις.

Η παρούσα εισήγηση αναλύει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της ΤΝ στην εκπαίδευση, βασιζόμενη σε σύγχρονη βιβλιογραφία και ερευνητικά δεδομένα. Εξετάζει πώς η τεχνολογία μπορεί να προσαρμόσει τη μάθηση στις ανάγκες κάθε μαθητή, ενώ παράλληλα επισημαίνει τους κινδύνους που προκύπτουν από την αλόγιστη χρήση της. Επίσης, αναλύεται το κόστος της ενσωμάτωσης της ΤΝ στο εκπαιδευτικό σύστημα και οι ανισότητες που μπορεί να προκληθούν μεταξύ αναπτυγμένων και λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών.

Συνολικά, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να αποτελέσει ένα πολύτιμο εργαλείο για την εκπαίδευση, αρκεί να ενσωματωθεί με τρόπο που να διασφαλίζει την ποιότητα της διδασκαλίας, την ισότητα των ευκαιριών και την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων. Η ισορροπημένη και ηθικά υπεύθυνη εφαρμογή της είναι καθοριστική για τη δημιουργία ενός δίκαιου και αποτελεσματικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος στο μέλλον.

C12. ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ (AR) ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΗΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ ΚΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΟΘΟΝΗΣ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΙΝΕ ΠΑΝΘΕΟΝ ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΟΥ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Κανελλόπουλος Παναγιώτης
Υποψήφιος Διδάκτωρ

Η Επαυξημένη Πραγματικότητα (AR: Augmented Reality) αξιοποιείται ευρέως στον τομέα ανάδειξης της υλικής πολιτισμικής κληρονομιάς, προσφέροντας μεικτές προβολές αυτής με την προσθήκη συμπληρωματικών εικονικών στοιχείων. Μια οικεία ομάδα αυτών αφορά στην ενίσχυση της οπτικής του κτηριακού αποθέματος υψηλής πολιτισμικής αξίας, που εμπλέκεται στον αστικό ιστό. Για παράδειγμα κατά την αστική περιήγησή του ο χρήστης μέσω εφαρμογής AR στο κινητό ή το τάμπλετ του ανακόπτει την άμεση οπτική του εκάστοτε αρχιτεκτονήματος, η οποία εμπλουτίζεται με άυλα στοιχεία εικονικής υπόστασης, επί της οθόνης. Τέτοια στοιχεία συνήθως αποτελούν γραφικά αντίγραφα βάσει της αρχικής μορφής τους, που επανακαθιστούν ορατή την ολότητά τους, που σε πολλές περιπτώσεις απέχει από την ιστορική φυσιογνωμία της. Με αφορμή συναφείς ερευνητικές μεθοδολογίες για περιπτώσεις εικονικών υποκαταστάσεων τμημάτων ναών και μνημείων, η συγκεκριμένη έρευνα επεκτείνει τα οφέλη αυτών προσεγγίζοντας νεότερα κτήρια, τα οποία προβλήθηκαν στον ελληνικό κινηματογράφο. Πιο συγκεκριμένα γίνεται αξιολογική διερεύνηση για την πολιτιστική πρακτική επαυξημένης επαναφοράς στοιχείων, που συνέθεταν την κινηματογραφική τους φυσιογνωμία συμβάλλοντας στην ευρύτερη ατμόσφαιρα του εκάστοτε φιλμ. Για τις ανάγκες αυτής σχηματοποιείται ένα σενάριο σχετικής εφαρμογής, μέσω της οποίας οι χρήστες θα μπορούν να απολάβουν εναλλακτικές θεάσεις των όψεων, των εσωτερικών χώρων, αλλά ακόμη και του περιβάλλοντος χώρου κτηρίων με στοιχεία δανεισμένα από την κινηματογραφική προσέγγισή τους. Περιπτωσιολογικά επιλέγεται ένα διατηρητέο κτήριο στην πόλη του Αιγίου, που εντάσσεται στο σκηνογραφικό περιβάλλον της φιλμογραφίας του σκηνοθέτη Θόδωρου Αγγελόπουλου και ειδικότερα σε εκείνο του έργου: «Ο Μελισσοκόμος» του 1986. Κατόπιν της ανάλυσης του προκείμενου σεναρίου σε επιλεγμένους άξονες, προκύπτει μια συμπερασματική κατηγοριοποιημένη αναφορά θετικών αλλά και αρνητικών σημείων, χρήσιμη για μια αντιπροσωπευτική προμελέτη μελλοντικών παρεμφερών υλοποιήσεων. Τέλος, επισημαίνεται η ανάγκη στρατηγικού συσχετισμού της εν λόγω πρακτικής με την συναφή της Παιχνιδοποίησης για μεγιστοποίηση των γνωστικών απολαβών των χρηστών. Ως εκ τούτου δημιουργούνται προτάσεις για μελλοντική έρευνα προς ένα μεικτό σενάριο συνέργειάς τους για την ίδια κατηγορία κτηρίων.

Η ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΙΚΟΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ: ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Μαργαρίτης Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Χριστοδούλου Χρήστος
Εκπαιδευτικός-ΠΕ86

Η επαυξημένη πραγματικότητα (AR) αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο που μπορεί να επαναπροσδιορίσει τη δημιουργία και την ενίσχυση εικονικών κοινοτήτων. Το AR παρέχει τη δυνατότητα εμπλουτισμού του φυσικού περιβάλλοντος με εικονικά στοιχεία μέσω αισθητηριακών εμπειριών, δημιουργώντας χώρους αλληλεπίδρασης που δεν περιορίζονται από γεωγραφικά όρια. Οι εικονικές κοινότητες, που ήδη έχουν αναδειχθεί ως σημαντικά κοινωνικά και πολιτιστικά περιβάλλοντα, αποκτούν νέα δυναμική μέσω της ενσωμάτωσης της AR, η οποία ενισχύει τη συμμετοχή, τη συνεργασία και την κοινωνική συνοχή. Η ανάλυση που παρουσιάζεται εδώ εξετάζει την έννοια της AR και τις διαφοροποιήσεις της από άλλες τεχνολογίες, όπως η εικονική και μικτή πραγματικότητα, εστιάζοντας στις μοναδικές εφαρμογές της για την υποστήριξη κοινοτήτων. Αναλύονται βασικά χαρακτηριστικά, όπως η ενσωμάτωση συλλεκτικού περιεχομένου και διαδραστικών εργαλείων που εμπλουτίζουν την εμπειρία χρήστη, ενώ παραδείγματα εφαρμογών, όπως εικονικά παιχνίδια ρόλων και συνεργατικά έργα τέχνης, υποδεικνύουν το εύρος των δυνατοτήτων της.

Παρά τις προοπτικές, η ενσωμάτωση της AR αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις. Οι υψηλές τεχνικές απαιτήσεις, το κόστος συσκευών και το ψηφιακό χάσμα εμποδίζουν τη διάδοσή της, ενώ ζητήματα που αφορούν το απόρρητο και τη διαχείριση δεδομένων απαιτούν άμεση προσοχή. Οι μελλοντικές κατευθύνσεις περιλαμβάνουν την ανάπτυξη προτύπων για την ασφάλεια και τη διασφάλιση της προσβασιμότητας, καθώς και τη συνεργασία με διεπιστημονικούς τομείς για την αντιμετώπιση ηθικών και κοινωνικών ζητημάτων.

Συνολικά, η AR διαθέτει τη δυναμική να αποτελέσει καταλύτη αλλαγής στις εικονικές κοινότητες, δημιουργώντας καθηλωτικές εμπειρίες που ενισχύουν την ανθρώπινη αλληλεπίδραση. Με τη συνεχή έρευνα και ανάπτυξη, η τεχνολογία αυτή μπορεί να ανοίξει νέους δρόμους για τη δημιουργία βιώσιμων και συνεργατικών κοινωνικών δικτύων, τόσο στον εικονικό όσο και στον πραγματικό κόσμο.

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΠΑΙΔΙ, ΠΕΝΘΟΣ, ΤΕΧΝΗ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αθανασέκου Μαρία
ΣΕΠ Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και Πανεπιστημίου Frederick

«Θάνατος: Μια μόνο λέξη που έχει την ικανότητα να σωπαίνει ένα δωμάτιο και να προκαλεί βαθύ άγχος, τόσο πολύ που σε ορισμένους πολιτισμούς έχει γίνει θέμα ταμπού» (Kübler-Ross, 1969).

Αντικείμενο της ανακοίνωσης αποτελεί η συζήτηση της πιο δύσκολης και πολυδιάστατης εμπειρίας για κάθε παιδί, της απώλειας, η οποία το οδηγεί στη διαδικασία πένθους. Η τέχνη μπορεί να βοηθήσει το παιδί να διαχειριστεί και να εκφράσει το πένθος, είτε την δημιουργεί, είτε εκτίθεται σε αυτή μέσα από έργα τέχνης άλλων.

Τα παιδιά είναι συχνά «ξεχασμένοι πενθούντες». Μπορεί να συγκρατούνται ή να μην μιλούν για τα συναισθήματά τους, επειδή αναπτυξιακά, δεν είναι ακόμη εξοπλισμένα για να διαχειριστούν τόσο δυνατά συναισθήματα. Τα παιδιά εκφράζονται πιο άνετα μέσω της συμπεριφοράς και του παιχνιδιού παρά με λόγια. Όταν τα παιδιά ζωγραφίζουν, κάνουν κατασκευές ή δημιουργούν με πηλό, δεν χρειάζονται λέξεις. Υπάρχει μια σύνδεση μεταξύ του μυαλού/εγκεφάλου, της καρδιάς και του χεριού που τα βοηθά να εκφράσουν πολλά συναισθήματα, τα οποία είχαν παγιδευτεί μέσα τους. Η δημιουργικότητα βοηθά τα παιδιά να τα εξωτερικεύσουν, ώστε να μπορούν να δουν την εμπειρία τους από διαφορετική οπτική γωνία, κάνοντας τα πράγματα πιο ξεκάθαρα και δίνοντάς τους απόσταση. Προσφέρει στα παιδιά μια αίσθηση ελέγχου και τους επιτρέπει να πουν την ιστορία τους ξανά και ξανά, ώστε να μπορέσουν, σταδιακά, να την απελευθερώσουν και να την κατανοήσουν. Είναι μια σημαντική ικανότητα αντιμετώπισης και ψυχικής ανθεκτικότητας που μπορεί να τους χρησιμεύσει για το υπόλοιπο της ζωής τους. Η τέχνη τους παρέχει ένα μέσο για να εξωτερικεύσουν αυτά τα συναισθήματα με τρόπο δημιουργικό και μη λεκτικό. Μέσω της ζωγραφικής, του σχεδίου, της γλυπτικής ή άλλων καλλιτεχνικών εκφάνσεων, τα παιδιά μπορούν να απεικονίσουν τη θλίψη, τον θυμό, την σύγχυση και άλλες συναισθηματικές καταστάσεις που βιώνουν.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Δούκη Σταματίνα
Υποψήφια διδάκτορας ιατρική σχολή εθνικό και καποδιστριακό πανεπιστήμιο αθηνών

Η βία κατά των παιδιών είναι ένα μείζον πρόβλημα δημόσιας υγείας, που λαμβάνει κοινωνικές διαστάσεις καθώς καταπατούνται τα ανθρώπινα δικαιώματα, και επιφέρει ολέθριες και δαπανηρές συνέπειες. Η βία κατά των παιδιών περιλαμβάνει όλες τις βίαιες ενέργειες που διαπράττονται από γονείς ή άλλους φροντιστές, συνομηλίκους, συντρόφους ή αγνώστους σε άτομα κάτω των 18 ετών. Σε παγκόσμιο επίπεδο, παρατηρούνται υψηλά επίπεδα βίας έναντι των παιδιών. Πιο ειδικά, υπολογίζεται ότι έως και 1 δισ. παιδιά, ηλικίας 2-17 ετών, έχουν βιώσει σωματική, σεξουαλική ή συναισθηματική βία ή παραμέληση. Η σχολική βία είναι μία από τις πιο εμφανείς μορφές βίας κατά των παιδιών και περιλαμβάνει σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική βία και εκφοβισμό που συνδέονται με το φύλο, τα κοινωνικά πρότυπα και ευρύτερους δομικούς παράγοντες της πολιτείας, όπως η εισοδηματική ανισότητα, η στέρηση και η περιθωριοποίηση. Η σχολική βία μπορεί να συμβεί μέσα και έξω από την τάξη, γύρω από τα σχολεία, κατά τη διαδρομή προς και από το σχολείο, παρουσία άλλων μαθητών. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση και η παρουσίαση των επιπτώσεων της σχολικής βίας στα παιδιά, ώστε να αναδειχθεί η σημαντικότητα του μείζονος αυτού κοινωνικού προβλήματος. Διενεργήθηκε ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, στηριζόμενη σε ερευνητικές, ανασκοπητικές μελέτες και άρθρα στις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar,

καθώς και σύνθεση αυτών. Από την ενδελεχή ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, φάνηκε ότι τα παιδιά που βίωσαν οποιαδήποτε μορφή σχολικής βίας μπορεί να εμφανίσουν έντονη ψυχολογική δυσφορία, μόνιμη σωματική αναπηρία και μακροχρόνια σωματική ή ψυχική ασθένεια. Πιο συγκεκριμένα, τα παιδιά που ήταν θύματα σχολικής βίας έχουν αυξημένο κίνδυνο να αναπτύξουν διαταραχή αντιδραστικής προσκόλλησης, μέτρια σωματική αδράνεια, παχυσαρκία, διαβήτη, κάπνισμα, κατάχρηση αλκοόλ, κακή αυτοαξιολόγηση υγείας, καρκίνο, καρδιακές και αναπνευστικές παθήσεις. Η ανάδειξη των επιπτώσεων της σχολικής βίας στα παιδιά, μπορεί να συμβάλλει θετικά στη χάραξη πολιτικών και στο σχεδιασμό κατάλληλων παρεμβάσεων και δράσεων για την αποτελεσματικότερη διαχείρισή της.

ΤΑ "ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΩΡΙΑ" ΩΣ ΕΝΕΡΓΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Χαραλαμπάκη Πελαγία
Εκπαιδευτικός Μουσικής, Υποψήφια Διδάκτορας, Μουσικός

Σε αυτή την ασύγχρονη ανακοίνωση θα παρουσιαστούν και αναλυθούν τα “μουσικά χωριά” στους τέσσερις νομούς της Κρήτης, και συγκεκριμένα στο Χουδέτσι Ηρακλείου, στο Μέρωνα νομού Ρεθύμνου, στο Χαμέζι στο νομό Λασιθίου και Νέο Χωριό στον Αποκόρωνα Χανίων. Πρόκειται για τέσσερις δημιουργικές κοινότητες στην Κρήτη, οι οποίες προάγουν τον πολιτισμό αλλά και παράγουν πολιτισμό. Με κοινή συνιστώσα την παραδοσιακή μουσική, αναπαράγουν και παράγουν μουσική βιωματικά και επικοινωνιακά, ενισχύοντας τους δεσμούς της κοινότητας, την αίσθηση του ανήκειν, την αλληλεγγύη και την αποδοχή μεταξύ των συμμετεχόντων. Οι συμμετέχοντες μοιράζονται δημιουργικές ιδέες, ανταλλάζουν αισθητικές προσεγγίσεις, ερμηνείες και τεχνικές και εν τέλει εμπλουτίζουν τόσο την προσωπική τους καλλιτεχνική φύση όσο και την ίδια την τέχνη της μουσικής. Ένα ετερόκλητο σύνολο ανθρώπων , αποκτά κοινές συνιστώσες μέσω των εμπειριών και δρώμενων των “μουσικών χωριών”. Στην ανακοίνωση θα παρουσιαστούν περιεκτικά οι πρακτικές, η κοινή θεματολογία και η συμβολή της μουσικής και των τεχνών στην ενίσχυση της κοινότητας των τόπων διεξαγωγής, της αίσθησης της κοινότητας των συμμετεχόντων και της ανάπτυξης δεσμών και σχέσεων των συμμετεχόντων μέσω των κοινών καλλιτεχνικών εμπειριών. Εμπεριέχονται μαρτυρίες συμμετεχόντων, φωτογραφίες και βίντεο με αποσπάσματα από τα δρώμενα, και απόψεις των εισηγητών των εργαστηρίων.

Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΝΕΩΝ 18-23 ΕΤΩΝ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Παρασκευουλάκου Αλεξία
Ψυχολόγος

Στη Γαλλία, τα προγράμματα υποστηριζόμενης απασχόλησης για ομάδες με ευαλωτότητες έχει σημειώσει ιδιαίτερη πρόοδο, δεδομένου ότι χωρίς στήριξη, οι ασυνόδευτοι νέοι (18-23 ετών) θα αναστέλλονταν από τις αυξημένες δυσκολίες εύρεσης εργασίας. Η Γαλλία επένδυσε προκειμένου τα προγράμματα να λειτουργούν με δομή, δηλαδή με θεωρητικό πλαίσιο που να τα καθιστά αποτελεσματικά και ασφαλή (Dubet, 1989). Τα προγράμματα βρήκαν το πλαίσιο στο μοντέλο υποστηριζόμενης απασχόλησης IPS (Individual Placement and Support), το οποίο αξιοποίησαν μέσα από καινοτόμες πρωτοβουλίες. Παρουσιάζοντας τις βασικότερες, επιχειρούμε να αναδείξουμε τις δυνατότητες που δίνει η συμπερίληψη αυτού του μοντέλου στις πολιτικές για την ένταξη.

Μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης και αναζητήσεις σε διεθνή περιοδικά με σύστημα κριτών σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα σε μηχανές αναζήτησης (HAL, PsychINFO, PsychArticles, Elsevier, ScienceDirect), θα εξετάσουμε πρωτοβουλίες, οι οποίες με αφετηρία το μοντέλο IPS, ανανέωσαν με βάση τις σύγχρονες ανάγκες την πολιτική επικαιροποιώντας την υποστήριξη αυτού του πληθυσμού.

Για τη μετάβαση των ασυνόδευτων νέων στην ενήλικη ζωή, η υποστήριξη από ομότιμους (travailleurs pairs στα γαλλικά ή peer workers στα αγγλικά), η συμπερίληψη των συγγενών στις πρωτοβουλίες ενίσχυσης της υποστηριζόμενης απασχόλησης, οι εμπνευσμένες από το μοντέλο IPS πρωτοβουλίες σύστασης συλλογικοτήτων συνεργατικής δημιουργίας στη γεωργία, τη μελισσοκομία, την εστίαση και την πληροφορική έχουν διαμορφώσει στη Γαλλία ένα απόσταγμα καλών πρακτικών (Massengale et al., 2020; Marec & Pachoud, 2018).

Η ενδυνάμωση και η συμμετοχή των ασυνόδευτων νέων στην κοινωνία κατά τη μετάβαση τους στην ενηλικίωση παραμένει ασταθής χωρίς πρακτικές με αφετηρία ένα θεωρητικό υπόβαθρο που κατευθύνει τη μετατροπή της γνώσης σε δράση. Αυτό το απόσταγμα από τη διαδρομή που διένυσε η Γαλλία μέχρι να αναδυθούν καινοτόμες πρωτοβουλίες για τη μετάβαση των ασυνόδευτων νέων στην ενήλικη ζωή (18-23 ετών) είναι σημαντικό, δεδομένου ότι η χάραξη πολιτικών ενδυνάμωσης βρίσκεται στο επίκεντρο του προβληματισμού.

ΈΝΑ ΤΥΦΛΟ ΣΗΜΕΙΟ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΣΑΧΑΡΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

Παρασκευουλάκου Αλεξία
Ψυχολόγος

Στην πολυπολιτισμική κοινωνία της Γαλλίας, η ένταξη των μεταναστών αποτελεί στόχο ποικίλλων προγραμμάτων εκπαίδευσης και εργασίας. Στη φάση επανασχεδιασμού των προγραμμάτων, στην οποία βρίσκεται αυτή την εποχή η Γαλλία, επανεξετάζονται οι δυσκολίες εργασιακής ένταξης που καλούνται να υπερβούν διάφορες ομάδες με μεταναστευτικό υπόβαθρο προκειμένου η στόχευση των υπό σχεδιασμό νέων προγραμμάτων να είναι σωστή. Πλέον, η μελέτη των δυσκολιών εργασιακής ένταξης στη Γαλλία στρέφεται σε υποσύνολα που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, ειδικά αυτό των μητέρων πρώτης γενιάς με χώρα γέννησης την Υποσαχάρια Αφρική.

Μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης και αναζητήσεις σε διεθνή περιοδικά με σύστημα κριτών και σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα έρευνας σε μηχανές αναζήτησης (HAL, PsychINFO, PsychArticles, Elsevier, ScienceDirect), θα εξετάσουμε τις έρευνες για την εργασιακή ένταξη στη Γαλλία του παραπάνω υποσυνόλου.

Εν συγκρίσει με τις μητέρες που έχουν γεννηθεί στη Γαλλία, οι μητέρες μετανάστριες πρώτης γενιάς που γεννήθηκαν στην Υποσαχάρια Αφρική έχουν μικρότερους μισθούς, οι ώρες απασχόλησης υπερβαίνουν το οκτάωρο και απασχολούνται σε ανειδίκευτες θέσεις εργασίας. Περαιτέρω στοχευμένες μελέτες θα μπορούσαν να συμβάλουν ώστε να εξισορροπηθεί το χάσμα στις μισθολογικές απολαβές, να εξομαλυνθούν φαινόμενα διακρίσεων, να ενισχυθεί η εργασιακή απόδοση και να αξιοποιηθεί καλύτερα αυτό το ανθρώπινο κεφάλαιο.

Λόγω της μακράς ιστορίας μετανάστευσης, η Γαλλία υιοθέτησε μετά τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο ενταξιακές πολιτικές. Ωστόσο, διαφαίνεται ότι δε νοείται επικαιροποίηση των προγραμμάτων για την εργασιακή ένταξη στη Γαλλία χωρίς την ενίσχυση μέτρων καταπολέμησης των διακρίσεων που επιβαρύνουν τις μητέρες και ιδιαίτερα τις μετανάστριες που γεννήθηκαν στην Υποσαχάρια Αφρική.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Μπαζάνη Ευγενία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Ένας τομέας δραστηριοτήτων στον οποίο ο άνθρωπος σημείωσε αξιόλογη πρόοδο, ήταν οι Τέχνες. Σε όλες τις μορφές, η Τέχνη κρύβει μέσα της μια δημιουργική δύναμη που τής επιτρέπει να προσλαμβάνει και να αφομοιώνει τα κάθε λογής ερεθίσματα από την προσιτή πραγματικότητα στις κοινές αισθήσεις, δημιουργώντας έτσι μια άλλη πραγματικότητα, την πραγματικότητα του πνεύματος. Η παιδική τέχνη, αυθόρμητη και πλούσια σε εικόνες, χρώματα και σχήματα, εκφράζει τον παιδικό κόσμο, δίνει στους μεγάλους εικόνες των συναισθημάτων και των προβλημάτων των παιδιών. Μέσα από αυτές τις εικόνες, το παιδί εκφράζει τα συναισθήματα και τις σκέψεις του για το περιβάλλον του, δίνει διέξοδο στον ψυχισμό του, απελευθερώνεται, διευρύνει τις γνώσεις του, ολοκληρώνει την επαφή του με τον κόσμο. Οι παιδικές εικόνες προκαλούν πάντα το ενδιαφέρον των ενηλίκων και προσεγγίζονται συνήθως με διαφορετικούς τρόπους. Γονείς, δάσκαλοι, καλλιτέχνες, ψυχολόγοι, καθένας από τη δική του οπτική γωνία παρατηρούν άλλα πράγματα στην ίδια εικόνα. Στις μέρες μας υπάρχει έντονη η ανάγκη να έρθει το παιδί σε επαφή με τις αισθητικές μορφές και να αναπτυχθεί το αισθητικό του κριτήριο. Σκοπός μας είναι να γίνει μια συστηματική μελέτη του παιδικού σχεδίου, το οποίο αποτελεί πολύτιμο μέσο διάγνωσης των δεξιοτήτων, των κλίσεων και ολόκληρου του ψυχικού κόσμου του παιδιού. Επίσης, η σχολική πραγματικότητα, η καθημερινή πρακτική της καθώς και η προσωπική εμπειρία μας μάς οδήγησαν στην αναζήτηση τρόπων ανάπτυξης της ζωγραφικής στα σχολικά πλαίσια διατυπώνοντας μερικές προτάσεις ενδεικτικές για την ανάπτυξη της ζωγραφικής στη σχολική ηλικία.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Κοκκινάκη Αικατερίνη
Εκπαιδευτικός-Phd Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σε αυτή την έρευνα μελετάται το σχήμα του συμμετοχικού σχεδιασμού μέσα από τον σχηματισμό μιας κοινότητας μικρών παιδιών στον σχολικό χώρο. Με βάση την Έρευνα Δράση η οποία πραγματοποιήθηκε σε Πειραματικό σχολείο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, μελετήθηκε η δυνατότητα των παιδιών να συμμετέχουν στην αισθητική του χώρου τους μέσα από το πλαίσιο του εικαστικού σχεδιασμού και των κοινωνικών πρακτικών της τέχνης στον σχολικό χώρο. Σκοπός μέσα από τις επιτόπιες έρευνες, παρεμβάσεις και εγκαταστάσεις στο σχολικό υπαίθριο περιβάλλον ήταν να αναπτυχθεί το δημοκρατικό δικαίωμα των παιδιών στη διαμόρφωση του χώρου τους. Οι μαθητές/τριες συνεργάστηκαν για την επίτευξη ενός σκοπού μέσα από θέματα τα οποία τους απασχόλησαν και ταυτόχρονα εξάσκησαν το δικαίωμα της παρέμβασης στον χώρο στον οποίο ζουν. Το σχήμα της κοινωνικής πρακτικής της τέχνης έγινε ταυτόχρονα και επικοινωνιακή πράξη προκαλώντας την αλληλεπίδραση της υπόλοιπης σχολικής κοινότητας η οποία ουσιαστικά συμμετείχε στην παρέμβαση της κοινότητας σχεδιασμού. Κατά τη διάρκεια της έρευνας ο σχολικός χώρος μετατράπηκε σε τόπο συνάντησης και αλληλεπίδρασης, επενδεδυμένο με εμπειρίες, βιώματα και συναισθήματα. Τα παιδιά έμαθαν να αυτενεργούν, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και παίρνουν αποφάσεις για τον χώρο και την αισθητική της καθημερινής τους ζωής, αλληλεπιδρώντας μέσα από τη συνεργασία και την αλληλοδιαπλοκή, ενώ παράλληλα ανέπτυξαν την κοινωνική και συναισθηματική τους νοημοσύνη. Η μάθηση που είναι βασισμένη στον τόπο και στην κοινότητα

βοήθησε τα παιδιά να αποκτήσουν την αίσθηση της πολιτειότητας, της κριτικής, της παρέμβασης, της αλλαγής και των αποφάσεων που αφορουν το δημόσιο περιβάλλον.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αθανασέκου Μαρία
ΣΕΠ Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και Πανεπιστημίου Frederick

Η ιστορία της ανάπτυξης της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) εκτείνεται αρκετές δεκαετίες, με ρίζες που χρονολογούνται από τις πρώιμες φιλοσοφικές έρευνες σχετικά με τη νοημοσύνη και τις μηχανές σκέψης. Σήμερα, ο ρόλος του AI στην εκπαίδευση και τη δημιουργικότητα μεταμορφώνει τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές μαθαίνουν, καινοτομούν και ασχολούνται με το περιεχόμενο. Μέσω της προσαρμοστικής μάθησης, των δημιουργικών εργαλείων και της εξατομικευμένης ανατροφοδότησης, η Τεχνητή Νοημοσύνη εμπλουτίζει τις γνωστικές και δημιουργικές διαδικασίες. Οι ψηφιακές πλατφόρμες, σχεδιασμένες για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, καθιστούν τη μάθηση για την τέχνη και την ιστορία της, διαδραστική, ελκυστική και προσβάσιμη για νεότερους μαθητές. Οι πλατφόρμες βοηθούν να ζωντανέψουν πολιτιστικές και καλλιτεχνικές έννοιες μέσω δραστηριοτήτων και εικονικών εμπειριών, καθιστώντας αυτά τα θέματα πιο προσιτά και συναρπαστικά για τους νέους μαθητές. Σε αυτή την ανακοίνωση μερικές πλατφόρμες προσαρμοσμένες για μαθητές Δημοτικού θα συζητηθούν τόσο από γνωστικές όσο και συναισθηματικές πτυχές, καθώς και από την άποψη της ψυχικής ανθεκτικότητας.

Μέσω της προσαρμοστικής μάθησης, της υποστήριξης ψυχικής υγείας και του εξατομικευμένου καθορισμού στόχων, η τεχνητή νοημοσύνη βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν ανθεκτικότητα κάνοντας τη μάθηση πιο προσιτή, διαχειρίσιμη και ελκυστική. Αυτά τα εργαλεία ενισχύουν την ανεξαρτησία, τη συναισθηματική σταθερότητα και μια νοοτροπία ανάπτυξης, τα οποία συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα των μαθητών. Τα σημερινά συστήματα AI είναι το αποτέλεσμα δεκαετιών καινοτομίας. Προχωρώντας προς τα εμπρός, το μέλλον της τεχνητής νοημοσύνης έγκειται στην ανάπτυξη πιο ευέλικτων, ηθικών και αξιόπιστων συστημάτων που μπορούν να λειτουργήσουν συνεργατικά με τους ανθρώπους. Αυτές οι εξελίξεις υποδεικνύουν μια εποχή όπου η τεχνητή νοημοσύνη θα μπορούσε να είναι μια διάχυτη, θετική επιρροή στην Πρωτοβάθμια Καλλιτεχνική Εκπαίδευση, στη δημιουργικότητα και όχι μόνο.

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ REGGIO EMILIA ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Χαραλαμπάκη Πελαγία
Εκπαιδευτικός Μουσικής, Υποψήφια Διδάκτορας, Μουσικός

Η σύγχρονη παιδαγωγική θεωρία της Reggio Emilia πρεσβεύει τη μαθητοκεντρική, μη κατευθυνόμενη μάθηση, όπου ο εκπαιδευόμενος γίνεται όχι μόνον ο εξερευνητής αλλά και ο πρωταγωνιστής της εμπειρίας της ανακάλυψης της γνώσης. Σύντροφοί του στο ταξίδι αυτής της ανακάλυψης είναι η οικογένειά του, ο παιδαγωγός και το περιβάλλον. Το παιδί χρησιμοποιεί στοιχεία του περιβάλλοντός του για να δομήσει μία από τις “χίλιες γλώσσες”, εκ των οποίων μία είναι και η μουσική. Το βίωμα, η ανάμνηση και η νέα εμπειρία που δημιουργείται μέσω του πειραματισμού και της αλληλεπίδρασης με υλικά και ανθρώπους, δομεί όχι μόνο τη νέα γνώση, αλλά και τα νέα

"καλλιτεχνικά έργα" του παιδιού. Τελικά το έργο τέχνης του παιδιού γίνεται εκφραστής αλλά και διαμορφωτής της ταυτότητάς του. Σε αυτή την παρουσίαση, θα δοθούν ιδέες διδασκαλίας της μουσικής, μέσω της παιδαγωγικής φιλοσοφίας της Reggio Emilia. Η δημιουργική αλληλεπίδραση μέσω οργανωμένων και προετοιμασμένων, αλλά ελεύθερων μουσικοπαιδαγωγικών δραστηριοτήτων, επιτρέπει στο μαθητή - καλλιτέχνη να επεξεργαστεί και να διαμορφώσει τελικά την ταυτότητα και την αίσθηση του εαυτού του, κάνοντας την εκπαιδευτική διαδικασία ενεργητική , αλλά συγχρόνως και προσωπική και ενδογενή. Η διδασκαλία της μουσικής μέσω βιωματικών μεθόδων διδασκαλίας αλλά και πιο συγκεκριμένα μέσω της προσέγγισης της Reggio Emilia, συμβάλλει σε μία ολιστική προσέγγιση καλλιτεχνικής εκπαίδευσης από το μαθητή. Στόχος της συγκεκριμένης ψηφιακής ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση ιδεών προετοιμασίας του τόπου της εκπαίδευσης, ενίσχυση των σχέσεων της ομάδας των μαθητών και ενεργής συνεργασίας γονέων και εκπαιδευτικών ως ομάδα ώστε να οδηγηθούν οι μαθητές σε μία ολιστική και συνεργατική διαδικασία μάθησης.

ΣΧΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗΣ-ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ- ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Παπαδοπούλου Κυριακή
Νηπιαγωγός ΕΑΕ

Στην Ελλάδα ξεκίνησε τα τελευταία χρόνια να αναφέρεται η πρώιμη παρέμβαση η οποία έχει θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη του παιδιού, διότι έτσι γίνεται ευκολότερη η ένταξη των παιδιών στην κοινωνία, αλλά και μειώνονται οι πιθανότητες φοίτησης σε ειδικό σχολείο. Τα συνεπή δίκτυα παρέμβασης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, η αξιολόγηση έρευνας και πράξης σε κάθε περιοχή και η συνεργασία ειδικού επιστημονικού προσωπικού βοηθάνε στην πρόληψη σε παιδιά ηλικίας 0-5 ετών, αλλά και στη σωστή πρώιμη παρέμβαση. Στην παρούσα εργασία η ερευνήτρια έθεσε σαν στόχους τη φωνολογική επίγνωση, τη βελτίωση του προφορικού λόγου και την ενεργητική ακρόαση σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες. Σχεδιάστηκαν 10 σχέδια παρέμβασης (5 ατομικά-5 ομαδικά) τα οποία συνάντησαν δυσκολίες σε τρία επίπεδα. Τέλος, αξιολογήθηκε η εκπαιδευτική διαδικασία και ελέγχθηκε η αποτελεσματικότητα των σχεδίων για περαιτέρω χρησιμοποίησή τους στο μέλλον.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΝΕΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Πολύδωρα Άννα Ελένη
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στην κοινωνική ενεργοποίηση των Ευρωπαίων νέων, η οποία είναι δυνατό να ενισχυθεί μέσω της χρήσης εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης και ορισμένων ευρωπαϊκών, ψηφιακών πλατφορμών που αποτείνουν ευκαιρίες κοινωνικοποίησης, ενεργοποίησης, χάραξης πολιτικής, εκπαίδευσης και ενημέρωσης σε νέους. Αρχικά, θα γίνει αναφορά στους εννοιολογικούς προσδιορισμούς της "κοινωνικής ενεργοποίησης", έμφαση θα δοθεί στον ορισμό που αποδίδεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η κοινωνική ενεργοποίηση των νέων συνιστά μέχρι και σήμερα το πρωταρχικό εγχείρημα των πολιτικών νεολαίας. Στα κείμενα των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ενεργή συμμετοχή ερμηνεύεται ως οι συγκεκριμένες δεξιότητες,

συμπεριφορές και γνώσεις που οφείλει να αποκτήσει το άτομο δια βίου μέσω της συμμετοχής του σε εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις. Επιπροσθέτως, το Συμβούλιο της Ευρώπης, τα τελευταία χρόνια στο πλαίσιο της οργάνωσης δράσεων για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των νέων και της ενίσχυσης της ισότιμης πρόσβασής τους σε ψηφιακές ευκαιρίες εκπαιδευτικού ή/και πολιτιστικού ενδιαφέροντος προχώρησε το 2016 στη σύσταση της Διοικητικής Επιτροπής για την Εκπαιδευτική Πολιτική και για Βέλτιστες Πρακτικές πάνω στην Ψηφιακή Κοινωνική Ενεργοποίηση. Η Επιτροπή αποτελείται από οκτώ άτομα, τα οποία έχουν αναλάβει να ανακαλύψουν και να μεταβιβάσουν βέλτιστες πρακτικές ψηφιακής ενεργοποίησης και να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που εντοπίζονται στην τυπική και μη τυπική μάθηση. Ακόμα, στο πλαίσιο της παρούσας εισήγησης θα παρουσιαστούν επιγραμματικά τα ψηφιακά δικαιώματα των νέων κατά την πλοήγησή τους στις ευρωπαϊκές ψηφιακές πλατφόρμες και κατά τη χρήση των εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης. Στη συνέχεια, θα πραγματοποιηθεί μια βασική χαρτογράφηση των ευρωπαϊκών ψηφιακών πλατφορμών, οι οποίες διευκολύνουν την κοινωνική συμμετοχή και ενεργοποίηση των νέων, θα παρουσιαστούν στατιστικά δεδομένα της Eurostat και θα αναφερθούν μέσα από μικρά εκπαιδευτικά, διδακτικά παραδείγματα βέλτιστες πρακτικές χρήσης ορισμένων εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης, οι οποίες εξυπηρετούν την κοινωνική ενεργοποίηση των νέων.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Λαός Δημήτριος
Αναπληρωτής Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υποψήφιος διδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) αποτελεί έναν τεχνολογικό τομέα, ο οποίος τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται με ραγδαίους ρυθμούς. Η ΤΝ εφαρμόζεται σε πολλούς επιστημονικούς κλάδους, ανάμεσα στους οποίους εντάσσεται και η εκπαίδευση, δεδομένου ότι χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο από εκπαιδευτικούς και μαθητές. Η αξιοποίηση της ΤΝ πραγματοποιείται κυρίως στην τριτοβάθμια, τη δευτεροβάθμια και την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ στην προσχολική εκπαίδευση χρησιμοποιείται πιο σποραδικά. Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιάσει μία σειρά από εφαρμογές ΤΝ, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν από μαθητές νηπιαγωγείου. Συγκεκριμένα, οι εφαρμογές που θα αναλυθούν είναι: 1) AI for Oceans, το οποίο επιδιώκει να εισάγει μαθητές και εκπαιδευτικούς στις βασικές αρχές της ΤΝ, καθώς και να τους ευαισθητοποιήσει σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα, 2) Quick Draw, το οποίο αποτελεί ένα διασκεδαστικό και διαδραστικό παιχνίδι που χρησιμοποιεί την ΤΝ με στόχο να «μαντέψει» σχέδια που έχουν κάνει οι μαθητές και 3) Teachable Machine, το οποίο αποτελεί μια διαδικτυακή εφαρμογή που επιτρέπει στους μαθητές να εκπαιδεύσουν μοντέλα μηχανικής μάθησης χρησιμοποιώντας απλά παραδείγματα από εικόνες, ήχους ή πόζες.

ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ

Τριανταφυλλίδου Ελευθερία
Κοινωνική λειτουργός Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης

Η κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη ατόμων με ιστορικό εξάρτησης και ποινική εμπλοκή αποτελεί μια σύνθετη διαδικασία που απαιτεί τη συνεργασία μεταξύ θεραπευτικών φορέων, εργοδοτών και δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης. Η παρούσα μελέτη διερευνά τη δημιουργία ενός

βιώσιμου δικτύου διατομεακής συνεργασίας, το οποίο στοχεύει στην προώθηση της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης, μέσα από στοχευμένες παρεμβάσεις.

Η έρευνα βασίζεται σε δεδομένα από 10 focus groups, στα οποία συμμετείχαν 48 μέλη από το στάδιο επανένταξης του ΚΕΘΕΑ και 12 επαγγελματίες από φορείς θεραπείας και υποστήριξης επανένταξης. Η θεματική ανάλυση ανέδειξε την ανάγκη για ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο που περιλαμβάνει:

α) Εισαγωγή τεχνολογικών δεξιοτήτων από νωρίς στη θεραπεία και ανάπτυξη εξειδικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης σε τομείς υψηλής ζήτησης, σε συνεργασία με κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης ή κοινωνικούς εταίρους. β) Παροχή οικονομικών κινήτρων σε εργοδότες για την πρόσληψη ατόμων που ολοκληρώνουν το πρόγραμμα, εξασφαλίζοντας τη δέσμευση για ποιοτικές συμβάσεις εργασίας. γ) Προσωρινή κάλυψη βασικών αναγκών, όπως στέγαση, κατά την περίοδο της επανένταξης, ώστε να μειωθούν οι πιθανότητες υποτροπής. δ) Συντονισμένη και συνεχόμενη υποστήριξη των εμπλεκόμενων φορέων από τη θεραπευτική διαδικασία έως τη σταθεροποίηση σε μια ποιοτική θέση εργασίας.

Η προστιθέμενη αξία της παρούσας εισήγησης έγκειται στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου, πρακτικού και βιώσιμου μοντέλου διατομεακής συνεργασίας, το οποίο γεφυρώνει τα κενά μεταξύ θεραπείας, εκπαίδευσης και απασχόλησης. Το προτεινόμενο δίκτυο αντιμετωπίζει το έλλειμμα συντονισμού και την αποσπασματική λειτουργία των υπηρεσιών, εισάγοντας ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την επαγγελματική επανένταξη. Παράλληλα, συνδυάζει την τεχνολογική και κοινωνική καινοτομία, προάγοντας την κοινωνική ένταξη μέσω της μείωσης του στίγματος, της ενίσχυσης της κοινωνικής δικαιοσύνης και της αξιοποίησης της τεχνολογίας ως εργαλείου ένταξης.

"MY SUN" - ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ETWINNING ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟΝ ΗΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΛΙΑΚΗ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ

Λεπίδα Μαριάννα
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΕ70

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο "My sun" είναι ένα πρόγραμμα συνεργασίας εκπαιδευτικών και μαθητών από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες στο πλαίσιο του eTwinning. Το θέμα του προγράμματος αφορά στα θετικά που προσφέρει ο ήλιος στη ζωή μας, αλλά και στις αρνητικές του επιπτώσεις. Το πρόγραμμα ξεκίνησε με εστίαση στα οφέλη του ήλιου και καταβλήθηκε προσπάθεια να διερευνηθούν όσο το δυνατόν περισσότερες πτυχές του θέματος (συμβολή του ήλιου στην ανάπτυξη των φυτών, βιταμίνη D, θετική συνεισφορά στην ψυχική υγεία και διάθεση). Στη συνέχεια, προχωρήσαμε στα αρνητικά του ήλιου και σε στοιχεία που χρήζουν προσοχής (εστιάσαμε στους κινδύνους που προκύπτουν από την έκθεση του ανθρώπου στην ηλιακή ακτινοβολία, αλλά και σε θέματα όπως η πρόκληση πυρκαγιάς και ξηρασίας). Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε κατά το πρώτο εξάμηνο της σχολικής χρονιάς 2024-2025 με τη συνεργασία εκπαιδευτικών από έξι ευρωπαϊκές χώρες, σε μαθητές ηλικίας επτά έως δέκα ετών. Για την υλοποίησή του αξιοποιήθηκαν σύγχρονα τεχνολογικά εργαλεία. Αξιοποιήθηκε το padlet για ανάρτηση και σχολιασμό του υλικού που δημιουργούνταν κάθε φορά και το canva για δημιουργία λογότυπου. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκαν εφαρμογές για δημιουργία βίντεο όπως το stop motion, το inshot και το chatterpix, και εφαρμογές για τη δημιουργία παζλ όπως το jigsawplanet. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος αναπτύχθηκε συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών και πραγματοποιήθηκαν τηλεδιασκέψεις μεταξύ τάξεων και σχολείων διαφορετικών χωρών για την υλοποίηση κοινών δραστηριοτήτων. Όσον αφορά στην ελληνική συμμετοχή, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αναπτύχθηκε διαθεματικά, σε συνάρτηση με το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος και της Γλώσσας της Β' Δημοτικού.

Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ. ΑΝΟΙΓΟΝΤΑΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ: ΈΝΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Τσιαούση Ελένη
ΠΕ 60ΕΑΕ

«Η διαφορετικότητα χαμογελά στην κοινωνία», είναι ένα διαχρονικό παρεμβατικό πρόγραμμα που υλοποιήθηκε στα σχολικά έτη 2018 έως 2024 στο Ειδικό νηπιαγωγείο Γιάννουλης. Η υλοποίηση του προγράμματος έγινε με πρωτοβουλία της παραπάνω εκπαιδευτικού και με τη συμμετοχή των εκάστοτε μαθητών της εκάστοτε σχολικής χρονιάς, στο Ειδικό νηπιαγωγείο Γιάννουλης. Πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το εκπαιδευτικό και βοηθητικό προσωπικό και κυρίως σε συνεργασία με τα μαγαζιά της γειτονιάς αλλά και άλλους τοπικούς φορείς. Το πρόγραμμα διεξήχθη σε εβδομαδιαία βάση στις παραπάνω χρονιές, αβίαστα, με αρχικό στόχο την κοινωνικοποίηση των παιδιών και βαθύτερο και ουσιαστικότερο, την αποδοχή της διαφορετικότητας από την τοπική κοινωνία και την ευαισθητοποίησή της. Οι δράσεις ήταν προσαρμοσμένες με μεγάλη ευελιξία στα εναλλασσόμενα κοινωνικά περιβάλλοντα ώστε, η προσαρμοστικότητα κυρίως από την κοινωνία στη διαφορετικότητα, να έλθει με ήπια προσπάθεια, για να έχει και αποτέλεσμα στην αναδυόμενη ανεκτικότητα στις ιδιαιτερότητες.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ

Τριανταφυλλίδου Ελευθερία
Κοινωνική λειτουργός Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης

Η τεχνολογία αναδεικνύεται ως ένα ουσιαστικό εργαλείο για την κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη ατόμων με ιστορικό εξάρτησης και ποινική εμπλοκή. Η μελέτη αξιολογεί την συμβολή των τεχνολογικών εργαλείων στην διαδικασία της επανένταξης, διερευνώντας τις αντιλήψεις και εμπειρίες των συμμετεχόντων. Η θεματική ανάλυση με δεδομένα από 10 focus groups, 48 μελών από το στάδιο επανένταξης του ΚΕΘΕΑ και 12 επαγγελματιών από φορείς θεραπείας και υποστήριξης επανένταξης, ανέδειξε τρεις κύριες θεματικές:

Στη θεραπεία, η εμπειρία της πανδημίας Covid-19 κατέστησε σαφές ότι η τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο συμπληρωματικά μέσω εργαλείων, όπως ομαδικές συνομιλίες σε πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, χωρίς να αντικαθιστά τη διαπροσωπική επαφή, η οποία παραμένει καθοριστική για τη θεραπεία. Παράλληλα, η εισαγωγή τεχνολογικών δεξιοτήτων από τα πρώτα στάδια της θεραπείας κρίθηκε σημαντική για την προετοιμασία των ατόμων για την αγορά εργασίας.

Στην εκπαίδευση, πολλοί συμμετέχοντες παρουσίασαν σημαντικές ελλείψεις στην εκπαίδευση και ιστορικό διακοπής (drop-out). Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση διευκολύνει την πρόσβαση για άτομα που εργάζονται πολλές ώρες ή σε επαγγέλματα που χαρακτηρίζονται από έντονη σωματική κόπωση και απαιτητική εργασία, μειώνοντας τις πιθανότητες διακοπής. Συνδυαστικά προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, που εστιάζουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, συμβάλλουν στη βιώσιμη κοινωνική ένταξη, ενώ καλύπτουν κενά τυπικής εκπαίδευσης για άτομα με ιστορικό drop-out.

Στην εργασία, η τεχνολογία υποστηρίζει την ταχύτερη επαγγελματική ένταξη μέσω ψηφιακών πλατφορμών εύρεσης εργασίας, online αποστολής βιογραφικών και τηλεφωνικών συνεντεύξεων,

συχνά με την καθοδήγηση συμβούλων ένταξης. Ωστόσο, το ψηφιακό χάσμα παραμένει, με αρκετούς συμμετέχοντες να είναι επιφυλακτικοί ή να θεωρούν την τεχνολογία περιττή.

Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη για συνδυαστικά προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης με χρήση τεχνολογίας που ενισχύουν τις δεξιότητες των συμμετεχόντων και προάγουν τη βιώσιμη κοινωνική ένταξη. Παράλληλα, τονίζουν την ανάγκη προσεκτικού σχεδιασμού, ώστε να συμπληρώνουν την κοινωνική επαφή και συμμετοχή, αποφεύγοντας την απομόνωση και τον κίνδυνο της υποτροπής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες του συγκεκριμένου πληθυσμού.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ".

Αναστασιάδου Ειρήνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ01

Το σχέδιο ένταξης και δράσης μαθητών/τριών προσφύγων στο Λύκειο μέσα από την υλοποίηση του προγράμματος ‘‘Εκπαίδευση για την ένταξη’’ αφορά σε εκπαιδευτικές προτάσεις και παρεμβάσεις σε επίπεδο μαθητών/τριών σε περιβάλλον τάξεων Γενικού Λυκείου. Η πρόταση υλοποίησής του στοχεύει στην υποδοχή, ομαλή ένταξη και συμπερίληψη προσφύγων μαθητών/τριών στο συγκεκριμένο σχολικό περιβάλλον στην παραμεθόριο αστική πόλη του Κιλκίς και με αριθμό μόνιμων κατοίκων περίπου 25.000 κατά τη τελευταία απογραφή του 2021. Το παρόν σχέδιο δράσης διαρθρώνεται σε συγκεκριμένες ενέργειες και πρωτοβουλίες με απώτερο στόχο να συνδράμει και να οδηγήσει στην επίτευξη καλού και ομαλού σχολικού κλίματος στο πολυπληθέστερο σχολείο (Γενικό Λύκειο) της πόλης του Κιλκίς. Οι προτεινόμενες δράσεις λαμβάνονται και υλοποιούνται μέσα από εγκεκριμένες πλατφόρμες για σχολικά προγράμματα και περιλαμβάνουν δραστηριότητες και ενέργειες/πρωτοβουλίες, που αφορούν σε τρία διακριτά και αλληλοεξαρτώμενα επίπεδα: α)αρχικά το σχολείο με το θεσμικό και διοικητικό του πλαίσιο (εκπαιδευτικοί, Σύλλογος Διδασκόντων, Διεύθυνση του σχολείου), β) την τοπική κοινότητα/κοινωνία και άλλους φορείς στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, και γ) την οικογένεια, που καλείται να αναλάβει και να συνεργαστεί με τους προαναφερθέντες για το σκοπό αυτό.

Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΑ ΤΥΠΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Κωστή Χαρά
Εκπαιδευτικός - υποψήφια διδάκτορας

Η παρούσα έρευνα εξετάζει τις στάσεις και απόψεις των νηπιαγωγών για τη χρήση του παιδαγωγικού μοντέλου της Υπαίθριας Εκπαίδευσης (Outdoor Education) στα Τυπικά Σχολεία, εστιάζοντας στα οφέλη της, τα εμπόδια στην εφαρμογή της και την υποστήριξη από το σχολικό σύστημα. Στόχος είναι να κατανοηθεί πώς οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται τη σημασία της υπαίθριας μάθησης και να αναλυθούν οι περιοχές που χρήζουν περαιτέρω υποστήριξης. Η μεθοδολογία περιλάμβανε ποσοτική ανάλυση δεδομένων από 100 νηπιαγωγούς από τις πόλεις Λάρνακα και Αμμόχωστο. Το δείγμα περιλαμβάνει 84% γυναίκες και 16% άνδρες, με την πλειοψηφία να εργάζεται σε ιδιωτικά σχολεία (62%). Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε 29

ερωτήσεις, χρησιμοποιώντας την κλίμακα Likert πέντε επιπέδων για την αξιολόγηση των απόψεων των συμμετεχόντων, οι οποίοι συμπλήρωσαν διαδικτυακό ερωτηματολόγιο. Τα ερωτηματολόγια καλύπτουν τα οφέλη, τα εμπόδια, τη γνώση των νηπιαγωγών για τη μέθοδο και τη στάση τους απέναντι στην υποστήριξη από το σχολικό σύστημα. Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των νηπιαγωγών έχει θετική στάση απέναντι στα οφέλη της υπαίθριας εκπαίδευσης, κυρίως στην ενίσχυση της φυσικής κατάστασης και της κοινωνικής ανάπτυξης. Ωστόσο, παρατηρούνται αμφιβολίες για την ενίσχυση της δημιουργικότητας. Αντιμετωπίζονται εμπόδια όπως η περιορισμένη διαθεσιμότητα πόρων και η αβεβαιότητα για την καταλληλότητα των εξωτερικών χώρων. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεωρεί ότι υπάρχει επαρκής εκπαίδευση για την εφαρμογή της υπαίθριας εκπαίδευσης, αν και απαιτείται βελτίωση της υποστήριξης από τη διοίκηση και εξωτερικούς φορείς. Η παρούσα έρευνα καταδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω μελλοντική έρευνα για την επιμόρφωση των νηπιαγωγών και ενίσχυση της συνεργασίας με γονείς και εξωτερικούς φορείς. Προτείνεται η μελέτη της αντίληψης των γονέων για την υπαίθρια εκπαίδευση και η ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης για εκπαιδευτικούς, ώστε να διευκολυνθεί η εφαρμογή της υπαίθριας εκπαίδευσης στις σχολικές τάξεις και να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις της στην ανάπτυξη των παιδιών.

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ: ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ - ΜΥΘΟΙ, ΘΡΥΛΟΙ, ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Τσιλίκα Ναταλία Παρθενόπη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Μπέλη Σοφία

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση έχει ως στόχο να εισαγάγει τους μαθητές της Β’ Δημοτικού στη γνώση των μηνών του έτους, ενισχύοντας την κατανόηση της διαδοχής του χρόνου και της επανάληψης, αλλά και τη σύνδεσή του με τις εποχές, τις δραστηριότητες και τις παραδόσεις. Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει δραστηριότητες που αξιοποιούν τόσο την παραδοσιακή διδασκαλία όσο και την ενσωμάτωση τεχνολογικών εργαλείων, με σκοπό τη δημιουργία ενός διαδραστικού και ελκυστικού μαθησιακού περιβάλλοντος.

Η μεθοδολογία βασίζεται στη διερευνητική και βιωματική μάθηση, συνδυάζοντας ατομικές, ομαδικές και συλλογικές εργασίες. Οι μαθητές εισάγονται στο θέμα μέσω συζήτησης και οπτικοποίησης της διαδοχής των μηνών με τη δημιουργία ενός «τροχού του χρόνου». Στη συνέχεια, χρησιμοποιούν εκπαιδευτικές εφαρμογές, όπως το Padlet, το Canva καθώς και το learningapps για να οργανώσουν και να παρουσιάσουν πληροφορίες για κάθε μήνα, ενώ μέσα από παιχνίδια αντιστοίχισης και κουίζ ενισχύεται η μνήμη και η κατανόηση.

Τα αποτελέσματα περιλαμβάνουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας, τεχνολογικού γραμματισμού και δημιουργικής σκέψης. Οι μαθητές παρουσιάζουν ψηφιακές και μη δημιουργίες, αποκτώντας πληρέστερη κατανόηση της δομής του έτους και της σύνδεσής του με την καθημερινή ζωή. Τα συμπεράσματα δείχνουν ότι η συνδυαστική χρήση τεχνολογίας και δημιουργικών δραστηριοτήτων αυξάνει το ενδιαφέρον των μαθητών, καθιστώντας τη μάθηση πιο βιωματική και ευχάριστη.

Η συμβολή της διδακτικής πρότασης έγκειται στην ανάδειξη ενός πολυδιάστατου τρόπου προσέγγισης της γνώσης, που συνδυάζει την παραδοσιακή παιδαγωγική πρακτική με σύγχρονες τεχνολογικές λύσεις, ενισχύοντας τη μαθησιακή εμπειρία και την ανάπτυξη πολλαπλών δεξιοτήτων.

ΈΝΑ ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (ΤΝ) ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

Αναστασιάδου Ειρήνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ01

Στο συγκεκριμένο σενάριο διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών της Γ΄ τάξης Γενικού Λυκείου παρουσιάζεται η θέση και πρόταση του χριστιανισμού για την ειρήνη, τη σημασία και τη διάστασή της τόσο μέσα στην ψυχή του ανθρώπου όσο και εξωτερικά στις σχέσεις με τους άλλους ανθρώπους/λαούς. Αφόρμηση υπήρξε η σύγχρονη επικαιρότητα με την έκρυθμη κατάσταση στην Παλαιστίνη μετά τα αιματηρά γεγονότα και την τρομοκρατική επίθεση στη γη της από τον Οκτώβριο του 2023. Στο ίδιο πλαίσιο γίνεται αναφορά στην ατζέντα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) (2015-2030) και τους 17 στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη, ιδιαίτερα στον 16ο στόχο για την ειρήνη, τη δικαιοσύνη και τους ισχυρούς θεσμούς. Έτσι δίνεται η δυνατότητα στους/στις μαθητές/τριες να μελετήσουν διαχρονικά κείμενα από τον χώρο του χριστιανισμού και ευρύτερα, με αναφορά στην έννοια και τον αγώνα για την ειρήνη. Επιπλέον γίνεται χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης με τη γνωριμία συγκεκριμένων εργαλείων της, ώστε να προκαλέσει το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών, να αναπτύξει τη δημιουργικότητα και να κινητοποιήσει την κριτική σκέψη και τον προβληματισμό τους. Βασικότερος στόχος αποτελεί η ανάλυση των αιτιών και συνεπειών της έλλειψης επικράτησης της ειρήνης και η καλλιέργεια ενσυναίσθησης απέναντι στον ταλαιπωρημένο και δοκιμαζόμενο άνθρωπο σε κάθε γωνιά της γης.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΔΑΣΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΑΕΙ-ΣΑΕΚ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σιώκας Θωμάς - Χρήστος
Οικονομολόγος - Λογιστής MSc. / Εκπαιδευτης Ενηλίκων ΕΟΠΠΕΠ

Η εκπαίδευση των δασεργατών συνήθως περιλαμβάνει πρακτική εκπαίδευση στο πεδίο της δασοκομίας, δασολογίας, προστασίας του δάσους, διαχείρισης των δασικών πόρων και άλλων σχετικών θεμάτων. Οι δασεργάτες είναι εξειδικευμένοι εργαζόμενοι που ασχολούνται με τη διαχείριση και τη φροντίδα των δασών, διότι η Δασική Υπηρεσία ήταν διαβαθμισμένη σε μονάδες και διαχωρίστηκε σε Δασαρχεία, Δασονομεία, Δασοφυλάκεια. Το 1896 ιδρύεται η πρώτη Δασοκομική Σχολή στην Ελλάδα, με έδρα τη Βυτίνα. Σκοπός της σχολής, ήταν η μόρφωση κατώτερου δασικού προσωπικού. Η σχολή λειτούργησε από το σχολικό έτος 1897-1898 με τους πρώτους εκπαιδευτές να είναι δύο ξένοι Δασολόγοι μέχρι και το σχολικό έτος 1930-1931,όπου ολοκλήρωσαν σε αυτήν τη φοίτησή τους οι τελευταίοι 20 μαθητές της. Οι απόφοιτοι της τοποθετούνται στα Δασαρχεία, δίπλα στους Αξιωματικούς της Χωροφυλακής, ως δασοτεχνικοί εισηγητές. Για να μπορέσει κάποιος να γίνει δασεργάτης, απαιτείται ειδική εκπαίδευση και εκπαιδευτικό υπόβαθρο. Επιπρόσθετα η εκπαίδευση δασεργατών αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι της εκπαίδευσης των δασοπόνων στην Ελλάδα. Οι δασεργάτες πρέπει να έχουν γνώσεις όχι μόνο σχετικά με τις δασικές επιστήμες, αλλά και με τους νόμους και τις πολιτικές που διέπουν τη διαχείριση των δασών. Η θεωρητική εκπαίδευση δασεργατών αφορά την εκπαίδευση και την ενημέρωση των εργαζομένων στον τομέα της δασοκομίας και της δασοπονίας. Η θεωρητική εκπαίδευση των νεοεισερχομένων δασεργατών γίνεται μετά την δημοσιοποίηση των λεπτομερειών

κάθε κύκλου θεωρητικής εκπαίδευσης ευθύνη έχει η αντίστοιχη Διεύθυνση Δασών και υποστηρίζουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' και Β' βαθμού και οι Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΔΑ.Σ.Ο.) της περιοχής.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΩΣ ΜΕΣΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ

Παπαδοπούλου Κυριακή
Εκπαιδευτικός ΠΕ78

Η εν θέματι εισήγηση επιχειρεί να αναδείξει τη σημαντική συμβολή της διδασκαλίας των μαθημάτων κοινωνικών επιστημών που είναι ενσωματωμένα στο ωρολόγιο πρόγραμμα και στις δύο βαθμίδες της ελληνικής εκπαίδευσης πάνω σε θέματα διαχείρισης της ετερότητας από διαπολιτισμική άποψη. Αποτελεί μία πρόταση διδακτικών παρεμβάσεων που έχουν χρησιμοποιηθεί στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική κατά τη διδασκαλία της Πολιτικής Παιδείας στην Α' Τάξη Γενικού Λυκείου (ΓΕ.Λ.) και Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.), αναφορικά με την κοινωνικοποίηση μαθητών που προέρχονται από άλλες χώρες και μπορεί κάλλιστα να υιοθετηθεί και κατά τη διδασκαλία πολύ μικρότερων σε ηλικία μαθητών. Για τη διδασκαλία της ενότητας «Μετανάστευση» αναπτύχθηκαν διδακτικές προσεγγίσεις αντιμετώπισης θεμάτων αποδοχής της διαφορετικότητας με βάση τη χώρα προέλευσης. Χρησιμοποιήθηκαν μέσα όπως η γλωσσική αυτοβιογραφία και το παιχνίδι ρόλων, εργαλεία που εστιάζουν στην αρχή της βιωματικής προσέγγισης και της ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών κατά την εκπαιδευτική διαδικασία ώστε να κατακτηθεί η δεξιότητα διαχείρισης της ετερότητας. Οι δραστηριότητες στις οποίες συμμετείχαν οι μαθητές τους έδωσαν τη δυνατότητα να αλληλεπιδράσουν με τους συμμαθητές τους και να αντιληφθούν τη σημασία των υπό ερεύνηση εννοιών. Εν κατακλείδι, η διδακτική πρακτική απέδειξε ότι αξίζει να προσεγγίζονται οι πτυχές της κοινωνικοποίησης με εναλλακτικές μεθόδους διδασκαλίας.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ

Ρούκη Αγλαΐα
Εκπαιδευτικός ΠΕ06, PhD

Η συναισθηματική νοημοσύνη (ΣΝ) έχει αναδειχθεί ως κρίσιμος παράγοντας για την αποτελεσματική ηγεσία, ειδικά στον εκπαιδευτικό τομέα. Η παρούσα Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση, εξετάζει τη σημασία της ΣΝ στις ηγετικές πρακτικές των διευθυντών σχολικών μονάδων, με στόχο να αναδείξει πώς οι συναισθηματικές δεξιότητες επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων, την επίλυση συγκρούσεων και τη δημιουργία θετικού σχολικού κλίματος.

Η έρευνα στηρίζεται σε ποιοτική και ποσοτική ανάλυση, αξιοποιώντας δεδομένα από ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις με διευθυντές σχολείων. Επιπλέον, λαμβάνει υπόψη τις απόψεις εκπαιδευτικών σχετικά με τον ρόλο της ΣΝ στην ηγεσία. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι οι διευθυντές με υψηλή ΣΝ είναι πιο αποτελεσματικοί στη διαχείριση ανθρώπινων σχέσεων, στην καλλιέργεια εμπιστοσύνης και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύνδεση της ΣΝ με τις δεξιότητες ενσυναίσθησης, αυτορρύθμισης και κοινωνικής ευαισθησίας, που κρίνονται απαραίτητες για την επίτευξη

εκπαιδευτικών στόχων και την ενίσχυση του ηθικού των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, η έρευνα αναδεικνύει προκλήσεις, όπως η έλλειψη επαρκούς εκπαίδευσης των διευθυντών σε θέματα συναισθηματικής νοημοσύνης και η πίεση που ασκούν οι γραφειοκρατικές απαιτήσεις στη συναισθηματική τους διαχείριση.

Τέλος, η εισήγηση καταλήγει με προτάσεις για την ενσωμάτωση της ΣΝ στην εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη των διευθυντών. Προτείνεται η διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων και η παροχή εργαλείων για την καλλιέργεια της ΣΝ, με στόχο τη δημιουργία πιο ευέλικτων και αποτελεσματικών ηγετών.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ, ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Λογγίνου Δήμητρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Με βάση τη βιβλιογραφία ως ψηφιακή εκπαιδευτική πλατφόρμα εννοείται το διαδικτυακό μέσο που προσφέρει δυναμικές και διαδραστικές εμπειρίες μάθησης μέσα από την αξιοποίηση της τεχνολογίας και με βάση την επικοινωνία όπως πραγματεύονται τα διεθνή πρότυπα και οι διεθνείς κοινοτικές ευρωπαϊκές οδηγίες για το νέο σχολείο. Ποια λοιπόν είναι τα οφέλη που προκύπτουν από την ενσωμάτωσή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και ειδικότερα στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ευαισθητοποίησης του project: Βιώσιμο νερό; Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει μέσα από την παρουσίαση μιας ολοκληρωμένης εκπαιδευτικής εμπειρίας το πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να αξιοποιήσει αυτά τα σύγχρονα εργαλεία, ώστε να προγραμματίσει να σχεδιάσει και να υλοποιήσει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ευαισθητοποίησης, αλλά και το πώς μέσα από την αξιοποίηση αυτής της εκπαιδευτικής διαδικασίας μπορεί ο κάθε εκπαιδευόμενος να καταστεί ενεργός πολίτης.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΗΠΩΝ

Παπαδοπούλου Θεοδώρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 & Φοιτήτρια ΑΣΚΤ & Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια ΕΑΠ(ΦΙΤ)

Σκοπός αυτής της εισήγησης είναι να εξεταστεί το πώς οι κοινοτικοί κήποι, μέσα από τις πολυδιάστατες μορφές τους, επανακαθορίζουν τη σχέση ανθρώπου και φύσης, φωτίζοντας νέες διαδρομές για έναν κόσμο όπου η φροντίδα της γης μετατρέπεται σε πράξη συλλογικής μέριμνας και ευθύνης.

Οι κοινοτικοί κήποι δεν είναι απλώς τόποι καλλιέργειας, αλλά ζωντανά εργαστήρια δημιουργίας, αλληλεγγύης και σεβασμού. Αποτελούν εστίες επανασύνδεσης με το περιβάλλον, καλλιεργώντας μια αντίληψη που αντιμάχεται την εκμετάλλευση και τη μονομέρεια. Ποια η θέση τους στην Ευρώπη, ευρύτερα στις μεγαλουπόλεις του Δυτικού Κόσμου, αλλά και στην Ελλάδα;

Στη Βουδαπέστη, ο κήπος Szeszgyár αναδεικνύεται σε φάρο περιβαλλοντικής επανάστασης, υπερβαίνοντας διχοτομίες όπως "άνθρωπος-φύση" ή "φυσικό-τεχνητό". Με όχημα οικοφεμινιστικές

και queer αρχές, προβάλλει μια διαφορετική οπτική για τη γη: όχι ως αντικείμενο κατοχής, αλλά ως σύμμαχο σε μια αρμονική συνεργασία.

Στο Βερολίνο, ο Prinzessinnengärten μετατρέπει την αστική γεωργία σε υπόθεση κοινότητας. Οι συμμετέχοντες μοιράζονται γνώσεις, όνειρα και έδαφος, οραματιζόμενοι πόλεις όπου η φύση αποτελεί ζωτική ανάσα, όχι πολυτέλεια. Παράλληλα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι πρωτοβουλίες Living Churchyard Project και Wilder Churches αναγεννούν εκκλησιαστικούς χώρους μετατρέποντάς τους σε καταφύγια άγριας ζωής και χώρους επαφής με τη φύση, αναδεικνύοντας την ιερότητα της βιοποικιλότητας.

Συμπληρωματικά, θα παρουσιαστούν και οι σχολικοί κήποι αειφορίας, εμπνευσμένοι από την περμακουλτούρα, οι οποίοι εμπλουτίζουν την εκπαιδευτική εμπειρία με βιωματική μάθηση. Μετατρέπουν τα παιδιά σε μικρούς φύλακες του περιβάλλοντος, διδάσκοντας την αξία της αλληλεξάρτησης όλων των οργανισμών.

Τελικά, η εισήγηση αυτή στοχεύει στο να παρουσιάσει το πώς οι κοινοτικοί και σχολικοί κήποι λειτουργούν ως πυρήνες κοινωνικής αλλαγής, προωθώντας τη συμμετοχή, τον εθελοντισμό και τη συμπερίληψη, ενώ παράλληλα καλλιεργούν σεβασμό για την άγρια ζωή και τη βιοποικιλότητα. Βασικός στόχος είναι, μέσω της εισήγησης αυτής, να καταδειχθεί ότι οι κήποι αυτοί είναι ζωντανές αποδείξεις πως η σχέση μας με τη φύση μπορεί να μετασχηματιστεί, επαναπροσδιορίζοντας το μέλλον μας ως κοινότητα.

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΟΠΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ: ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Παππάς Νικόλαος
Κοινωνικός Λειτουργός, Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστήμιου Δυτικής Αττικής

Η εποπτεία στην πρακτική εργαστηριακή άσκηση, αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της εκπαίδευσης στην κοινωνική εργασία. Δεδομένου ότι η πρακτική άσκηση στο πεδίο είναι ο πυρήνας της εκπαίδευσης στην κοινωνική εργασία, ομοίως η εποπτεία της πρακτικής άσκησης αποτελεί τον πυρήνα της αποτελεσματικής άσκησης της επιστήμης της κοινωνικής εργασίας. Στη διεθνή βιβλιογραφία, καταγράφεται μια συστηματική μεθοδολογική πλαισίωση του μαθήματος της εποπτείας στα Πανεπιστημιακά Τμήματα και στις Σχολές Κοινωνικής Εργασίας. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση καθώς και η μελέτη του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου στα τέσσερα Τμήματα Κοινωνικής εργασίας, ανέδειξε την έλλειψη μιας συστηματικής μελέτης των αναγκών των τελειόφοιτων φοιτητών/ριών του μαθήματος της εκπαιδευτικής εποπτείας. Σε ότι αφορά στο μάθημα της εποπτείας, η εκπαίδευση των τελειόφοιτων φοιτητών/-τριών βασίζεται περισσότερο σε μη τυπικές μορφές εκπαίδευσης και κυρίως στη βιωματική μάθηση.

Η παρούσα εισήγηση, θα επιδιώξει να αναδείξει τις διαστάσεις της εκπαιδευτικής εποπτείας στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών/ριών κοινωνικών λειτουργών στα τέσσερα τμήματα κοινωνικής εργασίας. Η μελέτη επιδιώκει να ερευνήσει τις αντιλήψεις και τις απόψεις των εκπαιδευόμενων κοινωνικών λειτουργών και των εκπαιδευτικών εποπτών/ριών, σχετικά με τη λειτουργία της εποπτείας και την εποπτική σχέση.

Η μεθοδολογία της έρευνας είναι ποιοτική, με κύριο ερευνητικό εργαλείο την ημι-δομημένη συνέντευξη. Η έρευνα διεξάγεται στα πλαίσια διδακτορικής διατριβής σε συνεργασία με δύο επιμέρους ομάδες πληθυσμού: με εκπαιδευτικούς/ριες επόπτες/τιες και τελειόφοιτους φοιτητές/τριες στα πλαίσια του μαθήματος ΠΕΑ ΙΙ/ΙΙΙ-Εποπτεία.

Η παρούσα εισήγηση ευελπιστεί να προσφέρει τη βάση πάνω στην οποία θα σχηματιστεί το θεωρητικό και εννοιολογικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο για περεταίρω μελέτη, έρευνα και ανάπτυξη του υπό διερεύνηση θέματος.

Η συγκεκριμένη μελέτη παρουσιάζει πρωτοτυπία στην εγχώρια βιβλιογραφία, καθώς δεν έχουν υπάρξει μέχρι σήμερα αντίστοιχα ερευνητικά εγχειρήματα, αναδεικνύοντας την αναγκαιότητα της κάλυψης του ερευνητικού αυτού κενού, σε συνδυασμό με τις μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και τις αυξανόμενες εκπαιδευτικές ανάγκες των φοιτητών/ριών.

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΩΣ ΘΕΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ PROJECT

Αγγελάκης Μιλτιάδης
Φοιτητής

Η παρουσίαση αναδεικνύει την αναγκαιότητα ενσωμάτωσης της ενέργειας στην περιβαλλοντική εκπαίδευση μέσω βιωματικής προσέγγισης. Εστιάζει στη μέθοδο project, η οποία βασίζεται στη συλλογική, διερευνητική και ενεργητική μάθηση, με στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών για την ορθολογική χρήση ενέργειας.

Η ενέργεια παρουσιάζεται ως βασική έννοια της φυσικής και της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, με έμφαση στη σημασία των ανανεώσιμων πηγών και της εξοικονόμησης ενέργειας. Επιλέχθηκαν δραστηριότητες που ενισχύουν τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη και την ομαδική συνεργασία, όπως επισκέψεις σε φωτοβολταϊκά πάρκα, εκπαιδευτικά παιχνίδια και δραματοποίηση.

Οι μαθητές καλούνται να ερευνήσουν, να αξιολογήσουν και να προτείνουν λύσεις για την εξοικονόμηση ενέργειας. Οι στόχοι του προγράμματος περιλαμβάνουν την κατανόηση των ενεργειακών πηγών και της σημασίας τους, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την υιοθέτηση θετικών στάσεων απέναντι στο περιβάλλον. Η μέθοδος project προωθεί τη βιωματική μάθηση, τη συνεργασία και την ευαισθητοποίηση για περιβαλλοντικά ζητήματα.

Συμπερασματικά, η εφαρμογή της μεθόδου ενισχύει την κατανόηση της ενέργειας, καλλιεργεί δεξιότητες και ευαισθητοποιεί τους μαθητές στην προστασία του περιβάλλοντος, ενώ αναδεικνύει τη σημασία της συνεργασίας και της ενεργού συμμετοχής για την επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Κότσαρη Κωνσταντίνα
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια ΕΣΠΑ/ Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Σμυρναίου Ζαχαρούλα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ/ Αντιπρόεδρος ΙΤΥΕ-ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο που μπορεί να ενισχύσει τη συνεργατική δράση και τη συμμετοχή των πολιτών μέσω καινοτόμων λύσεων για μαθητές ειδικής αγωγής που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, το άρθρο επικεντρώνεται στη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης με στόχο τη βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας και την

ενθάρρυνση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης για τους μαθητές που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, η ΤΝ μπορεί να προσαρμόσει τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες στις ανάγκες κάθε μαθητή, αξιοποιώντας τεχνολογίες όπως η μηχανική μάθηση και η αναγνώριση μοτίβων. Ειδικές εφαρμογές και διαδραστικές πλατφόρμες μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και να ενισχύσουν την αυτοεκτίμηση, παρέχοντας στοχευμένα ερεθίσματα με κατάλληλο ρυθμό και περιεχόμενο. Παράλληλα, η χρήση εικονικών βοηθών και ρομποτικής διευκολύνει τη συνεργατική μάθηση, καλλιεργώντας την επικοινωνία μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών.

Σε αυτό το άρθρο θα παρουσισαστεί η σημασία της ΤΝ στη συλλογή και ανάλυση δεδομένων για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών, καθώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανιχνεύουν έγκαιρα τις ανάγκες των μαθητών και να σχεδιάζουν πιο αποτελεσματικές στρατηγικές παρέμβασης. Επίσης, η αξιοποίηση της ΤΝ σε δράσεις συμμετοχής των πολιτών, όπως η ανάπτυξη κοινοτικών πρωτοβουλιών, ενθαρρύνει την ευρύτερη αποδοχή των μαθητών με αυτισμό και ενισχύει την κοινωνική συνοχή.

Παράλληλα, θα αναπτυχθεί και προτεινόμενη εκπαιδευτική παρέμβαση που χρησιμοποιεί την ΤΝ για να προσαρμόσει τη διδασκαλία φυσικών επιστημών στις ανάγκες μαθητών με αυτισμό. Το εκπαιδευτικό σενάριο θα ενσωματώνει εικονικούς βοηθούς, εικονική πραγματικότητα και εκπαιδευτικά ρομπότ, που ενισχύουν την κοινωνική αλληλεπίδραση, την κατανόηση εννοιών και την εξατομικευμένη μάθηση.

Συμπερασματικά, η ενσωμάτωση της ΤΝ στην ειδική αγωγή και τις δράσεις συνεργασίας προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες για τη δημιουργία συμπεριληπτικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των μαθητών και ενισχύοντας την κοινωνική τους συμμετοχή.

“OUR GREEN PODCAST”- ΈΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ E-TWINNING ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κατσιμάρδου Βαλεντίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Γαρίδα Κωνσταντίνα
ΠΕ06
Νικολάου Ελένη
ΠΕ70

Η παρούσα εργασία έγινε στο πλαίσιο του προγράμματος e-Twinning και είχε τίτλο “Our GREEN podcast’’. Υλοποιήθηκε κατά το σχολικό έτος 2023-2024 και είχε ως κύριο στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών για την προστασία του περιβάλλοντος, μέσω της συνεργασίας μεταξύ σχολείων και την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα διενεργήθηκε με τη συνεργασία τριών δημοτικών σχολείων της Ελλάδας, ένα της Τσεχίας, ένα της Πολωνίας και δύο της Τουρκίας. Στο πρόγραμμα ενεπλάκησαν 8 εκπαιδευτικοί, 101 μαθητές των Ε’, ΣΤ΄ και Ζ΄ τάξεων, ηλικίας 10-14 ετών. Ειδικότερα, τα ελληνικά σχολεία εκπροσωπήθηκαν συνολικά από τρεις εκπαιδευτικούς και 47 μαθητές Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης ηλικίας 10-11 ετών. Η αγγλική γλώσσα χρησιμοποιήθηκε για την εκτέλεση των εργασιών και την επικοινωνία. Η διάρκεια του προγράμματος ήταν οκτώ μήνες (Οκτώβριος 2023-Μάιος 2024). Οι μαθητές ασχολήθηκαν με την εξοικονόμηση του νερού, την ανακύκλωση, την προστασία των δασών, την ατμοσφαιρική ρύπανση και την προστασία των ζώων δημιουργώντας ψηφιακά έργα, όπως podcasts και παρουσιάσεις. Η εκπαίδευση επικεντρώθηκε στην καλλιέργεια ήπιων δεξιοτήτων, όπως η κριτική σκέψη και η συνεργασία, ενώ οι μαθητές εξοικειώθηκαν με τις νέες ψηφιακές τεχνολογίες και web 2.0 εργαλεία και ανέπτυξαν

δεξιότητες που σχετίζονται με την επικοινωνία, τη δημιουργικότητα και τη συλλογική ευθύνη. Βασική επιδίωξη ήταν η ανάπτυξη πολιτισμικής και διαπολιτισμικής συνείδησης, καθώς και η κατανόηση της σημασίας της συνεργασίας για τη βιωσιμότητα του πλανήτη. Οι μαθητές ανέλαβαν ενεργό ρόλο στην ενημέρωση της σχολικής κοινότητας και μέσα από δραστηριότητες και παιχνίδια κατανόησαν τη σημασία της αειφορίας και ανακάλυψαν τρόπους, ώστε να μειώσουν το οικολογικό τους αποτύπωμα καλλιεργώντας μία υπεύθυνη στάση. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα της Γης, ενώ τα αποτελέσματα δημοσιεύθηκαν σε τοπικές εφημερίδες, στις ιστοσελίδες των σχολείων και παρουσιάστηκαν σε κατά τόπους διοργανώσεις.

ΣΤΑΓΟΝΕΣ ΖΩΗΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Γουρζή Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.01 (Φυσικός)
Γουρζή Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ 04.01, Φυσικός
Κασίμη Ιωάννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ 07 Γερμανικής
Κοκκόρη Αθηνά
Σύμβουλος Σύμβουλος Εκπαίδευσης, ΔΔΕ Γ' Αθήνας,

Η ενεργός πολιτειότητα αποτελεί βασικό πυλώνα για τη δημιουργία κοινωνιών, όπου προωθείται η κοινωνική δικαιοσύνη, η βιωσιμότητα και η αειφορία. Η εκπαιδευτική διαδικασία παίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και αξιών που χρειάζονται οι υπεύθυνοι πολίτες για να ανταποκριθούν στις σύγχρονες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι κοινωνικές ανισότητες και η υπερβολική χρήση φυσικών πόρων. Το άρθρο διερευνά πώς η σχολική εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της ενεργού πολιτειότητας και της συλλογικής ευθύνης, εναρμονίζοντας τις έννοιες αυτές με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) του ΟΗΕ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους στόχους που αφορούν την ποιοτική εκπαίδευση (SDG 4), την εξάλειψη της φτώχειας και της πείνας (SDG 1 και 2), τη διασφάλιση καλής υγείας και ευημερίας (SDG 3), την εξασφάλιση καθαρού νερού (SDG 6), βιώσιμων πόλεων και κοινοτήτων (SDG 11) και τη δράση για το κλίμα (SDG 13). Μέσα από την παρουσίαση ενός σχολικού project, που υλοποιήθηκε στο Γυμνάσιο, αναδεικνύεται πώς οι μαθητές/τριες μπορούν να αναλάβουν ενεργό ρόλο σε πρωτοβουλίες κοινωνικής αλλαγής.

Στο πλαίσιο της συνεργασίας δύο ομίλων, οι μαθητές/τριες ασχολήθηκαν με το ζήτημα της λειψυδρίας, εστιάζοντας στη συλλογική δράση, στη βιώσιμη διαχείριση φυσικών πόρων και στην ευαισθητοποίηση της σχολικής και τοπικής κοινότητας σχετικά με την ανάγκη προστασίας του νερού ως πολύτιμου φυσικού αγαθού. Μέσα από ομαδικές δραστηριότητες, όπως ερευνητικές εργασίες, βιωματικές δράσεις και καμπάνιες ευαισθητοποίησης, οι μαθητές απέκτησαν γνώσεις, ανέπτυξαν δεξιότητες συνεργασίας, κριτικής σκέψης και ανάληψης πρωτοβουλιών. Παράλληλα, συνειδητοποίησαν τη σημασία της ατομικής και συλλογικής ευθύνης για τη δημιουργία ενός βιώσιμου μέλλοντος. Το άρθρο καταδεικνύει ότι η ενεργός πολιτειότητα δεν αποτελεί απλώς μια θεωρητική έννοια, αλλά ένα ουσιαστικό εργαλείο για την κοινωνική αλλαγή. Μέσα από τη διαδικασία της εκπαίδευσης, οι μαθητές/τριες εμπνέονται να γίνουν φορείς αλλαγής, ενώ παράλληλα αναγνωρίζονται τρόποι για τη συστηματική ενσωμάτωση της ενεργού πολιτειότητας στα σχολικά προγράμματα, με έμφαση σε βιωματικές προσεγγίσεις και συνεργατικές δράσεις.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΑΝ ΔΡΟΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗΣ

Αναγνώστου Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στην παρούσα εισήγηση θα αποπειραθούμε να προσεγγίσουμε τη διαδικασία καλλιέργειας της προφορικότητας ως δυνατότητα προσωπικής δημιουργικής έκφρασης και ταυτόχρονα ως απαραίτητο συστατικό για την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης στην παιδική ηλικία. Θα επικεντρωθούμε στους τρόπους ανάδειξης της φωνής των παιδιών και στις μεθόδους που δύνανται να μετεξελίξουν τον τρόπο σκέψης τους και να του προσφέρουν ηχηρή παρουσία. Τα τελευταία χρόνια η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης είναι ένα βασικό ζητούμενο των εκπαιδευτικών συστημάτων και σημείο έντονου διαλόγου πολυποίκιλων παιδαγωγικών προσεγγίσεων. Η παραγωγή προφορικού λόγου φαίνεται να αποτελεί μια από τις στοχεύσεις των αναλυτικών προγραμμάτων, όμως απαντάται κυρίως ως συστατικό του γλωσσικού μαθήματος και δε διαρρέει, σε σημαντικό βαθμό, οριζόντια τα αναλυτικά προγράμματα. Ταυτόχρονα η καθημερινή σχολική πραγματικότητα εμπεριέχει ποικίλες χωροχρονικές δεσμεύσεις, οι οποίες δε διευκολύνουν την ενδυνάμωση της προφορικής θέσης των παιδιών. Η βασική θέση της συγκεκριμένης εργασίας είναι ότι η καταγραφή της άποψης τους, η καλλιέργεια της ενεργού εμπλοκής τους στο σχολικό περιβάλλον και η ενίσχυση της δυνατότητάς τους να χειρίζονται την καθημερινότητά τους στο παιδαγωγικό πλαίσιο συνιστά μια πράξη σεβασμού απέναντί τους και αναγνώρισης της αναπτυξιακής τους φάσης. Η προφορική θέση του παιδιού στο σχολείο είναι η προϊούσα δυνατότητα έκφρασης του ενήλικα στο κοινωνικό πλαίσιο και ταυτόχρονα η απαραίτητη συνθήκη για την καλλιέργεια του κριτικού στοχασμού. Η συνδιαλλαγή και η συνεργασία στο πλαίσιο μιας εκπαιδευτικής κοινότητας όπου τα μέλη της εκπροσωπούνται και συνδιαμορφώνουν το περιεχόμενο της μάθησης είναι τα απαραίτητα συστατικά για να υφανθεί η ελευθερία τους και ταυτόχρονα να οικοδομηθεί κλίμα ισότητας στη σχολική πραγματικότητα.

EAT GREEN: Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κοκκόρη Αθηνά
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ86, Πληροφορικής, ΔΔΕ Γ' Αθήνας
Κασίμη Ιωάννα
Εκπαιδευτικός ΠΕ07 Γερμανικής
Γουρζή Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.01, Φυσικός
Γουρζή Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.01, Φυσικός

Η εικονική επιχείρηση Eat Green αποτελεί ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που αναπτύχθηκε από μαθητές του 1ου Πρότυπου Γυμνασίου Ιλίου, προάγοντας την ενεργό πολιτειότητα, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση. Η πρωτοβουλία, σε συνεργασία με τον Δήμο Ιλίου, αξιοποίησε ανεκμετάλλευτα ελαιόδεντρα του Δήμου για τη συλλογή και επεξεργασία ελαιοκάρπου, δημιουργώντας προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας, ενώ παράλληλα ενίσχυσε την τοπική οικονομία και την κοινωνική υπευθυνότητα. Η επιχείρηση δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της συνεργασίας με το Junior Achievement Greece, παρέχοντας στους μαθητές τις γνώσεις και τα εργαλεία για τη διαμόρφωση μιας βιώσιμης επιχειρηματικής ιδέας.

Το πρόγραμμα συνδυάζει τη βιωματική εκπαίδευση με την επίτευξη στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, όπως η υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή (Στόχος 12) και η οικονομική ανάπτυξη με αξιοπρεπή εργασία (Στόχος 8). Οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά στον σχεδιασμό επιχειρηματικού πλάνου, τη στρατηγική μάρκετινγκ, τη διαχείριση οικονομικών και τη λειτουργία της επιχείρησης, καλλιεργώντας δεξιότητες όπως η ομαδικότητα, η κριτική σκέψη και η κοινωνική υπευθυνότητα.

Η συνεργασία με τον Δήμο Ιλίου αποτέλεσε ένα σημαντικό στοιχείο της πρωτοβουλίας, επιτρέποντας την αξιοποίηση των φυσικών πόρων με βιώσιμο τρόπο και ενισχύοντας τη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινότητα. Παράλληλα, η πρωτοβουλία θέτει τη βάση για μελλοντική προώθηση της ιδέας και σε άλλους Δήμους, πολλαπλασιάζοντας τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Η εισήγηση καταλήγει με προτάσεις για την ενίσχυση παρόμοιων δράσεων, αναδεικνύοντας τη σημασία της συνεργασίας τοπικών φορέων και εκπαιδευτικών οργανισμών για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών και την προώθηση ενός βιώσιμου μέλλοντος.

“ΕΜΦΥΛΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ”. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΠΑΛ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Παντζή Ανδριανή
Εκπαιδευτικός ΠΕ87.09

Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιάσει τη μεθοδολογία και τα αποτελέσματα εφαρμογής μιας συμμετοχικής και συμπεριληπτικής εκπαιδευτικής παρέμβασης διάρκειας 8 διδακτικών ωρών η οποία στηρίζεται στην παιδαγωγική προσέγγιση της Μάθησης μέσω Σχεδιασμού-Learning by Design των M. Kalantzis και B. Cope (University of Illinois). Η εν λόγω προσέγγιση αναδεικνύει μεταξύ άλλων, τον μετασχηματισμό της σχολικής τάξης σε κοινότητα μάθησης, αξιοποιώντας το γνωσιακό κεφάλαιο και τις βιογραφίες των μαθητών ως πόρο μάθησης.

Η μαθησιακή ενότητα με τίτλο “Έμφυλα παιχνίδια”, σχεδιάστηκε εξολοκλήρου στο ψηφιακό σχεδιαστικό εργαλείο (Learning Module) στη διαδικτυακή πλατφόρμα CGScholar της Μάθησης μέσω Σχεδιασμού (https://cgscholar.com/home/). Το CGScholar υποστηρίζει τον ψηφιακό σχεδιασμό μαθησιακών ενοτήτων και προάγει την επικοινωνία, την αλληλεπίδραση και τη δημιουργία συνεργατικών δικτύων ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων από όλον τον κόσμο, παρέχοντας έναν ψηφιακό συνεργατικό επαγγελματικό χώρο μάθησης.

Η εκπαιδευτική παρέμβαση πραγματοποιήθηκε κατά το τρέχον σχολικό έτος 2024-2025 σε 16 ενήλικες μαθήτριες οι οποίες φοιτούν στη Γ΄ τάξη Τομέα Υγείας-Πρόνοιας-Ευεξίας, στην ειδικότητα βοηθών βρεφονηπιοκόμων εσπερινού ΕΠΑΛ στην Ανατολική Θεσσαλονίκη. Η μαθησιακή ενότητα εντάσσεται στο γνωστικό αντικείμενο: Αγωγή Βρέφους και Νηπίου (Θεωρία και Εργαστήριο) το οποίο διδάσκεται 4 ώρες/εβδομάδα (2+2 ώρες αντίστοιχα). Βασικός σκοπός είναι οι ενήλικες μαθήτριες να ευαισθητοποιηθούν ως προς τα έμφυλα παιχνίδια και ως επαγγελματίες βοηθοί βρεφονηπιοκόμοι, κατά την οργάνωση του παιδαγωγικού μαθησιακού περιβάλλοντος και κατά την επαγγελματική τους πρακτική με τα παιδιά πρώιμης παιδικής ηλικίας, να είναι σε θέση να επιλέγουν και να διαθέτουν ποικιλία παιχνιδιών, απαλλαγμένα από έμφυλα στερεότυπα.

Τα αποτελέσματα εφαρμογής του μοντέλου αξιολογούνται ως εξαιρετικά. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα μελέτη επιδιώκει να συμβάλει στην ενημέρωση της εκπαιδευτικής κοινότητας σχετικά με την παιδαγωγική προσέγγιση της Μάθησης μέσω Σχεδιασμού, την εφαρμογή της στην πράξη και τα μαθησιακά οφέλη που απορρέουν από αυτήν, καθώς και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών.

ΟΙ ΣΛΑΒΟΙ ΚΑΙ Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΚΟΣΜΟ,ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Αλμπάνης Ιωάννης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η εισήγηση εξετάζει τη σταδιακή εγκατάσταση των Σλάβων στον Βυζαντινό κόσμο και τη διαδικασία πολιτικής, κοινωνικής και θρησκευτικής ενσωμάτωσής τους. Εστιάζει στις σχέσεις Σλάβων και Βυζαντίου, όπως αυτές διαμορφώθηκαν μέσα από διοικητικές δομές, στρατιωτικές επαφές και θρησκευτικές πρωτοβουλίες. Με ιδιαίτερη έμφαση στη δράση των Αγίων Κύριλλου και Μεθόδιου, αναδεικνύεται η συμβολή του εκχριστιανισμού ως βασικού παράγοντα πολιτισμικής αφομοίωσης. Η μελέτη βασίζεται σε γραμματειακές πηγές, όπως τα έργα των Προκόπιου και Ιωάννη Εφέσου, καθώς και σε αρχαιολογικά ευρήματα από περιοχές εγκατάστασης των Σλάβων. Εξετάζονται επίσης οι "σκλαβηνίες", ως περιοχές μερικής αυτονομίας, και η διοικητική τους ενσωμάτωση μέσω του βυζαντινού θεματικού συστήματος. Τα συμπεράσματα της εργασίας υπογραμμίζουν τη δυναμική φύση των σχέσεων Βυζαντινών και Σλάβων, όπου οι πολιτισμικές συναλλαγές, η υιοθέτηση της χριστιανικής πίστης και η διοικητική ενσωμάτωση συνέβαλαν στη διαμόρφωση μιας νέας ταυτότητας. Η έρευνα προσφέρει μια νέα οπτική στη μελέτη της πολιτισμικής αφομοίωσης και της γεωπολιτικής στρατηγικής της Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟΥ: ΜΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ζέρβα Όλγα
Εκπαιδευτικός ΠΕ79.01-Μουσικής, 1ο Πρότυπο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης

Η διαπολιτισμική διάσταση στην εκπαίδευση οδηγεί σε ένα συμπεριληπτικό σχολείο όπου υπάρχει χώρος όχι μόνο για την κάθε μορφής αναπηρία αλλά και για κάθε μορφής ετερότητα όπου όλα τα παιδιά μαθαίνουν να σέβονται το διαφορετικό για να μπορέσουν να ενταχθούν αργότερα σε μια πλουραλιστική κοινωνία. Το ενδιαφέρον μεταβιβάζεται από το τοπικό στο διεθνές, υπάρχει μια αίσθηση οικουμενικότητας και η συνειδητοποίηση αντιστοιχιών και ομοιοτήτων μεταξύ των πολιτισμών. Αυτό στο σχολείο μπορεί να συμβεί είτε γνωρίζοντας πολιτισμούς άλλων λαών είτε γνωρίζοντας πολιτισμούς άλλων εποχών.

Το ρεμπέτικο τραγούδι αποτελεί είδος ελληνικού λαϊκού αστικού τραγουδιού που εμφανίστηκε στα τέλη του 19ου αιώνα και αναπτύχθηκε κυρίως την περίοδο του μεσοπολέμου. Ξεκίνησε από τα λιμάνια της Μέσης Ανατολής, από κει πέρασε στα μεγάλα λιμάνια της χώρας όπως αυτό του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης και του Βόλου και σταδιακά πέρασε στα αστικά κέντρα της Ελλάδας αφού ζυμώθηκε με το βυζαντινό μέλος, το δημοτικό και το αστικό τραγούδι. Το ρεμπέτικο τραγούδι αποτέλεσε τη μουσική της εργατικής τάξης και των περιθωριοποιημένων ατόμων, οι οποίοι αδυνατούσαν να αφομοιωθούν στην κοινωνία της εποχής και μέσα από τη μουσική τους αμφισβήτησαν τα ήθη και τους κανόνες της.

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση για το ρεμπέτικο τραγούδι δίνει έναυσμα για προβληματισμό και συζητήσεις που αφορούν σε παγκόσμια φαινόμενα, όπως είναι για παράδειγμα αυτό της προσφυγιάς, της ξενιτιάς, της μετανάστευσης. Παράλληλα, η βιωματική μάθηση μέσα από το τραγούδι, την εκτέλεση μουσικών οργάνων, το θεατρικό παιχνίδι εξασφαλίζει τη συμμετοχή και τη συμπερίληψη όλων των παιδιών ασχέτως καταγωγής, εθνικής ταυτότητας και διανοητικών ή σωματικών ικανοτήτων. Τέλος, η μουσική ως τέχνη, παρόλα τα διαφορετικά ιδιώματα που υπάρχουν στις κατά τόπους μουσικές παραδόσεις, έχει κοινά στοιχεία σε όλους τους πολιτισμούς και έχει την

ικανότητα να διεγείρει το συναίσθημα και να εμπλουτίζει τον ψυχικό κόσμο των παιδιών από όποια χώρα και αν προέρχονται.

Η ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Τσουμάνη Αικατερίνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ78, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων, Σύμβουλος Επαγγελματικής Σταδιοδρομίας, M.Sc. Αστικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης

Η εκπαίδευση στον 21ο αιώνα μεταμορφώνεται ριζικά με την ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ). Οι σύγχρονες δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η συνεργασία και η ψηφιακή γραμματοσύνη, είναι απαραίτητες για την επιτυχία σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο. Η ΤΝ υποστηρίζει την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων μέσω εξατομικευμένης μάθησης, διαγνωστικής αξιολόγησης και εκπαιδευτικών εργαλείων. Παραδείγματα όπως το Knewton, η Jill Watson, το Turnitin και το SimCityEDU δείχνουν πώς η ΤΝ βελτιώνει την εκπαιδευτική εμπειρία, αυξάνει την πρόσβαση στην εκπαίδευση και ενισχύει την ποιότητα της μάθησης. Παρά τα οφέλη, υπάρχουν προκλήσεις όπως η προστασία της ιδιωτικότητας και οι ανισότητες πρόσβασης στην τεχνολογία. Η προετοιμασία για το μέλλον απαιτεί προσαρμογές στα εκπαιδευτικά συστήματα και επενδύσεις στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών για την υπεύθυνη χρήση της ΤΝ.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ UNESCO ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΟΟΣΑ)

Παντζή Ανδριανή
Εκπαιδευτικός ΠΕ87.09

Ο πολιτισμικός πλουραλισμός στις σύγχρονες κοινωνίες, διαπιστώνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις δημιουργεί φραγμούς στην ακαδημαϊκή και κοινωνική συμπερίληψη των μαθητών μεταναστευτικής και προσφυγικής βιογραφίας. Διεθνείς και ευρωπαϊκοί οργανισμοί, αποδίδουν ιδιαίτερη βαρύτητα στη διαπολιτισμική εκπαίδευση ως μέσο για την προώθηση μιας ευρύτερης πολιτικής κοινωνικής ένταξης και του περιορισμού του χάσματος της πρόσβασης στο μορφωτικό αγαθό και της επίδοσης των μαθητών μεταναστευτικής και προσφυγικής προέλευσης.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη συνεξέταση των πρόσφατων ρητορικών που προέρχονται από το μακρο-επίπεδο των διεθνών οργανισμών UNESCO και ΟΟΣΑ, υπό το πρίσμα της διαπολιτισμικής διάστασης της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, επιλέχτηκε μια σειρά επίσημων κειμένων πολιτικής από το 2015 έως το 2018, σε μια προσπάθεια διερεύνησης, αν ναι, με ποιον τρόπο και σε ποιον βαθμό οι παραδοχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης συνεμφανίζονται στον επίσημο λόγο των παγκόσμιων φορέων εκπαιδευτικής πολιτικής που επηρεάζουν καθοριστικά τη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών πολιτικών των κρατών, σήμερα.

Προκειμένου το συγκριτικό επιχείρημα να είναι ανάλογο, ταυτόχρονο, διαλογικό και σύμφωνο με το σύγχρονο παγκόσμιο συγκείμενο, προς τον σκοπό της συγκριτικής ανάλυσης τέθηκαν τρεις άξονες βάσει των οποίων αυτή πραγματοποιήθηκε:

Άξονας 1: Οι στόχοι των παγκοσμιοποιημένων πολιτικών της UNESCO και του ΟΟΣΑ, ως προς τη διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Άξονας 2: Ο τύπος ανθρώπου-πολίτη που επιδιώκουν να δημιουργήσουν οι παγκοσμιοποιημένες πολιτικές της UNESCO και του ΟΟΣΑ, ως προς τη διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Άξονας 3: Οι ικανότητες που επιδιώκουν να αναπτύξουν οι παγκοσμιοποιημένες πολιτικές της UNESCO και του ΟΟΣΑ δια της εκπαίδευσης, ως προς τη διαπολιτισμική διάσταση.

Η συγκριτική ανάλυση των αξόνων κατέδειξε ότι αμφότεροι οι υπερεθνικοί οργανισμοί υιοθετούν τη διαπολιτισμική διάσταση στη ρητορική τους.

Θεωρούμε σημαντικό ο σύγχρονος εκπαιδευτικός να έχει γνώση των διακηρύξεων των διεθνών οργανισμών για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, διότι η γνώση αυτή θα συμβάλει στην αποτελεσματική διαχείριση της ετερότητας στον χώρο του σχολείου και ευρύτερα στην κοινωνία.

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΦΗΒΩΝ ΜΕ ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ: Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΝΕΙ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

Κωνσταντίνου Μάριος
Καθηγητής Πανεπιστημίου

Εικοσιπέντε (9 κορίτσια) έφηβοι μεταξύ των ηλικιών 14 και 17 είχαν διαγνωσθεί το 2023 με αντικοινωνική και εναντιωματική συμπεριφορά από κλινικό ψυχολόγο ή από παιδοψυχίατρο μετά από παραπομπή από τα σχολεία τους για ψυχολογική αξιολόγηση. Εντός του 2024 όλοι οι έφηβοι έλαβαν ψυχοεκπαίδευση με θέμα «Συναισθηματική Νοημοσύνη και Ενσυναίσθηση» . Ο κάθε έφηβος έλαβε 8 ώρες ατομικής ψυχοεκπαίδευσης από τον ψυχολόγο του εντός αυτού του διαστήματος. Επίσης, ο κάθε έφηβος, σε συνεργασία με τον ψυχολόγο του, εφάρμοσε αυτά που έμαθε στην καθημερινότητα του (στο σχολείο και στο σπίτι). Τα ερωτηματολόγια ΑΣΕΒΑ και μια παραλλαγή (για έφηβους) του Self-Reported Delinquency Interview (SRDI) δόθηκαν για την μέτρηση της αντικοινωνικής και εναντιωματικής συμπεριφοράς. Οι ψυχομετρικές εκτιμήσεις έγιναν αμέσως πριν την έναρξη της ψυχοεκπαίδευσης και ένα μήνα μετά την λήξη της. Στατιστικές αναλύσεις κατέδειξαν ότι οι έφηβοι μείωσαν σημαντικά τους δείκτες εναντιωματικής συμπεριφοράς και αντικοινωνικότητας μετά την ψυχοεκπαίδευση τους. Οι ίδιοι οι έφηβοι, οι καθηγητές και οι γονείς τους παρατήρησαν ότι η εναντιωματική και αντικοινωνική συμπεριφορά δεν ήταν πλέον στο κλινικό φάσμα (κάτω από T = 55) σε κανένα από τα 25 παιδιά.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Δριχούτης Παναγιώτης
Χημικός ΠΕ04.02
Ζήκος Νικόλαος
Χημικός ΠΕ04.02

Η διδασκαλία είναι εποικοδομητικό να βασίζεται στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών και όχι απλά στην μετάδοση γνώσεων από τον/την διδάσκοντα/ουσα. Η διδασκαλία οφείλει να είναι συμμετοχική και να λαμβάνει υπόψη την αλληλεπίδραση των μαθητών μεταξύ τους αλλά και με τον εκπαιδευτή.

Η σημασία του πειράματος στη διαδικασία παραγωγής της γνώσης είναι αδιαμφισβήτητη. Η απλή παρατήρηση μέσα από τις αίθουσες διδασκαλίας είναι μία παθητική κατάσταση, ενώ το πείραμα αποτελεί μία ενεργητική ευκαιρία παρακολούθησης και διερεύνησης ενός φαινομένου και για το λόγο αυτό αποτελεί μία μορφή πράξης και είναι πηγή και κριτήριο της γνώσης.

Για τη διδασκαλία των θετικών επιστήμων, οι πειραματικές διαδικασίες είναι αναγκαίο να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι και συνιστούν εκπαιδευτική πρακτική που σχετίζεται τόσο με τους γνωστικούς, όσο και με τους ψυχοκινητικούς στόχους της εκπαίδευσης. Οι μαθητές εξασκούνται στις μετρήσεις και αναπτύσσουν το ερευνητικό τους πνεύμα. Μαθαίνουν να διατυπώνουν ερωτήματα, υποθέσεις και να συνδέουν τη θεωρία με την πράξη. Επιπλέον, μέσω ανάλογων πρακτικών αντιλαμβάνονται τη σημασία της ακρίβειας των μετρήσεων. Ακόμα, μέσα από τα πειράματα εξοικειώνονται με τα επιστημονικά όργανα, τις συσκευές και τα εργαλεία του εργαστηρίου. Δουλεύουν σε ομάδες και έτσι μαθαίνουν να συνεργάζονται, να επικοινωνούν, γίνονται περισσότερο παρατηρητικοί και αποκτούν την ικανότητα να επιχειρηματολογούν.

Ειδικά για τη Χημεία είναι σημαντικό να είναι διερευνητικό και εργαστηριακό μάθημα, ώστε από την μία πλευρά να κινητοποιεί το ενδιαφέρον των μαθητών/τριων και να τους/τις εμπλέκει ισχυρά στην εκπαιδευτική διαδικασία και από την άλλη να εναρμονίζεται με τις πρακτικές μέσω των οποίων αναπτύσσεται η επιστήμη της Χημείας.

Ο στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να τονιστούν συγκεκριμένες πρακτικές που είναι ωφέλιμο να λαμβάνει υπόψη ένας/μια εκπαιδευτικός για το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός εργαστηριακού προγράμματος σπουδών με κύριο σκοπό την ενίσχυση της διδασκαλίας του μαθήματος της Χημείας σε ένα σχολικό περιβάλλον.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΕΥΕΞΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑ

Παπανικολαόυ Φανή
Εκπαιδευτικος ΠΕ11
Μιχαλοπούλου Μαρία
Καθηγήτρια του τμήματος επιστήμης φυσικής αγωγής και αθλητισμού
Μπεμπέτσος Ευάγγελος
Καθηγητής του τμήματος επιστήμης φυσικής αγωγής και αθλητισμού
Κούλη Όλγα
Αναπληρώτρια καθηγήτρια του τμήματος επιστήμης φυσικής αγωγής και αθλητισμού

Η ποιότητα διαβίωσης και η σωματική υγεία των ατόμων με ψυχικές και νευροψυχικές διαταραχές δεν διερευνώνται συχνά. Το ίδιο ισχύει και για την επίδραση της φυσικής δραστηριότητας στη σωματική και ψυχική υγεία των ατόμων με σοβαρή ψυχική διαταραχή (Σχιζοφρένεια). Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ως ψυχική υγεία ορίζεται η κατάσταση της συναισθηματικής ευεξίας όπου το άτομο μπορεί να ζει φυσιολογικά και να εργάζεται με άνεση μέσα στην κοινότητα καθώς και να ικανοποιείται από τα προσωπικά χαρακτηριστικά και επιτεύγματά του. Η παρούσα έρευνα αποσκοπεί στη μελέτη και καταγραφή της σχέσης ανάμεσα στη φυσική δραστηριότητα και τη ψυχική ασθένεια, και ειδικότερα στην εξέταση της φυσικής δραστηριότητας ως ενός μέσου ψυχοκοινωνικής επανένταξης σε άτομα με σχιζοφρένεια στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, η έρευνα έχει ως στόχο τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα επίπεδα φυσικής δραστηριότητας των ατόμων αυτών, καθώς και τη διερεύνηση της επίδρασής της στην ψυχολογική διάθεση και στην ψυχοκοινωνική τους αποκατάσταση. Το δείγμα της έρευνας αποτελούνταν απο 30 ενήλικα άτομα με ψυχικές ασθένειες (σχιζοφρένεια) τα οποία βρίσκονταν σε δομές της Εταιρείας Κοινωνικής Ψυχιατρικής "Σακελλαρόπουλος" εκ των οποία τα 15 αποτελούν την πειραματική ομάδα (ομάδα άσκησης) και τα υπόλοιπα 15, την ομάδα ελέγχου. Στην παρούσα έρευνα η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ‘ήταν παρεμβατικό πρόγραμμα γυμναστικής που περιλάμβανε περπάτημα, τρέξιμο, όργανα γυμναστικής και μέτρια αεροβική άσκηση. Το πρόγραμμα παρέμβασης είχε διάρκεια 3 μήνες με συχνότητα 2 φορές την εβδομάδα από 20-45 λεπτά διάρκεια. Τα όργανα μέτρησης που

χρησιμοποιήθηκαν ήταν ερωτηματολόγια καθώς και τεστ φυσικής δραστηριότητας. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρείχαν πληροφορίες σχετικά με την επίδραση της άσκησης στην ψυχική ευεξία και την μείωση των καταθλιπτικών συμπτωμάτων καθώς και στην αποτελεσματικότητα της άσκησης στην ψυχοκοινωνική επανένταξη και λειτουργικότητα των ατόμων με σχιζοφρένεια.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ – ΜΙΑ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ξυδοπούλου Ελένη
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ / ΕΙΔΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ / ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ ΚΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΟΣ ΕΠΙ ΠΤΥΧΙΩ

Η σεξουαλική εκπαίδευση αποτελεί θεμελιώδη πτυχή της ολιστικής ανάπτυξης κάθε ατόμου, ανεξαρτήτως ηλικίας ή αναπηρίας. Ωστόσο, η πρόσβαση σε κατάλληλη και προσαρμοσμένη σεξουαλική εκπαίδευση για μαθητές με αναπηρίες (ΑμεΑ) παραμένει περιορισμένη, συχνά λόγω προκαταλήψεων, έλλειψης εξειδικευμένων προγραμμάτων και ανεπαρκούς κατάρτισης των εκπαιδευτικών. Η εισήγηση θα δώσει έμφαση στην ανάγκη της σεξουαλικής εκπαίδευσης για τους μαθητές ΑμεΑ, εστιάζοντας στην ανάπτυξη της αυτογνωσίας, την προστασία από κακοποιητικές συμπεριφορές και την ενδυνάμωση της αυτονομίας τους.

Η εισήγηση θα προτείνει μια προσέγγιση βασισμένη στις αρχές της διαθεματικότητας, της προσβασιμότητας και της ενσωμάτωσης, με έμφαση στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών υλικών και προγραμμάτων που προσαρμόζονται στις ατομικές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών. Θα εξεταστούν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί, καθώς και οι γονείς, στην προσπάθεια να προωθήσουν την αποδοχή της σεξουαλικότητας των ατόμων με αναπηρία.

Η παρούσα εισήγηση θα παρουσιάσει συγκεκριμένα παραδείγματα καλών πρακτικών, που εφαρμόστηκαν σε σχολικά περιβάλλοντα. Στόχος είναι να αναδειχθεί η σεξουαλική εκπαίδευση ως δικαίωμα και όχι ως προνόμιο, προωθώντας έναν πιο συμπεριληπτικό και ευαισθητοποιημένο εκπαιδευτικό κόσμο. Η συμβολή της κοινωνίας στην αποδοχή και στήριξη αυτών των πρωτοβουλιών κρίνεται καθοριστική για την ενδυνάμωση και την κοινωνική ένταξη των μαθητών με αναπηρίες.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΕΝΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Διαμαντέλλη Μαριάνθη
Εκπαιδευτικός ΠΕ06

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει την υλοποίηση ενός εξαμηνιαίου προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με τίτλο «Ζώα υπό εξαφάνιση στη χώρα μου», το οποίο υλοποιήθηκε με τους μαθητές και τις μαθήτριες της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης του Ολοήμερου 3ου Δημοτικού Σχολείου Παραλίας Πατρών κατά το σχολικό έτος 2014-2015. Σκοπός του ήταν να αποκτήσουν οι μαθητές/-τριες γνώσεις και να διαμορφώσουν στάσεις, αξίες και συμπεριφορές ώστε να καταστούν ενεργοί πολίτες, ικανοί να αποτρέπουν με τη δράση τους τη διατάραξη της ισορροπίας των τροφικών αλυσίδων/πλεγμάτων αλλά και να παροτρύνουν και τους γύρω τους να πράττουν το ίδιο, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση ενός οικολογικά βιώσιμου μέλλοντος, σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας. Σημαντική ήταν η σύνδεση με την τοπική κοινωνία, καθώς οι συμμετέχοντες/-ουσες

μαθητές/-τριες υπήρξαν οι πρώτοι/-ες μαθητές/-τριες που συγκέντρωσαν ένα συμβολικό ποσό για να το προσφέρουν στην Οικολογική Κίνηση Πάτρας (ΟΙΚΙΠΑ) με σκοπό να συνδράμουν στο περιβαλλοντικό της έργο στην ευρύτερη περιοχή. Για τη συγκέντρωση του ποσού αυτού πούλησαν στους κατοίκους της τοπικής κοινωνίας ένα περιοδικό που επιμελήθηκαν για τα υπό εξαφάνιση ζώα, σε μια προσπάθεια να τους ενημερώσουν για τα ζώα αυτά και για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να τα βοηθήσουν αλλά και ταυτόχρονα να τους πληροφορήσουν για την ύπαρξη και το έργο της ΟΙΚΙΠΑ. Για να επιτευχθεί η σε βάθος κατανόηση του θέματος, επιστρατεύτηκε η διαθεματική προσέγγιση της μεθόδου Project, με την άντληση των απαραίτητων γνώσεων μέσα από τα γνωστικά πεδία της Γλώσσας, της Γεωγραφίας, των Φυσικών, των Μαθηματικών, των Εικαστικών και των Αγγλικών, η ενεργητική μάθηση και η ομαδοσυνεργατική μέθοδος. Χρησιμοποιήθηκαν τεχνικές όπως καταιγισμός ιδεών, χάρτης εννοιών, συνέντευξη, παιχνίδια ρόλων και μίμησης. Παράλληλες δραστηριότητες εμπλούτισαν το πρόγραμμα, όπως η ανάγνωση αγγλικών λογοτεχνικών βιβλίων και η παρακολούθηση αγγλικών ιστοριών με ζώα, η εκμάθηση τραγουδιών και χορών, καθώς και η επίσκεψη στο ζωολογικό μουσείο του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η ΔΥΝΑΜΗ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΒΙΩΣΙΜΟ ΠΛΑΝΗΤΗ

Διαμαντέλλη Ελπίδα
Εκπαιδευτικός ΠΕ11

Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί πρόταση ενός σχεδίου προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), που αφορά στη θεματική ενότητα «Ρύπανση, μόλυνση και υποβάθμιση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος» και έχει ως θέμα την ανακύκλωση. Η διάρκειά του είναι 12 διδακτικές ώρες και καλείται να υλοποιηθεί σε σχολείο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το συγκεκριμένο θέμα ΠΕ επιλέγεται επειδή στοχεύει στην καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης μέσα από την απόκτηση γνώσεων και τη διαμόρφωση στάσεων και συμπεριφορών για την προστασία του περιβάλλοντος. Σημαντικό ρόλο για την υλοποίησή του κατέχει η ενεργητική συμμετοχή και η συνεργασία εκπαιδευτικών, μαθητών και φορέων της τοπικής κοινωνίας με απώτερο σκοπό τη δημιουργία ενεργών πολιτών για έναν βιώσιμο πλανήτη.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΕ ΓΕΝΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Τσεκούρα Χριστίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.04, MSc, Υποψήφια Διδάκτωρ

Η συνεργατική κουλτούρα των εφήβων αντιπροσωπεύει τις κοινές αξίες, στάσεις και συμπεριφορές που υιοθετούνται από τα άτομα ηλικίας μεταξύ 10 και 19 ετών και συμβάλλουν στη συγκρότηση κοινωνικών δεσμών και στη συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις για την επίτευξη κοινών στόχων. Η υιοθέτηση συνεργατικής κουλτούρας συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας κοινότητας μάθησης, στην οποία οι μαθητές/τριες συμμετέχουν ενεργά σε ομαδικές δραστηριότητες, αναπτύσσοντας σχέσεις εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης. Η συνεργατική κουλτούρα κατά την εφηβική περίοδο είναι ζωτικής σημασίας για τις κοινωνίες, καθώς καθορίζει τη συμπεριφορά των ατόμων κατά την ενήλικη ζωή, θέτοντας τα θεμέλια για την οικοδόμηση του κοινωνικού τους κεφαλαίου, η ενίσχυση του οποίου συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή και ευημερία.

Σκοπός της παρούσαεισήγηση είναι η διερεύνηση της συμβολής του σχολείου και του εκπαιδευτικού συστήματος στη διαμόρφωση της συνεργατικής κουλτούρας των έφηβων μαθητών/τριών. Η έρευνα υλοποιήθηκε σε πέντε Γενικά Λύκεια της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων με βάση την πολυμεθοδική ερευνητική προσέγγιση, χρησιμοποιώντας την ποσοτική μέθοδο με τη συμπλήρωση δομημένου ερωτηματολογίου από δείγμα 225 μαθητών/τριών και την ποιοτική μέθοδο με τη διεξαγωγή συνεντεύξεων σε βάθος με μια Διευθύντρια, μια Πρόεδρο Δεκαπενταμελούς Μαθητικού Συμβουλίου και τρεις εκπαιδευτικούς Γενικού Λυκείου.

Από την έρευνα προέκυψε ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, παρά την υλοποίηση εκπαιδευτικών ομαδικών δραστηριοτήτων στο σχολείο, δεν καταφέρνει να ανταποκριθεί σε ικανοποιητικό βαθμό στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/τριών. Ως αίτια αυτής της ανεπάρκειας του εκπαιδευτικού συστήματος καταδείχθηκαν, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, ο εξεταστικοκεντρικός του χαρακτήρας που εμποδίζει την ένταξη επαρκών συνεργατικών πρακτικών κατά τη μαθησιακή διαδικασία, τα απαιτητικά Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών και ο περιορισμένος αριθμός ομαδοσυνεργατικών δραστηριοτήτων των διδακτικών εγχειριδίων. Τέλος, από την έρευνα αναδείχθηκε η σημασία της συμβολής των εκπαιδευτικών στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/τριών, καθώς και η περιορισμένη εμπλοκή της πλειονότητάς τους σε συνεργατικές δράσεις λόγω των αυξημένων εκπαιδευτικών τους υποχρεώσεων.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΔΙΑΛΥΚΕΙΑΚΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Αγγέλου Δήμητρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ86, MSc, Διευθύντρια Γενικού Λυκείου
Τσεκούρα Χριστίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.04, MSc, Υποψήφια Διδάκτωρ

Η ρητορική αντιπροσωπεύει την τέχνη του λόγου, μέσω του οποίου επιτυγχάνεται η πειθώ για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, ενώ παράλληλα ενισχύεται ο δημοκρατικός διάλογος και καλλιεργείται η κριτική σκέψη. Η διοργάνωση Διαλυκειακών Ρητορικών Αγώνων αποτελεί μια καινοτόμο σχολική δράση που ενδυναμώνει τις δεξιότητες επικοινωνίας και επιχειρηματολογίας των μαθητών/τριών και συμβάλλει στη δημιουργία μιας κοινότητας συνεργασίας, καθώς λειτουργεί ως καταλύτης για τη συνεργασία μαθητών/τριών, εκπαιδευτικών, σχολείων, αλλά και φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης. Έτσι, μέσω των κοινωνικών δικτύων που συγκροτούνται και των σχέσεων αμοιβαίας εμπιστοσύνης που συνάπτονται, ενισχύεται το κοινωνικό κεφάλαιο σε επίπεδο που εκτείνεται πέρα από τα όρια της σχολικής κοινότητας.

Στην παρούσα εισήγηση περιγράφονται και αναλύονται τα στάδια σχεδιασμού, προετοιμασίας, υλοποίησης και αξιολόγησης των Διαλυκειακών Ρητορικών Αγώνων της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων που διεξήχθησαν τον Απρίλιο του 2024 στο 1ο Γενικό Λύκειο Τρικάλων και διοργανώθηκαν από μια ομάδα 9 εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου σχολείου σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Τρικάλων και τον Σύμβουλο Εκπαίδευσης Φιλολόγων, υπό την αιγίδα της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων και του Δήμου Τρικκαίων. Στους Αγώνες συμμετείχαν 146 μαθητές/τριες και 36 εκπαιδευτικοί από 11 Γενικά και Επαγγελματικά Λύκεια της περιοχής.

Σκοπός της εισήγηση είναι να αναδειχθεί η αξία της συνεργασίας μεταξύ των μελών διαφορετικών σχολικών μονάδων και φορέων, η οποία συμβάλλει στην ανάπτυξη στρατηγικών και στη συλλογική μάθηση, καθιστώντας την ομάδα των ατόμων που εργάζονται για την υλοποίηση των Ρητορικών Αγώνων μια κοινότητα δημιουργίας, όπου η συλλογική συμμετοχή και αλληλεπίδραση

ενδυναμώνει τη δημιουργία νέων έργων και πρακτικών. Μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης των Αγώνων από όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες, προέκυψε η κοινή πεποίθηση της πλειονότητας τόσο των μαθητών/τριών όσο και των εκπαιδευτικών ότι η μεταξύ τους συνεργασία ήταν ιδιαίτερα θετική, συμβάλλοντας καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων των Αγώνων, ενώ παράλληλα αποκόμισαν σημαντικά οφέλη, όπως η ενίσχυση της ομαδικότητας και της συλλογικής λήψης αποφάσεων.

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ: ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ρηγάκη Αγγελική
Εκπαιδεύτρια ενηλίκων, ΠΕ80
Δαμάλα Παρασκευή
Εκπαιδεύτρια ενηλίκων, ΠΕ78

Η δημιουργία επαγγελματικών κοινοτήτων στήριξης για μαθητές Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) αποτελεί έναν καινοτόμο και συμμετοχικό τρόπο επαγγελματικού προσανατολισμού, που αποσκοπεί στην ενδυνάμωση των ενήλικων μαθητών και στην υποστήριξή τους στην επαγγελματική και κοινωνική ένταξη. Ο ρόλος των συμβούλων σταδιοδρομίας είναι καθοριστικός στην ανάπτυξη και ενίσχυση κοινοτήτων και δικτύων υποστήριξης, τα οποία επιτρέπουν στους μαθητές να αποκτήσουν πρόσβαση σε ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης. Οι κοινοτικές υποστηρίξεις, είτε τοπικές είτε διαδικτυακές, συμβάλλουν στην ενίσχυση των επαγγελματικών τους δυνατοτήτων και προσφέρουν μια πλατφόρμα για δημιουργία δικτύων που προάγουν τη συνδεσιμότητα και τις ευκαιρίες για την αγορά εργασίας.

Επιπλέον, η προσαρμογή του επαγγελματικού προσανατολισμού στις ιδιαίτερες ανάγκες των ενηλίκων μαθητών είναι απαραίτητη, καθώς οι ενήλικες μαθητές διαφέρουν από τους νέους σε θέματα εμπειριών, προτεραιοτήτων και στόχων. Οι στρατηγικές καθοδήγησης θα πρέπει να βασίζονται στις ιδιαίτερες συνθήκες τους, προκειμένου να είναι αποδοτικές και να τους προετοιμάσουν κατάλληλα για την επαγγελματική τους πορεία.

Το θέμα εστιάζει σε τέσσερα βασικά υποθέματα:

1. Δημιουργία συνεργατικών κοινοτήτων και δικτύων για την επαγγελματική εξέλιξη των μαθητών ΣΔΕ.
2. Προσαρμογή του επαγγελματικού προσανατολισμού στις ανάγκες των ενηλίκων μαθητών.
3. Αξιοποίηση θεσμικών και κοινωνικών πόρων για τη στήριξη των μαθητών.
4. Στρατηγικές δικτύωσης για την ενίσχυση της επαγγελματικής πορείας τους.

Αυτό το θέμα επιδιώκει να παρουσιάσει πρακτικές και στρατηγικές για την ενίσχυση των μαθητών ΣΔΕ, διευκολύνοντας την ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας μέσω ισχυρών κοινοτήτων και δικτύων στήριξης.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Δαμάλα Παρασκευή

Εκπαιδεύτρια ενηλίκων, ΠΕ78
Ρηγάκη Αγγελική
Εκπαιδεύτρια ενηλίκων, ΠΕ80

Η πολιτική συμμετοχή αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για τη λειτουργία της δημοκρατίας και την προαγωγή της κοινωνικής δικαιοσύνης. Στη σύγχρονη εποχή, όπου οι πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες χαρακτηρίζονται από πολυπλοκότητα και ταχείες τεχνολογικές εξελίξεις, η ανάγκη για ενίσχυση της ενεργούς ιδιότητας του πολίτη είναι πιο επιτακτική από ποτέ.

Η εκπαίδευση ενηλίκων αναδεικνύεται ως ουσιαστικό εργαλείο για την καλλιέργεια των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των αξιών που απαιτούνται για την πολιτική συμμετοχή. Μέσω της εκπαίδευσης, οι ενήλικες μπορούν να κατανοήσουν βαθύτερα τις κοινωνικές δομές, να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να εμπλακούν ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Η κοινωνιολογική προσέγγιση προσφέρει ένα πολύτιμο πλαίσιο ανάλυσης, ενισχύοντας την κατανόηση των κοινωνικών ανισοτήτων, των πολιτικών διαδικασιών και των μηχανισμών που επηρεάζουν τη συμμετοχή. Παράλληλα, η κριτική σκέψη, ως βασική δεξιότητα, ενδυναμώνει τους πολίτες να αξιολογούν πληροφορίες, να αμφισβητούν προκαταλήψεις και να συμμετέχουν αποτελεσματικά στο δημόσιο διάλογο.

Η εισήγηση εστιάζει στη σημασία της εκπαίδευσης ενηλίκων ως μοχλού κοινωνικής αλλαγής, υπογραμμίζοντας το ρόλο της στην ενδυνάμωση των πολιτών και την προώθηση της συμμετοχής σε συλλογικές δράσεις και πολιτική διαβούλευση. Εξετάζεται πώς η κοινωνιολογική ανάλυση και η κριτική σκέψη μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά, ενισχύοντας την ικανότητα των πολιτών να συμμετέχουν ουσιαστικά και να συμβάλλουν στη δημιουργία ενός πιο συμπεριληπτικού και δημοκρατικού κοινωνικού συστήματος. Η παρουσίαση στοχεύει να αναδείξει τη δυναμική της εκπαίδευσης ενηλίκων ως βασικού πυλώνα για την οικοδόμηση ενεργών κοινοτήτων πολιτών.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ETWINNING EUROPE: NICE TO MEET YOU!

Ζέζου Αναστασία
Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Κάτοχος πτυχίων: ΠΕ70, Πτυχίο Διεθνών Σχέσεων

Το eTwinning αποτελεί μια μορφή ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής δράσης, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν σχολεία από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες, ώστε αφενός να συνεργάζονται σε καινοτόμα προγράμματα και αφετέρου να χρησιμοποιούν διάφορα ψηφιακά εργαλεία, καλλιεργώντας τις αντίστοιχες δεξιότητές τους και την επαγγελματική τους ανάπτυξη. Ειδικότερα, προσφέρει μια ψηφιακή πλατφόρμα για τους εκπαιδευτικούς, με κύριο στόχο να πραγματοποιούνται συνεργατικά έργα, ώστε τα μέλη τους να αισθάνονται και να αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης κοινότητας μάθησης για τα σχολεία της Ευρώπης. Ο σκοπός της παρούσας εισήγησης έγκειται στην παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου του προγράμματος eTwinning, που αναφέρεται στον ορισμό, την ιστορική αναδρομή, καθώς και στα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα από τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε αυτό. Ακόμη, η παρουσίαση του προγράμματος Europe: nice to meet you, στο οποίο έλαβε μέρος το 2ο Νηπιαγωγείο Κρεμαστής Ρόδου, λαμβάνοντας Εθνική και Ευρωπαϊκή ταυτότητα κατά το έτος 2023-2024, θα αποτελέσει έναυσμα τόσο για τη συμμετοχή και άλλων εκπαιδευτικών σε ευρωπαϊκά προγράμματα, όσο και για το σχεδιασμό και υλοποίηση διασχολικών σχεδίων εργασίας.

ΣΤΑ ΧΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑΣ: ΈΝΑ ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Κατσιώπη Ελευθερία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Το παιχνίδι αποτελεί ένα ισχυρό μέσο που προωθεί την ολόπλευρη ανάπτυξη και την ηθική καλλιέργεια παιδιών και εφήβων. Σε ένα ασφαλές περιβάλλον, όπως είναι ο σχολικός χώρος, ενθαρρύνει την ελεύθερη και δημιουργική έκφραση σκέψεων, ιδεών και συναισθημάτων, καλλιεργεί γλωσσικές, κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες, ενώ ενισχύει την αυτενέργεια και την αυτορρύθμιση. Παράλληλα, μετατρέπει τη μάθηση σε μια ελκυστική εμπειρία, κινητοποιώντας τους μαθητές να αναπτύξουν τη φαντασία και την αφαιρετική σκέψη τους.

Με αφόρμηση το ομώνυμο ποίημα του Λορέντζου Μαβίλη, δημιουργήθηκε το εκπαιδευτικό ψηφιακό παιχνίδι "Καλλιπάτειρα" μέσω της πλατφόρμας Genially, συνδυάζοντας την ιστορία, τον αθλητισμό, τη λογοτεχνία και τη μυθολογία. Στο παιχνίδι, οι μαθητές-παίκτες (ως Καλλιπάτειρα και Ελλανοδίκες) τοποθετούνται στην αφετηρία και καλούνται να φτάσουν στο τέρμα, αντιμετωπίζοντας προκλήσεις που σχετίζονται με την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων και την προσωπικότητα της Καλλιπάτειρας.

Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν κουίζ, παζλ, αναγραμματισμούς, αντιστοιχίσεις, παιχνίδια κρυφών κωδικών και τεστ προσωπικότητας που επιτρέπουν στους μαθητές να ταυτιστούν με την Καλλιπάτειρα ή τους Ελλανοδίκες. Το παιχνίδι σχεδιάστηκε, ώστε να παιχτεί μετά τη διδασκαλία του λογοτεχνικού ποιήματος, με σκοπό να αξιολογηθεί η κατανόηση του νέου μαθήματος. Μέσα από τις δραστηριότητες, οι μαθητές καλούνται να αντλήσουν πληροφορίες, να επεξεργαστούν το περιεχόμενο του ποιήματος και να συνδέσουν τα λογοτεχνικά στοιχεία με την ιστορική και πολιτισμική τους αξία.

Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση του παιχνιδιού "Καλλιπάτειρα", η ανάλυση των εκπαιδευτικών του οφελών και η συζήτηση για τη χρήση ψηφιακών παιχνιδιών στη διδακτική διαδικασία. Το "Καλλιπάτειρα" αποδεικνύει ότι η τεχνολογία μπορεί να δημιουργήσει ελκυστικές, αποτελεσματικές μαθησιακές εμπειρίες, προάγοντας την αυτοπεποίθηση, την πρωτοβουλία και την αγάπη για τη μάθηση.

ΣΙΚΙΛΟΜ(ΜΑΘΑΙΝΩ)……. ΑΓΓΛΙΚΑ!

Παπασωτήρη Γαρυφαλιά
Εκπαιδευτικός ΠΕ 60
Μακρυγιάννη Σοφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ 06

Η διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας σε παιδιά νηπιαγωγείου Ρομά έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς συμβάλλει στην κοινωνική ένταξη, την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε ευρύτερες εκπαιδευτικές ευκαιρίες. Η γνώση της αγγλικής, μιας διεθνούς γλώσσας, μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά Ρομά να ενταχθούν καλύτερα στην κοινωνία και να επικοινωνήσουν πιο αποτελεσματικά με άτομα από άλλες κοινότητες. Μπορεί να ενισχύσει την αυτοπεποίθησή τους και να μειώσει τα εμπόδια που συχνά αντιμετωπίζουν λόγω κοινωνικών στερεοτύπων. Η πρώιμη εξοικείωση με την αγγλική γλώσσα βελτιώνει τη μελλοντική σχολική τους πορεία, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε προγράμματα εκπαίδευσης που απαιτούν γνώση της γλώσσας. Δημιουργεί τις βάσεις για την εκμάθηση άλλων γλωσσών και γνωστικών αντικειμένων. Η εκμάθηση αγγλικών δίνει την ευκαιρία στα παιδιά Ρομά να έρθουν σε επαφή με διαφορετικούς

πολιτισμούς, διευρύνοντας τους ορίζοντές τους, προωθεί τη διαπολιτισμική κατανόηση, τόσο ανάμεσα στα παιδιά όσο και στην κοινότητα. Για να είναι αποτελεσματική η διδασκαλία, είναι σημαντικό να λαμβάνει υπόψη τόσο τις πολιτισμικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες της κοινότητας Ρομά, τη χρήση βιωματικών και διαδραστικών μεθόδων διδασκαλίας, όπως παιχνίδια, τραγούδια, και δραστηριότητες που βασίζονται στην καθημερινότητά τους αλλά και τη χρήση σεναρίων διδασκαλίας.

Η παρούσα εισήγηση αφορά στη χρήση ενός σεναρίου διδασκαλίας των αγγλικών σε νήπια Ρομά. Πραγματοποιείται το φετινό σχολικό έτος 2024-25 σε 17 νήπια και προνήπια Ρομά που φοιτούν σε νηπιαγωγείο που εδρεύει σε οικισμό Ρομά στην πόλη του Αγρινίου. Τα αποτελέσματα της έρευνας μας δίνουν πολύτιμα στοιχεία για τη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας που μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα επικοινωνίας και ενδυνάμωσης για τα παιδιά Ρομά, συμβάλλοντας στη συνολική τους πρόοδο και ενδυνάμωση.

ΑΠΟ ΤΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΤΟΥ ΜΙΣΟΥΣ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κατσιγιάννη Βικτωρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Μεταδιδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου, ΤΕΠΑΕΣ
Κατσιγιάννη Αγγελική
Φοιτήτρια Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος

Σύμφωνα με τον ορισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης, η ρητορική μίσους (hate speech) αναφέρεται σε κάθε μορφή έκφρασης που υποκινεί, προάγει ή δικαιολογεί ρατσιστικό μίσος, ξενοφοβία, αντισημιτισμό ή άλλες μορφές μισαλλοδοξίας. Η ρητορική μίσους αποτελεί κοινωνικό φαινόμενο που συχνά εδράζεται σε άνισες σχέσεις εξουσίας, αρνητικά στερεότυπα και κοινωνικές δομές που διαιωνίζουν την περιθωριοποίηση συγκεκριμένων ομάδων, αρνούμενη την εγγενή ανθρώπινη αξιοπρέπειά τους.

Η λειτουργία των Δομών Υποδοχής και Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΔΥΕΠ) το 2017 αποτέλεσε ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το οποίο ανταποκρίθηκε στις επιτακτικές ανάγκες εκπαίδευσης και ένταξης παιδιών προσφύγων σε μια περίοδο αυξημένων μεταναστευτικών ροών. Παράλληλα, ανέδειξε την ύπαρξη φαινομένων ρητορικής μίσους σε σχολικούς χώρους, οι οποίοι παραδοσιακά λειτουργούν ως φορείς κοινωνικοποίησης και προώθησης αξιών ανεκτικότητας.

Η συμμετοχή των παιδιών προσφύγων σε τυπικές σχολικές δομές είχε διττό στόχο: την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως μέσου επικοινωνίας και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων για την ομαλή ένταξή τους στην κοινωνία υποδοχής. Η κοινή φοίτηση με μαθητές από τον τοπικό πληθυσμό συνέβαλε στην αποδόμηση στερεοτύπων και προκαταλήψεων, ενώ προώθησε τη διαπολιτισμική κατανόηση και την κοινωνική συνοχή. Η σχολική κοινότητα λειτούργησε ως πεδίο διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης, ενισχύοντας την αίσθηση του «ανήκειν» και διευκολύνοντας τη μετάβαση των μαθητών προσφύγων σε μια νέα κανονικότητα.

Η εκπαίδευση αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την πρόληψη της ρητορικής μίσους και την καλλιέργεια αξιών όπως η ανεκτικότητα, η αλληλεγγύη και η κοινωνική δικαιοσύνη. Μέσα από στοχευμένες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, είναι εφικτή η ενίσχυση της κριτικής σκέψης, της ενσυναίσθησης και της διαπολιτισμικής ευαισθησίας των μαθητών, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς.

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ, ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΣΕ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Κοντοπούλου Φωτεινή
Νηπιαγωγός-ΠΕ60
Τσιαμάκη Νίκη
Νηπιαγωγός-ΠΕ60

Στην παρούσα εισήγηση αναφερόμαστε σε εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και προτεινόμενες δράσεις που αφορούν σχολικές μονάδες/ νηπιαγωγεία και ενδυναμώνουν τους μαθητές, ώστε να λειτουργήσουν και να συμπεριφέρονται ως Ενεργοί πολίτες του μέλλοντος.

Στο νηπιαγωγείο, τα παιδιά μαθαίνουν να αλληλεπιδρούν με τους άλλους, να σέβονται το περιβάλλον και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, που τα καθιστούν αυτόνομα και ανεξάρτητα, ώστε να επιτυγχάνεται η ολόπλευρη ανάπτυξη και μάθηση. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο νηπιαγωγείο δημιουργούν τις βάσεις για την ανάπτυξη ενός υπεύθυνου πολίτη, καθώς τα παιδιά μαθαίνουν να συνεργάζονται, να σέβονται τη διαφορετικότητα, να λύνουν προβλήματα, να αναπτύσσουν κοινωνικές δεξιότητες, να συνεργάζονται με την τοπική κοινωνία, μαθαίνοντας έτσι για το περιβάλλον, για τον άνθρωπο και τη φύση. Με τα παιχνίδια ρόλων και μέσα από το παιχνίδι, αναλαμβάνουν διάφορες ευθύνες και ρόλους καλλιεργώντας την κριτική τους σκέψη. Οι δραστηριότητες και τα ομαδικά παιχνίδια ενθαρρύνουν τη συνεργασία και την αλληλεγγύη. Η Αειφορία ενσωματώνεται στις καθημερινές δράσεις του νηπιαγωγείου με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ενδεικτικά, οι μαθητές συμμετέχουν στην δημιουργία ενός σχολικού κήπου, στη συλλογή ανακυκλώσιμων υλικών, σε πρόγραμμα Φιλαναγνωσίας και άλλα.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι σημαντικός, καθώς καθοδηγεί, συμβουλεύει, διευκολύνει καλλιεργώντας τη μάθηση, ενισχύοντας ηθικές αξίες. Με τη χρήση εργαλείων όπως παραμύθια, παιχνίδια ρόλων και ψηφιακά και έντυπα μέσα, καθοδηγεί τα παιδιά να γίνουν υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες, που θα νοιάζονται για κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα.

Στην εισήγηση αυτή παρουσιάζουμε προσεγγίσεις σχετικά με το Πρόγραμμα Ενεργού Πολίτη στο νηπιαγωγείο, ένα καινοτόμο πρόγραμμα που συνδέεται άμεσα με τους 17 ΣΒΑ, το οποίο καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων. Άλλωστε σύμφωνα με το ΦΕΚ (Β 6048/01.11.2024) η εκπαίδευση στοχεύει όχι μόνο σε γνωστικά αποτελέσματα αλλά και στην κατάκτηση κανόνων και αξιών. Στόχος μας λοιπόν είναι να διαμορφώσουμε υπεύθυνους πολίτες που να συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας βιώσιμης κοινωνίας, με υπευθυνότητα, σεβασμό και αξίες της ζωής μοναδικές.

ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΙΚΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Θεοδωροπούλου Μαρία
MSc, PhD , Ε.ΔΙ.Π, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Πατρών
Χιωτέλης Ιωάννης
Εκπαιδευτικός, Διευθυντής Πειραματικού Γυμνασίου Παν. Πατρών

Τον τελευταίο καιρό διεξάγεται μια έντονη συζήτηση σχετικά με τον περιορισμό των κινητών τηλεφώνων στα σχολεία, ύστερα και από την παγκόσμια επιτυχία του βιβλίου της Jonathan Haidt – «Η Αγχωμένη Γενιά». Περισσότερες από 60 χώρες (ΟΗΕ), ανάμεσά τους και η Ελλάδα θέσπισαν μέτρα για την πλήρη απαγόρευση της χρήσης των κινητών τηλεφώνων στις σχολικές μονάδες. Μια

έκθεση της UNESCO για την παγκόσμια εκπαίδευση (2023) ζητούσε να χρησιμοποιούνται τα κινητά τηλέφωνα στην τάξη μόνο για την υποστήριξη της μάθησης. Στην παρούσα εισήγηση εξετάζονται οι αντιλήψεις των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αναφορικά με τη χρήση των κινητών τηλεφώνων στα σχολεία, με έμφαση κυρίως στο κομμάτι των ποινών και της παραβίασης των κανόνων καθώς και στη χρήση των κινητών τηλεφώνων στην τάξη για εκπαιδευτικούς λόγους. Για το σκοπό αυτό συντάχθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο ποσοτικής έρευνας το οποίο αποτελείται από 19 ερωτήσεις κλειστού τύπου. Το δείγμα προήλθε από το Πειραματικό Γυμνάσιο του Πανεπιστήμιου Πατρών στο οποίο επιβλήθηκε η πρώτη πανελλαδικά ποινή (ημερήσια αποβολή) και συλλέχθηκαν 83 ερωτηματολόγια (21 στην Α΄ Γυμνασίου, 30 στην Β΄ Γυμνασίου και 32 στη Γ΄ Γυμνασίου). Οι ερωτήσεις ήταν τύπου διχοτόμησης και προσδιορισμού συχνότητας με απαντήσεις στην κλίμακα Likert 1-5. Περισσότεροι από τους μισούς μαθητές υποστήριξαν ότι οι κανόνες είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, ενώ συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών θεωρεί ότι οι ίδιοι κανόνες πρέπει να ισχύουν και για τους εκπαιδευτικούς. Μοιρασμένες εμφανίζονται οι απόψεις των μαθητών σχετικά με το εάν οι ποινές είναι δίκαιες, ενώ περισσότεροι από τους μισούς μαθητές πιστεύουν ότι θα έπρεπε να υπάρχει μεγαλύτερη ελευθερία στη χρήση κινητών στο σχολείο, π.χ. στα διαλείμματα. Τέλος, η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών πιστεύει ότι τα κινητά θα πρέπει να αξιοποιούνται ως εκπαιδευτικά εργαλεία ειδικά τώρα πλέον στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Πογγιώτης Ανδρόνικος Συμεών
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η παρούσα εισήγηση διερευνά το ρόλο της ψηφιακής εκπαίδευσης στην προώθηση της εκπαιδευτικής δικαιοσύνης και της συμπερίληψης στην Ελλάδα, με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως μαθητές με αναπηρίες, μαθησιακές δυσκολίες, πρόσφυγες, μετανάστες καθώς και μαθητές από χαμηλά κοινωνικοοικονομικά στρώματα. Εξετάζεται πώς τα ψηφιακά εργαλεία μπορούν να μειώσουν τις εκπαιδευτικές ανισότητες, παρέχοντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη γνώση και επιπλέον στήριξη. Παράλληλα, παρουσιάζονται καλές πρακτικές από χώρες, όπως η Φινλανδία, η Σουηδία και ο Καναδάς, που έχουν αξιοποιήσει επιτυχώς τις τεχνολογίες για τη συμπερίληψη στην εκπαίδευση.

Μέσα από αναφορές σε μελέτες περίπτωσης και στατιστικά δεδομένα, η εισήγηση αναδεικνύει τις δυνατότητες που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες για την καταπολέμηση των ανισοτήτων, αλλά και τις προκλήσεις που εξακολουθούν να υφίστανται, όπως η άνιση κατανομή πόρων, και η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για την αποτελεσματική αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διασύνδεση της ψηφιακής εκπαίδευσης με την Κοινωνική και Συναισθηματική Μάθηση (SEL), ως μια προσέγγιση που ενισχύει τη συνεργασία, την ενσυναίσθηση και την ενδυνάμωση όλων ανεξαιρέτως των μαθητών. Συνολικά, η εργασία επισημαίνει ότι η ψηφιακή εκπαίδευση μπορεί να αποτελέσει βασικό παράγοντα για τη διαμόρφωση δίκαιων και συμπεριληπτικών εκπαιδευτικών συστημάτων, εφόσον υπάρξουν οι κατάλληλες πολιτικές και δομές υποστήριξης.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Ζέζου Αναστασία
Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Κάτοχος πτυχίων: ΠΕ70, Πτυχίο Διεθνών Σχέσεων
Λαός Δημήτριος
MSc μοντέλων σχεδιασμού και ανάπτυξης εκπαιδευτικών μονάδων, MSc ανάλυσης και διδασκαλίας πρώτης και δεύτερης/ξένης γλώσσας, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, κάτοχος πτυχίου ΠΕ70
Καραγιάννη Βαρβάρα
ΠΕ60

Η συνεκπαίδευση στηρίζεται στο δικαίωμα κάθε παιδιού να ενταχθεί στη σχολική κοινότητα μέσω της διαμόρφωσης κατάλληλων μαθησιακών πρακτικών και δράσεων. Το θέμα της συνεκπαίδευσης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα τυπικά σχολεία είναι κάτι που εξελίσσεται δυναμικά τα τελευταία χρόνια και επηρεάζει τα εκπαιδευτικά συστήματα πολλών χωρών, μεταξύ των οποίων και της Ελλάδας, ώστε να διαμορφωθεί ένα σχολικό περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς. Η εκπαιδευτική βαθμίδα του Νηπιαγωγείου αποτελεί την πρώτη οργανωμένη και πλέον πρόσφορη βαθμίδα για τη δημιουργία κατάλληλου κλίματος συνεκπαίδευσης όλων των παιδιών, με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση θετικής στάσης τόσο απέναντι στα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, όσο και στην κοινωνικοποίηση και ένταξή τους. Ειδικότερα, το Τμήμα Ένταξης (Τ.Ε) αποτελεί μια εξειδικευμένη δομή ειδικής αγωγής στα τυπικά σχολεία, που η βασική του λειτουργία του αποσκοπεί στη γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι αφενός να αποσαφηνίσει τους όρους ‘συνεκπαίδευση’ και ‘Τμήμα ένταξης’ και αφετέρου να παρουσιάσει καλές πρακτικές συνεκπαίδευσης μέσα από δραστηριότητες που μπορούν να οργανωθούν μεταξύ των εκπαιδευτικών της τυπικής εκπαίδευσης και του Τμήματος Ένταξης.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ TEACCH

Αυγουστάκη Γεωργία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Στις μέρες μας καταγράφεται αύξηση των διαγνώσεων ατόμων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, που είναι μία νευρο-αναπτυξιακή διαταραχή. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων με ΔΑΦ είναι ποικίλα με κυριότερα τα ελλείμματα στην κοινωνική επικοινωνία, τις επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές, τα περιορισμένα ενδιαφέροντα, την υπέρ ή υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακά ερεθίσματα και την επιμονή στην ομοιότητα. Σύμφωνα με το διαγνωστικό εγχειρίδιο ψυχικών διαταραχών DSM-5, η Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος διακρίνεται σε τρία επίπεδα ανάλογα με τη λειτουργικότητα του ατόμου. Πολύς λόγος έχει γίνει για την εκπαίδευση των ατόμων αυτών. Η επικρατούσα άποψη των τελευταίων δεκαετιών και, ιδίως, μετά τη Διακήρυξη της Σαλαμάνγκα το 1994 που οραματίστηκε «ένα σχολείο για όλους», είναι η συμπερίληψη τους στο γενικό σχολείο και η συνεκπαίδευση τους με συνομηλίκους τους της τυπικής ανάπτυξης. Η συμπερίληψη αφορά, κυρίως, άτομα με ΔΑΦ υψηλής λειτουργικότητας, που βρίσκονται, επομένως, στο 1ο επίπεδο της κατάταξης του DSM-5. Προκειμένου να επιτευχθεί η συμπερίληψη στο γενικό σχολείο δύνανται να εφαρμοστούν ποικίλες διδακτικές προσεγγίσεις και παρεμβάσεις. Μία από αυτές είναι και το

πρόγραμμα TEACCH, στο οποίο θα εστιάσει η παρούσα εισήγηση. Το εν λόγω πρόγραμμα, που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στο Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας, επικεντρώνεται στη δόμηση του περιβάλλοντος της τάξης με στόχο να συμβάλει στην καλύτερη κατανόησή του από τους μαθητές που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού, ώστε να εργαστούν χωρίς περισπασμούς και να μπορέσουν να ενταχθούν αποτελεσματικότερα στη γενική τάξη, να συνεργαστούν με τους συμμαθητές τους της τυπικής ανάπτυξης και να αποκομίσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη από την εκπαίδευσή τους.

Η ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΑ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΣΩ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΞΕΝΑΓΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Παπανδρίτσα Άρτεμη
Early Career Fellow in Hellenic Studies 2024–25, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Μουσειολογίας, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Παπαϊωάννου Γεώργιος
Καθηγητής, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Η ενσωμάτωση της πολιτιστικής κληρονομιάς στα Σωφρονιστικά Καταστήματα μέσω ψηφιακών ξεναγήσεων και τεχνολογίας είναι μια καινοτόμος προσέγγιση που προάγει την εκπαίδευση, την κοινωνική επανένταξη και τη δια βίου μάθηση. Το ερευνητικό πρόγραμμα "Museum Tours for Inmates – the ancient Greek encounters" (MuTourIn), που χρηματοδοτείται από το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Harvard, συνδυάζει την πολιτιστική κληρονομιά, την τεχνολογία και τη συμμετοχική μάθηση για να δημιουργήσει γέφυρες ανάμεσα στα μουσεία και τα Σωφρονιστικά Καταστήματα. Το MuTourIn επεκτείνει την πρωτοβουλία "Museum Whispers in Panopticon" (MWP), η οποία προσέφερε ψηφιακές ξεναγήσεις μέσω πλατφορμών όπως το Zoom, ενισχύοντας την επικοινωνία και την κριτική σκέψη των εγκλείστων. Το πρόγραμμα αυτό, που υλοποιήθηκε από το Εργαστήριο Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου σε συνεργασία με το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας του Σωφρονιστικού Καταστήματος της Κέρκυρας, έλαβε θετική αναγνώριση. Το MuTourIn εστιάζει στην αξιοποίηση της ψηφιακής πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω οργανωμένων ξεναγήσεων και συζητήσεων για την αρχαία ελληνική κουλτούρα. Η έρευνα εξετάζει μέσω συνεντεύξεων πώς η ψηφιακή τεχνολογία καθιστά την πολιτιστική κληρονομιά προσβάσιμη σε κλειστά περιβάλλοντα, όπως οι φυλακές, και πώς μπορεί να επηρεάσει θετικά τους έγκλειστους αλλά και όλους τους εμπλεκόμενους μουσειακούς φορείς. Παράλληλα, προτείνει πολιτικές σύνδεσης των μουσείων με τα Σωφρονιστικά Καταστήματα, δημιουργώντας ένα διεθνές πρότυπο πρακτικής. Η πρωτοβουλία αναδεικνύει τη σημασία της ψηφιακής πολιτιστικής κληρονομιάς ως εργαλείο κοινωνικού μετασχηματισμού. Μέσω της συμμετοχής στις ψηφιακές ξεναγήσεις, ενισχύονται δεξιότητες του 21ου αιώνα, όπως η κριτική σκέψη, η επικοινωνία και η συνεργασία. Το πρόγραμμα συμβάλλει στην προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη των εγκλείστων και ενισχύει τις πιθανότητες κοινωνικής επανένταξης. Εξετάζει, επίσης, τις προκλήσεις της τεχνολογίας στην προσβασιμότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς, μειώνοντας τα εμπόδια φυσικής παρουσίας. Συνολικά, το MuTourIn προάγει την ιδέα μιας πιο συμπεριληπτικής και καινοτόμου πολιτιστικής εκπαίδευσης μέσω της τεχνολογίας.

ΆΤΟΜΑ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Βολακάκη Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Γεωργοβρεττάκου Σταματίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ01-ΠΕ02

Η επικοινωνία ως το βασικότερο στοιχείο της καθημερινότητας συνδέεται άμεσα με τη γλώσσα. Όμως, η χρήση της γλώσσας δεν αποτελεί για όλους μια απλή διαδικασία. Τα άτομα που εμφανίζουν ελλείμματα στην επικοινωνία και στη χρήση της γλώσσας συχνά παρουσιάζουν μαθησιακές δυσκολίες και συγκεκριμένα δυσλεξία. Το ποσοστό πλέον του μαθητικού πληθυσμού με δυσλεξία αυξάνεται και θεωρείται υποχρέωση αλλά και πρόκληση, όχι μόνο για το εκπαιδευτικό σύστημα αλλά και για ολόκληρη την κοινωνία, να ενεργοποιήσει μηχανισμούς που θα διευκολύνουν την καθημερινότητα αυτών των ατόμων.

Η παρούσα βιβλιογραφική εισήγηση επιχειρεί να εστιάσει στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με δυσλεξία αλλά και να αναδείξει τους τρόπους δράσης για την υποστήριξή τους. Πιο συγκεκριμένα, στην πρώτη ενότητα παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά της δυσλεξίας, τα αίτια και η επιδημιολογία ενώ στη δεύτερη ενότητα προτείνονται τρόποι υποστήριξης των ατόμων με δυσλεξία. Επίσης, γίνεται αναφορά σε δράσεις οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή των ατόμων με δυσλεξία.

Εξάγεται το συμπέρασμα ότι η έγκυρη και έγκαιρη διάγνωση θα οδηγήσει στην κατάλληλη παρέμβαση, για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ατόμου. Παράλληλα, το σχολείο είναι σκόπιμο να υιοθετήσει μεθόδους διδασκαλίας με σκοπό την ολόπλευρη ανάπτυξη των ατόμων ενώ κρίνεται επιτακτική ανάγκη τα κράτη να σχεδιάσουν δράσεις και να υιοθετήσουν πρακτικές που θα δώσουν ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, στην εργασία και στη γενικότερη ένταξη των ατόμων με δυσλεξία.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βολακάκη Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Γεωργοβρεττάκου Σταματίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ01-ΠΕ02

Στον τομέα της εκπαίδευσης προκύπτουν συνεχώς νέες προκλήσεις, αφού οι ανάγκες των μαθητών αυξάνονται. Η παρούσα βιβλιογραφική εργασία, ερευνά τη συμπεριληπτική εκπαίδευση και τον ενεργητικό ρόλο που μπορεί να έχουν σε αυτή οι εκπαιδευτικοί. Στο πρώτο κεφάλαιο μελετάται η έννοια της συμπερίληψης, ενώ στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το συγκεντρωτικό σύστημα εκπαίδευσης ως εμπόδιο για την ανάπτυξη της συμπερίληψης αφού περιορίζει τη δράση των εκπαιδευτικών. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η διαδικασία της έρευνας δράσης με την οποία οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμβάλλουν, όχι μόνο στην ανάπτυξη της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, αλλά να προβάλλουν και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να δράσουν, ώστε οι αλλαγές να προέρχονται από κάτω προς τα πάνω. Αφορμή για την εξέταση του συγκεκριμένου θέματος αποτελεί ένα απόσπασμα από το βιβλίο του Π. Αγγελίδη (2009). Στο συγκεκριμένο απόσπασμα γίνεται αναφορά στην έρευνα, την οποία οφείλουν οι εκπαιδευτικοί να κάνουν, ώστε να βελτιώσουν τη διδασκαλία τους αλλά και για να αντισταθούν στις τάσεις επιβολής ορισμένων απόψεων.

Συμπερασματικά, θα λέγαμε ότι οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμβάλουν στην αλλαγή του τρόπου σκέψης για την εφαρμογή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Μέσα από την ερευνητική τους δράση μπορούν να ανοίξουν νέους ορίζοντες έτσι ώστε διαφορετικές μορφές διδασκαλίας στην τάξη να μειώσουν φαινόμενα περιθωριοποίησης των ατόμων με διαφορετικότητα.

ΈΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Δερετζή Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MSc, MSc

Η διδασκαλία του μαθήματος της ιστορίας δύναται να μεταμορφωθεί σε μια συναρπαστική περιπέτεια όταν αξιοποιούνται σύγχρονες τεχνολογίες και καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις. Το παρόν σενάριο, με επίκεντρο την ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τον Μιχαήλ Η' Παλαιολόγο, προτείνει μια βιωματική μαθησιακή εμπειρία για μαθητές της Ε' Δημοτικού, αξιοποιώντας ένα πλήθος ψηφιακών εργαλείων και διαδραστικών δραστηριοτήτων.

Με τη χρήση πλατφορμών όπως το Mentimeter για ζωντανή ψηφοφορία και το Canva για διαδραστικές παρουσιάσεις, οι μαθητές καλούνται να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία μάθησης. Μέσω της προβολής ψηφιακής αφήγησης ζωντανεύουν τα γεγονότα του παρελθόντος και αναπτύσσεται μια βαθύτερη κατανόηση των ιστορικών συνθηκών. Επιπλέον, η αξιοποίηση του Quizziz για τη δημιουργία διαδραστικών κουίζ και του Crosswordlabs για τη λύση σταυρολέξων ενισχύουν την εμπέδωση των γνώσεων και την αξιολόγηση της κατανόησης.

Ο συνδυασμός των παραπάνω εργαλείων με τη χρήση προτζέκτορα και διαδραστικού πίνακα δημιουργεί ένα πλούσιο και ελκυστικό μαθησιακό περιβάλλον, όπου οι μαθητές μπορούν να εξερευνήσουν ενεργά το θέμα. Οι μαθητές, ακόμη, καλούνται να αναλύσουν ιστορικά κείμενα, να δραματοποιήσουν σκηνές από την ιστορία και να δημιουργήσουν δικές τους αφηγήσεις, ενισχύοντας έτσι τις δεξιότητές τους στην κριτική σκέψη, στην επικοινωνία και στη δημιουργικότητα.

Η αξιολόγηση των μαθητών πραγματοποιείται διαμορφωτικά καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος μέσω της παρατήρησης της συμμετοχής τους στις δραστηριότητες και της ποιότητας των απαντήσεών τους. Επιπλέον, πραγματοποιείται μια τελική αξιολόγηση με τη χρήση σταυρόλεξου και κουίζ. Τέλος, για τη μελέτη στο σπίτι διαμοιράζεται στους μαθητές ένα φυλλάδιο με δυνατότητες Επαυξημένης Πραγματικότητας μέσω QR κωδικών, ώστε οι μαθητές να έχουν πρόσβαση σε όλο το υλικό που αξιοποιήθηκε στην τάξη.

Το παρόν σενάριο αποτελεί μια καινοτόμα πρόταση για τη διδασκαλία της ιστορίας, καθώς συνδυάζει παραδοσιακές μεθόδους με σύγχρονες τεχνολογίες, προσαρμοζόμενο στις σύγχρονες τάσεις της εκπαίδευσης. Προσφέρει στους μαθητές ένα ενεργό και διασκεδαστικό τρόπο μάθησης, ενώ παράλληλα καλλιεργεί κρίσιμες δεξιότητες για τη μελλοντική τους ζωή.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΙΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ

Ιωαννίδη Βασιλική
ΣΕΠ, Καθηγήτρια-Σύμβουλος ΕΑΠ / ΣΕΠ, Συντονίστρια ΘΕ ΑΠΚΥ

Ο όρος «ψηφιακό» δεν περιορίζεται πλέον στο αρχικό τεχνικό πλαίσιο που αφορούσε την κωδικοποίηση πληροφοριών και έχει γίνει συνώνυμος της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών σε

προσωπικούς, οικονομικούς, πολιτικούς και κοινωνικο-εκπαιδευτικούς τομείς. Η ψηφιοποίηση υπερβαίνει τη χρήση υπολογιστών ή τη διασύνδεση ανθρώπων, με έμφαση σήμερα σε ζητήματα γνωστικής και συναισθηματικής επίδρασης. Η παρούσα αναρτημένη εργασία (digital poster) αποσκοπεί στην προκαταρκτική εξέταση θεωρητικών προσεγγίσεων σχετικά με την εννοιολόγηση της γνωστικής και συναισθηματικής επίδρασης μέσα στις σύγχρονες ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζονται τρόποι επικοινωνίας και δυναμικής αλληλεπίδρασης σε σύγχρονα ψηφιακά περιβάλλοντα διδασκαλίας και μάθησης, με σημείο αναφοράς την εκπαίδευση και κατάρτιση εκπαιδευτικών στην Ειδική και Συμπεριληπτική Εκπαίδευση. Αναδεικνύεται η αξία της διάδρασης μέσα από την ψηφιακή καινοτομία και οι Διδακτικές Αρχές και Στρατηγικές Αλληλεπίδρασης (Tips - Teaching Interaction Principles and Strategies) προς την κατεύθυνση πάντα μιας αποτελεσματικής συμμετοχικής εκπαίδευσης.

Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΓΓΕΣΙΑΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Αναστασίου Σοφία
ΔΕΠ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η ηγεσία θεωρείται ως βασική παράμετρος της αλλαγής και βασική συνιστώσα της επιτυχίας των εκπαιδευτικών οργανισμών. Ωστόσο, αυτή η οπτική συχνά παραβλέπει τη "σκοτεινή πλευρά" της ηγεσίας, η οποία περιλαμβάνει επιβλαβείς ηγετικές συμπεριφορές για τον οργανισμό ή/και το ανθρώπινο δυναμικό του που μπορούν να αποτελέσουν τροχοπέδη στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού οργανισμού, με αρνητικές επιρροές στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, την ικανοποίηση, παρακίνηση, ευημερία εκπαιδευτικών και μαθητών. Η παρούσα εργασία εξετάζει την πολυπλοκότητα της εκπαιδευτικής ηγεσίας, παρουσιάζοντας τις θετικές αλλά και τις αρνητικές πτυχές της καθώς και παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της. Η "σκοτεινή πλευρά" της ηγεσίας υπογραμμίζει συμπεριφορές που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τα οφέλη της αποτελεσματικής ηγεσίας. Σχετικές μελέτες αναδεικνύουν την πολυπλοκότητα της ηγεσίας, που μπορεί να εμπνεύσει αλλά και να υπονομεύσει την πρόοδο και ανάπτυξη ενός οργανισμού, αναδεικνύοντας την ηγεσία με θετικό αλλά και αρνητικό πρόσημο. Η αποτελεσματική ηγεσία επηρεάζεται από πολλές και διαφορετικές παραμέτρους όπως το μέγεθος του οργανισμού, το φύλο ή/και την ηλικία του ηγέτη καθώς και από συγκεκριμένες προκλήσεις του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Επιπλέον, οι κοινωνικές προσδοκίες μπορεί να επηρεάσουν τις αντιλήψεις και τις αλληλεπιδράσεις της ηγεσίας. Σε περιόδους κρίσης ή ταχείας αλλαγής, οι ηγέτες τείνουν να υιοθετούν ευέλικτες στρατηγικές. Η μετασχηματιστική ηγεσία έχει αναδειχθεί ως μια προσέγγιση σε αντιστάθμιση της "σκοτεινής πλευράς". Ωστόσο, δεν είναι απαλλαγμένη από πιθανούς κινδύνους, καθώς οι χαρισματικοί ηγέτες μπορεί να καταχραστούν την επιρροή τους για προσωπικό όφελος. Η διαχείριση της "σκοτεινής πλευράς" της ηγεσίας απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση και οπτική που περιλαμβάνει την προώθηση ηθικής λήψης αποφάσεων, διαφάνειας, λογοδοσίας, συναισθηματικής νοημοσύνης. Οι εκπαιδευτικοί, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι ηγέτες πρέπει να αναπτύσσουν τα πλαίσια για ηθική, μετασχηματιστική ηγεσία που προσαρμόζεται στις εκάστοτε προκλήσεις, προάγοντας ταυτόχρονα την πρόοδο και αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού οργανισμού.

Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Αναστασίου Σοφία
ΔΕΠ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η ηγεσία θεωρείται ως βασική παράμετρος της αλλαγής και βασική συνιστώσα της επιτυχίας των εκπαιδευτικών οργανισμών. Ωστόσο, αυτή η οπτική συχνά παραβλέπει τη "σκοτεινή πλευρά" της ηγεσίας, η οποία περιλαμβάνει επιβλαβείς ηγετικές συμπεριφορές για τον οργανισμό ή/και το ανθρώπινο δυναμικό του που μπορούν να αποτελέσουν τροχοπέδη στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού οργανισμού, με αρνητικές επιρροές στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, την ικανοποίηση, παρακίνηση, ευημερία εκπαιδευτικών και μαθητών. Η παρούσα εργασία εξετάζει την πολυπλοκότητα της εκπαιδευτικής ηγεσίας, παρουσιάζοντας τις θετικές αλλά και τις αρνητικές πτυχές της καθώς και παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της. Η "σκοτεινή πλευρά" της ηγεσίας υπογραμμίζει συμπεριφορές που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τα οφέλη της αποτελεσματικής ηγεσίας. Σχετικές μελέτες αναδεικνύουν την πολυπλοκότητα της ηγεσίας, που μπορεί να εμπνεύσει αλλά και να υπονομεύσει την πρόοδο και ανάπτυξη ενός οργανισμού, αναδεικνύοντας την ηγεσία με θετικό αλλά και αρνητικό πρόσημο. Η αποτελεσματική ηγεσία επηρεάζεται από πολλές και διαφορετικές παραμέτρους όπως το μέγεθος του οργανισμού, το φύλο ή/και την ηλικία του ηγέτη καθώς και από συγκεκριμένες προκλήσεις του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Επιπλέον, οι κοινωνικές προσδοκίες μπορεί να επηρεάσουν τις αντιλήψεις και τις αλληλεπιδράσεις της ηγεσίας. Σε περιόδους κρίσης ή ταχείας αλλαγής, οι ηγέτες τείνουν να υιοθετούν ευέλικτες στρατηγικές. Η μετασχηματιστική ηγεσία έχει αναδειχθεί ως μια προσέγγιση σε αντιστάθμιση της "σκοτεινής πλευράς". Ωστόσο, δεν είναι απαλλαγμένη από πιθανούς κινδύνους, καθώς οι χαρισματικοί ηγέτες μπορεί να καταχραστούν την επιρροή τους για προσωπικό όφελος. Η διαχείριση της "σκοτεινής πλευράς" της ηγεσίας απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση και οπτική που περιλαμβάνει την προώθηση ηθικής λήψης αποφάσεων, διαφάνειας, λογοδοσίας, συναισθηματικής νοημοσύνης. Οι εκπαιδευτικοί, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι ηγέτες πρέπει να αναπτύσσουν τα πλαίσια για ηθική, μετασχηματιστική ηγεσία που προσαρμόζεται στις εκάστοτε προκλήσεις, προάγοντας ταυτόχρονα την πρόοδο και αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού οργανισμού.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΚΛΕΙΔΙ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΙΚΑΙΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ζαχαροπούλου Μαρία
Νηπιαγωγός ΠΕ 60 ΕΑΕ
Σωτηροπούλου Σταυρούλα
Νηπιαγωγός ΠΕ 60
Αποστολοπούλου Ευαγγελία
Νηπιαγωγός ΠΕ 60

Η συμπερίληψη στην εκπαίδευση αποτελεί έναν πυλώνα για την οικοδόμηση δίκαιων και ισότιμων σχολικών κοινοτήτων. Αναλυτικότερα, παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο η έννοια της συμπερίληψης συνδέεται με την εκπαιδευτική δικαιοσύνη και πώς οι σχολικές κοινότητες μπορούν να δημιουργήσουν περιβάλλοντα μάθησης όπου όλοι οι μαθητές, ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, έχουν την ευκαιρία να αναπτυχθούν και να επιτύχουν

Αναλύονται οι βασικές αρχές της συμπερίληψης, όπως η αποδοχή της διαφορετικότητας, η προσαρμογή του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος στις ανάγκες των μαθητών και η συνεργασία μεταξύ

εκπαιδευτικών, γονέων και μαθητών. Επιπλέον, εξετάζονται οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σχολικές κοινότητες στην εφαρμογή της συμπερίληψης. Συμπερασματικά, η συμπερίληψη αποτελεί ένα ζήτημα κεντρικής σημασίας για την εκπαίδευση του 21ου αιώνα. Μέσω της δημιουργίας εντακτικών σχολικών κοινοτήτων, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι όλοι οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους στο μέγιστο βαθμό και να συμβάλουν ενεργά στην κοινωνία.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: ΌΤΑΝ Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

Ζαχαροπούλου Μαρία
Νηπιαγωγός ΠΕ 60 ΕΑΕ
Αποστολοπούλου Ευαγγελία
Νηπιαγωγός ΠΕ 60
Σωτηροπούλου Σταυρούλα
Νηπιαγωγός ΠΕ 60

Η τεχνητή νοημοσύνη αναδύεται ως ένας ισχυρός καταλύτης που μεταμορφώνει τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες συμμετέχουν σε κοινωνικές και πολιτικές διαδικασίες. Μέσω της ΤΝ, η συνεργατική δράση αποκτά νέες διαστάσεις, καθώς οι πολίτες μπορούν να συνδεθούν πιο εύκολα, να ανταλλάξουν πληροφορίες και να συντονίσουν τις προσπάθειές τους για την επίλυση κοινών προβλημάτων. Η ΤΝ υποστηρίζει τη δημιουργία εξειδικευμένων πλατφορμών που διευκολύνουν την επικοινωνία, τον συντονισμό και την ανταλλαγή ιδεών μεταξύ των πολιτών. Επιπλέον, η ΤΝ επιτρέπει την παροχή εξατομικευμένων πληροφοριών και υπηρεσιών, προσαρμοσμένων στις ανάγκες και τις προτιμήσεις κάθε πολίτη. Η αυτοματοποίηση απλών εργασιών απελευθερώνει χρόνο και πόρους, επιτρέποντας στους πολίτες να επικεντρωθούν σε πιο δημιουργικές και στρατηγικές δραστηριότητες. Η ΤΝ μπορεί να ενισχύσει τη συμμετοχή των πολιτών στη λήψη αποφάσεων και να δημιουργήσει μια πιο διαφανή και λογοδοτούσα διακυβέρνηση. Η συνεργασία που διευκολύνεται από την ΤΝ μπορεί να οδηγήσει σε καινοτόμες λύσεις για κοινωνικά προβλήματα, όπως η φτώχεια, η ανεργία και η κλιματική αλλαγή. Επιπλέον, η ΤΝ μπορεί να βοηθήσει στην παροχή πιο αποτελεσματικών και εξατομικευμένων δημόσιων υπηρεσιών.

Ωστόσο, η συλλογή και η ανάλυση μεγάλων όγκων δεδομένων εγείρουν σοβαρά ζητήματα σχετικά με την προστασία της ιδιωτικότητας.

Τέλος, η πρόσβαση στην ΤΝ και τα οφέλη της δεν είναι πάντα ισότιμη για όλους τους πολίτες.

Η ΑΛΛΗΛΟΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΣΤΑ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑΤΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Σαββάκη Χρύσα
Διευθύντρια 3ου Δημοτικού Σχολείου Ναυπλίου

Η εισήγηση εξετάζει την εφαρμογή της αλληλοδιδακτικής μεθοδολογίας κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων στο σχολικό περιβάλλον, με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας, της ενσυναίσθησης και της συμπερίληψης μεταξύ των μαθητών. Οι διαπροσωπικές σχέσεις και η κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών συνιστούν κρίσιμους παράγοντες για τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού σχολείου. Ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθεί πώς η αξιοποίηση των διαλειμμάτων με τις κατάλληλες σχεδιασμένες δραστηριότητες αλληλοδιδακτικής μπορεί να

συμβάλει στην ενίσχυση των προαναφερθέντων αξιών. Η μελέτη σχεδιάστηκε ως μία ποιοτική έρευνα δράσης, με τη συμμετοχή μαθητών δημοτικού σχολείου διαφορετικών κοινωνικο-πολιτιστικών καταβολών. Μέσα από ομαδικά παιχνίδια, συζητήσεις και καθοδηγούμενη αλληλεπίδραση, προωθήθηκαν η συνεργασία, η ενεργητική ακρόαση και ο σεβασμός της διαφορετικότητας. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω παρατήρησης, συνεντεύξεων και αναστοχαστικών ημερολογίων των εκπαιδευτικών, με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση των δυναμικών που αναπτύχθηκαν. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η αλληλοδιδακτική στα διαλείμματα ενίσχυσε σημαντικά τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών, ενώ ανέδειξε την ενσυναίσθηση ως βασικό στοιχείο για τη δημιουργία θετικού κλίματος. Παράλληλα, βελτιώθηκε η αποδοχή της διαφορετικότητας, ενισχύοντας τη συμπερίληψη στο σχολικό περιβάλλον. Συμπερασματικά, η συγκεκριμένη προσέγγιση προσφέρει ένα ευέλικτο και αποτελεσματικό εργαλείο για την προώθηση της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης, ειδικά σε περιβάλλοντα με έντονη ετερογένεια. Η εισήγηση αυτή προτείνει μια νέα διάσταση αξιοποίησης της αλληλοδιδακτικής μεθόδου. Εστιάζει στη δυναμική των διαλειμμάτων, αναδεικνύοντας την εκπαιδευτική τους αξία ως χρόνου ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων, υπευθυνότητας και φαντασίας. Επιπλέον, προσφέρει πρακτικές κατευθύνσεις για την ενίσχυση της συμπερίληψης, προωθώντας την ολιστική ανάπτυξη των μαθητών και τη δημιουργία ενός θετικού σχολικού περιβάλλοντος.

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΓΑΛΛΟΦΩΝΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Πυρομάλη Βαρβάρα
Εκπαιδευτικός Γαλλικής, Υποψήφια Διδάκτορας

Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει σε ένα καινοτόμο πρόγραμμα αλληλογραφίας μεταξύ μαθητών και μαθητριών όμορων δημοτικών σχολείων, το οποίο εφαρμόστηκε στους δήμους Ηρακλείου Αττικής και Μεταμόρφωσης. Βασική επιδίωξη αποτέλεσε η δημιουργία ενός δικτύου γαλλόφωνων σχολείων με στόχευση στην προαγωγή της διαπολιτισμικής συνείδησης, αλλά και την ενίσχυση των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα.

Η αλληλογραφία αποτελεί χρήσιμο παιδαγωγικό εργαλείο, το οποίο αξιοποείται στη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας για να προσφέρει ένα αυθεντικό περιβάλλον επικοινωνίας, όπου μαθητές και μαθήτριες καλούνται να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα εκμάθησης σε πραγματικές συνθήκες. Τους δίνεται η δυνατότητα να διευρύνουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες σε ένα ευχάριστο και εποικοδομητικό πλαίσιο. Αναπτύσσουν τον γραπτό λόγο, τη δομημένη σκέψη, την κριτική ανάλυση και την προσωπική έκφραση, ενισχύοντας παράλληλα τη δημιουργικότητά τους. Η αλληλεπίδραση με συνομηλίκους είναι ένας ελκυστικός τρόπος να εμπλουτίσουν το πολιτισμικό τους υπόβαθρο και τους γλωσσικούς τους ορίζοντες, ενισχύοντας την ενσυναίσθηση, προωθώντας την κουλτούρα και τον πολιτισμό της διδασκόμενης γλώσσας και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ικανότητας.

Παράλληλα με τη χρήση της συμβατικής αλληλογραφίας, η ενσωμάτωση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών παρείχε στους μαθητές και τις μαθήτριες την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τεχνολογικά εργαλεία και να αναπτύξουν ψηφιακές δεξιότητες απαραίτητες στη σύγχρονη κοινωνία. Η διάχυση των αποτελεσμάτων μέσω ψηφιακών πλατφορμών, όπως οι ιστοσελίδες των σχολείων, τα ιστολόγια και το Twinspace, συνείσφερε στην ορατότητα του έργου και στη δημιουργία μιας ευρύτερης κοινότητας μάθησης και διάδρασης, επιτρέποντας την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την περαιτέρω βελτίωση και ανάπτυξη του προγράμματος.

Η παρούσα πρόταση υπογραμμίζει τη σημασία της δημιουργίας κοινοτήτων μάθησης στην εκπαίδευση, όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες εμπλέκονται ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία και

αναπτύσσουν ολιστικές δεξιότητες. Η αλληλογραφία αναδεικνύεται ως ένα παράδειγμα καλής πρακτικής για την καλλιέργεια γλωσσικών, ψυχοκοινωνικών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων, το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί για να προάγει τη συνεργασία και την αμοιβαία κατανόηση.

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΜΕΣΩ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Χατζημανωλάκης Μιχαήλ
Εκπαιδευτικός ΠΕ79.01

Στην παρούσα εισήγηση εξετάζεται η αναβάθμιση της μουσικής εκπαίδευσης και της πολιτιστικής ανάπτυξης, διερευνώντας ανάγκες και δυνατότητες ανάπτυξης πιθανών δράσεων από τα μουσικά σχολεία, για την ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας. Εξετάζονται οι ιδιαίτερες ανάγκες που προκύπτουν μετά την πανδημία του κορονοϊού στις τοπικές κοινωνίες σε συνάρτηση με την Ευρωπαϊκή Ατζέντα για την Μουσική, τις ευρωπαϊκές κύριες ικανότητες για την δια βίου μάθηση, και τα πέντε μουσικά δικαιώματα. Με δεδομένο το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους, προτείνεται η πραγματοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων από τα μουσικά σχολεία στις τοπικές όμορες κοινότητες για την ενίσχυση τους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΗΛΙΑΧΤΙΔΑΣ

Παρίση Ευαγγελία
Εδιπ τμήμα Ψηφιακών Μέσων και επικοινωνίας-Ιόνιο πανεπιστήμιο-Μεταδιδάκτορας

Η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (Social Entrepreneurship) είναι μία μορφή επιχειρηματικότητας που αποσκοπεί στην υλοποίηση ενός κοινωνικού σκοπού και τη δημιουργία κοινωνικής αξίας. Στόχος της είναι να επιλύσει κοινωνικά προβλήματα όπως η φτώχεια, η υγεία, η εκπαίδευση, η ενέργεια, η προστασία του περιβάλλοντος κ.α. Έννοιες όπως κοινωνική οικονομία συναντώνται πολλούς αιώνες πριν χωρίς όμως να έχουν προσδιοριστεί με κάποιο ορισμό τέτοιου είδους πρακτικές. Φτάνοντας στο σήμερα, μιλώντας για την κοινωνική οικονομία, αναφερόμαστε στον τρίτο τομέα της οικονομίας. Εκείνον ανάμεσα στο ιδιωτικό και δημόσιο που έχει ως στόχο την παραγωγή κοινωνικής αξίας.

Ο σκοπός εισήγησης είναι να παρουσιάσει το θεωρητικό υπόβαθρο της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας ως επιχειρηματική μορφή και να το αναλύσει. Συγκεκριμένα να εστιάσει στο λειτουργικό και νομικό πλαίσιο επιχειρήσεων που εμπίπτουν στις ιδέες και τις αρχές αυτής της μορφής επιχειρηματικότητας.

Έγινε ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας σχετικά με τους όρους και τη σημασία των εννοιών της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, Κοινωνικής Οικονομίας και της Κοινωνικής Επιχείρησης. Μελετήθηκε επιπροσθέτως η κοινωνική αξία της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και ο αντίκτυπος που μπορεί να προσφέρει.

Το δεύτερο μέρος αφιερώνεται σε μία υπάρχουσα και εν ενεργεία κοινωνική επιχείρηση την «Ηλιαχτίδα» που εδρεύει στην Μυτιλήνη της Λέσβου, που έχει να παρουσιάσει μια αξιοσημείωτη προσφορά στην ένταξη των ατόμων Αμεα.

Στο πλαίσιο συγκεντρώθηκαν πληροφορίες και στοιχεία τα οποία παρουσιάζονται μαζί με τις αξίες και τις αρχές και τη φιλοσοφία της και την αντιμετώπισή της σε κοινωνικά θέματα και ζητήματα προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο είναι εφαρμόσιμη η θεωρητική οριοθέτηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Το αποτέλεσμα στο οποίο επιχειρεί να καταλήξει η παρούσα εισήγηση είναι το κατά πόσο είναι εφικτές οι θεωρητικές προσεγγίσεις από την υπάρχουσα βιβλιογραφία και στη συγκεκριμένη περίπτωση της Κοινοτικής επιχείρησης «Ηλιαχτίδα» αν καταφέρνει να επιτελέσει το σκοπό της, δηλαδή τη δημιουργία κοινωνικής αξίας και αντίκτυπου στην κοινωνία, το περιβάλλον και την οικονομία.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΛΑΒΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ: Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΙΟΥ

Αλμπάνης Ιωάννης
ΠΕ70

Η εισήγηση αναφέρεται στο μεταφραστικό έργο των Κυρίλλου και Μεθοδίου, θεμελιωτών της σλαβικής γραμματείας, υπήρξε καθοριστικό για τη διάδοση του χριστιανισμού στους σλαβικούς λαούς κατά τον 9ο αιώνα. Η αποστολή τους στη Μεγάλη Μοραβία, κατόπιν αιτήματος του ηγεμόνα Ραστισλάβου, είχε ως στόχο την εισαγωγή της σλαβικής γλώσσας στη θεία λειτουργία και την ανεξαρτησία από τη Δυτική Εκκλησία. Δημιουργώντας το γλαγολιτικό αλφάβητο, ειδικά προσαρμοσμένο στις φωνητικές ανάγκες της σλαβικής γλώσσας, οι δύο μοναχοί πέτυχαν τη μετάφραση ιερών κειμένων και τη θρησκευτική ενσωμάτωση των Σλάβων.

Η προσέγγισή τους υπερέβαινε την απλή γλωσσική μεταφορά, προσαρμόζοντας τα κείμενα στις πολιτισμικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες των Σλάβων. Το έργο τους ενίσχυσε τη γλωσσική και πολιτιστική αυτονομία των λαών αυτών, θεμελιώνοντας την ανάπτυξη της σλαβικής γραμματείας και διαμορφώνοντας μια κοινή ταυτότητα.

Η αναγνώριση των Κυρίλλου και Μεθοδίου από την Ορθόδοξη και Καθολική Εκκλησία ως «Αποστόλων των Σλάβων» και «Προστατών της Ευρώπης» επιβεβαιώνει τη διαχρονική σημασία τους. Το έργο τους συνεχίζει να επηρεάζει τη θρησκευτική και πολιτιστική ζωή, ενώ η συμβολή τους στο διάλογο μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Χριστιανοσύνης παραμένει επίκαιρη.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ/ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

Τούμπος Παναγιώτης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Δούβλος Χρίστος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Ευαγγελόπουλος Κωνσταντίνος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η ενιαία εκπαίδευση αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές προκλήσεις για τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα (Siamanda, 2016). Ως έννοια ενισχύει την κοινωνική δικαιοσύνη και τις ισότιμες εκπαιδευτικές ευκαιρίες για όλους τους μαθητές, καθώς προωθεί τη συμμετοχή όλων των παιδιών στη μάθηση, δίνοντας τη δυνατότητα στα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να φοιτήσουν στο σχολείο της γειτονιάς τους, μαζί με τα άλλα παιδιά (Κωφίδου, 2017). Με τον τρόπο αυτόν, η συμπερίληψη συμβάλλει στον μετασχηματισμό του σχολείου σε μια δημοκρατική και δίκαιη σχολική οντότητα, σε «ένα σχολείο για όλους» (Ζωνίου – Σιδέρη, 2004), που λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες όλων των μαθητών, με ή χωρίς αναπηρία. Η επίτευξη των στόχων αυτού του σχολείου

επηρεάζεται σημαντικά από τις αντιλήψεις και την κατάρτιση των εκπαιδευτικών γύρω από τη συμπερίληψη και την αναπηρία (European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2012). Σκοπός της εισήγησης είναι να παρουσιάσει την επιχειρηματολογία ως προς τη διαπίστωση αυτή και στη συνέχεια, να εστιάσει σε προσεγγίσεις που έχουν αξιοποιηθεί από τους εκπαιδευτικούς για την καλλιέργεια θετικών στάσεων των μαθητών αναφορικά με την αναπηρία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΠΤΗ ΣΕ ΕΝΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΚΥΚΛΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ Ε ΚΑΙ ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Λεπίδα Μαριάννα
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση αποτελεί ένα διδακτικό σενάριο σχετικά με τη λειτουργία του διακόπτη σε ένα ηλεκτρικό κύκλωμα. Το σενάριο εντάσσεται στη θεματική του ηλεκτρισμού όπως αυτή αναπτύσσεται στο μάθημα των Φυσικών Ε και ΣΤ Δημοτικού. Βασικός στόχος είναι να αποσαφηνίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τη χρησιμότητα του διακόπτη σε ένα ηλεκτρικό κύκλωμα και τον τρόπο που αυτός λειτουργεί. Σημείο εκκίνησης του σεναρίου αποτελούν οι πιθανές αντιλήψεις των παιδιών για το υπό μελέτη θέμα. Με βάση φράσεις που ακούμε στην καθημερινή ζωή όπως «άναψε το φως - άνοιξε τον διακόπτη», «κλείσε το φως - κλείσε τον διακόπτη», θα διερευνηθούν οι αντιλήψεις των παιδιών σχετικά με το τι γίνεται όταν θέλουμε να ανάψουμε το φως, ανοίγουμε όντως τον διακόπτη ή τον κλείνουμε; Η διδακτική διαδικασία είναι οργανωμένη με βάση την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και τη διερευνητική μέθοδο. Οι μαθητές και οι μαθήτριες δουλεύουν ομαδικά, διατυπώνουν υποθέσεις και ελέγχουν τις υποθέσεις τους. Το απαραίτητο εποπτικό υλικό για την υλοποίηση του σεναρίου είναι καλώδια, λαμπτήρας, μπαταρία και διακόπτης, τα οποία μπορούν να δημιουργηθούν με απλά υλικά καθημερινής χρήσης. Στη διδακτική διαδικασία αξιοποιείται φύλλο εργασίας με το οποίο οργανώνεται η δουλειά των μαθητών και των μαθητριών σε ομάδες. Επιπλέον, προτείνεται η αξιοποίηση της διαδικτυακής πύλης Phet Colorado κατά τη φάση της αξιολόγησης της διδακτικής διαδικασίας.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΆΤΟΜΑ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ: ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σκλείδα Σοφία
Φιλόλογος, ΠΕ02, MA, Ph.d, Postdoc

Η οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων προϋποθέτει και απαιτεί ουσιαστικό και εις βάθος σχεδιασμό και περιλαμβάνει βασικά στάδια υλοποίησης που σχετίζονται τόσο με το ίδιο το πρόγραμμα, την εφαρμογή, την υλοποίηση και την αξιολόγησή του, όσο και με το περιβάλλον και τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εκπαιδευομένων.

Στην εν λόγω παρουσίαση θα γίνει αναφορά στην εφαρμογή ενός υποτιθέμενου προγράμματος εκπαίδευσης ατόμων τρίτης ηλικίας στις ψηφιακές δεξιότητες και ειδικότερη αναφορά σε βασικά στοιχεία του πληθυσμού- στόχου, στις συνέργειες υλοποίησης, καθώς και στην αξία μελέτης και ανάλυσης των εκπαιδευτικών αναγκών για την αποτελεσματική οργάνωση και ολοκλήρωση του εν λόγω προγράμματος.

Τέλος, θα αναπτυχθούν οι παράμετροι που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για την επιλογή εκπαιδευτών-εκπαιδευομένων καθώς και οι κατηγορίες έμψυχου υλικού που χρειάζονται εκπαίδευση και ειδική επιμόρφωση προκειμένου να εφαρμοστεί επιτυχώς από κάθε άποψη το πρόγραμμα.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Γιακαλή Παναγιώτα
Εκπαιδευτικός ΠΕ81
Θεοφανέλλης Τιμολέων
Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Λέσβου

Κατά την υλοποίηση του έργου τους οι εκπαιδευτικοί μιας σχολικής μονάδας έχουν υποστήριξη από το Διοικητικό προϊστάμενο τους, δηλαδή τον Διευθυντή του Σχολείου τους, τον Παιδαγωγικό Σύμβουλο Εκπαίδευσης και τον Υπεύθυνο Σχολικής Ζωής. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών στο χώρο εργασίας, παίζει σημαντικό ρόλο. Αντίστοιχα και στην εκπαιδευτική κοινότητα η συνεργασία μεταξύ όλων των ειδικοτήτων είναι πολύτιμη. Βασική προϋπόθεση ενός επιτυχημένου εκπαιδευτικού, πέρα από την πολύ καλή γνώση του αντικειμένου του, είναι η σωστή διαχείριση της σχολικής τάξης, να έχει επικοινωνιακές δεξιότητες αλλά και ήπιες δεξιότητες (soft skills). Στο πλαίσιο ανάπτυξης μιας συμμετοχικής, συλλογικής και υποστηρικτικής κουλτούρας στο σχολείο και έχοντας πλέον ο καθένας βασικές τεχνολογικές δεξιότητες, η συμμετοχή σε μια Διαδικτυακή Κοινότητα Συνεργασίας, μοιάζει πολύ απλό και βοηθητικό. Επιδιωκόμενος στόχος είναι η ανάπτυξη μιας γόνιμης συνεργασίας, αλληλεπίδρασης, αλληλοϋποστήριξης, αλληλοενημέρωσης και ανατροφοδότησης, μέσω του διαμοιρασμού εκπαιδευτικού υλικού, της ανταλλαγής απόψεων, καινοτόμων ιδεών και διάχυσης καλών πρακτικών για την επαγγελματική ενδυνάμωση όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας. Για να λειτουργήσει αυτός ο χώρος πρέπει να παρέχει ένα ασφαλή πλαίσιο όπου μπορούν να υποστηρίξουν ο ένας τον άλλο, να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο και να πυροδοτούν δημιουργικές ιδέες που θα κρατήσουν τους μαθητές ενεργούς και θα κεντρίσουν το ενδιαφέρον τους. Κατά περιόδους έχουν χρησιμοποιηθεί διάφορες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης για την δημιουργία ομάδων, όπως το messenger (facebook), viber και e-mail. Η δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας χωρισμένη σε Τάξεις – Μαθήματα αποτελεί μια καλή πρακτική. Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν παρόμοιους χώρους για να συζητήσουν σχέδια μαθημάτων, τακτικές υβριδικής μάθησης και ως ένα γενικό μέρος για να υποστηρίξουν ο ένας τον άλλον. Υποστηρικτές σε αυτό το εγχείρημα θα πρέπει να είναι κ οι Διευθυντές Εκπαίδευσης, αλλά και οι Σύμβουλοι Εκπαίδευσης στην περιοχή ευθύνης τους

ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΒΟΛΕΪ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Μέλλιος Βασίλειος
Εκπαιδευτικός ΠΕ11

Η εισήγηση παρουσιάζει μία καινοτόμο διδακτική προσέγγιση στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής, η οποία βασίζεται στην εφαρμογή της μεθόδου της ανεστραμμένης τάξης σε συνδυασμό με την εφαρμογή μαθητοκεντρικών στιλ διδασκαλίας. Η προσέγγιση αυτή ευθυγραμμίζεται με τις κατευθυντήριες γραμμές του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών Φυσικής Αγωγής στο Λύκειο και υιοθετεί σύγχρονες πρακτικές διδασκαλίας. Αρχικά οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή με το θεωρητικό υπόβαθρο του μαθήματος πριν την πρακτική διδασκαλία στην τάξη. Αυτό

επιτυγχάνεται μέσω της αξιοποίησης ψηφιακών εκπαιδευτικών πόρων, όπως βίντεο, παρουσιάσεις, διαδραστικά μαθήματα και ασκήσεις, τα οποία είναι διαθέσιμα στους/στις μαθητές/τριες μέσω της ηλεκτρονικής σχολικής τάξης (e-class). Η διδασκαλία εστιάζει στην ενεργή συμμετοχή των μαθητών/τριών, οι οποίοι/ες έχουν ήδη προετοιμαστεί θεωρητικά και είναι έτοιμοι/ες να εξασκηθούν στις βασικές τεχνικές δεξιότητες του βόλεϊ και στην αξιολόγηση όλων των σταδίων της διδασκαλίας. Η ενεργή συμμετοχή εξασφαλίζεται με την εφαρμογή μαθητοκεντρικών μεθόδων διδασκαλίας, όπως η αμοιβαία διδασκαλία και η διαφοροποιημένη διδασκαλία.

ΤΑ ΕΜΦΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Μέλλιος Βασίλειος
Εκπαιδευτικός ΠΕ11

Παρουσιάζεται έρευνα που αποσκοπεί στην ανάλυση του τρόπου με τον οποίο τα στερεότυπα φύλου επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη των μικρών παιδιών και πώς το νηπιαγωγείο μπορεί να συμβάλλει στην παροχή εκπαίδευσης απαλλαγμένης από έμφυλα στερεότυπα. Μελετώντας σύγχρονες εμπειρικές έρευνες αναδείξαμε τις αντιλήψεις των μικρών παιδιών σχετικά με τα φύλα, παρατηρώντας τις συμπεριφορές τους κατά το παιχνίδι και ανιχνεύοντας τις απόψεις τους για τα επαγγέλματα. Επιπλέον, εξετάστηκαν οι πρακτικές του νηπιαγωγείου και ο ρόλος των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωση των αντιλήψεων των παιδιών. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα μικρά παιδιά αναπτύσσουν άκαμπτες στερεοτυπικές αντιλήψεις για τα φύλα από πολύ μικρή ηλικία. Αυτές οι αντιλήψεις, στις οποίες συμβάλλουν πολλοί παράγοντες, με κυριότερους τους γονείς, αντικατοπτρίζονται στις επιλογές τους κατά το παιχνίδι και στις προσδοκίες τους για τα επαγγέλματα. Ωστόσο, η έρευνα υπογραμμίζει ότι το νηπιαγωγείο μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των αντιλήψεων αυτών. Με κατάλληλες παρεμβάσεις στο πρόγραμμα σπουδών και με την αλλαγή των στάσεων των εκπαιδευτικών, είναι δυνατόν να συμβάλλουμε στην ανατροπή τους. Η έρευνα αυτή προσφέρει σημαντικές ενδείξεις για την ύπαρξη και την επίδραση των στερεοτύπων φύλου στην πρώιμη παιδική ηλικία. Επιπλέον, προτείνει συγκεκριμένες πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν στο νηπιαγωγείο για την προώθηση της ισότητας των φύλων και τα αποτελέσματά της μπορούν να αξιοποιηθούν από εκπαιδευτικούς, γονείς και πολιτικούς φορείς για τη σχεδίαση και υλοποίηση προγραμμάτων που στοχεύουν στην καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων.

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ.

Γιαννούλη Σοφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Γάκη Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.02
Ντέντες Ηλίας
Εκπαιδευτικός ΠΕ84

Παρουσιάζεται εργασία που ερευνά την επιρροή των Ελλήνων λογίων στη Φλωρεντινή Αναγέννηση, επικεντρωμένη στην αναβίωση της ελληνικής σκέψης και φιλοσοφίας στη Δύση. Στόχος είναι η αναγνώριση του καθοριστικού ρόλου που διαδραμάτισαν σημαντικοί Έλληνες λόγιοι, όπως ο Γεώργιος Χρυσολωράς, ο Ιανός και ο Ματθαίος Χαλκοκονδύλης, οι οποίοι μέσω της διδασκαλίας τους και της μετάφρασης αρχαίων ελληνικών κειμένων συμβάλλουν στην αναβίωση

των ελληνικών κλασικών ιδεών στην Ιταλία και στην ευρύτερη Δύση. Η εργασία διερευνά την επιρροή αυτών των λογίων στην επαναφορά της ελληνικής φιλοσοφίας στην Ευρώπη και πώς αυτή η επιρροή επεκτάθηκε στην τέχνη και τη μουσική της εποχής, συνδέοντας την αρχαία ελληνική σκέψη με τις καλλιτεχνικές δημιουργίες της Αναγέννησης.

Επιπλέον, η εργασία εξετάζει τη σύνδεση των αρχαίων ελληνικών αξιών με τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία, αναφερόμενη στη συμμετοχή των μαθητών του 1ου Πρότυπου Γυμνασίου Πρέβεζας. Οι μαθητές συνέγραψαν ποίημα εμπνευσμένο από τις κλασικές ελληνικές αξίες, το οποίο μελοποιήθηκε και ενορχηστρώθηκε, ενσωματώνοντας τη διαχρονική πολιτιστική κληρονομιά στην σύγχρονη τέχνη και μουσική. Αυτή η διαδικασία δείχνει πώς οι ελληνικές παραδόσεις και αξίες συνεχίζουν να επηρεάζουν τις καλλιτεχνικές παραγωγές και τον πολιτισμό ακόμη και στην σύγχρονη εποχή, αναδεικνύοντας τη συνεχιζόμενη σημασία της ελληνικής σκέψης στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά.

ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

Γιαννούλη Σοφία
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης, που αναπτύχθηκε από τον Howard Gardner το 1983, υποστηρίζει ότι η νοημοσύνη δεν είναι μία ενιαία ικανότητα, αλλά ένα σύνολο διαφορετικών, ανεξάρτητων και εξειδικευμένων ικανοτήτων, οι οποίες εκδηλώνονται με ποικίλους τρόπους. Στην παρούσα παρουσίαση, θα εξετάσουμε την εφαρμογή αυτής της θεωρίας στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, με σκοπό να αναδείξουμε πώς μπορεί να ενσωματωθεί η έννοια της πολλαπλής νοημοσύνης στην εκπαιδευτική πρακτική για την ενίσχυση της διδασκαλίας της γλώσσας. Η παρουσίαση αυτή βασίζεται σε βιβλιογραφική έρευνα και θα προσφέρει νέες προοπτικές για τον τρόπο με τον οποίο οι καθηγητές μπορούν να προσαρμόσουν τις μεθόδους διδασκαλίας τους για να καλύψουν τις ανάγκες όλων των μαθητών, αναγνωρίζοντας τη διαφορετικότητα των ικανοτήτων τους. Συγκεκριμένα, η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης θα εξεταστεί ως εργαλείο για την ανάπτυξη δημιουργικών και διαφοροποιημένων προσεγγίσεων στη διδασκαλία της γλώσσας, ενισχύοντας την κατανόηση, την έκφραση και τη συνεργασία. Μέσω αυτής της παρουσίασης, στοχεύουμε να προσφέρουμε στους συμμετέχοντες στο επιστημονικό συνέδριο μια νέα προσέγγιση για την ενσωμάτωση της θεωρίας της πολλαπλής νοημοσύνης στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, με σκοπό τη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας και την ανάπτυξη όλων των μαθητών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΜΕ ΔΕΠΥ (ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ)

Δροσινού Κορέα Μαρία
Επίκουρη Καθηγήτρια Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η εμφάνιση της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) στους φοιτητές/τριες αυξάνεται διαρκώς και παρά την προσπάθεια που έχει γίνει για την αναγνώρισή της. Οι μελέτες εστιάζουν περισσότερο στην κοινωνική απομόνωση και λιγότερο συνδέουν την ΔΕΠΥ με την συμμετοχή σε παραβατικές συμπεριφοράς.

Η παρούσα εισήγηση διερευνά το σύνδρομο της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας και τα συμπτώματά του όπως αποτυπώνονται σε είκοσι διαγνώσεις 15 φοιτητών

με μέσο όρο ηλικίας τα 19,11 έτη και 5 φοιτητριών με μέσο όρο ηλικίας τα 19,01 έτη και τις αντίστοιχες κοινωνικές και εκπαιδευτικές δεξιότητες. Τα δεδομένα εμπλουτίστηκαν με εβδομαδιαίες συνεδρίες που υποστήριζαν την ατομική μέθοδο μελέτης με εκπαίδευση σε μεταγνωστικες δεξιότητες, με στοχευμένες, ατομικές δομημένες ενταξιακές παιδαγωγικές παρεμβάσεις ειδικής αγωγής προσαρμοσμένες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση [Σ.Α.Δ.Ε.Π..Ε.Α.3 Ε].

Στα αποτελέσματα επιβεβαιώθηκαν οι κοινωνικές και εκπαιδευτικές δυσκολίες οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά την εκπαιδευτική και κοινωνική προοπτική των φοιτητών/τριών με ΔΕΠΥ και αντανακλούν στην ποιότητα των καθημερινών αλληλεπιδραστικών σχέσεων με τους άλλους. Στις επιπτώσεις καταγράφηκε η δυσκολία κατανόησης των κανόνων που διέπει το ακαδημαϊκό πρόγραμμα σπουδών στην πανεπιστημιακή κοινότητα. Εντοπίστηκαν σημαντικά γνωστικά ελλείμματα που συνοδεύονται από ασύμμετρες κοινωνικές δυσκολίες που τους οδηγούν σε επιλογές παραβατικών συμπεριφορών και πράξεων.

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Μαγαλιού Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.01

Η Φυσική και τα Μαθηματικά είναι αλληλένδετοι επιστημονικοί κλάδοι. Η ιστορική τους εξέλιξη δείχνει ότι οι δύο επιστήμες αλληλοτροφοδοτούνται: τα Μαθηματικά παρέχουν ακρίβεια και σαφήνεια στις φυσικές θεωρίες, ενώ η Φυσική συμβάλλει στη δημιουργία νέων μαθηματικών εννοιών και μεθόδων.

Η διδασκαλία της Φυσικής και των Μαθηματικών συχνά απογοητεύει πολλούς μαθητές, παρά την προσπάθεια που καταβάλλουν, με λίγους να διαπρέπουν σε αυτούς τους τομείς. Ωστόσο, ο κύριος στόχος δεν είναι η εκπαίδευση μόνο αρίστων, αλλά η καλλιέργεια ευρείας επιστημονικής κατανόησης. Η αποτελεσματική διδασκαλία απαιτεί κατανόηση βασικών εννοιών, χρήση μαθηματικών αναπαραστάσεων και σύνδεση με τον πραγματικό κόσμο.

Η έλλειψη συντονισμού στα προγράμματα σπουδών και η απόσταση μεταξύ μαθηματικής ορολογίας και καθημερινής γλώσσας συχνά προκαλούν σύγχυση, δυσχεραίνοντας την εφαρμογή μαθηματικών εννοιών στη Φυσική. Αυτό οδηγεί σε αρνητικές στάσεις απέναντι στα δύο μαθήματα. Παρά τις προσπάθειες, η μεταφορά γνώσεων παραμένει περιορισμένη λόγω της συνειρμικής φύσης της μάθησης. Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, απαιτείται συντονισμένη διδασκαλία που να αναδεικνύει τη διασύνδεση των δύο κλάδων, προάγοντας την κατανόηση και τη χρησιμότητά τους.

Η αποσύνδεση Μαθηματικών και Φυσικής έχει εγείρει ενδιαφέρον για διεπιστημονικά προγράμματα σπουδών που ενσωματώνουν κοινή διδασκαλία, ενισχύοντας τη σύνδεση μεταξύ των δύο κλάδων. Το Project 2061 της AAAS υπογραμμίζει τη σημασία της κατανόησης της επιστήμης ως διασύνδεση Μαθηματικών, Τεχνολογίας και Φυσικών Επιστημών. Έρευνες δείχνουν ότι η ενοποιημένη διδασκαλία βελτιώνει την κατανόηση, ενώ η απομόνωση των Μαθηματικών περιορίζει τη μεταφορά γνώσεων. Παρά τις δυσκολίες πλήρους αξιολόγησης, η διεπιστημονική προσέγγιση προσφέρει εμφανή πλεονεκτήματα στην εκπαίδευση.

Ο στόχος της εισήγησης είναι να αναδείξει, μέσα από τη βιβλιογραφία, τις δυσκολίες που προκύπτουν από την έλλειψη συντονισμού στη διδασκαλία της Φυσικής και των Μαθηματικών, να διερευνήσει τις συνέπειες αυτής της αποσύνδεσης στην εκπαιδευτική διαδικασία και να αναλύσει πώς η διεπιστημονική προσέγγιση μπορεί να βελτιώσει την κατανόηση και τη μεταφορά γνώσεων μεταξύ των δύο κλάδων.

Ο ΚΟΚΚΙΝΟΠΗΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΚΑΙ Η ΛΙΜΝΗ ΖΗΡΟΥ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μαγαλιού Μαρία
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.01

Η περιβαλλοντική κρίση και η κλιματική αλλαγή αποτελούν αναμφισβήτητα πραγματικότητες της εποχής μας, οι οποίες απαιτούν άμεση δράση και αλλαγή νοοτροπίας. Παρόλα αυτά, στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα δεν υπάρχει ένα αυτόνομο μάθημα που να εστιάζει σε περιβαλλοντικά ζητήματα. Στο κενό αυτό, τα περιβαλλοντικά προγράμματα παίζουν καθοριστικό ρόλο, καθώς αποτελούν το μοναδικό εργαλείο για την ευαισθητοποίηση των μαθητών.

Μέσα από τα περιβαλλοντικά προγράμματα, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με τη φύση, να κατανοήσουν τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος και να αποκτήσουν γνώσεις που συνδέονται άμεσα με την καθημερινή τους ζωή. Στο πλαίσιο αυτό, οι τοπικές περιοχές, όπως ο Κοκκινοπηλός Πρέβεζας και η Λίμνη Ζηρού, προσφέρουν μοναδικές ευκαιρίες για τη διοργάνωση τέτοιων δράσεων. Ο Κοκκινοπηλός Πρέβεζας, με την ξεχωριστή γεωλογία και το ιδιαίτερο φυσικό του τοπίο, μπορεί να αποτελέσει το ιδανικό περιβάλλον όπου οι μαθητές/τριες μπορούν να εξερευνήσουν τον φυσικό πλούτο της περιοχής. Παράλληλα, η Λίμνη Ζηρού, με την απαράμιλλη φυσική της ομορφιά, είναι κατάλληλη για δράσεις που σχετίζονται με την προστασία των υδάτινων οικοσυστημάτων. Η αξιοποίηση τέτοιων περιοχών μέσα από περιβαλλοντικά προγράμματα ενισχύει τη σύνδεση των μαθητών με το φυσικό περιβάλλον, καλλιεργεί τη συνείδησή τους και τους κινητοποιεί για να γίνουν ενεργοί πολίτες με περιβαλλοντική ευθύνη.

Στόχος της εισήγησης είναι να αναδείξει τη σημασία της ένταξης περιβαλλοντικών προγραμμάτων στο εκπαιδευτικό σύστημα, ως μέσο ευαισθητοποίησης των μαθητών για τα ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος. Ειδικότερα, επιδιώκεται να τονιστεί πώς η αξιοποίηση τοπικών περιοχών, όπως ο Κοκκινοπηλός Πρέβεζας και η Λίμνη Ζηρού, μπορεί να ενισχύσει τη σύνδεση των μαθητών/τριών με τη φύση, να προάγει την κατανόηση της βιοποικιλότητας και να τους/τις κινητοποιήσει να αναλάβουν δράση για τη διατήρηση των οικοσυστημάτων.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δορμπαράκης Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Πριμικύρη Σταματίνα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση διδακτικών προτάσεων και εκπαιδευτικών δράσεων, που έχουν ως βασικό στόχο τη δημιουργία φιλαναγνωστικών συναισθημάτων σε μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσα από τις κοινότητες μάθησης. Οι κοινότητες μάθησης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μπορούν να λειτουργήσουν ως ομάδες φιλαναγνωσίας, όπου μαθητές και εκπαιδευτικοί ανταλλάσσουν κοινές αναγνωστικές εμπειρίες και απόψεις και εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους, με κέντρο και αφετηρία το λογοτεχνικό βιβλίο. Με τον τρόπο αυτό, καλλιεργείται η κριτική σκέψη και η δημιουργικότητα, ενισχύεται η γλωσσική καλλιέργεια και δημιουργείται μια διαρκής και δυναμική σχέση με τη λογοτεχνία και τα βιβλία, μέσα από την αλληλεπίδραση και τη συλλογικότητα. Οι δραστηριότητες που έχουν ως σκοπό την

προαγωγή της φιλαναγνωσίας χωρίζονται σε τρεις ενότητες. Αρχικά, οι δραστηριότητες που υλοποιούνται πριν την ανάγνωση του λογοτεχνικού βιβλίου, εν συνεχεία, οι δραστηριότητες που υλοποιούνται κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης και τέλος, οι δραστηριότητες που υλοποιούνται μετά το τέλος της ανάγνωσης όλου του λογοτεχνικού έργου. Οι κοινότητες μάθησης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση έχουν τη δύναμη να αναπτύξουν τη φιλαναγνωσία και τελικά να δημιουργήσουν «παντοτινούς» αναγνώστες.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Θεοδοσίου Μαρία
Εκπαιδευτικός
Σιδέρης Θανάσης
Εκπαιδευτής ενηλίκων με ειδίκευση αναπηρία όρασης
Αβάαμ Λία
Εκπαιδεύτρια κινητικότητας-προσανατολισμού και δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης

Το "Ταξίδι στο Σκοτάδι" είναι ένα σενάριο Edu-LARP (Education Live Action Role Playing)που στοχεύει στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναπηρία όρασης και στην προώθηση της ένταξης μέσω της διαδραστικής και βιωματικής μάθησης. Τοποθετημένο το έτος 2156 στο φουτουριστικό τρένο "Astron", η αφήγηση βυθίζει τους μαθητές σε μια κρίσιμη κατάσταση όπου τα συστήματα του τρένου αποτυγχάνουν, βυθίζοντάς τους στο απόλυτο σκοτάδι. Οι συμμετέχοντες πρέπει να ξεπεράσουν τις προκλήσεις χωρίς να έχουν την δυνατότητα να βλέπουν, ενθαρρύνοντας την ενσυναίσθηση, τη συνεργασία και την επίλυση προβλημάτων.

Το πρόγραμμα ενσωματώνει τόσο γνωστικούς όσο και κοινωνικούς στόχους, που αξιολογούνται μέσω δομημένων ερωτηματολογίων που διανέμονται σε μαθητές και εκπαιδευτικούς. Ο πρωταρχικός στόχος είναι να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τις συναισθηματικές και πρακτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία όρασης. Μέσα από πρακτικές εμπειρίες, το σενάριο καταρρίπτει τα στερεότυπα, ενισχύει την επίγνωση της διαφορετικότητας, της ισότητας και της ένταξης (DEI) και ενθαρρύνει τον βαθύ προβληματισμό.

Η μεθοδολογία του σεναρίου συνδυάζει τις αρχές του EduLARP με τεχνικές εκπαίδευσης που χρησιμοποιούνται συνήθως για την υποστήριξη ατόμων με αναπηρία όρασης, παρέχοντας ένα ρεαλιστικό αλλά συναρπαστικό πλαίσιο. Με την προσομοίωση των εμποδίων του πραγματικού κόσμου, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα υπογραμμίζει τη μεταμορφωτική δύναμη των παιχνιδιών ως εργαλείων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Τονίζει τη δυνατότητα των παιχνιδιών να εμπνέουν ενσυναίσθηση και να προάγουν την κοινωνική αλλαγή, καθιστώντας τα ένα αποτελεσματικό μέσο για την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση.

Η ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Γάκη Βασιλική
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.02

Η ψηφιοποίηση στην εκπαίδευση αποτελεί έναν κρίσιμο παράγοντα για τον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών διαδικασιών, μέσω της ενσωμάτωσης ψηφιακών τεχνολογιών όπως διαδικτυακές πλατφόρμες, ψηφιακά εγχειρίδια και εικονικές τάξεις. Στόχος είναι η βελτίωση της μάθησης και της διοίκησης των σχολείων, προσφέροντας νέες δυνατότητες συνεργατικής μάθησης και καλύτερης

πρόσβασης σε μαθησιακούς πόρους μέσω της τεχνολογίας κινητής τηλεφωνίας και του cloud computing. Η υιοθέτηση αυτών των τεχνολογιών διαφοροποιείται ανά περιοχή, με τις αναπτυγμένες χώρες να προχωρούν γρηγορότερα, ενώ οι αναπτυσσόμενες χώρες αντιμετωπίζουν περιορισμούς όπως η έλλειψη υποδομών και εκπαιδευμένων δασκάλων. Η πανδημία COVID-19 επιτάχυνε τη χρήση ψηφιακών εργαλείων στην εκπαίδευση, τονίζοντας τη σημασία της ψηφιοποίησης για την προσβασιμότητα και την εξατομικευμένη μάθηση.

Η ψηφιοποίηση μπορεί να μειώσει τις εκπαιδευτικές ανισότητες, προσφέροντας εξατομικευμένες μαθησιακές εμπειρίες και επιτρέποντας την εκπαίδευση σε απομακρυσμένες περιοχές, εφόσον αντιμετωπιστεί το ψηφιακό χάσμα. Η εφαρμογή Πληροφοριακών Συστημάτων Διοίκησης (MIS) ενισχύει τη διαχείριση δεδομένων και τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Στην Ελλάδα, το σύστημα "MySchool" έχει συμβάλει στη βελτίωση της διοίκησης των δημόσιων σχολείων, αν και υπάρχουν προκλήσεις, όπως η έλλειψη υποδομών και η αντίσταση στην αλλαγή.

Η ψηφιοποίηση απαιτεί στρατηγικό σχεδιασμό και υποστήριξη, ενώ μοντέλα όπως το Μοντέλο Αποδοχής Τεχνολογίας (TAM) και η Θεωρία Διάχυσης Καινοτομιών του Rogers, προσφέρουν σημαντικές αναλύσεις για την κατανόηση της αποδοχής της τεχνολογίας στην εκπαίδευση. Οι έρευνες αναδεικνύουν την ανάγκη για βελτίωση των Πληροφοριακών Συστημάτων Διαχείρισης Εκπαίδευσης (EMIS) και την ενίσχυση της εκπαίδευσης των χρηστών για την αύξηση της αποτελεσματικότητάς τους.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΕΑΤΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΤΟΝ ΚΡΙΤΙΚΟ: ΈΝΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Δερετζή Ελένη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MSc, MSc

Το παρόν σενάριο διδασκαλίας, σχεδιασμένο για το γλωσσικό μάθημα, απευθύνεται σε μαθητές της Ε΄ Δημοτικού, έχοντας ως στόχο να καλλιεργήσει την κριτική σκέψη και να βοηθήσει τους μαθητές να αποκρυπτογραφήσουν τα μηνύματα που κρύβονται πίσω από τις διαφημίσεις. Με τη χρήση ποικίλων δραστηριοτήτων, οι μαθητές καλούνται να αναλύσουν διαφημίσεις από δημοφιλή προϊόντα που απευθύνονται στη δική τους ηλικιακή ομάδα. Μέσω της ανάλυσης, οι μαθητές αναγνωρίζουν τις τεχνικές πειθούς που χρησιμοποιούνται, όπως η υπερβολή, η γενίκευση και η επίκληση στο συναίσθημα. Οι μαθητές καλούνται να επεξεργαστούν πολυτροπικά κείμενα, να εντοπίσουν σε αυτά τεχνικές πειθούς και να καταγράψουν τα θετικά και τα αρνητικά των διαφημίσεων. Στη συνέχεια, οι μαθητές δημιουργούν τις δικές τους διαφημίσεις για να προωθήσουν ένα φανταστικό προϊόν. Αυτή η διαδικασία τους επιτρέπει να εφαρμόσουν τις γνώσεις που απέκτησαν και να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους. Κατά τις δραστηριότητες οι μαθητές συμμετέχουν σε συζητήσεις και ασκήσεις που τους βοηθούν να αναπτύξουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες, όπως η ανάλυση του άμεσου και του έμμεσου αντικειμένου σε προτάσεις και η χρήση επιχειρημάτων για να υποστηρίξουν τις απόψεις τους. Ανάμεσα στις τεχνικές διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται, συγκαταλέγονται ο διάλογος, οι ερωταπαντήσεις, η τεχνική debate, η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και η ετερο-αξιολόγηση μεταξύ ομότιμων, ενώ ως μέσα χρησιμοποιούνται ψηφιακές παρουσιάσεις, βίντεο και κουίζ. Η αξιολόγηση των μαθητών βασίζεται στην παρατήρηση της συμμετοχής τους στις δραστηριότητες, στην ποιότητα των γραπτών εργασιών τους και στην ικανότητά τους να αναλύουν και να αξιολογούν κριτικά τις διαφημίσεις. Τα κριτήρια αξιολόγησης περιλαμβάνουν την κατανόηση των τεχνικών πειθούς, τη δημιουργικότητα, την ικανότητα συνεργασίας και την ικανότητα να υποστηρίζουν τις απόψεις τους με επιχειρήματα.

Στόχος του σεναρίου είναι να εξοπλίσει τους μαθητές με τος απαραίτητες δεξιότητες ώστε να γίνουν κριτικοί καταναλωτές και να αναπτύξουν μια υγιή στάση απέναντι στα μέσα μαζικής επικοινωνίας, ενώ παράλληλα να βελτιώσουν τις συγγραφικές τους ικανότητες.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ : ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Παναγιωτάκου Σταυρούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70,Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων, Phd Επιστήμες της Αγωγής

Η χρήση σύγχρονων τεχνολογιών επικοινωνίας ανοίγει νέους ορίζοντες για την υποστήριξη παιδιών με κινητική αναπηρία, προσφέροντας καινοτόμες λύσεις για την ανάπτυξη των επικοινωνιακών και κοινωνικών τους δεξιοτήτων. Οι μαθητές με κινητική αναπηρία αποτελούν ετερογενή πληθυσμό με σύνθετα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, το είδος και ο βαθμός δυσκολίας της κίνησης, η ελλιπής επικοινωνία και η κοινωνική τους αλληλεπίδραση επηρεάζουν την καθημερινότητά των παιδιών σε κάθε τομέα. Σκοπός της βιβλιογραφικής μελέτης είναι να αναδειχθεί ότι οι σύγχρονες τεχνολογίες λειτουργούν ανατρεπτικά και καινοτόμα διότι ο μαθητής/τρια με κινητική αναπηρία και πολλαπλές δυσκολίες καταφέρνει να αναλάβει ενεργό ρόλο και από παθητικός δέκτης εισροής των πληροφοριών μέσα από την ψηφιακή προσβασιμότητα γίνεται ενεργός πολίτης ,συμμετέχει σε πολλές δραστηριότητες, αναπτύσσει δεξιότητες ενώ μαθαίνει ο ίδιος να ελέγχει το περιβάλλον του. Εργαλεία όπως οι συσκευές επαυξητικής και εναλλακτικής επικοινωνίας (AAC), οι εφαρμογές με βάση την τεχνητή νοημοσύνη καθώς και οι πλατφόρμες επαυξημένης και εικονικής πραγματικότητας αναπτύσσουν τις μεταγνωστικές ικανότητες των μαθητών ενώ τα σύγχρονα λειτουργικά συστήματα επιτρέπουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις σύμφωνα με τις ανάγκες και τη λειτουργικότητα κάθε παιδιού. Εντούτοις, υπάρχουν προκλήσεις και περιορισμοί στην εκπαιδευτική πράξη όπως η αποσπασματικότητα και η προσαρμογή των εργαλείων, το υψηλό κόστος και η έλλειψη εξειδικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης. Το ενδιαφέρον για επένδυση στην έρευνα και την καινοτομία αποτελεί προϋπόθεση για τη βελτίωση των τεχνολογικών λύσεων. Βέλτιστες πρακτικές για την ανάπτυξη και ενδυνάμωση των δεξιοτήτων των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι ο καθολικός σχεδιασμός για τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού περιβάλλοντος ,η κατάρτιση και η συστηματική υποστήριξη προς τους εκπαιδευτικούς, η διεπιστημονική συνεργασία και η εκπαίδευση των γονέων στις νέες τεχνολογίες. Οι προοπτικές και οι δυνατότητες που προσφέρουν οι τεχνολογίες επικοινωνίας εξασφαλίζουν για τα παιδιά με κινητική αναπηρία και πολλαπλές δυσκολίες τη μέγιστη αποτελεσματικότητα για την κοινωνική τους αυτονομία.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΟΛΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Παύλου Ιωάννης
Εκπαιδευτικός ΠΕ82

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει πρόταση διδασκαλίας στο μάθημα της Τεχνολογίας της Β’ Γυμνασίου με σκοπό τη διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας μέσα από το πλαίσιο της ολιστικής

εκμάθησης περιεχομένου και γλώσσας (Contents and Language Integrating Learning, CLIL) και με χρήση εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης (Τ.Ν.). Το μάθημα της Τεχνολογίας στη γενική εκπαίδευση αποτελεί έναν συνδετικό κρίκο για την επιστήμη, τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα καθώς αυτά συνδυάζονται σε πρακτικό επίπεδο στις δραστηριότητες των μαθητών. Πιο συγκεκριμένα, στη Β΄ Γυμνασίου γίνεται η μελέτη της βιομηχανίας μέσα από (ή σε) ένα ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο. Στις δραστηριότητες παρουσίασης των εργασιών εντάσσονται και δραστηριότητες όπου οι μαθητές/τριες παρουσιάζουν τον τρόπο επιλογής, σχεδιασμού και λειτουργίας της βιομηχανίας που σχεδίασαν και υλοποίησαν. Αντί της παραδοσιακής τεχνοκρατικής παρουσίασης οι μαθητές/τριες μπορούν να αξιοποιήσουν εφαρμογές Τ.Ν. για να μπορούν να προσδώσουν στην παρουσίασή τους διάφορες πρωτότυπες μορφές, προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες τους προτιμήσεις. Έτσι, οι μαθητές/τριες μπορούν την παρουσίασή τους να την εμπλουτίσουν ενσωματώνοντας οι ίδιοι/ες στοιχεία όπως: γραπτά κείμενα, σύντομες ιστορίες, διαγράμματα ροής, εικονομηνύματα, κινούμενα σχέδια κ.ά. Στις εφαρμογές Τ.Ν. οι μαθητές/τριες μπορούν να εισάγουν τα στοιχεία τα οποία επιθυμούν να παρουσιαστούν. Παράλληλα, οι μαθητές/τριες καλούνται να αναζητήσουν συνεργατικά τις κατάλληλες λέξεις που θα μεταδώσουν τα νοήματα που επιθυμούν. Μέσα από την χρήση εφαρμογών Τ.Ν. για τη δημιουργία της παρουσίασης της βιομηχανίας τους, οι μαθητές/τριες: Βελτιώνουν τόσο το λεξιλόγιό τους για χρήση σε καθημερινές επικοινωνιακές καταστάσεις όσο και το ακαδημαϊκό τους λεξιλόγιο, καλλιεργούν τις δεξιότητες σύνταξης κειμένου και τις δυνατότητες για παραγωγή πολυτροπικών κειμένων. Τέλος, όλα αυτά πλαισιώνονται από ομαδοσυνεργατική εισήγηση με το στοιχείο της δημιουργικότητας που προσδίδει ένα ευχάριστο και θελκτικό ψυχοπαιδαγωγικό κλίμα. Στην εισήγηση αναλύονται τα δομικά μέρη μιας τυπικής δομής παρουσίασης της γραπτής εισήγησης του μαθήματος και προτάσεις χρήσης εφαρμογών Τ.Ν. σε καθένα από αυτά.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ, ΜΕΙΚΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Λουάρη Μαρίνα
Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, ΣΕΠ ΑΠΚΥ
Ιωαννίδη Βασιλική
PhD, PostDoc ΕΚΠΑ, ΣΕΠ ΕΑΠ, ΑΠΚΥ

Οι σύγχρονες σχολικές τάξεις χαρακτηρίζονται για την ετερογένειά τους καθώς φοιτούν μαθητές με διαφορετικές ανάγκες μάθησης αλλά και διαφορετικό στυλ μάθησης. Ο εκπαιδευτικός καλείται να προσφέρει μια διδασκαλία που να ικανοποιεί τις ανάγκες όλων αυτών των μαθητών, ώστε να αποκτήσουν τόσο γνωστικές όσο και κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες. Το σύγχρονο σχολείο δεν περιορίζει τους στόχους του μόνο στον ακαδημαϊκό τομέα αλλά καλείται να δράσει για τον περιορισμό των διακρίσεων, του αποκλεισμού και της εκδήλωσης βίαιων συμπεριφορών. Για να ανταποκριθεί σε αυτή τη συνθήκη θα πρέπει να επαναπροσδιορίσει τον ρόλο του και να γίνει συμπεριληπτικό. Η έννοια της συμπερίληψης αφορά την ανάπτυξη και διατήρηση της αλληλεπίδρασης με όλους τους εμπλεκόμενους τομείς στη διδασκαλία. Πρωτεύον στόχος αποτελεί η ανάπτυξη και εδραίωση συνεργατικών ή/και φιλικών σχέσεων μεταξύ όλων των μαθητών ανεξαρτήτως κοινωνικο-οικονομικού οικογενειακού περιβάλλοντος, γνωστικών ικανοτήτων και φυλετικής καταγωγής. Επιπλέον, θεωρείται προαπαιτούμενο η προώθηση της αντίληψης ότι η σχολική τάξη αποτελείται από μέλη, τα οποία μπορεί να έχουν διαφορετικές ανάγκες, επιθυμίες και ενδιαφέροντα, όλοι όμως αποτελούν ισότιμα μέλη της ίδιας κοινότητας. Για όλους αυτούς τους λόγους, στόχος αυτής της εισήγησης αποτελεί η προώθηση της αντίληψης ότι η τάξη αποτελεί μία

κοινότητα μάθησης, με τα δικά της χαρακτηριστικά και τις δικές της ανάγκες. Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας προέκυψε ότι είναι αναγκαίο να υιοθετηθούν στρατηγικές διδασκαλίας που θα προωθούν τη συμμετοχική διδακτική πράξη. Για να υλοποιηθεί αυτή η πρόταση οι εκπαιδευτικοί απαιτείται να διαθέτουν στο ρεπερτόριό τους δεξιότητες διαχείρισης της δυναμικής των ομάδων, προαγωγής της αμοιβαιότητας και εξάλειψης των διακρίσεων. Η κοινωνική οργάνωση των τάξεων παίζει καθοριστικό ρόλο στην εκπαίδευση των μαθητών και ως εκ τούτου από πολύ νωρίς οι εκπαιδευτικοί καλούνται να δομήσουν μια συμπεριληπτική κοινότητα μάθησης.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΕ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΜΕ ΣΥΝΔΡΟΜΟ TURNER. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ

Σταύρου Αικατερίνη
Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής

Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στην έννοια της συμπερίληψης και της κοινωνικής δικαιοσύνης στην εκπαίδευση, μελετώντας την περίπτωση κοριτσιών με σύνδρομο Turner. Μέσα από την παρουσίαση της πορείας τεσσάρων κοριτσιών, εξετάζεται η δυναμική των εκπαιδευτικών, κοινωνικών και πολιτιστικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν, καθώς και οι στρατηγικές που ενδυναμώνουν την ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία και την εκπαίδευση. Η μελέτη βασίστηκε σε ημιδομημένες συνεντεύξεις με τα ίδια τα κορίτσια, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς τους προκειμένου να κατανοηθούν οι προσωπικές τους εμπειρίες, οι ανάγκες τους και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Ο σκοπός της μελέτης είναι να αναδείξει τις στρατηγικές και τις πρακτικές που μπορούν να ενισχύσουν την ένταξη και την υποστήριξη των κοριτσιών με Σύνδρομο Turner, προάγοντας ταυτόχρονα τη συμμετοχή τους σε κοινότητες δημιουργίας και συνεργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην καλλιέργεια κουλτούρας συμμετοχής και συνεργασίας που διευκολύνει την ανάπτυξη νέων δυνατοτήτων για αυτά τα κορίτσια, καθώς και στην ανάγκη για συντονισμένες προσπάθειες μεταξύ εκπαιδευτικών φορέων, οικογενειών και κοινότητας.

Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Χατζηβασίλογλου Εμμέλεια
Εκπαιδευτικός ΠΕ01, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Κοινωνικής Πολιτικής Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία καθιστά αναγκαία την προώθηση της διαπολιτισμικότητας στην εκπαίδευση, ιδίως μέσω μαθημάτων όπως τα Θρησκευτικά, τα οποία μπορούν να λειτουργήσουν ως γέφυρες διαλόγου και κατανόησης. Στην παρούσα εισήγηση εξετάζεται ο ρόλος του μαθήματος των Θρησκευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ως μέσου προώθησης της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και κοινωνικής συνοχής.

Η έρευνα βασίζεται σε συνεντεύξεις με δύο διευθυντικά στελέχη σχολικών μονάδων της Αττικής, τα οποία καταθέτουν κοινές απόψεις για τη σημασία της διαπολιτισμικότητας στο μάθημα των Θρησκευτικών. Οι διευθυντές συμφωνούν ως προς την ανάγκη εφαρμογής διαπολιτισμικών προσεγγίσεων, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στη σχολική καθημερινότητα. Παρουσιάζονται καλές πρακτικές και προτάσεις για την ενίσχυση αυτής της προσέγγισης.

Τέλος, προτείνονται στρατηγικές για την ενίσχυση του ρόλου του μαθήματος στην προώθηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, συμβάλλοντας στην κοινωνική δικαιοσύνη και την ειρηνική συνύπαρξη των μαθητών.

Η ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ντέντες Ηλίας
Εκπαιδευτικός ΠΕ80

Η εισήγηση εξετάζει τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων Διοίκησης (MIS) στην εκπαίδευση και την επίδρασή τους στη διαχείριση των δεδομένων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Τα MIS υποστηρίζουν τη λήψη αποφάσεων και τη βελτίωση της αποδοτικότητας, μέσω της συλλογής, αποθήκευσης, ανάλυσης και αναφοράς δεδομένων. Παράλληλα, εξετάζεται το παράδειγμα της πλατφόρμας Myschool στην Ελλάδα, η οποία ενσωματώνει και εξορθολογίζει τη διαχείριση των δεδομένων στα δημόσια σχολεία, ενισχύοντας τη διαφάνεια και την αποδοτικότητα. Η εφαρμογή αυτών των συστημάτων έχει θετική επίδραση στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ αναδεικνύονται προκλήσεις όπως η ανάγκη για εκπαίδευση του προσωπικού και η αντίσταση στην αλλαγή. Η εισήγηση τονίζει την ανάγκη συνεχούς αξιολόγησης των συστημάτων MIS για να υποστηρίξουν αποτελεσματικά την εκπαίδευση και να βελτιώσουν τη διοικητική και μαθησιακή διαδικασία.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗΣ ΣΕ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ – ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΥΓΧΡΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Φραγκιουδάκη Χρυσή
ΠΕ 87.02, Υπ. διδάκτωρ Τμήματος Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Πατελάρου Αθηνά
Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Πρόεδρος Τμήματος Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Η καλλιέργεια ευνοϊκού κλίματος για την ανάπτυξη νέων γνώσεων, πρακτικών και δεξιοτήτων στην κλινική πράξη φαίνεται να αποτελεί θεμελιώδη ευθύνη της ακαδημαϊκής κοινότητας και όσων εμπλέκονται στη διαδικασία εκπαίδευσης των φοιτητών Νοσηλευτικής. Η αναζήτηση και υιοθέτηση στην κλινική πράξη των βέλτιστων πρακτικών σε συνδυασμό με τις γνώσεις των ειδικών αλλά και τις αξίες και τις προτιμήσεις των ασθενών περιγράφεται στη βιβλιογραφία με τον όρο «Τεκμηριωμένη Πρακτική (ΤΠ)» ή «Πρακτική Βασισμένη σε Ενδείξεις (ΠΒΕ)». Η ΠΒΕ αποτελεί μια σχετικά σύγχρονη μέθοδο διδασκαλίας που εφαρμόζεται στη νοσηλευτική επιστήμη.

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της στάσης φοιτητών Νοσηλευτικής έναντι στην ΠΒΕ. Για την επίτευξη του σκοπού σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε συγχρονική μελέτη σε τρία πανεπιστήμια (Ελλάδα, Αλβανία και Κύπρο) με δείγμα προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές Νοσηλευτικής κάθε ιδρύματος. Διεξήχθη δειγματοληψία ευκολίας με τη χρήση της Κλίμακας Στάσης ως προς την ΠΒΕ του ερευνητικού εργαλείου EBP-COQ-GR. Η συλλογή των δεδομένων διήρκησε από τον Οκτώβριο του 2021 έως τον Ιανουάριο του 2022.

Συνολικά 899 φοιτητές Νοσηλευτικής συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα (46,9% από Ελλάδα, 13,8% από Κύπρο και 39,3% από Αλβανία). Το 88% από αυτούς ήταν προπτυχιακοί

φοιτητές ενώ το 12% από αυτούς παρακολουθούσαν κάποιο πρόγραμμα μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών. Δεν βρέθηκε διαφορά στη Κλίμακα Στάσης ως προς την ΠΒΕ ως προς τη χώρα φοίτησης ($p = 0,271$). Οι φοιτητές μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών παρουσίασαν θετικότερη στάση ως προς τη ΠΒΕ ($M = 50,00$, $SD = 5,11$) σε σύγκριση με τους φοιτητές προπτυχιακού επιπέδου ($M = 48,41$, $SD = 5,80$) με τη διαφορά αυτή να είναι στατιστικά σημαντική ($p = 0,003$).

Συμπερασματικά, βάση των ευρημάτων της παρούσας μελέτης υπογραμμίζεται η θετική συσχέτιση του επιπέδου σπουδών με τη στάση των φοιτητών Νοσηλευτικής ως προς την ΠΒΕ. Παράλληλα, γίνεται σαφής και ξεκάθαρος ο κρίσιμος ρόλος ακαδημαϊκών και εκπαιδευτών στην καλλιέργεια θετικής στάσης έναντι στην ΠΒΕ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ: ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΑ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΕ ΤΟΚΙΟ, ΑΒΑΝΑ ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Παρέ-Αναστασιάδου Χλόη
Εικαστικός-ερευνήτρια
Κυριακού Κατερίνα
Ιστορικός τέχνης, εκπαιδευτικός-εμψυχώτρια

Η εικαστικός Χλόη Παρέ-Αναστασιάδου και η εμψυχώτρια-εκπαιδευτικός Κατερίνα Κυριακού παρουσιάζουν στην πόλη του Ηρακλείου μια αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση, αξιοποιώντας την εμπειρία της εικαστικού ως εμψυχώτριας σε περιπατητικά αισθητηριακά εργαστήρια στο Τόκιο και στην Αβάνα.

Η παρουσίαση έχει αφετηρία τα συμμετοχικά έργα: (α) «1000 A4 washi cosmos squares» (Τόκιο, 2023) στο πλαίσιο δράσης των Ινστιτούτων Γκαίτε της Ανατολικής Ασίας και (β) «geometria polisentimental» (Αβάνα, 2024) σε συνεργασία με τον Κουβανικό Σύνδεσμο Ατόμων με Νοητικές Αναπηρίες. Απώτερος στόχος των δράσεων αυτών ήταν να αποτυπωθούν οι προσωπικές οπτικοποιήσεις της πόλης και να αναδειχθεί ο ρόλος της Τέχνης στην κοινότητα, αφενός με μια χάρτινη συλλογική κατασκευή (Τόκιο), αφετέρου με τη δημιουργία αισθητηριακών χαρτών (Αβάνα).

Στο Ηράκλειο, η παρουσίαση απευθύνεται σε οποιονδήποτε ενδιαφέρεται να επαναπροσδιορίσει τη σχέση του με το χώρο. Μέσα από αισθητηριακές καταγραφές και δυναμική διερεύνηση του αστικού περιβάλλοντος, αναδεικνύεται η σημασία της υποκειμενικότητας, της μνήμης και της συλλογικής συμμετοχής στις παιδαγωγικές πρακτικές. Η πρόταση αυτή λειτουργεί ως παράδειγμα για δράσεις ανεξαρτήτως κοινωνικοπολιτιστικών, διαγενεακών ή γλωσσικών διαφορών.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ ΠΙΕΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

Ζώης Ευστάθιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.01- Διευθυντής Σχολικής Μονάδας

Θα δημιουργηθεί βίντεο στο οποίο θα παρουσιάζονται πειράματα πίεσης, με απλά υλικά που συναντούμε καθημερινά, τα οποία κατά τη διάρκεια της παρουσίασης θα εξηγούνται με βάση τους νόμους της φυσικής (ορισμό πίεσης, υδροστατική πίεση, ατμοσφαιρική πίεση, αρχή του Pascal, άνωση-πλεύση). Το βίντεο απευθύνεται σε μαθητές της Β' γυμνασίου για το μάθημα της φυσικής αλλά απευθύνεται γενικότερα σε όλους μας είτε σε μια προσπάθεια για την δημιουργία ενεργών πολιτών είτε στην προσπάθεια για κοινωνική ένταξη στην εκπαίδευση καθώς το πείραμα εμπεριέχει την ευκολία στην παρακολούθηση του και διεγείρει τη σκέψη στην προσπάθεια εξήγησης του.

ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ζαγοριανάκος Αντώνης
Εκπαιδευτικός ΠΕ03

Τα μαθηματικά στην προσχολική ηλικία είναι θεμελιώδη για την ανάπτυξη της λογικής σκέψης, της επίλυσης προβλημάτων και της κατανόησης του κόσμου. Στην προσχολική εκπαίδευση, τα μαθηματικά δεν διδάσκονται με τον τυπικό σχολικό τρόπο, αλλά μέσα από το παιχνίδι, την εξερεύνηση και τη βιωματική μάθηση. Η ανακοίνωση αυτή απευθύνεται σε δασκάλους και φοιτητές παιδαγωγικών σχολών και ως σκοπό της έχει την προσφορά δυνατοτήτων κατανόησης των μαθηματικών εννοιών σε μικρότερες ηλικίες. Μέσα από μελέτες περίπτωσης, έρευνα πεδίου, δίνονται παραδείγματα της αξιοποίησης των υλικών αλλά και των πιο κοινών προβλημάτων με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι συχνά όσοι διδάσκουν Μαθηματικά σε μαθητές προσχολικής ηλικίας. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην προσέγγιση της τάξης ως καθοδηγούμενου αυτοσχεδιασμού, στις τεχνικές που διευκολύνουν την διδασκαλία και στα οφέλη αυτής της πρακτικής. Συνοπτικά, στην προσέγγιση αυτή ο δάσκαλος θέτει μια δοκιμασία σε ένα κατάλληλο επίπεδο για τους μαθητές, και αν είναι απαραίτητο τους ωθεί στις συνειδητοποιήσεις που απαιτούνται ώστε να δημιουργήσουν γνώση οι ίδιοι. «Μαθαίνετε όταν μιλάτε και όχι όταν ακούτε». Πρόκειται για το νόημα της έκφρασης του Gattegno, "η υπαγωγή της διδασκαλίας στη μάθηση" ("the subordination of teaching to learning"). Συνδυασμός και με την θεωρία της σκαλωσιάς (scaffolding) του Brunner, βασισμένη στις ιδέες του Lev Vygotsky, όπου η/ο δασκάλα/-ος παρέχει αναγκαίες σκαλωσιές/βοήθειες (π.χ. μέτρηση με χρήση των δακτύλων), οι οποίες θα εσωτερικευτούν από τα παιδιά ως δικές τους επιλογές, που θα τα οδηγήσουν σε ξεκάθαρες νέες κατανοήσεις. Και οι οποίες θα εξελιχθούν αργότερα σε πιο αφηρημένες εποπτείες. Ο Vygotsky πρότεινε ότι η μάθηση συμβαίνει μεταξύ αυτού που το παιδί μπορεί να κάνει μόνο του και αυτού που μπορεί να κάνει με βοήθεια. Η συλλογιστική της ανακοίνωσης βασίζεται σε παραδείγματα, με στόχο την εποικοδομητική αξιοποίησή τους μέσα στην τάξη και την υποστήριξη των δασκάλων για την μαθησιακή πορεία των μαθητών.

Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ζαγοριανάκος Αντώνης
Εκπαιδευτικός ΠΕ03

Η διδασκαλία των μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο βασίζεται σε ένα πολυδιάστατο θεωρητικό υπόβαθρο, που συνδυάζει αναπτυξιακές, κοινωνικές και εποικοδομιστικές προσεγγίσεις. Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να δημιουργήσουν ένα μαθησιακό περιβάλλον που ενισχύει τη διερευνητική μάθηση, την ενεργή συμμετοχή των μαθητών, τη χρήση πολυαισθητηριακών εργαλείων και την ανάπτυξη κριτικής και μαθηματικής σκέψης. Η ανακοίνωση στοχεύει στη διερεύνηση της διαδικασίας απόκτησης της κατανόησης του καρτεσιανού επιπέδου από παιδιά της Α΄ τάξης Δημοτικού. Χρησιμοποιείται ένας διπλός θεωρητικός φακός, της Χουσσερλιανής φαινομενολογίας και της πολιτισμικής-ιστορικής προσέγγισης του Vygotsky, προκειμένου να αναδειχθεί η κρίσιμη αλληλεπίδραση της πολιτισμικής πρακτικής και της απόβλεψης του μαθητή κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Ένας διπλός ανιχνευτής βλέμματος χρησιμοποιείται για να παρακολουθεί στιγμές κοινής προσοχής (joint attention) που συνέβησαν κατά τη διάρκεια της κοινής μαθησιακής δραστηριότητας μεταξύ ενός παιδιού και ενός ενήλικα. Επιπλέον, εκτίθεται η λεπτή αλληλεπίδραση των ενσώματων

και των αναστοχαστικών αντιλήψεων στην σκόπιμη σύνθεση (intentional synthesis) του παιδιού, η οποία περιλαμβάνει αυτό που σκοπεύει ο ενήλικας. Ως εκ τούτου, η εισήγηση προχωράει περαιτέρω την «ποιητική στιγμή» του Radford στον συγκερασμό αντιτιθέμενων θεωρητικών προσεγγίσεων για τη μελέτη της εμφάνισης της μαθηματικής αντίληψης. Είναι η αποβλεπτική σύνθεση στη συνείδηση του μαθητή που διαμορφώνει πρωτίστως τη δραστηριότητα ως κοινή, ξεκινώντας έτσι τη διαδικασία εσωτερίκευσης και καθιστώντας δυνατή την αντικειμενοποίηση και την επανενεργοποίηση της πολιτισμικής μαθηματικής αίσθησης του καρτεσιανού επιπέδου. «Η κουλτούρα [η ίδια] είναι εξωτερική πηγή, πρόκληση, ελκυστική δύναμη, αλλά εξαντλείται όταν οι εσωτερικές πηγές στερεύουν». Η «ποιητική στιγμή» της κοινής κατανόησης επιτυγχάνεται όχι απλώς «ακολουθώντας» τον ήδη καλλιεργημένο ενήλικα, αλλά με την αποδοχή και την ανάληψη της «πρόσκλησης» του πολιτισμού από τους ίδιους τους μαθητευόμενους. Έτσι, η ανάλυση από την Χουσσερλιανή φαινομενολογική προσέγγιση και την πολιτισμική ιστορική προσέγγιση του Vygotsky καταδεικνύει τη διαλεκτική σύνθεση της προσωπικής απόβλεψης και της πολιτισμικής πρακτικής και τονίζει την αλληλεπίδρασή τους ως κύριας πηγής μάθησης.

ΆΥΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ: ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΆΥΛΩΝ ΑΞΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Καλογεροπούλου Νίκη
Υπ.Διδακτ.Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η πολιτιστική κληρονομιά ενός τόπου δεν περιορίζεται αποκλειστικά στα υλικά μνημεία που διασώζονται από την αρχαιότητα, αλλά περιλαμβάνει και τις άυλες αξίες που συνδέονται με κοινωνικές πρακτικές, ήθη και έθιμα, θρησκευτικές τελετές, παραδοσιακές τέχνες και πολιτισμικές εκδηλώσεις. Οι άυλες αξίες ενσωματώνουν την ταυτότητα ενός λαού και αποτελούν τον πυρήνα του πολιτισμού του. Παρά την αναγνώριση της σημασίας τους, συχνά οι άυλες πτυχές της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν έχουν τύχει της ανάλογης προβολής, παραμένοντας στο περιθώριο σε σύγκριση με τα υλικά μνημεία.

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στην Αρχαία Μεσσήνη, έναν σημαντικό αρχαιολογικό χώρο, του οποίου η αξία υπερβαίνει τα όρια της περιφερειακής ενότητας της Μεσσηνίας και της Πελοποννήσου γενικότερα. Σκοπός είναι η διερεύνηση των άυλων αξιών που σχετίζονται με την περιοχή, οι οποίες δεν έχουν αναδειχθεί επαρκώς στην πολιτιστική και τουριστική προβολή του τόπου. Επιπλέον, η εισήγηση εξετάζει την εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων που μπορούν να αξιοποιηθούν για την ανάδειξη αυτών των αξιών, με στόχο να προσφέρουν μια βιωματική και εκπαιδευτική εμπειρία στους επισκέπτες.

ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Μαλαπάνη Αθηνά
Φιλόλογος

Τα Δίκτυα Εκπαιδευτικών και οι Κοινότητες Μάθησης αποτελούν μορφές συλλογικής δράσης και επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, συμβάλλοντας στη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Πρόκειται για οργανωμένες ομάδες εκπαιδευτικών που συνεργάζονται για την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και καλών πρακτικών. Στοχεύουν στην επαγγελματική ανάπτυξη μέσω σεμιναρίων, εργαστηρίων και συνεργασιών, στην καινοτομία στην εκπαίδευση,

ενσωματώνοντας νέες μεθόδους και τεχνολογίες και στη στήριξη των εκπαιδευτικών σε διάφορες προκλήσεις, όπως η διαπολιτισμική εκπαίδευση ή η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στη διδασκαλία.

Στόχος αυτής της εισήγησης είναι να διερευνηθούν τα βασικά χαρακτηριστικά των κοινοτήτων μάθησης των εκπαιδευτικών, τους διαφορετικούς τρόπους που οργανώνονται και λειτουργούν, αλλά και τα ποικίλα οφέλη που μπορούν να προσφέρουν τόσο στους εκπαιδευτικούς όσο και στη λειτουργία της σχολικής μονάδας.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Τσιναρίδης Βασίλειος
Υποψήφιος Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας

Η τεχνητή νοημοσύνη αποτελεί ένα καινοτόμο εργαλείο στη σύγχρονη εκπαίδευση, προσφέροντας εξατομικευμένη υποστήριξη σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η παρούσα εισήγηση στοχεύει να διερευνήσει, μέσω της μεθόδου της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, τη δυναμική ενσωμάτωσης της τεχνητής νοημοσύνης στη μαθησιακή διαδικασία, εστιάζοντας στη βελτίωση της προσβασιμότητας, της εξατομίκευσης και της ενίσχυσης της συμμετοχής των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η τεχνητή νοημοσύνη αξιοποιείται μέσα από διαδραστικές πλατφόρμες, προγράμματα αναγνώρισης ομιλίας, λογισμικά προσαρμοσμένης μάθησης και ρομποτική υποστήριξη, επιτρέποντας την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την υπέρβαση εμποδίων που δυσχεραίνουν τη συμβατική εκπαιδευτική διαδικασία. Παράλληλα, η χρήση της προωθεί την αυτονομία των μαθητών, ενισχύει την ενσυναίσθηση των εκπαιδευτικών και συμβάλλει στη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού σχολικού περιβάλλοντος. Ωστόσο, η ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης εγείρει προκλήσεις, όπως η ηθική χρήση των δεδομένων, η ανάγκη κατάλληλης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και η διασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης. Η παρούσα εισήγηση αναδεικνύει καλές πρακτικές, που ενισχύουν τη διαμόρφωση ενός πιο συμμετοχικού και συνεργατικού εκπαιδευτικού συστήματος, με σκοπό την ανταπόκριση των μαθητών.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΙΑΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ: ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Καζιάνη Αμαλία
Εκπαιδευτικός ΠΕ06, ψυχολόγος, υποψήφια διδάκτορας τμ. Ψηφιακών Μέσων και Επικοινωνίας Ι.Π.
Ηλιάδης Γεώργιος Π.
Αναπληρωτής Καθηγητής τμήματος Ψηφιακών Μέσων και Επικοινωνίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Στην παρούσα εισήγηση αποτυπώνεται η εμπειρία της δημιουργίας μίας ψηφιακής κοινότητας μάθησης από τους/τις ενήλικους/ες εκπαιδευόμενους/ες Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας στο πλαίσιο διδασκαλίας του Αγγλικού Γραμματισμού. Ο όρος ‘ψηφιακή κοινότητα μάθησης’ περιλαμβάνει, σε ό,τι αφορά τη μαθησιακή διεργασία, όχι μόνο τη δυναμική της ομάδας των εκπαιδευομένων, αλλά και το τελικό προϊόν της δημιουργικής συνεργασίας τους και εκτείνεται σε τρία επίπεδα: της υπο-ομάδας εργασίας (micro), της ομάδας – τάξης (meso) και της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας

(macro). Η διδακτική πρόταση στο πλαίσιο της οποίας αναπτύχθηκε η ψηφιακή κοινότητα μάθησης περιλαμβάνει τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων εξ ολοκλήρου από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες, μέσω ομαδοσυνεργατικών σχεδίων δράσης, την παρουσίασή τους εντός της σχολικής τάξης και εν συνεχεία την ανάρτησή τους στο ιστολόγιο του μαθήματος. Σε ό,τι αφορά τη φιλοσοφία σχεδιασμού της πρότασης, αυτή υιοθετεί στοιχεία από μερικές από τις πιο επιδραστικές θεωρίες της παιδαγωγικής και της ψυχολογίας, αφού αυτές μελετήθηκαν μέσα από το πρίσμα του ιδιαίτερου προφίλ και των μαθησιακών αναγκών των ενήλικων εκπαιδευόμενων σε συνδυασμό με τη φιλοσοφία και τους στόχους του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας. Ο κονστρουκτιβισμός, η συστημική προσέγγιση, η προσωποκεντρική θεωρία του Carl Rogers, η θεωρία ενδυνάμωσης του Paulo Freire και οι αρχές των ομάδων αυτοβοήθειας είναι μερικές από τις θεωρίες στις οποίες βασίζεται το σκεπτικό της διδακτικής πρότασης. Κεντρικούς άξονες της μεθοδολογίας αποτελούν οι βιωματικές ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες και η διερευνητική αυτοκατευθυνόμενη μάθηση. Η ανάδειξη της πορείας της δημιουργικής σκέψης των εκπαιδευομένων κατά τη συν-κατασκευή της γνώσης μέσα στο πλαίσιο των κοινοτήτων μάθησης βρίσκεται στο επίκεντρο του ερευνητικού μας ενδιαφέροντος. Η ανάλυση των μοτίβων αλληλοδιδακτικής που διαφαίνονται στα διάφορα tasks, αντιπαραβαλλόμενη με την εξέλιξή τους στα τρία προαναφερθέντα επίπεδα της κοινότητας, αναδεικνύει επί μέρους δυναμικές οι οποίες δύνανται να τροφοδοτήσουν το πλαίσιο σκέψης μας σχετικά με την εκπαίδευση ενηλίκων.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΩΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αγγέλη Ευαγγελία
Μουσικός - Εκπαιδευτικός ΠΕ60
Βακάλη Άννα
Ε.Δι.Π Δημιουργικής Γραφής ΠΔΜ

Η δημιουργική γραφή αποτελεί ένα δυναμικό εργαλείο στην εκπαιδευτική διαδικασία, προσφέροντας στους μαθητές και τις μαθήτριες τη δυνατότητα να αναπτύξουν κριτική σκέψη, ενσυναίσθηση και δημοκρατική συνείδηση. Μέσα από τη διαμόρφωση αφηγηματικών και επιχειρηματολογικών κειμένων, οι μαθητές εξασκούνται στη σύνθετη σκέψη, στην ανάλυση κοινωνικών ζητημάτων και στη διατύπωση τεκμηριωμένων απόψεων.

Η παρούσα διδακτική πρόταση εστιάζει σε πρακτικές εφαρμογές της δημιουργικής γραφής που προάγουν τη συζήτηση, τη συνεργασία και τη δημοκρατική συμμετοχή. Μέσω διαλόγων, εναλλακτικών αφηγήσεων, προσωπικών μαρτυριών και ασκήσεων δημιουργικής σκέψης, οι μαθητές ενθαρρύνονται να ερμηνεύουν την πραγματικότητα, να αμφισβητούν στερεότυπα και να εκφράζουν τις απόψεις τους με υπευθυνότητα και σεβασμό.

Η εισήγηση αυτή προτείνει ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο όπου η δημιουργική γραφή λειτουργεί όχι μόνο ως γλωσσική δεξιότητα, αλλά και ως μέσο ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας, προωθώντας αξίες όπως η ελευθερία έκφρασης, η ισότητα και ο σεβασμός στη διαφορετικότητα. Μέσα από συγκεκριμένες διδακτικές πρακτικές, παρουσιάζεται ένας τρόπος με τον οποίο η γραφή μπορεί να γίνει μοχλός διαμόρφωσης κριτικά σκεπτόμενων και υπεύθυνων πολιτών σε ένα δημοκρατικό εκπαιδευτικό περιβάλλον.

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ

Πασσαλίδου Ελεωνόρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ06

Τις τελευταίες δεκαετίες έχει αναπτυχθεί έντονο ενδιαφέρον από τα Ηνωμένα Έθνη για τις πολιτικές επένδυσης στην Προσχολική Εκπαίδευση και Φροντίδα (ΠΕΦ). Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αναμορφωτική στρατηγική της κοινωνικής επένδυσης που αφορά στην καλλιέργεια δεξιοτήτων και συμπεριφορών των νέων και κυρίως των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Η πρώιμη εκπαίδευση αναδυκνείεται ιδιαίτερα σημαντική, αφενός διότι αποτελεί ένα δυναμικό αναπτυξιακό στάδιο καλλιέργειας στάσεων και συμπεριφορών που διαμορφώνει τους αυριανούς πολίτες αφετέρου διότι η δημιουργία και λειτουργία δομών ΠΕΦ διευκολύνει την

συμφιλίωση της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή.

Ένας από τους βασικούς στόχους για βιώσιμη ανάπτυξη όπως έχει τεθεί στην ατζέντα 2030 από τα Ηνωμένα Έθνη είναι η ενίσχυση της ισότητας μεταξύ των φύλων και της ενδυνάμωσης της θέσης της γυναίκας σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.

Επιπρόσθετα, μια άλλη παράμετρος που συνδέει την επένδυση στην ΠΕΦ με την παροχή ίσων ευκαιριών και καταπολέμησης των ανισοτήτων είναι η καθολική πρόσβαση των πολιτών στις δομές ΠΕΦ. Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως παιδιά που προέρχονται από μονογονεικές οικογένειες, οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, μετανάστες ή παιδιά με κάποιας μορφής υστέρησης να μην αποκλείονται. Με αυτόν τον τρόπο θα σταματήσει η ενδογενεακή μετάδοση των ανισοτήτων και θα διαμορφωθεί η βάση για κοινωνική ένταξη.

Τέλος, στην παρούσα εισήγηση θα επιχειρήσουμε να διερευνύσουμε τις πολιτικές επένδυσης στην ΠΕΦ που εφαρμόζονται στην Ελλάδα και ακολούθως κατά πόσο οι πολιτικές αυτές προωθούν την συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, ενισχύουν την ισότητα των φύλων και ευνοούν την κοινωνική ένταξη.

ΖΩΝΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗ ΓΑΝΤΟΚΟΥΚΛΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Κωνσταντίνου Μαριάννα
Αναπληρώτρια Εκπαιδευτικός ΠΕ06

Ο ρόλος της γαντόκουκλας στην προσχολική ηλικία είναι κομβικής σημασίας για την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών, πόσο μάλλον όταν πρόκειται για την εκμάθηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας. Έχει αποδειχθεί, άλλωστε, ότι συμβάλλει στην παραγωγή αυθόρμητου και φυσικού λόγου από τους/τις μαθητές/-τριες νεαρότερης ηλικίας. Στην εκπαιδευτική διαδικασία, και συγκεκριμένα στο πλαίσιο της Εισαγωγής της Αγγλικής γλώσσας στο νηπιαγωγείο, λειτουργεί ως μοχλός κινητοποίησης, αφού μέσα από τις εμπειρίες ή της απορίες της προσφέρεται η αφορμή για την ενασχόληση με μια συγκεκριμένη θεματική. Με τον τρόπο αυτό, συνδέουμε τις νέες γνώσεις με τις προϋπάρχουσες εμπειρίες των παιδιών και οδηγούμαστε στον επιθυμητό στόχο που είναι η ενεργητική συμμετοχή τους. Ωστόσο, ως διαμεσολαβητής, η παρουσία της γαντόκουκλας-μασκότ της εκάστοτε τάξης οφείλει να έχει μια συνέχεια μια συνέπεια στη ζωή των παιδιών. Πόσο εφικτό είναι, όμως, να διατηρήσουμε αμείωτο το ενδιαφέρον των σημερινών παιδιών με παραδοσιακές μεθόδους, όταν η τεχνολογία κατακλύζει την καθημερινότητά τους; Προκειμένου, λοιπόν, να ελκύσουμε την προσοχή τους και να ενθαρρύνουμε την αλληλεπίδρασή τους με τη γαντόκουκλα-

μασκότ, αξιοποιούμε σύγχρονες εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης ώστε να τη «ζωντανέψουμε». Με τη χρήση μέσων, όπως το ChatGPT, το SUNO A.I., το Vidnoz και το Canva, δίνουμε φωνή και κίνηση στη γαντόκουκλα-μασκότ εύκολα και γρήγορα. Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι μας δίνεται η δυνατότητα να την προσαρμόζουμε στις ανάγκες του κάθε τμήματος, παρέχοντας μια προσωποποιημένη διδασκαλία. Στην παρουσίαση θα δοθούν παραδείγματα παραγωγής υλικού που έχουν χρησιμοποιηθεί στην τάξη.

ΟΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προδρόμου Δημήτρης
Εκπαιδευτικός - Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού, BA., MSc., MA.

Η 4η Βιομηχανική Επανάσταση φέρνει διαρκώς νέες απαιτήσεις στην αγορά εργασίας, προάγοντας τις ψηφιακές γνώσεις και καθιστώντας απαραίτητες τις κοινωνικές δεξιότητες του ατόμου ως εργαζομένου. Στην Ελλάδα ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός, αν και ακόμα δεν έχει βρει τη θέση που του αρμόζει στη σχολική και μη ζωή, επιδιώκει να αναπτύξει τις απαραίτητες δεξιότητες στους νέους ώστε να διευκολυνθεί η ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Παρατηρείται, βέβαια, πως δίνεται έμφαση στις επιστημονικές γνώσεις (hard skills) των αποφοίτων της Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ενώ περιορίζεται η καλλιέργεια ήπιων δεξιοτήτων (soft skills), όπως η συναισθηματική νοημοσύνη, οι δεξιότητες λόγου και έκφρασης κ.ά. Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός αποτελεί έναν κρίσιμο παράγοντα για την ορθή προετοιμασία των νέων ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις νέες προκλήσεις. Στην παρούσα εισήγηση εξετάζεται ο ρόλος των συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού ως υποστηρικτές των νέων για να εντοπίσουν οι δεύτεροι τη θέση τους στη μελλοντική αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα, αναπτύσσονται πρακτικές στρατηγικής για την υποστήριξη των νέων στην αναγνώριση, την ανάπτυξη και την εφαρμογή αυτών των δεξιοτήτων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΡΟΜΑ

Κωνσταντίνου Μαριάννα
Αναπληρώτρια Εκπαιδευτικός ΠΕ06

Η διδακτική παρέμβαση σχεδιάστηκε βασιζόμενη στη βιωματική μάθηση, αξιοποιώντας τις αρχές των πολυγραμματισμών δίνοντας παράλληλα έμφαση στην συμπερίληψη των παιδιών Ρομά. Μέσα από επτά διαφορετικές δραστηριότητες, οι οποίες συνδυάζουν τον προφορικό και τον γραπτό λόγο, καθώς και τον ψηφιακό γραμματισμό, διασφαλίζεται η ολόπλευρη προσέγγιση της γνώσης και η ενεργητική συμμετοχή όλων των μαθητών/-τριών. Έτσι, η μάθηση επιτυγχάνεται μέσα από κείμενα, εικόνες, ήχους, ψηφιακά εργαλεία, σωματική κίνηση και συνεργατικές δραστηριότητες. Παράλληλα, η χρήση διάφορων τεχνολογικών μέσων ενδυναμώνει τον ψηφιακό γραμματισμό και, ταυτόχρονα, συμβάλλει στην αλληλεπίδραση με τη γνώση με σύγχρονους τρόπους, γεγονός που εντάσσεται στις δεξιότητες του 21ου αιώνα. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η εισαγωγή της Ρομανί ως εργαλείο μάθησης, καθώς ενδυναμώνει την συνείδηση των παιδιών Ρομά και τα βοηθά να αντιληφθούν ότι η μητρική τους γλώσσα δεν αποτελεί μειονέκτημα. Με τον τρόπο αυτό, αναπτύσσεται η διαπολιτισμική κατανόηση και ο αλληλοσεβασμός στην πολιτισμική ταυτότητα,

οδηγώντας σε ένα περιβάλλον συμπερίληψης και αποδοχής. Τέλος, η διδακτική παρέμβαση στοχεύει στη συμπεριληπτική εκπαίδευση, προσφέροντας στους/στις μαθητές/-τριες πλήθος δυνατοτήτων με στόχο τις γλωσσικές, γνωστικές, κοινωνικές και τεχνολογικές δεξιότητες.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΛΗΓΕΙ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ, ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αντωνίου Ειρήνη
Υποδιευθύντρια ΣΔΕ Χανίων, ΠΕ.04.01, ΠΕ78

Οι ζημιές και οι απώλειες από τις φυσικές καταστροφές καταγράφονται αυξημένες σε αριθμό σε παγκόσμιο επίπεδο, συνοδευόμενες από σημαντικά κοινωνικοοικονομικά και πολιτιστικά προβλήματα. Η εκπαίδευση ενηλίκων αποτελεί έναν βασικό παράγοντα για την ευαισθητοποίηση της κοινότητας απέναντι στις φυσικές καταστροφές, μέσω κατάλληλων θεματικών ή προγραμμάτων, καθώς οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι στη συνέχεια θα λειτουργήσουν ως πρότυπα προς μίμηση για τη νέα γενιά. Η πρόταση της συγκεκριμένης εισήγησης, με την αξιοποίηση της τέχνης ως εναλλακτικής προσέγγισης για μια πιο στοχαστική μάθηση, μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση της ενσυναίσθησης και της θετικής ανταπόκρισης πολιτών σε περιόδους καταστροφών, όπως είναι ο εθελοντισμός, διαδραματίζοντας σημαντικό ρόλο στην καλλιέργεια μιας κουλτούρας αλληλοϋποστήριξης. Η πρόταση στηρίζεται στα ευρήματα ενός τμήματος έρευνας που συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα. Αναλυτικότερα, το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 31 εκπαιδευόμενοι Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας κατά τη σχολική χρονιά 2023-2024. Στα σημαντικότερα ερευνητικά πορίσματα εντάσσονται: Η επαφή με την τέχνη αποτέλεσε τεκμήριο για τη συνειδητοποίηση των συνεπειών των φυσικών καταστροφών και φάνηκε να βοηθάει τους εκπαιδευόμενους στο να αντιληφθούν το άγχος, την απόγνωση, το φόβο, το θυμό, και άλλα συναισθήματα που νιώθουν οι πληγέντες, ενώ παράλληλα αναδείχθηκε η σημασία της ετοιμότητας και της ενεργούς πολιτειότητας.

ΜΙΑ ΥΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΡΕΙΣ: ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ "ΜΙΚΡΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ, ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΦΗΓΗΤΕΣ" ΩΣ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΩΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μαγίδου Αναστασία
Εκπαιδευτικός

Το παιχνίδι διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη των παιδιών, ιδιαίτερα κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής τους. Μέσω του παιχνιδιού, τα παιδιά αποκτούν την ευκαιρία να κατανοήσουν τον κόσμο γύρω τους, να επικοινωνήσουν και να διαμορφώσουν νέες εμπειρίες. Αναγνωρίζοντας τη σημασία του παιχνιδιού, καθώς και την ανάγκη σχεδιασμού και εφαρμογής εκπαιδευτικών παιχνιδιών που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της προσχολικής ηλικίας, δημιουργήθηκε, εφαρμόστηκε και αξιολογήθηκε το εκπαιδευτικό αφηγηματικό παιχνίδι «Μικροί ερευνητές, μεγάλοι αφηγητές». Στόχος της βασικής έρευνας ήταν η λεπτομερής περιγραφή, ανάλυση και τεκμηρίωση της επίδρασης του εκπαιδευτικού αφηγηματικού παιχνιδιού στην αφηγηματική ικανότητα των παιδιών, με έμφαση στην ελεύθερη παραγωγή αφήγησης. Παράλληλα, διερευνήθηκε

εάν τα παιδιά ενσωμάτωσαν στις αφηγήσεις τους λέξεις από το ειδικό λεξιλόγιο των ιστοριών αστυνομικού μυστηρίου. Επιπλέον, στο τέλος της διαδικασίας, ζητήθηκε από τα παιδιά, τους γονείς και τη νηπιαγωγό της τάξης να αξιολογήσουν τη χρησιμότητα του εκπαιδευτικού αφηγηματικού παιχνιδιού. Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν σημαντική βελτίωση της αφηγηματικής ικανότητας των παιδιών. Αρχικά, οι ελεύθερες αφηγήσεις τους περιείχαν ελάχιστες ή καθόλου αφηγηματικές ενότητες αστυνομικού μυστηρίου, ενώ κατά την ολοκλήρωση του προγράμματος έφτασαν να περιλαμβάνουν έως και πέντε, τον μέγιστο αριθμό. Ανάλογη βελτίωση παρατηρήθηκε και στα ιχνογραφήματα των παιδιών, τα οποία συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού ως μέρος των δραστηριοτήτων. Ενώ στην αρχή υπήρχε περιορισμένη παρουσία αφηγηματικών ενοτήτων, μέχρι το τέλος του προγράμματος τα παιδιά κατάφεραν να ενσωματώσουν έως και τέσσερις αφηγηματικές ενότητες στα ιχνογραφήματά τους.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ: "ΜΕΓΑΣ ΕΙΣΑΙ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΣΤΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΣΟΥ!"

Ντεντάκης Γεώργιος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το παρόν εργαστήριο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και εντάσσεται στις αρχές της Κριτικής Παιδαγωγικής. Ανήκει στο γνωστικό αντικείμενο της ιστορίας και στο θεματικό πεδίο τη βυζαντινή ιστορία. Βασίζεται στη νέα λογική των Προγραμμάτων Σπουδών και έχει έντονο το στοιχείο της διαθεματικότητας. Ο τίτλος του διδακτικού σεναρίου είναι «Μέγας είσαι και θαυμαστά τα έργα σου!». Αποτελεί μια εναλλακτική και δημιουργική πρόταση για την ανάπτυξη κριτικής ιστορικής σκέψης και καλλιέργειας ιστορικής συνείδησης των εκπαιδευτικών, έτσι ώστε να τους/τις βοηθήσει να υλοποιήσουν με εναλλακτικό, δημιουργικό και διασκεδαστικό τρόπο τη διδασκαλία της ιστορίας. Αρχικά, υποβάλλονται σε μια προβληματική κατάσταση (problem posing model) που μπορεί να οδηγήσει σε κριτική συνείδηση και την ανάπτυξη της γνώσης. Καλούνται να αντιληφθούν ότι η εκάστοτε κυρίαρχη ιδεολογία ή κουλτούρα επιβάλλει τη δική της πολιτική και αψηφά ή καταπιέζει ολόκληρες ομάδες πληθυσμού. Σ' αυτή τη λογική η απόδοση του προσδιορισμού «μέγας» σε ορισμένες προσωπικότητες είναι υποκειμενικό και ενδεχομένως να εξυπηρετεί σκοπιμότητες της κυρίαρχης ιδεολογίας κάθε φορά. Τα τελευταία χρόνια σύμφωνα με τις σύγχρονες τάσεις η διδασκαλία της ιστορίας επιτάσσει την ανάγκη του συνδυασμού ανάμεσα στον επιστημολογικό και ιστοριογραφικό προβληματισμό με τη διδασκαλία στην πράξη (Τζόκας, 2002). Με αυτή την έννοια υπάρχει μία αλληλεπίδραση ανάμεσα στην ιστορική γνώση και την κοινωνική αναπαραγωγή της ή και κατασκευή της με τη διαμεσολάβηση της μαθησιακής πράξης. Πλέον, γίνεται προσπάθεια η σχολική ιστορία να απεγκλωβιστεί από τον δασκαλοκεντρικό και αφηγηματικό χαρακτήρα με την απομνημόνευση όρων χρονολογιών ή άλλων στοιχείων, αλλά να εμπλουτιστεί με σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις (Βακαλούδη, 2014). Όσον αφορά τις νέες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής, κοινωνικής και διερευνητικής διαδικασίας ανάπτυξης της γνώσης στην μελέτη των πηγών, σύνταξη ερωτημάτων και σχολείων πάνω στις πηγές. Στόχος είναι να ενισχυθεί η ενεργητική παρουσία των μαθητών/τριών στην μαθησιακή διαδικασία και οι μαθητές/μαθήτριες να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες.

ΆΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ (Ε.Δ.) ΣΤΗΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Βασιλομανωλάκης Κυριάκος
Συνταξιούχος εκπαιδευτικός -Συγγραφέας Εγχειριδίων Γνωστικής Ανάπτυξης

Τα Ε.Δ. -concept maps- έχουν ποικίλες μορφές και προσεγγίσεις με χρήσεις σε όλα τα επιστημονικά πεδία. Ένα Ε.Δ. παίρνει ποικίλες μορφές ανάλογα με το σκοπό που εξυπηρετεί. Κάποιο με μορφή διαγράμματος είναι κατάλληλο για το μάθημα της Βιολογίας κι άλλο με τη μορφή χρονολογίου βοηθάει να θυμόμαστε την Ιστορία. Επίσης, μπορεί να είναι η περίληψη ενός κεφαλαίου, ένας συνδυασμός γεωμετρικών σχημάτων, σχεδιάγραμμα έκθεσης, κριτική βιβλίου ή αναφορά λογομαχίας. Φυσικά, με γέφυρες και συνδέσεις που πρότεινε ο Αριστοτέλης ο οποίος ήταν ο εφευρέτης των Ε.Δ..

Σε εργαστήρια για μαθητές ηλικίας 10-14 ετών που παρουσίασα το 2024 στις Παιδικές Βιβλιοθήκες Χανίων και Σούδας του Δήμου Χανίων, στους μαθητές Ε Δημοτικού του Δημοτικού

Σχολείου Περιβολίων και σε μαθητές της Α Γυμνασίου Χανίων και στα Κέντρα Αγγλικής Γλώσσας ΠΟΛΥΓΝΩΣΗ σε Χανιά και Παλαιόχωρα διαπίστωσα ότι …

- δυσκολεύονται ή αδυνατούν να δημιουργήσουν ένα Ε.Δ.
- εμφανίζουν μειωμένη ανάπτυξη της οπτικό-χωρικής τους δεξιότητας.

Στο εργαστήρι παρουσιάζω προτάσεις από την 30ετή εμπειρία μου στη χρήση Ε.Δ. Στόχος του εργαστηρίου είναι η ενημέρωση των συμμετεχόντων σε ευρήματα της Γνωστικής Ψυχολογίας, και πως η χρήση Ε.Δ. ενισχύει την εύκολη μάθηση, βελτιώνει την μνήμη εργασίας, την οπτικό-χωρική αντίληψη και την μεταγνώση. Αρχικά γίνεται σύντομη παρουσίαση των λειτουργιών της μνήμης εργασίας που βελτιώνονται με τη χρήση των Ε.Δ. (δίδονται σημειώσεις). Παρουσιάζεται η δομή και η δημιουργία των Ε.Δ., οι χρήσεις τους σε μια σειρά μαθημάτων και η αξιολόγηση τους. Ακολουθεί η πρακτική άσκηση των συμμετεχόντων σε ομάδες με την δημιουργία και αξιολόγηση απλών και σύνθετων μορφών Ε.Δ. Στο τέλος οι συμμετέχοντες συζητούν τις προκλήσεις και τις προοπτικές από τη χρήση Ε.Δ. Το εργαστήρι απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς κάθε ειδικότητας και βαθμίδας.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ.ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Σκαρβελάκης Βασίλειος
Εκπαιδευτικός ΠΕ81 Υποψήφιος Διδάκτορας

Το εργαστήριο έχει ως στόχο την παρουσίαση μιας καινοτόμου μεθόδου εκμάθησης, η οποία επικεντρώνεται στη διδασκαλία της ενότητας “Δημιουργία τεχνικών σχεδίων”για μαθητές Γυμνασίου, όπως περιγράφεται στη δημοσίευση “Παραγωγή Προσαρμοσμένου Εκπαιδευτικού Υλικού Τεχνολογίας στα Etwinning projects:Μια Μελέτη Περίπτωσης για Μαθητές με Μαθησιακές δυσκολίες” και σαν μέρος της διαδικασίας των etwinning projects.

Μέσα από την εκμάθηση αυτής της μεθόδου, οι συμμετέχοντες θα αποκτήσουν πρακτική εξοικείωση με εργαλεία και στρατηγικές που προάγουν τη δημιουργικότητα, τη συνεργασία και την ανάπτυξη της διαθεματικής σκέψης.

Το περιεχόμενο του εργαστηρίου περιλαμβάνει δραστηριότητες που εστιάζουν στην ανάπτυξη προσαρμοσμένου εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο αξιοποιεί σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές. Ο απώτερος σκοπός είναι να ενισχυθεί η μαθησιακή εμπειρία, προσφέροντας στους μαθητές μια ολοκληρωμένη και βιωματική προσέγγιση στον σχεδιασμό και την επίλυση προβλημάτων, ενώ παράλληλα καλλιεργούνται δεξιότητες του 21ου αιώνα.

ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Χριστοδουλάκης Γεώργιος
Instructional designer

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) επηρεάζει δυναμικά την εκπαίδευση και αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για την ενίσχυση δεξιοτήτων όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα και η συνεργασία. Το εργαστήριο απευθύνεται κυρίως σε εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να παρουσιάσουν και να διδάξουν την ΤΝ στις τάξεις τους, με τρόπο κατανοητό για τους μαθητές και διαδραστικό. Το εργαστήριο αποτελεί μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική πρόταση, της οποίας τα επιμέρους στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ξεχωριστά. Η πρόταση αυτή είναι σχεδιασμένη για μαθητές

ηλικίας 8 έως 13 ετών και έχει υλοποιηθεί σε ελληνόφωνο τμήμα του Ευρωπαϊκού σχολείου του Λουξεμβούργου.

Μέσα από παιχνίδια, αφήγηση και βιωματικές δραστηριότητες, οι συμμετέχοντες θα αντλήσουν σαφείς ιδέες και θα γνωρίσουν σύγχρονες δραστηριότητες, ώστε να βοηθήσουν τους μαθητές τους να κατανοήσουν τις βασικές αρχές της ΤΝ, πώς αυτή λειτουργεί, θα μάθουν πώς να παρουσιάζουν παραδείγματα ΤΝ από την καθημερινή ζωή στους μαθητές τους, καθώς και θα εξοικειωθούν με τρόπους συζήτησης ηθικών ζητημάτων που σχετίζονται με την ΤΝ, μέσα από τη διαδικασία εκπαίδευσης σε πραγματικό χρόνο ενός μοντέλου ΤΝ. Τα ζητήματα αυτά άπτονται άμεσα της κοινωνικής διάστασης της ΤΝ, της υπεύθυνης χρήσης της και της προώθησης της ψηφιακής εγγραμματοσύνης.

Το εργαστήριο περιλαμβάνει πρακτικές οδηγίες και παραδείγματα δραστηριοτήτων, ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν εύκολα να υλοποιήσουν ή και να προσαρμόσουν το πρόγραμμα στο δικό τους διδακτικό πλαίσιο. Γίνεται σαφής αναφορά στην ταξινομία Bloom, όσον αφορά τόσο τις δραστηριότητες όσο και τους επιδιωκόμενους εκπαιδευτικούς στόχους. Επίσης, παρουσιάζεται ο ρόλος της συνεργασίας και της εμπλοκής των μαθητών στη διαδικασία της μάθησης, με έμφαση στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος.

Μέσα από τη συμμετοχή τους, οι συμμετέχοντες θα αποκομίσουν ιδέες και δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να κατανοήσουν βασικές έννοιες της ΤΝ, αλλά και να την ενσωματώσουν στη διδασκαλία τους, προετοιμάζοντας έτσι τους μαθητές τους για τις προκλήσεις και τις δυνατότητες του 21ου αιώνα.

ΦΡΕΑΡ: ΜΙΑ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Στυλιανού-Γεωργίου Αγνή
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας
Καμπέρη Μαρία
Χοροπαιδαγωγός

Το έργο ΦΡΕΑΡ πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο ερευνητικής δράσης στο Αρχαιολογικό Μουσείο στην επαρχία Πάφου στην Κύπρο και είχε ως στόχο να παρουσιάσει πώς μέσω μιας πολυτροπικής συνέργειας των τεχνών (χορός, μουσική) μπορεί να διαταραχθεί η δύναμη της στατικής φύσης που είναι ενσωματωμένη στα πέτρινα αγάλματα και αγγεία του αρχείου ενός μουσείου. Πιο συγκεκριμένα, έχει σχεδιαστεί και υλοποιηθεί ένα εκπαιδευτικό/καλλιτεχνικό πρόγραμμα βασισμένο στην ιστορική έρευνα του αρχείου του μουσείου σχετικά με την Παλαιολιθική περίοδο. Εξερευνήθηκε το φανταστικό ταξίδι μιας πέτρας μετά την πτώση της σε ένα πηγάδι στο πέρασμα των χρόνων από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Το έργο αποτελείται από σκηνές στις οποίες η πέτρα ως σώμα και ως επιθυμία μεταμορφώνεται και αλληλεπιδρά με στοιχεία της φύσης αλλά και με τον εαυτό της. Μεταμορφωμένη, η πέτρα ταξιδεύει μέσα στο χρόνο όπου τελικά εξαφανίζεται για να εκπληρώσει μια αρχέγονη ευχή.

Η παράσταση δομείται ως καθοδηγούμενος αυτοσχεδιασμός από μια χορεύτρια ο οποίος εξελίσσεται σε ελεύθερο αυτοσχεδιασμό και δημιουργία μοτίβων και ποιοτήτων. Η μουσική στο έργο δημιουργείται ηλεκτρονικά με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή. Ένα αμάλγαμα διαφορετικών ήχων, άλλοτε με ατμοσφαιρικό χαρακτήρα και άλλοτε έντονα ρυθμικά, αγκαλιάζει, ενισχύει, κινητοποιεί και προκαλεί κίνηση. Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα ασχοληθούν με δραστηριότητες δημιουργικής κίνησης. Στο δάπεδο θα δημιουργήθούν με χαρτοταινία γραμμές παρμένες από τα μοτίβα που παρουσιάζονταν στα αγγεία του αρχείου του μουσείου. Αυτές οι γραμμές σχηματίζουν ένα διάδρομο που θύμιζε ποτάμι επιτρέποντας στην πέτρα

να ταξιδέψει μέσα στο χρόνο. Οι συμμετέχοντες καθοδηγούνται να συμμετάσχουν σε δημιουργική κίνηση καθώς ακούνε πολυεπίπεδους ήχους που αντιπροσωπεύουν την πέτρα και την ευχή.

Στο εργαστήριο θα γίνει μέρος της παράστασης και οι συμμετέχοντες θα εμπλακούν σε δράσεις δημιουργικής κίνησης. Τέλος, θα επεξηγηθεί πώς η διάδρασή του σώματος με ένα στατικό αρχείο σε έναν μουσειακό χώρο μπορεί να επιτρέψει τη φαντασία και την αφήγηση διαφορετικών ενσώματων πολυτροπικών ιστοριών.

ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΈΝΑ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ, ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ "Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ" ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ Κ

Μηναδάκη Ελπινίκη
Συγγραφέας Παιδικών Βιβλίων & Ιδρύτρια ΣΠΙΘΕΣ

Το βιωματικό εργαστήριο "ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ" στοχεύει στην ενίσχυση της δημιουργικής γραφής και των βιωματικών δράσεων ως διδακτικά εργαλεία στην εκπαίδευση. Μέσα από τη συμβολική γλώσσα του «Μικρού Πρίγκιπα», οι εκπαιδευτικοί θα αποκτήσουν νέες παιδαγωγικές τεχνικές που προάγουν τη φαντασία, την ενσυναίσθηση και τη συνεργασία στην τάξη. Εκτιμούμε ότι οι εκπαιδευτικοί θα είναι σε θέση να αξιοποιούν τη λογοτεχνία ως μέσο καλλιέργειας κριτικής σκέψης και συναισθηματικής νοημοσύνης, να δημιουργήσουν δικά τους εκπαιδευτικά σενάρια βασισμένα στον «Μικρό Πρίγκιπα» και να βιώσουν τη δύναμη του θεατρικού παιχνιδιού, ώστε να την

ενσωματώσουν με ενθουσιασμό στη διδασκαλία τους.Ουσιαστικά, δημιουργήθηκε με ένα σκοπό. Να αναζωπυρώσει την σπίθα των παιδιών! Χρησιμοποιώντας όλα τα είδη τεχνών, παρακινούμε τα παιδιά, ειδικά εκείνα με μαθησιακές δυσκολίες, ΔΕΠΥ, δυσλεξία, να βελτιώσουν τις δεξιότητες και τα ταλέντα τους, χρησιμοποιώντας τη φαντασία τους για ανάπτυξη, ώθηση της δημιουργικότητας, επίλυση προβλημάτων, προσωπική ανάπτυξη και κατανόηση του κόσμου. Μέσα από μια ‘σπινθηροβόλο’ ομάδα από ανθρώπους της εκπαίδευσης και της τέχνης που έχουν μεράκι, όρεξη και εμπειρία, τα παιδιά, εισάγονται σε έναν δημιουργικό κόσμο που αποτελεί τη βάση για την εξέλιξη τους και το δικαίωμά τους για ένα καλύτερο μέλλον.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Μαρκάκης Νίκος
Συνταξιούχος δάσκαλος - ψυχολόγος / ψυχοθεραπευτής

Βιώνοντας πάνω από 30 χρόνια την πορεία της ελληνικής εκπαίδευσης ως μάχιμος δάσκαλος, διαπίστωνα σε καθημερινή βάση ότι η μαθητική ζωή γινόταν ολοένα και πιο προβληματική στο κομμάτι των σχέσεων (παρά την όποια βελτίωση σε βιβλία, αίθουσες, τεχνολογικά μέσα), με κύρια χαρακτηριστικά την έλλειψη αυτογνωσίας και τις δυσλειτουργικές - συγκρουσιακές σχέσεις. Προσπαθώντας να καλύψω το κενό αυτό, χρησιμοποίησα και τη δεύτερή ιδιότητά μου, του ψυχολόγου - ψυχοθεραπευτή, και μπόλιασα δοκιμαστικά τόσο τη διδασκαλία των μαθημάτων, όσο και το κομμάτι των σχέσεων – επικοινωνίας με ψυχοθεραπευτικές αρχές. Με χαρά μου διαπίστωσα τα θετικά αποτελέσματα που βίωναν οι

μαθητές μου (και οι γονείς τους), με αποτέλεσμα να την εφαρμόζω πλέον μονίμως. Αντιστοίχως, εμπλούτισα τις θεραπευτικές μου ομάδες (εφήβων, νέων, ενηλίκων, μητέρων, ζευγαριών, οικογενειών) με διδακτικές μεθόδους. Τα οργάνωσα σε μια μέθοδο που αποκαλώ Συγκινησιακά Εστιασμένη Θεραπευτική Διδασκαλία - Διδακτική Θεραπεία, η οποία έχει προληπτικό, συμβουλευτικό, εκπαιδευτικό, αλλά και θεραπευτικό χαρακτήρα. Τη συγκεκριμενοποίησα σε 15 μικροβήματα. Η ανάδυση και αξιοποίηση του συναισθήματος παίζει καθοριστικό ρόλο στη διεισήγηση αλλαγής – αναβάθμισης του ατόμου.

Το ήδη υπάρχον σχολείο είναι παρωχημένο. Δεν ξέρουμε ποιες δεξιότητες θα χρειαστούν τα παιδιά μας το 2050, γνωρίζουμε όμως ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα θα είναι το ψυχολογικό κι ότι το πιο σταθερό σημείο αναφοράς είναι ο εαυτός μας. Οι άνθρωποι θα χρειαστούν άλλου είδους εφόδια, όπως έξυπνη συναισθηματική νοημοσύνη, ψυχική ανθεκτικότητα, να επαναπροσδιορίζουν συνεχώς τον εαυτό τους και κάποιες φορές να τον επανεφεύρουν από την αρχή, για να επιβιώσουν ψυχοκοινωνικά, για να κερδίσουν και να χαρούν τη ζωή τους. Η Θ.Δ. - Δ.Θ. βοηθά ακριβώς σ' αυτό. Δεν είναι πανάκεια, αλλά τολμώ να πω ότι είναι πολύ βοηθητική τόσο στην ανέλιξη τόσο της εκπαίδευσης όσο και στο κομμάτι των σχέσεων - αυτογνωσίας.

ΤΥΦΛΟΚΩΦΩΣΗ, ΜΙΑ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ. ΠΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΩ ΕΝΑ ΤΥΦΛΟΚΩΦΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΑΙΘΟΥΣΑΙΟΥ, ΙΔΙΟΔΕΚΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Παππά Γεωργία
Εργοθεραπεύτρια Αντιπρόεδρος του πανελληνίου συλλόγου τυφλοκωφών το Ηλιοτρόπιο
Μάτσα Διαμάντω
Τοπογράφος -Μηχανικός -Συγκοινωνιολόγος

Όταν ακούμε τον όρο τυφλοκωφός μας έρχεται στο νου η εικόνα ενός ατόμου που δεν βλέπει και δεν ακούει καθόλου. Ένα άτομο θεωρείται τυφλοκωφό ακόμα και αν η απώλεια των αντίστοιχων αισθήσεων δεν είναι καθολική. Ορισμένα άτομα έχουν μειωμένη όραση και ακοή και ως εκ τούτου δημιουργούνται προβλήματα επικοινωνίας, πρόσβασης, προσανατολισμό και κινητικότητας στην καθημερινότητα του ατόμου. Η τυφλοκώφωση περιορίζει τις δραστηριότητες ή την συμμετοχή του τυφλοκωφού στην κοινωνία σε τέτοιο βαθμό που είναι απαραίτητη η δημιουργία ειδικών υπηρεσιών, υποδομών και νέων τεχνολογιών.

Η απτική μάθηση κατέχει σημαντική θέση στην εκπαίδευση και στην ζωή των τυφλοκωφών. Με την κατάλληλη εκπαίδευση, τα χέρια τους γίνονται παράλληλα εργαλεία και μεταβιβαστές πληροφοριών. Τα συστήματα επικοινωνίας των τυφλοκωφών, εκτός του προφορικού και γραπτού λόγου, είναι η νοηματική γλώσσα, η απτική νοηματική γλώσσα, η γραφή braille, το ηλεκτρικό γάντι, το μπαστούνι κινητικότητας και άλλα συστήματα.

Ο σκοπός του εργαστηρίου είναι να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τους συμμετέχοντες για την τυφλοκώφωση, να παρουσιαστούν τα συστήματα επικοινωνίας και οι διαφοροποιημένοι τρόποι μάθησης ενός τυφλοκωφού ατόμου. Τα τυφλοκωφά άτομα ζουν αναμεσά μας, και μαζί μας.

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Φαρσάρης Ιωάννης
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) δημιουργεί νέες δυνατότητες για την εκπαίδευση, προσφέροντας εργαλεία που μπορούν να υποστηρίξουν τους εκπαιδευτικούς στη διδασκαλία, τον σχεδιασμό μαθημάτων και τη δημιουργική αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού. Στο εργαστήριο αυτό, οι συμμετέχοντες θα γνωρίσουν πρακτικές εφαρμογές της AI που μπορούν να διευκολύνουν τη διδασκαλία, να ενισχύσουν τη δημιουργικότητα στην τάξη και να προσφέρουν εξατομικευμένες μαθησιακές εμπειρίες.

Μέσα από διαδραστικές ασκήσεις και παραδείγματα, θα εξερευνήσουμε πώς εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για:

- Τη δημιουργία και προσαρμογή διδακτικού υλικού.
- Την εξατομικευμένη μάθηση και την ανατροφοδότηση προς τους μαθητές.
- Την ενίσχυση της δημιουργικότητας μέσω AI-βοηθούμενων εφαρμογών.
- Την ανάπτυξη στρατηγικών που προάγουν την κριτική σκέψη και την ψηφιακή παιδεία.

Το εργαστήριο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων που επιθυμούν να ενσωματώσουν καινοτόμες τεχνικές στην εκπαιδευτική τους πρακτική, αξιοποιώντας την Τεχνητή Νοημοσύνη ως έναν δημιουργικό σύμμαχο στη διδακτική διαδικασία.

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ CINEDU

Μαλλιαρού Θεοδώρα
Επιμελήτρια σχολικών προβολών και εκπαιδευτικού υλικού Ψηφιακής Πλατφόρμας Κινηματογραφικών Ταινιών για τα Σχολεία - CINEDU

Η Ψηφιακή Πλατφόρμα Κινηματογραφικών Ταινιών για τα Σχολεία - CINEDU φιλοξενεί 97 κινηματογραφικές ταινίες, 3 εκπαιδευτικά βίντεο για την τέχνη του κινηματογράφου και πολλές συνοδευτικές δραστηριότητες για χρήση από τους/τις εκπαιδευτικούς Δημοτικών, Γυμνασίων, Λυκείων και Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) της Ελλάδας. Με στόχο να προσφέρει μια ολοκληρωμένη μαθησιακή εμπειρία και βιωματική κινηματογραφική εκπαίδευση, η πλατφόρμα παρέχει δωρεάν πρόσβαση σε ειδικά διαμορφωμένο εκπαιδευτικό και διαθεματικό υλικό, σε σύνδεση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν την ταινία που επιθυμούν να προβάλουν στην τάξη και να αξιοποιήσουν το συνοδευτικό υλικό για να υποστηρίξουν την κατανόηση της ύλης μέσα από την κινηματογραφική τέχνη. Στο πλαίσιο του παρόντος εργαστηρίου θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε παραδείγματα ταινιών και προτεινόμενων δραστηριοτήτων που εστιάζουν σε θέματα συμπερίληψης και κοινωνικής ένταξης.

Η Πράξη Ψηφιακή Πλατφόρμα Κινηματογραφικών Ταινιών για τα Σχολεία συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο-ΕΚΤ) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» 2014-2020 και υπάγεται στο Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, Οπτικοακουστικών Μέσων και Δημιουργίας (ΕΚΚΟΜΕΔ) - Creative Greece (Υπουργείο Πολιτισμού).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ, ΜΕΣΩ ΒΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΟΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Μπαδέμης Δημήτρης
Εκπαιδευτικός ΠΕ03

Η διδακτική πρόταση αποσκοπεί στην καλλιέργεια της δημιουργικότητας, της κριτικής σκέψης και της συνεργασίας των μαθητών/τριών στο πεδίο των Μαθηματικών, αξιοποιώντας τη μοναδικότητά της που εδράζεται στη βιωματική εκπαίδευση μέσω χειραπτικών εργαλείων, όπως γεωμετροπίνακες και tangram kits, σε σύζευξη με την ταυτόχρονη χρήση ψηφιακών εργαλείων. Η εκπόνηση υποστηρίζεται από το μαθητοκεντρικό μοντέλο των Math Games & Workshops (MGW), ενσωματώνοντας διαδραστικά σενάρια διερευνητικής μάθησης για τη διατήρηση του ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών. Στο πλαίσιο της παρούσας διδακτικής πρότασης, υιοθετείται η μεθοδολογία της διερεύνησης και του αναστοχασμού, η ενσωμάτωση στοιχείων της προσέγγισης της παιχνιδοποίησης, η ομαδοσυνεργατική και εξατομικευμένη μάθηση, προσαρμοσμένη σε μαθητές/τριες Ε' Δημοτικού έως και Γ' Γυμνασίου. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν τη συγκομιδή στη βελτίωση της κατανόησης μαθηματικών εννοιών, την ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων και την αυτοπεποίθηση των μαθητών/τριών. Η πρόταση συνεισφέρει στη διδακτική καινοτομία, συνδυάζοντας τη βιωματική και ψηφιακή μάθηση, και απαντά σε ερωτήματα αναφορικά με σχεσιακές μεθόδους διδασκαλίας για τα Μαθηματικά.

Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ETWINNING: ΜΙΑ ΠΥΛΗ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Πολίτου Ουρανία
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η παρούσα εισήγηση στοχεύει να παρουσιάσει το eTwinning ως ένα δυναμικό περιβάλλον συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών από όλη την Ευρώπη, εστιάζοντας στις βασικές πτυχές της πλατφόρμας, τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις και τις δυνατότητες βράβευσης ποιοτικών έργων.

Αρχικά, θα παρουσιαστεί η διαδικασία εγγραφής στην πλατφόρμα eTwinning μέσω του European School Education Platform (ESEP), με έμφαση στις βασικές λειτουργίες και στις δυνατότητες δικτύωσης. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στο νέο TwinSpace, το οποίο αποτελεί τον ψηφιακό χώρο συνεργασίας μεταξύ σχολείων.

Στη συνέχεια, θα αναλυθούν στρατηγικές για την εύρεση ξένων συνεργατών, διευκολύνοντας την ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών που εμπλουτίζουν τη μαθησιακή εμπειρία. Ένα σημαντικό μέρος της παρουσίασης θα εστιάσει στα ψηφιακά εργαλεία και την αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης στο eTwinning, δίνοντας έμφαση σε καινοτόμες πρακτικές που ενισχύουν τη διαδραστικότητα και τη δημιουργικότητα.

Θα δοθούν κατευθύνσεις για τη σχεδίαση ποιοτικών έργων, προκειμένου οι συμμετέχοντες να διασφαλίσουν την επιτυχή υλοποίηση των eTwinning δράσεών τους. Επιπλέον, θα παρουσιαστεί το σύστημα βραβεύσεων του eTwinning, το οποίο περιλαμβάνει: Εθνική Ετικέτα Ποιότητας, Ευρωπαϊκή Ετικέτα Ποιότητας και Ετικέτα Σχολείου eTwinning.

Τέλος, θα γίνει παρουσίαση ενός βραβευμένου έργου με Ευρωπαϊκή Ετικέτα Ποιότητας, ώστε να αναδειχθούν καλές πρακτικές και στρατηγικές επιτυχίας.

Η εισήγηση απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων που επιθυμούν να αξιοποιήσουν το eTwinning για να αναπτύξουν συνεργατικά έργα, να ενσωματώσουν νέες τεχνολογίες στη διδασκαλία και να εμπλουτίσουν τη μαθησιακή εμπειρία των μαθητών τους.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Περιλήψεις Συνεδρίου
ΙΑΚΕ 2025

Ονοματεπώνυμο Συγγραφέα	**Σελ.**
Aashutosh Kumar Aahire	106
Aida Kell-Delić	83
Alexiadou Anastasia - Sofia	103
Alexopoulos Panagiotis	112
Anita Prodromou anita	438
Antoniou Faye	123
Argiri Maria	103
Asonitou Sofia	100
Asproulis Aristidis	122
Barman Pradeep	110
Barouta Maria	122
Bellocchio Maria Maddalena	110
Blasco Aguirre Carlota	384
Boura Vassileia	123
Bruna Gomes Bruna	89
Bucher Anton	78
Burak Yakup	116
Çelik Öznur	118
Chalkiadakis Leonidas	88
Chasioti Vasiliki	105
Chasioti Vasiliki	109
Chatzopoulou Ioanna	127
Crnjevic Trstenjak Petra	118
Dalla Marialena	109
Dervas Apostolos	88
Duloung Corinne	115
Dumitru Cristina	112
Fakultät Wirtschaft & Soziales HAW- Hamburg	85
Faria Marlene	89
Fazlioglu Yesim	116
Fernandes Rute	89
Fragkiadakis Georgios A.	121
Fragkos Stavros	116
Galani Apostolia (Lia)	104
Georgiou Alexandra	105
Georgitseas Panagiotis	118
Georgitseas Panagiotis	119
Georgopoulou Theodosiou Aikaterini (Catherine)	117
Giannari Maria	126
Gordana Mrdak Gordana	124
Guin Sayantani	111
Hazra Ayan	106
Jennifer Mazzarella-Konstantynova	81
Joachim Schroeder	79
Jobst Solvejg	79
Kalemis Alexandros	120
Kalemis Alexandros	120
Kalerante Evangelia	122
Karatza Athina	104
Karelina Jekaterina	125
Kartsoni Evangelia	478
Kartsoni Evangelia	492
Kavalieraki-Foka Dimitra	100
Kiki Magdalini	122
Kladaki Maria	112
Kokaliari Effrosyni	95
Kokaliari Effrosyni	197
Kokkali Vasiliki	123
Kolokotronis Fotios	88
Kostopoulos Ioannis	126
Kottara Chara	100
Koukou Mina	99
Koukou Mina	105
Kouzouli Sophia	117

Kouzoupi Maria Athanasia	123
Kremona Maria	118
La Bella Marco	108
Lada Stavroula	101
Lampaki Olympia	102
Lazarou Ioanna	114
Lígia Nora	89
Liodakis Nikolaos	111
Liontou Mochament Marina	241
Louis Henri Seukwa	85
Lukas Baumann	82
Lyristis Minas	102
Marla Stein	80
Mastroianni Fotini	113
Mastroianni Fotini	127
Mastrothanasis Konstantinos	112
Mavroeidis Vasileios	118
Mavroeidis Vasileios	119
Milakis Emmanouil	125
Mincheva Petya	107
Mitrik Maros	113
Mogli Marina	99
Mylona Aspasia	113
Narayan Kamal	108
Novo Carolina	89
Olga Kytidou	82
Omer Chasan Achmet Aise	116
Ozcan Berfin Tutku	97
Pappa Evangelia	118
Pappa Evangelia	119
Partheniadi Maria	128
Patelarou Athina	478
Patelarou Athina	492
Peter Rieker	80
Pichard Philippe	115
Pinto Tiago	89
Polymeris Spiros	116
Prokshi Dhurata	126
Psaltaki Evgenia	118
Quaglia Pasquale	98
Radice Alessia	98
Rapti Danai	105
Rorris Dimitris	104
Sabine Coelsch-Foisner	83
Safiye Yildiz	79
Sagar Jeevan	127
Saint Arnault Denise	95
Saint Arnault Denise	129
Santoro Patrizia	108
Sarikaki Georgia	115
Sfakianaki Eirini	121
Sfendourakis Ioannis	121
Songül Can	81
Soukou Anthi	113
Stamatov Diyan	107
Stanković Milica	124
Starosta Pawel	112
Stefanaki Filachti	100
Stojanovskaabstract Zaklina	118
Tantis George	119
Taylor Joyce	95
Taylor Joyce	197
Theofanous Konstandinos	88
Trogaidou Argiro	122
Tsikalakis Georgios	121
Tsitsifyllas Paschalis	124
Uzunkaya Mehmet	97
Vassiliki Pliogou	84
Veliou Elisavet	103
Wassilios Baros	84
Yoldas Rana	117
Ziavrou Aikaterini	109
Αβάαμ Λία	558
Αβδελίδου Ευαγγελία	418
Αβδελίδου Ευαγγελία	468
Αγγελάκης Μιλτιάδης	524
Αγγελάρα Δροσίδα	381
Αγγελάρα Δροσίς	330
Αγγέλη Ευαγγελία	568
Αγγελίδης Παναγιώτης	314
Αγγέλου Δήμητρα	535
Αδαμίδης Δημήτριος	194
Αδαμίδης Δημήτριος	195
Αδαμοπούλου Γεωργία	426
Αδαμοπούλου Ευχαριστία	162
Αδαμοπούλου Ξανθούλα	398
Αδάμου Ελένη	311
Αθανασάκη Μαρία	402
Αθανασέκου Μαρία	509
Αθανασέκου Μαρία	513
Αθανασιάδης Γεώργιος	224
Αλεβίζος Χρυσοβαλάντης	312

Αλεξανδρή Παρασκευή 206
Αλεξανδροπούλου Μαρία 284
Αλεξανδροπούλου Μαρία 285
Αλεπλιώτης Δημήτριος 147
Αλμπάνης Ιωάννης 529
Αλμπάνης Ιωάννης 551
Αναγνωστόπουλος Χρήστος-Νικόλαος 495
Αναγνώστου Μαρία 527
Αναστασιάδου Ειρήνη 518
Αναστασιάδου Ειρήνη 520
Αναστασίου Σοφία 546
Αναστασίου Σοφία 547
Αναστασόπουλος Νικόλαος 326
Αναστασοπούλου Αικατερίνη 86
Αναστασοπούλου Μελίνα 367
Ανδρεαδάκη Αντιγόνη 87
Ανδρεάδου Δέσποινα 437
Ανδριοπούλου Αργυρώ 86
Ανδριοπούλου Αργυρώ 87
Ανδρουτσόπουλος Παναγιώτης 313
Ανδρουτσόπουλος Παναγιώτης 321
Αννοπούλου Ελένη 213
Αντωνάτου Σπυριδούλα 210
Αντωνίου Δημήτριος 497
Αντωνίου Ειρήνη 571
Αντωνίου Μαρία 212
Αντωνίου Μαρία 463
Αποστολόπουλος Νικόλαος 490
Αποστολοπούλου Ευαγγελία 547
Αποστολοπούλου Ευαγγελία 548
Αποστόλου Σουλτάνα 232
Αποστόλου Σουλτάνα 377
Αραμπατζή Ευδοκία 397
Αρβανιτάκης Μιχαήλ 419
Αρβανιτάκης Μιχαήλ 422
Ασδεράκη Φωτεινή 168
Ασημάκη Αικατερίνη 195
Ασημακοπούλου Σοφία 471
Αστυρακάκη Χρυσούλα 180
Αυγουστάκη Αικατερίνη 207
Αυγουστάκη Αικατερίνη 208
Αυγουστάκη Γεωργία 542
Αφεντουλίδου Παναγιώτα 446
Βαβανού Κωνσταντία 201
Βαγιανός Δημήτριος 135
Βαϊοπούλου Ερμιόνη 344
Βαΐτση Αποστολία 320
Βακάλη Άννα 477
Βακάλη Άννα 568
Βακουφτσή Ελένη 189
Βαλασκατζής Ηλίας 345
Βαλκάνος Ευθύμιος 147
Βάντζος Χρήστος 174
Βαρβαρούση Μαρία 502
Βαρσαμά Μαρία 217
Βασαρμίδου Δέσποινα 253
Βασαρμίδου Δέσποινα 254
Βασιλάκη Ελένη 244
Βασιλειάδου Πολύμνια 463
Βασιλειάδου Πολύμνια 489
Βασιλείου Δημήτριος 391
Βασιλομανωλάκης Κυριάκος 574
Βάσιου Αικατερίνη 491
Βελώνη Μαλαματή 491
Βενιανάκη Αικατερίνη 365
Βερέβη Άλκηστις 493
Βιδάκης Χρήστος 298
Βιολέτης Κωνσταντίνος 227
Βλας Φελίσια 296
Βλασσόπουλος Γεράσιμος 323
Βλασσόπουλος Γεράσιμος 460
Βλαχοκυριάκου Φωτεινή 274
Βλάχος Ηλίας 358
Βλάχου Βασιλική 304
Βλάχου Ευαγγελία 304
Βλάχου Σοφία 470
Βογά Ηλέκτρα 403
Βογιατζή Μαρία-Ελένη 433
Βογοπούλου Αρετή 399
Βολακάκη Μαρία 544
Βολακάκη Μαρία 544
Βόλκου Αναστασία 373
Βορβή Ιωάννα 434
Βοριζανάκης Ανδρέας 95
Βοριζανάκης Ανδρέας 132
Βοσνάκου Ελένη 217
Βότη Θεοδώρα 470
Βουλγαρίδου Μαρία 142
Βουμβουράκη Χριστίνα 394
Βούρβουλη Σταυρούλα 294
Βουτσινά Πηνελόπη 331

Βρυώνη Άντρη 387
Γαϊτανάκη Αικατερίνη 361
Γαϊτανάκη Καλλιόπη 361
Γαϊτανάκης Ιωάννης 361
Γαϊτανάκης Ιωάννης 504
Γαϊτάνη Μαρία 254
Γαϊτάνος Γεώργιος 327
Γάκη Ανδρονίκη 264
Γάκη Ανδρονίκη 393
Γάκη Βασιλική 554
Γάκη Βασιλική 558
Γάκη Ουρανία 370
Γαλανάκης Ιωάννης 487
Γαλάνη Μαρία-Ελευθερία 248
Γαλάνης Παναγιώτης 151
Γαρίδα Κωνσταντίνα 525
Γελαστοπούλου Μαρία 214
Γεροβασιλείου Κάρολος 232
Γεροβασιλείου Κάρολος 377
Γεωργιάδης Νικόλαος 456
Γεωργιάδου Ανθή 384
Γεωργίου Αθανασίος 147
Γεωργοβρεττάκου Σταματίνα 544
Γεωργοβρεττάκου Σταματίνα 544
Γεωργούλα Χριστίνα 219
Γεωργούλα Χριστίνα 267
Γεωργούσης Βάιος 403
Γιακαλή Παναγιώτα 553
Γιάκη Σπυριδούλα 363
Γιακουμή Σοφία 86
Γιακουμή Σοφία 87
Γιαλλούση Μαρία 340
Γιαννακάκη Ιουλία 450
Γιαννακίδου Κωνσταντίνα 343
Γιαννάκου Γλυκερία 177
Γιαννάκου Γλυκερία 243
Γιαννοπούλου Βασιλική 341
Γιαννούλη Σοφία 554
Γιαννούλη Σοφία 555
Γιαχανατζή Ιωάννα 264
Γκαϊδατζόγλου Αθανάσιος 494
Γκάκου Αικατερίνη 324
Γκαντάρα Χρύσελπη 304
Γκαντόλιας Βασίλειος 391
Γκαρή Αικατερίνη 461
Γκαρνάρα Ροδούλα Σταυρούλα 295
Γκέκα Μαρία 172
Γκίκα Κωνσταντίνα 311
Γκιούρος Φίλιππος 271
Γκοντέβας Γεώργιος 483
Γκούνα Θεοδώρα 213
Γκουτζιαμάνη Αικατερίνη 232
Γκουτζιαμάνη Αικατερίνη 377
Γόγαλης Θεόδωρος 132
Γουβιάς Διονύσιος 140
Γούλα Βασιλική 318
Γούλα Ιωάννα 200
Γούλιαρης Παναγιώτης 372
Γουρζή Ελένη 526
Γουρζή Ελένη 527
Γουρζή Μαρία 526
Γουρζή Μαρία 527
Γουρίδου Μαρία 172
Γουρίδου Μαρία 265
Γρηγοριάδου Ευθαλία 166
Γρηγοριάδου Μαρία 372
Γρηγορίου Χαρίκλεια 155
Γρίβας Γεράσιμος 416
Δαγαλάκη Αναστασία 186
Δαγδηλέλη Δέσποινα 279
Δαλάκης Αντώνιος 293
Δαμάλα Παρασκευή 536
Δαμάλα Παρασκευή 536
Δαναβασίλη Στυλιανή 480
Δανιηλίδου Ευγενία 434
Δασκαλάκη Γεωργία 372
Δασκαλάκης Ιωάννης 282
Δεδότση Σοφία 171
Δεληγιάννη Ευφροσύνη - Εριέττα 270
Δεληγιάννης Δημήτρης 185
Δερεδάκης Νικόλαος 359
Δερετζή Ελένη 545
Δερετζή Ελένη 559
Δεσποίνη Γεωργία 278
Δεσποτόπουλος Γεώργιος 505
Δηλαβέρη Αφροδίτη Σπυριδούλα 220
Δημάκη-Ζώρα Μαρία 163
Δημάση Μαρία 331
Δημητρά Σταυρούλα 349
Δημητρίου Γιάννα 191
Δημοπούλου Αναστασία 275
Δημοσθενίδης Δημήτριος 363

Δήμου Αθανάσιος 495
Διαλυνά Ευαγγελία 317
Διαλυνάς Εμμανουήλ 317
Διαμαντέλλη Ελπίδα 534
Διαμαντέλλη Μαριάνθη 533
Διαμάντη Κωνσταντίνα 438
Διαμάντη Μαρία 221
Δόλογλου Μαρία 465
Δορμπαράκης Γεώργιος 557
Δούβλος Χρίστος 551
Δούκας Τριαντάφυλλος 227
Δούκη Σταματίνα 509
Δρακάκη Μαρία 223
Δρακουλάκης Αγγελος 499
Δρακούλη Αθανασία 283
Δραχμάνη Ευτυχία 370
Δρετάκη Βαρβάρα 343
Δριχούτης Παναγιώτης 531
Δροσινού Κορέα Μαρία 555
Δροσουλάκης Κωνσταντίνος 241
Ελένη Μπενέκου 281
Ελευθεριάδου Μαρία Ροζαλία 161
Ελευθερίου Παρασκευή 318
Επταμηνιτάκης Γεώργιος 490
Ευαγγέλογλου Βιβή 198
Ευαγγελόπουλος Κωνσταντίνος 551
Ευθυμιόπουλος Ανδρέας 486
Ευθυμίου Σπυριδούλα 236
Ζαγοριανάκος Αντώνης 565
Ζαγοριανάκος Αντώνης 565
Ζαρογιάννη Καλλιόπη 435
Ζαφείρης Κωνσταντίνος 233
Ζαφείρης Κωνσταντίνος 233
Ζαχαρής Κωνσταντίνος 423
Ζαχαριουδάκη Μαρία 433
Ζαχαροπούλου Μαρία 547
Ζαχαροπούλου Μαρία 548
Ζέζου Αναστασία 537
Ζέζου Αναστασία 542
Ζέρβα Ειρήνη 367
Ζέρβα Όλγα 529
Ζέρβας Κωνσταντίνος 389
Ζήκος Νικόλαος 531
Ζήση Μαρία 436
Ζίγγα Μαριλένα 238
Ζιώγα Στυλιανή 501
Ζιωντάκη Ζωη 215
Ζλατιλίδης Δημήτριος 230
Ζλατιλίδου Στέλλα 225
Ζούρου Έλενα 345
Ζυγούρης Φώτιος 147
Ζώης Ευστάθιος 564
Ζωιδάκη Χρυσή 289
Ηλία Ελένη 334
Ηλιάδης Γεώργιος Π. 567
Ηλιοπούλου-Παναγοπούλου Άννα-Ευγενία 404
Θανοπούλου Ευγενία 161
Θεοδοσίου Μαρία 558
Θεοδωρακόπουλος Σπυρίδων 304
Θεοδωρακοπούλου Θωμαΐτσα 502
Θεοδωρίδης Αλέξανδρος 334
Θεοδωρογλάκη Φωτεινή 393
Θεοδωροπούλου Μαρία 540
Θεοδωροπούλου Σεβαστή 404
Θεοδώρου Ειρήνη 172
Θεολογίτου Χριστιάννα 316
Θεοφανέλλης Τιμολέων 553
Θεοχαράκη Ναυσικά 221
Θωμάκης Ζαφείριος 362
Ιντζίδου Αργυρώ 358
Ιντζίδου Αργυρώ 427
Ιωαννίδη Βασιλική 545
Ιωαννίδη Βασιλική 561
Ιωαννίδου Γεωργία 409
Κάββουρα Δώρα 408
Καζιάνη Αμαλία 567
Καθαράκης Μιχάλης 143
Κακαρούχα Παρασκευή 389
Καλαντζής Αθανάσιος 473
Καλέμης Κωνσταντίνος 287
Καλέμης Κωνσταντίνος 480
Καλλέργης Στέργιος 233
Καλλέργης Στέργιος 233
Καλοβρέκτης Κωνσταντίνος 326
Καλογεροπούλου Νίκη 566
Καλογιαννίδου Ολυμπία 400
Καλογιαννίδου Ολυμπία 424
Καλοκίδου Βασιλική 428
Καλοκύρη Βασιλεία (Λιάνα) 193
Καλοκύρη Βασιλεία (Λιάνα) 432
Καλούτσα Αικατερίνη 335

Καλτσάς Απόστολος 282
Καλώστου Χριστίνα 445
Καμπάνη Φανή 336
Καμπέρη Μαρία 576
Κανακάκη Κυριακή 228
Κανάρη Χαρίκλεια 156
Κανάρια Χριστίνα 332
Κανάρια Χριστίνα 424
Κάναρος Δημήτριος 204
Κανελλόπουλος Παναγιώτης 497
Κανελλόπουλος Παναγιώτης 506
Κάντα Φωτεινή 385
Καπανιάρης Αλέξανδρος 496
Καπελάκη Μαρίνα 184
Καπελλάκη Ιωάννα 337
Καπελλάκη Ιωάννα 402
Καπερνέκα Παναγιώτα 224
Καπέτα Χρυσοβαλάντου 252
Καπετανάκης Αντώνης 476
Καπνοπούλου Ζωή 194
Καπράνας Γεώργιος 398
Καραγιάννη Βαρβάρα 542
Καραγιάννη Ελένη 315
Καραγιάννη Ελένη 359
Καραγιάννη Ελένη 408
Καραγιάννη Ζωή 338
Καραγιάννη Σοφία 261
Καράγιωργα Νίκη 315
Καραγιώργου Αικατερίνη 322
Καραδουλαμά Ευδοξία 341
Καρακανδά Μαρία 481
Καρακασίδου Ελένη 193
Καραμανάκη Μαργαρίτα 205
Καραμανλή Ειρήνη 345
Καρανικόλα Άννα 363
Καραντζούλη Αιμιλία 442
Καρατζέτζου Περιστέρα 307
Καραφύλλη Ελένη 331
Καραχάλιου Ευαγγελία 171
Καργιωτίδης Απόστολος 474
Καργιωτίδης Απόστολος 474
Κάρμη Βασιλική 313
Κάρμη Βασιλική 321
Καρολίδης Στέλιος 156
Καρούμπαλη Ευγενία 275
Καρούμπαλη Ευγενία 276
Καρτσούκης Θεόδωρος 425
Κασαπίδης Βασίλειος 335
Κασίμη Ιωάννα 526
Κασίμη Ιωάννα 527
Κασσέρη Ζαχαρούλα 92
Καστρινάκη Αναστασία 306
Κατάκη Μαρία 137
Κατίκας Λουκάς 429
Κατσαμποξάκη- Hodgetts Κάλλια 354
Κατσαμποξάκης Ιωάννης 228
Κατσάπη Ροδέα 145
Κατσαραπίδης Σπυρίδων 446
Κατσιάνη Όλγα 443
Κατσιγιάννη Αγγελική 539
Κατσιγιάννη Βικτωρία 539
Κατσίγιαννη Ζαχαρούλα 178
Κατσιμάρδου Βαλεντίνα 525
Κατσιώπη Ελευθερία 538
Κατσούγκρη Αναστασία 371
Καφά Σοφία 374
Καφούρου Μαρίνα 381
Καφφετζάκη Καλλιόπη 133
Κελεπούρη Μαρία 163
Κεραμίδα Γεωργία 199
Κεραμιδά Ελένη 304
Κερασοβίτης Κωνσταντίνος 202
Κερτεμελίδου Παρασκευή 159
Κεσίδου Ανατολή 425
Κεφαλάκη Μαρία 319
Κεφάλας Μιχαήλ 376
Κεφαλίδη Ελευθερία 297
Κεχαγιά Πέρσα 452
Κικίδου Μαρία 271
Κιουρτσόγλου Παρασκευή 369
Κίτσιος Θεόδωρος 449
Κίτσιου Αγγελική 476
Κλεφτοδήμος Αλέξανδρος 496
Κληρονόμου Πηνελόπη 240
Κόγια Αικατερίνη 215
Κόζα Χρυσάνθη 355
Κόζα Χρυσάνθη 339
Κοζιάκη Βασιλική 417
Κοϊμτζόγλου Ιωάννης 203
Κοκκινάκη Αικατερίνη 512
Κοκκόρη Αθηνά 526
Κοκκόρη Αθηνά 527

Κοκοβάκης Εμμανουήλ 456
Κολιάκου Ηρώ 164
Κόλλα Ελένη 277
Κολοβός Νικηφόρος 483
Κολοβού Γεωργία 210
Κολοβού Μαρία 483
Κολόκα Ουρανία- Ειρήνη 268
Κολτσίδα Μαρία 166
Κομητοπούλου Παυλίνα 370
Κομσέλη Φωτεινή (Φανή) 169
Κομσέλη Φωτεινή (Φανή) 380
Κόνιαρης Θεοχάρης 248
Κοντογεώργος Μιχαήλ 435
Κοντομανώλης Νικόλαος 265
Κοντοπούλου Φωτεινή 540
Κοντού Μαρία 433
Κορακάκη Αικατερίνη 214
Κορακίδη Γεωργία 348
Κόρκα Έλενα 198
Κορμπά Δήμητρα 439
Κότσαρη Κωνσταντίνα 524
Κοτσαρίνης Απόστολος 198
Κουβουτσάκη Αικατερίνη 330
Κουβουτσάκη Αικατερίνη 413
Κουκάκης Γεώργιος 477
Κουκουμπλιάκος Ιωάννης 224
Κούλη Όλγα 532
Κουλούρη Παναγιώτα 86
Κουναλάκης Εμμανουήλ 398
Κουρουτσίδου Μαρία 140
Κουρουτσίδου Μαρία 300
Κουτόβα Χαρίκλεια 268
Κουτούζης Εμμανουήλ 307
Κούτρα Κλειώ 95
Κούτρα Κλειώ 95
Κούτρα Κλειώ 129
Κούτρα Κλειώ 197
Κουτρούμπας Αθανάσιος 412
Κουτσάκη Χριστίνα 286
Κουτσάκη Χριστίνα 400
Κουτσιβίτη Αικατερίνη 473
Κούτσικας Λεωνίδας 378
Κουτσογιαννάκη Αθηνά 230
Κουτσού Βενετία 130
Κουτσουλη Μαρία 396
Κουτσούμπα Μαρία 332
Κουτσουπιάς Νικόλαος 460
Κουτσουράη Σεβασμία Αικατερίνη 299
Κουτσουράη Σεβασμία Αικατερίνη 392
Κουτσουράκη Ελένη 178
Κουτσουράκη Ελένη 187
Κουτσώνη Αναστασία 394
Κοφινάκη Νεκταρία 402
Κόφφας Στέφανος 462
Κοψολαίμη Ελένη 429
Κρασσάς Απόστολος 451
Κρήτας Δημήτριος 168
Κριετσέπη Νατάσα 381
Κρίθου Λαμπρινή 190
Κρυσταλλίδου Ευδοκία 143
Κυαμέτη Μαίρη 154
Κυπριανίδη Ηλέκτρα 292
Κυρατζή Δέσποινα 379
Κυριαζή Ελένη 222
Κυριαζής Νικόλαος 324
Κυριακάκη- Σφακάκη Αθηνά 139
Κυριακάκη Χαρίκλεια 212
Κυριακίδης Γεώργιος 153
Κυριακίδης Γεώργιος 272
Κυριακίδης Νικόλαος 143
Κυριακίδου Μαρία 164
Κυριακίδου Μαρία 459
Κυριακού Κατερίνα 564
Κυριάκου Πασχαλιά 384
Κυριάκου Χρήστος 454
Κυτίδου Ελένη 276
Κυτίδου Ελένη 279
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλιά 299
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλιά 335
Κωνσταντινίδης Δημήτριος 456
Κωνσταντινίδου Μαρίνα 285
Κωνσταντίνου Κωνσταντίνα 322
Κωνσταντίνου Μαριάννα 569
Κωνσταντίνου Μαριάννα 570
Κωνσταντίνου Μάριος 531
Κωστή Χαρά 518
Κωστούλα Αναστασία 258
Κωστούλα Χριστίνα 258
Λαδά Αλίκη 196
Λάζαρης Δημήτριος 209
Λάκκα Ανδριάνα 242

Λάμπρου Αθηνά-Μαρία 391
Λαός Δημήτριος 515
Λαός Δημήτριος 542
Λάσκαρη Λεμονιά 350
Λέκκας Δημήτριος Ε. 376
Λενακάκης Αντώνης 156
Λενακάκης Αντώνης 194
Λεοντάρη Χαρούλα 427
Λεπίδα Μαριάννα 516
Λεπίδα Μαριάννα 552
Λιακοπούλου Μαρία 303
Λιαμπότη Σοφία 281
Λιανού Κυριακή 250
Λιανού Μαρία 250
Λιαρόπουλος Παύλος 138
Λιόνας Αθανάσιος 234
Λιώση Λεμονιά 255
Λογγίνου Δήμητρα 522
Λογιώτη Μαίρη 199
Λουάρη Μαρίνα 373
Λουάρη Μαρίνα 561
Λουκά Δήμητρα 411
Λούκας Παναγιώτης 305
Λουλούδη Αθηνά 237
Λουλούδη Κλεάνθη 475
Λυκουριώτη Ίρις 130
Λυκουροπούλου Ειρήνη 382
Λυσίτσα Κυριακή 254
Λυτζερίνου Ευαγγελία 270
Μαγαλιού Μαρία 556
Μαγαλιού Μαρία 557
Μαγγίνα Ουρανία 209
Μαγίδου Αναστασία 571
Μαγκαρδάς Απόστολος 179
Μαγουλά Ευγενία 316
Μαζαράκης Κωνσταντίνος 337
Μαθιουδάκη Μαρία 468
Μαΐδου Ανθούλα 185
Μάιπας Σωτήριος 439
Μακρή Κατερίνα 397
Μακριδάκη- Μαρούση Μαρία 406
Μακροβασίλης Σπυρίδων 485
Μακρογιάννη Τσαμπίκα 353
Μακρυγιάννη Σοφία 538
Μαλαγκονιάρη Μαρία 322
Μαλαίνου Μαρία 187
Μαλαπάνη Αθηνά 566
Μαλλιαρού Θεοδώρα 579
Μαμάκης Γεώργιος 142
Μανδουράρη Μαρία 504
Μανουηλίδου Ευμορφία 289
Μανουηλίδου Ευμορφία 409
Μαντά Αικατερίνη 173
Μαράκη Ελένη 299
Μαράκη Ελένη 392
Μαράκη Ιωάννα 479
Μαραυγάκη Γεωργία 475
Μαργαρίτη Αδαμαντία 339
Μαργαρίτη Αδαμαντία 355
Μαργαρίτης Γεώργιος 333
Μαργαρίτης Γεώργιος 507
Μαρινάκη Μαρία 412
Μαρίνος Ανδρέας 225
Μαρίνος Ανδρέας 368
Μαρίνου Μαρία 440
Μαρκάκη Ειρήνη 486
Μαρκάκης Νίκος 577
Μαρκαντές Ιωάννης 420
Μαρκαντώνη Στέλα 369
Μαρκατάτου Λίλιαν 461
Μαρκογιαννάκη Αθηνά 430
Μαρκοδημητράκης Μιχαήλ Χρυσοβαλάντης 95
Μαρκοδημητράκης Μιχαήλ Χρυσοβαλάντης 130
Μάρκου Ευαγγελία 290
Μάρκου Κλεοπάτρα 370
Μαρούδα Μαρία - Ντανιέλλα 178
Μαρτινάκη Σοφία 171
Μαστροκούκου Σοφία 168
Ματζάνος Δημήτριος 412
Ματθαίου Όλγα 183
Μάτσα Διαμάντω 578
Μαυράκη Ζαχαρένια 420
Μαυρίδης Ηρακλής 170
Μαυρίδου Ελένη 273
Μαυρογιάννη Αριστέα 244
Μέλλιος Βασίλειος 553
Μέλλιος Βασίλειος 554
Μεσσήνη Ουρανία 388
Μηλάκης Ηρακλής 149
Μηλιώνη Γεωργία 283
Μηναδάκη Ελπινίκη 577

Μήτση Ελευθερία	365
Μητσοπούλου Ζωή	231
Μίχα Αθανασία	288
Μιχαηλίδης Αθανάσιος	289
Μιχαηλίδης Αθανάσιος	330
Μιχαλοπούλου Μαρία	532
Μόγιας Αθανάσιος	445
Μολλά-Ογλού Γκιοκχάν	144
Μουδατσάκη Ελένη	500
Μουνταντωνάκης Μιχάλης	164
Μουντουφάρη Δήμητρα	378
Μουσούλη Ράνια	204
Μουτσινάς Γεώργιος	327
Μπαγλατζή Αλκυόνη	429
Μπαδέμης Δημήτρης	580
Μπαζάνη Ευγενία	512
Μπακιρτζή Ιωάννα	210
Μπαλτσιώτη Βασιλική	136
Μπαντούνα Ιωάννα	179
Μπαρτζάκλη Μαριάννα	223
Μπελαδάκη Δέσποινα	173
Μπελαδάκη Νίκη	448
Μπελαδάκης Εμμανουήλ	300
Μπέλη Σοφία	519
Μπελίτσου Νατάσα	365
Μπελίτσου Νατάσα	381
Μπέλλου Βερόνικα	157
Μπεμπέτσος Ευάγγελος	532
Μπερμπέρη Καλλιόπη	365
Μπερτσιά Βασιλική	421
Μπέσσας Ανδρέας	297
Μπέσσας Ανδρέας	311
Μπίρμπα Μαρία	426
Μπίρμπας Γεώργιος	426
Μπιρμπίλη Μαρία	176
Μπλεμένου Άννα	406
Μπολτσή Μαριάνα	272
Μπονάρου Άννα	157
Μπορίτσι Δανιήλ	419
Μποσταντζής Τριαντάφυλλος	494
Μπότη Σταυρούλα	386
Μποτσαράκου Μαργαρίτα	347
Μπότσαρη Λαμπρινή	302
Μπουκόρου Βασιλική	437
Μπουλμέτη Γεωργία	348
Μπουμπουλάκη Στέλλα	406
Μπουρδανιώτης Πολυχρόνης	204
Μπουρμπούλη Αγγελική	380
Μπούτα Χαρίκλεια (Χαρά)	248
Μπούτα Χαρίκλεια (Χαρά)	349
Μπουτσιούκη Σοφία	167
Μπρέζας Φίλιππος	484
Μπύρου Ελένη	414
Μυλωνά Κυριακή	397
Μυλωνά Σοφία	392
Μυλωνάς Δημήτριος	239
Μυλωνάς Δημήτριος	309
Μυλωνάς Κώστας	461
Νανόπουλος Πάνος	459
Νάστος Γεώργιος	411
Νεοκοσμίδου Παναγιώτα	482
Νεοφύτου Ιωάννα	196
Νιάρη Μαρία	386
Νίκας Σταύρος	444
Νικηφόρου Παρασκευή	466
Νικηφόρου Παρασκευή	466
Νικολαΐδου Παναγιώτα	263
Νικολάκη Ευγενία	332
Νικολάου Ελένη	469
Νικολάου Ελένη	525
Νικολιδάκη Στυλιανή	480
Νικολιδάκης Συμεών	199
Νικολιδάκης Συμεών	226
Νιφόρου Αφροδίτη	382
Νόσιος Μάριος	460
Νουβάκης Πέτρος	410
Νουβάκης Πέτρος	414
Νταή Βασιλική	209
Ντάκουλα Αικατερίνη	280
Νταλαμπύρα Σοφία	309
Ντεντάκης Γεώργιος	234
Ντεντάκης Γεώργιος	574
Ντέντες Ηλίας	554
Ντέντες Ηλίας	563
Ντούλια Αθηνά	375
Ντούλια Αθηνά	396
Ξέστερνου Βασιλική	175
Ξυδοπούλου Ελένη	533
Οικονομίδης Αλέξανδρος	189
Οικονόμου Αικατερίνη	443
Οικονόμου Αναστασία	176
Ορφανίδου Χαρίκλεια	182

Παγουρτζή Μαρία 383
Παλιάτσιος Γεώργιος 358
Παλιάτσιος Γεώργιος 442
Παναγίδης Παναγιώτης 230
Παναγιωτάκη Ειρήνη 245
Παναγιωτάκου Σταυρούλα 560
Παναγιωτίδου Μαγδαληνή 436
Παναγιώτου Δέσποινα 446
Παναγοπούλου Αλεξάνδρα 501
Πανιεράκης Μάριος 448
Πανταζή Ειρήνη 269
Πανταζόπουλος Σωτήριος 360
Παντελάκη Νεκταρία 396
Παντελέου Μαρία 188
Παντελίδου Ανδρονίκη 480
Παντελιού Νίκη 250
Παντζή Ανδριανή 528
Παντζή Ανδριανή 530
Παπά Βασιλική 209
Παπαβασιλείου Βασίλειος 415
Παπαγάλου Φωτεινή 434
Παπαγεωργάκη Δήμητρα 382
Παπαγεωργάκης Ευθύμιος 382
Παπαγεωργάκης Παναγιώτης 382
Παπαγεωργίου Ηλίας 289
Παπαδακάκη Μαρία 137
Παπαδάκη Βασιλεία 178
Παπαδάκη Βασιλεία 191
Παπαδάκη Ελένη 95
Παπαδάκη Ελένη 132
Παπαδάκη Πολυξένη 133
Παπαδάκη-Μπαχούμα Μαρία 352
Παπαδάκης Δημήτριος 464
Παπαδάκης Νίκος 223
Παπαδημητρίου Δημήτρης 155
Παπαδομαρκάκης Ιωάννης 335
Παπαδόπουλος Ιορδάνης 346
Παπαδοπούλου Αθηνά 437
Παπαδοπούλου Δώρα 503
Παπαδοπούλου Ελένη 409
Παπαδοπούλου Ελισάβετ 143
Παπαδοπούλου Ευρώπη 482
Παπαδοπούλου Θεοδώρα 522
Παπαδοπούλου Κυριακή 514
Παπαδοπούλου Κυριακή 521
Παπάζογλου Σοφία 461
Παπαηλιού Δημήτρης 260
Παπαηλιού Δημήτρης 261
Παπαθανασίου Μαρία 433
Παπαϊωάννου Βασιλική 422
Παπαϊωάννου Γεώργιος 543
Παπαϊωάννου Μιχάλης 259
Παπαϊωάννου Μιχάλης 357
Παπακωνσταντίνου Αναστασία 281
Παπακωνσταντίνου Αντιγόνη Άλμπα 344
Παπαλεωνίδα Κυριακή 163
Παπαμικρούλη Ευγενία 425
Παπαναγιώτου Ζωγραφιά 262
Παπαναγιώτου Ζωγραφιά 495
Παπαναστασίου Ευθυμία 229
Παπανδρίτσα Άρτεμη 543
Παπανθύμου Αναστασία 291
Παπανικολαόυ Φανή 532
Παπανικολάου Φίλιππος 224
Παπαοικονόμου Αντώνιος 176
Παπαπέτρου Σάββας 208
Παπαποστόλου Κορνηλία 365
Παπαργύρη Αθηνά 242
Παπασωτήρη Γαρυφαλιά 538
Παπίστας Φώτιος 257
Παπίστας Φώτιος 440
Παπούλας Ανδρέας 294
Παπούλη Ελένη 165
Παπουτσάκη Καλλιόπη 213
Παπουτσή Γεωργία 259
Παππά Βασιλική 345
Παππά Γεωργία 578
Παππάς Νικόλαος 523
Παρασκευουλάκου Αλεξία 510
Παρασκευουλάκου Αλεξία 511
Παρέ-Αναστασιάδου Χλόη 564
Παρίση Ευαγγελία 550
Πάρλαλης Σταύρος 463
Πασιά Αναστασία 340
Πασσαλίδου Ελεωνόρα 569
Πατελάρου Αθηνά 221
Πατελάρου Αθηνά 563
Πατέλη Ολυμπία 147
Πατέλη Ολυμπία 265
Πατένταλη Βασιλική 308
Πατένταλη Βασιλική 404

Πατεράκη Χρυσούλα	247
Πατρώνας Γεώργιος	211
Πατσιαλού Κωνσταντίνα	417
Παύλης Γεώργιος	385
Παυλίδου Καλλιόπη	497
Παύλου Ιωάννης	560
Πελέκη Αικατερίνη	195
Πελεκίδου Λίνα	95
Πελεκίδου Λίνα	129
Περιβολάρη Μαρία	384
Πετρά Βασιλική	175
Πετρίδης Βασίλειος	315
Πετροπούλου Αικατερίνη	325
Πέτρου Αργυρούλα	349
Πέτρου Βασιλική	219
Πέτρου Βασιλική	267
Πηγουνάκη Ελπίδα	487
Πήχας Αλέξανδρος	298
Πινάκης Παναγιώτης	476
Πιταροκοίλη Στέλλα	343
Πλαστήρα Ρόζα	303
Πλατοκούκη Μαρία	253
Πλέσσα Μαίρη	364
Πλιόγκου Βασιλική	226
Πλιόγκου Βασιλική	341
Ποιμενίδης Δημήτριος	289
Ποιμενίδης Δημήτριος	409
Ποιμενίδου Σοφία	409
Πολίτου Ουρανία	427
Πολίτου Ουρανία	580
Πολύδωρα Άννα Ελένη	514
Πολύδωρος Γεώργιος	242
Πολυχρονάτου Ελένη	416
Πολυχρόνη Ευθυμία	238
Πομπιέρη Αγγελική	361
Ποντίκη Μαρία	505
Ποργιώτης Ανδρόνικος Συμεών	541
Ποταμιάς Γεώργιος	311
Πουλαστίδη Μελία Άννα	212
Πουλίτσα Διονυσία	216
Πρατικάκη Αναστασία	354
Πριμικύρη Σταματίνα	557
Προδρόμου Δημήτρης	570
Πυρομάλη Βαρβάρα	549
Ράπτης Νικόλαος	300
Ράπτης Νικόλαος	378
Ράτσικα Νικολέτα	95
Ράτσικα Νικολέτα	129
Ρένεση Μαρίνα Παγώνα	387
Ρέπτση Μαρία	224
Ρήγα Αφροδίτη	429
Ρηγάκη Αγγελική	536
Ρηγάκη Αγγελική	537
Ριζόπουλος Ανδρέας Αριστοτέλης	216
Ρίζος Θεόδωρος	169
Ρίζου Γεωργία	270
Ρούκη Αγλαΐα	521
Ρούσκα Βασιλική	455
Ρουσσέτη Κυριακή	428
Ροφούζου Αιμιλία	232
Σαββάκη Χρύσα	548
Σαββίδου Εύη	310
Σαββίδου Μαριλένα	310
Σακελαρίου Αικατερίνη	146
Σακελλάρης Δημήτριος	421
Σαμπροβαλάκης Γιώργος	94
Σαρακινιώτη Αικατερίνη	382
Σαρρή Χρυσούλα	134
Σδούκος Παναγιώτης	164
Σεχίδης Ιωάννης	251
Σηφάκη Ελίνα	317
Σιδέρης Θανάσης	345
Σιδέρης Θανάσης	558
Σικελιανού Δέσποινα	242
Σίμος Νικόλαος	180
Σιόντη Ελένη	477
Σιώκας Θωμάς - Χρήστος	520
Σιώπη Ελευθερία	302
Σιώπη Ελευθερία	407
Σκαλιδάκης Θεόδωρος	181
Σκαράκη Ευαγγελία	479
Σκαρβελάκης Βασίλειος	247
Σκαρβελάκης Βασίλειος	575
Σκάρκος Χρήστος	345
Σκαρλατίδου Άρτεμις	144
Σκλάβου Κωνσταντίνα	93
Σκλείδα Σοφία	552
Σκοπιανός Αθανάσιος	266
Σμυρναίου Ζαχαρούλα	524
Σουβλίδη Μαρία	236
Σουλιώτου Αναστασία Ζωή	156
Σοφός	322

Σπανάκη Ειρήνη 354
Σπυριδάκη Ειρήνη 353
Σταθοπούλου Μαρία 315
Σταθούλη Μαρία 192
Σταμάτη Ελένη 423
Σταμάτη Ευαγγελία 159
Σταυριανού Ζαμπετούλα 497
Σταυρίδης Σάββας 183
Σταύρου Αικατερίνη 562
Στειακάκης Χρυσοβαλάντης 158
Στεφανάκη Φυλαχτή 291
Στεφανάκης Αναστάσιος 182
Στεφανή Χαρίκλεια 284
Στεφανίδης Δημήτρης 356
Στιβακτάκη Καλλιόπη 448
Στόικου Ελευθερία 162
Στυλιανού-Γεωργίου Αγνή 576
Συμεωνίδης Νικόλαος 256
Συμεωνίδης Συμεών 458
Συμφέρη Αικατερίνη 355
Συμφέρη Αικατερίνη 455
Σχετάκη Στεφανία 221
Σχίζα Διονυσία 473
Σωτηροπούλου Σταυρούλα 547
Σωτηροπούλου Σταυρούλα 548
Σωτοπούλου Ευτέρπη 320
Τακαβάκογλου Ζωή 396
Ταλιούρης Ευάγγελος 152
Ταλιούρης Ευάγγελος 459
Τάσιου Κυριακή 469
Τεληγιαννίδου Ηλιάνα 268
Τερεζάκη Χρυσή 395
Τερζάκη Μαρία 219
Τερζάκη Μαρία 401
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης 168
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης 223
Τζάμο Χρήστος 221
Τζανάκης Παναγιώτης 456
Τζάστα Μαρία 144
Τζήμας Γεώργιος 312
Τζιουμέρκα Ευθαλία 457
Τζιώγα Ειρήνη 300
Τζοβενάκη Μαρία 366
Τζουβελέκης Παναγιώτης 347
Τζουβελέκης Παναγιώτης 405
Τζωρμπατζάκης Αλέξης 430
Τζωρτζάκης Ιωάννης 246
Τζωρτζάκης Ιωάννης 274
Τζώτζου Μαρία 433
Τηλιγάδα Ευμορφία (Μορφούλα) 305
Τιτοπούλου Αθηνά 187
Τόλη Θεοδώρα 351
Τόλη Θεοδώρα 379
Τομπρου Δημητρα 151
Τουμανίδης Νικόλαος 481
Τούμπος Παναγιώτης 551
Τουπογιάννη Μαρίνα 402
Τουρκομανώλη Σουλτάνα 235
Τραχανιάς Ευστράτιος 244
Τρέντσιου Χρυσούλα 472
Τρέντσιου Χρυσούλα 479
Τριαντάρη Σωτηρία 301
Τριανταφυλλίδου Ελευθερία 515
Τριανταφυλλίδου Ελευθερία 517
Τριανταφυλλίδου Ευαγγελία 252
Τριανταφυλλίδου Μαγδαληνή 309
Τριχάς Νικόλαος 152
Τριχάς Νικόλαος 296
Τριχάς Νικόλαος 325
Τρομάρα Σοφία 226
Τσαγκαράκης Νικόλαος 451
Τσαγκαραντωνάκη Μαρία 415
Τσαμπαλάς Ευάγγελος 372
Τσαμπατζίδης Θεόδωρος 211
Τσάνταλη Δήμητρα Μαρία 328
Τσαούση Ελισάβετ 351
Τσαούση Ελισάβετ 379
Τσάρας Γιάννης 372
Τσάρκου Αλεξάνδρα 390
Τσάτσου-Νικολούλη Σοφία 379
Τσαχουρίδου Παναγιώτα 266
Τσεκούρα Χριστίνα 534
Τσεκούρα Χριστίνα 535
Τσιαμάκη Νίκη 540
Τσιαούση Ελένη 517
Τσιβοπούλου Δήμητρα 349
Τσικνάκης Εμμανουήλ 137
Τσιλεπώνη Αικατερίνη 336
Τσιλίκα Ναταλία Παρθενόπη 519
Τσιναρίδης Βασίλειος 567
Τσιντάρη Μαρία Λήδα 249
Τσιντώνη Κωνσταντίνα Τιτίκα 183

Τσιουπλή Ευγενία 350
Τσιρέβελου Βασιλική 262
Τσιριγώτης Διονύσιος 150
Τσιριγώτης Διονύσιος 160
Τσίρμπα Παναγιώτα 338
Τσιτιρίδου Χριστίνα 247
Τσίτουρας Δημήτρης 441
Τσολακίδης Κυριάκος 329
Τσολοπούλου Ευγενία 340
Τσουκνίδα Μαρία 447
Τσούλη Μαρία Ιωάννα 142
Τσούλη Μαρία Ιωάννα 155
Τσουμάνη Αικατερίνη 530
Τσούρα Ανδρονίκη 240
Υφαντής Ηλίας 195
Φαρμακοπούλου Ιγνατία 92
Φαρμακοπούλου Ιγνατία 136
Φαρσάρης Ιωάννης 579
Φιλαρέτου Βάνια 397
Φίλιου Δήμητρα 370
Φιλιππάκη Καλλιόπη 403
Φιλιππίδης Γεώργιος 436
Φιλιππίδης Γεώργιος 482
Φίλος Ιωάννης 148
Φίντελνταϋ Έλενα 131
Φιολιτάκη Μαρία 352
Φλόκα Νικούλα 293
Φλόκα Νικούλα 313
Φλώρος Βασίλειος 308
Φλώρου Γιαννούλα 458
Φουντά Γεωργία 255
Φούντζουλας Γεώργιος 332
Φουντουκίδου-Λουκά Γεωργία 411
Φουντουλάκη Κυριακή 375
Φούρναρη Χαρίκλεια 95
Φούρναρη Χαρίκλεια 197
Φουτσιτζή Αρχοντία 194
Φουτσιτζή Αρχοντία 195
Φουτσιτζή Ευαγγελία 200
Φραγκάκη Ζαφειρώ 239
Φραγκάκη Ζαφειρώ 309
Φραγκάκης Αντώνιος 144
Φραγκιαδουλάκη Δέσποινα 430
Φραγκιουδάκη Χρυσή 219
Φραγκιουδάκη Χρυσή 563
Φράγκος Σταύρος 229
Φραντζεσκάκη Αννα 431
Φραντζή Κατερίνα Θ. 292
Φραντζικινάκη Καλλιόπη 472
Φρούντα Μαρία 404
Φυντανάκης Αργύριος 278
Φυντανάκης Αργύριος 320
Φωστηροπούλου Ειρήνη 273
Φωτιάδου Γεωργία 238
Φωτίου Φωτεινή 244
Χάιτα Μαρία 406
Χαλεπλή Γεωργία 378
Χαλιώτου Αικατερίνη 460
Χαλκιαδάκη Αρετή 342
Χαμάκος Γεώργιος 139
Χαμάκος Γεώργιος 382
Χανδόλια Φωτεινή 306
Χαραλαμπάκη Πελαγία 510
Χαραλαμπάκη Πελαγία 513
Χαραλαμπίδης Δημήτριος 452
Χαραλάμπους Αφροδίτη 470
Χαραμή Λήδα 164
Χαρατσής Κωνσταντίνος 320
Χαρισοπούλου Μαρίνα 301
Χαροκοπάκη Αργυρώ 459
Χατζάκης Στέργιος 180
Χατζηαγοράκη Ευαγγελία 396
Χατζηβασίλογλου Εμμέλεια 562
Χατζηθεοδώρου Ευθύμης 191
Χατζηιωαννίδου Σοφία 200
Χατζηκωνσταντίνου Κρίτων 182
Χατζηλάκος Θανάσης 324
Χατζημανωλάκης Μιχαήλ 467
Χατζημανωλάκης Μιχαήλ 550
Χατζημιχαήλ Μαρία 369
Χατζηνικολάκης Αντώνιος 476
Χατζήπαπας Αριστομένης 216
Χατζηπέμου Θεολόγος 418
Χατζηπέμου Θεολόγος 468
Χατζηπέτρου Ελένη 257
Χατζησωτηρίου Χριστίνα 314
Χατζητρύφωνος Πασχάλης 498
Χατζηφραγκιός Μακρυδάκης Κωνσταντίνος 444
Χατζηφωτίου Σεβαστή 94
Χατζίνα Άννα 453
Χαχάμης Θωμάς 171

Χάψα Μαίρη	198
Χιονίδης Παντελεήμων	328
Χιωτέλης Ιωάννης	540
Χλιαουτάκης Ιωάννης	137
Χουρδάκης Μαρίνος	135
Χουρδάκης Μαρίνος	459
Χουρδάκης Νικόλαος	485
Χουρδάκης Νικόλαος	490
Χουρσάν Χρυσή	352
Χουστουλάκης Εμμανουήλ	216
Χουστουλάκης Εμμανουήλ	504
Χριστέλη Ζωή	295
Χριστοδημητροπούλου Μαρία	488
Χριστοδουλάκης Γεώργιος	575
Χριστοδούλου Χρήστος	333
Χριστοδούλου Χρήστος	507
Χριστοφής Κωνσταντίνος (π. Κύριλλος)	454
Χρονοπούλου Γεωργία	153
Χρυσικός Χρήστος	289
Χωλίδου Μαρία	237
Χωλίδου Μαρία	256
Χωρεψιμά Σταματία	376
Χωριανοπούλου Μαρία	322
Ψαλτάκη Ευγενία	87
Ψαλτοπούλου Ντόρα	376
Ψύρρας Νικόλαος	392

Έβανς 83-85 Γρ. Α11 Τ.Κ. 71 201 Ηράκλειο Κρήτης

Τ.: 2815 200045, 6970340240

Website: www.iake.gr Email: info@iake.gr

@iake.gr @iake_official YouTube @iakecrete

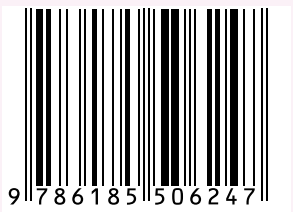

ISBN 978-618-5506-24-7